ODOFREDI

IVRIS VTRIVSQVE PERITISSIMI DICAEARCHI, SVPER

tribus libris Codicis, Prælectiones (quæ Lecturæ appellantur) cùm breues, tum utiles: Epitomis, siue Summarijs rerum præcipuarū capitibus prænotatæ: mendis, q̃ maxima fieri potuit diligentia, dispunctis.

LVGDVNI,

M. D. L.

Cum priuilegio.

a ❡ Odofredi. q vt colligit ex dictis Dy. l. l. imperiū de iur. om. iud. floruit anno dñi. M. cclx. viuebat ēt tpe Jo. an. vt colligit i additio ne Spe. l ti. de loca. ⁊ tpe Azo. vt ipsemet refert in auc. habita ne fi. pro pa dum refert vidisse Bononie tpe Azo. decē milia scholares qui tunc tpis poterant declinare forum in cā criminali ⁊ nō declinauerūt imo ꝓuilegio dl'a cte auc. renūciauerūt ob oītā discordiam ⁊ maximum bellū inter lōbardos ⁊ tuscos ita ꝙ dñi doc. in eos puniēdo se intromittere nō poterāt. refert etiaꝫ ipsemet in vltimis vbis sui operis sup. C. dū refert ꝙ sibi azo dicebat ꝙ nō nisi tpe vacationis infirmabat ⁊ cū dñ legeret semper erat bone volūtatis: ⁊ sic etiam tpe vacationis mortu' esset: ꝑp eius morteꝫ illo ãno tardatum fuit studiū. Ꝓius odof. ꝑceptor fuit iacob' balduini vt sepius Odo. i suis lecturis mētioneꝫ facit: q Jacob' floruit anno dñi. M. cc. xl. vñ vltra hāc lecturā ⁊ C. ⁊ ff. fecit etiā additiōes sūme Azonis q̄ in aliquib' summis sunt incorporate. fecit ēt tracta de iudiciis ꝑ̄t vidicū allegatum p Pa ri. de pateo in suo trac. sindica. nu. xij. charte. cit ꝑ Fran. bru. in suo tracta de indi. marime i col. xxv.

❡ Domini Odofredi. J. U. doctoris excellētissimi perutilis lectura super trib' libris codicis nuperrime in lucē edita: cū additionib' seu apostillis ꝗplurimis notabilissimis Dñi Benedicti vadi foro semproniēsis. J. U. doctoris. Et fidissima tabula ꝑ eūdē. D. Benedictum ordine suo edita feliciter incipit.

❡ De iure fisci. Rubrica.

Summarium.

1 ❡ Bona contrahentis vel quasi cū fisco contrahētis. necnō ⁊ illius qui ex delicto cōdēnatus fuit. sunt fisco tacite hypothecata: vsq; adeo vt si postea alienētur, reuocari possint per hypothecariam actionem.

2 Bona delinquētis quamuis regulariter ante condēnatoriā sententiam fisco hypothecata nō sint, in quibusdam tamen criminibus sola delicti commissione statim hypothecantur.

3 Donator in tribus tantum casibus donatario euictionis nomine tenetur.

4 Alienatis bonis que fisco aut priuato hypothecata erant, quibus iuris remediis succurrat fisco aut priuato: ⁊ quā contra rerum possessores detur regressus.

5 Actiones reuocatorie tres sunt, pauliana scilicet fauiana, ⁊ caluisiana.

6 In iudicio vel sn̄ia quasi contrahitur.

7 Debitor in futurorum creditorum fraudē alienare non potest: nec aliud quidquam facere quod eis preiudicium sit allaturum.

8 Debitor qui in creditorūꝫ fraudem bona alienauit. ⁊ bonis postea cessit. primeua actione conueniri non pōt: sed vel ipse vel eius heres actione pauliana ad interesse conueniri potest.

9 Factum legitime, non vitiatur ex superuenienti causa.

10 Fiscus quandoq; commmum omnium iure vtitur: nec semper priuilegiatus est: ideo allegātes quid in fisco spāle male allegant, nisi iure expressum reperiatur.

11 Ratio dubitandi ad hanc. l. que fuerit.

Si priusquam. Lex ista solet aliquantulū difficilis reputari: in vitate tñ nō est multum difficilis. nā si bñ attēderitis que vobis dicaꝫ nō erit ista lex difficilis: immo facilis apparebit. Et hꝫ lex ista varios intellect' sicut ex sequētib' apparebit. Et ad euidētiam huius. l. premittenda sunt

1 tria. ❡ † Primum est: ꝙ si aliquis ꝯtrahat cum fisco vel quasi cōtrahat: puta officiū fisci administrādo. vl' si aliquis delinquit in fiscum. id est committit aliqd delictū: propter qd bona ei' deuolui debeāt ad fiscū: ex eoipso ꝙ aliqs ꝯhit vel quasi cōtrahit: vel deliqt: ⁊ ex delicto condemnat: bona ipsius sunt tacite fisco

b obligata:[b] † ita ꝙ si post alienent fiscus reuocare pos

2 sit per hypotheca. vt. ī. in quib. ca. pi. ta. cōtra l. j. ⁊ ij. ⁊. ī. de pmipil. per totum li. xij. ⁊. ī. de priuil. fisci. l. j. ⁊. ij. In delicto eñ sunt bona delinquentis obligata

c fisco. l post ꝯdēnationeꝫ factā de delicto: nō añ:[c] vt. ff. de dona. l. post ꝯctum nisi in quibusdā casib': vbi sola ꝯmissione delicti sunt bona fisco obligata q ponunt. ff de accu. l. ex iudiciorum. In cōtractu aūt sunt obligata eo ipso ꝙ contrahunt: vt. ff. eo. l. aufert. ꝭ. fiscus. Et idem in quasi ꝯctu. nam eoipso ꝙ officiuꝫ incipit administrat sunt bona fisco obligata tacite: vt. ī. de decur. l. j. sꝫ in priuato secus nā lꝫ qs ꝯhat cū priuato bona ei' nō sunt obligata: nisi p pactū vel ꝓuilegiuꝫ hoc actū sit: vt. C. q̄ res pi. ob. pos. l. si ⁊ l qb' ca. pig. ta. ꝯhat. l. cū nō inducta ⁊. ī. de iure rei pub. l. ij. Item si in fisco hoc sit spāle: ergo l alijs est in ꝯriū ius cōe: vt. C. de tēp. ⁊ re ap. l. si ꝭ. illud. ⁊. ī. de his qui ad eccle. ꝯfu.

3 l. possunt. ❡ † Secūdum est ꝙ si dono alicui rē aliq̄:

d trib' modis teneor de euictiōe.[d] Prim' est si ꝓmisi de euictiōe p stipulationē. Scđs est qñ icipit donatio a ꝓcedēte pactiōe. Terti' est qñ rē alienā dolose donaui bona delinquētis sint tacite fisco obligata. vide. d. alex. de imo. in cōsi. lxx. in. ij. col. in prīa pte ⁊ bal in ꝯsi. xl. in pria pte. ⁊ add. d. Jas. may. inst. de actio. in ꝭ itē seruiana nu. lxxiij ꝙ fisc' vniuersaliter oia bona cōtrahētis cū eo absq; aliquo facto hꝫ tacite hypothecata

c ❡ Non ante. A D D E. idē tenētē. d. Pe. phi. cor. in ꝯsi. lxxxix. incī. viso i litera

nam. hijs tribus casib' si euincat res a donatario aget de euictione ꝯ donātē vel ei' hēdes: vt. ī. de euic. l. qñ auus. ⁊. ff d dona. l. aristo. ꝭ. fi. ⁊. C. de euic. l. ij. alis regl'r non. Si eñ incipiat donatio a traditione non agitur de euictione ad similitudinē dotis: vt. ī. de iure do. l. j. ne alicui sua liberalitas sit dānosa: qd esse non

4 dꝫ vt. ff de edil. edic. l ad res. ❡ † Tertio not. ꝙ si aliquis est debitor me' ⁊ obligat mihi oia bona sua: vl' si est fiscus cū quo cōtrari q hꝫ oia bona secū contrahentis tacite obligata ex ipso ꝯtractu solo vt ꝓbatū est: ꝙ ille debitor me' vel ille ꝯhēs cū fisco alienet aliqua de bonis suis: ꝙ ego possuꝫ agere ad reuocāda illa alienata ꝯ illū in quē alienata sunt: ⁊ ipse fisc' agere pōt ad reuocanda illa alienata. pluribus modis. e Uno mō stati agere possum ꝯ ipꝫ hipothecaria actione. qua auocabo ab eo res q̄ fuerūt in bonis debitoris mei. ⁊ q̄ primo fuerūt mihi obligata ꝗ sibi ea tñ ita deinū agere potero si prio egero ꝯ principalē personā ipsi' debitoris mādatoris. fideiussoris. ⁊ ꝓ̄soris. vt in cor. auc. de fideius. ꝭ. sꝫ neq; ⁊ obtinebo in ea si ꝓbauero rē in bonis debitoris mei fuisse tpe obligatiōis. vt. ff d pi. l. ⁊ q̄ nōdū fūt. ꝭ ꝙ dr. vl' si ipseq possidet ꝯfitet fuisse in bonis debitorꝫ ⁊ aliquo tpe nō ꝓsumeret fuisse tpe ꝯct' factu. vt. ff. de re. iu. l. id ꝙ nrm. Alio mō possum agere ꝯ eū sitr i quē alienatio facta est. vel fisc' pōt agere pauliana si in fraudē alienatio fctā est ⁊ max le si iste l quē alienatio fctā ē fraudē sciuit. vt ff q̄ in fran. cre. l. j in pn. ⁊ max le dico si in fraudē facta est alienatio nā idē est. ⁊ si nō sit fctā l fraudē ab initio fraus ꝯseq̄t re ipa ꝙ est eoipso. qr nō ē vñ fisco satisfaciat. Tñ hoc ē verū si cāim hūit lucratiuā ille in quē alienatio fctā ē vt ff. q̄ in fran. cre. l. q̄ aūt. ꝭ. sim mō. Ista aūt pauliana sitr. dr in fctiū. vt. ff. que in

e frau cre. l. hac in factū. Sunt aūt tres[e] reuocatorie actiones. vna q̄ pauliana q̄ dat creditori tm̄ ad reuocandū ea q̄ in fraudē ei' alienata sunt. Alia est fauia-

f na[f] q̄ soli ꝑrono dat ad reuocanda ea q̄ in fraudē ei' alienata sunt. Est ⁊ tertia q̄ dr caluisiana q̄ dat tā patrono ꝗ credito. vñ dr actio paulin. cre fa pa calui. da

5 tur vtriq;. vt hic no. C si in frau. pa. l. ij. † Itē agit ista pauliana ꝯ alienātē ⁊ ei' heredes: vt in seruio intellectu huius legis iam. j. diceret ❡ Dis ita ꝓmissis venio ad casum q est duo modo ita notandus ❡ Quidam filij cuiusdā defuncti accesserūt ad principē ⁊ coram eo sic ꝓposuerūt: dñe nos habuim' quēdā patrem nrm: ⁊ ille pr nr hēbat quēdā amicū suū noīe titium quē moltū diligebat: ⁊ q erat ei valde bon' amicus: ⁊ ita fuit etiā nobis valde bon' amic': post mortē patris nři ⁊ adhuc est: or iste pr nr qñ adhuc viu' erat donauit ⁊ tradidit dicto Titio amico suo: q̄dam sua ꝓdia: ⁊ promisit ei de euict. vel primo conuenit ei donare dicta predia ⁊ ea postea donauit: ⁊ ita incepit a precedenti pactione dicta donatio: vel solūmō donauit ⁊ tradidit nullo pacto precedente. post istam donationem sic factā: pr noster ꝯxit cū fisco puta accipiendo aliquā stationē ei' ad pensionē vel vendendo vel emendo ⁊ ita fuit obligat' ex ꝯctu. vel administrauit aliqd officiū fisci. vel Impatoris ⁊ male. propter qd fuit in magna pecunia cōdemnat'. ⁊ ita fuit obligat'

6 ex quasi ꝯctu. nam ⁊ in iudicio. i. sn̄ia quasi ꝯhit[g] vt. ff. de pecu. l. lꝫ ꝭ. idē scribit. p ꝙ oia ipsius bona fuerunt fisco tacite obligata. ꝙ spāle est in fisco fauore ipsius. Tandē pater nr decessit. post mortē eius venit fiscus vl' procurator fisci. dicēs pr̄em nrm debitorē suū fuisse. ⁊ sibi nō satisfecisse. ita ⁊ omnia bona patris nostri infiscauit. inter que inuenit quod pater noster habuit f quedam ꝓdia. ⁊ ea donauit ipse quod. ꝯ. nō est satisfactum de his quod hꝫ. vel dicit ego debeo hr̄e omnia bona ista. ꝓdia fuerunt de bonis ideo volo ea. vnde qr dicit patrem nostrum alienasse seu donasse predia ista Titio venit ad istū titium: ⁊ vult ab eo reuocare per

viso i litera d. l. ij. pte. ⁊ adde eūdeꝫ odo. in. l. donatiōis. ꝭ. e.

❡ De euic. an aūt donans de euictiōe teneatur vide. d. alex. d imo. in ꝯsi. xlvij. i. iij. colū. in iij parte.

❡ Tres q̄tuplex sint vid Jas. ist. d actio. i. ꝭ. actio siquis. nu. xcvij. ⁊ an ꝯpetant creditorib' ex dlicto. vl' i diē vl' sub ꝯditiōe. vide ibidē per eū i ꝯsi. lvj. ⁊ nu. lx. ⁊. n. lxij. ⁊ an locū habebāt vbi legādo endecōmittēdo ꝯmitteret fraus vid ibidem nu. iiij. ⁊ m. ej. et an agi possit ꝯ eūꝫ q volēs vitra mare artē cābij exercet timēs ꝑiculū maris suū emācipauit filiū ⁊ ei oīa bona sua dōauit ⁊ cū artē cābij exercere inceperit oēs pecunioīe vniuersa bōa mobilia ꝑdidit. vid ibi. nu. lxv. Et an ⁊ q̄ actiōes pauliana vl' i factū ad reuocādū alienata ꝯpetāt vid. d. bart. Soz. i cōsi cviij. icl. in hac l si. ꝑ. co. in. ꝑ. parte

❡ Fauiana cm aūt ꝯpetāt actiōes fauiana et caluisiana. vide. d. bar. Sozi. in su prealleg. consil. cviij. cir. fi. i. colum. ea. i. parte.

6 ❡ Cōtrahit. Addo eundē Odo. in l. j. ꝭ. de fi. instr. ⁊ in. aū. ff. nu. xiij.

b ❡ Obligata. nūquid

hypothecariā actionē ille Titi⁹ dicit nobis. ꝙ nos defēdam⁹ eū quare pr̄ n̄r ꝓmisit de euictiōe. vñ nos tenemur. vel q2 īcepit a pcedēti pactiōe. dicit ꝙ pater n̄r tenebat ei de euictiōe. ⁊ nos tenemur. vel l3 neutrū istoꝝ interuenerit. ipse tñ venit ad nos ⁊ dicit videte pr̄ v̄r fecit palchrū qd donauit mihi predia ⁊ posuit me in briga. nā p̄dia erāt fisco obligata. vñ fisc⁹ auocat a me nos multū dolem⁹ de talib⁹ ꝯbis. ⁊ iō q̄rimus a vobis dn̄e Impe. nūqd fisc⁹ eo qđ dicit istam donationē ī fraudē sui factā fuisse. possit illa p̄dia donata Titio reuocare. R̄ndit imperator istis filijs ita dicēs. Si pr̄ v̄r pfectā donationē p̄dioꝝ fecit priusquā obligaret fisco: postea nō se obligauit fisco: fisc⁹ dictā donationē reuocare non poterit p hipothecaria actionē cū nōdū bona ipsi⁹ fuerūt obligata fisco. vñ nō reuocat. ēt eo ptextu ꝙ dicat ī fraudē suā alienationem factā ⁊ hoc est qđ dicit. Cōcordat ad hoc. ꝫ. de priuil. fisci. l. si debitor ⁊ f3 istū casum lr̄a sic legit. Si pr̄ v̄r fuerit pbat⁹ fecisse pfectā donationē p̄dioꝝ priusq̄ obligaret rōnib⁹ fisci. ⁊ dicit vna lr̄a fisci rōnib⁹ alia dicit fisci iurib⁹. ⁊ semp idē significāt. ac si dicat fisco nō rescindat qđ factū est circa fraudē creditorū. i. fisci q creditor est. ⁊ dic factū citra fraudē. s. ī ꝯitate. ac si dicat nō rescindat ēt eo ptextu ꝙ in fraudē creditoꝝ dicat facta alienatio. cū in ꝯitate ꝫ fraudē creditoꝝ sic facta. cū nōdū erat pr̄ vester obligatus fisco. ⁊ sic nō potuit ī fraudē ei⁹ fieri. cū nōdū fisc⁹ eēt creditor ⁊ iste est ver⁹ ītellect⁹ f3 oēs p̄dictās. ⁊ ī. scri ptas casus positiōes hui⁹ l. ī. fraudē ei⁹ q nō est creditor nō possit aliqd fieri. quasi nō poterit cogitari de

7 eo qđ nōdū est. †Et ad hoc ſ ꝙ nō possit aliqd fieri ī fraudē futuri creditoris^a vel ī fraudē ei⁹ q nondū est creditor facit ff. q̄ i frau. cre. l. ait ptor. §. ita demū. ⁊. l. si qs cū hret. Vñ exponit hec dictio quasi ita vt sit expressiuā ꝯitatis Vñ pōt ēt exponi. ꝙ. i. q2 C Quidā aūt dixerūt ꝙ hec dictio ꝙ denotat facti accidētiā. q. d. ita fuit de facto ꝙ nō fuit hec alienatio fctā ī fraudē creditoꝝ. ⁊ iō nō rescindit. f3 si fuisset fctā ī fraudē creditoꝝ ēt futuroꝝ bñ rescinderet. nā dicunt ipsi bñ pōt fieri ī fraudē futuri creditorꝫ vbi gr̄a. ego ītēdo a te accipere in mutuo. c. libras. ⁊ sūt dines hō. venio ad te ⁊ dico tibi mutua mihi. c. dicis tu libenter. venies cras ⁊ facies mihi instr̄m de his reddēdis. ⁊ postea dabo tibi dico ego placet mihi. incōtinēti cū separo me a te vado ⁊ vēdo vel dono alicui oīa bona mea ⁊ hoc facio ī fraudē tuā. vt qñ ī crastinū mutuab3 mihi c. īuenias me nō soluēdo certe istud fit ī fraudē creditoꝝ futuroꝝ. vñ bñ rescīdit. ⁊ ꝙ ī fraudē futuri creditoris fieri possit pbat p. l. ff. q̄ ī frau cre. l. j. na3 ibi dr̄ fraudādoꝝ creditoꝝ. ⁊ ita logt īdefinite. vñ pt de oī creditore ītelligi. tā pn̄ti q̄ futuro. Nā īdefinita eq pollet vniuersali.^b vt. ff de ser. ru. p̄. l. seruitutes. ⁊ ita dicūt ītelligi. l. istā. s. ꝙ ista fraus nō fuit h̄ ⁊ ppea nō rescindit. f3 si fuisset bñ rescideret. f3 nō bñ dicūt q2 nō pt aliqd fieri ī fraudē futuri creditorꝫ p. l. palle. Nec ob. l. j. ff. q̄ ī frau. cre. nā ītelligit de eo q ē ver⁹ creditor. nā futur⁹ creditor nō est creditor. ⁊ p̄dicta fra⁹ alr̄ reꝑmeret q̄ p viā hui⁹ l. C Pōt scđo mō notari cas⁹. ꝙ nō agat hipothecaria actiōe. f3 pauliana actiōe ꝫ possidētē hoc mō. qdā accesserūt ad principē ⁊ sic ꝓposuerūt. dn̄e pr̄ noster donauit Titio amico suo q̄dā p̄dia ⁊ ꝓmisit de euictiōe. vel īcepit donatio a pcedēti pactiōe. vel tñ donauit ⁊ īcepit a traditione. vñ in hoc casu q̄q̄ nō teneamur de euictiōe. tristamur tñ ob hoc ꝙ brigā instituet. postea ꝯxit cū fisco. ⁊ sic fuerunt oīa bōa ei⁹ tacite obligata. postea decessit pr̄ n̄r fisc⁹ agit ꝫ titiū dicēs. q2 pr̄ n̄r secū ꝯxerat ⁊ nō satisfecerat. ⁊ nec erat vñ satisfaceret. vñ cū donauit titio predia. q̄ donatio in fraudē ipsi⁹ facta est eo ipso ꝙ non h3 vñ sibi satisfaciat agit actiōe pauliana ad reuocādā donationē q̄ pauliana dat creditori ad reuocādū id qđ ī fraudē ei⁹ alienatū est ⁊ sufficit ī ca si fraus īterueniat re ipsa. ī solū ꝙ sit fraudat⁹. ⁊ si aīo fraudādi facta non fuit. vñ venit ille titi⁹ ad nos ⁊ petit ꝙ nos defēdam⁹ eū a fisco. q2 tenemur de euictiōe. iō vł q2 pr̄ n̄r ꝓmisit. vel q2 a precedenti pactiōe donatio incepit: vel dicit ꝙ nos defēdamus ipsam: ⁊ nos libēter facimus ex amicitia l3 nos nō teneamur. Nā nullo modo vellemus quod euinceretur ab eo illud qđ pater noster ei donauit. A vobis querimus an fiscus possit rescidere donationē preditā: ⁊ reuocare p paulianā actionē predia donata quasi in fraudē alienata fuerint. R̄ndit imperator dictis filijs querētibus dicens si pater vester priusquā fisco obligaret pfectā fecit donationem p̄dioꝝ illud qđ circa fraudē creditorū factum est. id est ipsa donatio que est facta citra fraudē creditorū. i. fisci: eo ꝙ nondū erat pr̄ vester fisco obligatus qñ donauit l3 fraus fieret eo ipso ꝙ non esset vnde satisfaceret fisco rescinditur Scđm hunc casum lr̄a sic legit. si prius ⁊c. vt. ꝫ. dixi. ibi autē vbi dicit qđ citra fraudē ⁊c. dicit ꝙ fraus eēt ipsa re t. eo ipso ꝙ non esset vnde satisfaceret. l3 ab initio in fraudē facta nō fuerit. vt in preallegata l. ff. q̄ in fraudē cre. l. qui aūt. §. simili mō Et istis duob⁹ modis legitur ista lex posita ꝙ fiscus agit ꝫ ipsum donatariū in quem alienatio siue donatio facta est. ⁊ ipse dicit filijs alienantis. ꝙ eū defendant q2 ei ꝓmissum fuit. vel in precedenti pactione incepit vel volūt eū defendere sponte C Legitur etiā tertio mō vt loquit ista lex quando fiscus agit cōtra h̄des alienātis actione in factū pauliana que contra aliquos ⁊ eorum h̄des

8 datur. vt. ff. que in frau. cre. l. j. in prin. ⁊ ita agit ꝫ istos filios tanq̄ heredes patris. †Ad cuius casus euidētiam hoc premitto. q2 si aliquis erat debitor meus. ⁊ ipse alienauit aliqd de bonis suis in fraudem meā. ⁊ postea cedat bonis suis ꝙ ipse nō teneatur amplius antiqua actione. q2 nūquam est aliquē teneri antiqua actiōe qui bonis suis exutus est vt. ff que in frau. cre.

c l. si. in si nisi acquisierit postea ^c aliquid idoneū emolumentum. vt instit de actiom. § si. sed tenetur ipse vel eius heres actione in factum pauliana q2 in fraudem alienauit ad interesse. vt in preal leg. l. j. primo responso. ff de his que in frau. credit. C Casus aūt ita ponitur quidē filij cuiusdā defuncti accesserunt ad principem. ⁊ corā eo sic preposuerūt dn̄e Imperator pater noster donauit cuidā amico suo. ponam⁹ Titio quedā sua predia. tali donatione pfecta. pr̄ n̄r contraxit cū fisco vn̄ oīa bona sua fuerūt tacite obligata fisco. tandē pater noster cessit bonis ⁊ decessit. eo mortuo venit fiscus ⁊ dicit ꝙ pater noster fuit sibi obligatus ex ꝯtractu ⁊ ꝙ ⁊ sic nō satisfecit ⁊ ꝙ bōa sua oīa erāt sibi obligata. vñ q2 ipse alienauerat aliqua vel donauerat eum in fraudē ipsius factū fuisse ⁊ ipse tenebatur actiōe in factū pauliana l3 postea cessit bonis ipse tenebat. ⁊ per cōsequens nos qui sumus eius h̄des tenemur actiōe illa. vñ agit ipse fisc⁹ cōtra nos ad interesse suū ꝙ est. q2 illa predia donata fuerūt. ⁊ iō nos venimus ad vos ⁊ querimus vnū. nūquid fiscus agere potest ⁊ nūquid nos illa actione ei teneamur. R̄ndit imperator his filijs dicēs. si pater vester pri⁹ fuit probatus fecisse perfectā donationē prędioꝝ q̄ fisci iuribus obligaret. cum nō sit facta dicta donatio in fraudē creditorū. i. ipsius fisci. q2 adhuc creditor non erat nō rescindit dicta donatio in fraudē cre. ⁊ ad interesse agi nō pōt actiōe in factū paulia. hec dicit. Et f̄m istū casū sic legit lr̄a si prius q̄ fisci rationib⁹ ⁊c. vt ꝫ. ibi aūt vbi dicit. pr̄ vester ⁊c. s. o filij qui ꝓposuerūt q̄ōnes principi. ideo q2 ꝫ eos agebat actione in factū paulia. q2 dicebat ꝙ pr̄ in fraudē alienauit vt dixi in casu. s. vbi dicit gestū est. s. in veritate q2 nō erat adhuc fisco obligat⁹ ipse pater qñ p̄dia donauit ⁊ sic in fraudē gessisse dici nō pōt. l vbi dicit nō rescindit. sed ⁊ si agi posset ista actione ꝫ filios nō tñ rescinderetur q2 nō agit ista actiōe ad rē repe. ꝫ istos q2 nō habēt eā sed agit cōtra eos ad interesse. f3 ⁊ si agere posset rescindet quo ad votum agētis. vellet eñ f3 nō pt haberet tñ īteresse si agere posset vt dixi. sic est C. de his q vt indig l. pollā. Colligimus ergo ex l. ista duo

9 notabilia. †Primū est ꝙ si aliqd ab initio legitime fiat illud ex superuenienti postea cā nō vitiat. nec retra

d ctat^d vt. ff. ad. l. cor. de fal. l. de eo. ⁊. ꝫ. de interdic. ma l. iij. ⁊ de donat. ante nup. l. de rebus. ⁊ de bo. proscri. l. si qs post ⁊. ff. de iti. ac. q̄ priu. l. j. in si ⁊. ꝫ de vecti. ⁊ con. l. j Nā quod legitime factū est penā nō meret. vt. ꝫ. ad

10 l. iul. de adul. l. grach⁹. Scđm est ꝙ † fisc⁹ nō semp vtit iure sp̄ali: nec semp priuilegiat⁹ est. f3 aliqñ vtit iure cōi Ecce eñ in casu n̄re. l. fisc⁹ ꝑterita bona debitoris sui. i. ea q̄ habuit debitor si alienauit anteq̄ debitor obligaret fisco nō reuocat nec aduocat p hipothecaria actionē vel aliā sic ⁊ in quolibet priuato. imo ꝯ3 pbare priuatio

a C Creditoris vid. Jaso may. insti. de ac. §. item si qs nume. lxiij.

b C Uniuersali. Et qñ vł de hal. ī ꝯsi. clxxx. in. ij. parte ⁊ an ex interpretatione an vero ex ꝓpria significatione vocabuli. vide per eū. ī ꝯsi. iij. in j. parte ⁊ in cōsil. ccclxxxiij. ⁊. v. parte. ⁊ d. pe. phi. cor. in ꝯsi. si ccxxiij. lr̄a ꝑ. cōsiderata in lr̄a. c. ⁊ p. in. iiij. parte. ⁊ adde ꝙ nō eq pollet vbi nō militat eadē rōne. vt p eū l eō si. ciiij. in lr̄a n. o. ⁊ p. in. j. parte ⁊ in ꝯsi. cviij. l lr̄a. t. ⁊ ī ꝯsi. clxxxiij. in litera. r. in prima parte.

c C Postea vide Jaso. may. insti. de actio. in ꝯ. eū quoq3 nu. j. cū3. ij. seq. ⁊ an de soluēdo satisdare cōpellatur. si ad pinguiorē fortunā peruenerit. vide ibidē per eū ī nu. iiij.

d C Retractat. Adde idem per. d. Bart. scō, in ꝯsi. lx. in cipi in p̄sti ver. primo querit. tria in. ap. se.

natus in bonis fuisse debitoris tpe obligationis ad h vt agere pos
sit. vt. ff de pig. l. et qui nondum sunt. §. quod dicit concordat ad hoc.
l. q fiscus nō semper iure speciali vtitur sed cōi. ff. de iuris et fa. igno.
l. pe. Unde est hic argu. cōtra quosdam qui semp qn signat lex aliqua
Jura que loquit in fisco vel vltima volūtate: vel de re publica semp
soluit. dicendo speciale est fauore fisci. vel fauore vltime voluntatis
vel fauore reipublice. q male dicunt. nam et idē est in priuatis perso
a nis q in his vt hic. et ff. de pac. l. pactū inter heredem. et. ff. de pet. he
redi. l. item veniūt. §. cū aūt et. C. de pe. hered. l. j. et de lon. temp. pre l. j.
nisi aliqua ratio repugnaret. vel specialitas expresse induceretur. vt
multe lūt et i ducūt ff. e. et supra de pri. fisci. Ex his aūt q dicta sunt ca
suū et lre expositionē ppendere potuistis. ¶ Sz mō 3 legem; istā aliq
11 sunt vidēda. Et statī; q̄ro fq fuit dubitatio hui. l. si pri erat facta
alienatio et postea obligatio. q̄re vr reuocari debere. Rñdeo vide
bat hoc fauore fisci. q multa sortit specialia vt. s. de priui. fisc. Sz in
stat ad hāc. l. ad primū eius intellectū. qd dicit hec lex fm primū in
tellectum q: agitur hypotheca actione contra possidentē res do
natas e dicit si fuerit probatus patrem perfectā donationē fecisse et
exponimus q probari debet a possidente. vt aūt dicit hec. l q a pos
sidente probari debet res nō fuisse tpe obligationis in bonis debi
toris. sed dicit l. contra. et dicit q creditor dz probare duo. et contra
ctum i obligationē ex contractu. et rem pro qua agitur in bonis de
bitoris fuisse tpe obligationis. vñ obstare vr q legitur. ff. de pig. l. et
que nondū sunt. Ad cuius cōtrary solutionē ita breuiter est dicen
dū q tā donatarius possidēs. q fisc petens cōfitebant rem aliquo
tpe in bonis debitoris fuisse. vñ presumitur q durauit vsqz ad tps
cōtractus cū fisco celebrati nisi cōtra pbetur. ff. de reg. iu. l. ad qd no
strā non dz iste pbare. vel aliter q est hic spāle fauore fisci. Uel vi
deo q dicit litera fuerit pbatus exponit. i. ab eo q eo ipso pbat q
cōtrariū nō pbatur. sic. s. qui mili. nō pos l. sup seruis. sed primū ve
rior. Sed denuo instatur. lex dicit q primo est agendū cōtra princi
palē debitorē et fideius et mandatorē antequā perueniat ad pignorū
pos. i. antequam agi possit hypotheca contra possidentē res aliena
tas. vt in auc. de fideius. §. sed neqz que ponitur. C. de actio. et ob. l. fin.
et. C. de pig. l. persecutionem hic autem dicit simpliciter quod agitur
contra donatarium hypo. actione. Respondeo dicendum est quod
actum fuit et seruata illa forma. vt. C. in casu dixi: et cum agitur nūc
hypotheca. actione. vt sic ista lex concordat cum illis. Nam prom
b ptum est legis legibus cōcordare. C. de inoffi. do. l. vnica. vel potest
dici spāle fauore fisci. ¶ Sed ad fm intellectum instat hic dr q agit
fiscus pauliana actione cōtra possidentem res donatas et sic fiscus
qui creditor est agit pauliana pro his q in frau. eius alienata sunt.
sed videtur lex dicere cōtra q agat p his q in fraudē alienata sunt
interdicto fraudatorio. vñ obstare vr l. ff. de sol. l. pupill in pri. Ad
qd quidē sic breuiter est dicendū. q agit fiscus pauliana q competit
ad reuocanda ea que in fraudē sunt alienata. vt. ff. de vsu. l. videam.
§. in fauiana non obstat pallegata lex pupill. q: q dicit agendū in
terdicto fraudatorio exponimus. i. pauliana actione. vel in factum
propter fraudem in alienatione commissam. ¶ Sed quia secundū
istum secundum e etiam primum intellectum quo ad filios dona
tarios sic agitur contra donatarium. nam secundum tertiū bene ap
paret q ad eos pertineat q̄rere de eo qd dr in hac. l et videbat q nil
ad eos q: siue tenuerit donatio nil ex hoc laturi sunt siue probet fa
cta; in fraudē creditor; filii nil laturi sunt. nec comodū aliqd sentiūt
sz creditores sibi debitū Jsequunt ex hac. nā positū q in fraudē fa
ctam fuisset hec donatio pō tñ ppterea daret filiis ptās reuocandi
eam sz fisco vel ipsius creditorib. vt. ff de his q in frau. cre. l. filios. et
sic fatue vident facere et de hoc eē in culpa. Nā culpa ē se i miscere rei
ad se nō ptinēti. vt. ff. de reg. iu. i. l. culpa est. Sed rñdeo q id ptinebat
ad eos de hoc q̄rere. q: ipi tenebant de euictione qd est in trib eusi
bus. vt. C. dixi. vt. C. de euictiōe. l. qñ auus Uel forte spōte volebant
eū defendere nō q eorū i aliquo interesset. Uel pōt dici q istorū filio
rū intererat et si nō pecuniariter. tñ quo ad famā et quo ad vitādā si
nistrā suspicionē que a bono viro aliena dz esset. vt. C. de fur. l. ciuile.
q famā est in hoc. s q si appareat prem eor donasse in fraudē cre. et
sic fraudulentus doceatur presumetur ex hoc 3 ipsos filios q et ipsi
qn possent fraudē facerēt e sic ex male gesto a patre eorū presumere
tur 3 ipsos filios. Qr sepe solet fili filio esse patri: vt. ff. de edil. edic. l.
q si nolit. §. qui mācipia. Et sic p hoc ipsi filii falsi et fraudulēti repu
tarent nec cōsiderēt boies in eis. Sed e pōt dici q et pecuniariter in
terfit eorū: q: si appareat res alienatas in fraudē creditorū reuoca
bunt et de eis satisfiet creditorib sz nisi hoc appareat sentient ipsi fi
lii ls ridēs hr des dānū: q: tenebunt de aliis bonis satisfacere credi
c torib. Cū bā dicant ere alieno deducto. vt. ff d. v. sig. l. subsignatū
§ bona. et id hā q̄sierūt hi filii. ¶ Ad tertiū intellectū opponit dicit
q agit i factū nō antiqua l. vr 3 q antiqua agat vt instit. de act §. si.
Rñde ibi loquit qn idoneū emolumentū q̄siuit vñ p illo cōuenit.

Summarium.

1 ☞ Susceptores, numerarii, et curiales, qui dicerent et circa que
versaretur eorum officium.
2 Error calculi factus ab eo cuius officium est cōpu
tare, retractari potest vsqz ad annos. xxx.
3 Procurator cesaris de quibus causis cognoscat.
4 Judicia officia incūbentia, nec p notariū nec alium
quemuis expediri possunt.
5 Tabellionibus non potest cōmitti receptio iuramē
ti testiū consuetudo tñ aliter obseruat.
6 Sententia ab eo lata qui delegatur non erat quāuis a
inualida sit, ratificatione tñ eius qui delegare pote
rat, reconualidat.
7 Sententia seu res iudicata pro veritate accipitur li
mita tamen et intelligo vt ibi.
8 Exceptio non numerate pecunie opponi non potest
aduersus apocham insinuatam in actis publicis.
9 Apocha solutionis, que continere debeat.
10 Concurrere quoties plura dēt ad alicui rei substan
tiam, aliquo eorum deficiente tota id q fit vitiatur.

Instar obtinere. Scire de
bes q ad
colligēda tributa mittebant a principe of
1 ficiales p prouincias qui vocabantur † su b
sceptores eo q suscipiebāt tributa pro principe. vt. j.
de suscep. l. j et per totū. Itē e vocabant numerarii eo
q numerabant pecuniā que pro tributis soluebat vt
j. de numerariis. l. j. et per totū Erant e alii officiales
qui curiales dicebantur. ad dictū officiū aliqn depu c
tati. vt. j. de ap. pu. l. j. et. j. de exactione tribu. in. l. missi
opinatores. Cū dictis aūt officialibus mittebant ad
quālibet prouinciā duo tabularii. vt. j. de numerariis
l. iii. et. j. de suscep. l. duos. quorū offm erat scribere ea
que soluebant et facere soluētib apochas de soluto.
et in eas se subscribere vt. j. ti j. l. ii. Debebāt etiā fre
quēter i modū reliquorū et debitorū et in actis redige
re et iudicibus seu exactorib seu aliis officialib ad
exigēda tributa per principē dstinatis ea i gerere ac ēt
iudicare sub testificatione actorū ve dieris. ll. j. d apo. d
pu. l. j et. j. de numerariis. l ii l. xii. Et etiā cōputare po
terant cum subditis fm vnū intellectum. Hoc scito.
¶ Sic pone casu; i. l. presenti tabularii qui missi fue
runt cū susceptoribus ad prouinciā p colligēdis tri
butis et scribēdis solutionibus et ingerendis et indu
candis debitis et reliquis, fecerunt cōputationē cum
quibusdā debitorib de debitis et reliquis cū nō erat
eorū officium cōputare. et in computo errauerāt. e scri
pserunt per erroiē et idē multo magis si per fraudē q
debitor plus soluerat q soluisset e q min eēt in reli
qs q esset. Mō q̄rit nunqd illa cōputatio et scriptura
tabulariorū sit firma et habeat vim rei iud. siue finē vt
sic dictis debitorib aliqd amplius dici nō possit. Rñ
dit imperator q nō imo dicit q 3putatiōes eorū nō
plus valēt q p iniam rectoris prouincie vel eius procu
ratoris cuius offm est talē 3putationē facere firmate
sint. et h dr ista lex. Et ad hāc positionē 3cordat aper
te. j. de apo. pu. l. j. et est hoc id q: erratū fuit in calculo.
et q: nō erat tabulariorū offm calculare. vnde e si non
fuisse erratū in calculo siue cōputo. nō tñ haberet ro
2 bur cōputatio: q: a nō 3petenti psona facta. † sz si fier
retur in 3putatione ab executore. vel ab eo cui offm
d est cōputare. tūc retractaret vsqz ad xxx. an. Si aūt p
gratiā 3putaret male ille cuius est offm cōputare. tūc
ēt vsqz ad xxx. an. retractaret. vt no. ff de admi. rer. ad
ci. perti. l. calculi. Et fm hoc expone lram instar rei iu
dicate. i. vim vel similitudinē snie. Nā res iudicata dr
q finē imponit 3trouersie. vt. ff. d re iu. l. j. vñ sicut per
rē iudicatā finis iponit cōtrouersie. ita per hāc 3pu
tationē finis huic cāe imponeret si et vim et ptātem
obtineret. sed non obtinet vt dicit obtinere. i. habere
vel pprie. minime. i. nō 3putatio idē est q calculatio. i.
dicere trahere rōnē de datis et acceptis et expensis. nā
antiqui calculos. i. lapillos minutos in manu tenētes
numeros 3ponebant. et fit 3putatio. i. acceptor datio
rū collatio a tabulariis. i. tabellionib siue notariis. sic
exponit. ff. d ac. re. do. l. si epistolā. j. rñso ¶ Ad q̄libet
enī prouinciā mittebant cū susceptorib tributorū duo
tabularii. vt. j. de susce. l duos quor offm erat debito
rū et reliquorū modū frequenter inquirere. et actis re
digere. et ipsis susceptorib frequenter ingerere. vt. j.
de apo. pu. l. j. nō aūt erat eor offm 3putare cū subdi
to. e id si cōputauerūt non hz vim talis cōputatio. q:

¶ Perso
nis imo ad
de q in du
bio fisc est
deterioris
cōditionis
q priuatus
cū 3tria eius
interpretet
fm rapha.
fulg. in 3sl.
lxxiii. i me.
vlti. col.

¶ Cōcor
dare Adde
idē p bal. in
3sl. cclvi. in
iiii. parte.

¶ Alieno.
ad d. d. Jas.
mor. i repe.
l. j. C. de sac.
san. eccl. nu.
x. et rapha.
fulg. i 3sl. lv.
ad. fi. et 3sl.
cciii. post
prin ii. col.

¶ Retra
ctaret. add
raph. fulg.
in 3sl. cxliii.
post me.

non erat eorum officium. Vel potest dici secundum alium in-
tellectum quod etiam eorum officium erat computationem facere
cum subditis vt. j. de apo. pu. l. j. in fi. Ibi vbi dicit nu-
merariorum. et dixi supra in euidentia huius. l. vt et sta-
tim dicam. nisi sententia que pro veritate accipitur. vt. ff. de statu
3 homi. l. ingenuum procuratoris. s. reipublice. † Vel p-
curatoris cesaris qui habet cognoscere. Cum questio est inter fi-
scum et priuatum. vt. s. de officio procurato. cesa. l. j. et ita hic
cum esset quod inter fiscum et debitores qui priuati sunt
habet ipse cognoscere. Vel procuratoris scilicet rectoris pro-
uincie. i. procuratoris presidis prouincie. vt. j. de apo.
pu. l. j. fuit comparata. i. comprobata et lata super hoc sententia
nam tunc vere obtinebit vim rei iudicate. Vel dic sim-
pliciter comprobata. i. approbata. nam per talem compro-
bationem rata est dicta computatio. Et per hoc obtinebit
vim rei iudicate. vt sicut res iudicata pro veritate ac-
cipitur et finem imponit controuersiis ita faciet ista compu
tatio. Et ex. l. ista secundum istum intellectum colliguntur plu-
4 ra notabilia † Primum est quod illud quod per iudicem facien-
dum est non potest per notarios vel per aliquem alium expe-
diri vel fieri et si fiat non valet. vt hic. et ad hoc facit. s. de
executio. rei iudica. l. si vt proponis. et in aut. de her. et
falci. §. si vero absunt. ibi, vbi. dicit tabulariis eius so-
lis etc. et. l. de exactio. tribu. l. apparitores. Nam cum iudi-
ces debeat de causis cognoscere non tabelliones. vt. ff.
de iudiciis. l. de qua re. et. s. de dilationi. l. a precedente
ita quidem quod per iudicem faciendum est non potest per notarius
fieri: et si fiat non valet: et ita si notarius concedat dilatio
nem non valet. et cum dilatio causa cognita danda sit: vt
ff. de feriis. l. in pecuniariis. et l. oratione. et. s. de fere. l. j.
merito non potest ab alio quam a iudice dari: quia vbicunque
cause cognitio requiritur ibi pretor siue iudex desideratur.
ff. de reg. iu. l. vbicunque cause cognitio etc. et a iudice eadem
te recognoscente non autem a tabellione: quia non potest tabel
lio cognoscere de causa dande dilationis: et propterea si
aliter detur delatio vel ab alio quam a iudice detur non
valet vt dicta. l. a procedente. Et ita obtinui in questione
cuiusdam scholaris quam habebat cum florina: fecerat
enim notarius qui operat disco scholarem detineri non
existente iudice. vnde per ista predicta feci eum relaxari.
5 † Colligitur etiam argumentum ex predictis contra id quod fit
quotidie de consuetudine. Iudices enim committunt quo-
b tidie tabellionibus testes iurandos et recipiendos.[b] Et
est hic argu. quod non valet quod fit: quia testes recipi debent ab eo
qui iurisdictionem habet et non ab alio. vt. s. de fide instru.
aut. ibi posita que incipit. Apud aliquem etc. Nam ipsis in-
dicta facienda est fides. vt. ff. de probatio. l. quinquagin-
ta. et. s. de eden. l. ij. et. s. de test. l. nullum. Tamen vt predixi
de consuetudine iudices committunt tabellionibus quod
c ideo fit: quia multis sunt negociis impediti:[c] et in aliqui-
bus locis est hoc statutum quod iudices possint committere
testes notariis et ita est bonum vnde valet. vt. ff. de leg. et se. co.
6 l. de quibus. et. s. de emancip. lib. l. j. † Item colligitur et
aliud notabile argumentum. vez quod si aliquis dixit se esse
delegatum in aliqua causa. cum non esset tulit sententiam in
causa illa quasi esset delegatus et ille qui potuit dele-
gare ratificet quod valet sententia argumentum. ff. de iudi. l. licet.
Nam ratihabitio retrotrahitur. et confirmat ea que ab
d initio gesta sunt.[d] vt. s. ad maced. l. si filius. Sed dicen-
dum est contra per. l. falleg. licet de hoc ibi no. Vel sic
potes secundo modo formare questionem in hac. l. retento eo-
dem themate dum erratum est per tabularium in compu-
tatione etiam expresso errore in computatione et scriptu-
ra que vide sic. venit quidam alter officialis ad hoc offi-
cium deputatus post illos et cepit petere debita et reli-
qua ab illis debitoribus qui computauerant cum tabula-
riis vt dictum est. Illi debitores ostenderunt dictam compu-
tationem tabellionum. i. scripturam inde factam. et dicunt
illam scripturam vim rei iudicate habere et pro veri-
tate accipi et haberi et de hoc est questio inter fiscum et
istos debitores qui priuati sunt coram procuratore
cesaris. qui habet cognoscere inter fiscum et priuatum vt su-
pra de officio procuratoris cesaris. l. ij. queritur quid iu-
ris? Et certe dicit imperator quod dicta computatio et scri-
ptura non valet nec habet vim sententie nisi per sententiam
procuratoris cesaris de hoc cognoscentis fuerit ap-
probata corrigendo errorem et ferendo super hoc sen-
tentiam quia fuit erratum expresso errore in compu-
tatione. vnde non valet. h. d. Contra ad hoc. ff. que sen
tentie sine appell. rescind. l. j. §. j. et. s. de erro. calcu. l. j. et

secundum hunc intellectum expone literam sic vt dicas. instar. etc ex-
pone. vt. s. obtinere minime potest. scilicet ea ratione. quia fuit expressus er-
ror in computatione quo casu non debet valere etiam si alias haberet
vim sententie. Nam vera sententia non valeret si expressus error esset
in ea: vt si diceretur quinquaginta. et. xxv faciunt. c. vt. ff. que sententie sine
appellatio. rescin. l. j. Et sic dico in hac computatione vt non valeat si
expressus error in ea fuerit. facta scilicet errore calculi interueniente. vt
s. de erro. calcu. l. j. sententia que lata sit super hoc et errorem corrigat.
7 Sic primo nota quod † res iudicata siue sententia pro veritate acci-
pitur: vt dicit regula iuris. vt. ff. de regu. iur. res iudica. ad quod est.
ff. de lib. agno. l. iij. circa principium et. l. ij et instit. de offic. iudi. §. viti.
et. ff. de statu ho. l. ingenuum quod est verum si est lata in modum sen
tentie ac secundum solitum iudiciorum ordinem et a iudice compe-
e tenti.[e] alias non habet vim sententie. nec accipitur pro veritate vt
hic. C. si a non competen. iudi. l. ij et. ff. de re iudica. l. preses. et. l. prolata
tio et. C. de senten. et interlo. omni. iudic. l. prolatam et. d. l. ff. que senten
tie sine appellatione rescin. l. j et. s. quando prouocare non est necesse.
l. j. et. j. de vsur. fis. l. j. Vel potes dicere tertio modo quod et computa-
re poterant tabularii vt innuitur in. d. l. j. j. de apoc. publi. l. j. in fi. Sed
computare non est sententiam ferre. nec est computatio modus fe-
rende sententie. vnde computatio non habebit vim rei iudica. vt ex
computatione detur actio et exceptio et pro veritate accipiatur. vt sic
sententia quia non est sententia sed si super ipsa computatione feratur sententia
a procuratore cesaris qui habet cognoscere inter fiscum et priuatum
et tunc bene habebit vim rei iudi. quia tunc vere erit res iudicata. Et se-
cundum. h. d. non habet vim sententie computatio: non quia perso-
ne tabulariorum fuerint prohibite computare et non sit eorum offi-
cium: sed quia non est modus aptus ad sententiam proferendam. nec
ea continet que debet sententia continere que certa sunt: vt. s. de iu-
risdictio omnium iudi. l. iij et ideo non valet nec habet vim sententie
et secundum hoc not quod non omnis vox iudicis est sententia: nec
habet vim rei iudi. Nam hec computatio facta a tabulariis non ha
bet vim rei iudi. ad quod facit quod legitur. s. de sentent. et interlo-
cuto. om. iudi. l. et stipulatione. et. l. post sententiam. Potest et quar
to modo intelligi. l. ista vt premittamus hec pro euidentia: quia prin-
cipes mittebant ad prouincias officiales pro colligendis tributis: et
cum eis mittebant ad prouincias tabularios: vt iam supra dictum est et
quia aliquando susceptores recipiebant a subditis tributa et postea
negabant se recepisse iterum exigebant: quia illi non poterant pro-
bare se soluisse: et ideo voluit imperator quod soluentibus fieret per ta-
bularios apocha de soluto. illa tamen apocha deberet insinuari co-
ram actis presidis prouincie: et non valeret antequam insinuata esset co
ram preside et eius recepta sententia. Sed tunc valeret cum esset co-
ram preside insinuata sententiis: vt. j. de apo. pu. l. j. in princ. Hoc pre-
misso sic pone casum. Ponamus quod exactor missus ad prouinciam
pro tributis colligendis. et exegit a quibusdam subditis tributa: et com-
putatione facta cum eis fecit fieri eis per tabularios quos secum habe-
bat apocham de solutis. Et etiam quod subscripsit se tabularius licet non di-
cat hoc litera: sed non fuit dicta scriptura siue apocha insinuata si-
ue intimata apud acta presidis prouincie illius vbi hec exactio fa-
cta erat: modo petuntur ad huc tributa ab istis qui sic soluerunt ipsi
ostenderunt istam apocham: dicitur per fiscum quod non valet. quia non fuit inti-
mata in actis presidis prouincie. vnde ea non valente debent nihilomi-
nus soluere queritur quid iuris. et dicitur quod non valet nec prodest dictis sol-
uentibus dicta scriptura siue apocha que computatio dicitur. ex eo quod sit
computatione premissa. nec nocet fisco cum non habeat vim rei iudica-
te dicta computatio. i. dicta scriptura facta a tabulariis que sit premis
se computatione nisi fuerit per sententiam presidis vel eius procurato. appro
bata. vnde nihilominus adhuc soluere tenebuntur. et. h. d. Sed si essent
intimata in actis presidis et eius recepta sententiis. bene haberet tunc
vim rei iudica. vt sicut sententia pro veritate accipitur. sic et hoc acciperetur
vt contra eam veniri non possit. vt. j. de apochis pub. l. ij. Adeo autem
8 pro veritate haberetur † quod non possit contra tales apochas opponi exceptio-
nem non numerate pecu. et si in veritate non fuerit numerata. vt. j. de
apochis publ. l. j. in prin. Literam autem secundum istum casum sic expono. in-
star. i. vim vel similitudinem. minime. i. non rei iudi. i. sententie vt sicut res iu-
dicata finem imponit controuersiis super quibus fertur. vt. ff. de re iudi. l. j.
Ita ista scriptura que dicitur apocha imponit finem huic solutioni de qua
queritur. Item sicut res iudicata pro veritate accipitur. vt. ff. de statu ho.
l. ingenuum ita hec scriptura que apocha dicitur accipiatur pro veritate et ei
credatur. computatio. i. scriptura de soluta siue de recepto que vocatur
apocha. et dicitur computatio. Ideo quia primo sit computatio siue ratio de eo
quod soluit et de eo quod remansit ad soluendum. et postea facta ratione so-
luit subditus. et tabularius facit ei scripturam de eo quod recipit ab eo que
9 vocatur apocha. vt. s. de fide instr. l. plures apoche. † Et debet illa scriptu-
f ra continere plura. scilicet nomen soluentis. Item nomen eius cui soluit. Item diem
et mensem quo soluit. Item summam siue quantitatem quam soluit. Item causam ob
quam soluit vt. j. de apochis publicis. l. ij §. j. Et propter predicta dicitur computa
tio. Et intelligo quod iste exactor debet facere computationem et recipere so-
lutionem. sed licet tabularius possit predicta facere. Debet inde facere scri-
pturam

a Sit. quem-
admodum cogni-
tio pendere de-
beat et an et
quando dilatio
danda sit vide
d. Alex. de
imo. l cons.
xlj s. iij col.
in. ij. parte et
nunquam affi-
gnari possit
sine cause co-
gnitione vide
per eum l cons. v-
tij s si. vlti.
col. l. j. parte.
b Recipien-
dos. vide Bal.
l cons. cclxxx
ij l. iij. parte.
c Impedi-
ti. vide d. Ias.
may. l. l. cum
specialis. s. de
in. in. v. cas
pluri. seq quod
quando abest a
ciuitate ille a
coram quo a-
ctus fieri de-
beat vel sunt
copia non p-
stat coram a-
lio talis a-
ctus expedi-
ri potest. et ibi
adducit non
nulla ad hoc
facientia.
d Sed. quo-
modo autem et quali-
liter ratifi-
cari possit
idque est gestum
nole meo.
max. est si di-
catur quod man-
datum habet et
non habeat
vide d. alex.
de imo. l cons.
si. xxxiij. in
ij. co. l. j. parte
e Compete-
ti adde. do.
ma. soci. l cons.
si. xl. sci. Ex
actis vide cla-
rum enim est quod
sententia l. j. parte
quod sententia lata
a non suo iu-
dice seu ab
eo qui iurisdi-
ctione caret
est nulla.
f Dic. An
pro sui substan-
tia requirat
dic vide. do.
alex. de imo.
l cons. lxx. l. v.
co. l. j par. et
in consil. cv. in
iij col. l. iij.
par. et l consil.
lxxvj l. iiij.
eo. ca. parte. et
l cons. clxxix.

piuram mandato dicti exactoris. vt. j. de apochis publicis. l. j. Licet et finis ipsi⁹. l. posset intelligi ita q̄ sonet. vel dictus tabularius possit predicta facere. vt ibi in tabularijs. i. notarijs. Sic exponitur. ff. de de neg. ge. do. l. si epistolā. j. rūso. Et dic tabularius. s. qui mittunt cū exactoribus ad prouincias. s. ad q̄libet duo. vt. j. de suscepto. l. duos. Et est eorū officiū. vt dixi supra ad euidentiā huius. l. facta. s. mandato exactorū cū quib⁹ erant isti tabularij in prouincia pp exigenda tributa. Et intelligo q̄ in ea se subscripserūt sicut dixi vt. j. ti. proxi. l. ij. Non tñ fecerint eam insinuari in actis prouincie p̄sidis nisi snīa procuratoris fuerit approbata. i. nisi in actis p̄sidis p̄uincie illi⁹ in qua fit exactio fuerit insinuata. et eius presidis vel procurato. eius recepta fuerit sententijs: q2 p̄ses debebat dicere bene stat et bene approbo eas vt. j. de apochis publicis. l. j. in pn. Sed si fuerit insinuata in actis presidis et eius snīa approbata tūc h3 vim snīe. Et sicut snīa pro veritate accipitur. et sicut finē imponit controuersie: ita faciet hec cōputatio siue scriptura: vt. j. de apochis publicis. l. ij. et. l. fi. Nō aūtē dico q̄ sit snīa: q2 non erat lata s̄m ordinē iudiciorū: sed h3 eius similitudinem et autoritatē et effectū vt dixi. Nā similitudo est rerū differentiū
n eadem qualitas⁹. Requiritur ergo q̄ exactor exigat. vt. j. de exactione tribu. l. j. et tabularius faciat inde scripturā: vt. j. de apoc. publ. l. j. Item q̄ se subscribat. vt. j. ti. proxi. l. ij. Item q̄ insinuet illa scriptura coram preside. q̄ eam appiobet preses. vt. d. l. de apochis publicis. l. j. Et si aliquod istorū desit non v3 qd̄ fit. nam statim de preside si desit non valet q̄ fit vt habes hic: et d. l. j. j. de apoc publicis de subscrip. tabu. habes. j. ti. proximo. l. ij. Simile video alibi nam in venditione rerum fiscaliū plura requirūtur. vt no. j. de fide instru. et iur. haste fisca. l. j. Et si aliquod illorū deest non valet quod fit. vt. j. eo. tit. l. ij.
10 †Et sic no. q̄ qñ plura debent concurrere, ad substantiā alicuius rei
b si aliquod illorum deest totum id q̄ fit vitiat⁹ vt hic. Et ad hoc est argu. ff. de transa. l. cum hi §. si pretor. et j. de predijs cur. sine decreto non alie. l. j. et. ij. Odof. J. U. doctor excellentissimus.

Summarium.

1 Bona contrahentis vel quasi contrahentis, item delinquētis, secuta tñ condemnatione sunt fisco tacite hypothecata.
2 Venditio nulla est ipso iure cui dolus causam dedit: si vero cām nō dederit, sed in cōtractu inciderit, contractus rescindit: q̄ maxime in fisco ab emptore decepto p̄cedit. et si lesio sit intra dimidiā iusti p̄cij.
3 Venditio rez fiscaliū facta omissa aliqua illarū solēnitatū q̄ interuenire dēt non val3 et nu. v. vbi ponūtur octo solēnitates que in vendendis rebus fiscalibus interesse debent.
4 Fiscus res debitoris sibi tacite hypothecatas vendere potest post biennium ex quo in solutione debiti cessatū fuit: idem dicito in priuato habente expressam hypothecām. et nu. 6.
7 Concurrere quoties plura dēt ad rei alicuius perfectione aliquo eorum deficiente tota dispositio corruit.
8 Debitor fisci repetens fundū suū a fisco nō seruatis solennitatibus venditū, cui debeat offerre debitū, an fisco, an vero emptori. distinc. nu. ix. latius nu. 9.
10 Economo vendente rem ecclesie cōtra legū interdicta. ecclesie reuocare pōt rē. etiā precio nō oblato emptori.
11 Pignore vendito a creditore an et qñ statim emptor securus sit: q̄ non item qñ detur debitori actio cōtra emptorē pro pignore vendito repetendo, qñ vero 3 ipsum creditorē qui vendidit. late. dist.
12 Pignore vendito q̄ supra debitū est, debitori restituitur.
13 Dolus incidens in 3ctū, cōmissus aduersus aliquē 3hentiū nō rescindit ipso iure 3ctum: secus si 3hentes aduersus extraneus dolum adhibent: et cur diuersum.

1 Si minori. †Recorderis pro euidentia huius. l. eius q̄ dixi. s̄. l. j. s. quod si aliquis contraxit cū fisco vel quasi cōtraxit: vel delinquit in fis. cū vel cōmittit delictū: propter q̄ bona eius debeāt deuolui ad fiscum q̄ eoipso q̄ contraxit bona eius sunt fisco tacite obligata vt de 3ctu vel quasi cōtractu. habes. s̄. in quibus causis pignus tacite contrahatur. l. ij. s̄. de priuilegijs. fiscalib⁹. l. j. et ij. et eo. l. aufertur. §. fiscus quod est fauore fisci: nam alias in 3uiū est ius cōe. vt not. s̄. l. j. In delicto autem illud verum est q̄ sunt bona fisco obligata propter delictum s. post condemnationē ex delicto secutam non an. e. ff de do. l. post contractum nisi in quibusdam casibus vt ibi no. Et po
2 nuntur. ff de accu. l. ex iudiciorum. †Item sciendū q̄ si aliquis dolo induxit fiscum ad rem aliquam vendendā. cū alias venditurus non fuisset. nisi esset inductus. q̄ tunc ipso iure nulla esset vēditio, q2 dolus dedit cām cōtractui. vt. ff. de dolo. l. et eleganter. Et est tūc idez in fisco q̄ in priuato. Si aūt non induxit aliquis fiscum ad vendendū sed volente fisco vendere siue rem propriā fiscalem siue pignori fisco obligatam aliquis per gratiā vel per fraudē emit minori pretio in sto: et ita fraus vel dolus incidit in contractu: res illa tunc cōmittit in fiscum et rescindit 3ctus. vt ff. e. l. j. circa medium. Et pōt fiscus eam vendicare ab emptore si ei tradidit: vel retinere si nō tradidit. Ad similitudinē iconomi vt. s̄. de sac. san. eccl. iubemus. §. sane. Et si dece-

ptio sit infra dimidiā iusti pretij et etiam si modica sit deceptio. vt. s̄. de rescin. vendi. l. si quos. Et ad hoc cōcor. ff. de mune. l. pure. in princ. Et in hoc casu est in fisco secus q̄ in priuato nā3 in priuato si dolus incidit in contractu l3 etiā possit pro modica deceptione agi verū est ad decipiendū actio. ex illo cōtractu. vt. ff. de actio emp. l. iul. § idem. et. § si venditor. tñ 3ctus nō rescinditur vt. C. de rescin. ven. l. si dolo. Sed in fisco rescinditur 3ctus: vt hic. et. d. l. si quos. Quod est speciale hic in fisco. Nec cōtingit hoc pp dolū incidentē: s3
3 rōne tali cōtingit. †Requirunt enim in venditione fiscali s̄m q̄ s̄. dixi. vij. vel. viij. solēnitates: q̄ nō vt aliquē: s3 vt vniuerse simul sint requirunt. Si ergo aliqua illarū deficiet non valet q̄ fit. vt ff. in qui ca in pos. ea. l. fulcinius. § j. et ij. Hic aūt deficit vna earum illa. s. q̄ emptor fuit male fidei in eo q̄ rē emit per fraudē vel per gratiā cum requirat esse bone fidei per hāc. Et iō non val3 in casu huius. l. cōtractus. Et cū pp dolum vel gratiā vt dixi irritet venditio nō est vis si fit mo- a dice quātitatis vel magne. Nā etiā pro modica irritabit cum etiā si minima sit fraus vel gratia. tā fraus est: et pp fraudē irritari d3: ergo nō est vis si sit fraus in modico vel magno. et propterea dixi q̄ etiā si deceptio sit infra dimidiā iusti pretij: vt. s̄. de rescin. venditio. l. ij. q̄ irritat 3ctus. Si aūt non p gratiā vel fraudem dedisset nimis pretiū: sed reipsa etiā de facto pro re que v3 plus dedisset minus: tūc oporteret ad hoc vt rescinderet cōtract⁹ q̄ est deceptio vltra dimidium iusti pretij. vt s̄. de rescinden venditio. l. ij. Et in hoc
4 est idem in fisco q̄ in priuato †Item sciendū est q̄ si aliquis est debitor fisci de aliquo singulari debito. et cesset in solutione eius q̄ fisco d3 fisc⁹ pōt res sibi obligatas etiā tacite illius debitoris sui eo q̄ sibi obligata sunt tacite per ipsum cōtractū i. eoipso q̄ cōtra b ctum est cū fisco h3 in bonis secū 3hentis fiscus tacitam hypothecā vt dixi vt. ff. e. l. aufert. § fiscus. Potest dico fiscus res illas post bienniū ex quo cessatum est in solutione vendere Sicut et quilibet creditor pi-
c gnus sibi obligatū vendere pōt post bienniū ex quo cessatū est in solutione debiti. vt supra de iure do. impe. l. si. Si autē debeat fisco aliqua annua prestatio in cuius solutione debitor cesset: tunc fiscus pōt res obligatas sibi etiā tacite ex tali 3ctu vendere post bienniū s̄m vnū intellectū. vel s̄m aliū intellectum statim c ex quo cessatū est in solutione. vt supra si propter publicam pensionē l. i. Et in alijs casibus. s. qñ fiscus vendit res siue pignora sibi obligata tacite vel expresse et etiā in omni venditione que fit a fisco debent septem vel octo solēnitates interuenire que si interueniāt valet venditio Sed si non interueniant. sed aliqua illarū3 deficiat sicut fuit in casu nostre. l. q2 deficit vna de solēnitatibus illis tot⁹ cōtractus irritat vt hic. et ad hoc. ff ex quib⁹ causis in possessione eatur. l. fulcinius
5 § j. et ij. †Prima solēnitas est q̄ vere sit debitor fisci iste cuius res vendit ob debitū. Scdā q̄ in solutione ipsius debiti sit in cessatū. Tertia q̄ fiat subhastatio. Quarta q̄ plus offerenti detur. Quinta q̄ iusto p̄tio vendat. Sexta q̄ emptor sit bone fidei. Et ista deficit in casu nostre. l. Septima q̄ p̄curator fisci interueniat. Octaua q̄ certo tpe stet res in subhastatione. i. publice venalis exposita. vt hec oia plene notant. j. de fide instru. et iure haste fiscalis. l. j. Hoc p̄misso sic pone casum. Quidā 3duxit a fisco stationē vel vectigal. pp q̄ debebat fisco annuā pēsionē. vel aliquē aliū 3ctū celebrauit cū fisco. puta accepit mutuū a fisco. ex q̄ fuerūt bōa ei⁹ tacite obligata. cessauit iste in solutione ei⁹ q̄ debebat fisco vel annue prestationis vsq3 ad bienniū. Et iō fiscus venit. et res sibi obligatas vult vēdere et eas exposuit venales. quidā3 emptor apparuit et induxit fiscū p fraudē suā vt vēderet sibi minori p̄tio has res q̄ valerēt vel induxit fiscū p fraudē vt faceret sibi gratiā in totū vel in partē de p̄tio. et sic nō fuit bone fidei emptor. s3 male fidei. vel forte per dolū suū vel gratiā fecit obmitti alias solēnitates. q̄ in venditione q̄ fit a fisco requirunt. de quib⁹ supra dixi et dicet. j. de fide. instru. et iure haste fiscalis. l. j. et. s̄. de rescin. venditione. l. si quis hoc facto verus debitor cuius fuerint res q̄ vēdite sunt a fisco petit sibi a fisco dari res suas intentans pignoratitiā actionem cum dicat se paratus soluere q̄ d3 et vult q̄ fiscus rescindat talē 3ctu3 cū non

in. ij. parte tī 3f. xxxij. in ij. col. in iiij. pte. et nū gd requirat appositio- nē tpis lo ci vid bal s 3si ccclvij. s iiij pte. et d. pe. vbi coi. s 3sil cccvij. inci. vt l lfa a. l. aij. pte et adde eundē odofr. l. l. fisco s d 3ue. fis debi

a Qualitas ndō. d. ma. so. s 3f. ix. in ci. p̄sequen do cir. pn. x. col in j pte. q̄ osistitu do ē quod dā significā rei non ipsa res et ē vita ti 3tin et q̄- tuplex sit vide. bal s 3si. ix in j. pte.

b Vitiat. adde eundē odof. in. l. j. ndē. vij. et l. duplex rō. nu ij. j. d si. instru. et iur. haste. fisc. et j. l. l. sequē. nume. ix.

c Post bienniū. Ante vero si vbi aliter nō est 3uētū vt p d. Pe. vbi. coren nu. clxxij. inci. circa in lfa n. e. c. in. j p te. et adō nī- ebi. s. § S3 notādū. tij. q. j. vbi dicit q̄ qñ ab hīs cōce. capiuntur pignora propter 3tumacia est in arbitrio iudicis quo tē pore vēdan tur. S3 qñ capiūt post sniam vendūtur post duos menses l. obito rib⁹. ff. d rei ven. et p̄dicta de pignore p̄torio no. de 3ue- tionale vero remittit ad. l. fin. § j.

valuerit. et de hoc est questio corã procur. cesaris q cognoscit inter fiscũ et priuatũ. s. hũc debitorẽ qui priuatus est. vel agit iste debitor ꝯ emptorẽ rei ven. corã procu. cesaris. et dicit q iste ꝯtus non fuit recte fact9 et q fiscus male vẽdidit. et ideo dz ei reddere rẽ soluto debito. s3 qr fiscus eam nõ hz cũ eam vendiderit petit a procuratore q ꝯpellat emptorẽ restituere. modo querit qd iuris sit. et rñdet impera. et dicit q si pdia vel bona fisco obligata vẽdita fuerint a fisco minori ptio quã3 in veritate valerẽt et hoc p fraudẽ vel p gratiã emptoris factũ sit q procurator cesaris adit9 sup hoc a debitore faciat dicta bona siue pdia auferri emptori et restitui huic debitori si hoc fit q ipse debitã qtitatẽ inferat. i. soluat illud debitu3 q fisco debebat. et ideo fit qr obmisse fuerũt alique solẽnitates ex his que requirunt in vẽditione fiscali: vt qr emptor fuit male fidei cũ requirat a iure esse bone fidei ad hoc vt ꝯtus valeat. et sic ista venditio non fuit rite et solẽniter facta: s3 si fuisse rite facta non auferet res emptori: l3 prior dñs vellet pretiũ offerre: vt. s. si pp publicas pen. l. j. Que aũt sit debita qtitas de qua dicit lra et de qua dixi in casu: et cui debeat solui iure emptori an fisco dicã statim: et ẽt o ĩra. j. de fi. instr. et iure aste fiscalis. l. j. sup illo verbo id qd ex cã iudicari debes ¶ Literã autẽ sic expono si minori et c. ita ordina litera si ea q obligata sunt. s. fisco vel emerũt a fisco minori ptio q res est approbata fraude emptoris vel gratia aditus procurator me9 iubebit illa pdia restitui inferenti debitã qtitatẽ. et q dicit lra si minori expono vel si nõ sit minus dimidia iusti ptij: sed dic saltẽ modicũ minus dimidio iusti pretij vel sic modica deceptio ad iustũ pretiũ nã ex hoc casu cũ dolus vel fraus interuenerit vel inciderit in ꝯtu rescindit ꝯtus pro modica lesione: vt hic et s. de rescinden. venditione. l. si quos q est speciale in fisco sm q iam infra dicã. nã ẽt in priuat; dolo incidente in ꝯtu ageret ad decipiendũ ex eo ꝯtu vel pro modica lesione. vt ff. de dolo. l. et eleganter. circa prin. et de actione empti. l. iul § ibidẽ. et § si vẽditor. Non aũt rescinderet contractus per hoc regłr. vt. s. de rescindenda venditione. l. si dolo vel si non est speciale in fisco. nec cõtingit hoc pp dolũ incidente3. sed alia rõne. vt dixi supra in euidentia huius. l. ptio. erat enim iste ꝯtus qui fiebat a fisco venditio in qua ptiũ interuenire dz. vt institu. de cõtrahenda emptione. § pretiũ. et iustũ dz interuenire in venditione fiscali. vt j. de fide instru. et iure aste fiscalis. l. ij. Hic aũt erat minus iusto ptio. l3 forte modica esset deceptio siue diminutio iusti ptij q res est. i. q veritas est seu q in veritate res valet. sic exponit res. i. veritas. ff. de iureiurando. l. quoties. et ff. ad. l. corneliã de fal. l. j. § qui in rõnibus. vł q res est. i. q equitas exposcit que equitas est neminẽ cum aliena iactura fieri locupletẽ. vt. ff. de condictione indebiti. l. nam hec natura. et ita exigit ipsa equitas iustu3 pretiũ. similis expositio fit res. i. equitas. s. de in ius vocando. l. j. et ff de probationi. l. circa. i. si. approbata fraude emptoria. i. ꝯprobata. fiscus enim dũ vellet res vendere inductus fuit ab emptore per fraudem vt daret ei pro minori pretio q res valeret. vnde in hoc approbauit fiscus fraudẽ eius. qr fecit illud q ipse emptor voluit sicut dicim9 q aliquis approbat factũ meũ vel ꝯsiliũ meũ qui sequit illud vł facit in simili facto idẽ q ego feci et hr talis approbatio fieri re ipsa. Alia lra dicit aperta fraude. i. repertã siue patefacta. vł gratia. vt qr petiũt sibi fieri gratiã de pretio et facta est. et in hoc approbauit fiscus gratiã eius q fecit ei gratiã. vel dic q dolo induxit iste fiscũ ad gratiã sibi faciendã. que obligata sunt. subaudi ea bona vel predia et dic obligata sunt. Si aũt. habeas fisco tunc nil subaudias. et fac tũc punctũ ibi obligata sunt fisco et q dicit obligata sunt tunc dicit tacite. nam eo ipso q ꝯbit aliquis cũ fisco. vel quasi contrahit hz fiscus tacite obligata oĩa bona ꝯtrahentis secum vt. ff. e. l. aufer
6 tur § fiscus. et no. s. in ppin. huius legis. † sicut aũt priuatus põt per. l. vẽdere pignus sibi expresse obligatũ si cesset eius debitor in solutione debiti per biennium. vt. s. de iure doti impe. l. si et s. de distrac. pig. ita etia3 fiscus pignora tacite sibi obligata vẽdere poterit cessatione facta per biennium vt. s. si propter publicã pẽsio. l. j. multo fortius si expresse sibi omnia obligata fuerunt. a fisco venerint. si habes a fisco planu3 est. qr

vendita fuerint ab ipso vel eius procuratore. Si autem habeas fisco tunc legitur cum superiori dictione obligata et tũc q dicit venerint i. vẽdita sunt. et subaudi a fisco vel aliquo eius officiali. aditus procurator meus. s. cesaris qui est iudex qñ est questio inter fiscũ et priuatũ vt. s. si aduer. fis. l. ij. et hic est questio inter fiscũ et hunc debitorẽ cuius res vendite sunt a fisco qui debitor priuatus est. et ideo procurator cesaris iudex est: et quod dicit additus. s. ab ipso debitore quondã cui9 res ob debitum vendite sunt a fisco. sed minus solẽniter. vt qr dolus interuenit in cõtractu. et ideo iste debitor petit per pignoratitiã actionẽ a fisco vt reciso tali ꝯtractu sibi reddat res suas q facere debz vt hic. debitã quantitatẽ inferenti restitui et c. sic expone vt dixi videbit ea predia restitui subaudi debitori quondã inferenti debitã quantitatem. i. illam quantitatẽ q tũc debebat cum bona eius capta fuerint a fisco et vendita et illã quantitatẽ propter quã dicta bona vel dicte res vendite fuerint a fisco. habemus ergo hic predia debere restitui debitori inferenti debitam quãtitatẽ si emptor fraudẽ adhibuit inoando minus pretiũ concordant ll. que dicunt q qñ res venditur propter publicam rõne3 soluendã q non aliter emptor põt dño rei potiri q si tñ numerauerit quantum vtilitas exigit priuatorum. i. illorum qui propter soluendũ debitũ public. vendunt. i. nisi emptor
7 rei pretiũ dederit. vt. s. de rescin. ven. l. si quos. in fi. † et ex. l. ista potest colligi illud no. s. q plura requirunt vt concurrant ad aliquam rem
a perficiendã: si aliquod illorũ deficit totum q fit vitiat * q dic. vt. j. de fi. instr. et iure aste fis. l. ij ¶ Illud aũt q dicit hec. l. in fi. q procurator cesaris iubet hec predia restitui debitori offerenti debiti quantitatem propter fraudẽ in cõtractu adhibitã dz intelligi hoc modo quia iste debitor aget contra fiscum pig. act. ad res suas et fiscus si eas res iam tradidit emptori aget cõtra eum rei vendica. et aduocabit ab eo et reddet huic debitori. Si aũt non tradidit tũc reddat eas debitori et non dabit emptori. Si autẽ non tradidit et hoc ad similitudinẽ iconomi. vt. s. de sac. san. ece. l. iubemus § sane. nec liberabitur hoc casu fiscus si velit cedere actio. contra emptorẽ qr non tenetur ideo q habeat actio. vt. ff de re iu. l. nemo. ideo sed qr male vendidit et qr rem habuit obligatam. vt. ff de pecul. l. quod debetur. posset etia dici quod aget iste debitor contra emptorẽ rei vendica. vt. ff. de rei ven. fundus. sed tunc non videt q procurator cesaris esset iudex imo preses prouincie: cum questio sit tũc inter duos priuatos. d. l. fundus. sed põt dici quod etiam tunc procurator cesaris sit iudex: quia ita dicet debitor coram procuratore cesaris: vos domine procurator cesaris debetis mihi facere fundum per fiscum restitui: sed quia ipse non habet eam sed emptor porrigatis manum etiam ad emptorem: et ita per consequens erit iudex qui non esset directo: nam cui iurisdictio committitur. et c. vt. ff. de iuris. om. iudi. l. ij. Sed cum di
8 cat litera inferendam debitam quantitatem † videamus cui debeat inferri. i. vtrum debitor qui offert quod debeat teneatur illud dare fisco: an emptori. et circa hoc videntur. ll. varia loqui. et ecce statim dicit lex quod male fidei emptori non est pretium restituendum. vt. s. de prescrip. xxx. an. l. j. et s. de euinct. l. si predium. et. j. de prediis curialium. l. j. in. si alibi autem dicit. l. quod si debitor vult fundum venditum consequi ab emptore pretium sit emptori reddendum: vt. s. si ven. pigno. oga. l. j. in fi. et. ff. de rei vendi. emptor. Circa quod breuiter dici potest si ille cuius predia vendita sunt vere erat debitor fisci. et propter hoc scilicet quod debitor erat et cessabat ipse debitor in solutione fiscus vendidit predia eius et emptor qui emit a fisco iam soluerat fisco pretium. etiam tunc quia illud pretium peruenerat in vtilitatem debitoris eo quod per talem solutionem fiscus vendit predia eius: et qui emit a fisco iam erat a debito fiscali liberatus et tunc ipsi emptori solui debet. vt. ff. de rei vendi. emptor. et. s. si ven. pig. oga. l. j. Et tunc ipsi emptori solui debet. expone debitam quantitatem scilicet quondam. si autem emptor nondum soluerit fisco pretium rei empte tunc ipsi fisco erit facienda solutio. vt. j. de prediis curialiũ. l. j. in fi. s de prescri. xxx. an. l. j. in fin. et tunc dic debitam qtitatẽ pprie poni. Si aũt ille cuius predia vẽdita sunt nil debebat et tñ predia eius vendita sunt et tunc nil alicui debebit inferre et recuperabit predia sua. vt. d. l. si predium et de prescri. xxx. an. l. ij. Uel dic
b si dolus dedit cãm contractui * vel fuit ꝯtus prohibitus * lege vt potest dici in hoc casu huius. l. qr contractus iste non tenuit cum factus fuit cõtra formam legum que imponunt certam solemnitatem: vnde non vł valere ipso iure. vt. ff. de priuile credito. l. imperatores. Et tunc fisco sit facienda solutio etiã si emptor iam ei soluisset. Si aũt ꝯtus tenuit qr nõ prohibitus a lege nec cõtra solemnitatẽ legis factus nec dedit dolus cãm contractui: tunc si emptor iam soluerat pretiũ rei fisco ipsi emptori solui dz. Si autẽ non soluerat tunc ipsi fisco vt pre allegata l. Si tu opponis eo casu qñ cõtractus prohibitus est dz indistincte solui fisco. ergo habet his idem q bona fides non patitur: vt dicit regula iuris bona fides. respondeo habebit semel vt debitũ: et semel pp delictũ emptoris: vt. ff. e. lucius: et erit hoc verum s. q fiscus habebit vnum simplum propter delictũ emptoris et alium tanq sibi debitũ etiã si venditor id est ille qui vendidit rem p fisco puta pcurator fisci vel alius officialis cui ꝯcessum fuerit a principe vel

s. de in. do. ipe. et ad. l. si ꝯuenerit. ff. de pig. act. de hoc ẽt põit aug. i. l. si. s. de execu. rei iudi. et gl. in § ꝯ aũt lra. quib9 alie. l3 vel nõ. et tex. cũ gl. in d. rpe. s. l. cũ pponns. s. de hões. aut. iudi. pos. et pignore iudiciali. tangit ẽt gl. l. ij. s. qui po. in pign. habeantur.
n ¶ Uitiatur Adde cum dẽ. s. i. l. precedẽti in si. et qd ibi dictum fuit.
b ¶ Cõtractu. adde ra. pha. ful. icõ si. lxxx. in fi. et i ꝯsi. xc. in pn iij. co. q dolus dans causã ꝯtui bo. fidei reddit ip3 ipso iure nullu3 Et an et qñ dicat dare cãm vid ra. pha. cu. s cõ si. cvij. in vlti. col. vbi ẽt ponit an dolus dãs cãm trãsactioni vł sniã3 reddãt ipsam nullã. et an qñ dol9 dãs cãm ꝯtui noceat vide do. pe. phi. coz. l. ꝯs. ccls siij incip in cã in lra. in. fin. iij. parte.

cipe vel a pcurato re fisci vẽdere rẽ fisci vel fisco obli. participauerit
fraudẽ cũ emptore: nam tubi iomn⁹ fisc⁹ habebit dupliũ: vt dictũ est
a z hoc ad similitudinẽ ecclesie: nam si iconom⁹ᵃ vẽdidit rẽ eccle̾ ɔtra
pbibitionẽ z emptor emat eccl̾a recuperabit rẽ z nõ reddet ptiũ ẽt
si fuisset in ei⁹ vtilitatẽ ɔuersũ z ita habebit rẽ z ptiũ.ɔ̄.de sacrosã.
eccle. iubem⁹ autẽ q res dictas. z si apparet ꝙ emptor q ɔmisit i em
ptione dolũ punit hic: qꝛ reddit rẽ z nõ recuperabit ptiũ qñ fuit cõ
tractus ɔtra.l.fact⁹: vẽditor autem q participauit dolũ tenet demũ
in subsidiũ: qꝛ hic sic esset ecõtra.s.qñ vẽditor ɔmisisset dolũ z em
ptor participasset. ¶ Circa hꝫ materiã: vt plene liqueat articul⁹ iste
sic distingue. cũ creditor vẽdit pign⁹. vel rem debitã sibi obli. vel vẽ
dit iure.id est ex pacto vel ex.l.aut nõ vẽdit iure.si vẽdit iure puta ex
pacto vel ex.l.z di vẽdi ex pacto si ɔuenit.s.vt si ad diẽ nõ soluat li
ceat vẽdere pign⁹ ex.l.di vẽdere pign⁹ ex scripta vel municipali lege
scripta.vt est.ɔ̄.de iure do.impe.l.vnica. Ubi di ꝙ si debitor cessꝫ p
biẽniũ in solutione postꝙ debuit satisfacere ꝙ creditor dꝫ posse vẽ
dere pign⁹.l.municipali. Puta statutũ est in ciuitate ista ꝙ creditor
possit vẽdere pign⁹ post denũciationẽ factam debitori vt soluat ela
psis.vj mẽsib⁹ post denũciationẽ. vt est statutum boñ.ꝙ post denun
ciationem possit creditor post annũ z diẽ vnã vẽdere. si ergo credi
tor vẽdidit iure aut null⁹ ɔmittit in emptiõe dolũ immo creditor vẽ
didit bona fide iusto ptio vel maiori. z tũc emptor statim est secur⁹.
vt insti.qbus ali.licet.§.creditor z.ff de acqui.rer dom i.nõ est no
12 uum.z.ɔ̄.si antiquior creditor.l.obligata. † Sꝫ si creditor pl⁹ iusto vẽ
b dat pign⁹.ꝙ superest a debito tenet debitori reddereᵇ p pignorati.
actionẽ directã.vt.ff.d pig.l.pignore surrepto aut creditor tñ idẽꝫ
venditor commisit in vẽditione dolũ in odiũ debitoris.vt puta ꝙ i
eius odiũ p dolum vel gr̃am minori pretio vẽdidit.z tũc ipse sol⁹ te
netur directa pigno.actio ad interesse vt.ɔ̄ si vẽ.pig.aga.l.j. in pnc.
Aut emptor participat fraudẽ z tũc etiã ipse tenet.sꝫ demũ i subsi
dium vẽditore nõ existẽte soluẽdo tenet vtili rei vẽ.vel iudi.offi.da
ta restitutiõe. vt.ɔ.l.ɔ̄ si ven.pigno.aga.l.j.in fi.z.ɔ̄.de mino.l.non est.
aut emptor tñ ɔmittit dolũ z tũc ipse solus tenet.vt in hac.l.z agit
ɔtra eum rei vẽ.directa vt.ff.de rei vẽ.l.emptor. Aut vẽditor ei par
ticipat etiã tũc tenet demum in subsidiũ s.emptore nõ habẽte rem.z
eo nõ existẽte soluẽdo.vt.ɔ̄.dixi.z hec vera sunt qñ ɔtractus tenuit z
creditor habuit ius vẽdẽdi pign⁹. Si aũt creditor nõ iure vẽdidit ex
pacto vel ex.l.quia nõ interueniũt ea q requirunt ad hoc vt vẽdere
possit.q ponunt.s.de iure do.impe.l.fi.z sic nõ tenuit contract⁹.z tũc
etiam si venditor ɔmisit dolũ z emptor participauerit poterit z pri
mo ɔueniri emptor ꝙ vẽditor. vt dicto titulo si vẽ.pig.l.cum ɔtra. z
agit tũc debitor contra emptorem rei vẽ.directa si emptor nõ vsuce
pit pignus z tenetur restituere pretium quatenus emptor dederat
creditori. sed emptor fructuum vsuras sibi computat. vt.ff de rei
venditio.l.emptor. in principio. Si autem vsucepit hic emptor
effectus est dominus.debitor desijt esse dominus. non vendicabit
tunc debitor. sed agit in subsidium nego.gest. vel certi condic. gñali
de pretio ɔtra creditorẽ habẽdo ratũ qd nõ est suo nomine gestũ.sic
intelligit.ɔ̄.si vẽ.pig aga l.ij ff.si cer.pe.si seru⁹.ɔ̄.de rei ven.l.iij.ff. de
neg.gest.l.si in fi.ɔ̄.de reb⁹ ali.nõ ali.l.j. Sꝫ ad vnũ qd.ɔ̄.u ixi vꝫ ꝙ
spãle est in fisco.vt qñ dol⁹ incidit in ɔctum ꝙ rescindat ɔctus: cum
in priuatis nõ rescindat sꝫ agit ad decipiẽdũ acti.ex eo ɔctu.vt.ff.de
actio.emp.ial.§ si vẽditor. Instat.nam dicit.l.ꝙ idẽ est etiã i priua
tis.l.in vẽditiõe ꝙ facit creditor de bonis debitoris fa.: vt pp dolũ
incidẽtem in contractu rescindat ɔtractus. Et ponit talem casum:
quidam obligauit res suas titio dum cessaret postea in solutione de
bitor: creditor ex pacto: vel ex.l.habẽs ius vendendi exposuit res ve
nales: z in fraudẽ sui debitoris vendidit minori ptio z emptor par
ticipauit hãc fraudem z sic dol⁹ iste fuit incidens.nã nõ induxit ad
vendendum: sꝫ ex quo creditor voluit vendere dol⁹ quem voluit de
bitori facere induxit eũ min⁹ vendere di eiũ ꝙ si venditor non sit
idone⁹ ad soluendũ debitori totum interesse suum ꝙ emptor in sub
sidium tenet rem reddere accepto pretio qd p re dederat: z sic pp in
cidẽtem dolũ rescindit contractus etiã in priuatis.z id obstare vꝫ
qd legitur.ɔ̄.si vẽ.pig.aga.l.j. Ad cuius ɔtrarij solutionem ita bre
uiter dici põt.ꝙ non obstat.u.l.pluribus rationibus. Et statim qꝛ
leges q loquunt de dolo incidẽti loquunt qñ quia vẽdidit rem suo
nomine. In casu aũt pdicto non suo sꝫ tanꝙ alieno vẽdebat. Itẽ le
ges q dicũt de dolo incidenti loquunt de dolo quẽ ɔmittit emptor
ɔtra venditorẽ vel ecõtra.sꝫ fm legem ɔtra.pprie nõ põt dici inci
dens cum nõ ɔmittebat vn⁹ ɔhentium cõtra alium: immo ambo cõ
mittebant ɔtra tertium puta cõtra debitorem cui⁹ res vendebant.
13 Et si tu dicas qd ad hoc. † Rñdeo ꝙ qñ inter ɔhentes ɔmittit dol⁹
incidens id non rescindit contractus: qꝛ agunt actione ex eo ɔctu ad
decipiendum z nõ ad rescindendũ ɔtractũ.qꝛ aliqd potuit pmdere
contra dolum: sed qñ contrahentes dolum adhibent ɔtra extraneũ
quomodo poterit obuiare dolo cum nescit z quomodo poterit age
re actione ex eo ɔtractu cum nõ fuerit in contractu. Item z factum
aliorum puta cõtractus inter istos factus quare preiudicabit huic
extraneo: qui non interfuit cũ res inter alios acta z c.supra res inter
alios acta.in rubro z nigro.nõ est rõ ꝙ re mea dolo a
inter alios adhibito debeam carere.vt.ff rerum amo.
l.nec eius.in casu autem hui⁹.l.bene fuit dolus inci
dens nam ab emptore cõtra venditorem.s.ipsuꝫ fis.ũ
volentem vendere fuit dol⁹ adhibit⁹ in ipsius piudi
cium.s.vt ex modico pretio nõ haberet integrum sibi
debitũ.s.fisco.cum ergo vere sit incidens remanet ꝙ
sit spãle in eo. Item rescinditur in casu huius.l.in vẽ b
ditione fiscali ɔct⁹ nõ tñ pp dolũ incidentem ꝙtum
etiã pp solennitatem omissam q solẽnitates cũ sint de
c substãtia: si aliqua illaꝝ deficiat irritatur ɔctusᶜ: vt
j.ti.j.l.j. Sꝫ tu op. idem est in contractu priuati.nam l
l.cõtraria rescindit cõtractus propter solennitatem
omissam que est.s.ꝙ venditor sit bone fidei: naꝫ illud
requiritur in venditione quam facit creditor: vt.ɔ̄.de
iure do.impe.l.si § si autem dubitatio cum ergo in l.
contraria uesinat illa solẽnitas: qꝛ nõ fuit bone fidei
immo male fidei irritat contractus.ideo qꝛ hec solẽ
nitas est de substãtia illa. ¶ Item non statim irritat
ibi contractus immo primo agitur ad interesse ɔtra
vẽditorem: sed si non sit soluendo tunc in subsidium
agit ɔtra emptorẽ z irritat cõtractus.nec est illud p
pter solennitatem omissam.vel qꝛ dol⁹ incidens sit:
sꝫ qꝛ ɔtra extraneam seu tertiam psonã ɔmissus est
dol⁹.z nõ põt ei aliter puideri vt.ɔ̄.u ixi z fauore il
lius tertie psone puta debitoris fit recisio ɔct⁹ de fa
cinore alicui⁹ ɔhẽtiũ: sꝫ in fisco pp solẽnitatẽ omissaꝫ
statim irritat cõtractus: z agit ɔtra emptorem non c
inquietata venditione: z rescinditur contractus fa
uore fisci vt sibi debitum consequi possit.z sic est spe
ciale in fisco.si tu op.hoc est ideo hic qꝛ vẽditor non
commisit doluꝫ.sꝫ ibi ideo est qꝛ ipse commisit dolũ.
sed rñ.qꝛ ibi etiam quando participauit emptor cum
primo cõuenitur venditor qꝛ contractus tenuit: licet
dolus interuenerit venditoris.vt in.l. contraria. sed
hic non tenuit si dolus emptoris interuenit. z ideo
etiam si venditor commisisset dolum emptor parti
cipans prius posset cõueniri.vt dicto ti.si vẽ pi.aga.
l.cum contra. Uel dic non esse spãle vt tetigi in eadẽ
14 tia hui⁹.l. ¶ † Sꝫ denuo qro nunquid emptor iste q
emit a fisco dolo incidente in contractu: si velit sup
plere iustũ pretiũ audiat z videt ꝙ sic.vt.ff.de rescin.
ven.l ij.z.l.si volũtate.z.ff.man.uiligenter. sꝫ dicim⁹
ꝙ nõ: qꝛ ipse fuit ab initio male fidei.z dolosus z do
lo ulteri⁹ sine volũtate mea nõ debeo carere re mea:
vt.ff.rerũ amo.l.nec eius .nec ob.l.contra qꝛ ibi nõ in
teruenit dolus ex pposito: sed re ipsa: hic autem ex re
ipsa z pposito z dol⁹ nõ dꝫ alicui patrocinari. vt.ɔ̄.
de le.si legatarius. ¶ Item z qꝛ nõ idem hoc casu ac
15 si ille qui vendebat domin⁹ esset. † ¶ Ultimo sciẽdũ
est ꝙ hic emptor qui commisit dolum in contractu
d quem celebrauit cũ fiscoᵈ tenet ad plures penas. vna
est in hoc.s.qꝛ reciso ɔtractu res auferet ab eo. Item
in hoc casu qñ contractus non tenuit propter aliquã
solennitatem omissam vel dolus dedi causam cõtra
ctui pretium non reddetur ei sed dabitur fisco.z sic
dupliciter habebit pretium fiscus eo casu vt modo
dixi.sic z.ff eod.l.lucius. Item et forte erit alia pena
emptoris.qꝛ cum hic contract⁹ fuerit damnosus fisco
in hoc scilicet qꝛ ex modico pretio nõ poterit fiscus
totũ sibi debitum consequi. z propter fraudem em d
ptoris factus fuerit totus contractus.vel in partem
tenebit emptor in quadruplum.vt.j.eo.qui in cõtra
ctibus.sicut ergo iuuatur fiscus contra priuatum si
decipiat vt hic.sic ecõtra priuatus contra fiscum iu
uatur si deceptus fuerit a fisco.siue ei⁹ dispensatore.
vt.ɔ̄.si aduersus fis.l.j.z potest dici ꝙ per hanc legem
partim vtitur fiscus iure communi.z partiꝫ iure pri
uato.i.spãli.cõi si dol⁹ dedit causam ɔctui.nam tunc
ipso iure non tenuit ɔctus.vt.l.in cause in pnc.l. ff. de
dolo.z.l.eleganter.in prin.priuato.i. spãli in hoc: qꝛ
si dolus incidit in contractu solet valere contractus.
sed agitur actione ex eo contractu ad decipiendũ. vt
ff.de actio.emp.l.iulia.§.si venditor.hic aũt quando
dicitur incidisse dolus in hoc contractu vt fuit quã
do vendere volebat fiscus.sed dolo emptoris mino
ris vendidit iure singulari vtitur.quia contractus re
scinditur quod non esset in alio. Itẽ z in penis quas
patitur emptor que perueniunt ad fiscum vtitur iure
speciali.

a ¶ Iconom⁹. Adde eundem odo.l.l.j.j.de fi.instru. z iure aste fis. nume.v.

b ¶ Reddere. Add rapha. fulgo. in cõsi. cxxviij p⁹ me. vbi ponit idẽ ꝙ si pl⁹ vel min⁹ iusto ptio vẽdat reliquũ restituet cogit p q viде etiã que habẽtur p d. pe. phili. cor. in ɔsil. cccv. incipi. in hac p totum in prima parte.

c ¶ Cõtract⁹. Nũqd aũt solẽnitas certa vbi fauore alicui⁹ a l. vel statuto l aliq acta regrat⁹ an sine ea act⁹ valeat vide ias.may.s.l. nõ comun⁹. ɔ̄. de pcur. nu.vj.z in.l. vniuersa. ɔ̄. de pci. spe. offe.nu.xxij. z ibidẽ nu. xxiiij. hẽs q dicat solẽnitas substãtialꝫ z q non.z vide ad materiã fely l.c.qm. iij.col.v. tu xo attẽde. vbi ẽt nonnulla addita p bar. in d.l. vniuersa.

d ¶ Fisco. Sꝫ nũqd emẽtes a fisco vel in dolo accipientes a viris dominꝫ illoꝝ bonoꝝ emptoruꝫ vel donatoruꝫ molestari possint vid bal.in cõsi. cccliij i prima parte.

Summarium.

1 ¶ Metroyci qui dicebant: & qd eorum officio faciendum incumbebat: habunde: & nu. 2. 3.
4 Migrare verbum quid significet.
5 Afflicto afflictio danda non est.
6 Inductum aliqd si fuerit p me, aliud p me induci ds.
7 Introducta contra iuris communis regulas: nō debent in consequentiam trahi.
8 Statuta sunt stricti iuris, ideo non extēdēda sed coarctāda s'm eorum terminos: q̄n tamen ꝑtrahunt maxime ad similes casus. nu. 9.

Certa forma. In hac. l. tractat de qbusdam officialib' q vocant metroyci. vel nō erāt officiales. s; erāt alij homines q sic vocabantur.
1 tur. † Dicebant aūt metroyci quidā officiales q deputati erāt ad offm̄ mēsurādi loca tritas & vineas publica auctoritate de quib' fit mētio. ff si men. fal. mo. di. l. j. & . iij. § pe. & p totū. & debebāt esse aliqui in ciuitate qualibet q haberēt illud offm̄ vt mēsurare possent loca hominum ciuitatis cū op' esset. vel dic q in qbusdam ciuitatib' erat penuria bonoꝝ hominū. vñ p̄nceps mittebat ibi aliquos bonos de alijs ciuitatib' q vocabant metroyci. eo qd mēsurata ciuitas. s. loc' in ciuitate eis dabat & mensura terre eis dabat p p̄ncipem in territorio illius ciuitatis ad q̄ eos mittebat. dabat dicō i cābiū & recōpēsationē eius quod eis auferabat i illa ciuitate. vñ extrahebat eos. vel dic q qn̄ impa. debellabat aliq̄ ciuitatē alicui' puincie ac capiebat de maiorib' & potētiorib' illius ciuitatis & trāsferebat eos in aliam ciuitatē. vt nūq̄ possint ibi redire. & ciuitatē illā vñ fuerint nunq̄ possent debellare. & sic faciebat olim popul' roman' dū subiugaret aliq̄ puinciam homines illi' puincie ad aliam puinciam redigebāt. vt. s. de lati. liber. tol. l. j § j. Et ita fecit popul' boñ. qn̄ subiugauerūt castrum rosiem nas miserūt homines illi' castri ad sanctum Joannem in ꝑsiceto illis ita trāslatis assignabat impa. eis domus & terrenū in illa ciuitate & in eius territorio in q̄ eos trāsferebat. & istū terrenū tradebat eis impa. mēsuratum siue ad mēsurā. vñ isti sic trāslati vocabant metroyci. qr eis tradebat dictum terrenū ad mensuram. illud aūt qd ipsi habebāt in illa ciuitate vñ extrahebant debebat esse imperatoris vel fisci. Item & dicebantur metroyci p̄dicti tam officiales q̄ alij hoīes sic trāslati vt dictū ē. & qr ex quo trāslati & positi erāt in illa ciuitate iussu p̄ncipis nō licebat eis se trāsferre in aliā ciuitatem & de illa exire. & ꝑpterea metroyci dicebant. qr ciuitas & terra eis mēsurata dabat q̄ mensuram nō licebat eis excedere. Hoc p̄supposito sic pone casum. ¶ In quadam ciuitate nō erat copia mēsuratorum terre vel nō erat ibi copia bonorum hominum. vel cū eam debellasset impa. ciuitatem volebat quosdam de maiorib' illius ciuitatis ad aliam ciuitatem trāsferre. vt nō possent aliqd in illa ciuitate amplius ordinare ꝯtra ipsum & id impa. fuit ad alias ciuitates vbi erāt multi mēsuratores. vel vbi multi boni viri erāt. vel vbi volebat dictos bellatores trāsferre quosdā de illis mēsuratorib'. vel quosdam de illis bonis viris vel quosdā de illis viris debellatis trāstulit ad aliā ciuitatē in qua primo nō erant aliqui & iussit eis q ibi deberēt morari. & inde nō auderent se separare ad hoc vt ibi esset copia mēsuratoꝝ. & copia bonoꝝ viroꝝ. & ad hoc vt de ciuitate debellata magis eēt secur'. Mō querit qd erit de bonis q̄ isti habebāt primo in illa ciuitate vbi morabant. Itē quid esset de alijs bonis eis querēdis. puta si aliqs de aliq̄ ciuitate velit eos hēredes instituere nūqd possit. Ad p̄mū rñ. impa. q certa forma sup his metroycis a p̄ncipib' data est. & illa forma est talis. s. q bona q̄ ipsi p̄mo habebāt debebāt fisci rōnib' vēdicari nisi ipsi ea primo vēdidissent q̄ iussu p̄ncipis trāsferent vel nisi p̄nceps eis aliud sp̄aliter ꝯcederet. & p̄nceps alia eque bona eis ds dare i ea ciuitate i q a trāsfert eos. & ad eā mēsurā ad q̄ erāt ea q̄ aufert eis qd illā mēsurā dabit eis illa q̄ dabāt siue assignabāt eis. Ad s; aūt dicit q illud qd dictū est q bona q̄ isti trāslati p̄mo habebāt. & debebāt fisci rōnib' vēdicari. veꝝ est i q̄sit; s; i acquirēdis si p̄tes eoꝝ forte vel alij ꝑpinqui morāt i alijs ciuitatib' & volūt eos istituere certe nō ꝑhibēt & id hñ possūt eos hēredes istituere. & hñ erūt hēredes & sibi q̄ eēt & hoc est qd dicit. Videbat ꝯ qr ex quo bona q̄ habebāt i alia ciuitate auferāt eis. & applicāt fisco l; & fisc' i hac ciuitate alia eis dat. videbat q non possēt denuo i illa ciuitate alia eis q̄ri s; nō est ita qr illud hz locū i q̄sitis sec' in acqrēdis. Itē qr forma eis data i illis q̄sitis tm̄ logt & nō i alijs vñ ad alia nō extēdūt. Itē qr i alijs q̄rēdis cessat rō q̄ est i q̄sit; & sic isti trāslati ꝑterita bona pdūt s; de nouo acqrūt. Vñ ꝯcor. ad lraz ff. mā. l. si mādauero § his ¶ Lrām aūt sic expono. certa forma q̄ forma statis i sequit ibi
2 mā. &c. sup metroycis † Dicūt metroyci qdaz offāles deputati ad mēsurādū terrā de qb' mēsorib' fit mētio. ff. si mē fal mo di. l. j. & iij § pe. p totū. vñ dr metroyci id est mēsuratores. vt sic sit nomē ꝯūs rei qd eē ds. vt isti. de dona § est & aliud. Vl dic q metroyci erāt qdā q̄s impa mittebat cū i aliq̄ ciuitate eēt penuria bonoꝝ hoīs accipiebat ō bon' hoīb' aliaꝝ ciuitatū. & mittebat eos ad illā vbi nō erāt vel qn̄ ipa debellabat aliq̄ puinciā vl aliq̄ ciuitatē hoīes illi' ciuitatis vl puīcie mittebat ad stādū vel ad morādū i aliā ciuitatē vel aliā puinciā. vt de ciuitate debellata magis esset secur'. vt. s. de lati lib. tol. l. j. i p̄n. Itē aūt sic
3 trāslati metroyci dr̄. † Et dr metroyc' a metros' q
4 est mēsura & custos. dis inde metroyc' vel mēsure custos Sicamic' dr amicitie custos. Isti eñ tales custodiebāt & obseruabāt mēsurā illā si erāt mēsuratores obseruabāt mēsurā & eā faciebāt eis qb' expediebat. si erāt alij hoīes trāslati vt dictū est ipsi custodiebāt mēsurā illā nec licebat eis excedere fines q eis dabāt ad mēsurā nec habere maiorē terrā q̄ eis ad mēsurā datā eēt vt dixi. s. i euidetia hui'. l. S; de tali trāslatiōe dr impa. q nō est secutū nisi bellū: qr q̄nq; isti sic trāslati vna cū habitatorib' terre i q̄ trāslati erāt debellat ꝯ rēpublicā: vt. s. de lati. lib. l j § j & id vr talis trāslatio subiata vt ibi dr: data est. s. a p̄ncipibus vt. j. hac. l. ibi. vt igit &c Qui iussu p̄ncipis. s. romani id est impa. vt insti in p̄he. in p̄n in aliam ciuitatez. s. in qua primo nulli erāt mēsuratores: vel i qua p̄mo erat defectus bonoꝝ hominū. & ꝑpterea isti missi sunt ibi vt dictum est: vel in alia ciuitate. s. in qua primo fuerunt q̄. ciuitas erat a p̄ncipe debellata: & id habitatores ei' mittebat ad habitādum in aliā ciuitatē: vt nūq̄ aliqd ꝯtra rempublicam attemptare possent: vt de hoc fit mētio. s. de lati. lib. tol. l. j. in p̄n. trāslati sunt. i. ad hoc vt ibi ꝑpetuo morent: nec inde se audeāt separare cā morādi alibi: vel domiciliū trāsferēdi ad aliū locum absq; licētia p̄ncipis. nam p̄dia mō incipit forma q̄ sup istis metroycis data est eoꝝ. s. metroycoꝝ. q anq̄ demigrarent. i. anteq̄ recederēt vel exirent seu trāsferrent iussu principis ad aliā ciuitatem. Sic exponitur migrare. i. recedere vel exire vel ad alium locum se trāsferre. ff de migrādo. l j §. hoc interdictuz. & §. si petenti & p totum habuit. s. in illa ciuitate: vnde migrāt siue recedunt. Si ab his. s. metroycis. distracta non essent. s. anq; iuberetur a principe fieri hec translatio. Nam si ante vendidissent non infringitur: nā qd legitime factuz est ex cā superueniēti nō retractat. vt. s. l. j. qd est verum nisi princeps ali' decerneret. vt. j. dicit. fisci rōnibus vendicari. i. ad fiscum debebūt pertinere verūtamen alia eque bona debent eis p principē dari in illa ciuitate in qua iussu principis trāsferunt: & dicit vna lra vēdicari. Alia dicit medicari Jaz pridem decretū est. s. ab antiquis p̄n. vt. j. dicit. nisi aliud istud refert ad vtrūq; dictū. s. taz ad id qd dicit q vēditio ab eis an trāslationē facta sit firma: q̄ ad id qd mō dicit bona eoꝝ fisco vēdicari: nā si p̄nceps aliud decreuerit: vt puta qd nō sit firma vēditio: vel bona istoꝝ nō debeāt fisco vēdicari illud seruabit: vt sibi. h ds eē v' & vsq; huc durat p̄mū dictū: nūc ponit s; q dr. vt pt expoñ. s. sicut a p̄ncipib'. s. antiqs salubrit. i. cū salute & p salute subiectoꝝ statutū est. i. de p̄dicta trāslatiōe faciēda: & de bonis q̄ trāslati habebāt anq̄ trāsferāt se fisco vēdicandis. Ita saluis his. s. q̄ primo dicta sunt de trāsla. & bonoꝝ adēptiōe. que vtiliter. i. pro vtilitate subiectorum. placuerit scz principibus: vt dictum est: & est hic inculcatio vboꝝum nulla legis latine aliās sanctione statutum est minime. ideo non oportere heredes trīstere parentibus. scz ipsorum

A metros. s. grece latine vo mensura & di metrocomia quasi mēsura ville a metros mē sura & comos grece latine villa inde ēt comedia. i. villona v rustica laus simul glo. in rub. j. ne l; habit. metro. colloc. lib. xj. inde ēt metrocomie seu porchie vel dioceses vñ metropolitani a mēsura ciuitatū dicū tur: qr decē vel vndecim sub se ciuitates habere debent. vij. q. iij. vel dicūt a metros. i. mr: qr metropolis ē mr aliarum ecclesiarum glo. ibidez & p̄eminet singulis puin ciis quorū auctoritati & doctrine ceteri sacerdotes subiecti sunt sine quibus reliquis epis nihil agere licet de his q̄ ad totaz puinciā spectant s; gl. xij. di. clero §. metropolitani.

ipsorum: si ab eis instituant: vel ab intest. iure legiti-
mo: cum ergo nõ sit in hoc aliquo iure statutum: er-
go remanet iure cõi qd est si sint capaces: ab intest.
& ex testamẽto succedãt parẽtibus vbicunq; parẽtes
morabant. Quia q nõ phibetur videt esse pmissum:
vt. ff. ex qui. cau. ma. nec nõ. §. q ex his inquit. Lz er-
go predicti sint trãslati: vt dictum est pdicta bona p
dãt: nõ tñ p hec acqrẽda de nouo acquirere phibẽt.
Et facit hec talem similitudinẽ: sicut hoc statutũ ẽ
scz q ita trãslati bona q habebãt perdãt: ita non est
statutum: vt de nouo acquirere phibeant. Et est si-
militudo in ctrarium sicut si in diuina pagina: recor
dare fili qr multa bona recepisti in vita tua: & Laza-
rus similiter mala. Colligit ergo hoc argumento
5 tali. † Qd nõ est addẽda afflictio afflicto.ᵃ qr eñi hoc
a erat inductum cõtra metroycos: vt sine pncipis au-
ctoritate nõ liceret eis se trãsferre in aliã ciuitatẽ &
q bona q primo habebãt auferunt eis & applicant
fisco: iz alia det eis fiscus in alia ciuitate: crederet ali-
quis q esset aliud etiam ctra eos inducẽdũ scz q pa
rentibus heredes nõ existerẽt: sz non est ita vt dicit
lra: qr nõ dz addi afflictio afflicto: ad qd est. S. de epi
6 scopali audi. sã demẽtis & ff de offi presi diu⁹. † Alij
aũt colligũt hic argumẽtum ad illud no. q cũ vnus
ctra me inducit aliud p me induci debeat. ad qd. ff.
ex qui. cau. ma. l. j. & ff. de iureiu. eum qui: quasi hic in-
ducat cõtra metroycos q nõ possint se trãsferre ad
aliam ciuitatem: inducit p eis q possint parẽtibus
de hoc non inducitur hic scz q possint succedere.
sz di hic q nõ phibent. & sic remanẽt iure cõi. qd eñi
non phibetur pmitti intelligit. vt ff ex qui. cau. ma.
nec nõ. §. sed qd eis inquit. Et ideo nõ põt predictus
7 notabile intelligi. ¶ † Item colligit hic aliud ar. q
cõtra rõnem iuris introductum est non dz trahi ad
alios casus siue ad cõsequẽtiam. ad qd. ff de leg. & se.
con. l. q cõtra. Nam hec est ctra communem rõnem.
s. q aliqui non possint se trãsferre quo velint. Nã do
b micilium regulariter põt trãsferri. & mutari ᵇ qñ qs
vult & quo vult. vt. j. de coll. l. ciues. & ff. ad munici. l.
domicilium. & l. nõ vtiq; Item q nõ possit quis sua
vendere cui vult est contra ius cõe. nam hic non pos-
sint isti tales vẽdere ea que sibi data erant a principe
in cãbium suoꝝ bonoꝝ: nisi illis qui fuerũt eodẽ mõ
astricti & eiusdem cõditionis. vt ipsi. vt. j. non li. ha.
metroco. l. j. q est cõtra regulam qua dr q licitus est
vnicuiq; sua ꝯmittere. C. de iudeis. l. nemo. Itez ctra
ius est q tã bona quesita eis auferunt. & fisco appicẽ-
tur. lz alia eis dent. sz hoc nõ trahit ad alios casus si
ue ad consequẽtiam naz lz bona quesita eis auferent.
nõ tñ querẽda impediunt Item lz non possint ꝯhere
nisi cum his qui sunt astricti simili modo. vt ipsi:
percipere tñ nõ phibent. vt puta legata vel fideicom
missa vel hereditatem si heredes instituent. ab alijs
vel qui nõ sunt abstricti tali mõ qr iste rigor nõ extẽ
ditur. Nã faucres ampliãdi & odia restringẽda sunt.
8 vt. ff. de libe. & post. l. cum quedam. † Et facit hoc ar. p
c statutis terrarũ que strisi iuris sunt.ᶜ q apparet qr
nõ numerat ꝯditio. ex. l. siue ꝯdictio. vel actio descen-
dens ex statutis in. §. actionũ insti. de acti. nã cetere. q
non nominant ibi sunt stricti iuris sz statuta sunt stri
cti iuris & ctra cõez rõnẽ inducta: estar. q nõ extẽdã
tur siue interpaetent i alijs casib⁹ q̃ i qb⁹ expresse lo
quunt. nã i stricti iuris iudicis. seu actiõe stricti iuris
venit ea sola de qb⁹ actũ est expresse & nõ alia. vt. ff.
de neg. ge. qr tñidem. & ff. de dolo elegãter. §. nõ solũ. &
ff ad munici. l. ꝯstitutionib⁹. & ff. d exerci. l. j. §. aute sibi
dubia. Nam vbis. l. stãdum est in dubijs. nec sunt tra
d hẽda vltra q̃ vba loquunt.ᵈ vt. ff de leg. iij. l. non ali-
9 ter. † Est tñ arg. ctra. s. q statuta bñ interpretent & p
trahant etiã ad alios casus. vt. ff. de exhibẽ. l. ad exhi-
bẽdum ff. de dam. infec. l. si finita §. sinautez. Et de simi
lib⁹ ad similia pcedat i eis. vt. ff. de re mili. l. milites. i
fi. & ff. de remis. l. j. in fi. & in hac. l. fortit fisc⁹ ius spãle.

a ¶ Afflicto. Nõ sine cã sed cũ cã sic sz ang. i ꝯsi. cxcvij.

b ¶ Mutari. Uide do. bar. soci. in consi. cclxx-viij. ver. j. q ritur i scda parte vbi ponit qd d domicilio pfno vl anio qd tale nõ vl pos-se mutari.

c ¶ Sunt. Qr sunt ad instar stipu lationis. vt p. d. bar. so-ci. in ꝯsi. cc-lxxiiij. v. cõ firmat hoc in. ij. parte.

d ¶ Loquũt. Add. d ma ry. soci. i cõ si. lxx. in v. qnimo non solu i. j. pte q statutoꝝ vba ex sui natura stri cte & s̃m p-pria signifi cationẽ in-terpretãda sunt nõ aũt extẽdenda nõ solũ ad significata penitus di uersa sz nõ etiã ad cõ-formia si-gnificata si illa non ex stricta et p pria sz ex la ta veniũt si gnificata nec ꝯprehẽ dit casũ ad quem vba nõ aptant vt ibidem p eũ in ver. itẽ ptz ex v hz circa me diũ. & in cõ-si. xxxiij. v. iij. pbat cir ca finẽ. ca. j. parte.

e ¶ Deuolu. Uide. d. Pet. phili. cor. in cõsil. ccxxij. inci. videtur in lra a. c. b. in iiij. parte & q requirãt ad hoc vt fiscus aufe-rat. vide ibi dem p cũ i

Summarium.

1 ¶ Bona priuatorum multis ex causis fisco appli-
cantur, seu deferunt quarum aliquot hic recitant: in
quibus tamen bonis capiendis officiales qui execu
tur, certa forma procedere debent nu. 2.

3 Spurio alteri de ex dãnato coitu nato nihil relĩq põt.

4 Uim illata siue per priuatum, siue etiam p publicũ of
ficialem non debite officio suo vtentez, cõtraria vi re
pellere cuilibet phas est. & nu. 5. & sequentibus.

6 Officiales qui pter vel vltra mãdatum eis a prin
cipe datum aliquid faciũt iniuriam inferre dicantur:
ideo tunc eis etiam de facto resisti potest.

8 Officialis iuste exercẽdo officium suum. põt vis par-
ti nõ obtemperanti inferre ideo tũc resistere illi nõ lz.

9 Subditi debent prestare auxiliũ officiali debite vĩz
inferẽti, & puniẽti delinquẽtes & ꝯtumaces: & qui ad in
dicijs pceptũ vĩz alicui intulit a dolo & culpa escusat.

10 Limitatur & restringitur nu. 11.

12 Judices aut alij quicũq; magistratus possunt pro in
iurijs illatis. & durãte adhuc offõ ꝯueniri: sisint mĩo
res magistrat⁹: secus si maiores et grauiores, qr tunc
offõ finito cõueniendi sunt: nisi in casib⁹ hic traditis.

13 Persone & res siue bona parificãtur: nõ sicut p tuitiõe
psone lz vim vi repellere. ita etiam pro bonis tuẽdis.

14 Officiali non creditur nisi habeat literas a principe:
quod etiã pcedit q̃uis testib⁹ pbare vellet mãdatũ.
Scriptura requiritur ad aliquorum actuum proba-
tionem: ita q non satisfacerent testes.

15 Denũciatio aratoꝝ siue officialiũ facta de delictis q̃
sunt in ciuitate nõ facit fidẽ: psumptionẽ tñ inducit.

16 Episcopo non creditur exempla diocesim sine literis
sui metropolitani.

1 Prohibitum est. Sciẽdum est † q ex
multis causis & ex multis casib⁹ multa de
feruntur bona in fiscũ. si eñi qs ꝯmiteret de
lictum. vt vim publicã cũ armis cui⁹ pena est depor-
tatio & omnium bonoꝝ publicatio certe bona ei⁹ de
ferunt i fiscũ. vt. ff ad. l. iul. de vi pu. l. j. & C. ad. l. iul. de
vi. pu. l. si qs i fi. Uł alicui nõ capaci. puta filio spurio
vel simili nõ capaci. vt deportato vel heretico vł dã
nato i metallũ vel simi nõ capaci bona relicta sunt. sit
loc⁹ fisco. qr qd ab indigno aufert idẽ fisco applicat.
vt. s. de his q. vt indig. l. j. & p totũ. & ff de his q. vt in-
dig. claudi⁹ i fi. Uel si aliq hẽdes ab occiso istituti nõ
vindicẽt necẽ defũcti. certe bona eis auferunt. vt idig.
& applicãt fisco. vt. s. de his q. vt indig. l. j. & ff. d inof.
test. pap. §. meminisse. Sũt & alij plures casus i qb⁹ bõa
2 deferunt ad fiscũ q ponũt. ff. e. l. j. † Itẽ sciẽdũ q bonꝫ
ꝯmissis i fiscũ aliquo de dictꝫ casib⁹ certa forma ẽ sz
q̃ officiales fisci dñt pcedere ad illa bona capiẽda q̃
forma est talꝫ vez q pnceps dat lras suas aliqb⁹ offi
cialib⁹ de curia sua ad psidẽ illi⁹ pnincie in q̃ dñr esse
bõa vacãtia. vt dicti officiales vna cũ pside inquirãt
cui⁹ fuerãt dicta bona. & q̃ & q̃ta fuerunt illa bona. &
vtrũ aliqs ius se i illis bonꝫ ꝯtẽdat hẽre. vł dicta bõa
possideret. & quo iure. & si aliqs appareuerit dicẽs se in
ipsis ius hẽre. tũc dãt ei dilationẽ ad mõstrãdũ d iure
suo. & hec oĩa reuocãt i scripturã publicãi modũ cu-
iusdã iuẽtarij q̃ facto si iuenerint dicta bona ad fiscũ
ptinere tũc pses puĩcie significet h ipsi pncipi p suas
lras. & dicti officiales reuocãt ad pncipẽꝫ secũ appor
tẽt dictã igsitionẽ bonoꝝ qb⁹ visꝫ tũc pnceps iubebit
p lras suas q dicta bõa cũ appareãt ad fiscũ ptinere
fisci noĩe occupẽt. & q null⁹ officialib⁹ occupãtib⁹ ipsa
bona ꝯdicat. vt hec forma ponit. j. de bonꝫ vacã. l. si. q
bus pmissis casũ ita pono ¶ Aliqs ꝯmisit delictuꝫ
e pp qd bõa ei⁹ debebãt publicari. & ad fiscũ deuolui.ᵉ
vt puta qr fecerit violẽtiã cũ armꝫ alicui & sic ꝯmisit
i. l. iul. de vi pub. Cui⁹ pena ẽ deportatio & oĩz bonoꝝ
3 publicatio. vt. s. ad. l. iul. de vi pu. vel pri. l. si qs. † Uel
forte aliqs istituit sibi hẽdẽ quẽdã nõ capacẽ puta fi
lium spuriũ. i. natũ ex dãnato coitu cui nihil põt relin
f qui.ᶠ vt i aut. q. mo. na. effi. sui iurꝫ §. si. Uel deportatũ
q sitr nõ põt istitui. vt. s. d hẽ. isti. l. j. & dr q illa bona i
qb⁹ tales ꝯstituti sunt debẽt ad fiscũ ptinere. qr q ab
idigno aufert id fisco applicat. vt. ff. d inof. test pap. §.
meminisse. Uł ali⁹ cas⁹ erat i q̃ bõa deferebant fisco. q
cas⁹. s. nolati sũt venijt offĩales fisci. & sua auctoritate
igredi ceperũt & occupare & ẽt accipere ista bona aliq
appareuerũt q dixerũt se i⁹ hẽre i istis bonis vel ea sibi
obli. & iure se possidere illa bõa & id ceperũt resistere
dictꝫ offĩalib⁹ cesarꝫ. Mõ q̃rit nũqd offĩales ita ita pos
sint icõiuncti suo arbitrio occupare illa bõa. Itẽ q̃rit
nũquid illi q hñt ius i bonis possint ꝯdicere eis. Ad
pmũ rñdet ita ipa q ꝯhibitũ est offĩalib⁹ ne ipa bõa
q̃ i fiscũ deferẽda sunt: sua auctoritate statĩz occupẽt

lra d & e. sz qd si qs de liquit i vno loco in quo habitat p qd delictũ bona sunt publicata. an vn⁹ fisc⁹ vel plures debeãt sue cedere vide. d. Alex. de imo in ꝯsil. xxxj. in. j. et iij. col. in. j. pte. Et an. & qñ locus sit fisco & qñ. nõ vide. d. mary. so. in ꝯsi xxij v. cir. ij. q. cuz v seq. i j pte.

f ¶ Reling. Et add. qd lz fisc⁹ non sit hẽs qñ aufert here ditatẽ ab i digno tñ hz petitio-nẽ heredita tis. vt p p-satũ. d. Pe. phili cor. in ꝯ. cclxxviij. inci. in cã in lra l i. iiij p te. Et qd fi-scus subro gat in locũ alij & au-fert an & qñ pcedat. et qñ nõ. vide do. Bar. so ci. in ꝯsi. cc-lxxv. v. pre terea respõ deo cum v. seq. in scda parte.

priusq̄ a nobis forma sup hec eisdē fuerit q̄ forma
superi⁹ dicta est. ⁊ talʒ est. s. ꝙ ipsi officiales habeant
lr̄as nr̄as i qb⁹ ɔtineat ꝙ ipsi vna cū p̄side puincie
illi⁹ i q̄ dicta bona sunt ingrāt cui⁹ bona fuerint. ⁊ q̄
bona sunt. ⁊ nūqd ad fiscū deferunt. qꝛ de cā ⁊ nūqd
aliqs possidet illa bona. vel ius i eis se hr̄e ɔtendit. ⁊
si aliqs apparuerit dicēs se i illʒ bonʒ ius hr̄e, tūc dēt
ei dilatione ad ostēdēdū iura sua. ⁊ oīa faciāt redigi i
publicā scripturā ⁊ ipsi officiales ita faciāt vt i lr̄is
ɔtinet quo facto. ⁊ si apparuerit hec bona ad fiscū pti
nere ⁊ aliū i eis ius nō hr̄e, tūc referāt ad p̄ncipem. ⁊
p̄nceps mādabit alias lr̄as i qb⁹ ɔtinet ꝙ ipsi bōa
p̄dicta occupāt. ⁊ null⁹ eis ɔ̄dicere audeat. cuʒ facta
examinatiōe diligenti appareat ad fiscum pertinere.
¶ Ad s̄m rū. dicens ꝙ si dicti officiales absq̄ dicta
forma. ⁊ absq̄ lr̄is p̄ncipʒ velint sua auctoritate bōa
inuadere ⁊ occupare ꝙ illi q habēt ius i dictis bonʒ
possint eis ɔ̄dicere ⁊ resistere vel de facto ⁊ bñ defen-
dere dicta bona. ⁊ impune dictā iniuriā officialiū re-
pellere. Sʒ qñ dicti officiales hn̄t dictā formā ⁊ di-
ctas lr̄as. tūc null⁹ deberet ausus esse eis ɔdicere vel
se opponere. qꝛ tūc nō faciūt suo arbitrio sʒ ex vigo-
re iustitie. i. p̄ncipis q iustitia dꝛ. h. d. Cōcor ad hāc. l.
j. de bo. va. l. vacātia. ⁊. s̄. ad l. iul. de vi. pu. vel priua si
qs in p̄n. ¶ Rām aūt sic expono p̄hibitū est. s. p iu-
ra. vt p. l. istā ⁊ p. l. j de bo. va. l. fi. ⁊ de va l. fi j. de exac.
trib. l. exactiōes. ⁊ p plures alias. ll. Cuiuscūq̄ s. delin
quētis vel forte sine herede moriētis bona sint. siue
oīa bona debeat ad fiscū deuolui siue po bonoꝝ. siue
vel vna res singularis. vt. j de bo. va. l fi. q fisco locuʒ
fecisse estimabit. cui⁹ bona ad fiscū deuolui debeāt ⁊
sit loc⁹ fisco multis modis put tetigi. s̄. in euidentia
hui⁹ l. ⁊ legit. ff. e. l j. ⁊ siue oīa debeāt ad fiscū deuol-
ui. siue po bonoꝝ hʒ locū ista. l. vt. j. de bo. va. l. fi. Ca-
pe. s. dicta bona est p̄hibitū ⁊ dic capi. s. p fiscū vel per
ei⁹ officialē priusq̄ a nobis loquit Jmpa forma fue
rit data. s. p lr̄as nr̄as. vt. j. hac. l. in vlt. tacēs. ⁊ ista for
ma ponit de bo. va l. fi. sʒ forma data: debēt s̄m eādē
p̄cedere vt. j. subijcit ⁊ vt omni. hic pōt esse versus. ⁊
vult hic dicere hoc verꝫ est qđ est p̄hibitū. p. l. ꝙ offi-
ciales fisci nō occupēt bona q̄ dicunt ptinere ad fiscū
priusq̄ forma eis p principē fuerit data. sʒ si ipsi offi
ciales voluerint hoc seruare quasi est p̄ursum ɔ̄ eos
dicit. l. ꝙ poterūt illi quoꝝ interest. i. q ius dictis bonʒ
se ius habere ɔtēdūt obijcere man⁹ cesarianis. i. offi-
cialib⁹ Cesaris volētib⁹ sua auctoritate bona occu
pare ⁊ sine forma ⁊ eis de facto resistere ita ꝙ hāc i-
iuriā nō faciāt. i. ꝙ bona auctoritate sua capiāt. ⁊ dicit
itā oīs p̄missionis gn̄e. q. d. nō tm̄ superiori sʒ ⁊ isto. ⁊
nō tm̄ de iure sed de facto. occursum sit cesarianis. i.
obuiatū sit officialib⁹ cesaris ⁊ fisci ⁊ coꝝ malitijs
resistat statim⁹. hic loquit imperator licere vniuer-
sis. puta priuatis quoꝝ interest. i. q se iure possidere
vel vēdicare posse vel se ius aliqđ in ipsis bonis ha-
bere ɔtēdūt. vt. j. đ bo. va. l. fi. obijcere man⁹. i. resistere
cū manib⁹ ⁊ de facto ⁊ p vim his officialib⁹ cesaris
vel quibuscūq̄ alijs. q̄ ad capiēdā s. p fisco bona ali-
cui⁹ venerint. q succubuerit legib⁹ alicui⁹ dico ꝙ suc
cub. legi. dicere q̄ ɔmiserit delictū pp qđ. ll. iubēt ei⁹
bona deuolui ad fiscū vel inciderit in aliquē aliū ca-
sum pp qđ alie leges volūt alicui⁹ p̄rimoniū deuol
ui ad fiscū q cas⁹ multi sunt. ⁊ ponunt. ff. e. l. j. ⁊ dicūt
illi tales succūbere. i. subiacere legib⁹ q incidūt in ali
qđ p̄dictoꝝ. ⁊ etiā ɔsecutiue ponit hec dictio. vt. q. d.
resistāt priuati officialib⁹ fisci vt dictū est. ⁊ ita vt si
officiales nisi faerint a tenore date. l. desistere. puta oc
cupādo bona sua auctoritate arceant p resistētiā pri-
uatorum a dicta iniuria faciēda Uel ꝙ dicit si etiam
ausi fuerint ⁊c. ita loquit acsi dicat ex quo noluāt di-
mittere pp legē qđ faciebāt iniuriā priuatis nolunt
eā dimittere pp l. vñ audēt facere ɔtra eā ipsi saltim
dimittēt pp resistētiam priuatoꝝ. ⁊ priuatis resistēti
bus a faciēda iniuria arcebunt. ⁊ dicit lr̄a. si officiales
sʒ fisci. quos. s̄. cesaria nos vocauit. ausi fuerint auda
cia est i malo. a tenore date legis. s. hui⁹. vel dic legʒ. s.
a ¶ Licet ad de Bald. in cōsil. cccxj. in quarta parte. vt. s̄. vñ vi. l. meminerit. desistere. alias discedere ⁊ dic
ꝙ discedāt. i. desistāt in eo ꝙ bona leipiāt auctoritate
sua sine aliq̄ forma ipsis priuatʒ resistētib⁹. s. de facto
4 ⁊ violēter s̄nā viʒ vi repellere lʒ. ⁴vt ff đ iusti. ⁊ iure. l.
a vt vim. qđ est verꝫ tanq̄ iniuria infert priuat⁹. vt. d.
l. vt vim. ⁊ ad. l. aquil. quēadmodū q̄ in eaq̄ infert of
ficialis nō debito mō. vt puta abutēdo. officio suo. vt b
hic ⁊ in auc. vt litigā. iurēt § ⁊ hoc. ⁊. j. de cur. d. l. oēs.
ꝙ qualiter intelligat iam statim dicā a faciēda iniu-
ria. s. predicta q̄ est. s. ꝙ auferūt sua auctoritate bona
priuatoꝝ arceant. i. ɔstringant sunt eñ. hic pōt esse ꝟ
sus. ⁊ vult hoc dicere hic tu dixisti ꝙ pōt resisti p pri
uatas officialib⁹ sua auctoritate bona priuatoꝝ ca-
piētib⁹. sʒ videam⁹ qñ nō pōt eis resisti. immo debeat
eis obtemperari. Et dico tibi qñ officiales nostri ha
bebunt literas nostras in quibus contineatur ꝙ ipsi
bona alia occupēt p fisco. tunc eis occupātibus null⁹
audeat ɔtradicere. tūc omnes debeāt eis acquiescere.
vel si esset aliquis q diceret sua interesse. qꝛ ipsi nō fa-
ciunt hoc sua auctoritate. sʒ ex vigore iusticie. i. ipsi⁹
principis q iussit ⁊ statuit hoc faciēdū esse. ⁊. h. d. hic
versus. Sʒ qñ emanabūt iste litere de quib⁹ dicit hic.
Rñdeo qñ princeps miserit officiales qui vna cū p̄si
de inquisiuerint de his bonis ⁊ data reclamādi copia
non apparuit aliquem ius habere. nam tūc princeps
mādabit bona p fisco capiēda. vt. j. de bo. va l fi. ⁊ de
his literis loquitur hic. dicat aūt litera tunc n. is cu-
ius interest. i. qui interesse dicit. vel si vere interest tā
data reclamādi copia aliquid de suo interesse nō mō
strauit. nam amplius nō audit data sibi dilatione nō
egit. nec de iure suo monstrauit qđ dic. vt. s. de remis.
pig. l. si eo tempore. ⁊ s̄ de inge. ma. l. diffamari. ⁊ de
hoc legit. j. de bo. va. l. si bona alicuius. s. qui dꝛ fecisse
locum fisco. i. esse in casu pp̄ter quem bona eius de-
beant deuolui ad fis. ā nō interpellati. s. a fisco vel ei⁹
officiali. officialibus. s fisci volētib⁹ ea s. bona capere.
s. nomine fisci dʒ acquiescere. s nec pmittitur resistere.
cum literis nostris que. scilicet litere diriguntur. ⁊ di-
rigende sunt per principem tunc demum cū per presi
dem ⁊ officiales ad hoc missos facta fuerit inquisitio
de dictis bonis. ⁊ ad omnia completa que ponuntur.
j. de bo. va. l. fi. ⁊ dixi s̄. in euidentia huius. l. Sine lite
b ris autem nulli officiali credit.ᵇ vt. s̄. de man. prin. l j. e
⁊. s̄ de epi ⁊ cle. l si quis. ⁊ hec va sunt. s. ꝙ hec obserua
tio debet fieri in bonis confiscandis. que dicitur i hac.
l. si contradictor appareat. Sed vbi non est aliquis q
controuersiam referat. ⁊ aliquod aut publicatione.
aut alia ratione fiscalibus substantijs est addendum.
per comitem rerum priuatorum. ⁊ per rationales q-
buscunque prouincijs singulis commorantes potest
incorporatio fieri absq̄ hac solennitate vt. j. j. de bo.
va. si quando cognouerit. s. ille qui dꝛ se habere ius i
dictis bonis. non ex arbitrio suo nam tūc posset eis
resisti. vt. s̄ dictuʒ est. Cesarianos vel officiales. vel p
idest sic exponit. ā. de bonis pscri. si quis post hāc in
fine. ⁊ sunt palatini isti officiales. vt j. de bo. va l. fi. ad
capiēdas easdem venisse facultates. s. q̄ dicunt perti-
nere ad fiscum s̄m iusticie vigorem id fieri statuisse. i. d
ipsum principem hoc per suas literas mādasse dicit.
Dicitur eñ vigor iusticie ipse princeps. nam ipse dꝛ
c lex animata in terris.ᶜ vt in aut. de consuli. in fi. ⁊ ius
pretorium dicitur viua vox iuris ciuilis. vt. ff de iusti.
⁊ iure. l. nam ⁊ si vel pōt dici iusticie vigor est q est. s.
vt si aliquis agat cōtra aliū ⁊ nō apparuerit defensor
ꝙ fiat missio in pos. bon. ei⁹. vt. ff. q. ex cau. in pos. ea. l.
j. ⁊ per totum. ⁊ ita erit hic. cū data copia reclamādi
nō apparuit aliquē iure possidere vel agere posse in
istis bonis fiet missio in ipsa bona ex dicto vigore iu-
sticie. ¶ Ex. l. autem ista colligunt plura no. ⁊ statim
5 colligit istud nota quod † non solum alijs iniuriam
facientib⁹ in bonis. vel in reb⁹ nostris. vel etiā in psō-
6 nis resistere possum⁹, sʒ etiam officialib⁹ fisci. † Jpsi
autem officiales dicunt iniuriā facere. si vltra seu ex-
tra officiū suum vel si vltra mādatum seu p̄ter māda
d tum a principe sibi datum aliquid faciant.ᵈ nā omne
qđ nō iure fit p iniuriaʒ fieri videtur. vt. ff de ope. no.
nūcia. l. j. in p̄n. Et iō pōt eis resisti. ⁊ ipsoꝝ iniuria de
facto ppulsari. vt hic. ⁊ ad hoc in auc. vt litigā. iurēt.
§. hec. ⁊. s̄. qñ liceat vnicuiq̄ se vin. l. j. ⁊. s̄. vt nemo pri.
l. ij. ⁊. j. de decur l omnes ⁊. s̄. nemini licere sine iudi-
7 cis auctoritate. l j. nā ⁊ alibi dꝛ † i priuatis ꝙ vim fa-
ctā i psonis vi repellere lʒ. vt. ff de iusti. ⁊ in. l. vt viʒ. ⁊
ad. l. aql. quēadmodū. ⁊. ff ꝙ vi aut clā. si i rē. § si ad ia
nuā iniuriā factā reb⁹ possuʒ defēdere nāi. l. dꝛ ꝙ in-
gredientem in fundū meum possum p̄hibere. vt. ff. de
acquir.

b ¶ Credit. Uide Bal. in ɔsi. xxxv. in. v. parte. ⁊ in consil. cccij. in. j. parte ⁊ i cō silio. lxiij. i v. parte sed nunquid literis officialis creditur. dic qđ lr̄is officialis fiscalis datur plena fides vt p eusʒ i ɔsi. ccclij. i ſ'ta pte. Ad de ang. i cō silio. cclix. vbi ponit ꝙ ei nō creditur nisi đ ei⁹ ɔmissione cōstet ⁊ nunqd eis iuste credat vide Fran. arc. in cōsil. cliij. ⁊ adđ eūdē Odo. i. l. si vacantia j de bo. vacā. nu. vj.

c ¶ Jn terrʒ. Adde idem p hic. Jas. mag. i. l. j. s̄ de rei ven. nu. vij. ⁊ p Raph. fulgo. i ɔsi. xx. i p̄n. iij. col. ⁊ dicit bal. i ɔsi. ccclxx. i j. parte. qđ princeps i Deus i terris.

d ¶ Faciant. Sʒ cui acq rat officialis extorquens vltra debitum an sibi an vero dño. vide Raphaē. cu. i cō sil. clxxviij. p totū. Sʒ nunquid iuriuz agi possit contra iudices qui aliquēs condemnauit ad perpetuus carcerem. vide ang. in cons. cclvj.

acqair.re.d).l.ij. et etias ingredientē violenter possit
manu resistere. vt.ff ad.l.aquil quēadmodū.et.ff de vi
et vi ae.l.j.§. vim vi.et ita hic istis officialib⁹ volētib⁹
bona ĩgredi sua auctoritate lȝ nole fisci faciāt potest
resisti. vt dictū est Sȝ cur hoc f.qđ de officialib⁹ dixi
a q̄ possit eis resisti impune† sic dico q̄ si magistratus
8 vel officialis infert iniuriā alicui vel violētiā aut iu-
ste.vt qi precipit aliquid exercēdo officiū suum et nō
obtēperatur ei in his in quib⁹ hȝ iurisdictionē.et tūc
poterit vim inferre ipse et mādare alijs q̄ inferāt nec
pōt eis resisti.qi iuf.executio nō hȝ iniuriam.vt ff.q̄
me.cau.continet.et.ff.de iniur.l.iniuriarū §.j.et.ff q̄ vi
aut clā. Sed alius.§. est alius.§.est et alia et est videre
b qñ facit aliquē capi⁹ ppter delictū vel qñ facit domū
alicuius delinquentis vel nō obtēperantis dirui vel
alia facit. Tunc eñ nō pōt resisti immo dȝ ei obtēpe
rari. Ad qđ faciat ff ad tre seruo iauito.§ cū ptor. et
hoc ppter publicā vtilitatē q̄ est ne maleficia perma-
9 neāt impunita.vt.ff. ad.l.acqui.ita vulneratus. † In
c quib⁹ punitēdis subiecti debent pstare auxiliū c.vt.s.
de his qui latro.vel ali.cri.reos.l ij.et.s de epi.et cle.l.
si quis in hoc. Et ideo q obtēperāt iudicib⁹ in talib⁹
pceptis nō sūt in dolo vel in culpa nec puniuntur. vt
ff.de reg. iur.l.nō videtur.§ qui iussu. Presumit eñ
iustum tale preceptuȝ.arg.s.ad.l.iul.repe.l.fi.§. et hec
10 †.Aut iniuste infert vim vt si vellet aliquē occidere
suis manib⁹ vel verberare attrociter. vł precipit vel
faciat aliquid in quo non hȝ officium vel iurisdictio-
nem.et sic iniuste vt est videre in casu huius.l.qñ offi-
cialis cesaris vult sua auctoritate res occupare nec
expectata licentia principis.et sic extra officium suum
facit et id facit in quo ius faciendi nō hȝ.naȝ tunc bñ
pōt ei resisti.vt hic et.ff.de regu iur.l.nemo dānū.vel si
infert alicui iniuriā in auferendo ei bona sua res suas
vel res in quib⁹ ipse q possidet hȝ ius. et aufert iniu-
ste vel sine cā vel non audita defensione vt hic. nam et
tunc pōt ei resisti manu et impune vt hic.et ĩ p allleg.
l.fi.in auť.vt litigā.iur.et.s.e.qñ liceat vnicuiqȝ se vin-
di.et.j.de decu.l.oēs.et.s de app.l.qm̄ vim.et.s.qui ni-
li non pos.l.hoc quidā §.seruus et meum casum dico.
11 †Si ipse pcipiat alijs vt alicui iniuriā ĩferāt nullate
nus ei obtēperandū est. et si obtēperetur nō excusabū
tur obtemperātes qđ est in atrocioribus. Verū in le-
uioribus et in quibus non est dolus. vel extra officiū
obtēparans excusatur.vt no.ff.ad.l.aqui.l.liber hō.et
argu ff de reg.iur.l.ad eos. Sed et si pcipiet sibi reue-
rentiam exhiberi.tunc obtemperandum est ei.vt.ff.de
in ius voc.l. generaliter. Licet autē s dixerim q̄ qui
obtemperant iudicibus qñ exequendo suuȝ officium
precipiunt q̄ excusantur et non puniuntur.non est ita
in ipsis iudicibus immo ipsi iudici qui ĩtulit.vel qui
inferri mandauit mihi iniuriam licet resistere nō pos-
12 sim qñ infertur †tñ si est de minorib⁹ iudicibus pote
ro eaȝ durāte officio ꝯuenire.vt.ff.de iudi.l. pars lite
rarum. Si aūt est de maioribus tunc durante officio
eum nō cōueniam sed domuȝ eo finito.vt.ff de in ius
vocan.l.ij.nisi in officio suo delinquisset.nā tunc etiaȝ
durante conueniretur. vt.s a l.l. iul. repe.l. iubemus.
Et qñ actio tēpore perit. Nā et tunc vsqȝ ad ꝯtesta-
tionē vel vsqȝ ad executionē.vt.s.de an.excep.l.vt per
fectas. Si aūt de summis.tunc non videtur teneri. vt
ff.ad.l aquil. quemadmodum.§.magistratus.et.ff. de
iniur.l nec magistratib⁹. Et qđ supra dixi q̄ pōt resisti
officialibus siue in psona siue in bōis vim vel iniuriā
13 afferant.et sic† si parificaui psonas et bona bene feci.nā
alibi parificant ista.nā video q̄ societas sicut morte
finitur.vt insti.de socie.§.morte.ita amissione bonorū
siue publicatione. vt ff pro so.auten §. publicatione.
¶ Item et qȝ lex dicit q̄ bonis alicui ademptio vita
est ei supplicium.s.ad.l.iuli ma.l.quisquis. Itē l.equi
parat res et personas vt.s.de sacrosan. ec.l. iubemus.
in fine primi respon. sic et hic dicam comparari.naȝ si
aliqs facit ĩniuriā alicui ĩ psonā potest se de iure tueri.
vt.d l.si vis.idē si facit ĩ bōis iniuriā.qȝ pōt se defēde
14 re.vt.s.vnde vi.l.j ¶ †Unde no q̄ nō credit officiali
d b⁹ nisi habeāt literas pricipis d.vt h.qđ adeo ē verū vt
ēt si velit pbare p testes nō audiāt vt.s.d mā.pn.l.j.
Et ita ē hic cas⁹ vbi p scripturā tātū pbat nō p testes
et sic facit illa rea C d fide istru.l exercēdis.sūt et aliq
alij cas⁹. vt ibi not.vnde colligit hic ar q̄ nō credit iu
dici.nec offi.nisi qten⁹ ꝯstet p scripturā.vel nisi qten⁹ i

a ¶ Resisti. An et qñ ei resistere li-ceat.vide fe l.f.l.c.si qñ. circa pn.de offi. d.eg. et do.Jo.may. ista.de act §. penales.nu mero.cviij.

b ¶ Capi. Si iniuste quē de.let q de tieri nō pōt q̄ pena pu-niatur.vide Bal.in ꝯsi. ccxij.l tertia pte.vbi ēt q̄ liter puniatē capi faciēs aliquē iniuste.

c ¶ Auxiliū. et qliter te-neant si p-stare solue rit.vid pau. de puteo.in trac. sindi. nu.iij. et nu. xvij. vbi ēt an teneāt si capiēdū oc cidaut et qđ ecōtra si ip si offēdant an tāq̄ fa-miliares po testatȝ offē sidicant ibi dē nu.xvj.et seq char.xl-vij.et au.iij. cart.xlvij.

d ¶ Lras pn cipis. Sed aunqd cre-dat literis pricipis as-ferētȝ se ple nitudinem ptātis hēe. vide Bal.ĩ ꝯs.cccclvij.ĩ qnta parte.

act ꝯstiterit.ad qđ facit.j.d decu l.j.et.s.d accu l ea q̄
dē.et.l singulis ar.ꝯ.ff.de reb⁹.cor.l.mag.§ ne tñ.et.ff.
de of pre.vr.l.j §. fi. Sed ibi exponitur qđ ibi dicit q̄
15 †prefectus vrbis dȝ hēe stratores qui singula ei nū-
ciant.nō tñ eis creditur nisi pbēt.vt ff de cust. et exhi.
reor.l diuus. Nā solius arbitri sermones credēdi nō
sunt.vt s de arb.l.ne arbitris dȝ ergo probari ita eē.
Presumptionē tñ facit officialium siue stratorȝ vel
viatorȝ nūtiatio.vt dicti s ll. de offi pre vi.l.j §.fi et de
re eo.magis §.ne tñ sed probationē non nisi probent
16 vt dictū est † et idem dicimus in epo vt si vadat extra
suā prouinciā nō ei credatur sine literis sui metropo
lis vt in auť.quo oporteat epos. §. non aliter aūt vel
etiā sine literis patriarche vt in auť. de san. epi.§. in-
terdicimus Idē in alijs causis vt in auť. vt dif.iudi.
circa pn.et in hac l ius cōe hȝ fiscus.vt sicut vnus pri
uatus alij non potest iniuriā facere vel vim sine cau-
sa.vt.s.de iudeis nemo nec vnus priuat⁹ pōt sine cau
sa rem alterius occupare.vt.s.vnde vi.l.meminit.ita nec
fiscus vel eius officialis.vt hac.l.

Summarium.

1 ¶ Agens añ tempus olim ab actione cadebat:ho
die tñ non cadit sed inducie duplicantur et expensas a
reo factas occasione vexationis resarcire cogitur.
2 Codicis prima editio facta fuit post. ff deinde vero
institutiones postremo secunda.C.editio.
3 Exceptio prescriptionis obstat ei cuius ius fuit pre
scriptum:ob negligentiam in non prosequendo.
4 Prescriptio cōtra actiones priuatorū qñqȝ.x. qñqȝ
xx et qñqȝ xxx. annis absoluitur:contra vero fiscales
actiones.xx.annis prescribitur.
5 Maiores quādoqȝ grauātur, vt minores terreātur.
6 Si id de quo minus videtur inesse inest,multo fortius
id de quo magis.

Vestas tc. Duob⁹ modis legiť.
l. ista. vno mō sic: vt
premittam⁹ p euidētia hui⁹ primi intelle
1 ctus† q̄ olim qui añ tps agebat perdebat
actionē suā et cadebat a causa.vt insti. de acť §.si quis
agens Hodie aūt nō perdit actionem in totū sed du
plicātur inducie et soluit actor impensas quas reū fa
cere fecit eū inaniter vexādo.vt insti de excep §. tpa-
les ¶ Hoc premisso ita pone casum fiscus hēbat ali
quē debitorē cui dederat pcurator fisci dilationē vs-
q̄ ad certū tps.puta ad quinquēniū vel erat ab initio
debitor ad certū terminū. venit pcura. fisci. vł pcuf.
cesaris q hȝ liberā administrationē bonorȝ fisci.vt.s.
de offi.pcu.cesaf.l.j.Et pēdēte dilatiōe et nondū adue
niente termino cepit agere ꝯ istū debitorē dicit debi-
tor tu amisisti ius tuū ante tps agendo.dicit ipse non
nocet mihi qȝ sum fiscus et priuilegiata psona. querit
quid iuris. Rñdet impa q̄ iȝ actiones pdicte que nō
intentātur a pcu.fisci iuste fuissent si suo tpe protelate
fuissent tñ qȝ añ tps intentate sunt perdi dñt et abo-
leri.nō obstante q̄ fisci nole fuerint intentate. vt hoc
sit priuatis hoībus in exemplū. vt amodo desistant a
plus petendo tpe.vel ante tps petendo qi si ꝯ facerēt
perderēt ius suū et a causa caderent. nā ex quo hoc est
in fisco multo fortius in priuatis erit.et hoc dicit. Sȝ
hodie nō pderet p hoc actio vel cā in totū.ideo qȝ añ
tps petysset.imo duplicarentur inducie. vt dictū est.
et solucrētur impense vt insti.de excep.§.tpales vt di-
xi s.in euidētia huius.l. ¶ Literā aūt sic expono fm
istū intellectū vt ita ordines literam.precepimus con
cremari.etiam iustas actiones et que locū habent.fisci
cōcremari.dico ob hoc solū q̄ nō sunt plate suis tē-
poribus:et qđ dicit ĩfa.iustas pdic.i q̄ alrs iuste essent
scȝ si non intentarētur añ tps.nam tunc essent iuste cū
proponerentur suo tempore. sed nunc non sunt iuste.
quia intentate sunt.j. dilationē datā debitori vel añ
terminū debiti vel diem solutiōis aduenientē.et ideo
fm hec iura dñt perdi actiones ita proposite. vt hic.
ibi dicit ꝯcremari.et ad h insti. de acť § si quis agens
et.que locū hñt fisci actiones.i.etiam actiones que cō-
petunt fisco de quibus magis dubitatur.qi fiscus hȝ
multa spetialia vnde credebatur q̄ hēet etiā istud li-
cet ante tps p1oponerentur eius actiones. nō tamen
perderentur eius fauore.sed nō est ita.imo idem est in
fisco isto casu.qđ esset etiam in priuatis. vnde dū dicit

a ¶ Modia. Adde pau. de cast. l. 2l. lxxxviij. p totu in j. p. et late. d in. may. instit. de act. §. si quis agē. nu. j. cū xiij. sequē. et in. §. plus nde j. cū ij. sequē.

b ¶ Solut⁹ et q̄re dicitur solut⁹. ll. vide Fel. l c. canonū. d 2sti ad fi. viij. co. ver. j. colligitur etiaz ponit q̄uo et qualiter. ll. astri gatur. ibi. l x. col et adō eūdē Odo. in. l j. ſ. ne fi scus rē quā vē. ema. nu. vj. et domi. Jas. mar. l repe l. j. ff. d sac. san. ecc. nu. xxiij.

c ¶ Ad fiscū. Adde eundē l. l j. ff. c. et qd ibi dictuz fuit et q̄uo succedat nullis extantibus affinib⁹ vel agnatis. vide d. Alex. de jmol. in 2sil. xxxj. in ij. col in j. parte. vbi pōit ēt in qbus bonis et an in bonis existētibus in vno territorio an etiā in aliis. Et an et qn̄ admittat ad succedēduz vid d. Pe. phil. cor. in 2sl cccxxiiij. inci. cum in pūcto. in litera. i. k et seqn. in. iiij. parte.

et que longum habent xc. q. d. non tantum si priuatis cōpetunt perduntur. sed etiam si fisco. et q dicit actiones pōt dici q precipimus large ponitur. vt insti. de act. in prin. concremari precipimus. i. cōburi et tolli vt sicut per ignē res consumitur ita et per talem propositionē actionis ante tempus factam consumi debeāt ipse actiones et ita exponitur. concremari. i. comburi. ff. de epis. audi. l. mathematici. ob hoc solum. i. debent actiones perdi q suis tēporibus prolate nō sunt. expone iuxta istum intellectū. i. q ante diem solutionis vel terminū debiti intētate sunt. et sic premature. et añ suum tempus proposite. et nō sunt tempore suo prolate. nam tunc perdūtur ſm hec iura actiones. qñ añ tē pus proponūtur. vt hic. et insti. de act. § si quis agēs et tunc dicūtur non esse prolate suo tēpore. sicut et dicimus de partu qui non peruenit ad lucē. nam nō peruenit ad sua tempora. et ideo eius natiuitas annullatur et pro nulla est. nec rumpitur primū testm̄. vt. C. de postbu. here. insti. l. ij. et. iij. Sed si peruenissent ad lucem rūperetur testamentū et vtilis esset eius natiuitas vt eo. tit. l. quod certatū sed hoc q dixi de perditione siue amissione actionis hz locum. ſm hec iura. sed hodie non perduntur actiones, licet intententur ante tempus, sed duplicantur inducie et soluit actor impensas quas reus sustinuit rōne inutilis vexationis. vt insti. de excep § tpales. vt iam. i. dicere hoc facit fiscus ista de causa vt amodo priuati ex quo videbūt actiones fisci perdi qr proponātur ante tempus debitum timeant ipsi calūniosas lites ante tēpus debitū inferre. nam si perduntur acē fisci. multo fortius perderentur. et sue calūnie priuatorū que sunt. s. in agendo ante tempus. nam calumniam facit. quia scienter iniustam actionem proponit vt eos saltim exemplo. i. constringantur et terreantur saltim propter exemplū fisci nam ex quo per seipsos non desistunt a petendo ante tempus desistent saltem exemplo fisci. vt ex quo actiones fisci proposite ante tempus debitum perdūtur. sciat q multo fortius perdenent sue. quo als qd. et dic quo. s. exemplo iustas fisci lites iustas. s. si suo tēpore proponerentur. silere precipimus. s. quia ante tēpus proponūtur. et sic plus petit fiscus et est hoc plus
a in tempore. Nam plus petitur quatuor mōis. vt insti. de actio § plus autem. ¶ Sed quod supra dixi q hodie nō perdūtur acē. licet pars agat ante tempus. sed duplicantur inducie et reficiuntur impēse. vt insti. de excep §. temporales nō videtur stare posse. s. q hic liber corrigatur per Justinianum cum iste liber vlti
2 mus fuerit in compositione. † nā in hoc libro fit mentio de legibus. C. quem non habemus. s. de prima cōpositione. C. nam primo digesta facta fuerunt. et postea prima editio. C. tertio instituta. quarto secunda editio. C vt no. insti. in prohemio § j. in glo. que incipit post. ff. xc. Ad quod potest dici q lex ista fuit de le. prime editionis. C. vel per errorem posita fuit. vel ex certa scientia. vt denotetur idē iuris in fisco quod in priuato. et ideo non est mirum si per insti. corrigantur. ¶ Secundo modo legitur ista lex vt in priuato premittamus hoc pro euidentia huius secundi intelle
3 ctus † q si alicui⁹ perit actio aliqua vel aliquod ius et ipse piger est vel negligens in prosequēdo ius suū. et tāto tpe stet q prescribatur contra eum si ipse agat postea obstat ei exceptio prescriptionis. vt. ff. de pscri. xxx. vel. xl. anno. l. j ¶ Hoc premisso sic pono casum. Procurator fisci fuit negligens in proponendo accusationē fiscalem. xx an. et ita prescriptum est contra fiscum. nam tanto tempore prescribitur contra fiscum vt. ff de di. et temp prescrip. l. in omnibus. et. ff. de requi. reis l. quicunq. prescriptione completa agit procurator fisci pristina actione. Opponitur. prescriptio dicit ipse non nocet mihi. qr sum fiscus et non priuata persona. queritur quid iuris. Respondet Imperator q licet actio que nūc pponitur erat iusta ante prescrip. si tñ pscri. est 2pleta et postea agitur. et sic tpe nō 2petenti qr actio pdicta et pdita erat et sublata per exceptionē prescri nō ob q fisci noie pponatur. vt sic amodo priuati desistāt ab agēdo post pscri. Nā si fiscus repellit multo fortius et ipsi repellētur. Et hoc dt 2cor. ad h ff e l. j. § pscri. ¶ Litterā aūt sic expono ſm istū intellectū vt statim ordine lfam prout ff dixi in. j intellectu. qd aūt pt lfa. iustas. s. expone q iuste essent si fuissent intētate añq esset pscriptū 2 eas. sz cū pscriptū sit 2 eas nō sunt amodo iuste qr obstat eis exceptio pscrip. et sic vides qd in superiori intellectu nō sūt iuste qr nimis prope et ante tempus proposite sunt. In hoc autē casu non sunt iuste qr nimis tarde et post tēpus. s. post prescriptionē pposite sūt. et que locū fisci habēt. et etiā si fisco cōpetit. precipim⁹ cōcremari. expone, vt. s. ob hoc solū q suis temporibus prolate nō sūt. i. q nō sūt pposite anteq̄ prescriberet circa eas.
4 † Prescribitur autē cōtra actiones priuatorū aliquādo x. aliqñ. xxx. an. vt. ff. de lon. tēpo. pscrip. et de pscriptiōe. xxx. vel. xl. anno. Sz circa actiones fisci prescribitur. xx. an. vt. ff. de diuer. et tēpo. prescrip. l. in omnib⁹. et. ff. de requirē. reis l. quicunq. vt iā calumnie priuatorū q̄ sunt in eo qd agant post prescriptionē cōpletam. nā calumniā facit qui scienter iniustā litē mouet. vt. ff. de calum. l. eos. arceantur exemplo. i. scz propter exemplū fisci desistāt ab agendo post prescriptionē completam. ex quo pter aliud nō desistāt. Quo. s. exemplo. als q et tūc dic eo qd xc. iustas fisci lites. s. iustas si essēt pposite ante prescriptionez cōpletā. silere precipimus. s. qr prescriptū est contra eas. vnde obstat exceptio prescri. Et hoc est verū q prescriptione tollitur ius fisci sicut et priuati nec corrigitur hoc in aliquo. Sz videam⁹ qs debet pponere actiones p fisco. Respōdeo pcurator fisci qui habet liberaz administrationē sicut et pcurator cesaris. vt. ff d offi pcur. cesaris. l. j. q pcurator si distulit agere pscribi 2 fiscum. si egerit ante tempus actio perditur ſm primū intellectū. Et sic no. ex. l. ista ſm vtrūq intellectū q princeps et fiscus vult actionē suā perdi si eam ante tempus proponat vel si eā post prescriptionē proponat. Ad hoc vt det omnib⁹. de hoc exemplū. s. q nō agāt ante tēpus vel post cōpletā prescri
b prionē. ¶ Nam licet princeps legibus solut⁹ sit vult. tamē legib⁹ viuere et et alijs idicat l exemplū. vt. ff. de leg. et cō. l. dig. et. j. de vsur.
5 fi. l. fi. † Unde no. q grauantur hic maiores vt p h terreantur minores vt hic est in fisco. q tñ maior est priuato. et tñ grauatur ad hoc vt priuati terreantur. Sic et alibi. j. de peti. bo. sub l. vlti. circa mediū iuxta illud a boue maiori discat arare minor. Nā pter exemplū dādū alijs. aliqñ maior pena imponitur q̄ als imponeretur qd est vt a delinquēdo ceteri terreantur. vt. ff ad. l. iul repe. l. j. et. ff. de penis. aut facta. § si. et. j de dila l. si et ff de custo. et exhib rea. diu⁹ adria. in fi. Et sic hōs exemplasiūt in
6 spiciēda. vt hic. et ff. de manu. vin. l. an manumittere. ¶ † Itē not q si illud de quo minus videtur inesse inest multo forti⁹ id de quo magis. nā min⁹ videbatur hic inesse de principe vel de fisco vt pderet ius suū ante tēpus petēdo et tamē inest. multo fortius idē esse debet l priuato quo magis videtur. ad qd facit. ff. de diuer. et temp. prescri. l. de accessionib⁹. et ff de interdictis. l. ij ff. quedā et regula iuris cui quod plus. Et hic arguitur cōtra illos qui semper in solutionib⁹ cōtrariorz dicut speciale hoc esse in fisco nā nō est sēper speciale sicut de hoc not. ff. eo. l. j. et habet in hac. l. fiscus ius commune.

Summarium.

1 ☞ Bona priuatorū multis ex causis fisco deferuntur et nu. 2. vbi qualiter pcedatur in incorporatione facienda habunde traditur: et nu. 6.
3 Dilatione pendente iudicis officiū cōquiescit: ideo que pēdente dilatione fiunt, nulla sunt ipso iure.
4 Tabelliones siue notari dicūtur serui publici. et quare.
5 Usurpare est ad malam vsum parare.
6 Bona si fisco delata dicantur, et reperiatur cōtradictor ius l illis habere pretendens, ei defensionis facultas cōcedēda est: qua autē forma pcedatur: idem traditur.
7 Lite pendente inter fiscū et priuatum sup bonis, nō licet fisco bona accupare: sed expectanda est sententia.
8 Officiales plura mala sciūt et cōmittunt q̄ alij homines.
9 Delinquere assuetus plus puniendus est: nec ei de facili parcitur.

Detensionis facultas. Sicut. ff. dixi in. l. phibitum
1 c est † ex causis multis bona deferuntur ad fiscū[c] vel occasione delecti. vel quia decessit aliquis absq ascendentibus descentibus vsque. ad infinitum absque collateralibus vsque ad x. gradum ab intestato nullum ex aliqua sāguinis linea vt agnationis vel cognationis vel alio iuris titulo relinquendo heredē. nec etiam relicta vxore. que post legitimū successorē admittitur vt. ff. vnde vir et vxor. l. j. et prefertur fisco. nam post hos omnes succedit fiscus. vt. j. de bo va. l. vacātia. vel alia rōne bona deuoluūtur ad fiscū. vt in. l. phibitus. ¶ Quo pmisso sic pono casū. Procurator fisci vel aliquis officialis fisci ad hoc deputat⁹ vel quidā delator qui deferebat bona in fiscum vt inde haberet premium mouet aliquib⁹ possessoribus questionē vel detentoribus quorumdam bonorū dicens cuius fuerunt illa bona delictum cōmisisse propter qd bona eius debent publicari et ad fiscū deuolui. vel dicens illum sine successore aliquo decessisse. et ideo dicit bona eius ad fiscum debere pertine. Et de hoc mouetur questio corā pside puincie q est iudex rei sine 2uēti. possessor aūt dicit defūctū nō cōmisisse illud delictū pter qd bōa defūctorū debeāt publicari. vel dixit se proximiorē in gradu. et sic se pferendus fisco in bonorū hoz successiōe. vel esto. q fisc⁹ admitteretur negat hec

que possidet

que possidet fuisse de bonis illius defuncti. Querit modo nunquid fiscus vel eius procurator debeant statim bona predicta occupare p fisco. An aūt prius audiantur iura predicti possessoris. Et dicit imperator q̃ prius audiēda sunt iura predicti possessoris. ꝛ dāda est ei facultas defendendi se de iure anteq̃ bona ipsa capiātur vel describātur per fiscū. Hoc est primū dictū. ❡ Scḋo dicit imperator q̃ in pdicto casu qñ est questio de bonis an pertineant ad fiscum an non dūt ōes res ꝛ ōes facultates ad ipa bona pertinētes esse opus dictū possessorem qui cōuenitur. ꝛ nihil de eis diminui. ꝛ hoc ideo q̃ si apparuerit postea per sniam super dicta questione datā bona pdicta ptinere ad fiscum. tūc habeat ea integra ꝛ nō diminuta. ꝛ tunc possit procurator fisci ea bona psequi ꝛ habere. ꝛ in eum casum possit sup modo et qualitate dictorum bonorum .i. qualia ꝛ quanta fuerint dicta bona. Et vtrū aliquis ex illis bonis aliquid diminuerit inquisitio fieri ꝛ examinatio. ꝛ ex hoc poterit veritas bene sciri per seruos defuncti si quos habuit qui scriptores essent. ꝛ qui negotia dñi denotabāt i scriptis. qui serui hoc casu torqueri poterūt. vt verū dicant. vel poterit hoc sciri per ɔdōnales seruos .i. per tabelliones qui serui a seruiendo dicantur ꝛ ɔdōnales serui vocantur. q̃ ɔdōnes ꝛ contractus hominū scribūtur. Per eos enī .i. per scripturas eorum ꝛ instrā que fecerint de rebus existētibus in his bonis sciri poterit hoc bonorū qualitas atq̃ modus. ꝛ vtrum oīa siue integra sint dicta bona an diminuta sint. ꝛ si inuentum fuerit aliquid de dictis bonis ab aliquo fuisse subtractū cōpelletur illud reddere. ꝛ tantūdem reddere de suo ꝛ hoc est 2m dictum. ❡ Tertium ꝛ vltimū dictum intelligitur: vel q̃ referat ad principium legis. vel qḋ referatur ad proxime dictum. q̃ referat ad proxime dicta duobus modis. ꝛ primo sic. ponamus q̃ inueniatur vnus de cesarianis .i. officialibus cesaris subtraxisse aliqd de his bonis nunquid vsurpabit istam ɔstitutionē ꝛ euitabit penam huius ɔstōnis q̃ cesarianus est .i. vt sic nō teneatur ad duplū. ꝛ dicit ipe rator q̃ non imo precipue debebit teneri q̃ hmōi officiales maxime cōsueuerūt tales fraudes ɔmittere ppterea sub hac ɔstōne excipiūtur .i. ɔprehēduntur. vt teneātur. ꝛ .h.d. Scḋo sic refert ad proximū: dz fieri examinato p suos ɔdōnales ꝛ torq̃ri si opus erit vt veritas sciat. Sed si aliqs ex his examinat dicit. ego sum cesarianus ꝛ officialis fisci. ꝛ idō nō debeo torq̃ri nūqd vsurpabit hāc ɔstōnē vt ppterea nō torq̃at ꝛ dt q̃ nō. imo torq̃bit. q̃ isti tales freq̃nter solēt i fraudē celare q̃ sciūt. ꝛ idō i hac ɔstōne excepti .i. ɔphēsi sūt. vt nō ob. eo q̃ se dicūt cesaria. examinēt ꝛ torq̃ant. ꝛ .h.d. Et ad hūc itellectū ē ar. ḋ offō rectoris p̄uincie .l. ōes. Pōt ꝛ ad pn̄.l. referri duo. mo. Et primo sic. dictū est in prin. q̃ si possessor bonoꝝ hz defensiones p istis bonis q̃ dāda est ei eēi facultas extēdēdi alias exercēdi defensiones suas. Sz mō ponam q̃ est aliqs cesarian⁹ .i. officialis cesaris q est curie principis astrict⁹. ꝛ facit qōnē procuratori fisci de his bonis. ꝛ dicit sua eē. ꝛ vult vti defensionib⁹ suis. nūqd audiet ꝛ dz q̃ nō. imo q̃ tales solent iura fiscalia fraudib⁹ temerarie ꝛ subtrahere ꝛ sibi appropriare qḋ facere possunt plusq̃ alii q̃ meli⁹ sciūt iura fiscalia. ꝛ nulla pestis est efficacior ad nocēdū q̃ familiaris inimic⁹. Idō nō poterūt hāc ɔstitutionē vsurpare ꝛ inducere eā p se vt audiri debeāt. imo erāt ipsi excepti ꝛ ab hac ɔstitutiōe ꝛ ei⁹ bñficio. ꝛ sic talib⁹ defensionib⁹ vti nō possunt quasi omnia q̃ habēt psumant fisci. h.d. ꝛ facit ad hūc intellectū .s. de epi. au .l. iij. §. si. ❡ Scḋo pōt referri ad principiū. dictū est in prin.l. q̃ daf possessori facultas defēdēdi. Sz ponam⁹ q̃ cesariani nō audita defensione capiūt hec bona vel pēdēte ɔtrouersia dicta bona inquietāt atq̃ describūt. nūqd poterūt corrūpere .i. vsurpare hāc ɔstōnē. certe nō. imo q̃ poti⁹ ad fraudē ꝛ malū hoc faciūt q̃ ad bonū erūt hac ɔstōne excepti .i. ɔprehēsi. vt teneant eā seruare. ꝛ si ɔfecerint poterit eis de facto resisti. h.d. Et facit ad hoc .s. e. phibitū ❡ L. fas aūt si expono. facultas defensionis. alias incipit defensionis facultas. ꝛ nc defensionis .s. de iure. Sz .s. lex phibitū loquit de defēsiōe facti. ꝛ q̃ hic circa defensionē ꝛ rex ɔfiscationē vr tradi vna forma. s. l. phibitū. alia .i. de bo. va. si qñ. vr tradi alia ꝛ .i. l. si illi⁹ ti. alia. Idō vt plene intelligas istas .ll. ꝛ hāc materiā ita dicas ordinādā qḋ hee

2 .ll. dicūt. † Si enī aliqs ɔmisit delictū p qḋ bona ei⁹ debēt deuenire ad fiscū q̃ ex multis accidit vt .s. no ꝛ legit. ff. e. l. j. vr decesserit absq̃ legitimo successore vsq̃ ad x. gradū. vr instituit fiscū. qb⁹ oīb⁹ casib⁹ bona deuoluunt ad fiscū. ꝛ tūc qñ dicta bona procurator fisci vel alius vult accipere ꝛ pro fisco incorporare. aut existit aliquis contradictor aut non. Si existit cōtradictor tunc debent eligi a principe vel a procuratore fisci aliqui officiales de curia principis q sunt palatini ꝛ mitti ad prouinciam in qua sunt bona q̃ dicuntur ptinere ad fiscum ꝛ illi palatini cū patrono fisci debebūt instare ad psidē illi⁹ prouincie q̃ suo officio faciet inquisitionem de illis bonis q̃ dicunt ptinere ad fiscum .s. cui⁹ fuerint illa bona ꝛ quot ꝛ q̃ta ꝛ qualia bona illa fuerunt. ꝛ etiam instabunt ad presidem q̃ suo officio statuat certum tēpus ꝛ q̃ si aliquis velit aliquid dicere de bonis illis q̃ audiatur ꝛ postmodū ꝛ ad hoc faciet proclamari. Et si comparuerit aliquis quod det ei dilationem ad probanda iura sua. ꝛ hoc facere debebit preses prouincie per suum officium. vt hec leguntur .i. eod. de bo. va .l. fi. Ista autem dilatione ac etiam ista questione que fit super bonis istis pendente. non est licitum nec honestum quod procurator fisci vel dicti officiales ipsa bona inquietent seu describant. sz rebus ꝛ facultatibus apud possessores remanentibus ventiletur causa. ꝛ cum probationes producte fuerint detur sententia per ipsum presidem. ꝛ si apparuerit per sententiam quod ad fiscum debeant pertinere. vt q̃ creditor in dilatione nihil probauerit vel non plene probauerit. tūc licitū sit procuratori fisci vel dictis officialib⁹ persequi dicta bona ꝛ facere fieri inquisitionē. si aliquis de ipsis bonis aliqd diminuit vel subtraxit. ꝛ ad hoc inquirendum poterūt torqueri sm ɔditionales vt veritas eruatur. ꝛ si aliqd inueniat esse subtractū per quēcunq̃ personā vel si officialis fisci fuerit q subtraxerit duplū soluere debebit vt hec legunt hac .l. sed si procurator fisci vel officialis nō audita de iure defensione alicui⁹ nec data copia reclamādi. Uel data dilatione. ꝛ ea pendēte velint oīa bona sua autoritate capere nō expectata forma sup hoc tradita tūc licitū est possessorib⁹ vel aliis ius i dictis bonis habētib⁹ defendere se de facto ꝛ resistere officialib⁹ violenter. vt hic legit. ꝛ .s. e. phibitū est ❡ Si aūt nō existit aliqs ɔdictor tūc absq̃ pdicta solēnitate poterit per comitē rerū priuatarū ꝛ rationales qbuscunque prouinciis demorantes incorporatio impleri. vt legit .i. de bo. va .l. si qñ vi. danda est .s. a preside. p .l. istā ꝛ per .l. j. de bo. va .l. fi. his .s. priuatis possidētibus vel q aliud ius in bonis se habere ɔtendunt. quibus ob aliquam inquietudinē vt q̃ deficit dicit defunctū commisisse delictum pp quod debeant bona ad fiscū deuolui vel eum decessisse sine legitima sobole ꝛ instituisse fiscum heredē vel aliam similē inquietudinē mouet ꝛ dicit inquietudinē ꝛ inquietationē idem esse ꝛ descendit ab inquieto inquietas. fiscus infert .i. procurator fisci vel alius officialis eius nomine vel forte aliqs delator qui vult bona alicui⁹ deferre fisco vt inde priuilegiū sortiat vt legit .i. de dila. cū facultates ꝛc. ita ordina literā. cum non sit fas facultates eorūdem inferre inq̃etare aut describere. q̃ pendēte adhuc cōtrouersia ꝛ dic bene dixi dandā facultatē defensionis eū nō sit fas ꝛc ꝛ q̃ dicit facultates .i. bona eorūdē. dic .s. qui bus aliq̃ inquietudines fiscus facit ꝛ qui suas eē dicebant illas facultates siue bōa vel ius aliqḋ in eis se habere fisco inferre .i. iutus in bonis ferre. ꝛ quidā nō habent hanc literā ꝛ quidā sic. adhuc cōtrouersia pendente .s. que cōtrouersia est inter fiscū ꝛ possessorē bonorum. quū dicunt possessores defuncti nō deliquisse. vel dicant se priores in gradu. vel negāt ista bōa de q b⁹ est questio fuisse illius defuncti. ꝛ ideo dicūt nō pertinere ad fiscū dicta bona inquietati. capiēdo ea. describit .s. quasi essent fisci. fas nō sit id est licitum nō sit. et inde queritur quare non est licitum dicit enim lex q̃ dāda est istis possessorib⁹ copia reclamādi. vt .i. de bono. va .l. si .i. quā copiam siue dilationē datur facultas
3 exercendi defensiones suas vt hic. † sed pendente dila-
a tione debet iudicio oīm cōquiescere.ᵃ vt .s. de dila .l. si paris. ꝛ si nō cōquiescat. Si in aliquo pendente dila. procedat iudex. nō valet ipso iure qḋ facit. vt in autē. de exhiben. reis §. sācim⁹. vbi dicit in medio nihil ꝛc. et ibi vbi dicit pro nihilo eam esse ꝛc. p qḋ apparet q̃ nō est licitū. ❡ Alij exponunt pendente controuersia eos inquietare nō est licitū. sed controuersia finita est tunc licitum. vt .i. dicit. ❡ Alij exponunt. fas non sit. id est honestū nō sit. nisi ergo. alis si ergo et est hic versus ꝛ incipit sz dictū ɔtrouersia extiterit .s. inter fiscū et alios priuatos qui bona possident vel ius aliquod in bonis se habere contendunt. fisco .i. procuratori fisci alicui⁹ .s. defuncti delinquētis vel sine hērde morientis. patrimoniū vēdicāte .i. petēte forte p rei ven. vel officio iudicis. ꝛ dicente ad se pertinere vel pp delictū defuncti. vel q̃ sine legitimo successore decessit vel aliq̃ sit eū ꝛ subaudi ꝛ aliquo priuato ɔdicente ꝛ asseuerāte se possidere. vel aliqḋ ius i bōis illis habere ꝛ negāte defunctū deliquisse vel bona ista eius fuisse. vel se priuiorem dicente. ꝛ p hoc ad fiscū nō pertinere ꝛ sic creditor apparebat apud eum .s. q̃ controuersiam patit a fisco. omnibus facultatibus .s. de quibus est controuersia constitutis q.d. nō auferunt a pendente causa sz remanēt penes eū quousq̃ sententia lata sit. cognitio .s. predicta de dictis reb⁹ pertineat ad fiscum vel nō ventiletur. scilicet sub preside prouincie. vt .i. de bo. va .l. fi.

ᵃ ❡ Cōquiescere. adde idē p Bag. in ɔs. cxlvi.

vt cũ rei.i.cõe.sic exponitur.§.de eden.l.is apud quem
extitus.i.finis puta sētā que imponit finē cause. vt.ff.
de reiudi.l.j.⁊.ff.de arbi.l.qualē.debere eas vēdicari.i.
fisco pbauerit.i.declarauerit siue mōstrauerit tūc de=
mū res pdicta psequ. f. aule fisci. liceat.q d. q̄ ali nō sit
licitū non aūt dicit honestum sit.⁊ ideo bene exposui
§.fas sit.i.licitū.⁊ super modo.i. qualitate ⁊ quātitate
facultatū ac rerum.f.predictarum.interrogationē.i.q̄
stionem ⁊ examinationē in quo poterūt adhiberi tor
mēta ɔtra suspectos.vt.§. de qōnibus.l.fi. ⁊ in auten.
de resti.§.scimus haberi.f.vocat.que scʒ interrogatio
alr̄ qō.⁊ dic tunc.f q̄ dictum est interrogationē posse
haberi per ɔdōnales seruos.i. per seruos defuncti.cō
ditionales.i. qui ɔdōnes ⁊ negotia dn̄i sciebant ⁊ in
scriptis redigebāt habebat enim iste defunctus aliq̄s
seruos qui sciebāt scribere qbus ipse faciebat scribere
facta ⁊ ɔdōnes suas.⁊ ideo vocabantur conditiona=
les.⁊ certe per istos suos poterit inquiri modus pdi
4 ctorū bonorum† vocantur autem tales sui notarij. i.
differētie notatores a notādo vel scribēdo vt.§.de pi
gno.l.si tibi.¶ Uel pōt exponi ɔdōnales seruos.i.ta=
belliones siue notarios qui serui dn̄r publici.a suien=
do.vt hic ⁊.ff.de adop.l.nō aliter. ¶ Item etiam dn̄r
ɔdōnales.qr conditiones ⁊ facta hominum scribunt
⁊ etiam contractus.vt.§. qui po.in pig. ha.l. scriptu=
ras.inuestiganda est.i.facienda est per vestigia.⁊ subti
litates pdictas.vt si quidē ad hec sit dicta inquisitio.
vt si qd ⁊c.als est lra.⁊ si quid subtractum fuerit.f.de
dictis bonis de qbus erat q̄stio inter fiscum ⁊ puatū
⁊ a quocūq̄ subtractū sit hʒ locum qō hic dicit.vt.j.
subijcit exigatur.i.ab initio extorqueatur.scʒ subtra=
hēte ⁊ extrinsecus.i.extra illud ⁊ pter illud qō subtra
xit.integra cautū illud.f. exigatur quantum fuerat p
fraudē.i.furtū ablatū qō ē.j. ⁊ dic exigat isolite noie
id est pene noie ⁊ differētie q̄ reddat illud qō accepit
⁊ tantūdē de suo.¶ Similis pena imponit.§ de fur.qui
cūq̄ ¶ Et bene dixi fraudē .i. furtū nam nō est furtū
a sine fraude.ᵃ vt insti.vi.bo rap.§. quia tn̄.⁊ insti de pri
us de.§ j ¶ Et quidam libri habēt in textu illam di=
ctionē integrū quidā non habent ⁊ in libro martini
nō erat.Sane hic est vsus ⁊ incipit tertiū et vltimus
dictū ⁊ potest hic ver.legi q̄tuor modis.vt.§. l casu di
xi.⁊ sm pmū sic expone literā. Sane hoc est certe.q.
d.dixi q̄ potest haberi q̄stio sup modo dictorū bono
rū ⁊c.Sʒ in hui⁹ qoestione ⁊c.⁊ dicit l huius questio
ne ⁊c.i. inquisitione super modo dictorū bonorum ⁊
sic questiōes seruor̄ vt.§.dixi si cesariani.i.alicuius of
ficialis cesaris.vt.§.l. prohibitū. nomē itiderit. vt qr
dicat aliqd de dictis bōis subtraxisse ad vsurpationē
cōstitutionis istius qō.§. imponit penā supradictā.⁊
dic vsurpationē.i.corruptionē et deputationeʒ ad ma
5 luʒ vsum.†nā vsurpare ᵇ est ad malū vsurpare.non de
b bebit accedere.f.dictus cesarianus quin teneat pena p
dicta.nā his tenebit.vt.j.dicit.alias est in litera agere
Si quidē pro certe.cōsuetudo fraudium.quib⁹.f.frau
dib⁹.predicti.f.cesariani omnia quecūq̄ agūt temerare
i.violare siue id corrūpere cōsueuerunt.exceptiones i.
cōprehensionē sub hac.l.sic.ff. de in ius voc.Sʒ si hac
l.§ parētes. nā et scriptura dicit exceptio. vt.ff. locati
si addes.§.fi.eorūdē.f officialiū.ɔ̄seruit.q d. per mul
tas fraudes quas solent pdicti officiales cōmittere.p
pterea sub hac.l. sunt cōprehensi. vnde bene tenebunt
sm aliū sic expone. Sʒ cesariani nomē inquit in hu⁹
questione.i aliquis de his q torqueri petūt dicit se nō
torquendū.qr cesarianus sit.ad vsurpationem huius
qoestionis nō debebit accedere.f.quin torqueant naʒ
bene torquebit. Si quidē cōsuetudo fraudiū quibus
pdicta omnia temerarie cōsueuerāt.i.corrūpere cēlā=
do que scient exceptionē eorūdē meruit.i.cōprehendi
fecit sub hac lege f.vt nō obstāte q̄ sint cesariani tor=
queant.sm tertiū sic expone dixi in prin.l. q̄ dāda est
possessori defensionis facultas.sane.f in huius q̄stiōe
⁊c.et dic in huius questione.i.que sit inter fiscū et pri=
uatū sup bonis alicuius defūcti que fiscus dicit ad se
ptinere priuatus autē negat.Si cesariani nomē incide
rit.i.velit cesarianus bōa alicuius defuncti dicere esse
sua.⁊ ea defendere ɔ̄ fiscū ad vsurpationē.i.ad apprehē
sionē in malū vsura.nō debebit accedere f.cesarius⁹ vt
possit bona defendere ɔ̄ fiscū ⁊ dicere sua eē nā nō po
terit vt subijcit.Si quidē p certe ɔsuetu.fraudiū.f.di

a ¶ Sine fraude.adde idē p reprha.sul go ɔ̄.clxxv post pnc. ij. colū.⁊ vide do.pet.phi. cor. in ɔ̄sil. cclxx.in lra. a. in.iij. pte vbi pōit nū quid reqrat ɔ̄ctationē ⁊ aīm lucrandi i suito do. ⁊ bar. cepo. in ɔ̄si xxvi. circa me.iiij colum.

b ¶ Usurpare Adde eūdē in.l. si qs.§. de bo.vaca. nu.vij.

c ¶ Sententia adde eūdē odof.i.l.j.§. eo.nu.iij. et qō ibi dixi in apostil.⁊.j.eo in.l. co rā.iā pn.

d ¶ Inimic⁹. Adde eūdē odof. in.l. sciant.j. de his q ex pu ra.pen.accipi.nu.vij. et in ru.j.de di lationibus nu.xiij.

ctor̄ officialiū quibus f.fraudibus pdicti officiales.oīa. f. iura fisci.
temerare.i.corrūpere ɔuertendo ea q̄ fisci sunt in se.exceptionē eorū=
deʒ meruit i.fecit eos ab hac ɔ̄stitutione exceptos esse.nā lʒ alijs ol
bus detur facultas defensionis ɔ̄ fiscum istis tn̄ non qr oīa que hn̄t
psumunt esse fisci put dicetur in prelato q̄ oīa que hʒ presumunt ec
clesie vt.§.de epi.audi l.iij § fi.⁊ in aut de eccle.ti §. interdictum⁹. ⁊ iō
erunt excēpti ab hac.l.⁊ dic exēptione.i.remotione ⁊ stat pprie sm q̄r
tum sic expone.Sane in hu⁹ q̄stione.f qua dr danda facultas defen=
sionis.si cesariani nomē inciderit.i. q̄ nō audita defensione, bona oc=
cupauerit.i.corruptionē istius ɔ̄stitutionis.f.q̄ dat facultatē defen=
sionis.nō debeat accedere.f cesarianus quin audiat defensiones pos
sessoris.nā bene debebit audire.Si quidē p certe ɔsuetudo fraudiū.
f.dictor̄ officialiū quibus.f frandib⁹.predicti cesariani oīa f.iura te=
merare ɔsueuerūt.i.corrumpere ⁊ ad malū cōuertere.naʒ lʒ noīe fisci
faciāt ea tn̄ ad fraudē faciont ⁊ ad malū non ad bonū exceptioneʒ. i.
cōprehensionē eorūdem.f.officialium. meruīt.f.vt ipsi cōprehēsi sunt
sub hac.l.⁊ tenent audire defensiones possessorū.nā nisi audirēt pos
6 set eis d facto resisti.vt.§.phibitū ¶ †Habem⁹ ergo in pn.hu⁹.l.q̄
si bona alicui⁹ dicant ptinere ad fiscū ⁊ aliqs ɔtradicat.⁊ se iura mil=
lis bonis habere ɔtendat q̄ danda est ei facultas defensionis.i.osten
dendi defensiones suas quas hʒ in illis bonis.¶ Quod ē ita intelli
gendū.f.q̄ p̄ses puincie illius in qua sunt dicta bona statuet suo offi
cio certū tpe.j.q̄ si aliquis velit aliqd in bonis illis dicere q̄ audiat
post nō ⁊ hoc faciet proclamari.j.de bo.va l.fi.⁊ ad h.§.de remiss pi.
l.si eo cor.⁊.§ de mgc.ma.l diffamari.⁊ in aut.de exhi.reis.§ si nō ibi
⁊ det inducias ⁊c.¶ Et si tunc apparet ɔ̄dictor.i.aliquis qui dicat se
hr̄e iura in illis bonis tunc dat ei facultas defensionis.i.ostēdendi de
fensiones suas vt hic dicit ¶ Et si.j.illud tps nō appareat ɔtradi=
ctor nō vr̄ posse audiri.vt.§.de remis.pig.l si eo tpe ⁊.ff.quibus ex
cau.ma.l.sed ⁊ si p pretorē.§.ait pretor ¶ Et sic est hic casus in quo
quis cogit agere q̄ est contra regulā f §.vt nemo inuitus ⁊c.Sed de
7 his dicā plene.j.d bo.va.l.fi ¶ †Itē habemus hac.l.circa prin. q̄ pē
dente questione inter fiscū ⁊ priuatū sup bonis alicuius nō est licitum
fisco bona occupare Sed expectare snīam dʒ vt.§ ⁊ qr lit.pen.nō est
aliquid innouandū siue principali causa pendente vt hic siue appel=
lationis.f.cā pendente.vt.ff nihil no.app.pen.per totū. Item ⁊ qr pē
dente dilatione non est aliquid innouandū.vt §.de dila. siue pars. et
de litis co.aut.offerat ¶ Tertio notabim⁹ hic q̄ lʒ ex delicto alicui⁹
bona dicant deuoluenda esse ad fiscū.nō tn̄ ea prius capere dʒ si ɔtra
e dictor existat.q̄ super illis bonis lata sit snīaᵉ.f.vtrum ad fiscū an ad
ɔ̄dictorem ptineant.vt hic.⁊.j.de bo.va.l.fi ¶ Sup aūt ipso delicto
dʒ esse lata snīa ad hoc vt bona ptineant ad fiscum.vt.j.l.fi.nisi in ca
8 sibus q ibi notantur.¶ †Colligim⁹ ex.l.ista in fi.q̄ officiales plura
mala sciūt ⁊ committūt q̄ alij homines ad qō facit qō legit in aut.
de exhi.re.§.quidā nō.⁊.j.d. discus.l.j.qō est iō.qr ad fraudes cōsue
ti ⁊ deputati atq̄ instēti sunt.ppterea plura adinueniūt ⁊ ɔmittunt.
¶ Cum homo semel ad malitiam dedit⁹ nihil est q̄ nō adinueniat.
vt.C.mā.l.si in pn.⁊ in aut de his qui ob § j.nam sicut ibi dr in tutore
psumit q̄ res minorum in se ɔuertat ⁊ suas faciat ita hic dr in isto of
ficiali.nam ⁊ de ipso presumit q̄ res fisci in se conuertat ⁊ suas faciat
⁊ pp hoc phibeatur bona vacantia sua esse dicentur. vt dicitur hic
sm vnum intellectum ɔmittāt aūt isti officiales plura contra fiscuʒ
q̄ alij qr maiorem habēt potestatē de hoc qr res fisci ⁊ iura melius
sciūt q̄ alij ⁊ pl⁹ habēt pre manib⁹.⁊ iō in eis plura mala ɔmittūt ⁊
ɔmittere possunt.qr nulla pestis efficacior est ad nocēdum q̄ fami=
d liaris inimic⁹ ᵈ vt in aut.vt hi qui oblig.§ j quid enim nos agat ⁊c.
9 ¶ †Item nō q̄ plus qs punit qr ɔsuetudinem hʒ delinquendi naʒ
multis crassantibus op⁹ est exemplo.vt.ff.de penis aut facta.§.fin.
¶ Et vnius pena dʒ esse metus multorum.vt.§.l.pri.⁊ ad l.iul.rep.
l.j ¶ Item ⁊ pp ɔsuetudinem delinquendi nō de facili parcit eo qō
ɔsuetudini potius q̄ emendationi depotasse videntur. vt.§. de epi.
aud.l.iij.in fi ¶ Sʒ ad l.istam opponitur.⁊ statim ad id qō dicit hic
q̄ pcurator fisci primo admittat defensiones ⁊ postea bona. accipit
p fisco bona vñ est ɔtra j.de bo.va.l.si qn̄.⁊.§.de bo pre.l.si inter.Ergo
aut existit aliqs contradictor ⁊ hʒ locum lex.aut non est aliquis con
tradictor.⁊ tūc.l.contra hʒ locum.¶ Sed denuo instatur.h.d.q̄ qui
accipit aliquid de bonis que ad fiscū deuolui debeāt q̄ restitui illud
dʒ ⁊ tantūdem de suo ⁊ sic duplum.lex dicit q̄ quadruplum.⁊ iō cō=
tra.j.l.pri.¶ Ergo illa loquitur in quesitis.hec autem in acquiren=
dis qr nō minor est virt⁹ q̄ q̄rere parta tueri.sʒ maior.ad qō facit in
aut.vt hi q obli § q̄ autem.⁊ ibi quoniam melius est ⁊c.⁊ arg ff.de
dona.l.in edibus in prin lʒ in casibus vel in acquirendis quis in qua
druplum puniatur.vt.j.de exec.mu.l.placet qō autem.§.dixi q̄ pp
delictum bona alicuius ad fiscum deueniāt.nō est indistincte veruʒ.
Imo vbi est tale delictum pp qō morit bona eius non auferunt. qr
nō deliquerūt res.sʒ possessores ear̄ nec esset eis supplicium si bona
auferent sed remaneant bona successoribus.¶ Si aūt non moritur
quis pp delictum tunc bona perdit ⁊ publicant.vt in aut.vt nulli iu
dicum § fi.⁊ est tunc pena magna qr bonis alicui ademptis vita est
ei supplicium.vt.§.ad l.iul.ma.l.quisquis.⁊ de hac materia plene di
cetur.j.e.

ectur. ſ. e. l. ſi. ⁊ hac. l. in p̄ſa pte h3 fiſc⁹ ius cõe. in alijs ius ſingulare,

Summarium.

1 Contractus ꝓprie hij dicūt q ſūt vltro citroq; obligatorij im proprie aūt ſi ex vna parte tm̄ oritur obligatio.
2 Interuertere vbū quid ſignificet.
3 Quibus exemplis declaref et verificetur hec lex.
4 Cõtract⁹ fact⁹ ꝯ fiſcū nõ mõ inualid⁹ eſt. ſed ꝯhẽtes etiã puniunt et hoc in fiſca ſpãle: nã rīariter faciẽs ꝯtractū etiã p̄uato pnitioſum non punitur. 5.

Qui in contractibus. Lex iſta ponit quoddã i⁹ ſpãle qđ cõpetit fiſco: ⁊ loquit iſta. l. i genere ſiue in modū regule: ⁊ dicit ſic q̄ qcūq; ſe implicuerit ſiue immiſcuerit in ꝯctib⁹ ſceleratis ⁊ fiſco pernicioſis fraudulẽter: atq; puerſe iteruertẽdo aliqđ ꝯ fiſcū q̄ ipſi tenebunt fiſco in quadruplū ei⁹ q̄ ex hoc fiſcus dānificat⁹ ē ⁊ hoc dicit. Qui in ꝯctib⁹. † ꝯtract⁹ đr ꝓprie vbi vl
1 tro citroq; id eſt hincinde orit obligatio. vt. ff. de vb. ſigni. labeo a. vt ẽptio. vẽditio. locatio ꝯductio ſocietas. ⁊ ſimiles: l3 q̄nq; etiã in his nõ ꝯhet obligatio. niſi ex vna parte tm̄. vt. ff. de actio. ẽp. iul. §. ſi q̄s ⁊ ff. mã. l. poteſt. Iproprie dicit q̄ñ ex altera tm̄ parte orit obligatio vt in ſtipulatiõe. ⁊ mutuo. vt. ꝫ. de fide inſtru. l. ſceleſtis. alias ſceleris. et ſemp expõit. id ē ſceleratis ⁊ ſcelere plenis ſcel⁹ ſceleris id eſt fraus. inde ſcel⁹ ⁊ ſceleſt⁹. ta tū. ⁊ hic ⁊ hec ſceleſtis ⁊ hoc ſceleſte. id ē plen⁹ ſcelere apt⁹ ⁊ deputat⁹ ⁊ ꝯſuet⁹ ad ſcel⁹. pnitioſis. i. dānoſis vel periculoſis. interuerſorū. i. eorū qui interuerunt ⁊ defrandat rē ad vnū vſum deputatã ⁊ cõuertūt ad aliū. puta rē ad vſū publicū deputatã cõuertūt ad aliū ſ. propriū vſū ſuū. nã iteruertere id eſt intra vertere. Qđ enī ad reipublice vel ad fiſci vtilitatē ptinet, intra vel intus vtit id eſt ad ſuã ꝓpriã vtilitatē alicuius vertit. ⁊ iſtud ꝓhibitū eſt. ⁊ graue delictū reputat. ⁊. ſ. de his q ex publicis rationib⁹. l. ſ. ⁊ p totū ſi-
2 mul. expoſitio ſit † interuerte. i. intus ad ſuã propriã vtilitatē vertere vt đr de cõmendatario. nã ſi rem quã poſſidebat p dño velit ſibi poſſidere đr poſſeſſionē dñi interuertere. i. eas quē erat dñi đr intra ſeu intus id eſt in ſe vertere. ⁊ ſibi velle habere. vt. ff. de acquiren. poſſeſ. l. ſi quis rē teneat. ſ. cõditiõe. ex. l. vt. ſ. de his qui ex pu. rati. l. ſ. vel actione in factū. vt ff de preſcrip. verb. quod tenetur ad quadruplū prout iam in exemplis diſtinguet. Sed vbi ſunt exempla huius. l. et
3 certe plura poſſũt pōi exempla † Sed duob⁹ ero ꝯtētus. ⁊ primo ſic. cū fiſcus occupaſſet bona cuiuſdã debitoris ſui q̄ erãt ſibi obligata ex ꝯtractu. vel expſſe vel tacite. ⁊ occupauerat. q2 ille ceſſauerat ⁊ ceſſabat in ſolutiõe tēpore debito. et aliq̄ ex illis bonis ſibi tali modo q̄ſitis vellet vẽdere apparuit quidã emptor q̄ induxit fiſcū ad vẽdēdū minori precio q̄ res valeret. et ſic fiſcus in hoc dãnifica. ⁊ pecunia q̄ debeat peruenire ad fiſcū interuerſa eſt id eſt ad aliū vſum verſa eſt. quare ſcilicet iſte ẽptor retinuit ad vſū ſuū illõ qđ debuiſſet ad fiſcū ptinuiſſe. Si iuſtū preciū habuiſſet, certe dicit q̄ talis emptor cū iſte ꝯtractus ſceleſtis ſit ⁊ ſcelere plenus ⁊ fiſco pnitioſus tenebit ad quadruplū eius q̄ fiſcus dãnificatus eſt vt hic caſus põitur. ꝫ. eadē. l. ij. Secundo poteſt poni exemplū hoc modo quidam officiales deputati erãt ad exigẽda tributa ⁊ ad cuſtodiẽdas archas in qb⁹ pecunie de tributis exacta reponebat. dicta aūt pecunia de tributis exacta debebat ſuari ⁊ cuſtodiri ſeruari ad vſū publicū ⁊ ñ expēdi, niſi i vſa pricipis vel cõitis ſecrū largitionū. S3 quidã venit ad dictos officiales et petit ab eis pecuniã mutuo ſub vſuris ipſi aūt nõ requiſito de hoc p̄ncipe vel comite dederūt eidē pecuniã publicã et que p vſib⁹ publicis cuſtodiri debebat mutuabãt ſub vſur. querit modo nūquid bene fecit qui dedit. et bene fecit q accepit. ⁊ quid iuris: ſic dicit q̄ neuter bene fecit. immo q dedit et q accepit tenebūtur vna cū fraudis participib⁹ omnis quod ſunt in vnū quadruplū. q2 cõtract⁹ iſte dãnoſus eſt fiſco cū pecunia cõuerti debebat ad vſus publicū. nõ ad priuatus. et in breui puncto poſſet eē fiſco multū dãnoſū ſi nõ inuenitetur habere pecuniã. vnde pernitioſus ⁊ ſceleratus dicit eē talis ꝯctus. vt hic caſus ponit. ſ. de his qui ex pu. ra. pec. a. l. 1 et eſt hoc verū i pecūia vel argẽto ſic mutuo dato vt modo dixi. Secus aūt in auro in quo maior pena imponitur. q2 q dedit capite punit qui accepit bonis omnib⁹ ſpoliatus ꝑpetue deportatiõis dã
4 nificabit exilijs vt legit in dicto titu. ſ. de his q ex pu. ra. l. ij. † Et no. ex. l. iſta q̄ ſi ꝯctus fiat ꝯ fiſcū. q̄ nõ valet ⁊ puniūtur cõtrahẽtes vt hic ⁊ ſic dicimus in eccleſia vt. ꝫ. de ſacroſanctis eccle. l. iubemus. Et ad hoc facit. ſ. de agri. ⁊ cenſi. quemadmodū in fine. Sic ⁊ in reſcripto p̄ncipis vt ſi damnoſū ſit fiſco. vt. ꝫ de preci. imp. offe. l. dãnoſa. S3 ad. l. iſtã opponitur hic dicitur q̄ in quadruplū punitur q ꝯtractū damnoſū fiſco facit. ꝫ autem. l. proxi. dixi q̄ ad duplum. Et ideo videtur ꝯ. ꝫ. l. proxime. S3 ibi loquitur in bonis nõdū fiſco acquiſitis. ſed querẽdis. hic aūt ē in iaz q̄ſitis. vt ſic plus puniat in queſitis q̄ in querendis. quaſi maiorē vim fecerit in cuſtodiẽdo queſita q̄ in acquirẽdo de nouo. iuxta illud. Nõ minor eſt virtus q̄ querere parta tueri ſic ⁊ alibi plus iuuatur q̄ ad cuſtodiẽdū queſita q̄ ad querẽdū de nouo. vt. ff. de itine. actuq; p̄ua. l. ſ. §. ſi quis

ꝓpter. ⁊ ad hoc in aut. ⁊ hi q ob. §. quoniã aut. ibi quo a
5 niã meli⁹ eſt ⁊c. † Et in hac. l. fiſcus habet ius ſingulare. nã q ꝯctū pernitioſū priuato facit nõ punit in q̄druplū. immo agit ad reſtituẽdū ꝯctū vt. ꝫ. de reſcin. ven. l. ij. ⁊ ſi dolus dedit cauſã ꝯctui ipſo iure nõ valet vt. ꝫ. de mino. in cauſe: ſi aūt agit ad decipiendum vt dictū eſt ⁊ ēt de dolo, agi põt. Sed ſi ꝯ fiſcū q̄s hoc faciat tenet pena quadrupli. vt hic ⁊ ſic ius ſingulare h3 fiſcus in hac. l.

Summarium.

1 Comes rerū p̄uatarū q̄s dicebat et q̄le erat eius officiū: et qb⁹ officialib⁹ preerat.
2 Yrrenarche q dicerent et circa q̄ verſabat eorū exercitiū: et nu. 5. latius.
3 Ambitio qđ ſit: et q̄ pena legis iulie de ambitu.
4 Cõſuetudo mala ſeruãda non eſt, et ſi diu obſeruata fuerit. u.
6 Conſuetudo rõnabilis inueterata obſeruãda eſt et q̄ dicat antiqua cõſuetudo nu. 8.
7 Cõſuetudo antiqua in electionib⁹ dignitatū, adminiſtrationū. et officialiū ſeruari debet.
9 Cõſuetudo cui lex ſcripta ꝯdicit an et q̄ñ ſeruãda ſit, et vincat. l. et q̄ñ non.
10 Cõſuetudo ꝯ libertatē eccle nõ val3: nec ea q̄ abſorbet ius tertij i totū: nec q̄ ꝯ fiſcū vel publica vtilitatē nec q̄ nominatim a. l. improbata eſt.
12 Tutor dat periculo magiſtrat⁹ cū dãtis et noiantis: q tñ tutor nõ tenet đ ꝓpo ei hibere alimẽta pupillo.

1 Super creandis. Iſta eadē ad hu⁹. l. † nota q̄. cões rerū p̄uatarū habebat magnū officiū ⁊ magnã ptãtē in curia p̄ncipis ⁊ multos officiales habebat ſub ſe. ⁊ eos ordiabat p ut ſibi videbat. iter certos aūt officiales habebat ſub ſe pcur. rei domice q pcuratores debebat eligere ſuo piculo ſuſceptores auri vel argēti. et q̄rũcūq; ſpecierū ad fiſcū deuoluẽdarū. vt. ſ. de ſuſce. l. ij. ⁊ l. extractores. ꝫ q̄a exactores tal3 erat ꝯſuetudo ab antiq̄ ⁊ ēt ꝯi t⁹ comes rerū priuatarū ita ſtatuerat ⁊ diſpoſuerat. ſ. q̄ dicti ſuſceptores elegerent bõi ⁊ ſufficiētes omni ambitione ceſſãte ita q̄ ea ad que deputant ſolicienter facere poſſent tenent aūt per cõſuetudinē. ⁊ ex dicto ſtatuto comitis rerū priuatarū dare de burſa ſua pabula et alios ſumpt⁹ neceſſarios familie publice q̄ ad illud officiū neceſſaria erat vel familie que deferebat aurū vel arg. vel alias ſpecies q̄ ſacris largitionib⁹ debẽt ex more deferri. vt. ſ. de nauicularijs. l. miſe-
2 rabilis. ⁊ l. nij. † Itē etiã ſciendū eſt q̄ erãt q̄dã alij officiales qui et ipſi etiã exactores erãt ⁊ vocabant yrrenarche: ⁊ quidam alij q vocabantur optiones ⁊ iſtos eligebãt decuriones iudicio preſidis prouincie. vt. ſ. de yrrenarchis. l. ſ. ⁊ iſti nihil đ ſuo erogare tenebantur. immo q̄ plus eſt pabula et ſumptus erãt eis de publico miniſtrãdi. vt. ff. de mune. et hono. l. fin. §. yrrenarche. quibus premiſſis: ita pono caſū. Dominos comes rerum priuatorum ſignificauit domino imperatori q̄ neceſſarium erat eligi ſuſceptores auri et argenti et aliarū ſpecierū fiſco inferẽdarū: et idō q̄ſiuit qualiter volebat imperator q̄ crearent q̄ſiuit etiã de quibuſdam alijs officialibus qui vocabãtur yrrenarche et optiones qualiter volebat q̄ eligerentur. ad hoc imperator reſpondet in hac. l. dicens. O comes rerum priuatorum tu ſcis diſpoſitionem quam tu iam feciſti ſuper creatione vel electione ſuſceptorum. ſcilicet q̄ fieret per procuratorem rei priuate ipſius procuratoris periculo, illam diſpoſitionem nos volumus obſeruari q̄ ita ſemper eligantur ſicut tu alias diſpoſuiſti. ita q̄ fiant ſine omni ambitione ⁊ q̄ obſeruent et impleant ea que circa hoc antiquitus conſueta ſunt et que tu ordinaſti in ſumptu et pabulis familie. id eſt q̄ ipſi ſuſceptores teneantur parare pabula et ſumptus neceſſarios de ſuo proprio familie publice vel familie deferenti aurū vel argentum vel alias ſpecies. De yrrenarcho autem et optiõe dicit imperator volumus quod ſeruetur antiqua conſuetudo. vt ſcilicet ita eligantur. ſicut antiquitus fuit conſuetum et hoc dicit fuit aūt

a Labeo vbi ad h vide bar. in. §. ꝯctū. ⁊ adō q̄ i ſuo gñali noīe ꝯct⁹ ꝑplar⁹ cõtinet tã inolatos q̄ nolatos ꝯct⁹ vt ē gl. ſup vbo in ſuo noie i l. ſtelligẽtius ff. đ pactis. Et adde q̄ bal. notat triplicē eē ꝯtractū ſ. ꝓpriū iꝓpriū ⁊ imꝓpriſſimū ꝓpri⁹ q̄ñ vltro citroq; d3 iꝓpri⁹ q̄ñ ſolū vna pars obligat vt i donatione. vt no i l. Ariſto. ff de do. cā mo. ⁊. ⁊ in mutuo. vt l. ij ff. ſi cer. pe. ⁊ i ſtipulatiõe gl i. ſtit de diuiſ. ſtipu § ꝯuētioales q̄ ē ꝫ. v ꝯtrahē do. i ꝓpriſſim⁹ q̄ñ ex nulla pte orit obligatio ſ3 poti⁹ diſſoluitur obligatio facta vt ē trãſactio. facta nudo pacto. Ex q̄ ñ agit añ cõplemētū cõditiõis vt p ſal y. l. l. ſi de apbac'a ꝫ de trãſa. vt eſt etiã liberatio pac ceptilatiõē vt iſte. qui mo. toll3 obliga §. ſ. l. l. vti pactū. ꝫ. de trãſac. p bar. vñ ſi ſtatutū mētionē faciat de ꝯctu itelligit ſi ꝓpie tñ q. vba. ſtatutorū ſūt ꝓpie intelligēda. l. ſ. §. ſi q̄s q nauē. ff đ ex erci. actio. niſi d'ceret eēs ꝯctū vt l gl ſ. ꝯctū pcalle.

a ¶ Ambitio
adde bal. in
cōsi. ccclix. l
j. parte vbi
ponit de re
scrip. princi
pis ambi-
tioso q̄ nō
est exequē-
dū sꝫ ei re-
scribēdū et
q̄ dr̄ ambi
tiosum: q̄
cōtinet in-
iustā tacitā
expressas ve
ritatem.

b ¶ Seruan
da adde qd̄
requirit vt ꝫ
valeat q̄ sit a
rōnabilis vt
p do. mari.
sozi. i cōsil.
vij. vñ. vij.
eos igit ibi
itē pbat i j.
pte z Bar.
cep. i ꝫs. lix.
post me. iij.
col. z in ꝫs.
xl. i. viij. co.
in fin.

c ¶ l. Sꝫ nū
qd ꝫtra ca-
nom valeat
dic q̄ sic ꝫ
fely. i. c. ve-
nerabili de
iu. circa pn.
ver. inqrēū.

consuetū q̄ decuriones eligerent yrrenarchas z op-
tiones cū cōsilio presidū. z de suo nō preberēt iī de eis
de publico sumptus z pabula prestarent. z ita nō fiat
super creandis i. eligendis vel noīandis susceptorib⁹
auri z argenti z aliarū f. specierū fisco inferendarum
vel pro tributis vel qualibet alia de causa. vt. j. de su-
sceptor. l. ij. z l. exactores. z l. fi. z per totū periculo. scꝫ
rerū suarū. procurator rei dominice. quidā officiales
erant q̄ sic vocabant aut. procuratores cesaris z proc.
dom. nā cesa. dñs erat vnde procurator cesaris z pro
cu. domini vel rei dominice idem est. z suberāt isti p-
curato comiti rerū priuatarū z eligebantur suscepto
res in celeberrimo cetu curie. vt. j. d susce. l. exactores.
z erāt eorū periculo quecūqꝫ susceptores gerebant vt
d. l. ex hac in fi. z. j. e. ti. l. ij. z hic disponit sublimitatis.
O comes rerū priuatarū cui mittit. hec. l. ipse eni di-
sposuerat q̄ dicti susceptores eligerēt p procuratorē
rei dñice z ipsorū f. procuratorū periculo oī ambitio
ne cessante i. cessante ratiōe pecunie vel pretiū interpo
sitione † dr̄ enim ambitio³ qn̄ quis per pecuniā siue p-
tiū vel per preces adipiscit aliqd̄ offm̄ vel aliq̄ digni
tatē vel qn̄ quis tenet ad aliquid dandū vel faciendū.
z ab eo per preces vl' per pecuniā releuat vt. ff. ad. l. iul.
de ambi. l. j. cuius pena est. c. aureorū cū infamia z eiꝫ
offi(c)ij depositione vl' prioris obligatiōis re positiōe
vt ibi dr̄. Que statuta sunt. i. ordinata ab antiquo vel
statura. f. a te comite rerū priuatarū. i. sup his que se-
quunt quecūqꝫ z. q. d. obseruent eaq̄ antiquitus statuta
sunt vel que tu statuisti. vel q̄ antiqua cōsuetudo mā-
dauit in pabulis z sumptu familie. i. faciende per su-
sceptores q̄ eligunt ea forma que dicta est. erat enim
statutū z ita semp fuerat obseruatū q̄ susceptores sic
electi. vt dictū est deberēt de suo pstare familie publi
ce q̄ erat cū eis ad dictū offm̄ faciendū vl' familie de-
ferēti aurū vel argentū z alias species. ad fiscū pabula
i. pascere familiā z debebāt eis prestare alios sumpt⁹
puta in calciamentis z indumētis z similibus necessa
rijs. certe sicut erat dicta cōsuetudo ita z mō seruetur
nec dñt dicti susceptores se posse per ambitionē i per
pecuniā releuare vl' excusare qn̄ predicta teneant face
re. ¶ Itē z tales dñt eligi susceptores q̄ sint sufficien
tes z in facultatibus z in alijs vt predicta possint de
suo facere. vt dñt nec per ambitionem dñt tales eligi
qui sufficiētes ad p̄dicta nō essent z pp h. d. l. sa oī am-
bitione cessante in pabulis. i. in pastu familie: a pasco
pascis. al' a l̄ra dicit inculpabili. z tūc legit cū suptori
b⁹ hoc mō q̄ ꝫmēdant antiqua ꝫsuetudine. inculpabi
li. i q̄ talis ꝫsuetudo illa antiqua q̄ inculpari nō pōt
4 eo⁴ q̄ bona est † nā si eēt mala z culpabilis non eēt ser
b nanda^b eēt si diu esset sic seruata vt i aut. vt nulli iudi-
cū § null⁹. col. ix. z C. q̄ sit lōg. cōsue. l. ij. z. j. de decimꝫ
l. exēplo. alia l̄ra dicit i pabulis. z tūc sūr legit cū pre
cedentib⁹ hoc mō antiqua cōsuetudo ꝫmendabat. sꝫ
prīa verior est vꝫ sumptu. f. alio. vt in calciamētis z in
dumētis vel in dādo pecuniā p expēsis p viā qn̄ reuer
tunt z similia. nā oīa ista dꝫ susceptor facere de suo. fa
milie. f. publice cū eis dictis exactionib⁹ erat ad victus
necessaria. vel dic familie deferēti aurū vel argentū vl'
alias species quascunqꝫ de sacris largitionib⁹ fisci ex
more inferri solet: vt. j. de nauicularijs. l. miserabilis.
vl' sumptu familie ministrādo. i. p familia pstādo vel
si dlinqueret familia q̄ susceptores hñt secū ad dictū
offm̄ faciendū tenet p ea si sumptū fecerit vel dānū in
iuria dederit familia teneat susceptor pro ea z liberet
tm̄ pstādo p tota familia q̄tū si vnus liber fecerit fe
cisset. vt. ff. si fa fur. fe. di. l. j. ministrādo. i. pbēdo vel dā
do. intemerata pmaneāt. i. firma z integra z icorrupta
seruent sup irrenarcha. hic dꝫ esse versus. z hus vsqꝫ
durat primū dictū: hic incipit fin. z sic sup irrenarcha
5 i. sup electione irrenarche. † Sunt aūt irrenarche qui
dā officiales qui in corrigēdis morib⁹ hoīm p̄epo-
nunt z in sedādis discordijs: vt. j. de irrenar. l. j. z in p
sequēdo z in cōprehēdēdo latrones: vt. ff. de cust. reo.
l. diu⁹ z dicunt irrenarche quasi arcētes irā vel q̄ ire
sumende ꝫ publice turbatores quietis z pacis gerūt
monarchiā: z declinat h irrenarcha hu⁹ irrenarche vl'
hic irrenarch⁹ hu⁹ irrenarchi. quorū offm̄ publi. est
z ad publicā vtilitatē pertinet. nā ꝫ p̄dictis malis cō
dēnationes faciebāt z inde redigebāt pecuniā z in pu-
blicum ponebāt z mun⁹ psonale gerūt. vt. ff. de mune.

z ho. l. munera § irrenarche z pōt dici q̄ istoꝝ officiuꝫ tale sit quale
est qddā officiū qd̄ est bonon̄ q̄ vocabant milites iusticie. z optiōe.
repete sup z dic sup optione. id est sup electione optionis erāt qdā
officiales q̄ vocant optiones q̄ z ipsi exactores publici debiti erāt
z deputati ad res z bona deducēda in fiscū idō sic dicti q̄ optabant.
id est desiderabāt exigere vel q̄ optabāt id est eligebant quos vole-
bant ꝫuenire z exigere vt hec colligunt. j. de ipo pu. l. quicūqꝫ z de
re milita opinatores. z de istis vel optionib⁹ fit mētio ff. de bo. dā.
l. diu⁹. omni antiqua ꝫsuetudine seruāda. id est ita eligant sicut ha-
cten⁹ semp fuit ꝫsuetudo. z ita obseruet circa sumpt⁹ eoꝝ z pabula
sicut fuit ꝫsuetudo fuit aūt consuetum q̄ ipsi scꝫ irrenarche z forte
optiones eligerent a decurionib⁹ iudicio presidū priuciaꝝ. vt. j. de
irrenarchijs. l. ij Item q̄ ipsi de suo nihil erogare cogerent. z q̄ pa
bula z sumpt⁹ de publico subministrarent eis: vt. d. l. ff. de munerib⁹
z honorib⁹. l. munera. § irrenarche. vñ sicut ꝫsuetum fuit ita z tunc
6 fiat. † ¶ No. ergo ex fine. hu⁹. l. z ex medio antiq̄ ꝫsuetudinē obser
uandā: vt hic. z. j. de cau la ci. l. p̄cipit. z l. fi. z ad hoc ff de leg. z se cō. l.
de quib⁹. z l. diuturna inueterata eñi ꝫsuetudo p l. nō immerito cu-
stodiēda est vt ibi dr̄. z ad hoc facit q̄ alibi dr̄. nā diuturni mores cō
sensu vtētiū ꝫprobati. l. imitant. vt insti. de iur. natura. § ex nō scripto
z facit ad hoc. j. de pascuis publicis. l. j. z. j. de cursu pub. l. pa. z l. cur-
sum. z. j. de diuer. offi z apparitorib⁹ eoꝝ l. viros. z l. pbatoris. z. j. d
7 erogatiōe militar annone. l. j. i fine. † Vñ ex hac l. dicim⁹ z colligim⁹
vnū q̄ nō adeo bene in alia l. inuenit. vt in ista. scꝫ q̄ in electionib⁹ di
gnitatū z administrationū z officialiū dꝫ seruari antiqua ꝫsuetudo
id est ita debēt seruari z fieri electiones sm q̄ antiquit⁹ fuit ꝫsuetu
do q̄ fierēt. ls forte de iure aliter essent electiōes faciēde. z ad hoc fa-
cit extra de electiōe. cū in ecclesia valterana z de ꝫsuetudine c. cū olis.
z ex hoc dicit hic seruari antiq̄ ꝫsuetudinē: alij libri habēt antiqssi-
8 mam alij vetustissimā † voluerūt antiqui dicere illam esse veterē z
antiquā ꝫsuetudinem cuius nō existit memoria in ꝫtrarium z illaꝫ
solam seruādam z nō aliam sꝫ nostri doctores dicūt eam dici antiq̄
z veterem q̄ obtinuit. x. anno. vel xx ls dixi de xx. annis tm̄ circa q̄
dic vt no. j. de erogatione mili anno. l. j. z q̄ dicit ꝫsuetudinem ser-
9 uari intelligo † si nō sit lex^c q̄ ꝫtrarium dicat si aūt sit lex que contra
c ria m dicat. tunc cōtra cōsuetudinem dico sic. scꝫ q̄ seruat z valet si
est gñalis scꝫ populi romani vel imperatoris vel inducta post l. tūc
eñi z valet vbiqꝫ in romano imperio vt. d. l. de quib⁹. z. d. § ex nō scri
pto z hic nō distinguo p errorem an ex certa sciētia inducta fuit q̄
nō est verisimile principem errare cum omnia iura sint in scrinijs pe
ctoris eius. vt. ꝫ de testamētis omnium. Si autem est ꝫsuetudo spā-
lis alicu⁹ loci tūc si per errorem inducta est nō seruat. vt. ff de leg.
z sena consul. l. q̄ non rōnes. sꝫ si ex certa sciētia tūc ibi seruat vbi est.
vt. ꝫ. communia predi. venditor § si constat. z. C. de testa l. fi. z in eodē
loco vincit l. z derogat forme iuris communis. vt. j. de exactio. tri. l.
10 missi opinatores. § cum indicem † qd̄ est verum nisi esset ꝫtra liberta
tem ecclesie nā tūc nō seruat. vt. ꝫ. de sa. san. ecc. aut. cassa. Itē z tūc nō
seruaret vt insti. de iure naturali. j § sꝫ naturalia. z extra de ꝫsue. ca
pi fi. Itē z nisi esset talis q̄ ius alteri⁹ absorberet in totum. na tūc nō
seruatur. sicut nec rescriptum principis. vt supra de precibus impe-
ratori offeren. quotiens. z extra de consuetu. c. cum olim. z capi. ex par
te. z ff ne quid in loco publi. fiat. l. secunda § si quis a principe. Item
z nisi esset contra fiscum vel pupil. etatem: nam tunc non seruatur si-
cut nec rescriptum principis vt. ꝫ. de preci impera. offi. l. nec damno-
sa z supra si contra ius vel vtili publi. l. fin. vel nisi sit talis consue-
tudo que nominatum reprobata sit a lege. nam tunc non seruatur. vt
ꝫ de vsuris. l. eos qui. z. C. ne filius pro patre constitutione habita. z
de furtis auct. nauigia. z communia de suc. auten. omnes peregri-
ni. z de tali consuetudine que non continet aliquod istorum potest
dici quod intellexerit. ꝫ. quando dicit inculpabili consuetudine sm
11 vnam lecturam †. Item eni nota q̄ inculpabilis consuetudo obser-
uanda est vt hic in cōcor. ꝫ positis. Culpabilis aūt z mala ꝫsuetudo
nō obseruanda est. vt. ꝫ. dicit. ad q̄ facit constitu. federici statuimus
que est. ꝫ. de sacro san. ecele. z facit. j. de metatis. l. deuotum. in fine. z. j.
de decur. l. jan fine. z in aut. vt nulli iudi § primo. z. j. de decur. l. oēs.
Item no. q̄ seruāda sunt ea que semper sic intellecta z ex consuetu-
dine commendata z interpretata sunt. ita enim statutum sūt. z ita
semper intellectum est z seruatum q̄ susceptores eligerentur per p-
cura. rei dominice. z q̄ ipsi susceptores sumptus z pabula de suo fa-
milie ministrarent. z ideo ita obseruari debet: nec mutari vt hic naꝫ
minime sunt mutanda que interpretationem semper habuerunt.
ff. de ll. z se consul. l. minime optima est legū interpres consuetudo.
ff de leg z se. consul. l. si de interpretatione ¶ Sed ad vnum q̄ hic
dicitur. f. q̄ susceptores eligendi sunt p procur. rei dominice oppon
tur. nam lex videtur dicere q̄ ipsi debeant fieri a cetu decurionum i
prouincijs: rome autem a cetu senatorum consensu z iudicio omniū
z actis interuenientibus. z ideo contra videtur infra de suscep. z ar-
cha. l. exactores a d cuius contrarij solutionem ita breuiter est scien
dum: q̄ non contradicit si bene intelligatur. nam ibi dicit q̄ firmari
debent susceptores in celeberrimo cetu tunc. scꝫ decurionum in pro-
uincijs

uncijs vel senatorū rome iudicio omniū vel maioris partis qđ ītel
ligo.l.postq̄ electi ⁊ nominati sūt.sȝ electio ɗbet fieri a pcuratore rei
dominice vel cesaris. vt hic. Pro ergo sunt eligēdi vel nominādi
per pcurato.rei dominice vt hic electione aūt facta debet firmari i ce
leberrimo cetu curie.vel ibi et sic determinat vna lex ab alia. et pcor.
q2 pmptū est legib⁹ ⁊c.vt.C.de mosi do.l.vnica et semp intelligo q
illorū periculo scilicet pcuratoꝝ rei dominice eligant dicti suscepto
res.qđ est gnāle in oīb⁹ nominatoribus.vt dicta.l.exactores.vt.j. in
oīb⁹ officialib⁹.vt no.j.ti.pior.l. qm ⁊ in.l.ista potest dici qđ habet
fiscus ius cōmune.s in eo q nominati sūt nominatoꝝ periculo q̄ est
cōmune ⁊ gnāle i oīb⁹ nominatorib⁹ vt.j.de suscep.l ij ⁊.l. exactores
2 et in oīb⁹ officialib⁹ nō tantū fisci.† nā video in tutore q est periculo
magistratus qui eū dedit vel nominauit:vt.s de magistra.cō.l j.⁊ in
fra si.tutores ⁊ collega.⁊ ptinet ad ius spāle.s in eo q officiales fisci
tenent de suo pprio pstare pabula ⁊ sūpt⁹ familie pu.q nō est in his
nā nō tenet tutor de suo pprio prestare alimēta pupillo vel eius fa
milie imo de bonis pupilli.vt.s.de ali.pu.pres.l.j.⁊.ij.Itē et officicia
les de pu.pcipiebāt annonas qb⁹ debebāt esse cōtenti ⁊ nil vltra acci
pere a subditis.vt in auē.ius.qđ pres.l princ. nō autē de suo faciebāt
expēsas.et facit.j.de nauicula.l.cū nauarcorū.in fi.Odof.

Summarium.

1 ☞ Crimina publica rāliter nō trāseūt in heredes nisi post cōdē
nationē:fallit in casib⁹:et nu.4.et sequentib⁹.
2 Crimina priuata ordinaria vel extraordinaria duab⁹ vijs psequi pos
sunt.ciuiliter sciȝ vel criminaliter.
3 Pene pecuniarie ex delictis priuatis trāseūt in heredes insolidū a
litis ɔtesta an litē vo ɔtest q̄tū ad eos puenit tm̄ nō tenēt heredes.
4 Criminoso nō īterdicta est administratio.nec alienatio bonoꝝ anq̄
fuerit dānatus:fallit in certis criminib⁹.nu.5.
7 Criminoso moriēte pēdente appellatiōe an transmittat.delicti.q.in
heredes propter bona confiscanda.
8 Primū delictū nō puat filios legitima iure nature debita.
9 Criminosi bona hodie nō applicant fisco:qn̄ ex crie pena mortis ir
rogat:qd aūt in alijs criminib⁹:ibidē traditur.
10 Delictū defūcti quomō debeat pbari ɔ heredes:et a quo.
11 Bona occidētis seipsū an et qn̄ fisco applicent, et qn̄ nō,late trādit
vsq ad nu.14.
14 Occidēs seipsū an psumat illō delictū cōmisisse de q̄ publica fama
inculpat⁹ erat et sic an heredes grauent onere pbādi innocētiam.
15 Bona criosi i casib⁹ qb⁹ post mortē fisco applicāda sūt.ita demū ab
heredibus auferet et fisco deferent si cōdēnatoria aut declaratoria
sententia precesserit et nu 18.
16 Crimina aliqua sūt i qb⁹ bona delinquētis ipso iure sūt publicata
requirit tn̄ snīa declaratoria penaꝝ. et nu.1,.

Eorum patrimonia. Casus i psenti l.plu
rib⁹ modis pōt po
nī sicut ex inferiorib⁹ apparebit.⁊ vno modo sic aliquis
cōmisit publicū crimē puta adulteriū.vel violētiā vel ho
micidiū vel paricidiū vel similia de icta postea mortu⁹ est morte na
turali relictis heredib⁹. venit fisc⁹ ⁊ vult bōa et patrimoniū dicti cri
minosi apprehēdere vel vēdere dicēs ea pp delictū dictū sibi ɔpetere
et ad se deferri nō ad heredes querit qd iuris ad qđ, respōdet impe
rator q nō debēt predictoꝝ bona ad fiscū pertinere sed ad heredes
eorū nisi predicti criminosi fuerūt accusati de dictis criminibus dū
a viui erant et lis cōte.ɔ eos et cōdemnatio secuta.ᵃ nā tunc bene perti
nent ad fiscū.et hoc est qđ dicit.⁊ fm hoc expone literā sic eoꝝ.s.cri
minosorū q crimē aliqđ publicū cōmiserant q̄ multa sūt.et ponūt.ff.
de pu iudi.l.j moituoꝝ idest q naturaliter mortui sūt post crimē cō
missū ante cōdēnationē tn̄ lȝ forte post institutā accusationē. q vite
sue tpe.idest dū adhuc viuerēt a diuersis.idest pluribus vel.i.varijs
cōsciētiā suā idest seipsos dicunt.s.et verū sic et etiā ɔstet eos ɔmisisse
crimia pdicta.polluisse idest deturpasse criminib⁹ s.publicū nā i his
1 habet locū q hic dicit.s.† q crimina nō trāseūt ad heredes ᵇ nisi post
b cōdēnationē regulariter lȝ fallat in casib⁹ in quib⁹ trāseunt a die cō
missi criminis q ponunt ff.de accu.l.et iudicioꝝ.sȝ i puatis delictis
2 in qb⁹ † ciuiliter agit ad penā pecuniariā vt i furto ad publū vel ad
quadruplū vel iniuria qn̄ ciuiliter agit p iniuria q fieri potest.nā p
iniuria et ciuiliter et criminaliter agi potest.vt.ff.de iniu l si ⁊ in fur
to similiter.⁊ i quol ȝ priuato delicto ordinario pōt agi ciuiliter vel
criminaliter ⁊ pecuniariter.vt ff.de priuatis delic.l.fi.et idē in extra
ordinarijs cri.vt sepul viola.⁊ pruaricatiōis.vt ff de sepul.vio l iij §.
3 aduersus.et.l de sepul.vio et.ff de puari.l.j et.l.iij †aliud est q̄ in pu
blico.nā in eis statim lit.cōte ɔ delinquētē trāseūt isolidū ɔ heredes
pene pecuniarie lȝ moriat deliquēs āte latā sētētiā:vt.ff.de accu.l.ex
iudicioꝝ.sȝ ante .lit.ɔte.si decedat q priuatū crimē ɔmisit tenent he
redes inquātū ad eos puenit ⁊ nō vltra vt.s.ex delicto defūctoꝝ.l.j.
q etiā fallit in casib⁹ q not.ibi i illis aūt delictis puatis ex qb⁹ agit
crialiter q fieri pōt:vt.ff ad turpilia.l.ij i puatis dicā idē q.s.dictū
ē i publicis.s.q nō trāseūt ad heredes nisi post ɔdēnationē vt no.d.

Lex iudicioꝝ.l si fisci iurib⁹.ais viribus alias iurib⁹.ne
quaq̄.i.nō est enī aduerbiū negādi.cōpetere.id est ad
fiscū pertinere.s.celeim⁹ q est.j.vel ab eo.s.fisco.aliena
dicta vl patrimonia bōa vel patrimonia nō post pu
bli.accusa.s.⁊ lit.cōtest.et ex eo q dicit publicā appa
ret q in crimie publico loquit.eos ɔstiterit.i.certū sit
fuisse conuictos:⁊ in totū victos.sub ⁊ cōdēnatos.nā
nō aliter trāseūt reglr aduersus heredes in publicis
iudicijs lȝ in puatis aliquādo sec⁹:vt.s.no plene adē
ptiōis ⁊ pditiōis bonoꝝ q̄ si aduers⁹ defūctū vel lis
fuerit cōte.⁊ cōdēnatio secuta vt.d.l.ff.de accu.l.ex iu
4 diciorū tūc enī.i.† si post cōdēnationē moriant vel oc
cidant tales ita cōdēnati.bene ptinebūt bōa ad fiscū
⁊ auferunt heredib⁹.Sȝ ante nō:q2 nō ɗbēt esse here
des deterioris cōditiōis q̄ defūctus:vt.ff de reg. iur.
heredē.⁊.l.initio.§ cū qs ipse autē defūctus si adhuc
viueret ⁊ crimē cōmisisset ante cōdēnationē nō aufe
rent ei bona ⁊ nō interdicet ei administratio bonorū
vt.ff.e.auferet §.i reatu imo post posset aliēare ⁊ dōare
vt.ff.de dōa.post ɔctū ⁊ solui eis posset ⁊ ipse alijs sol
uere ⁊ cōtingeret vtrobiq liberatio vt.ff.de sol.l.reo.
5 ⁊.l.seq.† hoc tn̄ fallit in quibusdā crib⁹.l.iul.maxime
scȝ in duob⁹ capitulis dicte.l.vnū qn̄ ɔ ipsū principē
aliud qn̄ ɔ rē pu.romanorū aliquis molit⁹ est in qb⁹
statim cōmisso crie interdicit criōso vel ante accusa
tionē vel ante snīaȝ bonoꝝ suoꝝ administratio.⁊ eo
mortuo āte ɔdēnationē ⁊ accusat ⁊ exercet actio post
mortē eius ɔ hrdes vt bōa eius auferant hrdibus ⁊
fisco vēdicent.vt.d.l. ex iudiciorū ⁊ no.d.l.eos. Item
fallit in quibusdā alijs casib⁹ q no.in.l.ex iudicioꝝ in
quib⁹ statiȝ a die accusa ⁊ lit.ɔte.facte ɔ criosū vl an
te cōdēnatiōeȝ interdicit criminoso reꝝ suaꝝ aliena
tio ⁊ administratio.vt.ff.de mā.l.qui ꝑ pene.⁊ mortuo
criminoso post li.cōte.ɔ eū i dictis crib⁹ vel āte snīaȝ
exercet accusatio ɔ hrdes ppter bōa ei⁹ auferēda vt
6 ff.de iur.fis.l.luci⁹† sic ergo habemus hic q si aliquis
cōmisit crimē publicū ⁊ accusat⁹ est li cōte. ⁊ cōdēna
tiōe de eo facta decesserit.q bōa ei⁹ auferāt hrdi et ap
plicēt fisco.q est verū si ab illa ɔdē.siue snīa nō fuerit
7 appellatū.sȝ si ab illa snīa fuerit appellatū.†⁊ pen.ap.
mortu⁹ est criminosus refert vtrū in illa snīa fuerint
bōa expresse adēpta.an tacite.i.iure expsse lata fuerit
snīa sup crimine.⁊ sup bonis an sup crie tātū. Sȝ de
bonis tacite intelligebat.⁊ ppter criminen bona taci
te auferebant vt qi tale erat crimē ppter q bona de
bebat vl tacite pdere vt.l.iul.de vi.pu.cui⁹ pena est de
portatio ⁊ omniū bonoꝝ publicatio vt insti. de pub.
iu.l.§.itē lex.⁊.ff.ad.l.iul.de vi.publi.l.q dolo in fi. Itē
⁊ vbicūq tale crimē est ppter qđ qs ciuitatē pdit vt
q2 deportat.nā ⁊ tūc de bōis tacite intelligit vt.s. de
bonis pscri.l.deportati si expresse lata fuerit snīa sup
bonis tūc nisi hrdes psequant appellationē.⁊ defen ᵃ
dāt bona bene auferent hrdib⁹ vt.s.si pēdēte appella
tiōe mors interue.l.si is si aūt tacite vt puta lata sen
tentia sup crimine de bōis videt tacite dictū vt est in
criminib⁹ nomīatis.s.priori.⁊ ēt in.l.iulia. de vi pub.
cuius pena est fm vnā opinionē q ipso iure publicet
tertia pars bonorū delinquētis.vt.ff.ad.l.iuliā de vi
publi.l.pma i pncipio.tūc.n.nō auferunt bōa hrdib⁹
nec tenet psequi ap si īterposita sit.⁊ si nō sit īterposita
vel nō auferunt eis bōa vt.ff si pen.appel.mors īterue
l.prla ¶ Itē ⁊ q dixi de adēptiōe bonoꝝ hrdib⁹ fa
ciēda si cōdēnatio ɔ criminosū fcta fuerit verū est i ex
8 traneis hrdib⁹† in suis.n.sec⁹ est nā eoꝝ ratio habet
⁊ illā portionē quo lex ⁊ natura eis dedit delictū pa ᵇ
rētis nō posse auferre.puta legitimā vt.ff. de bo dā.l.
si hec aūt omnia q̄ supra dicta sūt de adēptiōe bono
9 rū habēt locū fm.l.ff †Sȝ hodie iure aut.aliō est q2 si
cōmittit aliqs crimē ppter q mori debeat.licet viu⁹
accuset ⁊ condemnetur ⁊ occidatur ⁊ tamē bona eius
nō sunt lucro iudi.nec cōfiscant forte etiā si iudex in sē
tentia dixerit cōfiscāda quasi hoc inducat p auē.vt iu
dex nō possit hoc facere sed perueniunt ad descenden
tes vsq ad tertium gradum ⁊ si habebat criminosus
vxorem habebit ipsa certam partem de ipsis bonis
pro bonis pro dote sua ⁊ dona. propter nup.vltimo
perueniunt ad fiscum.⁊ hoc est.scilicet quod bona non
auferuntur heredibus illa ratione.quia ipsi crimono
si deliquerunt non successores ⁊ non res et bona eorū
q2 pena ad hoc imponit vt sit pena ei cui imponitur

a ¶ Secuta. Adō eidē odof.s.eo l l.j.nu.iij ⁊ i l. defēdōis nume. ix.

b ¶ Ad heredes. Adō q̄ habentur ad hoc per pet.phi.co. in ɔsil. ccc xiiij. incipit. lȝ in lra. a. ⁊.b. in prima parte.

sed illi criminoso iam damnato ꝛ mortuo non
esset pena auferre bona quia eis vlterius amplius
non esset. ꝛ ideo non auferuntur vt legit in aut. vt nul
li iudi. §. j. si aut̃ ꝯmittit aliqd tale delictũ pp ꝙ non
debeat mori sꝫ aliã penã pati tũc si est tale delictũ pp
qd debeat bona pdere vt est videre in eo q contrarit
nuptias incestas vel nefarias vt cũ sorore vt ꝯsangui
nea vel filia tũc qꝛ viuꝰ remanet nec corporalem penã
patit̃ bene auferunt̃ ei bona pp delictũ ꝛ erit ei tunc
bona adẽptio bonoꝝ qꝛ viuꝰ carebit bonis ꝛ eo casu
si hꝫ filios ex alio legitimo matrimonio natos da
bunt̃ eis bona ꝛ fient sui iure ꝓpter delictũ pris si nõ
habẽt filios ex alio matrimonio legitimo. Si hꝫ for
te ex isto incestuoso mr̃imonio tũc bona ptinebũt ad
fiscũ qꝛ tales filij nõ sunt digni vocari filij vt in aut.
qui. mo. na. effi. le. ꝛ si. ꝛ idem est in muliere. Sed si
isti tales criminosi añ ꝯdemnationem ꝛ adẽptionẽ
bonorum decesserit, tũc bona post mortem eoꝝ nõ cõ
fiscabant̃ sꝫ ad ascẽdẽtes ꝛ descẽdẽtes ptinebũt vt in
alijs. s. dictũ est vt hec legunt̃ in aut. de incest. nup. in
prin. ꝛ. §. j. crimẽ aũt lese ma. punit̃ vel hodie sꝫ anti
a quas ll. ꝛ bona heredibꝰ auferunt̃ ꝰ. s. in duobꝰ capi
tulis. l. iulia. quas ll. no. vt. d. § si. in aut. vt nulli iudi.
¶ Scdo mõ pot casus poni i hac. l. vt dicamꝰ ꝙ log
tur hec. l. in crimine lese ma ꝛ in similibꝰ de quibꝰ. s.
dixi. quoꝝ pena trãsit ad heredes quo ad bona vt, tũc
ꝓprie tractet̃ hic de ademptione bonoꝝ vel s̃m iura
hodierna. ꝛ est veꝝ in crimine lese ma ꝙ trãsit ad he
redes. s. in duobꝰ capitulis eiꝰ. s. cũ ꝯtra impato. vel cõ
tra rempublicam romanaꝝ aliqs animatꝰ est. i. mfus
ad malũ in alijs añ capitulis. l. iulie ma. morte finit̃
sicut cetera crimina. vt ff. ad. l. iul. ma. l. fi. ꝛ insti. de pu
bli iudi. § ij. ¶ Expono ita casum quidã dr̃ ꝯmisisse
crimen lese maie. vt qꝛ aliqd ꝯtra rempublica roma
norum vel cõtra ipsum principẽ aliqd pernitiosum
facere moliꝰ est: antequam de hoc accusaret̃ mortuꝰ
est venit fiscus post mortẽ eiꝰ ꝛ bona dicti criminosi
vult apprehẽdere ꝛ vẽdere dicẽs defectũ tale delictũ
ꝯmisisse pp ꝙ bona debẽt ad fiscum pertinere: here
des autem negãt defectum commisisse illud delictũ
de quo fiscꝰ dicit. Querit̃ mõ nũqd nõ obstãte nega
tione ꝛ questione sine ꝯtro uersia ꝙ faciut heredes fi
scus possit dicta bona occupare ꝛ vẽdere. ꝛ dr̃ ꝙ nõ.
immo defunctꝰ dꝫ de hoc accusari qd potest vel post
mortem hoc casu ꝛ ꝓbare ꝛ ꝯuincata ꝙ constet defũ
cium illud delictũ ꝯmisisse tũc eni hñ auferent̃ here
dibus dicta bona ꝛ. h. d. concor. ad hanc positionem.
s. ad. l. iul. ma l. quisquis. ꝛ. l. sequenti. ꝛ. ff. eo. l. reos que
in controuersia sunt. ꝛ potest dici ꝙ condemnari dꝫ
defunctus ad hoc vt bona possint auferri heredibus
10 eius vt insti. de publi. iudi. § ij † ꝙ autem. s. dixi ꝙ dꝫ
crimen probari ꝛ conuinci contra defunctum videt̃
dicendum ꝙ id probatur eo ipso ꝙ est fama contra
eum ꝙ commiserit illud delictum ꝛ per heredes non
probatur contra nam. l. dicit ꝙ eo ipso ꝙ aliqs illud
crimen commisit bona eius fisco debentur adeo vt ni
hil ex his alienare possit. vt. ff. de accusatio. l. ex iudi
ciorum. Item ꝛ alia lex dicit ꝙ nõ a susceptoribꝰ hoc
crimen purgetur ꝙ bona eius auferunt̃ vt ff. ad. l. iu
liã ma. l. fi. ꝛ. ff. eo. l. reos que in controuersia sunt. ꝛ ita
videtur ꝙ heredes debeãt probare ꝛ nisi ꝓbent aufe
runtur eis bona. ꝛ ꝙ dicit constiterit exponit̃ ꝙ con
stat eo ipso quod contrarium non probatur ab he
redibus vnde ita exponitur litera secundum hunc
casum eorum accipe quod est infra censemus. ꝛ dic
censemus patrimonia eorum mortuorum quod vi
te sue tempore dicantur polluisse conscientiam suam
diuersis criminibus. nequaquam competere fisci ra
tionibus. vel ab eo alienari nisi post publicam accu
satio. ꝛ eos constiterit fuisse conuictos. ꝛ quod hoc
dicit dicantur. sub. non tñ constat immo per heredes
negat̃ polluisse. i. deturpatle hoc est dicere l lue pol
luisse. lues aũt dr̃ luxuria brutoꝝ aĩaliũ q̃ turpissima
est vñ ad illã similitudinẽ dr̃ qs pollutꝰ qñ multa cri
mina ꝯmittit et luxuriã quẽadmodũ bestie irrõnabi
liter exercẽt. criminibꝰ. s. talibꝰ pp q̃ puniunt̃ hẽdes.
ꝛ bona eiꝰ auferẽda sunt. vt. l. iulia ma in duobꝰ capi.
ꝛ alie similes de quibꝰ. s. no. post pu. accu. q̃ etiaꝫ post
mortẽ hoc casu in talibꝰ criminibꝰ fieri pt ad hoc vt
bona hẽdibꝰ auferunt̃ tãq̃ indignis. vt. d. l. s. ad. l. iul.
ma. quisquis eos criminosos vel de cremine inculpatos. constiterit.
pot exponi ꝙ. s. cõstat eo ipso ꝙ ab heredibꝰ nõ probat̃ cõtrariũ. na
lex dicit ꝙ heredes dñt defuncti innocentiã purgare ꝛ nisi purgent
aufert̃ eis hereditas: dictis. ll. ff. ad. l. iul. ma. l. fi. ꝛ. ff. eo. hereditas di
eius. ll. reos. qm. vel pot dici ꝙ probari dꝫ a fisco: vt hic innuit ꝛ ꝙ de
bent dicte. ll. exponam. purgẽt. i. defendant nã heredes dñt defende
re hãc cãm. Sed fiscus debebat probare. ꝛ nisi probet fiscus. eo ipso
videbuntur heredes purgare innocentiam defuncti. arg. ff. de bo. eo
rum qui ante sen. l. fi. s. qui tes. fa pos l. cõuictos. nã tunc eorũ memo
ria post mortẽ dãnatur ꝛ bona heredibus auferunt̃: vt insti. de pub.
iudi. § ij. ꝛ ita fertur sn̄ia super hoc. i. de hoc fiat condemnatio argu.
in aut de incest nupt. § j ¶ Tertio modo sic intelligit̃ ista lex vt lo
quat̃ in eo qui sibi mortẽ cõstituit. i. seipsum occidit propter delictũ.
11 Et est casus talis: Aliquis † cõmisit crimen falsi. vt qꝛ scripsit fal
sum testm̃ vel instrumentũ aliud. vel forte ꝯmiuit violentiã cũ armis
quorũ criminũ pena est deportatio ꝛ omniũ bonoꝝ publicatio. vt
insti. de pu. iudi §. item l. cor. ꝛ. § seq. ꝛ § de penis. l. deportatorũ. Vel
rapuit aliquã virginẽ. cuius pena capitalis est. vt. s. de rap. vir. l. j. ꝛ
bona publicat̃. l annũ si a muliere patita nõ fuerint: vel si raptori nu
pserit consentiẽte patre vt in aut. de rap. vir. §. scimus. ꝛ §. si quis ra
b puerit vel cõmisit adulteriũ cuius pena capitalis est. vt. s. ad. l. iul.
de adulte. l. quãuis. Et bona eius auferri possunt in sn̄ia. Iste talis
sentiẽs se talibus criminibꝰ aggrauatũ timẽs de hoc puniri voluit
preuenire penã ꝛ potiꝰ se occidere q̃ aliꝰ eũ puniret. ꝛ ideo mortẽ sibi
cõsciuit i seipsum occidit: quo facto venit fiscꝰ ꝛ vult bona ipsiꝰ ap
prehẽdere ꝛ vendere ꝛ nunqd possit querit̃: Et dicit impator ꝙ nõ
nisi de hoc fuisset dũ adhuc viueret accusatus ꝛ conuictus vel crimi
ne deprehẽsus: ꝛ subaudi in tali crimine de quo si fuisset dum adhuc
viuebat ꝯdẽnatus bona perdidisset vt sunt illa crimina que. s. posui
ꝛ hoc qd dicit Et s̃m hunc casuꝫ ita expono literã eorũ expone: vt
s. vsqꝫ ibi cõsciuerunt. i. propter hoc ꝙ sciebãt se cõmisisse crimen oc
ciderũt se. nam tunc hꝫ locũ qd hic dicit. s. ꝙ bona eorum fisco vendi
12 centur: s̃m ꝙ iam statim dicam. † Sed si propter tediũ vite aut pro
pter pudorem criminis alieni: aut valitudinis alicuius impatientia
vel aliqua furore rabie sibi mortẽ consciuit: tũc bona nõ cõfiscant̃:
sed successoribus relinquunt̃ vt. ff. de bo. e. qui ante sen. moi. si consci.
l. iij. § si quis aũt ff. de iure fisci. l. in fraudẽ § ij. Criminibus. s. publi
cis ꝛ talibus de quibꝰ si fuissent damnati in vita: bona fuissent adẽ
pta: vt sunt ea que supra nominaui. Secus si priuatis vel talibus
quibus si in vita damnatus fuisset non perdidisset bona vt in fur
to ꝛ vt. ff. de bo e l. si. post publicam accusationem. s. factam dum ad
huc viui erant subaudi ꝛ lit. confes. vt. d. l. ex iudiciorũ eos. s. criminos
sos. cõstiterit ꝙ cõstare debebat per probationẽ fisci. nam hoc casu
fiscus ꝓbare debet. vt. d. l. ff de bo e. l. si. in fi. Nã in dubio presumit̃ nõ
cõmisisse crimẽ cõmictos. sub. vel in crimine deprehensos. ita ꝙ nega
re nõ potuerit vt. d. l. ff de bo. e. l. si. circa prin. Et potes intelligere ꝙ
13 et hoc casu sn̄ia sit ferenda de bonis publicandis. † Habemus igit̃
hic s̃m istum casuꝫ ꝙ bona eorũ qui ꝓpter crimen a se cõmissuꝫ sibi
mortẽ cõsciuerunt. i. se occiderũt debẽt fisco vendicari ad qd est. s. de
bo. e. qui sibi mor. consci. l. j qd ita dꝫ intelligi vt si cunsciuit sibi ali
quis mortẽ metu talis criminis cuius accusatio pot etiã post mor
tẽ institui vt est. l. iul. ma. in duobus capitulis ꝛ. l. iul. repe. ꝛ tũc bene
publicabuntur bona eorum qui timore taliũ criminũ se occiderunt.
Nã etiã post mortẽ puterũt accusari ꝛ cõuinci ꝛ cõdẽnari ꝛ bona au
ferri heredibus eorũ vt. ff. de accusa. l. ex iudiciorũ Si autẽ metu ali
c cuius alterius criminis se occiditꝰ tũc si crimen illud est publicũ ꝛ ca
pitale ex quo si dum viuebat fuisset condẽnatus bona fuissent publi
cata. i. publicari potuissent in sn̄ia sꝫ hec iura vt sunt ea crimina que
s. no. s. l. cor. de fal. rap. vir. l. iul. de adul. ꝛ alia iudicia publica tunc si
fuit, de his adhuc viuens accusatus vel postulatꝰ ꝛ lis aduersus eũ
cõtesta. vel in crimine deprehensus itaq ꝙ negare nõ potuit vel aliter
conuictus bona bene publicabunt̃ ꝛ heredibus auferunt̃. vt hic. ꝛ. ff.
de bo. e. qui ante sn̄iam mortẽ sibi cõsci. l. si §. si. Si autẽ fuisset crimẽ
extraordinariũ vel priuatũ delictũ pp qd sibi mortẽ cõsciuit vel fur
tum ꝛ silia ꝛ tũc bona nõ publicant̃ siue añ mortẽ fuisset accusatꝰ et
cõuictus siue nõ qꝛ ꝛ si in vita fuisset de h dãnatus bona nõ fuissent
14 ei adẽpta vt. ff. d bo. e. q ante sn̄iaꝫ. l. si. ꝛ. s. de bo. e. l. j. † Sꝫ nũqd psu
meret̃ ꝯ defunctũ. i. vt eo ipso ꝙ dr̃ cõmisisse delictũ sit psumptio ꝯ
eũ. s. ꝙ crimẽ cõmisit vt sic hẽdes cogant̃ ꝓbare de innocẽtia defun
cti ꝛ nisi ꝓbẽt auferent̃ eis bona ꝛ fisco vẽdicent̃ ꝛ vr̃ ꝙ sic nisi ꝓbẽt
vt. s. q tesi fa pos. l ij. Sꝫ verius est vt nos dicamꝰ ꝙ nõ sit psumptio
ꝯ defunctũ imo psumit̃ innocẽs nisi ꝯriũ probet̃ qꝛ q dolũ dicit do
lũ ꝓbare dꝫ ꝛ ꝓbabit ergo fiscus vt. d. l. ff. d bo e. l. si. l si. Nec ob. d. l. s.
qui test fa. pos. l. ij. qꝛ exponit̃ ꝙ ibi dicit ꝙ heres ꝓbet innocentiã. s.
ꝙ ꝓbat̃ eo ipso ꝙ nõ probat̃ ꝯriũ. fisco expositio sit. l. ti. j. l. j. ꝛ. j. q mili.
15 nõ pos. l. sup seruis. † Itẽ illd ꝙ. s. dixi l q̃libet casus expositiõe ꝙ dꝫ
sn̄ia semp ferri. i. siue accusatus fuerit de publico crĩe ꝛ decesserit dꝫ
esse lata sn̄ia ad hoc vt hẽdes priuent̃ bonis siue d tali crĩe inculpen
tur ꝙ etiam post mortẽ intentari pot vel repetundarũ ꝛ silia ꝛ tunc
etiam dꝫ ferri sentẽtia vt bona possint auferri ꝛ siue mortẽ quis dr̃
sibi

a ¶ Auferunt. Vide ad h olno. d. mari. sozi. l. ꝯ. xxij. v. ij. pa
cipaliter cũ seq. l. i. parte. ꝛ. d. bar. sozi eiusdẽ d. mari. siliũ
l ꝯs. cclxxv. p totũ in ij. parte vbi põit q̃t ꝛ q
bus modis et ꝯ quẽ cõmittit̃ crĩeꝫ lese maiesta
tis ꝛ an libe ri eoꝝ ꝯmit tẽtũ ex suc cessiõe ꝯsã
guineorũ ꝛ extraneorũ ꝛ fiscꝰ ab eiꝰ liberis tãq̃ ab idignis a uferre po
sit.

b ¶ Adulte rium apud pau. de ca. l ꝯs. cccxlvij. l. j. pte. ꝛ. qd
ibi dictum fuit p me l apost ꝛ qua pẽa puniat̃ cõmittẽs a
dulteriũ vel icestũ vide bal i ꝯs. cc cexxix. l. v. p
te. Et adde ꝙ lex iul. de adulterijs hꝫ multa ca
pita ꝛ nõ tã tũ punit a dulteriũ le nocimũ ꝛ i
cestũ sꝫ etiã stuprũ vt p Signo. de homise l cõ.
clerij. Et a dulterij pe na q̃ fuerit olꝫ iure an
tiq̃ꝫ que sit hodie iure nouo. ꝛ an eadẽ pẽa sit
ꝓ icestu vel nephario coitu vide rapha cu. l
ꝯs. cliiij ꝓ to tũ ꝛ vide d. pe. ꝓbil. coꝝ.
i ꝯs. xix. l pn cip. in iiij. parte.

a ¶ Occidit. vide. d. pe. ꝓbi coꝝ i ꝯ. cxcv. in a p
pte i. ij par te per totũ.

sibi cōmisisse post crimē de quo in vita fuerat accusat⁹ ⁊ cōuinct⁹ vel in criminae deprehēsus ⁊ erat crimē ꝓpter qḋ debebat perdere bona si in vita fuisset cōdēnat⁹ ⁊ tūc etiā deberet ferri sñia. scʒ vt bōa possint auferri heredib⁹ ita debet itelligi scʒ ꝙ semp debet ferri sētētia. si aliquo casu ferī sup publicationē bonoꝝ aliquo casu sup declara-
16 tione bonoꝝ. s. ꝙ publicata sūt ferī † sentētia sup declaratiōe tantū quādo. l. dicit ꝙ bōa ⁊ res ipso iure publicata sūt vt est in eo q ꝯtrahit incestuosas nuptias vbi dicit ꝙ ipso iure publicanī vt in auē. de incestis nuptijs. § j. Itē in eo ꝙ portabat illicitas merces vel ꝙ cela-
a uit merces vt nō solueret vectigal ᵃ Ubi dicit. l. ꝙ ipso iure publicanī omnes res quas portat. vt. ff. de public. et vectigaliū ꝯmis. l. commissa. ⁊ l. fraudati. et. l. licitatio. §. illicitarū. Itē et in bōis raptoris q ipso iure pertinēt ad mulierē vel ad fiscū si ipsa nubit raptori patre cōsētiente. vt in auē. de raptori. mulie. § sācim⁹. Itē et ī eo q deseruit causā et legitime citat⁹ et dato sibi legitimo spacio venire cōtēpsit. Naʒ ipso iure dicit. l. ꝙ cadat a iure suo. vt in auē. de lig. §. si vero interpre-
17 tan. spatiū. † Nā in omnib⁹ predictis casib⁹ ⁊ in olb⁹ alijs in qb⁹. l. inuenitur dicere ꝙ ipso iure bōa publicenī vel ipso iure aliquis bōa perdat. vel ꝙ ipso iure ad aliquem pertineat. als perueniat. vel quod ipso iure quis a iure vel actione sua cadat dicā ferendam esse sententiam sup declaratiōe ꝓdictorū. nō aūt sup ipa publicatiōe. vel amissiōe ar.
18 in auē. de incest. nup. § j. et supra. c. l. defensionis facultas. † Ferī autē sententia sup ipsa publicatiōe. vt in criminib⁹ ī qb⁹. l. nō dicit aperte ꝙ ipso iure sint bōa publicata. Sʒ ꝙ possint publicari vt est in eo q relegaī in perpetuū cui possūt bōa adimi Nā opʒ ꝙ expresse p sētentiā adimanī. ⁊ sup ipsa adēptione ferat sentētia: als nō adimanī bona. vt. ff de interdi. ⁊ relega. l. relegatoꝝ. §. adēpt⁹. ⁊. ff. si pen. ap. mors īter. et. c si pē. ap. mors īter. l. si his. ⁊. ꝯ. si reus vel accu. mor. l. si. Et in hac. l. pōt dici ꝙ fisc⁹ habʒ ius singulare in eo. s. ꝙ bōa delinquētiū deuoluunī ad eū. ¶ De conueniēdis fisci debitoribus. Rubrica.

Summarium.

1 ¶ Fideiussor olim cōueniri poterat an reū principalē, hodie sec⁹. et. nu. 4.
2 Fideiussoria obligatio dicit accessoria.
3 Mor. dictio quomō exponatur.
5 Actio hypothecaria nō pōt hodie intentari ꝯ pignoꝝ possessores nisi excusso pri⁹ ꝑncipali debitore: qcqd olim statuerit iura: et nu. 6.
7 Fiscus in trib⁹ casib⁹ pōt debitoris sui debitores cōuenire et nu. 9.
8 Creditor nō pōt debitorē sui debitoris cōuenire priusꝙ̄ debitor suus fuerit sibi cōdemnatus.
10 Fideiussores plures si fuerint. quoꝝ vnus in solidū cōueniaī. pōt is de indēnitate ꝙ alij cōueniatur a creditore petere.
11 Pacta bona fide facta seruāda sūt: maxime si sint vtilia fisco: et que dicātur illa: ibi.
12 Indemnitatis ꝓmissor conueniendus nō est anteꝙ̄ reus principalis cōuentus fuerit.
13 Pignoꝝ possessores nō possūt hodie cōueniri nisi tā principalis ꝙ̄ fideiussor fuerint conuenti.

NOn iniusta ratione. Lex ista potest intelligi tribus modis put gl. ordi. eā intelligit. Uel quarto mō put eā legere ⁊ intelligere cōsueui. Primo tñ hic premitto ad primā
1 casus positionē † ꝙ ꝯʒ tēpora istarū legū dabaī electio creditori quē vellet ꝯuenire vtrū ꝑmo fideiussorē ⁊ postea reū. vel ecōtra. vt. ꝯ. de fideius. l. iure nostro. Hoc fallebat in casib⁹ vt in patre fideiubente p filio decurione et in quolibet fideiussore decurionis vel alteri⁹ officialis publici vt primo principalis ꝯueniri: ⁊ executi deberet. ⁊ post in subsidiū fideiussor vt in cor. auē de fideiussor. § ij. ⁊. ꝯ. de curio. l. j. ⁊ ff. ad municip. l. libert⁹. §. filiū ⁊ ff. de administra. rerū ad ci. pti. l. iij. §. si. sed hoc hodie ius cōmune est p auē. vt primo cōueniaī principalis ⁊ postea fideiusso vt in corde fideiuss § j. hoc ꝑmisso sic pono casuʒ. vno mō sic. ¶ Quidā accesserūt ad principē et corā eo sic posuerunt nomine titius fuit decurio vel habuit aliqḋ aliud officiū publicū in q̄ offi gessit negotiū publice: vt qr pecuniā pub. cū ad h deputat⁹ esset habuit ꝯtauit et erogauit: vel fuit curator alicui⁹ opis pub. qḋ fiebat de publica pecunia et ī eo pecuniā publicā expēdit: nos fuim⁹ fideiussores ei⁹ et ꝑmisim⁹ eo tpe qñ ille titius suscepit dictū officiū īdēnitatē fisco p eo. i. qḋ si tit⁹ male se haberet ī officio cōseruarem⁹ fiscū vel rē publicā indemnē: accidit postea ꝙ iste titius damnificauit rē publicā vel fiscū in dicto officio et male administrauit. ⁊ ex mala administratiōe debitor fact⁹ est fiscalis ēt dñe ꝙ cū ille tit⁹ velet vēdere quedā sua predia nos emim⁹ illa ab eo. modo venit fisc⁹ vel res publi. ⁊ agit ꝯ nos fideiussores p dicta mala administratione titij vt nos seruem⁹ fiscū idemnē et prestem⁹ reliqua que ipse retinuit de pecunia publica nos dicim⁹ ꝙ ipse primo cōueniat ipsū titiū principalē. et si nō fuerit vnde satisfaciat tūc postea veniat ꝯ nos Querit qd iuris est imperator respōdet ꝙ iustū est desideriū nostrū q ꝑmisim⁹ fisco indēnitatē p aliquo officiali. nā in eo casu ꝑmo cōueniri debet ꝑncipalis q reliqua ꝯrit idest male administrauit. ita ꝙ debitor fact⁹ est. et postea fideiussor. et lʒ nos aliqua emerim⁹ a dicto titio nō propterea hoc casu aliud iuris erit. et hoc est qḋ dicit cōcor ad hanc positionē. ff. ad munici. l. ij. ⁊. ꝯ. de curio. l. j. ⁊. ff. de administra rerū ad ci perti. l. iij § si. ¶ Literā sic expono ſm hunc casū. nō iniusta ratiōe. sʒ iusta: nā due negationes faciūt vnā affirmationē. vt. ff. de ver. signi. l. duob⁹ desideratis. s. vos fideiussores officiales publi. q ꝓposuistis questionē principi ꝑmissa fisco idē-
a nitate scʒ p vos p aliq̄ officiali fisci. i. dicere vobis existentibus fideius. penes fiscū p aliquo publico seu fisci officiali. nā de indēnitate ꝑmittit fideiussor. vt īsti. de fideiussorib⁹. in pem. eos. s. officiales fisci principali loco cōueniri. i. eos pri⁹ cōueniri q principaliter sūt obligati ex mala gestiōe. nā q pro se obligaī principaliter
2 quis † aūt p alio obligaī dr fideiussor. ⁊ ei⁹ obligatio dr accessoria. vt. ff. de fideius. l. j. Alia litera hʒ priore loco. et est plana qui reliq̄ ꝯtraxerūt. i. ex mala gestiōe debitores facti sūt. ex eo qḋ reliquū ī residuū pecunie aliene penes se retinēt. ad hoc facit. ff de ꝯditio. inde. l.
3 cōseru⁹ ⁊. ꝯ. de testa. ma. l. cū testamēto. † mor. i. ꝓpost ea sic ꝯ. ponit. ff. de re iudi. l. a diuo § j. sic et in auē. de execu. et his q cōue. ⁊ recōue. ꝯ. sanc⁹. Aliqñ aūt exponit mor. i. statiʒ. vt. ff. si cer. pe. l. j. ad vos. s. fideiussores qui ꝓposuerūt questionē de quib⁹ supra dictū est qñ ꝑmiserūt fisco indēnitatē. q a b his. s. principalib⁹. quedā mercati estis. i. qr ab illis aliquas res emistis. ⁊ subaudi etiā. qr ēt si aliquas ab ipsis emistis nō ꝓpterea
4 aliud iuris erit ¶ † Notādū est ergo hic ſm hūc casū ꝙ primo cōueniri dʒ principalis ꝙ̄ fideiussor. qḋ est verū ſʒ hec iura in isto casu. s. qñ aliquis est fideiussor alicuius officialis et est specialis casus iure isto vt dictis. l. j. de curio. l. j ⁊. ff de administra. rerū ad ci. perti. l. iij § si. Et est ratio specialitatis qr facile obligaī talis fideiussor. ⁊ tō nō ꝯueniī nisi excussis bōis ꝑncipalis
b ar. ff. de iuretur. l. cū q. Sʒ ī ꝯtrā erit ius cōe ſʒ tēpora harū legū. nā ꝑmo poterat ꝯueniri fideiussor ꝙ̄ ꝑncipalis. vt. ꝯ. de fideiu. l. nō recte. ⁊. l. iure. Hodie aūt ꝙ hoc casu ponit ꝑ ipāli. est p auē. ius cōe. qr semper primo dʒ cōueniri ꝑncipalis ꝙ̄ fideiussor. vt in auē. de fideius. j. col. §. j. ⁊. ij ⁊ dixi in euidētia legis hui⁹. ¶ Secundo modo casus in hac. l. ita ponit. prius tamē pro eius euidētia hoc premitto. qḋ ſm hec iura si aliquis
c obligat res suas pignori ex conuentiōe ⁊ expresse puta in aliquo cōtractu. in quo personaliter obligetur vt mutui vel simili. si postea vēdebat aliquā de rebus illis vel alienabat alio modo potest creditor agere ypothecaria ꝯ possidentem vel priusquā agat ꝯ principalē debitorē personali actione. vt. ꝯ. de actio. ⁊ obliga. l. si. ⁊. ꝯ de pig. l. persecutiōe. Si aūt aliquis tacite obligabat bona sua: vt est in eo qui conducit ad pen-
b sionem cuius inuecta ⁊ illata ᵇ sunt tacite obligata: vt est etiā ī multis alijs casib⁹ qui ponunī. ꝯ. in qui. cau. pig. ta. ꝯhi. ⁊. ff. in qui. cau. pig. ta ꝯhi per totū vt est ēt in fisco q in omni ꝯtu quē celebrat hʒ bōa ꝯhētis ta-
c cite obligata ᶜ ex ipso ꝯtu: vt. ff de iure fisci. l. auferētur §. fisc⁹. ⁊ dixi. ꝯ de iure fisci. l. j. ⁊ legiī. ꝯ. in qui. cau. pig. ta ꝯhi. l. ij. Tūc sec⁹ ēt ſm iura hec ⁊ ſm iura. ff. ¶ Itē si vēdanī aliq̄ ex illis bōis. s. tacite oblig. vel alio titu. ad aliū trāsferanī nō pōt agi ꝯ possessionē: nisi prius agatur ꝯ principalē debitorē vel ei⁹ hędes: vt
5 ff. eo. monachis in principio. † sʒ hodie iure auē. idē est vtrobiꝙ vt siue tacite siue expresse qs obliget bōa sua semp primo ꝯueniē⁹ est principalis ⁊ eius heredes ⁊ fideiussores: ⁊ ī vltimo perueniaī ad pignoris possessores: vt ī auē. de fideius. § sʒ neꝙ hoc premisso sic pono casū ¶ Quidaʒ cōduxit vectigal a fisco. i. aliqd de quo percipiebaī vtilitas publica auctoritate. ⁊ cōductor certū qd prestabat fisco p hoc vectigali: vt est videre ī illis qui cōducūt molendina cōmunis bonoñ. vel salinas cōmunis bonoñ. quas habent apud cherī nā nā isti dant certum quid in summa: ⁊ postea percipiūt singulariter ab hominib⁹ volentibus molere vel volentibus de sale cōmunis bononie. illud qḋ est ordinatuʒ vt percipiaī a quolibet. et ita inde lucrantur: iste talis conductor promisit fisco indēnitateʒ id est si in aliquo fiscum damnificaret in dicto contractu: vt qr nō solueret quod deberet vel male vteretur dicto

a ¶ Uectigal Sʒ qd si nō soluerit pp simplicitatē an scidat in cōmissū dic ꝙ nō secus si dolose vt p bal. in cōsi. ccxxix. in. v. pte.

b ¶ Et illata vide ad hoc late ia. may. inst. de act. ī §. itē seruia na. n. xxviij. cū plu. seq.

c ¶ Obligata Uide q̄ dicta fuerūt ī l. j ꝯ. de iu. fisci et teo. ⁊ apostil.

vectigali ꝙ conseruaret fiscum indēnem. Posset aūt
male vti ⁊ damnificare fiscum si forte acciperet plus
a molentibus ꝙ̄ debeat: ita ꝙ boies euitant venire
ad illud molendinū: ⁊ sic nō poterit tm̄ amodo lucra
ri quantū ꝯsueuerat: vel vendat salem ita carū plusꝙ̄
debeat vt boies nō veniāt pro eo: ⁊ ita ꝙ nō hʒ bonā
vēditā: ⁊ ita amodo non poterunt salme pro tanto lu
crari sicut cōsueuerūt pro isto cōtractu bona condu
ctoris sunt fisco tacite obligata: vt. ꝭ. de priuile credi.
l. sicum pecunia. ❡ Uel pone ꝙ aliquis fuit officialis
fisci pone deputatus ad pecuniam tradendā ⁊ erogan
dam in aliquibus factis fisci qui officialis ꝓmisit fisco
indemnitatē. i. si male se haberet in officio ꝙ cōseruā
ret fiscū indemnē ⁊ istius officialis bona sunt fisco ta
cite obligata. vt. j. de cur. l. j. ⁊ ff. ad munici. l. libertus.
§. filiū ⁊ j. l. lucius circa prin. ⁊ §. j. ⁊. j. ea. l. qm̄. ⁊. j. de su
scepto. l. ij. Isti officiales male se habēt in officijs suis
ita ꝙ debitores isti facti sunt ex mala administratio
ne postea vendiderūt aliquas res de bonis suis qui
busdaʒ emptoribus bone fidei venit mō fiscus ⁊ agit
ↄ istos emptores ad res emptas quas possident ⁊ ꝓ
ponit hypoth. actio. dicens istas res sicut ⁊ cetera bo
na dictorū officialiū sibi fuisse tacite obligata ⁊ ideo
vult auocare ab eis emptores dicunt ꝙ ipse prius a
gat ↄ principales. s. cōtra ipsos officiales ⁊ si nō fue
rint soluēdo tūc veniat ꝯtra eos q̄rit qd iuris ⁊ dicit
impator ꝙ iustū est desideriū emptoꝝ. nā in tacito pi
gnore prio ꝯueniēdi sunt ꝑncipales q ↄtrxerūt reliqua
i. ꝙ debitores ex mala admīstratiōe facti sunt. ⁊ post
ea ēptores q ab eis aliq̄s res emerūt ⁊. b. f. ⁊ ꝯcor ad
hūc positionē. ff. de iure fisci. l. mocbis. ⁊. l. aufert. §. si
sc⁹. ⁊. j. de debi. ciui. l. si ❡ Rfaʒ aūt sic expono ꝭʒ hūc
casuʒ. nō iniusta. sʒ iusta. rōne ⁊c. ⁊ est iusta rō in tacito
pignore secus in expresso ꝭʒ hec iura vt. ī. dicā deside
ratis. s. vos emptores qui emistis ab officialib⁹ q ma
le administrauerūt ⁊ ꝓpterea debitores facti sunt ⁊ ꝺ
sideratis ideo qꝛ fiscus primo vos ꝯuenit hypot. act.
pro reb⁹ emptis ꝙ̄ ipsos officiales ꝑ mala admīstra
tione ꝓmissa. s. ab ipsis officialibus. fisco indēnitatē. i.
ꝙ eū seruaret indēnē si male vl' negligenter se haberet
in offō eos. s. offāles principali. i. prio vel est in lra prio
loco cōueniri. s. a fisco qui. s. officiales. reliq̄ ꝯtraxerūt
i. ex mala admīstratione debitores facti sunt. vt ꝭ. ex
posui mox. i. postea ad vos. s. ēptores ꝑuenit. s. l. eo ꝙ
ab ipsis officiali. seruari nō poterit ab ipsis. s. officiali
b⁹. quedā mercati estis. i. quasdā res emistis de his bo
nis que fisco erāt tacite obligata. † Habem⁹ ergo in
hac. l. qꝺ primo cōueniēdi sunt principales debitores
⁊ exigēdi ꝙ perueniat ad pignorū possessores siue re
rū emptores ad qꝺ facit in auť. de litig. coll. ix. §. ad
hoc. ⁊. ff. de iur. fis. l. mocbis. ꝙ est ver͂ iure hoꝝ legū. s.
codicis. ⁊. ff. de pig. ta. sʒ in exꝑsso siue in ꝯuēctionali se
cus vt. ꝭ. de pig. l. in persecutione. Hodie aūt idem in
vtroqʒ vt in auť ꝺ fideicō. § sed neqʒ. ⁊ dixi. ꝭ. in euidē
tia hui⁹ casus. ❡ Tertio mō pōt intelligi ista l. in eo
ꝙ emit ex rōne fiscali. pro cui⁹ euidētia hec sciendū est
7 † ꝙ in tribus casib⁹ pōt fiscus debitores sui debitoꝛʒ
cōuenire. primus est qñ principalis. i. debitor ipse fisca
lis nō est soluēdo nā tūc agit fiscus ↄ debitores illius
debitoris. scꝺs est qñ officialis fisci mutuauit alicui
pecuniā fiscalē suo ꝓprio noīe ⁊ ex ea sibi cōstituit de
bitorē. terti⁹ est qñ officialis fisci ↄtū aliquē celebra
uit noīe fisci ⁊ fiscus vult ↄhentē cōuenire ex tali ↄtu
fisci vt hic legit. ff. de iu. fisci. l. nō intelligit. §. molta. q
bus casib⁹ pōt fiscus debitorē sui debitoris ꝯuenire
vel anteꝙ̄ debitor fisci fuerit ꝯdēnat⁹ fisco dōmō fue
rit ꝯuent⁹ ꝑ fiscū ⁊ inuentus nō soluēdo. vt. ꝭ. qñ fisc⁹
vl' priuatus debi sui debi. l. nō pri⁹. ⁊ agit tūc fisc⁹ illa
actiōe vtili q̄ suo debi. ꝯpetebat directa vl' agit ꝯdic.
8 ex. l. vt. ꝭ. de cōdi. ex leg. l. j. † sʒ in debitore priuati sec⁹
nā nō pōt priuat⁹ debitorē sui debi. ꝯuenire priusꝙ ꝺ
bitorē suū ꝯdēnari fecerit vt. ꝭ. qñ fisc⁹ vl' priuatus. l.
ij ⁊ tūc agit priuatus offō iudicis vt ibi ꝺꝛ ⁊. ff. ꝺ re iu
dicata. l. § Sed illud bñ pōt alio mō cōueniri debitor
debitoris puta agendo hypoth. Sed tunc seruari dʒ
forma q̄ supra dicta est ⁊ que ꝺꝛ. ff. ꝺ pignoratitia ac
tione. l. i. si cōuenerint ex tūc agiť reali sed. ꝭ. in ꝑsona
li loquimur. Pōt aūt addi quartus casus in quo de
bitorē sui debitoris fisc⁹ ꝯuenit vt est qñ debitor fisci
suum debitorem fisco delegasset vt. ꝭ. de nouationi. l.

a ❡ Cōueniā
tur. Sʒ pōe
ꝙ iste solus
ꝯuēt⁹ solue
rit an ↄ a
lios fideius
sores agere
possint sine
cessione fcā
a ꝑncipali.
vid ang. in
ꝯs. cclxxxvj.
in vlti. col.
post mediū.

j. hoc ꝓmisso sic pono casuʒ. ❡ Quidā fuit officialis fisci ⁊ tpe quo su
scepit offm̄ ꝓmisit īdēnitatē fisco ipse idē nō āt dedit aliq̄s fideiusso
res male administrauit ꝺ offālis ⁊ sic est factus debitor fisci ex mala
administra. Postmodū vēdidit aliꝙ̄ rē suā cuidā emptori: ⁊ nōdū ē
ꝑtiū ei solutū: ⁊ sic i ꝑtio fact⁹ est emptor debitor dicti vēditorꝭ eiusꝺ
dēqʒ offālis: q officialꝭ erat debitor fisci ex mala administratiōe: mō
venit fisc⁹ ⁊ agit ꝯtra ipsuʒ emptorē tāꝙ̄ ꝯtra debitorē sui debito
ris ⁊ petit ab eo ꝑtiū rei empte qꝺ ꝑtiō ipse emptor nōdū soluit vē
ditori: ad qꝺ ꝓponit vtilem actionē ex ↄtu q̄ vē ditori credita com
petebat. vel ꝯditiōe ex. l. dicit emptor ꝙ officialis primo dʒ ꝯueniri
qꝛ ipse est q debitum ex mala administratione ꝯtraxit q̄rit qd iuris
⁊ dicit impa ꝙ est iustū desideriuʒ emptoris: vt sic primo ꝯueniať
ipse debitor ꝑncipalis: ⁊ eo ꝯcto ⁊ inuēto nō soluēdo etiā añ sntaʒ
possit ad emptoreʒ ꝑueniri: qꝛ aliqua ex bonis debitoris seu offālis
ꝯparauit. ⁊ hoc est qꝺ dicit. Cōcor ad hoc ꝭ depositi. l. si is q deposi
tam ❡ Rfaʒ aūt sic expono ꝭm hūc casuʒ nō iniusta. s. sʒ iusta deside
ratis. s. vos emptores q emistis ab officiali fisci: male admīstrāte ⁊
ꝑ hoc facto debitore fisci. repromissa. i. ꝑ ipsam officialeʒ solū nō aūt
dato fideiussore. indēnitate: expone. vt. ꝭ. eos. s. officiales prio: e loco.
expone. vt ꝭ ꝯueniri. s. ⁊ sciri vtrū sint soluēdo vel nō: nō aūt ꝯdēnari
nā hoc casu fisc⁹ hʒ ius spāle vt possit ēt añꝙ̄ su⁹ debitor sibi ꝯdēneť
debitorē ei⁹ ꝯuenire. dōmō eū ꝯuenerit de quocūqʒ mō scitū fuerit
ꝑncipales nō soluēdos esse. vt. ꝭ. qñ fis. vel pri. l. nō pri⁹ Sʒ i debito
re priuati sec⁹ est. nā priuat⁹ nō nñ pōt debitorē sui debitoris ꝯueni
re ꝙ̄ si su⁹ debitor ei fuerit ꝯdēnat⁹: vt ꝭ qñ fis. vel pri. l. ij. reliqua ↄ
xerūt. expone. vt. ꝭ. mox. i. postea ꝙ̄ scitū fuerit ꝑncipales nō esse sol
uēdo ad vos. scʒ emptores. ꝑueniri. i. agendo ↄ vos illa act. vtili que
ipsi vēditori erat directa vt d. l. nō pri⁹. vel ꝯdi ex l. vt ꝭ de ꝯdi ex le.
l. j. q ab his. s. officialib⁹. q̄dā. s. de bonis. s. ipsoꝝ officialiū mercati estiʒ
i. emistis subaudi ⁊ nōdū soluistis pecuniā: alias ꝑtiū. ⁊ hoc iꝺ dico
qꝛ ex hoc ꝙ nō soluistis ꝑtiū facti estis in ipso ꝑtio debitores ipsoꝝ
officialiū eorūdemqʒ debitoꝝ fisci ex mala administratiōe: nam si
soluissetis ad qꝺ possetis ꝯueniri certe ad nihil. ista ē via: qꝛ ꝭm hūc
casum nō tractam⁹ de hypothe. sʒ de ꝑsonali act. ⁊ obli. ad ꝑtiū: naʒ
9 qñ hypothe. agiť ꝺꝛ. ꝭ. primo casu. † ❡ Notādū est ergo ꝭm hūc ca
sum ꝙ fiscus pōt debitorē sui debitoris ꝯuenire añ ꝯdemnationem
sui debitoris factā: dōtū aliquo mō nō ꝑ sniam appareat nō soluen
do: vt. ꝭ qñ fis. vel pri. l. nō pri⁹. ⁊ agit tūc vel alia vtili q̄ principali
competebat directa: vt ibi ꝺꝛ: vel ꝯdi. ex. l. vt. ꝭ de ꝯdi. ex. l. l. j. qꝺ est
verū in trib⁹ vel quatuor casib⁹. vt no ꝭ euidentia hui⁹ casus: ⁊ no.
ff de iur. fis. l. iij. §. ꝙ multa quod est intelligendum in dictis casibus
ꝙ fiscus debitorem sui debitoris pōt conuenire si fateť debitor. Si
autem negat siue ꝑ fraudem negat qd iuris sit dic. vt no in. d. ti. qñ
fiscus vel priuatus. l. ij. Et ꝙ dixi fiscum debitorem posse sui debito
ris cōuenire anteꝙ̄ sibi suus debitor condemneť speciale est in fisco.
Et iam in priuato contra est. qꝛ non añ debitorem sui debitoris con
uenit ꝙ̄ sibi fuerit condemnatus. vt no ꝭ in euidentia huius modi
casus. ⁊ legiť dicto ti. qñ fiscus vel priuatus. l. ij. ❡ Quarto mō pōt
intelligi hec l. prout eam legere consueui. ⁊ pono sic casum: aliqs fuit
officialis fisci. ⁊ tempore suscepti officij obligauit fisco expresse oīa
sua bona occasione dicti officij tādem male administrauit: ⁊ sic debi
tor fisci factus est: postea vendidit iste quasdam res suas qbusdam
emptorib⁹. fiscus agebat ꝯtra eos hypothe act anteꝙ̄ ageretur cō
tra principalem debitorem qꝺ poterat in expresso pignore iure isto
emptores autem dixerūt fisco ꝙ prius ageret cōtra principalem de
bitorem ⁊ ipsi volebāt expresse ꝓmittere fisco ꝙ seruarēt eum indē
nem ab isto ꝯtractu toto ⁊ dare fideiussores ⁊ fiscus se dixit factuʒ
⁊ ipsi emptores promiserūt indemnitatem fisco de toto debito ⁊ de
derūt fideiussores mō fisc⁹ adhuc agit ꝯtra ipsos emptores: ipsi di
cunt ꝙ pri⁹ agat cōtra principalem com ꝓp hoc. s. vt pri⁹ agat ꝯtra
principalem. ipsi ꝓmiserūt indēnitatem fisco vel forte nō fecit fiscus
hoc pactuʒ. Sʒ isti emptores ꝓmissa indemnitate petūt principaleʒ
ꝯueniri. primo queriť qd iur. ⁊ certe ꝺꝛ ꝙ iusta rōne desiderāt ex quo
ipsi ꝓmiserūt fisco indemnitateʒ vel ꝓmittere volūt ad hoc vt pri⁹
ꝯueniret ꝑncipalis ꝙ̄ ipsi. eius officialis ꝯueniri debeat ⁊ postea ipsi
10 emptores emerūt ab eo. h. d. Cōcor ad hoc ꝙ dicit soli ꝙ † si plures
sint fideiussores ⁊ vn⁹ sol⁹ ꝯueniť insolidū qꝛ forte dubitabatur an
alij sint soluendo pōt ille qui conuenitur insolidum a creditore de in
a demnitate petere ꝙ vel alij conueniantur[a] vt ff de fideiussoribus. l.
11 si dubium. ⁊ ꝭ. de constituta pecunia. l. si ⁊. ꝭ. de fideius auť. ꝓnte. † Itē
pacta bona fide facta seruanda sunt ⁊ maxime que vtilia sunt vt. ff.
de pact. l. pact. que contra. l. Est autem vtile tale pactum qꝛ melioreʒ
facit fisci conditionem nam primo erat in dubio an posset ibi satis
fieri de eo quod sibi debebat officialis modo certos ⁊ afferentem
meliorem conditionem fiscus dʒ admittere vt. j. de fide instru. l. si tē
pore. ⁊ ff. de in diem adiec. l. ij. Item ⁊ ꝭm. l. est qꝛ quasi iure nouatio
nis videtur prima obligatio in hanc secundam transfusa vt arg. ff.
de actio. ⁊ obli. l. obligationū fere. §. si. ❡ Rfaʒ aūt sic expono ꝭʒ hūc
casum. non iniusta. s. sʒ iusta rōne ⁊c ⁊ est iusta qꝛ nihil est ꝙ magis
debeatur hominibus ⁊c. vt. ff. de pac. l. j. desideratis. s. vos emptores

qui

qui emistis a debitore fiscali. repromissa fisco indennitate.s. a nobis
emptorib⁹.i.ex quo repromisisti fisco idẽnitatẽ.scꝫ toti⁹ debiti ⁊ sub
eo pacto ꝙ ipse pri⁹ agẽs ꝯ ipsũ principalẽ debitorẽ ꝙ̃ ꝯ vos empto
res nã et ꝯ vos pri⁹ agere poterat cũ loquamur ſꝫ hũc casũ i expres
so pignore in quo potest agi ꝯ possidẽtes priusꝙ̃ agat ꝯ principalesꝫ
ſꝫ hec iura vt.s̃.de pignoribus.l.ꝓsecutiõe.⁊ de acti.⁊ obl.l.si.vel nõ
subaudias õ pacto qꝛ sine pacto adhuc tenent ex q̃ repmittit de idẽ
nitate.vt.d.l.si dubitet.⁊ ꝙ dicit l.sa repromissa.l.datio fideiuss ad si
deiussores requirunt dari hoc casu vt dicta.l.si dubitet.§.ita cũ eos
scꝫ officiales q expresse obgliganerũt ꝓpter officiũ omnia bona sua.
⁊ q ex mala gestiõe facti erãt debitores priore loco hec est litera pla
na.alias principali.⁊ tũc dic id est primo siue priore loco et expõe vt
s̃.cõueniri.s ad id ꝙ ex mala gestiõe debẽt.q reliqua cõtraxerũt.i.q
ex mala administratiõe debitores facti sũt.et dic vt.s̃. exposui mox
id est ex mala postea ad vos ꝯueniri s.ia id ꝙ a predictis seruari nõ
possit.⁊ si nihil possit haberi ab eis tũc in totũ debitũ ꝓp pactũ.aũ si
ne pacto solũ ad rẽ vel eius pretiũ agi posset ab his scꝫ officialib⁹ q
ex mala administratiõe debitores fisci erant facti quedã cõparastis
id est aliquas res emistis quarꝫ rõne vel occasiõe tũc ꝯuẽimini hypo
12 the.act.† Notãdũ est ergo ſm hũc casũ ꝙ iusta ratio est ex quo fisco
ꝓmissũ est ab emptore ꝙ de toto debito seruabit eũ indẽnẽ emptor
ꝙ fisc⁹ primo agat ꝯ principalẽ debitorẽ ꝙ̃ ꝯ ipsũ emptorẽ ad qȯ fa
cit.ff.de fideiussorib⁹.l.si dubitet.idẽ dico ex quo pactũ est factũ p fis
cũ de cõueniẽdo primo ꝑncipalẽ ꝙ̃ emptorẽ ꝙ ita fieri debeat et ser
uari ad qȯ facit.ff.de pactis l.j.ita ẽt p ipsũ pactũ u prima obligatio
ne videt esse recessũ et trãsfusa in secundã quasi iure quodammodo
nouatio.vt.ff.de actio.⁊ obligatio.l.obligationũ ferre.§ fin.Predi
cta nisi vera sũt.s.que dicta sũt ꝙ primo poterat agere fiscus ꝯ em
ptorẽ ꝙ̃ ꝯ principalẽ in pignore expresso licet sec⁹ sit in tacito habet
13 hoc locũ iure isto † Sed hodie iure aut.aliud est nã semp primo de
bet cõueniri principalis ⁊ fideiussor ꝙ̃ ꝯueniat ad pignoris possesso
res.vt ia aut.de fideiuss.§ sed neqꝫ.ita etiã sine dicto pacto vel sine di
cta ꝓmissione indẽnitatis ſꝫ ſm iura aut. primo ꝯ ꝑncipalẽ ꝙ̃ ꝯ em
ptorẽ agere dꝫ fiscus ⁊ in hac.l pȯt dici ꝙ fiscus habet ius cõe.Itẽꝫ
ꝙ habet ius singulare ſm diuersas casus positiões.

Summarium.

1 ☞ Exactores qui sint et qua'e sit eorum officium
2 Idoneus qs dꝛ nõ solũ ex substãtia et diuitijs,sed ex facilitate cõue
niendi:ideo quos difficile est conuenire.inidonei sunt.
3 Solutio ad plenissimã liberationẽ consequẽdaꝫ qñqꝫ fieri debet sub
scribente tabulario qñqꝫ etiã iussu iudicis interueniente.
4 Debitor difficilis cõuentionis habet pro inope,et absente.
5 Factũ non vr qȯ vitiose factum est.

Fisco quidã. In presenti.l.ante cas⁹ positionẽ
sciẽdũ est:ꝙ ad exigendaꝫ tributa
mittebant ad quãlibet prouinciã duo exactores:⁊ cuꝫ eis
duo tabularij ad quãlibet ꝓuinciã:vt.j.de suscep.l.duos
1 † officiũ aũt exactorũ est illos exigere quos tabularij qui hñe debẽt
nomina hominũ i scriptis eis dixerint:vt.j õ suscep.l duos ⁊.j.de exa
cti.trib.l.j. Itẽm est eorum officiũ facere ⁊ fieri illis a quibus exigunt
seu qui soluunt tributa cautionem id est scripturas de soluto in qua
contineri debet nomen soluentis:et quid et q̃tum soluit:⁊ ex qua
causa:⁊ dies ⁊ cõsul ⁊ mẽsis solutionis et ista vocat apocha vt j de
a apo pu.l.j.et in ista apocha debet facere ꝙ se subscribat vnus de ta
bularijs qui sũt secũ vt hac.l.⁊.j.de suscep.l.duos.⁊ si ita fiat statim
soluẽs est securus.vt.s̃.de quadri.pu.scripe.l.ij.in fi.⁊ de nõ nume.pe
cu.l. in ꝯtib⁹.Si aũt nõ fiat tũc nõ est soluẽs securus vt dicit in hac
l.immo ad huc poterit cõueniri tanꝙ̃ fisci debitor ⁊ qi exactoris of
ficiũ erat ꝑdicta facere si nõ facit male ⁊ negligenter in suo officio vi
det esse versatus ⁊ nõ ex hoc debitor fisci dicit esse factus et propte
rea conueniri potest ⁊ de hoc pȯnt hec.l ¶ Hoc premisso casũ ita po
no.Quidã tributari⁹ subditus q debebat soluere tributũ siue collie
ctã dñi impatoris soluit qȯ debebat ꝓ tributis exactori ad hoc de
putato ⁊ ipa pecunia quã soluit fuit relata siue redacta in canonib⁹
publicis.⁊ de his qb⁹ fuit facta cautio siue scriptura.sꝫ illi scripture
nõ subscripsit aliquis de tabularijs qui erant cũ exactore ⁊ q subscri
bere debebãt.Modo q̃rit an iste sic soluẽs sit liberat⁹ vt amplius ꝓ
hoc nõ possit cõueniri:et dicit imperator ꝙ nõ est liberat⁹ eo ꝙ nõ
seruata forma siue solennitate in hoc deposita soluit. et ideo adhuc
fis.remãet actio ꝯ eũ qꝛ cũ dict⁹ exactor õbebat curare vt scꝫ dict.sub
scriptio fieret ⁊ nõ fecit ex hoc ipe debitor fisci fact⁹ ex mala admini
stratiõe q̃si ex hoc male ⁊ negligẽter se habuit ia suo officio ꝙ nõ fe
cit hãc subcriptionẽ fieret vt debebat.⁊ ideo prius debebat ꝯueniri.
vt de bõis eius satisfaciat fisco de eo s.ꝙ ille debitor debebat solue
re ꝓ tributis ⁊ soluit sꝫ min⁹ solẽnit solait ex negligẽtia exactorꝫ q̃ã
rȯ videat esse solutũ:⁊ sic fisc⁹ in hoc dãnificat⁹ esse videt ꝙ soluẽdo
nõ sit ipse exactor vel nõ sit eius cõueniẽdi facultas vt qꝛ est officia
lis in aliquo maiori officio q nõ possunt durãte offi
cio cõueniri.vt.ff.de in ius vo.l.ij. et tũc ille tributa
ri⁹ cõuenit ⁊ h̃ dicit hec lex.C.õcor.ad hãc.l.j.de pasc.
pu l.j. Literã autẽ sic expono. fisco quidẽ ꝯet. scꝫ pri
uatũ qui debebas soluere tributũ min⁹ solẽniter.mo
uet actio.s.ꝑmũ vtilis nũc que tũc erat directa.et hoc
ideo qꝛ fingit nõ soluisse.qꝛ sic.i.nõ solẽniter soluit.vl
actio.i.cõditio ex hac.l.sic.s̃.de nõ nume.pe aut.ꝯ qui
ꝓpriã inferre debebas.i.soluere fisco ꝓ tributis.nã in
ferre quasi intus ferre.rationib⁹.s.publicis vel fiscali
bus fuerit relatũ i dicit fuisse relatũ idest positũ i ra
tiõib⁹ fisci ⁊ peruenisse ad fiscũ.⁊ nõ fuerit verũ.⁊ ideo
adhuc fisco remanet actio ad id petendũ vel dic ꝙ ve
re fuit illatũ rationib⁹ fisci sꝫ ideo mãet actio qꝛ sic.i.
nõ seruata solẽnitate fuit illatũ quasi ex hoc illatũ es
se nõ videat. Si cautionẽ idest scripture.que tibi.s tri
butario vel soluẽti sup hec i.sup ipsa solutiõe expos
ta est.i.facta est s. de eo ꝙ soluisti que vocabat apoca.
vt.j.de apo.pu l.j.tabulari⁹.s.vn⁹ de duob⁹.qui mitte
bant cũ exactoribus ad quãlibet ꝓuinciã vt eis fides
habeat.vt.j de suscep.l.duos subnotauit.i.subscripsit
qȯ facere debet vt ei fides habeat.vt.s̃.de ꝓba l.exem
plo.equũ est exactor fuit.cui⁹ officiũ fuit dictã subno
tationeꝫ facere fieri.qꝛ tñ nõ fecit teneri debet vt hic.
Si soluẽdo est.Nã si nõ ẽ soluẽdo inanis vr esse actio
2 vt.ff.de dolo l.nã is.cõueniẽdi facultas. † nã idoneus
b quis dicit nõ tantũ ex facultatib⁹.sed etiã ex faculta
te ꝯueniẽdi.vt ff de fideiuss.l iij et pȯt nõ esse facultas
cõueniẽdi vt qꝛ sũt de maiorib⁹ officialib⁹ ꝙ durãte
officio nõ possũt ꝯueniri.vel similes de quib⁹ dꝛ.ff.de
in ius.vo.l ij Et tales esse dicunt nõ idonei.vt ff. qui
satis.cog.l.iij.in prin indẽnitate fisci.i.ꝙ soluat adhuc
fisco quasi nõ si. solutũ fisco. Si seruari hic mod⁹ nõ
possit i.nõ possit ipse exactor ꝯueniri vel qꝛ nõ est sol
uẽdo.vel qꝛ nõ est facilis ad cõueniendũ a¹s hoc mõ.
a ⁊ tũc dic.i. pet⁹ exactoris cõuẽtionẽ nõ pȯt seruari.s.
totũ qi nõ pȯt totũ soluere a te reposcetur.i.poscatur
siue petere ꝙ iam semel fuit petituꝫ a te ⁊ soluisti.sed
3 min⁹ solẽniter † colligo aũt ex hac.l.duo ar. siue duo
no primũ est de solutiõe que dꝫ fieri presẽte tabulario
⁊ subscribẽte.ad qȯ facit.s̃.de fide instru.l.cõtractus.
nã tũc plenissimã securitatẽ cõseq̃t soluens sicut ali
bi dicit in eo q soluit iussu si auctoritate iudicis vt.ff.
de ami.tu.l.sãcim⁹.⁊ est hec ideo.s.ꝙ requirit subscri
ptio tabelliõis.ne qs per ꝑuatã subnotationẽ sibi ali
quẽ ꝯstitueret debitorẽ vel se a debito liberaret. vt.s̃.
de ꝓbatiõib⁹.l.exẽplo.ad qȯ facit.j.e.l.si.q ergo sic sol
uit plenissimã liberationẽ cõsequit.si aũt sine tali sub
scriptione soluit nõ erit liberat⁹. qꝛ nõ videt soluisse
cũ nõ solẽniter soluerit sic.s̃.de nõ nu.pecu aut.ꝯ q ꝓ
priã sic ⁊ alibi dicim⁹ ꝙ q tenet dare fideiussorẽ ⁊ de
derit min⁹ idoneũ nõ videt dedisse ⁊ ideo adhuc dare
tenet.vt.ff.de fideiusso.l.iij ⁊.ff q satisda.cog.l. q̃ties.
4 ⁊ si quis in ius vo nõ ierit.l.j.¶ † Aliud no.est ꝙ de
bitor ꝓ absẽte habet vel ꝓ inope.q nõ est facilis ad cõ
ueniẽdũ.Et sic ista duo sũt paria debitorẽ esse ñ soluẽdo
vl eẽ talẽ qȯ ꝓp potẽtiã vl offi.vl dignitatẽ vl aliã cãꝫ
ꝯueniri nõ possit:vt hic.⁊.ff.de fideiuss.l.iij Et tales di
cunt nõ idõei.vt.ff.q satisda.cog.l.ij. i pn.sicut ergo
debitore nõ existẽte soluẽdo.potest ꝯueniri ad fideius
sores vel ad pig.possessores.vt.s̃.l.priori.ita eo existẽ
te tali q cõueniri nõ possit.Et illis eisdẽ casib⁹ pote
rit peruenire i subsidiũ ad eos q fisco fuerint obligati
vt hic.Sꝫ instat cũ iste debitor soluisset ꝙ debuerat
vt dicit litera et solutiõe ei⁹ qȯ debet tollit oĩs ob
ligatio.vt insti q mo.tol.obliga. in ꝑn.nõ videt ꝙ am
pli⁹ teneat.nec ꝙ supsit actio. ad qȯ dicam⁹. vel ꝙ nõ
fuit solutũ lꝫ diceret solutũ fuisse vel fingit nõ fuisse
qꝛ nõ recte fuit solutũ:sicut alibi dꝛ.s̃ õ nõ nu.pe.aut.
5 ꝯ qui ꝓpriã † ⁊ illud generale nõ videri factũ ꝙ vi
e tiose factũ est.ff.qui satisda cog.l quoties et de in rẽ
verso.l.si prime.§.versũ.sic ergo remanet obligat⁹.Sꝫ
qua act.rñdet vel prima vtili q̃ ꝑmo erat directa.vel
cõditiõe ex hac l.vt arg.s̃.de cõdi. ex lege.l.j. Et pȯt
dici ꝙ ex hac.l fiscus habet ius speciale.

a ¶ Apoca. Adde cũdẽ odof. i.l.ij. s̃. de iur fis. nu.xvij. cũ seq.⁊ qȯ ibi dictũ fuit.

b ¶ Dicit.qs aũt dicatur idõe⁹ facultatib⁹.vide do. alex. de imo. in ꝯsi. xxxvij in.v. col.⁊ se. i.ij. pte.⁊ i cõsi. xxv. in vi. col. in .iij. parte.

c ¶ Est. Ad õ idẽ.d bar to.soci i.ꝯs. cclxvj.scipi. i cũ v̄ ꝑtere a. ibi qꝛ nõ in.ij. parte.

Summarium

1 ☞ Nominatores tenentur de male gestis per offici
ales nominatos:et quid si plures sint in eodẽ officio
nominãti et dederint fideiussorem, quis prius conue

niat an nominator. an colleg. an vo. fideiussor. dist.
2 Exactoris officium est personale munus.
3 Officiales plures si ad vnū officiū electi fuerint ꝛ vni ex eis cōmittatur aliquid spāliter illud videtur alijs prohibitum: idē dictio si vni ex pluribꝰ pcuratoribꝰ.
4 Ordo iuris seruādus est: alias facta contra solitum iuris ordinem non valent: declara nu. 5.
6 Jus speciale facilius tollitur quam ius commune.

Qvoniā augurio. Ad euidētiam hui᷒. l. sciēdū ē. ꝙ aliq officiales fisci reipublice eligebant a pcuratore rei dñice vt fuit exactores de qbꝰ hec. l. loquit. vt legit. j. de suscep. l. exactores. ꝛ. s. e pri. l. sup creādis. ꝛ aliq officiales eligebant a decur. vt. j. de yrr enarch. l. j. ꝛ j de decu. l. ij. ꝛ. ff. qñ ap. l. j §. solēt. Et si a quocūq; eligebant siue nomi-
1 nent officiales † si male gesserūt semp nominatores tenent. vt. j. de exactoribꝰ. l. iusta. qr tñ aliqñ plures officiales ad vnū offm eodē tpe noiant. ꝛ qr qñ officiales electi dāt fideiussores dubitat si male gerāt officiales nūqd college teneant ex mala socij administratiōe. ꝛ si tenēt. qs primo ꝯueniri ds vtrū nominator. an collega an fideiussor. iō sciēdū est ꝙ qñ plures officiales siue magistratꝰ ad vnū offm nominant siue eligunt. aut eligunt vt oēs simul gerāt ꝛ faciāt illud officium aut vt diuisim aut separati ꝯgerāt. s. qlibet p se. Si āt eligunt vt oēs simul gerāt siqdē hoc faciūt sicut eis ꝯmissuȝ est. tūc primo officiales ꝛ college ꝛ eoꝝ fideiuss. ꝯueniēdi sunt ꝛ excutiēdi anteq̄ ad noiatores pueniat. vt. j. quo qs ordine ꝯueniat. l. ij. lu pa. li. xj. ꝛ idē est hoc casu in pluribꝰ tutoribus vt. s. de magi ꝯue. l. aduersus. Si vero nō ita faciāt sicut est eis ꝯmissuȝ imo diuidāt sua aucte ipsi officiales inter se offm ꝛ qlibet gerit partē suā. tūc nihillominus sunt obligati college. s. vnꝰ p mala administratiōe alterꝰ. qr pacto debitorū ꝛc. s. de pac. l. pac. Sȝ primo ds ꝯueniri gerens ꝛ eiꝰ fideiussores. ꝛ postea eiꝰ nominatores. ꝛ vlt. college ꝛ tūc ēt ita demū collega tenet si ille q gessit nō sit soluēdo tpe depositi officij nā si fuit sibi iputet pcurator fisci q eū nō ꝯuenit. ad qđ est ff de fideiu. l. si fideiussor inidē ꝛ est rō quare hoc casu primo ꝯuenit noiator q̄ collega. qr noiator de fide ꝛ nō quasi fideiussor. vr eī l fide sua eū approbare qñ eū eligit ꝙ sit bonꝰ. collega aūt tenet pp negligētia tm̄. vt hec oīa leguntur. vt. ff ad mun. l. impa. ꝛ. l. se. ꝛ. l. qd ergo. si aūt eligunt diuisim. i. vt diuisim faciāt vnū offm eis cōmissum. i. ꝙ qlibet gerat partē suā tūc si vnꝰ male gerat college nō tenēt. nisi tūc qñ vidissent collegā male administrātē. ita ꝙ eū debuissent tanq̄ suspectū petere remoueri. vt dr ð tutore. ꝛ nō fecerūt. quo casu tenētur ita tñ si ille q gessit tpe depositi officij fuit nō soluēdo ꝛ tūc ēt primo ꝯueniat gerēs ꝛ eiꝰ fideiussor ꝛ postea noiat ꝛ vltimo collega. vt hec legunt ff. de admi. re. ad ci. ptī. l. vlt. § pe. ꝛ ita loquit hec. l. ꝛ sic. d. l. loquit. qd ergo sȝ l tutoribꝰ aliud est hoc casu. vt. s. de admi. tu. l. ij. Si aūt fuit in oibꝰ simul iniūctū officiū ꝛ indiuisum. sȝ nullꝰ gessit nisi vnꝰ ꝛ tūc idē est ꝙ dixi l primo casu. s. ꝙ primo cōueniat noiator q̄ nō gerēs. vt d. l. qd ergo. ꝛ tūc idē l tutoribꝰ. vt. ff ð tu ꝛ ra. distra. l. j §. nūc tractemꝰ ¶ His pmissis casū ita pono. pcurator rei dñice siue cesaris ꝙ idē est cuiꝰ offm est eligere siue noiari susceptores tributoꝝ vl alioꝝ debitoꝝ fiscaliū. cū essent qdā reliq̄ tributoꝝ vel alioꝝ debitorum exigēda. i. ps tributoꝝ vel itegra tributa. elegit quosdā ad hoc offm. s. quēdā noīe auguriū ꝛ filiū eiꝰ augurij ꝛ quosdā alios hoc mō. qr ꝯmisit augurio ꝛ filio ꝙ deberēt certa dūtaxat noīa exigere. puta ea q̄ debebāt titiꝰ ꝛ sēpniꝰ ꝛ martinꝰ ꝛ nolla alia sȝ alij officiales debebant exigere aliq̄ q̄ debebāt ab alijs. ꝛ ita diuisit admini. vl offm īter eos. vl forte simul eis commisit offm Sȝ ipsi officiales postea ita diuiserūt ꝙ augurꝰ ꝛ filꝰ suꝰ deberēt certa noīa dūtaxat exigere puta q̄ dēt titꝰ ꝛ semp niꝰ ꝛ martinꝰ alij alia q̄ fctō gesserūt tm̄ officiales qlibet pcē suā sȝ accidit ꝙ augurꝰ ꝛ filꝰ eiꝰ male gesserūt. ita ꝙ debitores fisci ex mala administra. facti sunt aiō ꝯueniūt pp malā administrationē augurij ꝛ filij sui college siue actu officiales q se nō itromiserūt ð pte augurij nec filij eiꝰ dicūt ipsi ꝙ pmo dēt ꝯueniri augurius ꝛ filꝰ ꝛ postea noiator siue elector eoꝝ vlt. ipsi college. q̄rit qd iur. ꝛ dt impa. ꝙ de iure

a ¶ Non valet. vid bal. in ꝯsi. lxiij. in. v. parte. ꝛ in ꝯsi. clij. in. ij. parte.

ita est si administratio fuit diuisa ab ipso noiatore ꝛ quilibet gessit partē suā ꝛ nullus se immiscuit in pte alterꝰ. vel fuit diuisa ab ipsis officialibꝰ ꝙ primo cōueniant gestores. i. augurꝰ ꝛ filꝰ eiꝰ ꝛ postea noiatores q noiauerūt dictos officiales. ꝛ vltimo loco in subsidium college. s. si a predictis nō pōt sibi fiscus indēnitatē seruare procurator ergo fisci vel cesaris istū ordinē iur. debebit seruare. s. vt primo cōueniat exactorē. s. auguriū ꝛ filiū eius ꝛ postea noiatores eoꝝ. ꝛ si ab eo nō fuerit fisco plenarie satisfactū tūc in subsidiū pueniat ad collegas. Sȝ h ꝙ hic dicit collegā debere cōueniri qñ administratio seu offm fuit diuisum a noiatore tūc verū est qñ collega videbat socium sic se male in offō habere ꝙ eum debuit petere remoueri vt suspectus ꝛ nō fecit. nā tūc tenet collega p mala administratione alterꝰ college etiam si administratio diuisa sit a iudice vel a noiatore alias nō. i. si ignorasset eū male administrare. qñ fuit diuisa administratio a noiatore tūc nullatenꝰ teneret. vt. ff de admi. re. ad ci. perti. l. vlt §. pe. Sȝ qñ fuit ab ipsis officialibꝰ inter se diuisa sua autoritate tunc planuȝ ꝙ bene tenet collega qr pactū debitoris nō piudicat creditori. vt. s. de pac. l. pacto ¶ L. rāȝ aūt sic expone vt incipies ibi ꝯstructū nō discrepas a iure subaudi imo iure cōuenit. qm̄ augurio ꝛ eiꝰ filio vos dicatis esse ꝯcordes als cōsortes atq; socios ad exigēda reliqua q̄ pro ꝛ asseuerātis exactionē als exactores certorū noīm dūtaxat mandatū eis repete ꝛ asseuerātis. nec p nō ꝯstitutū mutuū pacti vinculū fuisse exactores inter eū ꝛ ceteros q exactores fuerūt noiati Sȝ asseuerātis directā alias distinctā fuisse sollicitudinis rōnes. Separatio numeris obsequio nō discrepet a iure vt primo ꝛ cetera ꝛ dic qm̄ ista est rō quare nō discrepat a iure imo cōuenit iuri ꝙ primo exactor ꝯueniat ꝛ post modū noiator ꝛ vltimo collega. s. qr diuisa fuit administratio. nā si separata nō fuisset tūc oēs officiales ante cōuenirent q̄ noiator. vt. j. quo qs or cō. l. ij in pn. li xj. augurio ppriū nomē ē exactoris male administrātis ac filio eius. s. augurij ad exigēda reliqua i. residuū ꝙ rescribat ad soluēdā de tributis qr pars erat soluta ꝛ pars restabat ad soluendū. vel nihil erat solatū ꝛ tn̄ dr reliqua eo ꝙ soluēda sunt. vt ff ð ver. sig. l. ceteroꝝ ꝯsocios esse dicatis. s. nō insolidū sed diuisa administratione vt. j. subijcit eisq;. s. augurio ꝛ filio dūtaxat i. tm̄mō ceteroꝝ noīm. s. q̄ debebant fisco p dictis reliqs puta qr debebat a titio sempronio ꝛ martino tm̄. ꝛ nō aliud exactionē mādatam. s. a noiatore seu electore ꝛ ita noiator dimisit administrationē. vel dic mādatā. s. a ꝯsocijs seu collegis. vt qr oībus fuit offm indiuisum datū sȝ ipsi sua autoritate inter se diuiserūt. nec pro nō. vel pone ppīe iter eū. als eos si habes eū. s. auguriū sub. ꝛ filiū. Si habes eos dic auguriū ꝛ filiū ceteros. s. vos qui p posuistis qōnē. vel dic vt dicit scdō cōfuse exactionis i. mixte actionis. i. officij exactoris mutuum periculū. i. cōe periculū ꝙ vice mutua debet inter collegas fm distinctionē supra positā. sed semp actionis muneris obsequio. i. sepatum
2 fuit inter vos dictū offm ꝛ bene dicit muneris † nam esse exactorē est munus personale. vt ff de mune. ꝛ ho. l. si § qui annonā discretā. i. separatā. vel ab ipso exactore vel a vobis officialibꝰ a iure nō discrepat subaudi: sed cōuenit iur. rōni pp predictas rōnes ex bonis actorū s pprie dictoꝝ augurij ꝛ filij ad exactionē. s. pdictorum ceterorum noīm satisfaciat. s. ð eo ꝙ dicti exactores male administrādo fiscū dānificauerūt postq̄. s. exactores. i. pdictos noiatores. i. eos q vos noiauerūt seu elegerūt vt ē pcurator rei dñice. vt. s. ti. pr l sup creādꝫ rōnalis igit qr talꝫ modꝰ ꝛ ordo ds teneri ꝛ seruari q̄ rōnalis ꝛc ꝛ dit rōnalis i. pcurator cesaris. vt. s. ð mō mulctādi l. ij iuris ordinē. s. pdictū ꝛ ēt q. j. sequit nō fuīt. i. nō sit fisco integre satisfactū astringit. s. si diuisa fuit ab eis ipsorū autor. vel si fuit diuisa ab eis ipsoꝝ autoritate a iudice: tūc eīn tenent college in casu. s. qñ videbant collegā inter se male habere ꝙ debebāt eū petere remoueri vt suspectū ꝛ nō fecerunt als nō. vt. ff. de admi. re. ad ci. ptī l. si § pe. sicut dr in tutore. vt ff. de admi. tu. l. lucius. § ante pe. Et tūc intelligo si tpe depositi officij fuit nō soluēdo collega vt. ff ad municip. l. imperator. ꝛ ff de fi-
3 deius. l si fideiussor. in id. † ex hac aūt. l. colligunt multa notabilia primū est ꝙ si aliquis eligat plures officiales ad vnū offm ꝛ vni ex eis cōmittat aliquid specialiter: ꝙ hoc vr ceteris prohibuisse vt hic sic est in procuratore si aliqs cōstituit duos pcuratores in simul: ꝛ post ea specialiter aliquid committit vni ex eis ꝙ de hoc videtur alii prohibuisse. vt. ff. de procu. l. qđ duos ꝛ. l. itaq; ꝛ ad hoc facit. C. de procu.
4 l. j ¶ † Secundo no ex ista. l. ꝙ iuris ordo sequendꝰ est ꝛ seruandus. vt hic ꝛ. s. de his qui ad ec. confug. l. presenti. ꝛ merito est seruandus. nam si non seruatur ordo iur. si fiat contra solitum ordinem iur. vel
a iudicioꝝ non valetᵃ ꝙ fit ipso iure. vt. s. de sen ꝛ inter. om. iu. l. prolatam. ꝛ si aliquis petit aliquid quod sit contra iur. ordinem non auditur. vt. s. de iur. om. iu. l. iur. ordinem. sed si petit secundū ius auditur non contra ius cum rescriptum contra ius elicitū non valet vt. C. de
5 preci. impe. offer. l rescripta. quod aūt dixi † non valere ipso iure ꝙ fit cōtra iuris ordinem: sic intelligo. s. quod fit cōtra iuris ordinem generalem: qualis est quod citetur reus quod offeratur libellus: quod detur dilatio ad respondendum: quod lis contestetur quod iuretur de calumnia: et quod detur dilatio ad probandum: ꝛ quod recipiantur probationes: ꝙ concludat in causa: quod feratur sententia in scrip

in scriptis:et a iudice sedēte p tribunali:ꝛ p̄ seipsū et nō p alium:et si-
milia q̄ notant in.d.l.de his q ad ec. ꝯful.l.p̄sēti.ꝛ.s.de iur.om iud.l.
iuris ordinē Si aūt esset ꝯ iur.ordinē specialē:vtꝫ q: p̄so de ppᵗieta
te p̄nūciasse postea de possessiōe cū debeat facere ecōtra.vt.ff ne indi
l. si de vt. vel p̄mo p̄nūciauit sup possessionē et post sup violētiā cū
deberet facere eꝫ q: spoliatꝰ ante oīa restitui debet.vt.s.de sustra.
l.j.tūc tene ꝙ sic:sed potest appellari:vt.s. de appel.l. nisi dinꝰ est enim
6 offēdere specialē ordinē:ꝙ cōmunē.vt.s.si aduersus vēdi.† q: facilꝰ
a amittis ius speciale[a] quā cōmune.ꝛ ita potest dici in hac.l.ꝙ iste or-
do iur.sit specialis.s.ꝙ primo pcedat ꝯ principalē q̄n administratio
fuit diuisa ꝛ ꝯ nominatorē ꝙ ꝯ collegā.sed si iudex faceret ecōtra vt
q: primo pronūciaret ꝯ collegā ꝙ ꝯ nominatorē valet sententia sed
posset appel.p ea q̄ dicta sūt:et sic apparet ꝙ iuris ordo seruandꝰ est
ꝛ si ꝯ fiat aliq̄n non valet ipso iure aliq̄n vꝫ sꝫ retractat vt pbatū est.
Et ptō dici ꝙ in hac.l.fiscꝰ habꝫ ius cōe.odof.

Summarium.

1 ☞ Exceptio q̄ de iure effectū nō hꝫ,nō impedit nec differt pcessū.
2 Debitores iuris ordine et cōpetēti actiōe cōueniēdi sūt:nō aūt vio
lenter ad solutionem vrgendi.

Si qui fisco. Casus talis est:qdā erat debitor
fisci ex aliqua causa vt q: emit res
a fisco cuius pretiū debet soluere: vel conduxit stationē a
fisco cuꝰ pēsionē dꝫ vł accepit a fisco vel ex aliqua alia cā
debitor fisci factus est.petit fiscꝰ ab eo ꝙ sibi debet. iste oppōit exce-
ptionem dilatoriam.dicens domine illam rem ꝙ a fisco emi vendidi
aliꝫ.et ille nō soluit adhuc mihi q̄n ipse soluet mihi.et ego vobis.vel
dicit domine ego habeo quēdā debitorē qui debet mihi pecuniā cō
ueniatis eū et faciatis ꝙ vobis soluat.et ita vult ꝙ fiscꝰ cōueniat de
bitorē sui debitoris.querit nūquid sit audiendꝰ iste debitor.respon-
det imperator.ꝛ dicit ꝙ nō immo dicit ꝙ illi qui debitores fisci sūt
soluere tenent ne suis facultatibꝰ ꝙ fisco debēt,remotis p̄dictis fru
stratoriꝫs exceptionibꝰ vel similibꝰ.sed cū ipsi habēt aliquos debi-
tores nō aufert eis ius qd ipsi habēt ꝯ eos imo est eis saluū ꝛ post
ꝙ satisfecerint fisco de eo ꝙ debēt poterūt suos debitores cōpetēti
bꝰ actionibꝰ cōuenire put de iure videt sibi cōpetere et poterunt ꝯ
eos legibꝰ et iudiciis experiri.et ad solutionē vrgere.nō aūt p violē
tiam.et hoc dicit. Cōcor.ad hoc ff.de admi.re ad ci.per.l.ij.§.frumē
tarie.et.§.ad frumētū. ¶ Potest etiā ita formari casus in hac.l. Qui
dam fuit deputatus a re publica ad emēdū frumētū.iste ad postula
tionē curatoris balneorꝫ publicorꝫ vel viarum publicarū expendit
illam pecuniam in refectione balneorum vel viarꝫ publicarū.peti-
tur ab eo frumentum vel pecunia frumentaria per fiscum.dicit se ex
pendisse in refectione balneorū publicorum vel viarum publicarꝫ
vel alios vsus publicos.ꝛ ideo dicit curatores illorū operꝫ de hoc
debere conueniri.q: pecunia ad eos peruenit queritur quid iur.et dr
ꝙ frustratorie sunt tales exceptiones.et ideo non debent audiri.sed
debēt omnino ad solutionem eius ꝙ fisco debent ex dicta causa cō-
pelli.quo soluto poterunt conuenire dictos curatores balneorū vel
aliorum operum publicorꝫ qui eius debitores ex dicta causa facti
sunt ꝛ competentibus actionibus ꝛ legibus et iudicio cōtra eos ex
periri ad solutionem eorum de iure compellere nō autem per vim.ꝛ
hoc dicit.Et iste casus ponitur in.d.l.ff de admi.re.ad ci.perti.l.ij §.
frumētarie ꝛ.§ ad frumēti.§ ꝛ finantē ¶ Literā sic expōo.hi.s.debi
toresq fisco nostro l ea obnoxij sūt id est obligat.sūt ex aliq̄ causa.
puta quia emerunt rem aliquam a fisco ꝛ nondum soluerunt vel cō
duxerunt stationes vel simili ne causa debitores forte fisci sunt omis
sa frustratione.id est frustratoria exceptione. opponebant enim ex-
ceptioni ꝙ rem quam emerunt a fisco aliꝫ vendiderant qui non sol-
uerant adhuc eis pretiū vnde dicebant fisco quando ille qui emit a
me soluet mihi tunc ego soluam vobis. vel dicebant nos habemus
quemdam debitorem conueniatis eum ꝛ faciatis vobis solui. ꝛ ita
voluit ꝙ fiscus conueniat debitorem sui debitoris ꝙ nō potest.vt.s.
quādo fiscus vel pri.d.l non prius ꝛ nisi in casibus quos no.s.e.l.j.vt
ꝙ suis nominibus idest ex suis obligationibus cogatur exsoluere:
nō audita frustratoria exceptione seruatis.s.ipsis debitoribus fisci
cum compleuerint.s.solutionem eius ꝙ fisco debent allegationibus
.s.de iure.nō autem vituperia debet dicere vel violentiam commit-
tere.vt.s.ne postu.l.quibus ex suis cōtractibus.s.quos cum eis fece-
runt ex iure nō autem de facto seu per violentiam legibus ꝛ ex iudi
ciꝫs expediēdū esse cognoscāt.i.s̄m formā iu. ꝛ ordinē iudiciorū eos
cōueniant.nō aūt per vim.vt q: dicāt fisco ex quo vultis ꝙ soluā vo
bis qd debeo ꝯpellatis mihi debitorē meū vł p̄mittatꝫ ꝙ cōpellā eū
per vim certe non possū imo si facerē p vim caderē a iure meo. vt.s.
1 vnde vi.l.si quis in tātā ¶ † Ex ista colligo duo no.p̄mū est ꝙ exceptio
q̄ nō hꝫ effectū de iure nō impedit nec differt pcessū imo ea reiecta p
2 ceditur in cā. vt hic. Et ad hoc facit ff.de fideius.l. cum reus. † Se-
cundum not. est quod debitorem suum quis debet competentibus
b actionibus conuenire[b] ꝛ conuincere secundum iuris ordinem ꝛ se-
cundum legem ꝛ ad solutionē vrgere.ꝛ non p violen a
tiā.ad qd facit qd legit.s.de act.ꝛ ob.l.negantes.ꝛ.ff.
de reg iur l.nō est in singulis. imo qui contra facit ca
dit a iure suo vt.s.vnde vi l. si quis in tantā. Et pōt
dici ꝙ in hac l.fiscus habet ius commune. Odof.

Summarium.

1 ☞ Scriptura priuata non roborata testibus neqꝫ ta
bellionis subscriptione non facit fidem: q̄nqꝫ tamen
facit semiplenam probationem nu.3.
2 Calumniosa scriptura non probat.

Inter cartulas. In hac.l.
presenti sic
ponit casus Quidā cōmisit dictū delictū
seu simile:pp̄ter qd oīa bona eius ad fiscū
deuolata sunt vł decessit aliquis absqꝫ successore.ita
ꝙ bona eius cōfiscata sunt.inter hec bona inueniunt
carte siue instrūa debitorū inter quas inuenitur quod
dam breue seu quedā cedula in qua cōtinebatur ꝙ ti
tius debeat ponamus. c.illi cuius erant hec bona q̄ c
ꝯfiscata sunt ꝛ in ista cedula nō erant testes vel appro
batio testiū nec subscriptio tabellionis. fiscus volebat
illū titiū p hāc cedulā cōuenire ad.d.c queritur.nūqd
possit.ꝛ dicit impator ꝙ nō.q: iniquū esset ꝙ vnusqs
que scribēdo tm̄ sua manu p̄pa ꝯstitueret sibi aliquē
debitorē.Et ideo dicti breuis vanitate remota nō de
beat ille titius ad solutionē illorꝫ.c. q̄ in dicto breui cō
tinebātur aliquo mō ꝯpelli. Tandē dicit q̄ dicta sūt
in dicto casu hñt locū in oībus silibus casibus.puta
in priuatis Vbi ergo si decedat aliquis relictis hd̄ibꝰ
ꝛ hd̄es inueniāt in hd̄itate aliqd sile breue.certe dr
ꝙ ex eo nō possunt agere nec debitorē ad soluendū cō
pellere.ꝛ idē esset si testa̅ōr diceret aliquid in testō suo
in preiudiciū creditorꝫ.puta ꝙ bona sua valerent tm̄
c.ꝛ nō plus nā nō statur ei nec erit pbatio in preiudi-
ciū creditorꝫ.ꝛ h d.hec l. Cōcor.s.de pba l.exēplo.ꝛ l.
aut ne iur. amo.pre.§. sed hic.ꝛ.ff. de fide instrum.l.ij.
¶ Lrām aūt expono. Inter cartulas.i. inter instrūa.
q.d.in cartulario ꝯfiscati.s. p̄rimonij alicuꝰ ex deli-
cto.vel ex alia cā q̄ multe sunt. vt.ff. de iur. fis.l.j Vel
dic ꝯfiscati.s.bonis.nā ille dr ꝯfiscari cuius bona ꝯfi-
scātur.ex aliq̄ de p̄dictis causis breuis qdā.i. q̄dā pri
uata scriptura asseueratur.i.affirmat p fiscū vel eius
pcuratorē q̄ noīa ꝯtinebat debitorꝫ.l. ꝯtinebat obli-
gationē aliquorꝫ debitorꝫ ꝛ dicere qd in eo ꝯtinebat
ꝙ qdā erāt debitores isti cuꝰ p̄rimoniū ꝯfiscatū est
seu ꝯhentiū.i.cū illo cuꝰ patrimoniū ꝯfiscatū est.i.q
cū eo ꝯxerūt neqꝫ testibꝰ.q p̄sentes fuissent ꝯtrtui vel
nūc rōni pecunie.credita pecunia.i.nūerata pūt cōtine
batur in dicto breui neqꝫ cautio.i.subscrip.tabel. que
in cautionibꝰ siue instrūis dñt apponi ad plenam pro
bationē faciendā per instrūa.vt.s.l ij ꝛ.s.de non nu.pe.
l.in ꝯtribus ea q̄ breui incerta sunt i.que in dicta con
tinētur cedula ostēdūtur.s vel aliꝫs legitimis pbatio-
nibus.vel p debitoris ꝯfessionē:non aūt dico p cōpa
rationē lrāꝝ vbi ꝛc. vt.s.de fide instru.l. cōparatiōes
iniquū ecce notabile vbū debitorꝫ.sub.vel se a credito
re suo liberet.vt.s.de pba.l.ad pbatio.ꝛ.l.exēplo.ꝛ in
aut de iureiur.a mo.pre.§.sed hoc igit q: est iniquū vt
dixi igitur ꝛc.breuis vanitate nā vanū est dicere ꝙ ex
eo qs teneat:ꝛ ex alia lra dicit varietate scripta sunt
scꝫ in dicto breui.vrgeat de iure per iudicē:nā non est
sufficiens pbatio eius dictio.ꝙ l aliꝫs.istud est s̄m di
ctū hoc ꝛc.q̄signū ḡnalit s.q.d.ita ḡnalr dꝫ esse in
oībus silibus causis cēsemus.s; ꝙ tali scripture non
habeatur fides ad plenā pbationē faciendā. Et sunt
similes cause prout no.s. in casu. Item ꝛ vbicūqꝫ qs
1 per priuatā scripturā vellet aliquē cōuenire.† Sic ꝙ
colligimꝰ ex hac.l. ꝙ scriptura q̄ nō hꝫ pbationē seu
p̄nam testiū ꝛ q̄ nō est facta nec subscripta a tabellio
ne siue ab eo q hꝫ ius ab impa.faciēdi publicā scriptu
c rā nō vꝫ[c] nec facit pbationē plenā:sed talis dr priua-
ta scriptura ꝛ domesticū instrm. ꝙ nō pbat plene. vt
s.de pba.l.instrūa ꝛ.l.rōnes.nam si valerent ꝛ proba-
rent posset inde oriri calūnia : q: quilibet posset sibi
manu p̄pria cōstituere debitorē ꝙ esset exēplo perni-
ciosum.vt.s. de pba.l. exēplo. Et ideo potest dici ta-
2 lis scriptura calumniosa.† ꝛ calūniosa scriptura vim
non habet in iudicio.vt.ff. de fide instrumen. lege.ij.
3 † Probat autem priuata scriptura aliquando semi-

a ¶ Spāle. Add.d.pe. pbi. cos. in ꝯs.clxxxvij. ici.vł l lra g.in iij.pte
b ¶ Cōuenire. Sꝫ anꝙ ꝯueniat in iudicio ante q̄n prius est iudiciū de necessitate sterpellādꝰ sit vide ius. mai instit.de act.§ sic ita que. nu.xlj. ꝛ nu. xliij.
c ¶ Non vꝫ. vid.d.alex. d imo.l ꝯs. lxxxiij.s. ij. col.i.iiij. pte. ꝛ in ꝯsil. cxxij.eu. pte. Sꝫ numqd p pactū fieri possit ꝙ qs scripture priuate alicuꝰ qs stare cogat.vide p cuꝫ. in ꝯs cxviij.in iij col.i iiij. pte. Et an scriptura pbet.vid bal. i ꝯs. cccxlvj. in.j. pte. ꝛ qd de scriptura facta p tertiū an det fides ei. vide p eū. i ꝯsil.xcviij.i ij. pte. ꝛ an semiplene pbet.vid p euꝫ. in ꝯsil. cclxxv.i iij. pte.ꝛ vt pbet qd regerat. vide.d. bar. sozi in ꝯs. cxiij.v. an ex ea scriptura l.j. p. ꝛ adde. do. mai. sozi.i ꝯsil. xxxiij. ver.ij.ꝯcto. ꝛ in ꝯsil.xij. vbi nō obst. tertiū arg. ibi nō obst. v.ꝙ lꝫ scriptura hēat subscriptionē pluriūe testiū āni mē seꝫ diē ꝛ similes solēnitates tñ si testes nō recognouerīt subscri. suas vł mortui sūt nul

la ſit facta ꝯparatio ⁊ pars neget nō probat.

plene.i.dicere q̄ facit preſumptionem. vt ff. de pba.
l.impat. ⁊.ff.de nego geſt.neſennius.Et poteſt dici q̄
hac.l.habet ſiſcus ius commune.

¶ De fide inſtrumentorum: ⁊ iure aſte fiſcalis:et
adiectionibus. Rubrica.

¶ Tres partes hꝫ hec rubrica Et cōtinuaꝛ adſupio
ra hoc modo dictū eſt.ſ. de iure fiſci gñalr.ſ.de eo iu
re qḋ fiſco ꝯpetit.⁊ qdā caſus ſpāles ēt poſiti ſūt ibi
⁊ tandē dcm̄ eſt.ſ.ti.proxi.de iure q̄ hꝫ fiſcus in con
ueniendis debitorib⁹ ſuis.nunc aūt dicit de alio iure
q̄ fiſcus hꝫ.ſ.de venditione q̄ fiſcus facit.ſ. ſi valeat
tm̄ facta cū inſtr̄o:vel an valeat etiā ſine inſtr̄o.Itē et
de vēditione q̄ facit fiſcus q̄ dꝫ fieri cū ſub. ⁊ de iure
qḋ fiſcus hꝫ in adiectionibus.i.augmētationib⁹ pre
tij.ſ.q: ad certa tp̄a poſt perfectā venditionē admitti
tur alter volens p̄ ſe maius pretiū dare ⁊ p̄tij adie
ctionē facere ⁊ ita hꝫ tres partes iſta rub.vt dixi.Et
dicit ſic de fide inſtru.⁊ iur.aſte fiſ ⁊ de adiectionibus.
⁊ expone iſta rub.de fide inſtru.ſ.q̄ ſit in vēditione fi
ſcali.ſ.verū ſoli inſtr̄o facto de vēditione fiſcali.ſ. cre
datur ⁊ fides habeaꝛ ⁊ pbaꝛ venditio fiſcalis tm̄ per
inſtr̄m vt valeat illa ſola venditio.vn̄ factū inſtr̄m an
vero credatur ⁊ fides habeaꝛ de vēditione ⁊ probeꝛ
venditio ⁊ valeat etiā ſine inſtr̄o ⁊ de hac prima pte
Rubrice agiꝛ.i.eo.l.iij.Seqtur in rub de iure aſte fi
ſci.i.de iure qḋ hꝫ fiſcus in vēditione q̄ facit cū ſub
aſtatione.nā illud ius eſt tale.ſ. q̄ in oī vēditione quā
fiſc⁹ facit tam ſuaꝝ reꝝ quam obligatarū faciēda eſt
ſubaſtatio.i.p̄clamatio.q̄ erit talis quicūqꝫ vult eme
re tales res a fiſco vadat ad talē locū ⁊ plus offerēn
ti dabitur.ad hoc facit.j.e.quicūqꝫ ff ad muni.lucius
§ fi.⁊ de hac parte Rubrice agiꝛ.j.eo l.j.⁊.ij ⁊.l. qui
cūqꝫ ⁊.l.fi Sequiꝛ in rub.⁊ de adiectionibus.i.adiun
ctionibus ſeu augmētationib⁹.ſ. p̄tij.i. de iure qḋ hꝫ
fiſcus in adiectione.ſ.p̄tij:nā fiſcus hꝫ hoc ius in ad
iectionibus:vt ſi vēdidit rē ⁊ poſt venditionem velit
alius maius pretiū dare pro re ac adiectionē.i.adiun
ctionē ad p̄tiū facere q̄ auditur vſqꝫ ad. xx. dies vel
vſqꝫ ad tp̄a qḋ in p̄clamatiōe apponiꝛ ar. eius qḋ dr̄
in ec.ſ.de ſac ſan.ec. auꝛ. hoc ius porrectū. Et de iſta
adiectione loqꝛ.j eo.l. ſi tpe. Si dicerea q̄ ⁊ p̄uatus
hꝫ ius i adiectionib⁹ ſm̄ pactū ad hoc appoſitū verū
eſt pacto expreſſe inter emptores ⁊ vēditores appoſi
to de adiectione faciēda vt.ff.de in diē adiec.l.ij ſed fi
ſcus hꝫ ſine cōuentione vſqꝫ ad tp̄s appoſitū in pro
clamatione q̄ facit apponi tp̄s: vel ſi non apponitur
tp̄s tunc vſqꝫ ad.xx.dies vt dictū eſt ad ſimilitudinē ec
cleſie.vt in auꝛ.hoc ius porrectum.Odof.

Summarium.

1 ☞ Procurator ceſaris vna cū preſide prouincie eſt
iudex queſtionū inter fiſcū ⁊ p̄uatū quocūqꝫ agatur.
2 Venditioni rerū fiſcaliū vel fiſco obligataꝝ inte: uenī
re debent octo ſigillatim hic traditꝫ quoꝝ ſi vnum
omittatur venditio non valet.
3 In iudicio ⁊ ſententia quaſi contrahitur.
4 Fides de pretio regulariter fieri poteſt emptori:fallit
in fiſco cuius res ſi vendatur requiritur ſolutio pretij
ſtatim,nec poteſt haberi fides.
5 Contractus factus ꝯ certā formā a.l.datam nō valet.
6 Plura ſi requirantur concurrere ad alicuius rei per
fectionē ſi aliquid eoꝝ deſit non valet actus.
7 Negatiua regulariter nō debet probari per negantē:
ideo ſolennitatem interueniſſe negans nō tenetur pro
bare ſed qui aſſerit ſolennitatem.
8 Poſſeſſor maleſidei regulariter excuſatur a fructib⁹
percipiendis.propter titulū: ⁊ nu..o.⁊.u. vbi limitaꝛ
in emptore contra ll.interdictas.
9 Solennitas intrinſeca interueniſſe preſumitur nō au
tem extrinſeca.
11 Emptor qui ab eo emit quē ſciebat in fraudem cre
ditorū vendere tenetur etiā de fructibus percipiēdis
nec excuſat eū titulus.Idem in eo qui a ꝯpulſo emit.
12 Iuriſdictione alicui cōceſſa.omnia conceſſa videtur,
ſine quibus iuriſdictio explicari non poſſet.

Quod in libello contu
1 liſti.Sciendū eſt.† q̄ q̄ñ qḋ eſt de aliqua re
inter fiſcū ⁊ priuatū: ſiue priuatus agit ꝯ
fiſcū ſiue fiſcus agat ꝯ p̄uatū: procurator eſt iudex vna cū preſide
prouincie:ſꝫ vꝛ eſſe quedā ꝯrietas in legib⁹. Nā q̄ñ p̄uatus agit ꝯ fi
ſcū dicit.l.pcur.ceſa. vna cū preſide p̄uincie iudex eſt vt.ſ. ſi aduer fi
ſcū.l.ij ⁊.l.edic.Si aūt fiſcus agit ꝯ p̄uatū dicit vna lex q̄ pcur.ceſa.
eſt iudex.vt ſ.vbi cāe fiſca.l j.in fi.alia dicit q̄ p̄ſes p̄uincie eſt iudex.
vt.j.de bo.va ſi q̄ñ.quas inuicē ꝯcordamus ⁊ dicamus q̄ pcur.ceſa.
eſt iudex vna cū p̄ſide p̄uincie.⁊ ita no.ſ. vbi cāe fiſca.l. ad fiſcū ⁊ ſic
ꝯcordamus.ll.qḋ promptū eſt vt ſ.de inof.do.l.j.q̄ñ aūt eſt qḋ inter
duos priuatos tūc p̄ſes p̄uincie iudex eſt.vt.ff de reſcin.ven l.fun in
2 fi.Itē ſciendū eſt q̄ † in vēditionibus reꝝ fiſcaliū vel fiſco obligata
rū quas vēdidit fiſcus ob debitū requirūtur per ordinē ad h̄ vt va
leat.qḋ fiat.vij.vel.viij q̄ ſi interueniat vt valet ꝯctus:ſi aūt aliqḋ ex
his deſit nō vꝫ qḋ ſit:vt ita pro vno ſolo qḋ deficiat totū qḋ agitur
vitieꝛ ⁊ eſt ſiſe.ff de fideiuſ.l.grege § illud ⁊ j de pre curia ſine de.nō
ali.l j.⁊ ij.Primū eſt q̄ requiriꝛ vꝫ q̄ q̄ñ ſit venditio per fiſcū rei
ſibi obligate q̄ ille cuius res fuerūt vere ſit debitor fiſci pp̄ q̄ debi
tū ſiat vēditio Scḋm q̄ in ſolone ipſius debiti ſit ceſſatū interpella
to debitore corā p̄ſide p̄uincie qui eſt iudex.vt.ſ. ſi pp̄ pu pen l j ⁊
ij ⁊.iij Itē q̄ ſit ceſſatū in ſolutione per bienniū in eo quod fiſco de
betur. nam tunc poſt biennium poterit fiſcus vendere res ſibi obli
gatas etiam tacite ſicut ⁊ quibus creditor pignus ſibi obligatum
vendere poteſt poſt biennium ex quo ceſſatum eſt. vt ſupra de iure
do impe.l.fina §.j. Si autem ſit annua preſtatio in cuius ſolutione
ceſſatū ſit tūc poterit fiſcus vēdere poſt biennium ſecundum vnum
intellectum vel ſm̄ aliū ſtatim ex quo ceſſatum ſit in ſolutione.vt.ſ.
ſi pp̄ter pu.pen.l j.Tertiū eſt q̄ñ vēdidit fiſcus ſiue rem ſuā ſiue alie
nā ſibi obligatam qḋ dꝫ fieri ſubaſtatio.i. p̄clamatio q̄ quicūqꝫ ve
lit talē rem emere vadat ad talē locū q: expoſita eſt venalis ⁊ quod
plus offerēti dabiꝛ.vt.i.e.l.fi.⁊.ſ ſi pp̄ pu.pen l j.⁊ ij Quartū q̄ plus
offerēti deꝛ ſicut dr̄ in eccleſiaſtica.vt.ſ de ſac ſan ec auꝛ hoc ius por
rectū.nā res ec.ſiue iura eccleſiaſtica vel diuina ⁊ publica parificātur
vt.ſ.de ſac.ſan ec.l.fi.⁊ in auꝛ de nō alie § ſinimus.in verſ ſed in his.
Quintū qḋ iuſto pretio vendātur.vt j.e.l ij.⁊ ſ. ſi propter pu pen.l.
j.⁊.ij ⁊ ff de iur.fiſci.l.iij § ō vi.Sextū q̄ bone fidei emptor ſit vt ſ.
de iur.fiſ.l ſi minori. Septimū q̄ pcurator fiſci interſit dicte vendi
tioni vel alius cui a p̄cipe mandatū fuerit ius vendēdi.vt in hac.l.
§ ⁊ ad hoc ꝯcor ff má.l.ſi pcur § j ⁊ ſ ſi pp̄ter pu. pen l.ij. Sicut ⁊ in
re minoris dr̄ qḋ dꝫ interuenire tutor vel curator. vt ſ. ſi aduerſus
fiſcū l edic.⁊.ſ ſi pp̄ pu.pen.l.j.Octauū eſt q̄ certo tp̄e ſtet reſpub ex
poſita venalis.vt.j.e l.ſi tpe.q̄ q̄tū ſit nō habemus hodie determi
natū a lege vt in re.ec l xx.dieꝝ.vt.d auꝛ h ius porrectū q̄ tale poſ
ſimus dicere q̄ debebit eſſe iſtud.nā ſicut dixi iura diuina ⁊ iura pu
blica equiparātur vt.d.l.ſ de ſac.ſan.ec l.vt inter diuinū ⁊ in auꝛ.de
nō alie.§ ſiminus in fi ⁊ ſ.ex qb.cau maio.l reſpu Vel poſſimus di
cere qḋ illud tp̄s debebat eſſe tale quale placebit ei q̄ hēbat ius ven
dendi apponere in p̄clamatione.Vt q: dicit quicūqꝫ vult emere talē
rem veniat ad talē locū ⁊ plus offerēti dabiꝛ ⁊ hoc vſqꝫ ad mēſem
vel ad aliā diē vt placebit pcur fiſ vel ei qui ius vēdēdi a p̄cipe hꝫ
apponi facere in p̄clamatione Sed in vēditione priuati ſecus eſt.nā
nō pōt ipſe vēditor tp̄s apponere.j q̄ offeraꝛ melior ꝯdō niſi de ꝯſē
ſu emptoris ⁊ p̄tio ſup hoc appoſito tūc aūt ſic.vt ff de in diē adiec.
l.ij Iſtis aūt interueniētib⁹ vꝫ vēditio ⁊ nō retractaꝛ.vt.ſ. ſi aduer.
fiſ l.edic ⁊.ſ.de remiſ.pig ſi hypotecā ⁊ de cō re alie.l.fi. Sed et ſi
aliqḋ iſtoꝝ deficit irritaꝛ totū qḋ fit ⁊ nō vꝫ vt hac.l j.⁊.l.ii.⁊ ar.ff ō
fideiuſ.l.grece § illud.⁊.ff de traſla.cū hi § ſi p̄tor.⁊ ff qb⁹ ex cau.in
poſ.ea.l.fulci.§ j.⁊.ij.¶ His ita p̄miſſis ſic pono caſum.quidā acceſ
ſit ad principē ⁊ porrexit ei quendā libellū deprecatoriū in quo ita
continebatur.do.impa.ego eram debitor fiſci ex ꝯctu quem celebra
ui ſecū puta accipiēdo ad penſionē ſtationē.vel accipiēdo mutuū vel
aliū ꝯctū faciēdo cū fiſco.agit p̄curator fiſci ꝯ me ⁊ fui ei cōdemna
tus p ſnīam vel ex aliq̄ debito fui ꝯdēnatus fiſco pecuniariter.non
appellaui tranſiuit ſnīa in vigorē rei iudi.nō ſolui.fui in mora vn̄ ve
nit procur.fiſ.⁊ quaſdā res meas ſibi obligatas ex ꝯctu tacite vel ex
ſnīa accepit in cāꝫ pignoris ⁊ in cām iudicati q̄dā aūt alius offāl is
qui nō hēbat ius vēdēdi vēdidit dictas res nō interueniēte pcu fiſ.
vel aliq̄ alio q̄ hꝫ ius vendēdi ⁊ nō facta ſubaſtatiōe ⁊ non ſpectato
tāto tpe ad vēdēdū q̄tū expectare dꝫ fiſcus ⁊ nō ēt interueniētibus
alijs ſolēnitatib⁹ q̄ ſm̄ ordinē in talib⁹ vēditionib⁹ reqrūtur ⁊ ego
volo ſoluere id in q̄ fui ꝯdēnat⁹ pp̄terea ſupplico vobis q̄ faciatis
res meas mihi reſtitui.Impator ita r̄ſidet amice tu debes ire ad pc.
meū ſ.ceſa.cui⁹ eſt cognitio p̄dictaꝝ reꝝ.nā q̄ñ eſt qḋ inter fiſcū ⁊ pri
uatū pcu.ceſa tūc iudex ⁊ p̄pones ei.i corā eo ius tuū qḋ habes con
tra fiſcū.nā itelligo q̄ dabis libellū fiſco ⁊ ages ꝯ fiſcū pignora ac.
⁊ repete res tuas cū ſis paratus ſoluere qḋ debes vel allegabis ea q̄
ſ.dixiſti ſ. q̄ ſolēnitates dicte nō interuenerūt ⁊ ſi pbabis q̄ nō īter
uenerūt dicte ſolēnitates qḋ pbas eo ip̄o q̄ nō p̄babiꝛ ꝯrīū ⁊ tu ſol
ues fiſco q̄ debes vt ēptor adhuc ei nō ſoluerit p̄tiū dictaꝝ reꝝ ⁊ ſic
adhuc debitor remāſiſti.vl ēt ſi volueras tu nō es liberat⁹ tali ſolo
ne eo q̄ ꝯctus nō tenuit ⁊ ſic adhuc remāſiſti debitor ⁊ ſoluere dēs
⁊ tūc qī emptor erit maleſidei eo q̄ emit nō ſuatis dictis ſolēnitati
bus ipſe

bus ipse pcurator meus rescindet dictā venditionē mala fide factā z
faciet tibi restitui cū fructibus q̄s talis male fidei emptor pcepit vel
pcipere. z h̄ est qd dicit. Et ɔcor ad hoc. C. de iure fisci. l. iij. z. ī de pre
dijs curialiū. l. C Literā aūt sic expono q̄ in libello. s. precū siue de-
precatoriū vel supplicatoriū. cōtulisti. s. tu debitor fisci qr ɔdēnatus
pro dcō debito. vel forte p delicto z te cessante in solōne fuit res tua
in cām pig. iudicati a fisco capta z vēdita ab illo officiali qui nō ha-
buit ius vendēdi. qd mō pponas qōnē pncipi supplicādo q̄ faceret
tibi rē restitui pcur. meo. s. cesa ad cuius pcura. offiñ ptinet. nā qñ est
questio inter fiscū z priuatū puta qr priuatus agit ɔ fiscū pcur. cesa.
est tūc iudex z hz cogscere de illa cā. C. de offi pcur. cesa. l. ij. desideriū
tuū. qr desideras z supplicas rem tuam in cām iudicati captam z mi
nus solēniter venditam tibi restitui. allegato intelligo iudicem corā
eo. super hoc ordinato. vt qr dabis libelluz fisco. vel pcura. fisci corā
dicto procuratore cesa q est de hoc iudex z propones in libello pig.
ac. que tibi cōpetit hoc casu eo qd ex ɔctu quem celebrauerat erant
res tue fisco obligate tacite. vt. C. de pri fi. l. ij. vel ex quasi ɔctu i. ex
3 snla. † nam iudicio. i. snia. quasi contrahitur vt. ff. de peco. licet vnde
n ex quasi ɔ: tu res sunt fisco obligate. vt no. C. de iur. fis. l. j. vñ tibi cō-
petit pignoraticia q̄ est verū si solueris qd debes. vt. j. dicit. z ad hec
ff. de pig. ac. l. q̄diu. z agitur hic ɔtra fiscum qr res hz z nondum eas
tradidit emptori vel tradidit cum agitur hic contra eū qui hz facul
tatē rei restituende qr pōt ab emptore vendicare z venditionē resciu
b dere cū non fuerat facta s̄m. l. sicut dr z in iconomo qui rē eccle ven
didit non obseruata s. solēnitate. vt. C. de sac. san. eccl. iubemus. § sane.
Uel si vellet dicere fiscus huic debitori. volo tibi cedere actiones q̄s
habeo ɔ emptorē nō audietur. qr nō tenetur eo qd habeat acē vt. ff.
de reg. iur. l. nemo ideo. sed qr male vendidit. z qr ipse rē habuit obli
gatā ad h̄. ff. de peculio. q̄ debet. Posset ēt dici q̄ agere tu debitor
rei vē. ɔ emptorē. sed prima mihi placet cū. s. pcur. corā eo. si phaue
ro. sub q̄ phabo eo ipso q̄ nō phatur ɔriū. vel aīr. vt. j. dicā phabis.
p mediū. s. cū indictiōe rei vel tpis. nō actore pcurato. i. nō interueniē
te z autoritatē pstante vēditioni. pcuratore s. fisci nā ipe est q hz ius
vendēdi res fiscales. vt. j e. l. quicūq. z idō dz ipse vēdere vel vēditioni
interesse: sicut dr in tutore. vt. C. si pp̄ter pu. pen. l. ij. vel eo cui venden
di facultas fuit. sub. s. data a pncipe vel fisci pcur. ad h̄ ff. māda. si p-
cur. §. j. z. C. si pp pu. pen. l. ij. Isti eñ tales qbus data erat sic facultas
vendēdi bñ possunt vēdere nō tñ possunt dupla pmittere vt ex hoc
ad duplū fiscū obligent. vt. ff. de iur. fis. si pcurator. z vz vēditio a pre
4 dictis facta si ptiū eis soluat alr nō † nā nō possunt fidē hre de ptio
vt. d. l. si pcur. qd est spāle in fisco. nā regulr pōt hri fides de ptio: vt
institu. de re. di. § si vēdite neq habitis astio. vna lra dr astio i nō fa
cta subhastatione: alia lra dr habitis astis a. l. pconis perdictis. Tertia
lra dicit nō habitis astis. i. dicere nō facta interpellatione debitoris
corā iudice puta corā pside nā tibi reqrit hñ. vt. C. si pp. pu pen l ij.
z. iij. nō aūt exponas nō habitis actis. i. nō facto inde instro. nā non
esset verū. nā ēt si nō fiat instrm de vēditionem fiscali nihilominus va-
let vēditio. vt. j. l. si lasiñm. z no. C. in rub neq eñ ordine pacto. i. non
— suato ordine qui suari dz in vēditionibus fiscalibus. nā. vij. vl viij.
requirūtur. vt no. C. in euidētia huius l. vēditas res esse. s. a quodā offi
ciali qui nō habuit ius vendēdi. z dic res tuas q in cā pignoris z in
cā iudicati capte fue. sit. z id qd ex cā iudicati debes. s. fisco qr ɔdem-
natus fueras ex debito ad qd tenebaris fisco ex ɔctu: vel forte ɔdē-
natus fueris pecuniariter ex debito: z pp hoc debitū fuerunt capta
pignora a fisco z a quodā alio officiali vēdita q nō habuit ius ven-
dēdi z dico debes: qr emptor nō soluerat ptiū fisco z ita tu es adhuc
debitor: vel dico debes qr soluerat emptor pretiū: tñ tu nō es libera
5 tus tali solone † qr ɔctus nō valuit cū factus fuit ɔ formā huius. l.
z aliaꝝ q imponūt certā formā z solēnitatē. nam nō valuit ipo iure
vt. C. de le. z cō. nō dubiū z ff. de pac iur. gen. §. ptor ait Uel nō valuit
ipo iure. qr nō fuerūt seruate solēnitates q hic dnr z idō nō valuit vē
ditio ipo iure. vt. ff. de pu. cre. l. impu. vel dic valuit ipo iure sed quo
ad effectū nō tenuit qr rescindit pcuratori cesa data resti. ex clausula
gnāli: si qua mihi iusta cā zc ff. ex qui. cau. maio. l. j. z ff. ex quib. cau in
pos. ea. fulcinius. § j. z. ij. Et sic nō es liberatus. sz adhuc debes z hēbit
hoc casu fiscus duplū: vnū simplū a te qd debebas: z aliud ab empto-
re qd emptor pdit z fiscus lucratur pp delictū emptoris q emit ɔ legē
interdicta: sic eñ alibi. s. q̄ fiscus lucrat ptiū pp delictū emptoris. ff.
de dam infec. l. fi. z. ff. de iure fis. l. lucius. si aūt diceres q̄ ɔctus tene-
ret tūc si emptor soluisset fisco debitor esset liberatus tali solone nō
deberet solui ptiū tunc emptori exponēs debes. s. emptori. Sed pria
expositio magis mihi placet exsoluens. s. fisco s̄m primum intelle-
ctum. vel dic emptori s̄m alium: sed primum videtur verius. recisa
venditione: scz facta pro cesa. procur. vel dic vēditione facta ab alio
qui ius non habuit: scz faciendi male fidei facta scz in hoc q̄ dicte so
lennitates nō sunt seruate. in easdem res scz tuas captas loco pigno
ris z distractas minus solenniter vt dictum est. recipiens scz intenta-
ta pigno. actio. cōtra fiscum s̄m vnum intellectum qui verus est: vel
verius est: vel dic s̄m alium intentata rei venditio. contra emptorem
vt plenius infra dicam cum fructibus quos ad emptorē peruenisse
ɔstiterit. s. de facto nō de iure: vel dic peruenisse ɔstiterit
scz de iu. i. z q debite z de iure peruenerūt verbi gra pce
pit pēsionē magnā de lupanarib q dimisit teneri in
domib sic obligatis z ēptis: vel pcepit pēsionē de lu
do taxillorū quē pmisit fieri i domo vl fūdo ēpto de
qua magna pstaꝝ pēsio boñ. Uel pmisit in domo vel
fūdo doceri vel exerceri artes magicas z mathemati
cas vel similia turpia seu iprobata de qbus magnā mer
cedē pcepit: isti sūt fruct q̄s de facto pcepit et nō de
iure cū q̄ eos pcepit restituere d. i. sunt fruct q debite
pcipiuntur vt licite pēsiōes de domib z fruct agroꝝ
z pratorū z vinearū: z istos similiter debēt restituere.
s. si eos pcepit nō aīs. lz etiā debitor maiores pceptu-
rus fuisset: vel dic cū essēt fructib quos peruenisse ɔsti
tuerit. i. quos cōstat peruenire deberez eo q̄. s. adhuc pē-
dētes erāt in fūdo. Uel dic tertio pprie sicut stat lra
peruenire debere ɔstiterit. qr tenetur de pceptis z pcipiē
6 dis z hoc phaꝝ. p gl. vt. j dicā. C † Habemus ergo in
hac. l. illud no. q̄ quādo plura requiruntur a iure nd ali n
quā rē pficiēdā qd oīa interuenire debēt et si aliqd il-
loꝝ deficit nō valet res de qua querit z ad illud ɔcor.
j. l. pri. ar. ff. de trāf cū hi. § si ptor. z. ff de fideius. gre. §.
et illud. et dixi de hoc. C. de iure fis. l. vlti. C Itez habe
mus in hac. l. duo dicta q̄ videntur esse ɔ omnes regu-
las pmū est q̄ debet hic debitor q agit ɔ fiscū ad recu
perādas res suas quas fisco vēdidit phare qd nō in-
teruenit pcu fis. z qd nō fuit facta subhastatio. z q̄ nō
interuenerūt alie solēnitates que inuentionibus fiscali-
7 bus requiri debēt † z ita negatiuā dz phare q̄ est ɔ re
gulā. C. de pba. actor q̄ affeuerat. Itē et debet phare
solēnitatē defuisse q̄ est ɔ regulā qua dicitur qui solē
nitatē dicit probare debet. vt. ff de publi. quecūq. § j.
Scdz est q̄ emptor qui emit nō solēniter debz res re
stituere cū fructib quos percepit z quos percipere de b
8 buit. z sic † male fidei possessor tenetur de percipiēdis q̄
est ɔ regulā qua solet dici q̄ male fidei ēptor excusat
pp ti. a pcipiēdis. vt. C de rei ven. si fūdū. Ad que ita
dr et statim ad primū quo dicitur q̄ actor phet nega
tiuam z probet solēnitatē defuisse. quia intelligit q̄
probat eo ipso. q̄ nō phatur contra. similis expositio
fit. j. qui mili. non pos l. super seruis z C. de iar. fis. l. vl-
ti. secundum vnū intellectū illius l. Uel possumus di-
cere secūdo mō z sic q̄ hic emptor producebat instru
mentum publicum in quo cōtinebatur quod emptio
facta erat z dicte solennitates interuenerant. z sic di-
cto instrumēto standū erat nisi probetur cōtrariū vt
C. de pba. l. cuz precibus. ppterea ergo debet probare
hic actor. z phabit per obliquum. Nā in instrumento
cōtinebatur q̄ ēptio facta erat z dicte solēnitates inter-
uenerant. z ista facta fuerant tali die z procurator fis-
ci interfuit venditioni quomodo facta vēditio. vnde
emptor probabit cōtrarium per medium. puta quod
ego die quo facta fuit dicta venditio procur. fisci erat
rome z sic apparebat q̄ non interfuit venditioni que
facta fuerat in prouincia. Itez q̄ emptori die ante vē
ditionem completam apparuit alius volens plus da
re pro re illa. z non fuit data offerenti z similia proba
bit. s̄m q̄ dicitur. C. de contrahen. z cōmi. stip. l. opti-
mam. in fi. Et hec sunt due vere solutiones alij dicūt
q̄ eo ipso quo venditio facta esset debēt presumi om
nia solēniter facta. z ideo dz phari ɔriū. z ad hoc facit
institu. de fideius. §. fi. z. ff de verb obli. l. sciendū z insti
tu de inuti. stip. §. si scriptū. in quib dicitur q̄ si scri-
psit in instrumēto pmisisse aliquem vel fideiussisse q̄
presumuntur omnia solēniter acta. z ita dicūt hic si scri
ptū sit vēditionē factā presumuntur omnes solēnitates
9 que requiruntur intercessisse. † Sz ista opinio nō est bo
na loquuntur enim dicte. ll. in solēnitate intrinseca que
est pars rei sine qua nō potest fieri qd fieri dz vt est in
stipulatiōe siue pncipali siue fideiussoria. nā nō potest
fieri nisi pcedat interrogatio. vt insti. de vb. obli. l. pri.
vnde ex q̄ dixit fideiubeo vel pmitto intelligit inter
rogatio ɔ pcessisse q̄ est pars pmissionis. sic hic dicerē
in solēnitate intrinseca. nā ēptio nō pōt esse sine consē-
su. vt insti. de oblig. q ex cōsensu. in princi vnde si scri-
ptū sit venditionē factam intelligimus cōsensum in-
tercessisse. sz in extrinseca solēnitate secus est nā lz scri
ptū sit pmissionez factā si est minor nō ppterea intel
ligit h curatore q̄ actor fuerit vl curator. vl q̄ minor
iurauerit. vl si est mulier z scriptū sit eā fideiussisse nō

n C Cōtrahitur. Adde eūdē. in l. j. C. de iur. fis. nu. xv.

b C In iconomo. Adde eūdē odof. C. in l. si minori. de iure fis. nu. xij.

pter hoc intelligit q renuntiauerit velle.sc.cũ nã iste solẽnitates nõ sunt pars rei.i.q sine eis nõ possit fieri 9ctus nã põt sine eis fieri.lʒ ieffica sit. Et si dicas in hac.l.nã lʒ scriptũ sit venditionẽ factã non pter hoc presumat q iste solẽnitates intercesserũt cũ sint extrinsece a vt dictũ est.secus si diceret instrumentũ venditionẽ factã et solẽnitates intercessisse. nam tunc staret instrũ quousqʒ 9triũ probaret.vt.s.de pba.l.cũ preciibus. Ad hm aũt q hic dr q emptor male fidei tenet rem restituere cũ fructibus pceptis et pcipiendis ita dicit Py. intelligo dicit ipse py. pceptis.s.iam a solo separatis.et pcipiẽdis intelligo.i.pẽdẽtibus nõdũ pceptis vel a solo separatis.† nã tales sũt ptes rei.vt.ff. de rei vẽ.l.fruc.pẽdẽtes.et iõ tenet de eis nõ vt de fructib9.sʒ tanq̃ de pte rei aliogn omit ipse intelligo cũ qui gaudet ti.a pcipiendis nõ esse tutũ fore absurdũ. vel põt dici qõ intelligat teneri de his q puenerũt.s. de facto et nõ de iure.vt sunt pẽsiones magne de lupanarib9 et de ludo taxillo et filia.vt.s.dixi circa lfam. Itẽ tenet d his q̃ debuerũt puenire.i.q iur.et debite et licite puenũt.vt sunt licite pẽsiones.et fruct9 agrorum. nã de his tenet.si tñ eos pcipit et non alr.nã si nõ pcipit iʒ debitor forsan pceptur9 fuisset.nõ tenet pp titulũ.vt in.l.9tra. ¶ Vel tertio dicim9 q† tenet iste emptor de pceptis et pcipiẽdis.et est h spãle q nõ excusat pp ti.a pcipiẽdis.eo q 9 legũ interdicta emit.sicut et alibi dr.j.de agri.et cẽ.quẽadmodũ in aut.de nõ ali. aut pmu.§.si qs igit emerit.et sic est l eo qui emit ab eo quẽ sciebat in fraudẽ creditorum vẽdere.vt.ff.q̃ in frau. cre.aut ptor §.p hãc.itẽ fallit in eo q emit ab eo q̃ 9pust sus vẽdidit.vt.ff.qõ met.cã.sed et partus.et sũt alij casus q not.in d.ti.s.de rei vẽ.cer. Et hãc approbãt nri doc.tã sup ista.l.q̃ sup illa.s.de rei vẽ.si fun.et.l.certũ. Sʒ in lib.do.Mar.deficiebat illa clausula peruenire debere.et tũc plana erat.et 9.l.istã nõ essent plura dicenda.qua iste est ver9 intellect9.qr hec.l. loqt qñ agitur 9tra fiscũ vt P.dixi pig act.lʒ qr gl. faciãt mentionẽ q rub.ista põt ĩtelligi q agebat 9 emptorẽ rei vẽ. ideo tãgo illũ casum. Et dico sic q̃dã accessit ad principẽ et sic pposuit dñe sum 9dẽnatus fisco pp debitũ ad qõ sibi tenebat et trãsiuit snia in vigorẽ rei iudicate cũ nõ soluerẽ fiscus accepit quasdã res meas in cãm pignoris et in cãm iudicati. h facto venit quidã officialis fisci qui nõ habebat ius vendẽdi et vendidit illas res meas et min9 solẽniter qr nõ interuenit pcu. fisci.nec alius qui hʒ ius vẽdendi.et nec fuit facta subastatio.nec alie solẽnitates interuenerũt q̃ hm ordinẽ in vẽditionibus fiscalibus requirũtur.vñ ego supplico vobis q faciatis mihi illas restitui. nã ego sũ paratus soluere fisco id q debeo.imp.rñ.amice vade ad procur.meũ.s.cesa.et corã eo allega q̃ dixisti in libello precũ quẽ mihi dedisti.nã eius offĩ est cognoscere de qõne tua.et si tu pbaueris corã eo q tu dicis et allegas ordinato pus iudicio et porrecto libello ipsi emptori in quo intẽtabitur rei ven.et lis 9testabitur et tu pbaueris q nõ interuenit pcur.fisci.vel alius q haberet ius vendẽdi.et q nõ fuit facta subastatio et q non interuenerũt alie solẽnitates que in vẽditionib9 fiscalibus requirũtur.et tu vis soluere id qõ debes fisco: et in quo fuisti 9dẽnatus: pcurator meus.i.ce.rescindet talẽ venditionẽ mala fide factã eo qõ dicit solẽnitates fuate nõ fuerũt: et dictas res tuas statuet tibi restitui cũ fructib9 q̃s malefidei emptor pcepit vl percipere debuit. et h.d. ¶ Literã aũt sic expono hm hunc casum.qs in libello.s.precũ vel supplicationum. expone sequentẽ lfam.vt.s.exposui vsqʒ ibi pbaueris scʒ ordinato iudicio prius corã dicto pcur puta oblato libello emptori et intentata rei ven. et lite super h 9testã.fierent postea pbationes.et intellige qõ pbetur negatiua put.s.exposui et lfaʒ sequentẽ expone.vt.s. exsolueris.s.fisco si emptor enĩ soluerat preciũ rerum emptarũ vel si soluerat 9ctus nõ tenebat et ita punietur emptor qui emit cõtra legũ interdicta.nã perdit preciũ qõ dedit patitur et aliã penã qr tenetur etiã de percipiẽdis.vt.s.no.in alio casu. Vel dic soluerit.s.emptori si diceremus 9ctũ ab initio nõ tenuisse.et emptorẽ soluisse pretiũ fisco.et sic tali solutione debitor esset liberatus: et tũc qõ dicit debes exponit.i. debebas et totã sequentẽ lfam vsqʒ in fi.expone.vt.s. ¶ Sed ad vnũ q hic dr hm hũc casum.s.q si agit debitor 9 emptorẽ qõ pcur.ce. sit iudex. vl 9 nã si est questio inter duos priuatos tũc preses prouincie dʒ esse iudex.vt si de rescin.ven.l.fundũ et dixi s. in euidentia huius.l. Sed dico q hoc casu opʒ qõ procurator sit iudex et iste debitor ita dicet ago 9 talẽ emptorẽ rerum mearum. qr minus solẽniter emit: et peto dictas res meas pponẽs ad h rei ven. etiã cuʒ fiscus deberet eas mihi restituere: qr eas habuit et male vẽdidit: tñ eas nõ hʒ sʒ emptor peto a vobis dñe pcur.cesa.q porrigatis h casu mandũ ad emptorẽ: et ita hoc casu est iudex pcu. ce.† qr enim iurisdictio 9cessa est: et oia vñr esse 9cessa. sine qb9 iurisdictio explicari non põt.vt.s de iur.om.iu.l.ij. Sʒ sicut dixi primus ĩtellectus mihi verior vl eo q hm istum nõ bene litera adaptatur nec de plano exponitur.

a ¶ Extrinsece. Addo. bar. fo. zi. in 9fil.cliij. ad hãc obiectionẽ in ij. pte. et d. mary a.fo. eiusdem. o. bar. genito rẽ i 9fil.xv. ver 9firmatur etiã circa me.et in 9fi xxix d. ij. pncipalr ibi pmũ et obstat in f. parte. et vide do. alex. de imol in 9fi.ccij f ij. co.in.ij.pte.

Summarium.

1 ¶ Commentum dictio vnde descendat.

2 Solennitates plures quoties ad alicuius rei perfectionẽ interuenire debẽt.si aliqua illarum omittatur tota dispositio nulla est.

3 Venditioni rerum fisco hypothecatarum facte per fiscũ si interueniat aliq̃ fraus.rescindit 9ct9 etiã si deceptio sit.s. dimidiã iusti ptij als sec9.

Duplex ratio. Ista.l.tractat de eadẽ materia de qua superior lex .pri. et ponit talẽ cãm quidã debitor fisci cessauit in solone debiti.fisc9 siue pcurator fisci accepit quasdã possessiones ei9 loco pignoris et vẽdidit. Sʒ in hac venditione fuerũt duo defect9 vn9 qr nõ fuit facta subastatio.alius qr fuerũt dicte possessiones vẽdite minori ptio vẽditio fuit facta in fraudẽ hui9 debitoris qr ipe modicũ et paruũ debitũ fisco debebat et pp modicũ et paruũ debitũ fuit facta vẽditio et sic iusta videret dcã vẽditio.qr fiebat pp exiguũ debitũ iõ vili et puo ptio facta fuit et in h fuit fraudat9 debitor qr residuũ forte ptij fuisset ei restitutũ si iusto ptio fuisset vẽditio facta fuit dicta vẽditio facta in fraudẽ fisci inutilis et dãnosa rõnibus fisci qr ita modicũ fuit ptiũ q totũ debitũ fisci nõ fuit ex ptio psolutũ imo remansit aliqua ps ad soluendũ venit iste debitor et fuit corã pcura.cesa.et porrexit libellũ 9 pcura fisci petẽs ab eo possessiões suas.et pponẽs act.pig.et allegãs pdictos defect9 fuisse in vẽditione fisc9 negat pdicta et dt q lʒ pdicta vã fuissent nõ tñ tenet et iõ debitor q̃sunt a principe.qd iur.impa.rñdet h mõ debitori pponẽti qõnẽ.amice duplex rõ adiuuat desideriũ tuũ. Prĩa est qr subastatio nõ interuenit vt dicis. Scda q vili ptio ob exiguũ debitũ fcã fuit vẽditio et in fraudẽ tuã et in fraudẽ fisci.vade ḡ et pba pdicta vã esse.nã si tu pbaueris et solueris qõ fisco debes tu cõsules pp h indẽnitatiue tue.qr pcura.cesa. rescindet talẽ vẽditionẽ.et restituet tibi pos.tuas. Idẽ cõsules indẽnitati fisci.nã tu solues ei totũ q debes integre vt dcm est.et h est q dt C.dcor.s.l.pri.et.s.de iure fisci.l.si min. ¶ Lrãʒ sic expone duplex rõ scʒ q̃ sequit desideriũ tuũ.s.debitor qui pposuisti qõnẽ pncipi.et dic desideriũ s qõ est in eo qõ desideras possessiões tuas quas pp debitũ q fisco debebas fisc9 loco pignoris accepit et vẽdidit tibi.restitui cũ vẽditio nõ tenuerit et ista e prĩa rõ q̃ desideriũ tuũ iuuat.ptermissa.i.pter hãc 9ctũ missa.qr nõ fuit in isto 9ctu fuata solennitas subastatiões astarum solẽnitate.i.subastatiõis solẽnitate q̃ nõ dʒ omitti.vt.j. l.si.s.si aduer.fis.l.edic.et illa solẽnitas est talis qr fit pclamatio. qcũque vult emere talẽ rẽ veniat ad talẽ locũ qr exposita ẽ venalis et pl9 offerẽti dabit.et dʒ stare sub tali subastatiõe.xxv.dieb9 vt.j dicã.i e.si tpe et de hac subastatiõe dixi.s.e.l.pri.pos.tuas.o debitor q̃.s.possessiões pp debitũ in cãm pignoris capte fuerit a fisco. ex offõ.s.fisci.a. possis.s.fisci.distract9.i.vẽdit9 et min9 solẽniter.suggerẽ.i. dicis.et qr ecce scda rõ q̃ iuuat desideriũ tuũ ptij vtilitate s.vili ptio.et dico vili. j.dimidiã iusti ptij pp fraudẽ vl gfaʒ q̃ iteruenit.et h.i.vtilitas ptij nõ debuit iteruenire imo iustũ ptiũ debuit iteruenire.vt.ff. d in.fis. l.ij § diui.et.s.de resci.vẽ.si qõ.et.j.de pdijs cu.l.j.ob exiguũ debitũ. s.ad qõ tenebarẽ fisco gfosaʒ eptionẽ.et dico exiguũ qr puũ fuit vl qr solueras maiorẽ ptẽ.ita q exiguũ remãsit.gfosã e ptionẽ.i. eptionẽ plena gfa qr p gfaʒ fcã fuit minori ptio vel p fraudẽ tuã in fraudẽ tuã.s.debitor q̃ fraus fuit in h.s.qr ob modicũ debitũ qõ debebat fisco vẽdidit illi ptio vili.vt iusta videret fuisse venditio et iustus modus ad vẽdendũ. Itẽ fraus fuit qr si iusto ptio facta fuisset vẽditio residuũ ptij qõ superesset a debito debebat restitui debitori. et iõ vendidit vili ptio vt nil redderet.in h fuit fraus vel in fraudẽ tuã.i. in dãnũ tuũ sibs expositio sit.j de fun pa.l.ij.et.ff de edil. edic. cũ aũt.§. excipit factã s.dicit qõ est.j.als est in lfa cõpertũ siue cõperta in vtilitatẽqʒ.i.cõtra vtilitatẽ rationũ mearum.s.fisci.q.d. in dãnũ fisci qõ est.scʒ in hoc.qr tã vili ptio vẽdite fuerũt qõ non est ex hoc solutum totũ qõ fisco debet. vnde in hoc dãnificatus est fiscus.sibs expositio sit.j.e.l.9tra.s. de hereti.l.vij et 9strue sic.qr pro e.et qõ dicit aduersariũ.i emptorẽ cõmentum fuisse i. fraudulenter et per mendaciosam cõpositionem et conuentionem fecisse in vtilitatẽ.i. cõtra vtilitatem. rationũ mearum.s.fisci.nam fraudulẽter fecit emptionẽ perq̃ fiscus

1 fraudatus est.qr nõ est ex emptione fisco integre satisfactũ. et dic† q hec dictio cõmentũ descẽdit a cõmentor cõmentaris. cuius ptõritũ deberet dicere cõmentatus sum. Sʒ si sincopatur et dr cõmentus sũ. et eius sensus est cõmentum.i.cõpositio per mandatũ.et per cõpeta et

ornate

ornata vba falsa facta. q̃ pp. s. q dupplex ratio iuuat ꝯsideriũ tuũ il licita ista redargue. i. redarguẽdo. ꝛ agẽdo ꝯiuncte q: ista illicita ꝯue n. dr. s. ꝙ fuit omissa subastatio ꝙ fuit illicitũ omittere. q: l. vult ꝙ interueniat in oib' vẽditiõib' fiscalib'. vt. j. eo. l. q̃ctiqꝫ. ꝛ l. vl. Itẽ ꝛ ꝙ ꝑcij vtilitas interuenit. nã hoc fuit illicitũ imo. l. vult qd iustũ ꝑciũ interueniat. vt. ff. de iur. fis. l. iij. § diu. ꝛ. ꝫ. de iur. fis. l. iij. Itẽ ꝛ qd fraus ẽptoris interuenit ꝛ ꝯtra debitorẽ ꝛ ꝯ fiscũ ꝙ ẽt est illicitũ. q: l. vult ꝙ bõe fidei sit ẽptor. vt. ꝫ. de iur. fisci. l. iij. Et dixi agẽdo. q: tu ages ꝯ fiscũ ad possessiões tuas pigno. act. ꝛ ꝓbabis ꝑdictas solẽnitates defuisse qd ꝓbabis eo ipso qd nõ ꝓbabit ꝯriũ: vel ꝓbabis eo ipso ꝙ put. ꝫ. l. pri. dixi. ꝛ solues fisco debitũ ꝛ recisa vẽditiõe p ꝓcuratorẽ fisci recuperabis res tuas. qd ꝛ q̃lr fieri ꝺbeat vel habeat dic p oĩa. vt. ꝫ. no. l. prox. tã idẽnitatis fisci ꝯsules. s. soluẽdo ei qd debes ẽt si ẽp tor soluisset ꝑciũ fisco. s. ideo ꝙ ꝯct' nõ tenuit vt. ꝫ. l. pri. dixi. q̃ iue temeritati. s. indẽnitati opitulatur'. q: ꝓcurator' cesa. rescidet vẽdi tionẽ ꝛ tibi restituet possessiões tuas vt dixi. ꝫ. l. pri. Rescidit ergo i ista. l. vẽditio pp istos solos duos defect'. q ponit l hac. l. s. per sub astationẽ omissaꝫ et etiã ꝓpter pretij vtilitatẽ. i. propter iniustũ ꝑre tiũ etiã si alie solẽnitates interuenissẽt que no. ꝫ. l. proxi. et idẽ si vnũ
2 tãtũ defuisset. † Et sic colligim' hic illud no. ꝙ qñ plura requirunt vt pote necessaria ad aliquã reꝫ peragendã si vnũ solũ deficit nõ va
a let qd fit'. nõ enim sufficit aliqua interuenire vbi omnia requirunt vt. ff. qb' ex cau in pos. ea. l. fuluius. § j. ꝛ. § ij. Et ad hoc arg. ff. de trã sac. cũ hi. § si pretor. ꝛ. ff. de fideius. grece § illud ꝛ. ꝫ. de iure delib. po tuit. ꝛ. ff. de itinere actuq priua. l. nuri. ꝛ. §. hoc aũt l superiori. Et de
3 hoc dixi. ꝫ. de iure fis. l. ij † Et qd dixi pp iniustũ pretiũ rescindi vẽ
b ditionẽ intellige etiã si deceptio sit minor dimidia iusti ꝑtij. ꝙ est id q: fraus vel gratia interuenit in hac vẽditiõe et nõ in pretio si autem interuenisset fra' vel gratia sꝫ aliquo alio quoquomõ ꝑtiũ esset mi nus iusto tũc vltra dimidiã esse ꝺberet deceptio. sꝫ de hoc not. ꝫ. de iure fis. l. iij Itẽ qd dicit hic rescindi cõtractus ꝓpter hos defect' q̃ hic ponunt potest dici ꝙ nõ solũ hanc sed etiam aliaꝫ penã patitur iste emptor. q: forte tenebit ad quadruplũ quasi hic cõtractus scele stus sit et fisco perniciosus vt ꝫ de iur fisci. l. cũ ꝯtractus. Et differt hec l a superiori q: hic de iniusto pretio dicit de q̃ nulla. ꝫ. l. proxi. di xit. Itẽ hic dicit de duab' solẽnitatibus tãtũ omissis. ibi de oĩbus.

Summarium.

1 ☞ Vẽdite rei dominiũ nõ trãsfert in emptorẽ nisi soluto pretio.
2 Dominiũ trãsfertur ex traditione possessionis facta ex cã habili ad transferendũ illud.
3 Probationes eandem vim obtinent testes et instrumenta: fallit ali quibus in casibus.

Et si instrumentũ. Lex ista loquit de ꝑ ma parte rubrice s de fide instru. ꝙ fit in vẽditione fiscali. s. verũ illi soli vẽditiõi fiscali stet ꝛ fides teneat de qua factũ est istrumẽtũ an stet ei vẽditiõi de qua nõ sit factũ instrumẽtũ. ꝛ ponit hec. l. talẽ casũ. q̃ dam accessit ad principem. ꝛ proposuit sic dñe ego habeo vxorem. ista vxor mea emit bõa fide a fisco e iusto ꝑcio quãdã domũ quã fis cus vẽdidit ipsa enumerauit ꝑtiũ fisco vel alius ꝓ ea ꝛ dñium do mus fuit in eam translatũ ꝛ ita etiã tenuit eã aliquo tpe tandẽ acci dit qd mater vxoris mee q̃ erat mea socr' ꝯmisit delictũ ꝓpter qd bo na ei' debuit deuolui ad fiscũ vñ vẽit ꝓcurator fisci. ꝛ istã domũ vult apprehẽdere tãq̃ esset de bõis nostris vxoris mee. q̃ro a vobꝫ an pos sit et lꝫ de hac vẽditiõe nõ fuerit factum instr̃m nunquid nihilomi nus valeat si possit alijs probationibus probari. Imperator rñ. ꝙ lꝫ instr̃m nõ fuerit factũ de tali vẽditiõe. si tñ possit alijs ꝓbatiõib' idoneis ꝓbari vẽditio. facta ẽ ꝛ bñ valet. ꝛ ideo si vxor ꝓbauerit do mũ ꝑdictã suo noĩe emptã. s. p seipsã vel aliũ eius noĩe. ꝛ se pretiũ nu merasse vel aliũ ꝓ ea dñiuꝫ in se trãslatũ nõ patiẽ ꝓcu. ce inferri qõnẽ de illa domo huic vxori. lꝫ mater eius ꝯmiserit delictũ ꝓpter qd bo na ei' sũt cõfiscãda ꝛ hoc qd dicit. ꝛ si. i. q̃uis instr̃a ẽptionalia nõ ex stat. q: nõ fuerũt facta. vel facta fuerũt nõ tñ existũt q: ꝑdita sũt in qbuscũqꝫ ꝓbatiõib' s idoneis: similis expositio fit. ff. de ꝓcu. seruũ. §. publice. ꝛ ꝙ dicit ꝓbatiõib' tu dic s alijs puta p testes. vel p cõfessio nẽ aduersarij. vel p iuramẽtũ vel p cõparationẽ literarũ vel silib' mo dis. vxor tua o marite q̃ posuisti qõnẽ ostẽdit eas nomine ad se ꝑtine re. qñ a fisco. s. vẽdẽte. qo. s. vxoris tue noĩe dictã cõpatã [illegible] ꝛ p traditionẽ acceptã i dicere siue ipsa emerat siue alius ei' noĩe ꝑtiũ qd ab eo absolutũ ẽ. ꝛ idẽ si ab alio nã nõ refert a q̃ nũeret dũ tñ nũe
1 ret † reqrit em̃ so. ꝑ: ij ad hec vt dñiũ trãsferat p vẽdi. vt insti de reꝝ di. §. vẽ sꝫ ẽt nõ refert a q̃ fiat dũmõ fiat ꝛ i ea dñiuꝫ trãslatũ. põt ex
2 põi i. possessio tradita. † q: p possessionẽ acqrit dñiũ. vt. ff. de acq pos. l j §. j. qd est verũ si iducat qs in pos. ex cã habili ad dñium trãsferẽ dũ vt insti de re di § p traditionẽ. ꝛ ad hoc. ff. de fũ do l. si fũdũ. ꝛ de acqui rerũ do. hõ liber. § qcquid. ꝛ. ꝫ. de ꝓba l. cũ res. vel ꝓprie ponit dñium ꝛ sub per hoc ac si dicat littera per hoc ia eam dñium trans latum: nam per venditionem ꝛ per traditionẽ ꝛ pretij solutionem

c trãsferẽ dñiũ' hec oĩa reqrũtur in venditione fisci ad hoc vt trãsferat dñiũ: vt. d. §. isti. de re. di. §. vẽdite. fru a stra fisia exponit instis ei' vxori tue. ꝛ dic instis q̃ cõ miserat delictũ pp qd bona ei' debeat ꝑtinere ad fi scũ referre qd. s. indebitam procur. mens. s. ce. nõ finet
3 id est nõ ꝑmittet. † Ex. l. ista colligit ꝙ parẽ. obtinent vim testes ꝛ instr̃a nõ tñ i ncãis ꝑuatoꝝ lꝫ ẽt fisci. ad qd facit. ꝫ de fide instr. in exercẽdis. q̃ r̃la fallit aliqñ s. ꝙ ꝓbat tñ p scripturã ꝛ nõ p testes. vt. ꝫ. de iur. fis. ꝓ
b hibitũ. ꝛ. ꝫ. de man ꝑn. l. j. ꝛ ibi no. Itẽ not. in hac. l. ꝙ qui a fisco emit securus est: ꝛ securi' emit dũmodo so lẽniter. vt. ꝫ. l. j. ꝛ ad h facit. j. ne fis. rem q̃ ven eme. l. j. ꝛ. ij. ꝛ. ꝫ. de cõi re. ali. l. j. Et hꝫ in hac. l. fiscus ius cõe.

a ☞ Qd fit. Adde eũdẽ in. l. si. mis. ꝛ in. l. seq. ꝫ. de iure fisc. nume. x.

b ☞ Vẽditionẽ. ad rescin dẽdã vẽditiones ꝑtij nõ iusti. qd requirat ꝛ qño intelligatur dimidia iusti ꝑtij ꝛ qño p testes ꝓbet vide. d. alex. de Imo. in ꝯsil. cxiij. in iiij. colũ in iiij pte. Sꝫ nunqd per cessum vni' nũmi dicat deceptio vl tra dimidiã iusti pretij. ita ꝙ suppleri ꝺbeat totũ verꝫ ꝛ iustũ ꝑtiũ ꝛ locuꝫ hẽat remediũ. l. ij. ꝫ. de resci. vẽ. vide Ja. may. l aut. q̃ rẽ. ꝫ. de sa. san. eccle.

Summarium.

1 ☞ Venditioni rerũ fiscaliũ inter ceteras solẽnitates hec interuenire dꝫ. vt scilꝫ res venalis exponatur et subbastetur. ꝛ fiet certo tpe in subbastatione: sed quã tum sit illud tempus: ibid. ꝛ seq.
2 Ecclesia. fiscus seu respu. equiparantur quandoqꝫ.
3 Tpς vbi al. nõ exprimitur, arbitrio iudicis relictũ vr.
4 Venditor priuatus nõ põt rẽ venditã postea magis licitanti seu offerẽti dare nisi expressuꝫ pactum adie ctionis in diem cum emptore faciat.
5 Locationibus tpalibus rerũ fiscaliũ dꝫ certũ tẽpus statui vt intra illud magis offerenti adijciatur: secus in locationibus perpetuis.
6 Fructus percepti ex re vendita que postea plus offe renti adijcitur, ꝛ primo emptori aufert, cuius sint. an venditoris an primi emptoris, an vero scdi. ꝛ num. 8. vbi qd si ꝑmus emptor licitando cũ scdo obtinuerit.
7 Emptor a fisco vel alius singularis successor rei fisca lis. tenetur stare locationi antea facte per fiscũ: secus in emptore a priuato.

1 Si tempore. Ad euidentiã hu ius. l. sciendũ. † qd qñ fiscus vult rẽ vendere siue suã: siue debi toris sui. ꝛ sibi obligatis dꝫ inter ceteras solẽnitates hãc obseruare ꝙ exponat eã venalẽ ꝛ fa ciat eã subastari ꝛ stet i subastatione ita exposita vena lis tñ tps q̃tũ statutũ est a. l. sed nõ hẽm' h q: forte remansit in antiqs codicib': sed in ecclia habem'. xx. dieb' dꝫ esse in subastatione res ecclie q̃ dꝫ vẽdi. vt. ꝫ. c de sac san ec. aut hoc ius porrectũ. ad cuius similitudinẽ d. cem: ꝙ sicut debeat esse in vẽditionibus ecclasti cis idẽ dꝫ esse in vẽditionibus fiscalib' nec mirꝫ: si idẽ
2 in vẽditionibus fiscalib' ꝙ in ecclasticis dicim'. † nã alibi parificãtur iura diuina ꝛ publica siue fiscalia. vt
d ꝫ. de sac. san ec. inter diuinũ. ꝛ in aut. de nõ alie. §. san. ꝛ. ff. ex q cau. ma. l. respu. Vel possum' dicere ꝙ nunq̃ fuit h statutũ. l. sed olũmodo dcm̃ est ꝙ aliqd tps dꝫ d esse. vt h ꝺt. ꝛ id dicemus qd sit de arbitrio eius q de
3 hoc iudex est. † nã cũ in l. sit mẽtio de tpe. nec exprimitur q̃tũ relinquit in arbitriũ iudicatis. vt. ff. de iur. deli. l. j. §. j. Dicem' ergo ꝙ ꝓcur. fisci qui hꝫ ius vẽdendi res fisci vel res obligatas fisco. vt. j. l. pri. exponet rem ve nalẽ ꝛ faciet fieri subastationẽ siue ꝓclamationẽ ꝛ in subastatiõe apponet tps ꝓut sibi videbit. nã ei' arbi trio ẽ dẽbit vt dixi. vbi igr̃ a. ita dicet ꝑco q̃cũqꝫ vult emere talẽ rẽ veniat ad talẽ locũ q: exposita est vena lis ꝛ dabit plus offerẽti ꝛ admittet offerens meliorẽ ꝯdõnẽ vsqꝫ ad duos mẽses ab inde in antea nõ audiet h casu si alicui vẽdita fuerit res añ duos mẽses non erit secur'. q: si. j illõ tps appuerit aliqs volẽs melio rẽ ꝯdõnẽ offerre audiet vt hac l. j Et hec vã sunt i vẽ
4 ditionib' fisci † ꝑuatus aũt nõ põt talẽ ꝓclamationẽ facere ad h vt possit admittere aliũ meliorẽ afferentẽ ꝯdõnẽ postq̃ vẽdiderit. vt. j. de vẽ. re. l. j. ꝛ. ij. Sꝫ opꝫ ad h vt valeat ꝙ ꝛ de h pactũ expssuꝫ cũ emptore ap ponat. vbi gr̃a vẽdo tibi hãc rem ꝛ si ad duos mẽses ali' meliorẽ ꝯdõnẽ [illegible] res sit inẽpta. h ei pactũ vꝫ ꝛ vocat pactũ adiectiõis i die. vt [illegible] adiec. l. ij Qd aũt. ꝫ. dixi ꝙ in vẽdi. fisca. põt fieri ꝓclamatio
5 ꝛ apponi tps ad offerẽdũ meliorẽ ꝯdõnẽ. † Idẽ est in locatiõib' q̃s fisc' facit ad certũ tps puta ad qnquen niũ. nã si ꝯtra illõ tps anq̃ finiat extiterit aliqs volẽs meliorẽ ꝯdõnẽ afferre audit. sꝫ dat tũc electio priori cõ ductori si velit tñ dare q̃tũ nũc hꝫ ꝑt ꝙ ei dimittat als det huic scdo ꝯductori. vt. j. de vẽ. re. l. si. §. si vo p tali ꝑtio sed in ꝑpetuis locationibus secus est. nam in

c ☞ Dñium. Adde idẽ p do bar. sos. i ꝯsi. clxxix. v. j. q̃rit vẽ ditor. impn. in. ij. pte.

d ☞ Inter di uinuꝫ. Vbi ad h vide Jaso. may. nu. j. vbi po nit an ꝛ qñ ec. ꝛ ciuitas equiparant ꝛ qñ non.

bis non pōt fieri adiectio sine melior ꝯdō afferri nisi
tēpore cōstructus. vt. d. tit. j. de re. ven. l. ij. Itē secus est
in locationibus quas faciūt ciuitates q2 nō habēt il
lud ius qd dictū est in locationibus fisci nisi de h pri
uatā 2 spālē. l. haberent vt. j. de ven. re. ci. l. j. ¶ Et his
premissis ita pono casum. fiscus occupauit rē debito-
ris sui cessantis in solone. 2 exposuit cā venalē 2 fecit
fieri subastationē 2 proclamationē ꝙ quicunqꝫ offert
meliorē ꝯdōnē audiret vsqꝫ ad xx. dies. fm. l. vl vsqꝫ
ad duos menses fm arbitriū suū. tandē vēdidit rem
istā. j. xx. dies vel duos mēses cuidā emptori. venit po
stea debitor cui9 fuerat res vel forte ēt quidā extraneus
2 obtulit maius ptiū 2 meliorē ꝯdōnē p illa. 2 ideo
petit eā sibi dari dicebat ꝙ nō debeat dari ei vñ ipe q
siuit a pncipe quid iur impa. ita rñdet isti pponēti si
tu es. j. tpa q a l. in subastatione statuta sunt puta xx.
dier vel que statuta sunt in subastatione ad arbitriū
vendētis 2 tu vis offerre meliorē ꝯdōnē vade ad ra-
tionalē. i. ad pcuratorē meū s. ce. 2 ipse recipiat melio
rem ꝯdōnē q tu offerres. 2 tibi rerū dñiū applicabit
h. d. Concor ad hoc. j. de vendi. re l. j. Literam aūt sic
expono. si tpe. puta. xx. dierum vt in ecclesia. vt. S. de
sac. san. ec. aut. hoc ius. vel ad volūtatē vēdentis que
a fiscalibus astis. i. in vendionibus fiscalib9 q fiunt cū
subastatione statuta sunt. s. a lege. sed illud statutū nō
habemus q2 remāsit forte in antiquis codicibus vel
statuta sūt. s. ab eo qui exposuit rē venalē. puta a pcu.
fisci. qui pōt venditionem fiscalē facere. vt. j. l. proxi. et
pōt tpe in venditiōe 2 proclamatione. j. ꝙ afferri pos
sit melior ꝯdō debitū suum apponere nam sicut dixi
in euidentia huius. l. cū tpe l. ōz spectandū nec ōz qd
vel quantū relinquitur in arbitrio iudicātis. vt. ff. de
iure delib. l. j. §. j. 2 ita cū ipse habeat ius rei plenā ptā
tē 2 eius erit arbitrio patiātur: vt q2 non sunt adhuc
alapsa dicta tpa que in subastatione apposita fuerūt
vel apponitur a. l. cuiqꝫ augmentū. i. additamentū me
liorem cōdōnem te dicis velle offerre. q. d non tñ tpa
que nō sunt adhuc elapsa faciūt pro te: verū 2 melior
ꝯdō q tu vis afferre facit: vt tibi res dentur. te factu
rum. o debitrix cuius res iste fuerāt que vendite sūt
propter debitum q2 in eius sunt solutione. cessaueras
quas modo vis hēre 2 meliorem ꝯdōnem offerre vel
emptrix extranea que modo vis emere res predictas
2 meliorem ꝯdōnē afferre profitearis. i. confitearis 2
dicas ad rōnalē nostrum procu. nostrum. s. cesa. nam
ipse rōnalis ōz. vt. S. de offi procur. ce. l. rōnalis 2 l. j. et
ff. e. ti. in rub. 2 per totū. vt iustum in eo. s. qd fit ad vti
litatē fisci. 2 ꝙ fit. j. tpalia. alia litera dicit iuxta ius 2
tūc expone. i. fm ꝙ ius vult admitti oblationē vbe-
rioris ptij 2 nō alr. vult oīt sue s. qd. j. certa tpa fiat
2 fm certū modū qui. S. no. est vberioris ptij. s. maio
ris 2 pinguioris ptij oblationē. sic ergo no. ꝙ melio
rē ꝯdōnē suam quis tenet facere cū pōt. admittat. i. re
cipiat subaudi 2c. dñiū adijciat. vt. j. de ven. re ci l. j. 2
qd dicit q2 adiectionē ptij 2 meliorem ꝯdōnē acci-
pient intellige qui tñ semel recipiet. 2 admittet affe-
rentē meliorē ꝯdōnē 2 nō p plures ne res abeat in in
finitū vt. j. de ven. ci. re. l. ij. Itē ꝙ dicit qd afferēs me-
liorē ꝯdōnē dz audiri 2 dñiū rei dz ei adijci sine ap-
plicari. planū est q̄tū ad rei dñium. s. q̄tū ad fructus
6 nō est ita planū † quid est ergo de fructibus pceptis
de re vēdita sub adiectione ista de qua fit mētio in h
ti. p qua re alius obtulit meliorē ꝯdōnē cuius erunt
illi fructus vtrū vēditoris an primi emptoris an scdi
q2 obtulit meliorē ꝯdōnē 2 certe S hoc ita dicendū.
8 aut fructus illi pcepti sunt aū oēm venditionē9 2 pla
num est ꝙ sunt vēditoris. aut sunt pcepti post vendi-
tionē primā. s. medio tpe ante scdm. i. anteqꝫ aliud af-
ferret meliorē ꝯdōnē. 2 postea alius emptor obtul. e-
meliorē ꝯditionē. 2 tunc sibi sqnr venditoris. vt. ff. de
iure fisci. l. si plane ... 2 si inscriptio adiectionis in
pis aliqua res vēdita esset a pnato 2 aliud postea me
liorē ꝯdōnem offert. nā fructus medio tpe percepti
pertinent ad venditorē vt ff. de in diem adiec. l. itē qd
dictū est. 2 l. l3 2 l. seq. Aut sunt pcepti post oēm ven-
ditionē s postea etiā q aliis obtulerit meliorē ꝯdō-
nem. 2 tunc subdistingue. aut ipse venditor coluit fun
dum 2 tunc fructus oēs pertinebunt ad emptorem.
scz. fm. i ad eum qui obtulit meliorem ꝯdōnem. vt d.
l. ff. de iure fisci. l. si § si quidē. si aūt alius coluit fundū

8 ¶ Vendi-
tionē. Sed
qd de hisqꝫ
aū ꝯctū p-
fectū perci-
piuntur. vi
de. d. Bar.
sosi. in ꝯsi.
clxx. incip.
in psenti. v.
primum q2
ꝯctus. in. ij.
parte.

tunc siquidem partiarius colonus fuit partem fructuū emptor et
partem colonus sicut 2 verus dñs. i. ipse venditor fuisset habuisset
qd est spāle in fisco vendēte prediū qd locauerat partionario colo-
no. nā si priuatus venderet fundū quem locasset partionario colono
totū fructus hēt emptor l3 venditor ipsi colono per hoc teneretur
vt ff. loca. 2 ꝯduc. l. si merces §. j. 2. S. locati emptore. aūs incipit em-
ptor. si aūt vnus colebat fundū. 2 certā mercedē dño prestabat p fun
do 2 totū fructū percipiebat qd nos vocamus bonū adfictū. isto ca
su colonus percipiet totū fructū. sed mercedē q pro fundo dz dabit
emptori sicut ipsi venditori dare debuisset 2 vtet fundo vsqꝫ ad tps
7 quo sibi locatus erat. vt ff. de iure fisci. l. si. §. papin. Erit hoc sibi † spe
ciale in fisco vendēte fundū quē ad certū tps locauerat nūmis co-
lendū. quē nos vt dixi vocamus affictū. est eñi spāle vt emptor tenea
tur pmittere colonū vti fundo vsqꝫ ad tps cōductionis finitū etiā
si de hoc pactū inter fiscū 2 emptorē factū non esset. 2 hoc ideo ne co
lonus posset agere S fiscum q2 2 ei frui nō liceret fundo 2 percipiet
tūc vt dixi colonus totū fructū 2 emptori dabit mercedē sicut ipsi
venditori dedisset in alio aūt venditore S est. nam si vēdat aliquem
fundū quē locauit ad colendū nūmis emptor nō ꝯpellitur stare co-
lono l3 venditor colono teneatur q2 sibi frui nō l3. vt. l. pdicta. S. lo-
ca. emptore. 2 l3 ante venditionē fundi colonus qui nūmis colebat 2
percepit fructus 2 postea venditio facta anteqꝫ colonus solnat mihi
mercedē 2 anteqꝫ sit tps 2 dies mercedis soluendus 2 post perfectaz
emptionē dies venerit mercedis soluende, ad emptorem pertinebit
merces 2 emptori soluere tenebitur colonus nō venditori. vt. d. l. ff.
de iure fisci. l. si §. si q2 hoc casu nō tps perceptionis fructuū. sed sol-
8 uende pēsionis tps spectatur qd aūt. S dixi ꝙ † si vnus emit rem et
alius affert postea meliorē ꝯdōnē ꝙ fructus medio tpe pcepti perti
nēt ad venditorē idē dico si ipse idē qui prio emit alio offerente me
liorē ꝯdōnē licitauit cū eo 2 in licitādo cū eo eū superauit. 2 in licita
tione obtinuit qd potuit facere. vt. ff. de in diē adiec. l. qd dictū. 2 l. ne
cesse. 2 sic penes eū remansit res quasi scdo loco emisset nā 2 hoc ca-
su fructus medio tpe pcepti inter primā 2 scdam emptionē pertinēt
ad venditionē. l3 idē fuerit primus 2 scds emptor. vt. d. l ff de iur. fis.
l. si. in pri. 2 in versu nec moueri 2 hoc vult dicere gl. que dicit 2 dñiū
applicet. nisi te 2 quo ad oīa erit dñs. q. d. applicabitur dñiu3 ei qui
meliorē ꝯdōnē obtulit 2 quo ad oīa erit dñs nisi quo ad hoc vt fru-
ctus soleāt ad dñm i. emptorē qui est dñs ptinere. hoc eñi casu nō pti
nebūt. q2 q ad h nō est dñs. illo eñi medio tpe nō vr fuisse dñs pfe-
cte. Et pōt dici ꝙ l hac l. fisc9 ptim habeat ius singulare 2 ptim cōe.

Summarium.

1 Annone appellatione quid veniat
2 Venditio rei fiscalis fit cum licitatione 2 proclamatione: fit aūt pro
clamatio, vt ibi. 2 quid sit licitatio. Ibidem.
3 Venditioni rerū fiscaliū dz procurator cesaris interuenire, 2 autori
tatem prestare.
4 Rescripta contra ius elicita non valent.
5 Minor si fisco quicqꝫ debebat. 2 ipse 2 tutor in solutiōe cessauerint:
potest fiscus illius bona occupare, 2 legitimiter vendere: pretextu mi-
noritatis dabitur restitutio aduersus venditionem.
Limita, intellige, 2 declara, vt ibidem traditur.

Quecunqꝫ pro reliquis. Casus hui9 l. talis ē. qui
dā fuit administrator annone publice largo sumpto vo-
cabulo annone vt sic ꝯprehendat oē bladum. 2 sic admini
strauit prodigia. i cibaria publica i. frumētū publicū 2 similia que dicūt
prodigia eo q2 prodigūtur 2 consumūtur de die in diem male se ha-
buit hic administrator in dicto officio. 2 retinuit penes se de dicto
blado ꝙ erat ci publice: 2 non bene reddidit reliqua. i ea que penes
eum ex administratione remanserant 2 ita factus est debitor reipu.
seu fisci. pp ter qd debitū 2 fiscus cepit 2 occupauit bona istius admi
nistratoris 2 ea vult vēdere. vt sibi de dicto debito satisfaciat. dicūt
emptores fisco dñe faciatis nos ita securos ꝙ iste res nullo tpe pos-
sint nobis auferri questitū fuit ab impatore quatr hoc esse possit. ad
hoc impatore rñdet. ꝙ in oibus venditionibus quas facit fiscus de
bonis debitor suor siue sint debitores pp ter reliqua male admini-
stratoris prodigor siue sint debitores ob aliquā cām aliā. rñdet ꝙ
aliud est oīm si velit fiscus bona predictor per licitationē ven-
dere dz procurator fisci interuenire. 2 suā autoritatem prestare dicte
venditioni. 2 idē in omni venditione quā fiscus facit 2 hoc factū fue
rit. 2. ꝙ pcurator fisci auctor fuerit venditionis. 2 eā fecerit cū solen-
nitate subastationis subaudio. l3 non dicat litera 2 cū alijs solēnita-
tibus no. S. l. j. emptores q tali modo emerant erūt securiores apud
eos ppetue erunt iure dñij nec ab eis poterunt reuocari. Scdo dicit
ꝙ si aliquis impetrauerit rescriptū a principe vt possint dictā ven-
ditionē sic factā infringere ꝙ a pncipe rescriptū illud nullius sit mo-
menti 2 illius rescripto nulli9 debeat obedire. Tertio ōt ponamus
qd minor erat debitor fisci ex aliq cā cessabat i solone 2 ipe2 tutor ei9
2 ideo fiscus accepit pp dictū debitū aliquid ex bonis suis 2 vēdidit
cum

enim solēnitate supradicta nūquid iste minor poterit rescīdere vēditionē
Zctā vel per restōnē vel alio mō ꝛ res predictas repetere ꝛ dr ꝙ non
cuiuscūqꝫ etatis sit ille minor ꝛ hoc est qd dicit hec.l. Cōcor.ad hāc
l.ad primū dctm.ȝ.eo.l.j. Ad fm.ȝ.de preci.imp.of.l.j.§.rescrip. Ad
tertiū.ȝ.si ppter pub.pen.l.si. Literā aūt sic expono. quecūqꝫ accipe
ꝙ est.ſ.sub actione licitāda sunt redeas si annonario tit.p reliqs p-
digoꝝ ne p vel repete qcūqꝫ lucrāda sunt. in quibusdam corib9 p ce
teris fiscalibus debitis fisco auctore vēdantur ⁊c.ꝛ dic quecūqꝫ.ſ.bo
na p reliqs pdigoꝝ.i.p eo qui remāsit de pdigijs.i.de cibarijs pe-
1 nes administratorē publice annone † largo sumpto vocabulo anno-
a ne⁴. vt ꝯprehendat frumentū ꝛ oē bladū. put ponit.ff.ad.l.iul. de an
no.q annona vocat pdigū.ſ. cibariū eo ꝙ pdigit ꝛ comedit ꝛ ꝯsu-
mit tota die ꝛ ōdē l die:sic pponit.ff.ō of.pre.l.plebiscito. Dicim9
eñ reliquū.i.residuū id qd ad aliquē vsū deputatū est ꝛ administra
tor q dꝫ ad illū vsum ꝯuertere illud nō facit ꝛ nō ꝯuertit ad illū vsū
ad' quē deputatū est sed penes se remanet.vt.ff.ad.l. iul.de residuis.l.
iij.in annonario tit.j.in offi.administrationis publice annone ꝙ ad-
ministrauerat iste officialis ꝛ ex quo pp malā administrationē fact9
est debitor fisci seu reipu.fuerat eñ administrator annone publice ꝛ
male se habuerūt:ita ꝙ ex h debitor fisci fact9 erat pp qd debitū bo
na eius vendebātur a fisco ne p vel. vel ceteris fiscalib9 debitis.i.q-
buscūqꝫ alijs debitis fiscalib9 vendēdo erāt bona debitoris fisci in
quibuscūqꝫ corpibus.i.in qbuscūqꝫ officijs publicis q ipsi gesserāt
in qb9.male se habuissent ꝛ p hoc debitores fcti essent pp qd debitū
bona eius vēderentur fisco sub actione licitāda sunt.i sub augmen
tatione pp licitationē vendēda sunt vl ad vendendū ponēda:dr eñ
actio.i.emptio ꝛ venditio eo ꝙ auget pretiū p licitationē ꝛ adiectio
nē pretij.vt.ff.p soluto.l.iij.circa pn.vel dr actio.i.emptio qr vtrūqꝫ
auget per eā.vēditor per pretiū:emptor p rē vt d.l. pro soluto.l.iij.
ꝛ legit.C.de rescin.ven.l.si quos.in fi. Et bene exposui sub actore lici-
2 tāda.sub augmētatione p licitationē vendēda. † nā vēditio fiscalis
dꝫ fieri pmissa subastatione.i. proclamatione q est talis,oēs sciāt ꝙ
b res talis est venalis ꝛ plus offerēti dabit9. dꝫ etiā fieri venditio fi-
scalis per licitationē ꝛ appretiationē.nā vnus dr ego liceo.ꝛ appre-
tior rem.v.ꝛ tu volo.dare pro caualino dt ꝛ ego.x. ꝛ sic de singulis.
Ista vocat a iure licitatio.vt.ff.ō pub.licitatiō:b9.l.licitatio.sꝫ boñ.
vocat incātatio:vnde dr in vulgari bonoñ. ista res vēditur ad incā-
tationē. Et ita apparet ꝙ p licitationē recipit augmentationē vēdi
tio:vt dctm est:qr per eā vnus plus offert ꝙ alius.fisco incidere i.p-
cur.fisci vendātur auctore:vt ppetuo subandi ad hoc vt ppe ⁊c.q.
d.hoc sequit exactores fisci qr ppetuo ⁊c.ꝛ sic ponit ꝯsuetudine hec
dictio:vt subaste solēnis.i.cū solēnitate subastationis in qua fm ex-
positionem vnā nō est tps determinatum a.l. sed apponitur ad ar-
bitrium exponētis rem venalē:vt no.ȝ.l.pri.ꝛ fiscus addixerit.ꝛ sub
adiectione vendidit:ꝛ sic apponit.ff.de iure fisci.l.si ꝛ.ff. pro empto-
re.l.ij §.tutor. Et bene exposui sub adiectione vendidit.l.et.nā ista est
natura venditionis fiscalis vt sine expresse apponat ibi pactū adie-
ctionis in diē tñ ꝛ de hoc nihil dicat semp debeat intelligi apponit
neqꝫ pro hoc nota.ȝ.l.pri.ꝙ est speciale in fisco.ꝛ si quidē hic est ver
sus ꝛ incipit fm dictum nullus obiēperet qr talia rescripta nullius
sunt momēti:vt.ȝ.de pci.impe. of.l.rescripta.cū eñ.hic est versicul9.
ꝛ incipit tertiū ꝛ vltimū dictū.ꝛ dicit etiā.q d.nō tñ.hec est in maio
rib9 imo in minoribus cōloribus dico.xxv.an.vel etiā.xiiij.pro fisca
libus debitis.nā secus si pro patrimonialib9 debitis pncipis:vt.j.
dicam adiudicat emptoribus.ſ.solēniter facta vēditione ꝛ intelligo
venditionē factā ppter debitū fiscale:cuius solutione cessabat pupil
lus ꝛ tutor ei9.repetitionis facultas.in integ.resti.nā hoc casu non
restitueret in eōdem etatē.vel minorē.xxv.an.vel etiā.xiiij intercipia-
3 tur.i.ex capiat.i.dicere auferat ꝛ denegetur repetitio. ¶ † Habem9 er
go in.l.ista ꝙ in omni venditione ꝙ facit fiscus requirit ꝙ pcur. fi-
sci interueniat ꝛ autoritatē pstet:vt hic.ȝ e.l.j. Requirūtur ꝛ alie plu-
res solēnitates quas notabis.ȝ. in euidētia pe.l.hui9 tit. ¶ Itē ha-
bemus hic ꝙ si pcur.fisci interueniat ꝛ autoritatē pstiterit ꝛ l vēd.
fisca.ꝙ emptor erit securus ꝛ res empta iur. do.ppetuo possidebit:
qd intelligo verū esse:si cū subastatione fiat.d.vendi. vt hic dt: ꝛ alie
solēnitates interueniāt q.ȝ.l.j.pri.no. Nā eis interuenientibus vꝫ
vend,ꝛ nō reuocat ꝛ emptor secur9 est:vt.ȝ. de cōi re. ali.l.ij.ꝛ.ȝ.e. si
tpe.q eñ a fisco solēniter emit secure emit:vt. ȝ.l.j.ꝛ.j.ne fiscus rē ꝙ
4 vēdiderat euincat.l.j.ꝛ.ij ¶ † Itē hēmus h ꝙ rescri.ꝯ ius elicita nō
c valēt⁹.ad qd est.ȝ.de pci.impe.offe.l.rescrip.ꝛ.ȝ. si ꝯ ius vel vti.pu.
5 l.ij. ¶ † Itē habemus hic ꝙ si minor est fisci debitor ꝛ cessat in solo
ne i,ꝛ ꝛ tutor eius ꝛ ob h fisc9 res ei9 occupat ꝛ vēdat ꝙ nō restituit
minor in integ eo casu vt hic ꝙ est verū si fuerit debitū fiscalis.ꝛ si
tpe minor interpellat9 fuerit ꝛ ēt tutor ei9 ꝛ cū cessarēt in solone res
minoris p fiscū occupate sunt:ꝛ vēdite solēniter vt h fuit. Et ad h.ȝ.
si pp pu.pen.l ij secus si sit debitū pͣtrimoniale pncipis: in cui9 solo-
ne cessatū est ꝛ ob h res minoris occupata sit a pncipe nō dico vēdi
ta qr tūc ſ. qñ nondū est vēdita ꝛ debitū est patrimoniale principis
minoris:nō derogat in aliquo nec quo ad rex̄o fuit nec q ud aliud q
soluit cōtra.ar.j.de fundo pa.l.ij. Itē secus si rem minoris fiscus vē

dat:credēs suā rē eē.vt.ȝ.si aduers9 fis.l.si. Qd aūt di-
xi.ȝ.i minore si ipse est debitor fisci ꝛ cessat i solutiōe
interpellat de hoc ipse ꝛ tutor ei9 ꝙ si fiscus res eius
vēdat ꝙ nō restituit minor.dꝫ ita itelligi.ſ.ꝙ ad h vt
valeat vēditio ꝛ nō restituat minor necesse sit legitimas
defēsiōes.id ē tutores vel curatores adesse dicte vēdi
tiōi.vt.ȝ.si pp pub.pen.l.j. Nā tutor siue curator qret
vel appellet vt interueniat dicte vendi.vt.ȝ dicta l si
pp hub pen l si nec sufficit h casu sola iudicis autori-
tas i dicta vēditiōe imo reqrūtur tutores ꝛ curatores
licet alias regulariter videat sufficere soli9 iudicis au
toritas.vt ff.de mino.an ptor §.permittit.sꝫ ibi i so-
lutiōe q fit minori a suo debitore sec9 aūt in vēditiōe
mi o ris.vt hic.

Summarium.

1 ¶ Proscribere, est publice venalē ponere.
2 Disiūctiua qñqꝫ ponit p copulatiua:et ecōtra.
3 Emptor rei debitoris fiscalis a fisco vēdite p pteritis a
tributis nō tenet.emptor aūt a priuato tenet 4

Si qs pscribēte. Cas9 hui9.l.
talꝫ est. aliq
erant debitores fisci ex aliqͣ causa. ꝛ cessabāt
isti soluere fisco dictū debitū fisc9 cepit ab eꝫ
petere ꝙ soluerent ꝛ qñ ipsi omino cessarēt in solutiōe
fiscus vel eius pcura apprehēdit bōa eoꝝ ꝛ exposuit
ea publice ad vēdēdū ꝛ subastatiōe pmissa ea vēdidit
solēniter qbusdā ēptorib9 fuerat aūt vex ꝙ dicti de
bitores cuius fuerāt dicta bōa cessauerāt aliqͣ tpe in
solutiōe tributoꝝ fiscaliū ꝛ ea remāserāt ad vēdēdū.
vel forte bōa minori pcio vēdita erāt ꝙ esset debitū
fisci ita ꝙ erat adhuc aliqd reliquū vel residuū i debi
to fisci qd restabat ad soluēdū.ppter qd dubitabat in
hac.l.cū isti ēptores habeāt bōa illoꝝ debitoꝝ. vtꝝ i-
psi teneāt ad solutionē illoꝝ reliquoꝝ tributoꝝ q re
māserat ad soluēdū vel vtꝝ teneant ad solutionē illi9
residui debiti ad qd pͣtiū dictoꝝ bonorū vēditoꝝ nō
sufficiāt ꝛ erat ratio dubitatiōis qr fisc9 aliqñ nō so-
let pseq possessiōes bonoꝝ q sūt i sui debitoris ꝙ ad b
est sibi itegre satisfactū ꝙ dubitionē ipator remouet
i hac.l dicēs ꝙ isti ēptores quā tenent tñmō ad pͣtiū
rerū pdictarū qͣs a fisco emerāt solēniter.i pscriptiōe
habita.i.dicere exposita re publice ad vēdēdū ꝛ habi
tis astis.i.facta subastatiōe ꝛ pclamatiōe ꝙ si qs ve-
lit emere talē rē vt iret ad talē locū ꝛ ꝙ daret plus of
ferēti vsqꝫ ad certū temp9.ꝛ decursus astis id est spe-
ctato dicto tēpore quo poterat pl9 offerri elapso nō
fuit ad aliquo alio plus oblatū quaꝫ ab istis empto c
ribus ꝛ illud pretium tantum ꝙ ex emptione fit fa-
cta debent tantummodo emptores ad reliquam au-
tem debitoꝝ fiscaliū vel aliqd aliud debitū ad qd de
bitores quoꝝ res fuerāt simulēt obligati nō tenebunt
isti ēptores nec poterūt cōueniri imo ab oībus aliqs
petitiōib9 sūt securi,ꝛ hoc est ꝙ dicit hec.l. Cōcordat
ad hanc.l.ȝ.l.proxia.ꝛ.j.de fūdo reipub.l.ij ¶ Literā
aūt sic expono si q scilicet ēptores ꝛ ilē i plurali ꝛ ē to
ta lrā plana.alr si qs i sigl'ari ꝛ tūc dicas qd.j. vbi di-
xit obnoxij.sic facit trāsitū ō si gl'ari ad pte.pscribēte
id ē publice ad vēdēdū exponente. Nā ita requirit in
oīb9 vēditiōib9 qͣs fiscus facit sꝫ ꝙ res publice expo
nunt venales vt.ȝ.e.si tēpore ꝛ.l.j.ꝛ ꝙ subastatio siue
pclamatio i terueniat et alie solēnitates q ibi notant
1 similis expositio fit.† pscribere.id est publice venales
pōere.nā hec expositio pbat ex ethimologia et vera
significatione vocabuli ꝛ est talis proscribere. idest
pro certa causa ꝛ pro certo fine vel effectus eribere
nam hec dictio denotat causam finalem.causa autem
sine finis qre res publice exponunt venales est ista sci
licet ꝙ sciat eā vēalē eē vt sic melius ꝛ citi9 vēdat ꝛ vt
valeat vēdi.fiscalꝫ reqrit iter cetera ꝙ res pub expōe
bat vēalis.vt.ȝ.pbaui.ꝛ ideo bene exposui proscribe-
re.idest pro certa causa siue fine scribere aut distrahen
te ego expono.† aut pro et qr vtrūqꝫ requirit scilicet
ꝙ procurator fisci rem quam vult fisci nomine vende
r e pscribat. idest.publice venalez ponat.ꝛ quod in ve-
ritate propie vendat ꝛ ꝙ auctoritatem venditioni fi-
ue contractui prestet ꝛ alie solemnitates interueniant
qui requiruntur.ꝛ no.ȝ.eo.l.j.ꝛ ppterea bñ exponitur
aut p ꝛ.nā ex facti qualitate apparet vtrū sit disiūcta

a ¶ Annone. Addō qd dr ē salariū qd cuiqꝫ p capite suo remuneratio nꝫ causa dat vnde ē titu l9.ȝ.de āno dñr etiā an nōe milita res.fūt etiā ānōe ciuiles d qb9.j. locis suis alr gd dicet ꝛ vide eūdē o dof.j.i rub. d āno. ꝛ tribu.nu j.

b ¶ Dabitur. Et qd ipor tāt ista vba ꝙ pl9 offerēti dabit. vide bal.i ꝯsi. ccc. in .ij. parte.

c ¶ Nō valēt. Addō idē p do.bar.soci. i ꝯs.clxxx.v. ꝯfirmo hāc respōsionē i ij.pte. et ad de eūdē i.l. j.ſ.ō peti.bo norū subla. nu xiiij.et in l.oīs. codē ti.nu.xx.

a ¶ Pro cõiuncta. Add. d. Bar. so. l consi. lii. circa me. iii co lũ. l. s. pte q qñ disiũcta ponit̃ inter psonas interq̃ ordinata cadit affectio te stõris eũ resoluit̃ in cõiũctã imo stat in ppa natura & vi rtute.

b ¶ Vendere. Vide. bal. l cõs. cccxxvi in. v. pte. sz qd si rẽ eius uote cõem habeat & le gitimã dic q oĩno vẽ dere põt sz eum. in cõs. clxxi. in. i. p.

vel pro cõiuncta tenẽda. vt. ff. de verb. sig. l. sepe. sic ex ponit̃ disiuncta pro cõiuncta. ff. de auro & arg. le. l. que rit. §. pe. vt. s. de iust. & iu. l. gñalr. in prin. distrahente si sco. i. vendente cũ solẽnitate. prout dr. s. e. l. i. & l. si tpe. debitor fiscaliũ. i. eor qui debitores fisci. & ita genitiuus plis debitores debitor est gñis masculini aõ aũt est neutri gñis qr tũc esset genitiu' plis debitũ debiti & aõ bene cõueniret: & dt q dicti debitores cessauerant in soloẽe dicti debiti & ppterea fisc' bona eorũ ceperat & vẽdiderat & pro ear rer. s. quas eos patuerit cõparasse q est. i. tñ pcor. hec dictio tñ põt referri ad pretiũ. q. d. tñ ad pretiũ rerũ teneant̃ & nil aliud. & põt referri ad rerũ. q. d. tenẽtur ad pretiũ earũ rer tñ quas emerũt decursis actis &c. i. solẽniter. non aũt ad ear pretiũ quas emerũt absq; illa solẽnitate. obnoxii sint. i. obligati sint emptores: & si plures sint q simul emerũt: quilibet p virili portione teneat̃. ar. ff. de iure fis. l. aufertur. §. vlt. Et dicit q transit hic de singulare ad plurale si habeas in prĩ. l. si quis. si aũt habeas si q est plana lra quas eos. s. emptores patuerit. i. apparuerit. decursis actis. i. facta subastatiõe. i. pclamatione. q est talis q si quis vult emere rem talẽ vadat ad talem locũ & dabitur plus offerenti vsq; ad talẽ diẽ & illa dr subastatio. siue tales acte debẽt esse decurse. i. dz esse elapsum dictũ tps qd in pclamatione fuit appositũ. s. qd posset admitti adiectio pretii. i. q ille qui plus dare dz audiri: dz etiã nõ extitisse aliquis q meliorẽ cõdõnẽ vel maius pretiũ offerat. nã tũc emptor securus est & illud pretiũ tñmõ dz pro quo rem tali mõ emit vt dcm est & nihil aliud pscriptione habita. expone vt. s. in pa. biduo. l. s. reipu. exposita ad vẽdendũ vel exponit̃ pscriptione habita. i. rebus ob debitũ fiscale captis nã ad hoc vt vẽdi possit res debitoris. opz q vere sit debitũ. vt no. s. e. in euidẽtia l. i. hui' ti. nã ita eos. s. qui tali mõ emerũt munim'. i. assecuram' & firmamus vt nullius cõuentionis reliquor fiscaliũ patiamur subiacere iacture alr dicit subire iacturã & expono reliquor fiscaliũ. i. residui tributor qr isti debitores remãserãt ad soluendũ illa p aliqd tps ante venditionẽ dcãm vel. i. residui debiti ad qd tenebant̃ isti debitores qr nõ põt tantũ solui ex pretio dictar rer qr nõ valent tñ sec tñ fuerũt vendite vt dixi in casu & q dicit nullius cõuẽtionis expone aõ pretio pdicto vt dixi iacture. i. periculo siue dãno.

3 † Habemus ergo hic q qñ venditur res debitoris fiscalis cessantis in solõne debiti q emptor nõ tenetur p tributis preteriti tpis. nec pro aliquo alio debito pterito. nisi pro pretio. sicut & alibi video si pdia ppter sterilitatez. vel aliã cãm deserãtur a colonis & postea nouo possessori assignẽtur nõ tenetur nouus possessor ad aliquid preteriti tpis rõne. vt. s. de censi. l. vl. ¶ Sed op. ad. l. istã instatur. nã lex vr dicere q & preteriti tpis tributa tenẽtur possessores. s. emptores soluere. qr ipsa predia nõ psone dñt. & ideo. s. ff. de publi. l. impa. Ad

4 cuius cõtrarii solutionẽ ita dico. † q illud hz locũ qñ vnus priuatus alteri priuato vẽdidit pdia tributaria. nam fiscus tũc aõ separat se a pdio. h aũt qñ ipse fiscus vẽdidit. Dz denuo instat̃ nã dicit. l. q fisc' vẽdat pdia q emptores tenenẽ ad tributa etiã preteriti tpis. & iõ cõdicit. ff. de iure fisci. l. prediis ad cui' cõtrarii solutionẽ ita dr refert vtrũ vẽdãtur pdia a fisco & auctoritate publica ppter tributa nõ soluta. & tũc hz locũ qd hic dr vt nõ teneat̃ emptor nisi ad pretiũ & ad nil aliud. an vo alr vendãtur pdia tributaria & alia cã & tũc hz locũ. l. cõtra. Vel possumus dicere alr. & sic quedã pdia sunt tributaria. & quedã nõ si vẽdit fiscus pdia tributaria. hz locũ lex cõtra. si aũt pdia nõ tributaria vendit fisc' ad aliqd debitũ in cui' solutione cessauerat dñs pdii vel etiã ob tributũ ex aliis prediis aõ ex illo debitũ sed ex aliis prediis tunc hz locũ. l. ista cũ suis similibus.

1 ¶ De vẽditione rerũ fiscaliũ cũ priuato cõium. Rub.

¶ In hoc ti. ponit de quodã speciali iure qd fiscus habet quando habet rem cum priuato cõmunem.

Summarium.

1 ¶ Fiscus habens rem cõmunem cum priuato põt totã rem vendere: modo partẽ pretii det socio: sz qua actione & in quantum tempus a socio conueniatur habunde traditur nu. 14. secus in priuato habente rem cõmunem cum priuato. et nu. 3. 13 & 14. et seq. latissi. disting.

2 Omnia sunt principis.

4 Actor sequitur forum rei: & nu. 8.

5 Exceptiones quid sint: & quibus competant: & nu. 9.

6 Iuris in alium quis plus transferre nõ potest, quã ipse habeat: fallit in fisco, principe. & aliis casibus.

7 Meum & mihi quesitũ esse id dicitur, quod ita penes me est, vt alii restituendum non sit.

10 Fiscus vendens rem alienam in qua nullum ius habet an trãsferat dominium in accipientem.

11 Cessante causa cessat effectus.

12 Cõem rem si plures priuati habeant & vnus rem totam vẽdiderit. talis venditio nõ preiudicat ceteris: ideo eorum partes vendicabũt: declara tñ vt ibi: & nu. 15. latius dist. vbi etiã qua actione socii (quorum voluntate eor: rem vendidit) contra illum agere possint, traditur: et nume. sequentibus.

16 Coheredum vno vendẽte rem hereditariam cõem qua actione aut iuris remedio succurratur coheredibus.

17 Cõem rem si plures habuerint ex alia causa: q hereditaria. vel societate. & vnus eorũ vendiderit qua actione succurratur ceteris consociis aduersus vendentem.

Quoties. Alr incipit hec. l. formare quoties &c. alr incipit quoties. & ad euidentiã huius. l. hoc pmitto q fiscus hz multa spãlia iura: inter q

1 hz illud potissimũ † q si aliquis habeat rẽ cum eo cõem

b aliquã: põt fiscus totã illã rem vendere' dũmodo partẽ pretii det socio siue illi qui cũ eo rem cõem hẽbat: vt in hac. l. & hic est ver siue ille socius hic velit siue cõdicat & siue sit põs siue absẽs. Sed in priuato secus est. nã si hz aliqs priuatus cũ aliq priuato rem cõem nõ põt vẽdere partẽ suã: & si vẽdat aõ piudicat dño: vt. s. de cõi re. ali. l. ii. sz in fisco spãle est q dixi. nã idẽ rõne ptis etiã modice q hz in rẽ totã vẽdere põt & tz venditio: vt. d. l. de cõi. re. ali. l. ii. Et h est iõ qr meli' credit q possit vẽdere si totũ vendidit q si partẽ venderet. Dz. M. dixit hãc. l. tñ locũ hẽre qñ res est indiuidua. ita q nõ recipit cõmodaz diuisionẽ: sicut equus & huiusmodi. Sed nos dicim' q semp locũ hẽat siue diuisionẽ recipiat: siue non qr aliter dicẽdo nullũ videret̃ spãlem fisco. Itẽ & q. l. ista loquat̃ indistincte ac gñalr. Vñ sic gñalr & indistincte est intelligenda. ff. de pub. l. de pretio. & de leg. pres. cõ bo. posses. pe. l. s. §. & gñalr. & ff. de alleato. l. s §. q adt. Hz aũt alia plura spãlia fiscus. que not. s. de iur. fis. in sũmã illius ti. & s. de pri. fis. ¶ Hiis ita pmissis casum ita pono. Quidã accessit ad principẽ & porrexit ei libellus quendã supplicatoriũ siue depiecatoriũ in quo cõtinebat̃. do. impa. ego hẽbã quedã pdia cõia cum fisco vt puta qr forte fiscus successit cõsorti mõ vel ex hrdatiõe vel emptione vel alia de cã erãt cõia illa pdia mihi & fisco accidit q quadã die dũ fiscus indigeret pecunia vẽdidit illa pdia tota. i. & partẽ suã & meã me inscio cuidã emptori ego nolo q pars mea sit vẽdita sz volo eã hre. & iõ supplico vobis q cõpellatis emptorẽ vt restituat mihi partẽ meã dictor prediorum. imperator in hac. l. sic rñdet amice tu debes scire q iura siue. ll. ita cõstituunt vt quoties cõtingit q fiscus habeat rem aliquã cõem cũ priuato ex quacũq; cã sit cõis & siue partẽ dimidiã vel maiorem fiscus iure illa hz siue modicã siue minimã partẽ fiscus habeat in re illa q licitũ sit fisco vel eius pcuratori rõne ptis etiã minime q in re habeat totaz illã rem vendere & dñium in emptorẽ trãsferre sz pretiũ partis sue tñ debebit in fiscũ redigere & irreuocabilr sibi retinere. pretiũ aũt partis socii siue cõsortis sui debebit ei fisc' reddere ad qd tenetur p act. neg. gest. & ita dico tibi q põt esse in casu isto si tu vis nã tu potes petere a fisco pretiũ partis tue & ipse tibi tenet̃ ad hoc per actionẽ neg. gesto. rato parte habito in subsidiũ cõtu facto a fisco sed si tu nõ vis ratã habere vendicationẽ sed potius vis inqetare emptorẽ q emit a fisco dico tibi q aõ obtinebis cõ eũ. vade ergo ex quo tu vis & cõuenias emptorẽ predictũ corã suo iudice puta preside puincie. nam ego vel pcurator meus nõ sum iudex ad hoc & ageo cõ eũ rei ven. vl alia actio tibi cõpetenti. sz scias q ipse hz bonas defensiones qbus vtet̃ cõ te vt qr emit a fisco vel vendẽte vel ex pauisione. l. & iõ nõ poteris obtinere cõ eũ & hoc dicit. Cõcor ad hãc. l. s. de cõi. re. alie. l. multũ interest. ¶ Lfam aũt sic expono. forma est. i. cõstõ iuris est vel forme. i. lex est id est extitit. Sic ponit̃. s. de of pro. i. forma & ff. de pac. rescrip. alibi aũt incipit hec. l. quoties ad fiscũ &c. & aõ sunt ibi illa vba forma est & ita est in libro meo. Si habes forma debes hre. l. in lra. vt vniuersa &c. si nõ est in lra formanõ dz esse hic in lra quoties i. qñcunq; ad fiscũ. i. ad camerã imperii siue imperialẽ. vt. s. de iure fis. in ipa rubrica. vel pro salte. vel p minima q. d. nõ tñ si magna vl si maxima vl equalis portio ad eũ ptineat habeat locũ q hic dr Sed vel si modica vl minima portio rei. i. cuiuscũq; ptineat. s. ex qcũq; ca. & subaudi a alie ptes ad priuatũ & ita sic cõis res fisci & priuati. vt vniuersa. si est s. in lra forma est hec dz esse in lra vt si nõ est ibi forma aon dz esse hec vt in lra. sz dz dicere vniuersa res. expone vniuersa. i. tota qr ... si

dicit

dicit veꝝ est nō tm̄ i re q̄ vniuersitatē ꝯtinet i se vt est nauis:arma
riū dom⁹.ſ; ēt i re q̄ tota vno corpē ⁊ vno spiritu ꝯtinet vt tignuꝫ.
fūd⁹.bō.⁊ si.ſ.a.ad qō.ff.de vsuc.l.reꝝ mixtura.⁊ ꝯcur.meis.i.fisc.sic
exponit.ē.ete euic.pig.nō debere.l.j.¶ Et merito sic expono.nā ꝓ
curator fisci ille q̄ h; ius vēdēdi res fiscales.vel ad fiscū ꝑtinētes.vt
ē.ō fide istru.⁊ iure aste fisca.l.qcūq3.¶ Itē ⁊ ꝓcurator bñ pōt ꝓcura
torē fisci suū appellare† qr oīs sunt ꝓcipes.vt.C.de quadri.pres.l.si.
distrahat.i.distrahi possit vel distrahi sit licitū q̄ est spāle i fisco.vt
⁊.ē.de cōi reꝝ alie.l.ij.⁊.ē.vbi in rē ac.l.ij.⁊ de q̄dri.pres.l.ij.⁊ dixi.ē.
3 in euidētia hui⁹.l.†nam sec⁹ est in alijs nō eñ possunt vēdere inuito
vel ignorāte ꝯsorte suo nisi partem suam tm̄ vt.d.l.de cōi reꝝ alie.l.
multū interest sicut plene iā.j.dicā si pretiū partis.i.q̄ fiscus h; in re
illa.cū ꝑ tm̄mō in fiscū redigat.i.in p̄rimonium fisci irreuocabiliter
a dirigat siue ꝯuertat reliquum.i.p̄tiuꝫ qō remanet ⁊ superat a parte
fisci puta p̄tium aliaꝝ partiū.illud eñ dr̄ reliquum q̄ restat ⁊ supest
ab aliqua re vel ab aliquo vsu ad quē deputatū est.vt.ē.de fide istru.
⁊ iure aste fis.l.qcūq3.⁊.ff.ad.l.iul.de residuis.l.ij.dn̄s partiū.i.aliaꝝ
dicere ꝯsortibus fisci.restituat.i.p fiscū vel a fisco.ad qō tenet fisc⁹ ꝑ
actio.neg.ge.nā cū iste cui habebat rē cōem cū fisco nō possit parteꝫ
suā rehabere.qr fisc⁹ eā vēdidit qō facere potuit vt hic.⁊.ē.de cōi re
rum alie.l.ij.necesse habebat i subsidiū.a.ne totū ꝑdat habebit neces
se ratum habere ꝯctū factū a fisco vel si nō sit suo noīe gestū.potuit
eñ nomini ei⁹ fieri vel eo inscio vel inuito.⁊ tūc de plano pōt ratuꝫ
habere potuit vel nō noīe eius fieri ⁊ tūc in subsidium pōt ratū ha
bere vt hic.⁊.ē.de his qui a nō dn̄o ma.l.j.⁊ rato habito ꝯctu aget
cōtra fiscum act.neg.ge ad p̄tium partis sue simile est eñ alibi.vt.ē.
si vendi.pig.a.l ij.⁊.ē.de rei ven.i.in f.⁊.ē de reb⁹ alie.l.j.⁊.si depositi.
l.⁊ si nō heres.⁊ potes habita sub audire ⁊ ita q̄ tu q porrexisti libel
lū pōt fieri i casu tuo.i.q̄ si tu vis tu potes in subsidiū ratū hr̄e ꝯctū
a fisco factū ⁊ potes agere ꝯtra eū ad p̄tiū partis tue act.neg.gest.ſ;
si tu nō vis ſ; pot⁹ inquietare emptorē q emit a fisco tu potes hoc
facere.ſ; corā tuo iudice facere debes.⁊ scias q̄ nō obtinebis ⁊ hoc
subijcit emptorem ergo ⁊c.⁊ habēt h in lr̄a q̄dā illa ꝟba q̄ debēt eē
in p̄n i.forma est ⁊ iuxta illud ꝟbū restituat hūt istud verbum for
ma est.⁊ satis pōt stare vt legat etiā ſm hoc tota lr̄a suspēsiue ⁊ ꝯti
nuatiue vsq3 hic.⁊ incipit ꝯstructio in isto ꝟbo forma est.emptorē.igit h
est ꝟsus ⁊ infert igit.hoc nō dixi.tibi q̄ illa est forma iuris q̄.ē.di
xi si tu nō vis eā seruare.ſ; vis omnino emptorē p̄dioꝝ ꝯuenire igit
⁊c.emptor q emit a fisco totam reꝫ q̄ fisc⁹ habebat cōeꝫ cū alio p̄dio
rum.i.q̄ erāt cōia tibi ⁊ fisco.ipse tñ fisc⁹ totā vēdiderit te ignorante
vel inuito de qb⁹.i.p̄dijs eo q̄ te inuito vel ignorāte vēdita erāt. li
bellū.i.supplicatoriū vel deprecatoriū ⁊ de tali libello fit mētio.ē.ō
fide instru.⁊ iure aste fiscalis.l.ij.dedisti.i.nobis loquit impa.⁊ sup
plicabat iste principi q̄ faceret partē suā dictoꝝ prediorꝝ tibi restitui
ab emptore.qr fisc⁹ eo inuito vel ignorāte vendiderat ⁊ ipse volebat
ratū hr̄e apud suū iudicē.puta p̄sidē.q.d.ego nō suꝫ iudex ad hoc re
scriptū asit hoc nō facio.qr esset ꝯtra.l.⁊ iō vade ad iudicē suū ⁊ dic
4 suū.i.emptoris quē vis ꝯuenire q̄ facere potes apud suū iudicē†nā
a actor sequit foꝝ rei⁹ vt ē.ubi i rē actio.l.ij.de iuris.om iudi.l.iur. or
dinē ꝯuenit. ꝑmissio est:nō p̄ceptū.¶ Nam nō semp.l.p̄cipit. immo
aliqñ ꝑmittit.aliqñ vetat.aliqñ punit.vt.ff.de.l.⁊ se.cō.l.legis virt⁹
¶ Uel ꝯsiliū est.q.d.ex quo vis eū cōuenire ꝯuenias eū corā iudice.
Sic ⁊ alibi ꝯsulit.ē.de trās.l.age.⁊.ē.ō ordi.iudi.adite.vsu.dictū em
5 ptorē defēsionib⁹.i.iur.i.dicere exceptionib⁹.¶ †Nā exceptiōes dr̄
defēsiones eoꝝ qui conueniunt vt insti.de exceptio.in prin.si pro qr
q̄.i.alique sibi.i.emptori.ꝯpetūt.i.vere ⁊ cū effectu.Sꝫ q̄ sunt iste de
fensiones:r̄ndeo sunt iste:qr lex ꝑmittit fisco vēdere totā rem rōne
partis vel modice q̄ h; fisc⁹ in illa re.vt hac.l.in p̄n.⁊ i fi.¶ Et vult
q̄ tot⁹ rei trāsferat dn̄ium in emptorē ita q̄ ab eo aduocari nō pos
sit.vt.ē.de cōi re.alie.l.ij.vñ qñ agit ꝯsors siue loci⁹ fisci rei vē.ad par
tem suā ꝯ emptorē q emit a fisco ipse opponet bñ ageres nisi emisseꝫ
a fisco vēdēte legis ꝑmissu.⁊ nisi dn̄iuꝫ eēt i me trāslatū.ſ; qr sic emi
ab eo iō agere nō potes qr obstat tibi exceptio dn̄ij in me trāslati.⁊
ita repellet eū ⁊ sic vtet suis bonis defēsionib⁹ ⁊ merito debes tales
defēsiones habere.nā si lex ꝑmittit fiscū vēdere vt dictū est ⁊ vult ēt
q̄ dn̄iū trāseat in emptorem ꝑ hoc emptor ad emēdū secure accidit
vñ nisi eēt tut⁹ nec haberet defēsiōes iā deciperet.i autoritate q̄ esse
6 nō d;.vt.ē de his q ve eta.impe.l.j.⁊.ē.vñ vi.l.meminerint. ¶ †Et
ex hac.l.colligi possint plura notabilia.primū est q̄ aliqñ qs trāsfert
in aliū q̄ ipse nō h; siue pl⁹ iuris q̄ habeat ille q trāsfert vt est h in
fisco q vēdidit rē totā q̄ h; cōeꝫ cū alio ⁊ trāsfert dn̄iū aliene partꝫ
ſ; ipse nō habeat q̄ est spāle sic.⁊.ē.de cōi re.alie.l.ij.Sic est videre i
p̄ncipe ⁊ in augusto vt rei aliene dn̄ium trāsferat.vt isti.de vsu.§.fi.
¶ Sunt ⁊ alij plures casus in quib⁹ trāsfert pl⁹ iurꝫ in aliū q̄ ha
beat q no.insti.quib⁹ alie.l3 § ꝯtra aūt.Sꝫ regulariter ꝯ est.qr nemo
pl⁹ iur trāsfert in aliū q̄ ipse h;.vt.ff.de acq.reꝝ do.l.traditio ⁊ isti.
7 de reꝝ di.§.ꝑ traditionē ¶ †Scdm no est q̄ illud tm̄ dr̄ esse mihi q̄
situ ⁊ i p̄rimonio eē q̄ irreuocabiliter penes me remanere d;:ita q̄
nō sit a'ij restituēdū vt est videre in fisco h.nā p̄tiū partis sue tm̄ dr̄
redigi in fiscū siue in p̄rimoniū fisci.qō irreuocabiliter d; esse suū.aō

aūt p̄tiū partiū alienaꝝ.qr ſ; illud forte ad euꝫ ꝑue
niat tñ tenet dn̄is partiū illud restituere.¶ Et ad h
facit q̄ alibi dicit q̄ bona dicūt ex re alieno deducto
8 ff.de ꝟ.sig. significati.§ bona.⁊.l. bona ¶ † Tertiuꝫ
no.est q̄ si aliqs vult aliquē ꝯuenire vel ad iudicium
trahere d; hoc facere corā iudice rei siue illi⁹ quē vult
ꝯuenire vt h q̄ est iō qr actor sequit foꝝ rei.vt.ē.vbi
in rē actio.l.j.⁊.ē.de iuris.om.iu.l.iur ordinē ¶ Quar
9 tū ⁊ vltimū no.est q̄ † ille q ꝯuenit d; posse vti defē
sionib⁹ iure sibi ꝯpetētib⁹ ⁊ exceptionib⁹ sibi ꝯpetēti
bus qr exceptiōes dicunt defensiōes cōuentoꝝ ⁊ ad
impugnādā actionē ꝑdite sunt.nā exceptio dr̄ actio
nis exclusio vt insti.de exceptio.circa p̄n.aliqñ ꝑmit
titur in defensionib⁹ facti vti.quod dic.vt no.ē de iu
re fis.l.ꝓhibitum.¶ Sꝫ ad id q̄ dr̄ in hac.l.i.q̄ si fisc⁹
h; rem cōem cū alio q̄ rōne partis sue ſ; modica sit
totā rem vēdere pōt ⁊ dn̄ium trāsferre est insistēdum.
10 ⁊ statim videam⁹.† ¶ Si fisc⁹ nullam partē habeat
in re aliena nūqd eam vēdere possit vt trāsferat dn̄iū
in emptorē ¶ Itē si duo priuati vel plures habeāt
rem cōem inter se.⁊ vn⁹ vēdit rē cōem.videam⁹ nūqd
trāsfert dn̄iuꝫ in emptorē.⁊ ita q̄ nō possit aduocari
11 ab eo.† ¶ Ad primū r̄ndeo qr si nullā partē habeat
fisc⁹ in re aliena ⁊ vēdit eam si quidē vēdit eam tanq̄
suam.i.credēs eā suā esse.tūc emptor statiꝫ dn̄s efficit
⁊ est secur⁹ ita q̄ nō pōt vēdicari ab eo vel aliqua act.
agi cōtra euꝫ.ſ; poterūt illi q se ius in illa ꝯtēdūt ha
bere:agere ꝯtra fiscum:vsq3 ad quadriēnium tm̄ ꝯdi
tione ex.l.vel vtili rei vē.vel vtili hypotheca.quas i
tenderēt directas ꝯtra possidentem si priuilegiū fisci
nō eēt.vt.ē.de q̄dri.p̄s.l.oīs.⁊.l.si.⁊ insti.de vsuca.§ di
ui marci ⁊ excipiunt ab hoc res minoꝝ:qr si fisc⁹ eas
vēdit vt suas minores admittēt ad eas petēdū vltra
quadriēniū.vt.ē.de i inte.re.mi.l.neq3 ad h.ē.si aduer.
fis.l.si.Si aūt bñ scit eā alienā esse ⁊ nullā partē h; in a
ea ⁊ tñ vēdit eā:tūc nō p̄iudicabit dn̄o vñ ver⁹ dn̄s vē
dicabit eā ab emptore.nā si iō preiudicat i eā nr̄e.l.qr
b partē h; nō p̄iudicat qr ꝯ suoꝝ eadē est disciplina.vt
11 insti.de his q in vel alie.iur.sunt in p̄n.⁊† qr cessante
cā cessat effect⁹.vt dicit regula illa iur.⁊.ē.ō epis.⁊ cle.
l.gn̄alr ⁊ aut.ſ; neq3 ⁊ aut.si seru⁹.⁊ de hr̄di.l.j.⁊.ff ꝓ
soc.l.act §.si alicui⁹ ⁊ isti ō excu.tu § Itē qr rei publi
ce.⁊ insti.de nup.§.ſ; si qua.qō est veꝝ nisi vēderet rē b
alienā sibi obligatā ex aliqua cā.nā tūc ſ; vt alienā vē
dat ⁊ ſ; partē i ea nō habeat si tñ seruate fuerūt solē
nitates q̄ i illo casu requirunt q̄s no.ē.de fi.instru.⁊
iur.ast.fi.i.j.bñ p̄iudicat dn̄o ⁊ emptor securus erit.vt
ē.si aduersus fis.l.si.⁊.ē.de remis pig i.si hypothe.q̄
est iō qr i illo casu h; ius vēdēdi fisc⁹ p.l.vt no.ē.ō iu.
12 fis.l.iij ¶ Ad sm aūt ita r̄ndeo† q̄ si duo priuati vl
plures rē habebāt cōeꝫ inter se.⁊ vn⁹ vēdidit eā totā:
nō p̄iudicat alijs.⁊ iō poterūt partes suas vēdicare.
vt.ē de cō.reꝝ ali.l.si.q̄ est veꝝ nisi volūtas ꝯsortis
siue socioꝝ interueniat.q̄ vel p̄cedat vel sequat aliena
tionē vt.d.l.de cōi re.alie.l.ij nā tūc nō pōt vēdicari
ab emptore:ſ; aget mādati vel neg.gest.ad p̄tiū ꝯ vē
dētē vel nisi cū duo essent hr̄edes ⁊ vn⁹ q se solū pu
tauit heredē cū duo essent hr̄edes res hr̄editarias vē
didit nā qr secur⁹ ꝯsiliū voluit ho.si pos imminēti dā
no nō poterit res vēdicari.vt.ff ō pe.here.l.ſ; si.l.ir.§.
13 Itē si rē ſ denuo videam⁹ qd eñ q̄ dixi.ē.i casu hui⁹
l.⁊ circa lr̄aꝫ q̄ si fisc⁹ rē cōeꝫ sibi cū alio vēdidit totā.
q̄ ipse dn̄s partis alteri⁹ pōt agere ꝯ fiscum ad p̄tiū
actio.neg.ge.cū postea dixerit q̄ fisc⁹ rē alienā vēdit q̄
agit ꝯ fiscū vsq3 ad quadriēniū tm̄ vel ꝯditi.ex.l.vel
vtilis in rē vel vtilis hypothe.R̄ndeo illud d; ita in
telligi q̄ qñ fisc⁹ vēdiderit rē alienā i qua nullā partē
h; ⁊ nullū ius vēdēdi credit tñ suā ⁊ sic vēdit eam vt
suā tūc h; locū q̄ dixi.ē.vt agi possit ꝯ fiscū vsq3 ad
q̄dri.⁊ nō vltra ⁊ possit agi rei vē.vtili vel hypo.vti
li vel cōdi.ex.l.q̄ sunt directe ꝯtra possessorē si priuile
gium fis.nō esset.vt.ē.de quadri.p̄scri.l ij.⁊.l.si. ¶ Qñ
aūt vēdit rē in qua partē h;.⁊ ita rē sibi cū alijs cōeꝫ
⁊ vēdit partē suā.vt suā alias partes vt alienas vel
totū vēdidit vt suā tūc qr.l.talē vēditionē ꝑmittit:⁊
vult q̄ valeat ea forma q̄ dr̄ i hac.l.valeat vēditio ⁊
tūc h; locū q̄.ē.dixi.vt ꝯsors fisci nullā habeat actio
nem ad partem suam recuperandam sed necesse ha
beat i subsidiū.i.ne totū ꝑdat.i.rē ⁊ p̄tiū ratū hr̄e ꝯctū
a fisco.⁊ eo rato habito agere ꝯ fiscū ac.ne.ge.ad p̄tiū

C

a ¶ Rei.ad de.d. Mari.Sozi.in ꝯsi.xviij.ꝟ. primum qr circa medi. in.j.parte.

b ¶ Disciplina Adde idem p d. bar. Sozi. i cōsi.xliiij. incip.i p̄nti ꝟsic. quare magꝫ.circa prin.i p̄ma parte.⁊ eū dez do.odo fre.in rubr. j.de delato. nu.v.

hic ꝛ ad hic.ꝯ. ſi vē.pig.l.ij.ꝛ de rei vē.vbi dr ꝙ vēdi
tione facta a priuato q̄ nō habebat ius vēdēdi ſi em-
ptor bona fide vſucepit rē ꝙ ī ſubſidiū.i.ne totū pdat
pōt dñs ver⁹ ratū hr̄e ꝯctū ꝛ agere neg.geſt.ꝛ ita di-
co hic tñ res hic p vēditionē factā a fiſco ita ſit facta
14 in dñiū emptoris ſm ꝙ vbi p vſuca. ¶ †Et ad itelli
gētiā hmōi materie ꝛ vt plene liqueāt iſti articuli ſic
diſtinguo.ꝛ aduertat; iſtā diſtinctionē.qꝛ aliter dicā
ꝙ̄ in aliq̄b⁹ ſcriptis ordinarijs vel extraordinarijs i-
ueniaf.ꝛ dico ſic ¶ Cū duo vel plēs hñt rē cōez īter
ſe.ꝛ vn⁹ ex eis ſine alijs eā vēdit aut ē fiſc⁹.qꝛ hꝫ rē
cōem cū alijs.aut ſunt priuate pſone q̄ hñt rē cōez cū
alijs.ſi aūt ſit fiſc⁹ q hꝫ rē cōem cū alijs ꝛ illā rē totā
vēdit.ꝛ tūc q̄cūq; ſit illa res.i.ſiue ſingularis ſiue vni
uerſal; ꝛ ex quacūq; cā ea habeāt cōez.i.ſiue ex ſocieta
te ſiue ex donatiōe ſiue ex hr̄ditate; cā ſiue aliūde ꝛ q̄-
cūq; ptē hꝫ fiſc⁹.i.ſiue magnā ſiue maximā ſiue eq̄les
cū alijs.ſiue minorē.ſiue minimā vꝫ vēditio ꝛ trāſferē
dñiū ī ēptorē ꝛ ēptor ſtatiꝫ ſecur⁹ ē.ita ꝙ res ab eo ad
uocari nō pōt.vt ī hac.l.in pñ.ꝛ ī ſi.ꝛ.ꝯ.de cōi re. alie.
l.ij.ꝛ.ꝯ.de quadri.preſ.l.ij.qḋ intelligo veꝝ ſiue totaꝫ
vēdat vt ſuā.ſiue partē ſuā vēdat ꝛ alias ptes vt alie
nas q̄ſi hic.ſ.ꝙ partē hāc ī re inducat iſtud vt ſiue vt
ſuā totā vēdat ſiue partē ſuā vt ſuā.ſiue vt alienā ven
dat vel partē ſuā vna cū alijs ſemp hꝫ locū ꝙ hic dr.
ꝛ tenebaf hoc caſu fiſc⁹ ꝯſorti ſuo ac.neg ge.ad p̄tiuꝫ
ſue partis ſi tñ ipſe ꝯſors ratū habeat ꝯctū factū a fi
ſco.qm̄ neceſſario hꝫ ratū hr̄e.ꝛ ſi nō p̄ciſe tñ cātiue.
ſ.ne totū pdat.i.ꝛ rē ꝛ p̄tiū.nā cū dñiū ſit trāſlatū to-
tius rei in emptorē p vēditionē factā a fiſco.vt hac.l.
in pñ.nec aliqua actio def ipſi ꝯſorti ad partē ſuā re-
cuperādā qḋ eſt priuilegio fiſci.vt.ꝺ.l.ꝯ.de cōi re. alie.
l.ij tā eſſet ipſe ꝯſors fiſci in dāno ꝛ partis ꝛ p̄tij er⁹.
ꝛ iō ne ei hoc ꝯtingat hꝫ neceſſe ratū hr̄e ꝯctū fiſci ꝛ
eo rato habito habebit ac.ne.ge ꝯ.fiſcū ad p̄tiū ptis
ſue ī hac.l.ī medio ibi.vbi dicit relictū dñis partiū ꝛc.
Rꝫ poſſet dici ꝙ ſi fiſc⁹ vēderet rē cōez totā vt ſuā ꝙ
tūc ipſe teneref.ſ.quadriēniū tm̄ is q ſcius ī re illa cō
tēdēs ꝯtēderet hr̄e vtilē rei vē.vl vtilē hy.po.vel ꝯdi.
ex l.q̄ ac.eſſent directe ꝯ poſ.niſi eſſet priui.fiſci vt.ꝯ.ꝺ
q̄dri.preſ l.oēs.vt ſicut qñ nullā partē hꝫ fiſc⁹ in re ꝛ
vēdit vt ſuā locū hñt dicte actiōes.vt.ꝺ.l oēs ita ꝛ qñ
hꝫ partē ī re ꝛ vēdit totā rē vt ſuā hñt locū dicte act.
ꝛ nō ac.neg.ge.qꝛ qḋ iure eſt ī totū q̄ ad totū ꝛc.vt.ff.
de rei vē.l.ꝙ de tota.ꝛ ſic ītelligēdū eſt ꝙ dicit ħ.l.ꝙ
ipſe vendidit partem ſuam ꝛ partes alienas vt alie
nas ꝛ tūc hꝫ locū ne.ge.ratihabitiōe ſecuta ſec⁹ aūt ſi
totā vēdat vt ſuā.qꝛ tūc p̄dicte actiōes locū haberēt
ꝛ nō ac. ne.ge.Sꝫ mihi vr̄ put.ꝯ. dixi ꝙ ſiue vēdat
fiſc⁹ totā vt ſuā ſiue partē ſuā vt ſuā ꝛ alienas vt alie
nas:ꝙ locū habeat act.ne.ge quaſi hoc faciat po q̄ ſi
ſcus iure hꝫ ſꝫ ſec⁹ ſit vbi nullā hꝫ partē ꝛ vēdidit eā
vt ſuā qꝛ tūc locū hñt p̄dicte act.ꝛ hoc dico qꝛ.l. iſta
loquif gñalr ꝛ indiſtincte.vñ ita gñalr ꝛ indiſtincte ī
telligēda eſt ar.ff.de.l.p̄.ꝯ tab.bo.poſ.l.j.§.ꝛ gñalr.ff.
15 de pcu.l.de p̄tio.†ſi aūt ſunt priuate pſone q̄ hñt reꝫ
cōem adinuicē ꝛ vn⁹ ſine alijs vēdit totā rē cōez tunc
ſine alioꝝ volūtate vēdit q̄ volūtas vel p̄cedit vēdi-
tionē vel mādatū vl ſequif.vt rato habito trāſi dñiū
in accipiētē.ꝛ ſocij nō vēdicabūt.vt.ꝯ.de rei vē.mf in
ſi.ꝛ.ꝺ.l.ij.ꝯ.ꝺ cōi re alie Et hoc eſt veꝝ ex quacūq; cā
erat cōis ſiue ex ſocietate.ſiue ex alia.qꝛ ꝛ ſi non eſſet
cōis ꝛ nullā partē haberet:qꝛ vēdit tñ ideꝫ eſſet ex q̄
mādato dñi vel ratihabitionē faceret.vt.ꝺ.l.mf ſꝫ in
ac.q̄ ꝯſortes ꝯ vēdētē hr̄e dicunf eſſet vis faciēda ex
q̄ cā ſit cōis res nā ſi erat cōis res īter aliq̄s ex ſocie
tate vt eſt videre cū duo ꝯhūt ſocietatē ad rē emēdaꝫ
ī cōi ꝛ aio ꝯhēdi ſocietatē.vt ff.cōi.di.l.ij §.j.ꝛ.ff. pro
ſo.l.nā ex ꝯctu.ꝛ vn⁹ alioꝝ volūtate vel p̄cedente vel
ſequēti vēdat.tūc alij habēt act.p ſocio ad partē er⁹
ꝯtingētē ꝺ p̄tio.vt.ff.p ſocio.l.ſum⁹.ꝛ hꝫ ac.cōi.di.vt
ff cōi.di.l.i hoc ī pñ.ꝛ.ff.p ſo.l.p ſocio arb.§.ſi ſecū.ſꝫ
vna tollit alterā ī eo ꝙ exactū eſt.ꝛ hñt ēt ſe vt exce-
dētia ꝛ exceſſa.vt.ff.p ſo.l.ſi actū.ꝛ.l.cū duob⁹.§.itē ſi
16 cōez.Si aūt †erat res cōis īter aliq̄s ex cā hereditā-
ria vt eſt videre cū duo vl plures ſint īſtituti heredes
ī eadē hereditate vel cū ab inteſt.vel ex.l.xij.ta.vel ex
aliq̄ alia.l.vl ſenatuſcō.vel ꝯſt.aliq̄b⁹ deferf hr̄ditas.
vt.ff fa her.l hr̄ditas.j.ꝛ.ij.ꝛ vn⁹ ex eis vēdidit rem
cōez.ſi qdē vēdidit eā vt cōez ꝛ ita ꝯfitef ſe hr̄e cohe-
redem.tunc ſi res erat talis que non poterat commode diuidi vel
non poterat pro pte.vē.tūc agerēt coheredes p ptib⁹ ſuis.fa.her.vl
cōi.diui.vt.ff.fa.her.l.hr̄edes §.ſi vn⁹ .ꝛ.§ nō tm̄.ꝛ ſi mādatū inter-
ceſſerit nihilomin⁹ mādati vel ſi nō īterceſſerit ne.ge.qꝛ hec ac. bene
admittit ſecū alias actiōes.ſ.eo caſu qñ nō pōt res p pte expediri.vt
ff.fa.her.ꝛ puto.§.ſꝫ ſi dolo ¶ Si aūt erat talis res q̄ poterat p pte
vēdi tūc nō hꝫ locū fa.her nec cōi diui.vt.ff.cōi.di.l.ſi qs publicū §.
fami.j.rñſo.Sꝫ agif mādati.ſi interceſſerit mādatū vel ne.ge.ſi non
interceſſit.vt.ꝯ.de ne.ge.l.iij ꝛ ꝺ l.ſi qs putās.dñs tñ Jo. intellexit
hāc diſtinctionē.qñ vn⁹ ex hr̄dib⁹ fecit aliq̄d ad pfectū heredū.ꝛ ad
hoc recuperādū velit agere ꝯ coheredes nā tūc diſtinguif potuit p
pte expediri.an nō.ſꝫ qñ vn⁹ ex heredib⁹ pcipit aliq̄d ex hr̄ditate vt
qꝛ vēdidit rē hered; ꝛ hꝫ p̄tiū.ꝛ coheredes volūt agere ꝯ eū tūc poſ
ſunt ſm eū agere.ēt ſi p pte potuit expediri.vt.ꝺ.l.hr̄des.§.ſi vn⁹ ſꝫ
alij dicūt eā cōiter ēē verā indiſtincte ꝛ ꝙ dixi ac ne.ge.vel mādati ꝛ
nō ac.fa.her.vel cōi diui eſt veꝝ qꝛ ne.ge nō ꝯpetit cū fa.her. niſi qñ
nō pōt p pte expediri ne ge vt.ꝺ § nō tm̄.ſi aūt vēdidit eā vt ppriā
p hoc nō vr̄ fateri ſe hr̄e coheredē tūc agi pōt here.vt.ꝯ. fami.her.
in ſi.j.rñ.nō aūt tūc poſſet ratā habēdo ac.ne.ge.habere vt.ff. de ne.
geſt.ſi pupilli.Jtē q̄rif vbi ī ſubſidiū in vſucapta vel pſcrīpta.vt.ꝯ.ꝺ
reb⁹ alie.nō ali.l.j.ꝛ.ꝯ.de rei vē.l.mf.ſꝫ ſi cōi nōie feciſſet.tūc ſic.vt.ꝯ.
17 de ne.ge.ab eo.ſi aūt †res erat cōis īter aliq̄s ex alia cā vt qꝛ duob⁹
ſimul donata vel legata res eſt.iſti em̄ tales nō ſunt ſocij.ſꝫ incidūt ī
cōionē ff cōi diui.l.ij §.j.ꝛ inſti.de obli.ex quaſi ꝯctu.§.itē ſi īter.quo
caſu ſi vn⁹ vēdit cōi nōie ꝛ hoc mādatū nō īterceſſit pōt tñ ratū ha-
beri ꝛ augef ne.ge.vt.ff.p ſocio.l.nā cū ex ꝯctu ꝛ in cōi diuidū.vt.ff.p
ſocio act.§ ſi poſt diſtractū.ſ.vt ſi p pte nō potuit expediri ꝯpetant
ambe.Si aūt p pte potuit tūc ne.ge.ſm p̄dictā diſtinctionē. Si aūt
ſuo nōie tm̄ vēdiderit:tūc qꝛ nō poſſūt alij habere ratū ꝙ eoꝝ nōie
geſtū nō eſt vt.ꝺ § Jtē quare.nō agef ad p̄tiū ſꝫ vēdicabif ab empto
re ſi res nō eſt pſcripta vel vſucapta ſꝫ ſi eſſet vſucapta vel pſcripta ī
ſubſidiū haberet tm̄ ꝛ peterēt ptē p̄tij a ꝯſorte act ne ge.vt.ꝺ l.vt.ꝯ.
de rei vē.mf aūt ſi ꝺo vn⁹ ex illis q rē cōez hñt vēdit ſol⁹ ſoci⁹ alijs
inuitis vel ignorātib⁹ nec tm̄ habētib⁹ p pte ſua tm̄ trāſfert dñiuꝫ
nō aūt p partib⁹ alioꝝ.nā eis nō p̄iudicat.vñ vēdicabūt ab emptore
vt.ff.p ſo.l.nemo.Nō em̄ pōt vn⁹ ex ꝯſortib⁹ ptē alioꝝ vēdere eis ī-
uitis ī eoꝝ p̄iudiciū.ſꝫ ſuā bñ pōt vēdere etiā alijs īuitis.vt.ꝯ.cōi di.
l.j.ꝛ de cōi re.alie.l.falſe.ī ſui p̄iudiciū bñ poſſet partes alioꝝ ſec⁹ ſo-
cijs vēdere ſicut q̄lʒ hr̄e rē alienā.vt ff.de ꝯhē.emp.alienā.Sꝫ ꝙ dixi
vnū de ꝯſortib⁹ nō poſſe ī alioꝝ p̄iudiciū ptes alioꝝ vēdere.fallit in
caſib⁹.puta cū duo erāt coheredes ꝛ vn⁹ eoꝝ putabat ſe ſolū heredē
ꝛ eā hr̄ditatē poſſidebat ꝛ poſſidēdo eā diſtraxit aliq̄ rē bōa fide ex
illa hereditate credēs ſe ſolū dñꝫ ꝛ ex hoc nō eſt fact⁹ locupletior.qꝛ
donauit vel qꝛ p̄tiū ꝯſumpſit.coheres em̄ ſi nō habeat ratū id ꝙ per
hūc poſſet factū eſt.eū nō vēdicabit ab emptore qꝛ emptor haberet
regreſſum de euic.ꝯ ipſum poſſeſſorē q vēdiderat.ꝛ ita p̄iudicaf hoc
caſu coheredi vt nō poſſit vēdicare.vt.ff de peti.here.l.ſꝫ ꝛ ſi eū §.itē
ſi rē.nec etiā poterit agere ꝯ ipſum poſſeſſorē cū nō ſit locupletior qꝛ
ſenat⁹ noluit dāno effici bone fidei.poſ vt.ꝺ l.ſꝫ ꝛ ſi eū §.ꝯſuluit. ꝛ §.
adeo ¶ Jtē ꝛ in alio caſu p̄iudicaf ꝯſorti vt nō poſſit vendicare ab
emptore vt puta ſi bone fidei poſſeſſor q vēdidit obtulit ſe defēſioni
hereditatis.dicēs ſe velle rē p re diſtincta perinde ac ſi poſſideret nā
ipſe ꝯueniaf tūc a coherede.nō aūt rei vē.ꝯ emptorem.vt iſte caſus
legif in.ꝺ.§.Jtem ſi in re in ſi. ¶ Ultimo ſciēdū eſt ꝙ in hac.l.hꝫ fiſc⁹
ius ſingulare ꝛ ī aliquo ius cōe.ius ſingulare hꝫ vt dixi.ꝯ.de re cōi.
alie.in euidētia hui⁹.l.in eo ꝙ rōne partis q̄ hꝫ in re poteſt eā totam
vēdere vt.ꝯ.de reꝝ cō alie.l ij.qḋ nō eſt in alio habēte rē cōem cū ali-
quo.imo ſolā partē ſuā poſſet vēdere ille talis ꝛ nō partes alioꝝ in
eoꝝ p̄iudiciū.vt.ꝯ.cōi diui.l.j.ius cōi hꝫ in eo ꝙ ſicut qlibet extrane⁹
q vēdit rem alienaꝫ tunc neg.geſt.ac.ad p̄tium ratihabitione ſecuta.
vt.ꝯ.de rei ven.mater ꝛ de neg.geſt.l.iij.ita ꝛ fiſcus vt in hac.l.in illo
verſi.ad pretium partis ꝛc.

¶ Ne fiſcus rem quam vendit emat. Rubrica.

¶ Jta cōtinuaf. Ad p̄cedētēꝫ iſta rub ſicut ꝛ alie q̄ poſite ſunt.ꝯ.
a titu.de iure fiſ.vſq; huc.nā ī ti.de iur.fiſ.dixit in gñe ꝺ iur.fiſ.ī ſequē
tibus ti.dicit ī ſpecie.ꝛ ita hic.Nā.ꝯ.ti.pri.dicit de quodā iure ꝯpetē
ti fiſco hic de quodā alio iure fiſci dicit nō tñ ſpāle ius vel priui.vult
ponere hic in fiſco ſicut.ꝯ.ti.pri.poſuit.ſꝫ ius qḋ hꝫ ſi aliq̄ rē vendit
vult exponere.ꝛ qdē illud ius eſt tale ꝙ ſi rē aliq̄ vēdidit ſiue ppriā
ſiue alienā ſibi obligatā ſi quidē ſolēniter.i.interueniētib⁹ ſolēnitati
bus q̄ in vēditionib⁹ factis a fiſco requirunf quas no.ꝯ.de ſi. īſtru.ꝛ
iure aſt.fiſ.l.trāſſert er⁹ dñiū ī ēptorē ꝛ ēptor ſecur⁹ eſt ita ꝙ nō poſ
ſit res auferri ab eo.nec fiſc⁹ pōteā euincere directo.vt.j.e.l.ſi. nec ēt
p mediuꝫ.i.aliqua ſumpta actione ad euincendum.vt.j.l.j ꝛ ꝯ.de fide
inſtru.ꝛ iur aſt.fiſ l.ꝛ ſi mīſ̄ra.ꝛ eſt illud ꝙ dicit fiſc⁹ nō poſſe euincere
id ꝙ vēdidit ius cōe nā idē eſt ī q̄libet p̄uato.vt.ff.de euī.l. vēdicātē.

Summarium.

1 ☞ Contractus qui conſenſu perficiunf non requirunt ſcripturam
nec

nec presentiam contrahentium, nec rei traditionē, sed sola fide firmāt.
2 Nobiles in penis pecuniarijs plus puniuntur quam ignobiles.
3 Quem de euictione tenet actio eundem agentem repellit exceptio.
4 Genere sublato, quelibet eius species sublata censetur & nu.7.
5 Facto proprio nemini contrauenire licet, nec per se nec per alium: fallit in casibus quibusdam. & nu.9.
6 Directo fieri prohibitum non debet per indirectum concedi.
8 Abbas vēdēs rem alicui⁹ 𝔠uent⁹ sibi subditi quasi esset alteri⁹ 𝔠uē & nu. an possit per se vel per alium reuocare vel cōtrouersiā mouere.

GRauissimum. Ad euidētiam hu⁹. l. sciendum est ꝙ fisc⁹ imperiū vel imperialis camera hꝫ in aliqb⁹ ciuitatib⁹ plures statiōes. hꝫ enī statione in qua exercet aurū. hꝫ & statione in qua exercet ferrū. hꝫ & aliā in qua exercet es aliā in qua est oleū & alias similes statiōes. & in qualibet istarū stationū sunt qdā impositi q vocant officiales. & ita potes videre in cōi boñ. q hꝫ plures statiōnes hꝫ enī statiōes in qb⁹ tenet frumētū hꝫ & alias statiōes in qb⁹ tenetur sal vel vinū & sic de alijs. in quib⁹ stationib⁹ cōe Boñ. tenet ꝑdictas merces & facit exerceri mercationē de ipsis & lucrat de eis & hꝫ in qbuslibet statioib⁹ certos officiales q eas exercēt ꝑ cōi boñ. siue ꝓcurator ipsi⁹ cōis. ¶ Hoc ꝑmisso sic pono casum in l. ista fiscus siue ꝓcurator fisci vēdidit cuidā emptori quādā rē de statione auri. credēs eā esse de statiōe argēti: puta pōdera siue balistas vel marcos siue parāgones vel similia instrūa ꝑtinētia ad statione auri & vēdidit tāꝗ essent de statiōe argēti credēs esse stationis argēti ꝑtium illarū rerū posuit in statiōe argēti. vel sextarios siue modios ꝑtinentes ad stationem frumēti vēdidit tāꝗ essent stationis salis. & ꝑtiū ei⁹ posuit in statiōe salis. vel cados seu mēsuras ꝑtinētes ad statione olei vēdidit tāꝗ esset recedēs esse statiōis vini & ꝑtiū eorū posuit in statione vini. ipsius aurū vēdidit & ꝑtiū accepit & cū postea credidisset argētū vēdidisse ꝑtiū ipsi⁹ auri posuit in statiōe argēti vel aliꝗ aliā rem q̄ erat vni⁹ statiōis vēdidit eā credēs esse alteri⁹ stationis & ꝑtiū in aliā stationem 𝔠uertit. emptor aūt q emit res fuit bone fi. & in veritate credidit res illas esse de illa statiōe cui⁹ noīe vēdebant & in qua ꝑtium 𝔠uertebat & in veritate dict⁹ emptor soluit ꝑtiū fisco dictarū rerū. ꝓcurator aūt siue officialis statiōis auri vel illi⁹ statiōis cui⁹ res vēdita erat a fisco sciēs ꝙ res sue stationis vēdita erat a fisco & ꝑtium erat 𝔠uersum in aliā stationem & vult agere noīe statiōis cui preest vel noīe fisci ꝯ emptorē & aduocare siue euincere ꝑ rei ven. ab eo res quas emit a fisco dicēdo eas esse statiōis auri vel illius statiōis cui ipse preest fisc⁹ aūt eas vēdidit tāꝗ essent statiōis argētee vel alterius statiōis q̄rit nūqd possit: impa rūdet in gñe postea in spē: in gñe dicit sic impa. grauissimū & verecūdū valde mihi vr ꝙ fisc⁹ rē q̄ vēdidit bona fide emēti & cui⁹ ꝑtiū accepit ab emptore euincat vel 𝔠trouersiā aliꝗ de illa re faciat ꝑterea loqt in spē & dicit sic scias q̄ꝙ tu q ꝑposuisti qōnē in casu ꝑposito ꝙ emptor q bona fide emit a fisco nō solū ab eadē statiōe cui⁹ res vēdita dicet fuisse verū nec ab illa qō ne aliꝗ pati debebit sꝫ officiales dictarū stationū poterāt agere adinicē inter se ne. gest. in subsidiū & aduocare vn⁹ ꝑ alio ꝑtiū rei sue q̄ dicam esse vēditā & ꝑtiū in aliā statiōem 𝔠uersum. nō aūt potuerat emptorē inquietare. & h. d. hic l. 𝔠cor. ꝯ. de fi. instr. & iur. ast. fis. l. & si ꝯsra. Istam aūt sic expono grauissimū Sꝫ quare est tā grauer R. fideo qꝛ
1 emptio & vēditio fit 𝔠sensu vt insti. de obli. ex 𝔠sensu in ꝑa. † in obligationib⁹ aūt q̄ fiūt 𝔠sensu interuenit fides cū nec scriptura nec ꝑntia op⁹ sit nec dari quicꝗ vel fieri op⁹ est in talib⁹ obligationib⁹. vt vires capiat obligatio sꝫ sufficit sol⁹ 𝔠sensus & fides q̄ inter se hñt ꝯtrahētes vt insti. de obli. ex 𝔠sensu. § j. & l. dicit ꝙ graue est fidē fallere vt ff. de 𝔠pē. l. j. Sꝫ ꝑnceps & fisc⁹ nobilissime ꝑsone sunt & in dignitatib⁹ positi. nā ꝑnceps est mūdi dñs. vt. ff. ad. l. rho. de iactu. l. depcatio fisc⁹ aūt ꝑ pōpā & nobilitatē suā sortit multa ꝑuilegia. vt. ꝯ. de iur. fis. ꝑ
2 torū. & ꝯ. de priui. fis. ꝑ totū. † & pl⁹ punit nobilis q̄ ignobilis⁹ cū tra
a ctat de pena pecuniaria imponēda. vt. ꝯ. de sum. tri. l. nemo in fi. igit ꝙ in alijs ꝑsonis graue est. i. fidē fallere in istis tñ maximis ꝑsonis est grauissimū & verecūdū. verecūdia mea loquit impa nā docet impa. ꝑncipē esse verecūdū. nā vt ait tulli⁹ in lib. de officijs. verecūdia bonum signū est in principe qꝛ sine verecūdia nil eē rectū poterit nil bonestū. & iō op; principē esse verecūdū & maxime in malefaciendo vel
b indecētia. nā lꝫ ꝑnceps legib⁹ sit solut⁹ b dꝫ tñ viuere ꝯm. ll. vt. ꝯ. de leg. & senatus. l. digna. dixit. i. statuit vel decreuit & sub. s. esse vel duxit. i. redarit. s. ad memoriā. vt cuiuscꝫ rei. s. vēdite ꝑ fiscū ꝑtiū. s. iustū. nā in vēditiōe fiscali reqrunt inter cetera solēnitates ꝙ iusto ꝑtio vēdat res vt. ꝯ. de fide instru. & iure ast. fis. l ij. & ꝯ. si ꝑ ꝑu. pē. l. j. & ij cū bona fide sit vēditoris & emptoris. nā & hoc requirit in vēditiōe fiscali ad hoc vt valeat s. vt emptor sit bone fidei. vt. ꝯ. de iure fis. l iij. & si nō eēt posset tūc ipse idē fisc⁹ venire ꝯ vēditionē a se factā & nō valeret & ꝙ fieret vt no. in d. l. ꝯ. de iure fis. l. iij. & ꝯ. de fide instr. & iure ast. fis. l. j. eēt adiecta. s. sub adiectiōe vēdita nā & hoc requirit in vēditiōe fiscali. s. ꝙ fiat sub adiectiōe ꝑmissa. in qua opponat certū tps. s. qō sit licitū adiectionē ītrij fieri & meliorē 𝔠ditionē afferri. vt dixi. ꝯ. de fide instr. & iur. aste. fis. l. j. & l. si tpe & hñ exposui adiectio. i. sub adie. vēdita nā sic expo

nitur. ff. de iure fis. l. si. & ꝯ. de fide instru. & iure aste fis. qōcūcꝫ semel fisc⁹ accepit. s. ab emptore. ei⁹. s. rei 𝔠trouersia referat. volēdo euīcere ab emptore vel alio quocūꝗ mō eū inquietare siue noīe eiusdē statiōis siue alteri⁹
3 hoc faciat † qꝛ quē de euic. tenet ac. eūdē agētē repellit exceptio. vt. ff. de euic. vēdicātē &c. hoc verū ꝙ nō pōt fiscus de re q̄ vēdit 𝔠trouersiā mouere siue vt ꝑpriam vēdidit siue vt obligatā sibi. vt. ꝯ. de fūdis rei priuate. l. j. q emit a fisco emit secure emit. & si seruate sint solēnitates q̄ in vēditiōe fisci requirunt. vt ꝯ. de fide instru. & iure aste fisca. l. si instru. nō solū q̄. vsꝫ huc in gñe locutus est. nūc infert in spē. q. ita est. vt ꝯ dixi ꝙ ei⁹ rei q̄ fisc⁹ vēdidit q̄stionē mouere nō pōt aliquo mō. Ergo in q̄stione ꝑposita apparet ꝙ nec noīe eiusdē statiōis pōt mouere q̄stionē nec noīe alteri⁹, nec directo, ne ꝑ obli
4 quū. & hā infert ipa. † nā de gñe ad spēm bñ infert negādo sublato gñe q̄libet ei⁹ spēs eē sublata vt insti. de adoptio. §. femine. & ff. de sponsa. l. oro & ordina ita istam q̄ equū emptorē. s. puta emit a fisco bona fide & solēniter & ꝑtiū numerauit vt dictū ē. ab eadē statiōe. s. noīe eiusdē statiōis. hꝫ enī fisc⁹ plures & diuersas stationes. vt no. ꝯ. in euidētia hui⁹. l. Sꝫ nec ab alia qdē. ꝑ certe & dic alia. s. statiōe. noīe alteri⁹ statiōis. nā plures sūt statiōes vt dixi. & lꝫ vēdit rē vni⁹ tāꝗ sit alteri⁹ nō tñ pōt ꝯuenire. nā ꝙ directe ꝑhib tū est. s. ꝙ nō euincat fisc⁹ rē q̄ vēdidit nō 𝔠cedit ꝑ obliquū ꝙ esset si posset hoc facere noīe alteri⁹ statiōis. & ad hoc facit ff. de trās. cū hi §. sꝫ hs q̄stiunt debere pati. s. ꝑ offīales dictarū stationū noīe ipsarū stationū & noīe fisci. ꝑerāt enī cuilibet statiōi certi offīales noīe fisci. & q̄libet ipsorū officialiū administrabat & exercebat merces stationis noīe statiōis & ꝑ fisco. vt. ꝯ. de solu. l. ij. & dixi. ꝯ. in euidētia hui⁹. l. equū est. s. ea rōne qꝛ sublato gñe & q̄libet ei⁹ spēs dꝫ esse sublata. cū ꝑ qꝛ. & ꝑ ēt in his vēditionib⁹. s. quas fecit fisc⁹ ꝑut dictū est q. d. nō enī in vēditiōib⁹ quas faciūt priuati est hoc verū. sꝫ ēt in vēditiōib⁹ fisci. emptore. s. q emit a fisco. nō inquietato. s. ꝑ ꝑrōnes ꝑdictas officia. i. officiales statiōis. nā in qualibet statione b ꝑerāt certi officiales vt ꝑdixi. inter se possūt expediri. s. act. ne ge. i. ille officialis q dicit rē sub hac statiōis venditā & ꝑtiū in aliā statiōnē 𝔠uersum poterit agere act. ne. ge. ꝯ officialē alteri⁹ statiōis ratū habēdo in subsidiū ꝯtū de re sue statiōis factū & poterit petere ꝑtiū rei vēdite ab officiali illi⁹ statiōis in q̄ 𝔠uersum est. ad ꝙ facit ff. de reb⁹ alie. l. j. & ti. pri. l. j. ex. l. aūt ꝑsiti colligunt plura no. & statim ex eo ꝙ dixit hec. l. in ꝑn. ꝙ fisc⁹ c nō posset aliꝗ q̄stionē inferre de re q̄ ipse vēdidit colli
5 gim⁹ illud no. † ꝙ nō lꝫ alicui ꝯ factū suū venire c vel ꝑ
c se vel ꝑ aliū. & ad hoc facit. ꝯ. de distra pig. si hypo. & ff. de distra pig. & fiis. & ff. de ex rei iud. l. j. & ꝯ. de rescin. vē. l. iij. & ꝯ. de euic. l. exceptiōe. & ꝯ. de rei vē. l. cū a mře. ꝙ est verū in priuatis ꝑsonis vt nō tm̄ ꝯ factū suū venire nō possit. imo ēt nec ꝯ factū ei⁹ cui successerit. vt. ff. de adop. l. post mortē. & ff. de decretis ab ordi. fa. l. pe. & ꝯ. de euic. l. fine pos. & idē est ēt in fisco vt hic. & s. in ꝑr. & ꝯ. ti. ij. l. & si inst'm. aliqñ aūt ꝑmittit alicui venire ꝯ d factū suū vt est videre in marito q vēdit rē dotalē ꝙ ē ꝑhibitū ꝑ. l. iul. de fūdo do. vt. ꝯ. de fūdo do. l. j. & ꝑ totū. nā ipse idē marit⁹ pōt venire ꝯ vēditorē & rē vēdicare 𝔠stāte mřimonio. vt. ꝯ. de rei vxo. ac. §. & cū. l. j. & ꝯ. de rei vē. l. dote. & ita videbat hic in fisco cū ipse sit ꝑuilegiat⁹ in multis & haberet ēt illud ꝑuilegiū vt ꝯ factū suū in vēditionib⁹ a se factis ꝯ venire posset nō tñ est ita. imo vult. l. ꝙ q emit a fisco sit secur⁹ si solēniter emit. vt. ꝯ. ti. ij. l. & si in instr'a & ꝙ dī in marito ꝙ possit ꝯ pactū suū venire. iō 𝔠tingit. qꝛ nō suo noīe & ad sui vtilitatē hoc facit. sꝫ ad vtilitatē mulieris & ad dānū suū. nā si ipse ꝑmiserat de euic. ipse tenet. vt. ꝯ. de ꝑdi. mi. l. sus. & no. ꝯ. de iure do. l. vbi & agit ibi marit⁹. iō qꝛ ipse est q pōt agere 𝔠stāte mřimonio ꝑ re dotali & nō ali⁹. vt. ꝯ. de rei vē. dote vñ qꝛ nō esset ali⁹ q agere posset nisi ipse in eū casum agit. & venit ꝯ factū suū vt dictū est. ad hoc vt vniuersitr nō defraudet de re totali. hic aūt fisc⁹ lꝫ ꝑ mediā ꝑsonā vellet venire ꝯ vēditionem tñ suo noīe & ad sui vtilitatē faceret ꝙ nō ꝑmitti
d tit d. Itē ex ea ꝙ dicit hec. l. in medio ꝙ emptor q emit a fisco nō dꝫ inquietari siue ab eadē statiōe cui⁹ res vē
6 dita fuit a fisco siue alia colligim⁹ illud no. † l. ꝙ directo fieri ꝑhibet nō dꝫ ꝑ obliquū 𝔠cedi. si q̄ nō pōt fiscus directo venire ꝯ vēditionē factā a se. vt. ꝯ. in ꝑn.

a ¶ Ignobilis addē raꝑba. ful. in 𝔠s. clviij in iij. colū ꝙ pena ignominiosa nobili ꝑponi nō dꝫ. vt nato ex 𝔠sularibus & adde bar. cepol. in 𝔠s. xl. in. iij. col. ꝙ noui lex ꝯ 𝔠suetudine non suspēdit & idē in alijs popularib⁹ diuitib⁹ et honestioribus vbi ēt vide qd de militib⁹ et qd de muliere. vide ꝑ eum in 𝔠s. xxv.

b ¶ Solut⁹. Adde eūdē odo. in l. iustas. ꝯ. de iu. si. nūc. vj. et qō ibidē dictū fuit in apostil.

c ¶ Venire. Adde bal. in 𝔠s. cccciij. in. iij. parte et qd qñ est ipo iur. nul lū vide bal. in cōs. ccclxxv. in. v. parte.

d ¶ Nō permittit. Adde. d. bar. so zi. in cōs. cclxvj. v. preterea facili⁹ in. ij. parte ꝙ princeps facili⁹ pōt venire ꝯ rē alienatā et cōcessam titulo lucratiuo q̄ titu. oneroso.

huiꝰ.l.ꝛ.§.l.pri.nec ꝑ obliquū.vt qꝛ dicit se noīe alte
rius stationis facere.ꝛ ad istud facit.ff.de trāsa.l.hi.§.
si lis. ¶ Itē ex eo ꝙ dicit hic.l.ꝙ nō pōt fiscꝰ de re ꝙ̄
vēdidit aliq̄ qōnē mouere postea subijcit ꝙ nec noīe
eiusdē stationis nec noīe alterius pōt qōnem mouere.
7 colligimꝰ illud no.† qḋ sublato gn̄e ꝛ quelibet eius
spēs dꝫ esse sublata.nam istud est genꝰ ꝙ fiscꝰ de re ꝙ̄
vēdidit non pōt aliq̄ qōneꝫ mouere.hn̄ sequit ꝙ nec
noīe eiusdem.nec nomine alterꝰ stationis.qꝛ sublato
gn̄e ꝛc.ad istud facit insti.de adop.§.femine.ꝛ.ff.de spō.
8 Lofo † ꝛ ex his que dicunt in hac.l.sumit arg.ꝙ si ab
bas vēdit rē alicuꝰ cōuentꝰ sibi subditi quasi sit alte
rius ꝯuentus.puta abbas Nonātulanꝰ vendit rē de
ꝯuentu sancte lucie quasi esset de ꝯuētu sancti georgij
de Panīscolu:nō tn̄ pōt ꝑ se vel palius reuocare vel
ꝯuenire vel ꝯtrouersiam aliq̄ mouere.ad qḋ facit de
cre.xxxiij. qōne.ij.si virgo.ꝛ quinquagesima distinc.
ꝯsalis.ꝛ hꝫ in hac.l.fiscꝰ tus cōe vt sicut ꝙ lꝫ priuatꝰ
nō pōt rem ꝙ̄ vendidit euincere.vt.ff.de eui.l.vendi
cantem.ita nec fiscꝰ vt hic ꝛ.ꝫ.ti.ij.l.ꝛ si instrumēta ꝛ
dixi in rubr.huius titu.ad hoc de fun.rei priua.l.j.

RETRACTARE. Lex ista de eadē materia loquit de qua superior sed superior loquit in spē hec aūt loquit tn̄ in gn̄e.ꝛ ponit talē casum: fiscꝰ
vel ꝓcurator fisci vēdidit mihi aliq̄ reꝫ ꝛ intellige ꝙ
solēniter vēdidit.vult postea ꝯtra venditionem illaꝫ
venire ꝛ eam retractare ali qua de cā.querit nunquid
possit:et dicit impa.ꝙ non qꝛ hoc nō patit rō equita
tis:nec etiam honestatis.ꝛ.h.d.ꝯcor.l.ꝫ.pri.ti.ij.l.ꝛ si
institaꝛ lra sic exponit vt ordines ita lrām rō equita
tis qꝛ ꝛ honestatis:nō patit fiscꝰ retractare ꝛc.ꝛ dic re
tractare.s.quacūqꝫ de cā.vt.ꝫ.de euic.l. exceptiōe. fiscꝰ
vel ꝓcurator fisci nec directo.nec ꝑ obliquuꝫ.vt.ꝫ.l ꝑ
xima qḋ semel vēdidit.s.solēniter ꝛ seruatis illis solē
nitatibꝰ q̄ in venditiōe ꝙ̄ facit fiscus requirunt quas
no.ꝫ.de fide instru.ꝛ iur.asse.fisca l.j.nā si nō erūt ser
uate tūc bene posset retractare.ff.de iure fisci.l iij.ꝛ.d.
l.ꝫ.de fide instru.ꝛ iure asse.l.j.ꝛ dic vēdidit.s.ꝛ pretiū
accepit.nā nisi soluisset emptor pretiū posset rē vēdi
care ꝛ loco pignoris retinere.vt insti.de reꝝ diuisio §.
vēdite equitatis.vt.ꝫ.l pri.ibi vbi dicit equū est. ho
9 nestatis.q̄ honestas est † vt nō veniat qs ꝯtra factum
suū rō nō patit.q̄ rō est vt quē de euic.teneat sic eūdē
agētem repellit exceptio.vt.ff.de excep.l.vēditaꝫ vēdi
cātem. Item ꝛ cōtra factū suū nō pōt qs venire. vt ꝫ.
l.pri.no.est q̄ rōnes ita in fisco sicut in priuatis locuꝫ
habēt.ꝛ ita hꝫ hic ti.fiscus.ꝛ.§.l.ij alia in alia pecunia
mutuo data ita habet fiscus ius commune. Odof.

¶ De his qui ex publicis rationibus pecunias accipiunt. Rubrica.

¶ In hoc titulo. Tractat de quodā iure qḋ hꝫ fiscus
qḋ ius est tale vꝫ ꝙ pecunia q̄ in rōnes publicas est
redacta id est in archa publica est reposita ꝛ scripta in
rōnibꝰ ꝛ libris qui de hōc fiunt semp dꝫ esse ad vsum
ꝛ vtilitatem publicam preparata ꝛ iō ꝓhibita est mu
tuari ꝛ pena mutuāti ꝛ accipiēti est imposita.ꝛ alia pe
na puta capitis in auro mutuo dato est statuta vt.§.l.
ij.alia l ulta pecunia mutuo dato est statuta pena qua
drupli.vt.§ l.j.ꝛ nō est huiꝰ ti ad superiores alia cōti
nuatio necessaria nisi ista qꝛ.s de iure fisci locutus est
impa in gn̄e in alijs autem ti sequētibus vsqꝫ ad istū
ꝛ in isto etiam loquitur singulariter siue in casibus
specialiter de iure fisci

Summarium.

1 ☞ Exactores.archarij.curiales.opinatores.ꝛ apari
tores qui dicerent ꝛ quid eorum officio facere incum
bebat:ꝛ ꝙ pecuniam publicā predicti officiales mu
tuare nequeant alias puniantur ꝛ quare.nu.2.
3 Contractus damnosus fisco non valet quinimo con
trahentes puniuntur.
4 Curator minorum potest pecuniam minoris.ad vsu
ram ponere:quinimo quandoqꝫ cogitur.

SI quis ab exactoribꝰ. Ad euidētiā huiꝰ.l est sciēdū qḋ ad pecu
niam publicam.ꝛ ad tributa exigēda ꝯsti
1 tuebant quidam officiciales q vocabant exactores ꝛ iō sic dicti.qꝛ exi
gebant tributa ꝛ aliam pecuniam q̄ fisco debebat vt.§.de exac.tribu
torū.l.missi opinatores.ꝛ cū dictis exactoribꝰ ꝯstituebant in qualꝫ
ꝓuincia duo tributarij.vt.§.de suscepto ꝑpo.ꝛ archa.l.duos. Item
ꝯstituebant ad predicta quidam alij officiales q vocabant archarij
iō sic dicti ꝙ ꝑerant archis publicis in quibꝰ pecunia exacta repone
batur.ꝛ eas custodiebāt.vt.§.de susce.ꝛ archarijs.l.si.q̄ incipit aurū.
alibi est prima.l.seq.ti.ꝫ de pōderationibus ꝛ auri illatione. Erāt q
dā officiales q vocabant curiales q ad ꝑdictū offi̅m pecunie publice
ꝛ vestium publicaꝝ aliq̄n deputabant vt.§.de susceptoribꝰ.l.humi
lioribus. Erant quidam officiales q vocabātur opinatores.vt.§.de
exactione tributorum.l.missi. Aliq̄n alij erāt q vocabant apparito
res.vt.§.de exac.tri.l.apparitores. Et istoꝝ omnium offi̅ erat pecu
niam publicaꝫ ꝛ auꝝ ꝙ ꝑ tributis debebat fisco exigere ꝛ in rōnibꝰ
publicis redigere ꝛ custodire ac saluare vt ad vsum ꝛ publicā vtilita
tem semp esset parata vt quotiēs necesse foret ꝛ quacūqꝫ hora expe
diret posset ad vsum deputatum ꝛ necessitatem publicā expendi vsu
potestatum sublimiū.id est principis vel comitis reꝝ priuataꝝ ꝛ nō
aliter.vt.§.de his que in publicis collatio.illata sunt nō vsurpādis.
2 l.j.ꝛ ij de pōderatoribꝰ ꝛ auri illatione l.j ꝛ de auri pu l.vnica. ꝛ iō
qꝛ semp ad vsum ꝑdictoꝝ dꝫ aurum predictum vel pecunia parata
esse.iō ꝓhibitum est mutuari vel sub grauioribꝰ vsuris.vel ad vsuꝫ
aliū ꝯuerti.qꝛ posset in breui pacto princeps ꝛ res publica si non
haberet pecuniam paratam damnū irrecuperabile sustinere vt esset
si indigeret pecunia ꝑ stipēdijs militū ꝛ qꝛ nō inuenirēt pecuniā pa
ratā milites dimitterēt custodiam imperij ꝛ hostes occuparēt vel
alia simili cā.vt esset si aliqḋ opus ciuitatis esset reparādū esset neces
saria pecunia ꝛ qꝛ nō fuit inuenta opus corruit vel ad frumēta ꝑ ci
uitate emēda fuit necessaria pecunia:ꝛ qꝛ nō fuit inuēta parata iō ca
ristia facta est maxima ꝛ populꝰ fame piouit vel aqueductum reficiē
dum fuit necessaria pecunia:ꝛ qꝛ nō fuit inuēta aqueductꝰ corruptꝰ
est ꝛ ex hoc multi homines perierūt.ꝛ hec ponunt in aut. de colla.§.
iubemꝰ omnino nullam ꝛc.certe iste essent damna irrecuperabilia. ꝛ
ꝓpterea pecunia publica ꝓhibita est mutuari vel ad alium vsum cō
uerti quin semp sit parata.ꝛ si cōtrafiat puniunt predicti officiales q
dederūt alicui mutuo de ꝑdicta pecunia vt.§.de his q in pn. coll.l.j.
ꝛ ꝑ totum Item ꝛ puniunt illi q ab eo acceperūt mutuo de dicto au
ro vel de dicta pecunia vt in hac.l.ꝛ ꝑ totum huꝰ ti. ¶ Hoc pmisso
sic pono casum aliqs accepit mutuo pecu publicā.i.q̄ publicis vsibꝰ
debebat expēdi.ꝛ eam conuertit in suos vsus ꝛ accepit iste pecuniaꝫ
dictā mutuo sub vsura ꝛ ab exactoribꝰ ipsius pecunie ꝛ tabularijs
q cū ipsis exactoribꝰ missi erāt vel ab archarijs.i ab his q custodie
bant archas in quibꝰ erat dicta pecunia vel ab aliquibꝰ alijs officia
libus pecunie publice ꝛ rōnum publicaꝝ.mō querit nunqd patiat
iste priuatꝰ accipiēs ex mutuo pecuniam.ex hoc aliq̄ penā impa de
in hac.l.ꝙ si aliquis fuerit detectꝰ.i.discoopertꝰ ꝛ probatꝰ recepisse
mutuo sub vsu.pecuniā publicā a ꝑdictis officialibꝰ vel quibuscūqꝫ
alijs.qḋ ipse tenebit ad penam quadrupli eiꝰ pecunie ꝙ̄ accepit ad
qḋ quadruplum tenebit aut huiꝰ.l cū dicit ex hac.l.j.ꝛ h d. Cōcor.
ad hoc ꝫ.de iure fisci.l.q in ꝯtractibus lrām aūt sic expono si qs.s de
bitor.ab exactoribꝰ officiales quidem erāt q iō si vocabant qꝛ exi
gebant a subditis auꝝ ꝛ omnem pecuniam q̄ debebat fisco vel prin
cipi ꝑ tributis vel impēsis.vel aliqua alia de cā.vt i.de exa. tributo
rū.l.missi opinatores tabularijs.q cum exactoribꝰ ad ꝓuincias mit
tebant.vt.§ de suscep l duos.quorum offi̅ erat semper scribere ea q̄
exactoribꝰ publicis soluebant a subditis ꝛ facere soluētibꝰ apochas
de solutis et in apochis se subscribere vt.§.de ꝯue si debi l ij erat et
eorum officium modum creditorum et debitorum frequenter inqui
rere et in actis redigere et exactoribus frequēter ingerere.vt.§ de nu
merarijs.l ij li xij.ꝛ expone tabularijs.i notarijs sic ponit.ff.de acq.
re.do.l.si epistolam i.rñso.ꝛ no.ꝫ.de iure fis l.ij.ꝛ archarijs et isti erāt
officiales.iō aūt sic vocabātur qꝛ preerāt archis in quibꝰ reponebat
pecunia publica et eas custodiebāt ad hoc vt dicta pecunia tuta eēt:
de quibꝰ officialibꝰ legit.§.de suscep.l.si q̄ incipit auꝝ. officijs. vt ꝑ
et dic officijs.s.alijs puta opinatoribꝰ vel curialibꝰ vel apparitoribꝰ
de quibꝰ fit mētio.§.de exac.tributoꝝ.l.missi opinatores et.l.appari
tores.rōnum.s.publicarum fenebre sub.etiam fenore graui et multo
fortius si gratuitaꝫ et non fenebrem.pecuniā.s. publicam.i. publicis
vsibus et necessitatibꝰ deputatā sumpsit.i.a ꝑdictis officialibus vel
vel ab aliquo eoꝝ et in suos ꝓprios vsus ꝯuertit.ꝙ nō est licituꝫ vt
hic.et.ꝫ.de iure fis.in contractibꝰ.talis eñ pecunia nō dꝫ mutuari vt
ad alios vsus conuerti.sꝫ ad vsum deputatū seruari.vt.§.de his q in
publicis.col.illata sunt.l.j.et.iij cū ad illū vsum ad quē deputatū est
debebit expēdi.iussu pn.hoc faciēdū vel comitis reꝝ priua.et nō alr.
vt.§.de his qui ex publicis col.l.ij.detectꝰ.i.discopertus et ꝓbatus et
repertꝰ.in eodem.s.facto vel delicto siue excessu.ad quadrupli.s eius
pecunie ꝙ̄ accepit muto.nā illa quadruplicabit et erit de hoc qua
druplo triplū pena simpliū rei ꝓsecutio.vt §.ti.pri.l.j.sic est in actiōe
vi bo.rap.insti.vi.bo.rap in prin.et si plures fuerīt qui hoc fecerūt.
i.talem pecuniā acceperūt oēs ad vnū quadruplum ꝑ virili portiōe
tenentur.

tenet. vt. ff. de iure fis. auferet. §. fi. nõ aũt quilibet insolidum vt est in furto facto priuato. vt. ff. de ind. ex hac aut. i. auctoritate iuo. l. hoc ẽ dicere q ex hac. l. vel actione in factum. vt. ff. de pre. vbi. l. quotiens. et ad hoc. s. de iur. fis. qui in contractibus teneãt. qr contractus est scelerat⁹ et fisco preiudiciosus. nam sicut dixi in euidẽtia hui⁹. l. posset in vno momẽto tẽporis contingere q princeps pp defectum pecunie dãnũ importabile sustinere. et id phibitum est ne pecunia publica mutuet: sed bñ custodiatur vt semp ad vsum publicum sit parata. et si contrahat nõ valet
3 contractus et puniunt contrahentes † et sic no. q si contractus fiat qui fiscũ vel dãnosus fisco q nõ valet contractus et puniunt contrahentes qd secus est in priuatis de quo dixi vbi no. s. de iur. fis. l. q in contractibus. Ad id aũt qd hic dr de pena quadrupli instatur et videtur q maior pena imponat. s. q deportet et bona omnia ei auferant. vt in. l. pri. Sol. ibi loquit in auro hec in alia pecunia. Denuo instat et vr qd alia pena debeat imponi. vt. j. de his que in publi. colla. illata sunt p totum sz ibi loquit in pena dãtis hic aũt in pena accipiẽtis vel ibi loquit in pprio officiali accipiẽte et in vsus suos conuertente. qr mai⁹ est delictũ q aliorum et id plus puniunt. ad qd. s. de iure fis. l. facultas in fi. et hz hac. l. fiscus ius speciale in eo. s. q pecunia eius nõ dz mutuari sz semper parata
4 remanere. et in alijs secus est. nã video † in minore quod curator eius põt si vult pecuniã ei⁹ mutuare ad vsuram vt in aut. vt hi qui obl. §. si autem. aliqñ cogit curator minoris ei⁹ pecuniam fenerare vt i aut. vt hi q obli. § quid si mobilia. et idem est in alijs personis et id spãle remanet fisco. vt dixi. Odofre.

Summarium.

1 ☞ Deportatorum bona fisco applicantur etiam si expressum non sit in sententia.
Deportatio fit in perpetuũ relegatio ad tempus ibidem.
2 Mutui hec est natura vt aliud restituat eiusdem qualitatem et bonitatem: cõmodati vero natura est vt id qd commodatũ fuit reddat.
3 Usui et commodo publico deputata non debent ad propriam priuatorum vtilitatem conuerti.
4 Officiales non debent publicam pecuniam in suos vsus conuertere: aliqñ puniuntur.

Sciant omnes. Lex ista loquit i auro publico phibito mutuari superior aũt loquit in alia pecunia publica. et ponit hic. l. tãem casũ hz etiã tria dicta primũ gñale est et phibitoriũ. et est tale qsitum fuit ab imperatore vtrum esset licitũ alicui priuato accipere mutuo ab officialib⁹ sacrarum largitionum vel ab officialib⁹ fisci vel sacri erarij aurum publicum. i. publicis vsib⁹ deputatum. ad qd impa. rñdet i pñ. hui⁹. l. hoc mõ oẽs hoĩes sciãt q nõ est licitũ alicui accipere mutuo aurum publicum ab officialib⁹ fisci vel ab aliquibus alijs. et illud est primũ dictũ. Scdz dictũ est punitorum accipiẽtis. et est tale ponam⁹ q aliqs accepit mutuo aurum publicũ de erario pncipis ab officialibus sacri erarij absq licẽtia pncipis. et p hoc occulte nam eo ipso q sine iussu pncipis accepit vr occulte accepisse. et accepit illd aurum mutuo ad hoc vt in suos vsus priuat⁹ illud conuerteret et suũ priuatũ pfectũ inde faceret. qrit qd iur. de hoc erit. ad hoc eñ impa rñ. q ille talis q sic acceperit aurum publicũ mutuo vt dictũ est siue dat fideius. de auro reddẽdo siue simplr cauit de auro reddẽdo suis bonis omnib⁹ spoliat et ppetue dãnationis dãnabit exilio. Tertiũ dictum est punitorium dãtis aurum publicũ mutuo. et hz duplicẽ intellectum put mihi vr et vno mõ sic intelligit. ponam⁹ q aliqs officialis fisci vel pncipis q erat ad aurum vel pecuniã publicã exigẽdã et custodiẽdam deputat⁹ mutuauit aurum publicũ alicui sine iussu pncipis. fecit tñ hoc publico noĩe. i. mutuauit illud tãq publicũ et fecit debitorem obligari reipublice. nũqd ipse in aliquo puniet qrit et rñdet impa. dicens q ipse subiugabit fine capitali. et h. d. contra. j. de his q in publicã col. illa. sunt nõ vsurpãdis. l. j. et vl. Alio mõ sic intelligit istud tertiũ dictũ ponam⁹ quidã venit et dixit q erat creditor reipublice et q magnam summã auri: vel pecunie debebat recipere a republica: et propterea venit ad thesaurarios pncipis et sua autoritate accepit de dictis thesauris i. quasi esset public⁹ creditor cũ nõ esset et illud aurum alicui mutuauit vel dedit: qrit qd iur. impa. rñdet q ille q hec fecit capite puniet. et h. d. lras aũt sic expono. sciãt oẽs. s. tã priuati q iudices vel officiales fisci. nã oẽs sunt phibiti accipere mutuũ aurum publicũ. sz maior pena imponit officialib⁹ accipiẽtib⁹ siue vsurpãtibus pecuniã publicã. qr pena capitis: vt. j. de his q in publicũ col. l. fi. q alijs: qr imponit eis publicatio bonorum cũ deportatiõe vt hic et que possit esse rõ. statim dico. accipiendi mutuo. s. vel et aliquo alio titu. ex largitionib⁹ sacris. i. ex erario pncipis vel thesauro q id largitio appellat qr ea q insunt puta aurum vel pecunia sobditi largiunt atqs exoluũt p tributis vel qr princeps ex ea pecunia largitionẽ facit. et dicit ab officialib⁹ q preerãt sacris largitionib⁹. vt. j. de cano lar. ti. l. ipsa rubr. aurum. ita ordina lrãm sciãt oẽs nõ patere cuiuscũqs facultatẽ accipiẽdi auri mutuo ex largitionibus sacris &c. ita hz vna lra. alia lra hz ex largitionib⁹ sacri erarij &c. et tũc sub. dum dicit lra mutuo. s. aurum. et erit plana. nõ patere cuiq facultatem id est nõ licere alicui tam priuato q officiali fisci sz in ipsis officialib⁹ maior pena imponit q in alijs vt mõ dixi. et q dicit lit era licere. sub sine iussu principis vel comitis rerum priuatarum. vt. j. de his q in publi. col. l. ij. et. j. de põ auri illa. l. j. et. j. de auri publici pse. l. vnica q si qs hic est vsus et hucusqs durat primum dictum quo phibuit accipi mutuo aurum publicũ hic incipit scdm dictũ quo punit accipiẽtem mutuo et dic q p sz. si qs. s. priuatus nam si iudex vel ali⁹ officialis fisci vel principis capite punit vt. j. de his q in pub. colla. l. vlt. sz priuat⁹ deportat bonis omnib⁹ spoliat⁹ vt hic et põt esse id qr officiales plura mala faciũt et sciũt et committunt plura mala contra fiscum q alij homines qr maiorẽ de hoc habẽt ptãtem qr res et iura fisci meli⁹ sciunt q alij homines et sic plus nocere possunt in eis ad q facit. s. de iure fisci. l. facultas eorum et id mai⁹ est eorum delictum q aliorum et magis punient qr multis crassantib⁹ op⁹ est exemplo. vt vni⁹ pena met⁹ possit esse. et. s. ad. l. rho. l. j. et. j. de dilla. l. fi. et. ff. de penis aut facta §. fi. aurum. s. publicum vel publicis vsibus deputatum ex nostro erario. i. ab officialib⁹ nostri erarij q erariũ. s. vocat sacras largitiões. et. j. iam vocabit thesauros. priuatis commodis. s. acceptis. pfuturum. s. dictum aurum id est in suã ppriã acceptiõe vtilitatem pductum occulte. q est eo ipso q sine licẽtia principis facit. nam omnis q nõ intrat p hostium fur est et latro. aut cautiõis. s. sine fideiussore vt. s. de verb. sig. l. sancim⁹ ante. spõsionis fide. s. cum fideiussore. vt insti. de fideius. in pri. vel cautio s scriptis. spõsio sine scriptis. vt debitorum redditur⁹. i. sicut debitor pmisit reddere. sine nostra autoritate. loquitur impa. et benedixit qr talis pecunia nõ dz expẽdi vel in aliquem vsum conuerti sine principis pmissiõe vt hic vel sine pmissione comitis sacrarum largitionum. sz eis pmittẽtib⁹ bñ põt vt. j. de admi. publi. pse. l. vnica. et. j. de his qui in pu. col. ij. et. j. de põderationibus et auri illationib⁹. l. j. accepit. s. ab exactorib⁹ tabularijs
1 archarijs vel alijs fisci seu principis officialib⁹. vt. s. l. pri. ablatis bonis omnib⁹. s. fisco applicãdo. † nam bona deportatorum fisco applicant etiã si nõ sit expressum in snĩa. vt. s. de pen. l. deportatorum et q indigno aufert id fisco applicat. vt. ff. de mor. te. pap. §. meminisse. s. de his q. vt indig. l. j. ppetue deportatiõis. nã deportatio hz fieri in ppetuũ. relegatio ad temp⁹ subdet exilio q eñ deportant nõ possunt morari in ciuitate. vt. ff. de penis. l. capitalium. vñ exultare cogunt his etiã hic est vsus et hucusqs durat scdm dictũ qd imposuit penam accipienti mutuo aurũ publicis vsib⁹ deputatũ hic incipit tertium et vltimum dictũ q imponit penã dãti mutuo aurũ publicũ. et hz duplicẽ intellectũ iste versũ. vt dixi in casu. et scdm primã expositionẽ sic lrãm expone his ẽt. q. d. nõ tñ q accepit mutuo punit sz ẽt q dedit. et dicis officialis vel principis scdm hũc primũ intellectũ hui⁹ versiculi q ex memoria. thesauris. s. principis vl fisci q. s. nominauit sacras largitiões et erariũ vt hic vocat thesaurum large et improprie ipsam pecuniam cumulatã et aurum cumulatũ et repositũ in erario ad vsus publicos et deputatum ad expẽdẽdũ sed proprie thesaur⁹ dr vet⁹ depositio pecunie cui⁹ nõ extat memoria et ab ignotis dñis recõdita. vt. j. de thesau. l. vnica. sub specie publica. creditoris. expone ista verba scdm primũ intellectũ huius versiculi hoc mõ. i. tãq res publica esset creditrix. fecit eñ noĩe reipublice dictũ mutuũ et fecit debitorẽ obligari reipublice: tñ qr phibitum est hoc facere id punit vt subijcit. aurum. s. publicis vsib⁹ deputatũ. cuiq commodauit. i. mutuauit vel
2 mutuo dedit: et sic imponit hic improprie † nam mutuum est ei⁹ nature q reddat res alia eiusdẽ gñis qualitatis et bonitatis et nõ eadem q dat vt. ff. si cer. pet. l. ij. in prin. sz commodatum requirit q eadẽ reddat res vt. ff. commo. l. j. et p totũ. hoc aũt non idẽ aurum debebat reddi. sz alium tñdem eiusdẽ qualitatis et bonitatis. et sic erat mutuum q ex eo apparet. qr. s. in mutuo tota lex locuta est: sz idẽ esset etiam si commodatum esset. qr mutuũ et commodatũ et omnis titul⁹ phibitũ. vt. j. de his que in pub. col. l. ij. ac dedit. dare est accipiẽtis facere. vt insti. de act. §. sic itaqs mutuũ aũt dr qd fit de meo tuũ et ita fiet accipiẽtis. vt. ff. si cer. pe. l. ij. §. appellata id bene dicit dedit. capitali snĩe subrogel. intelligo mortis hec fit triplex pena capitalis. vt. ff. de penis capi. sz quare tã grauiter punit et tam maiori pena

punita dãs ꝙ accipiẽs tñ nõ posset ꝯmode accipi ni
cẽt q̃ deret isti aũt q dãt officiales q plura mala sciũt
ꝯ fiscũ ꝙ alij hoĩes. qꝛ maiorem de hoc habẽt p̃tãtẽ
eo ꝙ meli⁹ sciũt iura fisci ꝙ alij hoĩes. vt. s. de iure fi
sci. l. facultas ⁊ auila pestis est efficacior ad nocẽdũ ꝙ
a familiaris inimicus. vt in aut. vt hi q ob. §. j. ⁊ iõ qꝛ
maior est eoꝝ culpa ⁊ mai⁹ est delictũ iõ magis ꝙ alij
puniunt vt ceteri terreant ad qd. s. ad. l. iul. repe. l. j. ⁊
ad hãc penam istis officialib⁹ imponẽdam ꝯcor. j. de
his qui in publ. col. l. vlt. alio mõ exponit ista lex ẽm
alium intellectum. ⁊ dico sic. si is etiã. s. priuatus qui
ex memoratis thesauris. s. fisci vel pncipis. sub spẽ pu
blici creditoris. i. tanꝙ esset public⁹ creditor. dicebat
eñ se debere recipere a republica mutuũ auꝝ ⁊ ma
gnam summã pecunie. ⁊ ppterea venit ad thesauros
principis ⁊ accepit auꝝ. ⁊ suo nomine mutuauit ⁊ tñ
non erat veꝝ ꝙ ipse esset creditor publicus auꝝ. s. pu
blicis vsib⁹ deputatum. nãꝗ ꝯmodauit. i. mutuauit.
⁊ dic suo nomine ⁊ sine iussu principis qd nõ lꝫ l hac.
l. capitali sñie subiũget. qꝛ hoc casu ipse ꝯmisit furtuꝫ
seu peculatum. ⁊ falsuꝫ. ⁊ pena capitalis falsi est vt. s.
ad l. corne de fal. l. j. ⁊ l. maioreꝫ. ⁊ l. fine ⁊ l. vbi. ⁊ iõ bñ
3 dicit lex ꝙ capitali sñie subiugabit. ¶ † Habemus ḡ
in l. ista ꝙ ea q̃ ad publicũ vsum ⁊ vtilitatẽ publicaꝫ
deputata sunt nõ debẽt priuati ad suũ ppriũ vel pri
uatoꝝ ꝯmodũ ⁊ pfectũ deuoluere ⁊ si ꝯtra faciũt pu
niunt. vt hic. ⁊. j. de his q̃ in publi. co. l. j. ⁊ ptotã. ⁊ ad
hoc. s. de iure fisci. l. j. q in ꝯtibus. ꝙ est veꝝ nõ tñ in
pecunia ⁊ auro ꝙ sint phibita occupari a priuatis. sꝫ
etiam in alijs reb⁹ publicis. nã appellatiõe pecunie ⁊
corpora ꝯtinent. vt. ff. de le. iij quisquis. ⁊ ff. de v. sig. l.
pecunie. vñ ⁊ ipsi officiales etiam sunt phibiti ocupa
4 re† ⁊ sic est hoc ꝯ officiales cõis boñ. q pecuniaꝫ cõis
boñ. ad vsum publicum deputatam detin. ⁊ ⁊ in suos
b vsus ꝯuertũt. nõ debẽt teneri hu⁹. l. pena vel ad capi
talem penã dãnari. vt. j. de his q̃ in publi. col. l. si. sꝫ ⁊
istud est veꝝ in pecunia fisci vel principis sꝫ l pecunia
ciuitatis debẽt ad duplũ tñ teneri vt in aut. de col. in
bemus omnino nullam. Sed ad l. istam opponitur. ⁊
statim ad hoc ꝙ dicit de deportatiõe ⁊ bonoꝝ publi
catione. vꝫ eñ qd qui accepit pecuniã publicis vsib⁹
deputatam nõ deportet sꝫ puniet in quadruplũ. vt. s.
l. prima. ad cui⁹ contra. solutionem ita di. vno modo
hic loquit in auro publico ibi aũt in alia pecunia pu
blica: vñ cum auꝝ sit pciosissimum metalloꝝ non est
mirum si maior pena in auro ponit ꝙ in alia arg. ad
hoc. vt in aut. de fideius §. ꝙ autem vel possum⁹ aliter
dicere. ⁊ sic ꝙ. s. loquit. l. pri. de pena ciuili hec de cri
minali. nam de furto põt agi ciuiliter ⁊ criminaliter.
vt. ff. de fur. interdum. §. j. ⁊. l. si. Sꝫ denuo instat ad id
qd dicit hoc in pn. huius. l. ꝙ nõ est licitum mutuari
auꝝ ex sacris largitionib⁹ ⁊ vꝫ qd mutuari possit mã
cipijs comitis horreoꝝ. ⁊ iõ obuiare videt ꝙ legit. j.
de frumẽto vrbis cõstantinopoli. l. ij ad cuius ꝯtrarium
dicẽdum est ita breuiter. s. ꝙ ibi loquit de mãcipibus
i. pistoribus comitis horreoꝝ quib⁹ dꝫ mutuari auꝝ
ad emptionem frumentoꝝ destinatum vt ex eo emãt
frumẽtum ⁊ vice mutua reddãt panem coctum domi
bus exhibẽdũ vt. j. de frumẽ. vrbis ꝯstantinopolitana.
l. j. istud est tale mutuum quod non est proprium
mutuum: sed est conuersio pecunie siue auri ad vsum
ad quem destinatum est. ⁊ non conuertitur ad priuatũ
ꝯmodum imo ad publicam vtilitatẽ. vñ nõ ꝯdicit qd
hic phibet mutuari ad priuatã vtilitatẽ ibi pmittit
ad vsum deputatum ꝯuerti. sꝫ dic mihi quid differt
hic titul⁹ ab illo ti. j. de his q l pub. col. illata sunt nec
vsurpãdis. ego rñdeo ꝙ hic loquit de aliquo priuato
accipi. te mutuo pecuniã vel auꝝ publicis vsib⁹ depu
tatum accipiẽti dico ab aliquo officiali fisci deputato
ad exigẽdũ vel ad scribẽdũ ad exigẽdũ vꝫ custodiẽdũ
auꝝ publicũ vel pecuniã vsib⁹ deputatã ibi aũt loqt
de ipsis officialib⁹ accipiẽtibus ⁊ in suã ppriã vtili
tatem ꝯuertentib⁹ qd qꝛ mai⁹ delictũ est ꝙ alioꝝ. iõ
maior pena imponit. vt in. l. vlt. illi⁹ ti. ⁊ ista est vertas
sꝫ glo. or. aliter ibi dicat sup rub. illi⁹ ti. apparet ergo
ꝙ ea q̃ in hoc ti. sunt dicta. ⁊ que dicent j. de his q̃ in
pub col. ꝙ penam patit q pecu. auꝝ publicis vsib⁹ de
putatũ acceperit mutuo. ⁊ in suã ppriã vtilitatẽ ꝯuer
tit. sꝫ ꝙ penam patit ille q dat de mutuo pecuniã pu
blicam vel publicis vsib⁹ deputatã nõ habem⁹ hic vꝫ

a ¶ Inimic⁹. Adde eũdẽ odo. l. l. ẽtẽ stonis. s. de in. ff. n. xij. ⁊. j. in ru. de delato. nu. xiij.

b ¶ Pena. Adde. do. her. lozi. in cõsi. ccxiij. incip. l pñti 3 v. ⁊ vlti. cir. me. i. ij. pte ꝙ offi cialis seu p curator cõ munis qui non pfecte posuit l li bꝫ cõis oẽ ad qd occa sione rei pu bli. accepe rat ⁊ aliqd pences se re tinuit ꝯdẽ nat in qua druplũ ⁊ si penit⁹ non scribit pu nit pẽa ma n⁹ ⁊ adõ. d. ias. may. in aut. q rẽ. s. de sa. san. ec. nõe. xix. ꝙ thesaurari⁹ cõitatꝫ amo uẽs vnũ so lid denariũ de pecunia cõis icidit l penã statu ti puniẽtis amouẽtem pecuniã cõ munis.

c ¶ Extorq̃re. adde ras pha cu. in cõsi. xxiij. post pn. iij. col ⁊ pan. d cas. in ꝯsil. cxxxj. nõc. vij. in. j. pte.

ibi si ita intelligam⁹ istũ ti. vt. s. dixi possum⁹ tñ intelligere ꝙ ⁊ dãs
⁊ accipiẽs patit similem penã sicut dꝛ in pecunia ciuitatis. vt in. d. l.
aut. de col. § iubem⁹ omnino vel possum⁹ dicere ꝙ sicut in auro pu
blico patit maiorem penã dãs ꝙ accipiẽs sic ⁊ in pecunia vñ dicim⁹
ẽm hoc ꝙ dãs deportat homo omnib⁹ spoliat⁹. accipiẽs aũt in qua
druplum dãnat. ⁊ est rõ quare pl⁹ dãs ꝙ accipiẽs puniri debeat illã
rõ ꝙ. s. dixi illo vbo capitali sñie subiungeꝫ hñ etiam habem⁹ hic. l.
expressam ꝙ penam patiunt dans ⁊ accipiẽs. vel põt dici ꝙ eãdẽ pe
nam patiat dãs pecuniam ꝙ dãs auꝝ. nã si intelligat ille ti. j. de his
que in pub. col. in dãte prout glo. ordi. intelligit planũ est ꝙ eãdẽ pa
titur dans auꝝ ⁊ dãs aliam pecuniam publicam mutuo. qꝛ ibi nõ
distinguit vñ nec nos distinguere debemus. vt. ff. de publi. de pretio.
Item etiam hic ti ẽm vnum intellectum nõ distinguit inter accipiẽ
tem auꝝ ⁊ accipiẽtem aliam pecuniam. sꝫ due ponunt vna ciuilis et
alia criminalis. ⁊ iõ dicem⁹ eãdem penam patiat dãs auꝝ publicum
mutuo ⁊ dãs pecuniã publicã. ⁊ quare dãs magis puniat ꝙ accipiẽs
iam. s. dixi. ⁊ habet fiscus in hac. l. ius speciale. vt dixi. s. l. pro. rñ.

¶ Penis fiscalibus creditores preferri. Rubr.

¶ In hoc titulo tractat de quodam iure spãli ꝙ videbat fisco debe
ri. vt qꝛ multa sortit spãlia videt sortiri istud. sed nõ est veꝝ. vñ non
est alia ꝯtinuatio faciẽda nisi ꝙ in hoc ti. sicut in superiorib⁹ de quo
dam spãli iure fisci tractat ⁊ vult dicere. s. vtrum illud ius ꝯpetat ei
vel nõ. ⁊ est illud ius tale. s. ꝙ si aliqs incidat in penã fisco ex aliqua
cã. ⁊ fiscus agat ad penam ⁊ alij creditores huius debitoris agũt ad
sortem nunquid fiscus sit priuilegiat⁹ vt pferatur in pena alijs sor
tem petentibus. ⁊ dicitur. ꝙ non imo creditores preferuntur fisco vñ
dicit rubrica penis ⁊c.

Summarium.

1 ¶ Exigere est ab inuito extorquere.
2 Pecuniam publicis vsibus deputatã si quis mutuo accipiat ab offi
cialibus: quadruplũ restituit: ⁊ in quadruplo inest rei persecutio.
3 Creditores petentes sibi debitum nomine sortis preferunt fisco pe
tenti penam ex delicto debitoris.
Pene petitio odiosa est. petitio autem sortis fauorabilis: ibidem.
4 Debitum prefertur quouis lucro: adeo creditores preferuntur qui
buscunꝗ legatarijs.
5 Fisci priuilegiũ ꝙ bona secum ꝯhentis sint tacite hypothecata intel
ligitur. s. pro sorte non pro pena ex contractu debita.
6 Fiscus contendens p sorte sibi debita an preferatur priuato cui etiã
sors debebatur. dist.

REm suam. In l pñti ponit ita casus quidaꝫ ita pposuit corã pncipe dñe titi⁹
accepit mutuo ab officialib⁹ fisci ponam⁹. v. lib. de pecu
nia publicis vsib⁹ deputata p qd ipse tenet fisco ad penã
quadrupli. put scitis. vt. s. ti. pxi. l. j. ⁊ nc eñ titi⁹ tenet mi
hi ad. xx. q̃ sibi mutuaui de pura sorte vel tenet mihi ad xx. p ptio rei
mee ꝙ sibi vẽdidi. nec iste titi⁹ hꝫ in bonis nisi. xxv. mõ venio ego ⁊
peto ab eo illa. xx. q̃ mihi dꝫ de pura sorte venit fisc⁹ ⁊ petit quadru
plum ei⁹ pecunie ꝙ titius mutuo acceperat ab officialib⁹ fisci ⁊ ita.
xx. petit ⁊ sic petit penã quo ad quadruplũ ⁊ sortẽ quo ad sortẽ sim
plum. nã in dicto quadruplo ꝯtinet rei psecutio. ⁊ dicit fisc⁹ se pferẽ
dum mihi qꝛ priuilegiata psona est vñ qcqd petat siue sortẽ siue pe
nam dicit se pferẽdũ. ego aũt dico pferẽdũ me q peto sortẽ. fisc⁹ autẽ
penã petit. vñ q̃ro qd iuris sit impa. rñdet. j. in gñe postea l spẽ. dt in
gñe sic. ꝙ petitio illoꝝ q petũt penã dꝫ postponi petitioni illoꝝ q
petũt sortẽ postea descẽdit ad spẽm dicẽs si est ita qd petitio illi⁹ pe
ne postponit petitioni sorti vt dixi. ergo petitio fisci postponit l casu
pposito q̃tũ ad triplũ ꝙ est pena petitiõi tue q petis sortẽ sꝫ in sim
plo ꝙ est rei psecutio pfert fisc⁹ si pri⁹ ꝯtrexerat. ⁊ bene dico ꝙ postpõe
tur petitio fisci hoc casu tue petitioni. nã sicut si fisc⁹ peteret sortẽ ⁊
tu peteres penã pferret petitio fisci tue petitioni. sic ecõtra. cũ fiscus
in casu pposito petat penam quo ad triplũ pfert tua petitio petitio
ni fisci q̃tũ ad ipsum triplũ ꝙ est pena. vt dixi. ⁊ ita ferat ppria for
ma fisc⁹. i. illud ꝙ in sua psona hẽt si ipse sortẽ peteret ⁊ ali⁹ peteret
penã. hoc locũ habeat in alioꝝ psona s. ipsi sortẽ petat ⁊ fiscus penã.
h. d. pñt hec vba ⁊ aliter intelligi vt dicam⁹ sic qd in casu nostro ⁊ l
petitiõe fisci quam petit pena ferẽda sic ppria forma q̃ forma est vt
petitiõi pene pferat semp petitio sortis: vt dixi. s. in pn. hui⁹. l. ꝯcor.
ad hãc. l. ff. so ma. l. si marito ⁊. ff de iure fis l ꝙ placuit. ⁊. s. q poti. in
pig. ha l. assiduis in fi ⁊ ar. s. de iure deli. l. j. §. si vo. lex aũt sic expo
b nitur. rẽ. i. sortẽ suã. i. sibi debitã. psequẽtib⁹ in rẽ vel in psonã. vt. ff. de
c v. sig pene exactio. i. pene extorsio. † nã exigere. i. ab inuito extorque
re. vt. ff. de v. obl. l. inter stipulãtem. postponit. i. retroponit exactio
pene exactiõi. sicut itaqꝫ. hucusqꝫ in genere dixit nũc infert in specie.
in sortis q̃titate i. si fisc⁹ petat aliq̃ sortis q̃titatẽ vel in sortis q̃ti
tatẽ. l. q̃ fisc⁹ petit in casu pposito. ponam⁹ eñ ꝙ petit v. lib. quas of
ficiales fisci mutuauerũt alicui de pecunia publicis vsib⁹ deputata:
vt dixi l casu fisci psecutio. i. actio sua siue l rẽ siue l psonã: vt. s. expo
sui in

fai in vbo psequētib⁹. potiorē f. ꝙ petitio pene ꝙ ali⁹ facit. Item ꝛ petitiōe sortis ꝙ ali⁹ petit est potior in hypo. petitio sortis ꝙ facit
2 fisc⁹: vt. j. dicā ita in triplo. † nā q accepit pecuniā mutuo publicis vsi bus deputatā tenet ad quadruplū vt. s. ti. pri. l. j. in quo quadruplo ꝯtinet rei psecutio. vt ibi dixi. l. ita remanet. vt insti. vi. bo. rap. in pn. qd. s. triplū. noīe. nā vnū simplum est rei psecutio. ꝛ sic remanet ꝙ tri plum sic pena adiectū est. s. a sapiētib⁹ i casu pdicto qn pecunia publi cis vsib⁹ deputata ꝛ mutuo accipit ꝛ in similib⁹ casib⁹ ppria forma s. petitionū q est. s. vt semp petitioni sortis postponat pene petitio: vt in pn. hui⁹. l. ppria forma s. fisci q est vt si ipse fisc⁹ petit sortē. ali⁹ āt petit penā pferat petitio fisci. ꝛ ita fit ecōtra: vt si fisc⁹ petat penam ali⁹ vo sortē ꝙ pferat petitio alteri⁹ put dixi. s. circa casum. ferēda est. s. a fisco. q d. ita erit in fisco sicut dz esse in priuato. nā non semp hz
3 fisc⁹ priuilegiū siue ius spāle. vt. s. de iure fisci. l. iustas. ¶ † Habem⁹ ergo i. l. ista ꝙ si fisc⁹ petat ab aliquo vel bonis cui⁹ penā sibi debitā: ꝛ aliqs priuat⁹ petit ab eodē: vel in bonis eiusdē debitoris sortē ali quā vel aliquid sibi debitum noīe sortis. ꝙ pfert priuat⁹ petēs sortē fisco petēti penā. vn si nō hz ille debitor in bonis nisi tm̄ soluminō. vā vnū de dictis debitis solui possit soluet debitum sortis: ꝛ nō de bitum pene ꝛ idem esset ecōtra. s. in quolibet priuato ꝙ est iō qꝛ pene
a sunt odiose. ꝛ iō restringēde sunt ᵃ vt. ff. de penis. l. interpretatiōe. nam odia restringēda sunt. vt. ff. de lib. ꝛ posthu. l. cū qdam. petitio autē sortis fauorabilis est qꝛ q petit sortē tractat de dāno vitādo: ꝛ eis q de dāno vitādo tractāt fauēt iura. vt. s. qui po. in pig. ha. l. assiduis i
b fi. ꝛ fauores ampliādi sunt ᵇ vt d. l. cum quidam. Itē ꝛ qꝛ hic dr vt p ferat soꝛs siue sortis petitio petitioni pene qꝛ lucrosa est video alibi
4 euenire. s. † ꝙ debita lucris pferunt. si eñ testator relinquit legata re linquit etiā debita ꝛ nō hz in bonis vn possit satisfieri nisi alicui de pdictis certe debita soluent ꝛ nō legata qꝛ lucrosa sunt. ꝛ iō pferunt debita lucris. vt. s. de iu. delt. l. sancim⁹. §. si vo creditores. ꝛ ad hoc. s.
5 de col. l. si § illud ex quib⁹ colligim⁹ ꝙ † priuilegiū ꝙ hz fisc⁹ i bonis secū cōtrahentis. s. vt habeat bona ꝯhentis secū tacite obligata. vt. s. in quib⁹ causis pig. tacite ꝯhit. l. j. ꝛ. ij. locū hz in sorte. nō aūt i lucro siue in pena in qua ꝯhens incideret ex ꝯctu vt hic nec in penā in qua qs incidit pp delictum hz dictū priuilegium. vt. s. de prim. fi. l. j. ꝛ. ff. de act. l. ex iudicioꝝ sic etiā in muliere nā ipsa hz p dote in bonis viri tacitā hypothecā. vt. s. q po. in pig ha. l. assiduis. § ad hec. nō aūt p añ nup. do. q lucrosa est vt. d. l. assiduis in fi. ꝛ ita priuilegiū ei⁹ locū hz in debito tm̄ nō aūt in lucro q aūt dicunt in hac. l. ꝙ pfert petitio sortis petitiōi pene hz locū: vt uicit lr̄a qn vn⁹ petit sortē tm̄ ꝛ ali⁹
6 penam tm̄ † sz qd si vterqꝫ sortē petat vt puta i exemplo ꝙ. s. in casu posui: vt qꝛ fisc⁹ petit sortē ꝛ penā petit eñ quadruplū ei⁹ pecunie q publi. vsib⁹ erāt deputat ꝙ qs mutuo acceperat ab officialib⁹ fisci cui⁹ quadrupli simplū est sors seu rei psecutio ꝛ triplum est pena: vt dicit lr̄a. ꝛ ita petit partim sortē ꝛ partim penā. priuat⁹ aūt petit sor tem tm̄ puta pciū rei vēdite: ꝛ ita vterqꝫ petit sortē: nūqd pferat eo casu fisc⁹ ꝛ Rñdeo si pri⁹ ꝯrit fiscus ꝙ priuat⁹ pponit fisc⁹ in psonali act. vt. ff. de iur. fisci. l. res §. v. ꝛ. s. de act. ꝛ obli. l. si. ꝛ etiā in hypo. cum eā habeat ex ipso ꝯctu. ꝛ si nō exprimat spāliter. vt. s. in q cau. pig. ta. ꝯha. l. ij. vr tūc. qn primo ꝯrit siue psonalr agat ꝯtra debitorem ad de bitum siue agat hypo. ad res sibi obligatas tacite pp ꝯctum semp pferat fiscus vt dictū est: si aūt primo ꝯrit priuat⁹ ꝙ fisc⁹. tūc in pso nali pfert priuatus. in hypo aūt qꝛ in ea prefert vel ei primo obliga tio facta est tacite vel expresse. vt. s. q po. in pig. ha. l. cū rem publicā fisc⁹ aūt ex ipso ꝯctu semp habeat tacitam hypothecā. vt. d. l. ij. s. in q. cau pig. ta. ꝯhitur. priuat⁹ aūt nō hz nisi expresse hic agat. vt. s. in qui. cau. pi. ta. ꝯtra. l. si nō inducta dicā fiscum pferri lz priuat⁹ primo ꝯtraxerit: nisi expresse appareat tpe ꝯtractus obligationē hypothe ce ipsi priuato factam: vt. d. l. cū rem publicam. ꝛ qd dixi eum q primo ꝯrit pferri in psonali act ceteris q postea ꝯxerūt intellige adeo verꝫ ꝙ agēdo psonali act. prefert etiam in pcio reꝝ prius obligataꝝ qs ipse debitor vēdidit. vt. s. de hypo. l. distractis. ꝛ. d. l. ff. d iure fis. l. res. § j. sz in hypotheca ipsi pferunt quibus primo sunt res obligate. vt ff qui po. in pig. ha. l. si pign⁹. ꝛ. d. l. s. qui po. in pig. ha. l. cum rēpubli cam ꝛ habet in hac. l. fiscus ius commune.

¶ De fiscalibus vsuris. Rubrica.

¶ In hoc titu. sicut ꝛ in superioribus de iure fisci tractatur.

Summarium.

1 ☞ Pena ꝛ mulcta quid differunt.
2 Pena an possit indistincte in contractu permitti: ꝛ promissa exigi
3 Iudex quilibet pōt penam certam a l. determinatā imponere ꝛ si sit delegatus iudex, mulctam autem non omnes iudices indicere possunt. ꝛ nu. 6.
4 Usura vsure. vel pene, nō debet. nec accessio accessionis: limita vt ibi.
5 Fisco debite sorti vsura etiam si dictū nō fuerit accedit: priuato aūt debite non accedit. nisi conuentum sit.
7 Creditori inuito sicut aliud pro alio nō soluit, ita a debitore inuito aliud pro alio non exigitur.
8 Ratio dubitandi ad hanc. l. secundum vlt. intellectū.

Eius summe. Dupliciter i telligit. l. ista. vno mō in pena legali alio mō in pena cō uentionali: qꝛ meli⁹ videt licere ꝯuenire ita pono casum quidam accessit ad princi pem ꝛ coram eo sic pposuit dñe impe. ego pmisi fisco seu pcuratori fisci p stipulationem scribere libros vel facere domū vel aliqd aliud facere ponamus vsqꝫ ad vnum annum: ꝛ si nō facerem ad triēniū pmisi. x. noīe pene. ꝛ hec omnia sum parat⁹ ita fuisse pbare vt dico accidit postea ꝙ ego nō feci ꝙ pmiserā fisco. ꝛ ita in cidi in penā ꝯmissa pena pcur. cesa. iussit mihi ꝙ ego soluerem eam: ꝛ postea steti per aliquod tempus quod non solui eam. ꝛ ita sui in mora soluendi penam debita predictam. modo venit fiscus seu pcurator fi sci. ꝛ cōuenit me coram pcu. cesa. ꝛ petit a me pdictā penam ꝛ petit etiam a me vsuras illi⁹ pene rōne more quam ꝯmisi dicēs ꝙ ille vsur. quas pprie petit a me sunt loco cuiusdam mulcte ꝙ vult mihi facere irroga ri ab ipso pcu. cesa. vel ꝙ dicit mihi irrogasse pcu. ce sar. qn iussit mihi ꝙ soluerē. mō quero a vobis nūqd ipse possit hoc facere ꝛ nūquid sit audiēdus impa. in hac. l. Rñdet dicēs amice si tu poteris pbare ꝙ illa summa pecunie ꝙ fiscus petit a te fuit inflicta siue im posita noīe pene scias ꝙ ei⁹ summe vsure nō poterūt a te peti. nec exigi. ꝛ si fiscus vel pcu. fisci dicit ꝙ vult tibi mulctaꝫ irrogari facere a pcu. nostro. qꝛ nō solui sti statim qn pcu. noster iussit vel dicit ꝙ procu. noster mulctam tibi irrogare vr qn pcepit tibi ꝙ solueres fisco penā in ꝙ ꝯmi eras ꝛ illius mulcte dicit ꝙ vult a
dictas vsuras a te exigere nō timeas ꝙ pcu. noster lz iussit qd solueres fisco pena in ꝙ commiseras nō pp hoc tibi mulctam irrogauit siue irrogasse vr vltra ꝙ placitū est. i. vltra ꝙ tibi ꝛ fisco placuit hoc est nō aliā penam ꝙ eam q inter nos ꝯuenerat. ꝛ etiā q nō soluis set tibi mulctam irrogare. nō posset hec facere cū non habeat de hoc iurisdictionē: sed illam pecuniam ꝙ p misisti illā iussit te fisco inferre. i. soluere ꝙ bene potuit facere ꝛ ad solutionē ei⁹ te vigere ꝛ. h. d ꝯcor. ad hāc l. ff. de mag. ꝯue. l. si lr̄a sic exponit fm hūc casum. ei⁹ summe. accipe ꝙ est. j. vsure nō exigētur ei⁹ summe ꝛc. ꝛ dic nō exigent. s. a fisco vel ei⁹ pcu. vel ab aliquo alio ꝙ. s. summam tibi. q pposuisti qōnē pene i ꝯuētionis noīe inflictam. i. inafflictionem inductā vel appositā ꝛ dic inflictam. s. ex ꝯuentione tua ex ꝯuentione pcur. fisci pmisisti eñ aliquid facere. ꝛ si nō faceres pmisisti penā ꝛ sic in pena ꝯuentionali loquit hec. l. fm hunc b
casum: pbatur⁹ es. i. dicis ꝛ offers te pbaturꝫ. vel. i. p bare debebis. qꝛ tu affirmas ꝛ aduersari⁹ negat vn p bare teneris. vt. ff de pba. l. ij ꝛ. s. de pba l actor. vsure. nec aliquid aliud ꝙ accessiom debebit. vt. s. de vsur. l. si nō exigat etiam si pcu cesa iusserit ꝙ solueres ꝛ non soluisti iussu ei⁹ pcu. cesa. nec eñ. rñ ad aliam dubita tionem. ecce eñ dicit fisc⁹ nō peto vsuram pene vt vsu ras. sz volo ꝙ procu cesa imponat tibi mulctā qꝛ non soluisti penaꝫ ad terminū vel dic fiscus qn pcepit tibi ꝙ solueres vr tibi mulctam irrogasse si statim nō sol ueres certe nō dicit verꝫ vt subijcit nec potuisset hoc facere pcu. cesa. si voluisset. vt. s. de mō mulctaꝝ. l. ij.
1 mulctam i. penam extraordinariā † est eñ differentia inter mulctam ꝛ penam. vt de v sig aliud § inter mul ctam. tibi pponenti qōnem q incidisti in penā pcur. nostr. s. cesaris q est iudex inter fiscum ꝛ priuatum. vt s. si aduersus fiscū l. ij. ꝛ ita ipse erat hoc casu iudex cū esset qd inter fiscū ꝛ hūc priuatū q pposuerat qōnē pn cipi irrogauit. s. qn iussit te penā in ꝙ incideras solue re. nec eñ p hoc qd iussit te penam soluere vr tibi mul ctam irrogasse cū nō potuisset qꝛ nō hz ius mulctādi. vt. s. de mō mulctaꝝ. l. ij. vltra ꝙ placitū est. i. vltra ꝙ ꝯuenit inter nos ꝛ placuit nobis ꝯhētibus placuit di co tpe ꝯct⁹. nā ꝛ alias dr in. l. placite pene vr obnoxi⁹. sed penaꝫ. s. inter vos placitā ꝛ ꝯuentā te iussit inferre i. soluere. q. d. intus in pstmonio fisci ferre. ꝙ facere po tuit. qꝛ tu solēniter eā ꝛ p stipulationem pmisisti vn fisco agēte ex stipulatu ꝯtra te ꝛ pbāte de iure suo p cur. te debebit iubere soluere. sic ergo fm istum casuꝫ intelligit hec. l. in pena ꝯuētiōali pmissa fisco in ꝯtra
2 ctu † possunt eñ pene pmitti fisco in ꝯctibus. sicut et

a ¶ Restrin gēde sunt. adde idem p. d. bar. so ꝯi. l ꝯs cexc. incipi. lz v. j qꝛ summ⁹ l. ij. parte ꝛ an ꝛ qn pe nalis exten sio fieri de beat vide p eū in ꝯs cc lxxv. v ꝯfir matur ista opin. circa me ea. pte.

b ¶ Sunt ad de idem per Ias may. so fi. de actio. in. § actio. nū. n lxviij.

in priuatis.cũ regulariter ius priuato statutũ.ꝛ ad fi
scum extẽdat.vt ff.de petu.here.interue.§.priuatoꝝ.ꝛ
a s.de iure fis.l.mstas.circa q̃ penã^a in ꝯctu pmissaꝫ est
sciẽdum ꝙ aut apponat datiõi speciei.aut facto put
exemplificauit in casu.ꝛ tũc q̃tũcũqꝫ est põt exigi.vt.ff.
de act.emp.ꝛ vẽ.l.tit⁹ aut apponit datiõi pecunie. vt
pmitto.xx.sub pena cẽtũ libraꝝ.ꝛ tũc redigit ad legi
timum vsure modũ.vt.ff.de act.emp.iul §.idem.ꝛ ibi
no.ꝛ de vsur.l.penãm.ꝛ.l.pecunie.ꝛ sicut hec in priuatis
stipu.^b da sunt ita ꝛ in fiscũ stipulatiõe obtinẽt vt iã
dixi ꝛ ptꝫ.j.eo.l.iij. Alio modo intelligit ista lex l pe
na legali.ꝛ fm hoc ita pono casuꝫ dum qõ esset de bo
nis cuiusdam defũcti verum ptinerẽt ad fiscũ vl non.
venit quidã.ꝛ pẽdente ita qõne subtraxit aliqd de bo
nis istis p quo ipse tenet ad penã dupli.vt s. de iure
fis.l.facultas.vel cũ pecunia esset publicis vsib⁹ depu
tata venit quidã.ꝛ accepit eã mutuo ab officialib⁹ fis.
pp qõ ipse tenet ad penam quadrupli.vt.s. ti.j.in.l.j.
iste tales sunt legales pene. Pone ergo ꝙ ego incidi
in aliq̃ de p̃dictis penꝫ pcu.cesa.iussit mihi ꝙ eas sol
uerẽ ego nõ solui eas.imo fui in mora.venit mõ pcu.
fis ꝛ petit istas penes a me corã pcu.cesa q̃ est de hoc
iudex ꝛ etiã petit vsuras illaꝝ penaꝝ rõne more dicẽs
ꝙ iste vsure quas a me petit dẽt eẽ loco cuiusdã mul
cte q̃ vult ꝙ pcu.cesa.corã quo est qõ ista mihi infli
gat:vl q̃ dicit pcu.cesaris mihi ierogasse qñ iussit ꝙ
ego soluerẽ penã l q̃ icidi.q̃rit nũgd sꝫ audiẽd⁹ ꝛ ipe.
rñdet pponẽti qõneꝫ.ꝛ dicit si tu pbabis ꝙ tu debes
nomine pene fisco summã pecunie q̃ ipse fisc⁹ accepe
rit.scias tu ꝙ de illa summa nõ teneberis ad vsuras.
ꝛ lꝫ tibi dicat pcu fis ꝙ pcurator noster tibi mulctã
irrogabit eo ꝙ nõ soluisti penam ita cito vt debuisti
vel qõ pcurator noster vr̃ tibi mulctam irrogasse qñ
vult ꝙ solueres penaꝫ in q̃ ꝯmisisti nõ cures de hoc.
qꝛ p̃cu.noster lꝫ p̃cepit tibi ꝙ tu solueres penam q̃
ꝯmiseras nõ tñ pp hoc irrogauit tibi mulctã vltra
id qõ est in legib⁹ placitũ.i.vltra dictam penam q̃ in
legib⁹ ꝯtinet ꝛ etiam si voluisset tibi mulctam irro
gare nõ potuisset qꝛ nõ hꝫ de hoc iurisdictionem sꝫ
penã p̃dictã iussit te in fisco inferre ꝙ bñ potuit face
re cũ ipsa sit in.l.ꝯprehẽsa.ꝛ.h.d ꝯcor.ad p̃n l.ff.de ma
gis.ꝯueni.l si.ad si l.ꝯcor.ff.de v ob.l. aliud fraus §.
inter mulctam.ifam aũt sic expono fm istum casum.
ei⁹ summe ordinarias.vt.s.in alia positiõe dixi.ꝛ dic
ei⁹ summe puta dupli.vel quadrupli q̃.s.summã tibi
s pponẽti qõnem p̃ncipi pene noĩe .i.legalis.mulctaꝫ
i.inflictionem.infligit iudicium.ꝛ dic inflictam s. a.l.
puta pena dupli:qꝛ subtraxisti de bonis de iure fi.sup
queb⁹ erat qõ vtrum deferent ad fiscum vel nõ. vt s.
de iure fis.l.facultas vel quadrupli: vt quia accepisti
mutuo pecuniã publi.vsib⁹ deputatã vt.s.de his q.
ex pub.ra.mu.pec.acci.l.j pbat⁹ est.i.pbatur^a te offers
si reuocet in dubium vel pbare debebis si neget.forte
enĩ dicit pcu.fis.ꝙ nõ est pena imo est sors illa pecu
nia q̃ tu fisco debes vñ tu pbabis eã esse penã.ꝛ hoc
pbabis eo ꝙ est.l.q̃ imponit penã pp delictum siue ex
cessum:vel pbabis eo ipso ꝙ nõ pbat ꝯtinuꝫ vsure nec
aliqd aliud nomine accessionis.qꝛ nõ debet vsura vsu
re.vel pena vt hoc.ꝛ.s.de vsu.l.fi.nec exiget.s.a te ẽt si
pcu.cesa.iusserit tibi qõ tu soluas penam in q̃ ꝯmise
ras:ꝛ tu nõ soluisti sꝫ fuisti l mora nõ enĩ pptere exi
gent a te vsure nec cũ R u.ad aliud dubiũ.ecce.n.dicat
pcu.si ego peto a te vsuras p̃dictas loco cuiusdã mul
cte q̃ pcu ce.tibi irrogauit vel irrogasse vr̃ qñ iussit
tibi ꝙ solueres penã in q̃ ꝯmiseras ꝛ tu nõ soluisti eã
nũgd bñ dicit certe nec enĩ ꝛc.mulctam.i penã extraor
dinariã.vt.ff.de v.sig.l.aliud est fraus §.inter mulctã
tibi.q pposuisti qõnem p̃ncipi.p̃cu.noster.s.ce.nã ipse
est iudex qñ est qõ inter fiscũ ꝛ priuatũ.vbi.s.si aduer
sus fis.l.ij.ꝛ ita hic cũ sit qõ iter fiscũ ꝛ hũc p̃uatũ pc.
ce.erit iudex irrogauit i.imposuit vel induxit.ꝛ sub.i.
qñ iussit tibi ꝙ solueres penã i q̃ ꝯmiseras nõ pp h
vr̃ tibi mulctã irrogasse ꝛ pp hoc nõ vr̃ nec credit irro
gasse qꝛ ẽt si ex ꝯsse voluisset hoc facere.i.mulctã ir
rogare nõ potuisset vt.s.de mõ mul.l.ij vltra q̃ pla
citũ est i.nõ aliã ꝛ nõ maiorẽ mulctã tibi irrogasse.q̃
placitũ est i q̃ in.l.palcitũ sit puta dupli vel quadru
b pli^b.vt.s de iure fis.l.facultas.ꝛ.s.ti.ij.l.j vl dic vltra
q̃ placitũ sit in.l.nã in.l.placitũ est ꝙ certi iudices tñ
possint mulctã irrogare.vt.ff.d v.sig.l.aliud est fraus

a Penam. au ꝛ qñ pe ne ꝯuẽtio nales peti possunt.vi de.d.alex.6 imo.in cõsi. xxxij. l.iiij. ꝛ vlt.col.in ij.pte.ꝛ adð ꝙ pena ꝯuẽ tionalis ap posita nõ p nola multi plicat iua. nec in fraude ꝫ vsuraꝫ põt excede re q̃druplũ vt p ang in ꝯsi.xc.ꝛ an ꝛ qñ tales pe ne ꝯuẽtio nales i foro cõsciẽtie p ecc peti pos sint. vide Jaso.may. no.instit.de ac.§.sꝫ iste. nu.cxx.

b Quadru pli.adde idẽ p ang.i ꝯsi. xc. ꝙ pena legalis põt excedere q̃ druplũ ad libitum sta tuẽtium. ꝛ nũgd in fo ro ꝯsciẽtie sint debite Jas.may.i sti de act §. sed iste.nu. cxix.

§.inter mulctam.si pcu.ce nõ est.de illis igit nõ põt ipse mulctã irro
gare. Item expresse pꝛhibitum est in l.ꝙ pcu.ce.non hꝫ ius mulctãn
di.vt s.de mõ mul.l ij.ꝛ.iij si ergo mulctasset fecisset vltra q̃ sit pla
citum in legibus.ꝛ sic nõ valeret.sꝫ penam.s.legalem predictam pu
ta dupli vel quadrupli vt dictũ est ꝛc.s qui pposueras qõnem prin
cipi. iussit inferre.i. soluere.q d.ferre scꝫ intus in bona patrimonij
3 fisci.ferre.i.soluere ꝛ hoc bene potuit facere. †nã qlibet iudex põt pe
nam certam a.l.determinatam imponere dummõ habeat aliq̃ iuris
dictionem vbi p̃alle.l.ff.de v sig.l aliud fraus.§. inter mulctã adeo
ꝙ etiam delegati penam ordinariaꝫ possunt imponere.vt.ff.de iud.
l.ij.§.his datur:sꝫ mulctam nõ possunt imponere delegati. vt.s. de
4 mõ mul.l.si.nisi in casu.vt.s.de spe.l.ij †colligim⁹.ex.l.ista ꝙ de pena
vel de vsura nõ debent vsure vel accessio accessionis nõ debet.ꝛ ꝙ pe
ne nõ accedat vsura pbat.ff.de mag.ꝯuenu.l.si.que vr̃ esse ꝯtra ꝙ est
verum in pena mora fisco debita vel etiã priuato ꝛ non currãt eius
pene vsure.cum talis pena lucrum ꝯtineat quo ad eum cui pmissus
est ꝛ damnum quo ad soluẽtem.ꝛ ita loquit.d.l.si.de mag.ꝯue l. fin.
ibi ꝙ ꝯstitutum est penam ꝛc.secus secus aũt in pena in qua sit inter
esse quo ad eũ cui pmissa est puta fiscum lꝫ pena sit quo ad soluẽteꝫ:
qꝛ talis pene bene currit vsura sic soluitur.ꝯtra.ar.ff.d mag.ꝯue.l si.
in fine ꝛ sic alibi inter dictas penas que sunt pene respectu stipulãtis
ꝛ pmittentis vel rõne pmittentis vel debentis tñ nõ aũt respectu
eius cui debetur est differẽtia vt ff de eo p quem factũ erit.l.j § si plu
res ꝛ ne quis eum q ius vo.nomine l.fin ꝛ.l pe ꝛ ibi no. ꝙ aũt vsure
nõ accedat vsuris:sed sorti tñ debet accessio vel vsura debeat pbat.
s.de vsuris l.si ꝛ.s.de his q no.infa.l.improbuꝫ.ꝛ.ff de vsu.l.placuit
ꝛ ff.de condi.inde.l si non sortem in p̃nc.ꝛ sic fm hoc bene loquitur
statutum boñ.qõ dicit vt pro pena vel vsura nemo puniat in bãno.
5 Itẽ† sorti fisco debite accedit vsura etiam sine pmissione.vt.ff de vsu.
cum quidam § fiscus ꝛ.ff.de iur fis.l.si fiscus sꝫ sorti priuato debite nõ
debetur vsura sine promissione vt dicimus.in.l priori. Item not. ꝙ
aliquando quis sponte transfert in se onus probãdi vt est videre in
casu huius.l.fm vnam expositionem:qꝛ obtulit debitor se pbaturꝫ
ꝙ summam fisco debitam nomine pene debeat cuꝫ alias probare nõ
6 teneatur sic ꝛ alibi ff de pba.ꝯtraria in aut de liti.§ omnem.† Iteꝫ
no ꝙ non omnis iudex potest mulctare:sed penam ordinariam quili
bet põt inferre qõ dic vt.ff de iudi.l.ij § is datur.ꝛ.ff de v.sig.aliud
est fraus.§ inter mulctam.ꝛ.l si qua p eam ꝛ põt dici ꝙ hꝫ fiscus hoc
l ius commune.vt sicut quilibet priuatus nõ posset de pena sibi de
bita vel pmissa vsuras petere.ita nec fisc⁹ possit. Tertio mõ vr̃
mihi.l.istaꝫ intelligẽdã vt dicam⁹ ꝙ ista fuerit hui⁹.l.intẽtio ꝙ cuꝫ
aliqs priuat⁹ pmisisset fisco penã si certũ qd nõ faceret vel nõ solue
ret ad terminum puta cũ ꝯduxisset rẽ aliq̃ a fisco p certo reddituꝫ ad
certũ diẽ fisco p̃standũ ꝛ pmisisset penã si ad diẽ nõ soluisset vel pmi
sisset fisco equũ dare ad certam diẽ ꝛ pmisisset penã si nõ dedisset ad
diẽ.ꝛ qꝛ cessauit soluere ad dictã diẽ ꝯmisit in dictã penã.ꝛ iõ pcur.
cesa.q est iudex qñ est qõ inter fiscũ ꝛ priuatum ꝯdẽnauit dictum pri
uatum ad ipsam penam solũmõ ꝛ nõ ad sortẽ vel ad rẽ p̃dictã pp q̃
erat ꝯmissa dicta pena.petebat mõ fisc⁹ vel pcu fis.ab isto ꝯdẽnato
dictã penam ꝛ ei⁹ pene vsuras pp ꝙ ipse quesiuit ab imperatore.nũ
quid ipse teneretur.cui impa.rñ dicens amice eius summe.q̃ tibi pe
ne nomine dicis esse inflictam ꝛ etiam vis pbare ꝙ pene nomine fuit
tibi inflicta tu non tener. vsuras ꝛ quare non teneris ad vsuras
ꝛ certe qꝛ qñ pcu.me⁹ te aauit ipse ꝯdẽnauit te solũmõ ad penã
placitam ꝛ ꝯuentam inter t. ꝛ fiscum.ꝛ ad nihil aliud non enĩ sortẽ
sꝫ penam tñmõ iussit te fisco inferre ꝛ ideo non teneris ad vsuras.
sꝫ si ad sortem ꝯdẽnasset te lꝫ inuscuisset penam cum ea tñ tunc tu be
ne tenereris ad vsuras sortis.ꝛ.h.d.iste est verus intellectus huius.l.
intellige autem vbi.s dictum est nõ vr̃ verisimile ꝙ illa fuerit intẽ
tio imperatoris nam quis dubitat ꝙ pcu.cesa.iubeat aliquẽ solue
re penã in quam incidit ꝙ propter hoc mulctas nõ irrogauit certe
nullus cum.ꝛ si voluisset mulctam irrogare non potuisset hoc facere
pcu.ce.vt.s.de mõ mul.l.ij. Item ꝙ velit hoc dicere ꝙ vsure petant
hoc loco dicte mulcte non est dicendum.qꝛ non fuit imposita dicta
mulcta.ꝛ si fuisset imposita nõ valeret vt dictũ est.sꝫ ꝛ si valuisset nõ
7 tñ possent exigi loco ei⁹ mulcte vsure† qꝛ sicut aliud p alio inuito cre
ditore solui nõ põt vt ff.si cer.pe.l.ij § appellata.ita aliud p inuito de
tore nõ põt extorqueri.sꝫ iste est verus intellectus.si pcu.cesa ꝯdẽna
uit aliquem ad penam tñ ꝙ ipse ꝯdẽnatus nõ teneatur ad vsuras
illius pene sed si condemnasset ad sortem ꝛ ad penam bene teneretur
ad vsuras sortis quia sorti accedit vsura non autem vsure vel pene.
supra de vsur.l. fin. item sorti fisco debite accedit vsura etiam sine
promissione. vt.ff de vsur.legecum quidam § fiscus. ꝛ.ff de iure fis
ci. lege si fiscus sed vsure vel pene fisco debite non accedit vsu
ra vt hic. ꝛ secundum istum intellectum ita exponit litera ei⁹ sum
me.s.nõ debent vsure ꝙ est.j.ꝛ dic summe.i.quantitatis pecunie ꝛ lꝫ
aliqñ appellatione summe vel quantitatis corpora siue immobilia
ꝯtineant.vt ff.de le.iij.q̃sqs hic tñ de sola summa pecunie intelligit.
q̃.s.summã tibi.qui pposuisti qõnem principi pene noĩe s in q̃ inci
deras ꝙ non soluisti ad terminum pensionem rei q̃ ꝯduxisti a fisco
quod

quod pensionē pmiseras nō tertā diem sub pena soluere ꝑm hoc dic
pene ſ ꝯuentioᷓalis. pōt eñ in legali loqui ſ; nō facio in hoc vim in
flictā .i. in afflictionē ⁊ flagitiā impositā tibi a ꝑcu. cēſ. p sniam cōdē
natoriā ꝙ ꝫ te tulit cōdēnādo te ad penā cōuentā in ꝙ incideras vel
nd penā legalē in ꝙ cōmiseras ꝓbaturus ꝯo. i. offero te ꝓbaturū. vl. i.
ꝓbare debebis qꝛ tu dicis ꝙ aduerſarꝰ negat. vsure. nec aliqd aliud
noīe accessionis non exigeret ꝑ ꝓcu. fisci. vel aliquē aliū. nec eñ bene
dico; ꝙ nō exigent vsu. nec eñ ⁊c. ꝯ ꝯulctā. i ꝯdēnationē siue sniaꝫ cō
dēnatoriā. ⁊ sic large accipit hic mulcta ꝑ cōdēnatiōe siue snia cōdē
natoria sic etiā ff. de ver. sig. l. si qua pena. tūc ꝓcu. meus ſ cesa. nā ipse
est iudex inter fiscū ⁊ ꝑuatū. vt. ꝫ. dixi. irrogauit. vltra ꝙ placitū est. i.
ad nil aliud te cōdēnauit ꝙ ad penā q̄ inter vos placuerat. vel q̄ i le
gibꝰ placita est q. d. ad penā tñ te ꝯdēnnt nō ad sortē. Sed penā in
ter vos cōuentā vel legalē ⁊ dic pena. ſ. tñ ⁊ nihil aliud te iussit infer
re. i. soluere. ⁊ iō nō debent vsure. qꝛ pene vel vsure nō accedit vsura.
vt ꝓbatū est. ſ; si cōdēnasset te ad sortē ⁊ ad penā tunc bñ deberētur
8 vsure sortis qꝛ sorti accedit vsura. vt. ā. de vsu. l. si. Sed † q̄ erat dubi
tatio huiꝰ. l. ꝑm istum intellectū. Rñ. ista qꝛ sortis fisco debite acce
dit vsura etiā sine stipulatiōe. vt. ff. de vsur. cū quidē. §. fiscus ꝙ est sin
gulare in fisco. nā secus est in alijs. vt. ꝫ. de vsur ꝙuis ⁊ dicā in. l. pxi.
ꝙ videbat esse verū in omni summa fisco debita. vt eius deberentur
vsure. ꝙ non est verū vt in hac. l. ⁊ hec est vera mens huius. l.

Summarium.

1 ❧ Creditor ſ; nō possit petere vsuras nudo pacto ꝓmissas, pōt
tñ retinere pignus sibi datū donec vsure sibi soluant ⁊ nu. 3. vbi la
tius limita nisi pignoris obligatio esset vitiosa. nu. 6. ⁊. 8.
2 Fiscus succedens priuato dꝫ, vti iure priuati etiam in contractibus
idem in quolibet successore dicitur.
4 Pactū incontinenti appositū iuxta cōtractum parit actionē: fallit
in pacto ꝓmissionis vsurarū ⁊ alijs, quibusdam.
Usure debent ex mora i ꝯctibus bonefidei imo etiā ex pacto modo
apposito iuxta bonefi. ꝯctum: ibi. ⁊ que actiones tunc petant nu. 5.
7 Pignus retineri nō pōt pro vsuris que sunt cōtra formā legis.

SI sub pignore. Quidā accessit ad principē ⁊ sic proposuit corā eo dñe
imperator ego mutuaui pecuniā puta x. lib. titio. ⁊ ipse obli
gauit ⁊ tradidit mihi pignus pro ipsis. x. mihi reddēdi
⁊ etiā promisit mihi vsuras prestare de dictis. x. nudo pacto tantum
pro vsur. vel obstrixit dictū pignus accidit postea ꝙ dictꝰ titius de
cessit absq; herede. ⁊ sic bona eiꝰ peruenerūt ad fiscū vel ꝙ titiꝰ cōmit
tit delictū pp ꝙ fiscus ei successit. vel forte instituit titiꝰ fiscū heredē
sibi aliquo alio modo fiscus ei successit. venit mō fiscus vel procura
tor fisci ⁊ repetit a me pignus. ⁊ vult mihi soluere sortē tñ. nō autēꝫ
vsurā cum dicat se non teneri ad vsuras qꝛ nudo pacto tñ promisse
fuerūt. querit qd iur. Rñ. imperator ⁊ dicit ꝙ fiscus in iure alicuius
succedēs eiꝰ iure vti dꝫ ⁊ sic in questione ꝓmissa. sicut eñ tu creditor
qui mutuasti pecuniā titio sub pignore ꝯ priuatum cui fiscus succes
sit habes retentionē pignoris quousq; vsure solute fuerint. ita ⁊ ꝯ fi
scum in locū dicti titij succedentē habebis retentionē dicti pignoris
quousq; vsure solute sunt sed ille vsure saltim nudo pacto promisse
fuerūt. ⁊. h. d. ⁊ ꝑm istum intellectū ita legit l. sa. sub pignore. ſ. ꝙ fuit
obligatū creditori a debitore pro pecu mutuata sibi reddenda ⁊ dic
sub pignore. i. sub cautione pignoris. nā sicut fideiussores accipi solēt
ꝑ creditores a debitoribꝰ. vtq; de ipsoꝝ pecunia eis magis cautum sit
vt insti. de fideiuſ. in prin. ita ⁊ pigno. vt. ff de pig. creditū sit ſ. ab vno
priuato alteri ꝑuato ⁊ fisco ⁊ ꝓmisse fuerint vsure saltiꝫ nudo pacto
vt. ſ. in si. huiꝰ. l. ⁊ ēt subaudi ꝙ ⁊ ꝑ vsu. dictū pignꝰ fuit obstrictū alꝭ
nō haberet locū ꝙ hic dicit. ſ. ꝙ possit retineri pignus ꝑ vsur. ⁊ ꝑ eis
esset obstrictū. vt. ā. de vsur. l. p retentionē. ⁊. l. pe. ēt fiscꝰ. q. d. ꝙ nō tñ
priuatū opꝫ ꝑstare vsuras sed. vel fiscū q successit. ſ. qꝛ dictus debitor
decessit absq; legitimo successore. vel qꝛ cōmisit dictū pp ꝙ bona eiꝰ
dꝫt cōfiscari. vel qꝛ dictꝰ debitor instituit fiscū sibi heredē vel aliquo
alio modo successit fiscus huic debitori q modi multi sunt ⁊ ponunt
ff. de iur. fis. l. j. ⁊ notat. ꝫ de iure fis. l. ꝓhibitū. ⁊. l. facultas in locū de
bitoris q debitor mutuū ꝯtrat ⁊ vsuras ꝓmiserat nudo pacto ꝯ ob
ligauerat pignꝰ vsuro. ſ. saltim nudo pacto ꝓmiserat ꝑstare ⁊ opꝫ. ſ.
1 ꝑ retentionē pignoris nō ꝑ act. † pōt eñ ꝑ talibꝰ vsuris nudo pacto
ꝓmissis creditor retinere pignꝰ ꝙdiu soluant vsure. vt hic ⁊. d. l. ā. de
vsur. ꝑ retētiones ⁊. ff. d pig act. nō solū. §. si in sortē nō adit hꝫ act. ad
eas petēdas qꝛ in stricti iur. iudicio vsure. carca stipulationis vinculū
nō debent. vt. ā. de vsur. l. ꝙuis. intelligo h verū. ſ. ꝙ ꝑ vsur. nudo pa
cto ꝓmissis hꝫ creditor retētionē pignoris si nolatꝫ vel ꝑ vsur. fuit
dcīt pignus obligatū nō alꝭ vt dixi. ꝫ. in illo verbo creditū sit p. l. ꝫ.
de vsu. l. per retentionē si eas. ſ. vsuras. deprehendi. i. prestari vel solui
vel dari saltim pacto. ſ. nudo. placuit. q. d. nō tñ si p stipulationē pro
misse sunt opꝫ eas prestare. ſ; etiā si nudo pacto ꝓmisse sunt oporte
bit prestare si pignꝰ ꝓpter hoc fuerit obligatū ¶ Habemus ergo in
hac. l. ꝙ si fiscꝰ succedat alicui debitori q pecuniam acceperat mutuo
sub pignore ⁊ sub vsur. ⁊ sicut ipse debitor tenebatur ad vsuras ⁊ po
terat pignus pro eis detineri si saltim pacto promisse
erant vsure: ita ⁊ fiscus tenebit ad ipsas vsuras ⁊ po
2 terit pignꝰ retineri tandiu ꝙdiu solute non sunt † vñ
colligimꝰ illud no. ꝙ fiscꝰ succedēs ꝑuato ex ꝯctibus
illud dꝫ vti iure illius priuati cui successit. vt hic ⁊. ff.
de iu. fis. l. fiscus in prin. l. ⁊. ff. de vsu. cum quidā § fiscꝰ.
Et ita est i omni successore vt iure defuncti vti debeat
vt. ff. de reg. iur. l. ꝙ in ius. ⁊ eius onera sustinere. vt. ꝫ.
ad. l. iul de m. l. tutores. ⁊ arg. ā de here. act. l. ſ. ⁊ si cer.
3 pe. l. j. † Item ⁊ colligimꝰ ⁊ aliud no. ex hac. l. ſ ꝙ vsu
re nudo pacto debent vel in ꝯctu stricti iur. vt hic ⁊. ꝫ.
de vsur. l. per retentionem ꝙ est verum. ſ ⁊ ꝙ habeat
nudo pacto. ſ. per retētionē pignoris. vt. d. l. per reten
tionē. vt. ff. de pig. act. non solum. §. si in sortē nō autē
iur. act. non competeret nisi essent in stipulatiōe dedu
cte. sicut soluitur cōtra argu. ꝫ de vsuris ꝙuis: sed qñ
per stipulationē ꝓmisse sunt tūc ex iure actionis ⁊ per
exceptionē siue retentionēꝫ prestabunt qꝛ cui damus
actio. multo fortius excep. vt dicit regula iur. sed qñ
nudo pacto ꝓmisse sunt tūc tñ ꝑ exceptionē siue retē
tionē pignoris prestant vsure non per actio. vt. ꝫ. dixi
in illo vbo prestare opꝫ ꝙ est verū ſ. ꝙ tñ p exceptio
nem ꝑstari debeāt vsure nudo pacto ꝓmisse vel si pa
ctū de vsuris ꝑstādis incontinenti iuxta ꝯctū appona
tur qꝛ non pariet accu sed exceptionē tñ vt ff de pres.
4 verbis. l. titiꝰ † ⁊ ita pactū incontinenti appositūꝫ non
parit act ⁊ sic est alibi inuenire. ſ ꝙ pactū incontinēti
appositū nō parit act. vt. ff de relig. l. si locus. ꝫ. de iure
do aute. Sed regulariter pactū incontinēti appositū ⁿ
parit act in stricti iu. iudi. vt. ff. si cer pe l lecta. § ⁊ hec
vera sunt in ꝯctibus stricti iur. sed in contractibꝰ bone
a fidei debent vsureᵃ .i. peti possunt ex sola mora vt. ꝫ.
de vsuris in bonefidei ⁊. ff de vsuris cum quidaꝫ §. ex
locato ⁊. l. mora. sed tūc non in. act. petunt sed officio
iudi. vt ff de vsur. mora § bonefidei. ⁊. ff. locat. l. vsure.
5 Item ⁊ ex pacto incōtinēti appositoᵇ debent in bone
b fidei ꝯctibus vel iur. act. vt ff. de pac. inter emp. ⁊ ven
di. con. l. initio ⁊ cōpetit tunc vel act. ex eo ꝯc n iuxta.
quē apponat vel act pres. vbis vt. ā. de pac. inter em
pto. ⁊ ven. cū. l ij. sed ex nudo pacto ꝙ nō sit incōnenti
appositū vel in bonefidei ꝯctibus nō debent vsure iu
re act. sed excep. tñ vt ibi dꝫ ⁊ ita in casu nostre sed si
fuisset cōtractus bonefidei puta emptio ⁊ vendi ⁊ si
miles si fiscus successisset emptoribꝰ qui essent in mo
ra soluēdi precij: sicut ipse emptor teneret ad vsuras
ex mora. ita ⁊ fiscus tenebit in hac. l. quia successor ad
onera defuncti tenet. vt. ā. ad. l. iul. de vi. l tutores. ⁊ si
nudū pactū tñ esset appositūꝫ de vsuris ꝑstādis ⁊ nō
esset appositū iuxta ꝯctum ⁊ pignꝰ datū esset. fiscus
successisset debitori posset pignꝰ retineri quousq; vsu
6 re soluerent de hac l † ꝙ aūt dixi tam stricti iur. ꝯcti
bus ꝙ bonefidei posset retineri pignus ꝙdiu soluant
vsure in nudo pacto ꝓmisse verum est si obligatio pi
gnoris legitime facta sit: secus eñ esset si vitiosa esset
pignorationis obligatio. vt qꝛ mulier vel qꝛ minor rē
suam pro alio obligasset vel aliter vitiosa esset pigno
rationis obligatio: qꝛ tunc nec retineri pignus pōt si
soluitur ꝫ arg. ff. de pig. forma. qꝛ tunc ⁊ pignus ⁊. l.
7 cum vitiose. Itē † vel secus est qñ vsure sunt ꝯ formā
l. qꝛ tunc vel pignus non pōt pro eis retineri ⁊ ipsa pi
gnoris datio nō teneret. vt. ff. de pig acti sol § si in sor
tem in si. potest adt fines huiꝰ. l. aliter intelligi vt hoc
sit sensus ꝙ fiscus successit aliter debitori q debebat
vsuras ⁊ dedit pignus si ꝑ sorte ⁊ ꝑ vsuris: ꝙ fiscus
tenebit etiā ad illas vsuras: sicut tenebat defunctus
ꝙ est veruꝫ siue dicte vsure debeant ex pacto vt est in
ꝯctu stricti iur. in quo nō debent nisi vel p stipulatio
nē vel p pactū siue debeant dicte vsure ex mora vt est
in cōtractu bonefidei in quo ex sola mora debent i di
cere siue ex cōtractu stricti iur. siue ex ꝯctu bonefidei
debeant dicte vsure fiscus qui priuato debitori succes
sit tenebit ad vsuras soluendas ⁊. h. d. ⁊ ꝑm hoc ita ex
pone literā si sub pignore ⁊ expone vt ꝫ. vsq; ibi vsu
ras prestare dꝫ idest fiscus tenebit ad vsuras istas. ſ.
vsuras prestari. i. deberi ⁊ solui saltim pacto placuit.
vt esset in ꝯctu stricti iuris in quo non debent vsure.
nisi per stipulationē ꝓmisse sunt quo casu in act. petū
tur. vt. ꝫ de vsuris ꝙuis. vel nisi p pactū debeant quo
casu p retentionē tantū creditori cōsulat vt. ꝫ de vsu
ris p retentionēꝫ subaudi vt si per solam moram eas

ⁿ ¶ Usure ad de. d bar. so si ſ ꝯ ſ. cir. c. iiij. inci. pro facto in fa dor. ver. sed ad h rñdet in ij. parte.

ᵇ ¶ Apposito adde do. bar. sor. in ꝯſ. cxxiiij. vſ sed ad h rñdetur in ij parte.

debendi placuerit. s. sicut est in contractu bonefidei in quo ex mora sola debent usure. vt. s. de usur. l. in bonefidei et. s. de pactis inter empto. et ven. cō. l. initio. ar. si dicat siue ex bonefidei contractu stricti iuris debeant vsure fisc⁹ debitori succedēs ad eas soluēdas tenebit sicut et ipse debitor tenebat et ex hoc. l. voluerūt quidā colligere ar. p vsurarijs siue feneratorib⁹ qui mutuāt pecuniā sub pignorib⁹ vt faciūt florentini q morant bonon. in curia sancti ambrosij. vt eo ipso q hūt pignora et scripserūt in libro suo q talis dz eis tantam pecuniā sub tali pignore et sub talib⁹ vsuris q possint retinere pignora q̄diu sors et vsura soluta sit eis. nec pnt ab eis pignora vēdicari quasi scriptura illa sit loco cuiusdē pacti facti sup h̄ sed nō dicūt bn̄ qz hoc nō colligit ex. l. ista imo sicut supra dixi. l. ista itelligit qn̄ creditū siue mutuū contractū fuit solēniter et pignus solēniter obligatum nā si vitiose esset nō valeret obligatio nec posset pign⁹ retineri. p l. ff. de pig. actio. l. cū vitiosa. sed talis obligatio q̄ fit feneratoribus ex scriptura q̄ inde fit nō est solēnis imo vitiosa cū nō fiat corā testibus. nec interueniat ibi aliq pactū solēne. Itē illa scriptura q̄ ipsi faciūt in libro suo nō vz. nā z priuata scriptura est domesticū instrm. cui nō habet fides nā exemplo perniciosum est. vt eius scripture credat qua qs annotatione ppria ɔstituit debitorē. vt. s. de pbatio. l. exēplo. et. l. rōnes. et ppterea nulla est rō p̄dictor. et dicere pignus talib⁹ feneratorib⁹ obligatū posse ab eis vendicari nisi aliter obligant cōstaret ēt nisi statutū seu consuetudo eos iuuaret. vn̄ vides q dicti feneratores tenēt pignora abscōsa nec ea ondūt nisi prioris solutū sit tā de sorte q̄ de vsu. et hz fisc⁹ in hac. l. ius cōe vt sicut in q̄libet priua. hec obtinet q dicit ista. l. ita et l fis.

Summarium.

1 Usura cētesima q̄ dicat et qn̄ possit deduci i stipulationē. et vsq ad q̄ q̄titatē pmissū sit vsuras stipul.
2 Fisc⁹ in exigēdo vsuras a debitorib⁹ dz vti iure priuatiō maiores exigere non pōt q̄ quilibet priuatus.
3 Fiscus succedēs alicui priuato qui habebat debitorē qn̄ incipiat vti priuilegijs suis ɔtra illuz debitorem.

Fiscum. Lex ista facit mentionē de quadaz. l. que est supiu de vsur. l. eos in qua cōtinet q qbusdaz persō. puta illustribus vel pcedētibus eos pmissum est stipulari triētes vsuras et nō maiores i vsque
1 ad tertiā partē centesime vsure. et nō vltra † est em centesima vsura illa q̄ equiparat sorti in anno puta. xx. denari. de qualibet lib omni mense. et tertia eius sunt sex denarij et tertia alior duor denariorū est due partes alteri⁹ duorum denariorum vt hec legunt. d. l. eos § j. illis aūt presunt ergasterijs i stationibus hoc est dicere mercationib⁹ licitū est stipulari vsuras besses s. vsq ad duas ptes centesime vsure. puta xiij denarij de libra et tertiā ptem alteri⁹ denarij d lib. ol mēse. vt. d. l. eos §. illis vero in transactionibus aūt contractibus et in quibusdā alijs casib⁹ licitū est stipulari centesimā vsuraz i. xx. denarios in mēse d lib. vt. d. l. eos. § in trāsactiōe et ibi. no. oībus aūt alijs hominib⁹ cōiter licitū est stipulari dimidiā centesime. i x. dena. de libra in mense q̄ vsure vocant semisses. vt d. l. eos. §. ceteros. vn̄ versus dn̄s illustris stipulari posse trientes. Sed mercatores pnt sibi q̄rere besses Querere semisses pnt cōiter oēs In trāsactiōe sumit cētesima vires. Dubitabat nū quid fiscus illā legez debeat seruare. et nunqd cōes ac maiores vsuras posset stipulari q̄ dubitationē hz. l. in qua ponit ita casus. fisco debet pecunia ab aliquo sub vsuris. vt qz mutuauit ipse pecunias. et stipulatus est vsuras. vel qz fiscus successit alicui qui mutuauerat pecuniam et stipulatus erat vsuras. querit quātas vsuras fiscus possit exigere. Imperator rīdet hac. l. dicēs q fiscus nedū priuatus dz obseruare. l. istā predictā s. de vsur. eos qui. et inter eos qui cōes vsuras pnt petere dz cōputari. et ideo siue ex sua stipulatione siue ex stipulatione eius cui fiscus successit debeat fisco pecunia semisses vsuras. i. mediā centesime. hoc est. x. dena. de libra poterit omni mēse a suis debitorib⁹ exigere et nō vltra. et. h. d. ¶ Literā sic expono fiscus ēt q. d. non tm̄ priuatus. vestrū patentē. i. obedire cautioni. i. cōi cōstitutioni que est. s. de vsu. l. eos Dicitur autem sanctio multis modis. vt no. ff. in prohemio in prin nostri numinis. i deitatis. et loquit imperator. Alia litera dicit nostri nominis nam illa. l. eos est iustiniani. iubemus. loquit imperator per quā s. sanctionem accipe q est. j. permisim⁹ creditorib⁹ stipulari vsur ad dimidiaz centesime certis psonis vt ipse fiscus. repete iubemus fiscū parere nostre sanctioni. ita. s. vt ipse etiā et c. vltra dimidiā centesimā partem s. que vocat vsura semissis. hic decem dena. de libra omni mense debitoribus suis s. siue ex cōtractu fisci debitores sint. siue ex successionibus. vt. j. subijcit minime exigit. vel si maiores stipulat⁹ esset. siue pncipis ei. s. fisco pmiserunt dicti ēptores siue ex ea priorib⁹ suis creditorib⁹. s. dictor debitor actiōes ad eū. s. fiscū quocūq mō. s. p institutionē hr̄dū vel pp delictū vel qz sine ascensu vel ɔdescēsu et collateralib⁹. decessit vsq ad. x. gradū. vt aliq̄ alio mō qui multi sunt et ponunt ff. de iu. fis. l. j. deuolute sunt i. transmiserūt siue puenerūt decē actiōes.
2 ¶ † Habemus ḡ in. l. ista q si fisco debeatur pecunia sub vsure siue ex suo contractu siue ex alterius contractu cui ipse successit: q ipse fiscus sicut et q libet puat⁹ cōes siue semisses vsuras dz a suis debitorib⁹ exigere: et nō vltra. Ad q facit. s. de vsur. l. eos. § ceteros Vn̄ colligim⁹ ex hac l. q fiscus vtitur iure cōi. vt. s. l. pri. et. j. l. q est ɔ illos qui semp dāt. speciale est in fisco: nā nō est verū. vt. s. no. de iu. fis. l. j Quod aūt dixi fisco deberi semisses vsuras siue ex sua siue ex p̄decessorū suor stipulatione ei debebat: ita intelligo si ex sua stipulatiōe ei debebat: et ipse fit stipulat⁹ semisses debebunt. si aūt ex p̄decessor nostrorū stipulatione debebant vsure tunc ēt si minores fuerint illi stipulatj simplr tm̄ nō debebūt fisco q successit semisses vsure et in hoc hz priuilegiū vt ff de vsuris l. cū quidā § si debitores. sz eo casu tūc demū incipiēt currere ille vsure q̄ sunt maiores q̄ defunctus esset stipulatus q̄ vocantur fiscales et ab inde in antea eas exiget ex quo fiscus vel ei⁹ pcu. pposuit hoc debitū siue retulerit inter noīa debitorū fiscaliū vt. ff. d.
3 iur. fis. l fiscus. Itē et † alia priuilegia q̄ hz fiscus in bonis debitorum suor puta hypotheca: vt preferat alijs creditoribus vel anterioribus tpe: et similia priuilegia que hz fiscus que vocant. s. de priuil. fisci in summa illius tit. et tetigi. s. de iur. fis. l. j. exercebit fiscus sīr tūc demū cū inter noīa debitoruz fiscaliū nomē illi⁹ debitoris retulit. vt d. l. ff de iu. fis. l fiscus. tn̄ et hz in hac. l. fiscus ius cōe. s. qz semisses vsuras tm̄ exigit a suis debitoribus nō maiores in eo vero q subaudit ad hāc. l. q lz defunctus cui fisc⁹ successerat minores fuisset stipulatus ipse fiscus tn̄ postquam ad eum peruenerit nomē debitoris poterit exigere semisses habet ius speciale. Odof.

¶ De sententijs aduersus fiscum latis. Rubri.

¶ Ista rubrica cōtinuat ad precedētes sicut et alie supiores rubrice continuantur: nā. s. de iure fis. in gn̄e ab illo ti. vsq ad hoc locut⁹ est in specie de quibusdā iuribus specialibus que fiscus hz. Et hic titu. sīr loquit in spē. s. de iure speciali siue priuilegio quo vtitur fiscus ɔ sniaz aduersus se latā vn̄ merito post pcedētes ti. ponit hec Rubri.

Summarium.

1 Causa quid sit.
2 Snīa lata contra fiscum retractatur per instr̄a de nouo reperta. secus in priuato dr et nu. 4. vbi tradit intra q tp̄s retractat et nu. 7.
3 Preuaricatio quid sit et quis preuaricator.
5 Restitutio in integrū siue a minore leso siue a fisco in casu huius. l. petat oīsō iudicis petenda est idē si petat a maiorib⁹. xxv. in casibus a. l permiss o: et a quocunq restituendo.
6 Ecclesia restituitur officio iudicis implorato.
Idem in milite ibidem.
Idem in re publica: et que pprie dicatur respub. ibidem.
8 Dispositio huius. l. in pm̄ pcedit etiam in ecclesie et pupillo.
9 Fiscus restituit aduersus sniam ɔ se latā pp instr̄a de nouo reperta: secus dicendum in priuato quid autē si iuramentū litis decisorium precesserit sententiam latam contra priuatum. 11.
10 Snīa latā ɔ fiscū absente aduocato fiscali nō vz et nu. 11. et. 15.
12 Snīa lata ɔ fiscū pp aduocati puaricationē vel fraudē iudicis. aut aduersarij pōt retractari ēt pōt triēniū. idē dicas l lata ɔ priuatum.
14 Snīa lata ɔ fiscum an qn̄ qualiter et intra que tp̄a retractatur et qn̄ ipso iure nulla sit latis dist.
16 Sententia retractata in casibus de quibus in hac. l. an ex eisdē actis et eadem contestatione cognoscatur iterum de causa.
17 Sententia lata gratia vel ambitione iudicijs procurator vel aduocati fisci an prius sit agendū contra iudicem aduocatū vel procuratorem antequam petatur rescindi sententia.

Causas in quibus. Lex ista intelligitur communiter et habet duas partes. Prima pars loquitur de sententia retractanda rōne instrumentorum postea repertorum que non fuerint in causa producta Secunda pars loquitur de sententia retractanda propter preuaricationem aduocati fisci: vel propter fraudem iudicis vel aduersarij. Potest etiam intelligi quod habeat vnuz dictum tantū: scilicet de sententia retractanda

cianda propter fraudē iudicis vel aduersarij vł ppter preuaricatio-
nem aduocati fisci vel procura. fisci ſm ꝙ inferius declarabo. Et ſm
ꝙ hꝫ duas partes ponitur in ea ſic casus. Fiscus habebat quandam
cām ſiue litē cuꝫ aliquo nō produxit instr̄m quoddā ꝙ faciebat pro
eo in dicta cā: qꝛ forte nō potuit illud inuenire: vñ quia omisit illud
producere iudicatū fuit cōtra fiscū in dicta causa: fiscus inuenit post-
ea illud instr̄m. petit ꝙ retractetur snīa vt ſic possit vti dicto instr̄o:
querit nunquid ſit audiendus. ⁊. ſ. quātum tp̄s. Ad ꝙ respondet im
perator dicens ꝙ cause in quib⁹ cōtra fiscum iudicatum est possunt
infra trienniū retractari. ſ. propter instrumenta nouiter repta: postea
restaurabuntur petita restitutione in integrū p fiscū iudicis officio:
⁊ hec est prima pars huius. l. Scđa pars est ponamus ꝙ in aliqua cā
fuit iudicatū cōtra fiscum propter preuaricationē aduocati vel pro-
curatoris fisci qui diuersam partem adiuuabat prodendo cām fisci:
vel iudicatū fuit contra fiscū propter fraudē iudicis vel aduersarij:
petit fiscus talem snīam retractari nunquid ſit audiendus queritur
⁊ infra quantum tp̄s. R̄ndet imperator ꝙ ſi p̄uaricatio vel manifesta
fraus probet ꝙ bene reuocabitur dicta snīa ⁊ nedū infra triennium.
sed ⁊ postea. ſ. aliqñ vſqꝫ ad quadrienniū. ⁊ aliqñ in perpetuū ⁊ aliqñ
per restōnes in integr. aliqñ ipso iure. put super ista declarabo. ⁊ h. d.
¶ Concor. ad primam partem. l. ff. de re iudi. imperatoris. ⁊ ad scđam
partē. l. facit. ꝫ. de pena iudicis qui male iudi. l. ꝯstituit. ⁊ ff. ad treb. ser
uo. §. cum pretor. ⁊. ꝫ. de temp. in integ. resti. l. ſi. Lectam aūt ſic expono.
1 † Causas. large ponitur vt cōprehendat oēm qōnem ꝗ fiscus ha-
a beat lꝫ alibi dicat causa. ſ. ciuilis vel criminalis. vt. ꝫ. de trāſ. l. causas
vel dic ꝙ de ciuili tñ loquit. in quib⁹. ſ. causis. ꝫ fiscum iudicatū est. ſ.
qꝛ non pbauit plene in cā. vt qꝛ omisit pducere instr̄m pro ſe faciens
qꝛ forte non potuit tunc inuenire infra trienniū. ſ. tm̄ ⁊ nō vltra. ſ. ꝙ
trienniū dicā debere incohari causas restōnis q̄ super hac retracta-
tione petit ⁊ finitur. arg. ꝫ. de tēp. in integ. resti. l. ſi ⁊ tam statim. ſ. dicā
plenius. retractari. ſ. iteruꝫ vel retro tractari vt ſic possit dicto instr̄o
vti fiscus. ⁊ iterū de cā cognosci. ⁊ ſic addicamus in v̄bo retractet. ff.
sol. mat. quēadmodum dos pe. Sic ⁊ dicimus in v̄bo reddendi. ff. de
ver. ſig. l. verbi reddēdi. ⁊ dic retractari. ſ. petita in integr. rest. p offiñ
2 iudicis. vt. ff. de re iud. l. imperatores. † que retractatio hic petebat pro
pter instr̄a q̄ postea fuerūt reperta ꝙ iure spāli conceditur hec in fisco
vſqꝫ ad trienniū vt hic ⁊ d. l. imperatores secus aūt esset in p̄uato. naꝫ
sub p̄textu instr̄orum postea repertorū nō retractat snīa ꝫ p̄uatuꝫ
data. vt. ꝫ. de re iu. l. sub spē. ſicut nec transactio. vt. ꝫ. de trāſ. l. sub p̄te
xtu. posse. ſ. notū ꝙ est in ſi. l. vbi incipit cōstitutio. notū est cās in qui
bus iudicatū est ꝫ fiscum posse retractari in irritum ⁊c. ⁊ post ad tp̄s.
Hic incipit scđa ps huius. l. ⁊ accipe adhuc notū est ꝙ est in ſi. ⁊ repe
te retractari posse ⁊ dic notum est cās in quib⁹ ꝯtra fiscū iudicatum
est non posse retractari post id tp̄s. niſi p̄uaricatio arguat vel mani
festa fraus pbetur. ⁊ ꝙ dicit. post idem tp̄s dic. ſ. post trienniū. ⁊ sub-
audi. ſ. vſqꝫ ad quadrienniū die snīe cōputande qñ ambitione vel gra
tia fuisset iudex corruptus. ⁊ propter hoc iudicasset cōtra fiscū ⁊ tūc
per in integ. rest. retractaret. d. snīa. vt. ff. ad treb. seruo. §. cuꝫ p̄tor. vel
dic post id tp̄s subaudiri. ſ. in ppetuū puta qñ p̄cio iudex vł aduoca
tus vł pcurator fisci corrupt⁹ fuit ⁊ pp h̄ iudicatū est ꝫ fiscū nā tunc
in ppetuū tñ audit fisc⁹ ⁊ ipso iure absqꝫ alia restōne. vt hic. ⁊. ꝫ. de
pena iudi. q male iudi. l. ꝯstituit ⁊ idē i p̄uato illo casu. vt. d. l. cōstit. ⁊
3 ꝫ. d aduo. diuer. iudi. l. j. Si p̄uaricatio. ſ. aduocati fisc † nā p̄uaricator
b di⁹ q̄ſi varicator ꝙ obtinet in aduocato q diuersaꝫ ptē adiuuat pdi
ta pte sua ⁊ cū vna pte ē corpe cū alia aīo vt. ff. d his q̄ no. infa. l. athe
letas. §. p̄uaricator. ⁊ talis p̄uaricatio nō dꝫ nocere ei cui⁹ cā agit. vt
hic ⁊. ꝫ. de aduo. diuer. iud. l. j. arguat. ſ. argute dicat ⁊ ꝯuincat. vł ma
nifesta fraus. ſ. iudicis corā quo agebat cā vel aduersariū ēt cuꝫ quo
agebat fisc⁹ talis eñ fraus nō dꝫ nocere illi pti ꝫ q̄ cōmissa est. vt. ff.
de iu. fiſ impe. Et ad hoc facit. ff. de iud. ſi p̄tor §. marcellus pbat. ab
eo. ſ. q dicit fraudē ꝯmissam. Nā qui dolū dicit dolū pbare dꝫ. vt. ꝫ.
4 de dolo. l. dolū notum est. ſ. a ſapiētibus. ¶ Habem⁹ ḡ in. l. ista ꝙ † ſi
in aliqua cā iudicatū fuerit ꝯtra fiscū pp instr̄a nouiter repta. vel qꝛ
instr̄is fisc⁹ nō est vſus ꝙ pōt fiscus officio iud. resti petere ⁊ snīaꝫ re
tractari facere. ſ. triēniū. ꝙ est spāle in fisco. Si aūt pp p̄uaricationeꝫ
aduocati vel pcu. fisci vel pp fraudē iudicis vel aduersarij fisci pnun
ciatū ſit ꝫ fiscū tūc ēt post triēniū retractabit snīa vel ipso iure vł re
sti. ſꝫ diuersas opiniones ⁊ retractabit tūc vſqꝫ ad q̄drienniū vł in
perpetuū vt. j. dicet. vñ colligimus. ex. l. ista plura no. ⁊ statī ex prima
5 pte legis colligim⁹ ꝙ † fiscus qñ lesus ē petit resti. in integ. offō iudi-
cis. vt hic ⁊ idē est ī minorib⁹ xxv. an. nā minores qñ lesi sunt resti. in
integ. petūt offō iudicis. vt. ff. de mino. l. ꝙ ſi minor. § ſi. ⁊ idē est ēt in
maiorib⁹ xxv. an. in illis casib⁹ in qb⁹ pnt restitui qui ponunt. ff. ex q.
cau. ma. l. j. ⁊ p totū ⁊ tangit in. c. ti. l. ab hostib⁹. §. ſꝫ ꝙ ſimplr. ⁊. ꝫ. ex
quib⁹ cau ma. l. ſi in illis casib⁹ officio iudi. petāt resti vt. d. l. impera.
6 † ⁊ idē est in ecclesia ⁊ in pupillo⁹. ſ. ꝙ qñ lesi sunt officio iudicis pe-
c tunt restitutionē. vt d. l. impera. ff. de re iud. l. sub p̄textu ⁊ idē in mili
te. vt qñ pp absentiā militie lesus est restituat iudicis offō. vt. ꝫ de re
ſti. mili. ꝙ tpe. ⁊ idē in re publica. vt. ꝫ. de in integ. rest. l. respub. lꝫ idē
videat dici fisc⁹ ꝙ respublica sed pprie respu. dr romanorū. aliarum

ciuitatū dr impropie respu. vt. ff. de ver. ſig. eū qui nec a
fiscus aūt dr ipsa imperij vł imperio camera nō patri
monialis principis. vt no. ꝫ. de iur. fiſ. in ipsa rub Idē
in alijs restit. ſ. ꝙ petant ex officio iudicis que plures
sunt quas studiosus lector p ſe poterit inuenire. ⁊ ita
in hoc oēs restitutiōes parificantur. ſ. ꝙ iudicis offi
cio peti dr. Sed in alijs est dria inter istas restōnes.
Nā hec restō que conceditur hic fisco dat. j. trienniū. vt
7 in. l. ista in pri. † sed in alijs restōnibus sec⁹ est. nā re- b
d stitu. q̄ datur ēt maiorib⁹ ex clausula gnāli que po
nitur ff. de quib. causis ma. l. j. ⁊ per totū. ⁊ illa que dat
minorib⁹ post cōpletā minorē etatē dat vſqꝫ ad qua-
drienniū vt in prealle. l. ff. ⁊. C. ex qui. cau ma per totū.
⁊ ita dicā in alijs restitutionib⁹ que multe sunt. vt di c
xi. ꝫ. vt vſqꝫ ad quadriēniū dent niſi ſit restitutio fisci
vel ſimiliū personarū que fisco equiparant vt ecclesia ⁊
pupill⁹. equiparant eñ fisco ecclesia ⁊ pupill⁹ † Adeo
vt ea omnia que in p̄ma pte huius. l. dicunt seruari in
fisco eadē seruent in ecclesia ⁊ pupillo. vt. ff. de re. iu. l.
imperat ⁊ no. ꝫ. de trāſac. sub pretextu per. l. in aut. de
nō alie. l. ſi min⁹ ⁊. j. de iure reipu. l. rēpublicā. Itē vo-
lūt quidā dicere ꝙ hec retractatio q̄ hic fit in snīa cō
tra fiscum lata fit p actionē in factū ad ꝙ. C. mādati. l.
ſi hoiem. ⁊. ꝫ. de exe. rei iud. l. cū de hoc ſꝫ mihi nō pla d
cet. Parificant aūt etiā ⁊ in alio iste restōnes nā ſicut
restōnes p̄dicte q̄ dant minorib⁹ ⁊ maiorib⁹ post mi-
e norē etatē ⁊ fisibus durāt vſqꝫ ad quadrienniū ⁊. j. il-
lud quadriēniū nꝫ cā in integ. rest. incohari ⁊ finiri. vt
ꝫ. de temp. in integ. l. ſi. ita dicā in hac restōne q̄ durat
vſqꝫ ad triēniū tm̄. in hac. l. ſ. ꝙ. j. illū terminū incoha-
ri debeat cā ⁊ finiri arg. dicte. l. ꝫ. d tēpo. in integ. l. ſi. cū
eadē ſit in ista restōne rō q̄ in alia. nā ambe sunt ꝫ ius
cōe ⁊ vbi est eadē rō idē ius statui dꝫ. vt. ff. ad. l. aquil.
9 l. illud ⁊ de ver. ob. l. a titio. ¶ † Colligim⁹ ⁊ aliud no.
ex p̄ma pte hu⁹. l. ſ. ꝙ fisc⁹ pp instr̄a postea repta re-
stituit ꝫ snīaꝫ aduersus ſe lata. qꝛ nō pduxit illa instr̄a
p ſe facientia in cā. Ad ꝙ cōcor. ff. de re iudi. l. imperat. e
in. ſi. l. ꝙ est spāle in fisco. vt hic. ꝙ sec⁹ est in priuato. nā
priuat⁹ pp instr̄a postea repta non restituit aduersus
snīam ꝫ ſe latā. nec retractat ppterea snīa. vt in. d. l. im-
pera in p̄n. ⁊. ꝫ. de re iu. sub spē ⁊ ita est illud spāle qđ
hꝫ fisc⁹ in snīa ꝫ ſe lata. ſ. vt restituat ꝫ eā sub p̄textu
instr̄orꝫ postea reptorꝫ. Habet aūt fiscus ⁊ aliud spā-
10 le in snīa ꝫ ſe lata † qꝛ ſi ferat snīa ꝫ fiscū absēte aduo-
cato ei⁹ nō vꝫ snīa ipso iure. vt. ff. de iur. fiſ. l. nō intelli
gitur § diuus adrian⁹ ꝙ est verū ſiue in cā liberali fi-
scus succūbat puta petēdo aliquē in seruitutē vel ecō
tra qꝛ aliqs possessus a fisco petebat ſe in libertatē et
ſe liberū pnūciari. ſiue in quacūqꝫ alia cā fisc⁹ succum-
bat. vt. ff. de iur. fiſ. l. ſi fisc⁹. ⁊ no in. d. §. diuus adrian⁹.
ꝙ est spāle vt dixi in fisco. nā in p̄uaricatis est ius cōe
in ꝯriū. lꝫ eñ snīa ferat ꝫ p̄uatū absēte aduocato ei⁹
tñ non retractat snīa pp hoc. vt. ꝫ. de postu. l. velamē-
to. ¶ Sed ad id ꝙ dixi esse spāle in fisco. vt p̄textu in-
strumēti postea nouiter repti retractetur snīa instat.
11 ⁊ vr̄ nō esse specialem fisco. † qꝛ idē inuenio in p̄uatis
ſ. ꝙ p̄textu instrumentorꝫ postea repertorū snīa cōtra
f priuatū lata retractat⁹ vt. ff. de iureiu. admonēdi. Ad
cui⁹ ꝯrij dissolutio. ita breuiter est dicēdū. Refert enim
an iuramētū delatū a iudice pti ⁊ p̄stitū p ꝙ iuramē-
tū ferat snīa ⁊ iuramentū a pte parti ſiue iudice dela-
tuꝫ ⁊ prestitū pp ꝙ iuramentū sequat snīa. primo ca-
ſu. ſ. qñ a iudice delatū est iuramentū pti ⁊ iurauit ps
⁊ ſm iuramentū lata est snīa. naꝫ ꝫ aduersarius ꝫ quē
pnunciat poterit petere retractari snīam ⁊ iuramen-
tum p̄textu instrumentorū postea repertorū. ⁊ hoc est f
propter odium iurantis. nam tali casu de ipsius pe-
iurio docebitur. Videt enim iudicem ⁊ aduersarium
decepisse. ⁊ ita loquit lex ꝯria in p̄n. ⁊ tūc est idē in pri-
uato quod in fisco. Secundo autem casu scilicet quan
do a parte parti delatum est iuramentum ⁊ prestituꝫ
⁊ secundum iuramentum iudicatum non retractatur
sententia tunc pretextu instrumentorum postea re-
pertorum: quia non videtur hoc casu iurans iudicem
decepisse sed partem tantuꝫ qui detulit iuramentum
vt dicta. l. admonendi in ſin. ⁊ hoc casu habet locum
quod hic dicimus: scilicet quod ſit speciale in fisco.
quod contrarium obtinet in priuatis. et ita predi-
ctum speciale fisci non est indistincte. verum. Sed
12 tamen premissa distinctione. ¶ † In secunda parte

¶ Qōnem. adđ iaſ. ma l. l. postquā ꝫ. d pac. nu. xxij. ꝙ cā p iure in iudiciū deducta assumitur.

¶ Dr̄. qui aūt dicat ⁊ q̄ pena puniat. vid ſe. ſ ru. d calū.

¶ In pupillo. in qbus autē casib⁹ dat restitutio pupillo vid dñꝫ bar. ſoꝫ l ꝯſ. clxij. vñ ij. mo neo: cir. ſi. l ij parte.

¶ Maiori b⁹ qb⁹ autē hec restō cō cedat ⁊ qñ. vid. d. alex. de imo. ſ cō ſi. xx. in vlti. col. ⁊ in ꝯſ. lxxj. ſ. ij. co. in. j. pte. ⁊ in ꝯſ. clxvj. in v. col. in. ij. parte.

¶ Ad quadriēniū. nū gd aūt tp̄s restōnis in inte petēde ſit vtile vel ꝯtinuū ⁊ qñ currere incipiat. vid. d. alex. d imo. ꝯſ. lxxj ſ vlti. co ⁊ ſ ꝯſ. xciiij. in iij. col. ſ. j. pte ⁊ ſ ꝯſ. lxxix. in. v. col. ⁊ ſ cōſ. clxvj. in vi. col. in. ij. pte ⁊ in cōſ. j. l. vj. col. ⁊ ſ cōſ. lxiiij in vj. col. l. iiij. pte. ⁊ infra q̄tū tp̄s peti possit. vide p eū ſ cō ſi. xxij. in. ſij. col. ſ. ij. pte.

¶ Retractat. adđ ꝙ retractari pōt ēt snīa ſi p̄a nō excipit. h̄ reiu di. sed assumit dispu tationē me ram super iustitia sen tentie. Ita ſel. in. c. inter cetera. i iij. col. circa

medii. l vers. v. declaratio. et in c. inter monasterium. in princ. viij. co. ver. limita. primo de re iu.

a ¶ Lata. In quibus aut casibus quis appellare possit et in quibus non vide Lanfr. l repe. c. quoniam contra de proba. in versi. hic tractabimus. l xxij. co. post me. in vers. quero in quibus casi. xx. seq.

batus l. colligimus quod sententia lata contra fiscum propter preuaricationem aduocati vel procuratoris sui vel propter fraudem iudicis coram quo causa agitur vel aduersarij cum quo fiscus agebat poterit retractari non tantum infra triennium. sed etiam post triennium si predicta arguentur vel manifeste probentur vt hac. l. et idem est etiam in priuato vt. s. de pena iudi. qui male iu. l. constitu. et. s. de aduo. diuer. iud. l. j. Sed qualiter retractatur ista sententia et infra quantum tempus. Item quando sententia contra fiscum lata erit firma vt non retractetur quod hic dicit quod retractatur propter instrumenta postea reperta. et ad idem. ff. de re iud. l. ipa. Item dicit quod retractatur propter preuaricationem aduocati vel procur. fisci vel propter fraudem iudicio vel aduersarij et ad idem. ff. de iud. si pretor. § marcellus et alibi

13 bi dicit† quod propter absentiam aduocati fisci non valet ipso iure sententia contra fiscum lata. vt. ff. de iure fisci non intelligitur. § diuus adrianus. quando non valebit tamen quando omnia solenniter facta erunt. Sed quando aliqua defecerunt tunc retractatur. et siquidem preuaricatio interuenit aduocati vel pcur. fisci vel fraus iudicis vel aduersarij si fuit ibi corruptio pecunie propter quod predicta passi sunt contra fiscum sententias dari. vel ipse iudex dedit. tunc ipso iure non valet sententia et imperpetuum auditur fiscus. vt. d. l. consuetit. Sed si per gratiam vel ambitionem predicta interuenerit tunc retractatur sententia petita restitu. propter omissum iudicis vsque ad quadriennium a die sententie recuperande et non vltra. vt. s. de temp. in inte resti. l fi. Et circa hanc materiam vt plene liqueat ar

14 ticulus iste subijcienda est hec ista distinctio: † cum agitur aliqua causa fis. et iudicatur in ea contra fiscum: aut interuenit aduocatus et pcurator fisci: et vsus fiscus est omni iure suo: et omni suo instro et omnia rite facta fuerunt que in causa fiscali requiruntur: aut dicte solennitates omisse fuerunt omnes: aut aliqua ex dictis solennitatibus interuenerunt et aliqua fuerunt omisse. Si in causa fiscali in qua pronunciatum est contra fiscum interuenit pcurator et aduocatus fisci: et vsus est fiscus omni suo iure et omne suum instrum produxit et non interuenit preuaricatio aduocati vel pcuratoris fisci: nec interuenit fraus iudicis vel aduersarij: et nec iudex iudicauit contra l. expressam sed secundum legem et omnia que in causa fiscali requiruntur facta fuerunt valet sententia contra fiscum lata: sed poterit appellare fiscus iure communi. vt. ff. de ap. l illud sciendum est neque et sicut et quibus appellare potest iure communi a

a sententia contra se lata. vt. s. de ap. l. et in minoribus. Si autem omnes dicte solennitates omisse fuerunt: tunc non valet sententia contra fiscum lata ipso iure: vt in hac. l in fi. nam si per aliquas omissas non valet vt tamen stat l dicam: multo fortius propter omnes ar. a maiori. Si autem aliqua ex d solennitatibus interuenerint aliqua omisse fuerint non valet sententia etiam si vna sola deficiat: sed aliquando ipso iure aliquando per restitutionem in integrum: requiruntur n dicte solennitates non vt aliqua sed vt vniuerse: et ideo etiam si vna deficiat vitiatur quod fit: sic et alias. ff de fideius. grece. § illud et. j. de predijs cu. sine decreto: non alie. l. j. et ij et no. s. de fi. instr. et iore. aste fis. l. j. et quid si deficiat illa solennitas quod fiscus non est vsus iure suo nec produxit instrumenta per se facientia et lata est sententia contra eum sententia illa retractatur impetrata l integ. rest. per totum officium iudicis. vt hac. l. et in j parte eius. ff. de re iud. l. ipatorum. et retractatur infra triennium. vt in hac. l. quod est speciale in fisco nam contrarium obtinet in priuatis vt. d. l. ipatores. in prin. et ad hoc. s. de transac. l. sub pretextu. et. j. illud triennium inchoari debebit causa et finiri vt. s. dixi. et ad hoc est ar. s. de temp. in integ. rest. l. fi. Si autem deficiat illa sola solennitas. s. quod pcurator fisci vel aduocatus eius non habeant in causa bonam fidem imo preuaricatur. vel quia iudex coram quo causa fisci agitur vel aduersarius cum quo fiscus agit fraudem committunt. et propter hoc fertur sententia contra fiscum et hoc faciunt isti per gratias vel per ambitionem non per pretium hoc casu valet sententia ab initio sed retractatur per l integ. rest. post triennium vt in. ij. parte huius l. s. ad quadriennium tamen a tempore late sententie computandum. vt. ff. ad treb. § ao. §. cum pretor et. s. de temp. in integ. rest. l. fi. quod est commune in omnibus restitutionibus istis vt vsque ad quadriennium decurrit. vt. s. dixi. j. quod quadriennium debebit causa inchoari et finiri. vt. s. de temp. in integ. rest. l. fi. et ita fiscus sicut et priuatus tali modo lesus restituetur contra tales sententias. vt hoc. s. d. l. fuo. § cum pretor. Si autem deficiat solennitas illa que requiritur puta vt pcurator fisci et aduocatus fraudem non committat sed per pretium aduocatus et pcurator iudex et aduersarius eos corrumpit. et lata est sententia contra fiscum. tunc sententia non valet et ipso iure imperpetuum sine temporis prefinitione vt hic cum dicit post triennium et. s. de pena iudi. qui male iud. commiserit et hoc est ius commune

15 tam in priuato quam in fis. vt. s. de aduo. diuer. iu. l j. Si autem† deficiat illa solennitas que requiritur s quod aduocatus vel pcur. fisci non fuit presens in causa fisci et lata est sententia contra fiscum. tunc non valet sententia ipso iure quod est verum siue in causa liberali quam agebat fiscus puta petendo aliquem in seruitute qui se pro libero gerebat pronuncietur contra fiscum siue in causa liberali in qua fiscus conuenirebat. puta aliquis possessus a fisco proclamabat in libertatem pronuncietur contra fiscum siue in qualibet alia causa pronuncietur contra fiscum absente eius aduocato nam semper non valet ipso iure sententia. vt. ff. de iure fisci non intelligitur. §. diuus adrianus et ibi no. et in eo. titu. l. si fiscus. quod est speciale in fisco. secus est in priuato si enim contra priuatum feratur sententia non retrahitur pretextu absentie patroni sui. vt supra de postul. l. velamento. Si autem deficiet illa solennitas que requiritur scilicet quod iudex in causa fisci non iudicauit secundum l. imo expresse contra l. tunc ipso iure non valet sententia. vt. ff. de appel. si expressim. et istis casibus quando ipso iure non valet sententia ff. de appe. dico quod imperpetuum non valebit et non poterit cursu temporis confirmari: quia quod ab initio non valet non potest tractu temporis confirmari. vt. ff. de

16 reg. iur. l. quod ab initio ¶ Demum† videndum est in hac. l. dixi retractare sententiam vel ipso iure vel per restitutio. et iterum de causa cognosci nunquid ex eiusdem actio et eadem contestatione fierent predicta an non requiruntur omnia de nouo. Et certe dicendum est quod eiusdem actio eadem contestatione fierent predicta nec opus est noua contestatione. vt. ff. de ap. si expressis. Et de hoc ibi plene no. ¶ Item circa id quod dixi retractari sententias si preuaricatio vel corruptio iudicis vel aduocati vel procuratoris fisci interuenit gratia vel ambitione, nam si pretio non est dubium. quia tunc

17 non valet ipso iure vt dictum est† Sed quando gratia vel ambitione. tunc videndum est nunquid primo fiscus agere debebit contra ipsum aduocatum vel procuratorem vel iudicem et demum in subsidium. i. si non sint soluendo predicti tunc possit petere predictam sententiam retractari an ab ipso initio possit petere retractari. Resp. quod videtur demum in subsidium posse petere retractari ar. s. de iudi. pperandum in fi. Vel potest dici quod ab ipso initio possit fiscus hoc petere etiam antequam agat contra predictos. et etiam si predicti sunt soluendo cum hic dicat indistincte et in fisci priuilegium hoc posse fieri ar. si tutor vel cura. interue. l etiam et. s. de sac. san ec. iubemus. § sane. et § iconomus. et de hoc. ff de re iudi. l. imperatores Et quia etiam lex dicit quod etiam mortuo corruptore et preuaricatore non tamen propter hoc efficitur quo minus agi possit et peti retractari sententiam per corruptionem datam. vt. ff de iure fisci. l eius qui. Et hoc in hac. l. fiscus in prima parte ius singulare aut ius commune secundum quod in superioribus declaraui. ¶ Vltimo dico legem istam posse intelligi quod ponat vnum dictum tamen et ita videtur sonare litera. s. quod iste sit intellectus huius. l. in causa fisci aduocatus vel pcurator eius fuit preuaricatus i. decepit fiscum reuelando secreta cause sue vel aduerse partis et prodendo fiscum et adiuuando aduersam partem. vel aduersarius fisci commisit fraudem in causa puta corrumpendo iudicem. et ita fuit lata sententia contra fiscum Venit modo fiscus. et querit nunquid possit dictam sententiam tali modo contra se latam retractari facere cum dicat se adhuc esse. j. triennium quo dicta sententia lata fuit. Ad quod respondet imperator quod si poterit fiscus petere dictam sententiam retractari et non tantum. j. triennium. sed post ea scilicet vsque ad quadriennium per in integr. resti. quando per ambitionem vel gratiam corruptio interuenit vel ipso iure retractabitur dicta sententia et si imperpetuum et quando per pecuniam fuit corruptio et hoc dicit De eo autem quod instrumenta fuerunt omissa nihil dicit litera licet alia lex hoc dicat, scilicet illa ff de re iudi. l. imperatores. in fi. et ideo non videtur debere hic dici literam secundum hec expone. vt. s. Et ea que in secunda parte. l. s. dixi sunt hec dicenda et non plura Odofre.

¶ De bonis vacantibus et de incorporatione. Rubrica.

¶ Sicut superiores rubrice continuantur ad superiora sic et ista quia de iure speciali in bonis vacantibus apprehendendis ponit sequitur in rubrica. et de incorporatione scilicet bonorum vacantium. i. de iure quod habet fiscus. quod competit fisco vult hic dicere. Habet enim fiscus in bonis vacantibus et eorum apprehensione quedam priuilegia que non habent priuati. et illa dicentur. j. in hoc titu. et ideo ponit ista rubrica de bonis vacantibus post precedentes rubricas. Et quia in apprehensione possessi. bonorum vacantium est necessarium corpus hominis sicut in qualibet rei poss. vt. ff de acquiren. possess l. j. et. iij. circa princip. et. j. eo. l. iij. et. l. fin. ideo subijcit in rubri. et de incorporatione. verum dicit rubrica de incorporatione id est de bonis vacantibus apprehendendis. quam sic expone id est de iure quod habet fiscus in bonis apprehendendis vacantibus. sequitur in rubrica et incorporatione. scilicet bonorum vacantium id est de iure quod ha habet fiscus in corporali possessione bonorum vacantium apprehendenda et in deducendo ipsa bona in patrimonium suum De prima parte rubrice tractatur. j. l. j. et ij. et. l. vacantia. de secunda parte tractatur in. l. iij. et. l. vlti.

Summarium.

1 ☞ Grauitas in bonam et sinistram partem accipi potest.
2 Legitimi heredes illi dicuntur quia iure ciuili vocantur.
3 Dominium bonorum vacantium delatorum fisco an et quando ipso iure sine apprehensione vel

sione vel aditione fisco acquirat. et quando non.
4 Elect⁹ ad aliq̃ dignitatē dꝫ esse honest⁹ et grauis in sensu et morib⁹.
5 Bona decedentis sine legitimo herede deferuntur fisco exclusa ci/uitate vnde oriundus est.
6 Vxor excludit fiscū in successione bonorum mariti.
Curia excludit fiscum in bonis curialis. ibi.
Socius liberalitatis imperialis pfert fisco in rei cōis successione ibi.
Substitutus et coheres excludunt fiscum.
7 Fiscus excludit a personis descriptis in. §. si qs autem non implens in auth. de here. et falci.
8 Ciuitas non succedit moriēti sine herede legitimo, nec delinquenti.
9 Rescriptū in casu huius. l. ad postulationē impetrantis concessum nō vꝫ secus si motu proprio principis.
10 Fisco quanto tempore prescribatur. dist.

Scire debet. Tria dicit hec. l. Primū di/ctū est tale. Sciendū est enim ꝙ offm̄ comitis reruꝫ priuatarū est res fisco delatas apprehendere noīe fisci. vt. j. eo. l. iij. Ponamus ergo ꝙ quidā decessit sine legitimo herede ab intestato. et sine successore aliquo. venit comes rerū priuatarꝫ et voluit bona predicta sic defuncti noīe fisci apprehendere, sm̄ ꝙ offi/cium suū est venit defensor ciuitatis de qua erat ille defunctus. et di/cit ꝙ bona illa ad ciuitatem illam debebant pertinere et nō ad fiscuꝫ qr ciuitas sup hoc habebat rescriptū principis. vnde comes rerum priuatarꝫ quesiuit de hoc a principe quid faciendū esset. Imperator in hac. l. rādet dicens: o comes rerū priuatarū: grauitas tua dꝫ scire ꝙ res et bona intestatorꝫ qui sine legitimo herede moriunt sunt fisci rōnibus vendicāda et non ciuitatib⁹. Scdo dicit si ciuitates dicāt se habere ius vēdicādi bona moriētiū ab intestato sine legitimo hēde vt qr permissione nostra siue rescriptū nostrū de hoc afferāt se habe/re: tu comes priuatarꝫ rerꝫ non audias eos: ꝙ intelligo etiā si verū sit ꝙ habeāt illud rescriptū si est ad postulationē earꝫ cōcessūꝫ. nam nō vꝫ. Si aūt esset pprio motu principis indultuꝫ bene valeret vt di/cam sup lraꝫ. Tertio dicit impator ꝙ amodo si ciuitates aliqua bo/na intestatorꝫ decedentiū sine legitimo herede occupauerīt vl ab eis occupata essent cōpetere o comes rerꝫ priuatarꝫ nō dubites illa bōa ad fiscū nostrū reuocare et si priuilegiorꝫ suorꝫ obtentu hoc fecerint b d. Et cōcordat ad hāc. l. j. e. vacantia ¶ Lraꝫ sic expone. scire de/bes s. ad hoc vt bene possis facere offm̄ tibi cōmissuꝫ: ꝙ offm̄ est res et bona fisco delata noīe fisci apphēdere. vt. j. e. l. in cura priu. grani/tas tua s. o comes rerū priuatarꝫ cui loquit imperator rūdendo ei su/per eo ꝙ dubitat vtrum bona defunctorꝫ ab intestato sine hēde legi/timo pertineant ad fiscū an ad ciuitatē: de qua supra erat ille qui de/functus est. q. d. impator tu comes rerū priuatarꝫ debes esse ita sa/
1 piens ꝙ de predictis dubitare non debes et priu: † hic grauitas in bona parte. s. p honestate et maturitate morꝫ: sic et alibi. ff de offō pre. l. vnica. § his cunabulis. Sed in vulgari hoū. in mala pte sumit: nāꝫ cū dicim⁹ in vulgari: iste est grauis. intelligit i. difficilis et tediosus et insupportabilis ad stādū cū gentib⁹. intestatorꝫ. ꝙ hꝫ cōtingere pluri/bus modis vt insti. de her. que ab intest. defe. in pri. res hoc nomē res gnāle est multa cōprehendit vt hic. vt ff si cer. pe. l. j. in fi. et ff de verb. sig. l. rei verbū qr sine legitimo hēde decesserit. i. sine hēde qui vocet
2 de iure ciuili: † nā illi vocant legitimi heredes qui de iure ciuili vo/cant ad hereditatē. vt. ff de leg. here. l. j. et. C. de le here. l. j. et per totum et subaudi ad lraꝫ similiter et sine honorario. i. pretorio successore vel sine eo qui aliquo alio iure ad ipsa bona admittuntur. q. d. vo/cabit fiscus ad successionē eorꝫ intestatorum q decesserint sine here/de legitimo vel sine honorario successore vel sine aliquo alio iure ad dicta bona pñt admitti. nā siue per ius ciuile siue per ius ptoriū vo/cari possent aliqui ad successionē excluderet fiscus. vt hic et ff. de iur. fis. l. j § omnis pius. Iteꝫ et si aliqua alia via posset aliquis succedere excluderet fiscus sm̄ ꝙ inferius plene dicā fisci rationib⁹. alias virt/bus. als rōnibus. vendicādas s per sei vend. que dño tm̄ oat vt. ff. de
3 rei ven. l. in rē actio † nam dñium pdictarꝫ rerꝫ ipso iure ad fiscū perti/net et sine aditione: vt hic ꝙ est verꝫ si sint bona soluendo. nam als fisc⁹ tūc debebit es alienū ꝙ ex pdictis bonis debebit soluere ꝙ esset absurdū sic intelligit hic et ff. de iu. fis. l. j § an bona et l. nō pñt. et. C. ad l. iul. de vi. l. tutores. et. C. de bonis pres. l si vt proponis et ff sol. ma. si marito. in prin. Vel possimus dicere ꝙ dñiuꝫ dictarū rerꝫ ad fiscum pertinet. s. aditione precedente saltim per pcuratorē fisci vel cesaris. arg. ad hoc. ff de offi. procu. cesaris. l. j in fi. et hoc vr verius. lꝫ glo. hic posita dicat ipso iure tm̄. Sed veri⁹ est aditionē necessariā esse vt di/xi. et tūc hꝫ locū ꝙ dixi queri dñium dictarꝫ rerū si bona sunt soluen/do non als et tunc tenet fiscus es alienum soluere vt predixi per. l. C. allegatā. De possessione aūt dictarꝫ rerū planū est ꝙ nō querit sicut nec aliarꝫ nisi post apprehensionē vt arg. ff. de acqui. pos. l. que vniuer/sas. §. qui p colonū et l. cum herede. et C. vsu. si bonis. et ar. C. de acquir. pos. l. lꝫ et ff. de acq pos. in prin. et ꝙ dubitat. dicit litera vendicādos s. vsq̧ ad quadriennium tm̄ et nō vltra. vt C. quadri. pscriptio. l. j. et iaꝫ plenius. j. dicā. ciuitates. hic incipit sm̄ dictū. et dic ciuitates. s. queli/bet de quibus forte fuerat ille defunctus oriundus in quibus morabatur. nec audiendus. ita legitur. nec ciuitates audiendas esse. s. scire dꝫ. grauitas tua. s. ciui/tates. earuꝫ. s. rerū que fuerint alicu⁹ sine herede mor/tui. vendicandarꝫ ius. q. d. ꝙ dñium illarꝫ ad eos per/tineat. veluti. expressiuū est veritatis. sic et ponit. C. ex permissu. s. nostro. puta per rescriptū nostrū ꝙ sup pre/dictis habent ꝙ quidē rescriptū nō vꝫ. qr ad postula/tionem cōcessam fuerit. vt. j. de pe. bo. sub. l. j. secus aūt esset si proprio motu principis esset cōcessum. nā tunc valeret. vt. d. l. j. et iam. j. dicam. et deinceps. hoc incipit tertiū dictū et dic deinceps. i. amodo. quecunq̧. s. bona ꝙ ēt. j. intestatorꝫ. s. morientiū sine legitimo herede vl honorario successore. ciuitatib⁹. sub. et accipit ꝙ est. j. occupata esse cōperis. s. facta de hac inqsitione ex tuo officio sm̄ forma datā. j. e. l. si operent. i. pretextu et oc/casione priuilegiorꝫ suorꝫ. q̃ de dictis bonis vendican/dis habeāt a vobis. ad fiscū nrm̄. alia lra dicit. ad offm̄ nostrū. tunc expone. i. ad cōmodū nostrū. lꝫ prīa est ve/rior lra. eadē. s bona reuocare. i. retro vocare nō dubi/tes. qr dicta priuilegia nō valēt cū fuerint ad postula/tionē impetrantis cōcessa. sec⁹ si sine impetratione es/sent cōcessa vt de peti. bo. sub. l. j. Itē nō vꝫ dictū priui/
4 legiū. qr fisco dānosuꝫ est. vt. C. de preci. impera. offerē. hec dānosa ¶ † Et ex ista. l. colligunt plura. no. Pri/mū ꝙ quicūq̧ eligit ad dignitatē comitis rerū priua/taruꝫ. vel ad aliquā aliā dignitatē dꝫ esse honestus et grauis in sensu et in moribus. vt ita sciat. ea facere que ad dignitatē illā ptinēt. vt hac. l. in pnc. et ad hoc facit. ff. de offi. prefe. pre. l. vnica. § his cunabulis. ibi vbi di/cit bona fide et dignitate et c. Et ad hoc est arg. de offō
5 magi. l j. in fi. ¶ † Scdo no. in hac. l. ꝙ bona testatorū descendentiū sine hēde legitimo subaudio vel sine ho/norario. i. ptorio successore vel sine eo ꝙ aliqs alio iu/re ad dicta bona admittat illa talia bona pertinēt ad fiscū et non ad ciuitatē de qua fuit oriund⁹ vel in qua morabat ille q defunctus est ad ꝙ cōcor. j. e. l. vacantia quare autē diuerim tot tegrenda ad hoc vt ad fiscum possint ptinere d bona videre. nam siue per ius preto/riū siue per ius ciuile possit succedere in. d. bonis fisc⁹ excludit: vt hic. et ff de iu. fis. l. j. omnis pius. Itē et si ali/
6 quo iure aliqs possit admitti fiscus excludit. † Ecce
a enī si vxor defuncti superest admittat et fiscū excludit⁹ vt. C. vnde vir et vxor. l. vnica. Itē curia si defunct⁹ erat curialis vel coartalis: vel fabricēsis: vel si de societate nauiculariorꝫ: vel de aliqua simili societate: vel de ali/quo licito collegio nā tunc ciuitas vel societas colle/giū admittit et fisc⁹ excludit vt. C. de here. decur. coar. curia. et nauiculariorꝫ. l. j et per totū. et. C. de epis. et cleri. l. si qs presbiter. Itē socius liberalitatis seu donatio/nis imperialis preferē fisco. Si enī papa vel impator donauit castrū vel ciuitatē aliquib⁹ et vnus ex illis de/cesserit ab intestato sine successore admittit ad illā do/nationē soci⁹ illi⁹ donationis et fisc⁹ excludit vt. j. si li/beralitatis impialis socius. l. j. lib. x. Itē substitut⁹ vel coheres excludit fiscū. Si enī aliqs heres substitut⁹ decessit ante aditā hereditatē qui pdit hereditatē sub/stituti si sint vel coheres si substituti nō sint ad mittū/tur nō fiscus vt. C. de ca. tollē § his aūt ita. et §. seq. Itē
7 infinite psone fiscū excludūt † Si enim heres institut⁹ nō impleuit defuncti voluntatē infra annū cōmonit⁹ a iudice perdit hereditatē sed tūc dferē illa hereditas infinitis psonis q̃ excludūt fiscū vltio fiscus admittit vt in auth. de here. et fal § si qs autē nō implens. vsq̧ ad §. hinc nobis q̃ ponit. C. de fideicō. sup. l. fi. et incipit hic amplius ꝙ est verū qn dicta de cā auferē hēditas ab herede nā si alia d causa auferē hereditas tanq̄ ab in/digno vt qr nō esset capax vel simili de causa tūc statī fisco applicat vt. C. de his quib⁹ vt indig. l. hereditas et ff. de iu. fi. l. j. circa prin. qr ꝙ ab indigno auferē ap/
b plicat fisco⁹ vt. ff de inof. test. pap. § meminisse ¶ Ter/tio no. ꝙ trāsit hic in casu hui⁹. l. ad fiscū dñiū rerum sine apprehensione sm̄ vnū intellectū et ideo dicit hic ꝙ potest fiscus bona vacantia vēdicare qr dñs est ꝙ est speciale in fisco sic est et in ecclesia nam ex solo ɔtra/ctu cū eo facto querit ei dñiuꝫ ēt sine traditione vt. C. de sac san. ec. l. vlt. Sunt et alij casus in quib⁹ dñiuꝫ si/ne poss et apprehēsione querit qui ponunt. ff de publi/ciana. l. iij. regulr autē ɔtra est vt. C. de rei vē. l. seruum et ff. de rei vē. si agit qr traditionib⁹ et vsu. ec. vt. C. de pa.

a ¶ Excludit ad dē tm̄ bal. in ɔsi. clxxj. in j parte ꝙ dos et legi/tima pferē fisco. sꝫ fisc⁹ rē integraꝫ cōcis cū do/te et legiti/ma vende/re potest.

b ¶ Fisco ad de eundē d. Odofr. in. l. eorꝫ. C. de iu. fis et ꝙ ibidē ad h dictuꝫ fuit inapo/stil.

8 l.traditionibus. ¶ †Quarto notandū est q̄ ciuitates
nō succedūt decedētibus sine legitimo herede de iure
ciuili vel sine successore d iure ꝑtorio: vt hic q̄ multo
magis est verū in priuatis q̄ si id ꝯ quo magis vr̄ in
esse ꝛ nō inest multo ꝛ id de q̄ min⁹ ad q̄.ff.de interdi-
ctis.l.ij.§ quedā.ꝛ idē intelligo q̄ si aliqs delinquit
pp̄ q̄ dlictū ꝯ bona pdere q̄ bona eius nō pertineāt
a ad ciuitatē q̄ nulla ciuitas priuilegio fisci gaudet^a vt
ff.ad muni.l.simile.lꝫ de ꝯsuetudine ciuitatis sibi vsur
pent priuilegia fisci bona talium defunctoꝝ occupan
do solus ergo fiscus oībus ꝑdictis succedat vt hac.l.
ꝛ hec fm̄ hec iura Hodie autē nedum ex alijs causis
sed ex delicto etiā non cōfiscant̄ bona delinquentium
nisi in casib⁹ vt in aut.vt nulli iudi.§ fi.que ponit̄ ꝫ de
9 bo.dam.l.si.aut̄ bona ꝛ no.ꝫ.de iur.fis.li.vlt. ¶ †Vlti
mo no.q̄ rescriptū ad petitionē impetrātis cōcessum
nō vꝫ secus autē si sine impetratione cōcessum fuisset.
vt.j.de peti.bo.l.j.sic ꝛ alibi est dfia inter talia rescri-
pta.vt.ff.q̄ quisqꝫ iur.l.j.§ j.ꝛ.l.iij.in prin.Et est ratio
q̄ pp̄ necessitatē petentium cōcessa videnẗ vt.d.l.j.de
pos.bo.sub.ꝛ est alia rō in casu nostre.l.q̄ non valent
dicta rescripta.s.q̄ sunt fisco dānosa ꝛ sic nō valēt vt.
ꝫ.de preci.impe.offeren.l.nec damnosa. ¶ Ad.l.istam
opponit̄ ad id q̄ dicit nō valere priuilegia ciuitatib⁹
cōcessa,dicit enim.l.q̄ pragmatice sanctiones q̄ aliqd
priuilegiū speciali beneficio indulgent ciuitatib⁹ vel
scholis vel corporibus valent ꝛ firme sunt lꝫ iure cōi
aduersent̄ ꝛ iō non vr̄ obuiare q̄ legit̄.ꝫ de nouo. C.
cōfir.in fi ad cuius cōtra.distinctio.ita breuiter est di
cendū ibi loquit̄ de illis priuilegijs qui aliū nō lede-
bant hec aūt aliū ledebāt.s.ipm̄ fiscū ꝛ sic nō valēt vt.
ꝫ ꝯ ꝑci.impe.offer.l.nec dānosa.Vel ibi loquit̄ de his
priuilegijs que sine impetratione alicui ꝯcessa fuerūt
q̄ bene valēt vt in.l.ꝫ.ꝛ.l.pri.hic aūt loquit̄ de ꝑuile-
gijs his q̄ ad postula.petētiū ꝯcessa sunt que nō valēt
nec ciuitatib⁹ nec priuatis vt hic ꝛ.j.ꝯ pe bo.sub.l.j ꝛ
sic parificant̄ ciuitates priuatis vt hic ꝛ.ff de ver.sig.
cum qui.sed in pragmaticis sanctionib⁹ est differē.ia
inter ciuitates ꝛ priuatos: nā pragmatice sanctiones
cōcesse ciuitatib⁹ valent priuatis autē cōcesse nō valēt
vt.ꝫ de diuer.rescri.l.vlt ¶ Ad vnuꝫ aūt q̄.ꝫ.tetigi.
s.q̄ fiscus admittit̄ ad bona vacātia taliū decedentiū
de quib⁹ dicit hec.l.vsqꝫ ad q̄driennium tm̄ ꝛ nō vltra
aliquantulū insistendū ꝛ est videndū qualiter illud in
10 telligat̄ nam quedaꝫ.ll.dicūt q̄ prescribit̄ fisco vsqꝫ
ad quadriennium in bonis fisco deferēdis.quedā.ll.di-
cunt q̄ prescribit̄ vsqꝫ ad.xx.an quedā.ll.dicūt q̄ pre-
scribit̄ fisco iure cōi propterea sciendum est q̄ si bona
alicuius facta sunt vacantia: vt q̄ decessit aliquis ab
intestato nulliū ex aliqua sanguinis linea vel iur.arti-
culo relinquendo heredē vel successores vel relinquit
heredē sed aliqua ratione perdit hereditatē tūc enim
bona eius sunt vacantia.ꝛ tūc talis bona pñt nūciari
fisco per delatorē aliquē de quib⁹ delatorib⁹ habem⁹
j.ꝯ delatorib.ꝛ peti per ipsum fiscū j.xx.an.a die quo
bona fuerūt vacantia dinumerandos vt.ff de iu fis.l.
j § prescriptio.ꝛ de diuer.ꝛ tempo.prescri. l.in oībus
nisi aliqs inueniat̄ ꝯ bona possidere ꝛ tenere cū tit.nā
tūc iure cōi prescribit̄ ꝫ fiscū.vt.ff.de vsuc.l.q̄uis ad-
uersus. Facta aūt nūciatione ꝑdicta de .ꝯ. bonis va-
cātibus vl̄ de quadriennium petijt fiscus.ꝯ.bona vel ni
si j.quadriennium approbet ac ratificet nūciationē pre-
dictā ꝯ dictis bonis sibi postea fcāꝫ nō audit̄ vt.ꝫ.de
quadr.prescrip.l.j ꝛ.ff.ꝯ iu fis.l.ij.§ diuus pius. per q̄
apparet q̄ petitio ab alio facta noīe fisci de dictis bo
nis nō perpetuat ius fisci nisi fiscus talē petitionē vel
nunciationē approbet ac ratificet.j.quadriennium vt.ff.
de diuer ꝛ tēp prescri l inter quatuor.ꝛ.ꝯ § diu⁹ pius
ꝛ arg rē ra hab.l bonoꝝ.ꝛ ita ista nūciatio nō parifi-
cat̄ li cōtē q̄tū ad īterruptionē ꝑscri.vt ꝯ l. inter qua
tuor.lꝫ postq̄ fiscus j.quadrien approbauerit vel ra-
tificauerit nunciationē vel petitionē suo noīe factā ex
tūc perpetuū erit ius suū ꝛ vltra xx.an.vt.ff.de iu fis.
l.j §.cause lꝫ ꝛ si ille qui nunciauit preuaricatus fuit ꝛ
de ei⁹ ꝑuaricatione pbet̄ ꝯ eodē in ꝯ perpetratū esse
ius fisci.nec ꝑuaricatio ei nocebit.vt ff de iu fis.l.j § fi.
ꝛ ibi no ¶ Vltimo sciendū est q̄ fiscus hꝫ in hac.l.ius
speciale in bonis vacātib⁹ q̄ ad ipm̄ pertinēt ꝛ nō ad
ciuitatē etiā si priuilegiū sup hoc habeat ad postula-
tionē suā cōcessum ꝛ etiā ius spāle hꝫ fisc⁹ in dictorū

a ¶ Gaudet
Adde bal.l
ꝯ.xxiij in
ij.pt: vbi po
nit q̄ ciuita
tes habeāt
ius vēdicā
di ab indig
nis.et adde
eūdē. Odo.
l.l. ex varia
j.de delato
ri.nu iij.ꝛ q̄
ibidē ēt di-
ctus fuit in
apostil.
b ¶ Of. vid
ias nu v.l.l.
ꝯēs.ꝫ si cō-
tra ius vel
vtili.pu.nu.
ij.ꝛ nunqd
in causis sin
gulari ꝑso-
na ꝛ dbibē
da sit vid ꝑ
eū l.ꝯ.l.oēs
ꝯ n.ū.ꝛ nu.
quinto.

bonorum dñio quod eum sine apprehensione pertinet fm̄ vnum in-
tellectum.est q̄ olim erat quedam.l.in qua continebatur.

Summarium.

1 ☞ Pragmatica sanctio quid sit.
2 Annotatio ꝛ pragmatica quid distent.
3 Oratio tota quandoqꝫ dr̄ vnum verbum.
4 Generali sermone ea vniuersa veniunt que apprehendi possunt.
5 Donata domo vel fundo (in integro statu) oīa perinde continent̄ ac si domus cū adiacētib⁹ donata fuisset.ꝛ fund⁹ instruct⁹ cū instrūs.
6 Donata domo simpliciter, veniūt ꝛ oīa imobilia domui adiuncta. Vendita domo que veniant ibi.

Si quando. Sciendum q̄ si impator donabat
alicui domū vel fundūꝫ ꝛ appone-
bat in ꝑilegio donationis illa verba Dono tibi domuꝫ
vel fundū cū adiacentibus suis ꝛ mancipijs ꝛ pecoribus
ꝛ fructibus ꝛ cū omni suo iure: q̄ tunc oīa que erant in domo ꝛ fun
do ꝛ oīa que ad domū vel ad fundū pertinebāt vt instrā fundi ꝛ pa
trissami vel similia pertinebant ad donatarium sed si nō erant ibi oīa
illa verba nō pertinebāt.vel erat quedā forma priuilegioꝝ donatio
nū quas princeps faciebat que olim forma principis vtebat̄ in qua
forma oportebat quod proponerent̄ oīa illa verba predicta ad hoc
vt valeat rescriptum.sed quia illa verba erant nimis prolixa et pos
sunt pauca verba ordinari que significant omnia predicta: ideo fa-
cta fuit hec. l. in qua dicit imperator: Nos volumus quod omnes
hoīes sciant quod si in aliquo nostro rescripto in quo donemus ali
cui aliqua de bonis vacātib⁹ nobis delatis.idē si de alijs bonis nr̄is
donaremus.ꝛ contineat̄ possessio siue domus per nos integro statu
alicui donata ꝛ q̄ per illa pauca verba integro statu contineat̄ illud
ius ꝛ illa potestas q̄ erat in illis vltimis verbis que olꝫ cōtinebant̄
in.l.vel que olim apponebam⁹ in rescriptis nostris q̄ verba ista erāt
nos dam⁹ domū vel fundū cū mācipijs ꝛ pecorib⁹ ꝛ fructib⁹ ꝛ oī iu
re suo vt sicut per illa verba cōtinebant̄ in datione vl̄ donatione oīa
que pertinebant ad instructionē fundi vel domus ꝛ oīa que erant in
vsu patris fami ita per ista continebant̄ ꝛ ad donatariū perueniant
oīa ꝑdicta.ꝛ.h.ꝯ Facit ad hāc.l ꝫ.de ver sig.l.j ꝛ ij. ¶ Literā sic ex-
pono si q̄n.i.q̄ncūqꝫ aduocatione nostre i.rescripta nr̄a siue priuile
gia nr̄a proprio motu ꝯcessa.vt.ꝫ.ꝯ le ꝛ cō.l.iij.ꝛ si ꝫ ius vl̄ vti. pub.
1 l.si †Sed pragmatica sanctio dr̄ que fit cum ꝯsilio procerū ꝛ in cā
b publica.ꝫ de nouo C cōpo.l.j in fi.ꝛ de nouo.C.confir.in fi.ꝛ de diuer
sis rescriptis.l.si cōtineant pos puta fundū vel agruꝫ vel similia. siue
domū prediū vrbanū est etiā si in villa sit.ꝛ dic pos.siue domum. s.de
bonis vacātibus fisco delatis vt sic faciat̄ ad ti.lꝫ idē esset si de alijs
bonis facta esset dicta donatio.ꝛ hꝫ vna litera domū alia lr̄a fundū
ꝛ vtraqꝫ est bona litera.integro statu donata. ista sunt verba rescri-
pti siue priuilegij.q̄ donarem⁹.loquit̄ impera.hoc verbo.ꝛ.his ver-
bis.nā de tota oratione alia intelligit.s.integro statu donatā ea vis
i.is sensus ꝛ ptās.s.per illa pauca verba.integro statu.q̄ i vim ꝛ pōt
scribamus.s.mentio: qua forma priuilegioꝝ q̄ cōcedamus vel in qua
daꝫ lege antiqua.cū adiacentib⁹ mancipijs ꝛ pecoribus ꝛ fructibus
ꝛ omni iure suo.ista sunt verba q̄ olim in rescripto vel in. l. antiquo
cōtinebant̄ ꝛ requirebant̄.vt ea.ita cōtinebat̄ vt ea ꝛc.q̄ ad instructū
i.ad instructionē ꝛ pp actionē alias est in lr̄a instrꝫ.possessionis. s.ru
stice.vel domus.s.vrbane subaudi ꝛ etiā instrm̄ patrissa. vel quo pa-
tersa.vtebat̄.nā ꝛ illud ꝯtinebit̄ vt.ꝫ de ver sig l.j.ꝛ.ij pertinēt ꝛ de
iure vel cōsuetudine ꝑfissa.tradē da sunt.s donatario vt p ista pauca
vba integro statu donata sicut per illa multa verba q̄ olim in hoc re
2 quirebant̄. ¶ †Et ex l ista colligunt̄ plura no.Primū est q̄ rescri-
ptū siue priuilegiū principis dr̄ annotatio.vt hic ꝛ.ꝫ. de diuer.rescri.
l.vlti est eīn annotatio ꝓprie ꝑuilegiū ꝓprio motu ꝑncipis ꝯcessum
vt.ꝫ si ꝫ ius vel vtili.pub l.si ꝛ de le ꝛ cō l is sed pragmatica sanctio
dr̄ rescriptū ꝑncipis cū ꝯsilio ꝓcerū sctm̄ ꝛ cā ī auditorio vētilata q̄
hꝫ fieri in cā pub vel cāta re tm̄ nō aūt in priuatis.vt.ꝯ l.ꝫ de diuer.
3 rescri.l.si.in ꝑn.l.ꝛ in fi ¶ †Scḋꝫ no.est q̄ tota vna ōrō aliq̄n vocat̄
vnū verbū: vt cū dicit hec verba nā loquit̄ de tota illa ōrōne īteḡro
statu donata sic ꝛ alibi.pauca verba ꝓ tota vna colūna ponit̄ vt.ꝫ ꝯ
vsu.l.antiquitas in fi.q̄ facit pro aduocatis qui dicūt freq̄nter iudi
ci.dn̄e audiatis me.q̄ vnū solū vbū volo dicere.ꝛ tm̄ postea dicat in-
finita vba.lꝫ ipsi ītelligūt vnū vbū l.vnū factū volo pponere ¶ Ter
tiū no.est q̄ rescriptum siue priuilegiū in quo impator donat alicui
de bonis vacantibus de alijs suis bonis valet ꝛ tꝫ.vt hic cū dicit ea
vis cōtinebit̄.q.ꝯ.valebit rescriptū ꝛ habebit eā vim ꝛc. nā rescriptū
ꝑncipis ꝛc.in quo priuilegio ꝯcedit̄ tꝫ ꝛ firmū est.vt.ꝫ.de nouo C cō
4 fir.in fi ꝛ ita de ꝑpo sac l.si quatr intelligit̄ iam stati dicā ¶ †Quar
tum no est q̄ in gñali vel infinito sermone oīa ꝛ vniuersa. cōtinent̄ q̄
ꝑñt apprehendi: vt hic cū dicit ea vis conti q̄.q̄.subaudi scribamus
tm̄ adiacentibus ꝛ mancipijs ꝛc ꝛ ad hoc est argu.ff de offic.pre. vr. l.
j.§.cum vrbem indefinita enim equipollet vli vt ff de ser. vr. pre. l.
5 seruitutes cū similibus ¶ †Quinto no.q̄ quando in priuilegio prin-
cipis continetur domū vel fundū in integro statu donatum perinde
omnia

oia cōtineātur ac si dixisset domū cū adiacētibus ⁊c. vel in illis verbis cōtinent instrā fundi vt hic ⁊ēt instrā dom⁹ ⁊ patrifa. ergo ⁊ l illa ꝯtinebūt sicut ⁊ si dixisset domū ⁊ fundū ⁊ sicut instructa sunt vel dixisset dono domū vł fundū instructū q2 illis vbis ⁊ instra fundi vel dom⁹ ⁊ pr̄ifa. cōtinent vt. s. de ver. sig. l j. ⁊ ij. ⁊ ar. ff. de vsu. et ha. l. si ita leg. ⁊ de leg. iij l. quesitū §. peto. in fi. C. de fundo instr. q̄stiū §. istud. rā. domo ita ⁊c. ⁊ ito in istis ꝯtinebant sꝫ q̄ sunt instrā fundi certe ligones aratra ⁊ alia que ponunt ff. de fun. instr. l. instrā. ⁊ l. que situm. in p̄n. vsq; ad §. si domas ⁊ que sūt instrā domus legit in. d. §. si domus ⁊ que dicūt esse in domo gratia patrisa. ibi dī. omnia ergo cedent dicte donationi per illa vba integro statu. ⁊c. sicut etiā si dixisset cū adiacentibus ⁊c. q verū est q2 per illa verba oia veniunt in do
6 nationē. Imobilia † nā5 lmobilia venirent etiā sine dictis verbis vt ecce in domo donata veniet eiā in donatione insula domui iniuncta vel si nō essent in donatione apposita illa vba integro statu ⁊ sitia vt ff. de le. in predijs. ⁊ de hoc ibi no. Item etiā quedā immutabilia cederēt vēditiōi vel donationi dom⁹ ēt si nō essent dicta vba apposita vt ff. de act. emp. ⁊ ven. l. iul. § si ⁊. l. seq. ⁊ seq. ⁊. l. fundi. § j. vsq; ad fi. ⁊ l. granantina q̄ est ibi id q2 fixa sunt in domo vnde q̄si imobilia reputant q̄ vera sunt in donatiōe vł vēditiōe dom⁹ nā in fundo vendito vel donato simplr nō appositis dictis vbis si ꝯtinet nisi q lrra se tꝫ vt fruct⁹ pēdētes ⁊ pisces q in viuarijs sunt ⁊ sterqliū ⁊ instrā rū̃ia vt. ff. de act. emp. l. fundi in p̄n ⁊. §. fundi. ⁊. l. iul § fruct⁹. ⁊ ō acq. pos. l. iij. §. itē feras ex quib⁹ oib⁹ colligim⁹ q ꝯtingat in donatiōib⁹ vel vēditionib⁹ domoꝝ vł fundoꝝ q̄ quotidie fiūt inter hoies q̄n tabelliones ponūt ibi dicta vba ⁊ sitia ⁊ qd contineat q̄n nō apponūt licet eñ multi tabelliones nesciāt quid dicta verba sonēt tū ita apponūt in instris talis vēdidit vel donauit rē talē titio infra tales ꝯfines cū accessib⁹ ⁊ eggressib⁹ suis vsq; in vias publicas ⁊ cū oib⁹ ⁊ singulis q̄ infra se ⁊ sup se hꝫ ⁊ cū oi suo iure ⁊ act. ⁊ vsu reqsitiōe ad ipsā rē aliquo mō ptinēt seu expectāt ⁊ cū oib⁹ ⁊ singulis q̄ īfra p̄dictos cō fines ꝯtinent ad hn̄dū tenēdū ⁊ possidēdū ⁊ qcqd sibi fuisset hēdi busq; deinceps placuit faciēda ꝑpetuo ⁊c. oi illa vba significāt ea q̄ l hac l. sūt. ¶ Ultio no. q p̄uileg. seu beneficiū p̄ncipis latissime iterp̄tandū est vt h̄ q eū dicit q per illa vba lēgro statu oia tradēda sunt ⁊c. ⁊ ad istud facit. ff. de cōst. p̄n l princ. beneficiū vbi de hac materia no. ⁊ in aut. cōst. que ō di §. pe. ¶ Sꝫ ad. l istā opponit ⁊ statim ad id q dicit hic valet p̄uilegiū p̄ncipis in quo princeps aliqua de. bonis suis donet imo vr̄ nō valere dictū priuilegiū nedū priuatis ꝯcessuꝫ sed ēt ciuitatib⁹ ⁊ iō ob. vr̄ q legit. s. l. prori ad cuius cōtrariū distinctio. ita dī hic loquit de eo p̄uilegio q p̄nceps ꝑprio motu ꝯcedit ⁊ nō ad postulationē alicui⁹ q vꝫ vt hic. ⁊. s. de nouo. C. confir. in fi; ibi aūt loquit de p̄uilegio q ad petitionē alicui⁹ ꝯcedit q nō valet. vt in. l. s. q2 ꝑpter importunitatē petētiū ꝯcedere videret. vt. j. de peti. bo. sub. l. j. in fi. ⁊. l. ij. ad quod facit. s. de quadri. p̄scriptio l. j. scdo rñso. Sed ad hāc solutionē opponit ⁊ vr̄. q ꝑprio motu cessum priuilegiū in quo p̄nceps alicui de suis bonis donet aliqd nō valeat: ⁊ iō obstare vr̄ q legit. j. de agri. ⁊ mācī. l. si. vbi nō pōt p̄nceps etiā ꝑprio motu suoꝝ colonoꝝ dare agrū ēt iure vēditionis nisi iste alius filis cōditionis societ. Sed illud est ibi iō ne ille alius colonus molestari extiterit vt ibi dī l lra. ¶ Sed denuo instat ad id q. s. dictū est q in donatione in qua dictū est dono integro statu cōtinent ea que pertinent ad instru. possessio. vel domus ⁊ vr̄ q in tali donatione nō cōtineantur instr̄m agri: nam lex dicit in legato q si testator legat alicui fundū instructū non continet in tali legato instr̄m fundi: ⁊ ideo obstare vr̄ quod legit. ff. de fundo instru. quesitum §. si fundus ad cuius contrariū distinctio. ita breuiter est dicendū q2 ibi subauditur tm̄ q. d. non tm̄ instrumentum agri continetur sed etiam instr̄m familie. Odof. nam illud obtinebit vt ibi dī ⁊ illa ꝯcordat cum ista rubr.

Summarium.

1 ¶ Bona multis ex causis ad fiscum deferent
2 Rei nomen generale est.
3 Titulus plura hꝫ significata vt late ibi recitatur.
4 Officiales fiscales debent cōficere inuentariū bonoꝝ que ad fiscum deferunt nec non ⁊ oēs q hn̄t aliena bona attingere. ⁊ administrare.

Si quis alicuius. Lex ista loquitur de secunda pte rubr. s. de incorporatione ⁊ ad eius euidentiā hic p̄mitto. l. q multis de causis bona deferunt ad fiscū vt puta si aliqs cōmisit delictū pp q bona ei⁹ debeāt publicari de quib⁹ habuimus. s. ō iu. fis. l. vlt. vel si aliquis instituerit sibi fiscū heredē. vel si aliqs decessit ab intestato nullū legitimū vel honorariū vel ex aliqua sanguinis linea relinquendo heredē vel successorē nec relicta vxore nā tunc bona eius pertinent ad fiscum. vt. j. l. vacātia. vel q2 heres alicuius indign⁹ iudicatus est ꝑpter q bona eius ablata sunt ⁊ ad fiscum ptinent. vt. s. ō his quib⁹ vt indi. polla vel alijs ex causis bona deferunt ad fiscū q̄ multe sunt ⁊ ponunt. ff. de iure fis. l. j. an quibus oībus locum hꝫ l. ista ¶ Item sciendum est q in qualibet prouincia erant plures officiales fisci inter quos erant duo maiores alijs omnibus. vnus quorū vocabantur comes rerum priuatarū ⁊ alius vocabatur rationalis vel rōnales si erant plures. i. dicere procu. cesa dī rationalis vt. s. de modo mul. l. ij. Comes rerum priuatarum preferebat omnib⁹ alijs officialibus ⁊ procu. ce. ⁊ alijs vnde mandabat ꝓcur. cesa. q eligeret susceptores ⁊ similia mādata faciebat eis vt. s. de iu. fis. super creandis. Erat aūt offm̄ comitis rerum priuatar l eo q nō dixi. Itē ⁊ l alio q2 q̄n negotiū aliquod ageret q aliqd incommodi posset afferre ad ipm debebat trāsmitti vt. s. de offi. comi. rerū priuatarū. l j Itē ⁊ q̄n bona alicui⁹ debebāt cōfiscari aliqua ex supradictis causis ⁊ nō existebat conditio statim primo erant per comitē rerum priuatarū apprehēdenda ⁊ postea per procura. cesa. siue rationalis aut. procu. cesa. eligebat suo periculo susceptos auri ⁊ argenti ⁊ tributorum oini et eis preerat vt. s. de suscep. l. exactores. ⁊. d. l. supcreādis. Itē fuerat iudex q̄n erat quō inter fiscū ⁊ priuatū. vt. s. si aduer. fis. l. ij ⁊ no. s. ō fi. instr. ⁊ iu. aste fis. l j. l. s forte acta cause debeāt mittere ad comitē rerū priuatarū ⁊ ꝯsiliū habere cū eo: vt. s. de offi. comitis rerū priuatarū l. j. Itē q̄n bona ad fiscū delata erāt per comitē rerum priuatarū apprehēsa debebant per comitē rerum priuatarū ipsi procura cesa. tradi vt ea incorporaret: vt hac. l. ¶ His premissis casus in hac. l. ita pono Dicit lpera. in hac. l. q si bona alicuius defuncti deuoluēda sunt ad fiscū vel publicatione bonoꝝ pp delictū facta. i. q2 commiserat tale delictū pp q bona eius publicari debebant vł successione. i. q2 fiscus ei successerit ab Itestato q2 ille decessit nullo relicto. herede legitimo ex aliqua sanguinis linea vel honorario successore. vel fiscus ei successerat ex testō. i q2 ille instituerat sibi fiscū heredē vel aliqua causa debeant ad fiscū pertinere. que cause multe sunt. vt. ff de iu. fisc. l. j. q tūc primo rite atq; solenniter illa bona per comitē rerū priuatū statim apprehendēda noie fisci sunt. ⁊ si nō existat aliqs ꝯdictor comes cū apprehēderit illa bona tradat ea nō fisci rōnalib⁹. i ꝓcur. ceso q̄ illa prouincia morabit ⁊ illi ꝓcuratores incorporabūt dicta bona redigēdo diligenter ⁊ sigillatim in scriptis oia illa bona ⁊ eoꝝ noia. ⁊ q̄litatē ⁊ q̄titatē eorum ⁊ cuius fuerint illa bona. ⁊ qualiter in eis apprehendēdis processuꝫ sit. ⁊ ista scriptura forte poterit fieri p quemcūq; hoc est primū dictum. Scdm̄ dictū est q cū dicta bona sint ex iustis titulis. i. ex iustis causis fiscalibus adiungēda substātijs ⁊ sciri debeāt rit. i. cause qbus substātijs applicabant bona predicta q illi tituli ex qbus principalib⁹ seu fisci substātijs conferant non scribantur nec ꝑponant nisi manu ⁊ testificatione publ vt ita possit liquide apparere ex qua cā peruenerit ad fiscū. s. vtrum ex testō. vel ab intestato vel alia cā ¶ Tertio dicit q ille qui propria vsurpatione aliqd de hui⁹ bonis tēptauerūt aut ausi fuerunt. s. apprehēdere nō seruata forma hui⁹. l. grauissimis penis statim subijciant. s. arbitrio iudicis vel forte mortis vt in lra declarabo ⁊ h. d. ¶ Lram oūt sic expono. si q̄n. i. si aliq̄n vel quādo. i. q̄nq;. accipere q est infra aliqd est addendum rei nostre vt publica cōmune ⁊c. hic autē aut hic respicit aliud aut q est infra primo alicui⁹ publica rōne subaudi patrimonij ⁊ dic publicatione p̄rimoniū alicui⁹ boīs q̄ publicatio hꝫ fieri pp delictū q aliqs ꝯmittit. vt. s. de iu. fis. l. vlt. Uel dic pub. rōne alicui⁹ bola. s. nam ille homo dī publicari. cui⁹ bona ad delictū publicant vt hic similis expositio ⁊ lectura fit. s. de ꝯuenien fis. deb. l. inter carrulas aut hic rñdet ad aliud. aut q. s. pr. ratio iu. s alia q̄ p̄dicta vt in. s alteri⁹ q̄n fit predictū vt puta institutione q2 instituit aliqs fiscū heredē vł donauit ei bona sua: vel successiōe. vt q2 decessit aliquis ab intestato nullū ex aliqua licentia sanguinis relinquēdo heredē. nec honorariū successorē. nec vir vxorē. nā tunc admittit fisc⁹. vt. j. l. priori. vel si aliquis instituit aliqut sibi heredē non capacē vt natū ex dānato coitu vel deportatum qui capere non possunt. vt. s. de here. insti. l j. ⁊. j. tit. priori. l j. ⁊. hereditas aufert ei vt indigno. quia tunc deuoluitur illa hereditas ad fiscum. vt. s. de his qui. vt indig. polla. ⁊. ff de inoffi. te. pompo § meminisse. vel aliqua alia ratione seu alio casu qui multi sunt ⁊ ponuntur. ff. e. s. de iure fis. l. j. aliquid. i. aliqua hereditas vel aliqua causa bona oia vel aliqua res singulares. rei nostre. i. rebus nostris hoc est dicere patrimonio fiscali: q nostrū dicit. vt. s. ō quadriē
2 nali prescrip. l fi. † Est enim nomē rei generale ⁊ multa cōprehendit vt. ff. si cer. pe. l. j. in fi. ⁊. ff. de ver. sign. l. rei. ⁊ ponitur hic singulare pro plurali. sic ⁊ alibi ponitur addendū est. i. adiungendum. rite. i. ordinate s̄m ordinem qui hic ponitur. s primo per comitem rerum priuatarum apprehendatur. deinde per rationales incorporent bona que publicanda sunt vel rite. i. s̄m modum ⁊ qualitatem qui hic ponitur scꝫ vt primo per comitem apprehendantur bona. deinde per rationales ⁊ postea incorporentur. similes expositiones fiunt. ff. de ritu nup. in ipsa rubrica. atq; solenniter. s s̄m solemnitatē que hic ponitur vt diligenter et sigillatim omnia scribantur et tituli quibus bona confiscantur manu publica tantum scribantur. et q ue et quales sint ille res vt hic ⁊. s. de bo. p̄scri. l. si quis in cā per comitē rerum priuatarū. iste comes reꝝ p̄uatarū habebat magnū offm̄ in curia p̄ncipis ⁊ preerat alijs offalib⁹. vt dixi. s. in eidē hui⁹. l. Et debebat in qualibet ꝓuincia esse vnus comes reꝝ priuatarū ⁊ vn⁹ vel duo rōnales qui pūt bona apprehēdere. que ad fiscū deuoluēda sunt vt l hac. l. vt

possit alia facere que ad suũ officiũ pertinent. vt. s. nota
ui. deinde .i. postea per rõnales .i. procuratores cesaris
nam procurator rationalis di. vt. s. d modo mul. l. ij.
singulis quibuscunq; prouincijs cõmorantis. s. comi
tes z rationales. nã i qualibet prouincia dz esse vnus
comes rerũ priuatarũ. z vnus vl duo rõnales vt pos
sint facere que hac. l. dr vt hic z in alia que. s. notaui
incorporatio .i. positio in vno corpore z aliarũ rerum
fiscalium z dr incorporatio ab effectu. s. qr corpore hz
apprehensio dictarũ rerũ fieri sicut z qlibet alia pos
sessio nã corpore qr possessio. vt. ff. d acq pos. l. j. in pn.
z. l. ij. in prin. z dixi. s. circa rubricam impleat .i. cõple
te fiat. qđ est verum. s. qr hec corruptio implebitur fm
formam huius. l. qñ non est aliquis ɔdictor vel qui
qõnem de dictis bonis referat sed si esset existeret cõ
tradictor. vel qui controuersiam referat z tunc litere
principis expectarentur. z forma. l. vlt huius ti. serua
ret vt. s. de iu fis. l. prohibitũ. z diligẽs stilus .i. modus
z ordo scribẽdi. sigillatim .i. separatim. oĩa. s. dicta bo
na vel oĩa. s. que oĩa ex forma huius requirunt ascri
bit .i. ad effectũ scribat. debebunt eñi scribi oĩa illa bo
na z noĩa illorũ bonorũ. qualitas. z quantitas eorũ. et
cuius fuerint ille res siue illa bona: et qualiter in eis
apprehendẽdis z incorporãdis pcessuz sit z fiat quasi
quoddã inuentariũ ad qđ. s. de bo. pscri. l. si qs intra ti
tulũ. no. hic est versus z incipit fm dictũ z dic nõ pro
sec. q. d. superiora pñt per quẽcũq; scribi: sed tituli ex
quibus bona fisco acquirunt nõ nisi manu publica: vt
sic aduersetur pdictis: z hoc est ideo qr sciri debent ti
tuli ex quibus bona fisci substantijs applicant: z hoc
nõ põt melius apparere qz per scripturam publicã: iõ
requirit qđ manu publica fiat dicta scriptura: qđ dicit
lra tituli expositio fm hunc intellectũ .i. cause ex qui
bus bona predicta vel eorũ bonorũ possessio fisco de
fertur. sic exponit. s. de peti. here cogi. z. ff. de vsuca. l.
celsus. vel dic tituli. s. scripture titulorũ quorũ zc. sic
exponitur. j. de cano. largi. ti. in rub. z. l. j. Põt z aliter
exponi hoc dicto titulus: vt. j. statiz dicã: vel dic titu
li vt puta dona. vel suscep vel alterius similis: sic po
nitur. s. de prob. z pro herede: z in similibus tit. quorũ
s. ti. adiectione .i. adiunctione z affectu predia. s. predi
cta vel bona predicta nostris loquit imperator. sunt cõ
secranda .i. adiungẽda nrĩs substãtijs: z nrõ patrimo
nio: z bene dixit ɔsecrãda. nã cũ princeps sit sacratissi
mus: vt in rubri. probe ff. vt. s. de iuer. merito q prin
cipi vel eius substãtie adiũgunt dicunt ɔsecrari: nõ nisi
publica testificatiõe. q. d. nõ priuata dicit testificatiõe
pprie istã instri publici est plena pbatio. z testificatio:
vt. s. de fi instr. l. j. z p totũ. z de pba. l. j. z. ij. Unde fm
exponit publica tectificatiõe .i. testificatiõe psone pu
blice. vt ẽ tabellio. nã ipse testificationẽ facit in instris
vt. s. ad l. cor. d fal. l. si qs decurio subaudi z l priuata plu
a ¶ Usurpa re. vide etiã eundẽ odo. i. l. defensio nis. s. d iu, fis. nu. vj. — rium testiũ pdicta ppronant. ppõnant .i. scribant fm istũ — 1
itellectũ: põt z aliter exponi vt stati dicã. grauissimis — 2
supplicijs. s. arbitrio iudicis. ar. ff. d pe. l. sanctio legũ
alij dicũt. s. mortis. ar. j. e. ti. de peno. l. vlt. sz ibi ẽ l lra — 3
vltimũ qđ nõ est hic. stati. s. cum ɔ fecerunt. subdẽdis .i.
subijciẽdis qui subaudi is qui zc. qui huius. qd. .i. ali — 4
qd de huius subaudi. s. bõis ppria vsurpatione .i. ppria
autoritate z volũtate nõ seruata forma huius. l. vsur — 5
a pare eñi dicit qui ad malũ vsuz re aliqua vtit. tẽpta
uerũt .i. ausi fuerũt. s. apprehẽdere non seruata forma
huius. l. nõ apprehẽdẽdo p comitẽ rerũ priuatarũ: nõ
incorpãdo p rõnales: nõ scribẽdo rerũ noĩa z quali
tates: nõ scribẽdo titulos quibus bona fisco addicunt
manu publica: sz ppria voluntate z pprio arbitrio fa
ciendo prout sibi vr: põt z aliter intelligi fm z tertiũ
dictũ huius nã primũ nõ mutat z dicimus sic sibona ali
cuius sint cõfiscanda ex aliq ex pdictis causis nõ dñt
in illis bonis apponi titu. i. signa seu vexilla regia sine
autoritate publ. iudicis cõpetẽtis h est fm dictũ huius
l. Tertio dr qđ qui ɔerit grauissimis penis subijciet
z hoc dicit fm hoc ita expone lrãm tituli no. p sz. q.
d. ita dñt bona apprehẽdi p comitẽ rerũ priuatarũ z p
rõnales incorporari sz tituli zc. z ita aduersant ad p
dicta z dic tituli .i. signa regia vexilla q in predio fisca
li tm̃ apponi dñt. non aũt in predijs priuatis sine au
toritate iudi. cõpe. vt. s. vt nemo priua tit. pdijs suis
vel alijs imponat. l. j. z. ij. s. de man prin. l. vnica § titu
los. z ita in illis talibus predijs nõ dñt apponi talia
signa sine publica testificatione vt hic tñ non sunt adhuc fiscalia sed
3 sunt priuatorũ † z ponit hic titulus pro signo seu vexillo regali sic
exponit. s. vt nemo post titu. zc. in rub. z. l. j per totũ. Aliqñ aũt po
nit p cã possidendi. vt. s. in prima lectura huius. l. z. s. de peti. hered. l.
cogi. z. ff. de vsuca. l. celsus. z. s. pro donato z p herede z silib9 titulis.
Aliqñ p rubrica sic ponit. ff. si cer. pe. l. j. z d in inte. resti. l. j. Aliqñ p
ɔctu. vt. ff. si cer. pe. l. j. vbi dixit sub hoc ti. j sub hoc cõtractu. ff. de in
inte. rest. l. j. fz vnũ intellectũ. Aliqñ p cã deceptionis. vt. s. locã. z cõ.
l. si qs ɔductiõis ei z. s. de pe. here. illã. Et aliqñ pro dignitate. vñ di
cimus iste est intitulatus in tali ecclesia sic dicimus ĩ cardinalibus. octa
uianus miseratiõe diuina z tituli sancte Marie innolote diaconus
cardinalis vt. j. d numerarijs li. xij z oĩbus puinciarũ rectoribus. aliqñ
pro abbreuiatura vnde dicimus ista lra ẽ minis ĩtitulata .i. abbreuiata
Aliqñ võ p actiõe. C. de his q potẽ nomi. l. vlt § quisq. Aliqñ po
nit titulus pro scriptura vt. j. de cano. largi. ti. in rub. z in. l. j. z in hac
l. significatio põt accipi in hac. l. quorũ adiectio .i. p quorũ appositio
ne predia. s. in quibus apponunt. nostris sunt cõsecranda substantijs .i.
nostra esse mõstrant nõ nisi publica testificatione .i. testimonio z auto
ritate iudicis cõpetentis vt. s. vt nemo. l. j z. ij ponant. s. in predictis
predijs cũ nõ sint adhuc fiscalia z fuerint adhuc priuata grauissimis
expone vt. s. vsq; ibi aliqd huius. l aliqd de pceptis huius. l. tẽptaue
runt .i. tẽptauerint z conati fuerint. s. corrũpere z conatũ ad effectũ p
duxerint s apponẽdo ti. dictis pdijs absq; autoritate iud. cõpe. tales
eñi puniunt vt hic z. s. vt nemo priuatus l ij ¶ Colligimus ergo ex
l. ista qđ multis ex causis bona deuoluũt ad fiscũ vt hic z ad hoc fa
cit. ff. d iu. fis. l j. z in omnibus hz locũ l. ista ¶ Itẽ colligimus qđ in qua
libet prouincia dz esse comes rerũ priuatorũ qui dz bona que ad fiscũ
deuoluẽda sunt apprehendere z incorporare fm qđ dictuz est. ¶ Itẽ
nota bona q ad fiscum pertinere dñt debere describi omnia p dictos
officiales z fiet inde quasi quoddã inuentariũ vt hic z. s. de bo. pre
4 scri. l si qs intra ¶ † Ex quo no. qr oĩs officialis qui hz bona aliena
attingere facere dz inuentariuz de illis bonis vt statim videbis in
tu. z cu. s. de admi. tu. per totũ. Itẽ z hoc videbis in istis officiali
bus vt hic. d. l. si quis intra. Itez in omnibus bonorũ pos. vt. s. de cur.
bo. dãd: o. l. j z per totũ z sic in alijs oĩbus põt dici z si nõ faciant in
uentariũ puniunt vt hac. l. z. ff. de admi. tu tutor qui reper. in pn. z p
totum ¶ Item no qđ bona que ad principẽ deuenerint dicunt cõse
crari vt hic qđ est iõ qr princeps sacratissimus est nã cõsecrat z iũn
gitur vt no insti z. ti in probe ¶ Sed ad. l. istã opponit z vr qđ alia
forma in apprehẽsione bonorũ vacantiũ sit seruanda vt in l. si ad qđ
dicimus qđ hec l. hz locũ qñ nõ est cõtradictor. lex vlti. hz locũ qñ cõ
tradictor existit ad qđ facit. s. de iure fisci l prohibitũ. ¶ Itẽ oppo
nitur ad id qđ hic dr qđ si aliqs tẽptauerit facere ɔtra hãc legẽ qđ gra
uissimis penis subijciet z sic vr ex solo conatu puniri. vnde obstat qđ
legit. ff. qđ quisq; iuris. l. j. in fin. z. ff. ne quis eũ q in ius voca. ierit ex
illa pe. § docere. quid enim obstat conatus si iniuria non habuit effe
ctũ: ad qđ ita dicimus qđ hic tẽptauit z perfecit z sic nõ obstant. ll. ille.
vel possumus dicere qđ illa. l. loquit in leuioribus non obstet cona
tus si iniuria non habet effectum hic in grauioribus z in illis nocet
conatus. sed prima verior.

Summarium.

1 Indigno oblata fisco applicantur.
2 Ascendentes z descendentes vsq; in infinitũ extenduntur transuer
sales vero vsq; ad. x. gradum tantum.
3 Intestatus nõ solũ is dr qui nõ testatus est, sed etiã qui testatus fue
rit si res ad causam intestati deducta fuit.
4 Fiscus nõ admittit ad successionẽ defuncti tanqz bona vacãtia sint
qđdiu supẽ aliqs q pt admitti ex testõ. vl ab intestõ, aut alio qũis tit.
5 Prescriptio qñ incipiat currere aduersus fiscũ propter translatio
nem bonorum vacantium.

Vacantia. Lex ista loquit de prima parte ru
bri. z intẽdit hec. l. dicere qñ z in qui
bus casibus dñt bona vacãtia mortuorũ ad fiscũ trãsferri.
z ponit talem casuz dicit dñs imperator. nos iubemus qđ
si aliquis decesserit ab intestato nõ statim z indistincte bona eius de
beant vt vacãtia trãsferri ad fiscũ sed tũc demũ cũ oĩa ista ita cõcur
rũt. s. qđ defunctus ab intestato nullũ reliquerit sibi cõiunctũ ex aliq
sanguinis linea z iure agnationis: nec iure cognationis. puta ascẽdẽ
tes vel descendẽtes vsq; ad infinitũ. vel trãsuersales vsq; ad decimũ
gradũ. Itẽ qđ nullũ reliquerit qui aliquo iure tituli legitimus heres
ei esse possit vel ad eius successionẽ vocari. vt esset fiscus adoptatus vl ar
rogatus. Itẽ vxor defuncti z fisiles. Itẽ z vt essent quidã q de iure p
torio admittunt ad successionẽ istis oĩbus interuenientibus. s. qđ iste p
sone oẽs deficiãt nec aliqua earũ super sit tũc bona vacãtia dñt trãs
ferri ad fiscũ z iste est itellectus. l. ɔcor. ad hãc. l. s. eo l j. ¶ Literam sic
expono vacãtia zc. ita ordina lrãz iubemus fiscum transferri bona
vacãtia mortuorũ si nullũ zc. z dic vacantia vacua seu vacuata dño
vel possessore suo. mortuo. s. ab intestato vl ẽt testõ ɔdito. sz testino.
irritũ fctm̃ sit nã tũc ab intestato veniẽtes admittunt z pferent fisco
nisi here

nisi hereditas ab herede ablata sit tanq̃ indigno. nã tunc statim admittatur
1 fiscus ad illa bona: † nã q̃ indigno aufertur fisco applicatur. vt. ff. de offic.
pre. §. meminisse. ad bona. siue omnia extẽt siue pars eorum & dic bona
mortuorum: vñ mortuus nõ potest hr̃e bona: q2 mors oĩa soluit tunc. s.
demũ. ad fiscũ. i. ad ipm imperiũ vel imperialẽ camerã. iubemus. s. p
hanc. l. transferri. s. de facto. nã taliũ rerũ dñium ipso iure fisco. q2 si
bona sint soluẽdo: vt. ff. de iur. fis. l. j. §. an vel dic transferri. i. adiectio-
ne facta per pcur. cesa. & ad hoc. ff. de offi. pcur. cesa. l. j. in fi. & sic ipso
iure dñium nõ trãsfertur ad fiscũ. sed aditio necessaria. vt. s. e. l. j. Et
qñ incipiãt cõputari quatuor anni qbus prescribitur cõtra fiscũ in pre
dictis bonis petẽdis & vendicãdis iam. j. dicã. sed nullum. s. oĩno ex
qualibet. s. agnationis vel cognationis linea sanguinis. vt inferiori
vel superiori vsq3 ad infinitũ & transuersali linea vsq3 ad decimũ gra
2 dũ. † nã ascendẽtes dñr desursum vsq3 in infinitũ puta vsq3 ad Adã
a et descendẽtes dñr filij vsq3 in infinitũ. vt. ff. de in ius vo. quodq3 §.
parẽtes. & l. sed hac. l. §. liberos. & de ver. sig. liberorum. In transuersali
linea extẽditur vsq3 ad decimũ gradũ. vt in aut. de heredi. ab intesta.
§ nullã & insti. de leg. co. suc. § fi. l3. Placen. dixi q̃ etiam vltra deci-
mũ gradũ extẽditur linea trãsuersalis s3 eius opinio reprobatur. vt no.
s. vñ vir & vxor. l. j. & ideo dicit hic de istis. qi oẽs isti preferuntur fi-
sco vt hic: vel iuris titulo. s. aliquo. vt puta per adoptionẽ vel arro-
gationẽ. na ... sunt legitimi iur. ti. vt. ff. de suis. & le. l. j. §. fi & l. ij. §. he-
redi. vel per ius patronatus. nã patronatus de iure succedit liberto.
vt insti. de suc. liber. in prin. & §. s3 nr̃a. & per totũ. nã isti pferũtur fisco
vt hic. Sũt aũt & alij qui hñt ius legitimũ iur. ti. vt vir & vxor. Itẽ
socius liberalitatis imperialis. Itẽ curia corpus vel collegiũ. Itẽ sub-
stituti & coheredes. vel q2 institutus est pp̃ter adhibitã hereditatẽ.
Itẽ instituti. Itẽ infinite psone & isti oẽs preferũtur ... o. vt plene
no. s. l. j. legitimũ. i. q̃ per. l. vocẽtur ad successionẽ iure sa guinis: si
ex alijs causis a iure vocetur ad successionẽ reliquerit. s. post mortẽ suã
3 intestatus. i. ille qui decessit ab intestato. † & idem si decessit testatus
b sed res ad cãm intestatus deducta est: vt qi institutus decessit anteq̃ aditã
hereditatẽ. vel q2 institutus post aditã hereditatẽ non impleuit vo-
luntatẽ defuncti. j. annũ & pp̃terea eã perdidit tã his casibus substi-
tuti vel coheredes vel infinite psone fisco preferũtur. vt. s. de ca. toll.
§ his &c. ita. & seq & in aut. de here. & fal. §. si quis aũt nõ in plures. vs-
4 que ad § hinc nobis & heredẽ. s. vel successorẽ ¶ † Colligimus ergo
in. l. ista q̃diu põt admitti ad successionẽ alicuius defuncti aliquis
ex testõ vel ab intestato iure sanguinis vel aliquo alio iur. tit. q̃ non
admittatur fiscus: nã isti oẽs excludũt fiscũ. s3 istis desistẽtibus & de
ficiẽtibus fiscus admittitur: vt hic. & . s. l. j. qđ est 3 comites & dños alios
terrarũ qui hoĩbus suis in morte bona sua vel partẽ bonorum aufe-
rũt & nõ admittẽdo ad ea heredes vel successores defuncti: nã dñus
oĩbus successoribus deficiẽtibus deberẽt ad illa bona admitti. vt dt
hic in fisco. ¶ Sed qđ dixi. s. in expositione lr̃e cõtra trãslationẽ bo
norũ vacantiũ faciendã in fiscũ currere quadriennium: vel. xx. annos.
5 † Videamus qñ incipiãt currere nã alio casu currat quadriennium alio
casu vicenaium alio casu alia pscriptio vt satis dixi. s. l. pri. Sed a q̃
tpe incipiant currere hoc videndũ est: nam ibi dixi. qđ ab eo tpe inci-
piunt ex quo bona fuerint de iure vacantia. Sed qñ sunt de iure va-
cantia attẽde. & certe si testm̃ fecerat defunctus q̃ irritũ factũ sit: cur
rere d3 pscriptio a die quo irritũ factũ sit & intestati possessiõe re-
pudiata ab oĩbus q gradatim petere poterãt: nã tũc ex die repudia-
tionis curreret pscriptio. q̃ si nõ repudiarẽt tũc ipse q̃ pro varietate
successorũ pstatur annus vel. c. dierum expectatur: nã post fiet locus fi-
sco & tũc incipit currere pscriptio. s qñ annus vel centũ dies erãt trãs
acti. vt. ff. de diuer. & tẽp. pscri. inter ¶ Cetera aũt que circa. l. istam &
materiã dici possunt: dic vt plene dixi. s. e. l. j. & c. ... ad. l. istã. in aut.
de hered. & falcid. § inordinatũ. de nup §. si igitur. & . j. de de peti. bo.
sub. l. ij. Odofre.

Summarium.

1 ¶ Fisco applicatur quod ab indigno aufertur.
2 Palatini qui dicantur: & nume. 9.
3 Officiales dũ suscipiũtur. iurare dñt debite offm̃ eorum exercere: &. 10.
4 Bona alicuius nõ incorporãtur fisco post mortẽ q̃diu reperitur 3di-
ctor nisi prius fuerit decisa causa contradictionis. & nu. 12.
5 Quod iuris est de toto quoad totũ. idẽ iuris de parte quoad partẽ.
6 Admitto, verbum plures significationes habet.
8 Resarcire. verbum quid significet.
8 Fiscus. erarium, & imperialis. camera idem sunt.
11 Aduersarius volens de iure suo pponere audiendus est. & danda ei
dilatio ad probandas defensiones & causas contradicendi.
12 Tempus vbi a. l. determinatum non est. arbitrio iudicis cõmittitur.
13 Agere quis cogitur infra certũ tẽpus a iudice statuendũ, ita q̃ po-
stea non audiatur, qñ iactat se credit orem alicuius esse: & minatur q̃
qñ debitor erit paratus ad recedendũ q̃ faciet eum remorari et se-
questrari bona: & nu. 17.
14 Instrumentum publicũ facit plenã probationem.
15 Qđ iuris est de toto quoad totũ. idẽ de parte q̃ad partẽ fallit aliqñ.
16 Bona delata fisco a quibus officialibus debent capi
& incorporari distinus.

Si vacantia. Lex ista loquitur de vlt. parte rub. s. de incorporatione bonorum ad fiscũ deuol uendorũ: & h3 principalia dicta tria. Listo pilo ponit q̃lr sit procedendũ si bona alicuius dicantur esse ad fiscũ deuoluẽda: q2 vacãtia sunt vel aliqua alia rõne & existit aliqs 3dictor. Scđo dt idẽ in pte bonorũ esse qđ in oĩbus bonis. Tertio punit offiales l3 di- uersimode. Dic q̃ sic casum: aliquis decessit ab inte- stato nullũ ex aliqua sanguinis linea vel aliquo iuris titulo legitimum relinquẽdo heredẽ & sic bona eius sunt vacãtia & pp̃terea dñt ad fiscũ vel erariũ pertine- re vel cõmisit aliqđ delictũ pp̃ter qđ 3dẽnatus & bo- na eius publicari dñt in fiscũ vel si aliqs instituit sibi a heredẽ indignũ pp̃ter q̃ bona dñt ei auferri & appli- cari fisco vel aliqua alia ex cã bona alicuius dñr esse de- lata erario siue fisco q̃ cãe multe sunt & ponũtur ff. de iu. fis. l. j aliqs tñ illa bona possidet & 3dicit q̃ nõ sint deferẽda in fiscũ vl' qi negat vacãtia eẽ dicta bona cũ dicat de pri. defunc. se esse vel negat defunctũ delictũ 3misisse pp q̃ bõa eius publicãda nõ sint vel negãt illa bona q̃ possidet & illius esse defuncti & asserit sua esse vel qđ aliud pp̃ter q̃ 3dicit delationẽ dictorum bonorum in fiscũ qđ faciendũ hoc casu & q̃lr sit in iporum bonorum apphẽsione pcedendũ per fiscũ vult dicere. l. ista & di- cit sic q̃ si aliquo de istis modis qui. s. dicti sunt dñr alicuius bona ad erariũ ptinere: & existat aliqs 3di- ctor nõ statim tũc occupabuntur illa bona p comitẽ rerũ priuatarũ vel rõnabilẽ vel p aliquẽ aliũ offm̃ l il la puincia existentẽ sed significabũt pdicti officiales principi q̃ bona dñr delata esse fisco. sed si quedã 3di- ctor existit tũc pnceps eligit quosdã de suis militibus palatij sui & faciet eos iurare q̃ negotiũ fisci fidelr p curabũt & mittet eos ad illã puinciã ad q̃ dñr fisco de lata bona vt ipsi studeant & procurẽt qđ bona illa de uoluãtur ad fiscũ & isti tales vocabũtur Palatini q2 de palatio pncipis mittunt. Isti aũt palatini sic ele- cti & missi a pncipe dñt cũ venerint ad illã prouinciã in qua sũt illa bona esse corã pside illius puincie & ha bere ibi secũ in presenti suũ fisci aduocatũ & instare psi di q̃ ipse faciat inqsitionẽ de dictis bonis & preses prouincie ad iporum instantiã presente aduocato fisci faciat inqsitiones cuius fuerit pm̃oniũ illud qđ dr esse vacãs & qđ dr ad fiscũ ptinere & q̃tũ sit vel fuerit illud pm̃oniũ & quale sit. i. cuiusmodi res in eo sint puta domus vel vinee & silia & hec oĩa redigi faciat l b scripturã publicã in modũ q̃si cuiusdã inuẽtarij & da bit copiã reclamãdi cuiqs 3dicere volenti. i. dicere cõ- stituet certũ terminũ suo arbitrio in quo si aliqs vo- luerit dicere se ius in dictis bonis hr̃e & 3dicere ne cõfiscentur dicta bona possit hic facere & hic poterit facere proclamari per terrã & si. j. dictũ terminũ non 3stituerit aliqnẽ iure possidere vel petere dicta bona & ita apparuerit illa bona ad fiscũ pertinere & locũ era rio esse tunc preses puincie faciet suas lr̃as in qbus de clarabit principi oĩa supradicta & mittet eas principi & etiã ei mittet dictã scripturã siue inuentariũ de ipis bõis ita scm̃ vt dcm̃ est. s. instr3 factũ cã notitie rerũ q̃ fctõ mãdat pnceps lr̃as suas ipi pside vl' alij put sibi videbitur & iubebit q̃ dicta bona vacãtia vl' alio mõ ad fiscũ delata noĩe erarij per ipos officiales pdictos vel alios prout sibi videbitur principi capiẽtur & occu- pentur istud est primũ dictum. Scđo dicit ponamus q̃ non oĩa bona sed pars bonorũ tm̃ datur pertinere ad fiscũ vt qi cõmisit aliquis tale delictũ pp̃ter q̃ ps bonorum tm̃ d3 publicari puta vim priuatam vel quid simile vel pars bonorum tm̃ dr esse vacans vel vna res vl' vnica actio tm̃ dñr ad fiscum pertinere & aliqs 3di cat vel in partẽ bonorũ tm̃ in vna re vel in vna seu in pluribus adiectionibus tm̃ cõtendat se aliqđ ius hr̃e & non in alijs bonis dicens rem illam vel illã actio- nẽ suã esse & non fuisse de bonis illius cuius bona per tinent ad fiscũ vel partẽ dictorum bonorum dicit suã esse & nunq̃ fuisse illius defuncti cuius bona fisco sunt de lata nũqd pdicta forma seruabitur in nũtiando pncipi et inquirẽdo p presidẽ & in scribẽdo p inquisitionẽ et notitiã rerum pncipi & in apphẽdendo partẽ bonorum vel actionẽ vnã sicut in oĩbus bonis & dt q̃ sic. Tertio dt

¶ Ja insti tutũ Quis aũt dicatur eẽ de descẽ dẽtibus vi vid d. alex. de imol. in 3sl. xxiij. in pe. col. in ij. pte & q̃ cõ prehẽdant appellatiõe descenden tius vide p eũ in 3s. xco vij. in ea ij. pte. & bal. i 3sil. ccclxx iij. in. j. pte & nũqd spu rij dicãtur de descẽdẽ tibus vide ibidẽ p eũ q̃ 3tineant oẽs in infi nitũ vt dt hic Odof. vide bal. in 3sil. ccccl x. in. v. parte.

¶ Intesta ti Quis an tẽ dicatur de cedere inte status. vide bal. in 3sil. ccccl xxv. in iij. pte. & de dicti vbi in terptatiõe. vide p eũ in 3sil. cclx iiij. in. j. pte.

cis princeps q bona capiat noĩe erarij nõ cuntabût imo currẽt indi
gnationẽ.s.nram hoc est pncipis ꝛ sic pncipis arbitrio puniẽtur q
intelligo verũ esse q de hac fraude ad eos nihil lucri puenit arg.l.si p
uenisset puniretur in duplũ rei fraudate in reb⁹ nondũ qsitis fisco si
cut erãt iste.vt.C.de iu.fis.l.facul.sꝫ p fraudẽ ꝯmissam in reb⁹ iã fisco
qsitis ex qua fraude lucrũ sentirẽt dicti offiales tũc punirẽtur i qua
druplũ vt.C.de iu.fis.q in ꝯtib⁹.ꝛ ff de iu.fis.auferẽ.§.si ꝛ C.de his qui
ex pu.ra.mu.pe.acce.l.j.pses aũt.pses.s.puincie si ꝯmiserit istã frau
dẽ.multabit.i.multã sustinebit.q̃ntina parte facultatuꝫ.s.suarũ q
medietas applicaẽ fisco.qꝛ multarũ sera ꝯpendia fisci iurib⁹ appli
canẽ vt.C.de mõ mule.l.multarũ fisci vero pro sed.pfonus.i.aduo
catus fisci.detrimentũ i.dãnũ.pro vitio.i.fraude ꝛ mala opera eius.
scꝫ aduocati.fisco iũgitur.i.intus in bonis fisci gerit als inueniẽ.i.in
tus vebic a vebo vebis.resarcire.i.retrosarcire hoc est reficere ꝛ re
7 fundere†nã resarcire est id qd iam fuit destructũ reficere sicut dĩ i ve
stimẽtis q fulloni sarciẽda locãtur vt.ff loca ꝛ cõ si cui.ꝛ hoc põt dĩ
ci nã iste res in qb⁹ fisc⁹ defraudat⁹ est iã fuerũt ꝛ p fraudẽ istoꝝ de
structe sunt vñ ipi resarcire.i.reficere tenẽtur eas vrgebãtur.i.ꝯpellẽ
tur a iure ꝛ a pncipe ad qd facit.C.de aduo.fis.l.aduo.ꝛ.j.de anno ci
ui.l.iij.ꝛ C de his q ex publicis rõnib⁹ mu.pu.acce.l.si in si ꝛ ex.l.ista
colligimus plura noĩa primũ est q plibus ex cãis bona pueniãt ad
8 fiscũ qd dic vt.ff.de iu.fis.l.j.¶†Scdo no.q erariũ siue camera im
a perij vl impij. camera idẽ sunt⁹ ꝛ idẽ significãt q fisc⁹ vt h ¶†Ter
9 tio no.q palatini dñr ofs de curia pncipis qui ad aliquã puincias
pp aliqd exercendũ offiñ mittunẽ sic dicti qꝛ a palatio pncipis mit
tũtur vt hac.l.in pñ.q ẽt vocãtur executores vt.j hac l.circa si sꝫ pro
prie ꝛ stricte palatini dñr qdã offiales q hñt offiñ ordinariũ ꝛ certũ
de qb⁹ legiẽ i de pala.sacrarũ largi ꝛ de illis nõ loqẽ hec.l.sꝫ dicãt q
10 dã qd sic.¶†Quarto no.ex eo qd h dĩ C l q isti palatini iurare dñt
q qlibet offãlis nõ tñ ordinari⁹ sꝫ ẽt exord iurare dꝫ suum offiñ si
delr exercere ꝛ solicite:nã isti tales palatini de qbus hic dĩ exord hñt
offiñ.ꝛ tñ iurant.ꝛ ad hoc facit ar.in auẽ.iusiuẽ.qd pstatur ꝛc in pñ.
quib⁹ offãlibus in offõ suo diligẽs ꝛ nõ negligens esse regrif ꝛ tene
tur.vt.ff de execu.tu si duas.§ verũ ꝛ ff de offi.p̃esi.l.diuus l si ꝛ ibi
b de hoc no.nã negligẽtia ofa ledit⁹.vt in auẽ de qstore in pñ tertir co
lõne.ꝛ pp negligentiã puniũtur offãles vt ff de anno.ꝛ trib l iudi ꝛ
j.de suscep.l.j.ꝛ.C.de off pfec.pto.l.si quos § sic in tutore.¶Quinto
no q pses puincie de bonis vacãtibus vel que dñr ad fiscũ ptinere
facit inquisitionẽ suo offõ:ad qd facit.C.iure fis l.facultas.nã in casi
bus põt iudex ordinari⁹ inquisitionẽ facere suo offõ:qd dic:vt.C.de
accu.ea quidẽ ¶Sexto no.q de bonis que dñr ad fiscũ pertinere fit
per offiñ presidis denotatio siue scriptura publica quasi ad modũ
cuiusdã inuẽtarij ad qd facit C.de iu.fis.l.facultas: ꝛ bonis dãnato
rũ si quis intra.vñ põt colligi q qlibet q hꝫ res alienas attigere dꝫ
c inuentariũ:ᶜ vt tetigi.C.eo.si qñ lo scdo ¶†Itẽ no.q in ol causa dꝫ
11 audiri aduersarius volens de iure suo pponere:ꝛ dari dꝫ ei dilatio ꝛ
copia reclamãdi ꝛ ꝯdicendi petitiõi actoris.nã ita dĩ hic in puato
q audiri dñt ꝯtra fiscũ:ergo multo fortius in vno priuato ꝯtra illũ ad
qd facit.C.de iure fis.l.pbibi.ꝛ.l.facul.ꝛ.l.iustas.In vnaqnqꝫ cã enĩ
citãdi sunt aduersarij ff.de re iudi.denuo quoqꝫ ꝛ eis veniẽtibus dã
da est dilatio ꝯpetens.vt.ff de fer.l.in pecunia. Infra q̃ dilationem
12 audiri dñt volẽtes de iure suo pponere vt hic.¶†Itẽ no.q preses
prouĩcie statuet certũ terminũ.qd intelligo suo arbitrio.qꝛ cũ sit mẽ
tio de tpe nec adijcitur q relinqueẽ arbitrio iudicis.vt.ff de iur.de
libe.l.j.statuet enĩ terminũ dico oĩbus qd aliqd ius vel aliquã vẽ
ditionẽ in bonis q ad fiscũ pertine dñr velint dicere se hẽre i.quem si
venerit ꝛ petierit audieẽ post nõ.ꝛ hoc põt iudex facere ex cã nam si
ista bona dñr ad fiscũ pertinere ꝛ aliqs veniens ꝯdicat ne occupẽtur
pro fisco dꝫ preses ad h vt nõ semper teneat iste bona illa impedita
statuere terminũ i.quem si velit aliqd petere in illis bonis possit.sꝫ
postea nõ auditur ad qd faciũt plures.l.C.de inge.manu dissamari.
de remissione pig si eo tpe ꝛ in auẽ de exhi re § si vero ibi ꝛ dꝫ indu
13 cias ꝛc.de ho auẽ.iudi pos.l.si fuus.†Et ista sunt margiñ pro scho
laribus habẽt aliqñ scholares amicitiã cũ personis que sunt leuis
ꝯdõnis ꝛ que nõ merẽtur nisi excoriare scholares.vt sunt sartores ꝛ
cerdones ꝛ alij sĩles pedagogi scholari qui ingerunt operas suas
in scholares inuitos aliqñ.ꝛ tñ expedijt scholares freqñter in talib⁹
personis q dimidiũ nõ expenderent in amicitia proboꝝ ꝛ nobiliũ
ꝛ possent ab eis recipere seruitia sꝫ ab illis nõ possunt:oꝛ quid faciũt
iste viles persone faciunt credentiam scholari de aliqbus paruis re
bus ꝛ postea veniunt ad scholarem ꝛ petũt ab eo aliud magnũ fui
tium vel aliqd pignus magne q̃titatis:scholaris nõ dat. qꝛ nõ põt
vel nõ habet vel forte non vult.vnde statim efficitur ille ex hoc capi
talis inimicus scholaris.ꝛ nõ loquiẽ cum scholari sꝫ quandocunqꝫ
inuenit seruientẽ scholaris dicit scias q ego me vendicabo de dño
tuo dicit seruiens ꝛ quid facies tu ei dicit ille ego nihil dicã ei de pe
cu q mihi dꝫ nisi quãdo erit in recessu tunc aũt qñ iam habebit pe
dẽ in strepedio ad recedendũ ego faciam eum citari ꝛ sequestrari oĩa
bona sua tanq mihi ꝛ sic faciã ei magnã verecundiã ꝛ magnũ dam
nũ.seruiens recedit ab eo ꝛ vadit ad dominũ suũ ꝛ refert ei oĩa ista:
vñ scholaris vult adire ꝯsiliũ ꝛ vadit ad doctorẽ suũ a
ꝛ querit sibi ꝯsiliũ sup hoc doctor dicit eamus ad.iu
dicẽ.qꝛ hñ faciem⁹ huic malitie obuiari.vñ vadũt co
rã iudice ꝛ exponunt ei q talis sartor vel cerdo mina
tur q qñ scholaris erit in recessu faciet ei sequestrari
oĩa bona sua ꝛ ideo petũt q iudex mittat pro eo ꝛ co
gat eũ petere.i certũ si aliqd vult petere a scholari:iu
dex dicit nõ possum facere. qꝛ.l. dicit inuit⁹ agere ꝛc. b
C.vt nemo inuit⁹ ꝛc. in rubro ꝛ nigro.ꝛ qꝛ volũtatis
est agere.ꝛc.vt.C.de pig.cred.dicit doctor dñe vos de
betis facere:qꝛ qd dicit.l.inuit⁹ ꝛc.verum est pcise.tñ
propter sui malitiã superandã hñ potestis assignare
diẽ in quẽ si vult aliqd opponere ꝯ scholarẽ possit h
facere sꝫ postea nõ audiaẽ:si ad hoc faciũt oẽs pdicte.
l.ꝛ ff.de op.le.l.manci ꝛ ff.qb ex cau ma.sed ꝛ si pretor
rẽ.in si.ꝛ.C.qui accu nõ pos.l si ea.ꝛ.ff de re milit.l.iij §.
si ad diẽ ꝛ.ff.de iu.fis l.senatus.§.diuus.ꝛ §.seqũẽ.ꝛ ff.
de re iudi l.cõtumacia ꝛ.C.de gñali abo.l.j.Certe be
ne dicit doctor.vnde bonus iudex debebit hoc facere
et sic est hic casus vbi quis agit inuitus. Sunt etiam
alij casus qui notãtur.C. in ti. vt nemo inuitus Sed
quid erit.i.illud tps q fuit statutũ a iudice nõ ꝯdi
cit aliqs in cã fisci vel etiã in pdicto casu de scholari:
sed postea venit ꝛ vult ꝯdicere nũquid audieẽ volens
reclamare:ꝛ tñ q nõ ar.ff de op le.sicut.ꝛ.l. manci.nisi
sibi nõ posset imputari qd forte de tpis pfinitione ni
hil sciuit qꝛ nõ vr ei pfinitũ tps cum id nesciuit vt
ff.de instiĩoria act.sed si pupil.§ pscribere. vel forte sꝫ
ei currat tps: tñ restituieẽ ex illa clausula gñali.ff. ex
qb cau ma.l j. Et qd dixi nõ admittendũ creditores
post tps a iudice pfinitũ q ad ei⁹ puenit notitiã itel
ligo verũ cũ si res iam occupate sunt a fisco tunc qñ
ꝯdictor cõparet:nã si nõdũ essent occupate a fisco qñ
admitterẽ creditor ẽt post illud tps vt inuiẽ i pals.
l.inãcip.ꝛ ar.C de repu hered l.si.ꝛ de mino. qd si mi
14 nor § si semp ¶†Itẽ no q publicꝫ instrũs fides hẽ: c
d ꝛ plenã pbationẽ faciũt⁹:vt hic cũ dicit publicorum
monumentoꝝ ꝛ fide ꝛc.ad qd facit.C. de ꝯhen. ꝛ cõ
mit.sup l.opei.C.de edẽ.l.ij. ¶Itẽ not.q res ad fiscũ
delate debẽt occupari noĩe fisci ꝛ p comitẽ reꝝ puata
rũ ꝛ rõnales qñ nõ existit ꝯdictor vt.C.e.si qñ.vel per
alios offãles qb⁹ h pnceps cõmitteret qñ ꝯdictor exi
stit: vt hac l.cũ dicit noĩe occupẽtur erarij:ꝛ sꝫ gl.os.
exponat o cupenẽ i de facto qꝛ de iure nõ est op⁹ occu
patione:sꝫ ipso iure trãsit dñiuꝫ ad fiscũ si bona fuerit
soluẽdo:vt.ff de iu fis.l.j.§ an bona. ar.ibi tñ vr q õc
cupatiõe ꝛ apphẽsiõe sit op⁹:saltẽ p pcu. reficiẽda ad
hoc vt de iure qtaẽ dñiũ fisco vt.ff.de offi. pco. cel.l.j.
in si.ꝛ dici C e l.j sꝫ in pos.nõ est op⁹:qꝛ in ea op⁹ est ap
phẽsione vt no.d.l.j.ꝛ hoc cũ dicit occupenẽ. ¶Itẽ
no.q illa forma q mãdatur hac.l.suari qñ de oĩbus
ad fiscũ deueniẽdis est qd ꝛ ꝯdictor existit mãdaẽ fua
ri ꝛ si de pter bonoꝝ tñ vel de vna re act. ad fiscũ de
15 uoluenda sit qd ꝛ ꝯdictor existat vt hic.†Vñ colligi
mus hic aliud no i.q iur.est in toto quo ad totũ idẽ
iuris est in pte quo ad partẽ ad qd faciũt.ff.de pac iu.
gen.§.id.ꝛ ff.de rei ven.l.qdã tota.ꝛ.ff. de vsur. qd sit.
circa pñ.ꝛ de admi.tu l.si duo.in fi.l. Qd qdẽ no.fal
lit aliqñ ꝛ nõ est aliqñ idẽ iuris in toto quo ad totũ
q est in pte quo ad partẽ ꝛ ecõtra.vt.ff.de moffi. test.
papi § sꝫ nec impub ꝛ idẽ de h nota. ad qd fac.ff.de
euic.l ex vulgo. ¶Itẽ no.q fraudãtes fiscũ puniunẽ
fm q in fine huius.l. dĩ q quatr intelligaẽ.C.tetigi ꝛ
iam i.plenius dicã.¶Vltio na.q offãlis vel aduoca
tus fisci puniẽ si male ꝛ vitiose ꝛ frauduleter se hẽat i
offõ suo vl male pfocineẽ p fisco ad qd ꝯcor.C de his
qui ex publicis rõnibus.l.si.in si.l.i.de quo ꝛ.tu.l iij.C.
de aduoca.fis l.fisci aduo.Sed ad.l istã opponiẽ ꝛ sta
tim ad id qd dĩ q hãc formã fuandã in capiẽdis re
bus que dñr ad fiscum ptinere:vr q ista forma nõ sit
necessaria sꝫ statim ab initio comes rerũ priuatarũ ri
te atqꝫ solẽniter dꝫ res capere et tradere rõnalibus q
sunt in illa puincia ꝛ isti rõnales incorporare debent.
¶Itẽ hic dĩ q alij officiales puta palatini occupa
bãt ista bona noĩe fisci ꝛ alibi dĩ q comes reꝝ puata
rũ ꝛ rõnales h faciũt.Vñ obstare vr q legiẽ.C e.si qñ
la scdo.ꝛ.C.de bo.pscri l.si qs. intra ad cui⁹ ꝯrũ dist.
ita breuiter est dicendũ ꝛ vtendũ diuisiõe tali. Qñ bo
na dñt ad fiscũ ptinere aliqua de cã q poniẽ.ff. de iure
fis.l.j.ꝛ aliqs tetigi.C.in pñ.huius.l.vel aliq alia de cã

a ¶Sũt. Adde eundem Odof. in.l.j.j.de his q se defe. nũe. xxv.

b ¶Ledit ad de.d. Mar. soꝫ in ꝯsi ij. vñ. ꝯciudiẽ circa si ij.co lũ in.j.p. q in eo q tene tur diligen tiã prestare negligẽtia dĩ peccatũ mortale. et ibid in ver. vij pbaẽ in si. ponit vñ negligẽs dĩ caẽ.ꝛ qs dĩ catur negli gens. vide bal. in ꝯsil. cccij. in.iij. pte ꝛ qño ꝛ qñ vide ale xã. de imo. i ꝯsi.lxxxv. in i. colũ.in iiij.parte.

c ¶Inuenta riũ. Adde bal. in.ꝯsil. cxxxvij.i.v. pte vbi po nit de neg. gest.

d ¶Faciunt. Adde. do. bartho.so zi.l ꝯsil.xxx viij.cir. pñ. vin. co.in.j. pte q istꝫ dĩ pbata p batio ꝛ cui stet ad testi. an vo istro in ãtiqo. vel de bald. in ꝯsil xxxvij. in.j pte vbi dicit ẽt q p instrũ p sumiẽ vehe menter:sed qd si qs eu ius nomen positũ est i instrũ fateẽ q in vitate ali⁹ fuit ꝯ hẽẽs ei⁹ no mẽ appositũs fuit an tunc ei staẽ ꝛ an tũc di caẽ sufficiẽ ter probatũ vide p. do. bar. sozi.in ꝯs.ccxxviij. p totũ.in.ij parte.

dicit bona vel res ad fiscū pertinere. Aut possidet aliquis dicta bona & 3dicit fisco dicēs nō ptinere dicta bona ad fiscū: sʒ sua esse & ad se pertinet aliqua de cā. Aut nō possidet aliqs dctā bona nec 3tradicit fisco. Si nō possidet aliqs dctā bōa q̄ dicit ad fiscū ptinere vel nō 3dicit fisco qn bona illa 3fiscētur tñ stati p comitē rex puatax bona capiēda sunt noīe fisci & tradēda p comitē rōnalib⁹ siue pcu. cesariis q in illa puīcia morabant & p eos incorporanda faciēdo de illis reb⁹ scripturā publicā quasi quoddā inuentariū. vt s. e. si qñ. lo scdo. Si aūt aliqs possidet dctā bona & 3dicat fisco tūc hʒ locū forma hu⁹. l. de mutādis palatinis & de inqsitione faciēda & de inscriptiōe rerū & de extimatione faciēda pncipi vt hac. l. in pn. q̄ forma suaß si pnceps mādauerit occupationē p palatinos faciendā vel p alios offīales. tūc ita fieri vt hac. l. in fin primi dicti. si aūt princeps nō mādauit dictis palatinis vel offīalibus aliȷs occupationē dictox bonox faciendā. tūc remanet comiti rerū priuatarū & rōnalibus faciēda. & ita loquit l. s. de bo. pscl. l. si quis intra. & eo casu lʒ iam p pñdē vna inquisitio dictox bonox facta sit tñ stat adhuc alia per comitē & rōnales. vt. d. l. si qñ. Sed denuo instaß ad l. istā. & ad illud q̄ hic ðr. q̄ isti offīales fraudē 3 fiscū 3mittentes indignationē principis substinebūt: & sic arbitrio pncipis puniētur nā vr̄ qđ aliā penā & certā a. l. determinatā debeāt sustinere tali qñ duplici eius rei ß quo fraudē 3 fiscū 3miserūt aut quadrupli vñ obstare vr̄ q̄ legiß. s. de iure fis. l. facultas. & ff. e. l. de iure fisci auferß. § fi. & s. de his q ex publicis rōnibus l. j. ad quox 3riȷ distinctionē ita breuiter est dicendū. si isti officiales ex fraude 3 fiscū 3missa nil sunt lucrati iam tūc patiūtur penā hu⁹. l. Si autē lucrū fecerūt ex fraude pdicta tūc si quidē in reb⁹ nōdum fisco q̄sitis 3miserūt dictā fraudē in duplū ei⁹ in quo fiscū fraudauerāt puniunß: & sic loquiß. s. de iure fis. l. facultas. si aūt in rebus iā q̄sitis dictā fraudeʒ faciūt tūc in quadruplū eius q̄ fiscū fraudauerāt puniūtur. & sic loquūtur ð ll. ff. de iur. fis. auferß § fi. & s. de his ex pub. rōnib⁹ l. j. & s. ð iur. fi. q in 3trib⁹ q2 maior virt⁹ est tueri q̄sita q̄ q̄rere denuo iuxta illud. nō minor est virt⁹ q̄ quérere parta tueri. ad qđ facit. ff. ð iti. actusq̄ priua l. j § si quis ppter. & hʒ in hac. l. fiscus sus singulare. l. in bonis vacātibus vel alr̄ sibi delatiʒ appbēdendis fm formā huius. l. & in aliq̄ hʒ ius cōe scʒ in eo q̄ daß 3dicētib⁹ ius in ipsis bonis habere dicētibus facultas & copia reclamādi 3 fiscū sicut & daret 3 quēlibʒ aliū reclamatiōis copia. statuet eñi tpa. j. q̄ si q vellet aliqd dicere de bōis illis audiaß. vt. ff. de ige. manu. diffamari. & de distra. pi. si eo tpe & l añ. de exhi. re. q̄ §. si. vbi dictas inducias &c. ¶ Et ita
17 est hic casus vbi quis agit inuitus † est & alius pone scholaris 3trit amicitiā cū leui psona. nā ista est sagacitas scholariū vt cū leuib⁹ psonis 3hāt amiciciā vt cū aliq̄ leuis psona nitiß scholarē excoriare aliqñ aūt nō pōt scholaris oīa facere leui psone q̄ vult: & ideo denegat ei aliqd ille ex hoc efficiß capitalis inimicus & ita nō loquiß cū scolari: sed vbicūq̄ inuenit seruitiū eius dicit. scias q̄ ego bene vindicabo me de dñō tuo dicit seruiēs q̄ vindictā facies tu: dicit ille statim qñ habebit pedē in strepa faciā sequestrari oīa bona sua tanq̄ mihi obligata. seruiens refert hec scholari dño suo: scholaris vult huic malitie obuiare vadit ad iudicē & ðt ei talis minaß q̄ faciet seq̄strari oīa bona mea cū ero in recessu. & iō peto q̄ iudex mittat p eo & coget eum petere. j. certā diē si qd vult petere iudex ðt nō possū q2 l. ðt inuit⁹ agere &c. vt C. vt nemo inuit⁹ in rubro & nigro. & q2 volūtatis est. s. de pig. l. ere. certe hʒ dicere scholarē. imo debetis q2 q̄ ðt l. inuit⁹ nemo &c. vex ē p̄cise sʒ pp suā maliciā 3pscēdā hñ potestas assignare diē j. q̄ si vult aliqd pponere 3 me pponat. & ad h̄ faciūt multe. l. C. de inge. manu diffamari. ff. de adop. l. māci. ff. ex q cau ma. sʒ & si p pto. l. si. Uñ bon⁹ iudex dʒ ei assignare diē. j. q̄ si vult aliqd pponere 3 scholarē pponat alr̄ nō audiat ipm & sic cogat eū agere sūt & aliȷ casus q no. in. d. tit. C. vt nemo inuit⁹ agere &c. Sʒ qd si. j. tps illō nō venerit aliqs sʒ post nūqd audiß volēs reclamare dic q̄ nō vt ar. de adop. l. si cui. & l. māci. si tñ ei nō possit īputari q̄ forte nesciuit de tpis p̄finitiōe nō obstabit ei. vt puto. q2 nō videtur p̄finitū tps cum id nesciat. vt. ff. de cnsti.

a ¶ Dñr. q sūt dicātur dlatores vl de tes. in. c. delato. v. q. vj.

b ¶ Df. ad de q̄ deferre aliquß ē eū accusare sed deferre alicui ē gratēs & reuerētias sibi facere. vt. ff. de accusa. l. libel. et sic dicim⁹ p̄s deo deferēdū ē q̄ hoi. de sen. excō. s. relatū. xj. q. iij. q̄sqs metu & c in fin. Differūt tñ deferre accusare l h̄ q2 deferre fit reo absēte accusare do fit reo p̄sente.

sed et si prius. §. precise. vel forte restituitur ex illa clausula generali si qua iniusta causa esse videbitur. ff. ex qui. cau. ma. l. j. q̄ tamen dixi illū post temp⁹ nō admittendū intelligo si res sunt a fisco occupate. alioquin bene audiß ēt post illud tēp⁹ vt innuit. l. mācipiox. & ar. s. de repu. here. l. si et de mi. q̄ minor. §. vt semper.

¶ De delatoribus. Rubrica

Summarium.

1 ¶ Delatores q dicanß: deferre vbū quot significatiōes hʒ, et delator qb⁹ modis accipiat. nu. 2. latiss tradit.
3 Deferre qb⁹ pmissū sit, et qb⁹ phibitū et qb⁹ ex causis aliqs phibeatur deferre latissime. et 8.
Pupilli et adulti deferre nō possūt. ibi: intellige vt ibid.
4 Femine deferre phibentur. intellige vt ibi.
5 Dignitatis ratione aliqui deferre nequiūt, et qdā ratiōe honoris.
6 Seruus dominū deferre nō pōt: fallit in crie lese maiestatis et aliȷs quibusdam criminibus.
7 Tutor vel curator, pupillū vel adultū nō possūt deferre alr̄ puniētur itē pcurator vel negociox gestor dominij et quare.
9 Inuitus nemo cogit deferre, agere, mandatuʒ suscipere, cōmodareʒ aut aliena negocia gerere.
10 Delatores cogunß persistere in incepta delatione, iteʒ probare dēt quod intendunt, alioquim puniuntur.
11 Delator dʒ se ad taliōnē subscribere: qualis aūt sit talio: ibidem.
12 Delatores nō pbantes intentū quib⁹ penis puniantur.
13 Delator nō pbans qñ excuseß et releueß a penis legalib⁹: et nu. 14. vbi que psone excusenß a pdictis penis ēt si male detulerint.
15 Delatores pbātes intentū an et qđ premium consequanß.

¶ Iste titul⁹ ita cōtinuaß ad pcedētia dictū est. s. de bōis & incorporatione i. de bonis q̄ fisco deferuntur q2 sūt vacātia et q̄ deferuntur a iure fisco multis aliȷs ex causis de quibus multis aliȷs habuimus. s. ti. pri p totū & ponunß ff. de iure fis. l. j. & habuimus ibi de ipsorū bonox incorporatiōe i. possessiōe alr̄ cōmixtione in corp⁹ & patrimoniū fisci. verū q2. d. bona deteguß & demōstranß p delatores id est p eos q denūciāt fisco. d. bona. & asserūt & dicūt et demōstrāt ea cōfiscāda ob aliquā vel aliqua de pdictis causis & petunß illa bona in fiscū deduci & corporari. & deuoluuō de ipsis delatorib⁹ cōpetentur
1 post premissa ponit † delatores aūt dicunß ᵃ qñ artē extimāt alienā
a aut facultates pdiderūt: alienas aūt capiūt aut impetūt alienū vbi s. qui ac. nō pos. l. si. et q2 hoc nomē lator & hoc vbū deferre multas habāt significationes. & q2 q phibenß deferre quidē ad defendendū admittunß. & q2 qui admittunß ad defendendū pbare tenenß q̄ intēdunt. & si nō pbant puniunß nisi in quibusdā casib⁹ in quibusdā personis. & q2 illi q ad defendendū admittunß debēt circa solēnitatē seruatā deferre. & q2 aliqñ quis seipsū defert. aliqñ alios iō circa hūc titulū & circa istā materiā quedā preambula vidēda & vocāda sūt quasi in modū cuiusdā summe. & est hoc ordine pcedēdū vt primo videam⁹ significatiōes hu⁹ verbi deferre. vel hu⁹ noīs delator in qua significatiōe sumiß hic titul⁹. & etiā de qua tractat hic tit. Deinde videam⁹ q phibeanß deferre & quib⁹ causis. Itē & qui ad defendendū amittunß. tandē qd habēt facere isti qui ad defēdēdū admittunß & si delatores nō pbent vtrū puniantß. & qb⁹ penis puniantß & vtrū aliq excusenß a dictis penis vel si nō pbēt q̄ intēderūt & q sunt illi qui excusanß denuo si illi qui admittunß ad deferēdū pbēt q̄ intēdūt nunquid ex hoc p̄miū aliqđ cōsequanß. et qđ premiū cōsequanß. vltimo
2 quid differat hic titul⁹ ab illo etiā de his q se deferūt. † Circa p̄mū dōm est q̄ hoc verbū deferre siue hoc nomē delator plres significatiōes hʒ vna est q̄ deferre ðr q honorē defert aliȷ. vt. ff. de mu. & ho. vbi gradatim i pn. & l. honor § de honoribus. & s. de epis. & cleri. l. pre-
b sbyteri in fi. Itē q accusat deferre ðr vñ dicim⁹ ᵇ delator. i. accusator & e3 accusator i. delator. vt. s. ad l. iul. repe. l. iubem⁹. & ff. de accu. hi tñ. §. ab illo dela. & s. qui accu. nō pos. l. & de accu. qdē crimine circa pn. Itē offerre deferre ðr. vñ hereditas ōferri ðr iuß ciuili vt. s. de carbo. ed. l. ij. Et bonox pos. deferri ðr a ptore. vt. ff. de succes. l. j. vñ. & § decreta. & s. q admit ad bo pos. l. j. Sic & iuramētū ðr deferri vt. ff. de iure iurādo ait ptor. & l. nā postea §. si is q. & § se. & infiniti locis illr⁹ tit. & C. de reb⁹ credi. & iur. l. delata. Itē q supplicat ðr ōferre pces. vt. s. de pci. ipera. offe l. j. & pn ibi deferēde pces &c. Itē delator ðr aliqñ. e mis⁹ ad aliqd deferēdū. i. faciēdū vñ ille q mittit ðr deferre. vt. ff. ex qb⁹ causis ma. l. ab esse. §. si. Itē deferre qs ðr de loco ad locū ferre i. portare. Itē deferre ðr q fert & nūciat bōa fisco. vt ff. de diuer. & tēp. prescr. l. intra. & s. de epis & cle. nulli. §. si. & j. tit. ij p totū & i ista significatiōe sumiß in rubrica & in toto isto tit. nā hic tit. sumiß delator p isto bonorū nūciatore. vt. j. e. l. ij & l. nulla. Itē & p iniusto & execrabili nunciatore bonox vt. j. e. ex vana §. beatorū. & l. oēs. Itē & sumiß ex hoc ti. delator p iniusto accusatore. vt j. e. l. vlti. & ita fm duas ex predictis significationib⁹ sumiß dilatio i hoc tit. Hʒ & alr̄ significatiōes hoc verbū deferre quas bonus lector & studios⁹ p se poterit indagare et q2 hic tit. put dictū est tractat de delatorib⁹. i. de bonorū nūciatoribus iustis. & de accusatorib⁹ iustis & iniustis. Et qdā qui admittuntur

tuntur ad deferendū. ꝛ quidā repellūtur. ex quibusdā de causis re
pellūtur restat postq̄ vidim⁹ de significationib⁹ verbi deferre. videa
3 mus † q admittūtur ꝛ qui repellūtur. ꝛ q. de cau. repellūtur. ꝛ q2 oēs
admittūtur ad deferendū qui nō ꝓhibētur expsse ar. ff. ex q. cau. ma.
l. s3 necnō. § q eis ingt. ꝛ de ꝓba. ab ea pte. iō videam⁹ q ꝓhibentur.
ꝛ qb. cau. ꝓhibenꝫ. nā p hoc sciem⁹ qui admittūtur. q2 ɔtrioꝝ eadē est
a disciplina.ᵃ vt ff. de his q sui vel alie. iur. sunt. l. j. ꝛ insti. de tute. in pn.
probibētur aūt deferre aliqui rōne etatis. aliq psone ꝓhibētur defer
re pp sexū aliq probibētur deferre rōne dignitatis ꝛ honoris. aliq
probibētur deferre pp delictū ꝛ dānationē aliqui ꝓhibētur nūtiare
siue deferre pp offm̄ siue gestionē q̄ gesserūt vel gerūt redeamus ad
primū ꝓhibenꝫ aliqui deferre pp etatē. vt sunt minores pupilli vel
adulti. nā tales psone q̄ accusare alios ꝓhibenꝫ. Itē q̄ nūtiare nouū
opus ꝓhibenꝫ. vt ff. de accus. l. qui accusare j. ꝛ ij. rñ. ꝛ ff. de ope. no. nū.
l. de pupil. in pn. ꝛ § j. ita ꝛ deferre ꝓhibētur. q est verꝫ ꝓhibenꝫ de
ferre s. alios: s3 seipos pñt deferre. vt. d. l. q accusare. ij rñ. ꝛ ff. de iure
fis. l. ait diu⁹ Adria. in fi. l. Qđ pōt ītelligi. s. vt tutore auctore se pos
sunt deferre. nā ego video q sua ꝓpria iniuria se possunt accusare. tu
tore tñ auctore. vt. ff. de accu. l. cum hi. ꝛ C. de aucto. pres. clarū. Et sic
video q pupillus nūtiat no. opus si sua interest nō aliās. vt d. l. de pu
pillo. in pn. j. ꝛ ij rñ. vidim⁹ q ꝓhibenꝫ deferre ꝓpter etatē nūc videa
4 mus q̄ psone ꝓhibentur pp sexū ꝛ quidē propter sexū † ꝓhibentur
deferre femine. nā sicut cām alienā agere vel defendere ꝓhibenꝫ fe
mine. vt C. de ꝓcu. qui absente. ꝛ l. qui alienā ꝛ ff. de ꝓcu. l. si feminis.
ita ꝛ deferre q est verꝫ s. q femine ꝓhibētur deferre. s. alios s3 se ipas
si sunt nō capaces bene possunt deferre vt ff. de iure fis. deferre ij rñ.
ꝛ § veteranis ꝛ versi. se in pn. l. ꝛ l. vt diuus Adria. ꝛ l. edic ij. rñ. ꝛ C. de
his q se defec. l. j § ab vxore Sic ꝛ alibi repellitur femina nisi suam vel
suoꝝ ꝓsequaꝫ iniuriā. vel nisi de annona fraudata. vt C. qui accus.
nō pos. l. nō probibētur. ꝛ s. de crie. ꝛ l. pseuerāo. ꝛ ff. de accu. l. mulierē.
ꝛ ita dicā dicvt deferre nō possit alios. se aūt sic. q2 suū factū ꝓseq
tur. Itē ꝛ qđ dixi mulierē non posse deferre alios verū est nisi l. cām
cōem. i. in cām fisci quā aliā ꝓsequaꝫ vt q2 defert eum qui eū detu
lerat ꝛ sic p fisco defert ꝛ p se vindicāda. tunc eñ admittiꝫ. vt d. l.
deferre. § si cōem. ꝛ illo casu etiam si nō ꝓbent nō puniētur. vt d. §. si
5 cōem. ꝛ C. ti. de iure fis. l ij. circa prin. † restat videre qui probibentur
deferre rōne dignitatis ꝛ honoꝝ ꝛ quidē rōne dignitatis ꝛ honoris
probibētur clarissimi. sicut ꝓsides ꝓuinciaꝝ qui sunt clarissimi vt j.
de cano. largi. ꝑcipit. ꝛ C. de ꝑpa. audi. rapt. ꝛ d. ꝑna carce. l. vnica. ꝛ j.
e. monēte ꝛ sires Itē rōe honoris dispēdioꝝ ꝓhibenꝫ milites ꝛ ve
terani nō sicut alienā cām agere vł defendere ꝓhibēꝫ. ꝛ C. de ꝓcu. l. q
stipen. vt ff. de ꝓcu. filius § miles. ꝛ § veterani ꝛ ita deferre q pōt di
ci verū esse: nisi se deferāt milites vel veterani. nā tūc admittūtur si
cut ad accusandū admittūtur qñ suā vel suoꝝ ꝓsequanꝫ iniuriā. vt. ff.
de accu. qđ accusare ij ꝛ iij rñ ꝛ l. hi tñ. ꝛ sicut ad agendū ciuilr ad
mittūtur. qñ tñ sui collegii agūt vt. d. l. qui stip. ꝛ q dixi ꝓdictos nō
posse alios deferre verū est nisi tñ cōem. i. suā ꝛ fisci deferant tūc eñ
possunt. Si vō mulier vel miles vel veteran⁹ vel infim⁹ vult defen
dere illū qui iā alios eū detulit ꝛ sic p fisco vult facere ꝛ ēt p se vēdicā
do bñ pōt hoc facere. vt ff. d. iu fis. deferre. § s3 cōem. ꝛ eo casu ꝛ si nō
ꝓbent dicte psone q intēdūt tñ nō puniūtur. vt ff de iur. fis. l iij. cir
ca pn. ꝛ l. deferre. § cōem. Rōne personaꝝ ꝓhibentur deferre puta
6 seru⁹ † q nō pōt dominū suū accusare si possideat bona ɔfiscāda nec
ēt pōt seruus dominū suū nūtiare nō capacē. vt. j. e. l. si. ꝛ idem in filio
dici pōt. Itē sicut seruus dominū suū regulr vel libert⁹ pronū nō ac
cusant de crie. vt. C. qui accu. nō pos. l pe. ꝛ fi. ꝛ si contra faciat vltore
gladio. i. pena mortis puniūtur. vt. d. l. pe. ꝛ fi. ita nec deferre de bōis
ɔfiscādi. vel nō capacē nūtiare. ꝛ si ɔfacit seuerissime snīe subiugabi
tur puta mortis vel metalli. vt. j. l. fi. ꝛ in tm̄ ꝓhibētur seruus vel li
bertus dominū vel pronū accusare q vel p sua ꝓpria iniuria nō pos
sunt eos crialr accusare s3 si ciuilr agere possint ɔ eos tūc venia pe
tita possunt. vt. ff. de accu. l. hi tamē § j. ꝛ ff. de in ius voc. l. s3 si ac. l. § si q aūt dixi suū nō posse domini deferre. vel
nō capacē nūtiare fallit si domin⁹ nō sit capax ex crie lese maiestatis
nā tūc bene pōt. vt. j. l. fi. in fi nā ꝛ crialr de dcō crie lese maiestatis et
etiā de crie annone fraudate seruus pōt accusare dominū. vt. l. famuli
§ sed milites in fi. Itē libertus pōt pronū suū de adulterio cū vxo.
liber. sui accu. vt. ff. de adul. l. si adul. § liber. sunt ꝛ alibi quidē casus
in qbus seruus ɔ dominū ꝛ libertus contra patronū possunt stare in
iudicio qui ponūtur. ff. de iudi. l. multis ex causis. ꝛ ibi not. rōne deli
cti ꝛ dānationis ꝓhibentur deferre dānati in metallū ꝛ in opus pu
blicū dati. Itē sustibus ꝛ est rō q̄re ꝓhibenꝫ q2 isti tales sunt holes
sideles. ꝛ desperati vnde ꝓsumiꝫ qđ tanq̄ insideles ꝛ desperati de fa
cili. ꝛ vt plurimū sine cā venirēt ad delationē q est verꝫ s. q deferre
probibētur ꝓdicti s. de nouo s3 si ante dānationē aliquas cās dela
tionis ceperant illas bene poterunt exequi ꝛ in eis ꝑsistere vt hec le
guntur. ff. de iu. fis. l. deferre. § itē dānati. ꝛ seq §. Superest videre qui
probibentur deferre ꝓpter officiū vel gestionē q̄ ipsi gesserunt vel
7 gerunt. ꝛ quidē probibētur ꝓpter illā † ꝛ tu. pupillum vel adultū
suū tanq̄ non capacem deferre. imo si deferant iudicis arbitrio pu
niunꝫ. Itē procur. ꝛ neg. gest. ꝓhibenꝫ pp ꝓdicta eū cu
ius negotiū gesserūt vel adhuc gerūt. tanq̄ nō capa
ces alicuius here. vel legati relicti vt hec leguntur. ff.
de iure fis. deferre. § inter eos ꝛ sequēti. ꝛ est rō. quare
predicti repellūtur. q2 cū ipsi debeant eos quoꝝ tuto
res vel curatores. vel quoꝝ nego. vel ꝓcur. gesserunt
vel gerūt. tanq̄ suos iuuare ac defendere contra oēs
merito nō. ɔ3 eos posse arg. eius q dr de liberto ꝛ ser a
uo. C. qui accu. nō pos. l. penu. ꝛ fi. Est ꝛ alia rō. q2 offm̄
eoꝝ est ad tuendū statum ꝛ personas eoꝝ quoꝝ pro
cura. sunt ꝛ modo facient ɔtrium si possent eos deferre
ꝛ ita essent sibi ɔtrij. ꝛ ideo repellendi. vt. C. de sur. l. j.
insti. de tutel § est aūt tute ff d. tute. l. j en pn ꝛ ff. de ne
go gest. l. j. ꝛ ij. ꝛ si pupilli § si quis. depꝛendi ꝛ qñ ap.
sit. l. ij § sed adhuc pōt reddi alia rō q2 cū isti melius
b sciāt ɔdōnea ꝛ facta dominoꝝ suoꝝ magis. ꝛ leuius
possent eis nocere q̄ alij q2 nulla pestis efficacior ad b
nocendū q̄ familiaris inimicus⁹ ꝛ iō non admittunꝫ
isti tales ad qđ facit in aut. vt hi qui obli §. si q̄s in fi.
vidimus q ꝓhibenꝫ deferre ꝛ in qb. cau. probibentur
8 † restat vt videam⁹ qui admittūtur ad defendendū ꝛ
q oēs possunt deferre exceptis ꝓdictis. C. exceptatis.
iō oēs admittūtur q nō ɔhibentur expresse. vt. ar. ff. ex
qb cau. ma. necnō § q eis ingt. ꝛ de ꝓba ab ea pte: et
de testi. l. j. in rub. Itē ex quo certe psone ꝓhibētur de
ferre vt ꝛ supra dictū est ergo oēs alie intelligūtur p
misse. vt ar. ff. de iudi. cū pretor. et qb ex cau. in pos e. l.
in pos. § j. ꝛ de fundo insi ruc. quesitū. § idē. rub j. ꝛ de
testi ex eo ꝛ arg. ff de offō eius cui man. est iurisdi. l. j §.
huius rei. ꝛ q dixi q admittūtur oēs ad defendendū
9 intelligo. s. q deferre volūt † nā nemo ɔpelliꝫ inuitus
sicut nec inuitus q̄s cogitur agere vel accusare. vt. C.
nemo inuitus in rubro ꝛ nigro. sicut nec inuitus coga
tur quis ɔpromissum suscipere. vt. C. de arbi. l. j. ꝛ ff d.
arbi l iij § tā etsi nec mandatū quis cogitur suscipe c
vt ff man. si tibi mādauero. § sicut aūt ꝛ C. de ꝓcu. l. in
uitus. nec cōmodare q̄s cogitur. vt. ff. cōmo. l. in com
modato § sicut. nec aliena negotia gerere. vt ff. de ne.
gest tutorē. nec aliquē ɔctus facere q̄s cogiꝫ vt intus.
vt C. de ac ꝛ oblig. l. sicut initio. Supest vt videamus
q̄d hēant facere illi qui ad deferendū admissi sunt. et
vtrū si nō ꝓbāt q intendū puniūtur. ꝛ qbus penis: et
vtrū aliq excusanꝫ: ꝛ q excusanꝫ: ꝛ qb. ex cāis excusan
10 tur † ꝛ quidē illi q ad deferendū admissi sunt coguꝫ
postq̄ delationē inceperūt in ea ꝑsistere. vt. ff de iure
fis. l. reus q̄. § fi. Itē ꝛ cogūtur ꝓbare qđ intēdunt alios
qn puniūtur penis quas iā statim dicā vt. ff. de iure
fis. nō tñ. ꝛ l. senatus in fi. ꝑmi casus. ꝛ § se § q si trib⁹
nā l3 dixerim q nemo ɔpelliꝫ inuitus deferre verū
est s. ab initio. s3 ex quo incepit q̄s cogiꝫ ꝑsistere sicut
in qualibet alia cā pecuniaria vel criminali. vt. C. quō
ꝛ qñ iudex auc. qui semel. ꝛ de accu. l. p. ꝛ fi. ꝛ de ne. ge.
tutori. ꝛ § de ac. ꝛ ob sicut initio. Itē d3 ille q defert
bona in fiscū ꝑsente fisci aduocato deferre ꝛ cām dela d
tionis eo ꝑsente ꝓsequi aliās grauiter punitur vt in. l.
11 penu. Item ꝛ † forte pōt dici q ille qui defert bona in
fiscum d3 se inscribere ad talionē. ꝛ q si nō ꝓbet tantū
dē teneatur de suo dare fisco sicut est in qualibet accu.
vt q̄s se inscribat ad talionē: ꝛ nisi ꝓbet calūniari vi
deatur ꝛ ad talionē puniatur. vt ff ad turpil. ꝛ in ꝑua
tis ꝛ C. de accusa. l si nā eo ipso q nō ꝓbat quis calum
c niari ꝑsumitur. vt. C. de aduo. diuer. iudi. l. j. Erit aūt
talio in h̄ casu talis vt si nō ꝓbet teneatur ad tantūdē
dandū fisco de suo ꝓprio q̄tū erat illud q ipse defere
bat in fiscū nā inter alias penas quas patiꝫ delator nō
probās patitur istā s. talionis. vt. ff de iure fis. sena §.
12 diu⁹ † illi aūt delatores si nō ꝓbāt puniūtur. ꝛ quidē
pluribus ꝛ diuersis penis. vna pena est: q2 si nō ꝓbāt
notātur infamia. vt. ff de iur. fi. l. j. in pn. ꝛ l. deferre §.
sed cōiter. ꝛ. l. e ex varia. ꝛ l. nulla sumpto ibi ar. a ɔtro
sensu. ꝛ C. de calum. l. nsis. alia pena est q delator non
probans vꝫ tantūdem dare fisco de suo ꝓprio quan
tū erat illud q ipse deferebat in fiscū. vt. ff. de iure fis.
senatus § diuus ibi qua teneꝫ. si cām nō ꝓbasset ꝛc. et
§ se. sic ꝛ aliās qui accusat ꝛ non ꝓbat calūniari vꝫ et ad
d talionē punitur. vt. C. de accusa l. fi. ꝛ ff ad turpilli. in
priuatis. ꝛ ꝑsumiꝫ calūniari quilibet qui nō ꝓbat vt C.
de aduoca. diuer. iudi. l. j ꝛ ista pena talionis afficitur
nō tñ delatori. i. q ꝓsequitur si nō ꝓbat s3 ēt qui mā
dator q mādauit delationē sibi. vt. ff. de iur. fis nō tñ.

a ¶ Disciplina. Adde eundē odo. in l. j. C. de ven. rer. fisc. nūe. xvij et qđ ibi. dem fuit in apo.

b ¶ Inimic⁹ adde eundē odo. in l. de defensionis C. de iur. fis. nu. ij. ꝛ in l. ser. j. e. titu.

c ¶ Presumitur. et an et qñ qui non ꝓbat calūniator presumaꝫ vide se li. j. c. ij l. iij. col. v. in gl. ij cū seq. de ca'ū. ibidē post. pn. v. no. q ille q ponit nūqā qui p vnū testē idoneū ꝓbet calūniator dicatur.

d ¶ Puniꝫ. calūniosus accusator q̄ liter puniatur vide Jaso. ma. in. l. ꝛ si legibus. C. si ɔ ius vel vti pu. nūe. ij ꝛ nu. vj ꝛ fel. in ru. ꝛ l. c. j. de calū. in. ij. col. v. no. q q vbi ēt qđ si accusati sime pl'r absolutū tur an post eas calūnia agere possit et quid si accusans de homicidio tacuit q erat bannitus.

ꝛ.l.seq.i fi.pmi casus.§.diu⁹.ꝛ.§ sed si trib⁹. Itē est et alia pena delatoris: qꝛ si delator nō defert bōa fisco pñte aduocato fisci efficiet pena vt.j.e.l.oēs.ꝙ itelli
a go pena.s.arb.iud.imponēda⁴ nā cū dicit pena: nec dicat ꝙ relinquit ꝙ sit ex ordina. in b.iud.vt.ff. de pen.l. sanctio legū. Itē est et alia pena delatorū.nā delator qui nō pbat si est talis q ms cōsueuit calūniosas delationes facere si de h fuerit criminalr accusat⁹ poterit zeū seueritas iudic ꝫ iplorari ferro distrnctā.l.executa vt.d.l.oēs.qđ exponit sic.s.ꝙ cū ferro caput ꝛ lingua ei amputat vt dicūt i theodosiano cōtineri.alij dicūt ꝙ caput ei cū ferro abscindat.vt.s.de calū.l.nostris q pena criminalis ē.pdicte nōt ciuiles sunt.ꝛ iō ista criminalis pena iponit qꝛ cōsuetudine deputauerat iste delator tale offm.ꝛ tales delatiōes calūniosas facere. ꝛ iō magis punit.ar.s.de epi.aud.l.ij.i fi.ꝛ.ff de pēis
13 capitaliū §.solēt.ꝛ.§.crassatores.ꝛ.j.de superac.l.j.† pdictas aūt penas.s.i famie ꝛ talionis.i.ꝙ ad tñdē teneant delatores euitāt i casib⁹.pm⁹ ē si petat delator abolitionē.i.licētiā desistēdi a delatiōe q qdē abolitio cōcederet si ob errorē denūciasset:sec⁹ aūt si p calūniā denūciasset sicut ēt dr i accusationib⁹ publicis. ad ꝙ ff.de iu.fis.sennt⁹ io pn.ꝛ de aboli.p totū ꝛ.ad tolp l.j. §.si qs ait.§.abolio ꝛ fere p totū tit.ali⁹ casus est i q delator euitat dictas pēas.vt si aliqs alieno mādato ei denūciat habēdo i delatione mētionē mādātis.nō pōt ipse desistere si dicat nunc mādatorē decessisse vel subtractū esse.qꝛ nō vult ipse mādator i delatione pcedi.ꝛ tūc ipse mādator i delatiōe pcedi punit nō denūcians seu delator.vt.ff.de iur.fis.l.ren q in si q casus sunt excepti a regula sꝫ alꝯ regla remanet firma.vt ex q qs defert coget i delatione psistere.vt.s.pbatū est.
14 ¶ † Sunt aūt qdā psone q euitāt dictas penas.et in quib⁹ fallit dicta regula.vt etiā si delationē nō pbēt nō puniant vn⁹ est ille q rōne solicitudinis officij qđ gerit.vel iussu supioris vt puta pcur. cesa.vel similes psone vel cām ab alio inceptā defert.nā etsi non pbet nō punit.vt.j.e.l.mouēte.ꝛ ff.de io.fisci fisc⁹.§.si Secūdus est ille q ad sui defensionē ꝛ in modū exce.defert vt.j.e.l nulla. Tertius est qñ qs defendit rē publicā ꝛ in modū excep.ꝛ defensionis reipub.asserit delationē. vt.j.eo.l.ex varia Quart⁹ est ille q defert nō cā premij cōsequēdi.vel qñ eū vldicte qs defert.vt s.dixi p.l ff. de iure fisci.l san pn.ꝛ.l.deferre.§. si cōem.est ꝛ quint⁹ puta ille q defert bōa alicui ciuitati puati vt si deferā ciuitati bonon.bona alicu⁹ decurionis vel curialis decedētis absqꝫ legitimo herede.vt de hoc legit.s.de hēdi.decurionū p totū.ille enī talis lꝫ nō pbet ꝙ intendit nō punit.vt.ff.de iu.fi.l.ij.in pn. ¶ Et est sext⁹ vt puta ille q defert epo ciuitatꝫ bona relicta ad redēptiōe captiuorū.vel defert hec bona psidi loci.nā ille talis etiā si nō pbet nō punit vt.s.de epis ꝛ cle.l.nulli
15 licere.i fi † Restat vt videam⁹ si isti delatores pbant ꝙ intēdūt:vtrūqđ pmiū aliqđ ex his cōsequant ꝛ qđ pmiū cōsequant ꝛ certe titul⁹ iste loquit si delator defert aliū puta quē dr nō capacē:ꝛ sic bona p eū possessa dicit cōfiscāda:vel dicit ꝙ bona q ille possidet sont cōfiscāda:aliqua alia rōne:nā si delator defert aliū et probat habebit pmiū:puta tertiā partē illorū bonoꝝ q detulit.vt not.ff.de iu.fis.edicto.§.extat.ꝛ etiā not.j. tit.ij. Si aūt seipm defert.de hoc loquit.j.ti.ij.nā tūc aliqñ cōsequit dimidiā bonoꝝ.vt dicet plen⁹.j.ti ij. Ultimo vidēdū est qd defert hic ti.ab illo ti.j.de his q se deferūt:ꝛ certe h loquit de his q deferūt bona q ali⁹ tꝫ:ibi aūt loquit de his q deferūt bona q ipsi idē tenētꝫ sic deferūt seipos vt dicet plene.j.ti.ij ¶ Cetera q circa hui⁹ mam dicēda reqrunt plene diceret sup ista hereditaria cā sufficiūt h tetigisse i summa hui⁹.l.

a ¶ Imponēda. adde eūdē odof. in.l.oēs.j.e. tit nu.iij.et quod ibidē dictū fuit in npost.

b ¶ Capacem.an ꝛ qñ ꝛ in quib⁹ casibus qs capax alicuius rei effitiatur in cōsequētiam cuius principaliter capax nō esset vide Felin. in.l.e. multorū de iudeꝫ in princi in ver. not.primo.

c ¶ Licitū. Qui autem collegium licitom cōstituere possint.et que collegia dicantur approbata. vide Felin. in ca.accedentes in prin. de rescri.

Summarium.

1 ☞ Testamenti factionem passiuam non habent persone hic recitate:ideo his personis nil relinqui potest palam nec clam tacite.alioqui promittens tacitam fidē vt indignus remouetur ab hereditate.2.ꝛ.5.
3 Fideicommissum tacitum quod dicatur.
4 Capere.verbum significat cum effectu accipere
5 Clam et tacite id facere licet. quod palam ꝛ publice fieri potest:et quod palam fieri non potest, nec clam fieri poterit.
6 Argumentum a consequenti destructo est validum.
7 Incapacitas a qoo tempore consideretur vt non possit permitti tacita fides de restituendo incapaci.
Capacitas heredis quibus tpibus interuenire debeat distin ibidē.
8 Legatarij seu fideicommissarij capacitas quibus tpibus interuenire debeat vt legatum capere possit.
9 Rogari tacite quomodo ꝛ quando quis dicatur.
10 Promittens tacitam fidem de restituendo an,et quando,et qua pena puniatur.dist.
11 Legatarius aut fideicōmissarius promittens tacitam fidem de restituendo incapaci qua pena patiatur.
12 Promittens tacitā fidem de restituēdo incapaci qñ excuset a pena.

Si enim qui capere pōt.

Ad euidentiā hu
1 ius.l.est videndū † ꝙ queda persone sunt non capaces et
b sic nō habēt testamēti factionē.i.non possunt aliqđ ex testamento capere vt sunt verbigra incerte persone vt insti. de le.§.in certis. Itē sicut sunt peregrini seu deportati nā ipsi non possunt ex testō capere.vt.ff.de hered.insti.l.j. Item damnati in metallū nō possunt ex testō capere.vt.s.de here insti.l j. vt.ff de his qui pro nō scriptis habētur.l.si l metallum. Itē filius de adulterio cōmisso cū dña sua accusatus non potest capere ex testō vt insti. de heredi.insti.§.ij. Item nullom collegiū qđ nō probatur licitū esse potest capere ex testamento.vt.s.de hered.insti.l.collegij.nā omne collegiū presumit il
c licitū nisi probetur licitu or⁴.vt.ff.de col.illicitis. Itē incestuosi et ex dānato coito nati nō possont capere aliquid ex testō.vt in not.qbus mod.na.effi.sui.§.j. Itē heretici maioris heresis non possunt capere ex testō. vt.s de hereti.ꝛ mani.l.manicheos Itē apostate nō possunt capere ex testō.vt.s.de aposta.hi qui sonctā. Itē mulier nubens.i.an num a tpe mortis.ꝛ sic.j.tpe luctus nō pōt ex testō capere vt aoto.e
2 nup § propter.illo prime † ꝛ iste tales psone nō possunt directo institui vel aliquid eis relinqui palā nec potest aliquid eis relinqui tacite sine clam ꝛ si relinquatur nō valet nec aliquis pōt tacite accōmodare fidē suā dādo aliquid de bonis hereditarij non dico de suo ppo alicui de talibus psonis ꝛ si accōmodat quis fidē punitur.qꝛ aufert ei hereditas.vt indigno.vt.s ad.l.fal.l.ꝛ si taci.ꝛ.ff de iure fisci.nō intelligitur in prin.l.ꝛ de hoc poterit ille qui fidē accōmodauit deferri a qolibet qui ad deferendū admittitur de qbus.s. circa rubricā dixi. Sed si rogatus sit aliqs de suo ppio aliqđ dare alicui de predictis psonis nō offendit.l.nec punitur.vt ff. de iure fis l.ita fidei.§ fi. ꝛ.l nō intelligitur § queri pōt.ꝛ.§ si qois.ꝛ §.tacita Item pdicte psone reqoirūtur esse nō capaces ol tpe ad hoc vt deferri possit ꝛ puniatur qui tacite fidē accōmodauit de aliquo eis dando.put iā sup i l'a plene dicā.cetere aūt psone capaces sunt,nam qui capere nō phibentur admittūtur.ff.ex qb.cau.ma l.necnō §.ꝙ eis inquit.ꝛ de pba. ab ea pte ppterea ex quo certe psone phibētur capere vt pdixi ergo oēs alie viderētur pmisse ar.ff.de iudi.cū ptor ꝛ qb ex cau in pos ea. l.in pos §.j.bñ possunt directo institui ꝛ palam eis relinqui. Itē ꝛ potest qs fidē accōmodare de dādo eis palā ꝛ tacite ꝛ si accōmodauerit qois fidē tacite de dando capacibus nō pōt de hoc deferri nec punit vt hac l. His premissis ita pono casum in hac.l. Ponamus do. Petrus picolus fecit testm.ꝛ instituit sibi heredē titiū:qui titius bon⁹ homo erat ꝛ bñ capax. rogauit dñs Petrus titiū heredē suū tacite id est secrete inter se ꝛ ipm in simodo corā aliqaibus testibus secretꝫ vel interposita domestica cautione ꝙ ipse.c.donaret M.amico testōris qꝛ ꝛ ipse bñ poterat ex testō capere daret dico.ꝛ restitueret partē aliquā hereditatis pdicte vel aliquā pecuniā sumere de ipsa hereditate ꝛ hoc forte iō fecit dictos testōr sic tacite vt dictū est lꝫ hoc nō dicat l'a:qꝛ ipse forte habebat moltos affines qui oēs sperabant ꝙ relinqueret eis aliquis de bonis suis.vñ si ipsi sic sciuissent ꝙ testōr vni relinqueret ꝛ nō alijs fecissent ei magnā importunitatē ꝙ eis ēt aliquid relinqueret Itē forte nō honorassent ipm eum in morte sicut sub illa spe.ꝛ ppterea nō relīqt illi Martino legatū vel fideicōmissum palā sꝫ tacite vt dictū est:bñ tñ potuisset palā ei relinqre si voluisset:qꝛ Martinus pdictus bene erat capax. mortuo testōre venit quidā ꝛ dixit ꝙ volebat deferre fisco dictā hereditatē quasi indigno heredi relictā.eo ꝙ tacitā fidem de restituendo accōmodauerat.qrit hac.l.nūqoid possit pdictus delator talē delatiōnē facere ꝛ dicta bona fisco deferre.ꝛ rñdet impator ꝙ nō.nā lꝫ titius heres tacitā fideꝫ testōri accōmodauit de restituēdo aliqđ alicui.nō ppter hoc est indignus.qꝛ ille cui promisit restituere talis psona erat cui palā relinqui poterat.ꝛ q vere capax erat ꝛ ppterea nō est phibitū accōmodare ei fidē etiā tacite de aliquo dādo si illis erat phibitū accōmodare fidē de aliquo dādo qbus nō pñt aliqđ palā relīqre ꝛ h dicit ista.l.qcor. ad l.ff.de iure fis nō intelligit § qñ aūt.l'a aūt sic expono.si ei.s.legatario vel fideicō.q capere.i.cū effectu intraqrere.i.interqrere ꝙ possit ei auferri eo inuito.vt hic.ꝛ.ff.de v.sig.l.aliud est cape secus aūt esset dicere accipe.qꝛ illō nō denotat effectū.imo accipe est qđ auferre pōt.vt d.l aliud.s.ex testō qꝛ inspicit duobus tpibus.tpe.s.testi.ꝛ tpe mortis. ita enī hac.l.reqrit ꝙ iste legatarius vel fideicō gñalis vl spālis cui tacite aliqđ est relictū sit capax dictis tpib⁹.nā tūc tꝫ relictū sꝫ ille q

rogatus

rogatus fuit nō puniš vt hic ad ꝙ facit.ff.de iur.fis.l.nō intelligiš §.
qui aūt sꝫ ſi altero tpe tm̄ ſit capax.puta tpe teſti nō aūt mortis tūc
nō vꝫ relictū:ſꝫ ille q rogat⁹ fuit nō puniš qꝛ nō fuit in culpa ut ſi fidē
accōmodaſſet de culpa dādo ei ſi efficereš nō capax. vt.ff. de his q. vt
indig.in fraudē.§.j.ſi aūt alio tpe tm̄ ſit capax puta nō teſti.ſed mor-
tis tūc ſꝫ hēs reliq̄rit l accōmodando fidē tm̄ ei partiš de eqtate vt
d.l.nō intelligiš.§.qđ aūt.ſed an relictū teneat eſt opinio ꝑat.j.plene
3 dicā.tacitū fideicō.eſt.† tacitū fideicō eſt⁹ tū qō tacite ⁊ ſecrete non in
a teſtō neqꝫ l codicil.ſꝫ in aliqua domeſtica cau vel cirographo accō-
modat fidē ſuā de dādo aliqd alicui ⁊ maxime nō capaci vel ſimplr
polliceš ſine ſcriptura vel teſtib⁹ alicui ſe daturū ꝙ ꝓbaš poſtea vl p
ſcripturā inde factā vel p teſtes vel ꝑ iuſiur aduerſarij vel palā le-
ctatā ꝓbāt vt hec leguntš.ff de his q.vt indig.in fraude ⁊ de iu. fiſ.l.
iij.§.qñ aūt.⁊.§ taci.⁊ de leg.j.l.in taci ⁊.ꝫ. de fideicō. vel qñ in teſtō
vel in codicil.dē teſtōi cogo te vt des ſticho id de q̄ te rogaui.vel vt
facias ꝙ a te petij vt hec duo exēpla ponūtur.ff.de iu fiſ ita fideicō.i.
tacite ⁊ clā ⁊ ſecrete relictū.⁊ ita ſumiš hac.l.Alijs aūt modis dī ta
citū fideicō aliqñ.i.nō ṽbis exꝓſſis interponiš ſed ꝙ ex ſenſu ⁊ mēte
ṽbo⁊ tacite ītelligi pōt.de qb⁹ dabis exēpla.vt in ſūma dñi ac de fi-
dein §.hī fideiuſ § tacitū.⁊.ꝫ.de fideicō i.ꝗuis.relictū eſt ſ.a teſtōie.q
rogauit aliquē tacite de aliqua re dāda alicui.ceſſat delatio.i.nō pōt
ille q rogat⁹ eſt deferri vel puniri vt hic ⁊ tꝫ relictū.ad qđ facit.ſi ō
in.fiſ.l nō intelligiš ꝫ. qñ aūt. his eñ ꝓ qꝛ ⁊ eſt rō quare ceſſat dela-
tio ⁊ dic ꝙ eſt hꝫ dictio his datiui.⁊ ꝯſtruiš cū ṽbo reliq ꝓhibeš.ſ.a
iure.i.ꝓhibitū eſt vt eſt videre in illis perſonis ⁊ iu illis.ll.quas ꝫ in
euidētia hui⁹.l.notaui ⁊ alibi dī lr̄a: ꝓhibemus tacite relinq. tacite
dī relinq ꝑt.ꝫ.notaui ī illis ṽbis tacitū fideicō.⁊ aīo dī lr̄a ī ītuq̄re
q̄ lr̄a tūc bona eſt.ꝗ hēmus.ꝫ in lr̄a ꝓhibem⁹.ſꝫ ſi eſt in lr̄a ꝓhibeš
dꝫ tūc hꝫ eſſe relinq.qui palā.i.publice ⁊ apte aīr accipiš ff.de rit.nup.
palā.qꝛ ibi dī palā.i.indiſtincte ⁊ ſine defectu: ſꝫ hic nō ſic eſt relictū
ſcꝫ a teſtōre cape.ſ. ex teſtō. ⁊ dic cape cū effectu accipi pōt.ꝫ.in pn̄.l.
expoſui.nō pñt aliq̄ de cauſis quas notaui.ꝫ.in euidētia huius.l.Ex
4 l autē pñti colligunš pſa noīa ⁊ ſtatū ex ꝑncipio vbi dī † cape pōt ꝙ
b exponim⁹.ſ.cū effectu colligim⁹ ꝙ ṽbū cape⁹ ſignificat effectū i dice-
re cū aliq̄ in iure inuenim⁹ hoc ṽbū cape ſignificat h.l.ita acqrere vt
ab inuito auferri nō poſſit ſꝫ aliud eſt de ṽbo accipere.vt hꝫ legūtur
ff.de ṽb.ſig.l.aliud eſt cape. Itē colligim⁹ aliud no.ex eo ꝙ dī lr̄a ꝙ
illis ꝓhibitū eſt relinq tacite.qui palā non pñt cape ſꝫ illis qui palā
5 pñt cape nō eſt ꝓhibi ū relinq tacite.† vñ colligimus ꝙ illud ꝙ pōt
fieri palā vel tacite factū vꝫ vt hic ſed fallit aliqñ vt.ff.de admi tu.l.
nō ex tiuo ⁊ de autoritate tu pupil § pe.⁊ de ritu nup § ſi Itē collī-
gim⁹ ⁊ illud no.ꝙ nō pōt fieri palā.nec clā factū tꝫ. ſicut dī hic puta
relinq̄re nō capaci nā ꝙ palā pōt nec clā factū tꝫ.imo ſi ei qui nō pōt
cape palā tacite aliqs relinquaš illud relictū nō vꝫ. Itē ⁊ ille qui ac-
cōmodauit fidē tacite de dādo aliqd tali nō capaci pōt deferri in fi-
ſcū ⁊ p:miš.qꝛ auferunš ei dīa bona q̄ habuit a rogāte.ſed q̄ ad alia
oīa firmū remanet teſtm̄.vt in libertatib⁹ ⁊ ſiñb⁹ legatis q̄ teſtōi de
poſuerat.vt.ff.de iue fiſ.nō intelligiš §.ex cā ⁊.ĩ.dī.ꝫ.ad i.fal.l.⁊ ſi ta-
citū.qui aūt ſint iſti nō capaces de qbus facim⁹ mentionē.no.ꝫ.ī cui
dentia hui⁹.l.ſed ſi nō capaci qs palā rogeš reſtituere vel aliqd dare.
lꝫ relictū nō teneat.tñ rogatus nō p:miš ſed ſi clā rogat⁹ eſſet.⁊ accō
modaret fidē de dādo nō capaci.tūc puniš.vt.ff.e.l.nō intelligiš ī pn̄.
6 l.⁊.ꝫ.ad.i.fal.ſi tacitū.† Itē no hac l.ꝙ ꝓhibeš tacite relinq eis q pa
lā relictū capere nō pñt ar ſumpto a ꝯñti deſtructo ⁊ ſic colligimus
hic locū ſine ar a ꝯñti deſtructo hoc mō.ex eo ꝙ quis ꝓhibeš relictū
capere.ſequiš ꝙ vel tacite ſiue clam relictū cape ꝓhibeatur ſed illud
ꝯñs ita deſtrahiš ſi palā relictū capere pōt tunc prohibeš deſtructū
eſt illud ꝯñs q̄ ⁊ tacite relictū capere ꝓhibeš: nā nō ſequiš hoc imo
ſequiš ꝯtrium q̄ ſiue tacite ſiue clam relictū eī nō ꝓhibetur capere.ſi-
milis locus ⁊ modus ar poniš ff de publi.l.ſi q̄ § partus.⁊.ff. ſi cert.
pe.l.ſi § mutui. ṽſi nā in ceteris rebus ⁊c Itē no ꝙ vbi nō eſt delictū
non pōt accuſatio fieri nā ceſſat delatio vbi delictū ceſſat vt hic. ⁊ ita
intelligiš ō de accu.⁊.ff de accu.nā exponiš.ſ. crimen nā ſi nō ſunt cri
mina ceſſat accuſatio ei ſ alis. Ex his q̄ dcā ſunt ſatis caſum ⁊ expoſi
tionē lr̄e potuiſtis perpēdere ❡ Nūc aūt circa.l.iſtā alia ſunt viden
da ⁊ indagāda.⁊ ſtatim videamus qui dñr nō capaces. tandē qualr̄
dicātur.deinde videamus qbus tpibus requiriš ꝙ ſint nō capaces.
tandē qualr̄ dicatur aliqd tacite fidei alicuius ꝯmitti.denuo qua pe
na puniaš ille qui tacite rogatus eſt ⁊ fidem ſuā accōmodauit.vltio
qñ ⁊ qbus caſib⁹ qs excuſeš.lꝫ tacite de fideicō.rogatus ſit. Redea-
mus ad pmū ⁊ certe nō capaces.ſ.qui nō pñt capere ex teſtō. plures
7 ſunt q̄s dic vt.ō.in euidētia hui⁹.l.† De ſcđo aūt.ſ qbus tpibus nō
capaces eſſe debeāt ꝑdicti.ita dicendū eſt ꝙ aliud iure eſt in hꝫde in
ſtituto q dī eſſe nō capax.⁊ aliud in legatorio vel fideicō. qui dñr eē
c nō capaces in hꝫde aūt ita obtinet qꝛ in ſuis ⁊ neceſſarijs⁹ puta filijs
⁊ nepotibus ⁊ filibus deſcendētibus vnū tm̄ tpꝰ requiriš ſiue expe-
ctaš ſm Jo.vel ſm. M.duo. vnū tm̄ tpꝰ requiriš ſiue expectaš ſm
Jo.ſ.tpꝰ mortꝫ parētis ſ.vt eo tpe ſint capaces:ſed ſm. M.tpꝰ teſtī
facti ⁊ tpꝰ mortis inſpiciš ſ.vt vtroqꝫ illo⁊ tpo⁊ debeāt eſſe capa-
ces ſed tpꝰ hereditatis adite nō ſpectaš. qꝛ ꝑdicti a morte defuncti

ſtatim ſunt heredes ꝙ intellige.ſ noīe ⁊ ita intelligiš.
l.ff de ſuis ⁊ le.l.in ſuis.⁊.ff.de libe. ⁊ po.l.l ſuis.lꝫ aūt
non ſpectetur tpꝰ adite hꝫditatis.quo ad hoc vt ſint
capaces.tm̄ regritur ꝙ velint ſtatim aīo eſſe hꝫdes vl
ſe miſceant.vt de hoc notaš dictis.ll in ſuis.⁊.ō.ſi vt
ab hꝫditate ſe abſtineat.l.j. ⁊ inſti. de heredū quali et
diſ.§.ſed ab hꝫs.⁊ ita etiā iſto tpe quo volūt ſuccedere
dnt capaces eſſe viſo de ſuo ⁊ neceſſario reſtat videre a
de neceſſario tm̄ neceſſarij tm̄ ſunt illi in qbus regri-
riš ꝙ ſint capaces duob⁹ tpibus.ſ.tpe teſtī facti.⁊ tpe
mortis.i.dicere ꝙ regritur ꝙ illis tpibus fuerit ſu⁹
inſtitutiōis ei aīo.i.ſi aliquid iſto⁊ defecerit non diceš
neceſſarius.vt ff de heredi inſti l.ſi alienum in pn̄.⁊.l.
ſeruū.reſtat vt de herede eꝫtneo videamus ⁊ quidē in
eꝫtneo herede reqriš ꝙ trib⁹ tpibus capax ſit.ſ. tpe te
ſtamēti ⁊ tpe mortis ⁊ tpe aditiōis hꝫditatis.vt.§ in
ſti.de hꝫdū q.⁊ diffe § in eꝫtneis.⁊ d.l. ſi alienū § in eꝫt
neis alijs ṽo tpibus ſi nō capaces fuerint nō curanš.
vt d.§.in eꝫtneis.l ſi̇ de heredū qua.⁊ diffe.⁊.d.l.ſi alie-
8 nū.§.in eꝫtneis.⁊.l.ſeruū ij reſpōſo.† ſupeſt vt de lega
tario ⁊ fideicō.videam⁹ qbus tpibus capaces eſſe de-
beāt ad hoc vt legatū vel fideicō.hꝫre poſſint.circa ꝙ
iſta dico.aut legatarius ⁊ fideicō.eſt nō capax tpe teſtī
⁊ tpe mortis teſtōris aut vtroqꝫ tpe capax eſt.aut al-
tero capax altero nō capax Si vtroqꝫ tpe eſt non ca-
pax tūc planū eſt ꝙ nō vꝫ relictum. ⁊ ſic intelligūtur
iura que ꝓicūt quoſdā nō capaces q̄ dixi.ꝫ.in euidētia hui⁹ l Si aūt vtroqꝫ tpe eſt capax tunc vꝫ relictū
indiſtincte vt hac.l.⁊ ad hoc ff.de iur fiſ.nō intelligiš. b
§.qñ aūt. Qñ aūt altero tpe eſt capax altero nō capax
tūc eſt relictū indiſtincte ſm quoſdā.arg eius ꝙ dī de
herede eꝫtneo.vtrū altero de trib⁹ tpibus ſi ſit non ca
pax repellatur vt d.§.in eꝫtneis. ⁊ arg.ff de his qbus
vt indig.l.ſi §.j vbi reqritur ita ꝙ legatarius cui ta
cite relinquitur ꝙ vtroqꝫ ſit non capax quo ad hoc
vt heres qui fidē de ea dando accōmodauit puniaš
⁊ ita vtrūqꝫ tpꝰ ibi regritur.ita dicamus hic requiri.
Alij dicūt ꝙ ſi tpe teſtī legatarius ſit nō capax.ſꝫ tpe
mortis capax ſit ꝙ tꝫ legatū ar eius ꝙ dī teſtō rupto
ꝯ tabulas nam legata ex eodē debētur ꝯiunctis pſo-
nis puta liberis ⁊ ſiñb⁹. vt ff de le.⁊ me ꝯtab bo.poſ.
pe.l j.⁊ ſufficit fuiſſe capacē tpe teſtī.⁊ tpe mortis vel
ſaltim tpe mortis tm̄. vt.ff.de leg.ꝑſ. ꝯtab bo.poſ.l.in
ternenit illa qđ. ⁊ ꝙ tpꝰ mortis tm̄ ſpectari debeat
ꝓbaš ex eo ꝙ dicit legata cedere a morte teſtōris. vt
ꝫ.de ca.tol.l j.§.j.cū.l papi ⁊ ff de fur a titio ⁊ inſti.de
le §.ſi pecu.ſ R.ſi ⁊ ꝓ hoc facit ꝙ alibi dicūt.ſ.ſi.vl eū
tū expectandū.ff.ad mace.ſi filius iij.⁊.l.ſe.⁊.ꝫ. ſi ma-
ioi factus ratū habuit p totū ⁊ de ꝑci.imp. diſſe l.viii
9 nerſis.ff.de iure fiſ.nō intelligiš § qñ aūt in.§.ſi.† Re-
ſtat vt videmus de tertio capſo.ſ.qlr̄ qs tacite rogeš
⁊ certe tūc dī tacite qs rogari.neqꝫ teſtō neqꝫ codicil-
lis rogaš qs de aliq̄ dādo.ſed domeſtica cautione vel
cyrographo ſe obligās hꝫs legatarius vel fideicō ad
aliqd dandū nō capaci vel ſimplr polliceš ſe daturū.⁊
hoc ꝯſtat vel p publicū inſtr̄m ꝙ poſtea appareat vl
propter alias ꝓbationes legitimas reperitur. ve ff de
his q vl indig.l.ſ fraudē ⁊ de iu.fiſ.l.iij § qrit §. pđ at.
⁊.§.tacita ⁊ de le j.l.in tacitis ⁊ tetigi.ꝫ.in expoſitiōe c
lr̄e ſup illo ṽbo tacitū fideicō. Itē ⁊ tacite dī qs ro-
gari ſiue teſtō ⁊ codicillis obſcure rogeš hoc mō ro-
go te vt titio fundū des de q̄ te rogaui vl ſi dicat ro
go vos hꝫdes vl legatarij vt ei⁹ ꝙ a vobis petij fidē
preſtetis.vt hec legūtur ff de iu.fiſ.l.ita fidei.ſecus aūt
dicerē ſi in teſtō vel codicillis de certo fundo rogaui
hꝫdē ⁊ ita palā.nā lꝫ poſtea dicat illa ṽba ꝙ a vobis
per fidē ꝑſtetis.nō tñ ꝓpterea erit tacitū fideicō vt.ff.
de iur.fiſ.l.iij.§.j.⁊ ita ſm hec ibi male dixit Jul. q dī
eſſe tacitū ſꝫ corrigiš ibi in ſi.§.lꝫ ille §.ait poſſit ītelli
gi vt ibi no.⁊c ⁊ alijs multis mōis dī qs tacite roga
ri:q̄ dic vt in ſumma do.Azo.ti. de fideicō ⁊ § tacitū.
10 ⁊ tetigi.ꝫ in expōne lr̄e ſup illo ṽbo tacitū † Supeſt
vt de quarto articulo videam⁹.ſ.verū puniaš:⁊ q̄ pe-
na ille q fide tacite ſuā de reſtituendo alicui nō capaci
accōmodauit circa ꝙ ita dōm eē cū qs ita tacite ro-
gaš ⁊ fidē ſuā ꝑſtat de reſtituendo alicui nō capaci oī
tpe.aut nullo tpe capaci.aut capaci aliō tpe ⁊ aliō nō
capaci.ſi capaci oī tpe rogaš qs reſtituere ꝯ nō puniš.
vt in hac.l.⁊ tꝫ relictū.vt ff.de iu fiſ nō ītelligiš § qñ ⁊
ꝫ.ēt dixi.⁊ hꝫ ēt eſt veꝝ ſi ille cui ꝓmiſſuꝫ eſt reſtitui ta

a ❡ Eſt. viđ. ꝯrā arē.ī.l. cēturio.ī colū.xxviij ṽ. ij rñdet idē bal de vul. ⁊ pup ꝙ fi-deicō. taci-tus induciš ex eo ꝙ fuit ꝓhibita eꝫ familiam.

b ❡ Capere. Adde frā. are.in l.cen. in xxij col. ṽſi circa.v. qđ. Ibi ſed aduerte de vul ⁊ pup. ꝙ ṽba capi-at ⁊ accipi-at de ſui na tura nō im portāt trāſ lationē do-minij et de importātia iſti⁹ ṽbi ac-cipiat vide alex dimo. in ꝯſi xij in iij.co m.iij. parte.

c ❡ Et neceſ ſarijs.ſꝫ nū quid frater fratri ſit ſu us hꝫs ne-ceſſari⁹ viđ d.bar. ſoꝫi. in.l.q duos in.vj.col.cir ca ſi. ver v. ꝗ ectu.ō his q̄ pene no.

cite sit capax vtroq; tpe ⁊ tpe mortis testõris vt.s. te tigi in expositiõe lre. Si aũt ille cui dãdũ erat fuit capax altero tpe: ⁊ altero tpe non: tunc si tpe testi. fuit capax: tpe aũt mortis testõris inuenitur capax tũc rogatus in nullo delinquit. ⁊ iõ nõ punitur ⁊ iõ legatũ remãet penes ipm rogatũ: qȝ est ver: nisi fidẽ accõmodasset de dando ei vel si efficeref nõ capax: nã tũc delinquit: vt hic puniunf. ff. de iure fis l. iij §. queri aũt sibi vl ecõtro ⁊c. ⁊ ff. de his quib⁹ vt indig. l. vt in fraudẽ. §. j. Si autẽ ille cui dando fuit tacite fides accommodata erat non capax tpe cõditi testi: in morte autẽ capax inuenif vt qi a deportatione restitut⁹ est vl filii de cõ desijt esse nõ capax: tũc hrs q accõmodauit fidẽ bñ deliquit qi fidẽ accõmodauit de dãdo nõ capaci: sed parcitur ei vt nõ puniatur. vt o §. qñ aũt. in pn. ⁊ in fi. Sed an relictũ teneat est opinio de q̃ dic. vt s. dixi in. ij. c. Si aũt ille de quo fuit fides tacite accõmodata. s. de ei dãdo erat talis: qui oĩ tpe erat nõ capax. tũc punif hrs rogatus: aut erat hrs rogatus tacite de restituẽdo nõ capaci hrditatẽ: aut partẽ hrditatis aut singularẽ rem. Si totã hrdi. erat rogatus restituere nõ capaci: tũc quarta q̃ apud eũ remanere debebat auferf ei: ⁊ applicabif fisco dodrãs: aut etiã q nõ capaci restituẽdus erat: fisc̃ cõfiscabif. Si aũt non de tota hrdi. fuerat rogatus: sȝ de parte tm̃ hrdi. vel de re singulari: tunc ⁊ quo ad illã partẽ q̃ pmisit resti hrs nõ hȝ falci. sȝ fiscus: in alijs aũt relict⁹ bñ vtetur hrs falci. vt hec legũtur. s. ad. l. falci. l. iij ⁊. ff. de iure fis. cũ tacitũ. ⁊. ff. de his qb⁹ vt indig. hrn ⁊ ad. l. falci. l. bñficio. ⁊ de vsuris cũ quidã § in tacito. Legatarius aũt vel fideicõ singularis qui dedit fidẽ de restituẽdo nõ capaci totũ pdit cũ nullã falci. debeat retinere ⁊ sic totũ legatũ erit illi nõ capaci dandũ vt. ff. de vul. substi. cõhendi. §. cũ filie insti § ⁊ ad l. fal si interueniat §. nunq̃. ⁊ idẽ in vniuersali fideicõ. rogato aliũ restituere: q nõ dȝ vti fal. vt. s. ad treb l. pe. nisi in casib⁹ q no. in. d. l. pe. idẽ dico i eo. s qȝ totũ debebit cõfiscari qi qȝ aufertur indigno applicaf fisco.[a] vt ar. ff. de inof. test. l. pa. §. meminisse in fi j rñ. qi sicut dodrãn qui auferf fideic. vñ indigno applicaf fisco: ⁊ quadrãn qui apd hrdes remanere debeat si hrs fuisset dign⁹ si pp tacitã fidẽ q̃ accõmodauit. est indignus dico sicut qi accõmodauit: ille dodrãs: ⁊ ille quadrãs cõfiscaf in dictis. ll. dz sic. ⁊ hoc totũ singulare fideicõ cõfiscabif. qȝ fideicõ. erat totũ fideicõ dandũ si fuisset dignus. Sȝ qd si palã qs est rogatus dare nõ capaci. rñ. vt. s. dixi circa lrãm. s. qȝ nõ rogatus nõ punif vt. ff. de iur. fis l iij in pn. legatũ tñ nõ tȝ ex quo legatarius est indignus. ⁊ nõ capax. vt in supioribus dixi. Itẽ qd si clã. Itẽ etiã palã hrn rogatus est dare nõ capaci. rñ. leo pualere qȝ palam factũ est: vt sic nõ psumaf in fraudẽ. l. fidẽ tacite dedisse: ex q̃ ẽt palã dare rogat⁹ est. ⁊ ff. de iur fi l. iii §. si qs palã. ⁊ sic in dubio pniores esse debem⁹ ad soluẽdũ q̃ ad cõdẽnandũ. vt. ff. de pe l. interptatiõe ⁊ l. si preseo. cũ filijb⁹. Restat vt de. v. ⁊ vlt. cap videam⁹. s. qñ ⁊ qb. cas. excusef qui tacite fidẽ de restituẽdo nõ capaci accõmodauit: ⁊ quidẽ certe sunt psone q̃ excusanf et quib⁹ petitur. i. puniũtur si fidẽ accõmodent de dãdo nõ capaci vt est sunus rogãtin. Itẽ alr⁹ rogãtis. vt. ff. de his qbus vt indig in fraudẽ. § si ⁊ ad l fal. si tacitũ ⁊ est rõ q̃ pãlitaris qi obedire tenenf put in ipis ll dz. est ⁊ tertius q nõ punif puta palã rogatus. vt s. pbaui. Itẽ in casu penis mitigaf lȝ nõ remittaf in totũ: vt puta ipi rogato. si se deferat. vt. i. tit. de his q se deferũt. ⁊ ibi plene de hoc dicef. ⁊ hȝ in hac. l. fisc⁹ nõ spãle l delatione bonoȝ q̃ sibi fit. Itẽ ⁊ iuro rõe. vt ibi nõ est delictũ cesset delatio de offi.

[a] Fisco. ad de eundem odof. in l. p bibitã. ff. de iur. fis. ⁊ qd fuidẽ dictũ fuit in ar. o.

Summarium.

1 ☞ Palatinorum officium circa que versetur.
2 Presidis prouincie appellatione. ⁊ presidis simpliciter prolati sine adiuncto quis veniat.
3 Secta qñq; in bonaȝ qñq; in malã partem accipitur.
4 Officij necessitate excusatur quis a calũnia. ita qȝ q̃uis non probet non videantur calumniari.
5 Iussus superiorum excusat: ⁊ illicitum alis. facit haberi pro licito.
6 Inchoare aliquã rem de nouo. ⁊ inchoatam ab alio prosequi. diuersa sunt.
7 Iussus ⁊ mandatum differunt.

Mouente. Sciendũ est qȝ qui defert bona in fiscũ probare debet ea ptinere ad fiscũ. vt. ff. de iure fis. l. nõ tm̃ ⁊ l. fenor⁹. alioqñ i. si nõ pbat punitur penis delationis falsi quas penas not. s. in rub. j. e. ex varia q em̃ nõ pbat calũniari vr. vt. s. de aduo. diuer iudi. l. j. Sed qdã sunt q a dict̃ penis excusanf certis de causis vt ẽt si nõ pbẽt nõ vñr calũniari. nec puniunf pẽis calũniosi delatoris de qb⁹ vult dicere ista l. ⁊ in pñti. l. ponif ita casus qdã accessit ad pncipẽ ⁊ ita pposuit corã eo dñe ego sũ vr officialis. siue vr palatin⁹. ⁊ vos scitꝭ qȝ offim̃ palatinoȝ ẽ pcurare oĩ via q̃ possit qȝ bõa vacãtia ad fiscũ pueniãt. Sciatis aũt qȝ ita fuit de scõ. s. qȝ titi⁹ detulit fisco bõa vacãtia. ⁊ qi forte nõ bñ psequebaf illã delationẽ vl forte qi meũ offim̃ erat vt dixi qȝ sum palatin⁹ pcurare qȝ bona vacãtia pueniret ad fiscũ mãdauit mihi pcur. fisci vl pcur. cesa. qȝ ego cũ illi⁹ delatiõis a titio ichoatã cõueniẽti diligẽtia istruẽs ego aũt laboraui ⁊ studui q̃tũ potui sȝ nõ potui pbare illa bõa vacãtia eẽ ita succubui. ⁊ ecce videte ea ⁊ inspicite si verũ est qȝ ego feci qcqd potui p fisco vt bõa pueniret ad eũ ⁊ si aliqs incepit istã cãm delatiõis ⁊ nõ ego. mõ veniũt qdã aduersarij mei ⁊ vadũt dicẽdo qȝ penã falsi delatoris debeo sustinere. ⁊ iõ q̃ro a vobis an verũ dicãt. ⁊ qd ego habeã facere. Iperator: rñ ⁊ dicit qȝ hi dicũt nõ dicũ i verũ nã triplici rõne dicit Iperator penã falsi delatoris euitas. j. rõ est qȝ illõ qd tu fecisti rõne sollicitudinis officij qȝ gerebas fecisti eras em̃ pala offim̃ est bona vacãtia sollicitare ⁊ pcurare qȝ ad fiscũ deueniãt. scõa rõ est qȝ pcu. fisci vel pcur cesa. iussit te cãm inchoatã ab alio delatã cõueniẽti diligẽtia istruere vñ iussus eoȝ te excusat. tertia rõ est qi mun⁹ pdicti delatoris tu nõ scepisti sȝ ali⁹ lecepit ⁊ tu iussu pcu. ce. illõ psecut⁹ es. ⁊ hoc apparet ex lra actoȝ seu cãe q̃ acta pcib⁹ inseruisti ⁊ ego ea legi. ⁊ pptera dico tibi qȝ habes illud facere. s. ire ad pside puincie ⁊ dicere ⁊ ostẽdere pdicta ⁊ sis securus qȝ ipse reuocauit oĩa pdicta ad sollicitudinẽ suã pp istas tres rõnes et puidebit diligẽter ne aliqd i psona attentetur. ⁊ qȝ aliq̃ penã ob dictã cãm nõ patiar⁹. qi si tu patereris eẽt cõ obseruãtiã q̃ cõmet ne seruaf meo tpe ⁊. h. d. cõcor. ad hãc pone. s. ti pri l. si lrãm sic expono mouẽte ita cõstrue. lector actoȝ q̃ pcib⁹ inserta sũt manifeste declarat te suscepisse ipm delatiõis mun⁹ nõ volũtarie sȝ nõ monitiõe officij sollicitudine q nemo iussu pcu. sub. q iussit cãm ab alio delatã cõueniẽti diligẽtia instruẽs. ⁊ dic mouẽte sollicitudie. qi incrãt officiales pdic: i suũ officiũ fideliter ⁊ sollicite facere vt. s. ti pri. l si. ⁊ ar. i autẽ. iusiurandum qd pte ⁊c. in prin. ⁊ p totũ merito sollicitudinẽ debẽt habere in officio ⁊ alia sollicitudo eos mouere debet vt officiũ suũ bene faciãt. qi nemo eterne salutis imemor esse debet vt. s. ad. l. iul repe. l. offi-
cij. l. qd geris. erat em̃ iste officialis palatin⁹[b] ⁊ officiũ palatinoȝ est inquirere bona vacãtia vel q̃ alio modo ad fiscũ deferunf ⁊ sollicite curare. vt ad fiscũ pueniãt vt. s. ti. pri l si in prin. ⁊ leguñf p pñ. vt ibi dz. lȝ posset dici qȝ ali⁹ officialis erat. vt. s. dicã quin p vel imo iussu procu. ⁊c. q. d. tu suscepisti mun⁹ delationis mouẽte sollicitudine officij immo etiã iussu procu. et repete mouẽte et qd dicit. iussu dic proprie potiũ. vt s. imponet necessitatẽ ⁊ si iussus talis psone cui necesse sit obtẽperari. puta iussu superioris ad qd. s. de iure fis. prohibitũ et ff. de his qui not. infa. l. furti. ⁊ §. qui iussu. et desẽdit procuratoris. s. fisci vel cesaris qui rõnalis dz. vt s. de modo mulctarũ. l. ij ipsi enim sunt tales q iubere possunt. nã maior est ali⁹ officialib⁹ post comitẽ rerũ priuataȝ. vt no. s. de bonis vacã si qs locosebo. ⁊ qi iussus eoȝ excusat. vt arg ff. de his quib. vt indig. l. in fraudẽ §. si. ⁊ de bonis libe. q̃ cũ maior. § si patris. ⁊ de iur. fis. prohibitũ vt cãm sub qui se iussit vt cãm ⁊c. ⁊ dic cãm. s. delationis bonoȝ in fiscũ. ab alio puta ab aliq̃ delatore. et illud est tertiũ ius qȝ te a penis delatoris falsi excusat. s. qȝ ali⁹ ichoauit cãm nõ inde latã i. deferri aptã vel inchoatã cõueniẽti. i. alias cõgruẽti ⁊ dic cõueni. ti. s. officio qd geris. diligẽtia. i. sollicitudine ad q̃ teneris p officiũ qd geris. vt. s. in pn. l. dixi instrueres i. mtus instrueres. i. ordinares puta citãdo aduersario ⁊ dari faciẽdo copiã reclamãdi. vt s. ti j l. si Et si cõparẽt aduersarij vtẽdo testib⁹ ⁊ instrumentis ⁊ alijs omnib⁹ q̃ ad ordinẽ causarũ pertinẽt et studẽdo qȝ bona pueniret ad fiscũ cũ in predictis oĩbus fideliter ⁊ sollicite procurasti. sed vbi potuisti pbare ⁊ ita fiscus succubuit. nõ ipm sȝ delatiõis mun⁹ qȝ est. i ⁊ dic mun⁹. s. officiũ siue necessitatẽ delationis. voluntariũ. sub f. necessariũ tñ pp ter iussum superioris. tũ pp officiũ qd gerebas. Itẽ ⁊ nõ est volũtariũ tibi ad inchoandũ. qȝ iam alius inchoauit. delationis. s. aliquorũ bonorũ ad fiscũ mun⁹. expone. vt ff. de mune et hono. munera suscepisse te. qui proposuisti qõnẽ principi. actorũ lectorũ lector i. lectura. actor dicte cause demonstrat qȝ alius inchoauit istã causam. ⁊ nõ tu nã in ipsis actis cõtinetur qȝ titius fuit delator sed tu postea propter officiũ qd tu geris et etiã iussu pcur. cesaris prosecutus fuisti causam q̃ sȝ acta cause. precib⁹ sub quas porrexisti principi inserta i. int⁹ texta. Sicut enim in tela oĩa fila texuntur ita in libello precũ inter alia scripta erãt acta cause predicte. alias inserta i intus serta i ordinata qȝ ordinata erant illa scripta in libello precũ scripta manifesta declarat et sic nõ indiget pbatione. qi q manifesta sunt nõ indigẽt pbatione ea pp ter qȝ ita est qȝ illa q. s. dicta sunt. cõcurrũt in te ea proter ⁊c. ⁊ accipe qȝ est i. presens pro

feu puincie vir clarissimus reuocabit ad suā sollicitudinem neqz in
2 tua psona attēptet q̄ subaudi si fiat est alienū secte tēpoꝝ meoꝝ. † et
dic pses puincie .i. ois q̄ preest prouincie naz sub his vbis ipse pses
z proconsul z puincie ptinet. vt. ff. de offi. psi. l. ex oib⁹ z. l. legat⁹. z. ff.
de accu. in pn. sec⁹ aūt si diceret pses z nō subiaceret puincie. qꝛ tunc
ois magistrat⁹ siue supillustris siue illustris siue spectabiles siue cla
rissimi cōtinent. vt. ff de offi. p̄. l. j. z in aut. de mā prin. § sit tibi studiū
vir clarissimus naz ipse vir clarissim⁹. vt hic z. j. de ca. lar. tit. l. preci.
z. s. de epali audi. l. raptores. a sollici. suā reuocabit .i. sollicite procu
rabit. ne qd .i. ne aliqd attemptet .i. fiat subaudi. ꝯ exactiones z rōnes
quas habeo q̄ supra numerate sunt .i. dicere ne penā aliquā patiaris
nam tria te excusant offiti q̄ geris. iussus procur. z q̄ alius cām in
choauit. lz q̄ nō pbaueris penas delationis non patieris q̄ aūt sunt
ille pene notabitis plene. s. in rub. huius ti. q̄ si fiat z attēptet aliqd
3 cōtra te. est alienū .i. extraneū. secte .i. ꝯuersationis. † z ponit hic secta
in bona parte .s. p ꝯuersatione bonoꝝ: sz alibi in mala parte sumit .s.
pro cōuersatione infideliū vt hereticoꝝ z similiū vt. s. de here. z ma.
tēpoꝝ meoꝝ .i. q̄ seruat tpibus meis z ex l. ista colligunt aliqua no.
primum est q̄ offales in suis officijs dūt esse soliciti vt hic z eā dicit
officij solicitudinē. z merito dūt esse soliciti. nā iurant suū offm̄ fide
liter exercere z solicite vt in aut. iusiurandū q̄ pre. ab his qui admi.
si is in prin. l. j. z. in § j z p totum z ar. s. tit. proxi. l. si z ibi de hoc dixi
a q̄ iuramentū seruandū est⁹ qꝛ nemo diuine salutis p̄sumit esse inte
mor. vt. s. ad. l. iul. repe. l. pe. z qꝛ dicti officiales dūt eē soliciti in suo
offō rōne solicitudinis officij sui deferāt aliquos vel bona aliquoꝝ
in fiscū lz nō psit pbare nō tn̄ calūniari videnf nec puniunf penis ca
4 lūniosi delatoris. † vn̄ colligimus hic q̄ pp necessitatē z solicitudinē
officij q̄ qs gerit excusaf a calū. vt et si non pbet nō videaf calūniari
vt hic z ad hoc facit. s. qui accu nō pos. l. ij. z. ff de his quib. vt indi. l.
tutorē. q̄ p hoc excusef a penis taliōis z infamie. z ab extraordinaria
z forte a crīali de qua dr. j. l. oēs qꝛ oēs iste pene z. l. hui⁹ ti locū hūt.
Itē no. q̄ si pcur. fis. vel cesa. iubeat aliq̄ cām delationis psequi. qꝛ lz
ille cām illā nō pbet tn̄ nō ponit penis delationis vt hic. vn̄ colligi
5 mus hic illō no. s. qꝛ † iussus supiōris excusat⁹ z licitū facit q̄ al's eēt
b illicitū nō q̄ ꝯcordat. ff. de his qui no. in. l. furti. § qui iussu. z. ff. d his
quib⁹ vt indignis. l. in fraudē. § si z. ff. de bonis lib q cū maior. §. si pf
z. s. de in fis. l. circa z l. pbibitū cū suis siblibus ¶ Item no. q̄ si aliqs
cām delationis ab alio inchoatā psequif qui lz nō pbet nō punitur
6 pena delationis vt hic † vn̄ ex hoc colligim⁹ q̄ aliud iure est cām vel
aliq̄ rem inchoare de nouo. z aliud inchoatā ab alio psequi vt sta. l.
habem⁹ hic in delatione bonoꝝ fisco scās idē in edictis pponēdis n
iudice. vt ff de iud. l. edictū idē in delatione. vt. ff. de ser ijs. l. in ofone
in fi. l. idē in opis nou. vn̄ qꝛ in noui. opis hz locū nō in veterib⁹ re
ficiēdis. ff. de no. op nū. l. j. § si quis edificiū z ita habem⁹ ex hac. l. tres
casus in qb⁹ qs euitat penā calū. sunt z alij plures quos dic vt plene
no. i. z. oēs z tetigi. s. circa rub. hui⁹ ti ¶ Itē no. p̄sidē eē clarissimū
ad q̄ facit j de cano. lar. ti. l. pci. s. de epali audi. l. raptores. sed oppo
nitur ad. l. istā s ad id q̄ hic dr q̄ iussus siue mandatū pcur. cesa. vl fis.
excusat officialē a pena delationis. sz vr q̄ iussus nō excusat delato
rem imo vterqz s z delator z mandator punit z iō obstare vr q̄ dr
ff. de iu. fis. l. ij § diuus pius. z. l. delator ad cui⁹ ꝯ solutionē ita dr vno
mō ibi in. l. ꝯ. fuit mandatū priuati hois q̄ nō est necesse imo volūta
riū: vt. ff. man. si tibi mādauero §. sicut aūt supra de pcu inuitus. hoc
aūt pcur. cesa. fuit mandatū qui supior est. z iō necessariū. ar. dicti §.
q iussu. ff. de his qui. no. l. furti z sic excusat ar ff d his qui vt ind. l. in
fraudē §. si vel pōt dici alio mō z sic qꝛ z hic z ibi sunt officialis qui
mādauit sz hoc iussit p̄nt dicit lra: ibi aūt mādauit z iō hoc excusat
7 ibi. nō. † Nā inter iussum z mandatū est differētia. nā mādatū est cui
nō est necesse obediri. Sed sponte suscipif vnde qn̄ supior siue iudex
mandat nō vr curare si nō obediaf. z iō tale mandatū nō excusat. sed
iussus est cui est necesse obediri vn̄ qn̄ superior iubet tūc vr sibi obe
diri velle z iō iussus excusat ad hoc ar in insti. de act in §. sed hoc vr
z. ff. man. l. j pōt autē l. ista intelligi scdo mō z casus in ea poni. per. l.
ff. de iu fis fiscus §. delationis vbi dr ponamus q̄ pcur. cesa credebat
quandā pecu. q̄ aliquis retinebat fisci esse ad fiscū vel ad suā admini
strationē ptinere. vn̄ cepit illā pecu. noie fisci petere z asserere ad fiscū
ptinere z ad suā adminstrationē spectare nō potuit pbare hic z ita pe
cunia remāsit penes illū q eā habebat. z nō apparuit esse fis z. pcu. asse
uerat fisci esse modo qrit nunqd videaf pcu. functus esse opa delatio
nis calūniosi vt sic puniaf z dicit intriscō. q̄ nō. qꝛ pp offm̄ q̄ gerebat
hoc fecit vn̄ solicitando officij eū excusat z hoc dicit lra z aūt expono
vt. s. sz ista positio casus nō exēplificat nisi de vna rōne excusationis
tn̄ z ista l. ponit tres rōnes vn̄ nō facit ista positio nisi ad vnā rōnez
excusationis tn̄ s. suā solicitudinē officij z illa tn̄ allegaf in gl. or. hic
posita tn̄ nō est pfectus casus ad totā istā. l. sz ad ptem ei⁹ tn̄ vt dici. z
ita ista lex. ff de iu. fis. fiscus §. delationis. est aūt ponēd⁹ casus pfecte
ad totā l. vt in pn. posui z sic pōt dici q̄ hz fiscus in hac l. ius spāle s. l. bo
noꝝ delatione que ei fit ¶ Itē z ius cōe s. in eo qui excusatum hz eū
qui pp officij solicitudinē vel pp̄ter iussum superioris vel qꝛ cām in
choauit vel aliqua bona defert vt etiā si nō pbet nō puniaf. Odof.

Summarium.

1 ¶ Deferēs ex necessitate defēsiōis. excusaf si nō pba
uit intētiā: iō q ad sui defensionē aliqd fuit excusaf. 2.
3 Deferens bona in fiscum z non pbans infamiā incur
rit: nisi exceptiōis z se defendando hoc faciat.

Nulla macula. Sicut supe
rior. l. pri. di
ci. ita z hic dicēduz est q̄ si aliquis defert
bona in fiscū dz pbare ea bona ptinere ad
fiscum z si nō pbat punif pena calūniosi delatoris vt a
ibi dixi z q̄ sint ille pene no. s. in rub. z tāgunt. j. l. pe.
sz quedam sunt q excusanf a dictis penis: vt et si non
pbēt nō videātur calūniari z nō puniant inter quos
sunt illi q ad sui defensionē z in modū exceptionis
deferūt. nā z ipsi excusanf. de illis vult dicere ista lex. z
in ea pono sic casuz cum bona titij essent vacātia. z sic
ptinerēt omnia ad fiscū. sei⁹ amic⁹ me⁹ p antiphrasis
detulit fisco me possidere quādā domū puta titianaz
q̄ erat de dictis bonis vacātib⁹. vn̄ fisc⁹ misit p me z
interrogauit me si ego possidebā domum titianā q̄ et
erat de bonis vacātib⁹ fisco delatis ego ad meā defē
sionem z in modum exceptiōis dixi me nō possidere:
sz dnm̄ Hugolinū de scānabeccū vicinū meū. certe fi
scus agat cōtra dnm̄ Hugo. z succūbat qꝛ nō potuit
pbare nō ppterea ego incido in crimē vel maculā de
lationis nec delatoris calūniosi pena debeo puniri et
si nō pbaui dnm̄ Hugoliqū p̄dictum. z est rō lz non
dicat lra. qꝛ q̄ aliū noiaui quodāmō coact⁹ feci z po
ti⁹ fecisse videor vt delationē ꝯ me factā repellerē q̄
vt aliq̄ deferre vellē. z. h. d ꝯcordat ad hoc. j. l. pri. li
terā sic expono nulla macula .i. turpitudine vr macula
z dic macula .i. Ifamie. nā pprie dr macula ꝯ famā vel
crimē .i. cām crīs deferere z nō pbare. qꝛ ex hoc. efficif
qs calūniator: nō q nō pbat calūniari vr. vt. s. d adūo.
diuidi. l. j. z multe pene imponunf ex dicto crie. quas
no s. i rub z dicet. j. l. pri. delatores .s. calūniose asper
gif .i. deturpef sicut eñ q i turpi aq̄ balneaf deturpa
ret se. sic qui criminib⁹ se inuoluūt aspgi eoꝝ turpitu
dinē dr z balneari. z deturpari .s. delatus ab alio. do
mū q̄ daret de bonis vacātib⁹ possidebat. q s. monue
rit q̄ est. i. z ordina sic lram. demōstrauit nō se sz aliū
ei⁹ rei possessorē eē ꝯtēderef. ab officialib⁹ fisci fūdū
vl domū possidere z dic eū officialib⁹ .s. fisci puta a pa
latin; quoꝝ offm̄ est bona vacātia inquirere. z ad fiscū
ptinere. vt s. ti. pri. l. si. fūdū seu domū fisci .i. q̄ ad do
mū ptinebāt qꝛ erat de bonis vacāntib⁹ fisco delatū. nā
bona vacātia fisco ptinēt. vt. s. ti. pri. l. j. possidere ꝯtē
deref .s. p dictos officiales qꝛ ita denūtiatū erat eis. nō
se .s. vl aliū ei⁹ noie sz aliū nō eo noie sz suo pprio noie
possidētē ei⁹ rei puta dom⁹ p̄dicta. vl fūdi d qb⁹ erat
ꝯtētio. vt dictū ē. possessorē eē .i. suo noie pprio possi
dere: mōstrauit .i. dixit vl asseruit. z iō sic expono. qꝛ
siue pbas siue nō ip verꝫ est .s. q̄ h dt q̄ penā dlatiōis
1 nō patiaf et si nō pbet. † ex. l. āt ista colligūf aliq̄ nota
bilia. z statī no q̄ h dicit q̄ nulla macula aspgif ille
q eū offālib⁹ fisci ꝯtēderet rē fisco delatā possidere. z
asseruit nō se imo aliū possidere. lz eñ nō pbet tn̄ non
punif. vt h qꝛ q̄ ex necessitate nō ex volūtate vr dfer
re ar. s. l. pr. z mag: dlationē ꝯ se factā vr dpellere q̄
aliū dferre. ar. s. d iur fis dla⁹oi. z. l. ij i pn z l. fisc⁹. § si.
z. l. dferre § si cōez. z ar. ō d bo. li. cū maior. § si libert⁹
2 i pn. § z scdo rn̄. † z ita colligim⁹ q̄ q ad sui defēsionē
aliqd facit excusaf. ad qd fatie. s. vn̄ vi. l. ij z ff d iusti
tia z iure l. vt vis z ff ad. l. aql l quēadmodū z ff. q̄ vi
aut clā si l rē. §. sed ianuā cū si ¶ Itē z colligim⁹ q̄
ignoscif ei q nō spōte facit vt hic. z ad hoc facit ff. ad
l. aql. l. sciaz §. q cū alt. z. ff. ad fil. l. iij §. vtrū z si q̄dru.
pau fe. di. l. j §. si arietes. z pōt dici q̄ hac l. fisc⁹ vtif iu
re cōi. qꝛ excusatū hz eū q ad sui dfēsionē aliquē dfert.
3 ¶ † Ultio no eū q dfert bōa i fiscū z nō pbat puniri
i famia .i. notaf infamia q̄ ita colligif. h d. q̄ ille q ad
sui defēsionē i modū exceptiōis dfert aliquē i fiscū lz
nō pbet cām nulla macula exponif .s. Ifamie aspgif q̄
a ꝯtrario sēsu q directo z spōte nō i modū exceptiōis vl
dfēsiōis dfert aliquē i fiscū si nō pbat bn̄ aspgif macu
la .s. Ifamie nō pūt dici macula dr pprie ꝯ famam vt
colligif. s. d his q no Ifa. z ita p ar. a ꝯtrio sēsu hec no.
colligif hec. qd ar q est fortissimū vt. ff. de offi ei⁹ cui
mā. est iurisdi. l. j. §. hui⁹ rei. z ad hoc .s. q̄ delator non

a ¶ Seruandū est. Addō tn̄ q̄ ad h vt seruādū sit z obliget. licere ds iudiciuz s. iustitiaz z xitatē quo iū si alterū deficiat nō est seruādū. vt p d. bar. sozi. in ꝯsil. lxxvij. ver. supest. nunc ibi qꝛ tūc iuramētū j. s. parte z j ꝯ. lxviij in d. iiij rūdetur vbi ponit quot effect⁹ pncipales causat z ibi dem in vsi. iij hec opi. dicit q̄ est seruādū pp piculū aie me q̄ nō ca dit i iudeo. z vid d. ma ry sozi i ꝯs. vy. vn̄ vlte ri⁹ ad p̄dicta i ea pte pma qd iusm trās gressio est grauissimū peccatum z nūqd sit maius homici dio vel trās gressio vo ti z q̄ talis trāsgressor est infamis z dignitatē amittit et priuatur be neficio.

b ¶ Excusat. z an z qn̄ ex cusat vide fely in c. ec. san. ma. in. xuij. col. in ver. ix. nota de consti.

probat notatur infra. facit. C. de cal. l. nostris. et ff. de iu. fisci. l. ij. in prin. et l. deferre.

Summarium.

1 Civitatibus non deferuntur bona vacantia sicut fisco deferuntur.

2 Fiscum et rẽpub. quilibet etiã sine mãdato defendere potest: modo de iudicato solvendo satisdet.

3 Fisci vel reipu. defensores i causa delationis excusantur si non possint probare: nec incurrunt infamiam etiam si in causa famosa condemnentur.

Defensor alterius condemnatus actione famosa nõ propterea fit infamis. ibidem.

Ex varia. Sicut et supiorib⁹ ll. §. si eõdem primis ponit de quibusdã q excusant a penis delationis ita et ista ponit de quibusdã q excusant. nã q cãs reipu. defendũt penas delatiõis euitãt: et de his loqt ista lex in q ita formo casum uno mõ certũ est enĩ q palatini et advocati pcuratiões fisci agũt et defendũt cãs fisci i iudicio et ex iudiciũ. et tã fm cãs q̃s fiscus hz de bonis vacãtib⁹ vel alio mõ fisco delatis q̃ oẽs alias cãs. vt de pcu. fisci legit. C. de iur. fisci et de cõne fisõ. ptorũ. et de advocatis fisci. legit. C. de advocatz fis. de palatinis et sũib⁹ legit. C. ti. pri. l. vlt. et l. si q̃s. lo. ij. ponam⁹ ergo q bõa alicui⁹ dicebant ptinere ad fiscũ et iõ palatini vel pcuratores fisci vl advocati fisci ceperũt ista bona p fisco petere et dicere i denũciare q ad fiscũ ptinebant nõ poterũt pbare. vñ succubuerũt q̃rit nũqd sint puniẽdi tãq̃ sint debitores. et dicit impator q: ll. varie et diverse in h̃ bacten⁹ locute sunt. sz ex illa varietate ad hũc finẽ decursũ est. s. q dici debeat pdictos delatorũ criminib⁹ et penis nõ teneri q: p officiũ sui sollicitudinẽ faciũt. et certũ est oĩb⁹ q illi soli sunt execrabiles nũciatores: et puniẽdi q bõa fisco spõte deferũt sub. lz nõ dicat lr̃a. i. pp pmiũ cõsequẽdũ. et nõ pbãt q itẽdũt. h. d. cõcordat ad istã positionẽ. C. e. movente. lr̃am sic expono. ex varia. s. diversitate. q. e. s. nã q̃libet. l. de h̃ loquẽtes varia et diversa dicebãt in casu isto statutorũ. i. legũ. nã leges statuũt et determinãt et tñ decernũt penas eoꝝ et zct⁹ licitos ab illicitz ad qd facit. ff. de iust. et iur. l. j. sic expõ sit statuta i ll. C. de sentẽtijs ex pi. reci. statutz. et ff. q vi aut clã ad idẽ decursum est. i. devẽtũ est. vt. s. hi officiales puta palatini et advocat⁹ fisci de qb⁹ fit mẽtio. C. ti. pri. l. si vel pcu. ce. de q̃ fit mẽtio. C. ti. pri. l. si ei q q̃si reip. s. romanoꝝ q: alie civitates loco puatorũ hñr. vt. ff. de ver. sig. eũ q nec q: alijs civitatib⁹ nõ pñt bona vacãtia deferri. vt ti. pri. l. si. et q: eius loco est fisc⁹. vt. C. de cõsti pñ. l. j. cãs. s. quaslibz tã bonorũ vacantiũ q̃ alias defendũt et agũt q̃si op⁹ est vt erat in h̃ casu delatoꝝ. s. nõ pbantiũ et p h̃ calũniatiũ criminib⁹ nã crimẽ est deferre et nõ pbare. vt. C. l. pri. nõ teneant. s. bona si detulerint in fiscũ et nõ potuerũt pbare q̃re sollicitudinẽ officij fecisse viderent. cũ oĩbus. s. sapientib⁹. notissimũ est. et ideo nõ põt eũ revocare. eos solos. s. et nõ alios execrabiles. i. malos calũniosos et odiosos. nũciatores esse. s. bonorũ in fiscũ. q fiscũ deferũt. i. spõte et cã pmij cõsequẽdi et nõ pbãt q intendũt. nã et illi tales delatores criminib⁹ puniunt. nõ aũt illi q deferũt civitatib⁹ fm cyprianũ † q: civitatib⁹ bona vacãtia deferri non pñt cũ nihil capiũt de ipsis bonis. vt. C. de bo. l. j. nulla enĩ a civitas pmi. fisci gaudet [a]. vt. ff. ad muni. l. simile. vñ si fiat delatio civitatib⁹ de bonis vacãtib⁹ p nulla hr.

¶ Itẽ bene dixi spõte q: si ex necessitate faciat q nõ punit. vt. C. l. pri. et l. movẽte. tñ nulla macula exponit. s. infamie aspgitur ergo a 3rio sensu q directe et spõte aõ in modũ exceptiõis vel defensiõis defert aliquẽ in fiscũ si nõ pbet. ¶ Itẽ et bñ dixi cã pmij cõsequẽdi q: si deferet q nõ cã pmij lz nõ pbet non punit. vt. ff. si. re. l. ij. in pn. et l. deferre §. lz cõem. et hic q̃ dixi habeãt locũ sive i iudicio sive ex iudiciũ. pdicti officiales cãs fisci defendãt. põt aũt itelligi 3o mõ h. l. q̃si ex iudiciũ tñ defendit aliqs fiscũ vbi gr̃a qdã edificabat novũ op⁹ i q̃dã solo ego icepi asserere illũ locũ esse fisci ex aliq̃ cã cõfiscatiõis. et iõ nũciavi dicto edificãti novũ op⁹ ex iudiciũ p iactũ lapilli. et ita cepi cãm fisci. i. ius fisci defendere tali mõ vt dixi aõ potui pbare locũ illũ esse fisci nunqd puniat pẽa delatiõis et di q nõ. q: i defẽdẽdo cãm fisci vl reip. dixi locũ fisci eẽ. et certũ est oĩbus q illi tñ sunt calũniosi nũciatores q nõ defendẽdo sz agẽdo bona fisco spõte denũciãt cã pmij cõsequẽdi. et h̃ dicit. iste cas⁹ ponit. ff. de ope. no. nũ. l. j. i si et l. i puincialı §. si. et l. se. et fm h̃ expone sic lr̃a3 ex varia et c. dic. vt. C. vsq ibi hi s q̃cũq sint. q reip. cãs defendũ i ex iudiciũ puta defendẽdo ius reip. sive fisci pbibẽdo edificari i loco fisci. vel q õr fisci vel public⁹ eẽ. nõ teneat. q: defendẽdo cãm et ius reipu. sive fisci dixerũt locũ i q̃ edificabat publicũ eẽ. et iõ edificari pbibuerũt p opis novi. nũ. i fisco deferũt. nõ deferẽdo ius fisci. et agẽdo et spõte aũciãdo pp pmiũ 3sidũ. et fm hũc casum colligit q q̃libz nũciare põt novũ op⁹ noie reipu. si fiat op⁹ i loco publico vel q credat eẽ publ⁹ ad q faciũt pdicte. ll. ff. de ope. no. nũ. l. i paicıalı. § si. et l. seq. põt aũt. l. ista tertio mõ et planior itelligi vbi gr̃a bõa titij fcã fuerũt vacãtia et cũ nõ eẽt aliqs 3dictor: fisc⁹. s. res publica seu officiales eẽ bona illa apphẽdũt et sic respublica vel fisc⁹ possidet illa bõa: venit sei⁹ et cepit vẽdicare illa bõa a fisco dicẽs sua eẽ et ad se ptinere et nõ ad fiscũ ego veni ad defẽsionẽ reip. sive fisci. et excipiẽdo asserui bõa illa pbavit actor de itẽtiõe sua ego nõ potui pbare bõa pdicta fisci esse: et ita succubui et bõa nõ apparent eẽ fisci put ego asserverã i excep meo mõ q̃rit nunqd ego puniar pẽis calũniosi delatoris. et rñ impator: q ex multz. ll. q̃ loq̃bant ad h̃ devẽtũ ẽ C. q dixi debeat me nõ eẽ puniẽdũ q: h̃ ego feci defẽdẽdo cãm fisci q̃ alr⁹ eẽ movebat. et certũ est oĩbus q illi soli vt delatores puniunt q spõte agẽdo bõa fisco deferũt cã pmij cõsequẽdi et nõ pbãt. et h. d. ista l. facit ad hãc. l. C. l. pri. lr̃am sic expono fm hũc casum. ex varia et c. dic vt. C. vsq ibi. et hi q q̃cũq sint sive officiales sive alij. q reipu. s. romanoꝝ. cãs s q̃s aliq reipub. movẽt puta vẽdicãdo bona a re publi. q̃ respublica possidet defendunt. s. veniẽdo ad defensionẽ reipu. sine mãdato et i modũ exceptionis sive defensionis asseverãdo bõa pdcã fisci vel reipub. eẽ. delatoꝝ. scz calũniatiũ criminib⁹. est enĩ crimẽ deferre et nõ pbare vbi. C. dixi. nõ teneant. s. adversarij. q̃ agebãt 3 fiscũ seu rẽ pub. pbaverũt de itẽtione sua et lz isti defensores nõ poterũt pbare illa bõa esse fisci. q: in modicũ defensiõis defecerũt cũ oĩb⁹. s. sapiẽtib⁹ notissime ẽ et c. expone vt. C. vsq i fine. l. et ex. l. ista colligunt aliq̃ not. q. l. vocant statuta ad q C. de sntijs ex pi reci. l. statutz. et ff. q vi aut clã. ¶ Itẽ no † posse defẽdi fiscũ sive rẽ pub. et sine mãdato sicut et quẽlibz puatũ itelligo tñ pstãdo satis iud. sol. cũ nẽo idone⁹ sine satis. hẽat ratũ q̃tũcũq ostẽdat se hr̃e mãdatũ. vt isti. de sat. §. sz hodie et q cuiuscq vniver. l. j. i si et de pcu. fuũ. §. pub. et l. mi or § si. C. õ sat. l. vni. i si. cũ filib⁹. ¶ † Itẽ no. q si aliqs defẽdit fiscũ sive rẽpu. i cã delatiõis bõoꝝ fisco delatoꝝ et si nõ pbet nõ tenet subaudi. s. pẽa ifamie. nec alijs pẽis qb⁹ tenent calũniosi delatores vt h̃ idẽ eẽt et si defẽderet q fiscũ i aliq̃ famosa acti. dãnatur q: nõ efficit ifamis sz qd si aliqs defẽdat civitatẽ suã in aliq̃ cã famosa nõ dico i cã delatiõis bonoꝝ q: bõa civitatib⁹ õferri nõ pñt. vt. C. ti. j. l. j. sz i alia cã et famosa et dãnet aunqd efficit i famis. et ẽ dõm q nõ. vt. C. õ his q no. i fa. l. aemmẽ. et idẽ dicã si aliqs venit ad defẽsionẽ alicui⁹ puati sup aliq̃ famosa acti. nã lz dãnet nõ fit ifamis. vt. ff. de his q no. ifa. l. furti. § q alieno. ¶ Itẽ no q ille execrabilis õr delator. i. mal⁹ et calũniosi⁹ et odios⁹ q p modũ agẽdi spõte defert bõa i fiscũ et cã pmij 3sidit: talz si nõ pbet multz pẽis afficit q̃re aliqs gl. ord. tãgit h̃ sz ego eas dixi plen⁹. C. i rub. et ẽt ibi dixi q excusent a dictz pẽis. et q̃re dicã q spõte õfert et p modũ agẽdi et cã pmij 3sidit plene tetigi. C. s. expõe lr̃e pme põnis cas⁹. et p̃t dici hac l. q vtit fisc⁹ iure cõi vt sicut aliqs cãz puati alicui⁹ defẽdat: ex q̃ si 3dẽnaret suo nomine fieret infamis nõ efficit infamis defensor. ita et si aliquis in aliqua tali causa fiscum defendat nõ efficitur infamis vt in hac. l.

[a] ¶ Gaudet adde eundẽ odof. in l. j. C. de bo. vacanti. et qd ibidem dictũ fuit in apostil. quibus adde Bal. in consil. cccxxxvj. in. v. parte q singule civitates habent fiscum singularem.

Summarium.

1 Invigilare: verbum quid significet.

2 Penam si lex pro aliquo delicto imponendam dicat. nec pene qualitatem exprimat, iudicis arbitrio commissa censetur.

Omnes iudices. In l. presenti dicit dñs imperator. nos precipimus q oẽs iudices imperij nostri vigilare debeãt et intẽti esse circa puniẽdos delatores bonoꝝ devoluẽdoꝝ ad fiscũ. et si invenerint aliquẽ delatorẽ deferre bona in fiscũ sine pñtia advocati fisci puniãt eũ subaudi. s. ex ordinẽ put eis videbit. et est rõ q̃re dñt iudices pdictos delatores pũire q: regl̃a est q q̃cũq defert bõa i fiscũ dz cãz delatiõis icboare et 3plere pñte fisci advocato. ẽ enĩ aptissimi iur. q cũ pñonũ alicui⁹ i totũ vel i partẽ ceciderit i casuz pp quẽ ad fiscũ dẽat ptinere vt puta q: 3misit q tale dlictũ pp q bõa fisco applicãda sũt: vl q: decessit itestat⁹ sine itia decessiõe et sic bõa ei⁹ fcã sunt vacãtia i aliq̃ alio mõ bõa alicui⁹ dñt ptinere ad fiscũ q illõ pñmomũ fisci i cõib⁹ vẽdicãdũ ẽ hz q. ll. volũt puta vocatz oĩb⁹ 3dictorib⁹ et data ei copia reclamandi et pñtibus advocatis fisci. et dictã causam agẽtib⁹ et fm ordinẽ et formã iã retro et diu traditã in re. vel fm rectũ iuris ordinẽ et istud est primũ dictũ. scdõ dicit q: cõtingit aliqñ q multi delatores precipites sunt in deferẽdo et deferũt in fiscũ patrimonia que alij iure possident si predicti delatores aõ probaverunt delationẽ suã esse verã dicit imperator nos damnũ dicentiũ illis q ex tali delatione se lesos existimãt accusare criminaliter dictos

ctos delatores ꝛ cōtra eos seueritatē iudicis ꝛ cū ferro districto pu- niri facere. vel cū ferro p̄dicti iudices exequunt seueritatē suā ꝯ dela tores. qui caput ꝛ lingua eis abscindet. ꝛ hoc dictū facit ad l. istā. ī. d̄ cal. l. nfis. lfam sic expona oēs iudices. s. nostri imperij vel oēs iudi-
1 ces. s. nobis subditi. † inuigilare. i. valde vigilare. hoc est intētos ꝛ stu diosos ꝛ sollicitos esse. nā vigillare dr qs si studiosus ꝛ sollicitus ꝛ intē tus sit circa ea q̄ sibi faciēda occurrūt. ꝛ dormire dr qs si negligēs ꝛ tardus appareat ī his q̄ facere hꝫ vñ dr q̄ ius ciuile vigilātibus ꝛ non dormiētibus scriptū est. studiosis ꝛ sollicitis. nō aūt pigris ꝛ negligē- tibus. vt. ff. q̄ ī fraudē credi. pupillus l si. p̄cipimus. loquit inpa. s. sp̄ōte ꝛ p modū agēdi ꝛ pp p̄miū deferētes. quare aūt sic expona dixi. ꝛ ī. l. pri. ꝛ ordina sic lfam p̄cipimus oēs iudices inuigillare afficere. i. affi ciēdū penꝫ delatores sini fisci aduocātes denūciātes. ꝛ q̄ dixit lfa. sni fisci aduocato dic i. sine p̄stia aduocati fisci ad qd̄ facit. ī. ti. pxi. l. si. ꝛ ī. de aduo. fis. l. si. ꝛ. ff. de iure fisci si fisco aūt q̄ est sp̄āle fisco. nā secus est ī priuato vt statim dicā. denūciātes. i. bona aliqua vel p̄rimoniū aliqd̄ ad fiscū ptinere vel deuolui debere. ꝛ denūciātes. s. sp̄ōte ꝛ ī mo dū agēdi ꝛ cā p̄miȷ ꝯsequēdi. nā si excipiēdo coacte puta iussu iudicꝫ ꝛ nō cā p̄miȷ denūciatiōe nō puniret. vt. ī. l ij. ꝛ. l. iiȷ ꝛ. l pe. vt ibi dixi q̄ pōt dici ve̅ꝫ esse in pena infamie et taliōis de quibus dr. ī. de pena extraor. de qua loqmt. l. an pn. et q̄ sunt pene ciuiles ī pena criminali de qua loquit fine huius l. qꝛ nō sic excusat qs ab ea. vt ab aliis vt sta
2 tim dicā penis. s. extraor. arbitrio iudicis. † qꝛ cū dr in l. ī penā īponē
a dam sꝫ nō dr qualis esse debeat relinquitur arbitrio iudicis. * vt. ff. d̄ penis. l. sanctio legū afficere idem significat id qd̄ affligere odo. lꝫ ali qñ in bona parte ponat vt si dicam volo te beneficiis afficere. odof.

Summarium.

1 ☞ Fiscales res tractari debent presente aduocato fisci: alias sna lata eo absente nulla est.
2 Pena a l. non expressa arbitrio iudicis committitur: sicut tempus non taxatum a l.
3 Precipitatio subita. ꝛ sine dilatione reprehenditur.
4 Delatores calumniosi qua pena puniantur et nu. 5. vbi subijciuntur alie pene.
6 Delatores non probantes excusantur a penis callumnie ex causis octo excusationis ibi recitatis.
7 Accusator non probans accusationem excusatur a callumnia in casibus hic sigillatim traditis.
8 Officij necessitate accusandum (vt in tutore et curatore exēplificari potest) excusatur a calumnia si non probauit.

A Dvertissimi enī. Iure est. Ita est rō quare ī- ponit pena delatoribus denū ciantibus sine aduocati fisci p̄stia vt cuiuscūqz ī hois p̄ri- monio. i. siue totū p̄rimonium siue aliqua ps p̄rimonij ce ciderit in casum. s. pp quem ptinere debeat ad fiscum. vel ceciderit in casum. s. confiscandi q casus multi sunt et ponunt. ff. de iure fi. l. j. in quocūqz ergo de illis casibus bona p̄dicta vel p̄rimonium puenit vbi qꝛ ꝯmisit qs delictū pp bona eius debeāt pertinere ad fiscū: vel qꝛ de- cessit qs intestatus absqz legitimo successore et ita bona eius sunt facta vacātia. et sic debēt ad fiscū ptinere vel alia quacūqz ex cā bōa ꝯfiscā da sicut semp hꝫ locū q̄ dicit l. ista ī hac p̄ria parte. et legibus. l. vēdi- cetur q̄ est ī. i. dicere. vēdicent ꝑm. ll. leges vulūt q̄ si a nullo possidēt bona q̄ dicimus ad fiscū ptinere q̄ p comitē rex priuatarꝫ rite atqꝫ so lēniter deinde p rōnales incorporatio impleat: vt ī. ti. pxi. l. si qñ. lo secūdo si aūt possident ab aliquo dicta bona et ꝯtēdit aliqs ius hr̄e in eis cūc dari debēt copia reclamandi. et ꝯdicendi. et omnibus qui se volunt opponere ac in eis dicere se ius habere. et si constiterit nullo iure possidere vel vendicare posse dicta bona tunc nomine vendi- centur erarij siue fisci: vt. ī. ti. proxi. l vlt. ad idem. ī. de iure fisci. l. pro hibitum. et. l. defensionis facultas. retro iure ordine alia litera dicit retro iuris ordine. et vtraqꝫ bona si habes retro iure ordine plana est et dic quod ille retro ordine continet in legibus predictis. si ha- bes retro iuris ordine dic idest eo ordine qui retro id est antiquitus et hactenus ante ista tempora obtinuerit. et ille ordo similiter in p̄- dictis. ll. ꝯtinetur. fisci aduocatis agētibus. fisci aduocatis presentibus dicta in causam agentibus. nam extra quācunqꝫ causam bona ꝯfiscā da sunt que multe sunt: vt. ff. de iure fisci. l. j. semper delatio facienda est presente fisci aduocato: vt. ī. ti. proxi per totum tempus et si con tra fiat punitur delator vt hic. et idem est in omni cā fiscali. s. q̄ presen te fisci aduocato tractari debet. et si aliter fiat sententia non valet: vt ff. de iure fi. non intelligitur. §. diuus adrianus. et. l si fiscus. et supra de aduocatione fisci. l. finali. et argumen. supra titulo proximo. l. fina. Et est hoc speciale in fisco. nam secus in priuato vt. ī de repub. bo. possel. l. j. ī. de postu. l. velamento vendicetur. s. dictum p̄rimoniū noie fisci seu erarij. vt. ī. ti. proxi. l. si. sed qui hic est Visus et incipit ꝑm dictū et est locutus imperator. s de quadā pena extra ordi. q̄ imponit alicui eo q̄ denūciat bona in fiscū sine p̄stia aduocati fisci q pena vt īponē da ēi si delator p̄bet delationē verā eē. et ē īponēda ex eo solo q̄ sine fisci aduocati p̄stia dsert q̄si p̄sumat decep. cā fieri ꝯ fiscū talꝫ dlati

si fiat sine p̄sentia aduocati fisci. hec aūt loquit de qua dā alia pena q̄ crialis est ꝛ imponit delatori eo q̄ de- fert bona ī fiscū calūniose. vt possessores illoꝝ bonoꝝ calūniose vexet ex eo q̄ nō p̄t p̄bare talis delator suā delationē veram esse ꝛ ēt imponit. qꝛ ille delator erat ꝯsuetus tales calūniosas delationes facere: ꝛ iō poni tur ista pena de qua dr hic. ꝛ ad h̄ facit arg. ff. de penis capitaliū §. crassatores nonnulli. sꝫ aliq p̄cipientes. s. inferēdo indistincte bona q̄ alij iure possidēt. ꝛ dic p̄ci pientes. i. subito. ꝛ sine delatione deferētes ꝛ accipe q̄ est. ī. deferre nun cessat patrimonia ꝑm ius possessa. ex pone deferre. i. nūciare bona fisco iniuste tñ ꝛ execrabi- liter. qꝛ scienter calūniose denūciant bona que alij iu- re possidēt. hꝫ aūt hec dictio deferre alīs multas signi ficationes quas dic vt no. ī. in rub sed fiūt hec in ea si gnificatione q̄ mō dixi nō cessant sꝫ quotidie deferūt ꝛ ita multis crassantibus. i. delinquētibus opus est exē plo. vt. ī. ad. l. iul. repe. l. j. patrimonia ꝑm ius possessa. s. ab aliis damus. i. ꝯcedimus. oībus. s. possessoribus. qui se lesos extimāt. s. ex delatione a predictis facta ꝯ dela tores. s predictos iniustos ꝛ execrabiles ꝛ calūniosos. seueritatē. i duriciā ꝛ asperitatē ꝛ crudelitatē iudicū. nā seueri dēt esse iudices ꝯ delinquētes ī pena eis im ponenda lꝫ hec nō debeāt ī vultu oñdere. vt. ff. de offi. presid. obseruare. §. sꝫ in cognoscēdo. implorare s. accu sando p̄dictos delatores calūniosos. ꝛ petēdo eos pu niri cū ferro vt subijcit puta decapitari ꝛ linguā ab- scindi ferro. i. cū ferro districtā alia lfa dicit districtā si habes districtā. dic q̄ faciēt puniri p̄dictos districte cū ferro. implorabūt enī iudicū districtā seueritatē q̄ erat in puniēdo predictos cū ferro. si habes distractā a. nā predicti possessores qui se lesos extimant a calū- niosis delationibus implorabūt ꝯ illos delatores seue ritatē iudicū ferro distractā. i. executā. nā dicti poss ac cusabāt dictos delatores crialiter corā iudicibus ꝛ iu- dices ferent suā snias ꝯ eos. q̄ sniam madabunt exe- cutioni cū ferro. vt dicūt legi ī theodosiano. ꝛ ad hec facit ī. de calū l. nostri. ¶ Ex l. ista colligunt aliqua
1 no. † primū no. est q̄ cause fiscales oēs quecūqz fiūt su per bonis ꝯfiscandis siue super quacūqz alia retracta ri dēt presente fisci aduocato. vt hic ꝛ si ꝯ fiat snia sup illa cā lata nō vꝫ. vt. ī. de aduoca. fisci. l. fi. ff de iur. fi. l. non intelligit. §. diuus adrianus ꝛ ibi plene not. de hac materia. ꝛ ad hoc facit. ff. de iure fis. si fiscus ꝛ arg. ī. ti. proxi. l fi. ꝛ in cā delatio bonoꝝ. si nō fierit p̄sente fisci aduocato tractata punit delator vt h̄ dr ꝛ est hoc spe ciale in fisco. vt pp absentiā aduocati nō valeat q̄ fit ꝛ puniat delator secus est in priuato vt. ī. de postul l. velamēto. ꝛ ī. d̄ rep bonoꝝ pre. l. j. §ꝫ no. est q̄ delator q facit ꝯ. l. ista puta deferēdo bona in fiscū sine p̄sentia aduocati fis. penis afficiendus est q̄ intelligo s extraor- dinarijs arbitrio iudicis q̄ dicit lfa penas īponēdas
2 nō tñ dicit q̄s. vñ colligimus illud nō † hic q̄ cū. l. dicit penā īponēdā nec exprimit q̄ q̄ relinquit arbitrio iu dicis q̄ īponat vt hic ꝛ ad h̄. ff. de pe. sanctio sicut enī l. dicit tp̄s ꝛ nō exprimit q̄ vel q̄tū. nā relinquit arbi trio iudicis. vt. ff d̄ in. deli. l j. ꝛ p̄t dici q̄ ista pena ex- traordinaria īponit ex eo solo q̄ sine aduocati p̄stia delatio facta sit ēt si p̄bet bōa ptinere ad fiscū q̄si ista pena sit ad istū excessus tñ īposita. s q̄ sine aduocatis fisci facta sit delatio qꝛ vr velle fiscū decipe. q in cau- sis fisci aduocatū eius nō facit interuenire. ꝛ qꝛ satis ꝯ le gē nō adhibēdo dictū aduocatū cū l. dicat cū in oībus casibus fisci ꝛ maxie delationis bonoꝝ interuenire d̄be re ꝛ hac. l. in p̄n. ꝛ. ī. ti. pxi. l. fi. ꝛ ita sꝫ h̄ erat hic casus vbi qs ponit ꝛ si veꝝ p̄bet est ꝛ alius casus in. l. proxi. ¶ Tertiū no q̄ ex quacūqz cā bona vel patrimoniū alicuius debeāt ptinere ad fiscū dꝫ pertinere legibus ꝛ re tro iur ordine fisci aduocatis agētibus vēdicari erario siue fisco vt hic ꝛ intelligo. l istā sꝫ formā traditā. l. l. s. ī. pxi si qñ. lo so ꝛ. ī. l. fin. ꝛ retro iur. ordi. i. q ponit in p̄dictis. l. q ordo rectus ordo est cause aūt pp quas bo- na deferunt ad fiscū multe sunt ꝛ ponunt. ff de iu. fis. l.
3 ij ¶ † Quarto no. ex. ij. pte. l. q̄ reprehendit precipita tio subita. ꝛ sine dilatione alicuius rei operatia vt hic ꝛ
4 ad hoc ar ī. de snijs ex pi. reci. l ij ¶ † Quinto no dela tionē nō p̄bantē pena ferri puniri ꝛ q̄ amputabit cū ferro caput ꝛ lingua. vt dr in theodosiano. alij dicunt q̄ caput cū lingua ei tñ abscindit. ar. ī. de calū. l. nfis. ꝛ erit ista pena crialis. nā possessores bonoꝝ qui se les

a ¶ Iudicis. adde eundē Odof. ī in rub de dela toribus nu. xx et q̄liter arbitrari d̄ beat ꝛ nun- qd d̄ simili bus ad ssiia vid̄ fel in c. d̄ causis cri ca p̄n. d̄ off. dele ꝛ eūdē odof in. l. s. d̄ petitio bo norū subla. nu. xiij.

sos existimant ex delatione istorũ delatorũ accusabũt
istos delatores criminaliter dicẽtes q ipsi falsos sciẽ
ter calũniose detulerũt bona q ipsi iure possidebãt in
fiscũ. nõ qꝛ crederẽt ad fiscũ ptinere illa bona. vel fiscũ
in eis aliqd ius hr̃e. sed vt vexarent possessores litib⁹
⁊ sumptib⁹. ⁊ idẽ petent eos puniri districte cũ ferro.
⁊ imponit̃ ista pena nõ dura istis delatoribus. ideo q
ex cõsuetudine exercebãt tales calũniosas delationes
⁊ ppterea ita grauiter punit̃ ar. ſ. de superac. l. j. ff de
penis capitalũ §. solent. ⁊ §. grassatores ⁊ ſ. de ɋ̃pali
sud. l. aij. in fi. ⁊ ar. huius lr̃e q dicit deferre nõ cessant
ppter q apparet q frequẽter tales delationes facie
5 bant. † Sic ergo habem⁹ hic penã vnã q imponit̃ ca
lũniosis delatorib⁹ bonorũ in fiscũ q delationes a se
factas nõ pbãt. ⁊ est criminalis ista pena vt dictũ est.
est ⁊ alia pena q imponit̃ pdictis delatorib⁹. s. pena ex
traordinaria ad arbitriũ iudicis. de qua habuim⁹. ſ.
in prin. huius l. est ⁊ tertia pena delatorũ calũniantiũ
⁊ nõ probantiũ s. q notãtur infamia. vt. ſ. e. ex varia. ⁊
l. nulla sumpto ibi ar a cõtrario sensu ⁊ ad hoc facit.
ff. de iure fisci. l. ij. in pn. ⁊ l. deferre §. sed cõiter. ⁊. ſ. de
calũ. l. nostris. ⁊ ita pena est nõ tñ delatorũ deferẽtiũ
bona in fiscũ ⁊ nõ probant. sed etiã oĩm delatorũ siue
accusatorũ nõ pbantiũ. qd apparet ex eo q. ſ. eo. l. ex
varia. ⁊. l. nulla. ⁊. ff de iur. fi. l. ij. ⁊ l. deferre §. cõiter lo
quitur in delatore bonorũ nõ pbante q not. infamia.
lex aũt. ſ. de calũnia l. nostris loquit̃ in omni accusa
tore quo nõ pbãter notant̃ infamia nisi sit de exceptis
psonis q nõ notant̃ in dicto ti. de calũ. l. q non pbasse.
superiores autẽ due pene sunt in delatore bonorũ tñ
vt apparet ex. l. ista est quarta pena delatorũ. s. pena ta
lionis ⁊ ista pena similr̃ est nõ tñ delatorũ deferentium
bona etiã in fiscũ ⁊ nõ probantiũ sꝫ etiã oĩm accusa
torũ nõ probantiũ ⁊ in delatore bonorũ q nõ tenetur
ad talionẽ. i. ad tantũdẽ fisco dãdũ de suis ppꝛijs bo
nis si nõ pbat q̃tũ erat illud q detulerat loquit̃ l. ff.
de iur. fis. senatusc. §. diuus ibi vbi dicit quasi cãm nõ
pbasset ⁊c. s. in alio accusatore nõ pbãte q ad talionẽ
debeat cõdẽnari. i. ad talẽ penã qualis accusato debe
bat iponi. si crimẽ probatũ fuisset loquit̃. l. ſ. de calũ
nia. l. fi. ⁊. ſ. de accu. l. fi. ff. ad turpil. etiã in priuatis. ⁊ hũ
dico nõ probãte ⁊ per hoc calũniãte nã realiter q non
a pbat calũniari vr̃ vt. ſ. de aduoc. diuer. iud. l. i. ⁊ iste

a ¶ Videt. Adde eundem odof. ſ. in rub. eo. tit. numero xviij. et qd ibidẽ dictũ fuit in apostil.

trea pene ciuiles sunt quantũ ad bonorũ delatorẽ: sꝫ
quãtũ ad aliũ accusatorẽ põt ista pena vltima esse cri
minalis puta si talis erat ab eo facta q criminalẽ pe
nã regrebat cũ ipse debebat ad ei⁹ similitudinẽ puniri
vt dictũ est. ab istis aũt penis excusant̃ delatores ⁊ ac
cusatores ⁊ in qbusdã casib⁹. Et statim in delatore bo
6 norũ tñ † est vn⁹ casus in quo delator euitat dictas
penas puta si aliqs alieno mãdato denũciat bona in
fiscũ habẽdo mẽtionẽ i delatione mãdãtis nã ipse pt
desistere si dicat mãdatorẽ nũc decessisse vel subtractũ
esse: qꝛ nõ vult ipse mãdator i delatione pcedi. ⁊ tunc
ipse mãdator punit̃ nõ aũt denũcians. vt ff de iur fi. l.
res qd est verũ i pena ĩfamie ⁊ talionis nõ aũt extraor
di. nã illa punit̃ ipse delator si sine aduo detulerit: vt
ſ. e. in pn. huius l. a s⁹ casus est si aliqs iussu pcurato
ris. ce vel alteri⁹ magistrat⁹ vl̃ supioris denũciat bo
na in fiscũ. nã iussus supioris excusat eũ a dictꝫ penis:
vt. ſ. e monẽte. q vr̃ remitti ab alijs penis nõ ab extraor
dinarijs. qꝛ ipse idẽ nõ posset sine pñtia aduocati fisci
de causis fis. se intromittere: vt. ſ. de aduo. fisci. l. fi. ergo
nec alij mãdare. est ⁊ terti⁹ casus in q qs excusat̃ a pdi
ctis v; puta si qs delatorẽ bonorũ ab alio inchoatã et
postea derelictã psequit̃: vt d. l. monẽte ¶ Quart⁹ est
si aliqs ad sui defensionẽ ⁊ i modũ exceptiõis defert
bõa i fiscũ: nã p hoc excusat̃ a dictꝫ penis: vt. ſ. e. l. nulla.
¶ Quint⁹ casus si aliqs defendẽdo rẽ publicã: ⁊ i mo
dũ defensiõis rei publice. ⁊ i modũ excep. asserũt bõa
ptinere ad fiscũ siue ad rẽ publicã nã p hoc excusat̃ a
dictꝫ penis: vt. ſ. e. l. pri. sꝫ h ab alijs penis excusat. nõ
aũt ab extraord. qꝛ in o'b⁹ causis fis. dꝫ adesse aduocatus
fisci. siue agat siue defendat fisc⁹: vt. ſ. de aduo fis. l. fi. ⁊
idẽ dico i casu sequẽti ¶ Sext⁹ est ille q defert nõ cã
pmij cõsequẽdi: vel q cã vindicte defert nã ille talꝫ nõ
tenet̃ penis delatoris: vt. ff de iu. fis. l. ij in pn. ⁊ l. defer
re § sꝫ cõem ¶ Septim⁹ casus est si qs defert bona
alicui ciuitati ptate vt puta si deferã ciuitati bonorũ.
bõa alicui⁹ curialis decurionis vel cortalis vel dece

dẽtis absqꝫ legitimo successore de quib⁹ fit mẽtio. ſ. de here decur. ⁊
est p totũ Ille enĩ talis a penis delatiõis tut⁹ est: vt. ff de iur. fis. l. ij.
in pn. q est id qꝛ ciuitas in dela. bonorũ nõ hꝫ ius: vt. ſ. pri. l. j. nulla
enĩ ciuitas priui. fisci gaudet. vt ff. ad munici. l. simile. ¶ Octau⁹ est
si qs defert epõ ciuitatis vel pſidi puincie bona relicta i redẽptiõe
captiuorũ nã ille nõ punit̃ penis delatorũ: vt ſ. de epi ⁊ cle. l. nulli li
cere in fi. l. ⁊ est verũ q in pdictis casib⁹ excusat̃ qs a dictis penis s. a
ciuilib⁹ sꝫ criminali de qua loquit̃ ista. l. in fi. nõ vr̃ aliquis excusari
debere etiã pdictis de causis nisi qñ superioris puta pcur. ce. vel alte
rius magistrat⁹ iussu detulit qs bona in fiscũ. nã cũ qs ppter calũ
niã q delator faciebat ⁊ alis frequẽter fecerat ppter cõsue qm ad of
ficiũ calũnie deputauerat imponit̃ dicta pena nec vr̃ ppter causas
predictas cessare nisi vt dixi qñ iussu superioris h fiat: qꝛ tũc nõ põt
7 videri cc. ũniari† accusator aũt crĩs excusat̃ aliqñ etiã si nõ pbet a
penis: q in ei⁹ psona locũ hñt puta ab ĩfamia. ⁊ tallione. nã alie due
pene nõ vñt in eo locũ hr̃e ⁊ est prim⁹ casus in q excusat̃ accusatorẽ et
si nõ pbet. vt puta ppter nimiã psonarũ pximitatẽ vt in prẽ ⁊ mr̃e:
accusantib⁹ de morte filij ⁊ ecõtra in filio accusante de morte pr̃is
v ſ. de calũ. l. mr̃. ff de pu. l. fi. ſ. de calũnia. l. calũ. ali⁹ casus est in q p
pter intimũ dolorẽ cõmissi crĩs excusat̃ qs a calũ. vt in marito vel in
vxore de adulterio accusantib⁹. vt ſ. de adul. l. j. ⁊. l. q̃uis ¶ Tertius
est in q qs a calũ excusat̃, puta ppter enormitatẽ delicti: vt. ſ. de fal.
mo. l. j. ibi vbi dicit accusantib⁹ immunitatẽ pmittim⁹ ⁊c. ¶ Quarto
est in q qs a calũnia excusat̃ puta pp autoritatẽ eius qs successit. vt in
herede extraneo q psequit̃ suspitionẽ q de morte sua se hr̃e defunct⁹ ca
uerat: vt. ſ. de calũ. l. mr̃ § siquis ff. de bo. lib. gest. malor §. si pris.
isti casib⁹ excusat̃ a calũ delator criminũ tñ nã i delatiõe bonorũ nõ
loquunt̃ pdicti casus sunt aũt alij casus i qb⁹ ambo. s. tã delator bo
norũ in fiscũ q accusator criminũ excusant̃ a penis pdictis. s. qlibet
ab illis q in sua psona locũ hñt vn⁹ est si petat accusator aut delator
abolitionẽ spãlẽ. i. licẽtiam desistẽdi a delatiõe vel accusatiõe h est pem
ptionẽ delatiõis vel accusatiõis. q qdẽ abolitio cõcedit̃ si pp errorẽ
denũciasset bona vel accusasset aliquẽ sec⁹ p calũniã vt. ſ. de aboli. l.
h. tũc enĩ abolitiõe cõcessa erũt accusati pdicti ab ĩfamia ⁊ a tallione
⁊ delator bonorũ ab extraordinaria nõ aũtẽ a criminali pena qꝛ illa im
ponit̃ ppter cõsue. calũnie ab altero nõ pcedit̃ si calũnia interuenit vt
pbatũ est ali⁹ casus est in q pdicti excusant̃ a calũ pp veritatẽ ⁊ soli
licitudinẽ officij q qs gerit. Si enĩ aliqs sit palatin⁹ vel habeat sibi
officiũ ad qd ptinet bõa denũciare i fiscũ vt. ſ. ti pri. l. fi. ⁊ nisi faciant
puniant̃. ⁊ iste palatin⁹ bõa denũciet i fiscũ ⁊ succes officij sui accusat⁹
8 erit a dictꝫ penis vt. ſ. e l monẽte ¶ Itẽ † si qs est tutor vel sibi offiũ
hꝫ ⁊ rõne officij necesse hꝫ accusare de falso vel de alio crĩe certe accu
sat⁹ erit a calũnia pp offiũ q gerit vt. ſ. q accu. nõ pos. l. ij. ⁊. ff. de his
quib⁹ vt i dicta l. tutorẽ ⁊ h de penis delatoris ⁊ de excus penarũ di
cta sunt. de ipsis aũt possessorib⁹ bonorũ ſ q̃s pdicti delatores defe
rũt hec solũ h dico videlꝫ q si ipsi corruperint pdictos delatores vel
se ab eis redemerint p cõnictis debebũt hr̃i vt. ff. de iu. fis. l. ei⁹ ⁊ vtit̃
in hac. l. fisc⁹ iure singulari. i eo q sine fisci aduocato facta delatio pu
nitur in alijs aũt vtitur iure cõi vt cũ dicit q legibus ⁊ retro iuris
ordine cause fiscalis agẽde ⁊ dum dicit q qui lesionẽ patitur ab alio
potest ledentẽ accusare. ⁊ contra eum seueritatẽ iudiciũ implorare.

Summarium.

1 ¶ Pena grauior aliqñ imponit̃ vt ceteris cedat i exẽplũ: ⁊ n. 5.
2 Proditores qui dicantur: ⁊ quid sit prodere: ⁊ nu. 6.
3 Lese maiesta. crimẽ pmittẽti. statim ipso iure interdicta est bonoꝝ
administratio, ⁊ bõa sunt ipso iure fisco applicata ẽt añ sntam ⁊ n. 8.
Seruus licet regulariter nõ possit dñm deferre nec accusare fallit
tamen in crimine lese maiestatis: ibidem ⁊ nu 4. ⁊. 9.
7 Seruus deferẽs dñm vel libert⁹ pr̃onũ quib⁹ penis subijciat̃: ⁊ seq.
10 Lese maiestatis crimen differt in pluribus ab alijs criminibus.
11 Coloni censiti non possunt accusare dominos quibus astricti sunt
annuis functionibus.

SEruũ. In. l. pñti ponit̃ talis casus. Seru⁹ denũcia
uit fisco dñm suũ dicẽdo q ipse dñs possi
debat qdã bõa q cõfiscãda erãt ⁊ forte pbauit iste seruus
hec q ipse detulerat verũ eẽ. q̃situ fuit a pncipe qd deberet
esse de tali seruo. s. vtrũ pmiũ an penã ex tali delatiõe meruit. nã alij
delatores pbãtes merent̃ pmiũ. Iperator dt i hac. l. q seru⁹ q delatio
nẽ dñi sui fecit dꝫ ad exẽplũ oĩm pdictoꝝ seuerissime snie subiugari
puta mortꝫ vl̃ metalli. ⁊ si pbauerit seru⁹ delationẽ q obijcit vl̃ fecit
sꝫ i crĩe lese maie. fallit statutũ hui⁹. l. qꝛ ex illo crĩe pt seru⁹ dñm ac
cusare. ⁊ bõa p eũ possessa denũciare fisco possessa. sꝫ ex dcõ crĩe dicat
ea cõfiscãda esse ⁊ dñm suũ ex cã illi⁹ crĩs põt dicere nõ capacẽ esse. ⁊
h dt lex ista lr̃a sic exponit̃ seruũ Dr̃ seru⁹ q nascit̃ ex ancilla alicui⁹
vel qñ liber hõ se patit̃ vẽdi ad pciũ pticipãdũ vt isti de iu. pso. § fui
dñi. corrrla sunt dñs ⁊ seru⁹. delationẽ i. accusationẽ de aliq crimine
vel dic delationẽ ⁊ denũciationẽ denũciauit enim dñm suũ q bona
confiscanda possidet. vt sic faciat ad titulũ ⁊ ordina sic literam ius
bemus seruũ delatorẽ domini subiugari seuerissime sentẽtie in exem
plum

pliu oim p ditorum iubemus loquitur imperator. exemplu oim proditoru .i.
ut eius pena sit exemplu oibus proditoribus † cum metu istius grauis pene que
imponitur huic seruo pp proditionem quam fecit dno suo terreantur omnes alij
proditores a proditionibus faciendis. iuxta illud oratij. oderunt peccare
mali formidine pene. et ita habemus hic q imponitur grauis pena ad hoc
2 ut sit alijs delinquentibus in exemplu sic et alibi. C. de crie. repe. l. j. † expone
proditor et decipientium turpi et fraudulento mo puta unu ostendo et
aliud faciendo. nam ista est uera ethymologia huius uerbi pdit .i. pro
alio dare subaudi aliud q.d. q pdere .i. aliud p alio dare. nam proditores
a unu ostendunt et clam aliud faciunt. et sic hoies decipiunt severissime .i. cru
delissime snie puta mortis. nam de tali snia us fm in seruo. ar. C. qui
accusare non pos. l. pe. et fi. Si aut esset libertus qui proditione fecisset
contra patronu suum tunc pena metalli locum hz. ut. ff. de offi. pfe. urb. l. j. §.
cu pronus. lz etia possit dici q in seruo eadem pena .s. metalli debeat
esse quare no inuenimus in seruo aliqua certa pena subiugari .i. sub iu
go pene legari et si obiecta .i. opposita .s. contra dnm suu contra quem .s. ap
posuerit q ipse bona confiscanda possidebat probauerit .s. vera esse et sic
pena ista imponatur ad illud excessum tm .s. ad dnm suu prodidit. unde et si
veru dixit nihilominus tn punitur: quia ista pena no imponitur pp menda
cium sunt alie pene. ut C. e. ex uariq. et l. nulla et supra .s. pri. in fi. ut ibi
eas plene no. et ita punitur hac l. quis et si probet bene et veru esse q inten
dit. sic et C. l. pri. in pn excepto .s. a statuto huius .l. crimine maiestatis.
crimen maiestatis est maxie qn quis aliqd pniciosum contra ipm vel rempu
3 blica romanorum facere molitur. † lz plura alia habeat capitula. ut. ff. ad
l. iul. ma. l. j. et ult. et per totum ti. ut et C. l. pri. in pn. Istud ergo crime q
grauissime est excipitur in hac l. et est tale crimen q ille q comisit bona
perdit. et confiscantur et statim comisso dicto crimine interdicitur criminoso bo
norum suorum administratio an accu. institutam et snia sup hoc lata. ut. ff. de
accu. l. ex indiciorum. ut C. ad l. iul. ma. l. meminisse. unde si seruus velit de
ferre dnm suu q ipse possideat bona que ex crimie ma. confiscanda sunt
bene pot ut hic et ista est exceptio que fit hic du dicit nisi in crimine ma
iestatis etc. nam et principaliter de ipso crimie maie pot seruus dnm accusa
re ut C. q accusare non pnt. l. pe. in fi. l. alias aut pot seruus dnm vel bona
per eu possessa deferre .i. si dicat seruus dnm possidere bona aliq confisca
da aliq alia ca confiscationis. que ex l. iul. maie. no pot facere et si faciat
etia si veru dicat punitur tm grauiter ut hac l. et ad idem ff. de iu. fis. l. ij §.
impera. et idem in liberto q patronu suu deferre no possit per eundem §.
impera. dc nec accusare pot seruus dnm suu de aliquo crimine: preter
crimen lese maie. nec libertus patronu suu. et si contrafaciunt grauiter puniuntur
nam seruus decapitatur. ut C. q accusare no pos. l. pe. in fi. libertus pena tallio
4 nis punitur. ut C. qui accu. no pos. l. fi. † Colligimus aut ex l. ista plu
ra. no. Primu est q seruus dnm suu vel bona p eu possessa no pot de
ferre in fiscu. ut hic. et ff. de iu. fis. l. ij § impera. et si contrafaciat grauissime
punitur. ut hac l. Et idem dicere in liberto .s. q suu patronu vel bona per
eu possessa deferre non possit vel alij mandare q deferat. ut d. l. ij §.
imperato. et §. diuus. et si contrafaciat a presidibus pena plectendus est. ut ibi
dr. Scdm no. est q seruus phibetur bona deferre in fiscu nam no oi
bus pmissum est deferre siue nunciare bona fisco. imo qda psone phi
bentur rone officij ut serui filij et liberti. ut hic. alique aut psone phiben
tur rone officij aliq rone dnationis. que oino plene no. C. in rub. hu
5 ti. † Tertiu no. est q aliqn maior pena imponitur pp exemplu dandu
ad terrorem delinquentibus inducendum que alias imponeretur si no esset pp exem
plum dandu. ut pp hoc a delinquendo ceteri terrerentur. Sic et alibi C. et
ad. l. iul. repe. l. j. ff. de penis aut facta § fi. et j de la l. fi. et ff. de custo et
exhi. reorum diuus adrianus in fi. C. de iu. fis. l. iustos et ij. ti. j. l. fi. ff. de rebus
eorum. l. cum ius. et depositi bona fide cir. pn. et C. de bon. qcum. § q et si fece
6 rint v. si no etc. † Quartu no. est q graue crimen et delictu est crimen p
b ditionis et ideo grauis pena in eo imponitur: ut hic. Sic et alibi. ff. de his
q no. i. fa. l. athletas § calumniator. et ff. de re mil. oes §. exploratores.
7 Quintu no. est q † seruus q defert dnm vel bona p eu possessa seuerissi
me snie subiugatur. q exponitur .s. mortis: ut arg. C. q acc. no pos. l. pe Si
aut sit libertus q patronu suu deferat vel bona p eu possessa: tunc in metallu
datur. ut. ff. de of. pre. ur. l. j. §. cu pronus. et ita possumus dicere i seruo dno
deferente fiscu et q dicit l. ista seuerissime snie exponamus .s. metalli: nam
ista no inuenimus i liberto expressa: ut. d. §. cu pronus. In seruu aut nulla
na et q dicit. l. C. q accu. no pos. l. pe. loquitur i accu. criali que seruus de dno
suo facit: nos aut hoc casu loqmur de denunciatioe ciuili que pp bona
8 que dns possidet seruus facit cu dicat ea confiscanda † Sextu no. q si ser
uus deferat dns bona p eu possessa dicens q sint confiscanda q et si seruus
predictus probet ea q detulit vera ee nihilomi. tn punitur seuerissima pena: et
ita pena ista e no ad calunia: no qa no probet seruus q intendit. sz e ad pdi
tione que de dno suo fecit: qa cu dna confiscanda i seruo multa mala pt fuus
c contra eu iacere si cu probaret qa nulla pestis e efficacior ad nocendum que famil.
inimicus ut. C. de iu. fi. facul. l. fi. et io pp proditione imponitur ista pena nec ab
ea excusatur et si probet qa vno delictu n tollitur pp accusa. et ostensione feciz
sup alio delic punitur que iste et si probet intentione sua vera ee ad q facit.
C. l. pr. i pn huius l. sic et alibi qs punitur et si bonu opus faciat ut ff. de re.
mil. l. iij § in bello. et de his qbus ut in l. j et C. de neg. ge. l. si fz ar. C. ff. de
ho. li. qui cu maior in fi. et ad turp. l. j §. pe. vbi no punitur quis et si ma
le et illicite accuset dum tn probet q intendit. ad id aut qd C. dixi quod

seruus non potest dominum suum vel bona que ipse
possidet deferre in fiscum ita adiungendum est quod
sicut non potest dominus seruus vel libertus patronum
determinare quod possideat bona confiscanda ita imo
multofortius de aliquo crimine seruus dnm vel liber
tus patronu non poterit accusare imo si contra faciant
serui capite puniuntur ut d. l. C. q accu. non pos. l. pe.
liberti aut eadem pena .s. que dno fuisset passurus si accusa
tio valuisset .i. dest ad tallione tenebuntur ut et C. ti. q ac.
9 pos l. fi. hic aut † fallit in seruo in crimine maie. nam hic
poterit seruus dnm de illo crimine accusare ut C. q ac
cu. no pos l. pe in fi. et ita videmus hic q crimen lese ma
ie discordat ab alijs criminibus. nam in eo pot seruus
dnm criminaliter accusare q no est in alijs criminibus
ut. d. l. de ff. ad. l. iul maie. l. famosi. Item et deferre pot
seruus dns si possidet bona que ex ca criminis lese maie.
confiscanda sunt ut hac l. in fi. q no in alijs causis confisca
10 tionis ut. d. l. ff. de iur. fis. l. ij §. imperatores. Item † et dif
fert in alio crimen maie. ab alijs criminibus qa i eo seruus
torquebatur contra dns suu ut de qonibus. l. j. q in causis
alijs criminibus contingit. ut. d. l. de qo. l. j. Item et dif
fert in alio crimen lese maie. ab alijs criminibus. qa si ali
quis comittit crimen pp q bona eius debeant confiscari
opz q contra criminosus probetur crimen et feratur snia antequam
bona auferantur. ut C. de iur. fis. l. ult. sed in crimine lese
maie statim comisso crimine bona dicuntur ptinere ad
fiscu et interdicitur criminoso bonorum suorum administra
tio qd in alijs criminibus no contingit pp crimen repertu.
ut ff. de accu. l. ex indiciorum in casibus tn pot seruus contra
dnm et libertus contra patronu esse quos plene no. C. j rub.
huius ti. sicut aut. C. dixi q serui vel liberti no possunt
dnos suos molestare vel conuenire seu contra eos consistere i iu
11 dicio nisi in casibus. ita dico † q coloni censiti contra eos qbus
annuis functionibus et debito conditionis astricti sunt. no
pot conuenire pterque in qonibus ut. j. in quibus coloni ca
pite cen. l. fi. li. xj. utitur in hac l. fiscus iure coi et sic coiter et
regulariter no pot seruus in alija causis esse in iudicio
et maxime contra dnm sz fallit in casibus ut ff. de iudicijs.
l. iuris certis ex causis ita et in causis fiscalibus no pos
sit seruus esse in iudicio et maxime contra dominum
nisi in aliquibus casibus. ut dicitur in hac l. Odofre.

a Decipiunt nunquid go teneatur iudicare et prodere debitorem volentem fugere creditoribus. vide bal. in consi. ccclxxxij. in v. parte.

b Proditionis. adde eiidem odof. l. i. i. ff. de his que se deferunt nume x.

c Ad nocendum adde eundem odo. in ru. C. e. ti. nume. xiij.

De petitis bonorum sublatis. Rubr.

Ista rubrica Continuatur ad superiora in hunc mo
dum dictum est C. de bo. vaca. i. de bonis q ex aliqua
ca fisco deferuntur et de apprehensione et incorporatioe
dictorum bonorum p officiales fisci facienda: ut C. de bo va
can. p totu. Item dictus est de delatoribus .i. de his
que denunciantur fisco et manifestant bona confiscanda: et pe
tunt ea confiscari: ut. C. ti. pri. p totu: verum qa qn bona
confiscantur solent aliqui homines venire ad fiscum vel ad
principem: et petere de istis bonis a principe aliqua sibi
dari. quasi cum ex lucro fiscus et princeps habeat ista bona
verisimile fit q facilius donabit que si no haberet ex lucro.
ita enim solet coiter contingere ut cu qs lucratur aliqua et
sine magno labore facilius illa det que patrimonio suo do
naret sicut videmus contingere in breuia: ija qn vna ter
ra hz guerra cu alia equites earum i vulgari hon. vocantur
breuiarij et currunt de districtu unius i districtu alterius
et rapiunt qcqd pnt qn postea de illis spolijs aliqd ab eis
petitur valde largi ee consueuerunt. Item sicut videmus i lu
soribus ad taxillos vel sicut in ludu nam multi stare solent
ad videndum ludum. et qn unus lusorum obtinet i ludo illi stan
tes solent petere aliqd sibi dari de lucro illo i ludo habi
to et illi lusores dare solent et si de suo patrimonio aliqs
ab eis alias si i ludo peteret reputarent eu fatuu. vnde isto
motu solent aliq petere a principe aliq de bonis confiscandis
sibi dari quem pet: qa ex lucro hz q alias no daret ta
les petitiones remouet ipa. l. h. ti. et io ponitur hec rubr. de
petitis bonorum subla. que sic expone si hoies de bonorum pet.
i. petitionibus bonorum .s. confis. que petitiones aliq hoies fa
ciebant principi qn bona confiscabantur qn tutius concederet prin
ceps tunc qa ex lucro habebat que alias facturus eet sublatis .i.
remotis amodo p istu. et si no hes tm de petitis sublatis die
tunc petitis neutraliter poni i dicere de his que petuntur puta
bonis vel rebus subla h e de petitione. bonorum que fiebat prin
cipi qn bona confiscabantur sublata .s. per hunc titu et
merito ponitur iste titu. inter istos trac[illegible]tus: nam cu
C. de iure fis. tractetur. et hic similiter de quodam iure

fiff tractari .j. de peti. q olim fiebat de bois 9fiscadis q amodo no fiat. e istud fit ius fil. .j. q no fiat amodo tales petitiones. Odofre.

Summarium

1 ¶ Delinquetiu boa (decepto crie lesemaiestatis) hodie no applicant fisco. et nu. 5.
2 Delicta no dnt remanere impunita.
3 Cocessio eius rei no vz cuius petitio phibita est: fallit si ex pise derogatu fuerit p pnci. legi phibetu: et. n. 7. 8.
4 Prebede res dari possut, ius aut ipsu pbede cedi no pot. et nu. 10.
6 Petitio de sola vl suplicatione facta in casu illicito qs punit q tuis petitio exaudita no fuerit.
7 Cocessiones facte a pncipe importunitate petentiu non valent.
9 Cocessio facta motu pprio tenet, que si ad petitiones partis facta fuisset no teneret.

Quisquis in crimine. Scie du est circa lege ista † q si aliqs 9mittit crime lese ma.a q p.l boa ei 9fiscari dbeat. vt. j. ad. l. iul ma. l. qsqs circa pn. e ff. d iur. fis. l. j. e ita e l multis alis criminib e multis casib. vt. d. l ff. d iur. fis. l. j. s3 hodie in aut. no ptinet ad fiscu bon deliqntiu e dana toz s3 ptinet ad ascedetes e dscedetes vsqs ad tertiu gradu pter crime lese ma. l q et hodie sicut olim boa 9fiscat. vt l aut. vt nulli iudi. §. si. e ita s3 l. et hodie co fiscat boa eoz q 9mittut l. l. iul. ma. Itez e p 9ntet. co fiscat et hodie boa pdictoz delliquetiu vt hac. l. Hoc pmisso sic pono casu. vt dicam q qtuor dicta l se 9tinet ista. l. Primu dictu e tale aliqs comisit crime lese mai. vt qz 3 psona ipsi pncipis vel 3 re pub. roma. aliqd pniciosu facere mollit et e l isto crimie fuit dpbe s qi vict e ita q negare aliq mo no pot. e de ipo crimie punit e co denat est e boa ei fisc apprebedit si cut moris e 9suetudinis e ex tali crimie boa aptiere ad fiscu e et e iure q ad fiscu ptineat. venitt aliq e dicut pncipi ista boa delinqntis hui s3 ex lucro vn si ea vl pte eoz petam ab eo ipe de munificetia sua bn 9cedet nob. e ita petut a pncipe dicit impa. l hac. l q nullus talia boa sub spe munificetie pnci audeat a pnci. postulare. vt fiat eoz ppria e isto e pmu dictu Scdz dictu e tale: ponam q aliqs 3 phibitione hui. l. ausus fuit sperare d. boa sibi 9cedia pn. e ideo ea petit. e sic facit 3. l. ista. certe dicit impa. q iste petitor talis taqs pnitz. l. violator pnicie. subaudio s. Cordiane nrbi. iu. qi dicie l sa eu puniedu s3 no dicit q pea. Tertiu dctu e tale dicit. impa si alicui d. n boa petetu a nob 9cessim ea et et de 9cessiode nra fecerim rescriptu nis3 qd facim aliqn qz aliq sut nobis ita lfesti e lporttu q pp verecudia eoz l actio. i. lportu. appetitio. 9stri gimur 9cedere n 9cededa. tali rescri. volum n valere dicim q tali rescri. n so 3 forma hui. l. loc nullo mo relit. Quartu e vltimu dictu e qz dicit Ipa. si nos ex ppo n so motu 9cessim alicui n petetu d boa vl parte eoz talis 9cessio. vl liberalitas nra tuc mo valeat e nalia et h. d. litera sic expono. qsqs. s. ho vl femia vt. ff d v sig. l. j. in crimie. aie crime mai. q h3 pia capita: vt. ff ad. l. iul. mate. p totu. s3 l ista duob: grauis e. s. qn 3 ips pnci vl re pu. roma ad aliqd pniciosu aliqs molit e: vt. ff ad. l mai. l. si. e. ff d accu. l. ex iudi depbes fuerit. vt qz accusat e 9uict e ita q negare n pt. vl fuit l ipo factore depbes e punit: puta gladio. na ista e pea l psoa ei q 9mittit h crime: vt. j. l iul mate qsqs. j. nisi. boa qs. s. oia: na ex h crimie publicat oia boa vt pdicta l. qsqs ei. s. crimiosi ia puiri l psoa sicut plectedi. i. puniedi. s. criminis. s. pdicti lese mai 9suetudo h3. s q boa ex dtio crimie dbeat 9fiscari e sub s e. l. fit. ita n h3 yt boa ex illo crimie dbeat 9fiscari. vt d. l. j. ad. l. iul. mai. l. qsqs. l pncl. imo q pl ecu aliis dlict: n fit hodie 9fis. p t: vt l aut. vt nulli iudi §. fi s3 l crimie lese mai hodie fit p l. sic e oli fiebat. vt l pdicto. §. fi. e differt e spalitates h3 isto crime ab aliis: vt nota. j. ti pri. l si fil. suafit i. offic. fis. appbederit s3 forma legu. j. d bois vaca l. fi qs. e. l. fi nulli. s nobis subdit eade. l boa ex q ex crimie mai. 9fisca sut e ide dom e si ex alio crimie. vl ex successide 9fisc. sut s vt no possint peti. i. l pri. q enim ro est in istis bois et et [illegible] lin q et isto statu a3. vt. ff ad. l aql. l. isto ffo illo, e de vbo. ob. l. a titio. sub spe. e crudelitate. e si

ducia. munificetie. i. largitatis e 9cessiois: na munifices di qsi munera facies pnc. sitio expositio fit. audeat. s3 amodo post. l. ista ppria iure. i. qd reo iste vel ista sua ppria sut n audeat h petere possessor. i. petere vl supplicare pncipi q e 3 lege hec vl hucusqs durat pmu dctu hic icipit scdm. e dic lege. i. ista. alias isto. accipe q et. j. qd no l3. e ordina sic l sa3 q 3 lege id qd no l3 aus fuerit sperare ec. dicas id qd no l3 q sibi boa pdicta 9cedant a pnc. aus fuer e spare e io ea b3a petierit a pnc. e ex eo qd spernunt e petqt s3 inutilis sua petitio fuerit ta punit. vt h: e ad h. i. g matri accu. no pos l eis qde in v. l posteru. re i. culpabilis violate. i. corrupte legis ist habeat. e io punias l. h ordine arbitrio iudicis na cu dicit l sa eu culpabile esse e nullu 9misisse
2 igit apparet punie du e † qz no debet remanere delicta e mala im
b punita vt. ff. ad. l. aquil. ita vulnera in si si punied est nec exprimit q
c pena restat q hec sit pena ex ord arbitrio iudicis na cu lex dicat pena imponeda nec expmit certa relinquit arb. iud vt. j. ti. pri. l ocs. e. ff. de penis. l. sanctio. sicut e cu lex dt aliqd de tpe nec expmit q tuc relinquat arb iud. vt. ff. de hb. l. j. sed qn pnilegiu q hic est vsus hucusqs durat scdm dictu incipit tertiu dictu e cotinua bn d. zi q null audeat de bonis 9fiscadis petere a pncipe e q petie punit s3 si princeps sup cocessione dictoru bonoru protulerit rescriptu suu qd erit certe tali rescripto nullus locus cotra. l. ista relinquat: qi pnilegiu q propter inuerecundia petitori cocedit: e hec subijcit. sed qn pnilegiu ec. dicit plerusqs i. frequeter e pluribe vicib: e sic leges ad hec adaptade sunt: na ad ea q frequeter eueniut ec. ff. de le e se. co l. na ad ea. ita e. vitadu e accipe costringemus: qd est. j. no in illis. j. no in aliis
d quibus na due negationes faciut vna affirmatione d vt ff. de ver. si. l. duabus causis. s. q nobis occurrunt. inuerecudia i. no verecudia na ponitur hic in priuatiue aliquado ponit augmetatiue vt ff de lib e posthu. l. gallus. § ille casus. e accipe qd est. j. in actione e dic importuna appetitione siue desiderio na di inhiare ab yo yas. i. os aperire. vnde yatione. i. apertura oris e vox indicis q qn qs appetit vel dormire vel comedere vel quid aliud multu affectet. dicitur. i. aperit os. e veniunt et aliter q nos vocamus in vulgari bon prostendere e inde dicitur hiatus quado cnrrunt duevocales qz ibi magis aperiatur os qua in aliis locutionibus. e ita hic in accusatione. i desiderio magno e appetitione qz infantu appetebant e desiderabant isti rescriptu principis sup cocessione dictoru bonoru q ex hoc oscitabant. e aliter eis veniebant importune petebant. e descendit hoc nomen inhiatio ab inhio inhias inhio ante coponitur ab yn e yo. idest dicere meus inhio. id est intus me desidero e ita hic ponitur. co stringimus s non directo sed per mediu scilicet per dictam importunitatem. vt etia non cocedenda de iure tribuamus scilicet per rescriptum nostru e propter importunitate petentium nec rescripto quide pro certe nostro. i. volumus q nec rescripto ec. aduersus. i. cotra forma late legis. i. istius locus aliquis relinquitur. e sic 3 prohibita
3 bitu est petitio in. j parte l. hic aute prohibetur cocessio. † vnde no. q cuiuscunqs rei petitio prohibetur eius rei cocessio facta no valet. vt hic. e. j. si nuptie ex rescripto per. l. fi. e. l. de naui. no excu. l. si predicta aute fallunt si princeps diceret in cocessione vel in rescripto. no ob l. j. C de peti bonoru sublatis tuc enim qualitercuqs prohibitio facta esset tn per tale concessione tene. vt ff de le. in. l. si quis in principio testamenti. na ea q postea geruntur prioribus derogat. vt. ff de iur. codi. dnuus. §. licet. si quis aute hic est versus e hucusqs durat tertium dictu. hic incipit quartu e vltimu dictu. ex in ibi a bonis scilicet cofiscandis. e p hoc dicit ex bonis apparet q ipse res dari possunt ius
4 aute cupiedi talia cocedi no potest † sicut res prebede dari possunt. ius aut ipm prebede cedi no p3. vt ar. j de pci. impe. offe. l. rescripta. e §. si de alie iud. mu ca fac. l pe. e simile j. de li aut. si heres. ab omni dicio. s. proprio. i. nostro motu pprio. nullo tn desiderate. i. affectate. etqs pro e repe e nullo poscete. i. petete. pmo eni desiderat qs hre re e postea petit ea cocedi pleno iure. enim volumus. e hic apparet per rescriptu vel alio quocuqs mo hmoi. s liberalitas q est etia. j. donatio e cocessio hmoi h e ppriosnro motu. absqs petitioe alteri facta valeat tn subaudi. e no alia puta illa q ad peticione alicui facta est vel q dicit l sa tn referam ad id qd dixit ex bonis. q d. illa tn cocessio principis vz l qua dicit res illas ex talib bonis tibi cocedo na ista talis cocessio no valeret sicut etia in pbeda dr. vt. j. l. pri. dixi super
5 illo vbo ex bonis ec. † Ex. l. aut ista colligo aliqua no. primu no. est
6 q ex crimine lese maie. bona cofiscant e de cof. l. in pnc. e ide est p. l de iure. s. q cofiscant boa delinquetis l crie lese maie. vt. j ad. l iul. mai. quisquis. e. l. pe. e. l. si e hoc erat olim in multis criminib. s. q et eis cofiscant boa delinquetiu. vt ff de iu. fis l. j. s3 postea iuris aut fuit innouatu vt nullo crie fiat hodie cofiscatio nisi ex crimine lese maie. vt in aut ne lcet. nup. circa pn vbi et ex icestis nup hodie fit bonoz delinquetis 9fisca. ratio qz e illo hodie correctu est vel speciale remasit l isto crie maie. vel possum ita dicere q refert si aliqs capitalr dnat ex crie e sic morit. si dicam boa ei aufereda. e et nulla fit pena ei qz ia mortu est bonoz amissio s3 poti hs dib ei esset pena e tuc no confiscantur bona vt. a. § si in aut vt nulli iudi excepto crie. maie. vt ibide dr in fi. huius §. no eni sut res q delinquut s3 psone vt in autenti. de

a ¶ Lese maiesta aliqd crie lese ma. 9mittat 3 ciuitates n recognoscetes supiore vid a bar. so. l 9s eclxx v. cir. pn. l ij. pte vbi e t l v s3 pmiss no obsta cu dl le. poit a e qn e aliter crime oppugnate psie 9nlit dist guat a crie le. maie taqs spes separata. Et adde. d. mari. so. in 9s xxij l. v. y pncipit l j pte q eo ipo q qs 9mittit crie lese maie. ipso iure d iiu bonoz amittit.

b ¶ Impunita. S3 aliqd delictu l punibile psoa pncipali: puniat l psoa auxiliatu l qru psoa n 9currit qlitas q e l persoa pncipali ppt l ei psoa e ipunibile vide age. l 9s. cclxxxvij.

c ¶ Iudicis. Add. eude odo. l. l. ocs ii. de blato. nu iij. e qd ibide dictu fuit in apostil.

d ¶ Affirmatione Add. eud. Odof. in l. j. ff ne 9 ue. fis. dbito.

e ¶ Cofiscant Adde qd dictu fuit. j. in en l. in pn. in apostil.

tenti. de ma. pn. §. ops si aut ex exle no danat qs ad mortez sz viuus remanet. vt in incestu tuc si dicam⁹ de bona ei⁹ verū sint ɔfiscanda illud tenēdū est q eo casu ēt hodie remāsit illud ius vt ɔfiscēt bona et ita apparet q pena criminis incest⁹ i suo statu remanet de huc aūt materia dic vt no. s. de iure fis. l. vlt. ℂ Scdz no. est ibi vbi dicit q q ɔ. l. istā ausus fuerit spare et petere qd no lz q re⁹ violate. l. habebit et
6 sic ɔ ordinē arbi. iudi. punief. †Ex quo colligim⁹ illud no. q ex sola supplicatiōe vel petitiōe ēt infirma qs punif ēt si sua petitio nō fuerit exaudita et ad hoc ɔcor. l. q mali nō pos. l. eis⁹ v. impositez. et arg. s. de leg. et cō. l. ij. ff. de extraor crimi. l. j. cir. pn. et. s. ō epi. et cle. l. j. l. si sz de hoc potes dicere vt no. d. l. si qs nō dicā rape et. s. si quacūqz pdit⁹ ptāte. l. i. Sz arg ɔ. ff. q qsqz iur. l. j. in fi. sz de hoc potes dicere vt no.
7 d. l. si qs nō dicā repetere. ℂ †Tertiū no. q pp ipportunitatē petētiū plura ɔcedunf q al. nō ɔcederenf sz tales ɔces nō valēt vt hic dicit. l. ista in pn nā ēt rescriptū sup tali ɔcessiōe factū nō vz vt hic. sic. s. in primo dicto. l. phibuit petitionē. hic aūt in tertia parte. l. annihilat cōcessionē sup tali ɔcessiōe factā vn colligim⁹ illud no. q cui⁹ rei est phibita petitio ei⁹ rei facta ɔcessio nō valet ar. s. si nuptie ex rescripto pe. l. vlt. i. fi. et. j. de naui. nō excu. l. vni. lib. x. et. s. de sac. san. ec. l. iubem⁹ nulla. et in auē. de nō alie §. qi nō verisimile col. ij. et i auē. vt oēs obe. iudi. puinciaz §. hāc dicētes iustitie. l. xe. et § si vo quisqz. colla. vj. q quidē no. vt nō videaf ɔdicere alteri. no. q statim. j. subijcif ita intellige cui⁹ rei phibita est petitio ei⁹ facta ɔcessio s. sup illa petitiōe vel s. pcedēti petitiōe nō valet hec va est et ad hoc faciūt dicte. ll. sz dices ita simplr cui⁹ rei phibita est petitio ei⁹ facta ɔcessio nō vz ista. nō est va qr ei⁹ petitio est phibita si tm nō sit porrecta petitio ei⁹ rei sz interuenit ɔcessio p motu ɔcedētis et sine aliqua petitiōe ista hn vz
8 vt. j. in fi huī⁹. l. et ibi dicā statim †qd aūt dixi ɔcess. vel rescriptū principis nō valere ɔ. l. istam. intelligendū est verū esse nisi princeps in rescripto suo diceret nō obstāte. l. tali. puta j C. de petitis. bono sub. l. j.
a nam tūc ɔcessio teneret et tollerefᵃ peritatis ɔces ois phibitio vt. ff ō leg. iij. si qs in pn. testam. ti nā ea q postea gerunf posteriorib⁹ derogant. vt. ff de iu. co. diu⁹ § j. itē qd dixi nō valere ɔcessionem et rescriptum et ad postulationem ɔcessum. eē verū nō tm in priuatis immo etiam in ciuitatib⁹. qi etiam in ciuitatib⁹ ad postulationem ɔcessum priuilegij nō valet. vt. s. de bo. vacā. l. j sz sine impetratiōe valet ciui
9 tati sicut et priuato: vt ibi et in hac l statim dicaz ℂ †Quartū no. est ex eo qd dicit lra si qd aūt ex talib⁹ bonis nro iudicio primo nullo desiderāte alicui ɔcessum⁹ illa ɔcessio tm vz et nō alia vn ex hoc colligimus illud no q quedā sine petitiōe ɔcessa tenēt. et sunt sine pena q si cum petitiōe ɔcessa sunt nō tenerent et petitor punief. vt hic et. s. ō crimi sacri. l. si et. ff. q quisquis iur. l. j § j. et. l. iij in pn ℂ Ex hoc em colligimus et illud no s. quod quedam honeste concedi possunt. et honeste peti hoc mō. ad qd est finis hui⁹. l. et § pene istius. l et simile. ff. de varijs et extraordinari. cognitionibus l j. § inde. et de orig. iur. l ij §. primus diuus augu. et ibi de hoc no. et facit. ō. de epis. et cle. l. si queinquam. et intellige illud no. vbi non sit contrarium superiori hoc modo quedam honeste concedi. et honeste peti s. pprio motu et sine petitione q nō possunt honeste peti. et si peterenf nō possunt postea conce
10 di immo puniretur petitor vt in hac. l. secundo rescripto. ℂ †Vltimo no. ex eo qd dicit lra in fine huius. l. si quid aūt ex bonis talib⁹ et c. q res ipse ex bonis vacantibus ɔcedi possunt: ipsū aūt hoc ius percipiendi non sicut etiam ōi in prebenda s. q res prebende illij concedi
b possunt. ᵇipsum aūt ius percipiendi pbende non pōt concedi. ad quod nō sunt. ll. expresse. ar. tm sunt. est enim simile arg. ff. de alie. iudi. mu. cā fac. l pen. et. s. de litig. auē. nūc si heres ℂ Sz ad legem istam opp. s. ad id qd dicit. l. ista q valet ɔcessio sine petitio facta sed tm petitione facta nō valet. vt hic. sz l. dicit q etiā sine petitione facta ɔcessio nō valet. vt. s. de bonis va. l. j. ad qd dicim⁹ q ibi petitio et postulatio interuenerāt et idō nō valet. et sic ɔcordāt cū ista ℂ Demno ad. l. istā oppo. et vr q rescriptū etiā sine impetratione ɔcessum nō valeat. et idō obuiare vr. j. de loca. predi. ciuilium. l. j. li. xj. sz certe ibi impetrauerat rescriptū ille. et idō non valet sicut et hoc. et sic nō ɔdicit. sed ɔcordat: sed et si impetrasset ibi rescriptū sed sine impetratiōe fuisset ɔcessum tm dicerē nō valere. qr ibi in alteri⁹ priudiciū ppetuū veteref: puta emphiteoticarij. et. l. cauef q rescriptū cū alteri⁹ iniuria nō ɔceditur et concessuz non valet. vt. s. de preci. impe. of. de quocūqz et. l. rescripta. in fi. l. et habet in hac fiscus ius speciale. Odof.

Summarium.

1 Masculinum concipit femininum.
2 Questorum tria genera olim reperiebantur.
3 Cancellarii hui⁹ tpis olim questores dicebanf. q illustres sunt. g.
4 Notarij alio nomine dicuntur exceptores, alio memoriales.
5 Pragmaticu iussio quid dicat.
Annotatio qind ibidem.
6 Malum a radice extirpandum.
7 Officialium delicta non debent impunita relinqui.
9 Pena maior delicto qnqz irrogatur ad terrendum delinquentes.
10 Rescriptum illicitum et fisco damnosum non valet.
11 Cōcessio hūa rescripti reddit licitū q alr̄s illicitū erat
12 Bonoz posse. q tribuūt ius sunt septem. que vere nō tribuunt sunt tres.

Petitio bonorū priuati permissa est: vt multis exēplis hic insertis aparere pōt: ubi. qnqz bene non tz nec valet talis petitio. nu. 13.

Omnes enī. Alr̄s oē semē et vtraque lra bona ē vt. j. patebit. et dicit lra ista plusqz supior nā supior phibuit petitionē bonoz ɔfiscādorū et iposuit penā petētib⁹ et ēt phibuit ɔces. dictoz bonorū ad istar petētiū factā. et pmisit ɔcessionē siue petitionē factā hec aūt lex primo phibet petitionē bonorū ɔfiscādorū scdo declarat q sint bona ɔfiscāda et sic phibitionē suā declarat. tertio ponit offāles q petitiones pdictas admiserint et locuz hre fecerit. tpos aūt petitores punit. s. l. pri. quarto ondit phibitionē. s. vt nō tm in pdictis bonis ɔfiscādis locū habeat sz ēt in reb⁹ et annonis ciuilib⁹ ad ius publicū pertinētibus. quīto ɔcludit et sic quinqz dicta ɔtinet. l. ista. dic ergo in ea ita casuz. ℂ Primū em ōt impera. nos volum⁹ et pcipim⁹ q null⁹ habeat licētiā deiceps petēdi res q ad fiscū deuenerūt et deuenire dnt. et h idō pcipim⁹ qr et cupimus et desideram⁹ stirpitus. i. a radice eruere oēs vias et oē viciū et oē semē appetēdi alienas fortunas. et h ē primū dictū in q posuit impera phibitiōez suā. Fm est in q declarat phibitiōez. et ē tale. si aliqs vel aliqua decessit ab itestato nullis relictis ppinquis ex aliqua sanguīs linea. puta ascēdēdi vel descēdēdi vsqz in ifinitū vel transuersali vsqz ad x. gradū nec relicta vxore si defunct⁹ erat mascul⁹ vl nō relicto viro si defūcta erat femina vel cuiuscūqz fuerit ɔditiōis defunctus puta heretic⁹ defunct⁹ et sic bona ei⁹ ad fiscū ptinere dnt si defuncta erat femina vl cuiuscūqz fuerit cōditionis vel quocūqz alio titu. vel quecūqz alia cā bona alieni⁹ ɔfiscāda sint nemo sit ausus ō bonis dictis ad fiscū pueturis aliqd a pncipe postulare: istud est Fm dictū lz aliq faciāt ō istis duob⁹ dictis vnū dictū tm et sic Fz eos hz tm qtuor. d. l ista sz nō est vis. Tertiū dictū est l quo punit offāles p quoz mun⁹ trāseat petitiōes. et dicit q ipi nō sunt relinquēdi sine pena. et ecce pmo qstoz q petitioni de fratris bonis facte subscripsit rescripto pncipis sup hmōi phibita petitiōe ɔcesso. vel rūsum tali petitiōi dedit admittēdo eā et intellige ō illo qstore qui circa lat⁹ pncipis stabat. Cuz tres sint qstores vt dicā sup lra. Itē comites rerū priuatarū si talē petitionē pmiserint istitui. i. dictari vel exēplari vl eā pncipi isinnauerit. i. legerit siue recitauerit idignationē pncipis substinebūt. et ita acrif puniunf q erit oib⁹ alijs: puta minorib⁹ offālib⁹ exēplū vindicte ac temeritatis et sic pena eorū met⁹ erit multoz. Itē et memoriales. i. scriptores siue not curie pncipis hmōi rescripta ceperit vl ea ɔcedi pcurauerūt. Itē palatini. i. alij offāles ō palatio pncipis q tales petitiones istruxerāt vel gesta seruata dictaz petitionū facta ab alijs notarijs ediderūt. i. exēplauerūt et dederūt ptib⁹ vel pduxerūt ea in publicū oēs pdicti punientur in ɔfiscatione oīz bonoz suoz Quarto ondit phibitionē pdictā: et dicit sic q sic phibita est petitio rerū fiscādaz ex pdictis causis: et ita et pari forma res. i. anone ciuiles et ad hmōi publicū pertinētes peti non pnt. i. dicere q non possuz petere a pncipe vt ɔstituat mihi prebēdā aliquā de publico siue redditū mihi dādū oī anno: vel nō possum petere a pncipe q mihi remittat tributū q oī anno fisco pstare tenebar. Vltimo dicit et concludit dicēs q nec pragmatica sanctio vel sacri pncipis aduocatio: vel quodlibet aliud diuinū oraculū seu mādatū ɔ hāc. l. ɔcessuz. i. contra prohibitionē huius. l. in quibus aliqd de predictis ɔcedaf valeat vel robur habeat: et hoc intelligo siud petitiones ɔcessuz sit: nā sec⁹ si sine petitione: et. h. d. lex ista ℂ Literā aūt sic expono oēs em sicut i pn. huius. l. dixi hic em duplex lra et vtraqz bona vna: dicit oēs em. alia dicit. oē semen si habes oē semē: ɔstrue ac ordina lram. nolum⁹ nulli deinceps sniam facere petitiōes em pro qr subaudi sum⁹ et cupientes eripe strepit⁹ oēs s. vias. competendi alienas fortunas. vel possumus Fm istaz lram subaudiri vmcuqz ad ijcim⁹ sic. volumus deinceps nulli esse sniam facere petitioni eoz. s. ɔfiscādoz em p qr: qr cupiētes eruere stirpitus vitiuz. appetēdi

a ℂ Tolleref. Que aūt p talē cla. nō ob. tolli posf sint et q nō imo nihil operef. vid Ja. may. in l. oēs. s. ucō tra ius vel vtili. pu. nu. ij et nu. vj. et qd iportat et qd operetur. vid latissime Fel. in c. nōnulli. l pn. l. iij. col. cū se. de rescrip. et in xxvj. col. vbi restāt xviij. eōcln ō hac clausula.

b ℂ Possunt. Sz qd ō pbēda nō vacāte an siccedaf valeat ɔcessio. vid Ja. mai. l. l. de qui. s. ō pac. nu. xxij.

oẽs alias fortunas.alia dicit oẽ femẽ:⁊ est tunc satis
plana vt dicam⁹ nos cupiẽtes stirpit⁹ eruere oẽ femẽ
appetẽdi alienas fortũas volum⁹ deinceps nulli licẽ
tiã eẽ facere petitiões rez.s.ɔfiscãdaꝝ.qdã aũt dicere
voluerũt ẜ; pmã lr̃az q̃ dicit oẽs enĩ.q: l.ista ɔcordet
cũ supiori ẜ; nõ bene dixerũt:q: l.l. iste nõ cõtinuãtur
imo q̃libet p se põit:⁊ certã ⁊ determiatã h; materiã
⁊ ita esse d;:vt.ĩ.de no.C.cõpo.§.qb⁹ ⁊ si intestat⁹.hic
est vl⁹.⁊ durat hucusq; pmũ dictũ ⁊ icipit ẜ; in q̃ im
pator pbibitionẽ q̃ facit declarat ⁊ qd dicit lr̃a inte
a stat⁹ expõe q̃tuor modis.ᵃ vt insti.de hr̃di.q̃ ab itesta.
1 deferunl in pn.† q̃sq;.signũ vniuersale est:⁊ masculi

a ❡ Modis. Uide qd de tñi fuit l ae pos.ĩ.l.l.va cãtia de bo nis va. nu me.vĩ.

nũ significat graue nõ erat necesse hic põi masculinũ
ɔcepit feminũ.⁊ ap.si qs ɔtinet:⁊ si q̃.vt.ff. de vb.sig.
l.j.ac pci.nullis ex nume.ppinquoꝝ exñtib⁹.s.ascẽdẽ
tib⁹ vl descẽdẽtib⁹.vlq; in infinitũ trãsuersalib⁹ vsq;
ad x.gradũ:nã notãt isti oẽs ad successiõe fiscũ.ad qd
ff.de l ius vocã.qs §.parẽtes.⁊ l.ẜ; si hac.l §.liberos.
⁊.ff.de vb.sig.liberoꝝ.⁊ in auẽ.de here.ab intes.§.nul
la.⁊ insti.de leg.ag succes.§.ser.l vxore.s.qñ mortu⁹ est
marit⁹.vel marito.s.qñ mortua est vxor. isti enĩ exclu
dũt fiscũ vt hic:⁊.ĩ.vnde vir ⁊ vxor.l.j l fi.⁊ de hoc.s.
q̃ psone excludũt fiscũ no.vt.ĩ.de bõis vacã.l.j. fati i.
fortũe.mun⁹ ipleuerit.q: l; oẽs mori debeam⁹ tñ for
tuna pelo vnu q̃ alij:hoc mun⁹ trãsmittit.⁊ cuiuscũq;
sit.s.ille defũct⁹.ordiatiõis.s nobilis vl ignobilis aut

b ❡ Uniuersa li. Adde eũ dẽ l l.j.ĩ.de iur.fis.nu x viij.⁊ qd ibi dẽ dictum fuit l apos.

secte.puta heretic⁹:nã bõa hereticoꝝ publicãda sunt:
vt.ĩ.de hereti.l.manichos.⁊.l.cognouimus circa me
diũ.l.⁊ hoc põt expõi q̃ dicit cuiuscũq; ɔditiõis.i.siue
sit defũct⁹ xpian⁹ siue hr̃tic⁹: ⁊ qd dicit aut ponit p
⁊.sic ff.de vb.sig.l.sic sepe.vel põe pprie:vt.ĩ. dixi. vel
quolib; titu.s.alio.res fuerit fiscalis.q̃ multis de cau
sis ɔtingit: vt.ff.de iur.fis.l.nemo nobis subdit⁹. aude
at.accipe quod est.s. aspirare ad petitionem vbi de
fũcti.ne p vel. defunctus cuiuscunq; persone fortune
s.liber vel nõ nobilis vel ignobilis.aut successit.puta
heretic⁹.⁊ fisco nr̃o loc⁹ pateat.nã tũc.s.qñ locus fisco
pbibita est harũ reꝝ petitio:si aũt ad priuatos res p
tinerẽt:aliqñ est pmissa:aliqñ est pbibita eaꝝ petitio
vt iã statim dicã.aspirare.i spẽ hr̃e.cũ nec illis.hic est
vl⁹ hucusq; durat scd; dictũ:hic icipit tertiũ ⁊ dic

c ❡ Impunita Adde eũdẽ odo. i.l.f.ĩ. ð petit¸ bo no subla.nu iij ⁊ qd ibi. dẽ fuit in apostil.

benedixi null⁹ de dictis bõis audeat spare. spare enĩ
p certo illis ⁊c.⁊ dic illis.s.officialib⁹.quoꝝ actu atq;
officio.erãt enĩ i actu officij recipiẽdi petitiones pdi
ctas.petitionũ.s.q̃ fiebãt pncipis grãde de dictis bo
nis habebãt isti officiales grãde officiũ; de dictis ol
b⁹ petitionib⁹ effectũ de mãdãdis. pcedebat effectus
habebãt isti plenũ ⁊ gñale officiũ sup petitionib⁹.im
pune.i.sine pena.liceat nr̃is sãctionib⁹ aduersari.s ad
mittẽdo petitiões ɔ formã hu⁹.l.sup bonis ɔfiscan
dis.ẜ; vir illustris q̃storũ.s.ille q circa lat⁹ pncipis e
rat cui⁹ erat subscribere de rescriptis ⁊ aliter nõ vale
bãt:vt l auẽ.vt diuie iussiões subscriptiõe habeãt gra
tiosissimiq̃ stoꝝ ⁊ cui⁹ offĩn erat snias lege.l cãdidatu
pncipis.nã iste ẽ illustris:nõ aũt ille ẽ q q̃stũ tributũ pn
2 cipis q̃rebat p pũicias:vt.ff.de offi.q̃sto.l.j.† Erãt enĩ
q̃stores tres:vn⁹ q reprobat p pũincias q̃stũ siue tri
butũ q̃ pncipi dẽat ⁊ iste nõ erat illustris imo illustr;
vl clarissim⁹ Alius q̃stor erat q cãs crĩales audiebat.
Terti⁹ q̃stor erat q stabat circa lat⁹ pnci.⁊ snias lege
bat pncipis cãdidatu.⁊ debebat iste i rescriptis pnci
pis se subscribere al'a nõ valeret rescriptũ vt l auẽ. vt
diuine iussiões subscriptũ habeãt gloriosissimi q̃sto
ris ⁊ qd ɔtinere debeat illa subscriptio ibi ði ⁊ de isto
3 q̃store loq̃t hic imperator ⁊ talr.† offĩn habẽt hodie cã
cellarij ⁊ isti duo q̃stores erãt illustres vt.ff. de of. q̃
sto.l.j.⁊.ff de orig.iur.l.ij §.ðinde.si oblate petitiõi snb
scripsit.i.subscripsit rescripto pncipis sup his pbibi
ta petitione cõc sio nã tale erat offĩn hu⁹ q̃storis vt
mõ prime dixi.vel ẽt responsũ dederit i.tali petitioni
admittẽdo cã viroꝝ illustr; cões reꝝ puataꝝ.nã ⁊ ipe
illustris est vt.ĩ ð offi.comi re pria siue mistrũ pmise
rit,i dictari vl exẽplari pmisit.vel petionẽ.s.pbibitã.
si q̃ i st aliquã admiserit insinuãdã.i.recepit eã ad insi
nuãdã vt hic est legẽdũ ⁊ recitãdũ ipsi pncipi.idigna
tionẽ nostri nois al's numinis.s.deitatis nostre subsi
nebit ⁊ sic puniẽt acriter pdicti officiales ẜ ordinẽ ad
arbitriũ pncipis q: dicit lr̃a eos puniẽdos i; nõ speci
ficat qua pena. ceterisq; sc; minorib⁹ officialib⁹ ⁊ sic
puniunt maiores vt terreant minores iuxta. A boue

maiori discat arare minor.ad qd facit qd not.ĩ.de iur fis.l.iustas sũt
s.pdicti maiores offi.vĩdicte eis ipõnẽde si delinquerẽt.⁊ temeritatis
⁊ p.i.temeritatis vel põe pprie ⁊ dic temeritatis i.audacie l malã p
ta si ausi fuerit ɔ facere hãc.l.exẽplũ.i.nã ex q̃ ipsi q sũt de maioribus
offi.puniunt ita grauit si deliquũt ɔ.l.istã multo forti⁹ alij q̃ esset
minorib⁹ si delinquerẽt puirent ⁊ ita ipõit aliqñ maior pena ad h
4 ceteri delinquẽdo terreãt vt hic ⁊ ad h.ĩ tu.pri.l.fi.⁊ † ibi ð h no.me
riales notarij.i.scriptores siue notarij curie pncip; Et iõ sic dicti q
reducũt facta hoi; ad memoriã p scripturã q̃ de his faciũt ad qd.ff.
de pigno.l.ɔbit.⁊ de fide istru.l.l testõ. Itẽ ⁊ vocant exceptores q: ex
cipiũt.i.recipiũt ⁊ i scripturã reducũt facta hoĩm.vt.ff.loca.ẜ; addes
§.cũq̃ dãq exceptẽda.i.suscipiẽda ⁊ i scripturã reducẽda nã ipsi exce
ptores dicũt vt mõ pbatũ hu⁹ scriptura.s pbibita. vel impleda.i.cu
rauerint.h est dicere cõplere curauerit.⁊ plat i os.i.alios officiales de
palatio pncipis.q̃ istruxerũt.i.pparauerũt dictas petitiões ⁊ doce
rũt q̃lr fieri debeãt.vl gesta i.acta dictaꝝ petitionũ ab alijs facta ad
misse petitiões.i.recepte.s ab alijs ediderũt.i in publicũ pduxerũt ⁊
partib⁹ ðclarauerũt vl copiã ðscribẽdi fecerũt ad qd.ff de edẽ l.j.§.j.
b bonoꝝ.i.oium nã indefinita eq̃pollet vniuersali⁹ vt.ff.de ser vrba pre
dio.l.s uitutes.pscriptiõe.i.publicatiõe ⁊ ɔfiscatiõe.pũni decernim⁹
s.p.l.isti.ar.ad h.j.ð colla.dõa.l.j.§ si ⁊.j.ðmeta.l.pe.ẜ; hodie iure auẽ.
ẽ correctũ s.vt si ɔfiscẽt hodie bõa ðlĩquẽtũ vt l auẽ vt nulli iudi.§.
si.vl alias auẽ loq̃t qñ aliqs ob delictũ morit nã tũc bõa ɔficant q̃
nõ esset eis pena cõfiscatio bonoꝝ ẜ; si viu⁹ remãet qs nec morit p
delictũ eo casu bene conficabãt bõa q: tunc bene erit ei suppliciũ ade
ptio bonoꝝ ⁊ ita põt intelligi q̃ hic dicit ⁊ de h no.ĩ.l.pri.pari for
ma hic est vl⁹ ⁊ icipit q̃rtũ dictũ l q̃ pbibitionẽ suã extẽdit impator
⁊ dic pari.i.eq̃li forma sc; pbibitiõis vt sicut de bõis cõfiscãdis phi
bita est petitio ita ⁊ de bõis in reb⁹ publicis pbibita est petitio puta
q̃ reddit⁹ restituant de publico vl tributa debita remittãt imo mul
to magis d; esse pbibita.ista petitio q̃ supior q: nõ minor est vt⁹ q̃
q̃rere parta tueri ar.ad hoc.ĩ.de iur.fis.l.q in ɔtib⁹ ⁊ ibi de h notaui
⁊ ista petitio fiebat de reb⁹ iã diu reipublice q̃sitis.hic aũt de q̃rẽdis
vel de nouo q̃sitis ⁊ res ciuiles id est ãnõe ciuiles puta reddit⁹ ãnui q
ð publ.pstant.ill ðem l puatũ pbibitũ ẽ ẜ; ecl.⁊ a lijs pijs loc; pstã
cedi vt.ĩ.de sacro sã ecc.l puile.l fi.vl p.i.ad i⁹ publicũ ptinẽtes.vt ã
nui reddit⁹ vt dixi. Uel dic vt rẽissio tributoꝝ fisco debitoꝝ ob oẽs
petitiõe pncipi faciẽda.minuẽdas.i.ðfẽdẽdas eẽ cẽsem⁹.nã si v; peti.
reddit⁹ ãnui de publico pstãdi alicui puato.vt hic.Itẽ nõ v; petitio
remissiõis vt ipsa remissio tributoꝝ fisco debitoꝝ.vt h⁊ ad h.j de ã
no.⁊ tributis l.l fraudẽ.⁊.l.oẽs.⁊ ex eo q̃ h pbibet ãnuos reddit⁹ de
publico peti est hic ar.q̃ nec pbẽde ecc.sunt petẽde.s.⁊ cũ hic est vers⁹
⁊ vsq; huc durat quartũ dictũ. hic incipit quintũ ⁊ vltimũ dictũ.nec
5 pragmatica iussione.† pragmatica iusso est vel ðr rescriptũ p pnci
pis dictũ cõsil.procerunt facta ⁊ cã in auditorio vẽtilata.vt.ĩ.de di
uer rescrip.l.si.in prin.⁊ h; proprie fieri in cã publica vel citatum fui
nõ autẽ in priuatis.vt ibi ði.vñ hic impropie ponitur pro eo qd ad
petitionẽ ɔceditur. cũ de priuati loquatur hec.l.vel sacra adnotatio
ne adnotatio ðr pprie priuilegiũ proprio motu principes cõcessũ vt
ĩ.de leg ⁊ con.l.j.⁊.ĩ.si ɔ ius vel vti pu.l.fin sed hic improprie ponit
pro eo qd ad petitiones conceditur.vel quolibet.s. alio oraculo.idest
priuilegio principibus ⁊ of one concessio diuino.i. principis qui deus
est in terris.s.prin.si q̃.i.si aliq̃.ɔ hãc sãctionẽ nostrã.i.ɔ hãc.l. nostrã.
fuerint ipetrata.⁊ ita videtis q̃ loquit de priui.ad postu.cõcessis.q̃
cũ;.i.aliq.roboris i firmitatis hẽre.valituris q: nõ valebãt.i.nõ po
tuerũt firmitatẽ hr̃e qd itelligo nisi dictũ esset.nõ ob.s.tali vt.ĩ.l. p
6 xi.dix ❡ † Ex.l.aũt ista colligunt no. Primũ no.cũ volumus aliqd
malũ vl aliqd aliud extinguere debem⁹ a capite ⁊ a radicib⁹ ⁊ a stirpe
icohoare vt sic radicit⁹ illud tollere possum⁹ vt h cũ dicit stirpit⁹ ar e
dice ad qd facit q̃ alibi dicit.ipsa enĩ pncipia ptinẽtes ⁊c.vt l aũt de
nõ alie aut pmu reb⁹ ecc.§ si vn⁹ ⁊ si §.coll.iij Et facit q̃ alibi ði pn
cipijs obsta ⁊c ❡ Et scdo no.q̃ bõa decedẽtiũ ab intestato nullũ re
linquẽdo ex aliq̃ sanguinis linea vel iure ti hr̃di nec vxor vir vel ɔ
talia bõa pertinẽt ad fiscũ vt hic.⁊.ĩ.ð bo.vocã l.vocãtis.⁊ ibi dixi q̃
psõe excludãt fiscũ ❡ Tertiũ no.est q̃ bõa hr̃ticoꝝ ɔfiscant vt hic.⁊
ĩ.de here.l.manicheos ⁊ l.cognouim⁹.cir.medi. Itẽ multis alijs ex
cõis bõa ɔfiscant qs videre potes ff de iur fis.l.j.⁊ dixi.ĩ tit pri.⁊.ĩ.
ti.ij ⁊ i oĩb⁹ h; locũ l.ista ⁊ ita apparet q̃ lex ista pl⁹ dicit q̃ supior
7 pria ⁊ eã ãpliat vt l pn.huius.l.dixi ❡ † Quartũ no.est q̃ delicta of
ficialiũ nõ debẽt remanere impunita ⁊ iõ puniunt hic offi.q: illicitas
petitiões admittũt vt dicãt q̃ aliqd auxiliũ eis pbẽt vel scribũt eas
vt hac.l sic ⁊ ala ĩ ð diuer.rescri.l.fi.l fi i.cas⁹ ẽ q̃ officialiũ ðlicta nõ
sint relinquẽda ipunita legit.ĩ.de iur. fis l.defẽsiõis in fi. q̃ oĩa delic
t cta nõ sũt relinq̃nda ipunita legit.ff.ad l.aql.l.si ex plagis. ❡ † Quin
8 tũ no.est q̃ q̃stor est illustris qd est veꝝ de eo qui stat iuxta lat⁹ prin
cipis ⁊ cãdidat⁹ vocat qi legit snias in cãdidatu pncipis. Itẽ ⁊ ille
qui cãs crĩales audit illustris est.vt.ff.de of.questo.l j Ille autẽ que
stor q q̃rit tributa p pũicias nõ est illustris ẜ; clarissim⁹ vt ibi ði. Et
q sũt superillustres ⁊ qui illustres sint ⁊ q spectabiles ⁊ q clarissimi
no.ff.de sena.l.q indignus.⁊ in auẽ.vt no. ab illustribus ⁊ qui super

eos sunt

9 eos sunt ¶ † Sextũ not. est q̄ aliq̃n maior pena imponit̃ pp̃ter exẽ-
plũ dãdũ q̄ al's iponeret̃. vt a del ĩquẽdo ceteri terreãt̃. ⁊ pena vni⁹
metus possit esse multorũ. vt. hic. ⁊ ꝫ. ad. l. iul. repe. l. j. ⁊. ꝫ. xi. pri. l. fi. ⁊
ibi de h̃ not. ⁊ ex eodẽ pũcto etiã colligit̃ q̄ puniunt̃ aliq̃n maiores
ad hoc vt minores terreant̃. ad qḋ facit. ꝫ. de iu. fis. l. iustas. iuxta illḋ.
A boue maiori discat arare minor. ¶ Septimũ no. est q̄ tabelliões
dicunt̃ memoriales vt h̃ p̄ fine. eo qḋ p̄ scripturã eoꝝ fcã hoĩm me-
morie cõmẽdant̃. ad qḋ. ff. de pig. l. ꝫ hebat̃. ⁊ de fide instru. l. in rẽ. Itẽ
⁊ vocant̃ exceptores q̄ redigũt nega. ĩ scriptis. vt. ff. loc. sed addes §.
cũ qdã ¶ Octauũ not. est q̄ de publico reddit⁹ annui p̄uatis nõ dr̃
ꝯcedi. vt hec. l. ibi pari forma ⁊c. sꝫ ecclesijs ⁊ alijs pijs locis possunt
cõcedi ⁊ vꝫ ꝯcessio. vt. ꝫ. de sacr. san. eccle. l. p̄uilegia in fi. ¶ Nonũ no.
est q̄ remissio tributoꝝ nõ vꝫ. vt hic. ⁊ in ver. pari fm̃ vnũ intellectũ.
ad qḋ facit. ĩ de anno. ⁊ tribu. l. in fundis. ⁊ l. oẽs cum suis similibus.
10 ¶ † Ultimũ no. est q̄ rescriptũ cõtra. l. illicitũ nõ valet ᵃ. Itẽ rescri-
a ptum fisco dãnosum nõ vꝫ. ad qḋ facit. ꝫ. de preci impe. offe. l. nec dã
nosa. ⁊. l. rescripta. ⁊ de hoc diri. ꝫ. l. pri. ¶ Sed ad. l. istã oppo. ⁊ sta-
tim opponit̃ ad fi. hui⁹ l. vbi dr̃ q̄ pragmatica sanctio aliquib⁹ p̄so
nis cõcessa tenet hic aũt dr̃ q̄ nõ. ⁊ iḋ obstare vr̃ qḋ legit̃. ꝫ. de no. C.
cõpo. l. peñ. sed ibi loquit̃ de ea pragmatica sanctione q̃ esset in corpo
re iuris. hic aũt de ea q̃ extra. ⁊ ad hec facit. ĩ. de coll. do. l. j. in fi. de me
tatis. l. pe. in fi. nisi dictũ esset nõ ob. l. tali vt. ꝫ. l. prori. vel ibi ciuitati
bus q̄ vꝫ vt ibi ¶ Sed denuo instat̃. ⁊ etiã iure. q̄ rescripta p̄ncipis
⁊ pragmatica sanctio aliquib⁹ cõcessa tenent ⁊ nõ vr̃ obstare. ꝫ de le
gi. ⁊ cõ. l. ij. Sꝫ ibi de aliq̃ priuilegio cõcessa erãt rescripta nõ aũt de
donãdo rẽ fisci. vt erat hic. ⁊ iḋ ibi valẽt. hec aũt nõ. vel ibi erãt ꝯcessa
talia rescripta sine petitiõe. vñ ẽt si de donãdo rẽ fisci cõtineãt tñ va-
11 lẽt. vt. ꝫ. l. pri. i. fi. ⁊ eodẽ mõ ẽt põt ad primũ ꝯtrariũ rñderi. Quid † aũt
si his ꝯcessit rescriptũ de re illicita vel p̄hibita vel de re fisco dãnosa.
vt q̄ rẽ fisci alicui cõcessit p̄nceps ⁊ rescriptũ de re illicita vel p̄hibi
ta vel tributa remisit nũqd vꝫ. ⁊ certe dicã tũc valere. ⁊ sic ĩtelligit̃
auctẽticũ vt nulli iudi. § ⁊ hec vero iubem⁹. coll. ix ⁊ de mã. p̄n. § de-
inde cõpetẽs. sicut ⁊ al's seru⁹ accusat⁹ plus operat̃ q̃ prim⁹ sol⁹ ad
velle fiscu in fi. ⁊. l. ⁊ in auẽ. vt li. ma ⁊ aute §. si qs in sua. coll. viij. et de
ec ti § si aũt. q̃ hic. coll. ix et de sanc. epis § presbyteris ⁊ diaconib⁹.
De istis aũt rescriptis ꝫ. l. vel etiã tua aliqḋ illicitis nota ꝫ. si ꝯ ius
vel vtil. p̄ub. l. fi. et eodẽ mõ no. ff. de cõsti. prin. l. j. in fi. Ut vnũ scias
q̄ iste petitiões bonoꝝ de qb⁹ hic tit. dr̃ q̄ p̄hibite sunt intelligẽdũ
est de bonis fiscalib⁹ vel ad fiscũ deuoluẽdis. sꝫ petitiones de bonis
priuatoꝝ facte aliq̃n nõ tenẽt aũt petitiões h̃ bõis p̄uatoꝝ facte. vbi
12 gr̃a † i oĩu bonoꝝ pos. q̃ tribuit ius q̃ bonoꝝ pos. sũt vij. quꝝ. vj sũt
ꝯ ordi vij ꝯ ordi. q̃s pñt hodie petere al'r q̃ oll. vt sũt. h̃ bõo. pos. § sũt
aũt sex ⁊. ff. de bõo. pos. p̄ totũ ⁊ in titu ẽt sequẽtib⁹. vt si tabule testa
mẽti nulle ex. p̄ totũ. ⁊ qs ordo in bonoꝝ pos. f. p̄ totũ. Itẽ q̄ admi.
ad bo. pos. pñt p̄ totũ maxime ẽt ⁊ in se. titu. Sunt ⁊ alie tres bonoꝝ
pos. q̃ factũ suã detẽtationẽ cõtinẽt vt carbonia. ⁊ q̃ dat̃ noĩe vẽtris
⁊ q̃ dat̃ grã litis agnoscẽde. vt. ff. h̃ ven. ĩ pos. mit. p̄ totũ. ⁊ de car. edi
cto p̄ totũ. ⁊ de mossi. te. papi § j. Est ⁊ alia petitio p̄missa in bonis
priuatoꝝ. vt puta cũ debitorẽ meũ citari feci ⁊ nõ venit. peto enim
me immitti in pos. bonoꝝ suoꝝ. Itẽ ⁊ q̄ plus est q̃ vẽditionẽ de bo
nis ipsius mei debitoris fieri peto. vt. ff. qb⁹ ex causis in pos. ea. p̄ to-
tũ. Est ⁊ alia petitio bonoꝝ permissa in bonis priuatorũ. vt puta si
ex testõ nõ adit̃ hereditas in qua tibi libertates relicte sũt. nã ⁊ de iu
re ⁊ de facto qbusdã permissũ est petere. ꝯ bona vt pos. ⁊ dominiũ ha
beãt. vt institu. de eo cui liber. cã bona adijciunt̃ p̄ totũ ⁊ q̃ si locũ ha
beat. ꝯ. petitio ⁊ admittant̃ ad eam ibi dr̃. ⁊ de hoc ẽt legi ꝫ. de testa.
mili. l. fi. Est ⁊ alia petitio p̄missa in bonis priuatoꝝ vt si h̃rẽs nõ pa
ruit volũtati testatoris si p̄ annũ post admonitionẽ differat p̄dit he
reditatẽ ⁊ certe p̄sone admittunt̃ ad ipsa bona fm̃ ordinez positũ in
auẽ. de here. ⁊ fal. si qs aũt nõ implens. vs. ꝫ ad. §. huic nobis que po-
nit̃. C. de fideiuss. aut hoc ampli⁹. Est et alia petitio bonorũ permissa
in bonis priuatorũ vt si heres nõ paruit volũtati testatoris si p̄ an
nũ post admonitionẽ differat vt in bonis priuatorũ. vt ponit̃. ꝫ. de
epi. aud. l. pe. auẽ. liberi furiosi. Est ⁊ alia p̄missa petitio ĩ bonis p̄ua
toꝝ vt ponit̃. ꝫ de epi et cle. l. si quis ad decli aut si capti. Est et alia
p̄missa petitio ĩ bonis p̄uatoꝝ. vt si aliqs p̄misit mihi bõa sua post
mortẽ suã nã eo mortuo agã excep. ad bona mihi p̄missa ⁊ petã mit
ti in pos vt de hac p̄missione ⁊ petitiõe legit̃. ꝫ. de pac. l. fi. Est ⁊ alia
petitio bo. p̄missa in bonis p̄uatis. vt puta heres institut⁹ agit peti.
h̃r̃di ꝯ ti. possidentẽ. vt. ff. ⁊ C. de peti. h̃r̃di p̄ totũ. Est ⁊ alia petitio
bonorũ p̄missa in bõis p̄uatis vt si p̄ aliqḋ interdictũ petã vel pos.
borũ p̄ quorũ bonorũ legit̃ oĩe in l. si qs in tãtã. ⁊ p̄ alia interdicta
vt hec appãrẽt in tractatu ĩterdictoꝝ vt insti de ĩterdi. p̄ totũ. vt. ff. ⁊
C. in tracta. interdictorũ. nã. iuris executio nõ hꝫ iniuriã. vt. ff. de iniu
rijs. l. iniuriarũ § j. ⁊ q̄ me cã. l. iij. ⁊ ad. l. acqui. q̃madmodũ §. munici
13 palis ingratus cũ suis filibus † Petitiões aũt de bõis nõ priuato
rũ tenẽt aliq̃n. vt q̃ a principe peto rẽ alteri⁹ mihi dari. nõ enĩ tꝫ ta-
lis petitio ⁊ ẽt rescriptũ sup hoc cõcessũ nõ tenet. vt. ꝫ de peti. ĩpe. of-
fer. l. quotiẽs et ibi de hoc no. ⁊ ẽt no. ꝫ. si ꝯ ius vel vti pu. l. fi. Itẽ nõ
tꝫ in bonis priuati facta, ita. vt valeat p̄ut fcã est. vt ecce si ĩ petro ius
iniquũ ꝯ aduersariũ meũ: nã aliq̃n opꝫ ingri eodẽ iu-
re. vt. ff. q̄ quisqꝫ iur. l. iij. ĩ p̄n. ⁊. l. j §. j. lꝫ aliquãdo dcã
petitio vt circa tp̄alẽ dilationẽ danda vel colendã. vt
d. l. ꝫ. de p̄ci. ĩpe. offe. quotiẽs. ⁊ dcã cã. l. ff q̄ quisqꝫ iur.
l. j ⁊ per totũ. Et hꝫ in hac. l. fisc⁹ ius singulare. nã peti
tiones borũ fiscaliũ vel ad fiscũ deuoluẽdarũ p̄hibite
sunt ⁊ rescripta sup eis cõcessa nõ valẽt. ⁊ officiales p̄
quorũ man⁹ predicta trãsiuerũt puniũt̃. vt in hac. l. lꝫ
petitiões in bonis p̄uatorũ facte regulariter sunt per
misse. lꝫ aliq̃n p̄hibite sunt. vt. ꝫ. no. Odofre.

¶ De his qui se deferunt. Rubrica.

¶ Ista rubrica ꝯtinuat̃ ad sup̄iora in hũc modũ. Di
ctũ est ꝫ de decato. qui titul⁹ hꝫ locũ q̃n aliquis tacite
rogat̃ de dãdo nõ capaci: ⁊ p̄ hoc ĩdign⁹ efficit̃: vr̃ pos
sidet bona q̃ aliquomõ ad fiscũ deuoluẽda sunt q̄ hꝫ
ex multis casib⁹ cõtingere vt. ff. de iu. fis. l. j. Iste tñ pos
sessor nõ manifestat hec fisco imo celat verũ: qr̃ aliq̃n
p̄dict⁹ possessor defert seip̄m qḋ iur. tũc sic vult dicere
iste ti. vñ merito ponit̃ hic in rub. de his q̄ se deferũt.
⁊ dic. ꝫ. de his possessorib⁹ bonoꝝ ad fiscũ ptinẽtiũ: vt
qr̃ tacite rogari de dando nõ capaci: vel alia cã ptinet
ad fiscũ q̄ seipsos deferũt. i. pactũ suũ denũciãt ⁊ ma-
nifestãt fis. s. ip̄si tacite accõmodauerãt fidẽ h̃ dãdo nõ
capaci. ⁊ q̄ ipsa bõa possidẽt ad fisc. ptinẽtia qḋ iuris
sit videam⁹ atqꝫ subijciamus: ⁊ ita superiori ti. locũ hꝫ
quando ab alio quis defert. hic q̃n a seipso Odofre.

a ¶ Nõ valꝫ Addõ eũ. Odof. i. l. q̃cũ qs. ꝫ. de fian stru. aste. ff. nu. vj et qḋ ibidẽ dcũ fuit ĩ apo. ⁊ ꝫ. in. l. pri. nu. xij.

Summarium.

1 ¶ Rationales qui dicantur.
2 Officiales in magno afficio cõstituti dñt esse graues
honesti, et maturi.
3 Uxor et vir sunt vnũ corpus et vna dom⁹: ideo fisco
excluso vn⁹ succedit alteri liberis nõ existẽtib⁹ et q̃nqꝫ
liberis existentib⁹. et nu. 12.
4 Proditio q̃nqꝫ p̄mittit̃ lꝫ r̃liariter p̄hibita sit.
5 Deferens se vel aliũ dꝫ semp̄ p̄bare.
6 Deferens se vel aliũ quib⁹ premijs donetur.
7 Mulier diuidens cũ fisco hꝫ electionẽ partis quã ma-
lit secus in masculo.
Diuisio inter h̃r̃des qualiter sit fiendã et cui⁹ sit ele-
ctio et qḋ inter alios cõsortes ibidem.
8 Accõmodãs tacitã fidẽ de restituẽdo incapati si fue-
rit in mora se deferẽdi ita q̄ ab alio p̄uenũt̃. nõ solũ
p̄uatur hereditate, sꝫ in insulã deportat̃. qñ aũt dicat̃
in mora. ibidem. et nu. 10.
9 Accõmodans tacitã fidẽ ex sola p̄missione incidit in
penã: q̃uis nõ adimpleuerit cõmiscũ fidei sue nec resti
tuerit incapaci.
10 Accõmodãs tacitã fidẽ de restituendo q̃n puniat̃, et
q̃n nõ. itẽ qñ cõsequat̃ premiũ. et q̃tũ. q̃n nõ, itẽ qḋ p̄e-
miũ cõsequat̃ incapax deferẽs se ipsũ, et qḋ tertius de
ferens incapacẽ. latissime traditur.
13 Heres grauat⁹ restituere trebellianicã quartã retinet:
fideicomissarius aũt vniuersalis nõ nisi in casib⁹: par
ticularꝫ vero vel legatarius nullo pacto.
14 Incapaces deferẽtes se ipsos premiũ r̃liariter cõseque-
unt̃: fallit in quibusdã que etiã si seipsos deferant ni-
hil tñ capere poterunt.
15 Delatio corã quo fieri debeat. late.

Iscuius. Lex ista est bene attẽdẽda ⁊ diligẽter notãda
qr̃ lꝫ q̃tũ ad casũ ⁊ l̃raꝫ nõ sit difficilis. Est
tñ materia ei⁹ intricata aliquãtulũ. Et est
sciendũ q̄ q̃dã p̄sone sũt nõ capaces q̄ nõ pñt ex vltĩa
volũtate alicuius percipere seu capere q̃s dices vt eas
no. ff. de delat. l. j. ⁊ si aliqḋ p̄dictis p̄sonis relinquat̃ nõ
vꝫ nec aliquis põt tacite vel apte accõmodare fidẽ suã
de dãdo aliquid de bonis h̃functi alicui de p̄dictis p̄-
sonis ⁊ si accõmodat aliquis fidez suã tacite de dãdo
aliquid alicui de p̄dictis p̄sonis punit̃: qr̃ aufert̃ ei h̃r̃
ditas vel cõmodũ sibi relictũ vt ĩdigno: vt. ꝫ. ad. l. fal.
l. ⁊ si tacitũ. ⁊. ff. de iur. fis. nõ intelligit̃ in prin. ⁊ de hoc
poterit ille qui fidez accõmodauit deferri a quolibet
qui ad deferẽdũ admittit̃: ⁊ si p̄batũ fuerit puniet̃: vt
modo dixi ⁊ de hoc plene dr̃. ꝫ. de dela. l. j. Sꝫ si ille q̄
rogat⁹ est ⁊ qui fidẽ suã accõmodauit de dãdo nõ ca-
paci vel seipsũ deferret percip. ẽ dictũ edictũ ⁊ conse
quit̃ p̄miũ: vel si ille cui dandũ ⁊ resti. est vult seipsum

deferre consequit̄ p̄miuꝫ ⁊ de hoc vult dicere ista.l.in
qua ponam⁹ ita casuꝫ vt dicam⁹ ꝙ duo dicta hꝫ ista.l.
Primū dictū est tale ꝓcurator cesaris qui rōnalis dr
ita ꝓposuit corā p̄ncipe. Dn̄e imper. quidā: ponam⁹
Bartholome⁹ ꝯdidit testm̄ ⁊ in testō suo instituit sibi
heredē: ponam⁹ bonifaciū ⁊ rogauit eū per fideicō. ta
cite vt vxori defuncti ⁊ nō capaci restitueret hr̄ditatē
⁊ ipse tacite accōmodauit sibi fidē d̄ restituēda. d. hr̄-
ditate ipsi vxori nō capaci ⁊ erat ipsa vxor nō capax:
qr nupserat forte ipsi barthol. j. annū a tpe mortis pri
mi viri: ⁊ sic. j. tp̄s luctus p ꝙ efficit̄ nō capax ex testō
vt in aut. de nup. §. plane. Uel erat forte depauperata
ista mulier vel aliquo alio mō erat nō capax mortuo
testatore venit iste bonifacius ⁊ audito ꝙ ipse poterat
substinere penā q̄ accōmodauerat fidē de restituenda
hr̄ditate dicte vxori defuncti nō capaci ⁊ vult de hoc
se iuuare. Mō q̄ro a vobis qualr̄ ipse possit se iuuare
⁊ qd hꝫ facere ad euitandā dictā penā. Impera. r̄ndet
⁊ loquit̄ ipsi rōnali siue ꝓcuratori cesa. ⁊ dicit eū pro
curator ille cui⁹ fidei tacite ꝯmissa est hr̄ditas vt eam
det nō capaci statim dꝫ offō grauitatis tue factū nū-
ciare. s. se ipsū esse heredē ⁊ institutū ⁊ tacite rogatū ⁊ d̄
restituēda hr̄ditate nō capaci ⁊ p̄dest manifestare id ꝙ
actū est ⁊ ea q̄ sup hoc facta p̄ p̄ōm vl̄ per aliū ꝓmissa
sunt renūciare dꝫ. quo facto ipse erit securus a pena ⁊
etiā ꝓp talē suā fidē cōsequet̄ premiū. s. tertiā partē di
ctoꝝ bonoꝝ oīm q̄ sunt defuncti percipiet ⁊ retinebit
cū effectu ⁊ due partes ꝯfiscabunt̄ ⁊ istud est primū. d.
Scḋm dictū est tale ponam⁹ dn̄e dicit ꝓcur. ꝙ boni-
facius p̄dict⁹ heres institutus ⁊ rogat⁹ vt dictū est nō
detulit nec denūciauit seipsuꝫ sꝫ vxor p̄dicta d̄functa
capax reuelauit h̄ mihi ⁊ ēt ipsa eadē vxor q̄ defun-
ctus voluit esse heres. s. cū effectu qr voluit ei restitui
hr̄ditatē apperuit ⁊ mōstrauit. i. ꝓbauit ea q̄ gesta fue
rūt inter defunctū ⁊ heredē ⁊ rogauit eū de restituen
da hr̄ditate sibi vxori nō capaci qd erit faciendū hoc
casu. Certe dicit impator ꝙ ipse ꝯsequet̄ ex h̄ facto ta
le p̄miū. s. qr medietatē toti⁹ p̄rimonij dicti bartolo-
mei defuncti ⁊ diuidet equalr̄ cū fisco ⁊ factis duab⁹
ꝑtib⁹ de ipsis bonis ipsa habebit electionē capiēdi q̄
ꝑtē volet. Dicit ꝓcur. cesa. dn̄e qd erit h̄ casu de hr̄de
q nō denūciauit dicit impa. qui non denūciauit p̄dicta
imo q̄ntūcūq; potuit occultauit ⁊ p hoc est inimic⁹ fi-
sci ⁊ est inimic⁹ mulieris p̄dicte qr nō dedit ei ꝙ ꝓmi-
serat spoliat̄ oīb⁹ bonis suis ⁊ fisco applicabunt̄ ⁊ in-
sup deportabit̄ dict⁹ hr̄s in insulā ⁊ hoc est ꝙ dicit. l.
ista ⁊ iste ē ver⁹ intellect⁹. Bn̄ tn̄ hꝫ istō s̄m d. n̄ros in
tellect⁹ sꝫ diuersas lr̄as q̄ ibi sunt q̄s l expositiōe lr̄e
breuiter explicabo. ¶ Lraꝫ nūt s̄ꝫ hūc casuꝫ sic expo
no. to. s. hr̄n institut⁹ ⁊ rogat⁹ p fideicō. tacite d̄ heredi
tate restituēda nō capaci vl̄ dicas. to. s. hr̄s legitim⁹ ab
intestato nā ⁊ ipse p̄t rogari puta l codicillis vl̄ l alijs
modis vt istī. d̄ fideicō. here. §. p̄terea intestat⁹ fidei cō
sue. s. heredis. tacite. i. secrete ⁊ clā nullis adhibitis te-
stib⁹ vel forte adhibitis secretis ꝑsonis vel tacite pu
ta testō vel codicilli sꝫ facta mihi cautione domestica
tn̄ ad ꝙ facit. ff. de iur. fis. l. iij. § qn̄ aūt ⁊. § tacita. ff. de
leg. ij l. in tacitis. Uel tacite puta codicillis. vel etiā in
testō obscure tn̄ vt puta sic dicēdo hr̄s mi facias id de
quo rogaui te vel eis ꝙ a te petij fidē p̄stita ad ꝙ fa-
cit. ff. de iure fis l. itē fidei. ⁊ de tacito fideicō plene not.
vel defuncto. hr̄ditatē. s. dāda vel restituēda alicui nō
capaci. puta vxori defuncti q̄ nō erat capax aliq̄ ex cā
q̄ multe sunt. vt plene no. ꝫ. de dela. l. j. ⁊ bn̄ expono ꝙ
rogat⁹ fuit hoc tacite heres. s. dādo nō capaci. qr si ca
paci rogat⁹ esset d are ēt si tacite rogat⁹ esset nō habe-
ret locū delatio vt. ꝫ. d̄ dela. l. j. stati. s. qn̄ poterit vl̄ sta
tim. s. cū fuerint apte tabule testamēti. nō sicut infradi
cam nō dꝫ nimiū ꝓpetrare si ante aperturā tabulaꝝ h̄
faceret non p̄desset sibi. vt iam. j. dicā ⁊ ad hoc ꝙ dicit
statim concor. ff. de iu. fis. l. edicto. j. respōso. officio the
grauitatis. s. o ꝓcu. ce. nā ei mittit̄ ista. l. ⁊ ei loquit̄ im
perator. vt in supscriptis. l. apparet q̄ dicit impator
1 antonius rationali ⁊c. † ⁊ rōnalis dr ꝓcurator ce. vt. ꝫ.
de mō mulctā. l. ij ⁊ de aduo. fi. ⁊ vbicū stat⁹ agi dꝫ. l.
iam dudū. ⁊ de officio grauitatis tue. i. tibi vel officia
libus tuis. ⁊ ꝙ dicit grauitatis dic. i. maturitatis et
2 honestatis. † nā quicūq; est in officio. vt ēt in quolibet
a magno officio debet esse grauis⁹ ⁊ honestus ⁊ matr-
rus in moribus. sic dr in comite rerū priuatarum. vt

a ¶ Grauis. vis gl. l. c. l3 ex quadā. ff. de testi.

ꝫ. de bonis vacātib⁹. l. j. Sic alibi. ff. de offō p̄sidis. l. vnica § his cuna
bulis. ⁊ ar. ꝫ. de officio magi. offi. l. j in fi. ⁊ ita ponit̄ grauitas l bona
parte. aliqn̄ aūt in mala. vt in vulgari bon̄. si dicim⁹ est grauis hō in
telligit̄. i. tediosus ⁊ importabilis ad ꝯuersādū cū gētib⁹. nūciet. s. se
heredē institutū ⁊ rogatū tacite de restituēda hereditate nō capaci.
puta vxori defūcti. ⁊ gesta neutralr̄ ponit̄ gesta. i. dicere ea q̄ gesta sūt
vel dic gesta. s. q̄ de hoc facta sunt. puta cautio domestica vel similia
ꝓdat. i. manifestet ⁊ aperiat. ⁊ ꝯtinuo. i. statim subaudi. s. post aperturas
tabulaꝝ. vt iā plen⁹ dicā. ꝙ actū fuerat. s. inter defūctū. ⁊ se heredē. s.
de tacito fideicōmisso dādo nō capaci de q̄ defūct⁹ eū rogauit renū-
ciet. i. retronūciet. s. sibi ꝓcur. cesaris. nā ipse audiuit qn̄ rogat⁹ fuit.
mō renūciat. i. renūciat ꝓcur. illud qd audiuit. post hūc fidē. s. qn̄ adhi
buit in nūciādo ⁊ deferēdo seipsum. tertiā. s. partē siue portionē d̄ ē.
j. de oībus defūcti bonis q̄. s. bona rogat⁹ erat ipse restituere nō capa
ci. ꝑcipiatis. ⁊ due partes ꝯfiscant̄. ꝙ si ⁊c. hic est d̄uis ⁊ incipit sꝫ di
ctuꝫ. ad illis ore. s. nō capaci cui heres erat tacite rogat⁹. de restitue̅.
hr̄di. defūctum. s. q tacitū fideicō. reliqt vxori. sue non capaci. istud. s.
ꝙ ipsa erat nō capax ⁊ coheres defūcto istitut⁹ rogat⁹ est tacite p fi-
deicō. de rest. sibi hr̄dit. ad offm̄ deuotiōis tue. s. o ꝓcu. ce fuerit reue-
latū. i. manifestū ⁊ patefactū lrāls ⁊c. hec est multiplex lr̄a. ⁊ ista est
hec lr̄a q̄ diuersificat intellectū hui⁹ tertij dicti. ⁊ dicit vna lr̄a ipsa ꝫ
qn̄ defūct⁹ esse voluit heredē ⁊ istā ego habeo l libro meo. vl̄ em̄ hōs
s̄m casum iam ei ꝓpositum: ⁊ expone sic. ⁊ ipsa. s. vxor. nō capax q̄ de
funct⁹ voluit esse heredē. s. p fideicō. ⁊ sic cū effectu nā fideicō. est hr̄s
cū effectu. Heres aūt iste ⁊ de restituēdo rogat⁹ est heres noīe tn̄. vt
ff. ꝙ cū eo. l. si fili⁹. §. j. ⁊ istī. d̄ fidei. hr̄ §. resti. si gesta. i. ea q̄ gesta sunt. ⁊
sic neutralr̄ ponit̄. vel dic gesta. i. ꝙ hec facta sunt. puta domesticū in
strumētum vel priuatā cautio vel similia apparuerit. i. mōstrauerit ⁊
ꝓbauerit ita veꝝ esse vt dixerat. ⁊ sic s̄m hoc ⁊ istud ⁊ implicet hec si
vxor defūcti reuelauerat p̄dicta ⁊ etiā ipsa eadē ꝓbauerit ita esse ꝯse
quit̄ hoc p̄miū qd hic dicit. qr requirit̄ nō tn̄ ꝙ denūciet. imo ēt ꝙ
ꝓbet nā qlibet q denūciat ꝓbare tenet̄. vt hic ⁊. ff. de iure fisci edicto
in p̄n ij. rn̄. ⁊. l. senat⁹. §. diu⁹. ⁊. § senat⁹. ⁊. l. arrian⁹. ⁊. l. ij § tacita. nā ei
q dicit incūbit ꝓbatio. vt. ꝫ. de ꝓba actor. ⁊. ff. de ꝓba. ei q. ⁊ de hoc ēt
no. ꝫ. de delato. tali premio mācipat⁹. i. donet̄ tale p̄miū. vt ex cōt. i. ex
toto p̄rimonio. s. dicti defūcti. mediū ꝯsequat̄. s. toti⁹ p̄rimonij ⁊ oīꝫ
bonoꝝ. ⁊ hoc est sp̄ale in vxore ꝙ medietatē omniū bonoꝝ ꝯsequat̄.
nā nli⁹ nō capax vniuersalis fideiusso: ꝯsequeret̄ dimidiū ei⁹ tn̄. qd
ēēt ei restituēdū. vt. ff. de iure fisci senat⁹. § senat⁹ ⁊. l. edicto. j. ⁊ ij. rn̄so.
Si em̄ esset restituēd⁹ dodrās tn̄. quarta remaneat penes heredē. vt
ff. de. iure fisci. l. cū tacitū in fine. nisi ⁊ illa quarta ꝯfiscaret̄ ꝓp delictū
heredis q̄ fidē accōmodauit de restituēdo nō capaci. vt. ꝫ ad. l. fal. l. si
tacitum. ⁊ hec no. ꝫ. de delato. sup ipsa rubr. In vxore nāt vt dixi est
sp̄ale ꝙ medietatē omniū bonoꝝ nō dico dodrātis tn̄ ꝯsequet̄. ⁊ est
3 rō sp̄alitatis † ꝙ cum ipsa sit vnū corp⁹ cū viro ⁊ vna dom⁹ dr fuisse
cū viro. adeo ꝙ succedit viro ab intestato fisco excluso. ⁊ ēt qn̄q; libe
ris existētib⁹ vnū cū eis viro suo succedit. nec famosa actio vl̄ turpis
iure inter eos interpretari p̄ōt. vt. ff. rerū amo. l. j. ꝫ. de furtis ⁊ seruo
cor. l. si circa finem. de cri. expila heredi. aduersus. ff. de ritu nup. l. j. ⁊
ꝫ. vnde vir ⁊ vxor. l. j. in fi. ⁊ in aut. preterea. que est ex titu. de exhi. reis
§. quam no. ⁊ ex ti. vt li. ma. ⁊ aui. §. qr vero. non est mirum si tn̄ plus
specialitatis in ipsa habeat in bonis viri: quantum aliquis extraneus
consequetur. s. cum effectu ⁊ in veritate ⁊ cum fisco nostro celebret di
uisioni. s. equaliter id etiam. habitura priuilegium. s. cōsequitur. q. d.
non tantum hꝫ priuilegium ꝙ p medium cum fisco diuidet sꝫ etiaꝫ
in hoc aliud q electionem habebit q capere velit. vt prior. s. ipsa mu-
lier. eligat emptor. i. capax electionem ⁊ de duabus partibus factis
de dictis bonis possit vnam q̄ velit accipere ⁊ ex hoc. s. ꝙ habet ista
mulier electionem fauore persone cui sanēdum est. vt ꝫ. dixi sic ⁊ ali
ter datur electio vni consorti ex causa vt. ꝫ. de dona. sancim⁹. § si aūt
res ⁊. j. de metatis l. ij. Regulariter autem sorte dirimi solet cui⁹ sit
electio nisi aliter cōcordent vt. ꝫ. communia de le. l. ta. in p̄n ⁊. j. qn̄ ⁊
n qui. quarta pars de. l. ij. in fi. prime colum. ⁊ ar. ff. fami. her. l. si quod
cautionem. in fi. l. ⁊c. sed qn̄ dicta mulier se detulit ⁊ ipse voluit defer
re imo inquātum potuit celauit. occultator. ille. s. heres rogatus de
dando non capaci qui non detulit se imo celauit inquantum potuit
gestorum. i. eorum que gesta sunt. s. detractoruꝫ fideicom. relicto fisci.
s. inimicus qd est. j. ⁊ erat. fisci. in eo qd volebat ꝙ ista bona puenirēt
ad fiscum in totum vel in partem. ⁊ mulieris ⁊ pariter. i. equaliter ini
micus. ⁊ erat inimicus mulieris in eo qd fideicom. tacite relictuꝫ nō
prestabat. exutus. s. spoliatus omni. i. toto patrimonio suo. s. proprio.
vendendo fisco. i. ꝙ applicabit̄ fisco totum patrimonium eius qd vl̄
hodie correctum. s. bona delinquentiuꝫ nō cōfiscent̄ hodie vt in aut.
vt nulli iudi. § si. Sed p̄ōt dici ꝙ si delictum qd quis ꝯmisit est tale
de quo quis debeat mori non auferent̄ ei bona qr non esset eis pena
ademptio bonorum ⁊ ita loquit̄ dictus. §. vlti. in aut vt nulli iudic.
Sed si delictum non esset tale de quo debeat quis mori vt est illud
de hoc hic dr ⁊ vt est illud de quo dī. ꝫ. l. pri. ⁊ vt est crimen incestus
⁊ tūc hꝫ locum ꝯfiscatio bonoꝝ nā tunc est pena bonorum adēptio
quādo quis remanet nā dicit. l. ꝙ bonis alicui adēptis ita est postea

ei sup

ei supplicium vt. C. ad. l. iul. maie. l. quisquis. & ita firmum hic remanet q
dicit ademptione bonorum. insulam deportatum s. propterea quia fidem accom
modauit de dando tacite fideicom. alicui non capaci & non detulit seipsum
imo celauit illud factum quantum potuit. Et est illod regulare q de
portatis in insulam bona adimantur. vt. C. de sen. pas. l. j. & ista est plana &
vera lra huius l. Alij vt dna. Ty. intellexerunt. l. istam aliter propter illa v
ba que sunt in lra que dicunt ipsa etiam quam defunctus esse voluit heredem &c.
& dixerunt sic quia vxor fuit heres instituta vna cum quodam extraneo & ille ex
traneus fuit tacite rogatus de restituendo hoc non capaci mulieri hereditatem
tem nam si extraneus se defert habet tertiam partem omnium bonorum & istod est
primum dictum si autem ipse heres extraneus non defert se. sed ipsa mulier detu
lit dicens qualiter ipse est non capax & qualiter ipsa fuit instituta in par
tem & extraneus in alia parte & qualiter ille extraneus accomodauit fidem de re
stituendo partem suam isti mulieri non capaci & tunc ipsa habebit dimidiam
omnium bonorum defuncti & tunc ille heres deportabitur in insulam bonis omni
bus proprijs confiscatis & hoc dicit secundum eos illa lra ipsa etiam. ita legitur & ex
ponitur si vxori defuncti denunciauit etiam ipsa vxor quam defunc. voluit esse
heredem sub intellige vna cum quodam extraneo si gesta apparuerint &c. que litera
satis potest tolerari. sed prima planior. Alij autem plus habent in litera
nam habent ibi ipsa persona quam defunctus &c. & tunc primum dictum non mo
tatur. s. quia aliquis fuit institutus solus heres & rogatus vxori non capaci re
stitui hereditatem si se deferat tertiam bonorum consequitur. Secundo dicit si ip
se non deferat se vxor autem predicta non capax deferatur subaudio. s. & probet
in persona quam defunctus voluit esse heredem. i. ipse institutus aperuit gesta idem
deferat hoc & etiam ipse probet vxor proferatur & ipsa sola habebit commodum
motionis. s. dimidiam bonorum quia preuenit imo ipse institutus qui occultator
fuit non deferendo primo deportatur in insulam bonis omnibus confiscatis et hoc
dicit secundum istam & secundum hoc expone lras quam si ab vxore non capace defuncti s. taci
tum fidei. sit tacite relictum vt dictum est. fuerit releuatum. i. nunciatum subau
dio & probatum nam vt. C. dixi quolibet qui denunciat probare tenetur. ipsa
enim persona quam defunctus voluit esse heredem. vt est heres institutus si ge
sta id est ea que gesta sunt puta fideicom. tacite relictum non capaci. aperuerit
id est denunciauerit. secundo postquam iam vxor eius preuenerit & intelligo
q etiam ipse per hoc prohibetur tali premio mancipetur s. vxor sola nam ipse pre
fertur quia primo nunciano prefertur admodum habendi. vt. ff. de iur. fis. edi
cto. ij. rn. & simol de testa. mil. l. fi. § finaut p internalla vt ex omni patri
monio &c. ista lra sustineri potest secundum sinus huius. l. non videtur bene adaptari
nam dicunt vl quid q heres institutus preuentus fuit ab vxore defuncti in deferen
do & postea ipse denunciat q ipsa deportetur & ideo primam lecturam magis ap
probo. Ex l. ista colliguntur aliqua no. ¶ Primo no. q decet procur. cesaris esse
grauem in honestum & maturum in moribus & idem in quolibet qui habet ma
gnum officium nam ita di in comite rerum priuatarum. vt. C. de bo. vacan. l. j.
4 & de hoc ibi not ¶ † Secundum no. est q proditio aliquando toleratur & in
a bona parte ponitur vt hic licet regulariter reprobatur et punitur vt. ff. de his
qui no. infa. l. athelas. § calumniator. & de re mili. l. om. § exploratores & l.
5 proditores. & C. de dela. l. fi. vbi de hoc no ¶ † Tertium no. est q quicunque
defert seipsum siue alium & siue ille qui rogatus est de tacito fidei siue ipse non
capax deferat, semper qui defert probare debet verum esse q detulerit vt hac. l. in
prin. & in ij rn & ff. de iu. fis. l. edicto in prin. & in. ij rn & l. senatus. § diuus et
§ senat. & l. arrianus. & l. ij. §. tacita in fine. Iuxta regulam ei qui dicit incum
6 bit probatio vt. ff. de proba & ei q. C. de proba. actor. ¶ † Quartum no. est de
premio q datur se deferentibus nam sicut heres alius de resti. rogatus qui
se defert habet tertiam omnium bonorum & si ipse non capax se deferret in ca
so huius l. haberet dimidiam omnium bonorum vt hic & in primo & secundo dicto. & ff.
de iur. fis l. edicto. & secundo rn. & l. senatus. § senatus. Sed alias regulariter
non capax si se deferat habebit dimidiam eius q querit ei restituenda.
vel dimidiam dodrantis tantum. vt. ff. de iur. fis. l. cum tacitum. sed in casu hu
ius. l. speciale est in vxore q habeat dimidiam omnium bonorum. Si autem de
ferat quid alius premium q debet probare. non dr hoc expresse puta quando quidam ter
tius defert. i. qui nec rogatus est de restituendo non capax est nec aliquid debet fa
cere l. promissio nisi quia deferre vult. sed dicimus q si ille talis si probet q iten
dit tertiam debet habere. vt. ff. de iu. fis. l. edicto § stat. et ibi no. & dixi. C. de dela.
sop rub. Sed si non probat punitur penis delatoris que multe sunt & no. C. de de
la. sup rub licet e dictis penis aliquis excusetur etiam si non probet: vt ibi no. & ple
ne dixi in eo. ti. l. om. de illis autem qui seipsos deferunt. iam plenius dicam. i.
¶ Quinto no. q non tantum heres institutus. imo & legitimus ab intestato suc
cedens: potest a moriente rogari de dando non restituendo alij tacite vel expres
se: vt hic in prin. huius. l. no sup illa dictione is enim potest legitimus rogari in
codicillis Item & alijs modis rogari potest qui ponuntur isti. de fidei. her. §.
7 preterea intestatus ¶ † Sexto no. dari electionem ei qui diuidit cum fis. capienda
de duabus partibus vnam quam vult q est hic speciale fauore huius mulieris sed &
alias quandoque datur electio vni de consortibus pp certas causas: vt. C. de dona facti
mus § finaliter res. i. de metatin. l. ij. Regulariter autem contra est nam in priuatis
b heredibus rem sortiri admitteretur & ita consortibus forte fieri diuisio nisi aliter
concordent: vt. C. comia de le. l. fi. in prin. & in. § quando & quibus quarta pe. l. ij. in pri
ma colum. in fi. & arg. ff fami. hercis. l. si quis cautiones in fi. l. ¶ In fisco autem
rem eodem cum priuato. hoc solet esse. s. quod ipse potius habeat priuilegium & ele
ctionem quam consors eius adeo q rem sibi cum priuato communem rone sue partis imo
dicere totam possit vendere. vt. C. de ven. rerum fisca. cum priuato. & commu. l. j.
8 ¶ † Septimo no. penam eius qui accommodauit fidem tacite de

dando non capaci: nam si ipse moram fecerit in deferendo et alius eum preuenit & detulit eum non tantum priuatur commodo dicte
hereditatis q habere debebat. sed etiam deportatur in insulam: &
propria bona omnia sua confiscantur: vt in fi. huius. l. Moram autem
dicitur facere si post aperturam tabolarum testamenti vel scri
pture rogationis se statim non detulit ante apturam tamen non di mo
ram facere. imo si ante defert non valet. vt. ff. de iu. fis. et. d. §. cum
autem iam planius. i. dicam Ille autem qui eum preuenerit & detu
lerit habebit premium si enim non capax detulit habebit di
midiam eius quod erit restitu. & sic dimidiam dodrantis. vt ff.
de iu. fi. l. cum tacitum. excepta vxore in qua est tamen speciale q ha
beat dimidiam omnium bonorum. vt hac. l. ibi vbi dicit. ex omni pa
trimonio dimidiam consequitur &c. Si autem extraneus detulit ha
bebit tertiam partem: vt. C. dixi in iiij. not. Et est hoc verum q ille
qui preuenit & nunciauit debet premium adeo etiam q si postea veniat
iste rogatus: & se deferat nihilominus primus solus habebit
premium vt hac. l. secundum primum intellectum eius. ¶ Ex quo col
ligimus. viij. no. s. q cum plures ad nunciandum veniunt primo
nuncians prefertur ad commodum consequendum. vt ff de iu. fis. l. edicto
§. & ij rn. & fi te. C. de testa. mi. l. vlti. § finaut p internalla
9 ¶ Nono & vltimo no q si † qui rogatur de dando non capa
ci: & fidem accomodat tacite de. dando et eo ipso q accomo
dat fidem punitur etiam si commissum non prestet et fidem adimpleat
siue non prestet punitur: vt in fi. huius. l. & ibi dicit fisci et mu
lieris pariter inimicus. erat enim mulieris inimicus: quia non
prestabat fidei. de qua tacite rogatus fuerat. ad quod facit. C. ad
l. fal. l. iiij ibi vbi dicit litera administra. & de hoc ibi no.
Item & l. que dicit rogatum tacite de dando non capa. punitur semper lo
quitur si de fide tacite data vel de pollicitatione sup hoc facta
probetur vel appareat si non constet: quod aliquando apparet per chy
rographum inde factum vel testium ostensura vel alijs modis
quos no. C. de dela. in rn. iij. l. j. ¶ Non autem requirant vel
curant sit prestitum fideicom. vel non: vel pariter fidei dare
vel non vel sit fidem seruata vel non sed solummodo inspicitur si
fidem accomodauit. vt hec leguntur. ff. de io. fis. l. iiij. & §. taci a
ta. & l. lata fidei. & in multis alijs locis illius ti. & de his
qui vt indi. l. heres. et. l. in fraudem. & l. cum q. & C. ad. l. fal. l.
iiij l. fi. l. ¶ Fit enim fraus legi eo ipso q quis accomodat
fidem de dando non capaci. & sic per hoc delinquit: & punitur vt in
tio. ll. & ad hoc facit. ff. de iu. fi. l. iij. in prin. & §. j. & § ij. & §. quando
autem. & §. se. & ff. de leg. j. l. in tacitis. ¶ Expeditis etiam
antea casum huius. l. pluribus modis et expositione
litere eius vt etiam no. sat potuimus expedire. ¶ Modo autem
circa legem istam & alia sunt videnda et indagada oppone
do s. & querendo. s. & soluendo & respondendo. Et ad intelli
gentiam eius q hac. l. dr. distinguo ¶ Et primo oppo. ad id
quod in. l. ista dr in prin. s. q ille cuius fidei tacite commissa
est hereditas statim atque continuo nunciare debet hoc ronabili
i procu. ces. et videtur q heres vel alius tacite rogatus b
de dando non capaci non statim vel continuo nunciare debe
at. imo debeat expectare illum cui est resti. facienda siue
illum cui primo relictum est vt ille primo deferat si vult.
& ideo obuiare videtur quod legitur. ff de iure fis edicto. §. cum an
tem. Ad huius contrarium dissoluendum quidam ita dicere voluerunt
q hec. l. corrigit illam. quia hoc est ius nouum illud vetus: et
non est nouum vt priores. l. ad posteriores trahantur: vt. ff.
de le. et se. l. non est nouum. Alij dixerunt q licet debeat
expectare: vt ibi dicitur. hic tamen fuit in mora deferendi il
le cui relictum est. sed spretis alijs solutionibus. ita dicen
10 dum est † q heres institutus vel alius de restituendo
tacite rogatus debet expectare eum cui relictum est vsque quo
tabule testamenti vel scriptura rogationis aperte sunt
vt illis aperte siue relicte si velit deferre possit et habe
bit medietatem eius quod ei relictum erat et ita loquitur. l. ze
ria. et si ante aperturam deferret ille rogatus nullum conse
queretur premium. quia esset delatio sua. vt ibi dr. sed post aptam
scripturam predictam vel tabolas predictas & per hoc cognitum
ab eo alij restituendum erat tunc statim debet heres vel alius quicumque
qui tacite rogatus se deferre: et si non faciat morosus est &
potest tunc ab alio preueniri. & si preuenitur punietur: vt in fi. hu
ius l. dr nam tunc primo deferens siue ipse non capax cui erat
resti. facienda siue quilibet extraneus prefertur & premium habebit. & ita
loquitur hec. l. in prin. & in secundo dicto. & ad hoc etiam facit. d. l. edi
cto. §. j. rn. ¶ Sed denuo oppo. ad. l. istam: et in eo quod dicit
hic q iste cuius tacite fideicommissa est hereditas si q actum
est renunciet tertiam de omnibus defuncti bonis percipiet
portionem. videtur enim q medietatem dodrantis
percipere debeat. & ideo obstare videtur quod legitur
ff. de io. fis. l. cum tacitum. Sed non est contra quia ibi lo
quitur de eo cui erat relictum tacite fideicom. quia ille qui

a ¶ Punitur. Ad idem eidem odofre. in l. seruum. C. de delatorib. lib. x.

b ¶ Sortiri. Vide o. no. fel. in c. capitulum de re. scri. in pe. co. lib. l. v. Sed an sortib. de rescri. & fran. arc. in l. ex duob. ff. de vul. & pupil.

se defert dimidiã dodrãtis. ꝛ ita loquit lex ꝯtria. Fal
lit in vxore que dimidiã toti⁹ ꝯsequit. vt in hac. l. ij.
rñ. Hic aũt loquit de ipso herede vel alio rogato re
stituere si se deferat tertiã tm̃ bonoꝝ olim defũcti cõ
sequit hic ¶ Sʒ denuo instat ad. l. istã ꝛ ad hãc solu
tionẽ q̃ mõ dixi. nã hic dicit ꝙ heres vel alius tacite
fideicõ. rogat⁹ si se deferat tertiã tm̃ ꝯsequit. vt hic sʒ
l. vi qõ legit. ff. l. senat⁹ ad cu⁹ ꝯtrarium dissoluẽdũ
quidã ita dixerũt. ꝙ ista corrigit illã. nã ibi loquitur
adrian⁹. hic aũt ꝯstatin⁹ q fuit post adrianũ. ꝛ corri
git eũ qi nõ est nouũ ꝛc. vt. ff. de le. ꝛ se. l. nõ est nouum
vel dicam⁹ scdo mõ ꝛ sic refert si heres qui roga⁹ est
tacite de dãdo nõ capaci cũ ipse sit nõ capax ꝛ tũc si
se defert habebit dimidiam. ꝛ ita loquit. l. ꝯtria. Si aũt
heres vel ali⁹ de dãdo nõ capaci rogat⁹ sit ipse capax
tunc si se deferat habebit tertiam tm̃. ꝛ ita loquit hic.
¶ Et ad solu. horum duorum ꝯriorum ꝛ vt plene li
queat istud ar subijciẽdũ est hic vt mihi vr talis dist
11 ctio siue diuisio † cum aliquis instituit vel aliquid ei
relinquitur pp qõ possit rogari alij de dando ꝛ ipse
rogatur de restituẽdo siue dãdo alij. aut est ipse capax
ꝛ rogat de dãdo alij. puta nõ capaci aut ipse est capax
ꝛ rogatur alij dari nõ capaci. aut ipse est nõ capax. ꝛ
rogatur de dando capaci. Si aliquis est capax ꝛ roga
tur de dãdo etiã tacite alij capaci. ꝛ iste casus non est
hic. sed certus casus est ꝛ bene valet ꝙ sit ꝛ vt insti. de fi
deicom. heredi. p totũ ꝛ de singulis rebus p fideicõ.
reli p totum. ꝛ. ff. ꝛ. C. ad tre. p to. ꝛ. ſ. de fideicom. per
to. ꝛ si fiat aperte ꝛ expresse valet vt dictum est. Si aũt
fiat clam ꝛ tacite valet similiter quicquid fieri põt ꝛ
tacite fit factũ valet. vt. ſ. de dela. l. j. Si valet fiue nõ
est loc⁹ delationi ab aliquo faciẽde. vt ibi. qi ꝛ ita di
camus ꝙ sit locus delationi faciẽde. a seipso de quo
loquitur vt hic ti. Si aũt aliqs ex capax ꝛ rogat⁹ ta
cite de dãdo nõ capaci refert aut ipse defert seipsum
de eo ꝙ tacite accõmodauit fidẽ de dãdo non capaci.
aut ipse nõ capax cui restitutio faciẽda erat detulisse
nõ esse capacẽ. ꝛ qõ tacite fideicõmissũ erat ei relictũ
aut qdã tertiꝰ nec rogat⁹ nec nõ capax sʒ quidã extra
neus seu terti⁹ detulit. si ipse idẽ rogat⁹ de dãdo nõ ca
paci seipsũ deferat de eo qui deliqt i accõmodãdo fi
dẽ tacite de dãdo nõ capaci ꝛ itelligo ꝙ deferat ᵭ eo
tpe quo dʒ. s. post apturã testamẽti vel illi⁹ scripture
i qua rogatio facta fuit. sicut. ſ dixi i solutiõe primi
ꝯrij tũc ipse ꝯsequit hoc p̃mii. s. tertiã ptẽ oĩʒ bonoꝝ
defũcti. vt hac. l. in p̃n. Si aũt ipse nõ capax cui erat re
stitutio faciẽda deferat se nõ esse capacẽ ꝛ deferat ꝙ
tacitũ fideicõ est ei relictũ ꝛ ꝙ heres accõmodauit fi
dem nõ capaci de dãdo. s. sibi. ꝛ tũc ipse ꝯsequit p pre
mio medietatẽ cũ effectu ei⁹ qd sibi restituẽdũ erat. s.
medietatẽ dodrantis. ꝛ etiam alia medietas erat fisci
vt. ff. eo edicto. j. ꝛ. ij. rñ ꝛ. l. senatus. ꝛ bene dixi ꝙ me
dietatem dodrantis cõsequitur. qi tm̃ dodrans erat
ei restituẽdum. nam heres de restituenda hereditate
rogat⁹ quartam trebellianicã retinere dʒ. vt. ff. ad tre.
l. j. ij ꝛ. iij. ꝛ fere p totũ. ff. ad tre. p totũ nouẽ ãt vncias
ꝛ sic ad dodrãtẽ dʒ restituere. ꝛ ita ᵭ dodrãs tm̃ erat
isti restituẽdũ de q̃ habebat iste nõ capax se deferẽs
dimidiã. vt ff de in. fis. l. cum tacitũ. in fi. l. Quarta aũt
q̃ apud heredẽ remanere debebit ꝯfiscabit ppterea
qi accõmodauit fidẽ de dãdo nõ capaci. vt. ſ. ad. l. fal.
ꝛ si tacitũ. vbi de hoc no. sʒ i vxore defũcti nõ capace
cui defũct⁹ tacitũ fideicõ. relinqrat spãle est. s. ꝙ si ipsa
se deferat habebit dimidiã nõ tm̃ dodrãtis imo oĩm
12 bonoꝝ. vt hac. l. ij. rñ Et põt esse † ista rõ spãlitatis. qꝛ
vxor est vnũ corp⁹ cũ viro ꝛ vna dom⁹ cũ ipso fuisse
ðꝛ. hinc est ꝙ turpis actio nõ est inter eos vitãda. ꝛ ẽt
succedit viro ab intestato excluso fisco ꝛ nõ extantib⁹
liberis. sed ꝛ extantibus liberis qñqꝫ vna cũ eis succe
dit viro. vt hec legunt. ff. re. amo. l. j. ſ. ᵭ fur. ꝛ sʒ cor. l.
fi. i fi l. ꝛ. l. Fuis. ꝛ. ſ. de cri. expila. here. l. aduersus. ꝛ. ff.
ᵭ ritu nu. l. j. ꝛ ſ. vñ vir ꝛ vxor. l. j. in fi. ꝛ aut. pterea. q̃ ẽ
ex ti. de exhi. reis ſ. qñ ꝯo. ꝛ ex ti. vt liceat insi ꝛ ame.
ſ. qꝛ ꝯo. ij Si aũt aliqs terti⁹ deferat. s. nõ heres ro
gat⁹ ᵭ dãdo nõ capaci nõ ipse rogat⁹ cui dãdũ erat.
sʒ qdã terti⁹ extrane⁹ q nihil hʒ facere i p̃dictis nisi
qꝛ vult ᵭferre tũc dicã ꝙ habebit tertiã. l. ʒ hoc nõ di
cat i lra sʒ ðꝛ ff ᵭ iu. fis. edicto ſ. restat. ꝛ ibi no ꝛ dixi.
ſ circa rubricã de dilatiõib⁹. Si ꝯo aliqs est nõ capax
ꝛ rogat tacite de dãdo alij nõ capaci. tũc si ipse defe

a ¶ Retinere. Adõ tñ ꝙ quocũqꝫ fiẽda eẽt re stitutio ab heredibus ab itestato nulla detra hẽda eẽt vt p d. bar. so ci i ꝯs. cxvj. ᵭ postremo etiã l. j. pte. Et adde ꝙ heres grauatus retẽ ta q̃rta nõ põt rõe tre bellianice aliud reti nere secũdũ Bal. in ꝯs. cccxlij. l. iiij. parte.

rat se ꝙ nõ est capax ꝛ ꝙ alij non capaci restituere fidem accõmoda
uit habebit dimidiã fm ꝙ dñt due gl ordinarie hic posite. vna est in
primo rñ. sup illa dictione tertiã ꝛ incipit imo vr mediatas m fi gl.
Alia gl. est in. ij. rñ. super illis verbis ꝛ oĩ pꝛimonio ꝛ incipit ꝯ. ff. de
iu. fis. cũ tacitũ. Et ad hoc pbandũ ꝙ ille talis nõ capax rogatur de
dando non capaci habere dimidiam adducunt. ff. de iu. fis. l. senatus.
ſ. senat⁹. ꝛ ita vr ꝙ vbi duo vitia cõcurrũt mai⁹ p̃mũ det fm illas
glo. vnde tantũ vitium ꝯcurrit. naʒ hic sunt duo vitia. s. ꝙ rogatus
est nõ capax ecce vnũ vitium. ꝛ ꝙ accommodauit fidem de dando nõ
capaci ecce aliud vitiũ. ꝛ iniquum vr dicere ꝙ magis iniustus plus
cõsequat. puta dimidiã q̃ minus iniustus qui tertiã cõsequit tm̃ pro
pterea ita dicimus. ꝙ illa. l. senatus ſ senatus. nec aliqua alia l ponit
predictũ casuʒ sed ex pluribus ll. colligimus eũ ꝛ dicemus sic ꝙ iste
nõ capax in eo ꝙ rogatus est alij restituere. ideo pro capace habeat
vt. ff. de inoffi. te. papinianus ſ meminisse. ꝛ de bonis liberto. l. in ser
uitutẽ ſ si quis bonorum. ibi nõnunq̃ ꝛc. ꝛ de excu. tu. l. legatarius.
ꝛ ad tre. l. marcellus. in fi. l. in quib⁹ ll. ðꝛ. ꝙ indignus ꝙ si est rogat⁹
alij restituere capax p capace hr. ꝛ ita in eo ꝙ rogatus est alij resti
tuere loco capacis hr in eo vero ꝙ apud eum deberẽt remanere. tũc
est quarta treb. si erat heres institutus iste indignus in illa quarta in
suo vero statu remanet. s. indignus ꝛ non capax. vt ex dictis. ll appa
ret. vnde in eo ꝙ alij nõ capaci restituere debebat rogatus de hoc ta
cito tanq̃ capax sʒ nullo se deferat ꝛ intelligo post aperturã scriptu
re rogationis. vt. ſ. dixi ꝛ pactus suum de tacita fide amico suo data
de rogat habebit tertiã de dãdo nõ capaci se deferentis vel ad instar
cuiuslibet extranei quib⁹ defert quoꝝ quilibet hʒ tertiã vt in supe
riorib⁹ dictũ est in eo ꝯo ꝙ penes eũ remanere debebat quarta treb.
si fuisset heres ꝛ capaci restituere debuisset. vt. s. plenius dicã si in illa
quarta se deferat tũc sicut quilibet nõ capax se deferre habeat dimi
diaʒ eius ꝙ ad eũ peruenire deberet. vt d. l. edicto. j ꝛ ij rñ. ꝛ. l. senat⁹.
ſ. senatus. ꝛ in aliis supradictis. ll sic ꝛ iste habebit dimidiã hui⁹ par
tis q̃ penes eũ remanere debebat ꝛ ita possunt intelligi dicte glo. vt
ꝙ dñt. s. ꝙ capax rogat⁹ dare nõ capaci si se deferat habebit dimidiã
verũ est i eius ptis q̃ penes eũ remanere deberet: ꝛ ille. ſ. senatus nõ
ponit istũ casum vt dixi. imo dicit ibi ꝙ aliqs nõ capax institut⁹ he
res nõ est rogat⁹ de restituẽdo alicui vel alicui nõ capaci est relictuʒ
legatũ vel fideicõmissuʒ ꝛ nulli sũt rogati restituere si isti tales defe
rant de eo ꝙ sunt nõ capaces qlibet eoꝝ hẽbit dimidiã ei⁹ ꝙ sibi re
lictũ erat qꝛ q̃ ad hãc heredi. vel legatũ vel fidricõ nõ deliquerũt in
aliquo: sʒ qi alis sunt indigni dñt se deferre ꝛ si ᵭferãt habebũt dimi
diam. Si aũt aliquis capax accõmodat fidẽ de dãdo non capaci ipse
delinqt in tacito fide data ꝛ si se deferat hẽbit ptẽ tm̃. Facit aũt ille.
ſ senat⁹ p sẽe ad casuʒ predictũ qꝛ sicut in illo. ſ ꝯsequit heres vel le
gatari⁹ nõ capax se deferens medietatẽ ei⁹ ꝙ ex testõ debebat hre. ita
in casu predicto alis si nõ cõsequit ille heres nõ capax rogat⁹ dare nõ
capaci medietatẽ illius ptis q̃ penes euʒ remanere dʒ: vt. ſ. dictũ est.
Si aũt nõ capax rogat de dãdo alicui capaci: vt de hoc fidẽ tacite ac
cõmodauerit. ꝛ iste i hoc ꝙ fidẽ tacite accõmodauit ꝛ tacite nõ delin
quit vt. ſ. de delatorib⁹. l. j. ꝛ ar ff ᵭ his qui. vt indign⁹. l. vt in fraudẽ
ſ. j. ꝛ ᵭ iu. fis. l. iij ſ. qñ aũt. ꝛ sic nõ ẽ puniend⁹ rõne fidei date. imo ꝙ
alij restituere dʒ p capace hr. vt. ff. ad tre marcell⁹ cũ simi. sʒ sua quar
ta q̃ penes eũ deberet remanere auferet ei qi indign⁹ est ꝛ tres ptes
dant fideicõ capaci. vt. d. l. ff. ad tre. l. marcell⁹. in fi. l. sʒ si ipse nõ capax
deferat se ꝙ nõ est capax tũc dimidiã ei⁹ quarte retinet fm ꝙ supra
dictũ est i q̃libet alio nõ capace ꝛ deferẽte ar. d. l. edi. j. ꝛ. ij. rñ ꝛ. l. sena
t⁹ ſ. sena. Qui aũt sũt nõ capaces ple. no. ſ ᵭ ðla l. j. Et qꝛ dixi ꝙ roga
13 t⁹ ᵭ restituẽdo totã hrdi. retinere põt aliq̃ ptẽ ꝛ nõ dixi qd. † iõ nũc
dico. vt sic plen⁹ intelligant p̃dicta heres eñi de restituẽda hrditate
a rogat⁹ dʒ quartã tre. retinere.ᵃ vt. ſ. ad tre. l. ij. ꝛ. iij ꝛ fere p totũ ꝛ. ff.
ad tre. p totũ titulũ fideicõ. aũt vniuersalis de restituẽdo rogat⁹ non
nisi in casib⁹ in quos dic vt no ſ. ad tre. l pe. Legatari⁹ aũt vl fideiuss.
singularis ᵭ restituẽdo rogat⁹ nil retinet p l fi. de vul. subsñ. cohered.
ſ. cũ filie. in fi. ꝛ ib no. ſ ij. ti. sup rub. Qꝛ aũt. ſ. dixi indistincte ꝙ † non
14 capaces q se deferũt p̃miũ ꝯsequant ꝛ qdẽ sunt q p̃isus nõ capaces
sunt ita ꝙ ẽt si se deferũt nõ prodest eis ad premiũ ꝯndũ iõ subijciẽ
dũ ẽ hic q isti sunt: vt nõ possum⁹ circa p̃dicta i aliquo decepi. ꝛ certe
heretici. Itẽ dãnati i metallũ. Itẽ deportati ex nullo testõ cape pñt
ẽ de hoc no. ff de iu. fis l. j. in prin. l. Itẽ moẽs qui repelluntur ab he
reditate vt indig. pp eorum factum cõtra testm̃ vel ꝯ ipsum testato
rem cõmissuʒ. vt si testm̃ de falso accusauerint. vel de inofficioso ege
rint: vl mortẽ defuncti nõ vindicauerint, vel testatorem phibuerint.
vel coegerint testari. vt in simi. ex ẽ plus: illi tales sunt p oĩ suo nõ ca
paces adeo ꝙ ꝛ si se deferrent nullũ premiũ cõsequent: imo totũ pa
trimoniũ illud cõfiscat. vt. ff de his q. vt indi. l. post legatum ſ. fi. ꝛ de
iu. fis l. edicto ſ. eos. Et sunt exẽpla de his q ex offõ eorũ indigni di
cant. ꝛ ff ꝛ C. ᵭ his q. vt indi. fere p totũ. Alij eñi q alijs ꝛ oĩb⁹ sunt
nõ capaces vt naturales tm̃ qui vltra certã quãtitatẽ nõ pñt capere
nõ ab inde. ſ. nõ capaces sunt. Itẽ nati ex dãnato coitu sunt nõ capa
ces. itẽ mulier nubẽs. i tpe luct⁹ ꝛ si eos psone q̃ nõ sunt p̃isus nõ capa
ces pñt si se deferãt ꝯsequi p̃miũ put. ſ. dcm̃ est. vt de hoc. no. d. l. ff. de
iu. fis.

15 fu.ff.l.j.in prin. ¶ †Ultimo q̄ro hic de ista delatiõe de q̄ loquit̄ hic
titulus cui debeat fieri seu corã q̄:ꝛ certe corã pcu.ce.faciẽda est ista
delatio et ipse pcura.ce.vt hac.l.in pn.vbi dicit offic. grauitatis tue
loqt̄ rõnali.sicut .C.in scriptiõe.l.apparet:q̄ dicit rõnali mitti hac.l.ꝛ
rõnalis dicit̄ pcu.ce.vt.C.de modo multa.l.ij.ꝛ de aduo.fi.l.fi.ꝛ vbi
cã stat⁹.l.eas dudũ.sȝ pcu.fis.videt̄ posse fieri vt.ff.e.l.j.in prin.ꝛ.l.sena
t⁹.§ senat⁹ꝛ.l.arrian⁹.l pn.ꝛ.l.j.vbi p̄fec.erarij cog de dela.ꝛ citat̄ nõ
capacē:ꝛ sic est iudex in cã delatiõis:ꝛ p̄fect⁹erarij nil aliud est q̄ fisc⁹
vt.ff.de iu.fi cdicto.in p̄n.ꝛ v.ij.ꝛ d fideic.lib agno.§.si bõa.ꝛ ne qd in
2 loco pub.l.ij § hoc interdũ erariũ enis dicit̄ fiscus⁹. vt dictis.l.ꝛ.C.de
bõis vacã.l.fi.pcurator dicit̄ p̄esse erario.i patrimonio fisca. Sȝ ve
ri⁹ videt̄ dicere q̄ nunq̄ corã pcuratore fisci debeat fieri delatio sine
causa delationis agi.cũ nemo in cã sua iudex esse debeat:vt.C.ne qs
in sua cã iudicet in rubro ꝛ i nigro:ꝛ.ff.de offi.iudi.l.q iurisditionẽ ꝛ
de iud cȝo inl aĩs incipit sȝ aũt ꝛ ar.ff.de ar.l.pe.quid plura cas⁹est l.
expressius.nã dicit.l.q̄ cũ perant̄ bona cõfiscari:ꝛ ita deferunt̄ ab alis
quo ꝛ fit noĩe fisci:pcu.ce⁹ est iudex vna cũ preside illius prouincie in
qua bõa sũt.vt.C vbi fis.l.j.ꝛ.ij.ꝛ ibi no.ꝛ.l.ad fiscũ.ꝛ ibi no.et.C. si ad
vers⁹ fil l.ij ꝛ.C.de bo.va.l.fi.ꝛ not.ff de iu.fis l.j.in fi.prime partis in
quadã gl.que incipit ꝛ ob id de calũnia iurabit ꝛc. Nõ ob p̄nc dicte
l.de iu.fis.l.ibi vbi dicit ad fis.nũciari.nã itelligo.l. ad fauorẽ fisci seu
ad eius cõmodũ ꝛ eodē modo respondeo ad.l edicto.ij.rñ.vbi dicit̄
ad erariũ deferri nã exponit̄.l ad modũ erarij. Itẽ ad.l. arrianus re
spõdeo q̄ ibi nõ cognoscebat fis.super questionẽ bonorũ sed sup hoc
an sit qs idone⁹ ad defendẽdũ fi.itẽ nec ob §.B interdictũ. vt ibi no. qꝛ
q̄ ibi dicit̄ prefecti erunt iudices exponit̄.i.pcu.ce.ꝛ sic facit p nobis
dictio prefecti exponit̄ i.depositi.i procu.ce⁹.ꝛ eodē modo rñ.ad §.
senatus.ad.§ aũt si bõa rñ q̄ ibi de nunciatione quadã dicit.ꝛ hȝ in
hac.l.ius spãle fis.i in eo qđ bona ei.i.ad ei⁹ cõmodũ deferunt̄. Itẽ ꝛ
ius cõe in eo qđ cõsorte diuidit equaliter. Odofre.

¶ Si liberalitatis socius sine herede decesserit.

¶ Ista rubrica ita cõtinuat̄ ad superiora in hunc modũ de dõa.quã
p̄nceps suo pprio motu facit absq̄ petitiõe vel ipetratiõe alteri⁹ di
ctũ est.C.ti.ij ꝛ dicit̄ ibi q̄ vȝ talis donatio. Itẽ.C.ti.proxi.dictũ est
de delatione bonorũ facienda in fiscũ.verũ qꝛ cõtingit aliq̃n q̄ prin
ceps donat duob⁹ vel plurib⁹ simul eandē rē puta castrum vel ciui
tatē vel aliquã posses.ꝛ vn⁹ de ipsis donatarijs morit̄ sine herede:ꝛ
alter viu⁹ remanet:ppter q̄ dubitabat̄ ad quē pars illius donatio
nis debebat pertinere:ꝛ videbat̄ q̄ pars illius donatiõis ptineat ad
fisc ꝛ sic posset fis.nunciari:sȝ nõ est verũ:ideo hic ponit̄ ista rubrica.
si liberalitatis imperialis socius sine hrde decesserit:ꝛ dic si liber.im
pe.i.dõatiõis q̄ imperator liberaliter ꝛ suo motu:sine alicui⁹petitio
ne facit.nã talis dõatio vȝ:vt.C.de peti.bonoꝝ sublatis.l.j in fin.alia
aũt que fit ad petitionẽ alteri⁹ nõ vȝ:vt.C.o.l. d peti.bo subla.l.j.ꝛ ij.
Socius q donauit princeps duob⁹:ꝛ sic in re illa socij sũt. sine hrde
ex testamẽto vel legitimo ab intestato decessit.i.ad quẽ debebat sua
portio donationis pertinere i vtrũ ad fiscũ an ad predictũ sociuȝ vi
deamus ꝛ subijciamus. Odofre.

Summarium.

1 ¶ Fisco p̄ferunt̄ hic descripti.quoꝝ quãdiu aliqs supest fiscus de
functi successionẽ nõ assequit̄.
2 Soci⁹ liberalitatis iperialis,deficiẽtib⁹liberis.agnatis,ꝛ.cognatis
succedit in parte socij premortui.
3 Portio vni⁹ ex plurib⁹ bonoꝝ possessorib⁹legatarijs.psonis eius
dē liberti,et ex hijs qui sunt de aliquo corpore,nõ acceptata accrescit
alijs bono pos.legatarijs,psonis et alijs qui sunt eiusdē corporis,
acceptantibus.

IUbemus. In presẽti.l.ponitur ita casus. Im
perator donauit aliquid duob⁹ cõ
muniter puta castrũ vel ciuitatē seu posses.seu rem aliquã
:ita in dõa ꝛ in re eis donata isti fuerunt socij:tandē acci
dit q̄ vnus ex istis donatarijs:puta richardus decessit nullo here
de ex testamẽto relicto nec etiaȝ ab intestato:puta nõ relictis liberis
nec relictis agnatis vel cognatis nec etiã relicta vxore. Alter autẽ
donatarius:puta cõsors superuixit.modo queritur ad quē pars di
cti richardi debeat ptinere.i.an ad fiscũ:an ad cõsortē predictũ ꝛ dicit
iperator q̄ portio donatarij p̄mortui poti⁹ dȝ ad cõsortē suũ supsti
tē:q̄ ad aliã psonã puta fis.vel ex̄neũ:ꝛ hoc dicit. L.fas sic expono.in
bem⁹.iperator Cõstãtin⁹ auctor hui⁹.l.vt ex inscriptiõe hui⁹.l.appa
ret.vt si qs forte i dõatari⁹ ex his.i.ꝛ donatari⁹.i qb⁹.cõiter.i.vt cõe
esset inter eos a nobis.loquit̄ impa.sȝ forte idē in dõa ab alio facta.
aliq i.puta aliqđ castrũ vl ciuitas aliq̃ vl aliq̃ possessio vl aliq̃ alia
res.dõatũ ĩ suo pprio motu:nã tũc vȝ sec⁹ aũt si ad postulationẽ pe
tentiũ sit ɔcessũ nã tũc nõ vȝ.vt.C.ti iij l.j ꝛ.u.nullo hrde relicto i.ex
testõ:qꝛ nõ istituit aliquē hrdē vl ēt legitimũ ab itestato:puta nõ re
lictis liberis nec agnatis vel cognatis nec vxore q̄ oẽs isti preferunt
fisco †nã heres istitut⁹ ēt extrane⁹ p̄fert̄ fisc.vt ar.C. de here. decu.l.j.
Itẽ liberti defuncti preferunt̄ fisco Itẽ agnati vel co
gnati ꝛ vxor etiã p̄ferunt̄ fis.vt.C.d bonis vacã.l.j. Itẽ
soci⁹ liberalitatis impialis.vt hac.l.p̄fert̄ fis. Alij aũt
dicũt nullo herede relicto.i.nõ relictis liberis arg.ff.ad
trebel.ex facto.§.fi.ꝛ sic hȝ hoc ɔsors prefert̄ vxori de
functi ꝛ agnatis vel cognatis defũcti oib⁹ p̄ter illos
liberos tñ. Sec⁹ aũt in alijs bonis q̄ defũct⁹ habuit
aliũde.qꝛ nedũ agnati vel cognati defuncti sȝ ēt vxor
defuncti p̄fert̄ fis.ꝛ socio.vt.C.vñ vir ꝛ vxor.l.j.ꝛ vñ le
gitimi.p totũ ꝛ de suis ꝛ legitimis p totuȝ. ꝛ de here
dib⁹ legimis p totũ.ꝛ de here. q̄ ab intesta.§.i.ij. ꝛ.iij.
sȝ dic vt.C.dixi.herede.i.istituto vl legitimo ab itesta
to.decesserit.i.ab itest.ad cõsortē.i.eũ q simul hȝ sortē
i.ptē in.d.re donata.i.ad sociũ dicte donatiõis iperia
lis.qꝛ duob⁹ donauit imperator. simul aliq̄ rē.poti⁹.i.
citi⁹ ꝛ pri⁹ ꝛ sic cõparatiue vel dic electiue poti⁹.i.ma
gis ꝛ sic electiue q.d.ad ɔsortē ꝛ nõ ad aliã psonã pti
net.aĩs pueniat.solatiũ.i.successio dicte ptis donatio
nis impialis q̄ ps fuit socij p̄mortui q̄ dabit̄ ꝛ ptinet
2 ad †hũc sociũ supstitē i solatiũ socij amissi s̄m q̄ alibi a
dr̄ nã mlier adoptat̄ nõ p̄t vt hẽat liberos i ptãte tñ i
solatiũ amissoꝝ liberoꝝ pmittit̄ vt insti.de ado.§. fe
mie.q̄ ad psonã aliã expone.i.q̄ ad fiscũ vel ex̄neũ. nã
ad aliã psonã si ibi eẽt titius d̄fert̄ q̄ ad sortē puta ad
liberos.vt.ff.ad trebe.l.ex facto.§.fi. Itẽ ꝛ ad agnatos
ꝛ ad vxorē defuncti si ibi essent potius deferent̄ q̄ ad
soci.vt.C.de bo.va.l.j.ꝛ ad hoc ēt facit.ff d iu.fis.l.§.j.dl
u⁹ pius ꝛ vñ vir ꝛ vxor.l.vnica. Itẽ et ad hrdē insti po
ti⁹ q̄ ad sociũ defert̄ ēt si ex̄ne⁹ eẽt ar.de heredi.decu.l.
j Sȝ istis psonis nõ exñtibus:potius ad sociũ portio
donationis defert̄ q̄ ad fiscũ vel ad extraneũ nõ insti
tutũ. Alij aũt exponũt q̄ ad aliã personã.i. q̄cunq̄ p̄
ter liberos.q.d. qđ soci⁹ libertatis impialis preferat̄
socio.vt.d.lex facto §.j.sȝ p̄ma expositio verior est de
cedẽtis.i pars q̄ decendens habebat in dona.p̄dicta
pertineat.i.auf.huius.l. et ex.l.ista colligim⁹ q̄ bona
decedẽtiũ sine herede nõ statim ad fiscũ pueniũt. sȝ p̄
mo ad eas psonas que ab intestato vocari pñt aliquo
iure ꝛ vltimo ad fiscũ;vt est videre hic in casu hui⁹.l.
qꝛ primo admittit̄ soci⁹ liberalitatis q̄ fisc⁹ vñ intel
ligo vt predicti nõ exñtib⁹aliquib⁹ ppinquiorib⁹ aĩs
primioꝛib⁹.vt puta liberis. Itẽ agnatis vel cogna
tis vel vxore defuncti.vt.C.dixi sȝ istis persõis vel ali
qua ipsarũ exñtib⁹:ipse primo vocarent̄ q̄ iste socius
3 vt.C.dixi. Et est sciendũ † q̄ hoc qđ hac.l.dr i socio libe
ralitatis impialis obtinet ēt in plurib⁹ bonoꝝ posses
soꝛib⁹ cõsortib⁹.i.simul in qb⁹ bonorũ possessio est de
lata ꝛ ipse ēt obtinet in plurib⁹ heredib⁹ de iure ciuili
vocatis.ꝛ idē obtinet in plurib⁹ legatarijs eiusdē rei.
videlȝ vt vno istoꝝ volēte acqrere partē suã accrescat
portio ei⁹ potius cõsorti q̄ alij:vt.C.qñ nõ petē. par.
pe.accres.l.vnica.ꝛ.C de cad.tol.l.vnica §.his aũt.ita ꝛ
§.vbi aũt ꝛ isti.de le.§.si eadē.ꝛ idē est ēt i plurib⁹ pro
nis eiusdē liberti.vt.ff.de bo.liberto.l.cõi liberto ꝛ de
assigna.liberto.l.vtrũ vbi vno de p̄onis nolēte succe
dere liberto.accrescit ei⁹ portio alteri p̄ono:ꝛ idē est
i plurib⁹ q̄ sũt eiusdē corpis vt puta de corpore d̄curio
nũ vel nauiculariorũ vel cohortaliũ vl curialiũ vel fa
bricentiũ:vt aliquo istorũ moriēte ab intestato poti⁹
ei succedat corp⁹ de quo fuit q̄ fis.vel extrane⁹:vt hec
legunt̄.C.de hrdi.decu.aĩs de pre.nauiculario p totũ.
Et hȝ in hac.l.fis.ius cõe vt sicut i alijs cõsortib⁹ alio
rũ rerũ soci⁹ et cõsors prefert̄ fis. ita etiã est hoc in so
cijs ꝛ cõsortib⁹ libertatis imperialis. Odofre.

¶ De thesauris. Rubrica.

¶ Pluribus modis cõtinuat̄ Rubrica.ista ad supe
riora ꝛ vno modo sic:dictum est.C.eo.ti.de iu.fis. vsq̄
huc ꝛ de iu.fis.in diuersis capitulis et casib⁹ ɔpetentib⁹
vt supra per ordinē in oĩis titulis huc vsq̄:sed qꝛ in
ter alia iura fisca.cõputãdũ est ius q̄ fis.hȝ i thesauris
querẽdis ꝛ iueniẽdis:hȝ eñi is fis.quoddã ius.i.priui
legiũ merito in tractatu iuris fisci ponit̄ ꝛ illđ ius qđ
cõpetit fis qꝛ cõtinuatio nõ est ad precedẽtia proxima
vel sequentia:sȝ ad omnia q̄ supra p totũ librũ istũ de
cima.d sunt:ꝛ ideo põt aliter cõtinuari rubrica ista: ꝛ
erit continuatio ad sequentia hoc modo:qꝛ dixit im
perator de anno.ꝛ tributis ꝛ thesauris prestãda sunt
tributa:ideo dicit ꝛ põit de tributis. ¶ Potest ꝛ ter

¶ Fiscus. Addõ eūdē odofre.in.l. si vacãtia.C. de bo.vacã. nu.xiiij.

tio mō continuari mō ad precedentia isle ti. dictū est. §. ti. iij de pħibita supplicatione, pncipi faciēda puta circa res cōfiscādas. vñ q in thesauris pħibita est supplicatio: vt. j. hoc titu. ideo de thesauris dicit. ¶ Uel pōt alio quarto modo ita continuari dictuȝ est. §. ti. pri. ⁊ ti. ij. ⁊ de dela. bonoꝝ facienda in fiscū. Uerū q circa thesaurū inuentus est locus delationi q̄nq; vt. j. hoc ti. iō de ipsis thesauris dicit: ⁊ expone de thesauris. i. de mobilib⁹ ab ignotis dñis reconditis tpe vetustiore. s. q̄n ⁊ qualiter queri pñt: ⁊ vtruȝ in suo an in alieno: ⁊ vtrum data opera: an a casu tantum acquiri debeant ⁊ qua pena puniatur qui contra. l. istam fecerit videamus atq; subijciamus.

Summarium.

1 ℞ Directo dñs quis dicatur ⁊ quis vtiliter.
2 Thesaurū inueniēs in fundo sibi pignoratiuē in quo hȝ viumfructū vel iure dotis non efficitur dñs illius: imo perinde est ac si in alieno inuenisset.
3 Nigromantia ⁊ magica ars sunt legib⁹ pħibite: imo libri earū sunt cōburendi ⁊ nu. 6.
4 Thesaurus quid sit pprie, ⁊ qd improprie ⁊ nu. 8.
5 Thesaurū inueniens in loco fiscali tenetur fisco partem facere aliās soluere compellit
7 Thesaurū si quis illicita arte inuenerit illo tanq̄ indignus priuatur ⁊ fisco applicatur.
9 Precib⁹ frustra impetrat, quod iure cōi conceditur.
10 Uerba cōtractus rescripti ⁊ testi aliqd operari dñt. Dño q̄nq; licet de re sua ſm voluntatē disponere: regulariter tñ in suo quis pōt facere ⁊ non facere ad votum etiam cum alterius damno.
12 Dño luitoq̄nq; aufert q̄ suū est vt i casib⁹ ibi citatis
13 Facta aliqua casualiter licita sunt que ex studio vel data opera facere non licet.
14 Thesaurū in alieno casualr inueniēs tenet dimidiū dño tradere ſȝ si data opa totū restituet dño. 15. ⁊. 20. Dñiuȝ sine apprehēsione rtariter nō transfert fallit in casib⁹ ibidē latius traditur nu. 17. ⁊ seq.
16 Dñs in cuius fundo repertus est thesaurus quam actionem habeat contra inuentorē p cōsequanda dimidia si casu inuentum sit vel totum si data opera.
18 Dñium lucroꝝ mſimonialtū ipse iure trāit ad alios ptinu mſimonij pte vel mſe trāseūte ad. scōa vota.
21 Alienus loc⁹ in hac mā thesauri inueniēdi qs dicat.

Nemo in posterum.

In presenti. l. ponit talia casus continet. s. lex ista lex dicta. Primū dcm̄ est tale dicit impera. qi quotidie sup thesauris inquietabamur in rñdēdo petitionib⁹ ⁊ supplicationib⁹ q̄ nobis fiebāt quotidie sup ipsis iō sup thesauris fecim⁹. l. istā q̄ deinceps volum⁹ obseruari. ⁊ iō ɔcipim⁹ q̄ null⁹ ɔcetero ausus sit benignas aures effusis ɔcib⁹ inolestare sup obtinēdam sniaȝ inquirendi thesauro in suo alieno loco vel super ingrēdis super thesauro ab alio inuēto possidendo ⁊ restituēdo ⁊ retinēdo ſȝ recurrere dñt ad. l. istā ⁊ q̄ i ea mandat obseruēt. ¶ Scōm dictū est tale. hñ dixi qd null⁹ audeat deinceps supplicare. ſȝ ad. l. istā recurrere debeat. nā i. l. ista ita ɔtinet vt in suis locis ppꝛijs est vnicuiq; thesaurū. i. imobilia recōdita tpe vetustiori ab ignotis dñis inqrere ⁊ inuenire ⁊ inuētis libere vti dūmō inqrāt ⁊ inueniāt eos sine celestis ⁊ puniendis sacrificijs. i. incātatiōib⁹ ⁊ cōiurationib⁹ spirituū que cōiuratiōes fiūt p inuocationē sacrificioꝝ sanctoꝝ. ⁊ dūmō hec fiāt sine aliq̄ alia arte legib⁹ odiosa vt puta nigromātiā ⁊ est rō q̄re lex ista mota ē ad statuēdū q̄ in suo tñ solo qs possit q̄rere ⁊ inuenire thesaurū et eo inuēto vti ſ ne diuinū bñficiū. i. ipm thesaurū q̄ est diuinū bñficiū inuictioni modiosa calūnia. s. aliquoꝝ ꝑdictū thesau q̄rere volētui amō ꝑsequat. nā cū non possit qs querere amō nisi in suo null⁹ amō ꝑsequet istud dei beneficiū supplicādo principi. vt sibi q̄rere licere liceat ⁊ cū possit amō p. l. istā qlibet dñs cuius locus est q̄rere thesaurū in suo loco sine impetratiōe ɔncipis nō erat necessariū ampli⁹ a ɔncipe postulare q: superfluū est precibus postulare q̄ iure communi per. l. istā concessum est. ita dicit imperator magnanimitas imperatoris ɔuenit eos qui volebant concessionē inueniendi thesau. ab eo concedendo petere eam

ɔmuniter omnib⁹ p. l. istā. s. in suo loco nō i alieno ⁊ hoc est ſȝ dictū. ¶ Tertium dictū est tale q̄ null⁹ ausus sit in terris alienis inuitis vel ignorātib⁹ dñis nec etiā eis volētib⁹ thesauꝝ siue opes abscōditas q̄rere. ¶ Quartū dictum est punitoriū in quo ita dicit impa. qd si aliquis ɔncipi amō ausus fuerit supplicare q̄ sibi liceat i alieno loco querere thesauꝝ vel ausus fuerit ɔtra pñtis. l. formā siue tenorem in alieno loco thesauꝝ querere: ⁊ illū inuenire certe ipse ɔpellet totum illud dño soli reddere: ⁊ tanq̄ temerator hui⁹ saluberrime. l. puniet: sub. s. extra ordinē arbitrio iudicis. ¶ Quintuȝ dictū est tale q̄ si aliquis colon⁹ forte vel laborator q arabat vel aliter alienā terram colebat puta q capiebat eam vel alio quocūq; mō ſtādo i terra aliena puta faciēdo ibi foueā ⁊ a casu inuenerit ibi thesauꝝ ꝑtiosuȝ. nō aūt dabat opaȝ ad hoc. s. ad inueniēdū thesauꝝ tūc de illo thesauro quem inuenerit: fient due partes vnā quaꝝ sibi retinebit aliā vo dño fūdi dare debebit. ⁊ ita cū ipso dño fūdi equalr partiet. ¶ Sextus ⁊ vltimum dictū est in quo impa ɔcludit ⁊ dicit ex quo ꝑdicta sic obseruabunt. put in. l. ista dicta sunt. quilibet amō suis reb⁹ fruet. s. inueniēdo in eis thesauꝝ. s. si ibi erat ⁊ nō imminebit. i. nō stabit alienis reb⁹. vel nō inhiabit. i. desiderabit alienas res in volēdo in eis thesaurum q̄rere q scit q̄ nō poterit. ⁊. h. d. ista. l. vsq; in in. s. l. Sic q̄ in prima parte pħibet ɔiūctiȝ in suo vel alieno petere licitaȝ q̄rēdi thesaurum. In scōa pmittit q̄ri thesauꝝ in suo loco etiā data opa. In tertia pħibet in alio solo queri thesauꝝ ēt data opa. In quarta punit supplicātē vel q̄rētē in alieno solo thesauꝝ. In quinto pmittit i alieno loco vt inuenire thesauꝝ a casu nō data opa. In sexta ⁊ vltima cōcludit. L. sam aūt sic expono. nemo in posteꝝ. i. post. l. sup requirēdo. ⁊ ita apparet q̄ ɔiūctim pħibet i hac pma parte tā i suo q̄ i alieno hñe licitaȝ q̄rēdi thesauꝝ applicare thesauro. i. mobili recōdito ab ignotis dñis tpe vetustiore. vt i hac. l. §. j. vel sup inuēto. s. retinēdo. ab alio vel a se i inuēto. effusis precib⁹. nā q̄n multa vba dicūt ⁊ maxime inutilia ⁊ supflua tūc pprie dicūt effūdi pietatis vie. s. benignas aures audeat molestare vt sequit ⁊ qualiter hoc certe. q: sup ipsis thesauris fecim⁹. l. istā q̄ volum⁹ obseruari nā ⁊ ab hic est vsus ⁊ incipit ſm dictū. Et dicat bene dixi q̄ null⁹ thesauꝝ audeat supplicare. q: ⁊ in suo ⁊ i alieno loco pmissum est p hāc. l. ⁊ primo i suo ⁊ hoc subijcit, nāq; ⁊c. suis qdē locis su⁹. s. siue qs sit directo dñs siue vtiliter.
1 † directe dñs⁹ dr q emit. vel alr cām hȝ a vo dño ⁊ cui ɔpetit rei vē.
2 vt. ff de rei vē. l. in rei actio. in pa Utiliter dñs suꝑficiari⁹ dr emphiteoticari⁹. ⁊ similes. vt. ff si ager vec. vel emphi. p totū. vñ in tali fūdo hñ pōt qs thesauꝝ q̄rere ⁊ suus fiet. lȝ dñs placē dixerit q̄ vtiliter dñs nō pōt dicere rē suā quo ad hoc vt in ea q̄rere thesauꝝ possit. ſȝ
2 nō hñ dixit. † ſȝ si in fūdo in quo thesauꝝ inuenio habeo ius pignoris tñ vel fructuari⁹ sum. vel habeo ius dotis tūc nō possum me dicere dñm dicti fūdi. nec thesauri in eo inuēti. imo ꝑinde est ac si inuenissem in alieno. vt. ff de acqui. re. do. l. si is. §. pe. ⁊. § fi. ⁊ so. ma. l. diuortio. § si fundū in fi. ſȝ ⁊ si in loco sacro vel religioso qs inuenit thesaurum casu fortuito tunc idē q̄ si in suo inuenisset. Secus aūt si data opa qs querit in loco sacro vel religioso. vt insti. de re. di. §. thesauros. ⁊. ff de iure. fis. l. iij § si in locis lȝ posset istud pūctū ⁊ aliter intelligi. vt no. in. d. § thesauros vniculq; s. dño loci. ⁊ qs intelligat dñs. §. pri dictum est dum nō querat vel faciat. in scelerati. i. nephādis ⁊ criminosis ac puniēdis nā ibi vbi delictū est pena impom d; sacrificijs. i. ɔiurationib⁹ ⁊ incātationib⁹ spūum q̄ fiunt inuocāo sacrificijs dei ⁊ sanctis. de istis sacrificijs legit. §. de paganis sac. p totum. ⁊ maxime. l. ij. ⁊. l. pe. aut alia qualibet arte. puta magica vel mathematica
3 siue diabolica vt ē nigromātia. † q̄ docet ɔstringere spūs malignos ⁊ vocare demones. ⁊ facere eos loq. ⁊ dicere vbi est thesaur⁹ ſȝ multotiens decipiūt ⁊ deridēt hoīes illi spūs. legib⁹ odiosa. nā dicte artes sunt legib⁹ reprobate. ⁊ qui eis vtit capite punit vt hac. l. ⁊. §. ō malefi ⁊ mathe. l. ij i fi ⁊. l. iij. ⁊ iiij ⁊ fere p totū ti. ⁊ ō sacri pa ⁊ tem. l. ij. i fi. l. Et nō tñ dicte artes sunt pħibite. ſȝ ēt q̄ pl⁹ est libri ⁊ dicte artes sunt pħibite corā oculis siue sub oculis episcopoꝝ sūt ɔburēdi. ⁊ q tales libros retinet grauiter punit ēt si arte illa nō vtat solū ex eo q̄ libros iprobate lectiōis rōnis tñ punit. vt hoc legūt §. ō epis. au. l. mathematicos. ⁊. ff fa her. § si ⁊ mtiū sunt pħibite dicte artes q̄ nec docere nec disci dñt ⁊ docēti pariter ⁊ discēti capitalis pena imponit. §. ō male. ⁊ ma. l. culpa. ⁊. l. ij. i si Secus aūt i arte geometrie q̄ cōsistit i mēsura terre. ⁊ inde geometrici dñr. vt. ff. de excu. tu. l. geome. ¶ Itē secus in artib⁹ quadriuialib⁹ q̄ mathematice dñr artes nā ille nō sunt pħibite imo pmisse. ⁊ sic hoc nomē mathematice ponit equiuoce. vñ vsus. Scire facit mathesis. scōa breuȝ. ⁊ ponit p quadriniali scia. ſȝ diuinare mathesis thesauꝝ. s. ɔdita ⁊c
4 † Ista ē diffinitio thesauri. nā thesaur⁹ est mobile recōditū ab ignotis dñis tpe vetustiore vt hic. similis diffinitio. lȝ p alia vba est. ff de acq re do. l nūq̄. §. thesaur⁹. Sȝ aliq̄n improprie ponit hec dictio thesaur⁹: vt puta p pecunia deposita a paruo tpe citra in aliquo loco a dño bene noto ⁊ de q̄ memoria extra vt. ff. fami her. item labeo in ꝑn l. ⁊ ad exhibendum thesarum ⁊ ita dicimus in vulgari hoī. q̄n aliquis habet magnum mobile iste habet magnum thesaurum vel ista res valet magnum thesaurum. ab ignotis dominis. nam si domini non essent ad hue re

maneret

a ¶ Dñs. qd āt sit dñs vide bal. in cō. fi. cccc. x. l. v. pte vbi ponit q̄ dñoꝝ duplex est ɔditio.

meneret ipsorum nisi p derelicto haberet. tpore vetustiore. s. cuius nō
extat memoria. mobilia. nā immobilia recōdi nec celari nō possunt
imo p se patēt. vt. ff. ad exhi. l. j. et p totū quē. s. vel studio. vl a casu tā
eū obtinet in suo loco vt hic. sz i alieno nō pōt dari opa qrere sz a
casu tantū. vt. j. prori. rū. z v. qd si forte. et dic qrere. s. inuenire vl inuē
to. s. thesa. vti. s. libre. tāq. s. qz suus est ille thesaur⁹. ex quo in suo euz
inuenit. liberā tribuit facultatē. s. p. l. istā ne vlterius. vnde dicit qd in
suo quilibet hz liberā facultatē querendi thesaurū. ne vlteri⁹ zc. z dic.
vlteri⁹. i. vltra amodo post. l. istā dei beneficiū. i. ipsū thesau. nō eo in
terra defossū. qd est diuinū beneficiū ei cui deus dat gratiā inueniēdi
inuidiosa calūnia. s. aliquorū volētiū querere thes. z supplicantiū pn
cipi vt eis liceret thes. querere que suppli. dr inuidiosa calūnia. eo. qd
pp inuidiā pp q habebat vn⁹ alteri ne pn. alteri cōce. qlibet petebat a
cipe. qd sibi licere querere thes. z diceret princ. calūnias z mēdacia. de
alio vt sibi poti⁹ q illi pnceps cōcedere. puta dicebat dñe ego diligo
vos nunq dseruii vos mihi debitis cōcederet qd querā thes. sz talis
miles nō ita diligit vos vt ego diligo. nec eni vobis seruiuit. et in ta
li bello nō interfuit qz finxit se nescire vel finxit sein firmū z sicta vba
calumniosa q nō erāt forte vera. sz pp iuidiā. s. ne prince. illi cōcederet
dicebat vnus de alio talis vba. z ista vba dicunt inuidiosa calūnia.
psequat. i. inquietet et turbet vl molestet vl psequat. i. zsequat quasi
pfecte cōsequat. amodo eni post. l. istā cessabit illa calūnia inuidiosa
postq aliqs a dpōt supplicare princ. q sibi liceat thes. qrere. z postq
p. l. istā cōcessū est q qlibet in suo querere z inuenire possit libere the
saurū nō psequet aliqs amodo thes. i. cū inuidiosa calūnia. i. cū vbis
z pcib⁹ predictis. z ordina sic literā. i. inuidiosa calūnia z psequat. i.
molestet vlteri⁹ dei beneficiū. vel sic. ne vlteri⁹ psequat. s. aliquis diui
nū beneficiū inuidiosa calūnia. vt cōsecutiue ponit supfluū fit. alicui
thes querere volēti his precib⁹. s. pncipi oblatis. postulare. s. a princ.
qd iā lege. s. ista pmissū est. s. oib⁹ cōiter imperatorie zc. hic est multi
plex litera z vna lra dicit z impatorie magnanimitatis. s. cōcessio vi
deat puenire. libertatib⁹. s. principi postulāda. i. q aliqs postulare vel
let. i. querere thes. sibi licere. nā magnanimitas imperatoris puenit
eos cōcedēdo anteq peteret q cuilibet liceat qrere in suo loco thes.
alia lra dicit z impatorie maiestatis videat preuenire libertas postu
lāda. q literaz ita cōstrue z liberalitas impatorie maiestatis videat
preuenire postulādi. i. ea q postulari possūt. s. qd liceret thes. qrere vel
sic liberalitas impatorie maiestatis postula i. que zuenit postulari.
z ab ea cū precib⁹ peti. hoc. s. vt posse qs in suo querere thes. vl pue
nire. i. preuenit petitiões que sup hoc fieri possent. nā ista libertas pn
cipis cōcedit illud qd petitiones vellent petere a principe. s. qd liceat
sibi thes. querere vnde puenit eos alia litera dicit ita z imperatoris
z a magnanimitate videant puenisse liberalitatib⁹ postulāda. z hāc
lraz ita cōstrue. z si cōcessio facta impatoris magnanimitate videat
preuenire postulanda essent liberalitatib⁹. s. pncipis in alienis vero.
hic est vsus. hic vsq durat fm dictū hic incipit tertiū. z dic vero p
sz in alieno. s. q nec directo. nec vtiliter nostra sunt circulis vel puis
terris. nemo audeat. s. deinceps. inuitis. i. nō aliis sine nō zdicentib⁹
vel nō cōsentientib⁹. imo. s. qd plus est. nec volētibus. s. expresse z ita
voluntas domini nihil operatur. vt hic z insti. quibus alie. licet in
prin. vel ignorātib⁹ i. nescientib⁹ dñis. s. quoz est i quo qri dz thes.
vel opes aditas. i. diuitias abscōditas quas. s. vocauit thesaurū. suo
noie. s. inuentoris. z ita videt qd noie dñi possit perscrutari. i. pfecte
scrutari hoc est qrere z inuenire. qd si nobis. hic est versus et incipit
quartū dictū. sup hoc qd liceret sibi thes i alieno querere aliqs volēs
thes querere. crediderit supplicandū. s. z supplicauerit. nā ex sola co
gnitione punit. sic expositio fit. s. de peti. here. bo. inhiandi. z aūt pe
ter huius. l. s. q dicit qd dño inuito vel ignorāte vel etiā volēte nulli⁹
audeat in alieno loco thes. querere. in alieno loco. puta q nec vtiliter
nec directo ad se spectat. thes. expōe vt. s. in scdo dicto huius. i. rima
tus. inuenire. s. hic qd inuenit. locoz. s. pdictoz in qb⁹ thesaur⁹ inuēt⁹
est. dño. s. vero cedere. i. cōcedere. alia litera dicit reddere compellunt
s. autoritate hui⁹. l. z velut. i. sicut remorator. i. z corruptor z violator
legis saluberrime. s. citi⁹. puniat. s. ex ordinē arbitrio iudicis. nā cū di
cit. l. penā imīuēdā. nec exprimit certam relinquit qd fit arbitrio iudi.
vt hic z. ff. de penis. l. sacerdotio legū z ad hoc. s. de delato. l. oēs. qd
si forte. hic est versus et incipit quintū dictū. vel arando. s. terrā alie
nam qui erat colonus partiarius vel q annis colebat vel alias. i. ali
ter. terrā alienā colendo. puta qi capator vel vagātor q p pmio siue
mercede laborabat capabat vel vagabat in terra aliena. vel quocun
q casu. puta stando in fundo alieno z fodiendo foueā vel plantando
vineā inuenit thes. vel ab aliquo quocūq casu inuenerit thes. nō data
opa nō data studio perscrutādi. s. adhibito. in alienis locis scz hoīs
priuatoz. idē si locus esset fis. vel ciuitatis. vel cesaris vel publicus.
Nā si emo haberet locū qd hic dicit. s. qd si a casu inuenit thesaurū. me
dietas sua erit z alia medietas dño fundi. vt insti. de rerū di. §. thes.
sed in loco sacro vel religioso si quis casu fortuito thes. inuenerit to
5 tū inuentoris erit. vt ff. de iur. fis. aufertur. §. vlti. † Quod aūt dicit si
in loco fisci quis thes. inuenerit qd mercedē fis. dare dz ita intelligit:
q nisi fisc. partem sibi contingentem seu fisc. pertinentem dederit

imo eam subtraxerit totum illud alteri dando cogit
soluere. vt. ff. de iur. fis. z. l. iiij. §. si. thes. expone. vt. s. in
uenit. a se inuenit: z ille dr inuenisse thes. qui eū reperit
et apprehēdit corporaliter z animū habuit acquirēdi
vel saltem inuenit: et habuit animū acquirendi: his enim
modis dicit qri dñiū. vt. ff. d acq. pos. l. j. §. pe. et. l. iij. §.
nerua. z. l. q leo. §. pe. ad qd neutraliter poni. reptū
fuerit. s. a casu z accipere q est. j. ptiatur cū locorū dño
affer. scz hoc mō. diuina. s. thes. vel eis predicti. retenta
i. sibi retēta. dimidia alteri. dicit thes. dato. s. dño fūdi.
cū vno locorū. s. partiat a se ponat q. j. subijcit ita est
z cū hic incipit. vj. z vltimū dictū: et cōcludit hic im
perator. et expone hoc modo. ita enim si in suo quilibet
poterit thes qrere: in alieno aūt nō etiā volūtate dñis
nisi a casu inuenit. eueniet. s. ex hoc. vt vnusquisq. s. vo
lens thes. querere suis fruat. s. locis vel bōis vt in eis
thes. querere poterit. et nō immineat. i. instet vel adhe
reat. alienis. s. locis vel bonis volendo in eis thes. que
rere vel scrutari. nā nō poterit amodo post. l. istā. alia
litera dicit nō inhiet alienas. i. appetat vel desiderat
alienas. nā inhio. i. desidero: z componit ab in et hio
hiare aūt est os aperire q dic vt no. s. de peti. bo. sub
l. j. Et ad. l. istā cōcordat insti. de rerū diui. §. thes. ¶ Et
6 ex. l. ista colligunt aliqua. no. ¶ Primū no. est q † sa
crificia scelerata z artes que docēt incitationes spiri
tuū fieri et cōuocationes demonū reprobate sunt z le
gibus odiose. vt hic et. s. de paga. sac. z tem. l. ij. et p to
ti: et qui talib⁹ artibus vtit capite punit. vt. d. l. ij. s.
de paga. sac. et tem. l. ij. z per totū. s. de male. z mathe.
l. j. ij. iij. z. iiij et fere per totū. et de hoc plene dixi. s. in
7 expositione litere. sup illo verbo legib⁹ odiosa. † Itē
sciendū est q si aliquid per artē prohibitā quereretur
puta thes. vel quid aliud: auferet querēti vt indigno
z sic fis. applicaret: vt. ff. de iur. fis. l. ij. circa prin. l. cū sit
indignus iste qrens eo q z l. istā querit. z sic fis. tale lu
crū debet applicare. qr q indigno aufert h fis. applicat
vt ff. de iu. fis. fere per totū ti. et. s. de his qb⁹ vt indig.
hēditas ¶ Scdz no. est q i suo z de suo qlibet potest
a facere qcquid vult[a]. vt hic in scdo dicto huius. l. in pn. a ¶ Vult. Ad
et ad hoc. s. de iudeis. l. nemo. dūmodo nō faciat rē il deo her. so
licitaz vel legib⁹ reprobatā a se punitur. vt. s. dixi. et si. in zsi. xl
8 ad hoc. s. d fal mo. l. j. ¶ † Tertiū no est diffinitio the viij. circa fi.
saur⁹ est mobile recōditū ab ignotis dominis tpe ve j. colū. in p
tustiore vt hic. similis diffinitio licet per alia vba. po parte.
nit. vt. ff. de acqui. rerū do. anq. §. thes. aliqñ autē im
proprie ponit hec dictio thes. q dic vt no. s. in exposi
tione litere. ¶ Quartū no. est q eo in terra defossū vo
cat thes. et thesa. dicit esse diuinū beneficiū inuentori.
9 vt hic dñs dicat dei beneficiū. ¶ † Quintū notan. q su
perfluum est precib⁹ postulare qd iure cōmuni cōcessū
est. vt hic z ad hoc. s. de episco. audien. l. iij. i prin. et. ff.
de mino. l. in cause. in prin. ¶ Ex quo colligimus sex
tū no. q si nō debet rescriptū impetrari sup eo q iur.
cōmuni zcedit vt dictū est apparet q debet rescriptū
10 principio aliquid operari. vnde colligim⁹ q verba †
rescripti vel zctus vel testamēti debēt aliquid opera
ri. vt hic. z ad hoc. s. arbi. tu. l. cū intercedēte. z. ff. de cō
di. insti. l. que sub cōditione. §. fi. z. l. vba hec. z de leg. j.
si qs in prin. z. l. creditori. z. l. j. vt le. no. ca. l. j. § rescrip.
z de car. edi. l. qd labeo. z ad mu. l. j. in fin. et de ver. obli.
doli. de cap. et postli. reuer. §. fina. et de vsur. si stipula
tus. cum similibus. Sed arg. sunt cōtraria. nā. j. dicunt
q necessaria verborū multiplicatio substātiā mutat.
et que dubitationis causa contractib⁹ inseruntur ius
commune non legunt. vt. ff. de regu. iur. l. que dubita
tionis. z. ff. de aur. z arge. lega. l. pediculis. §. labeo. z
ff. mandati. l. qui mutuam. ¶ Septimum no. est in ter
tio dicto huius. l. nam in fundo alieno inuito vel ig
norante domino imo q plus est etiam volente possuz
11 querere thesaurum studiose. ¶ † Et sic no. q volun
tas nihil operatur. vt hic q est mirabile. sic z alias do
mini voluntas nihil operatur. vt insti. qui. alie. licet
in princi. vt. ff. de vsur. l. sed et si quid. in fine. l. et ad. l.
cor. de sic. l. leg. cor. in fine. Sed regulariter contra est.
nam in suo quis facere et non facere quicquid vult
potest etiam si alij noceat. vt. ff. de dam. infec. l. procu
lus. z de serui. vr. pre. fistulam. ij. respon. z si ser. vendi
cetur sicuti. § Aristo. ij. respondeo et supra de religio.
statuas. z. ff. de damno infec. fluminis. §. fin. z de aqua
plu. ar. l. j. §. denique marcell⁹. z ar. ff. p socio. l. marito. z

de rerum diui.§.traditionē.⁊.ꝫ.e.l.ij.⁊.iij.rñ.Nam li-
citum est vnicuiqꝫ sua ꝯmittere.vt.ꝫ.ö iudeis.l.nemo
12 cum suis similib⁹.† Item ⁊ aliqñ inuito dño ei aufert
qđ suum est vt.ff.cōmunia pre.vēditio.§.si ꝯstat.⁊ Isti.
de his qui sui vel alie.iur.sunt.l.ij.⁊.ꝫ.de ꝯiue.fm ma.
l.j.⁊ de fideius.li.l.si de.⁊.ff.de con.leg.generaliter.§.si
qs alienum.⁊.ff.de iur.do.cum in fūdo.§.pe.⁊ ꝯmuni
diui.l.cōmuni di.§ fi.⁊.ꝫ.de dona.sanctu⁹.§ ne autem
⁊ de rei vē.l.item si verberatum.§.item si forte.⁊ de eui.
lucius.⁊.ꝫ.de vēdi.rerum fis.cum priuatis ꝯuin.l.j.Et
in singulis casib⁹ est rō spālitatis vt studiosus lector
p se poterit inuenire.¶ Octauū no.i quarto dicto hu-
ius.l.qđ ille dr temerator q facit ꝯtra.l.vt hic ad qđ
facit.ꝫ.de legi.⁊ ꝯsti.l.nō dubium.¶ Nono no.ex ea
lra que dicit ꝙ temerator.l.punit.nec dicit qua pena
sed subaudit.l.extraordinem arb.iudi.vnde colligim⁹
qđ qñ l.dicit penam imponēdam nec dicit ꝙ qđ est i-
ponēda pena extra ordinem ad arbitrium iudicis.vt
hic ⁊.ꝫ.de delationibus omnis.⁊.ff de penis.l.sanctio
legum.⁊ de cri.ste.l.iij.sicut ⁊ cum dr.l.tempus nec ex
primat qđ vel quantum.nam tenet arbitrio iudicis.
vt ff.de iure delib.l.j ¶ Decimū no.in v dicto hu⁹.l.
vbi dicit ꝙ si a casu quis inuenerit thesaurum in alie
no loco nō data opera pscrutādi ꝙ valet.vnde colli-
13 gim⁹ ꝙ † aliqua casualiter facta licita sunt: que alias.
i.si ex animo vel studio vel data opera facta sunt erūt
illicita.vt hic.⁊ insti.de rer.di.§.thesauros.⁊ ad idem
facit qđ dr in delinquente a casu:secus esse ꝙ si ex ani-
mo delinqueret.vt.ff.de penis respiciendum.§.delin-
querint.⁊.l.absentem.in fin ⁊ ad.l.aquil.scientiam §.
cum instrumenta.⁊.ꝫ ad.l.corne de sica.l.j.in fin.⁊ ff.
de pig.act.l.que fortuitis.⁊.l.si nulla culpa.⁊.ff si quis
14 cau.l.ij.per totam.l.maxime.in fin.l.⁊.l.j ¶ † Unde
cimum no.est.ex eo qđ dicitur in quinto dicto quod
si aliquis a casu non data opera thesaurum in alieno
loco inuenerit quod per medium cum domino fundi
diuidere debet.Unde colligamus quod dominus fū-
di habet dimidium illius dimidie sine apprehensione
auctoritate huius.l Et ita est hic vnus casus in quo
dñium sine apprehēsione acquiritur vt hic.sunt ⁊ alij
casus in quib⁹ querit dñium sine apprehēsione.vt ias
statim dicā.sꝫ regulariter ꝯtra.vt.ꝫ.de rei ven.l seruū.
⁊.ff.de rei vē si agit nō traditio ⁊ vsuc.⁊c.vt.ꝫ.de pac.
l.traditionib⁹.¶ Ultimo no.ꝙ vnusquisqꝫ suis dꝫ eē
ꝯtentus nec desiderare aliena nec etiam inuidere alie-
nis rebus.vt in fi.huius.l.ad qđ facit.ꝫ.finium regū si
ꝯstiterit.⁊ de prescri.xxx.an.l.j.in pñ.⁊.l.per diuersas.
circa prin.¶ Sed ad.l istas op.s.ad id qđ dr.in.iij.iiij.
⁊ quinto dicto huius l.nā hic dicit in :iij.dicto.ꝙ nō lꝫ
in alienis locis inuitis vel ignorātib⁹ dñis nec etiā vo
lētib⁹ ꝙ plus est thesau studiose querere ac data opa
in totū pdit ⁊ extra ordinē punit q ꝫ facit.⁊ in qnto
dicto dicitur ꝙ a casu ⁊ per fortunam non data opera
bene licet querere ⁊ dimidiam thesauri retinet.aliam
dimidiam dño fundi dat ille qui thesaurū a casu in-
uenit sꝫ lex videtur dicere ꝙ in alieno quis potest the
saurum querere etiam data opera ⁊ tñ tertiam par-
tem lucratur siue sibi retinet.vnde ob.videtur de me-
tallarijs ⁊ metallis.l.cuncti.lib.xj.Et hoc dicit.l.con
tra in dictis duobus dictis.Ad cuius ꝯtrarij solu-
tionem ita dr.ꝙ hoc speciale est in thesauro secus in
metallo.quod illud in maiori operatur annone.leui⁹
enim thesaurū coadunatur ⁊ foditur ⁊ extra terram
portatur de quo loquitur hic quam metallis saxa in-
sita.de quibus loquitur.l.contra.⁊ ibi no.⁊ ideo non.
est mirum.scilicet illius quod leuius effoditur vt the
saurus ⁊ inuenitur non possit inuito vel ignorante
non etiam volente domino per alium effodi.illud au-
tem quod difficilius inuenitur.vt metallum quod
cum multis laboribus ⁊ periculis foditur ⁊ habetur
sicut sciunt illi de mencorio possit domino nolēte que
ri per alium ⁊ quod plus est etiam inuito domino
queri possit per alium ⁊ inueniri.vt infra de metal-
larijs ⁊ metallis.l.quosdam.Iuxta illud qui in vno
grauatur in alio releuatur.Sed ad vnum qđ dictum
est in hac.l redeundum est dicit enī.l.ista in quarto di
15 cto ꝙ † si aliquis preter formam hui⁹ l.in alieno scru-
tatus thesaurum inuenerit totum illud domino fūdi
reddere compelletur.Item dici hec.l.in quinto dicto
si a casu quis in alieno thesaurum inuenerit medie-

> ¶ Matrimonij. An dñium rei dotalꝫ mortua matre i matrimonio trāseat in filios ipso iure vide bal. l 2. cccxxv. in.j parte.

16 dietatē sibi retinere dꝫ ⁊ aliam medietatē dño fundi dare† videm⁹
numqd ad istū thesaurū totū petendū qñ totum ei dandum est vel ad
istam dimidiā qñ dimidiū ei tantum danda est.dñs loci in quo the-
saurus inuentus habeat aliquā act.⁊ certe dicim⁹ ꝙ sic.⁊ dicim⁹ ꝙ
hꝫ rei ven.qr hec.l.dat dñium ⁊ etiā ille § ⁊ insti.de rei ö diui.§.the-
sauros.⁊ sic hꝫ iste dñs fundi in quo thesaurus inuent⁹ est dñiuꝫ hu
17 ius thesauri auctoritate huius l.⁊.d §.thesauros.sine† apprehēsiōe
sicut ⁊ alias dat.l.dñiuꝫ.⁊ sine apprehētione.vt in re legata cuius rei
trāsit dñium in legatariū ēt sine apprehensione vt.ff.ö furtis a tutio
⁊ de rei ven.si agit in si ⁊ queadmodum seruit⁹ amit si partē § sed p
fundum sicut est ⁊ in herede.nā rei ö hered:tariarū trāsit in eū domi
nium sine apprehensione.vt.ff.de acqui.pos.cum heredes.sicut est ēt
inuenire in re donata vel vendita ecclesie vt s eius rei trā⁹eat dñium
in ecclesiā etiā sine apprehensione.vt.ꝫ de sac.san.ec.l.inter diuinum.
18 sic† etiā est inuenire in lucris primi patrimonij. ᵃnā si pater vel ma-
a ter conuolet ad secunda vota dñium oīm lucrorum primi patrimo
nij transit etiam sine apprehensione ad filios dicti primi matrimo-
nij statim cum fm matrimonium est contractum.vt in aut.de nup.§.
signi.⁊.§.si vo expectet ⁊ §.si ⁊.§ ne vident.⁊ §.quoniā infirmas.⁊ §.
soluto.⁊.ꝫ desecundis nup.l.ij ⁊.iij.⁊.l hac edictali.⁊ sic est inuenire
in bonis vacantib⁹.nam bonorū vacantiū transit dñium in fiscū etiā
sine apprehensione fm vnum intellectum vt.ꝫ de bo.vacan.l j.⁊ vl-
19 ti.† Sunt ⁊ alij casus in quibus dñium sine poss.acquirit quos dic
vt no.ꝫ.de bon vacan.l.j Potest autē dici ꝙ in casu huius.l.in quo
thesaurus inuentus est conditio ex.l.ista.nam quotiens.l.ita non in-
ducitur actio vel obligatio datur ex.l.cōditio.vt.ff.de condi.ex lege.
l.vnica.vt vnum sciatis quod si non in loco priuati hominis sine in
loco fiscali siue in loco ciuitatis vel cesaris vel publico aliquis casu
thesaurum inuenerit.habebit dimidiā vt dictū est.⁊ alias dimidiam
dño dare compellet vt hac l.in versi.ꝙ si forte.⁊ instit.de rerum di-
20 uisio.§ thesauros.† Et si data opera preter formā huius.l. scrutat⁹
thesau inuenerit in aliquo predictorum locorum totū dño reddere cō
pelletur.vt hac.l.vers.ꝙ si nobis.Et sicut.ꝫ.dixi quod habet dñs rei
ven ad dictum thesaurum in suo loco inuentum advendicandū:qr
l.dat ei dñium hoc casu est in apprehensione ita dicā ⁊ in quolibet ca
su pdictorum in loco aut sacro vel religioso si qs casu thesaurū in-
uenerit tunc totum si inuenit perinde est ac si in loco suo inuenisset:
qr sunt in bonis nullius:vt.d §.thesauros.vnde null⁹ hꝫ tūc.rei vē.
pro dicto thesauro toto vel eius parte.⁊ hoc est verū si a casu quis in
ueniat vt predixi:sec⁹ enim si data opa quis q̄rat:vt d § thesauros.
Et quo ad hoc non est idē querere thesaurum in loco sacro vel reli-
gioso:ꝙ in suo:qr in suo siue a casu siue data opera quis querat the-
saurū licitū est:⁊ totus est suus vt in hac.l.versi nā in suis locus su⁹
quo ad hoc vt possit quisqꝫ q̄rere in eo thesaurum:siue sit dñs loci di
recto siue vtiliter ꝙ dic vt modo no.ꝫ in expositione litere sup illis
21 verbis.nam in suis ⁊c.† alien⁹ autē locus dicitur in quo quis nullū
omnino ius hꝫ vel in quo non directū vel vtile dñium: qr cō trario-
rum eadē est disciplina vt.ff.de his q sui vel alie.iur.sunt.l.j lꝫ enī qs
in loco habet aliquod ius puta ius pignoris vel dotis : vel vsufru-
ctus:nō tñ propterea dr ille locus suus quo ad hoc vt licitū sit ei ea
querere thesaurum imo si quesierit.idē iur.erit ac si in alieno quesi-
uisset.vt.ff.de acqui.re.do.si is.§.pe ⁊ dixi.ꝫ e.l in.d.ver.nam si in suo
⁊ habet fiscus ius in hac l.cōe cum thesauro.et in aliquo habet ius
speciale.ius cōmune hꝫ qr sicut quilibet priuatus potest in suo que-
rere thesaurum.ita ⁊ fiscus.⁊ sicut quilibet priuatus nō potest data
opera querere thesaurum in alieno.ita nec fiscus vt hac.l.ij.⁊.iij.ij.
viso.Item ⁊ ius commune hꝫ qr sicut a casu aliquis inuenerit the-
saurum in loco alieno puta alicuius priuati.medietatē dño loci da-
re cōpellitur ita ⁊ si in loco fisci a casu aliquis thesaurum inuenerit
medietatē ipsi fisco dare cōpellitur.vt institu de rerū diui § thesau-
ros.⁊ in similibus.Item fiscus ius ꝯmune.ius singulariter habet in
hoc qr si partē prohibitaꝫ legibus odiosam querebatur thesaurus
aufert querenti vt indigno ⁊ applicat fisco vt ff de iu fis l.j circa pñ.
Item ⁊ in alio habet fiscus ius speciale in thesauro si enim aliquis
in loco fisci thesaurū a casu inuenerit ⁊ partē fisco debitaꝫ sumpserit
totum illud cum altero tantum de suo proprio cogitur fisco soluere
vt.ff.de iu.fis.l.iij §.inter.

¶ De annonis ⁊ tributis. Rubr.

Summarium.

1 ¶ Annone appellatione que veniant.
2 Tributū qd sit ⁊ quid differat ab annona.nu.3.⁊.5.
4 Tributa ⁊ annone de qnib⁹ rebus pstent ⁊ quātū sit pro tributo pre
standū quantum vero pro annona nu 5.⁊ seq.
6 Superindictum quid sit ⁊ quid instrum.
8 Tributa annone ⁊ superindicta aliquibus personis prestari debent
a quibus remittantur nu.9.

Ista

¶ Ista rubrica cõtinuaẽ ad superiora de iure fis. dictũ est. s. a prin. huius decimi libri vsq; huc. verũ q2 non solũ in illis casibus qui in superioribus ti. positi sunt. sed et in annona fis. prestãdo et in tributis sol
luendis ius fisci cõsistit. adeo merito in tractu iur. fis. inseritur iste tit.
q de iure qd fis. in annona et tributis tractat. Uel sic. q2 tbes. de quibus. s. proximo dictũ est debent tributa. idẽ de anno. et tributis dicit,
vñ dicit rubrica de annonis et tributis q sic expono de ãno. et tribu
tis. i. de tributis que fisco prestantur. pro annona militũ et equorum
s. videam9. i. vel subijciamus. vel de annona cõsistente. s. in speciebus.
puta instrumẽto vino ordeo lardo. et in similib9. et de tributis. s. cõsi
stentib9 in auro. et argẽto. et ere subaudi qualiter et quãta. et q et de q
b9 reb9 et qb9 psonis fis. prestari debeãt videam9 atq; subijciam9 vel
de annona et de tributo annone et de tributis aijs. l. videamus et su
bijciam9. nã de annona pstaẽ tributũ. s. de susceptori et archa. prepo. l.
1 modios† et ap pellatione annone cõtineẽ omnes fructus et prouent9 a
a vt. ff. de oi. tri. l. annone. circa pn. et ar ff. ad. l. iul. de anno. l. j. et ij. Itẽ de
his reb9 pstaẽ tributa. vt de pecunijs et similib9. puta auro et ar. et e
re. vt. j. de suscep. l. j. et l. quotiẽs. et l. vlti. et. l duos. videam9 ergo quid
est dicere tributũ. et quid annona et de qb9 rebus prestenẽ et quantũ
prestaẽ. et a quib9 personis predicta prestenẽ. et quibus remittanẽ. et
quid differt hic ti. ab inferiori proximo. et qd ab illo. s. de annonis et
2 ca vt l hoc ti † Dicitẽ autẽ tributũ quicqnid alicui tribuiẽ a tribuo
b tribuis. sz specialiter illud qd pncipi daẽ vocaẽ tributũ b. ãnona autẽ
di fruct9 agri q annona pcipiẽ et cõtinet oẽm fructũ et prouẽtũ. vt. d.
l. anno. ff. de cẽ. oidi. cri. sz specialiter dicitẽ annona tributũ qd dicitẽ an
nona vel p annona. nã prestaẽ vt hoc. et sic apparet q nomẽ tributũ
est gñale siue genus quoddã comprehendens omne id qd tribuiẽ ali
cui nomẽ autẽ annone speciale est cõprehendẽs fructus oẽs et pro
3 uentus tãtũ vt. d. l. annone. † vnde et hoc gen9 tributi potest dici q
hz duas species vna est que retinet nomẽ generis et dicitẽ tributũ pu
ta illud est q pro capite maris vel mulieris principi daẽ annuatim.
alia est que dicitẽ annona siue tributũ annone. puta illud qd p agris
principi daẽ in anno. sic et dicitẽ in adoptiõe q hz duas species et vna
retinet nomẽ generis. vt. ff. de adop. l. j. et ij. et insti. de adop circa prin.
4 † Restat vt videam9 de quib9 reb9 pstaẽ tributa et annone. et certe
prestanẽ de auro et argento et ere et pecunia. vt in autẽ. de colla circa
prin. et. j. de castrali auricola in ipa rub. q2 nil est ibi in textu. et est pro
pria rubrica libri. xj. j. de suscepto. l. j. et. l. quotiens. et. l. fi. annona autẽ
prestaẽ de speciebus puta frumẽto ordeo vino lardo et similib9 et. j. de
suscep. prepo. et archa l. modios. et. ff. de cẽsib9. l. forma. et dicitẽ annona
oẽs fruct9 et prouentus agrorũ et. ff. ad. l. iul. de annonis. l. ij. et de oi.
5 iur. l. annone. † Superest vt videamus qñtũ sit prestãdũ p annona. et
qñtũ pstinet p tributis. et certe tributũ aliud est capitis. i. p capite ma
ris et femine prestaẽ. vt. ff. de censibus malificantia § diuus vespasia
nus. Et illud proprie dicitẽ tributũ qd cesar Augustus instituit vt p
capite darenẽ tributa. aliud est agrorum id qd pro agris sic prestaẽ.
vt. ff. de cens. l. forma. et istud pprie dicitẽ ãnona tributũ capitis est
sm placẽ. integer aureus omni anno p capite maris. pro capite autẽ
femine dimidi9 aureus. ar. ad hoc. ff. de cẽsib9. l. malificantia. § diu9 ve
spasian9. ibi vbi dicit si tributũ remisit his capitis et c. et. l. e. l. fi. ar. ibi
sumpto a cõtrario sensu. nã si greci debent soluere dimidiũ ei9 q aij
soluũt. s. dimidiũ aureũ p capite omni anno vt ibi dicitẽ. ergo a cõtra
rio apparet q alij aureũ integrũ debent pro capite soluere omni an
no. et ita approbat gl. ordi. sup l. allã. j. e. l. fi. s. q integrũ p mare pstan
dũ sit. Py. autẽ dixit q dimidius tñ aureus sit prestãdus et adducit
p se dictã l. j. eo l. vult. q2 dicit ibi litera medie qñtitatis tributa susci
piãt et c. ¶ Quedã tamẽ leges has videnẽ opiniones ccordare ita s.
q olim quilibet masculus p capite suo dabat omni anno vnũ aureũ.
et quelibet due mulieres dabãt tãtũdẽ. et ita quelibet dimidiã dabat
p suo capite omni anno. ita dicebat placen. Sz hodie ista prestatio
diminuta est. q2 duo vel tres viri tantũ hodie pstant qñtũ olim pre
stabat vnus. i. vnũ aureũ et ita quilibet dimidiũ prestabat vel tertiũ
pro capite suo et ita dicebat Py. quatuor autẽ mulieres hodie tan
tũ prestant quantũ olim prestabant due. s. vnum aureũ et ita quelibet
mulier prestat hodie pro capite suo quartã partẽ aurei. vt hec legun
tur. j. de agri. et cen. l. cũ antea et hec videẽ ibi approbare. gl. ordi. sup
illa. l. cũ antea licet posset dici q illa. l. antea. nõ exprimat quantitatẽ.
Sz dicit solũmodo q tres viri vel duo hodie tãtũ soluãt. qñtũ olim
vnus et quatuor mulieres hodie qñtũ olim due sz nõ exprimit qñtũ il
lud erat. Et ppter hoc possẽ dicere qd integer aure9 si etiã hodie p9
ut. s. dixi et hz q gl ordi dicit sup l. vlti hui9. Sz mihi magis placet
q modo dici q pstaẽ qñtitas q pn indixerit. l. i posuerit. p singula lu
stra. i. q quinqueñia vel lustrũ aliõ potest indicere aliqs a collatorib9 id
est ferẽdũ nisi omnes vt. j. eo. offices pẽsitare et. j. de exact. mu. l. pla
6 cet. et. l. puatet idicebat enis pn puincijs tributũ q supindictũ vocaẽ
c p sing lustra. i. o quinqueñia. et dicitẽ supindictũ c eo q sup. i. vltra pdi
cta indicaẽ. Et pmo lustro indicebat pn. principijs auri. scdo argẽtũ
tertio es. significat eni pn pfecto cuiusq; diocesis. q ipse indicebat p
uincijs in illo lustro tot libras auri et in alio lustro significabat
eidem. quod ipse indicebat prouincijs tot libras argenti in tertio
lustro significabat dicto prefecto ipse indicebat puin
cijs tot libras eris. dictus autem prefectus significa
bat pdicta psidibus prouinciarum in iulio vel augusto.
vt ipsi psides significarẽt singulis ciuitatib9 in septẽ
bri et octobri. ad hec q possent celebrẽ solutionẽ deli
berare. et nõ pati dispendiũ ppter subditã exactiones
vt hec legũtur in autẽ. de coll. in prin. et. j. de indi. Di
cti autẽ prouinciales veniebant romã quolibet quinquẽ
nio et apportabant pncipi dictũ tributũ et in signum
gaudij ciuitatem lustrabat id est illuminabant cũ ce
ceis. et ppterea dicta fuerint lustra. Itẽ dicti prouin
ciales qui dñt soluere predicta. si nõ hñt aurũ soluere
sed hñt sol et eos velint soluere vẽ materiã velint dare a
pñt hoc facere et dñt ibi esse zygostas. i. campsores qui
hñt lãces equales. i. balancias rectas et libramẽtis pa
d rib9 põderare ita q. lxxij solidi faciant libram auri e.
vt. j. de suscepto prepo. et archa. l. quoties. et de ponde
ratorib9 et auri. illa l. j. et ij Et si dicti collatores i illo
lustro qñ dñt soluere argentũ sed volũt potius solue
re aurum hñ pñt hoc facere. ita q p q̃libet libra argẽti.
v aurei cõputẽtur. vt. j. de argẽti ptio q thesaurum ifeẽ.
l. j. Et si dicti collatores in illo lustro in q dñt soluere
es velint potius soluere aurum q2 forte non hñt es. hñ
possunt h facere ita q p xx. eris soluãt vnũ auri sol.
7 vt. j. de coll. eris. l. vnica † Tributũ autẽ agrorum est illd
q pro agris fisco prestatur. vt. d. l. forma. ff. de censi. et
istud vocatur censũs. Itẽ et vocatur anona. vt ibi di
dz autẽ esse dictum tributum certa quãtitas fructus
ipsius agri et quia dz esse de frumẽto q in agro cẽsua b
li colligiẽ quinquagesima ps de ordeo autẽ quinquagesi
ma ps de vino et lardo. xx. ps l ptib9 nõ remotis. sz in
ptib9 remotis frumẽti et ordei. xl. vini et lardi. xv. j. de
suscep. ppo. et archa. l. modios. vet sic. si maris. et ita dz
esse de alijs rebus. nã et de pratorum de pascuis cẽsus de
8 beẽ vt. d. l. ff. de cẽs. forma ¶ † Nũc videndũ est a qb9
e personis pstanda sunt dicta tributa c et quidẽ a prin c
cipalibus. vt. ff. de vsuca. tran. l. j. et ab alijs oibus subdi
tis. vt. j. e. l. oẽs oẽs. Fallit in qb9 remittũtur tributa
vt. j. dicẽ. Adeo autẽ ab oibus prestanda sunt q nõ in
priuatis tñ sedetiã a militibus prestari dñt nisi pro
agris limitaneis. vt. de officio pretorio. arg l. fi. et non
tñ a militibus. sed etiã a veteranis. sz eis veteranis ex
actores tributorum si nõ debeãt a tributis tñ pstandis
nõ releuantur aẽs tenebãtur. vt. ff. de vetera. l. pe. et. fi. et
non tantum maiores tenentur prestare tributa: sed d
etiã minores. vt. s. de mino. pign. l. iij. sz eis exactores
nõ pñt. vt. ff. de mune et hono. l. ad rempu. tñ a pstatiõe
et solutione tributorum non excusantur. vt. d. l. in quibus
dam tñ prouincijs puta in syrijs etas excusat a tribu
tis. puta minores xiiij. an. masculi. femine minores. xij.
an. excusantur. vt. ff. de cẽs. l. etatem s special est. nam
9 cegulr etas nõ excusat a tributis. vt. d. l. neq;. † Am
mõ videndũ est quibus remittantur dicta tributa s.
tam capitis q agrorum: et quidem remittũtur Italicis
thessaloñ. et etiã quibusdam alijs qui ius Italicũ per
cesares acceperunt tributa remittũtur. vt. ff. censi. l. j.
10 et. vlti. † Italia e si eni vt puta puilegiata nõ dz tributa
f ad qd est ar. quicquid legitur. ff. de censibus per totũ. e
et. s. de episc et cle. l. de his. nec sob. s. de succe. li. rch. l. fi.
vbi di oẽs pro his agris quos possident sollicitas
pẽsitatiões cognoscant: q2 lz hec dictio oẽs sit vniuer
sale signum tamen intelligitur oẽs qui soliti sunt et de
bent prestare sed Italici nec soliti sunt nec pstare dñt
tributa: vt probatum est. s. igitur de his nõ loquiẽ. l.
ibi nec ob. etiã q legitur institu de rer. di. § per tradi
tionẽ. vbi di inter qs. scz puincialia necnõ italica pdia f
nullã esse differentiam constat: nam si recte intelligã
tur vba et cõferantur precedẽtia et sequentia ita debeẽ
intelligi q nulla differẽtia sit inter puincialia pdia et
italica s. quoad alienationẽ vẽ dñij translationẽ: q2 ita
trãsferẽ dominium rerum prouincialium per aliena
tionẽ et traditionẽ sicut italicorum: nõ autẽ dẽ ibi q non
sit inter illa predia differẽtia quo ad tributu imo hñ
est inter illa pdia differentia. nec ibi loquitur de tribu
tis. ¶ Restat ãmodo videre quid differat hic ti ab in
feriori primo ti. et certe hic loqtur de duplici munere
patrocinij. vt. j. e. l. indictiões. ibi autẽ tñ de altero tra
ctatur. s. de eo munere qd psonis pro patrimonio im
ploratur. vt no. j. ti. primo. in rub ¶ Ultimo videndũ
est quid differt h ti. ab alio ti. s. de ãno. et ca. et certe ibi

a ¶ Et prouẽtus. addẽ eidẽ odf. in l. qcũqs. j. d fi. istr. et sur. asse. fi. nu ij. et qd ibidẽ dem spit in apo et qd sit annona inlitaris vide Ja. may. in repe. l. placert. s. de sa. sa. ec. nu. xv.

b ¶ Tributũ. Tributum qd sit. vide bal. in cõs. cxij. l. ij. parte.

c ¶ Supindictum. Uide ias. l. d. l placet. s. de sa. san. ec. num. xxxvj. et in eiusd. l. rep. nu. xxviij.

d ¶ Auri. adde idẽ p d. bar. so. cõs. xlviij. vers. circa scdas dubitatões circa me. in j. pte. vbi ẽt ponit q. xc. vi ducati se nẽ ses faciũt libram.

e ¶ Tributa. An autẽ q dz tributũ sit dñs vtiliter et directo vid bal. i. cõs. ccclxxix. in j. pte.

f ¶ Italia. vide d. alex. h imo in cõs. lxviij. in ij. col. in ij. parte vbi nunquid pdia italica sint tributaria.

loquitur de his que debebātur officialibus p suis salaribus. hic au
tē de his que debebātur fisco. Et de prima pte rubrice tractatur ał's
loquitur. j. l. j. z l. indictiones. z l. pro locis. z l. in fraudem. z l. nemo. z
l. assistere ¶ De secūda parte rubrice loquitur. j. e. l. omnes. z l. vult
autem. z l. iudices de vtraqꝫ loquuntur. Odofre.

Summarium.

1 Es alienum dicitur quodcunqꝫ alijs debemus.
2 Es alienum pro portionibus hereditarijs ab heredibus regulari-
ter soluitur. fallit in. 7. casibus remissiue.
3 Tributa z annone ab ijs soluēda sunt qui possessores rei sunt, z fru
ctus percipiunt.
Possessor z fructuū perceptor rei tributarie vsqꝫ adeo ad tributo-
rum prestationē tenetur, vt exceptionē cōpensationis si quid sibi a
fisco debeatur, obijcere non possit ibid.
4 Possessor rei tributarie tenetur ad preteritas ānonas seu tributa.
Dñs qui colono certa pensione cōstituta fundū locauit, q̄uis possi-
deat, non tñ tenetur ad tributum sed colonus: qꝛ fructus percipit:
nisi consuetudine aliud obseruetur.

Es quidem alienum. In p̄senti. l. po-
nitur ita casus.
Quidam accessit ad principē z coram eo sic pposuit dñe
imperator. quidā possidebat quedā predia de quibus de-
bebat fisco annonā soluere. i. tributa annone qꝫ tributū est frumentū
qđ nascit in dicto p̄dio quinquagesima ordei vero quadragesima vi
ni z larda vicesima in partibus non remotis. sed in quibusdā parti-
bus remotis, sed propter longinquitatē locorū z difficultatē portā-
di frumentū z ordeū quadragesima: vini z lardi quinquasima. vt. j.
de suscepto. prep z archa. l. modios. z submotis vsqꝫ in fi. l. z no. s. in ru
brica. iste possessor decessit duobus relictis heredibus ex testō vł ab
intestō nō curo: isti heredes diuiserūt hereditatē inter se: z vni illo-
rū heredū venerant ille res in partē: modo venit fiscus z petit anno-
nam. i. tributū annone ab isto herede tñ qui possidet dicta p̄dia. he-
res aūt dicit dñe ego nō sum heres nisi p dimidia: ego bñ volo sol-
uere pro pte hereditaria: z coheres meus soluat p alia q̄re a vobis qđ
sur imperator dicit amice si in hereditate est alienū es. i. qđ defunct' alij
debebat illud p partibus hereditarijs. i. p partibus quibuslibet hrēde
defuncto. hrēs extitit solui dꝫ z in hoc verū diceret hrēs. sed nō anno
nā. i. tributū annone qđ fisco debet ille solus dꝫ soluere qui possessio
nes de quibus annona debet tꝫ z fructus eoꝝ pcipit in hoc dicit hi
hrēs p̄dictus z hic qꝫ l ista iste mihi vł rectus modus ponēdi casum
in ista. l. qꝛ hec de ānona z tributꝫ vult dicere nō de hereditarijs act. sꝫ
incidenter de aliis dicit. z nō approbo positionē casus q̄ quidā po-
nunt in hac. l dicētes. z qꝫ l. ista duo dicit. primū dictū est qꝫ si in he-
reditate est es alienū illud pro portione hereditaria solui dꝫ: s'm dictū
est qꝫ si debetur annona illam soluere dꝫ ille qui p̄dia possidet zc. qꝛ
non faceret primū dictū huius. l. ad fin. ¶ Literā aūt sic expono es
1 quidē alienū. † ói es alienū omne id qđ alij debemus. vt. ff de ver. sig.
l. bona §. es alienū. z l. subsignatū §. bona Sed qñ dicimus es z non
adijcitur alienū tunc intelligitur de quodam genere metalli de quo
loquit. l. j. de colla. eris l. vna pportione de qua vnusquisqꝫ zc. ista
est bona lrā z plana sed alia lrā dicit. p portionibus ex quo vnusqꝫqꝫ
zc. z tunc expone vt dicit gl. ex quo. i. quibus nā transit tunc de plu-
rali ad singularē. z sic z alibi. vt. s. de minus vo. l. z vnusqꝫqꝫ. s. hrēdꝫ
defuncto. s. qui dictū es alienū debebat. heres extitit. s. ex testō vel ab
intestato. prestare opꝫ. s. here oats prestari opꝫ. s. heredibus. z est verꝫ
2 qꝫ dicit hec. l. † qꝫ es alienū pro portione hereditatis prestari dꝫ z sol
ui ab heredibus. s. regulr. vt hic. z. s. de here. act. l. ij. Sed fallit in. vij.
casibus qui no. in. o. l. s. de here. act. l. ij. z tetigi. s. de iure fis. li. anno-
nas aūt profec. sed annonas. i. tributum annone vel tributum p an-
nona s militum z equoꝝ. nā de annona vel pro annona prestatur tri
butum: vt. s. dixi plene in rubr. his soluere dꝫ s. fisco qui pos. s. c ex q-
bus tributa debētur tꝫ puta vnus de heredibus cui venerūt dcā p̄-
dia in partē iure hereditario. z fructus pcipit. nā vtrūqꝫ relinqtur.
vt inciotat. z pos s qꝫ possideat qs: z qꝫ fruct' pcipiat. nā si posside-
ret nō aūt fructus pciperet vt est in eo q locat fundū ad pensionē nā
ip̄e possidet lꝫ cōductor qꝛ detineat. vt. ff de acq. pos qꝫ in eo. nō tñ te
net tūc ad tributa ex q̄ nō pcipit fruct' lꝫ possideat. sed si incipias a
pcep fructū tūc sufficit vnū tm. s. fruct' pcipere vt l eo qui cōduxit ad
pensionē. nā lꝫ ip̄e nō possideat sꝫ dñs. tūc ip̄e tenet ad tributa qꝛ fru
3 ctus pcipit vt. i. de agri. z cē. l. litibus §. hec redditibus. ¶ † Habe-
mus ḡ in. l. ista qꝫ es alienū p portionib' hereditarijs soluendū est he-
redibus. sꝫ annone siue tributa sunt ab eo soluēda q̄ pos. tꝫ z fruct'
pcipit. Ad primū cōcor. s. de here. act. l. ij. Ad s'm cōcor. j. l. pri. z ff de
impē. l neqꝫ. z. j. de colla. fundi pa. l. oēs. z est verum hoc vltimū. s qꝫ
ille qui pos. tenet z fructus percipit dꝫ fiscu soluere annonā adeo qꝫ
fiscus ex alia causa sit eius debitor non tñ possit opponere cōpensa.
vt ff de iur fis l. aufertur. § qui cōpensationē. Itē est adeo verū qꝫ dꝫ
4 † soluere fisco annonas ille qui pos. tenet z fructus percipit. non solū

ad presentes annonas. sed etiā ad preteritas teneat. vt. ff de publ. l. im
peratores z. s. de alluuionibus. l. ij de cēn. l. iiij. z. j de pre. nauic. l. ij. et
5 iij. Et bñ dixi † qꝫ ille qui fructus pcipit tenet ad tributa vel anno-
nas. nam si nō perciperet quis fructus prediorꝫ de qbus debētur tri
buta lꝫ illa predia possideret z pensiones eoꝫ perciperet nō tñ tene-
retur ad tributa. sed ille solus qui fructus perciperet. nisi cōsuetudo re-
gionis alr se haberet Verbigrā locauit fundū suū alteri colono p
certa pensione z sic pcipit dñs pensionē. colonus aūt p̄dictus pcipit
fructus certe lꝫ dñs possideat dictū fundū qꝛ ipse nō pcipit fruct'
prediū. sed colonus ipse colonus tenet ad tributa. nō aūt dñs lꝫ ipse
possideat z pēsiones percipiat nisi cōsuetudo ita regionis se haberet
puta qꝫ dñs qui pensionē percipit teneatur. z de illis pēsionibus an-
nonas solueret. nā tūc suaret mos regionis. vt hec legūtur. j. de ag.
z cen. l. litibus §. hec de redditibus z ff. de admi tu. l. siue hrē §. lucius
ar. ff. de vsuf. hactenus. § fin. Sed qđ erit in casu huius. l. qñ sint duo
heredes alicuius vt z diuidit inter se hereditatē. nā ipse solus ad tri-
buta tenetur z nō coheres. vt. s. dictū est. sed qđ si ip̄e cui venit in par
tem dictū prediū tributariū nō sit soluēdo nūquid tenebitur hoc eius
coheres z dī qꝫ tenebitur ex persona defuncti quasi actor fuerit.
ar. ad hoc. s. fine cen. vel re. l. ij. z aut. ibi posita. Odofre.

Summarium.

1 Tributum capitis quod dicatur, z vsqꝫ ad quam summā pre-
stari debeat.
2 Tributorum exactores non plus vel minus debito tributo exige-
re possunt.

Omnes pensitare. Quidā hñt. l. inductio-
nes pro va. huius tit.
sed ego habeo istā z non est vis in ordine. Et ad euiden-
1 tiā huius l. hec p̄mitto. † qꝫ tributū capitis. i. qđ pro capi
te maris vel mulieris prestatur est es ol anno pro mare dimidius vł
quarta pars aurei. s'm diuersas opiniones. vt no. s. in rub. sed crede-
bat illud solui noie p̄ncipis vel noie fisci nō est ibi dictum z certe dꝫ
solui vel qbus p̄nceps per suū mandatū vel notarius per suas lrās
mandat qꝫ exigant dictū tributū. puta presidi vel rectori p̄uincie vel
suo vel p̄ncipis vicario in p̄uincia existenti vel aliibus qbus p̄nceps
mandat solutionē tributorum fieri. z illi tales possunt tributum exi-
gere z non alij. rector em̄ prouincie pōt ex suo officio vel ex delegati
principis hoc facere. vt j de exacto. tribu. l. in fiscalibus. vt. j. de ano.
largi. titu. z alij etiam ex delegati l. mandato p̄ncipis pñt hoc face-
2 re. vt. j de exac. tribu. l. j z. l. missi Et † predicti dñt integrū tributū
gere z non plus nec etiam minus. qꝛ non habent potestatē remitten-
di aliqd de eo qꝫ p̄stari solet pro tributis z hoc vult ista. l. dicere. imo
si remiserint aliquid alicui tenet fisco de suis bonis soluere vt hac. l.
z. j de excu. mune l. placet si tñ ipsi nō essent soluēdo tunc in subsidiū
tenerētur illi qbus remissio facta fuit vt. s. de cōue. fisci deb. l ij. Pau
peribus tñ remitti pōt cum paterne debeant agere. vt in aut. vt iur.
sine quoquo suffra § eos ¶ His p̄missis casum sic pono in hac. l. q-
dam accessit ad principē z sic pposuit dñe imperator vos mandatis
suis per lrās vestras rectori p̄uincie nostre vel vicario nostro in p-
uincia existenti qꝫ exigeret tributa. ipsi exigūt a nobis z petunt plus
quā soliti sumus p̄stare vel plusq̄ in lrīs vestris cōtineatur. q̄rimus
n vobis nūqd debeam' et tributa soluere. z si soluem' nunqd post-
ea per aliū petentur a vobis dicta tributa vel nūquid ipsi possunt a
nobis exigere plusq̄ soliti si vnus p̄staret pro tributis plusq̄ i lrīs
vestris cōtineatur. Et qꝛ aliqui sunt qui petunt ab eis quod ipsi re-
mittunt eis tributa in totū vel in partem z q̄rimus nūquid ipsi pos-
sunt facere Imperator rñ. z dicit qꝫ sic oēs dñt pensitare. i. prestare. et
in prestando seruare ea que cōtinentur in delegationibus. i. preceptꝫ
nostris per nr̄as literas vel per nostrum notarium factas. z si in eis
cōtinetur qꝫ tributa debeant solui rectori prouincie vel vicario no-
stro. vel alijs quibuscunqꝫ mandauerimus z illud debeant obserua-
re. scituri qꝫ nihil amplius exigetur ab eis q̄ soliti sint p̄stare. z nihil
poterunt p̄dicti quibus exactio. cōmiserimus amplius petere q̄ in
dictis nr̄is legationibus z lrīs z p̄ceptis continet. z si soluerint non
petētur amplius ab eis dicta tributa Nec credat aliqs dctā tributa
sibi p p̄dictos remittēda qꝛ ipsi nō hñt de hoc potestatē imo si remi-
serint alicui vel aliqb' ibi tenebunt de suis pprijs bōis soluere z h
dicit. ¶ Lrām sic expono oēs. s. homines subaudio. s. q soliti sunt z
debēt tributa p̄stare. alia lrā dicit pēsitare debēt zc. z nō est ibi oēs z
tūc subaudi. s. oēs homines pēsitare. i. p̄stare vel in p̄stando seruare
debebunt. s. ea que ascribunt qꝛ est. s. manus nostre genitiui casus z
ordina sic lrām oēs pēsiones debebūt ea que ascribūt delegationib'
manus nostre. z dic manus nostre s. tantum in literis magnitudinis
nostre tantum Qꝛ nullus alius pōt exactionib' tibi vel aliquid col
latoribus inferendum mandare nisi princeps vt. tt. ij l vnica. de lega
tionibus i. p̄cepta per lrās nostras factis vel per notarium nostrū
quib' mandauerim' presidi vel vicario nostro vel alicui alij q exigat
tributa Alia lrā dicit de largitionib'. i. prestationibus z donatio-
nibus siue successionibus z satis pōt stare ascribūtur. i. in scriptꝫ mit
tuntur.

tin⁹. nihil amplius. s. ꝙ prestare soliti sint vel nihil amplius. s. quā in dictis literis nostris cōtinet̄ q illud debet ꝙ pstare pscribit̄ per literas principis ⁊ nō pl⁹ vt. j. de supindicto l. vnica. vel nihil amplius: id est nō amplius. q: ex quo semel soluerint pdicta tributa nō exigent̄ amplius ab eis illa eadē exigendo. Alia litera dicit remittēdi potestatē esse tñ: dicit amplius post. l. istā. nihil esse potestat̄ remittendi scʒ de his que tributoꝝ nomine solui debent ⁊ dic ibi esse potestatē remittendi. s. q: nō tenet dicta remissio cū effectu eo ꝙ in subsidiū tenent̄ illi quib⁹ remissio facta est nō soluendo existentibus illis qui remiserint vt. s. de cōue. fis. debi. l. ij. ipsi aūt q remiserint tenent̄ de suis ꝓprijs bōis soluere loco vt subijcit. hoc sʒ eis existētib⁹ soluēdo tenent̄ in subsidiū illis quib⁹ remissio facta est. ⁊ fm istam literā bene cōtinuat̄ ꝙ subijcitur in litera. nam si qs vicarius. s. principis in prouincia existentis cui princeps mādauerat exactionē tributoꝝ faciendā vt puta palatinus aliqs aut rector puincie. s. ad cui⁹ offic. ptinet tributa exigere ⁊ reipub. exactiōes cū immīet vt. j. 6 cano. lar. ti. l. ij. e. j. de exac. tri. l. in fisc. aliqua. s. ex eo ꝙ tributoꝝ nomine debet̄ cuiꝗ s. tributa debeat crediderit remittēdū. s. ⁊ remiserit. ꝙ alij remiserint s in totū vel in part̄ de proprijs. s. facultatib⁹ qd est. j. dare cōpellit̄. s. fis. reseruato ei cui remissio facta est i subsidiū. ⁊ si predicta nō sint soluendo: vt. s. de cōue. fis. de. l. ij. ⁊ sic pdicta remissio nō tenet oīno. scʒ q retractat̄ nō existenti soluēdo illis qui remiserint vt dictum est.

I Ndictiones. Domine ego habeo duo pdia illi qb⁹ mādastis vt idictōes i dicerēt ⁊ exigerēt me ꝯuenerūt ⁊ volūt ꝙ soluā tātū q̄tū ac i haberē tria pdia dicētes ꝙ sū valde diues vnde debeo soluere tantū q̄tū vicinus me⁹ q nō est ita diues. lʒ habeā tria pdia modo q̄ro a vobis qd habeā facere. R. fi ⁊ dicit vade ad psidē prouincie ⁊ ille pspiciet ne vltra modū possessionū tuaꝝ ꝯueniaris ad solutionē indictionū. nā indictiones rebus nō psonis indicunt̄ h. d.

O Mnes oino. Hic dr ꝙ puinciales, dʒ vrgeri ad soluēdas publi. functiones put in ciuitate nostra est ⁊ cautū est ne aliqs debeat se excusare pretextu piulegij alicuius a pstatione predictarū functionū. cū nō sit extraordinaria que solēniter aduocatis nostris prouincialibus sunt conferenda. h. d.

P Ro locis. Ad itelligētiā hui⁹. l. hec pmitto domin⁹ iperator volebat ꝙ de puincia portarent̄ tributa excolēda sicut fiebat āte tpa hui⁹. l. vñ mittebat in q̄libet puincia vnū vel duos vel tres milites suos ad recipiēda tributa ⁊ isti milites stabāt i capite puincie ⁊ mittebāt suos nūcios p ciuitates isti recipiebāt tributa ab illis de ciuitate ⁊ a villanis ⁊ rusticis circa ciuitat̄ cōstitutis. Dic ꝗ in hac. l. pcipit impator. ⁊ vnusquisꝗ p quātitate suarū possessionū ⁊ possibilitat̄ portaret tributa suis militib⁹ excolendis.

I N fraudē. Si aliquis impetrauerit p danielēʒ surreptionē rescriptoꝝ vt non teneatur soluere tributa vel vt liceat sibi soluere tributoꝝ partē nō soluēda tributa volum⁹ ꝙ tale rescriptū nullas vires habeat. vnde cū oēs volum⁹ obseruare ēt par ⁊ equalis forma in soluēdis tributis ⁊ ānonis obseruet̄ h. d. Odofre.

N Emo. Ante tp⁹ hui⁹ l. mittebat̄ ad faciēdū domū q̄dā in qua ponebant̄ tributa ⁊ compellebātur priores forte de trib⁹ vel quatuor puincijs vel de pluribus ibi ex suā puinciā portarent̄ exsoluēda tributa. hic phibet̄ in ista. l. pone ergo sic. nemo prouincialis extra suā prouinciā mittatur ad faciendā mansionē in qua reponant̄ tributa sed vnusquisꝗ mittatur hereditatiōe rōne itineris ⁊ necessitatis. h. d.

M Editarranee. Ciuitates mediterrane ⁊ ciuitates maritime habebāt talē ꝯsuetudinē mediterranearū hoīes soluebāt tributa suaꝝ possessionū in ciuitatib⁹ maritimis ⁊ ecōtra hoīes maritimarū soluebāt tributa in ciuitatib⁹ mediterraneis ⁊ ita ne vehēdo ⁊ portādo tributa plus expendebāt aliquādo q̄ valerēt tributa. Vel pōt dici ꝙ expēsas faciebāt mediterranee ciuitates hoīb⁹ ciuitatū maritimarū ⁊ ecōtra in portandis tributis istud phibet imperator amō fieri ⁊ si aliquis amodo ꝯtrafecerit sciet ipse qd vltimo supplicio punietur. h. d. odof.

O Bsistere. Quesiui sic dñe vos me fecistis exactorē tributoꝝ i ā glia ibi qdā assecuti sūt dignitates a paucis diebus citra ⁊ dicūt ꝙ rōne illaꝝ dignitatū nō tenent̄ ad solutionē tributoꝝ q̄ro an sint audiēdi. R. ñ. ⁊ dicit ꝙ piulegia suaꝝ dignitatū publicis cōmodis nō nocere debēt vnusquisꝗ siue cū dignitate siue sine dignitate tenet̄ soluere tributa suaꝝ possessionū ꝙ si facere noluerint ⁊ elabat̄ ānus ela pso anno. j. sex menses nō soluerint he possessiones ratione quaꝝ debēt tributa cōfiscabunt̄ hoc dicit. Vel pone casū sic. dedi tibi in emphyteosim prediū ratiōe tamē dignitatis nō vis soluere tributū cessas per annū ⁊ sex menses ego dominus possū a te exigere illud prediū. hoc dicit Odofredus.

I Udices. Iudicib⁹ ⁊ exactoribus tributoꝝ dādoꝝ salaria de publico. h pmisso dicit ꝙ iudices ⁊ exactores tributoꝝ rectores puinciaꝝ si contra cōmodum sacri erarij fuerint negligētes psides sciāt ꝙ i pstola emolumenta que perceperunt rōne sue administrationis reddere compellantur h. d.

I D ab vna. Alī incipit illud ab vna in hac. l. loquit̄. Constanti. inclytus impa. isidoro pfecto illirici. dicens impator o isidore tua sublimitas nobis indicauit ꝙ macedones cōmode solita tributa soluere non pñt sine aliquo grauamine. ⁊ nos tibi mādamus vt medietatē tributorū sicut promittunt ab eis debeas recipere ⁊ insuper volumus ꝙ nullus inspector accedat de cetero ad possessiones eorū ad hoc insuper indictū eis imponat̄. Scdo dicit o isidore alij greci q extra macedoñ. securi venerunt ad nos dicētes ꝙ solita tributa nullo mō soluere pñt. sed medietatē hñ soluēt ⁊ tu ab illis sic medietatē recipias. Tertio dicit. ꝙ sunt qdā qui protestati sunt ꝙ solūmodo tertiā partē tributoꝝ ꝯmode pñt soluere ⁊ nō vltra ⁊ tu ab illis tertiā partē recipias Quarto dicit ista dispō qd tibi mādamus volumus ꝙ in ppetuū obseruet̄. Quīto aūt ⁊ vltimo ꝙ sac san. eccl thessaloñ. ciuitatis nō dʒ soluere tributa rōne suaꝝ possessionū. nā istud priuilegiū datū est solūmodo eccl'e thessaloñ. ciuitatis ⁊ nō ecclijs sibi subditis. Preterea eccl'ia thessaloñ nō dʒ dicere aliena predia esse sua ⁊ ꝓpter hoc tributa de illis predijs nō esse soluenda. nam ita abusione ecclesiastici nominis respub. lederetur ꝙ esse non debet. h. d. Odofre.

De inditionibus. Rubrica.

O Mnes omnino. In l. ista dñs impator iubet vt oēs possessores quocūꝗ titulo possideāt: supindicta tanꝗ munus ordinarium soluere compellantur. vt ammodo nulla dubietas oriat̄. an supindictā munus ordinariū solui debeat pñti. l. ⁊ vt tanꝗ munus ordinariū postulet̄ ⁊ penit⁹ exoluatur. vñ nulla domus siue sit sacri pſimonij. siue sit iur. emphiteo. siue sit cuiuslibet alterius priuati debeat se excusare a pstatione supinditi. etiā si habeat priuilegiū vt non teneatur soluere extraordinaria munera: cū superindictū non sit munus extraordinarium vt fuit hactenus sed vobis ipsis facientibus nomen accepit canonicum h. d.

P Articulari. In l. presenti mandat dñs imperator. vt tua sublimitas amō mittere debeat aliquos delegatos singulis prouincijs q ñ tēpore collationis tributorū faciende quidā delegati monere dñt prouinciales vt deberēt se preparare ad collationē tributorum faciendā tpe cōstituto. nā propter hoc aufertur necessitas prouincialibus subeūdi dispendij ⁊ officialibus tributarijs que tributa recipiunt licentia denegabitur dāna inferendi prouincialibus. h. d. od.

De superindicto. Rubrica.

N Ihil. Nullus puincialis aliqd rōne supindicti ad solas prefecti lras soluere debeat. Preterea nullus tit. idictionis videat̄ ē solēnis nisi fuerit ꝯfirmatus iudicio nr̄o ⁊ impialibus nr̄is pceptis corroborat⁹. ⁊ nisi in iudicio sedis nostre amplissime id exposcat.

De exactoribus tributorum. Rubrica.

D Ucennarij. Ad intelligētiā huius. l. scire debetis. ꝙ ducenarij ⁊ cētenarij et sexagenarij qui vocātur exactores tributoꝝ hñt dñt tabelliones. qui hñt in scriptis noīa eoꝝ q tributa dñt soluere ⁊ si aliqd soluerūt ⁊ q̄tū soluerūt ⁊ hoc pmisso dic ducentarij centenarij sexagenarij qui dñt exactores tributorū nō debʒ aliquis ex conductoribus tributorū cōuenire quomodolibet a tabelliōe suo quesiuerit si ille quē volūt conuenire soluerit debitum tributoꝝ vel non ⁊ si nō soluerit exigent debitū tributariū ꝙ faciat sine omni concussione. h. d. tria dñr. Primū est ꝙ debitores tributorū si nō soluāt tributa debēt ab exactoribus tributorū vel eoꝝ officialibus incarcerari vel verberari vel alia supplicia reperta iudicis duritia sustinere. ꝙ sic cōtra. l. possunt fecerint ipsi a suis iudicibus incarcerandi sunt.
Scdo dicit si aliquis sit alienus ab humano sensu vt nō velit soluere tributa nisi incarceretur quid fiet rñdet ꝙ iste sub militari custodia adhuc remaneat in obdurata malitia vel nequitia. rñ. impator et dicit ꝙ exactor tributorū accedet ad bona eius ⁊ distrahet ea ⁊ sibi satisfaciet. ⁊ per hoc nos credimus ꝙ debitores tributorum erunt proniores ad solutionem tributorum faciendam h. d.

Q Uoties. Pone titius erat meus debitor. Itē erat debitor fiscalis. nolebat fisco satisfare. vñ offi ali fisci ipʒ detinet ego q: inatus erā sui debitoris cre

ditor ipsm abstulit officialis. queritur quod videtur. R.n.imperator. & dicit q ego ad solutionē vniuersi debiti in quo ille tenebatur fisco debeo coherceri & totius summe exactionē debeo in me suscipere.h.d. od.

A Ctores. Querebat an exactores tributor & ceteri reipu. officiales tenebantur soluere tributa. R.n. et dr q sic. ne prouinciales nimis grauarent si solita tributa soluerēt.h.d. ad itelligentiā hu⁹.l.pmitto dñs impa. mittebat in puinciā susceptores tributor & cū istis susceptore tributor mittebat aliqs q vocant appitores & isti appitores ibāt de debitore i debitorē & recipiebāt tributa & apportabāt susceptori & iste susceptor administrabat. hoc pmisso dic. q quicunq fuerint missi appitores adhibere sm suntius in auro recipiēdo q debetur rōe tributor debere scribere quantū debeatur & quātū eis solutū est: ita q p eor scripturā appareat quid exactū sit. quid solutum esse videatur. q si nō fecerint & rationē reddere nesciuerint detrimentū familiaris rei sustinebūt. hec dicit vel in si. ita debent facere apparitores ne susceptor habeat necesse ire hinc & inde q si faceret sue curie deseruire non posset. & detrimentum rei familiaris substinere.h.d. Odofredus.

I N fiscalibus. Ad euidentiā huius.l. hec premitto: dñs impator multas facit expensas. aliqn p militibus. aliquādo expendit obuliā cām & hz plures archas & quelibet istarū archarū est deputata ad certas expensas: & istis archis sunt quidam deputati qui recipiūt in archis ponēda & extrahūt exponēda. Inter istas archas sunt due arche & in qualibet istar duar archar ponūtur tributa certa & incerta debita: & vni istar duar archarū est prepositus pfectus ptoi.alij rōnalis .i. vicarius impatoris & hoc pmisso.h.d. impator. Rectores puinciarum cōpellantur exigere tributa & alia debita a subditis quia illa pertineant ad archam cui pest rōnalis id est vicarius imperatoris.h.d.

M Issi opinatores. Hu⁹.l. hec premitto. dñs impator mittebat in puinciam susceptores: & cū istis susceptoribus mittebat quosdā alios qui vocabātur opinatores: & istorū opinator offm annale erat: qi isti opinatores debebant a psidibus puinciar recipere tributa que exegerāt & debebāt portare illa susceptori. Hoc pmisso dic q sex dñr in ista.l. ¶ Primū est q opinatores debēt sustinere aduersus psidem puincie & aduersus eor officiales vt .j. annū debeant sibi tradere q exegerant nomine tributor. ¶ Scdo dicit q isti opinatores non debeant quicq exigere a subditis sed pses qui quidē preses si negligēs fuerit in exigēdo & ita p eius negligentiam opinatores exegerent eius qntitatis q exegerant pses in duplum condemnabitur & opinatores eius quicunq gerant offm suū debent exigere si passi fuerūt opinatores exigere penā deportationis sustinebūt & curiales sim cū deberent exigere passi fuerit opinatores exigere penam tpalis exilij sustinebunt. ¶ Tertio dicit rōnem qualiter pses & apparitores & curiales puniūtur. nā cū offm psidis sit debitores tributor inquirere & eos ɔdemnare. Item ipis debitoribus ɔdēnatis & cū offm apparitorū curialiū illam snīam executioni mandare: ita vt perceptis emolumētis opinatores elapso anno ad suos remeare valeant cū hoc nō fecerint merito puniantur. ¶ Quarto dicit si isti opinatores vltra annū fecerint pses & eius officiales de pprio cogātur ipis opinatoribus expēsas soluere & istar expensarū aduersus obnoxios habebunt repetitionē. ¶ Quinto dicit si isti opinatores aliquid de receptis retinuerint in duplū ɔdēnentur vt eius cōdemnationis ptē dimidiā habeāt milites: & aliā ptē dimidiā accipiat fiscus. ¶ Sexto & vltimo dicit nos vos volumus subuenire psidi & eor officialibus: ita si debitores tributor cuiuscunq dignitatis fiat insoluēdis tributis repti. fuerit ɔtumaces vt capitis pig. ad solutionē tributor eos cogere debeat & si malitia se solutionē facere distulerint etiam eorū pdia distrahantur & eorum nomina imperatori in scriptis referuntur. hoc dicit.

S I diuina. Pone ego possidebā quedam pdia noīe illorū pdiorū soluebā tributa illa pdia ego vendadi fisco modo querit an fiscus rōne illorum pdiorū teneatur soluere tributa. R.n. q sic. & si nō soluātur tributa sicut & prior dñs soluebat pses puincie modis oībus illa pdia debeat vendicare: & curie illius ciuitatis sub qua sunt debeat assignare & hoc statuimus vt videatur a nobis esse consultū publicis commoditatibus circa tributarias functiones.

¶ De superexactionibus. Rubrica.

Q Uicunq. Hec.l. duo dicit. Primū est quid si exactores tributorū aliquid exegerint a subditis vltra debitū eius q exegerint in duplū debeāt ɔdemnari q quidē his a quibus exegerūt restituatur. Scdo dicit si aliquis exactor nō tantum exegerit semel vltra debitū sed bis bis ter & quater & pluries ita q in crimene exactionis incidit eius cupiditas capitali periculo amouenda est.h.d. Odofre.

¶ De capiēdis & distrahēdis pignoribus tributor. Rub.

R Es eorum. Si aliqui sint contumaces in soluendis tributis: eorum res vēdantur: & emptoribus perpetua firmitas possidendi tribuatur.h.d.

S Atis sit. Si debitor tributorum in soluēdis tributis contumax fuerit sufficiat si res eius distrahantur non tamen est in carcere detrudendus. ho icit.

¶ De apochis publicis. Rubrica.

A B inferiorum. Ad euidentiā hu⁹.l. hoc premitto dñs imperator mittebat in puincia quosdā alios curiales minores & isti recipiebāt a collaterib⁹ tributa. itē mittebat qsdā alios curiales maiores & isti recipiebāt a minoribus curialib⁹ id q a collateralib⁹ ipi minores recepant. Accidebat aūt alqn: q lz isti minores recepissent tributa ab aliqbus collateralibus tn ipsi se recepisse negabāt & ita collatores grauabātur & ipi minores curiales ditabātur. idē erat de maiorib⁹ curialib⁹, q lz recepissent a minorib⁹ curialib⁹ qd a collatoribus recepāt negabāt tn se recepisse & ita minores curiales grauabātur maiores aūt ditabātur. hoc pmisso mādat dñs impator collatorib⁹ & curialib⁹ vt cū ipi collatores soluerīt minoribus curialib⁹ q debet noīe tributorū ab eisdē curialib⁹ debeat recipere apochas & istud idē faciāt minores curiales cū soluerēt maioribus qd a collatoribus receperūt & iste apoche nō valeat nisi a pside puincie fuerint sirmate. ¶ Scdo dicit q in istis apochis debeat contineri nomen soluentis. Itē dies qua fit solutio. Itē mēsis q fit soluto. Itē ɔsul q est tūc cū fit soluto. Itē cā qre fit soluto. Itē sūma.i. qtū soluat. & si ista ɔtineant in apochis & fuerit sinuate vt pdictū ē erūt firme & valide ¶ Tertio dt q isti curiales maiores debeāt scribere qtū receperūt a minorib⁹ curialib⁹ & ista dispō descriptiōis dz associari breuib⁹ qdrimestrib⁹ q ad offm excelētie solēniter dirigunt ita vt si ɔtingat collatores suas apochas petere vt minores curiales nō possint a minorib⁹ curialib⁹ ɔ collatores vl a miorib⁹ curialib⁹ ɔ minores aliqd pertētari. & h dico ad nostrā snīam formidātes. ¶ Quarto dt q si fiat descriptio qn bona alicu⁹ curialis obuenerint curie & breuib⁹ qdrimestrib⁹ debeat associari. vt.s. dictū est vt ita appet q & diuites & inopes fructū hu⁹ pnusidis potiant. vt.s.dt. ¶ Quinto & vltimo dt si alicui iudicū istam nostrā dispositionē distringendā esse crederint sciant ipsi q puniētur prout sedes nostra statuerit.

S Emel. Ad euidētiā hu⁹.l.h pmitto. collatores recipiebāt apochas a collatorib⁹ miorib⁹. et curiales minores a maiorib⁹ sup his q soluebāt accidebat aliqn q minores curiales cōueniebāt collatorē corā suo iudice ad h vt solueret tributū & collator dicebat ego solui & ondebat apochā i scripturā soloniis. iudex q fouebat curiali dicebat istā apo. nullā eē solue iterū & ita grauabat collator & debite istud faciebāt maiores curiales ɔ miores h phibet h iūt. igit vt semel emissa securitas.i. apocha ab alio iudice nō debeat refricari. mādat vt nō permittat cōstringi ad solutionē transactis nūeris illo quibus constiterit q apochas de soluto recipit.h.d. Odofre.

a **Q Uicunq.** Si aliqs de puincialibus hēat apochas de solone fcā trib⁹ ānis ɔtinue de alijs pcedētib⁹ ānis apochas ōndere nō tenet nec anorū pcedētiū illos tres ānos sibi ɔtinuos aliqd noīe tributorū soluere ɔpellet. nisi forte curialis q petit subditū soluere tributū. vl alias qlibet exactor aptissimis documētis pbauerit tributum nō fuisse solutū rōne tpis precedentis illos tres annos h d.

S Ecuritatibus. Minor curialis fecit apochā collatori. vel maior curialis fecit minori. iste minor curialis nihilominus petit fieri solutionem vt maior curialis

a ¶ Trib⁹ annis. Adde h facere p ēphiteosito pbātib⁹ se solu. sic tribus ānis p xime pteritis an sp toto tpe ftro soluisse psumat. de q vt de iaf. may. in l.ij. §. de iur. emphi. nu. cxxiij & do. bar. fos. in ɔs. clxvij № ij ca ɔ:l. cū ṫ seq. l.ij pte & in ɔs. clxv. vol. iij. pncipale fūdamentum etr. pn. in .j. parte.

curialis a minori collatore vl minor curialis ostēdit apochā suā.iste minor curialis opponit ꝯ collatorē exceptione nō numerate pecunie vel maior ꝯ minorē.quęrit nūqd sit admittēda & rn̄.ꝙ nō siue illa apocha ꝯtineat ꝙ ꝑ parte sit facta solutio siue in totū.h.d.odofredus.

De canone largitionalium titulorum. Rubrica.

Omnē summā. In hac lege mādat dn̄s imperator ne cū ea q̄ debeant noīe tributoꝝ recepta fuerint pūta aurū vel argētus vel alie species que portentur ad thesauros illius ꝓuincie in qua recepta sunt.& si nō sunt ibi thesauri ad thesauros alterius prouincie proxime & quantū portet scribere debent tabularij & alij qui huiꝰ rei habent sollicitudinē & signari etiā prepositis thesauri cū receperint predicta debent similiter scribere quantū receperūt & signare.& ita omnis ad sacrum titulorum comitatiuus numerus integre dirigetur.h.d.

Nec ꝯ sacrum. In l ista dicit ꝙ officiales palatini siue mittant in ꝓuincias nō debēt cōuenire possessores vt soluant tributa siue positione preteriti temporis siue presētis tributa soluere teneantur.sꝫ sepe & frequenter receptores prouinciarū adeant & moneant vt exigāt & eis soluant ¶ Secundo dicit si rector prouincie molestiam istorum palatinorum cupiens declinare vel alia ratiōe ipsos palatinos exigere permiserit taꝫ ipse q̄ eius officiales in.xx.pōdo auri punietur.h.d.

Recipit. Hic dicit ꝙ cartularij q mittant ad singulas ꝓuincias ad hec vt recipiant a ꝑsidibꝰ ꝓuinciarū tributa que exigūt a collatoribꝰ nō debent aliqd soluere.nisi illud est ꝯsuetū nā istud statuit amplissima prefectura ita vt alijs necessitatibꝰ liberati suū officiū valerēt fideliter exercere.¶ Secūdo dicit si ꝯ nostrā iussionē aliquo tempore fuerit factū rector ꝓuincie & eius officiales in.xx.lib.auri puniātur.¶ Tertio mādat viro spectabili comiti orientis & eiꝰ officiali.vt si moderatores ꝓuinciarū aliquid exigere voluerint a palatinis nisi sm̄ hoc ꝙ.s̄.dictū est.s.ꝙ eorū conatꝰ nephario s cōpescere debeant. quādocūq̄ a ꝑdictis palatinis fuerint requisiti ꝙ si nō fecerint ꝑdictā penā sustinebūt ¶ Quarto dicit volumꝰ et statuimꝰ vt in oībꝰ prouincijs specialis susceptor largitionaliū titulorū eligatur.nō tantū p viros clarissimos presides prouinciarū imo etiaꝫ per viros spectabiles proconsules.Itē per prefectum augustalē & per viros laudabiles vicarios & ꝑ eoꝝ officiales & ꝑ ipsos etiā defensio palatinorum predictoꝝ ipsis palatinis admonentibꝰ,modis omnibꝰ procuretur.vt cū tales fuerint electi rectores ꝓuinciarū nō eius officiales nec ēt curiales habeant potestatē exactionis in māe ꝑtinentes ad sacrū erarium.Itē nō habeant potestatē trāsferendi istos electos ad alios titulos ¶ Quinto dicit ꝙ isti susceptores debent scribi in quaternis de quatuor mensibꝰ in quatuor mēses q̄tū recipiūt. & ista scriptura mittatur ad vrbē sanctissimā periculo rectoꝝ prouinciarū et appareat q̄tū exactū sit.futuri ꝙ si minus fuerit exactū quam vsura est.tam ipsi iudices q̄ eorum officiales penā superius sustinebunt.

Recipimus. Ad euidentiā huiꝰ.l.dicit ꝙ ꝑfectꝰ singularis annis mittit ꝑsidibꝰ literas in qbꝰ cōtinet ꝙ debeāt monere collatores vt se preparent ad solutionē tributoꝝ faciendam.hoc premisso dic si prefectus quando presidibꝰ mandat prouinciarū & alijs exactoribus ꝙ debeant monere subditos vt se preparent ad soluenda tributa mandauerit ipsis presidibus prouinciarum & alijs tributorum exactoribus vt debeant minus exigere quam est solitus nihilominus id exigant qd ꝯsuetū est ꝙ si nō fecerit & minus facto erario intulerit q̄ est cōsuetū punietur in.xx.lib auri.h.d.Odofre.

Ne opere a collatoribus exigantur. Rubrica.

Operarum. Exactores tributorum qui ibant per subditos vt tributa acciperent imponebant operas ipsis subditis hic prohibet imperator.vnde mandat prouincie presidi vt talem operarū prestationem cessare faciat.h.d.

De immunitate nemini cōcedenda. Rub.

His nostre. Hic dicit ꝙ si aliquis tabulariꝰ falsū scripsit instrumētū l quo ꝯtineat aliquē esse immunē a ꝑstatiōe tributoꝝ ꝙ iste tabularius dꝫ cōburi ¶ Scdo dicit ꝙ oēs soluāt tributa nō obstātibus istis scripturis a talibus tabularijs factis.h.d.

Per bitiniam pecuniam. Omnes possessiones in bitinia & alijs prouincijs debent soluere ad refectionem pontium aggerum & alia sue prouincie necessaria & vtilia facienda pro numero iugerum,que possident & capitum suorum animalium.

De conditis in publicis horreis. Rubrica.

Omnia. Ad euidentiā huius & aliaꝝ huius titu. hec ꝑmitto frumentū in quolibet anno dꝫ deponi publicis horreis de quo frumento satisfaciat militibus tpe sterilitatis vel vt vēdatur de ꝑtio & satisfaciat militibus hoc ꝑmisso dic mādat imperator ꝑsidis prouicie vt frumēta que ponūtur in horreis militibꝰ satisfaciat expediātur ita tū vt prius vetus frumentū expēdatur q̄ nouū & si forte prius frumentū ita vetustate corruptū fuerit vt p se nō possit vēdi sine q̄rela mittebatur eidē de nouo & ita additionē noui frumēti corruptio veteris erit velata & tūc fiscꝰ damnū nō patietur ¶ Scdo dicit ꝙ preses ꝓuincie ꝑdicto frumento tuo iudicio & tuo arbitratu custos et mensor fidelis apponatur qui id vendat per modos aut totū simul estimata diuue estimatione eius fideliter eius quantitatem.h.d.

Cum ad quelibet. Mandat impator presidi prouincie vt cū ipse accesserit ad aliquā ciuitatē vel ad aliquā quālibet mansionē ꝙ hic debeat recipere horrea publica vt sint bene facta & coacta ita vt in militus incorrupte species prebeantur ꝙ si nō fecerit & frumentum pluuia deterius factū fuerit sciat ipse quod hoc ad damnum suum redundabit.h.d.

Nulli. Hic dr̄ qd nullus frumentū publicū in horreis positū audeat accipere:ꝙ si fecerit deportabitur et iacturam totius sue substantie patietur. Odofredus.

Vt nemini liceat in emptione specierum se excusare. Rubrica.

Quoties. Ad euidētia huius.l. hec ꝑmitto mandat dn̄s impator aliquibus ꝓuincijs vt emerent oē frumentū vel ordeū vel aliquas spēs ad hoc vt subuenirent suis militibꝰ erāt qdā qui dicebāt qꝫ nō tenebant ad emptionē taliū dicētes se hr̄e prius priuilegia.hꝫ ꝑmisso mādat impator ꝙ cū ipse necessitate vrgēte quibuslibet prouincijs indixerit vt emere debeāt frumentū ordeū vel alias spēs ꝙ nemo ab emptione taliū debeat se excusare etiā si super hoc dicat se hr̄e priuilegiū & etiā si habeat vel in posterū habuit illud penitus nō valere super hoc priuilegiū volumus vtpote contra nostrā l.saluberrimā:nā ab istis oneribꝰ & nolumus aliquē posse excusari nec domū nostram sanctissimam nec etiam domū nostre sanctissime coniugis.h.d.

De collatione donatoꝝ vel reuelatoꝝ aut traslatoꝝ. Rubri.

Dispensationem. Antiquus imperator amplissime recordationis fecit quādā dispositionē voluit vt de pos que fuerunt ante se renouate certa q̄titas nomine cautionis soluerent & nos dicit imperator valentinus qui fecit legē istam illa q̄titas nolumus minui nec patimur diminutionē fuisse cōcessam a tpe antiochi citra nec etiā in posterū petuntur q̄ id in canonē decidit & an vniuersalis dꝫ pensitationi personi ¶ Scdo dicit antiochus quibusdā possessoribus quasi eorū predia datā in totū perierant & totū canonem remisit quibusdā alijs.qui pro parte clade perierāt pro parte remisit.Itē quibusdā canonem non soluentibus eis predia abstulit.et aliquos alios titulo venditionis vel quolibet alio titulo & istis canonis partem emisit & nos dicit imperator qui fecit.l.istam talē indulgentiā factā predictis volamus obseruari:ita vt nunq̄ exactionis inique molestiā debeant formidare.nam & predictis nō solū reliqua preteriti tēporis relaxamus imo volumus.ꝙ in posterū aliqd innouationis aut muneris eis adijciatur.¶ Tertio dicit vt nullus decetero suas possessiones a prestatione canonis debeat reuelare cōtra statuta diualia quod qui facere tentauerit. & si super hoc rescriptum imperiale produxerit pretorio in ducentis libris auri debeat condemnare.h.d.

De collatione eris. Rubrica.

Eris. Possessores ratione quorundam suorum prediorum tenebātur es soluere nomine tributorum isti possessores non habebant tantū eris quantum debebant sed habebant aurum quod valebat tantum eris quam vel forte plus modo queritur quomodo debeat soluere aurum pro ere & quantum aurum debeat solui pro quantitate eris.Respond.& dicitur quod pro.xx.lib'. eris debeat solui aureus. hoc dicit Odofredus.

¶ De discussoribus. Rubrica.

Quoties. Ad euidentiam huius l. premitto, mittebantur discussores per prouincias vt deberent inscribere q̄ predia vnusquisq̧ possideat ⁊ q̄ntū debeat soluere rōne illoꝝ prediorū. hoc premisso dic discussor scripsit me possidere predia .x. cum possiderē solū .v. ⁊ ita scripsit me debitorē in duplū eius q̄ debebam quid iur. sit. R̄ñdet imperator ⁊ dicit q̄ iste discussor debet vrgeri vt soluat tm̄ q̄ntū me scripsit debitorem. ⁊ hoc dicit.

Ne casu. Supra ti. de apochis pub. ⁊ de prescriptione curialiū habuistis q̄ collatores recipiebant apochas de soluto a minoribus curialib9. minores curiales a maioribus hoc p̄misso dic q̄ quidā collatores receperūt apochas de soluto. ⁊ a maiorib9 curialibus istas apochas casu amiserunt. petūt iterū sibi fieri apochas queritur an sint audiendi. R̄ñ. imperator q̄ si iste apoche scripte sūt i libro fiscaliū amplius peti non debent. h.d.

Per singulas. In .l. ista dī q̄ oēs lz sint in dignitatibus constituti vsq̧ ad comitiuam consistoriā possunt mitti per prouincias ⁊ per ciuitates vt sint discussores ⁊ etiam aduocati. vt illi qui sunt aduocati comitis consistorij. h.d.

¶ De decurionibus ⁊ filijs eorū ⁊ qui decuriones habentur ⁊ quibus muneribus a fortuna curie liberentur. Rubrica.

a ¶ Offm̄. vide eundē in l.j. §. de mu. ⁊ ho. nō ꝯti nuandis inter pa. ⁊ fil. ad fi.

Si cum te. Ego filiusfamil. p̄fe meo viuente fui electus decurio. huic electioni pater me9 consensit tacite vel expresse. male gessit offm̄a meū ⁊ ita fui obligatus reipu. postea fuit pater meus mortuus me ⁊ fratribus meis ⁊ alijs heredibus institutis. nunc respublica bona mea ⁊ coheredum meoꝝ vult excutere. queritur an facere possit. ⁊ r̄ñdetur ⁊ dī q̄ sic q2 cū pater meus electioni de me facte consensit. ⁊ tanq̄ fideiussor reipu accessit. vnde si ipse viueret eius bona possunt vendi. ita ⁊ bona suoꝝ heredum possunt vendi. veruntm̄ mea bona discutientur primo ⁊ si non sufficiāt coheredū meoꝝ bona postea discutientur. h.d.

Obseruare. Hec lex docet qualiter aliqui debeant vocari ad munera dicēs q2 magistratus cū voluerit aliquē ad munus vocare dz vocare decuriones. ⁊ isti decuriones debent eligere illum quē volūt fungi munere. ⁊ dz illi nominato notū facere q̄ vocatus est ad tale munus. ⁊ ille noīatus poterit appellare si voluerit a tali noīatione. ⁊ cām apud presidem iure cōsueto poterit peragere. ⁊ si constiterit istum non debuisse nominari. nominatores isti nominato expensas litis tenentur restituere. h.d.

Cum decurionatus. Aliquis qui habebat .lv. annos fuit creatus decurio huic creationi consensit ⁊ fuit scriptus in albo in quo scribuntur decuriones postea vult se deleri de albo dicens q̄ est minor quinquaginta annis. vnde petit se bene excusare a tali noīatione an sit audiendus. ⁊ dicitur q̄ non. h.d.

b ¶ Affici. ⁊ sic adde q̄ filij ⁊ nepotes decurio b nū nō torquētur neque in eis aliq̄ pudoris macula spargit ita parta de pateo in trac. sindi. nisi §. ebar .xxvi.

Cum adoptiuū. Quidā decurio adoptauit quendā sibi in filiū. iste filius adoptiuus cōmisit tale qd ꝓpter qđ debebat in corpore cruciatibus affici^b queritur cū nō sit filius naturalis illius decurionis filius tm̄ decurionis adoptiuus est. an debeat corporali cruciatu puniri: ⁊ r̄ñdet impator q̄ nō: alia tm̄ pena congrue coercebitur.

Filios. Hec lex dicit duo. Primū est qđ filij familias p̄st reuocari ad honores et ad munera. Scđo dicit q̄ si filiusfamil. electus fuerit decurio ⁊ huic electioni pater reclamauerit ex ei9 mala administratio non obligatur. h.d.

Expertes. Hic dī q̄ ignorantes l̄ras p̄st eligi decuriones. h.d. Odofre.

Licet. Erant tres fratres ⁊ habebant bona sua indiuisa fuerunt creati decuriones ⁊ oēs male gesserunt. queritur an vnus possit conueniri mala gestione alterius ⁊ dī q̄ non sed suo nomine vnusquisq̧ est obligatus. h.d. Odofre.

Infamia. Queritur an si aliquis decurio amiserit oculos an propter hoc amittat honorem decurionatus ⁊ dī q̄ non sed infamia amittitur. h.d. Odofre.

In albo. In quo scribūt noīa decurionū. Primo dz scribi noīa illoꝝ qui hāt liberos postea qui nō hñt. h.d.

Si vltra. Ego tali principi ꝓposui qōnē: dñe pater meus est septuagenarius ⁊ est electus ad honorē decurionatus vult se excusare. queritur an possit. R̄ñ. impera. ⁊ dicit vade ad presidē prouincie ⁊ si inuenerit patrē tuū septuagenariū esse cū vocatione munerum personalium per suū prouidebit. h.d.

Vxorem. Ego fui decurio male gessi meū offm̄. queritur an vxor possit pro me conueniri ⁊ dī q̄ non. h.d.

Muneribus. Preses prouincie extra ordinē tulit contra me snīam vt in perpetuū nō possem esse decurio in pcessu tp̄is fui electus decurio volo me excusare rōne illius snīe. queritur an possim. ⁊ dī q̄ non nam snīa presidis extra ordinem lata. Item etas .l. annorum. Item valitudo podagre nemini prestat excusationem a munere decurionatus. h.d.

Nec infames. Querit in .l. p̄senti. vtrum infamis possit esse decurio. R̄ñ. q̄ sic cum officiū decurionatus sit onus publicum ⁊ infamia non dz prodesse infami q2 non debet gaudere quis ⁊ cōmodum habere ex eo in quo debet puniri q2 pena ⁊ delictum nemini debet impunitatem prestare qđ esset si ab onere p̄opter infamiam excusaretur. h.d. Odof.

Nec criminosus. Crimen qđ exigit infamiā pene maioris impositionis non admittitur ad hoc onus loco pene q2 ⁊ si on9 sit honor tm̄ est pena. vt. §. e. l. ne quis. ⁊ l. curialis. q2 honoraria sunt sed ad dignitatem nō admittitur infamis. vt. §. e. l. infamia. Odofre.

Nemo iudex. Precipit imperator q̄ nullus iudex audeat autoritate propria ab officio decurionatus aliquē deliberare q̄uis appareat morbo aliquo laborare sed nostre maiestati nomen ipsius iudex significet vt si cognouerimus ip̄m fore inhabilem vsq̧ ad certum tp̄s ab officio supradicto ad qđ electus fuerat liberemus. vt. ff. de excu. tu. l. idē vlpia. h.d. Od.

Diuersos. Dī q̄ nullus audeat esse decurio sed exactor esse potest. §. de discussoribus. l. per singulas. Item aduocatus. vt. §. Alexandrinus. h.d.

Si quis decurio. In .l. p̄senti triplex casus aptatur. Primo sic dicit imperator. q̄ si decurio necesse hz venire ad nostram presentiā vel causa reipubli. vel causa propria non discedat a terra sua priusq̄ significet nobis vt eidē super hoc licentiam ꝯcedamus ⁊ si aliquis nostrā iussionē neglexerit obseruare indignationē nostri noīs incurrat. Vel dicit scđo. q̄ si aliquis decurio vult venire ad nostrā p̄sentiā causa reipu vel causa propria ad arripiat iter sine licentia iudicis sue ciuitatis. Vel dic tertio. q̄ si aliquis decurio venerit ad nostram presentiā causa reipu. vel causa propria non sit a nobis ausus discedere priusq̄uā nostram licentiam habeat discedendi. Hoc dicit diligentissime.

Quidam relicta. Si aliquis curialis decesserit ab officijs curie et exerceat militiā ad officium quod habet in curia reuocatur. vt. §. e. l. ne quis. ⁊ faciat. §. e. l. q̄uis. h.d.

Si magistratus. Si aliqs fuerit elect9 ad offm̄ decurionatus ⁊ causa euitandi dictū officiū absentauerit se diligentissime requiratur. Si aūt nō poterit inueniri capiantur oīa bona sua ⁊ dētur illi decurioni qui in loco ip̄ius in eodē offō fuerit institutus. sic. §. de murileg. ⁊ si postmodū inuenti fuerint iubeāt reg q̄ cōpellantur per duos annos dictū substinere. ¶ Vltimo dicit q̄ oēs alij qui certa officia taliter declinabunt pena simili puniantur. Itē punitur qui inuenitur q2 soluit oēs expensas factas meo querēdo. vt. §. e. l. ciuitates. ⁊ l. curialis q̄ se. sed §. §. e. l. q̄uis. Sol. ibi. h.d.

Vacuatis. Dī q̄ si alicui fuerit concessum vel per decuriones vel de cōmuni voluntate omnium ciuium priuilegium istud. vt ab officijs excusetur. nil valeat hoc p̄uilegiū. sed eis euacuatis. vt. §. e. l. in filijs ad predicta officia vocentur si sint idonei ⁊ nominentur nō aīs. vt. §. e. l. obseruare. ⁊ dic vt. §. de his qui a principe vac. acceperūt. l. vnica. Odofredus.

Ciuitatis. Aīs incipit ordinis ciuitatis ⁊ ideo lex ista localis est tm̄ aliqd vtilitatis in se continet. ⁊ reduci potest ad aliud. vnde dicitur qđ si potestas circensium id est cuiusdam ciuitatis dimiserit officium suum quod exercere inceperat ante tempus officij sui vt

p̄ses

preses cōpellat eū per potestatē ad restituēdas oēs expēsas quas fa ciunt dicti circēses inquirēdi ipm ipsius ciuitatis hoībus persoluē das vt. ſ.e. l.curiales qui per se.⁊.l.q̄uis per visum. Odofre.

Curiales. Dicitur ꝙ illi qui exercuerint seruitu curie necessario dīt a ceteris oneribꝰ ⁊ a seruitijs ordinarijs excusari.secus ī extraordinarijs a quibus non excusantur. vt ꝭ de ex ac.tribu.l.exactionē ꝭ. de apochis pu.l.j.ꝭ.de cano.largi.ti.l.precipit.⁊ ibi not. ⁊ sic intelligi tur.ſ.eo.l.nullus.⁊.ſ.de mu pa.l.j ⁊ ibi not.

Nos. Dic si aliquis fuit natꝰ ex muliere.i. oriūda illꝰ ciuitatis.matris conditionē sequetur.sꝫ si extra nei coitu patris sequitur ꝯdōnē.⁊ facit.ſ.e.l.nati.⁊.l.exem plo sed queritur.ſ.ea.l.nullus.solus.ac.

Prouidendum. Si decuriones antiq con trahunt aliqua debita no ui decuriones in locū antiquoꝝ substituti vel subrogati ad eas soluendas numerantur. Odofre.

Si quis. Si qs duodecim filios habeat ab oībus officijs sit exemptus. Odofre.

Curiales. Ultra dꝫ ꝙ preses prouincie non dꝫ licentiā dare decurionibus seu offi cialibus munera extra muros ciuitatis erigere. vt semper sint para ti ire ad curiam si vocantur.nisi mittantur pro negotijs ciuitatis fa cit.ſ.si curialis relicta ciuitate ⁊c.l.j Odofre.

Quidam. Pone exemplūm pistocarijs. dicit im perator ꝙ si quis pigritie nescit se exui ab officijs curie puta qꝛ fingit se esse pistocarū. a camera rio vbi latet ⁊ si inueniri poterat extrahatur ⁊ cōpellat subire officium ad quod fuit electus.si inueniri non possit bona sua omnia capiantur.⁊ dentur qui in officio predicto in loco eius fue rit constitutus facit.ſ.e.l.ex omnibus.

Priuilegio militie. Lex ista hꝫ duas pꝛ ticulas. In prīo dt. pone enim filius alicuius nobilis ꝓpter nobilitatē. vt.ſ. e.l.neminē ⁊.l.vlt. a principio excusari tandem cū sponte susceperim officium curiale nolo ei remittere priuilegiū nobilitatis paterne allegādo presidi.dicit ꝙ non audior.vt.ꝭ.e.l.decurionatus. ¶ Secundo dicit pone habebā auum nobilem ⁊ patrem curialem volo esse curialis nobilitatem aui mei ad hoc proponis.⁊ dicitur ꝙ postq̄ sum filius curialis succedere debeo in officijs curie que habe bat pater meus. vt.ſ.e.l.fabricensis.⁊.l.in filijs.⁊.l.exemplo.⁊ hoc dt.

Nullus. Quidā qui erat in domo imparatoris vole bat se propterea a publicis muneribus ex cusare dꝫ ꝙ nō pōt qualiscūqꝫ prerogatiua sit h.d. hoc in telligo nisi curie seruitiū exerceat tunc etiā excusatur ab extraordinarijs. vt.ꝭ.eo.l.curiales oīno. Excusantur aūt ex causa. vt ꝭ.e.l.si quis decurio.⁊.l.si vltra. Et facit hic.vt.ſ.eo.l.curiales quis se. ⁊.l.omnes qui s.tantum.⁊.l.q̄uis.⁊.l.si quis decurio.

Nam exquilinarium. Pone quidaꝫ decurio hēbat filiū ex aliqua muliere qui in domo dīi imparatoris habi tabat ex cōcubinatus coitu. Dr ꝙ iste talis filius sequi tur conditionē matris sue ⁊ non patris. vt ꝭ e.l.eos h.d. Sed si ex nu mero patris conditio.sequitur. vt.ſ.e.l.in filijs ⁊ l exemplo ⁊ dic.

Procuratores. Decurio vel ptās ad hoc electus pōt actiones cōpe tentes nomen curie cuius est decurio vel potestas vel pro curator intentare. h. d.

Ex omnibus. Si quis volēs subire offīm pu blicum ad qd electus fuerat la titauit in aliqua domo cuiuslibet ciuitatis sic occultans per nūtios presidis extrahatur debitū offīm subeat.⁊ oc cultatores eius diffamātur ⁊ reꝝ suaꝝ dispendiū sustinebūt si illū vꝫ illos ꝯ vtilitatē ꝓcurauerint occultare. ¶ Et sic no ꝙ occultatores bona perdūt insup ⁊ occultari si nō inueniātur. vt.ꝭ.eo.l.quidā ſ gra ue pñt etiā extra ordinē occultantes puniri. vt.ſ.eo.pro ser. Odofre.

Fabricenses. Si aliquis qui ex orgine tenet publicū officiū exercere.puta qꝛ filius curialis. vt.ꝭ.eo.l.priuilegio ⁊.ī eo l.in filijs.⁊.l.exē plo iuit ad fabricā imperialē credens publica officia euis tare.remoueatur a fabrica ⁊ ad suū offīm reuertatur. Et magistri ar tibus deputati qui eos receptauerint ind.arb.⁊ nō leui pena pculdu bio puniētur. vt ꝭ.e.l.pri. Sic extra ordi.pōt puniri latitans. vt.ſ.e. l.generalis.hoc dicit.

Summarium.

1 ☞ Torqueri nun debēt nobiles vel decuriones:ꝫ alr̄ puniꝫ iudex.

1 **Omnes.** Precepit imparator. † ꝙ si aliquis nobilis vel decurio cōmittat aliquod crimen non dꝫ
a poni ad tormenta a quemadmodum ceteri populares. iudex qui contra fecerit vt furiosus punietur in viginti so lidi auri.⁊ ꝑpetuo erit infamis:nec ipetrari poterit vt
b ob infamia liberet ⁊ si potestas iudi.nō resistit b q ha bet potestatē cōtradicendi in.l.lib auri:quia non resi stit puniet Probātur ergo alio modo delicta testibꝰ vel cōfessionibꝰ sponte factis:quo probato potest pu niri decurio ēt corporaliter si delictū hoc exegerit:vt ſ.l.ne qs officialiū. Sꝫ fallit in quinqꝫ decurionibꝰ qui sūmantes vocanꝫ:qui nō corporaliter sed pecuniariter puniuntur vt.ī eadē.l.quinqꝫ. Itē fallit:vt.ſ.eadem.l. eum qui. Odofre.

Summarium.

1 ☞ Decurio accipiēs ꝓcuratoris officiū punitur:qꝛ vile est tale officium.

1 **Si quis pcuratorē.** In.l. † ista dt ꝙ si aliqs nobilis fecerit aliquē cu rialē procuratorē in negocijs suis:nō ob stante sue nobilitatis punitur grauiter.⁊ curialis qui tam vile officiū procuratoris accepit:efficiꝫ infa
c mis c perpetuo ⁊ debet in exilium cōdemnari.h.d.

Summarium.

1 ☞ Priuilegiū indultū ꝯ oēs leges ī dubio nō vꝫ.

Filius. Dicit imperator ꝑsidi ꝙ si aliqs alicuiꝰ curialis ipetra uerit priuilegiū seu rescriptū:vt nō teneaꝫ subire officiū curie aduocationis nō pmit tas eū predicta officia aliquo modo declinare ⁊ quā uis necessitas nō incumbat tñ ciuitas nō remittas fi lijs predictis decurionū ⁊ officialiū ⁊ magistroꝝ ar tiū puta grammatice vt nō cogunꝫ subire officiū ciui
ꝭ tatis.imo volumꝰ ꝙ omnes quemadmodū patres ip soꝝ ad officia puta debeant euocari:vt.ꝭ.e.l. priuile gio.⁊.l fabricenses Et sic no.illud dictū salomonis.fi li nō egrederis terminos quos posuerūt patres antiq qui ¶ Itē no.officiū curie preferri aduocatiōi vt vel hue:vt hic:sic in discussore:vt supra titu.proxi.l.vlti.
1 ¶ † Itē no.priuilegiū cōtra omnes leges in dubiis indultum non valere:vt hic ⁊.ꝭ.e.l.vacuatis. sic.ꝭ. de annonā.l.in fraudē.ſ.eo.l.quoqꝫ ⁊.l.decurio.⁊.ſ.e.l.pro xi.hoc dicit.

Summarium.

1 ☞ Filij quo ad officia publica subeunda sequitur pr̄is conditionem.

1 **Exemplo.** In.l.presēti † sicut filius senatoris sequitur cōdi tio.patris sui vnusquisqꝫ ꝯditionē patris sui sequiꝫ. vt quemadmodū pater suscipie bat officia publica:ad eadē filꝰ euoceꝫ vt ꝭ.codē.l pri uilegio.⁊ .l.fabricenses.⁊.l.in filijs.nec valet rescriptū si ꝯ hanc formam aliquod imperrabit nec dicat se de bere sequi cōditio.matris sue vt apud dicto officio. excusetur quod nullam exceptio. poterit pretendere quoniā administrandū officiū sm patris teneatur hic qui ex matrimonio natus est nam si ex concubinatu matris cōditio.sequiꝫ. vt.ꝭ.eodem l eos.⁊.l. nam. sed quo ad quid vt.ſ.e.l.nullus.hoc dicit.

Quocunqꝫ. In.l.ista dicꝫ ꝙ si ali qs teneaꝫ subire offi ciū curie puta qꝛ est de ordine ⁊ origine cu rialiū vt.ꝭ.e.l.extra.vel qꝛ sup hoc lata fuit sententia ꝯ eum a qua nō appellauit.vt.ꝭ.e.l.obserua re.vel qꝛ erat forte tūc temporis curialis sed impetra uit rescriptū vt nō teneatur ad officia curialia nō va let tale rescriptū vt.ꝭ.codē.l.in filijs.ſ.e. decurio. Sic nec prescriptio contraria prodest.ſ.eadē.l.si quis. hoc dicit.

Summarium.

1 ☞ Delictuꝫ aut crimē alicuius nō dꝫ sibi prestare honorem.

2 Decurionatus officium est honor.

Ne quis officialiū. Dicꝫ. ꝙ si ali quis officialis deliquit potestas pro pter hoc debet eum compellere subire offi ciū decurionum vnde decessit quasi sibi penam imo

a ¶ Ad tor mēta. Fallit tñ ī crimine lese maie ꝑ ditiōis ⁊ in casibꝰ. ff e.l. ꝺ minor ſ. j.⁊ l. ex libe ro.ſ j. de re mi.l. deser tores ſ io.⁊ l. ꝑditores. itē de curio nes torquēt cū qrit ꝺ si.l strumēt.qꝺ āte ꝺcurio natū ꝯferāt a.l.ꝑgnātes ꝺ penis ⁊ ꝑ bart.in tra cta ꝺ qꝺ itē crie symo nie ꝑ gl. ī.l. nullus ꝭ. ꝺ qꝺ p ti.l.l. si quēq̄.ꝭ ꝺ epis et cle. idē dicēdū ī maleficis ⁊ mathemat. ⁊ alijs sīlis bꝰ ꝺ qbꝰ lo quiꝫ l.⁊ si ex cepta.ꝭ. de malefi ⁊ ma the.

b ¶ Nō resi stit. Nunqd aūt iudici volēti in iuste torq̄ri resisti possit vid do. al'. de imo. ī ꝯs. cxlu ī.j.col. ī. ij par.

c ¶ Infamis Uide ias. may.l. mili tes nu.iij ꝭ. de pc. vbi pōit nūqd aduocatꝰ ꝑ curator eē possit cū sit vilissimū of ficiū pnt ꝭ Odofredꝰ.

ponat qr nec imponit sed ex delicto ex quo puniri me
retur cũ dignitas decurionat⁹ cõmittatur qđ esse nõ
1 dz.† qr crimen ⁊ delictũ alicuius nõ debet ei prestare
honorẽ.sed penam tũc enim officialis decurio cõpel
lendus est subire id officiũ a quo recessit qñ de officio
suo se transtulit ad militiã ⁊ militare incipit vt.s. eo.
l.qui delicto.j.e.l.oẽs enim.⁊ l.ꝙuis.h.d. ¶ Et sic no.
ꝙ criminosus pretextu criminis cõmissi nõ retrahit
ad officiũ vnde discessit.Sed aliter iuxta delicti quali
2 tatem punitur. ¶ Scđo no.ꝙ † officium decurionat⁹
honor est vt hic.⁊.j.eo.l.curiales qui honorarũ.lz ho
nus sit.Et ideo criminosus non admittitur ad istũz
honorem sed infamis fit.criminosus.de maiori crimi
ne loquitur hic ꝙ pene exigit in pos. quidam tamẽ di
cunt decuriones nõ puniri corporaliter vt ceteri. vt.j.
e.l.v.⁊ l.cum qui.h.d.Odofre.

Curiales.

Dicitur ꝙ si aliquis curialis dicat se fuisse natum in domo imperiali vt excuset se ab officio curie non auditur. vt.s.e.l. nullus.
imo ducatur ad curiã ⁊ suo officio dz ordinari.⁊ oẽs
expensas factas in eo inueniendo soluere cõpellatur.
vt.s eo.l.ciuitates h d.Et si non inueniatur auferan
tur sibi bona ⁊ substituto dantur.s. eo.l. si magistra
tum hoc dicit.

Quilibet.

Dr ꝙ si aliquis decurio vl exactor tributorũ.vl. ille qui decoquit aurũ ⁊ massam auream inde facit fraudulẽter se gessit in suo offõ.
vel si exactor tributorũ vltra ꝙ debeat exigere exigat
iudices nostri ordinarij debeãt ipsum ad penã publi
cam seu metallicã ꝯdemnare.h.d. Et est pena capitis
contra exigentẽ plene.vt.§.de superexac.l.quicꝙ. Jtẽ
pena eius.vt ibi ⁊.j.de execu.mu.l.placet.Sed sicut non
plus exigit nec minus dz.vt.s.de cano.largi ti.l. pre
cipimus.s.de eo.l.dispositionem s.de anno.l oẽs pen
sitare.⁊.l.oẽs disno.⁊.l. iudices. Et est aliud offiñ exa
toris aliud officium decoquentis massam.vt.j.de pu
bli.au.persecutoribus.l.vnica Odofre.

Decurio.

Dr ꝙ si aliqs curialis q a sui natiuitate offiñ hz in curia per rescriptũ vel per senectutẽ ex cusare se credat nullaten⁹ audiatur si que
sunt exponẽda executioni debite demandẽtur. Ad h
ꝙ dicit de rescripto ꝯcor.s.eo.l in filij.⁊.l quoties.⁊.l,
natiuitatis Ad id ꝙ di de senectute intelligitur. nisi
a sit lxx⁹ an vt.s.eo.l.si vltra.h.d.Odof.

Militaribus.

Dr ꝙ magister militum nõ dz se intromittere de curialibus nec de eis qui
b non sunt sue iurisdictioni subiecti^b.vt s.e.l.
ne quis officialiũ. Jtem nõ dz aliquẽ nobilem seu po
testatem improbare vel cõtra eũ aliquã iniuriã exer
cere. Et si hoc ausus fuerit facere:sciat se in.xx.li. au
ri puniendũ esse h d ¶ Et sic no extra suam iurisdi
ctionem nõ dz quis ius dicere diuinum iniuriã. h d.

Omnes.

Dr ꝙ si aliquis de sanguine curialiũ puta q pauus vel pater curialis fuerint ⁊ alia offi cia subierint vt se ab officio curie excusa
ret minime audiatur.vt.s.e.l.ne qs.l. nullus.⁊.l. in fi
lijs.Et si rescriptũ super h impetrauit nullã habeat
firmitatẽ.vt.s.eo.l.vacatis.⁊.l.qui quoties.⁊.l.decu
rio.h.d.⁊ facit j.eo.l.oẽs omno.⁊.l.ꝙuis. nec pscriptio
contraria perdetur.j.eo.l.si quis decu.

Marginal notes:

a ¶ Lxx.Ad de fel. in ca qñ.in fi.vj. eo.in ver.ad iij.vt lit.nõ contesta.

b ¶ Subiecti vide do.ias. may.in.l. si qdez.§. finꝫ aũt reus.s. de iudi. nu. ij.⁊ seq.vbi ponit an et qñ iudex al terius terri torij suam executioni ab alio iu dice latam absqꝫ ei⁹ li teris mitte re possit.

c ¶ Facta.vide q hũr p Bal.in ꝯsi. cccxviij. in iij.parte.

d ¶ Minori. an ⁊ qñ ge qđ facit ma ior ps va leat.vide se li in c.cum oẽs.in si rr. eo.de ꝯsti ⁊ omo ibidẽ in.vij.col.

e ¶ Pro re gibus. Sz nũquid ille dicat primo genitus re gis qui nñ adeptũ re gnũ nat⁹ ẽ. vide feli. in c. pindẽtiã de offi.dele. in ij col.vs. qđ si aliqs a adde eun dẽ i.l.nemi nẽ j.e.nu. iij.Et adde signo.d ho. in ꝯsil xxx viij ꝙ fili⁹ sacerdotis vel regꝫ nõ di q anteꝙ pr fuerit sa cerdos vel rex nat⁹ sit ⁊ vide ang. j ꝯsilio.cc lxxx vj.

Summarium.

1 Filius non sequitur conditionẽ matris quoad per sonalia munera.sed patris intellige tñ,⁊ limita multi mode vt ibi.
2 Filius quoad patrimonialia munera sequitur matrẽ nõ patrẽ:et gñalr in alijs conditionibus mr inspicit.
3 Decuriones oẽs debent adesse electioni alicuius offã lis an vero sufficiat maiorem partem interuenisse.
4 Electio officialis quo ordine aut forma fieri debeat, late: et an sufficiat maiorem partez duarũ partiũ que electioni presentes sunt consentire.5.
6 Cõsensus maioris partis an debeat esse expssus,an vero sufficiat tacitus.i.quibusdã cõsentiẽtibus alios non dissentire.

Nullus.

Si mater mea nata est in aliq ciuitate vel l..co eius ciuitatis vel loci nõ teneor subi re munera psonalia vel decurionatus vel tute.as vel cu ras vl similia ⁊ est rõ qr cũ mater mea nõ teneat ĩ pdicto
loco munera subire qr mulier nec ego in psonã ei⁹ teneor subire. qr
1 cũ ipa nõ possit esse curialis me curialẽ non facit. h d. ¶ † Et sic no.
ꝙ ꝙtũ ad psonalia munera fili⁹ nõ sequit matris ꝯdõnez sed patris
nisi propter conditõnẽ persone.vtputa si mulier sit antiochena ⁊ ha
beat filiũ ex cõcubinatu vel ex marito tali qui nõ sequit alterius ci
uita ꝯdõ.tũc fili⁹ quoad munera psonalia sequitur matris statũ vt
antioche subeat munera psonalia. vt.j e.l.neqꝫ.in si.l. si ille.Jtẽ fallit
in natis ex inquilinis mulieribus domus imparorie. quare filij ille
gitimi vel etiam legitimi matris ꝯdõnem sequuntur. vt.s. e.l.nati.
Jtẽ fallit in alijs casibus notatis.vt.j.de muni.l.filios.j. de mune.l.
2 hi.Sed † quo ad pĩmonialia munera matris filij ꝯdõ sequũtur nõ
patris.vt.j.de mune pa.l.patrimonior.ff.de cẽs.l.etate.sz pris ꝯdõ.
filij legitimi etiã quo ad munera psonalia sequũtur.vt.s.e.l. in filijs
l.exemplo.e.l.pũilegio.Fallit in certis psonis ꝙ neqꝫ pris neqꝫ ma
tris ꝯdõ.sequũtur.vt.j.e.l.neqꝫ.⁊.l.ocitu.⁊ no.j.e.l nemine Quantũ
aũt ad alias ꝯdõnes vt libertatis ⁊ seruitutis.filius matris ꝯdõnẽ se
quitur.vt.i.de agri.⁊ cen.l.vlt.insti de lib.§.j ij.⁊.iij. Et hoc põt lecti
ligi.s.e.l.nati.fallit.C.de ser.fuga.l.vlt.vel patris conditio.

Nominationũ.

Dr ꝙ si preses vult aliquẽ eligere in officialẽ ⁊ aliqui decuriones presentes nõ sunt ad elec.pcedere nõ omittat
3 dummodo due ptes decurionũ pñtes existãt. h d.† Oẽs
eni decuriones cõuocandi sunt si cõuocari poss unt.vt s.e.l.obseruare
c ⁊ sufficit maioris partis autoritate facta^c. vt als ff. de pac.maiore
institu.de satis. tuto § ꝙ nemo.⁊ § finaũt. Sed fallit in suspectis vt
oẽs decuriones adesse oportet ⁊ prefectũ augustalẽ.vt.j.e.l. quicũqꝫ.
Sic als maiori parti statur.vt.j.de vendi.re.fis.l.vl lib xj. Et qr ma
teria huius.l.iam sibi locũ in cã ppria vendicauit.ad circo vt plene de
4 hac materia scias.ita no.qr † cũ alicuius officialis occurrit facienda
electio nõ ipse ptãs dz eligere.sed decuriones ff qñ ap.sit.l j §. solẽt.
officiũ aũt magistratus de elec.faciẽda erit hoc vt pretor mittat pre
conẽ per terrã sic dicentẽ.oẽs decuriones cõueniant in palatio cũ au
dierint pulsari campanã pro electione faciẽda. ⁊ ꝙ ita fiat probat
per.l.s.e.l.ij.in eo ꝙ ibi dicit cõuocatis ⁊c.⁊ solẽniter ⁊c Et eis voca
tis p preconẽ sicut dictum est:siquidẽ oẽs sunt prescribẽtes bene est:
a tũc oportet maiorem partem totius ordinis ꝯsentire in elec. qr ꝙ
maior pars fecit oẽs fecisse extimetur ff. ad municipa. ꝙ maior. als
aũt si pars maior nõ consentiat non tenebit eius elec ff de decre.ab
ordi.facien l.j.⁊ ij ⁊ in hoc casu etiã vnũ de seipsis possunt eligere ff.
de tu ⁊.cur.da.ab his.l.vbi.si aũt nõ sunt oẽs presentes tunc opz ad
minus duas partes esse presentes ⁊ ita loquitur.l.ista ff de decre ab
5 or.fal.l.iij.† Sed nũquid sufficit maiorẽ partẽ aliarũ duarũ partiũ cõ
sentire an erit necesse ꝙ tot sint ꝯsentientes ꝙ repñtent maiorẽ to
tius ordinis dic vt not.in ꝑal leg.l ij.⁊ in l.nulli.ff qđ cuiusqꝫ vniuer.
no.qñqꝫ tñ lz maior pars sit pñs ⁊ ꝯsentiat.vel tota vel maior pa
d nõ piudicat minori.^d nec vz ꝙ agit.s de auctoritate p.l.si.⁊ de h dic.
6 vt.ff de seruit.ru.pdi per fundũ.† ꝙ aũt dixi maiorẽ partẽ ꝯsentire de
bere: quero an expsse sit necessariũ ꝙ ꝯsentiat maior pars an suffi
ciat ꝙ quibusdã ꝯsentientibus alij non ꝯdicunt ⁊ vr ꝙ oẽs expres
sim debeãt ꝯsentire nec preiudicẽt eis si taceãt ⁊ hoc ppter regulaꝫ
que ꝯtinetur qui tacet nõ ꝯsentit ⁊ inte.ligitur hec illa cũ de piudicio
aliquo tractat vt in qõne pmissa ⁊ ita intelligũtur iura pal leg ff de
sui.ru.pre.p fundũ cũ sim.Sed ꝯ vr ꝙ sufficiat si nõ ꝯdixit dũ tñ sit
presens qui potuit ꝯdicere noiationi ⁊ hoc per regulã ꝯtiam qui ta
cet cõsentit q probat.ff de re.iur.qui tacuit sol ma.l ij.§. voluntate et
est ad hoc arg.opti.lz subeũt cõtra hec.s e.l.j.ff.ad mu querit §.con
sensisse defensores aũt eligunt vt in auten de defen. ciui.§ j.⁊.ij.

Subeunda.

Dr qđ si aliquis dz eligi in officialem ꝙ digna persona eligi debeat:vt si pmoueatur ad magistratũ tñ possit postmodũ officiũ exercere ⁊ curie indẽnitates prestare. h.d.⁊ sic
diuitie prosunt vt ar.ff.qui satisda.cog.l.ij h.d.Odofre.

Curiales.

Dr ꝙ si dñs impator honorauit aliquos decuriones faciendo eos sedere iuxta se.nõ propterea dñt subire vt iudices suos ꝯdemnent sz vt magis sint eius obediẽtes si ꝯfecerint in.v. lib.
auri ꝯdenabũtur ⁊ ab honore predicto se nouerint spoliandos.h d.

In successionem.

Si moritur aliquis decurio ⁊ habeat maiorẽ filium in etate qui sit sapiens in locũ patris ad dictũ offiñ assumature sic no.primogenito ꝙ facit pro consue.an
e glie ⁊ pro regibus^e ⁊ baronibus quorum primus succedit in regnũ
vel comitatum ⁊ no.de ordine als de origine seruãdo ⁊ licet omnes
filij possunt vocari.vt.s.e.l in filijs ⁊.l exemplo.⁊ l decurio tamẽ hic
dicitur quis prius ⁊ no. qđ decurionatus dignitas est vt hac.l.⁊.s.
l.priori.⁊.l.ne quis.hoc dicit.

Qui cum

Qui cũ oibus. Alias incipit oēs qui ꝙ in hac l. dr ꝙ quicũꝗ curialis decurio ptās vel in quolibet alī oofficio cōſtitut⁹ cuiuſcũꝗ ſuperſtitionis ſit xpian⁹ vel iudeus vł alterius cuiuſcũꝗ ꝯdit. bō vł infamis vel nō ad implendū offm̄ ſibi iniunctū cogaꝶ.h.d. cōcordat.ſ.eo.l.ciuitatis ⁊ l.curiales q ſe.⁊ l.decurio.⁊ l.infames.⁊ hoc quo ad onus illius,ſed quo ad honorē mūdi infamis ⁊ criminoſus non admittit.ſ.e.l.infamia.⁊.l.ne qs.⁊ l.officialium.Odof.

Omnes oino. Si aliquis curialis ab origine predeceſſoꝝ ſuoꝝ q̄ſi filꝰ curie ho vel filius vt.ſ.e.l.pńilegio.⁊.l.in filijs.⁊.l.exēplo.⁊.l.quocũꝗ faciat ſe eligi in ptātem alicuꝰ municipij vt ab offō curie ſe excuſet nō ſolū cōpelliꝶ offm̄ ꝙ hūerat exercere.vt.ſ.e.l.ſi ad magiſtratū ⁊.l.omnes qui curiales ſed ad oīa ſeruitia curie deputeꝶ punitur ⁊ aliter.vt.ſ.e.l.ciuitatis ⁊.l.curialis qui ſe.⁊.l.proxi.h.d.

Quãuis. Dicit ꝙ ſi curialis deſeruit curie ⁊ facit ſe militē ſeu aliqđ offm̄ fraudulēter ſuſceperit.vt ſe ſub ptextu ab offō curie excuſaret ꝗuis in.ll.ſ.dictis ſup h ſit prouiſuꝫ aliter vt.ſ.e.l.q delicta ⁊.l.ne qs.⁊.l.oēs q curiali.⁊.l.oēs oino.tñ iſtud obſerueꝶ vt citeꝶ ꝙ veniat ad curia oībus alijs ptermiſſis ⁊ ſi nō venerit expecteꝶ p annū ⁊ ſi.ī.annū nō venerit poſtea ⁊ facultatibus ſuis totū dānū ꝙ exinde ꝯtingit curie ſarciaꝶ nō eñ dꝫ cōqueri decipere:nā ſatis venire ſi vult poterit.ī.annū ad hoc facit.ſ.e.l.ciuitatis ⁊.l.curialis q ſe ſꝫ pōt puniri ꝶ aliter vt ei bōa auferanꝶ ⁊ ſubſtituto deńꝶ.vt.ſ ſi ad magiſtratū ⁊.l.quidā ignauie vel ibi loquiꝶ in alio caſu qñ occultat ſe nec ſuſcipit illud offm̄ vbi magis patēter deliqt ⁊ iō grauiꝰ puniꝶ hoc velamine alterius officij ſuſcepti deſerit ꝯofficiū primū qꝛ miꝰ puniꝶ,vt tm̄ dāna nō aūt bona perdat ſꝫ nō inuentaꝶ ⁊ facit ī.e.ti.generali.Odof.

Si quis. Valet ſueneri. Dꝶ ꝙ ſi aliqs hūerit offm̄ oneroſuꝫ nō dꝫ ad idē offm̄ euocari eū ſatiſfaciat ꝙ ſemel ſuſcepit ⁊ maxīe cũ fuerit alij decuriones multi qbꝰ pt offm̄ pdictū dari ꝙ ille honoratꝰ pſo hūerat ſic in puatis negocijs qꝛ ſufficit ſi cui vel in paucis.vt de ne ge.l.tutori.fallit autem ꝙ dr in.l.iſta qñ alij non ſunt idonei ille eñ qui primo auctus in defectum aliorum idoneoꝝ iterato cogiꝶ ſuſcipere vt.ff.de mu.⁊ ho.l.honorū.§.vlt.⁊ ī.quēad.ciuilia mu.l.ij.⁊ de agri.⁊ ma ⁊ do.l.j.Item fallit qñ diſceſſit autoritate ꝓpria vel illegitima ab offō ꝯpelliꝶ eñ redire ad illō vt.ſ.e.l pri ⁊.l.oēs oio q curiali ⁊ in filijs ⁊.l.ciuita.⁊.l.ex oībꝰ ⁊.l.nēo index.⁊.l.ſi ad magſtatū ⁊.l.vacuatis.Itē fallit i alijs tribꝰ caſibꝰ no.ff.ad mu.l diuꝰ ⁊ ꝯcor.huic.l.ī.de ho.⁊ mu.ſi ꝯti.l.vlt.⁊.l.quēad.ciuilia mu.l.cū de oībꝰ ſ.de aſſer.l.nemo in prīncipijs.⁊.l.nemo de domeſticis qñꝗ cũ rōne pńlegiate pſo neqꝫ cogiꝶ ad id offm̄ redire.vt.ſ.de alleg.l.liceat.⁊.ī.de priu.agentibus in rebus ex agentibus.primo reſponſo h.d.

Unum virū. Dicꝶ in.l.iſta ꝙ magiſtratus municipij non audeat extra ſuū territorium ſeu comitatum ſuſcipere aliquam dignitatē vt ff.quēadmo.ciuil.mu.vindicanꝶ.l.j.⁊ ſi ſuſceperit punietur.idē pōt eē vt nō exeat illa occaſione lpuinciā ⁊ locū:ſꝫ ſemp paratꝰ ſit vt.ſ.eo.l.curialis vltra.vel dic ſcđo ꝙ magiſtratus municipij.extra ſuum comitatum non debet ſuam iuriſdi.exercere.vt.ff.de iuriſ.om.iudi.l.vlti.⁊.ſ.e.l.militaribus ⁊.ī.e.l.Alex.

Generali. Dic ꝙ ſi aliqs curialis fugit a curia ⁊ abſentauit ſe credēs illud offm̄ euitare ptās ſi nō eſt copia pſidis capiat ipſuꝫ ⁊ inducat ad curiā corā prende ⁊ ſi ipſe curialis,vult ſe defendere dicendo ſe nō teneri ad tale offm̄ ſubeūdū.huiꝰ cauſe cognitio.ī.tres mēſes ab ipſo pſide valeat terminari.⁊ ſi cōuincaꝶ cōpelleꝶ morari in curia impoſita ſibi pena extraordina.qꝛ effugit vel illa ordinaria ꝺ qua dr ſ.e.l ſi ad magiſt.⁊.l.ciuitatis.⁊.l.curialis q ſe.⁊.l.ꝗuis.⁊.l.oēs oino.Si aūt apparuerit ipm non teneri liber ſine moleſtia dimittaꝶ.Et ſi preſes predicta nō fecerit in.x.lib.auri punieꝶ.⁊ eiꝰ offm̄ interdicitur ⁊.h.d no hic cām terminari ſpacio triū menſium.⁊ ſic als.⁊.ſ.de edi.ꝑui.l.vlti.ſ.vt oēs obe.iudi.l.vlti.Sed regulariter tribus annis durare pōt.ſ ꝺ indicijs ꝓperandū ⁊ no.penā ſta eꝯ:di.ꝫ offi.deſerētē vel deſerentē ſunt ⁊ multe pene ꝫ tales inductevt in preall.ll.⁊.ſ.e.l.quidā igna.uia ⁊.l.omnibus.⁊.l.fabricenſis hoc dicit.

Si qs. Decur.fecit ſe militē ⁊ ſtetit p.xx.vł.xxx.an.ꝙ nō exercuit offm̄ aliqđ curiale:pſes eundē ad curiā reuocare intēdit.vt.ſ.l.pri.⁊.l.quāuis.opponit pſes imunitatis p eo ꝙ maximū tps ſtetit l qete.dr ꝙ talis pſcriptio nil ſibi ꝓdeſt.imo ad curiā reduceꝶ.nec ipſe:nec filij ſui poterāt ab offō ſe excuſare ad ꝙ teneꝶ vt.ſ l.l pńilegio.⁊.l.in filij ex.cuſ h d l caſa tñ pſcriptio pdeſt ſi pře mortuo.⁊ nihil ei obiecto filij ſup curiali cōd.inquireꝶ qꝛ nō poſſunt vt ī e.l ſi ille Odof.

Alexandrinꝰ. Lex iſta loquiꝶ in decurionibꝰ alexandrie ſed dic ꝙ idem eſt in alijs decurionibus:⁊ dr ꝙ decurio alexādrie ciuitatis pt eſſe aduocatus dūmō non audeat patrocinari niſi in ciuitate predicta.Itē dr ꝙ nouus decurio qui tyro vocatur ſi diu permanſerit in ſuo officio ita ꝙ ſenuerit ponaꝶ in ſuperiori ordine decurionū vt.ſ.e.l.ad ſubeūda ⁊.l.nominationū nota.⁊ ſuo ſuperiori obediat.vt.ſ.e.l.curiales q honorariā h.d.Sed ꝫ vꝶ ꝙ decurio aduocatus eſſe nō pōt vt.ſ.e.l.in filijs.Sol.ſm quoſdā illō regulare.hoc ſpāle ſicut als ſpāle iducꝶ.ſ e.l.eos ſ.e.l.neqꝫ.⁊.l.doctrij.Sed qꝛ hec ſo eſt ꝫ id qđ ſ notatur.qꝛ dicēdū eſſe in oībus decurionibꝰ alioꝝ locoꝝ.dic ꝙ decurio non pōt eſſe aduocatus vt dimittat decurionatum vt in ꝫ ſicut nec pretextu alteriꝰ dignitatis pōt dimittere officiū iam aſſumptū decurionatꝰ vt.ſ.e.l.nullꝰ qncūlibet.⁊.l.oēs q.⁊.l q delicta.⁊.l.vacuatis.⁊.l.oēs oino ſꝫ aduocatꝰ bñ pōt eſſe decurio i ſuo loco ita ꝙ ſuū offm̄ nō deſerat.nec p hoc ſuo officio pſudicium fiat vt hic eꝶ tñ locū ſuū non pōt eē aduocatꝰ ſicut nec aliā dignitatē hꝶe.ꝙ iō eñ vt ſemp ſit preſens vt.ſ.e.l.duūuir ⁊.l.curiales vltra terrā.Sed ſꝫ decurio aduocatꝰ eſſe poſſit vt.ſ.dictū eſt tñ.pcu.vł no.eſſe nō pōt vt.e.l.vniuerſos.⁊ l.ſi quis pcu.⁊ ibi rō notaꝶ.⁊ ꝙ in decurione hic dr idē in diſcuſſore q aduocatus eſſe pt vt.ſ e.l.vltra.ſꝫ ille plus hꝫ ꝙ decurio.qꝛ ille ēē ex no.eligi pōt.vt in ꝑalle.l.vltra ſꝫ hoc nō puto verum qꝛ ex oībus dignitatibꝰ pōt eligi decurio ſicut ⁊ diſcuſſor.vt.ſ e.l.obſeruāt ꝙ dr.ſ.e.l.noīationū ⁊.l ad ſubeūda.loquiꝶ in maioribꝰ dignitatibꝰ ad ꝗs decur.tantum vocanꝶ nō alij vt inuit iſta.l.⁊.d l nominatio notaꝶ ⁊ ſic no.pōt eligi decurio ⁊ diſcuſſor ſꝫ hic electꝰ vlterius non dꝫ vti officio tabellionatus.vt in predicta.l vniuerſos.

Quicũꝗ. Quinꝗ decuriones ꝓponebanꝶ alijs decurionibꝰ qui maiores vocanꝶ.ſꝫ in l.preſenti dr ꝙ ſi cōmiſerint aliqđ delictū nō dꝫ ſubijci penis corpalibꝰ.vt plebei:ſꝫ penis pecuniarijs puniunꝶ.Itē dr ꝙ nō eligunꝶ vt ſummates niſi i preſentia prefecti augu ⁊ oīm curialiū.eligunꝶ.h.d.ceteri aūt decuriones ſi eſt neceſſe penis corpalibus ſubijciunꝶ.vt.ſ.e.ne qs officialiū ſed queſtionibꝰ ⁊ tormentis nullus
a decurio ſubijciꝶ ſ e.l.oēs prouinciarū.Itē ſꝫ prefectꝰ ⁊ oēs curiales in electione ſua debeāt intereſſe.vt hic tñ in electis decurionū ⁊ ceteroꝝ officialiū ſufficit ꝙ pſes interſit ⁊ due ptes decurionū.vt.ſ.e.l.noiationū dūꝫ tñ oēs vocati ſunt qui vocari poterūt.vt.ſ.e.l.obſeruare.vt.ī e.l.ſi quis ſpōtaneos.odoſ.

a Lex oēs prouinciaruꝫ ⁊ ibidē vrō ꝯdictū fuit in apoſtil.

Eum qui. Dꝶ ꝙ ſi aliquis fuit decurio in alexandria per.xxx an.iſto priuilegio gaudeat.vt ſi deliquerit nō puniaꝶ pena corpali ſꝫ pena pecuniaria condēneꝶ ⁊ in his oībus dꝫ eoꝝ merita intueri ad dignos tñ i q ſe bene habuerūt in officio priuilegiū extendaꝶ h d regulariter autē decurio corpaliter puniꝶ ſi neceſſitas hoc exigat.vt.ſ.e.l.proxi.dixi.

Si quis ſpōtaneos. Sciendū eſt olim ſi eligebaꝶ:notabaꝶ aliqs ad publicas functiones debebat cōfirmari p prefectū auguſtalē anteꝗ gereret in officio ſuo in quo eſſet electus:⁊ ſi nō ꝯfirmabaꝶ nō tenebat electio.hic in preſenti.l.remouetur ⁊ dicit ꝙ ſi aliquis eligit ⁊ nolatus ad publicas functiones ſtatim tenet electio.et ſi electus nō renūciat pōt ſtatim inquirere exercere:nec dꝫ expectare ad hoc vt gerat offm̄ cōſenſu prefecti auguſtalis qui olim ſpectabaꝶ.qꝛ priuilegiū in equali inuentum fuerat mixtis electionibus faciēdis.ſufficit ergo vt alter nomineꝶ qui eligit.vt cōſentiat ꝙ electꝰ offm̄ adminiſtrat ſꝫ poſtꝗ inceperit adminiſtrare electꝰ ad pfectū auguſtalē ducaꝶ vt ꝯfirmeꝶ a b eo qui ſe electū noluerit cōſormare in.xx.lib.auri erit cōdēnādus.h.d.ſꝫ ſi electus nō vult cōſentire pōt ap.⁊ cām agere vt ſ.e.l.obſeruare.ſi aūt ſufficit conſentit electio preſidis ⁊ due ptes decurionū.vt ſ e.l.nolatio.ſed dic fieri cōfirmationē ꝓpter prefectū auguſtalē als puniꝶ vt hic in caſu tamen electioꝰ prefecti auguſtalis eſt neceſſaria.vt.ſ.e l.quicunꝗ.Odoſ.

1 Induſtria pſone vbi electa eſt nō pt ſeruiri p ſubſti.
2 Feudatarius non poteſt per ſubſtitutum ſeruire.

Nullus. Dꝶ ꝙ ſi aliqs teneaꝶ eſſe curialis a ſui origine p ſubſti.nō pōt ſuū officiū exercere niſi fuiſſet eidē ſpāliter

ter concessimus: si spectabilis officialis: sed si fuerit elect° illustris propter aliq̃ dignitates q̃ adeptus fuerit suo periculo in p̃dicto officio substitutū poterit ordinare h.d. qui aūt dicat esse curialis a sui origine dic filius & filios vt.s.e.l.i. filios.z.l.priuilegio.z.l.exēplo.z.l. quotienscūq3.z sic no. hoc casu in quo exigit principalis persona nec sufficit p aliū fieri sic.C.de pcu.l.vlti.sed fallit in illustrib° qui pñt deseruire p substitutus sat alios procu.cōstituere.vt.s.de procu.l.pe.z quē q̃uis & est in ar.l.ista q feudū nō pōt deseruiri p substitutū: s3 cōtra.j.e.l.neminē: sed ibi loquit in dignitatib° alijs maioribus decurionatu. Item s.j.qui & a qbus quarta pars.l.ij. vbi filia seruit p virū curialē: q̃ per se nō posset vt ibi dixi. Itē s.j.de agentib° in reb°.l.in agētis in fi.sed ibi est propter dñium & laborē eius cui cōceditur per substitutio.seruire.h.d.

a ℭ Peralui a vide fel.j.e. vno delegator de offi. dele.cir.me. z l fi ij col.

b ℭ Lex i sue cessione. et dic q ibidē dictū fuit.

c ℭ Lex nullus z ibidē vide q ad hoc dictū fuit.

NEc. Lex ista spālis loquit in dorothec z eorum familia: z l primo dicto dicit in.l.p̃senti in prin cōcedim° dorotheo z yrenco z eorū familijs: q nec ipsi nec familie sue debeant aliqd offiñ curiale sustinere: z hoc priuilegio gaudeant filij eorum siqui ex eis pcurati sint vel pcurari cōtingat. Itē volumus q.l.iul.que dicit q fili° cōdi.matris sequat ad filios dorothei et yrenei extēdi nō debeat: q̃ tā ipsos q̃ filios qm̃ etias facultates eorum placet nobis ab oībus munerib° liberari p̃dic.l.iul.in psonis ceteris valitura.h.d. z de ista materia dic vt.s.e.l.null° solus notā.z.j.e.l.neminem.

SI ille. Hec.l.nihil aliud dicit nisi q si aliqs natus est de antiochia muliere que curialis sit: si pater alterius legitime nō sit astrictus nec etiā alicui cōditionū: matris sue cōdi sequit: ad q facit.s.e.l.eos.nisi dicat q si predicte femine filio antioce nō fuit obiectum: id ea mortua filijs suis vel eius successoribus alterius nō possit opponi nō enim d3 a nepote dicte mulieris curialis condi.petitio inchoari.vt s.l.null° solus.z dic vt ibi: hic spāle est vt l3 pater sit talis fili° nō leget nisi pr administrauerit. Itē spāle est in alijs casibus.j.e.l nemine.z.l.vlt.regulr cōtra vt filiju psis cōdi.sequant vt.s.e.l.priuilegio.z l.in filijs.z.l.exemplo.tunc spāle est hic nisi alias munera publica prescribantur regula contra.vt.s.e.l.

DOcticij. Precipimus q doctitiū clarissimū virū sup conditionib° curie nullus audeat molestare: imo hec in eo volum° vlterius obseruare q ei° filij post administratione: vel etiā durāte administ ad extimādas cōditiones curie nullatenus teneant: z si aliquis cōtra p̃sentē iussionē fecerit tanq̃ sacrilegus puniat vt hic dicit z si mulier petit s.e.l.iij.: dic vt ibi. s3 alis fili° suasit patris cōditio.nisi in casibus proximis.

NEminem. Lex ista tractat vltima pte rubri. z est zenonis imperatoris z corrigit in sui princ. per.l anastasij.j.pri.z dr in.l.ista q si aliqs curialis fuerit elect° in dignitatē comitū priuatorum vel q̃stor vel magistratū officior q tales ad hui° dignitates eligēdi sunt.vt.s.e.l.nolationū no.elect° nō pp h possit onera curie euitare.imo famil.ei° z facultates curie remanēt obligate.z cū ipsa p̃dicta offiā deposuerint filij seruire teneant nisi sup hoc excep.priuileg. sint muniti.verū vt predictis decurionibus adepta dignitas videat pdesse nolumus sub hypotheca facultatū suarū p substitutū posse seruire.z si aliqs.dicit zeno antecq̃ Imperatores essemus dignitates p̃dictas fuerint ꝯsecuti q postea habuerint pcuratores ab onere curialiū dicti filij liberent insup pfectior filij ꝯsulū magistri militū p̃fecti pretorij administrator vrbis filij quocūq3 tpe pres eorum dicti fuerit dignitates adepti, q nati fuerint ab oīb° seruitijs liberent.h d. Sic ergo no q dignitas adepta annali ꝯdi.vt hic.z s e.l.q quolibet.z.l.oēs oīno.z.l.q̃uis l.si qs decurio.z.l.null° q̃libet z l.que delicta.z.l.curiales qui se.z.l. oēs qui curiali. Itē no.q filij curialiū etiā si dignitates sunt curiales adepti remanēt curie obligati.z curialis cōditionis sunt vt pres eorum vt hic z.s.e.l.priuilegio z.l.in filijs z.l.exēplo tñ excusat filius dum pater administ. q̃ prius pater admittit q̃ filius: vt gradus seruet. et sic q dr in filijs vt primogenit° pat° vocet.vt.s.e.l.

b in successione.[b] fallunt tamen predicta in filijs dorothei z yrenei.et doctitij qui nō subesse onera curie.nec etiā pres eorum q spāle est ibi.s.e.l.neq3 dorotheū.z.l.doctitij.fallit et.j.de pses.z me.l. grāmaticos. Item in filijs natis ante hanc.l.z in alijs dignitatibus pp quas filij postea geniti annexi curie liberant vt.h.d.z.l.pri. Itē no. s.q in superiori dignitate decurio ꝯstitut° seruare pōt p substitutū vt hic sed

c simplex decurio nō pōt.vt.s e.l.null°[c] qm neutrū qs aūt dicat comes rerum priuatarum dic vt.s.de bonis va l.si qn qs q̃stor dic vt.ff. de offō q̃storis.qs magister officior.vt s de offō magi.of.z q̃tū ad istas dignitates in qbus q aliquā cam adeptus est nō liberat a curiali cōditione.nec fili° ei° postea genitus.corrigit hec.l.j.e.l pri.sed quantum ad alia t3. Itē no.hic q priuilegiū vna cū alio vinculo.s. dignitatis iuuat filios a curiali ꝯdi liberari.q alis priuilegiū solū nō facit imo nullius est momēti.vt.s e.l.vacuatis z.l.quotienscūq3.l.decurio.z.l. oēs qui a curiali.z.j.de muni l.vlti.z sic duo faciūt q vnū tñ nō faceret qd ideo est.q̃ sunt solidi z quadruplex funicul° difficile rūpitur z q̃ q̃ nō psunt singula multa iuuāt vt.j.de fundis.pr.l.iubem° lib. xj z ad hoc q no.in summa ff de ag.z cen. Odof.

DUle. Lex presens est anastasij.z corrigit prin.l.proxi. vbi dicit zeno q filij officialiū noiatorum in.l.ista teneant subire offiñ curie etiā si fuerint pcreati post administratione officij patrū suorum ad hoc corrigit.z dr vt tā dicti officiales q̃ eorum filij postea nati ab oneribus curie liberent.l. zenonis z superior in alijs.c.in sua firmitate manēte.facit.l.proxi.z scias q l.l.pñti repetit totū principiū.l.superioris z post modū corrigit eā in sui principio.

CUrialē. Dicit imperator q imo officialis dicat se libertū a cōdi curialib° p eo q ipse fuerit positus in aliqua dignitate ex infra scriptis.xij.dignitatibus l.l. numeratis.adeptus fuerit: in illis enim ipsi z filij eorum post cōceptum offiñ pcreati ab oneribus curialib° oīb° liberent.s3 filij ante p̃dictam dignitatē suscepti sint curialib° cōdi.obligati.z preter xij dignitates in presenti.l numeratas nulli astrictus curie se valeat excusare.z si fuper excusa.rescriptū impetrauit a predicto.illud priuilegiū quantum ad sui excusa.irritū habeat.h.d.z dic vt.s.l.neminem. Odof.

ℭ Si seruus aut libert° ad decurionatū aspirauerit. Rub.

SI libertus. Lex presens isto tpe nō seruat h.d.liberto nō restituto sepe° natalibus vel nō ipetrato prius iure annulorum aur.vt d3 fieri fecit se assumi in ordinē decurionat° dr: q preses pnūciet eū de officio suo z penam ei suo arbitrio irrogabit.s3 hodie regeneratio talis non patit vt.C. de iure annulo.aur.aut ibi posita.

SEeū. Dr in.l.p̃ti q seru° nō pōt habere offiñ publicū z pone sic casum habebā seruū q pcurauit se eligi in decurionē postea fuit assumpt° in officiū ediliū curialiū dr: q p̃ses istū seruū grauiter puniet z reuocabit ad pristinā seruitutē.s3 tñ seruus errore ductus credebat se natum ex libera muliere z ex decurione z pp p se fecit assumi ad offiñ. s dictū vt.s.ti pri.l.priuilegio.z.l.exēplo.z.l.neminē. nullā penā patiet.h.d.

ℭ De predijs curionalium siue decurionum sine decreto non alienandis Rubrica.

SI quis. In.l.p̃senti vult imperator fraudulentis vēditionib° suorum curialiū obuiare z io dicit si quis curialis decurio vult vēdere rem immobilē vadat ad presidē prouincie. z corā eo allegat cām pp quā vult vendere z q sub ista forma emerit.s p̃sidis licētia impetrata secur° erit.alis dicta vēditio nō valebit.imo emptor ipsam rē restituere cōpellet ciuitati qm decurio erat venditor z p̃tiū q dederit amittet z nullā sup excus.poterit allegare.h.d.zeor.j.l.proxi led permutare z donare pōt.vt.j.e.l vlti.z extendi vsq3 ad obitū modū q vltra est reuocat.vt ibi no odo.

VEnditio. Tractauit s de re curiali vēdēda nunc intēdit tractare sub qua forma pt vendi res curie.z dr si curia vult vēdere rem aliq̃ nō pōt nisi p̃sente p̃side z maiore pte decurionū cām venditionis allegat z p̃ses vna cū decurionib° cā cognita si expedire viderint in vēditione predicte rei cōsentient vel videbūt verū potius expediat rem ipsam locare q̃ vēdere.scdo dicit q si aliqs debitor curialis vult debitum soluere preside presente z maiore parte decurionū soluat z de pecunia supra dicta emantur predia quorum redditus pro expensis faciendis nostris solatijs seruabuntur hoc dicit.

CUriales. Dr in.l.p̃ti q curialis nō pōt aliquā rem vendere sine decreto p̃sidis vt.s e.l.i.sed pmutare vel donare pōt z hoc appet ex vbis.l.antique q̃ sup hoc loquit.vt.s l.pri.s. q curialis vēdere non possit sine p̃sidis licētia nō aūt dicit de dona vel pmu. z ideo apparet q donare vel pmutare possint.ar.a cōtrario sensu q fortissimū est ff.

est ff. de officio eius cui man. est iur. l. j. § huius. rel. et qr vbi aliqd spe
ke statuit in casu ei9 contra ius cōe ff. ad munt. l. j. §. de thesau. tñ nō pro
hibet pmittit. ff. ex qui. cau. ma. nec nō. § q mt scdo dic q ille q eme
rit a curialib9 si insia ptozis vel psidis intercesserit in vēditione pdi
cta oī securitate gaudebit h. d. et ad h facit. s. e. l. j. et sic no hic q per
a mutatio nō hz vicē emptionis q spāle est hic et redde cām spālitatis
vt in gl. sed; regitr cōtra qr pmutatio vicē obtinet emptionis ff. de z.
emptionib9. sicu testimatio. vt ff. de iur do. l pe et dic q sicut decurio
nō pōt vendere ita nec donare quin reuocetur vsqz ad debitū modus
vt. j. de imponenda lucra. descripti. l. vnica. j. ti. pri. l. j. et l. ij.

¶ Quomodo et qb9 debet quarta pars ex bonis decurionū Rubr.

Si decurioni. Dt in. l. psenti q si aliqu curia
lis decedat instituto sibi hrede
aliquo rustico q nō sit curialis, curia dz habere quartam
oīm bonoz ipsi9 defuncti et heres istitut9 in reliqua par
te succedet. h. d. facit. j. l. pxi. in pin. Odof.

Summarium.

1 ¶ Paupertas et vilitas alicuius nō dāt in ipsius lesionē detegi.
2 Hereditaria onera pro rata diuidunt inter heredes et curiaz que in
quarta partē bonoz decurionis defuncti admittitur.
3 Fili9 et nepos ex eo sequunt cōditionē pris decurionis et ei succedūt
sine diminutiōe qrte a cur'a deducede filia aūt nō nisi nubat dcuriōi.
4 Uxor sequitur cōditionem viri et eius radijs coruscat.
5 Clausula gnālis nō trahitur ad ea de qb9 spāliter cautum est.
6 Filius cur succedat decurioni ptri in solidū filia vero cum diminu
tione quarte partis nisi nupserit decurioni.
7 Decimā hns in fundo alicuius si timeat ne fiat fraus in decima in
petere possit quod interdicatur dño fundi ne fructus colligat nisi
eo presente vel eius nuncio.

Memínimus. Dicit Iperator q dictū est s. e.
l. pri. si decurio decedat institu
to sibi herede extraneo rustico nō decuriōe; qr curia suc
cedere debeat ei in quarta pte bonoz dixim9 cōfirmādū
sed ne hereditas ipsa pp cōionē lapidet si remaneret indiuisa nā isle
est q neglexerit id q cōiter possidet. cū qs totū nō hz se nil arbitrat
habere. volum9 vt heres institut9 qui nō est curialis diuidat heredi
tatē in quatuor partes. et post modū sorte ipsa hereditas diuidat. ita
q curia quartā habeat. et hrs tres partes. vt hic sic vnusqsqz eoz tas
curia q hrs partē suā ppriā afficiet melius pcurare Scdo dicit pre
cipimus q si testator vel decurio qui decessit reliqrit bona mobilia
nullatenus ipsa mobilia diuulgent. nā turpe est q qlibet vt oīa su
pellectilia q vilia esse pūt et forte ex multitudine ipsaz rerū mobiliū
inuidia nasceret sed volum9 q heres supradictus debeat sup hoc vt
oīz rerū mobiliū debitā partē curie tribuat. et sui p hoc fraudē nul
lā cōmittat: ¶ Quarto dicit q si testator hz aliquos debitores he
reditarios si heres istitutus nō vult curie restituere et tradere ptium
ipsoz debitoz p quarta pte cōpetēte curie tā heres q curia cōtingē
tē exigat portionē et cz decurio defunct9 curia ad aliqua debita tā he
res q curia p sua parte ad debita teneant ¶ Quinto dicit q si hrs
istitut9 iurare noluerit vt dictū est sup rebus mobilib9. tūc oīa mo
bilia publicent et diligētissime inquirent. et in eis diuisio psentib9 cu
rialibus celebret. ¶ Sexto dicit q si sup aliquib9 rebus curia cū he
rede Istituto trāsigit valent trāsactio supradicta. ¶ Septimo dicit
q si testator decurio Istituat sibi heredē filiū vel nepotē vl si testa
tor Istituat sibi hrd: filiā decurioni nuptā tūc curia nihil habeat in
bōis defuncti. ¶ Octauo dicit q si testator istituat sibi hrdē filiā q
nupta nō fuerit vel vidua bona testat. in suspēso stabūt vsqz ad ter
minū. et si post modū nubat filia ipa alicui curiali curia nihil de bōis
defuncti hēat. sz si post trāsacto termino inueniat nupta ō bon. oīb9
defuncti curia qrtā ptē habebit et eadē forma obseruet ex tūc in ipsis
filiab9. qua in heredib9 extraneis dictū est. ¶ Nono dicit q si defun
ct9 decurio Istituit matrē suā nuptā decurioni vl aliquē dcurionē suā
cōsāguineū tūc curia nihil capiat l bo. ipsi9. h. d. et sic no. pl9 sui dilige
1 re q cōe. sic. s. depositi. l. vlt ¶ Itē q † paupertas et vilia bois nō dāt
cōdi i ipsius lesionē sic insti. quib. ex ca ma non pos § j. vt bona nōe
heredi. vendūt nō defuncti. ne iniuria fiat ¶ Itē no. iuramēto here
dis stari sic. et. C. de fideicō. l vl ¶ Itē no nō esse dādā materiā inue
2 dic sic ff. d le. ij l cū pr §. dulcissimis. ¶ † Itē no. onera hrditaria in
ter heredes esse diuidi p rata sic. C si cer. pe. l. j. ¶ Itez no sine cessio
3 ne agnatis sic s. de ac. et obli. l. j ¶ Itē no. † q fili9 et nepos ex filio pa
tris cōdi sequunt et sui dūr esse insti de pa. po § vlt. ff. de her. insti. suus
quoqz. ff. de lib. et posth. l. gall9 insti de here. qua. et diffe § extraneis et
seqt fili9 pris cōdi. et sic succedit sine diminutione vt hic sic et al's pa
tris cōdi. seqnt vt s. de decu. l. neminē. et ibi no. in filijs sz filia ñ pris
cōdi. nō sequit nisi nubat decurioni. nā tūc pris cōdi seqt. qr ei sine di
minutione succedit vt est. et no. q pris cōdi. seqnt Sz vir q decurio et
sic decurio institut9 extraneus sine diminutione succederet vt h insi.

et sic de rōne viri filia decurioni nupta succedit pri si
ne diminutione q est rōne viri qr pōt p virū seruire et
decurio est vt hic lz al's p substitutū decurio non ser
uiat q pōt p se vt. s. de decu. l. null9 q nexu. et hoc ideo
est † qr vxor cōdi. mariti seqt. et ei9 radijs coruscat si
cut et filij radijs pris. ff. de sena. l. femine. ff. d iuris om.
b iu. l. p. j. d scol. l. mulieres b. Inde est q di defendi debe
re vxores a viris nō ez. insti de iniur. § Itē p vxore sz
cū cessat dñia sex9 et emācipationis in aut de here. ab
inte. in pri. s. de here. istu nuē. cessante. s. de libe p l. ma
xiā nunquid succederet decurioni pri. hodie filia sine
diminutione. et nō nupta decurioni. sz ali9 sicut filius
succedit et di p iura pdicta q sic. et sic nō habeat locus
h. l in articulo isto sz dico z. qr illa gnālia nō trahunt ad
5 l. istā vt corrigat l hāc q id est † qr gnālis clausula non
c trahit ad ea d qb9 spālr cautū est c vt. ff. si qs cau. l. sz et
si § qsitū. et qr spālia gnālib9 derogāt. vt. s. de reg. iu.
l in toto. et l. grauis qr nō repit mutatū l casu isto vt s.
6 de test ff de ap. pcipim9. sz cū dicā hoc spāle esse † est rō
spālitatis q mulier q nō est nupta decurioni succedit
diminutione qrte. sz filius isolidū succedit et rō q mu
lier a se p seipsam nō pōt officia publica suscipe. ff. de
edendo l vlti. ff. de reg. iu. femine s de urbi l. vlti. idqz
nō pōt esse decurio. vt. s. de decu l. null9 solus et l si il
le. pp curiā grauet nec q succedit patri filia releuat vt
habeat quartā decurionis mortui. vt succedat h loco
dicam qui in vno grauat &c. vt. ff de iur. l. eius qui. s.
de peti. here. l. vlti. sz vbi fili9 patri succedit ipse hz do
lum qr patronū vn9 pōt subire. et sic curia nō grauat:
qr nec in quarta releuat vt habeat illam. et si qtum ad
hoc filius melioris cōditionis est q filia sic et in mul
tis alijs ff de fla. bo l. in multis ut si queras nūqd fi
lia p virū suū effacus p seipsum qui institutus est pōt
suscipe onus curie vr q sic. et vr q totā hereditatē de
beat hre: sicut et fili9 cōsideratione s. reddita. Sed dic
q nō est ita qr extraneus et marit9 filie qui non est de
curio nō succedit in ius decurionat9 nisi eligat l digni9
vt s de decu l. obseruare et l ad magistratū quare non
curia grauet in eo q succedit decurio releuat in quan
tum sed fili9 pr decurio in ius decurionatus succedit.
vt. s de decu. l priuilegio. et. l. in successione. et id curia
nō grauat nec ideo releuat q idē est nisi marit9 filie est
decurio sic hz filia p aliū q non hz p se. sicut alias fili9
hz q alius heres nō hz. vt ff. de acq. here. l. p herede.
§ si quis. et. §. vlti sic q alij pdest nemini nocet sic. s. de
proximis sacro scri. l si et de preci. imper. offe. rescripta
et no q inducit hic q p re inmobili nō agat ad exhi
7 bendū qr per se ptz. vt hic pōt hic formari talis † que
stio pone q si habeo decimaz in fundo tuo verbi gra
in bonauentura bona soli qui hz decimā in quibusdaz
fundis in tantū, timeo ne adhibeas fraudē in decima
peto q interdicat ne colligas fruct9 sine me vel meo
nūcio querit an debeā audiri. et vr q sic. qr si habeo de
cimā hēo partē in fructib9. cōis ergo l fundo q fruct9
pendētes pars fundi sunt. ff. de rei ven. fructus. et qr iure
cōi potior ē cōditio possidētis. ff. cōi diui. sab. et debeā
interesse totū probare. ar. ff. de pcu. l. paul9. s. de litig.
aut. nouo iure. ff. de inoff. test. si suscripta et l si plusoue
de adop nā ita de ap. l. ab executore. et. s. de euic. si pa
rentib9 et hoc est ar. expssum. ¶ Ecōtra vr q fundus
alienus est et lz debeā hre decimā nō tñ in bōis meis
dr decima esse ff de pol. l. si qs rem. § decimā. ergo non
ego vel nūcius meus pōt esse in fundo inuito dño ar.
s. de pe. l. si s. de iudeis l. nēo. s. de man. in re. s. de hē.
emp audiā si dicam timeo de dolo. et fraude oñde qr q
dolū dicit dolum pbare dz. ff. de col. bo. l. j. §. cōfertur
et versi. isto ibi sed si iurato successorib9 et cetera. Sol.
dico q sit audiendus arg huius. l. et in versi. j. statim
qui si sepe dicti successio. et cetera arg. p hoc. ff. de vsu.
et ha. l si ita dominus.

Si quis. Pone casum hoc mō qui
dam curialis hz vnū filiū
et plures filias q suus filius erat curialis
'is isti filio curiali plus reliquit q alijs di
cit imperator hāc iniquitatē volumus refrenare cuz
iste teneat seruire curie capere ex sua substātia. quare
pcipimus vt nullo mō possint relinqui isti filio curia
li. sz siue vnus siue plures fuerint filij curiales minus
q quarta pars credo q dz dici oīm bonoz. nam hoc
equū est: qr totuz onus curiale imminet filio. et ipse so

a ¶ Emptionis adō. d. insi. may. l. l. vt Iter diui nū. s. de sac. san. eccl. nu. viij. q pmutatio ēptioni et vēditioni prima est et nūqd permutatio cōtineatur dos zct9 emptionis vid pe. phy. cor. in cōsil. cccxix. l Ifa n. in iij. pte vide tñ est l cōs. lxxiij. in Ifa a ibi in qrta pte q l inr dr distincta a vēditione.

b ¶ Lex mulieres. et ibi dē videque dicūt l tex. et apostil.

c ¶ Cautū ē adō do. pe. phi corn. in cō. xxxvij. in Ifa imm. tū. pte et l cōsil. cc. in Ifa a et l cōs cexcuij. in Ifa b. ea parte.

lus est condi. curie obligatus ¶ Sol. dicit si decurio
decessit relictis pluribus filiab' vna quarū nupsit cu-
riali alicui' ciuitatis illi'. vñ defunct' exercitatus pro
parte vnius filie curia nō percipiat de bonis curialis
defuncti aliqd in quartes q̄ dz habere curia: q̄ idē est
q̄ maritus vnius filie seruit curie. vt defunctus antea
seruiebat. ad q̄ est. ſ. l. prox. Tertio dicit q̄ si decurio
defunct' filie nupte curiali minus quarta reliquerat
quare illa quarta nō suppleat̄ fm q̄ in filio dictuz est
in pn. hui'. l. ¶ Quarto dicit si curialis istituit aliquē
curialē heredē ⁊ postea iste curialis heres pp aliq̄ di-
gnitatē quā adept' est vl q: hoc ipetrauit liberat' est
ab offi. curiali. vt. ſ. de decur. l. neminē. ⁊. l. p. ⁊. l. neq3. ⁊. l.
docticij: tñ curialis nihilominus habent adeo vt curia
nihil pcipiat ex bonis curialis defuncti ¶ Quinto ⁊
vlti. dicit si curialis decessit nō relictis aliqb' filijs vel
aliqua filia curiali nupta: sz aliū extraneū sibi istituit
heredē curia quartā ptē oim bonoꝝ defuncti hēat sz
q̄ ē i āterioꝛib' ll. ꝯstitutū. vt. ſ. e. l. j. ⁊. l. memini. odo.

¶ De imponenda lucratiua descriptione. Rub.

Summarium.

1 ¶ Curia hz quartā oim eoꝝ que curialis aliquo ti-
tulo lucratiuo vt donationis vel legati alicui nō cu-
riali tradidit fallit i casibus ⁊ personis latissime per
totius legis discursum.
2 Hereditas dz que sit debita descendētibus ⁊ ascendē-
tibus ⁊ ideo nō lucratiuo titulo delata quo fit vt nō
prestent siliquas sicut si lucrum percepisset.
3 Res transit cum onere suo.
4 Hic titulus in quibus diferat a titulo superiori q̄ñ
⁊ quibus quarta pars debeatur.

¶ Trāsire vide. d. bar. sosi. in cōs. cccliij. §. cō firmari vf in. ij. parte.

Descriptionis. Ad euiden-
tiā scias q̄ si
curialis decedat vt instituat sibi aliquem
heredē q nō sit curialis: l filiā nuptā curia-
li curia dz hēre q̄rtā bonoꝝ oim curialis
⁊ hēt des tres ptes. vt. ſ. ti. pxi. l. j. ij. ⁊. iij. sz q: curialis
1 q̄n̄q3 nō instituit sz donat vel legat nō curiali † an in
hui' dono vel legato curia dz q̄rtā ptē hēre. ad q̄ di-
cit impa. theodosius q̄ si aliquis curialis donet vl le-
get nō curiali: vel tradat ex aliquo ti. lucratiuo curia
dz hēre quatuoꝛ siliquas. gen' monete est. q̄ verū est si
pdicte res sint imobiles si aūt pdicte fuerit mobiles
vl corpa aīa nata sensus habētia vt aīalia q̄ loco rerū
mobiliū sunt p hui' reb' donatis inter viuos vl vl-
tima voluntate vel legatis siliq3 nō pstēt ab aliq̄ h in
gñe dicit in pma pte. Scdo descēdit ad spēm ⁊ ponit
multos casus spāliter circa materiā hui'. l. Duoꝝ pri-
mus ē talis pone pr̄ filio vel filie: vel au' nepoti vl ne-
ptiꝛ ⁊ sic deinceps legat vel donat iter viuos: vl i vlti-
ma volūtate aliq̄s res imobiles q̄ñ de mobilib' nō est qō
an curia debeat hēre aliq̄ ptē in hui' donis noīe siliq̄-
rū q̄re ⁊ dr q̄ nō ⁊ ita pstatione siliquaꝝ filij vel filie
vel nepotes ⁊ pnepotes ⁊ deinceps inferioris generis
grad' sunt exēpti siue filie sint nupte curialib' vel non.
Tertio dicit idē est e ꝯ pone q̄ fili' vel nepos legat vl
donat pri auo: vel proauo: vel dinceps ascēdēti gra-
du aliq̄ imobilia bōa: an teneat̄ emere ⁊ pstare siliq̄s
R. ñ. q̄ nō ⁊ est rō inter pdictas psonas scdi ⁊ tertij di-
cti q̄'lz eis donet̄ vl leget̄ sub hac liberalitat3 appel.
dz dr liberalitate acqrere. sz obitū naturale pcipe rō
ad siliq̄s nō dz teneri sicut tenent̄ cēnci q liberalitatē
accipiūt: q: nō ē par rō debita admittere ⁊c. ſ. d codi-
cil. l. vlti. ⁊ ita posita in pn. hui'. l. pdicti duo casus ex-
cipiunt̄ ⁊ seq. ¶ Quarto dicit pone q̄ pdicte persone
noīate in scdo ⁊ tertio dicto huius. l. s. pater ⁊ auus ⁊
filius nepos ⁊ filies sibi donauit ⁊ legauit ⁊ ab intesta-
to succedat vnus alteri fili' patri vel nepos auo. ⁊ sic
de singulis vel ecōtra pater succedat filio vel auus ne-
poti ⁊ sic deinceps: hūt locū siliquaꝝ pstatio q̄ curie
satisfieri videt̄ q̄ non rōne predicta: q: non fit talibus pso-
nis doni ablatio: sed debiti solutio ⁊ q: lz ōñs rerum
dō legasset vel donasset cum res ipsa ab succes abinde
pꝛinquitatis semine peruenisset. ¶ Quinto facit trā-
situ ad cognatos collateralis gradus ⁊ q̄rit sic pone
q: cognat' curialis cognato suo legat vel donat cau-
sa mortis vel inter viuos rē imobilē: an teneat̄ siliq̄s
prestare curie: ⁊ videt q̄ sic nisi iste cognatus q est do-
natari' vel legatarius sit curialis: tūc siliquas pstare
minime teneret̄ q̄ ideo est. q: cū curialis sic donat ⁊ donatoꝛ legans
⁊ legatarius nō psona vf mutata nos curia grauaia. ⁊ ideo sta.' rei
minime dz mutari. ¶ Sexto q: sumus in tractatu de pscri. lucrati-
darū rerū ex quib' pstant̄ siliq̄. s. q̄ sunt imobilia exponit ⁊ dicit q̄
res lucratiue dicant̄ dicens q̄ ille res lucratiue dicunt̄ q̄ perueniunt
ad aliquē ex cā legati vel cōmissi. vel mortis cā vel dona. iter viuos
vt tūc habeat locū q̄ dictū est de siliquarū quarta pstatione ¶ Se-
ptimo excipit duos casus a regula posita in pn̄ hui'. l. in quibus
ex re imobili habita a curiali cā lucratiua nō pstant̄ silique. pmus
casus est talis. si curialis dederit aliquas res imobiles spōse filij sui
vel nepotis vel pnepotis sui hic pdicto vt ꝯtrahant̄ spōsalia inter
eos ⁊ q supeſſent lucrent̄ illas fili' curialis pnoiatur lz res imobi-
lis apud spōsam remaneat ex cā lucratiua: tñ nō tenetur soluere sili-
quas scda casus est si curialis dotauit filiā suā vel neptē vel pneptē
⁊ tradit eā cū dote alicui extraneo sub hoc pacto vt si pmoreretur
filia dos ipsa apud generū remaneret ⁊ casus mortis extitit q̄ filia
curialis pdecessit nō gener: lz ex cā lucratiua dotem habeat apud se
tñ nō tenet̄ pstare siliquas: ⁊ est illa rō q: ex cā dotis hz res mobi-
les in dotē datas ppter quas ad onera matrimonij tenebant̄ ⁊ ideo
nō ex tit. lucratiuo iuris sic. ideo dr habere quare ad siliquas nō tene-
tur ¶ Octauo ponit casum mirabilē vbi qs hz ex cā nō lucratiua
⁊ tñ siliquas pstat: ⁊ est talis casus curialis donauit rē aliq̄ imobi-
lē nō curiali vel legauit vel alio ti. lucratiuo ad eū puenit q postmo-
dū rē ipsam alij vēdidit: nā cū trāsierint cū onere suo ad emptorem:
vt. ff. de acq. re. do. l. traditio emptoꝛ lz ex cā nō lucratiua habeat nō
tenet̄ ad siliquarū pstationē: ⁊ si sciuit rē esse oneratā imputet sibi q
emit: q: volēti ⁊ incipiēti dolus nō infert̄: vt. ſ. de transa si donat. si
ignorauit agat cōtra venditorē ex empto ad interesse ¶ Nono po-
nit casum in quo quis hz ex cā lucratiua: nec tñ siliquas pstat vt pu-
ta si curialis. vēdat rē imobilē extraneo q eā tradit̄ alij ex cā lucra-
tiua. ille tñ nō tenet̄ siliquas pstare: q: ab eo hz q nō habuit ex cā lu-
cratiua: hic tñ fallit si curialis vēdit curiali: q: alij nō curiali donat
ille tenet̄ pstare siliquas cōsiderata psona secūdi curialis a quo hz
ex cā lucratiua nec considerauit q̄ scds curialis hz a primo curiali
ex cā nō lucratiua. h. d. ¶ No. ergo ex. l. ista regulā i sui pnc. q instan-
tiā capit. vt pz in casibus positiōe. ⁊ ita colligit̄ hic aperte q̄ ciuile est
vbi tota lex pspecta aliq̄ vis pte visa vl itellecta iudicare vl rñdere.
vt. ff. de le. l. iciuile ¶ Scdo no q̄ rerū mobiliū vilis est ⁊ abiecta cu-
2 stodia ⁊ iō p illis siliqua nō pstat̄ ¶ † Tertio not. hereditas iferio-
rib' ⁊ superioꝛib' dr debita q̄ñ nō lucratiua dūt eā capere. s. vt sui:
⁊ iō nō pstāe siliquas vt hic. ⁊ fm hoc dicti casus nō faciūt excep a
regula q: nō loquunt̄ in lucratiuis reb'. ⁊ ad hoc est. C de codicil. l.
3 vlti ¶ Quarto no. vbi nō mutat̄ psona nec res vt hic. ¶ † Quinto
a no. rē cū onere suo trāsire' sz instat̄ ad l tñā ⁊ videt̄ q̄ mentiat̄ apte.
nā dicit̄ hic q̄ filia siue nubat cū curiali siue cū alio. tñ nō pstat sili-
quā hoc falsum vf. imo distinguēdū. ⁊ si curiali nubat nō pstat sili-
quas. q: nō mutat̄ psona als sic. Itē. h. d. de reb' mobilib' siliquas
nō pstari imo vē q̄ de oib' reb' sint pstāde. Itē dr hic q̄ cōsangui-
ne' tenet̄ pstare siliquas ⁊ aliarū rerū lucratiuaꝝ nō aliarū rerū nō
habitarū ex ti. lucratiuo imo vē q̄ oim rerū nō siliqua sz quarta po-
pstet̄. ⁊ iō ad pdicta signat̄ ꝯ. ſ. ti. j. ⁊. l. meminim'. ⁊. l. iij ad qō dicūt
qdā q̄ illud corrigit̄ q: nō est nouū vt priora trahant̄ ad posterio-
, ra. ff. de le. nō est nouū sz dicere hoc vet' id nouū soluere sic nō vz oi-
4 no vñ dicite q̄ differētia † est iter hūc ⁊ supiorē i multis. ⁊ p hoc pz
solu pdictorū. nā supior ti. loquit̄ i heredis institutiōe ⁊ successione
ab itestato. hic aūt ti. logtur i legatis ⁊ mortis cā donat ⁊ ēt iter vi-
uos ⁊ oi ti. lucratiuo singulari. Itē superioꝛ. loquit̄ i imobilib' ⁊ in
oib' mobilib'. hic aūt ti. loquit̄ i mobilib' tm̄. Itē supioꝛ ti. loqui-
tur in quarta oim reꝝ hic. e. ti. loquit̄ i siliq̄s q̄tuoꝛ rei imobilis ha-
bite ex cā nō lucratiua. dic ergo q̄. ſ. tit. j. l. meminim'. ⁊. l. vlti. q̄ si-
gnant̄ ꝯtie loquit̄ sic. q: si fili' nepos vel alij descēdētes p masculinū
sexū pri curiali succedāt ex testō vel ab intestato sine quarte diminu-
tiōe succedūt ei. ⁊ i hoc pficiat huic. l. vt dicte psone pstāt siliquas le-
gati vel donatiōis q̄ſ succedat ex testō vel ab intestato quo casu p
legatū vel pōt dici ⁊ ita loquit̄ hic. l. in hoc §. j. ⁊. ij ⁊. iij. sz i dictis.
ll. ꝯ. iij. si filia vel cōiūcta p filiā succedāt patri ex testō vel ab intest.
si nupta est curiali vel nubit sine diminutiōe succedat n̄is cū diminu-
tiōe q̄rte toti' rei ⁊ hoc differt ab ista. l. q̄ loquit̄ in siliq̄s q̄s filia nō
pstat. vel neptis nubat cū curiali vel non vt hoc. § j in cōsanguineis
aūt extraneis si quidē curiales itē cōueniūt. ll. pdicte q: nec quartas
pstāt si succedāt nec siliq̄s reꝝ q̄s hūt ex ti. singlari lucratiuo. si nō
curiales pstāt ⁊ q̄rtā ⁊ siliquas. sed fallit in ecclesia. vt. ſ. de sac. san.
ec. l. pe. odofre.

¶ De prebendo salario. Rubrica.

Nullus salariū. Ad euidētiā hui'. l. scias
q̄ salariū q̄n̄q3 ponit̄ pro
munere vt hic. q̄n̄q3 p mercede vt. ſ. de suffra. l. j. ⁊ man.
l salariū verū q̄ ciuitas d facili ecēdit munera q: idq̄
hz q̄ multos dz esse naturale est negligi q̄ cōiter
possidetur

possidet. vt. ꝫ. qñ ꝛ quibus quarta po debeat. l. ij. ꝑscript impator. ꝛ in
l. ista ꝙ nulla possit ciuitas ꝯcedere aliqđ munus vel domi alicui sie
ne spāli suo mādato. ꝛ si aliter fiat ꝯcessio nullᵘ sit momēti. h. d. ꝯcor.
ꝫ de decur. l. vacuatis ꝛ ita loquit hic impropꝛie de repub. p qualis
bet ciuitate sic ꝛ no. ꝫ. de sa san. ec. l. vlt. ſꝫ ſi vo ꝓpꝛie loquit ꝺ repub.
pone casuꝫ in ciuitate romana. qꝛ alie ciuitates loco ꝑuati sunt. ff. de
vb. sig. eū qui vectigal ꝛ no. hic casum in quo vbi exigit mādatū spā
le sic. ꝫ. de man. prin. l. j. de tireu. iurisdi. §. pcurator quoqꝫ odof.

¶ Si curialis relicta ciuitate rus habitare maluerit. Rubꝛ.

Curiales. Si curialis hꝫ villā aliquam ꝓpꝛiā in quā vadit morariꝫ deserit curiā sic qꝛ ꝑponit villā ciuitati: qꝛ spnit ciuitatē ꝛ curiā pdit villā q̄ ꝯfiscat. h. d. rō est qꝛ nō dꝫ deserere curiā ꝛ locū: sic etiā alibi cā digni tatis aliꝗ vel aduocationis nō dꝫ vt. ꝫ de decur. l. curiales ꝛ. j. l. dudum. ꝛ. l. alexandrinꝰ ꝛ ꝯcor. j. quēad. mu. l. j.

¶ De municipibus ꝛ originarijs. Rubꝛ.

Summarium.

1 ¶ Forū qui sortit rōne originis ꝛ incolatus aut domicilij.
2 Libertus sortitur originē in loco originis patroni sui.
3 Filius sequitur originem pr̄is sui.
4 Originis forū ēt mutatione domicilij non amittitur.
5 Forū quis sortitur in aliquo loco ratione propꝛie originis rōne do
micilij ꝛ ratione originis paterne vel materne.
6 Domicilium quid propꝛie sit.

Cum debiliuz. Quidā erat de ciuitate bi lie origine. itē erat icola al terius ciuitatis lirios: q̄rit cuiꝰ ciuitatis debeat subire onera puta ire ad exercitū: collectas soluere ꝛ silia: dr ꝙ
1 vtriusqꝫ ciuitatis onera cogit de iure subire. h. d. † ꝛ sic
a no duobus modis sortit forū loci origine vt hic ꝛ. ꝫ de decu. l. pri
uilegio ꝛ. l. fabricēs. ꝛ exēplo. l. in filijs. ꝛ l. quotiescūqꝫ ꝛ. l. decurio for
tuna. ꝛ. l. oēs oīno. ꝛ. l. nullum qui nexu. ff. ad muni. l. assumptio. §. e. l. fi
lios. ꝛ. l. origine. ꝛ. l. vlti. Itē iure incolatus ꝛ domicilij vt hic. ꝛ. ff. de
iudi. l. heres sunt ꝛ alij casus in quibꝰ quis forum sortitur vt no. ꝫ.
de iur. ob. au. l. ij. ꝛ. facit ad id qđ dicit de incole domicilio. ꝫ. eo. ti. l. vlt.
ꝛ. l. filios ꝛ. j. ti. fi. ꝛ. l. priuilegio.

Sicut proponis. Titiꝰ manumisit aretbu sam ancillā suā ꝛ heredē sibi instituit, ꝛ fidei eius cōmisit ꝙ manumitteret stichus seruū testatoris dr ꝙ aretbusa sequit cōdi. ꝛ ius ciᵘ ciui tatis: vñ fuit titiꝰ testator q manumisit eā ꝛ stichꝰ sequit ꝯdi ciuitatis
2 vnde fuit aretbusa. qm manumisit eū h. d. † sic ergo no. ꝙ libertꝰ ori
ginē patroni sui sequit ꝛ sicut aretbusa sequit originē titij ꝛ stichus
originē aretbuse vt hic ſꝫ vr ꝙ stichus debeat originē sequi titij nō
aretbuse. qꝛ titij dr esse libertꝰ qui rogauit eū manumitti. vt. ff. de le.
ij. l. pe. § fidei heredā si de alimē l. ij. ad h o. ꝙ q̄tum ad originem li
bertus est aretbuse. sed quo ad alia libertus est rogantis vt. ibi. ff. de
heredi insti. l. si seruo fideiul. Odof.

Filius a pretore. Pone sic pater meꝰ fuit de florētia: ꝛ mater mea de bonoñ. ꝛ ego sum natꝰ bononie. vñ eā mater mea. dr ꝙ ciuitas florentie pōt me cōpellere. vt ibi subeam munera rōne originis in ciuitate bonoñ. vbi nata fuit mater mea: nisi habeā
3 ibi domiciliū h. d † ꝛ ita no. ꝙ filiꝰ sequit originē pr̄isᵇ vt hic. ꝛ. ꝫ de
b decur. l. priuilegio. ꝛ. l. exēplo. ꝛ. l. in filijs fallit in casibus quos no. ꝫ.
de decur. l. nemine. origi autem prima. Odofr.

4 Origine. Dr ꝙ † nullus pōt facere ꝙ nō sit ciuis eiꝰ ciuitatis in qua natꝰ est. h. d. hoc intel ligit in origine ꝓpꝛia: ꝛ q̄ tenet sortiri for: ꝛ munera subi re rōne originis sue si domiciliū mutet vt. j. l. pri. ꝫ. e. l. j. §.
ti. pri. l. priuilegio. ꝛ. l. ciues nec obstat. ꝫ. l. pri nō vr ꝙ ēt in loco ori
ginis ꝓpꝛie nō teneat suscipere munera ꝙ illud verū est ꝯsiderata ori
gine materna: sed secꝰ origine ꝓpꝛia. vt hic ꝛ ꝑalleg. l. idē etiā dico in
origine praua vt. ꝫ. l. prox. ꝛ ibi no.

Si quis. Haberet maiorem ꝛc. Pone sic ego sum origine boñ. vt euitarē honores ꝛ munera ciuitatis mee trāstuli me padue ꝛ accepi ibidē domiciliuꝫ ꝛ habitaui ibidē vel forte obtuli preces īperatori vt non
deberē subire munera ciuitatis an debeā munera subire. vel boñ vel
padue. R ñ. ꝙ vbicūqꝫ videlꝫ boñ ꝛ padue rōne domicilij ꝛ rōne ori
ginis: qꝛ ibi volūtate ꝓpꝛia elegi. ars ꝯtri h. d. ꝛ sic no. ꝙ rōne ꝓpꝛie
originis sortit qs for: loci vt h o. ꝛ. ꝫ. l. pri. ꝛ. j. ti. j. l. ciues. ꝛ. l. priui
5 legij. † Itē rōne domiciliꝫ vt hic. ꝛ. j. ti. l. sī m pr̄is. ꝫ e. l. filios. Itē rō
c ne originis pr̄ne vt ꝫ e. l. j. Itē rōne originis mr̄ne. vt ꝫ ꝺ decu. l. eos
ꝛ. l. nati. ꝛ. l. si ille plene dixi de hoc. ꝫ. e. l. filios. qñqꝫ tñ qs vitat one

6 ra originis mr̄ne. vt. ꝫ. de decu. l. neminē notaui. † do a
miciliū aūt appello vbi incola sit. vt. j. ti. j. l. ciues. §. in
colas ꝙ ē qñ ibi morabat cū remanēdi ꝛ stādi ꝯsilio ꝛ
habitatio vr possessio nō facit domicil. vt. j. ti. j. l. ij. iij.
7 ꝛ. iiij. † ꝛ ex hoc vr ꝺ rescriptū īpetratū ne qs teneat
suscipe munera loci vbi astrictꝰ est nō valere. vt hic et
ꝫ. de decu. vacuatis. ꝛ. l. quotiescūqꝫ in casu ꝗ ꝑuilegiū
tale vꝫ. vt. ꝫ. de decu. neminem ꝛ ibi dixi.

¶ De incolis ꝛ vbi qs dr habere domiciliū ꝛ de his qui studiorū causa in alia ciuitate degunt. Rub.

Summarium.

1 ¶ Domicilij rōne q̄uis qs teneat munera ꝛ offā su
bire tñ mutato domicilio nō teneat vlterius suscipe
re: suscepta tñ adimplere cogitur.
2 Domiciliū mutari pōt origo autem nequaquam.

Non tibi. Casus ꝺ mō pone ne cessi padua ꝛ ibidē ha bitaui p modicū tp̄s: ꝛ suscepi ibi aliqꝺ offm̄ ipsius ciuitatis cōpleui offm̄ su sceptum ꝛ domiciliū ꝙ habui ibi ven didi vel deserui ꝛ me ad aliū trāstuli ꝛ
sic domiciliū pmutaui puta boñ. nunc vocor ad offm̄
suscipiendū in ciuitate paduana dico egoꝙ nō teneor
suscipere illud offm̄. qꝛ nō sum incola illius ciuitatis
cuꝫ domiciliū ꝙ ibi habebā mutaui: opponit ꝙ susci
pere teneor: qꝛ ibi iam offm̄ habui suscepi ꝛ pfeci. vñ
mihi imputaui. vnde amodo ēt ad illa officia subeun b
da ibi cōpellar. querit q̄ iuris: rñdeo postꝗ domici
lium mutaui anteꝗ nō fui offm̄ vocaret nō teneor su
scipere offm̄ padue. nec debere mihi ꝙ iā suscepi offm̄
1 ꝛ perfeci padue cū essem incola huius loci. h. d † ꝛ sic
no. ꝙ lꝫ qs rōne domicilij ꝛ incola teneat munera su
scipere ꝛ honores illius loci vbi domiciliū hꝫ vt. ꝫ. ꝛ.
j. l. filios ꝛ. l. vlti si īperator ꝛ. l. priuilegio. ꝛ. l. ciues. tñ
si mutat domiciliū illud lꝫ susceptū offm̄ explere de c
beat vt hoc nomē offm̄ suscipere nō cogit post domi
cilij mutationē vt hic ꝙ verū est si domiciliū mutat
d ꝛ nō alo fraudis. nam si domiciliū nō mutaretꝰ ſꝫ ha
bitationē vt qꝛ scholaris mercator vel sīles qui do
miciliū dnr mutare cum offm̄ ꝛ munera in loco domi
cilij tenent suscipere nō in loco habitationis vel pos
2 sessionis vt. j. l ij iij. ꝛ. iiij. † ꝛ sic no. ꝙ domiciliuꝫ pōt
mutari: sed origo ꝓpꝛia vel pristina non pōt mutari. d
vt ꝫ. in. l. j. ꝛ. l filios. ꝛ. l. vlti. ꝛ ibi dixi Item ꝙ dr in. l.
ista ꝙ nouum offm̄ nō co git suscipere post transla. do
micilij. verū est qñ post trāslationē ad officiū vocatur
vt hic nā si ante trāslationē domicilij ad offm̄ vocare
tur: ꝛ postea nisi officiū vitaret ꝛ domiciliū transferre
cogit offm̄ suscipere ꝛ primo loco ꝛ etiaꝫ in loco vbi
mutat domiciliū suū vt ar ꝫ ti. j. l. vlt ꝛ ff. ad muni. l in
cola. ff. de iure imu. l. semp § ꝺ circa ff de iu. si qs post
ea de iurisd. om. iud. l. p. ꝫ. de decu. l obseruare. ꝛ. l. si ad
magistratū ꝛ. lex olbꝰ. ꝛ. l. fabricēses. ꝛ. l. neqꝫ officia
liū. ꝛ. l oēs oīno. ꝛ. l. q̄uis ꝛ. l. generali sunt tñ casus in
quibꝰ qs ob domicilij mutationē etiā susceptū offi
cium nō percipit ꝙ dic vt. ff. de excu. tu. idem vlpia. §.
sunt ꝛ alij. ꝛ. l. spadonem §. si autem. Odof.

Summarium.

1 ¶ Scholaris nō dr ciuis loci in quo habitat studio
rum cā nisi ibi per decennium habiturit.

1 Necipsi. Dr in. l. ꝑsenti ꝙ si aliquis scholaris moret boñ. ꝛ ibi dem cā studiorum habitat nō dr ꝓpꝛie ci uis boñ. nisi cōtraxerit morā ibidē p. x. an
nos. Scđo dicit ꝙ si pater alicuiꝰ scholaris veniat ad
videndū ipm boñ. ꝛ moret ibidē nō eo ipso dr ciuis
boñ Tertio dr ꝙ si aliquis teneat suscipere honores
ꝛ munera in aliqua ciui ꝓpter aliquā rōnē puta rōne
originis. vt. ꝫ. ti. j. l. j ꝛ. l. filios ꝛ. l. vlt. vel ea rōne quod
fuit ab aliquo manumissus illius ciuitatis vt. ꝫ. tit. j.
l. ij ea rōne ꝙ hꝫ domiciliū ibi vt ꝫ. ti j l vlt. ꝫ. l. pri. ꝫ.
e l. si in ꝓpꝛia aūs in pr̄ia ꝛ l. priuilegio si falso dicit se
domicilium ibi non habere vel licet veritatem dicat
non tenetur tantummodo tam pro nꝰ ijn tpibus quā
propter domicilium non excusatur quin teneatur su
scipere munera et onera et honores si potest probari
eum teneri ibi suscipere aliquam de predictis ratio
nibus. hoc dicit.

¶ Forum. quot ꝛ qui bus modis qs non sor tiat vid sel. remissiue in rubꝛ. de fo. ꝯpe i pnc. ꝛ ex ꝯtu an ꝛ qñ ꝛ qbꝰ mo dis qs sor tiat ꝛ qñ nō ꝛ de eiꝰ esse ctu. vid per euꝫ copiose ꝛ no. in. c. lꝫ rōne in. ix. col vñ ad il lud cū seq. ꝛ c. ꝺ fo. cō pe. nūqđ ra tione larū simplr qs forū sortiat vide bal. in ꝯs. cccxij in iij parte.

b ¶ Patris adđ ang. in cōsil. cxciij. ꝙ filiꝰ ꝑsu mit de ori gine ꝛ loco vbi pr̄e mr̄ orti sunt.

c ¶ Domici lij adde ra pha. cu. l cō si. clxxvij. in si ij. col. ꝙ si liꝰ sortitur domiciliuꝫ patris.

d ¶ Nō mu taret. quo aūt qs dica tur ꝯtrahe re domici liū vel inco latū videan ge. lcōñ. xx vij. et adde ꝙ domici liuꝫ nō mu tat vbi to ta famil. re manet ita ā gel. in cons. ccxij. ꝛ nūqđ attēdat nisi dua ꝯuersa tio vel ma ior ps for tunarū in vtrunque ꝛ de scholari ꝺ monacho forēsi ꝛ hu iusmodi et qs pro se di cat domici liuꝫ habere ꝛ qnđ ꝛ qua liter qs id sortiat ꝛ de incola et a lijs vid fel. l. c. qm̄ l pn. de offi. ord. ꝛ adde sig

Et veru. Di q si aliquis moret in territorio bon. dio. cu comoradi ibide p modicu tps no ppterea coz ustringi vt honores e munera subeat illius ciuitatis: qr rone talis mansionis non dr esse ciuis. vt. s. l. proxi. e. j. l. prox. h. d. Odo.

Cum neq. Pone hoc modo aliquis decurio ciuitatis bon. reliquit mihi domu bon. existetem s3 mutin. e ibi et habito an bon. tenear subire munera e honores rone. d. poss. rndet q no s3 mutine sicvt origine duxi e ibi et. h. d. scoz. l. nec ipsi e. l. e vex.

Si in patria. Pone ego bonon. vxore p mesem acepi e ibi domiciliu acquisiui. e ibi moram traxi cu e aio habitandi ibide dr q ex tunc teneoz ibi munera suscipere e honores rone domicilij vt. s. ti. j. l. j. e filios e. l. vlt. e. j. l. proxi. h. d. sed nihilominus teneoz bon. suscipere munera ratione originis. vt s. ti. j. l. j. e filios e. l. ad originem.

Summarium.

1 Munera subire quis cogit duabus tm ronib. s. originis vel domicilij rone e no alia nisi priuilegium ciuitatis aliud inducat fallit hec rgla in casib aliquib vbi etiam originarius vel domicilio hns non suscipit munera nu. 4.

Limita non pcedere. d. rgla in casibus nu. 3. vbi alia rone q originis vel domicilij cogit qs munera subire.

2 Munera qs no astringit suscipere rone originis materne nec rone habitationis nec rone possessionis.

Priuilegio. Pone casu si sum bon. origine e ibide habito dr q ibide teneoz suscipere munera e honores duplici rone s. originis e domicilij tm no alijs ronibus nisi aliud includat priulegio ciuitatis h. d. e casum e munera hui j. specifica sicut dicit. l. ista † q duabus tm tenet qs alicui ciuitatis suscipe munera s. rone originis ppzie vt. s. ti. j. l. j. e l. origine vel pfne. vt. s. ti. j. l filios. Ite domicilij. vt. s. ti. j. l. vlt. s e. l. si in pfia j. e. l. ciues q vex e nisi priulegiu ciuitatis aliud inducat. na qnq priulegiate ciuitatis vl loci tenet quis ibi suscipere munera. l3 ibi domiciliu no habeat nec inde sit origine ppria vel pfna vt puta si sit ciuitatis alexadrine que priulegiata est vt qs teneat munera suscipere si mf sua ibi nata fuit. l3 filius si sit ibi nat nec pf suus. nec ibi domiciliu habeat vt. s. de decu. l. eos e l. si ille Ite pone exeplo in domo principis cui ancillaru filij codic eius loci e domus sequit eo q matres eoz ibi nate sunt: vt e. s. de decu. l. nati. † e ita ex hac. l. fertur q rone originis q intelligo ppzie vel paterne. Item rone domicilij quis tenet munera loci suscipere e honores. q. d. non rone originis materne. vt. s. de decu. l. null solus. s. ti. j. l. filios. Ite no rone habitationis: vt. s e. l. nec ipsi e. l. est vex. Ite no rone possessionis. vt. s. e. l. cu neq. sed hec. l. recipit instantia † in multis casib. na no solu rone originis vel domicilij tenet qs suscipere munera s3 alijs ronib vt puta rone manumissionis. vt. s. ti. j. l. ij. e j. l. pri. Ite rone electionis vt puta qs in aliqua ciuitate vocet ad honore. vn no erat nec origine nec domicil. e spote ibi suscepit offm cu no cogeret na sicut ibi spote honore suscepit si vocet ad aliquod munus illud suscipere tenet vt. j. l. pri. q illa rone est. qr sicut ibi honore e comodu suscepit e onus subeat qr ad e est ferend qui lucru vult. e onus 2 enit vt. s. de cad. tol. e ita h est casus in q spote qs astringit ad mun qr alr no erat astrict. sic est. s. de decu. l. cu decurionat e. l. priuilegio Ite recipit instatia hui. l. rone adoptionis dum durat vbi filius adoptatus ibi vbi pf adoptiu morat conueniat l3 inde no sit origine nec ibi domicil. habeat fili e ibi munera suscipere cogat. vt. s. l. pri. e. ff ad mun ordi §. viti. recipit etia instantia hec † in eo q dicit rone originis ppzie vl paterne ad munera loci vocari. qr h fallit in casib vbi qs munera l loco vn h3 origine ppria vl pfna subire no cogat ecce etia mulier rone originis ppzie no cogit suscipe munera loci illi q id est qr ad pub. no vocat. vt ff. de ede. l. vlt ff de re iur. l. femine. s. d decu. l. null sol e. l. si ille. s. qn e quib debet qrta pa l meminim fallit j. qui numero liberoz. l. de psonalib. ite recipit instan

tia: qr rone originis pfne no cogit qs qnq munera suscipere e si domiciliu beat ibi. vt. s de decu. l. neq e. l doctrij. e in alijs quibusdam dignitatib ppter quas qs eximit ab alijs munerib vt. s. de decu. l. pe. e. l. vlt. e. l. nemine. e ibi no. Ite recipit instantia h. l. in eo q innuit q quis rone originis materne no cogit suscipere munera illi loci na fallit in casib vt. s. de decu. l. eos. e. l. nati. e. l. si ille e. j. de muri. his q e. j. de ag. e cen. l. municipijs. e l. ex igenuo ff. ad muni. l. j. e no. s. de decur. l. nullus solus e. s ti. proxi. l. filios. Odof.

Summarium.

1 Ciue origo ppria vel pfna manumissio electio vl adoptio facit.

2 Domiciliu dr qs habere in loco si ibi habitandi ppetuo animu habeat vel fortunarum suarum maiore partem possideat.

1 **Ciues.** Df in l. pnti q † origo ppria vel paterna s. vbi ego vel pf me nat fuit vt s ti. j. l. j. e. l. filios e j. origine e. l. vlti. e. s. l. pri. Ite3 manumissio s. vn est patron me qui me manumisit. vt. s ti. j. l ij. Ite electio et assumpt succedit in offm vel alia dignitate. Ite adoptio. i. vbi fuit adoptat vel arrogat quadiu durat hec oia me ciue faciut ei loci: e ibi cogoz munera suscipere e honores. e ide est si nemo domicilio in aliquo loco no ci loci dicoz esse incola e cogoz ibi munera suscipe-

2 re. vt. s. ti. l filios. e l. vlt s. e l. j. e l. si l patria † e qr posset dubitari qn

3 qs dicat domiciliu habere vt sciat an rone domicilij possit conueniri ibi e munera suscipe cogit dicit qs dicat hre domicilio dr qs hre si h3 domu in terra ppria vel 2ducta. vt ff d inius l lex corne e fa ibi de habitadi vel h3 maiore ptem fortunar suar nec d loco absq impedimeto discedere pponit. vn si h3 domiciliu pdicto mo si descedat a loco illo dr pegrinari nec mutare domicilium vf vt s eo. l ij iij e iiij e reuersus d3 desinere pegrinari. h d simplex ergo habitatio non facit domiciliu nisi x an ibi moret tuc enim ex psumptione iuris vf vel se morari id sit icola vt. s e. l. ij. sed regule in. l. ista date fallunt e ampliantur sm q no. s. l. proxi.

Senatores. Df in l. ista rone dignitat seu officij senatoz q in vrbe ro. hnt vim ibi habere domicilio e id ibi obligat e munera subeut q subire tenent domicilij rone. h. d. hac l. intellige. q domicilium 2rit rone senatoris quo ad hoc vt ibi dignitate habeat sm e munera subeat sm q in alijs dignitatib dr s l pri. ibi electio e sed no contrahit ibi domiciliu quo ad hoc vt ibi conue sm. h ff e l. romana e l. s senator rome contrahat ius remanet antiquum quo ad honores non quoad munera vt ff de sena l pe. e ff e. l. municipes.

b **Mulieres.** Df in. l. pnti q rone dignitatis mulier viri sui nobilitat e viri radijs coruscat e qr illius ciuitatis cuius vir ei incola fit: vel cui e ipsa ciuis efficit e ad hec. ff. d in. om iud l. pe e ff de sena. l. femina e q not. s qn e quib. qrta pa de. l. meminim Scdo dicit q predicta viri nobilitatem retinet mulier qn nupta manet viro et vidua donec conuolet ad nuptias scdas ex tuc enim superioris dignitatis consequit codi. e domiciliu scdi viri. h. d.

De munerib e honorib no cotinuadis inter patre e filiu Rub.

Sicut. Qr rone originis ppzie vel pfne vl et domicilij differut mu. e. ho. e s l. ij e l. filios. l pe. e vlti. s. ti j. l. j. e. l. si in pfia e. l. priulegio. e. l. ciues e honores e munera no cotinuant. qn inter pfem e filiu id ponit rub. de mue. e. ho. no 2tinuandis Iter pfe3 e filiu l3 omu nerib qd 2tinuaret: qr no ppetuo dat excusatio s3 ad tps vt. s de decu. l. a munerib e. l nemo index. e sic est qda interualla inter dignitate e mun. e mun vel dignitate. ideo de his interuallis volens dicere qualia esse debeat ponit e addit in rub. de interuallis e 2tinuatione posita. Sic ponas casu pf fa. hns filios in ptate sua fuit assumpt ad aliqd munus psonale vl publicu vl aliqd posteq ipse pater vl vnus ex alijs fuit in eode offo non d3 amplius ex domo sua de filijs quos h3 in ptate assumi ad idem offm seu munera supradicta nisi ad certu tps. i. diffinitiuu na oes familiares ipsi exequnt. i. ei familia. vt p3. j l. vl. vsq ad certu tps siue ad dandu officia siue munera siue ad alia dona conuocet. Scdo dicit q si pf duxit filiu suu ad curia e fecit eum decurione si ipse filius in aliqd offm sit assumptus dus est pf

c ipsius ex male gestis in officio dicti filij no tenet qr no vf q iste pater cosenserit vt eide officia 2mitterent qne no potuit comode expli caret s3 p officiu s q filio tali comode comitti psit pf e obligat h. d.

Ab honoribus. In. l. presenti datur forma temporis per quod qui fuit in aliquo officio valeat excusari Unde sic dicitur quod si aliquis fuit in aliquo officio vel si suscepit munera personalia seu publi. vsque ad quinquennium ad idem officium seu munera eadem assumi non debet vel alia munera vel officium vsque ad triennium debent assumi quis autem fuit quis ambasator excusatur quia non excusat ambasaria vsque ad spacium duorum annorum e hac vacatione vtetur tam ipse quam omnes familiares ipsi hoc dicit. Odof.

Inter

[Left margin glosses:]

no. de ho. in 2sil. ccxxxj. q anim et factu3 pris operant circa domicil. trasferendu e q ex quo quis familias dimisit animu redeudi habuis se videtur.

a Habet vide q dicit in l. no tibi. s. e.

b Ca mulieres ad hui ter materia vide d. bar. sozi. l. 2s ccxxvij v. qb supposit; l si. l. ij p q viri origo vxoris reputat cu vxor vniatur viro ta q dignori seade est codicio vnito ru vn dicit. d. mari. soz. l. 2s xij vl e no soiu cir. me e i cosil. xxxvj. vl. cu ergo cir. si. l. j pte q vxor rone mri moniij gaudet priuilegio fori viri e et mortuo viro illud retinet donec alteri nubat. e ad h sel. s. c. sup eo el. ij. in. j. no d testi. e vid bald. in 2s. lxij. l. v. pte vbi pont an vxor sortiat foz viri e vid cu3 in 2s cxxxix. in v. pte rd materia huius text. habui 2sulere hic venetijs in ca cuiusdam mulier no bilis vidue e tenui put hic tex l nu me 2sil meoz nu iij.

c Tenet ad decade i. l. j. s. de decu.

Intervalla. Ego suscepi aliquod officium vel munus personale vel publicũ vertũ ꝙ ego nõ debeo assumi ad idẽ vsq; ad certum tpe. vt. s. l. j. ⁊ l. ij. nunqd fuit meus emancipat⁹ a patre meo per dictã vacationem tpis habebit officiũ ꝙ ego suus frater suscepi dĩ ꝙ nõ cõiuis bona paterna cõiter possideamus vel presidẽ videamur. Secõ dicit ꝙ si aliquis suscepit officiũ semel preses prouincie puniet vt iterato nõ debeat ad idem officiũ vsq; ad certa tpa dicta. s. e. l. ij. vocari. sed mittet pro aliis idoneis ⁊ fidelibus viris qui non fuerant adhuc in eodẽ officio quib⁹ dictum officiũ cõmittetur. h. d. s. de decu. l. quis tam inuenit i. Odof.

De muneribus patrimoniorum. Rubr.

Summarium.

1 Collecta qualiter inter ciues imponatur pro reparatione pontium viaꝝ ⁊ murorum aut aliis oneribus ciuitatum supportandis. Patrimonialia munera pstare p mõ facultatũ oẽs tenẽt ibidem nec aliqs cõtrũis priuilegiatus ab illoꝝ pstatione excusat nu. 2. ⁊ nu. 8. Fallit in quibusdã personis nu. 3. latissime cũ nu. seq. vsq; ad fi. legis.
4 Munera patrimonialia extraordinaria que dicãt ⁊ qui excusent ab eis.
5 Ecclesia que munera pstare teneat ⁊ in quib⁹ ⁊ qñ excuset ⁊ nu. seq.
6 Clerici que munera prestent ⁊ a quibus excusentur.
7 Medici ⁊ professores liberaliũ artiũ a quib⁹ muneribus excusentur.

Iulia. Supra de decu. ⁊ s. de municipi. ⁊ s de incolis ⁊ s. de mune. ⁊ bono. ⁊c dictũ est de personalibus muneribus. sed qr munera alia personalia alia realia. idest patrimonialia. alia mixta. vt. ff de mune. ⁊ bono. l. vltima ⁊ per totum ⁊ no. s de sacr. san. eccl. l placet post tractatũ munerũ personaliũ videndũ est de muneribus pa. quare ponit rubricã de muneribus patrimonioꝝ ⁊ est sciendũ ꝙ lz rubrica huius ti. sit spãlis tñ textus. l. generalis est. qr cũ ru. sit de muneribus pa̅trimonialibus. hec. l. eo ꝙ dicit ciuilia tractat d oĩ gñe munerũ s. patrimonialia psona. ⁊ mixta sic latior est textus. quã rub. sit sicut est ecõtra. vt. s. de religiosis. vbi d ludo alee sitẽ eẽ qñ vt s. de rebus credi. ⁊ iurisiu. vbi latior. R. ꝙ textus i. l. ista põt poni casus generaliter. sed in specie dicas sic. ⁊ primo ponas exemplũ in munere pa̅trimoniali hoc modo in terra ista dz imponi collecta p mittendis militib⁹ ad exercitũ dñi refici põtes vel vie vel portus vel aqueductus ciuitatis vel loci muri antiqui reparari vel fieri de nouo vel
1 hospites vel alia fieri de quibus dr. ff e. l. vlti. § patrimonioꝝ † queritur qualiter hec collecta debeat fieri inter hoies hui⁹ loci. vbi faciẽda est. ⁊ dr ꝙ per ordinẽ. i. ꝙ null⁹ releuet sed oĩbus ciuibus. ⁊ incol. fiat p rebus quas hz ibi: vt. j. e. ti. j. l. vlti. Itẽ p modo fortunarum ⁊ pos quas alienigene hñt in loco illo est collecta huius faciẽda possessionib⁹ ipsi⁹. h. d. sic ergo fm hãc positionẽ. l. ista loquit in munerib⁹ pa̅ti. ꝙ psonis oĩbus hñt incidi. s. ciuib⁹ ⁊ incolis p reb⁹ suis. Itẽ possessionibus alienigenarũ: qr ipsis alienigenis cũ nõ sint ibi nec sortiãt forũ ei⁹ loci rõne domicilij nõ pñt imponi sed possessoribus imponũtur. ⁊ ita munera pa̅trimonialia ciuib⁹ ⁊ incol. p mõ reꝝ ⁊ facultatũ ⁊
2 posses. ⁊ diuitiaꝝ ⁊ posses. alienigenarũ imponit † ⁊ null⁹ miles ecclia mulier vel infans vel ali⁹ ab hui⁹ munere excusat vt. j. l. pri. ⁊ l. pfessio ⁊ l. neq; ⁊ l. etiã ⁊ l. pa̅trimoniorũ. ⁊ l. vlt. ff. e. l. j. R. s de annona. l. indictiones ⁊ l. oẽs pensitare ⁊ l. p locis ⁊ l in fraudẽ. s de exac. trib. l. exactiones s. de apo. publicis. l. j. ⁊ s. de immuni. nemini ɔcedẽda. l j. et l. ij. s. de edifi. priua. l. ad portus ⁊ l. oẽs puinciaꝝ. s. de sa. san eccle. l. ad instructionẽ. j. de aqductu. l. ad rẽ vel xj. j. ex quib⁹ munerib⁹ vel pstationib⁹ nemini liceat excusare. l. vlt. vel. x. j. de col § fundoꝝ pa̅trimo-
3 niorũ. l. fi. vel. xj. s de vecti. ⁊ cõmissis. l. oĩm. rerum † hec fallit in casibus vn⁹ est in notariis qui deputati sunt sup soluendis tributis scribendis qui ad collectas nõ tenent vt. s de canone larg. ti. l. pceperat. Item fallit in ecclesia q̃ ad munera nõ tenet s. de sa san. ec. l. plz. Itez fallit in illustrib⁹ ⁊ comitibus cõsistorij iperialis cubiculariis ⁊ filiis de excu mu. l. maximarũ ⁊ l illustrib⁹. Item fallit in illis q̃ funguntr offõ preceptorũ i de excu. mu l. ij. Itẽ fallit in negotiatoribus purpurariis imperialiũ. j. de excu. mune. l. negotiatores. Itẽ fallit in officialibus prepositis epistolis imperialib⁹ faciendis libellis ordinandis ⁊ in signatoribus imperialiũ responsoꝝ. j. de excu. mu. l. eos. Item fallit in patre qui in filios cõtulit bona qui respectu illoꝝ honorũ a munerib⁹ patri. excusant. j. de his q numero liberoꝝ cũ facultates. Itẽ fallit si quis hz. xvj liberos vt ff. de iu immu. l. semp § de mon. ⁊ dr. j. de his q nũero liberoꝝ. l. j. fallit in athletis vt. j. d athle. l. vnica Itẽ fallit in munere ptestatis ꝙ filius nõ subit sz pr hz: vt. j.
4 de filiisfa. l. iij Itẽ fallit † in muneribus patri. extraordinariis q̃ milites nõ subeũt. vt. ff de mu. ⁊ bo l. cui muneris ⁊ põt dari exemplũ de munere patrimoniali extraordi. qñ nõ indicit regulariter omnib⁹ de prouincia. sed certe ciuitati vel loco vt hospites suscipere: qr lz sit munus patrimoniale. vt. ff de mu ⁊ bo. l. iij § mun⁹ pa̅trimoniale. j e. l. qui immunitã: ẽ qr tam in casu isto extraordinariũ est milites non tenent suscipere hoc munus. vt. ff. de mu. ⁊ bono. l. vlti. § pe. in fi. ff. de vaca. mu. l. his honorib⁹ ad ordinaria tñ munera patrimonialia vt que regulariter. ⁊ omnib⁹ indicunt vel milites tenent vt. ff. de vaca. ⁊ excu. mu. l. sunt munera. ⁊ l. neq; ⁊ l. patrimonioꝝ ⁊ ff. de mu. ⁊ bono. l. Respu. § vlti. Itẽ fallit in magistro scriniorũ ⁊ eius primis qui patrimonialia non prestãt munera. vt. j. de magistris scrinioꝝ. l. vnica vel. x. ij. Item fallit in silẽtiariis ⁊ decurionibus imperialis palatij q munera patrimonialia nõ subeũt. vt. s. de silẽ. l. ij. ⁊ l. iij vel x ij. Itẽ fallit in senatore ꝙ nullus põt functionib⁹ molestari vt. j. de digni. l. iij ⁊ v. ⁊ j. de silẽtiariis. l. iij § his adiicim⁹ sz predicta intelligo loqui in personalibus munerib⁹ nõ in patrimonialib⁹ nr. j. de proximis sacro. scri. l. iij. Itẽ fallit in palatinis ⁊ primis sacroꝝ scri. q in patrimonialibus ⁊ personalib⁹ excusant muneribus. vt j. de primi cerii qui in sacro palatio militãt. l j. Itẽ fallit in medicis ⁊ archiatris. i. principib⁹ medicorũ. ⁊ in pfessoribus artiũ liberaliũ. vt j. de pfes. ⁊ medicis medicos. sed predicte excep nõ p omnia placent nã notarij deputati tributis scribendis non excusant a patrimonialibus ordi. munerib⁹ ꝙ pz qr nec exactores excusant ab his: vt. s de exac. tri. l. exactores sed ab extraordinariis excusant a sordidis munerib⁹ vt in. l. Ita sicut pz in curialib⁹ q ab hmõi extraordinariis excusantur. s. de decu. l. curiales olim ad munera predicta patrimonialia nõ vt olim extraordinaria: sz hodie ordi-
5 naria sunt. vt. s. de anno. l. oẽs oino. Itẽ † ecclesia muneri patrimonialia subeũt. vt pz. s de sac san ecc. auc. sicut alienatio ⁊ nuc itẽ pdiũ. ⁊ nuc hic visus. s. exact. trib. l. vlti. lz quidã dicãt illã. l. loqui in diuina domo. i. imperiali. sz in diuina domo. i. ecclesia põt loq p mera predicta tñ qr nulla psona ab hmõi munere pa̅trimoniali dz excusari. nec veteranus nec miles nec põtifex nec minor: vt. ff e. l fi. § patrimonioꝝ ⁊ j. e. l. xij. ⁊ l. vlti. a
⁊ pro his patrimonialib⁹ munerib⁹ non sbitis patet ecclia venditionẽ ⁊ trãslationẽ in fiscũ: vt. s. de episc. ⁊ cle. l de his. fallit tñ in pdiis dedicatis ad eucharistie cõfectionẽ de qbus nõ pstant tributa patri. s de sacr. san. ec. l. placet ij. rñ. Itẽ fallit in thessalonicẽsi ecclia q̃ patrimonialia munera nõ pstat: vt. s. de sa. san. ec. l. sacro sctẽ s. de annonis. l id ab vna. Itẽ fallit in supindicto ꝙ lz sit munus pa̅trimoniale vt. s d supindicto. l. j. tñ eccle. nõ pstat supindictũ. vt. s. de sac. san. ec. l. plz.
6 † clerici aũt ⁊ ecclesiastice psone ppriorũ fundoꝝ pa-
a trimonialia munera pstant vt. s. de epis. ⁊ cle. l. iij sordida aũt munera: nec ecclesia nec ecclesiastica subit: vt s de sa. san eccle. l. plz. s. de epis. ⁊ cle. l. ij in pn in auc. de ec. ti § ad hoc col. ix. honesta vero munera ordinaria si qdẽ sunt angaria. i. personalia: nec ecclesia nec ecclesiastica psona subit vt. s. de epis. ⁊ cle. an pr̃byteros ideo qr psona ecclesiastica nõ vocat ad officiũ magistri census. vt. s. de epis ⁊ cle. l. repetita. nec ad tutelã vel ad curam vt s. de epis. ⁊ cle. l. generaliter in casu tñ ex voluntate ad tutelã vel curã iure cognationis vocat ecclesiastica psona: vt. s. de epis ⁊ cle. auc. presbyteros. Itẽ honesta munera ordinaria q̃ per angaria sunt. i. rerũ ⁊ psonarũ ⁊ q̃ cõsistũt in ope ⁊ exhibitione et sumptu patrimonij vt ff de mu. ⁊ bo. in filiis. § mixta. nec ecclesia nec ecclesiastica psona subit vt. s. de epis ⁊ cle. l ij. in casu tñ fallit in quo psona ecclesiastica et ecclesia vocant ad angaria ⁊ p angaria puta dum imperator trãsit p locũ illũ: vt. s. de sa san. ecc. l. neminem munera vero extraordinaria nõ subit ecclesiastica psona. vt. s. de sa. san. ec. l placet. s. de epis ⁊ cle. l. ij. ⁊ l. oẽs. § priuil. auc. de eccle ti. § ad hoc fallit si respiciunt ad pietatẽ vt pontium ⁊ viarum refectionẽ. vt. s. de sac. san. eccl. l. ad instructionem. Item fallit si respiciunt ad pub. vtilitatem in casu vt in aduentu felicis embole i. militie ⁊ publicarũ specierum transuectionem vt. s. de sac. san. eccl. l. plz in fi. ⁊ l. iubemus nullã navẽ. j. de aquib⁹ non excusandis l. ij. vel. xj. j. ex qbus bo. vel mu. l. j. vel x. j. de col. fundi. pa. l j. vel. xj. j. d priuilegiis dom⁹ augustẽ. l. pe ali extraordinaria nisi i casib⁹ predictis nõ subit eccl. si respiciãt ad publicã vtilitatẽ vt principis vel fisci. vt. s. de sacro san eccl. l. plz. ij. rñ. s de epis. ⁊ cle. l j. Itẽ ꝙ excepi a regla data i casu hui⁹. l. illustres comites consistorianos nõ plz cubicularios notarios plz qr a pa̅trimonialibus non excusant sed a sordidis vt in l. cõtraria Itẽ ꝙ excepi prectores nõ plz qr a patrimonialibus ⁊ a psonalibus excusentur. vt. j. l.

a Prestãt a qbus nãt muneribus eccle. sint immunes ⁊ a quib⁹ nõ vide tas. may. l. d. l. plz. s. d sa. san. ec. nu. xx. ⁊ nu. xxxv. ⁊ nu. xlvj. ⁊ i eius dcẽ. repeti. nu. xxij. ⁊ n. xxvij. ⁊ seq. ⁊ nu xxxvij. ⁊ ni q̃d ex pprio patrimonio vid p eũ ibidẽ in nume. l.

ꝯtraria pater exponitur enim ibi aut p .i. q2 sepe disiuncta
accipitur p coniuncta. ff. de v. si. l. sepe. ¶ Item q excepi offi
ciales ꝑpositos epistolis faciendis libellis ordinandis &
signatores imperialium. R. nō p3. q2 ad psonalia mu
nera restringitur illa. l. cōtraria. q2 ideo est. q2 patrimo
nialia d3 subire etiā q2 h3 imunitatē munerū publico
rū. vt. j. e. l. qui imunitatē. ¶ Item q pr̄ē excepi qui fi
lijs donauit nō fuit exceptio q2 patrimonialia mune
ra pstant p rebus vt. s. dixi & si rebus careat nō tenetur
p rebus qbus caret nisi in casu vt. j. de p̄dijs & oībus
rebus nauicu. l. vlti. j. de fundo rei priuate. l. quicunqꝫ.
7 ¶ †Item q excepi medicos & pfessores artiū liberaliū
est opinio. q2 dnt quidā etiam illos ad patrimonialia
munera nō teneri vt in. j. ꝯtra & j. de professo. & medi. l.
vlti. & ff. de vaca. mu. l. his. §. angariarū. sed puto cōtra
vt in patrimonialibus nō excusentur. sed a sordidis & per
sonalibus muneribus & extraordin. nisi respiciant ad
pietatē vel ad pu. vtilitatē spēꝝ publicarū trāsuehen
darū. vt. j. e. ex qbus mu. vel psta. l. j. & l. q. s. in ecclesia di
xi. & hec manifeste. ll. velle videntur vt a pfi. nō excusentur
j. e. l. pfessio. ff. de mu. & ho. l. filios. §. diuina. & ff. de vac.
mu. l. q sunt. sunt & alij q excusantur a muneribus psona
libus. vt. s. de decu. l. si qs decurio & dixi. j. quēadmodū
ciuilia mu. vltra mediū. ¶ Item q2 cū hospitiꝫ receptio
sit patrimoniale munus vt. j. e. l. qui imunitatē & predi
cte psone habeāt remissionē hospitū recipiendoꝝ spā
liter cōcessam vt in. l. ꝯtra & ff. de mu. & ho. l. si. j. de me
tatis archiatros sequitur q ceteroꝝ. l. matrimonialium
nō hāt remissionē. q2 q in vno cōceditur in ceteris phi
betur. s. de pcu. marit. & si quid spāle in vno casu statuitur
in alijs casibus ius cōe in cōtra. obtinet vt. ff. ad ma.
l. j. q aūt excepi negotiatores purpurarū imperialium
p3. q2 excusantur ab oībus muneribus nisi ab illis de q
bus d2 nullū excusari. s. ad cōparationē & trāsuectionē
8 & publicarū spērū. j. ex qbus numeribus &c. l. j. †cōstat
ergo q p̄dicta munera patrimonialia ab oībus ciuili
bus incolis & possessoribus sunt prestāda. & equaliter p
modo facultatū. ita q nullus excusatur. nec aliquis d3
vltra grauari q ad eū ptineat. vt. s. de annon. l. oēs pē
sitare. s. de decu. qbus. s. de superac. l. qcqd. Item nec mu
nus d3 exigi q debeatur. s. de cano. largiti. l. pcipimus.
s. de annonis. l. iudices. quos tū plus exigitur rōne steri
litatis q supindictū d2 patrimoniale & ordinariū. vt
s. de superindicto. l. vnica qn minus exigatur vel nihil
ratione sterilitatis. vt. s. de col. donator. l. vnica.

a ¶ Excusare
d3 qd si qs
sit exemptus
seu imunis
ab oībus one
ribus realibus
& psonalibus
exceptꝫ alī.
millis flor.
an locū hēat
atp rebus po
stea acqsitis
& in futurū
acqrēdis vl
de bal. i ꝯsi.
cccvi li v. pt.
vbi ēt qd si
pnceps re
1 fultat cācta
quibuscūqꝫ
alijs q dici
vl'et cogita
ri pt. ac cō
prehendat
francos &
1 exēptos vt te
neatur ad col
lectā pro gu
errā & ibi ēt
q dicatur re
gēs guerra
ita q fran
ci & exēptitē
neatur ad col
lectam.

Summarium.

1 ¶ Offa & dignitates quomō deferantur ciuibus & qui
excusentur a muneribus personalibus. 2.

Cetera munera. Personalia. Pone casum
in. l. ista. si qs d3 p moueri ad aliqd officium
vel ad aliquā dignitatē qritur qui dnt ad
huius officia euocari d2 q p ordinē euocatio est facien
1 da. †primo qui nō est in gradu aliquo ad decuriona
tū d3 euocari. vt. ff. d decu. l. obseruare. Item per ordinē
q primo pater q filius si sit dignus. s. de decu. l. nemi
nē. Item p ordinē q2 prius frater genitus si sit idoneus
vt. s. de decu. l. in successione. Iteꝫ p ordinē qi. ex decu
rionibus ad officia alia vt. s. de decu. l. nominationū
& ibi no. & l. alexandrum. naꝫ gradatim est ascendendū.
ff. de mune. & hono. l. gradatim & per ordinē ad ciuilia
munera sit vocatio. Item pro mō fortunaꝝ. s. fm. q for
tuna reddat aliquē felicē vel pbū. nam pbus & nō im
probus ad psonalia munera d3 euocari. & ad alia qi p
fieri pōt a qbus sufficit. & s. de decu. l. ad subeunda. s.
ti. pri. l. j. in fi. & l. vltim & ff. de decu. l. honores. & ff. e. l.
honor. §. de honoribus. & ff de albo scri. l. j. Item mō for
tunaꝝ. i. diuitiaꝝ. q2 diues d3 eligi & vocari. vt. ff. si ma
le agat sit vnde soluat. vt. s. de decu. l. ad subeunda. j.
2 ti. j. l. si & h. d. & †ab huius muneribus psonalibus nullus ex
cusatur ab eis qui vocatus fuit ad maiora psonalia nō ad
minora nō d3 vocari vt. j. ti. pri. maioribus. Item excu
satur q habuit vaca. vel d3 vacare. vt. j. ti. j. l. cū te oībus.
s. de decu. qs tū inueniri. Item excusatur minor vel maior
lx an vt. j. qn etate. q si sit. l v. anno. excusatur. vt. s. de de
cu. l. si vltra Item excusatur eiusdē pfessionis. vt. j. de pfes.
l. j Item excusatur morbo. j. q morbo p totū. Item excusatur
hns. v. li. vt. j. de his q numero liberoꝝ. l. eos Item ex
cusatur quidam a cunctis officijs de quibus dixi. s. d

incol. l. priuilegijs. Odof.

Circa mixta. Munera. Pone casū j lege ista
q gradatim & per ordinē & pro
mō diuitiaꝝ nobilitatis & sapientie sunt ꝯferēda munera
vt. ff. e. l. iij. §. pses & l. honores excusantur tū ab huius mixtis
eccl'ia fm q. s. no. & quedā alie psone vt ex superioribus potest lique
re. & p3 ergo q in collatione munera ciuilia considerantur. ordo di
uitie & fortuna considerantur & alia de quibus dic. vt in glo. domini
ac. j. ti. proximo. in rub. & dixi in. l. vlti illius tit.

Munera. Paterna Pone collectā d3 fieri hon. pro
militibus mittēdis ad exercitū vel p muris
vel vijs reparādis vel tributa dnt exiri petitur etiā a quo
dam mutinensi collecta pro pos. q hon. h3. dicit se nō tene
re q2 alienigena est. quia a quo nō d3 exigi collecta. s. de annonis. l.
nemo prior. d2 q male excusat. nam rōne possessionis q h3 bene te
netur q ciues incole p rebus suis & alienigenarū tenentur possessores ad
munera patrimonialia & nullus excusatur. h. d. dic. vt. s. Odof.

Qui immunitate. Munerū publico. Po
ne aliqs īpetrauit priui
legia ab īperatore vt nō teneretur ad munera pub. puta ire
ad exercitū vel suscipere ad onus psonale vt decurionatū
vel similia vt. s. de decu. l. neqꝫ & l. si ille. & l. docticij. & dixi in. l. nemini & l.
pe & l. vlt. dixi. s. de incolis. l. priuilegio. vel q2 erat offālis ꝑpositus epu
lis faciēdis nō teneatur ad pub. munera psonalia vt. j. d excu. mu. l. eos
& dixi. s. e. l. j. nūc imponitur collecta rōne pr̄imonij ciuibus p mittēdis
militibus ad exercitū vel vt & eos recipiatur iste priuilegiatus vult se
a rōne priuilegij excusare nec collectā vult soluere nec hospitē recipe
re. queritur an possit d2 q nō pōt. q2 pr̄imonialia munera oēs suscipe
re debēt. Item que hospitis receptio ꝯtinet. h. d. & sic publicorū mune
rū nō eximit a pr̄imonialibus. vt hic & j. eo. l. neqꝫ & l. prefessio & l. pa
trimonioꝝ & l. ēt fallit in negotiatoribus īperialiū purpurarū. vt. s.
l. j. notatur. Item in eccl'ia thessalonicēsi & in casibus ibi no. & sicut gnaliter
exceptio munerū publicoꝝ non eximit a pr̄ie muneribus. Item nec a
tutela vel a cura. vt. ff de excu. tu. l. spadonē. §. q accepit.

Non videtur. Scire debes q quidā debēt hr̄e equos
p vtilitate cōis & p seruitio curie. & isti
debēt hr̄e certū salariū a cōi. & vocantur isti missi d caballo po
ne ergo qdā impetrauit priuilegiū vt nō teneatur soluere munera pso
nalia ciuitatis curia īponit postea collectā in vniuersis persoluendo
illis qui h3 dictos equos ad seruitiū curie deputatos preses prouincie
nō ob p̄uilegia supradicta ꝯtulit p̄dicta ad ꝯferēdū collecta p̄dicta
& dixit q collecta ista erat pr̄imonialis. & iō excusare nō debebat rōne
p̄uilegij vt. s. l. pri. q̄situ fuit ab ipa an hī fecerit pses vel male dixit
impa. q p̄sidis snīa nō videtur deuiare a tramite rōnis s3 n̄ iniq̄ esset snīa
tū v3 postq appellationis remedio suspensa non fuerit. h. d.

Nec. Lex ista cōtinuatur cū. l. & postq post sequenteꝫ. l.
positā. h. d. senatus neqꝫ numerus liberorū non
excusat aliquē a pu. muneribus. hec dicunt iste due. ll. & fa
cit. s. eo. qui immunitatem. Odofr.

Summarium.

1 ¶ Philosophi nō excusantur a muneribus pr̄imonia. s3 a psonalibus sic.
2 Doctores medici & liberaliū artiū magistri excepto poeta excusatio
nē munerū hn̄t mechanici vero magistri & geometri non hn̄t.

Professio. Instabat aliquis phs dño impetori
vt ipse consideraret suā sciam vel cō
cederet sibi in priuilegiū vt nō teneretur subire munera pr̄i
monialia ad q dñs imperator eidē rndet professio tua ve3
q dicis te esse phum discrepat a petitione q̄ facis nam phi debēt in
paupertate viuere j. & qui philosophantes pecuniā contēnunt. vt. ff.
de mune & ho. l. in honoribus p hoc ostendis te modo auaritia cecā
tuꝫ nonne vides q oēs soluūt hmōi munera pr̄imonialia. quo ergo
tu solus q dicis te esse phum. & sic cōtēnere pecunias huius munera re
1 cusas. vade nō te admitto. h. d. † & sic no. q phi nō hn̄t vaca. munerū
pr̄imonioꝝ. s3 psonaliū vt tutele sic & similiū. vt. ff. de exc. tu. l. s3 & re
probari §. j. & l. si duos §. phi. sed poete nullā vaca. hn̄t etiā psonaliū.
2 vt. j. de pfes. & me. l. poete† doctores aūt medici & magistri liberaliū
artiū qui nō sunt poete nec phi. ēt dnt fm quosdam hr̄e vaca. mune
rū pr̄imonialiū vt. j. d pfes. & me. l. magistros vl' medicos & s. e l. j. no.
mechanici aut magistri nullā vaca. hn̄t. vt. j. d exc. tu. l. j. & l. ij Item nec
calculatores. i. geometri. vt. s de pfesso. & me. l. rōne ff de vaca. mu. l.
ij & l. vlt s. de excu tu. l geometri. Item no. q proponens cōtraria si
mul & semel non auditur vt hic. s. de furtis. l. j. & die vt. s. de codicil.
l. vltimas.

Nec protestasie. Lex ista inutilis est: que po
nit quedam munera patri
monialia videlicet officium protestasie: quod est quod
dam officium ad quod deputantur homines antiquitus
ve venderent frumentum communis in stationibus curie Item erat
offm aliud seculare q sacerdotū nuncupatur de quo fit hic mētio. s.
de pos. l. vlt. C. de episc. audi. l. si qd in cōscribēdo. ff. d exc. tu. l. s3 repro
bari

bari.§.sunt aūt.ff.de periculo susce.l.vnica. dz ergo.in.l.ista q non est dubiū q ista munera nō sunt psonalia.sed patrimonialia.ideo ab il lis nullus excusatur.vt.3.l.j.no.z.l.neq.h.o.z dic vt.j.e.l.ij.

Patrimoniorū. Dicit hic q nō solū mascu li debēt munera pfimonia lia sustinere sz etiam mulieres.h.o psonalia nō sustinent vt.3.de decu.l.nullus solus z dixit.3.de incol.l.priuilegio. fallit in casibus z qui numero h.l.de personali.z ibi notatur.

Quantū. Incipit exēplū z pones sic casuz dicit ipa. nos significauimus presidibus puinciaꝝ nrarū iā pluries vt ipsi ɔpellāt oēs possessores reꝝ mobiliū z immobiliū ad soluēdas extraordinarias collectas q hodie ordina rie reputanē.vt.3.d annonis.l.oēs omnino.3.de superindicto.l.ij.ad eū hui⁹ mu.sunt pfimonialia merito ab omnib⁹ solui iō vt citi⁹ pu blicis obsequijs pcaē.h.o.ad hāc.l.ɔcor.3.e.l.pfna.z.l.quo immunita tem.z.l.neq.z.l.pfessio z.l.ēt z.l.pfimonioꝝ.3.de edifi.pri.l.ad por tus.z.l.oēs.puinciaꝝ.3.de annonis.z.l.dictiones.z.l.oēs pēsitare z dixi.3.e.l.j.de materia ista.z qd dicit q ab omnib⁹ sunt munera pdi cta pfi soluēda reddit rōnē in fi.hui⁹.l.qz dicit pp hoc q ab omnib⁹ pstanē facili⁹ soluuntē.qz solatiū est miseris socios penaꝝ habere.z citi⁹ soluit quis cum videt omnes q̄ si solueret solus.z ad hoc.3.de exac.tribu.l.exactores.3.de apochis publicis.l.j.3.de immunitate ne mini concedenda.l.ij z.j.ti.proxi.l.vlt.Odofre.

¶Quemadmodum ciuilia munera indicanē. Rubr.

Summarium.

1 ¶Munerum ciuiliū exactio semp fit ab incolis z domiciliū ha bentibus:z quibus indicanē patrimonialia mu.z quib⁹ psonalia.2.
3 Originarius alicuius loci vel ibi domicilium habēs nō pōt inde ex trahi z ad alium locum transferri vt munera subeat.
4 Officium si quis maximum habuerit,non cogitur minimump offi cia suscipere limita vt ibi.

Cum te. Dictū est.3.de mu.pfi Itē de mune pso nalib⁹.Itē de mixtis.i.perāgarijs. sz qz munera pdicta ciuilia nūcupanē qz iure ciuili inducta sunt.sic qz iure ciuili hñt vt ɔcordāt noīa reb⁹ insfit.de dona.§.est z aliud.q gdē munera ciuilia p ordinē p mō fortunaꝝ sunt inducenda.vt.3.pri.l.j.no.Itē z alia requirūē ad mu. ciui.inducēda sunt vidēdū est quo ordine z q exigunē vt ciui.inuat. Ideo ponit rubricā quēadmodū ciui.mu.zc.z si qras q inspicianē vt ciui.mu dic in glo.vt.j.e.l.vlt.dixi quib⁹ explicitis casus sic ponas I l.pñti qdā mutin.fuit elect⁹ ad exigēdū angarias in ciuitate hoñ ap pellauit ab hmōi officio sibi inīūcto allegās se esse ciuē mutinēsem qrit an iusta sit excusatio ei⁹ rn̄ impa.rn̄det postq̄ preses vidit istū ele ctum curie ciuitatis alterius obligatū non pmittit ipsuz ad alteri⁹
1 ciui mu.euocari.h.o.† z sic no.q exactio munerum ciuiliū dz semper fieri ab incolis z habētib⁹ domiciliū in loco vbi fit vt hic.z.3.ti.j.l.j. de incol.l.si in prima de muni l.filios.z.3.de annonis.l.nemo posses siones.sz z dz fieri indiciū.in munerib⁹ pfimonialib⁹:z in alienige
2 narū possessionib⁹ suis in loco vbi inducunē vt.3.ti.j.l.j.no.†in mu nerib⁹ aūt psonalib⁹ lz nō habeat domiciliū in loco vbi inducuntur nec possessiōes tenet.iure ori.pprie vl pfne z qnq in fne induceuē vt 3.de decu.l.exēplo.z.l.in filijs.z.l.oēs omnino.z.l.priuilegij.z.l.nati. z.l.eos de incol.priuilegiatio.z.l.ciues.3.de mun.l.origine.z.l.filios
3 z ibi no.sic ergo cū hec.l loquaē i angarijs†z sic i munerib⁹ psonali bus dz intelligi q astrict⁹ curie alteri⁹ rōne originis vel domicilij ad aliā vocabaē q esse nō dz ff.de col.illy.l.i.§ vlt imo si se trāsferat ad locū aliū redacit ad primū vt.3.de decu.l.oēs omnino.z.l.q̄uis q̄ illa rōne est.qz curialis nō dz eximi a loco vbi astrict⁹ esset vt semp parat⁹ sit vt.3.de decu.l curiales vltra.z fm pdictā positionē erit in ista curia si aūt sit in ista curationis tūc pone casum q electus ad p sonalia mu in vno loco nō dz interim eligi ad alium locum vt hic.j. de susce.l.neminem.z.3.de decu.l.duumuirum.z.l.alexandrianus. pōt etiam intelligi ista.l.q si aliquis habet officium suum non dz eligi z vocari ad aliud officium z in eodē loco q hic.vt.j.de le.l. vniuersis.

Maiorib⁹. Dicit†q si aliqs fuit potestas hoñ.turpe est vt postea efficiaē ptās i mole vel alteri⁹ minoris ciuitatis.non ergo cogiē suscipere nisi velit qz de maiori nō dz qs vocari ad min⁹ offiñ h o z sic gradatim ascēdēdūz est vt.3.ti.pri.l.notaē rōne tñ pub.necessitatis qnq de maiore ad mi nus vocaē vt.3.de mu.z ho.l.honor.§.vlt intelligit ergo.hec.l.q si aliquis habuit officiū maximū vel magnū in alio loco qz officialis vel magistrat⁹ q eligunē ex minorib⁹ vt.3 de decu.l nominationum. z.l.ad subeū ia vocanē. nō dz vocari ad alteri⁹ officium vt puta de curionat⁹ q intelligo nec ēt apparet nec necessitas hec exposcat vt dixi z simili mōno de decu.l.si quis tam inueni.z.j.l.proxima.

Summarium.

1 ¶Munere personali functus non cogitur illud iterum suscipere vbi adsunt alij idonei in ciuitate.

2 Comes dici meretur qui omnibus officijs z dignita tibus publicis functus est.

Cum te omnibus. Dicit qd si aliquis fuit assumptus ad officia omnia in aliqua ciuitate vel loco non debet ad ea dem officia euocari si aliorum ciuium idoneorum co pia habeaē qui nondum vocati fuerint ad officia. illi
1 enim vocandi erunt.h.o.†z sic no.q ad officium ciui le quod quis habuit euocari non debet vt hic.3.de de cu.l.si quis tam inueni.3.de muneri.z hono.non con ti.l.vltima quod ita extendo quod si aliquis assum ptus fuit ad officium aliquod in aliquo loco z exple uit illud officium non debet euocari perpetuo si alius reperiatur ad muneris officium vt.3.eo.l. maioribus q ideo est ne assumptione maioris officij perdat no men maioris q habuit fm q dz de vxor.3.de incol.l. vlt.z.ff.de senatori.l.femine.Item nec ad idem officiū debet euocari nec etiam ad aliud par.vt hic vel mai⁹. si aliquis sit idoneus q intelligo non perpetuo:sed j. tempus vacationum que sunt.3.de mu.z ho.non con ti.l.ij.z hoc potest colligi manifeste.3.de mu.z ho nō conti.l.ij.ibi quam qui ad easdem vel alios zc.nam tē pore interualli potest vocari ad ea munera vel ad alia vel ad eosdez honores vel ad alios vt patet.3.de mu. z hono.non conti.l.ij sed q intelligi dz.3.de mu.z ho. non conti.l. vltima.in fi.vt hic vbi quis nō per omnia officia seruiuit. sed quedam.nam si omnia habuit of ficia loci.z diu bene permansit in officijs ad alia offi cia non debet perpetuo vocari z dum alius idoneus
2 reperitur vt hic q idem est.†qz per hoc q omnia ha buit officia factus est comes vt.3.de de decu.l. alexan drinus j.de his qui spon.mu.susce.l.iij z sic in superio ri ordine constitutus est qz non debet ab officia habi ta amodo vocari qz sunt munera.z sic vituperaretur. vt.3.e.l. maioribus z predicta vera quidem sunt. vbi alius est idoneus qui nondum fuit vocatus qz ille de bet vocari tempore internalli vel etiam post vbi quis perpetuo habet excusationem propter officium q ha buit alias si non sit idone⁹ alias ratione necessitatis z pu z.j.tempus interualli z maior ad min⁹ vel equa le officium deuocatur vt.ff de mu.z ho.l.vt gradatiz. §.quoti.z.l.honori.§.vlt.z hic vt dixi in locis vbi ali quis habuit officia z vnde habuit originem vel vbi hz domicilium.ad alia enim loca nullo modo debet euocari vt.ff.de incol.l.j.z ibi dixi.

Summarium.

1 ¶Colecta ab omnibus prestanda est:que deductis sumptibus debetur.
2 Decima an debeatur deductis sumptibus.
3 Iudex habere debet equitatem z sua scriptum.
4 Exactores non dñt plus q̄ parsit exigere: nec min⁹.
5 Munera nō oībus indistincte imponēda sunt sz in eis indicendis plura considerantur de quibus ibidez tra ditur,z sequentibus latissime vsq ad legis finem.
6 Mulieri non indicuntur munera personalia.

Vltra modū. Pone sic: quidā rustic⁹ accessit ad imperatorē z ɔquest⁹ fuit ei sup eo q col lectarū exactor alleuiat aliquos vicinos in collectarum prestatione z ipsum z alios quosdā vici nos aggrauat vltra modū sup quo impa.ei rn̄det di cens ei vade ad presidē puincie cuius est notio in hac parte vt.ff.de mu.z ho.l.iij.preses.q puidebit sup hoc nec patieē te vltra modū grauari alijs alleuiatis. sed ita faciet vt exactor in exigendis collectis ɔsiderato rigore stricti iuris.z equitatis cēsure ordinē z equita tem custodiet iter oēs exigēdo ab oib⁹ p mō posses sionū z iuxta formā sumpt⁹ facti qz videbit fatz suis sumptib⁹ rei p qua collectā exigit vl recipit vltra mo
1 dū vtrū pcipiat vel nō h o.†z sic no.q ab oībus pstā tur collecte,qz munera sunt pfimo.q dic. vt.3.ti.j.l.j. z dicit in summa dñi archiepis.in decre.ti.de immu. ec.§.a quib⁹.Item no.q deductis sumptib⁹ collecta est imponēda nā sunt qdā possessiōes steriles.etiam z si maximos sumpt⁹ exigāt parꝝ residui ɔferāt. z sunt alie pos.fertiles q modicū sumptū hñt z maximū lu crū hāꝝ possessionū deducto sūptu i residuū sit colle
2 cta sz residui extimationē vt h†q facit p agricolꝫ ad

decimā sumptuū minime teneant. sȝ tñ in casu illo ꝯ puto ꝙ totū fortuna ⁊ donū dei est sine q̄ nihil est ⁊ p quē oīa agit deo q dat oīa oius decima dȝ reddi. sȝ nō sic ī alijs collect; pncipū ⁊ ciuitatū q̄ a statuūt; iuregē.
3 ⁊ ciuil; veniūt nec donū hñt. ¶ † Itē no. ꝙ iudex dȝ
a duo hr̄e. ⁊ equitatē ꝙ pt; p hoc ꝙ dicit cēture. ¶ Itē ius scriptū ꝙ pt; in eo ꝙ dicit iur. ⁊ sic iudex iustus ⁊ equ⁹ dȝ esse nec vnū sine altero dȝ esse. sȝ simul debent regere se. vt nimia equitas iur; rigore mediet ⁊ rigor equitatē ſm ꝙ dī ⁊ no. ꝟ. de le. ȷ. de iudi. l. placuit ita iudices in mettēdū firmū iudicē de q̄ cāt in eccl'a antiphona. Iust⁹ dn̄s iustitias dilexit ⁊ equitatē vidit vult⁹ eī⁹. ⁊ alibi misericors ⁊ miserator ⁊ iustus dn̄s
4 escā dedit ⁊c. † Itē no. ꝙ exactor nō dȝ pl⁹ exigere q̄ iustū sit vt hic anas punit. vt. ꝟ. de exa l. qcqd ⁊. ꝟ. ō decu. l. quib⁹. ⁊ sic nō min⁹ dȝ exigere. vt. ꝟ. de annonis l. iudices. ꝟ. de cano. lar. ti. l. ꝑcipim⁹ sic ergo in indicēdis muneribus patrie dȝ ꝯsiderari rex fortuna. i. q̄ mobilia ⁊ q̄tū habeāt. vt. ꝟ. ti. ȷ. l. ȷ. Itē possessiōes immobiles pductis sumptib⁹ vt hic ¶ Itē dȝ ꝯsiderari glibet ſm ꝙ pl⁹ vel min⁹ hȝ. vt. ꝟ ti. ȷ. l. ȷ. vbi dicit p ordinē. vt hic. ⁊. ꝟ. de edifi. priua. l. oēs prinicias. ꝟ. de immu. ne. ꝯce. l. ij. ꝟ. de apochis. pu. l. ȷ. ꝟ. de annonis actores, ꝟ. ti. pri. l. vlt. ¶ Itē dȝ ꝯsiderari si sit ciuis vel ex⁹ incola vel habēs sibi possessiones quib⁹ indicunt. vt. ꝟ. ti. ȷ. l. ȷ. no. nō aūt alienigenis inducunt. vt. ꝟ. de annon; l. nemo possessor. ⁊ hec ppriis
5 † sunt indicēdis muneribus pꝛimonialib⁹. ī muneribus aūt ꝑsonalib⁹ indicēd; hoc spālit' requirit primo vt ꝯsideret origo. nā rōne originis vel pr̄ne qs vocat ad ꝑsonalia mu. vt. ꝟ. ō incol. l. priuilegio ⁊. l. ciues. ⁊. ꝟ. de decu. l. priuilegio ⁊ l. exemplo ⁊. l. iij. si ijs. ⁊ l. neminē. ꝟ. q̄n ⁊ quib⁹ quarta l. vlt. ꝟ. ad muni. l. originē ⁊ l. ȷ. ⁊. l. filios ⁊ ibi dixi. secūdo vt ꝯsideret domiciliū ⁊ incolat⁹ cui⁹ rōne qs subit munera ꝑsonalia. vt. ꝟ ad mu. l. ȷ. ⁊. l. filios. ⁊. l. vlt. ⁊. ꝟ. ō incol. l. si in patria. ⁊. l. priuilegio. ⁊. l. ciues. ⁊. l. vl. ī alias enī nisi sit loci origine vel incolat⁹ nō subit loci mu. vt. ꝟ. de incol. l. ȷ. ⁊. ij. ⁊. iij. ⁊. ꝟ. e. l. ȷ. Tertio ꝯsiderat ordo vt primo pr̄ q̄ fili⁹ si sit habilis. primogenit⁹ frater q̄ alr⁹ si sit habilis. vt. ꝟ. de decu. l. ⁊ ia succes ⁊. l. neminem ꝟ. ti. ȷ. l. ȷ ⁊ ibi dixi Itē ordo ꝯsiderat vel nūc primum vt. ꝟ. de decu. l. obseruare nō ſm. nō mag vt ꝟ. de decu. l. nominatio ⁊. l. ad subeūda ⁊. l. alexandrin⁹ vt hic in si. minuit nam ordo dȝ esse vt de minorib⁹ ad maiora nō ecōtra vocent. vt. ꝟ. e. l. maiorib⁹. ⁊. ff ō mu. ⁊ ho. l. vt gradatim Quarto ꝯsiderat origo natalium sit ingenu⁹ qs vocat nō libert⁹ nō seru⁹. vt. ꝟ. si seru⁹ aut libert⁹ ad decu. aspirauerit. l. ȷ ⁊ ij ff de reg. iu. l. ꝙ attinet. ⁊. l. vt qō iō est ne honores ingenuor; in ludibrio differat ꝟ. ad. l. iul. viscellā. l. ȷ Quinto ꝯsiderant facultates vt sit diues ⁊ q pōt sustinere eligat ⁊ vocetur nō paup vt. ꝟ. ti. pri. l. ȷ. ⁊. ꝟ de decu. l. ad subeūda. Sexto ꝯsiderat ꝑsona cui indicit sit masculus vel mu
6 lier † nam mulieri non indicunt personalia munera. vt. ꝟ de decu. l. nullus solus. ff. de edēdo. l. vlt ff. de reg. iur. femine. nisi in casibus. ȷ. de his qui numero liberorum. l. de personalibus. ȷ. de mulieribus in quo. lo. mu. serui cōgru. l. vnica. sed pꝛimonialia mu. subeūt. ꝟ. ti. ȷ. l. pꝛimonio ꝝ. Item consideratur persona si talias habilis ad on⁹ vel ad dignitatē vel nō qi insanus vel minor inhabilis est non dȝ vocari nisi in subsidiū ⁊ aliorum defectum vt. ꝟ de ho. ⁊ mu. nō conti. l. ȷ. sȝ habilis potior dȝ vocari. vt. ꝟ. ō decu. l. ad subeūda ff de decu. l. honores ff de mu. ⁊ ho. l. honor. ſ. de honorib⁹. ff. de albo scri. l. ȷ Septimo ꝯsiderat dignitas vtrum sit in tali dignitate. vt vocari nō debeat ad munera. vt. ȷ. de pfesso ⁊ me l. vlt. ȷ. de magistris scri. l. ȷ lib xij ȷ. de silentiarijs. l. vlt. lib xij. ⁊. l. ij ⁊. ȷ. de ꝑpositis. l. ȷ ȷ. de primis sacrorum scri. l. iiij. lib xij ꝟ l proxi. ꝟ. de decur. l. neq; ⁊. l. doctrij ⁊. l. pe. ⁊ vlt. ȷ de leg. l. vnica vtrū sit in maiori. vt nō vocet ad min⁹ ȷ. e. l. iij vtrum sit ȷ. tēpus vacatiōis. vt interim nō vocet, ꝟ. de ho. ⁊ mu nō ꝯti. l. ȷ. ⁊ l. ij ꝟ de decu Si qs tam inueni. ȷ. de le. l. trāsmarina Octauo ꝯsiderat necessitas vt si alr⁹ sit idoneus eligat: vt. ȷ depo. ad mu. l. ȷ. alias rōne necessitat; min⁹ idone⁹. ⁊ q alias nō esset vocād⁹, vocet. vt. ff de mu ⁊ ho l. vt gradatī; ſ quot. ⁊ l. honor ſ vlt. ¶ Nono ꝯsiderant facultates vt q vocat sit sufficiēs: ⁊ par honori iniūcto alias excusat vt insti. de excu tu ſ si qs sn patem. ¶ Et decimo inspicit tēp⁹ sit maior ho. an

a ¶ Habere, adde Iaso. ma. ſ. l. certi iuris. ꝟ. de iud. nu. x. ⁊ sequē. ꝙ iudex duplicē ꝯsciētiā hr̄e dȝ ⁊ q̄ ī dubio sequi ō beat ⁊ vide eū in l. rem nō nouas. e. ti. nu. ȷ. vbi ponit ꝙ duos sales habere dȝ vnū sapiētie ne sit insipid⁹: ⁊ aliū recte cōsciētie ne sit diabolicus,

nō vel hoc. infirmitas paupertas morb⁹ numer⁹ liberoꝝ ⁊ alia q̄ prestant vacationē q̄nq; ppetuā q̄nq; tpalem: vt. ꝟ. de decu. l. si vltra. ⁊. l. a munerib⁹. ȷ. q morbo. l. pfessione. ȷ. qui etate. l. de his qui numero liberorum. de hoc dixi. ꝟ. ti. pri. l. ȷ. ⁊ p totum. ff. de excu. tu. ff. de vaca. mu. ⁊ insti. de excu. tuto illud nūc ppriū ⁊ cōe muneꝝ ꝑsonaliū ⁊ pꝛimonialium an inspiciat ꝑsona q̄ munus imponit in ꝑsonalibus patet vt. ꝟ. l. pri. de iure fisci semp cauēdum. ꝟ de decu. l. ij. ⁊. l. nominationē nam ibi no ꝙ decurio dȝ esse qui eligit alium ad superiora officia ab alio ergo facta electio non valet ad idem. ꝟ. de decu. l. quicunq;. ⁊. l. si quis idoneos in pꝛimonialibus pt;. ꝟ. de superindicto. l. vnica in muneribus autem istis predicta omnia tum rōne ꝑsone tm̄ ⁊ tn̄ rōne reꝝ ꝯsiderant. illud tn̄ nō omitto ꝙ in personalibus muneribus ⁊ honoribus ꝯsideratur vndecimum. s. morū honestas ⁊ vita laudabilis. hi enī eligēdi sunt ad dignitates: vt ꝟ. cano. lar. ti. l. ꝑsentium. nō aūt infames: vt. ꝟ. de decu. l. infamia. sed ad munera a quib⁹ honor nō est etiam infamis vocat in sui pīudiciū: vt. ꝟ de decu. l. nec infames. ȷ. de his q non imple sti. l. ȷ. ȷ de infamib⁹. l. ȷ ¶ Duodecimum autem cōsideratur ne sit magister aliquarum mechanicharꝝ artiū q̄ nominant. ȷ. de excu. artifi. p totum ¶ Tertiumdecimuȝ aūt ꝯsiderat ne qs pp inimicitias vocetur aut eligatur: vt ȷ si propter inimicitias. l. vnica. ¶ Quartumdecimum etiam consideratur ne sit nauicularius. ff. de iure immu. l. semp. ſ. negociatores ȷ. de naui. l. ȷ ⁊ est tn̄ personale munus a quo null⁹ excusatur nisi pp infirmitatem. vt. ȷ. de leg. l. quotiē.

¶ De his qui spōte munera pub. susceperunt. Rubr.

Veterani. De cogēdis his dudū muneribus pu. indicunt: vt. ꝟ. dictū est sequit videre de his q spōte suscipiūt. ⁊ iō pōit rescriptū de his ⁊c. casu; āt sic pone: qdā veteran⁹ i. antiqu⁹ miles habebat immunitatem non subeundi aliqua officia ex concessione principis tandem suscepit sponte officium decurionat⁹. nūc vult se excusare ab officijs que decurionibus committuntur allegādo immunitatem sibi primo ꝯcessam dī ꝙ nō pōt se excusare nisi tali forma ⁊ pretio suscepit decurionatus officium: vt eidem concessa immunitas seruaretur. h. d. concordat. ꝟ. de decu. l. decurionatus ⁊. l. priuilegio. ⁊ hoc in decurionatu secus in alio honore. vt. ȷ. l. pri. Itē; concordat huic. l. ff. de excu. tu. l. spadonem qui patri. Odofre.

Vel publici. Quidā q poterat se excusare a nō suscipiēdis munerib⁹: vt. ꝟ. l. pri. voluntarie suscepit aliqd officiū; puta qi pꝛūdere volunt commoditati pprie ciuitatis vel q: cupidus erat habere officium vt gloriam haberet exinde vocat⁹ ad aliud officium: nunc allegat immunitatem q̄ habuerat primit⁹ queritur vtrum possit ⁊ dī ꝙ sic. nisi susceperit officiuȝ decurionatus qi tunc non pōt se excusare q: susciperet oficia que decurionibus committuntur h. d. ⁊ dic. vt. l. pri susceptum tamen honorem debet explere. sed non ei preiudicabat sibi in alio suscipiendo. vt hic. ⁊. ꝟ de incol. l. ȷ. ⁊ ibi dixi.

Vel cōditione. Quidā q nō tenebat suscipere officium suscepit ppria voluntate querit post vtrū preiudicet filijs ipsi⁹ vt filij non possint se vlteri⁹ excusare ⁊ dī ꝙ pp hoc preiudiciū filijs nō affertur imo nec ipse vocabatur ad alia officia ⁊ contra proprias volūtatem nec ppterea bona ipsius sunt curie obligata sȝ si habuit tale officium ex quo pecuniam recepit eius tenetur reddere rōnem vt q: supererit restituatur nec vlteri⁹ molestiam patiat Vltimo dicit ꝙ si aliquis qui munera suscipere nō tenebat sponte suscepit ol a eius ciuitatis si pater qui oēs hȝ curam liberoꝝ erit pater patrie ⁊ ⁊ in ppetuum nominandus. h. d habet ; tunc alia ratione vacationē perpetuam vt. ꝟ. ti. l. cum de omnibus Odof.

Eos qui. Dicit ꝙ si aliqs habēs immunitatē nō suscipiēdi officia ⁊ spōte suscepit. nā ꝑiudicat hoc filijs suis quos ante susceptū officiū habuerat ⁊ nec filijs quos postea habebit vt ppterea officia de necessitate suscipere teneat. imo nec ipse nec filij sui ad alia officia nec ad ea que susceperat postq̄ illa expleuit vocabunt coacti: vt. ꝟ. l. pri. ⁊. l. ij. tandem dicit ꝙ si iste talis qui sponte suscepit officiuȝ decessit successores ipsius quicunq; fuerint super quarta parte honoꝝ ipsius nullā molestiā patient. sȝ si ipse defuncto successit alicui curiali de cuius bonis q̄tum habere debeat curia. vel erat debitor curie aliunde successores eius satisfacere tenent in omnibus satis defunct⁹ etiā tenebatur Quarto dicit ꝙ si aliqs habeat filios naturales ⁊ dedit curie. vt efficerent legitimi vez ꝙ possent eis succedere ex testamēto vel ab intestato. ⁊ nō solum ipsi naturales qui dati fuerunt taliter curie sed etiam descēdentes ab eis officia curie suscipere tenebuntur. ⁊ si iste naturalis filius q curialis effectus decedat nō sobole relicta quarta pars ipsius curie deputatur. h. d. ꝙ dicitur hic de quarta intellige ſm ꝙ no. ꝟ. q̄n ⁊ a quibus quarta pars ex bonis decu l. ij ꝟ. de impo non. lucra. descri l. vnica Item ꝙ dī hic filios ante susceptum officiū natos vel ēt postea nō teneri ad officia veꝝ est in alijs dignitatibus vel offi

vel officijs pter decurionatū. nā in decurionatu cum teneat. ā. e. l. j. ꝛ filij ꝛ. ā. de decur priuilegio. ꝛ. l. exēplo. ꝛ. l. in filijs. ā. de immu. l. filios.

¶ De his qui a prin. vacationem acceperunt. Rubr.

Summarium.

1 ¶ Priuilegium principis preiudicans ad tempus indistincte valet: secus si perpetuum afferat preiudicium.

2 Clausula non obstante, aliqua vtrum operatur vt valeat rescriptū principis contra ius etiam sine iusta causa.

Nullus. Dicit ꝙ nullꝰ curialis pōt impetrare vt excuset ad tempꝰ ab officijs suscipiēdis nisi ex certa cā impetrauerit hec ab imperatoria maiestate h. d. si ergo impetret hec a iudice vel a ciuitate sua nō vꝫ.

1 vt. ā. ō decu. l. a muneribꝰ. l. vacuatis. ꝛ. l. decuri. † sꝫ a principe impetratū rescriptū ad tempꝰ ex cā valet vt hic. ꝛ. ā. de decu. l. nemo iudex impetratū ꝑpetuo ꝛ sine cā etiam a pncipe nō valet nisi diceretur. l. nō obstāte cū l. dicat hoc priuilegiū nō valere. vt. ā. de anno nis. l. in fraudem. ā. de decu. l. in filijs. ꝛ. l. quicūꝗ. ꝛ. l. de decu. fortuna. ꝛ. l. omnes q curiali. ꝛ. l. exemplo. sꝫ cum cā impetratū rescriptū valet etiā si ꝑpetuam vaca. ꝯcedat. vt. ā. ti ꝑxi. l. i. ꝛ. ā. de col donatoꝝ. l. vnica. ā. de decu. l. neminē. iō aūt dixi rescriptū ad tempꝰ ad principē valere. ꝛ sic cāꝫ nō hꝫ. qꝛ q̄ tpalia sunt omnino nō pereūt ꝛ sic dānū modicū afferūt. ꝛ hoc est ꝙ ꝯsueuit princeps de facili indulgere. vt. ā. de pre. impe. offe. l. j. ff. de iudi. si debitori sꝫ q̄ ad ꝑpetuitatē ptinet in dānum reipu. ꝯsueuit princeps indulgere nec valēt talia priuilegia sine cā ꝯcessa. vt. ā. de ꝑci. impa offe. l. referi. ꝛ. l. vniuersa ꝯtrus ꝛ. l nec dā-

2 nosa † sꝫ si princeps ꝯcedat priuilegiū sine cā si dicat. l. non obstāte vꝫ iō qꝛ cum princeps legibꝰ sit solutꝰ. vt. ff. de leg. ꝛ se. con l. princeps ꝛ insti. quibꝰ modis te. infir §. vlt. ā. de leg. l. digna vox nō potuit se legibꝰ ligare cū par in parē nō habeat īperiū. ff ad tre. l. a q̄. §. tēpestiuū ꝛ q̄re nō potuit sibi. l. imponere a q̄ recedere nō liceret. ff ō le. iij. l si quis l ꝑn. nec est q̄rēdū ex tūc de viribꝰ rescripti huiꝰ. vt. ā ō ꝑci. l pe. offe. l vniuersis ꝛ ꝯtinua rescriptū. qꝛ. ā. dictū est de mune. sꝫ qꝛ qñ munerū a principe ꝯcedit vacatio qd iurꝫ ponit. ꝛ iō pōit rubr. ō his ꝛc.

¶ De vacatione publici muneris. Rubrica.

Muneris. Supra ti ꝑxi. dictū est a quo vacatio ꝯcedat. qꝛ a principe nūc ponit de effectu vacatiōis ꝯcesse. ꝛ iō ponit rescripta. de va a ꝛ. l. circa. ꝛ dic casum qdā impetrauit a dño imperatore vt nō teneret suscipere ordi mu pone personalia vocatꝰ fuit ad extraordinaria de quibꝰ di. ī. de excu. tu. l. maximaꝝ appellauit q̄rit an talis ap sit admittēda. ꝛ di ꝙ sic. ꝛ interposita a p̄side desēdent. h. d. Et sic no. q hꝫ vacātiā ordinarioꝝ muneꝝ hꝫ vacātiā ordinarioꝝ. qꝛ cui ꝯcedit ꝙ maiꝰ ꝛ ꝙ minꝰ. sꝫ q hꝫ vacationem ordinarioꝝ ꝑsonalium nō propter hoc patrimonialiā habet. vt. ā. de mune. l. patrimoniorum. l. qui immunitate. ꝛ ibi dixi.

¶ De decretis decurio. super immunitate cōcedenda. Rubrica.

Exceptis. Dictū est. ā. de decurionibus. sꝫ qꝛ qñꝗ decuriones immunitatē ꝯcedunt. ꝛ decreta faciūt. de eoꝝ decretis ponit rubricā. Casum aūt sic ponas. ordo decurionū ꝯcessit alicui immunitatem vt nō teneat subire mu an valeat hec concessio. ꝛ hoc decretū dicit ꝙ nō nisi in certis ꝑsonis cōcesserit. puta magistris liberaliū artiū q vacationeꝫ habēt ꝛ medici. vt. ī. de ꝑfes ꝛ me. l. ofone. ꝛ. l. medicos. Itē nec pōt ordo decurionibꝰ remittere vel donare debitū curie qꝛ hoc sacris ꝯstitutionibꝰ reprobatur. hec dicit eū. l. seq. Cōcor. ad. l j. huiꝰ ti. ā. de decu. l. a muneribꝰ. ꝛ. l iudex. ꝛ. l. euacuatis. ad qō no. ā. de his q a ꝑn. l. vnica. Ad secūdā. l. e. cōcor. qꝛ si decurio vel exactor remittat vel negligēter petat punit. vt. ā. de superexac. l quicquid. ā. de annonis. l. indiceo. ā de prebē. sale. l. j. Predia autem sua donare potest. qō dic. vt. ā. de predijs. cur. l. vl.

¶ De excusationibus munerum. Rubrica.

Verum etiam. Aliquis fuit procurator patrimonij dñi imperatoris q̄rit vtrū excuset a quibuslibet muneribꝰ dicēdum ꝙ nō excusat quin ea teneat suscipere. sꝫ olim ꝓcurauerit in ꝑstatiōe patrimonij dūmō nūc nō ꝓcuret. h. d. Et sic pdit offm hoc offm pdit priui. vt. ī ō ꝑfes. ꝛ medi l. l. Sꝫ nō sic i certis officijs vbi priuilegiū retinet. ꝛ si offm deponit. vt ā de his qui spōte mu. l. ij ꝛ. ī. e. l. eos ā. qñ ꝛ quibꝰ debet quarta pe l. vlt § pe. ꝛ ꝯtinua rubricā. qꝛ munera inducunt. vt. ā. quemad. ciuilia mu. l. j. ꝛ. l. vlt. ꝛ quidā sunt qbꝰ medici nō possunt ꝓpter priuilegiuꝫ suum qꝛ excusatio. habent ponit in genere rubricam de excusa. ꝛ post subijciet speciales rubricas.

In dictis. Alias incipit p sacraꝝ. ꝛ est localis. l. ista. ꝛ dicit hic. impa mādauit vt sapiētes ciuitatis antiochene corā sua ꝑsentia ꝯparerēt q ipa. dixit in eoꝝ sapientum presentiam nos dedimus certis officijs priuilegium immunitatis. vcꝫ vt qui funguntur officio presidis ꝛ cuiuslibet ꝑsonalibus muneribus sunt exempti. ꝛ dic. vt. ā. de mu. pa. l j. no. ꝛ. ā. quemad. ciuilia munera. contra. l. vlt. dixi.

Tutele. Dicit ꝙ q̄uis sit aliquis tutor alicuius pupilli vel pluriuꝫ pupilloꝝ nō ꝓpterea dꝫ a ciuilibꝰ muneribꝰ excusari h. d. Hoc intelligo in patrimoniis muneribꝰ ꝛ ꝑsonalibꝰ. ꝛ cum istis q sunt vtilitate ꝛ auto. nā si priuata sunt vtilitate vt tutela vl cu. sꝫ aūt sunt publica. vt. ff ō excu. tu. l. athlete. §. tutela si hꝫ tutelā vel curā pluriū pupilloꝝ vt talis cui satis hꝫ superesse excusat ab alia tutela vel cura. vt ff de excu. tu. l. j. § pe. ꝛ. l. terti onera. ꝛ. l. diximus. ꝛ. l. si qs inter. ꝛ. l si is q. § pe. sicut nec excusatio publicoꝝ numeꝝ gnalis prestat immunitatem tu. vt ff de excu. tu. l. spadonē § q accepit. sicut nec prestat immunitatē. Sꝫ licet tria onera tu. nō prestāt immunitatem. ceteroꝝ publicoꝝ numerum vt hic. tamen a quarta tutela prestant vacationem. vt dictum est. Odofredus.

Priale. Quoddam offm est in domo impatoris. nāꝫ quidam sunt deputati ad afferēdū aꝗ in domo impatoris l aula q idriales vocant. Predicti tales rōne officij predicti non possunt se excusare quin ciuilia munera teneantur subire. h. d.

Procuratores. Fui absens cā reipublice dimisi ꝓcuratorem in rebus meis queritur an procurator rōne huiꝰ officij habeat immunitatem ciuilium munerum. dr ꝙ nō h. d. Rō est qꝛ si nō excusant a muneribus ciuilibꝰ rōne tutele vel cure q̄ habēt ꝙ est necessariū offm: vt. ā. de neg ge. l. tutor. vt ptꝫ ā. e. l. tutele. multo fortiꝰ non excusant ratione procurationis que est voluntarium officium ab initio insti. mandati. §. mandatum. Item alia ratione si non excusatur ratione tutele ꝙ est publicum autoritate vt insti. de excu. tu. in ꝑn. multo fortiꝰ non debet excusari ratione procurationis que priuata est cum publica vtilitas priuate sit preferenda vt. ī. de priui. vtilitas li. xij. sed ipse excusat interim in personalibus. insti. de excu. tuto. §. Item qui rei. ꝛ notatur. ff de excu. tu. l. idem vltra. §. sunt ꝛ alij.

Venatoribus. Dicitur ꝙ veneratores q̄uis exerceant possessionem venatoriam non tamen propterea possunt se a ciuilibus muneribus excusare. h. d. Ratio qꝛ priuatum est commodum qō non debet pu. impedire. vt. ā. l. priori. dixi.

Negociatores. Illi qui faciūt purpuras imperiales sutores imperialiuꝫ vestimentorum ꝛ linteaminuꝫ ꝛ q in talibus sunt imperialis domus seruitijs deputati omnes ab omnibus muneribus excusantur h. d. intellige. vt. ā. de mu pa. l. j. no.

Nulli. Dicit impa. quicunꝗ erit iudex ꝓuincialis vel ordinariꝰ vel delegatꝰ nō possit imponere extraordinarias collectas nisi priuatus lras recipiat nostre maiestatis. vt. ā. de indi. vt. l. nihil. Scdō dicit volumus ꝙ prefectꝰ vrbis si necessitas negotioꝝ nostrorum subiecerit possit imponere collectas ꝛ postea hoc nobis significet vt ipsuꝫ nostris literis roboremꝰ. Tertio dicit ꝙ si aliquis exactor fuerit ausus vltra petere q̄ collecta fuerit imposita pena quadrupli puniatur. h. d. est ꝛ alia pena contra exactores mune. vt. ā. de anno. l. omnes iudices ꝛ contra iudices. vt. ā. de ca. lar. tu. l. ij. ꝛ. ā. de decu. l. quilibet.

Illud. Si aliquis est electus ad aliqō officiuꝫ ꝑsonale de quo dixi. ā. de mu. pa l j. nullo mō audeat promittere pretium qñ iniunctum sibi offm suscipere teneat pōt tū appellare cū recusat ꝛ iuste. vt. ā. ō decu. obseruare ꝛ sic nō dꝫ dare pretium vt habeat vel confirmetur. vt. ā. de decur. l. si quis spontaneus. nos dabimus in emphiteosim predia nostra volumus ꝙ exactor quicunꝗ sit siue aurarius qui auream monetā colligit siue eris. vt. ā. de col. l. vni. siue sint ducennarii siue opinatores. vt. ā. de exac. tri. l. ducennarij. ꝛ. l. missi opinatores siue quilibet alius sic alio nomine vocantur qui exactor sit non possit exigere extraor. collectas ab illis quibus illa predia concessimus ratione prediorum qꝛ satis est quod soluant canonem impositum eis ad superinductum etiam non tenebuntur ex iussione nostra vt. ā de superinducto. l. j. qꝛ nō debent esse equales possessiones qꝛ a nobis habuerunt cum alijs pos. h. d. ꝛ sic nihil exegi nisi ꝙ debetur. vt. ā. de anno. id ab vna ꝛ qui exigit punit. vt. ā. e. l. placet. no. concor ꝛ huic. l. j. e. euidenter.

Hos q. Dicit ipa. offales mei q ꝑpositi sūt epīs faciēdis libellis ordi. Itē signatores rūsorum infoꝝ volumus vt ab omnibꝰ ciuilibꝰ mu habeant immunes ꝛ si isti ꝓmoueāt ad maiora tū volumꝰ ꝙ sp retineāt

priuilegia eis concessa immunitatis dum in predicta fuerunt dignitate. h.d. et sic etiã deposito officio retinet nihilominus priuilegiũ sic.s. qui et a quib⁹ quarta pars.l.vlt penul.et dixi.s.e.l.j.et.j.l. prox. Odofre.

MAtrimarũ. Lex ista concedit priuilegia imunitatis certis psonis munerũ ciuiliũ dicẽs q̃ illustres et comites cõsistorij imperialis tabularij etiã excubicalarij et notarij ab omnib⁹ sordidis munerib⁹ sint exẽpti ceteri vero nobiles et milites q sunt i curia imperatoris prefato priuilegio nõ gaudeãt nisi sup hoc fuerit concessum ab imperatoria maiestate nec sit necesse pbare i singulis collationib⁹ hoc bñficiũ sz toti dignitati vel corpori. ¶ Tertio dicit q doctores grãmatice et rhetorice sicut antiquitus nõ tenebant suscipere munera sordida sic et h' munus his tpib⁹ habeãt ¶ Quarto numerat in.l.ista q̃dam sordida mu.q̃ sunt hec panẽ facere calcẽ coquere arenã fodere ligna deferre et tabulas p domib⁹ impalib⁹ carbones ad coquinã impalẽ ferre et pistrinã facere et buratellũ qđ fit de stamine subtili q farina subtilis decernit.i.albissima farina. ¶ Quinto dicit q pdicti viri nolati i pn. hu.l.ad pangaria.i.mu mixta ita nec p q̃dã mun⁹ est tenet nisi q pangarie correctum vocant vel nisi rõne et necessitate illicita mutant carbones ãt ad ferrũ fabricãdũ tenẽt pstare sicut ceteri ho l m. ¶ Sexto dicit q legatis et athletis i aliquẽ locũ i aliq̃ dignitate puta i ptãte vel i magistratũ vt d.s.d |col.l.ciues l pn.possessiões munite puilegijs nõ tenẽt ad sumptuũ pstationẽ. Sz hoc illis possessiõib⁹ cõcedit q̃ hñt hãc dignitatẽ pprio noie vt sunt possessiões rex priuatax augusti et auguste vt.e.l.vident vt sunt magistri scriniox possessiões officialiũ ppositox sacris epl'is faciẽdis et libellis ordinãdis vt de pr. sacro.scri.l.hac.l.et.s.e.l.eos ¶ Septimo dicit q nõ tm nominati excusant a sordidis munerib⁹ de quib⁹ dictum est sz et illi q pdictas dignitates habuerũt et si nũc nõ hñt sz milites nõ.j.e.l eã.s.e.l p.l si. Itẽ et illi q pdictas dignitates vel filios hñerũt et si nũc non hñt sz filios vt qi filij eox q pdictz dignitatib⁹ decorãt.vt ar.s.d den l.iij et l.doctrij et.l.neminẽ.et.l.exẽplo et.l.i filijs et.l in suc.l.priui.s d mun. l.filios.ã d imponẽda lucra descri l.j.h d.et ecõtra j.l.pri.vbi ad heredes nõ trãsit sz vt hic posteriorib⁹ fuerit concessum vel ciuitati vel loco vel etiam posteris.id est personis tantum vt ibi no.

SOrdidorũ. Dicit impa concessio facta sup remissione siue relaxatiõe munerũ volum⁹ q trãseat ad heredes eox quib⁹ ipsam immunitatem pdictox munex nũc concessim⁹.vt.s l.pri. et dixi.s. de mune.pa.l.is.s.e.l.priuate.nõ ds esse perpetua talis concessio quaz contemplatione dignitatis quibusdam personis concessimus et non possessionib⁹ eox. Cõcor.s.e.l.pri in si fo.vt ibi et dic plene vt in gl.

EUidenter. Dicit impa pcipim⁹ vt null⁹ iudex vel qlibet alius exigat vel imponat aliqua sordida mu.vel collectas extraordinarias predijs nris.q̃ iure locatiõis vel cõductiõis seu aliquo iure nobis sint obli.sz extraordinarias collectas possit iponere et exigere.et hoc quidẽ nõ solũ a nobis dicit impa.hoc sz et ab antiqs imperatorib⁹ est statutũ vt.s.e.l.priuate.et.l.si aliqs iudex cõ hãc nrãm iussionẽ fecerit in v lib.mulctabit.et officiales ipsi⁹ ad tm̃dẽ.h.d. Sz in quo est priuilegiũ hui⁹.l.cũ et id sit alijs possessorib⁹ vt nõ teneant ad extraordinarias impositas collectas sine lris pncipis.vt.s.ca.l.placet. et.s.de superindicto.l.j.et si qi i alijs pos.teneant quib⁹ imponit iussiõe pncipis.vt.d l placet et.s.e.l.maximax ij.rñ.at in casib⁹ hui⁹.l.nõ ipõnt et ex iussiõe pncipis.vt d.l.placet.no q id q est tale priuilegiũ contra.l.istã est.s.e.l priuata esset.et sic contra.l.datum non valet nisi diceret tali.l.non obstante.vt.s de his qui a prin.l.vnica dixi.

FAm. Lex ista determinat.l.supraposita maximax in qua dixit impa nos concessim⁹ in puilegiũ quibusdã psonis nume.j.d.l maximax q nõ teneant subire munera extraordi nec sordida nos ita volum⁹ vt etiam si aliam dignitatẽ dimiserint et ad superiorẽ intẽderint.tñ nihilominus vtant priuilegio immunitatis pdicte.h.d.Et sic no.et deposito officio priuilegiũ retineri.vt.s e.l.eos.et.l.maximax l si vt.s dixi.l j.j. de susce.l. humiliorib⁹.j.de fabricen.l.cos q̃ lib.xj.j.de di maior.j.de consulib⁹ l.pe j de prefec.preto l.ij.j.de silen.l.vlti. in si.lib xij.j.de proximis sacro scri.l.aij in si. Odof.

AB illustrib⁹. Dicit ipa illustres psone nec sordida mu neqꝫ extraordinaria suscipere tenentur.h.d. Concor.s.eo.maximarum in prin.

¶ De quibus muneribus vel prestationib⁹ nemini liceat se excusare. Rubrica.

COmparationẽ. Dicit imperator quod si contingat quod eamus ad partes volumus q cõutenenantur emere et deferre frumẽtuz et victualia necessaria ad exercitũ nostrũ. nec volum⁹ q occasione alicui⁹ priuilegij aliqs sit exẽptus a seruitio supradicto.naz ista seruitia sicut pr̃imonialia psono possessionum rex debẽt ab omnib⁹ prestari.tam diuitib⁹ q̃ pauperibus.h d.et sic hic est casus in quo immunitas munex concessa gñalr nõ pstat hui⁹ muneris excusationẽ.sic nec tutele vel cure.ff.d excu tu. l.spadonem § q accepit.et dixi.s.in.l.tutele.et s.de mu.pa.l.iij et continua rub.qi dixi.s.ti.pri.de excu.mu.sz quedam sunt munera a quib⁹ quis nõ excusatur.ponit rubricam de quibus etc inter istas leges sequentes.l.comparationem.et.l.si quas debent esse tot.l.

Summarium.

¶ Priuilegium immunitatis generale qñqꝫ non valet ad immu-
1 nitatem:vt in casibus ibi traditis:et.l.sequen.nu.2.
3 Ecclesia non excusat a munerib⁹ pr̃imonialibus fallit in casib⁹ ibi.

CUm ad felicissimã. Dicit impa. cõsuetuz est iã in multis temporib⁹ q qñ pficiscimur ad aliq̃ ciuitatem homines cõueniãt nobis obuiã cũ plaustris quib⁹ cõuenit deferri res nostras et militum nostrox et nũc tpis debẽt vias aptare vt salubrẽ possum⁹ pgere vñ pcipim⁹ q null⁹ siue nobilis siue eccl'a ab hmõi ser-
1 uitio ptextu alicui⁹ puilegij se excuset.h.d.† et est casus hic i quo priuilegium gñale immunitatis nõ cõcedit immunitatem sic alr⁹ est casus.s.l.pri.alius.j.l pri.alius s de mune pa.l.q immunitatem. alr⁹ est.ff de excu.tu.l.spadonem § qui accepit.et hic no.casuz in quo miles vel eccl'ia nõ excusat ab huiusmodi munere. Sic.s de sac san. eccle.l. neminem et.l.ad instructionem.et.l placet in si.et.l.iubem⁹ nullam naue m.et de ista materia no.s.de mu.pa.l j.j.de naui.nõ excu.l.j.et.ij et.j. de priui domus auguste.l.abs̃it. Odofre.

HAc prudentissimã. Dicit impa o prefecte si expediat qđ sublimitas tua faciat cõstrui vel edificari muros in aliq ciuitate.vel facias fortasse eius fructum vel res alias q̃ necessarie sunt tibi vel hominib⁹ tue iurisdictionis ab omnibus hominibus supradicta seruitia exigi facias.nec aliquis pretextu alicuius priuilegij se ab huiusmodi munere valeat excusare.qr volum⁹ q tali pretextu predicta valeãt retractari.h.d.Et sic no casum vbi null⁹ ex-
2 cusatur a munere.h d.Sic† et in alijs casibus est.vt.s.l.prox. dixi. et concor huic legi.s.de edisi.priua.l.ad portus et.l omnes prouinciarũ. nam pdicta munera cum sint pr̃imonialia non debent alicui pstare excusa vt s de mu.pa.l.neqꝫ.et etiam in.l.vlt.et.l ij.et.s. sine censu. vel
3 reli l.vlt.† Etiam ecclesie tenent subire munera patri.vt s de sac san. eccle.auc.sicut alienatio.et auc.item predium et auc.hic vsus presta. et s.de exac.tribu.l.vlt.ff.de mu.et ho.l.vlt §.pr̃imonior. Fallit in thessalonicẽ ecclesia.vt.s de anno.l.idem ab vna.s.de sa san.ecc.l.sacrosã. Itẽ fallit ma'ijs casib⁹ no.s.de mu.patrimo.l.j.Et sic hmõi exactio ab hominibus puincie non ab alienigenis nisi ratione possessionis. vt.s de annona.l.nemo possessionum.et.s.quemad.ciui.mu.l.j. Sed videtur ista.l.velle a prestatione vini.bladi et aliarum necessariarum rerum.neminem excusari.contra imo philosophi.rectores.grammatici.ab hoc munere excusandi videntur.vt.ff d excu.tu.l sz reprobari §.sunt aũt. Ad qđ dicunt qdam sit spãle in illis.et q est regulare.naz regula quinimo fallit qi omnis distinctio in iure nostro etc.ff de reg. iur.l.omnes.et p illis est.j.de profes.et me.l medicos.s.de decu.l.j sed hoc non placet.qi cũ predicta munera sint patrimo.vt dixi predicti a muneribus patrimonialibus non excusentur.vt.s.de mu.pa.l.professo.quare dic q ab hoc munere vini bladi excusantur quando exigitur sine necessitate q fit propter consuetudinem regionis.vt boñ si non necessitate exigente imponit hec collecta. vt hic.

¶ Qui etate se excusant. Rubrica.

CUm affirmetis. Ponẽ si casuz potestas florentinorum fecit vocari scholares florentinorum qui morantur i studio boñ.vt subirẽt personalia munera in ciuitate florentinorum vnde habent originem qđ iure communi potuit:vt.s.de mu.ad mu.l.j et.l.filios. et.l.origine.et.s.de incol.l.priuilegio et.l.ciues scholares predicti fuerunt ad imperatorem et dixerunt ei:dñe nos sumus minores.xx.an.studemus boñ ptãs florentie vocat nos ad munera psonalia florẽtie subeũda supplicamus vt sup hoc puideatis studio et nobis:dicit impera. qr asseueratis vos studere boñ.in legibus precipimus ne scholaris aliquis vsqꝫ ad.xxv an.etatis sue ad personalia munera debeat euocari h d Et sic est hic casus a quo quis excusatur a munera personali: alias nõ alr⁹ casus.s.de mu pa l j.et no.hec vtilitati publice pnderi. et maius scilicet studium preferri minori vt.j.de priuile.l. vtilitas. et dixi.s.titu.prox.l.procuratores. Item no.q professores habent vacationem personalium munerum iccirco docent leges et in ciuitate regia nõ alibi:vt hic.et.ff.l phe ff §.hoc aũt.de excu.tu.l.sz reprobari § vl.et.s.l pri.dixi sic studẽtes hñt vaca.vsqꝫ ad.xxv an.vt hoc si stu i ciuitate regia tñ vel i ost loco vt puta hm q i pfessorib⁹ dixi i loco regio nõ alibi qi nõ alibi studiũ di exer.et hec satis innuit h.l.q̃ d loco facit men

cit mētionē sꝫ q̄ eſt priuilegiū ꝓdictū ſtudētiū qđ ēt alij minoꝛ xxv. an nō vocāt ad pſonalia munera q̄ nō ſunt ſufficiētes vt iſti. ō excu. tu. §. minores inſti. de fiducia tute. l. j. §. vi. ꝟ. de leg. tu. l. vi. ad qđ dic ꝙ dicte. ll. loquunt̄ in tutelis & curis hic aūt loquit̄ de munerib⁹ pſonalib⁹ ad qđ ēt minores vocari poſſunt sꝫ hoc rōne ſtudij excuſant̄ ꝙ nō placet. dic ergo ꝙ hec etas nō ſtudiū excuſat eos & iđ ēt volētes nō admittunt̄ ad pſonalia munera niſi i defectū ciuiū vt. j. l. pri. ff. ō mu. & ho. l. vt gradatim. §. quotiens. & l. honor. §. vlt. sꝫ ad pa. munere vocant̄ minores vt ea ſubeāt nō vt adminiſtrēt. vt. ꝟ. de mu. pa. l. nec. & l. et. Itē ad mixta. vt. j. l. pri. ibi q̄ ad pſimoniū &c. ꝙ dic ſi ad pſonalia munera ptinerēt & ad pſimoniū & ſi mixta vocarēt ad illa. maiores aūt. lx. an excuſant̄ a pſonalib⁹. vt. j. l. vlt. ꝟ. de decu. l. ſi vult sꝫ volentes admittantur. vt. ꝟ. de du. l. iij. de alijs dic vt in glo.

Cum filios. Pone ꝑtās flo[rē]tinoꝝ fecit vocari coꝛā ſe pr̄ez cuiuſdā ſcholarꝫ flo. q̄ moꝛabat̄ bon. i ſtudio & pcepit vt reuocaret eū q̄ volebat ubi ꝯmittere offi̅m ſeu pſonale munus accelit. ſic ad impatorē & ſupplicauit ei vt cū fili⁹ ei⁹ ſtuderet bon. & ſit minoꝛ xxv. an. non dꝫ ꝓpterea reuocari ad qđ impa rn̄. ſiet hoc verum merito poſtulas vt fili⁹ tu⁹ nō reuocet̄ ſi ciuiū inopia nō eſt q̄ minoꝛ xx. an. ad pſonalia munera ſubeūda q̄ mere pſonalia ſunt. i. nō mixta q̄ ptinēt ad patrimonium nō dꝫ ꝯpelli. h. d. ꝯcoꝛ. ꝟ. eo. l. pioꝛi. & dic vt ibi. ¶ Item no. dicit ſi ciuium inopia vel minus idoneus eligit̄ vt. j. de agri. & manci. do. l. j. & qui hꝫ officium iterato cogitur ſuſcipere. vt. j. de prin. agen in rebus. l. agentibus. j. reſponſo.

Manifeſti. Poteſtas bon. ꝯpellebat quēdā vt ſubiret munera pſonalia iſte ſupplicauit impatori dicēs ego ſuꝫ maioꝛ lxxv. an. & vocoꝛ ad munera pſonalia ſupplico vt mihi dignemini ꝓuidere q̄ amō debilis ſum dicit impa notoꝛium eſt hoc ꝙ maiores. lv. an. ad munera perſonalia vocari non debent ſine voluntate ipſorum cuꝫ ergo tu dicas te eſſe maiorem lxxv annis. i. permittente potes ab electione officij ſupradicti te legitime excuſare. vt hic dicit. concoꝛ. ꝟ. de decur. l. a muneribus. & dic vt. ꝟ. l. j. notaui.

¶ Qui morbo ſe excuſant. Rubrica.

Jta. Quidā excuſabat pr̄em ſuum coꝛā impatore a pſonalibus muneribus ꝓeo ꝙ erat cecus dicit impera. ſi pater tuus cecus eſt ita ꝙ nihil videt iuſte a muneribus perſonalibus excuſatur.

Cum articulari. Quidā excuſabat ſe a munerib⁹ pſonalib⁹ ꝓeo qđ patiebat̄ moꝛbū articularē q̄ īpedit aures & eaꝝ auditū dt ipa. ꝙ legitime ſe excuſat. h. d. Et hꝫ hoc ē i lr̄a articulari sꝫ ſi eſt i lr̄a articulari & dic moꝛbū articulatū id eſt guttā q̄ tꝫ i articulis q̄ īpedit ire & negotia pagere alā nō excuſat̄ vt j. e. l. podagre.

Podagre. Si aliq̄s podagrā. i. infirmitatē i pedib⁹ patit̄ q̄ ſic vocat̄ nō excuſat̄ a mune. pſonalib⁹ ita gꝛauiter ꝙ impediat̄ ſupereſſe reb⁹ ſuis. vt. ꝟ. l. pr.

Cauſus. Lex iſta dicit. ꝙ ſi pr̄ ſit ifirm⁹ a dicto nō excuſet̄ a mune. pſonalib⁹ vt. ꝟ. e. l. j. & iij. hec infirmitas nō ꝓdeſt filio ad excuſationē pſonaliū muneꝝ. h. d. ꝯcoꝛ. ꝟ. q̄ da tu poſ. l. luminib⁹. sꝫ dignitas pr̄is q̄ vetat ſi hoc ꝓdeſſe ī familia ꝯſtitutio. vt. ꝟ. de mu. nō ꝯti. l. j. ff. de excu. tu. l. dicimus. §. ſi pretoꝛ. & l. tria onera in domo ſed fratris vocatio fratri nō prodeſſe niſi ſit in eadem familia vt. ꝟ. de mune. non cōti. l. interualla. & dic. j. de filijs fa. l. iij.

¶ De his q̄ numero liberoꝝ vel paupertate excu. meruerūt Rubr.

Numerus. Si habes ab onerib⁹ ſupple & a munerib⁹ his coherētib⁹ & eſt plana vt. j. e. l. ij. §. numer⁹. & l. i honorib⁹ i pn̄. niſi ſint. xiij. vt. ꝟ. de decu. l. ij. q̄ decurio. Si vo habeas eū munerib⁹ dic. j. pſimonialib⁹ vt. ꝟ. ō mu. l. ij. niſi ſint. xiij. vt. ff. ō iur. imu. l. ſemp. §. j. de iuſti. & ſm vtrāq̄ lr̄am dic liberoꝝ. ſ. moꝛtuoꝝ. vt. j. e. l. ō perſonalib⁹ ff. de excu. tu. l. j. §. dz. & l. libello. inſti. de excu. tu §. filij. et ſic. l. iſtam poſſis intelligere in mune. pa. a quib⁹ nullus excuſat̄ vt. ꝟ. de mune. pa. l. ij. & iij. & ſm hoc dicit liberoꝝ. i. viuorum. Uel potes intelligere de mu. perſonalibus & tunc dic liberoꝝ q̄ ſunt minus quatuoꝛ i italia vel i ꝓuincia vt. j. e. l. vi. Ut expone liberoꝝ. i. moꝛtuoꝝ. Uel potes legere vt ſit in lr̄a honorari⁹ & tūc non excuſat̄ ab oneris ſuſcepto. vt ab honore qđ ineſt niſi ſint xiij. liberi. vt dictum eſt.

Filium ab hoſtib⁹. Scire debes ꝙ q̄nq̄ filij maſculi legitimi naturales & viui excuſant pr̄em a munerib⁹ vt. j. e. l. eos. Pone ergo q̄dā q̄ vocabat̄ ad mun⁹ pſonale i modū ſue excuſationis dicit habeo quatuoꝛ filios & vnū ab hoſtib⁹ captū: q̄rit̄ an excuſet̄: dꝛ ꝙ nō q̄ capt⁹ fili⁹ reputet̄ moꝛtu⁹ nō ꝓdeſt ad excuſationem niſi in bello amiſſus vt. ꝟ. l. pri. j. eo. l. de pſonali.

Nepotes. Si aliq̄s hꝫ q̄nq̄ nepotes maſculos natos. ex. v. ſuis legitimis q̄uis nō habeat filios. q̄ iſti i loco parētū ſuoꝝ ſuccedunt. vt. ff. de lib. & poſthu. l. galius. iuſte ſe poterit a muneribus perſonalibus excuſare. h. d. quid ſi hꝫ. v. nepotes rn̄. pro vno reputantur. ff. de excu. tu. l. j. §. cum ſcimus.

Summarium.

1 ¶ Munera patrimonialia res non pſona inducit: perſonalia vero perſona mixta vtrunq̄.
2 Mulier regulariter ad perſonalia munera nō tenet̄.
3 Filij q̄nq̄ preſtant vacationem perſonalium muneꝝ: patrimonialium autem nequaquam.
4 Minoꝛ annis. xxv. non ſubit munera perſonalia niſi in defectum ciuium.
5 Paupertas a pſonalib⁹ munerib⁹ excuſationē p̄ſtat.

Cum facultates. Dicit̄ ꝙ ſi pr̄ ꝯtulit in filiū emācipatū omnia ſua bona nec fecit hoc i fraudē muneꝝ. ex tūc p̄ illo q̄ ꝯtulit in filiū nō tenet̄ pr̄ ex quo res nō hꝫ. h. d. †
1 Et ſic no. ꝙ res nō pſona inducit munera pa. vt ꝟ. de mu. pa. l. j. no. sꝫ pſonalia inducit pſona. mixta vtrūq̄. ſ. res & pſona vt ꝟ. e. l. j. l. cū filios. ff. de mu. & ho. l. vlt. & p totū.
a ¶ Item no. hic quod cauſa ceſſante ceſſat effectus [a] ſic ꝟ. de incolis. l. j. j. ti. pꝛoxi. l. j.

> a ¶ Effect⁹. adđ. v. ma. ſo. l. ꝯſ. xxvj. v. poſtremo cir. pn̄. & in ꝯſ. xxxj. vſ. iiij. ēt ꝓbat̄ in. j. parte.

De perſonalib⁹. Dicit̄ ꝙ q̄uis admo. vir excuſatur a munerib⁹ pſonalibus q̄ ꝯſueuerūt ei ꝯmitti ꝓp numeꝝ q̄nq̄ filioꝝ vel nepotū. vt. ꝟ. e. l. nepotes. & q̄ ſint hec munera dic. vt. j. de mu. & in quo loco &c. l. j. †
2 Sꝫ regulariter mulier ad pſonalia munera nō tenetur. vt. ꝟ. de decu. l. nullius ſolus ſed a patrimo. ſic vt ꝟ. de mune. patrimo. l. patrimoniorum.

b **Pos.** [b] Dicit̄ ꝙ ſi aliq̄s hꝫ q̄nq̄ filios dꝫ excuſari a munerib⁹ pſonalib⁹. sꝫ ſi int̄ filios iſtos eſt aliq̄s maioꝛ xxv. an dꝫ ſubire mune. pſonalia loco pr̄is. Scđo dꝛ ꝙ ſi aliq̄s eſt ita pauper ꝙ nihil hꝫ. & opꝫ ipſuꝫ q̄tidie laborare vt poſſit ſe nutrire & ſuos excuſat̄ vt
3 aliq̄d pſonale mun⁹ ſuſcipere nō cogat̄. h. d. † Et ſic no. ꝙ q̄nq̄ filij p̄ſtāt vacationē pſonaliū muneꝝ. vt hic. qđ veꝝ eſt viui & nō moꝛtui. vt. ꝟ. e. l. filiū. & l. j. notaui. Patrimonioꝝ aūt nō p̄ſtant vacatio. vt. ꝟ. e. l. filium. niſi ſint. xvj. vt ff. de iure immu. l. ſemp. §. demonſtrat̄.
4 ¶ † Item no. ꝙ minoꝛ xxv. an. nō ſubit munera pſonalia niſi in defectum ciuium. vt. ꝟ. ti. j. l. j. & l. filios. ſi maioꝛ ſit vt hic ¶ Item no. filium loco pr̄is ſuccedere i munere & poſt matrem. vt. ꝟ. de decu. l. exemplo. & l. in
5 filijs. & j. neminem. & ibi dixi. ¶ † Item no. paupertatē a muneribus pſonalibus excuſari. vt hic & ff. de excu. l. paupertas. inſti. de excu. tu. § ſed & ꝓpter paupertatem sꝫ a patri. non excuſatur. vt. ꝟ. ex quibus mu. l. j. i fine. ꝟ. de honori. non con. l. ij. h. d.

> b ¶ Eos. Ui de bal. i ꝯſ. cxvij. l. j. pte vbi pōit nū q̄d immunitas cōceſſa habēti. xij. liberos habeat locū ſi ſemel hūit ꝫ perierit.

¶ De profeſſoribus & medicis. Rubr.

Cum te. De excu. mune. in genere. Item in ſpē in certis ti. ꝟ. dictum eſt ſed q̄ ſunt quedaꝫ certe pſone que alias excu q̄. ꝟ. ſit dictum. vt pfeſſo. liberalium artiū vt medici. vt. ꝟ. de decu. l. j. iđ de his ponit rubricā volēs de illis & de eoꝝ excuſatione dicere quid ſit. Et caſum ſic ponas. Quidā medicus erat in exercitu vt curaret milites infirmos. vocatus fuit ad munera perſonalia dicit quod quādiu eſt in exercitu non debet ad munera aliqua etiam patrimonialia vocari ſed reuerſus ad propria non excuſatur niſi ſit de numero medicorum quibus immunitas preſtatur. vt. j. eodeꝫ. l. medicos. & l. vltima. ff. de excu. tuto. l. duos. §. minores. j. de ſtudijs libe. vrbis rome. l. vnica hoc dicit. & ſic de medecina non preſtat vacationem ſed abſentia cauſa reipubli. quia ceſſante cauſa ceſſat effectus. vt hic ſic. ꝟ. titulo. pꝛoximo. l. facultates. & ita hec diſpoſitio officio perdit priuilegium. vt. ꝟ. de excuſa muta. l. ij. ſecundum vnam litera in quando eſt ibi non ſed in caſibus fallit. vt. ꝟ.

qñ ꝛ a quib⁹ debeẽ quarta pars.l.vlt.§.pe.ß.de excu. mu l.eos ꝛ.l.maximam.in fi.ꝛ.l.eam legem.

GRammaticos. Dicit in.l.ista ꝙ doctores grammatice seu rhetorice ꝟ fuerint ad decurionatũ ordinẽ approbatũ si nõ bñ doceat poterũt ab eodem ordine reprobari.h.d. Rõ eius est qꝛ cuius est velle eius est nolle.ff.de reg. iur.l. cuiusqꝫ de acqui.here.io põt. Et no.hic de variatiõe. vt al ff.de col.l.nũqꝫ nõ. Sꝫ alias variari non licet.ff. de adop.l.antepe.ß.de non nu.pe.l.generaliter.ff.de re iudi.l inciditur.

POete. Poete nullã hñt immunitatem munerꝫ.h.d. ꝛ sic differt poeta a pho.qꝛ ille psonalium hꝫ vacationẽ munerꝫ nõ pñi.vt ß.de mune.pñi.l.pfessio ꝛ dr poeta. q alios excedit.vt apud nos Virgilius apud grecos Homerus vt insti.de iure naturali §.sed quotiens.

Summarium.

1 Scolares nõ habẽt vacationẽ psonaliũ munerꝫ: gaudent tamen multis priuilegijs ratione studij.
2 Geometri alias calculatores appellati nõ habent vacationem personalium munerum.
3 Professores qui gaudeant immunitate munerum.ꝛ qui non traditur.

ORatione. Lex ista facit mẽtionẽ de oratione diui pij ꝙ nõ habem⁹ i quo priuilegia ꝛ immunitas munerꝫ psonaliũ ꝯcedunẽ pfessoribꝫ liberalium artiũ forsan.sꝫ ꝙ dr.ß de decre.l.ij.l.e.l.medicos ꝛ dr quo ad snlam pdicte rõnis extẽdiẽ ad pfessores liberaliũ artiũ nõ aũt ad calculatores.h.d.q.d.pfessores.i.magistri hñt priuilegiũ rõne pfessiõis nõ calculatores.i.studẽtes.q calculanẽ.i.docẽt.
1 † Scholares eñi rõne studij nõ hñt priuilegiũ vacatiõis psonaliũ munerũ.sꝫ rõne etatis vt.ß.q etate.l.j.ꝛ.l.ij.hñt tñ priuilegia alia rõne studij vt.ß.ne fili⁹ p pre auẽ.habita ꝛ q̃ sint priuilegia pfessorꝫ i liberalib⁹ dr.j.e.l. medicos. ꝛ.l.vl.j de pfes.q in vrbe ꝯstã.l.vnica.ff.de excu.tu.l.sꝫ duas.l.sꝫ ꝛ reprobari. Scdo vel dic pfessores liberaliũ hñt excusationẽ psonaliũ munerꝫ nõ calculatores ꝛ nõ repetitores.q calculanẽ.i.repetũt q̃ dixit doctor ꝛ p hoc est.ß.d decre.l.j.vbi dicit nõ nisi antistites ꝛ sic repetitores excludit.
2 † Vel dic tertio calculatores.i.geometriã docẽtes q de calculo decertãt non hñt excusationẽ vt h. Vel dic quarto ꝙ pfessores liberaliũ hñt excu.ẽt grãmatici.vt.j.e.l.grãmaticos. sꝫ nõ calculatores.i illi q docẽt pueros alphabetũ vl ꝯputũ vel similia.
3 † Professores ergo ꝛ medici ꝛ alij q sunt de numero j.de studijs lib.vrb.ro.l.vnica.ff.de excu.tu.l.si duas.§ minores.hñt vacatio.sꝫ alij:nõ nisi alia rõne inueniẽ:vt.ß.e.l.j.ꝛ hñt sꝫ quosdã vaca.dsus munerꝫ vt.j.e.l.medicos.ꝛ dixi.ß.de mu.pñi.l.j.sꝫ philosophi nõ hñt pñmo.vacationẽ.vt.ß.de mu.pñi.l. pfessio. Poete nullã hñt vacationes ẽt ipersonaliũ. vt ß.l.pxi. Hr de quib⁹ in.l.ista dr hñt vacationẽ hospitum suscipiẽdorꝫ:vt.j.de metatis.l.archiatris.li.xij.

HEc infra. Decuriones statuerũt numerꝫ medicorꝫ in ciuitatib⁹ fm qd sunt:vt.ff.de decre.ab ordi.faciẽ.l.j.nisi vbi statutus est a iure:vt.ß.de epis.ꝛ cle.l.parabolani.ff.de excu.tu.l.si duos.§. minores.ꝛ pdictis medicis dãt immunitates decuriones. Si ergo aliq statuãt de nouo q nõ sint vltra numerũ ꝯstitutum nõ poterũt se a muneribus psonalibus excusare:cum eis debet immunitas concedi:vt.ß.de decu.l.j.j.e.magistros.ꝛ.l.si quis.h.d.

MEdicos. Dicit ꝙ doctores medicine pncipis medicorꝫ doctores grãmatice legũ pfessores debẽt tã ipsi q̃ filij eorꝫ ꝛ vxores eorꝫ ab oib⁹ muneribus excusari:adeo ꝙ nec hospites recipere debẽt nec aliq̃ iniuriã pati:ꝛ si qs eos vexauerit iudicio arbitrio puniẽ insup salaria ꝛ mercedes suas debent habere ve facili⁹ ꝛ leui⁹ recepta muneratiõe laboris multos instruãt i scietijs memoratis.h.d. Cõcordat j.e.l.magistros.ꝛ.l.grãmaticos.ꝛ.j.e.l.orationis.ꝛ qd ibi no.ꝙ dicit ab oib⁹ mune.dicũt qdã ẽt pñmonialibus:sed tu dic vt.ß.de muneribus patrimonial.l.j.

notaui Odofre.

MAgistros. Dicit impa.ꝙ magistri scietiarũ ꝛ doctores legum debẽt primo oẽs holes in morib⁹ deinde i facũdia superare vñ qꝛ nõ possum⁹ oib⁹ negotijs superesse alijs negotijs occupati precipim⁹ vt null⁹ psumat temtare gerere nisi pri⁹ fuerit ob ordine decurionũ curie nostre approbatus ꝛ decretum ab eis habuerit cum ꝯsensu ꝛ voluntate doctorum illius scientie in qua vult esse magister.facit.j.de profes. qui in vrbe Constantino.l. vnica.

REddatur. Diciẽ in l.ista ꝙ si aliqs facit se presbyterum habitũ philosophie ferẽdo cum nõ mereaẽ nomẽ ꝛ honorem si legit extra suas patrias vt munera sue ciuitatis euitet dꝫ reduci ad suam patriam ꝛ ꝯpelli suscipere munera ciuitatis sicut dꝫ.ß de muni.l.j.ꝛ.l.origine. ß de incol.l.priuilegio.ß.de decu l.si ad magistrã.ꝛ.l.ciuitatꝫ.ꝛ.l.officio.ꝛ.l.si qs. Excipit a pdictis munerib⁹ illos approbari ab illis q eos approbare potuerũt vt ß l.pxi.q hꝫ excusationem dictorꝫ munerꝫ.vt.ß.e.l medicos.j.de pfes.qui in vrbe Constãti.l.vnica Tertio dicit rõnes quare talis qui dicit se philosophũ ꝯpellaẽ suscipere munera qꝛ turpe ei est qui dicit se nõ posse suscipere fũctiones publicas qui dicit se infortune posse sufferre.id est nõ curare debet de prospero vel aduerso.h.d. Et sic no.ꝙ poeta non habet vacationem fm qd no.ß.eo.l oratione.

ARchiatri. Lex ista loquiẽ de medicis:di ꝑ. Nos volumus vt tribuanẽ salaria principib⁹ medicorꝫ de pecu.publica ciuitatis vt ipsi post modum curis pauperꝫ mñedãt:nam turpe qd erat vt ipsi solum diuites curarẽt a quib⁹ pretia maxima recipiebãt sꝫ illud ẽt volum⁹ ꝙ si aliquis infirmus post sanus effect⁹ aut tit medicis ipsis extremum recipiãt illud si voluẽt:sꝫ infirmitate grauati promittant eis aliquid pro salute talis promissio cassa ꝛ inutilis reputetur.

Summarium.

1 Professores in medecina eligi debent ꝛ approbari a septem de medicorum ordine.
2 Doctor antiquus ꝛ magister prefertur doctori nouo:ideo nou⁹ cum nominatus non cum antiquis ponendus est.

SI quis. Diciẽ in.l.presenti ꝙ si aliqs medic⁹ dꝫ assumi in locũ medici alicui⁹ mortui ꝛ in numero aliorꝫ medicorꝫ aggregari nõ dꝫ antea poni i numero ꝛ ordine ipsorꝫ nisi pri⁹ a septem ordinib⁹ ipsorꝫ medicorum idone⁹ approbeẽ ita tñ ꝙ iste q de nouo assumiẽ nõ ponaẽ in ordine antiquorꝫ sꝫ inter canonicos vltim⁹ reponeẽ.h.d. Cõcordat.ß.e.l.magistros
1 † Et no.ꝙ medic⁹.i pfessor in medecina q princeps medicorꝫ dr.ꝛ archiatrorꝫ ille est qui dꝫ eligi ad curiã hominũ ꝛ dꝫ preesse moribus ꝛ facũdia ꝛ alijs vt.ß.e.l.magistros.j de professo.qui in vrbe Cõstãtinopo.l.vnica li.xj.ꝛ elegi a decurionib⁹.ꝛ tñ approbat⁹ a.vij.ordine medicorꝫ vt hic.ꝛ elect⁹ anteq̃ sit in numero
2 antiquorꝫ nõ hꝫ priuilegiũ immunitatis vt.ß.e.l.j.nec.j † Scdo no.ꝙ antiquorꝫ doctor ꝛ magister dignior est dõ nouo nec dꝫ poni inter antiquos sꝫ inter nouitios qd id est qꝛ antiqu⁹ post aliqua tpa hꝫ priuilegia q̃ non hꝫ nouus vt.j.de pfes qui in vrbe Constãtino. l.vnica.ꝛ simile est.ß.quãd.ci.munera.l.xij.ꝛ.ß.de his qui spõte munera.l.qui conditione.ß.de decretis.l alexãdrinus.sic ꝛ alias antiqu⁹
a dignius est nouo.ff si certum pet.l.cum quid.ff de acqr.rex do.l.j. Et no.hic de ordine seruando.vt alias.ff.de leg.ij.cum patri § vlt.

GRammaticos. Dicit imperator ꝙ doctores grammatice ꝛ rhetorice ꝛ rectores philosophie ꝛ preceptores post alia priuilegia que consecuti sunt.vt.ß.eo.l.oratione.ꝛ l.medicos.j. de profes.qui in vrbe constantinopoli.l.vnica ß eo.l.reddantur. debent ab omnibus muneribus publicis excusari.necnon ꝛ vxores corum ꝛ filij eorum ꝛ dum ipsi vixerint predicte immunitatis priuilegio glorienẽ h.d. Et hãc.l.intellige in omnibus muneribus publicis dictos absolutus fm ꝙ dicitur.ß.e.l.medicos.ꝛ no.ß. de mune. pñi. l.j.ꝛ hoc sicut est speciale in predictis ꝛ eorum filiis qui onus decurionatum non suscipiunt. Sic est speciale in alijs ß de decu.l. neque. ꝛ.l si ille ꝛ.l.doctiij ꝛ.l.pe.ꝛ vlt. Regulariter autem dignitas alia non eximit a numero decurionatus.vt.ß.de decurio.l nullus glibet. ꝛ.l.curiales qui se.ꝛ.l.omnes qui curiales ꝛ l omnes omnino.ꝛ.l. curialibus.ꝛ no.in.l.neminem que est.ß.de decu.

De athletis. Rubrica.

ATbletis. Dicit imperator qd pugiles seu athlete qui vulgariter campiones vocanẽ si fuerint alicubi in trib⁹ certaminib⁹ imperialib⁹ coronati vnũ quorꝫ certãminũ rome fuerit.ꝛ si nõ sũt ꝯsecuti victoriam

riam p palteri⁹ corruptelam puta q2 dederūt ei pretium vt pateret se vinci sȝ ipsi victoriā promeruit ex virtute psone ds a ciuilib⁹ muneribus excusari & dic q in rubi. ista spāliter tractat de quadam excusatione spāli sm q in superiori rubr. & sic athleta q ex virtute psone obtinet tres victorias impiali nomine approbatas eximit a munerib⁹ qd intelligo psonalib⁹ nō pri q2 hac gnāli ȝcessiōe intelligit de psonali munere ȝcessum nō de primoniali. vt. ȝ. de mune. pri l. q immunitates. Quidā tñ dicunt q athleta etiam a primoniali munere excusatur. & hoc illa rōne. q2 lȝ gnāli ȝcessiōe vacationis nō ȝtineat vacatio tutele vel cure vt. ff. de excu. tu. l. spadonē §. q accipit. tñ i athleta spāle est vt excuset a tutela vel cura. vt. ff. de excu. tu. l. athlete. ḋ ergo rōne fallit dicta regula in athleta q̄tum ad tutelā vel curā & ds fallere q̄tuȝ ad munera primonialia tñ bñficia principū sunt largissime interpretāda vt. ff. de ȝsti pn. l. j & ij nā & alias fallit in medico legionis secūde q etiā a primonialib⁹ excusat. vt. ȝ ti. pri. l. j Itē in pte q hȝ xvj liberos. ff. de iure immu. l. semp § demōstrat q alias nō excusat a primo. pp numer liberor. vt. ȝ. d his q numero libero. l. j. Sȝ puto ȝtra. vt athleta primonialib⁹ nō excuset regula data l. d. l. q immunitatē. nec ob q obijcit de tutela vel cura. q2 ibi spāliter reperit recessum a regula sȝ alias sto regule in alijs casib⁹ nō ab eis reperio esse discessum. q2 qd nō mutat stare nō pbibet vt. ȝ. de testa. l. sancimus & ȝ de ap. Hȝ eñ huiōi athleta alia priuilegia q2 datur ei pecunia vel species que est ei priuilegiata in multis. vt in gl. no. ȝ. ti. pro. de profess. & medicis. xitu. quieta. Odofr.

¶ De his q non impletis stipendijs recesserunt. Rub.

Summarium.

1 ¶ Infamia repellit a dignitatib⁹ querēdis, & a quesitis remouet.
2 Infamia non liberat infamem a munere personali in quo onus non honor inest.
3 Munus & onus quomodo differunt.

Ignominie &c. Morbū. Supra ti. pri. & ȝ de pfessio. & medi. in vrbe q eta. qui. morbo &c. Dictum est de quibusdam excusa. in spē. ver q2 q̄nq milites nō expletis stip. dijs ab exercitu remittant & q̄nq honeste habent excusationem muner psonalium. q̄nq inhoneste & nō excusant qd iuris sit intelligēdum. hoc volēs dicere ponit rubricā de his &c. Cōtinuatione posita ad euidētiam si notabis q stipēdia dant milib⁹ & ipsi iurāt nō recedere ab exercitu vsq ad. xx. an. & si milites vēdāt arma vt recedāt a bello vel a vexilo remittant ab exercitu cū ignominia Pone ergo casum hui⁹. l. hoc mō. Quidā miles in exercitu impatoris existēs vēdidit arma sua & sic fuit ab exercitu remissus ignominie cā dr q iste nō ds ad honores aliquos euocari. q2 cum fact⁹ fuerit infamis infamia ab honorib⁹ eū repellit. sȝ psonalib⁹ mu vt on⁹ est nullaten⁹ ex-
1 cusat. b. d. † ¶ Et sic no. q infamia repellit a dignitatib⁹ querēdis. & remouet a q̄sitis. vt hic. & ȝ. de decu. l. infamia & ibi no. ¶ † Scdo
2 mō no. q infamia nō liberat infamē a munere. q2 delictū non debet prestare immunitatem. vt hic. & ȝ. de decu. l. nec infames. & ibi no. & j. de infamibus. l. vnica.

Cum ob prouecte. Quidam senex fuit vocat⁹ ad exercitū postea q2 erat effect⁹ lv. an petijt licētiā vt remitteret. fuit remissus: dr q nō fuit remissus ille tāq̄ veteran⁹. i. tanq̄ iste q ob hoc remittit q fuerit in exercitu p an xx. & iō nō lequet omnia priuilegia q veteranis militib⁹ ȝcedunt: q2 nō in ppetuū sȝ ad temp⁹: verūtñ a psonalib⁹ munerib⁹ & onerib⁹ excusabit. b. d hoc intellige q excuset a personalibus mu. nō in ppetuum sȝ ad temp⁹ sm qd fuit in exercitu pl⁹ vel min⁹ reipu. cā ad hoc dicit in glo. sic alias est i illo q functus est honore q nō hȝ ppetuam sȝ temporalem excu. vt. ȝ. de mune. & hono. nō ȝti. l. j. & l. ij & dixi. ȝ. quemadmodum ciui. mu. l. ij. Sic eñ est in alijs casib⁹ vt. ȝ de decu. l. a munerib⁹. & l. nemo iudi & no. hoc nō remittit nisi ob militiā. vt. j. l. pri sȝ ob etatem l. vlt. & ibi dixi nō etas. lv. an. prestat vt. ȝ. q etate. l. vlt. sȝ l ȝ etas. lv an p̄stat vacationem ppetuam. vt. d. l. vlt. intellige id est munerum nō oner. hoc ergo & sup etatem hȝ vacationem muner ppetuam oner hȝ tpales.
3 vt hic no. † nam refert inter munera & onera q2 mun⁹ est qd p se est vt soluere cēsus & collectas & similia & alia de quib⁹ dr ȝ. de excu. mu. l. maximar. sȝ on⁹ est cui inest honor vt dignitas aliqua a qua & on⁹ puenit ob his hȝ tpalem vacationem. vt. ȝ. no. Et qd on⁹ dicat cui & inest honor pōt colligi p id qd no. ȝ de his q numero libe l. ȝ. de decu. l. nūqd. & l. curiales qui honorariā & no. ȝ. d decu. l nec infames.

Veteranus. Dicit. l. p̄sens q veteres habebūt excusationē psonaliū muner & onerum si steterint in exercitu legionis vel in exercitu vexillationis p. xxx. an & deinde sint remissi ad pp̄ria vel ex honesta cā q2 p. xx an. laborauerūt vel ex cā q2 lv. an. erant. vt ȝ. l. pri. Veruntū si aliqs militauerit in cohorte. i. in quodam alio exercitu in vanum excusationem munerum personaliū postulabit. b. d. Sȝ hoc intellige in vanum q̄tum ad hoc vt habeat perpetuo sed ad tempus sic. vt in glo.

¶ Quibus muneribus excusant hi qui post impletā militiam vel ad vocationes p prouincias suis cōmodis vacantes commutantur. & de priuili. eorum. & de conduc. vectigali. Rubrica.

Non alios. Supra ti. pri. & l quibusdā alijs in perioib⁹. ti. dictū est de excu. munerū ver q2 veterani & missi a militia vl ad uo. & post impletā militiā vel aduo. habent priuilegia & suis ȝmodis & morātes vt. ȝ. ti. pri. l. vlt. q sint illa priuilegia de hoc rubr. hui⁹ ti. dicit se dicturam nō tñ in nigro aliqd dr. sȝ alis in ti. ȝ. de relig. vbi nō dr de ludo alee. sic ff. q pe. tu. vbi nō dr nisi p tutores petant lȝ quidā dicāt ibi dici i. l. pe. sȝ male ver q2 ȝductores vectigaliū habēt p se qd p alium nō habēt q immunitatem muner & ista occasione habēt vacationē post spāles tractatus de excu. mu. volēs dicere de ista spāli excusatione ponit rubricam de ȝductorib⁹ &c. & dic casum q si duxi p me vectigal a fisco interim habeo immunitatem psonaliū munerū & etiam oner iō q debeo intēdere sup pedagio colligēdo & si ego hoc pedagiū vel partē alij locaui ille nō hȝ munerum predictorum excusationem. b. d.

Conductio. Dictum est. ȝ de ingenuis q munera & onera & honores suscipere debēt & q excusant & qui nō & q2 dubitabat qd iuris esset in libertinis & de illis volēs dicere p̄mittit rubricam de libertinis &c. & qd differat hic ti. ab illo ȝ. de liber. &c. dic vt in glo. rubi. sic exposita & ȝtinuata dic casuȝ hoc mō. Aliquis libert⁹ erat in ciuitate bon. vocabat ad munera illi⁹ ciuitatis excusabat se p eo q erat libertus dr q ȝditio libertatis non excusat eum a ciuilib⁹ munerib⁹ quin subeat illa vbi domiciliū hȝ. b. d. Et sic rōne domicilij vocatur q ad munera loci illi⁹ vbi domiciliū hȝ vt ȝ. de munic. l. si in filios ȝ de incolis. l si in patria § priuilegio. & l. ciues. ergo rōne domicilij libert⁹ tenet ad munera eius loci sicut & ingenuus q2 non ds melioris esse conditionis infamis q̄ qui integrā famam hȝ vt. ȝ de decu. l nec infames. j. ti pri l. vni Sȝ lȝ libertas loci vbi hȝ domiciliū munera teneat subire nihilomin⁹ & loci vñ & p̄on⁹ suus a sumpsit originē. ȝ. de muni. l. ij. In quibusdā muneribus tñ libert⁹ excusat qd dic vt in glo. ad honores ingenuor aūt libert⁹ nō vocat. vt. ȝ si seru⁹ aut libert⁹ l. j. & dixi. ȝ. quemadmodum ciuilia munera. l. vlt.

a ¶ A dignitatibus. Vide Fely. i. c. querelas in iij col. v. in gl. in v. irretitici de iureiuran.

¶ De infamibus. Rubrica.

Infames. Dicit q si aliqs ē infamis nō ds vocari ad officia nec ad honores q vel q̄ integre fame hominib⁹ deferunt sȝ tñ ad munera psonalia & primonialia subeūda vocant ne ȝmodum reportent ex infamia p d. Concor. ȝ. de his qui imple. stipen. l. ij. ȝ. de decu. l. infamia. & l. nec infames.

¶ De reis postulatis. Rubrica.

Reos. Quia videbat reos postulatos criminis interim ad honores & munera vocari debere & sic q̄dammodo excusationes haberēt post ȝtuȝ de excu. mu ponit de reis postulatis rubricā. Et dic q si aliqs postulet. i. accuset re⁹ crīs iter anq̄ inocētiā suā purgauerit ad nouos honores vocari nō ds. b. d. Sȝ an vocet iter ad munera sic ne delictum prestet immunitatem qd esse non dȝ vt. ȝ. co. l. Et ad intelligendum hanc l. dic vt in glo. sumit reus multis modis quod dic. vt. ff de duo. reis in rubrica.

Qualibus. Pone: aliqs fuit iniquus aduocatus: ideoq fuit ei iterdictū vt aduocaret vsq ad. v. an l curia q male se hūit i suo offō ideq fit ei suo ordi

ne interdictum. v.d. nūc erat: ne esset vsq3 ad certū tempus vita vt nō esset de ordine medicorum. vt. s. de p. fes. z medi. l. medicos. d: q de dicto tēpore trāsactio cesset infamia. z iō aduocare pōt z suo ordine superesse z priuilegia habere. h. d. z continua rubricam tripliciter vt in glo.

AD tempus. Pone quidā decurio absentauit se vt exultaret offm̄ decurionat⁹ pp qd fuit dānatus vt vsq3 ad certū temp⁹ extra prouinciā exulfaret. d: q finito tpe pristinam recipiet dignitatē s3 ad nouos honores nō d3 admitti: nisi pri⁹ tāto tpe abstinuerit qto primit⁹ fugiēdo se a curia absentauit h. d. Et sic no. de pena decurionis. Est alia. s. de decu. l. ad magistratum. z l. omnes omitto. z l. ex omnib⁹. z l. fabricenses. z l. q̄uis. z dic vt in glo.

a ⁋ Protestatio. Pro cui⁹ materia vide ad saturitatē3 feli. in. c. cū. M. ferra. l xvj. col. cu3 plu. se. ō 2st.

⁋ De filijsfa. z quemadmodum pro his pater teneatur. Rubrica.

b ⁋ Ex que. Pro hui⁹ tex. intellectu vide q̄ habent per pau. de cast. l 2ll lxxxix. nu. iij. in. §. p.l. nouiter impressis.

PAtrem. De munerib⁹ psonalib⁹ z de excu. mu. s. dictū ē. S3 qz posset dubitari an filiusf ad munera vocet dū fili⁹ est. z an pf teneat p ip'o. de his volēs dicere ponit rubi. ō filijsfa. zc. Uel dic scdo vt in glo ⁋ Casus aūt talis est. Pf me⁹ emācipauit me: fui vocat⁹ ad offm̄ pf me⁹ 2sensit qz sciuit z presens nō 2dixit. querit an teneat p me: z d: q nō. s3 si fuisset in ptāte sua z tūc 2sensisset pf sine dubio teneret z hoc casu 2sentire vr̄ si non ptestet se nolle teneri. h. d. C ōcor. s. de mu. z ho. nō 2ti. l. j. z. s. ō decu. l. j. z. l. filios. z ff. de excu. tu. l. si quis. §. impa. ff. de suspcep. tuto. l. vlt.

Summarium.

1 ☞ Pater an z quando teneatur pro filio male gerente assumptum officium. z quando non.

CUm appellassem. Pone ego eram filiusfa sui vocatus ad offm̄ aliqō pf me⁹ appellauit noīe suo ab hoc officio nō noīe meo nō fuit psecut⁹ ap. in fuit ptestat⁹ se nolle teneri in scri. ego postea sumpsi offm̄ s. dictū. qrit vtrū pf me⁹ teneat si male gerā: d: q sic. h. d. Concor. s. l. p
1 xi. z † intellige q pf nole filij appellare pōt. vt. s. de decu. l. obseruare. Itē intellige q pf tenet ex mero cōsensu suo p filio. vt s. de decu. l. j. qū fil.⁹ fuit habilis ad offm̄ nō alias. vt. s. de mu. z ho. nō 2ti. iter pa z fi. l j. z hoc in ptāte 2stituto. secus in emācipato p quo nō tenet nisi expresse se obliget. vt. s. l. pri. Pf nō 2sentiēs vel expresse nō 2dicēs nō tenetur. vt. j. l. vlt. s. de decu. l. filios. qō verum est nisi in fraudem contradicat. tūc enim non auditur. sed ipse munus suscipere cogit. vt ff. de suspectis tuto. l. vlt.

Summarium.

1 ☞ Protestatio qn̄q3 plus prodest quā appellatio. Protestatio quando z quos operetur effectus. z qn̄ nihil profit. ibidem.
2 Appellatio an videatur confirmare oīa acta z gesta.
1 **COntestari.** No. hic † q mag3 pdest ptestatio q̄ ap. vt hic qō est mir. z de hac pte no. q qn̄q3 multū v3 2seruat eni ius ptestātis. vt hic z. ff. de relig. at si qs. §. s3 lterdū z. ff. q. mo pi. vl hypo. sol. si obitor. §. l. z. ff. loc. z cō. si merces. §. pe. ff. q̄ l frau. cre. ait ptor §. si qs particeps C. de iure emp. l si. ff. de fur. om. ind. l. de pn. §. si qd ipsi. C. de epis. andi. l. si pses. z de aun. excep. l. vt pfect⁹. z ēt iure cano. multū opat
6 ptestatiu⁹ extra qō me. cau. platum. ecōtra qn̄q3 nō pdest v t. ff. de 2di. qō qs scies extra de censi. olim. z de ap sollicitu. Uñ vt scias qn̄ pdest z qn̄ nō. Est sciēdū q ibi ptestatio nō pderit vbi ptestās facit 2riū: z ita ltelligūt iura p̄ale. ff. ō 2di. inde. q sciēs nisi hoc faceret infsta de cā: z ita ltelligit. c. platū alias regulariter
2 pdest vt l pdictis l. z ōcre. † Itē no. q p ap. vr̄ qs 2firmare q actū est approbare. vt. ff. rem ra. ha. l iij. q ltellige qn̄ snia a qua est appellatū tenebit. alias si ipso iure nō valeret nūq̄ 2firma. p ap. z ita intelligitur. ff. de appel. l. si expressim que videtur contra.

Summarium.

1 ☞ Patri delatum munus an excuset filiū vt interea non teneatur subire munera. z qd ecōtra: z an vacatio pf is filio p̄stet vacationē. z.
1 **SEd hi.** Dicit † q fili⁹ q est l ptāte pris z l vna domo secū morat nō d3 soluere collectas satis est ei si pf soluit nā inquū esset qō de vna domo z de eadem duo ad collectas aliquas vocarent. s3 fiessem emācipat⁹ z viuerē sepat⁹ a pře meo ambo soluere tenemur istam. l. intellige in munere ptestatie q si corporale si: pr̄imoniale est. qō quale sit dic. vt. s. de mu. pfi. l. ptestatie. s3 in munerib⁹ alijs pris pr̄ filiū nō excusat: nec ecōtra. qz oēs tenent illo munere. vt. s. de mu. pa l. j. no. In psonalib⁹ aūt munerib⁹ pf si h3 excusat filiū s3 pf nō excusat qz satis est in domo vna psonale mun⁹ esse tale q p̄stet excusatio alias vaca.
2 ff. de excu. tu. l. dixim⁹. § si pf. z. l. j. Et † vacatio pris filio p̄stat vaca. vt s. de mu. z ho. nō 2ti. l. j. z hoc quādu rōne officij h3 pf excusatio. vel vaca. nā si rōne filioz qz h3. v. excusat pr̄ tūc fili⁹ nō excusat. s3 cogit suscipere munus. vt. s. de his q. nu. li. l. eos q. z sic psonali munere dum filius habet excusat. qz primū pater secūdu filius debet vocari vt. s. de decurio. l. neminem dixi. Item patris infirmitas nō prodest filio licet patri sic. vt. s. qui morbo. l. fina.

SIne periculo. Pone ego erā filiusfa. l ptāte pris mei sui vocat⁹ ad offm̄ aliqō pf me⁹ ptestat⁹ fuit se nolle teneri assumpsi offm̄ z male exercui ita q fui dānat⁹ pp meā malā administrationem. qrit an pf me⁹ teneat d: q nō s3 ego teneor. qz suscepi. z in subsidium ille q me elegit tenetur si inueniar esse non soluēdo. h. d. z concor. s. de decu. l. filios. z dic. vt. s. e. l ij. no. z ad id qō dicit de electore concor. s. de conue. fis. debi. l. quoniam augurio.

⁋ De periculo successorum parentis. Rubr.

SEd de proprio. Supra ti pri dictū est de filijsfa. z quēad pf p his teneat. s3 qz qn̄q3 accidit q pf q tenet p filio offm̄ suscipiente decedit alio relicto herede q̄ filio an heres possit 2ueniri dubitat quasi ex maleficiu pf teneret sicq3 heres nō teneat. sed qz tenet ex 2ctu: de hoc volens dicere ponit rubricam de periculo zc. ⁋ Casus aūt est talis: me filiosa vocato ad offm̄: pf me⁹ 2sensit vel dedit ptinz ad illud offm̄. vt haberē puta sacerdotij: qz dignitas est vt. s. de mu. pa. l. protestatie: male gessi. queritur an heredes patris mei teneantur. dicitur q sic. h. d. concor. s. de decu. l. j.

⁋ De mulie l quo lo. serui 2guētia. z honores cognoscāt. Rub.

b **EAque.** b Postq̄ dixit de mu. z ho. q̄ sint z qualia quali iudicāt z q cogāt suscipere: z q non de mulierib⁹ l quo loco muners z honores eis 2petētes debeāt subire dicit: pp q ponit rub de mulierib⁹ zc. z d: l. l. ista q si mulier mutinēsis 2hat hoīi. cū viro hoīi. munera psonalia q̄ 2ueniūt d3 hoīi. subire: qz seqt forz viri: vt. s. ō lcol. l. vlt. s3 munera pfi. ēt mutine rōne possessionis q̄ ibi sunt debet subire: vt. s. de m: ol. z de mu. pa. l. pater autem h. d. z sic vt in glo. vt. s. de his qui numero liber. l. de personalibus.

⁋ De legationibus. Rubrica.

PAter. Si pf h3 tres filios liberat a munere ambassarie. h. d. s3 vn⁹ filioz p eo mitti pōt. vt s. de his qui nume. liber. l. eos qui. z est rō ne pater filios deserat q l facto nō sic 2siderat in alijs aūt munerib⁹ exigūt. v. liberi vt. s. de his q nu. li. l. nepo. z. l. eos.

CUm vos proprio. Pone ciuitas ista eligit duos ambassatores 1 vt irēt ad dūm papā p negotijs ciuitatis vnicuiq3 dedit certā pecu. p expeditiōe negotij pdicti: vn⁹ eoz cū accepisset pecuniā postea deseruit ire ali⁹ ambassator 2stās iuit ad curiā dūi pape z psecut⁹ est negotiū ciuitatis. qrit de pecunia data alteri⁹ q deseruit vtrū repeti debeat ab eo. z alteri dari q diligēter studuit exercere negotiū ciuitatis Fallit in tali casu. puta si ciuitas dederit vnicuique eorum vt de pecunia eis data soluerēt salariū aduocatis vel alijs qb⁹ expediret p negotiu exequēdo. z alter q iuit ad curiā de pecunia sibi data ō sua ppria ēt soluit aduocatis z alijs q negotiū expedierūt hoc casu d3 repeti pecunia ab altero z isti qui expediunt negotium solui z tribui ille aūt q deseruit extraordinē arbitrio p̄sidis punieē nisi iustas causas excusationis possit allegare. h. d z dic vt in glo.

TRansmarina. Cu3 ambassator mittitur ad principem pro negotijs ciuitatis expediendis vltra mare reuersus habet excusa. z vaca. munerum z onerū per bienniu3 q est pp ter longi

longitudinem nauigij.aut ppe ciuitatem mittitur qr ppe principes est & tuc reuersus nõ hʒ vaca qr tuc vr fuittiu ciuitatis fecisse sponte.non necessitate munus suscepisse.& facit.j.l.proxi.in fine.

Summarium.

1 ¶ Presidatus dignitas sponte & non data opera seu per suffragia adepta prestat interim vaccationem ab alijs muneribus psonalibꝰ.

Uniuersi. Si aliquis ad postulationẽ sui adeptus sit presidatũ vel aliquã dignitatẽ. nõ excusatur a publicis muneribꝰ psonalibus. sed legatus vniuersus excusatur.vt.s.l.pri.† Et sic no.q presidatus dignitas excusat. vt interim aliã dignitatẽ vel munera personalia nõ subeat.qd ẽ verũ si spõte.nõ etiã si data opa suscepit.vt.s de excu.mu.l.ij.quẽadmodũ ciuilia mu.l.j.ꝗ.de susceptori.l.diliitoribus als si data opa suscepit nõ excusat. vt hic.Itẽ excusat.l.tpa vac vt.s de mu.& ho.nõ cõti.l.j.&.l.ij.& dixi.s.quẽad.ciui. mu.l.iij.in curiali tñ munere nõ excusat.vt.s.de decur.l.nullus quolibet. nisi in quibusdã dignitatibus vt de decur.l.neminẽ.& ibi no.&.l.vlt.& pe.Et q dixi excusari a muneribus ciuilibus intelligo psonalibus nõ psi.s. de mune.pa.l.j.& ibi no. Uel pone scdo casum in pn. huius.l.sic.si aliqs accepit officiũ sub tali pacto vt nõ teneat suscipere munera psonalia nã tale pactũ eum nõ excusat a pcep.psonaliũ mu.ne pactione priuatorũ respu.ledat.vt.ff.de pac.l.ius pu.qd intelligo qñ debuit suscipere als si nõ debuit vʒ pactum nõ in casu isto sʒ vt sibi non pindicetur in alio officio.vt.s. de his qui sponte mu.susci.l.j. Uel dic tertio q quidã hñt officiũ & ppterea fuit sibi cõstitutũ qr pretiũ hʒ dr q nõ hʒ pso.mu.vac.vel exce.Fallit tñ in ambassatore.vt.s.e.l.ij.& legitur & alr in gl.

Si quod extraordinarium. Diuus impator mittit istã.l.oibus ciuitatis dicẽs quoties insurgit aliqua cã super qua vos vultis consulere cõuenatis oẽs simul:& in cõmuni loco tractetis idq nobis pponitis intimare. vt nos postea put decet consultatiõ nostris satisface valeamus.huius cã vel cõsultationes que per nos cõpleri debent pres vel prefectus.nõ se intermittat vt diffiniat illas.sed si per eũ expediri pñt.tunc ad eum mittuntur qui vestre satisfaciat questioni.Et rescriptũ qd nobis dʒ mitti:dʒ fieri in loco vbi tota vniuersitas conuocat.& id dʒ nobis inseri qd a maiori parte fuerit cõprobatũ.h.d. Et sm hoc dicit sñia.i.rescriptũ vel dicit sm9 huius.l. loquitur q si ciuitas vult ferre sñiam super aliquo facto dʒ fieri i loco cõi vbi ius redditur & vniuersitas cõuocatur.& qd a maiori parte fuerit approbatum illud seruetur als sumitur pro citatione.C.de epis & cle.

Quoties ab alexandria. Quoties vultis super questione aliqua nos cõsule pcipimus. vt oẽs decuriones & oẽs hoies ciuitatis meliores conueniant in vnũ in palatio ciuitatis.preter illos qui excusantur infirmitate corporis & firmetur qd ad nos dʒ mitti qd scriptum eorũ sit subscriptione roboratũ.& si expediat vt requirãtis prefectũ augustalem cõsilio eum formant ambassiare debeat ordinari ita fiat.h.d. Et sic est casus hic in quo nullus excusatur a personali munere isto:nisi propter infirmitatem licet multi sint aliũ casus excusandi.vt dixi.s quemadmodũ ci.mu.in.l.vlti. Sunt & alij casus in quibus nullus excusatur. vt.s.ex quib.cau.mu.l.j.&.ij.&.iij.

¶ De excusationibus artificum. Rubrica.

Artifices. In.l.ista cum duabus.l.se.impator concedit immunitatẽ munerũ personaliũ magistris mechanicarũ artium qui sunt nominati in.l duabus.se.& redditur ratio vt ipi magistri studeant super operibus & docere possint suos discipulos artes. h.d.& cõcor..ad hoc.s.de pro.se.& me.l.medicos in fine.

¶ De portionibus ad munera nominandis. Rubrica.

Summarium.

1 ¶ Digniores sunt eligendi ad officia,non autem indigni & insufficientes.

Si ipse. Pone quidam senex vel infirmus fuit vocatꝰ ad aliqd officiũ: excusat se dicẽs dñe vicinus est meus fortior sanior potentior ditior me:qr melius posset hoc seruitium exequi h.d.l.ista q iste iustam causam allegat vnde si nõ audiatur hor-
2 tatur ipm q appellet & prosequatur causam.h.d.† Et sic not.hic qd dignior est eligendus & vocandus ad officium. & qui possit aliquod officium expedire.vt de cas.lat.ti.l.precipi.l.de pn.agentibus in re-
3 bus l.in agentes.l si.Nõ autem indignus & insufficiensꝰ. vt.s.de ho.mu.non conti.l.j.in fi.& sic hic est vnum q consideratur in munere in-dicendo.sunt & alia.vt no.s. quemadmo.ciui. mune.l. a vlt.& pcor.s.huic.s.de decu.l.ad subeunda.&.l.ij.Sed vbi nõ est idoneus aliquis & indignꝰ als eligitur: vt dixi.s.quẽadmodũ ci. mu l.iij. & no.hic casum in quo quis excusatur a mu pso.sunt & alij no.s.quẽadmodũ ci.mu.l.vlt.in casibus tamẽ nullus excusatur a certis mu.vt.s.de le.l.quoties.s. ex quibus muneribus per totum & dixi.s.de mu.pa.l.j.

a ¶ Insufficiẽs. Adde feli.in c.cũ clerici §. de adult. circa fin.in versi. amplia l si. versi. de ius di.q electio facta de pa rũ lsato nõ ẽ,nulla spes q dicto effi ci possit.

¶ Si propter inimicitias creatio facta sit Rub.

Si ppter inimicitias. Pone ptãs erat inimicus mihi: cõmisit mihi aliqd officiũ dicit impator mihi ne timeas qr electio ista tibi non nocebit cuʒ electiones nõ debent fieri ex inimicitijs:sed fideliter ad vtilitatẽ reipu.debet celebrari.h.d.sic est hic casus in quo quis excusatur a munere.s.& alij.vt.s proxi.dixi.

¶ De sumptuum recuperatione. Rubrica.

Si muneribus ciuilibus. Dicit.l.ista si habeas.v filios viuentes excusant te a mu p.& ideo si vocatus fueris ad aliqd offiũ excusaris. si habes.v filios vt.s qui nume.libero rũ.l.nepotes.&.l.eos.sed si aliquis te elegerit poteris te excusare & oẽs sumptus quos fecisti in cã restõnis vel excusationis restituet tibi qui te elegerit ad offi. supradictum: & sic punitur nominator. vt & als.s.de si.ussa.l si.s.de conue.fis debi.l.quoniam.

Si quando die. Pone pater tuꝰ fuit electus in offiũ anteq susciperet illd offiũ: quero an tu qui es heres debeas ppterea cõueniri.& dr q preses prouincie hoc minime fieri patietur.sic no hic q onus ad heredem nõ trasit vt hic sicut nec priuilegium.qd dic vt.s.de excu mu.l.sordidorũ.in casibus tamen cõuenitur ex psona defuncti.vt.s.de periculo succes.parentis.l.vnica.

¶ De tabularijs scribis logographis et censualibus. Rubrica.

Nullus omnino. De tabularijs dr in.l presenti q nullus no debeat militare si de facto inueniret militare dũmodo nõ sit in militia per quinquenniũ si prius tñ officio restituatur:qr si per quinquenniũ militauerit reuocari nõ poterit:expone nõia notatorũ:vt in gl rub.Et continua rub.qr.s. de mu.& ho.dictũ est. sed qr sũt tabulariorũ diuersa nõia & officia de illis in rub annectit Et no.hic notariũ nõ debere esse militẽ sicut impedit in alijs officijs esse: ita q notarius maneat qd dic: vt.s. de discus.l.vlt dixi.nã duobus officijs quibus adherere non dʒ: vt dixi.s.e.l.proxi.

1 **Quincq decurionum.** Dr q si aliquis decurio efficeretur spon-
2 te notarius.qr nõ cogitur.perdit ordinẽ & dignitatẽ decurionatꝰ. igitur si accusabitur de falsa charta qm is sit decurio si inueniatur aliqd fecisse in officio suo.ppter q sit puniẽdus vel subijciẽdus questionibus ponatur ad questionẽ perinde ac si nõ esset decurio.& hanc condi.& statum quem & q sibi eligit. &c.h. d. Et sic no. q decurio non creatur notarius qr maius officiũ est & a maioribus nõ dʒ quis ad minꝰ vocari.vt.s.quẽab.ci.mu.l ij & iij. Si ergo efficiatur sponte non reducitur ad officiũ suum decurionatus supra de decurio.l.vniuersos sed perdit priuilegium decurionatus q est ne decurio questionibus subijciat. vt hic &.s. de decu,l. oẽs iudices. qr duo officia quis simul nõ dʒ habere.vt.i.de prox.sac.scri.l.hac parte.j. de agen.in rebus.l.agentes.

Generali. Dicit impator pcipimꝰ q si necesse fuerit alicui ciuitati q prouincie hre notarios ab eo q super hoc hʒ põt.vt est comes de patrico debeat ordinari.Scdo dicit q seruus non possit ad

notarie offi aspirare. et si dns vidés hoc facere ei permittat condénetur in quantú rei pu. interest. et seruus fustigetur in circuitu ciuitatis. et fustigatus cósistet.
b h. d. Et sic no. quod notarius vel seruus pub. dicat a seruiédo nó a seruitute. ná liber dz esse sicut decurio dz esse liber. vt. s. si seruus aut libertus. l. iij. et dixi. s. de libertinis. l. vlti. lib. xij.

b ¶ Public. Adde text. in l. non alienum ff. de adop.

PRedetas. Lex ista nominat quosdaz officiales quorú offic. et gl. exponens dicit q si desiderát sua officia et faciant se fieri notarios debent ab officio notarie remoueri. et ad pristina reduci officia que subire tenent rône paterna vel ad officia publica ppria vt s. de immu. l. filios. et l. se. s. de incol. l. priuilegio. et l. ciues. vel qui seipsos obligauerút ad ea. h. d. concor. s. de decu. exemplo. et l. filio. et l. filijs. et l. oés omnino. et l. ciuitatis. et l. qcúqs. et reducit ad pristiná cód. quantú ad onera nó quátú ad priuilegiá. vt. s. l. ij. notatu.

¶ De susceptoribus ppositis et archarijs. Rub.

NOnne. Alis icipit susceptores et dic ad euidentiá q susceptor dr ille qui collectas exigit et colligit. qui ita vocant in regno Apuli exercutor collectarú. bon. vocant massarij cóis. Dic ergo q imperator loquitur hic de huiusmodi collectorib' seu susceptoribus. et dicat eis o vos susceptores si veniat ad vos aliquis rusticus qui velit soluere collectá sibi impositá incontinenti recipiatis dummodo cógruo tpe offerat ne pp moram si differatis rusticus nó incurrat dispendiuz expensarú. alr si per vos steterit quin recipiatis si rusticus corá testibus protestet q collectá vult soluere et vos nó vultis recipere malo vestro velle recipiet apocham si deponat collectá in aliquo sancto loco. et erit securus adeo q si perdat pecu. preses prouincie vos eam cóppellet reddere duplicatá alr nisi pses sic vos puniet de suo proprio soluere cópellet. h. d. punietur taliter susceptor vt. s. de an. et tri. iudices. l. oés pensitare. et. s. de can. lar. ti. l. precipimus.

IUsta. Hoc fuit ab antiquis. l. statutú et nos etiá volumus vt si aliqs eligat aliqué in susceptoré pecunie publice si electus delinquat in officio nec inueniat soluédo esse in subsidiú nominator cóueniat et ad hoc facit. s. de conuen. fis. debi. l. qm̄. s. e. l. exactores. Scdo dicit q prohibet ne dictus nominator per se vel per aliú emat aliquid de bonis susceptoris. et hoc idea dicit imper. qr debemus certare cum alio quantú susceperit per q cótingeret si ab alijs emeret. et facit ad id quod dicit de nominator. l. debi. et l. vlti.

SUsceptores. Querit vtrum susceptor possit exigere collectas nouas presentis anni et veteres preteriti et dr q sic quod collecte noue accrescant veteribus. Hic dicit imperator q si aliqs fuit executor collecte vel massarius non dz iterato in eodé officio ordinari vbi de tpe preterito reddiderit rónem. Et est ratio qr si bene administrauit non dz iterato grauari. ar. gu. s. de decu. l. quis tam si male gessit esset fatuus cum iterú ordinari. volumus ergo quod omni anno rationes reddat sui officij qui et si male egit damnum recens poterit citius restituere. Item volumus q omni anno exactor mutet de nouo et alius ordinet nisi cósuetudo ciuitatis aut autoritas ordinis aut p biennium illud esse compellatur. h. d.

QUotiens. Si ali cui sit imposita collecta in auro pót in solidis soluere. dummodo hi faciant aureum. h. d. secus econtra vt. s. de coll. eris. l. vnica.

FRumenta. Ad euidentiá scias q de fruméto psta batur tributú et de omni victualie. p frumento conseruádo erat quedá domus vbi reponebat illud victuale q reponebat ad exercitú pro militibus. vel vendebat p stipendijs eorúdem vñ hic dr in l. presenti. si frumentú exhibet de horreis vbi est reconditú vt ad exercitú mittat prepositi horreorum pro faciant apochas de receptis: et deinde scribát in quaterno suo qntuz fruméti ad exercitú destinatú est. Scdo dicit impa. et pcepit q i domo pdicta nó recódat: nec misceat aliud pter victuale fiscale. h. d. et facit ad hoc. s. e. l. duos. et. s. ne qd in pu. l. vnica. lib. xij.

CLarissime. Alias incipit minime. alias diu innime et bñ. Et dic q susceptor tributorú nó dz diu penes se retinere collectas. sz incótinéti si pót mittat illas ad ppositú ordinatú sup collectis seruádis et recipit dis ab exactorib' tributorum. h. d. et de isto prepositis loqt. s. de cano. lar. ti. l. j. et ecordat huic. l. i. s. de auri pub psc. l. vnica.

EXactores. Dicit q exactores et susceptores tributorú debét eligi de cói voluntate omniú decurionú et deinde nomé ipsorum scribat puinciarum rectorib': et qui eos eligent exactores si male gerát et soluédo nó sint i subsidiú cóueniet. vt. s. e. iusta. l. h. d. Et sufficit hec maior pars decurionum. vt ar. de decu. l. nominationú. s. de le. l. si quidé. et l. quicunqs preses etiam hunc eligit. s. de cano. lar. ti. l. precipue.

MOdios. Dicit impa. nos pcipim' vt in qualibet puincia sint modij erei et lapidei et sextarij: vt sic tributarij sciát qd et qntum victualium soluere debeát mésurádo cum pdictis mensuris et dádo ad pdictam mésuram. sz et si susceptores victualium de quib' dr. s. e. l. frumeta psumpserint maiores habere mésuras iudicio officio punient. ¶ Tertium dicit qntum nomine victualium soluédú sit exactorib' a rusticis hominib' puinciarum. dicés q de fruméto ad pdictas mésuras soluant. s. de suscep. ordinatis ad predicta recipiéda. vt. s. e. l. exactores. de vino et lardo. xx. soluant ¶ Quarto dicit q homines de armenia qui satis distát. de fruméto habeát hác immunitaté vt amó de frumento soluant et de ordeo. xl. et de vino et lardo et oleo decimas quintas. h. d. Et sic no. q ab hominib' puinciarum soluant de fru. nomine tributorum. i. mésure de ordeo. xl. de vino et lardo. xv. mésure. et sic ratione vie longe remittit q alias non remitteretur qd hic. vt i glo.

SUsceptores. Dicit q susceptores victualiú scribere debét qntitatem victualium q soluerát róne terrarum suarum. et hanc scripturá faciant presentibus defensoribus ciuitatum h. d. l. ista.

SEcuritates. Supra dr q si recipiat ró a susceptorib' tributorum et inueniat i quaterno eorum p rónales q receperint tributa siue in vino siue i alijs speciebus illi q soluerút nó debét amó molestari et de oib' q patét susceptores soluétib' apochas fecisse dnt dicti susceptores soluétes liberari h. d. et ad hoc facit. s. de apochis pu. l. qcúqs et l. semel et l. securitatib'. et. s. de dig. l. ne tu. s. de naufra. l. p his. lib. xi.

SI aliquis. Dicit q susceptor siue notari' siue fuit in fraude inuét' siue decept'. i. p ptio corrupt' nó dz amplius illud officiuz gerere si fuerit sup fraude pdicta cóuictus. h. d. Et sic no. susceptores nó admitti iterato. vt. s. e. l. neminem. et l. q semel calúniat' est semp calúniari psumit instruct' insti. de suspe. tu. § nouissime. ff. de excu. si ciui. § i. de seru. l. iij. et dic hic vt no. s. de offi. magistri militú. l. p armeniá.

DUo. Dicit q duo notarij aumeratores et duo susceptores dnt in vniuersis puincijs ordinari. et sciat ille q aurum largitionale i. fiscale receperat q non dz aurum aliud habere cum eo imo separatim cóseruet et non reponat in archa vbi tenet rónes sz alibi et iudices puideant vt sic fiat qr si pdictá formam nó obseruauerint capitaliter punientur. h. d. Et sic no. fiscale aurum non debere misceri cú alio. sicut est in fruméto fiscali. vt. s. e. l. ij. in fi.

Summarium.

1 Fieri et Zhi multa impediunt q zeta seu facta tolli non possunt.
2 Dignitas vna sufficit alicui vt aliam non cogatur recipere.
3 A dignitate maiori ad minorem quis vocari non debet.

DEmilioribus. Scire debes q p vestimétis imperialib' imponebat collecta. vñ dr in l. psti. qr decuriones siue alij officiales curiales pp alia negotia curie imperialis q ibi hnt quotidie expedire sunt quotidie occupati volum' qd ipsi sint exépti ab alijs vilioib' officijs puta assumptióe collecte imposite p vestib' imperialib'. ná isti decurióes dnt ingrere de diligétia aliorum q ad alia offá ordinát: ne ipsi ordinarij grauét ¶ Ult. dicit q si pdicti decurióes habeát pdictú offiú collecte exigéde aú offiú decurionat'. et i illo pdicto offó
1 pseuerét qmo decurióes existát h. d. † Et sic no. h q tale qd ipedit faciédú siue zhédú q nó dirimit iá zetú. ná hoc decurionat' offiú h impedit offiú hńdú collecte impialiú vestimétorum hńdú sz iá habitú nó dissoluit vt h. Sic alr est i casu ná cecitas ipedit offiú hńdú vt s.
2 q morbo. l. j. li. x. Sz habitú nó dissoluit s decu. l. isfamia. † ¶ Itē no. q dignitas vna sufficit alicui vt aliá nó hēat. i. acq. qr sufficit hńde vni rei sufficere vt. s. s. asses. l. nlo. et s. s. postu. l. qsqs. et ff. s. pac. maiorē et dixi. s. s. dig. l. maior. Et sic róne vni' dignitatis excusat q ab alia habéda vt h. et dixi. s. s. le. l. vniuersi sz habita nó excusat. vt h et. s. s.
3 decu. l. null'. qualibet. et l. oés oino. et l. qcúqs. et l. vniuersos ¶ † Item nota

a no ꝙ a maiori dignitate non dʒ quis vocari ad minorē.ᵃ vt dicī.ĩ. quēmodū ci. mu.l.ij. Et si sponte se creari permittat ad minus offm̄ reducitur ad sui offm̄ pristinū in sui damnū nō in priuilegiū. vt.ĩ. de tab.l.ij.et.l.portas. Et intellige ꝙ ille qui habuit offm̄ recolligende collecte anteꝙ esset decurio ꝙ factus decurio retinet pristinū offm̄ et intelligo q̄tū ad dignitatē non q̄tum ad administrationē ne respu. minus plene dimitteretur arg.ĩ. de excusa.mune.l.eos.et.l.maximarū.in fi et.l.eam.et.ĩ.qñ et a qui.debe nij paro.l.vlt.§ pe Sunt tñ quedam officia et quibus depositis q̄tum ad administrationē deponuntur et q̄tum ad dignitatem et priuilegium. vt.ĩ.de profess. et me.l.j. et.ĩ.de excu.mu.l.j.

¶ De ponderatoribus et auri illatione. Rubrica.

AVrum siue. Precipit imperator ꝙ susceptor recipit aurū siue argentū ab eo qui vult soluere et prefes prouideat ne aliquis soluēs aurum dāmnificetur a susceptore falsis ponderibus ꝙ si fecerit totū de suo pprio ei dabit et ad hoc ʒcor.qd dr.ĩ e.l.j. Susceptor aūt qui falsa pondera facit punitr qi restituit ꝙ extorsit. ar.ĩ. de dis cus.l.j.et punitr in persona et rebus vt.ĩ de ʒdi in pu.horreis.l.nulli et ĩ de decu.l.qlibet. Scdo dicit ꝙ exactor tributoꝝ quicquid recipit a tributarijs comitibus in prouincia constitutis et a suis literis debeat intimare.h.d.

AVrum. Dicit ꝙ precipit impator. si receptores pecunie recipiunt collectā vel tributa paribus seu iustis et equalibus ponderibus id recipiāt. h.d. alias puniuntur:vt.ĩ.l.proxi dixi.

QVoties. Pone quidam vult soluere collectam in auro seu in argento susceptione inter eos est questio de bonitate auri: quid fiet: dicit impator veniat inter eos grecus campsor optimus qui sui cōstantia et industria predictam dirimat questionē: et ex tunc neqȝ soluens neqȝ recipiens poterit aliqd damnū sustinere. Et sic no.iudicandum per illum qui scit de illa arte. Sicut in metis agrorum terminandis atqȝ puniendis.ff.fi.regun.si irruptione.§ ad officium.ĩ.fi.reg.

¶ De auri publici persecutoribus. Rubrica.

AVri. Dr hic ꝙ receptores auri nō audeant de quo quere aurum publice seu in massam deducere neqȝ longo tempore penes se retineant sine licentia spāli: imo incontinenti cū receperint pecu. eam debeant reassignare re:pu nostre: vel illi cui est restitutio faciēda: vt ĩ de suscepto. l.vlt.et.l.clarissime. h.d. Et sic pōt hoc ꝙ officium susceptoris est scʒ exigere et offerre comitibus vel archi.vt publico:vt.ĩ de can lar.xi.l. j et.l.precipit.et aliud officium auri publici et de coquētis massam indeficientis vt.ĩ de decu.l.quilibet.

¶ De his que ex publica collatione illata sunt non vsurpandis. Rubrica.

NVllus. Nullus iudex audeat pecu. mutuar:. h.d. ʒcor.ĩ.de pu.l.his q ex pub.rō.pec. .u.ac. ?.l.j.ij.et.iij.

NVllus. Dr ꝙ nullus iudex pecuniā publicā que in archa publica cōseruatur vel pecuniam quā ex prouētibus sui officij recipit q̄ hʒ in scriptis debeat alicui mutuare. nisi ei super hoc concessa licentia ab excellencia principis facit.ĩ.l.proxi.

SCiant. Judices scire debent ꝙ publicam pecuniā in suis vtilitatibus non liceat eis conuertere: si contrafecerint grauiter puniuntur.

¶ De auro coronario. Rubrica.

AD collationem. Non solū fit collecta pro vestibus: sed etiaʒ ipsius corona ideq de hoc dicit Dicitur autem in.l.ista ꝙ si collecta fiat pro corona impatoris nullus alius soluere debet nisi qui soluere consueuit. Et sic collecta huius non est patrealis quia sic omnibus prestaretur: vt.ĩ. de mu pa.l.j.et dixi.ĩ.ex quibus mu.et ho.l.j.et.l.ij et.j.de priuile domus aug.l.ij.

¶ De irenarchis. Rubrica.

OVi ad prouincialium. Dicitur ꝙ ea staldiones siue nuntij communis debent a consiliarijs curie eligi:nam isti creantur propter communem vtilitatem et pacem.

¶ De argenti pretio quod in thesaurum infertur. Rubrica.

IVbemus. Dicitur ꝙ si aliqs debet soluere argentum et pro argēto vult soluere aurum audiatur. ita tamen ꝙ pro qualibet libra argenti decē aureos soluat. h.d. et continua ꝙ dicit de collecta eris et auri dicit.vt.ĩ. de coll.eris. l.vnica.ĩ.de suscept.l.quicunqȝ.

a ¶ Ad minorem. Adde text.in.l. vt gradati. §. sed si.l.j. de mu.et ho. et in.l. q vtilis ff. de neg. gest.

¶ Explicit Liber decimus. Sequitur vndecimus.

¶ De naukularijs. Rubrica.

PVllam vim. Rubricā cōtinua vt l gl. et casum sic pone dñs impator erat in obsidiōe hostis et deliberauit ꝙ de cremona et de partibus illis veniret frumentū et ordeū in nauibus ad exercitū ipsius quē in pdicta obsidione habebat sup hoc q̄ cōposuit istā: et dicit ita volumus ꝙ naute et marinarij qui deferunt victualia in nauibus ad exercitus nostrū nullā patiantur iniuriam ab aliquibus seu iactura.et q̄diu pdicta victualia deferūt eis aliqua exactio vel collecte nō imponātur.imo si aliquis tēptauerit eos molestare volumus eū ʒdēnare in.x.l.in fe curie cōfiscādis.h d ¶ Inhibet g.l.ista pdictis nauicularijs vim inferri ĩ dicto.l.ista. et ꝙ dixi eos excusari a muneribus intelligo psonalibus.et dū in actu sunt. vt. ff. de iur. Imm.l.semp §.negotia.cf actus nō excusant.ar. ĩ de pfes.et me.l.j.ĩ.de excu.mu.l.j. Lʒ quidā etiā deposito offō retineāt priuilegiū vt no.ĩ.de suscep.l.humiliorib⁹. A muneribus aūt pſimonialib⁹ nō excusantur ēt in actu existētes .vt.ĩ.de mu.pfi.l. qui imu. Et de istis nauicularijs et eoꝝ īmunitate dic in glo.

COmperimus. Scire deben ꝙ portulari⁹ Sicilie assignat frumentū siue ordeū nauigatoribus deferentibus illud ad exercitū imperatoris:et in exercitu quidā est deputatus qui marescallus vocatur cui assignatur ordeū et frumentū et victualia vñ qi imperator intellexit ꝙ nauigatores frumentū et ordeū et victualia eis tradita vendunt. et deinde negotiātur et in suas vtilitas ʒuertunt. pcipit vt.j.annū numerandū a die susceptionis predictoꝝ victualiū marescallo exercitus debeant psentare et assignare. et super hoc recipiant apochā ab eodē que apocha diem assignationis ʒtineat. et.j.an.alteꝝ predictā apochā dño portulario Sicilie restituant.h.d. Et sic nota ꝙ sicut pecunia publica nō dʒ mutuari.sic nec victualia publica dēt distrahi. vt inde negotiatio fiat sine licētia spāli:vt.ĩ.de his q.ex pu,re.l.j.ij.et.iij. odo.

AB his. Qr qñqȝ aliqui frumentuʒ surripiūt nauicularijs deferentibus victualia in nauibus ad exercitū impatoris.dr ꝙ isti tales si in rapina fuerint deprehensi pena quadrupli puniātur.ita ꝙ totū quadruplum in pena tantūmodo computetur.

CVm nauariorū. Scire debes ꝙ in mari sunt pyrate.vt de illis nō timeant nauigātes associāt se multe nauicule.et faciūt conseruam vndiqȝ pacte qd nauigatores qui deferebant in nauibus frumentū ad exercitū timebant de pyratis siue de cursalibus qui erāt de partibus oriētis.iuerūt isti ad quandā insulam que valde erat amena et bonū portū habebat puta ad insulam paricianā. que est prope Gaietam vbi naues cōsueuerunt morari:et inuenerūt ibidē plures naues volētes ire ad exercitū impeciālē ad quē debebant deferre frumentū: et transigerūt cū eis.qd improprie dr trāsigere.vt in lfa dr vt in cōserua deberent ire insimul ille nauicule nō obseruata pmissione q̄ fecerāt pmitus nauigauerūt et istos non expectauerunt.vnde prefectus qui erat in partibus illis qi voluit vtilitati curie prouidere. timens ne illi possent incidere in manibus pyratarum precepit hostibus qui erant in partibus illis oriētis vt predictū frumentum in eoꝝ periculum deferrent ad exercitū supradictū.et dictis hostibus statuit certū qd pro salario quod pro mercedula vocabatur. Vñ tunc

perator alloquitur prefecto ₇ laudat studiū suū sup
hoc qd̄ fecit negotio supradicto. h.d. ₇ ita facit hec.l.
ad hoc vt de bono quis debeat cōmendari. sic ₇ econ-
tra de malo opere quis debeat puniri ₇ vituperari: ₇
hoc est qd̄ legit in passione dn̄i si male locutus sum
testimoniū perhibe de malo. si aūt bene qd me cedis.
q.d. nō bene facis. ₇ ad hoc. s. de sum. tri. l. inter claras
§. respon. ₇ s. de epi. ₇ cle. l. cū venerabilis. C. de of. rec.
proui. l. iij. de questo. l. vnica. ff. de custo. ₇ exhi. re. l. di
uus in fine.

Oli fiscales. Quandoq₃ acci-
dit q̄ imperator
mittit frumentū de Apulia apud Vene-
tias ad vendendū ₇ opponitur naucleriꝰ
in naui q̄ vendat dictū frumentū: qui quādoq₃ nō va
dit per viam rectam in mari: vt deꝫ fieri: s₃ diuertit ad
aliam viam vt si postea malo velle suo ad alias partes
vadat forte in sclauoniā. ₇ sic ibi opꝫ eū forte frumen
tum vendere p̄tio vtiliori q̄ Venetijs vendidisset. h
imperator probibet fieri in. l. predicta. dicens q̄ talis
nauclerius qui dn̄s nauis vocatur capite puniat. h.d.
Et sic no. q̄ recta via sequenda est: nec est discedendū
ab illa. vnde Salomon fili non egrediaris terminos
vel fines quos posuerant patres antiqui. Fures enim
₇ latrones querūt angulos. ₇ nō simplices: ₇ ad hoc.
C. si vt ab hereditate se abstineāt. l. j. ¶ Legitur scd̄o
modo q̄ nauis alio interuertendi frumentū publicū
non debet alibi ire ₇ frumentū interuertere vendēdo
₇ negotiando: al's capite punitur: ₇ ad hoc concor. s.
e. l. comperimus.

Iudices. Cum esset bonū ₇ p̄spe-
rum tp̄s ad nauigandū
in quo p̄spere posset optime nauigari q̄-
dam iudex in loco ₇ diocesi vbi erat nauis
dolose ₇ fraudulenter fuasit nauigeris q̄ tp̄s nauigā
di non erat p̄pter hiemē que erat valde propinqua: ₇
sic forsan interuersum fuit frumentū publicum quod
fieri nō debet. vt. s. l. p̄xi. Vel exercitus habuit defe-
ctum hoc impator p̄hibet fieri precipiens iudicibus
loci. vbi nauis erat: alijs ₇ municipibus. i. castris ₇ vi
lis vbi erat nauis hec qd̄ talia non faciant ₇ si cōtra
fecerint in amissione propriorū eorum mulctentur et
etiam nauicatores si circa hoc in fraudem aliquam
deprehensi fuerint perpetuo deportentur.

¶ De predijs. Rubrica.

Summarium.

1 ¶ Imperator quandoq₃ iure priuati vtitur.
2 Res fisco obligate etiam tacite, si alienentur reuoca-
ri possunt.
3 Donatio facta reuocatur per liberorū superuenien-
tiam: al's non nisi immensa fuerit.
Vēdita res transfert in emptorē cū onere suo. ₇ nu. 5.
4

Annone. Alias incip. ₇ domū.
rubricā cōtinua ₇ sic
q̄ supradixit de nauicularijs publicā-
rū specierꝫ. qualiter se in officio suo de
beant habere. verū q₂ si male se habeāt
predia ₇ eorꝫ res sunt reipu. obligate.
vt. s. ti. proxi. l. vl. ₇ in rub. q̄ met. cau. verꝫ q₂ dictū nō
est de eorꝫ predijs ₇ bonis qualiter sit in eis procedē-
dū p̄pter qd̄ ponit rubricam de predijs ₇c. ¶ Casum
aūt dic ita nauicularius publicarum specierꝫ donauit
rem aliquā imperatori puta domū. iste nauicularius
male se habuit in offō suo dicit impator. volumus q̄
domus q̄ nobis donauit nauicularius postq̄ inuen-
tus est obnoxius nobis auferat. ₇ in actibus fisci vna
8 cū alijs rebus suis ponat h.d. ¶ † Et sic no. q̄ impa-
tor iure p̄uatorꝫ vtit. q₂ sicut priuatis tales res aufe
rent ₇ fisco applicarent. ita impatori auferē a p̄rimonio
suo ₇ applicabit p̄rimonio fiscali. sic als vtit iure p̄ua
2 torꝫ. s. de exac. trib. l. si diuina dom⁹. ¶ † Scd̄o no. q̄
res obligata fisco tacite vt hic est res nauclerij reuo-
cat q̄ itelligo si donauit postq̄ fact⁹ fuit nauclerius.
q₂ ex tūc res ē fisco tacite obligata. ₇ reuocat si delin-
quat. q₂ res ipsa in fraudē alienatur: nā ₇ al's reperit in
alio casu. q₂ res donata curie obligata reuocat q̄tū ē
ius curie. vt. s. de spo. lu. descrip. l. vni. s. q̄ñ ₇ q. in ... pro
pe. l. j. ij. ₇ iij. ₇ s. de p̄di. cur. l. j. ₇. ij. ₇. l. vl. Sꝫ si anq̄ eēt
nauclerꝰ donasset ₇ sic anq̄ eēt fis. obliga. nec eꝰ debi

a ¶ Lege si
vnq̄. An ₇
qñ virtute.
l. si vnq̄ do
natio reuo-
cari possit:
₇ qñ non et
an. d. l. renū
tiari possit.
vide. d. bar.
sozi in ɔsil.
cxlvij. ₇ cir
ca. iij. ₇ vlt.
cū vsi. se. l. j.
pte. ₇ an fa-
cultas reuo
cādi tollat
p clāꝫ p̄di
cta p̄misit
attēdere ob
seruare ₇c.
vide do. pe.
phil. cor. in
ɔsi cxxvj. in
ista p. ₇ o. in
j. pte ₇ num.
qd p supue
mentiā filio
rū iuxta. d.
l. si vnq̄ re-
uocari pos-
sit ₇ qñ. vid
do. alex. de
imo. ɔsi xl.
in vj. col in
iiij pte. vbi
late tractat
de l: illectu
d. l. ₇ an ha-
beat locū l
fi. ijs spurij
vel nature-
libus super
uenientibus
₇ vide p eū
in ɔsi lxxij.
ea. pte. ₇ in
ɔsi. cij m ij.
co. in. ij pte.

b ¶ Trāsire.
adde eūdē i
l. j. s. de spo.
lucra descri.
nu. ix. ₇ qd
ibidē dictū
fuit in apo.

3 tor, donatio nō reuocaretur s. de iure fis. l. j. † In casu tñ donatio fa-
cta reuocat. ₇ si facta sit anteq̄ debeat putas si qs natis postea qui
nō superant tempore donationis. ₇ sic eis nihil debebat reuocat q̄
immēse tñ fuit donatū vt. C. de inoffi. do. l. si totas C. de reuo. do. l. si
a vnq̄. s₃ nō al's reuocāt nisi sit immense donatū. vt. s. de testa. mili. l.
q̄ a pte. ₇ C. de reuo. do. l. j. ₇. l. vlti. in fin. ¶ Circa autē reuocationes
alienationū aliorꝫ creditorꝫ dic vt. insti. de actio. § itē si qs in fradeꝫ.

Nobis. Scire debes q̄ offiū nauigādi specie publi
cas q̄busdā personis iniungit q̄ nauicularij
nuncupant. ₇ isti nauicularij diuersa habēt officia vt. s. ti.
proxi. in rub. no. Et borū nauicularium res sunt fisco obli
gate pro eorum administratione legitime exercenda. vt. s. l. proxi. di-
xi. Pone ergo q̄ nauicularius aliquā rem suā alicui vendidit. Dein
de in officio male se habuit nauicularius ita factus est debitor fisci.
q̄rit an vēditio dicte rei facta a nauiculario valeat et possit reuoca-
ri a fis. q̄si nō teneat. vel an emptor huiꝰ rei quasi emptor nauicularij
sit q₂ rem emit ab eo possit conueniri ad debitum q̄ nauicularius pe
nes fis. contraxit ex mala gestione. et respondetur q̄ emptor dicte rei
nō succedit loco nauicularij vt ad totū debitū nauicularij conueniat
et totum patrimoniū emptoris quasi sit nauicularius sit fisc. tacite
obligatū. q₂ nō persona mercatoris id est emptoris est oneri nauicu
larie astricta. sed ipsa res nauicularij. vt incōueniens esset dicere q̄ p
pter modicē rei nauicularij emptionē emptor esset nauicular⁹ fact⁹
₇ sic p cōsequens eius totū patrimoniū oneri nauicularie obligatur
4 † vnde dicit q̄ res trāsit cū onere suo. vt de acquirendo rerū domi-
nio. l. traditio. et ideo cū nauicular⁹ rei sue sit domin⁹ licet res sit fis.
obligata apparet q̄ vendendo et tradendo traffert in emptorē do
miniū rei empte cū onere suo tñ. vt s. de pac. l. traditionib⁹. insti. de
re. di. § p traditionē. ideo apparet q̄ valeat vēditio dicte rei. sed tan-
q̄ obligata possit reuocari a fis. pro debito nauicularij supradicti. re
si suo patrimonio emptoris libere ₇ l vnū seruādo. ¶ Secūdo dici
tur q̄ nauicularius alicui vēdidit turres aliquas q̄ iacebāt magis
ad decorē ciuitatis q̄ ad alios fruct⁹ postea fruct⁹ ad loc⁹ augmen
tat⁹ est nūqd emptor cōueniet et debito nauicularij in quantū vꝫ
nunc res empta vel in quātū valebat tempore emptionis ex quo pe
cunia ab ēptore soluta fuit. et dicit q̄ nō tp⁹ p̄sēs. s₃ temp⁹ solutiōis
pecunie et emptiōis speculabit. vt s₃ id tēp⁹ ad rei extimationē. et
ad p̄tiū conueniat ēptor. ¶ Tertio dicit q̄ dictū est in domo cona.
id est in alijs reb⁹ nauicularij vēditis infructiferis tpe ɔct⁹ q̄ licet
nūc sint facte fructificere nō scd̄ꝫ qd̄ nūc sūt. s₃ sm q̄ erāt tpe ɔct⁹ res
petent nauicularij suscipere pub. fūctiōes. hoc dicit. Et sic no. q̄ na-
uicular⁹ pōt rē suā vēdere. s₃ cū onere suo. vt hic. ₇. s. l. proxi. sec⁹ in de
curione q sine p̄sidis decreto nō vēdit. s. de p̄. cur. l. j. et. ij. et. iij.

Si qui. Pone nauicular⁹ vēdidit aliquod prediū
alicui de quo exsoluebat annuū tributū. di-
citur q̄ emptor illius predij tenebat soluere fis. tributum
predictū p̄ut nauicular⁹ exsoluebat: vt si venditor fecerit
pactū cū emptore vt emptor nō teneat tributa soluere s₃ vēditor pactū
quantū in fis. preiudiciū nullius erat momenti. imo q̄ plus est si em
ptor minus idoneus reperiat ad predictū tributū soluere. tunc ven-
ditor: itē p̄ nauicularius si magis sit idoneus primo poterit conue-
5 niri ad exsolutionē tributi. hoc dicit. † Et sic nota. hic rē cū suo onere
b trāsire⁹ et ad hoc est. s. l. proxi. et teneri debere tributū. vt. s. l. pe. ideo
qs possessor conuenit: vt hic et ad hoc. s. sine cēsu vel reli. l. vlt. ff. de
pub. l. impatores et de hoc dixi. ff. de vsufru. le. l. q̄ro. Et q̄ dicit hic
venditorē a fis. cōueniri si sit magis idone⁹ dicūt quidā ad preterita
tributa nō aūt ad futura. Sꝫ ls hoc singulariter verū sit tñ in naui-
culariis puto spāle: vt etiā ad futura teneantur si sint magis idonei
q₂ vendendo rem obligatam fisco quodammodo delinquunt: ₇ ideo
puniuntur in hoc vt imputetur eis si minus idonee vendunt. Alij
ponunt casum huius. l. in fin. qd̄ emptor magis idoneus primo con-
uenitur ad preterita tributa quā possessor. s₃ in subsidiū peruenitur
ad nauicularium quod intelligo etiā pro futuris tributis. i. que debē
tur post venditionem contractam est tamē casus in quo possessor no
uus nō tenetur ad tributa preterita vt. s. de si instru. ₇ iure aste fis. l. si
quis proscribente. item est alius vbi nullo mō tenetur ad aliqua tri-
buta etiā pro tempore futuro si venditor tenetur. vt. s. de fundis pa-
tri. vel pro tempore futuro. l. ius emphyteoticum. s. de fundis rei p.
l. vlti. ₇ dic. vt no. in sūma archiepiscopi hedun. de iure emphy. §. vl-
ti. in versi. itē quero quis cogitur.

¶ De nauibus nō excusandis. Rubrica.

Multi. Dicit impator habentes multi naues impo
nūt nomē sui dn̄ij suis nauib⁹. dicētes aliorꝫ
magistratuū naues esse q̄ munite sūt sue: puta marchio-
nis vel alteri⁹ magni h ideo p̄tēdētes ne dicte naues du
cant ad militiā nostrorꝫ et nostrā trāsuectionē ₇ eorū no
strarū. ideo q₂ hoc fieri p̄hibem⁹. et si qs cōfecerit falsum titu noui
sue applicando ipsa confiscabitur. nam cum nemini naues prohi-
beamus

beamus hic equū est vt necessitate nostra vel nostrorum egente qui na
ues hūt dictarum nauium vehendarū bona debeant sustinere.h.d.con
cor.ff.l pri.ꝯ.ex qui.bo.vel mu.l.j.ꝛ d.ti.ꝯ.de mu.pa.l.j.

Lubemus. Dicit impator ꝙ oēs hñtes nauē vel vltra duos modios capacē nobis ꝛ militibus eant obuiam quando ab exercitu nostro veniunt pro eis ꝛ rebus eorum ferendis.ꝛ nullus ecclesiasti co priuilegio vel alio ab isto munere se excuset ꝛ qui contrafecerit na uis sua confiscabitur.h.d.ꝛ concor.ꝯ.l.pri.

¶ Ne quid oneri publico imponatur. Rubrica.

Oneri publico. Precipit imperator qđ nullus victualia alicuius priuati in naue q̄ defert victualia publica inferat.nec iudex aliquis nauiculariū ad hoc pellat ꝙ si fecerit et nauis postea naufragiū sustinuerit iudex picula hec subibit ꝛ insuper arbitrio superioris iudicis punietur. h.d.Et sic nota ꝙ nil immisceri dz cū publicis speciebus:vt hic.ꝛ.ꝯ. de suscep.l.frumenta.ꝛ l.duos lib x.ꝛ continua rubricam qr supra di ctum est de nauicularijs:ꝛ de nauibus non excusandis.sed qr quan doq̄ nauicularij cogebantur cum publicis rebus p̄uatas deferre:p hibet.ꝛ tō est rubrica ne qđ ꝛc.ꝛ meli⁹ eēt ista ꝯtinuatio in p̄n.hu⁹.l.

¶ De naufragio. Rubrica.

Si quando. Post vehitionē publicarum specierum de quibus.ꝯ.p̄misit.ti.de nauicu larijs ꝛ duob⁹.ti.seq̄n.ꝛ post eam specierū naufragiū de q̄ ꝯ.ti.pri.dictū est id̄ de vehitiōe specierum p̄uatarum videndū ē sz qr de hoc satis tractatū est in superiorib⁹ ti.de exerci toria ꝛ ꝙ cū eo ꝛ similibus nō dicit de illis verum qr actione predicta rū vehitionū quādoq̄ priuate res naufragiū patiūtur post naufragiū puplicarum specierum de naufragijs priuatorum dicit.ꝛ ideo ponit rubricā de naufragijs.¶ Casus aūt est talis. cōtingit quādoq̄ ꝙ ppter nimiā pōderositatē mercium nauis patitur naufragiū ideoq̄ mercatorū merces q̄ in naue erāt pyciūtur in terrā.sup quo impator loquitur ꝛ phibet ꝙ p̄dictas res nullus audeat tāgere etiā fiscus sed merca toribus referuntur.qr nō est equū ꝙ fisc⁹ de tā lucroso dāno debeat sibi acquirere lucrū.h.d.Et sic no.ꝙ cū alterius iactura quis non dz lucrari vt hic.ꝛ.ff de ꝯdic indebiti.l.nam natura ꝛ punitur hic inua dens vt ꝯ de fur.aut.nauigia.

Si quis nauicularius. Si nauta patitur naufragiū dz ire ad iudicē loci vbi naufragiū passus est: ꝛ hoc i.annū faciat ꝛ ei denūtiet de naufragio ꝛ pbet.quo fctō iudex dz inquirere de rebus nauis.ꝛ ad quos puenire potuerūt.ꝛ ꝙ inuenit restitui faciet.ꝛ nisi.i.annū nauta dictū iudici requisierit in stātia huius negotij.cursu anni pculdubio deperibit.ꝛ sic qui ppo nit actionē in factū ex edicto de naufragio dz.i.annū a tpe naufra gij hoc facere ꝛ pbare ꝛ cām agere.alr instātia perijt hic.sed reqūtr triennio in alijs causis durat instantia.vt ꝯ.de iudi.l.properandum ꝛ dic vt ibi.vel dic aliter.vt in glo.hic posita.

Nauicularijs. Alr incipit quoties ꝛ bene.ca sus aūt est talis dicit impator ꝙ si aliqs iudex vult ingrere verū aliqs nauclerius fue rit passus naufragiū ꝛ qd de rebus suis habeat pro ve ritatē inquirat a duobus vel tribus de magistris nauis.ꝛ inde fctis eorum ꝛ inquirat veritatē a duob⁹ vel tribus nauicularijs.ꝛ si isti mor tui sunt inquirat a filijs naucleriorum veritatē ꝛ a scutiferis eorum q in naue morabātur cū eis.ꝛ ita studeat iudex. qr predictū negotiū sine tarditate qualibet expediat.i.annū.vt l.pri.ꝛ no.de veritate queren da sic.ff de eden.l.ij.

In his. Que semel. Pone tributarius frumentorum de qbus hz.ꝯ. de suscep.l.modios soluerūt susceptori tributa frumentaria q̄ soluere tenebātur.susce ptor frumentū huius misit in nauibus vt aliquid ad ex ercitū mitteret vel alibi portaret. vt.ꝯ.de nauicula. per totū. naues passe sunt naufragiū vel sunt submerse.querit an tributarij vlterius teneātur ad solutionē p̄dicti frumenti.cū iā soluissent.dr ꝙ non,h.d. concor ꝯ de suscep.l.si ciuitates.ꝛ.ff.de reg.iur.l.bona fides.

De submersis. Lex ista p̄cipit ꝙ iudex loci vbi naufragiū fuit diligēter ol occasione remota. inquirat de naufragio.ꝛ si inuenerit aliqua bona vel res passi naufragiū aliquē hr̄e illa restitui faciat naufragiū passo.ꝛ si qs illa hz ꝛ nō vult restituere eū pu niat pena q̄ viderit expedire.si sup p̄dicto negotio corā p̄dicto iudi ce interpellatio vel libelli porrectio facta fuerit dcm nego.i. biennuū stu deat terminare.ꝙ si nō fecerit ꝛ biennū elapsum pro iudicio vitiū fuerit ꝛ sic nauicular⁹ vel qlibet ali⁹ de naufragio accusabitur absolut⁹ fuerit ab obs̄uatiōe iudicij iudex p̄dictus medietatem dāni ꝙ pro hoc actori accidit resarciat ꝛ offālis eiusdē aliā ptē.h.d.ꝛ sic no.hic bien nio finiri instantiā ꝙ est contra.l.ꝯ de iudi ppperandum sed videtur quod anno finiri debeat instantia.vt supra. c.l.ij ad quod dic quod

illa.l loquitur qn̄ actoris culpa defertur esse instantiā.ꝛ
tūc finitur anno hec loquitur qn̄ iudicis culpa defertur cā ꝛ
sic biēnio finitur.sic est in cā appellationis q̄ anno finitur.
Sed si facto iudicis finiri defertur ꝓrelatur cām aliū an
nū.vt in aut.de his q ingre.ad ap.§ ij col.v.qđ dic vt
in aut.de ap §.ad hoc col.iiij.agebatur de naufragio.sz
in.l.ꝯtra loquitur qn̄ ciuiliter agebatur actiōe in factū. ꝛ tūc
nō est hic aliqđ spāle ꝯ.l.pperandū.qr instātia criālis
a cāe dz finiri biēnio⁹. vt.ꝯ. vt.i. certū tp̄s qđ criālis.l. a
vlt.si ciuilis triēnio vt in.l. pperādū ꝛ in ciuili si agatur
ad simplū durat triēnio instātia vt ppetua actio.Sz
si ad quadruplū agitur anno duratur. vt.i.in l. necessa
ria.ꝯ.e.l ij.ꝛ que pena imponatur.h.d.vt.ꝯ e.l.j.

Super naufragijs. Nauis portans frumentū curie ad prefectū q frumentū ꝛ victualia oīno ex pte curie pcipie bat passa est naufragiū ꝛ sic predictū frumentū p̄ditū est dr impator p̄fecto,o p̄fecte caueas tibi ne scribas te predictū frumentū perditū recepisse. qr illud volu mus per nauiculariū restitui si culpa sua naufragium accidit.vel pone scđo ꝙ marinarij timore ducti ne na uis periret pp pōderositatem de frumēto publico pie cerūt in mare.sup quo loquitur impator p̄fecto ne quod perijt se recepisse ꝯfiteatur : qr damnū datū a nauicula rijs eorum culpa resarcire dēt nauicularij.h.d ad p̄mā ꝛ scđam positionē ꝯcordat.qr a marinarijs dānū datū resarcitur ꝛ nihilominus pñt puniri ꝛ ꝯ.l.pri.Ad se cundā positionē ꝯcor ꝙ naute nō dēt nimis pondera re naues.vt sic pp hoc damnū accidere possit vt ꝯ tit. pri l.vnica. Et no. hic ꝙ prefectus recipit bladū pu blicum in loco suo sunt ꝛ alij qui recipiūt.vt.ꝯ.de cō di.in pu hor.l.j ꝯ de nauicula l ij Odofre.

¶ De metallarijs ꝛ metallis ꝛ procuratoribus metallo. Rubrica.

Summarium.

1 Metalli nomen generale est pro quocunq̄ me
tallorum genere.
2 Vendere quādoq̄ quis cogitur regulariter tamē cōtra.

Pensa. Supra dictū ē de nau
fragijs:sed qr naufra
gia quādoq̄ contingūt ppter metalla q̄ por
tātur in nauibus. ideo dicit de his ꝛ qr in
metalli collectione procuratores cōstituūtur ideo de
his ponit.vel alr.ꝯ dictū est de diuersis gñibus spe
cierum que in nauibus deferūtur. Sed qr inter ceteras
spēs metallū pretiosius reputur.ideo de his dr.ꝛ de p
sonis metallū colligentibus.i.de metallarijs sine qui b
bus nō pōt haberi metallū.ꝛ de pcuratoribus ꝯstitu
e ideo ad colligendā metalli collectā:ꝛ de his dr i.e.l.
1 cū procuratores†ꝛ est nomen metalli gñale pro oī me
tallo:auro:ꝛ argento ferro.plūbo ꝛ stanno.ꝛ similibus.
Casum aūt dic ꝙ mittit hāc.l.crescētio comiti metal
lorum. vbi tria dr.primū ꝙ quicunq̄ vult fodere metal
lū admittitur ad illud offitiū.scđo vt p̄stet fisco pp hu
ius offitiū.viij. scrupulos.i. vncias que in publico ars
in.p. balluca ponātur.i.in publica vtilitate ꝛ archa p
comitē predictū Tertio vt si vltra.viij scrupulos in
uenerit fodiēs metallū.id suū sit. sed vēdere cogatur fi
2 sco illud p p̄tio iusto.h.d.† ꝛ sic no.ꝙ cogitur qs vēde
b re ꝙ sinū est⁹ regulr ꝯ.ꝯ de iure deli.l.nec emere.sed vt
nō.viij.scrupulos. Sed introitū xiiij.vnci.de.vij.p̄sta
ri.vt.i.l.proxi.ꝛ.l per annos solue vt in glo.

Cuncti metallū. Si aliquis fodiat metallū,dz p̄sta re pro qualibet libra metalli. viij. vncias ballucae si est ꝯsuetudo in illa puincia vbi foditur terra ꝙ qlibz libra fisco p̄stari nā ꝯsuetudo cuiusq̄ cunq̄ loci suāda est vt ff ꝙ cuiusq̄ vniuersi l.Itē eo rū:i.de iure reipu.l.vlt.h.d si aūt nō esset ꝯsuetudo tm̄ prestari:p̄starentur tm̄.viij sic soluitur ꝯ.ꝯ.e l j.Alij dicūt vt plac.dr hic appellari.xiiij.vncias vt faciāt tm̄ q̄tū viij.p̄dicte ꝛ nō plus sed p̄ma placet qd si balluca di xi ꝯ.e.l.j.mitti hucusq̄ dictū est qn̄ aliqs fodit metal lū in loco publico.hic aūt loquitur qn̄ in loco p̄uato:ꝛ est casus talis:ꝙ si aliqs fodiat metallū in agro alieni⁹ p̄uati:ꝛ ei⁹ ꝙ inuenerit p̄stabit fisco.x. aliā dño illius fūdi residuū suū erit h d. Sed ꝯ.ꝯ.e l.j vbi p̄stat viij. scrupulos tm̄:solū ibi faciebat i publico hic ꝛ in p̄ua

a ¶ Biēnio. vid iasma. i.l.pperan dū de iudi. nu j.ꝛ qd in cāis ciuili bus vid ibi dē p eū nu. ij ꝛ nu.xvij ꝛ an ꝛ qn̄ in stātia triēn nij currere i ciplat vide ibidē p eū nu. vij. ꝛ in l.si quidem eo ti. nu j.ꝛ qd si statu tū dispōat ꝙ cāe ciui. i.vj dies ter minentur ibi dē nu.viij.ꝛ ibi nōnulla alia ad ma teriam.

b ¶ Est.adde ias ma isti. de act i p̄n. nu ij.ꝛ.nūe. iiij. vbi po nit ꝙ si pro missi nō ven dere alij q̄ tibi an ꝛ qn̄ inuit⁹ ex ta li p̄missiōe ad venden dū tibi cō pelli possis posito ꝙ a lij vendere nō velim. ꝛ an ꝛ qn̄ ꝛ in qb⁹ casibus vendere vel emere quis cogatur. vide fel.in.c si. ꝯ iudeis.post p̄n.ver.not. ꝙ si vnus ꝛ satius in. c. i.co.ti.vers. vlt no ꝛ vi de Ang. in ꝯti.eccl̄j. in i.col.

to. Sȝ videt q metallū totū sit dñi fūdi nā als si qs i
ueniat thes. in fūdo meo data opera tot⁹ est thes. me⁹.
vt ff de acq. re. do l. iiij. et insti. de rerū di. §. thes. Scdo
aliō in thes. q requirit vt ibi aliō in metallo q fodit ⁊
finditur vt hic nā et alias aliud ieruat in metallo. qꝛ
pōt fodi ētiā inuito dn̄o: q speciale est in casu. vt. i. l. q
fdā. sȝ thes. in fūdo priuati eo inuito queri nō potest.

Cum pcuratores.

Procuratores q ordinant ad recipiēdā collectā ipsoꝝ q so
duāt metallū. vt. ꝫ. e. l. j. debēt ordinari a cu-
rialib⁹ illi⁹ loci vbi fodit metallū hoc in pmo. Scdo di
cit. si hi pcu. fugiāt timore hui⁹ officij: qꝛ forte erant
grauati h offm̄ sustinere qd debeant reduci et restitui
pstino labori. Ultimo dicit q isti pcu. nō debēt dimit
tere hoc offm̄ ptextu alteri⁹ oneris sibi delati quousqꝫ
istō offm̄ adimpleuerint. h. d. cōcor. hic titu. pri l ēt nā
et loquit ista lex de ultima pte rubri. et no. q nō tenet
qs suscipe offm̄ dū hȝ aliō ad q facit qd no. ꝫ. de leg.
j. l. vmnerū.

> ❧ Collecte vide ad materiā bal. in ꝯs. cxij. l ij. pte vbi pōit an et quāto tpe gabelle pscribant i ꝯs xliij. ea pte vbi pōit an vectigalia pscribi possint. de q ēt in ꝯs. cclxx. l. iiij. pte et nunquid passagia salina. et pedagia ⁊ cetera pscribāt vt de p eū iꝯs. ccclv. in. v. pte.

Per annos.

Duenusqꝫ deīs est qd iuris qn̄ aliqs fodit
metallū aliqd pter aurꝝ. vnde dicit q si ali
qs fodiat aurꝝ: nūc vltra di qd iurȝ si aliqs
fodiat aurū singulis ānis dȝ pstare sis. viij. scrupulos
Sȝ nō dicit p libra vł p singulis dragmis h nō solū
locū habeat i puincia vbi solitū est fodi aurꝝ vt in pō
turaꝫ sȝ i oīb⁹ alijs puīcijs vbi fodit aurꝝ vt i africa.
h dicit. Sȝ videt. viij. scrupulos esse pstādos. vt. ꝫ. e. l.
j. Scdo ibi loquit de alio metallo. hic in auro.

Quosdā.

Ista lex vult obuiare mali
cijs quorūdā fodiētiū me
tallū: nā qdā foditores metalloꝝ veniebāt
sub⁹ dom⁹ alicui⁹ quē nō diligebāt et dice
bāt ibi eē metallū vł marmora ⁊ sic fodiēdo destrue
rēt domū lex ista phibet ne talia ptex. fodiēdi metalla
vł marmora. edes alicui⁹ destruāt vł fodiant ibi. h. d.
Et sic no. malicijs obuiādū. sic. ff de rei vē l fūdo. Itē
no ptex. liciti illicitū nō cōmitti. Sic. ꝫ. de sa. san. eccle.
l. q sub ptextu. ꝫ. de epis. et cleri. l. cū qm pbabilem.

Summarium.

1 ❧ Iuri publico pscribi aliquo tpe non pōt.
2 Prescribi an possit ꝫ rempub. latissime distinguit et
nu. seq. vsqꝫ ad. l. fi.
3 Prestationibus extraordinarijs an pscribat. et seq.
5 Ciuitas, municipiū, et sil. pōt imponere collectas
10 Seruitus discōtinua nō pscribit nisi tāto tpe cui⁹ me
moria nō sit in ꝯriū limita vt ibi.
11 Prescriptio. tot requi qt sūt pstatiōes qnō itelligat.
L. fi. C. de sacro. eccle. an sit correcta in ciuitate sicut in
eccl̄a. per aut. quas actiones eo titul.
14 Alienatiōe interdicta, interdictus censet omnis act⁹
per quē peruenit ad alienationem.
15 Pactū nudū q̄uis actionē nō piat tn̄ exceptionē pit.

Metallarij.

Dicit lex ista si metal
larī⁹ vł metallaria di
miserit ꝯditionē suā et fugerit dȝ restitui ⁊
reduci ad locū ppriū. vnde recessit et pstino
labori restitui et nō so. n̄ ipsi sed etiā eorū filij. ⁊ lȝ lon
gissimo tpe i fuga fuerint nō tn̄ possūt se aliqua tpis
prescriptione tueri qm̄ pristine cōditioni restituant. lȝ
facti essent tributarij impatoris vel aliud offm̄ susce
pissent. h. d. cōcor. ꝫ. e. l. cū pcura. ff de ser. fug. l. manci
1 pia. et sile est de decre. l. oēs oīno. † et no. hic iuri pub.
nō prescribi aliquo tpe vt hic et. ꝫ. de decre. ab or. fa. l.
si quis decurio. et de ps. xxx. an. l. oēs ⁊ l. cōpetit. j. de
fabricē. l. iiij ꝫ ne rei dñice vel tēploꝝ. l. j. ⁊. j. de agri. ⁊
cē. l cū satis. ꝫ. de vsu ⁊ h. l. iiij. j. de fundis limitosis ⁊
certis pa. l. iij ⁊ de coar. l. ordinarioꝝ j. de fundis rei
pri. l vł⁹ ff. de falsis q sīn. j. de fun. rei pri. l. vsus aque
que sūt spālia regulr ꝫ. nā reipu pscribit. vt. ꝫ de pres.
xxx. an. l. oēs. ⁊ l. omne ius ⁊ qꝛ ꝯctare hāc materiā vti
le est ⁊ bonū qꝛ in iure valde reperitur diffusum. ideo
2 ad euidentiā ⁊ eius noticiam sic distinguitur † qꝛ cuȝ
qrit an ꝫ tēpu. possit presceri. distingue. qꝛ aut tractat
de eacquirē. liber. ꝫ rēpub. aut de cōstituenda seruitu
te iure publi aut de re corporali ipsi⁹ reipu. prescribē
da. Si de acquirenda liber. contra rempub vtpꝫ est con
tra debitas sūctiones immunitatem prescribere. aut
tractat de ordinarijs pstationibus vt q̄ prestant in signū vniuersa
lis iurisdictiōis vt sunt collecte ordinarie q̄ oībus imponūtur ppo
sitio munerū psonaliū. vt pstatio tributoꝝ q̄ ab oībus fit. a qbus ēt
ecclesia nō excusat nec alius. vt. ꝫ. de sac. san eccle. l. placet. ꝫ. de epis. ⁊
cle. l. his. ꝫ. si pp pu. pen. l. vlt. vt. ꝫ de mune. patri. l. j. ⁊ per totū. ⁊ tūc
nullo tpe rescribitur reipu. sic intelligitur hec. l. cū suis sororibus su
perius aūt no. latis ⁊ extra de elec. cum cām que inter. h. pbrꝝ ⁊ extra
de testi. c. j. ⁊ hoc verꝝ est nisi aliqs impetret rescriptū. vt dēpto cano
ne ⁊ adempto vel diminuto pdia possidere possit tūc em̄. xl. an. pscri
bit. vt. j. de fundis pri. l. iubemus. fallit in quibusdā fundi. prio qui
nullo tpe pnt pscribi. qꝛ illorum alienatio est sicut pscripto interdi
cta. vt. j. de fun. pri. l. nulli. Itē hec vera sunt in pncipalib⁹ psonis. nā
in liberis qui ascripti sunt. vt. ꝫ. de decu. l. exēpla ⁊. l. i filijs nō suffi
cit. xl. an pscrip. quin munus pfimonij subeant. vt. ꝫ de decu l si me.
lȝ als sunt rōne pſne originis astricti. vt. ꝫ. ad muni. l. filios. ꝫ de in
3 col. l. puilegio † aut tractat de ex̄ordina. prestationibus vt sunt colle
a cte⁴ q̄ imponūtur villis ⁊ municipijs ad certū tps ⁊ p certis rebus
vt. ff de mu. ⁊ ho. l. cū muneris ⁊ aliqbus imponūtur aliqbus nō. qꝛ
mulieres ⁊ alij puilegiati nō pstant. vt. ff. de mu. ⁊ ho. l. iij. §. j. ⁊. l. vlt.
§. pe. ff. de va. ⁊ ex̄. mu. l. his muneribus⁹. §. ij ⁊. l. sunt mūera. vt. ꝫ. de mu.
pa. l. j. no. vt est ēt vectigalis pstatio. ⁊ tūc pscribit fm magis ⁊ mi
nus. qꝛ qñqꝫ xx. an. inter absentes vel x. inter psentes. qñqꝫ. xl. qñqꝫ. l.
qñqꝫ. lx. Sic intelligūtur. ll ꝫ de pscrip. xxx. an. l. omne ius. ⁊. l. oēs. ⁊
ff. de diuer. ⁊ tem. pre. l. in oībus. ⁊. ff. de pub. ⁊ vecti. l. licitatio. §. de ca
rū rex. ꝫ. qui etate. l. vlt. j de sun. pa. l. iuris emphyteotici. ꝫ. de fund.
rei priua l cū qui. ⁊. l. nemo i de fundis. ⁊ sal. rei do. l. vlt. ⁊ sic intelli
git q dicūt. ll. vt q iuris est in singulari psona idē iuris sit in ciuita
te municip ⁊ repu. vt. ff. ad macedo. l. nil interest ꝫ. de ps. lon. tēp. l. pe.
4 † lȝ videatur pdictis extraordinarijs prestationibus nō posse pscri
bi. qꝛ anteq̄ indicātur nō debentur. vt eius q non debetur nulla cur
rit pscrip. vt. ꝫ de iure do. l. in rebus. ꝫ. de pscri. xxx. an. l. cū notissimi.
§ illud. Itē alia rōne qꝛ hec talia extraordinaria munera seruitutis
nō continue instar hȝ que nō currit nec prescribitur nisi tanto tpe cu
ius non extat memoria in ꝯriūm. vt. ff de seruit. l. seruitus. ff de aqua
plu. arcē. l. j. in fi. ⁊. l ij. in pn. ⁊. ff de aqua quoti. ⁊ esti. l. hoc iure. §. du
ctus aq̄. Itē alia rōne: qꝛ q inducuntur prestationes tot prescriptio
nes necessarie esse vidētur ⁊ sic in ppetuū iure imunitatis pscribi nō
posse nisi pro indictis pstationibus nō indicēdis. vt. ꝫ. de ps xxx. an.
cū notis §. in his ꝫ. de sui. l. vlt. Itē ⁊ alia rōne: qꝛ imunitatis tit. sine
titu nō dȝ pscri arg ꝫ de pac. si certis annis at immunitatis titulus
ante indictionē non hꝫ tn̄ predicta nō obstant. ⁊ primo nō obstat q
di nō posse pscribi prestationē anteq̄ indicatur: qꝛ cui⁹ non est actio
non est prescriptio: qm̄ ei qd nō est nō pōt prescribi vt dictū est quia
hoc non semper verum est: nam hic tractatur de libertate prescriben
da. i. dū de ea prescibēda tractatur vł inuenitur currit prescrptio: ⁊ si
nō possit intendi actio. vt. ff. de suitu. rus. pre. l. ⁊ attilicinus. ff. quēad
5 modū ser. amit. l. si loco. † Item qꝛ ciuitas municipiū ⁊ fiscus potest
imponere collectas ⁊ facere vt actio nascat. vñ si non facit in sui pīu
diciū perinde hꝫi dȝ vt currat prescriptio ac si actio nata esset vt ar.
ff. de ꝯhen. emp. si mihi bibliothecam ff. de leg. ij l. si quis seruo nam
qui potuit facere ⁊ si nō fecerit presumitur fecisse vt dr regula iurꝫ:
cum em̄ ciuitas hȝ ius imponendi collectā ius imponendi videtur
6 posse pscribi † ⁊ si pignoraticia ac directa nō nascat debitori nisi so
luta pecunia vel oblata vñ ⁊ si ei pscribi nō possit anq̄ nata sit. vt. ff.
de pig. ac. l. quidā. tn̄ iuri offerendi pecuniā debitore credit prescribi.
7 xxx. vel. xl. an vt. ꝫ. de pscri. xxx. an. l cū nouissimi. §. eo. iure. † Itē si re
demisti fuū meū de captiuitate hostiū dȝ effici tuus: ⁊ nō habeo ac.
pro eo. sȝ habeo ius offerēdi tibi pciū. j. trienniū. vt isti iuri offerēdi
8 prescribat. vt. ff de cap. ⁊ postli. reuer. in. l. libello. §. si qs fuū. † Item
vsucepisti rem meā me absente an petitā restōnē nō est mihi nata re
scissoria vt ⁊. ff. ex qui. cau. ma. l. si attamē bñficio restōnis quo apiat
via ad petendā rem prescribitur olim anno vtili hodie quadriēnio
9 continuo. vt. ꝫ. de tempo. resti. l. vlt. ꝫ de repu. here. l. vlt. † Itē si posse
di domū tuā ex scdo decreto te absente cā reipu factus sum dñs: et
tn̄ qꝛ iustā cām habueras potes mihi offerre cautionē cui iuri offerē
di cautionē possum pscribere. vt ff. de dā. infe. l. si finita § pena autē.
Ad fm rñdetur q nō obstat q opponitur: qꝛ immunitatis prescri
ptio ad instar hȝ pscriptionē suitutis nō cōtinue que nō querit nisi
10 tāto tpe cuius nō extat memoria i ꝯriū vt dictum est † qꝛ de suitute
nō cōtinua di q ei nō pscribit nisi tāto tpe cuius nō extat memoria
in ꝯriū verū est qn̄ tractatur de seruitute acquirenda at vbi tractat
de libertate seu imunitate prescribēda secus est. qꝛ talia x. vel. xx. an.
prescribūtur. vt. ff. de vsufru l. sequit. § pe. hoc est q dicit. l libertatē
suitutis qn̄ xx an spatio vt. ꝫ. de sui. ⁊ aqua l. penul. ⁊ vlt. ff. quemad
11 modū ser. amit. l si sit † ad tertiū vbi dr tot esse necessarias pscriptio
nes q prestationes nec vnam sufficere prescriptionem. vt. ꝫ. dictū est
rñdetur q illud verū est in prestationibus debitis ex vltima volūta
te ⁊ in legatis vbi tot sunt relicta q sunt anni. ⁊ id tot exigūtur pre
scriptiones. Sed in debitis inter viuos vna. ⁊ id vna sufficit pscrip.
vt. ff. de mor. ca. do l. senatus in fi. ꝫ. de vsufru. l. eos qui in fin. ꝫ. pscri.
xxx. an.

xxx. an. l. si quis emptionis. ⁊ tales collecte nõ ex vltima volũtate de
bẽtur. Sed inter viuos cõstituũtur vt in ciuilibus pꝫ nec obstat. ꝫ.
de serui. ⁊ aqua. l. si qñ libertas pscribit. xx. an. vt ibi pꝫ. ad quartũ vbi
dr titulũ exigi alr nõ prescribi. rñdetur q illud verũ est vbi tractatur
de lõga pres rei corpalis ⁊ õ re acqr. at imunitas ẽ exoneratio ⁊ spẽs
libertatis ⁊ libertas seruitutis sine titulo pscribit. vt. ff. de vsucap. l. se
12 quit in fi. † tñ illud nõ mitto q in. iiij. casibus sm quos exigit pscri.
c. an. circa rem pu. s. in hereditate ciuitati relicta. Itẽ in legatis ⁊ fidei
cõ. ciuitati relictis. Itẽ in rebus donatis vel vẽditis ciuitati. vt. ꝫ. de
sa. san. ecc. l. vlt. ¶ Sed puto vt sicut lex illa in ecclia est hodie corre
cta vt in auẽ. ibi posita q̃s act. ita ⁊ in ciuitate. Idẽ dicendũ est vt ibi
dẽ not. per doc. q ad spaciũ. c. annoꝝ non documentis integritas nec
actis fides nec etas vꝫ testibus surrogari. vt in auẽ. de ꝯsti. ⁊ innoc
na pscri. c. an. in pu. habeat q hodie in pdictis casibus locũ xl. anno
rũ pscriptio ꝯ ciuitatẽ. sicut in ecclia statuitur l. auẽ. pdicta q̃s actio
13 nes † si autẽ tractatur de serui. cõstituenda vt quia prescribitur contra
a rẽpu. puta opi facto in loco publico in via publica[a] vel in scõ ꝯtra de
corẽ ⁊ faciem ciuitatis non valet talis prescrip. vt. ꝫ de opibus pub.
talis prescriptio ff de vsuca. l. vlt. nequid in via publi. fiat. l. viam. Si
aũt tractatur de pscri. rei corpalis reipu. ⁊ rei q̃ est in patrimonio ci
uitatis. aut rei cuius non est cõmertium. vt fori. theatri. stadij. ⁊ simi
lium ⁊ iter. qr non põt alienari nec pscribi. vt insti. de inuti. stipula. §.
14 s. ff. de vbo. ob. l. inter stipulantẽ. §. rẽ sacram † nã vbi interdicit alie
natio ois actus intelligitur interdictus p quẽ dominiũ possit trans
ferri qñ sit pscri. vt. ꝫ. de rebus ali. nõ alie. l. vlt. in auẽ de nõ alie. aut p
mu. rebus ⁊ §. alienationis coll. ij. aut est eius rei cõmertiũ vt est pecu
nia publica. ⁊ molẽdina ciuitatis ⁊ silua ⁊ tũc sicut põt alienari ita ⁊
prescribi. vt. ff. de ꝯben emp. l. cesus in pn. s. de fun. patri. l. ius emphy
theotice. ⁊ l. iubemus nulli etiã de fundis limitosis ⁊ agros in alijs
aũt priuatoꝝ prestationibus quibus pscribitur ecclesie. vbi de acq.
ac. tractatur vel oblig. ⁊ iõ añ deliberationẽ distinguat. allegei xet[9]
efficax vel non efficax. vt. ꝫ. de pac. l. si certis an. ꝫ. de fideiusso l. j. ff. de
vsur. l. cum in rem verso. sed vbi de liberatione tractatur sufficit alle
15 re nudũ pactũ qñ † ⁊ nudũ patũ ⁊ si nõ ac. tñ liberationẽ ⁊ excep. pa
rit. vt. ff. de pac. l. iurisgen. §. sed cum nonnulli. ⁊ l. tale. ⁊c.

¶ De murilegulis ⁊ gynecciarijs et procuratoris gynecij et
de monetarijs ⁊ vestigiarijs. Rubrica.

MOnetarios. Supra tit. j. l. per annos dictꝫ
est de auricol. ⁊ de illis qui aurũ
fodiunt. vnde fit moneta impialis ⁊ tributum prestatur.
verum quia sunt alij qui imperatori seruiunt colligẽdo
murices vnde fit incaustrum impiale. vt. j. eo. l. si quis na
uic ilarij. s. de diuer. rescrip. l. sacro. ideo de illis dicit Sed quia sunt
alij serui qui aliter imperatori seruiunt vt vestes texendo ⁊ faciendo
vt. j. l. iij. qui gynecyarij vocantur. ⁊ ideo de illis adijcit in rubrica. ⁊
qr procuratores constituuntur. qr videant predicta ⁊ fieri procurent
ideo de illis annectit. verũ quia sunt ⁊ alij qui seruiunt impatori in
bestijs publicis custodiendis qui bestiarij vocãtur. vt. j. e. l. quod ad
presens. Itẽ sunt ⁊ alij serui qui faciunt imperiale n monetã ⁊ per
petuo sunt astricti. vt in. l. ista. ⁊ ideo de illis dicit. ⁊ not. ad rubricam
q predictorum quidã sunt deputati perpetuo. s. monetarij quidam
ad tps. vt. j. e. l. eternã. Item sicut murilegulis ⁊ gynecciarijs procu
ratores ꝯstituũtur vt dictũ est. ita ad collectam auri vel metalli con
stituũtur. vt. ꝫ. tit. pri. l. cum pcurator. Itẽ ⁊ bestiarijs. vt. j e l. eter
nam ⁊. l. quod ad presens casum autem in. l. presenti sic ponas qr mo
netarij dñt in perpetuũ. s. dum viuũt. vt. ff pro socio. l. j. stare ⁊ labora
re ad monetam faciendam nec pretextu alicuius dignitatis vel pri
uilegij possunt se ab huius officio separare. h. d.

BAphij. Hic loquitur imperator dicens q baphij
tinctores pannoꝝ ⁊ gynecciarij. s. factores
pannorũ vestimentorũ principis per quos si male se ha
beant in suo officio minuitur nostrum patrimoniũ. qr tñ
isti vestes pretiosas tingunt ⁊ separant non est mirum si ille vestes
destruantur q patrimoniũ nostrum diminuatur. ideoq; precipit im
perator qñ nullus predictorũ assumat hoc officiũ pretio nisi sibi gra
tis conferatur. ⁊ si contrarium fecerit gladio ferietur. ⁊ sic no. q ptio
non sunt honores adipiscendi sic. ꝫ. de. e. ⁊c. l. si quemq;. sic nec arbiter
vel iudex dꝫ pretio corrumpi. j. de pascuis pu. l. cũ nulla. ꝫ. de arbi. j.
l. iij. ff. de condi. ob turpem causam. l. iij §. j. ⁊ expone hic iniquitate al
luminarijs. ⁊ sordidis concussionibus qr sordidum est vt quis ptio
corrumpitur ⁊ no. q quis non debet patrimonium suũ minuere. sed
augere si potest vt hic ⁊ ar. ff vbi pupillus edu. l. iij.

INgenue. Si mulier ingenua ꝯiũxit cũ gynecciario
factore vestimentorũ impialiũ dꝫ mo
neri vt diuertat ab eo monita diuertat ingenua remane
bit. aut alr efficiet eius ꝯditionis cuius est gynecciar[9]. qr
faciet pãnos imperiales ⁊ ancilla publica erit. nam imputet sibi que
voluntatem proponere voluit sue dignitati. h. d. ⁊ sic nota. hoc con

tubernium inter liberam ⁊ seruum: sic. ꝫ. de scdis nup.
l. cum ancill. Sunt tñ quidam qui dicunt hanc nõ esse
ei seruã lꝫ monita non discedat: qr cum sit modus q
serui ꝯstituãtur. vt insti. de iure psonaꝝ §. serui. nec iste
sic de alijs nõ ꝯstituitur ancilla qr cũ seruitus sit odio
sa dꝫ restringi ff de lib. ⁊ posth. l. cũ quidã nã alr dici
mus iste nõ est mod[9] tollẽdi obligationẽ: ergo nõ tol
litur ff de ac. ⁊ ob. l. obligationũ fere §. placet. Itẽ iste
nõ est modus soluẽdi pr̃iam ptãtem ergo non soluit.
ff de his q̃ sunt sui vel alie. iur. l. pre furioso. ista act.
non nũerat inter bonefidei ergo nõ est bonefidei vt in
sti de actio. § actionũ qõ erit ergo. r dic hec q quo ad
laborẽ sequet ꝯdõnem viri. ⁊ no. de vi denuntiatiõis
sic. ꝫ. de e. ⁊c. auẽ si captiui. ⁊ facit ad hãc. l. j. e. l. ⁊ dicti
mus ꝫ de seruis fugi. l. vlt. Odofre.

QUod ad presens. Hic dr
q besti
arũ. s. rusticorũ rectores ⁊ ppositi siue pcu
ratores debent pcurare vt singulis annis
recipiant quantum alr a rusticis ⁊ largitionibus no a ¶ Publi
stris inferatur. h. d. ⁊ tractat de vltima pte rubr hec. l. ca. vid bal.
QUod Aliquã puellã gynecciarij. s. in ꝯa xliiij.
tingentẽ pãnos impiales in in. v. parte.
uem et abscondi alr receptaui dr qr ppꝫ
impedit opa pannoꝝ in v. libris auri pu
nior. h. d. q pro qualibet pstantur. v. lib auri vt. j. l. p
xi. lꝫ vr qõ tñ tres libre pstentur. vt. j. l. pri. sol. vt ibi.

QUi restitui. Duob[9] modis po
test itelligi vno mõ
sic q si aliquis occultet seruũ textriaũ. s.
facientẽ pãnos imperiales in trib[9] libris
auri mulctat. h. d. ⁊ sꝫ hoc textrini est masculini gñis
nec est ꝯ. ꝫ. l. pri. qr ibi loquit in seruo gynecciarij q tã
git pãnos hic in seruo textrini q facit pãnos ⁊ texit.
⁊ sic est nobilius tãgere pãnos q facere qr plus pu
nit qui tinctorẽ occultat. Scdo legit vt dictio textri
ni sit locus vbi texit lana impialis ⁊ q in illo loco te
xentem occultat in tribus libris auri punitur. h d.

QUicimus. Tria dicit q nulla in
genua dꝫ ꝯiũgere cũ mo
netario suo ⁊ si ꝯiũxit dꝫ ei denũtiari vt di
uertat qõ si fecerit ingenua manet alr tã
ipsa q̃ eius liberi sortiũtur ꝯdõnẽ serui monetarij et
sibi imputet mulier q̃ voluntatẽ ppoait sue nobilita
ti vt ꝫ e. l. ingenue ¶ Scdo. dicit si ascripticia mea vl
originaria mea ꝯiũxit cũ tricẽtario pncipis debeo mo
neri vt illã reuocem alr monitus eam perdo ⁊ sortiẽ
ꝯdõnem monetarij nec amodo possum reuocare ⁊ p
uincere vltimo dr q sicut ingenua nõ dꝫ se copulare
monetario ita filia monetarij cum sequatur ꝯdõnem
patris non dꝫ ingenuo copulari. h. d. ¶ Sed quid si
copulatur ingenuo filia dicunt quidã reuocari qõ ve
rum alij dicũt virũ eius ꝯdõnem sequi q nõ puto qr
mulier viri nõ econtra sequitur ꝯdõnem ⁊ forum. ff.
ad muni. l. vlt § ij. ff. de iurisdi. om. iudi. l. penul. ꝫ. de in
colis. l. fi. Sed queritur qñ per matrẽ filio preiudica
tur vt fiant monetarij vr nõ debere preiudicari. ar. ꝫ.
de transac. l. trãsactio matris. ff. de iureiur. l. ait ptor.
§ penul. ne filius pro patre per totũ tñ hoc intelligat
de filijs nascituris nõ natis qbus calamitas matris
nõ nocet insti. de inge §. j. vel dic hoc spãle. vt alr. j e. l.
hi qui ⁊ diri. C. de epi. ⁊ cle. l. si quis nõ dicam sed vsq;
ad qõ tps fiet denũtiatio. R. s. a tpe quo sciet ⁊ pote
terit ante eñ non est qõ imputatur ar. ff. de edil edic.
l. sciendũ in fi. ꝫ. de noxa. l. si serui. ⁊. l. si seruus vt qr sciẽ
tiam nõ ignoramus volamus obligari ff si per erro
rem. ff. de tabularijs. l. generalẽ alij dicunt q arbitrio
iudicis esset. ar. ff de iure deliberan. l. j. in fi. ⁊ no. denun
tiationes. vt. ꝫ e. l. ingenue.

ETiam. In lege presenti dr q vesti
giarij. s. rectores rusticorum
alios ꝯpellunt rusticos ad soluendã quar
tam alr singulis ãnis. vt. ꝫ. e. l. qõ ad pres.
nam nõ dꝫ dimittere officiũ suum aliqua dignitate es
supuenientẽ donec suũ offiñ sit expletus vt. ꝫ. ti. j. l. cum
pcur. ꝫ de le. l vniuersi. j e. l. murilegulis nec de hoc p
sit ei aliqõ rescriptũ sup hoc fieri cõtra hoc indultũ. e
de h dicit impator facio hanc. l. in ppetuo valituram.
h. d. ⁊ sic no. q hec lex est gñalis qõ pꝫ in sui pnci
pio. vt. ꝫ. de le. ⁊. l. pncipũ. l. iij. Item no. q isti non hñt

perpetuũ offm̃ sed tpale. vt dixi super rubrica. sed mo
netarij perpetuũ habent officium vt habuistis. ꝫ. e. l. j.

a ¶ Ex his. adde. d. ma. sos. in ꝯſ. j. vl. cũ ꝗ iste in fi. in j pte ꝙ filiꝰ ſm medicos plꝰ accipit de mſe quã de pſe ſpectu carnis ⁊ vt gallenꝰ ait ſpma hoĩs eſt velut ſe dũs ad cerã. i. inſtrm ad materiã.

SI quis naucularij.

Quedã erat nauicſa q̃ erat ðputata ad diſcẽdũ per mare vt caperẽtur murices ⁊ cõchilia q eſt aliud genus piſciũ ex qbus ſitr fiebat tinctura. vñ di ꝙ ſi quis auſus fuerit illã nauiculã occupare ⁊ ſic impedire ne murices capiant ⁊ conchilia ꝙ duaꝝ libraꝝ auri mulctam ſuſtinere debebit. h. d. vñ no. ꝙ murices erant piſces vnde fiebat incauſtrũ imperiale. vt. ꝫ. de diuer. reſcrip. l. ſacri afflatus ⁊ tingebatur lana de qua fiebant veſtimenta. vt. ꝫ. que reſpu. ve. non poſ. l. j. conchilia ſitr erant aliud genus piſcis ex quo fiebat tinctura.

CIReas imposterum.

Hic ꝓhibet impator ne aliquis ꝑuatus debeat retinere penes ſe purpurã vel lanã ex qua fit imperiale veſtimentũ. imo ſtatim cũ hẽbit portet ad comitem deſtinatũ ad ꝑdictas res colligenda ⁊ ꝯparandas vbi eã ſibi vẽdat. Sic. ꝫ. ti. j. l. perpenſam. ¶ Scðo dicit ꝙ comes qui eſt deſtinatus ad h vt nullus purpurã vel lanam ſericam penes ſe hẽat dꝫ multum curioſus eſſe circa ſuũ offm̃. vt nullus priuatus poſſit abſconſe ꝑdicta retinere. ⁊ ſi ꝑdictus comes negligens in officio ſuo repertus fuerit. qꝛ inuentus eſt aliquẽ priuatim purpurã vel lanam ſericã penes ſe habere. ego volo dicit iuſtinianus ꝙ ꝑdictꝰ comes in. xx. lib. auri puniatur. h. d. ſed melius di de hoc ſ. ti. j. l. vlt. ⁊ no. ꝙ de talibus nundine tenere nõ debẽt nec publice vendi. imo ſtatim cum quis habet ad comitem debet reportare. vt. j. tit. j. l. ij.

Summarium.

1 Penitenti quandoqꝫ parcitur.
2 Poſſeſſor tenetur onus predij ſuſcipere.
3 Perſonalis actio regłr nõ ſequitur fundi poſſeſſorẽ.
4 Filius quoad ſtatum ſequitur matris ꝯdõnem: quo vero ad honores patrem ſequitur.
5 Subſtitutus delinquens in officio prius ꝯuenien dus eſt q̃ ille in cuius locum ſubſtitutus eſt.
6 Tutor adminiſtrare nõ dꝫ anteq̃ ſatiſdederit.

b ¶ Satiſdederit. adde d. bar. ĩos. ſ ꝯſ. ccxiij. v. ſ. pe. in ij. p. ꝙ tutela vl cura deuoluta ad aliquẽ admĩſtratores bonoꝝ a ſe tpo capere nõ põt niſi certis ſolennitatibus obſeruatis.

MUrilegulus.

In l. ꝑſenti dñr murileguli illi qui colligũt murices. vñ fit incauſtrũ imperiale vel tinctura imperialis nõ debent offm̃ ſuum retinere ⁊ ad aliã dignitatẽ conuolare. ⁊ ſi ꝯfecerint reuocandi erũt ad priſtinã conditionẽ. vt. ꝫ. e. l. eternam. arg. ꝫ de decurio. l. oẽs oĩno. Scðo dicit ꝙ ſi murilegulus fugerit ad aliquẽ locũ forte ꝑpter dignitatẽ ſibi delatam ſubſtituẽdus eſt alius loco illius interim. cui ſubſtituto aſſignãda erant bona murileguli q fugit vt inde viuat. vt. ꝫ. de decur. l. ſi de magiſtratuũ. et ſi poſtea murilegulus reuerſus fuerit recuperabit bona ſua ⁊ onus ſue ꝯdõnis agnoſcet. ⁊ h verꝫ eſt ſi iſti ſubſtituti velint offm̃ deſtituere ⁊ bona reſtituere murilegulis. Si autẽ magis volũt in offõ murilegulatus ꝑſiſtere ⁊ bona ſibi aſſignata retinere audietur dũmodo agnoſcatur pro murilegulu fugitiuo onus tã pro futuris q̃ ꝑteritis functionibꝰ. h. d.
1 no. ꝙ hec lex tractat de. j parte rubiſce. Itẽ nota † parci penitenti. i. murilegulo redeunti ad qð. ff. de in ius vocan. l. q̃uis. ꝫ. de appel. ſi quis libellus. niſi in preiudiciũ poſſeſſoris vt hic. q̃ñqꝫ tñ non eſt locus pnie. ff. ð
2 edil. edic. ꝙ ſi fugit in ꝑncipio. Itẽ † nota hic poſſeſſorẽ debere agnoſcere onus ꝑdij vt hic in fine ad hoc ff. de pub. l. impa. ꝫ. ſi quis alteri vel ſibi. l. j. ff. de hui. ruſti pre. l. iii ſ. ſi fundus vel forte loquitur hic de perſonalibus actionibus non ſolum de realibꝰ vt ea agnoſcat ſubſtitutus ⁊ bona ſua retinet. nam eꝫ ſubleueẽ ſi vno ⁊ alio inuito bona ſua retinet ⁊ grauet vt pro eo ſoluat ad qð facit. ff. de iureiur. l. eũ qui ⁊ eſt ſpãle
3 qꝛ regułr perſonalis obligatio non ſequitur fundus. vt ff de contrahen. emp l. vlt ad ſi.

HIs qui.

Si ex filia murileguli naſcatur aliqs iſte qui natꝰ eſt ſequitur ꝯdõnẽ matris ſue. qꝛ erit murilegulus nec eſt vis an pꝫ iſtius natus eſt ſic murilegulus vel homo alterꝰ officij vel conditio
mo. quia ſemper qui natus eſt ſequetur matris ſue conditionem.
4 hoc dicit. † Nota ergo filiũ ſequi conditionem matrisꝰ quo ad ſtatuꝫ
a vt hic. Sꝫ quo ad honores ſequiẽ patrẽ ſic ſoluiẽ. arg. ꝫ. de ſtatu ho mi. l. cũ legitẽ. vel dic ꝙ ſpeciale eſt hic vt alias. ꝫ. de decurionibꝰ eos. ⁊ l. nati. regułr ꝫ vt no. ꝫ. ð decimis l. nullꝰ. Sol. h. ꝫ. ð mãci. l. ſilios.

SI quis.

De corpore linthearmꝰoꝝ. id eſt eoꝝ q faciunt linthearmina ꝑncipis vel gyneciariorũ id eſt eoꝝ qui tingunt vel faciũt veſtimenta impatoris vel lympharioꝝ id eſt illoꝝ q lauant veſtimẽta principis in lympha vel monetarioꝝ qui faciũt monetã pnn vel murilegulorũ id eſt illorũ qui colligũt murices ex qbꝰ fit incauſtrũ impiale. ⁊ repete ſemper ex corpore. voluit ſe trãſferre in aliã regionẽ vel in aliud corpus nõ poteſt hoc facere. niſi tria interueniãt. primo vt habeant mãdatũ a ſuo maiore vel a ꝑncipe vel forte a magiſtro ſtatiõis ſue. Itẽ ꝙ aliũ ſubſtituat loco ſuu ſeruientẽ. Item ꝙ iſte q ſubſtituitur ſit approbatus his tribꝰ cõcurrentibꝰ poteſt ſe mutare. aliter nõ. Sꝫ pone ꝙ ſe mutauit licite. qꝛ ad ſolutionẽ ſui ſupioris habuit ſubſtitutũ ⁊ approbat. cũ ſubſtitutũ dedit. nonne iſte ſubſtitutus male ſe habuit I ſuo officio nec iſte qui receſſit tebeniẽ ob male geſta a ſubſtituto certe ſic. vñ tã ipſe q̃ familia ſua ob malã geſtionẽ ſubſtituti erũt ꝑncipi
5 obligati h d † vñ hic no ꝙ ſubſtitutꝰ q delinquit in officio ſuo primo cõuenieẽdus eſt q̃ ille in cuius locũ ſubſtitutꝰ eſt. vt. ꝫ de predijs ⁊ alijs rebꝰ nauicula l ſi nã ⁊ alias tutor q geſſit ꝑmo cõueniẽdꝰ eſt q̃ ille q nõ geſſit ꝫ de diui tutõ l vlti. ff. de admini. tuto. l. tres tutores. Sꝫ qñ teneẽ murilegulus cũ ſubſtitꝰ ſit approbatus R ſi. qꝛ nominauit. vt. ꝫ de ſuſcep l. ij j. de periculis nominato. l. vltima ⁊ male nominandu in culpa ſit.

PRiuate.

Hic dicit ꝙ nullꝰ debet accedere ad cuſtodiã ⁊ offm̃ priuate veſtis principis. vt purgare vel lintheamine id eſt veſtiu familie ꝑnci. Itẽ ꝙ nullꝰ accedat ad offm̃ limichini: vel textini vel ꝑcu dictarũ rerũ niſi ꝑmo ſatiſdederit fiſcũ indẽnẽ ſeruare. imo plus qꝛ ſi impetreẽ reſcriptũ a ꝑdictis ꝙ nõ teneẽ ſatiſdare hoc reſcriptũ nõ teneat.
6 h. d † ⁊ ſic tutor nõ dꝫ adminiſtrare anteq̃ ſatiſdederiᵇ vt. ꝫ. de tu. q
b ſatis nõ dederit. l. j. Itẽ nec vſufruc. ff de vſuf. l. vxori.

UBi autem.

Si aliquis naſcaẽ ex patre cõchilegulo id eſt ſeruo q colligit ꝯchilios vnde fit tinctura vt. ꝫ. e. ſi qs nauiculã: vł ex matre cõchilegula q ſimiliter ꝑdictos piſces colligebat: eorũ dꝫ ſequi conditionẽ. qꝛ erit conchilegulus hoc dicit iſta. l. ⁊ facit. ꝫ. de ſeruis fugitiuis. l. ſi. ꝫ. de tabularijs. l. j. ſ vlti. ꝫ. e. l. hi qui.

¶ De veſtibus oloberijs ⁊ auratis. Rubrica.

AUratas.

Supra dictum eſt de muricibus ⁊ conchilijs ex quibꝰ pãni imperiales tinguntẽ: nunc autẽ de his pãnis dicere intẽdit. ⁊ qꝛ horum pannorũ quidã ſunt toti auro cõpoſiti vt pãni qui vocanẽ oloberij de hes ſubiungiẽ. Item qꝛ quidã ſunt aurati nõ toti de auro. ideo de auratis ſimiliter hic ponit. Item ⁊ qꝛ pãni imperiales q̃qꝫ tingunẽ piſcis. i. muricis. vt patet per precedentem ti. ideo de ipſa tinctura hic ponitẽ de auratis veſtibus loquiẽ. ĩ. eo. l. j. ⁊ l. ij de tinctura ſacri muricis loquitur ĩ. e. l. iij. ⁊. iiij. ⁊ hoc viſo poteſ ⁊ aliter continuare. qꝛ dictum eſt de magiſtris tinctuarum: in titu ꝑcedẽti vult dicere de ipſis pannis q tingunẽ ⁊ de ipſa tinctura ⁊c. his ꝑlibatis caſũ ſi: notabis: qꝛ hic ꝓhibet impator ne aliquis ꝑuatꝰ in dumo ſua debeat veſtes ſericas cõtexere qꝛ hoc facere pertinet tm̃ ad gyneciarios. i. ad illos qui faciũt veſtes impiales. vt. ꝫ. e. l. q aliquẽ h. d. caue tibi: qꝛ hoc tm̃ prohibenẽ maſculi nõ mulieres ⁊ ſic eſt. ĩ l. pri ⁊ loquiẽ hic de veſtibꝰ auratis q̃ nõ ſunt tote de auro nõ aũt de oloberijs. i. de illis q̃ ſũt tote de auro ſed expone ꝙ dicit lr̃a paragaudas i ne aurꝫ ponaẽ in gironibꝰ tunice vel ſuper tunica. ſicut quotidie ſit. ⁊ eſt poſitus illud latinum iuxta vulgare lombardorum qui vocant girones gardas. vel dic ſecundo ꝙ nullus debet tegere de auro in panno priuato ſed tantuꝫ in pannis imperialibus. nemo. hic dicit ꝙ aliquis maſculus nõ debet portare aurum in gardis tunice ſue vel camiſie ſue niſi eſſet ei conceſſum ab imperatore. vnde portare talia indumenta imperatoris eſt non priuati. Si autem aliquis contra fecerit ⁊ ſpreta inhibitione principis veſtes auratas deferre inuentus fuerit gladio ferieẽ h. d no. ſimiliter hic prohiberi maſculos nõ mulieres ⁊ expone paragaudas ve ꝫ l pniti. expoſuẽ. Odofredus.

VEllera.

Hec lex bona eſt pp vnũ no qð idẽ eliſcitur probibet reiẽ. l iſta ne veſtimẽta tincta colore adulterino ꝑplꝰ in aliũ colorẽ tingi debeãt. Itẽ veſtimẽta tincta de codino i. de aliquo pretincto ſimiliter ꝓhibenẽ tingi in aliã tinctũ. Sed veſtimẽta de lana alba bene pñt tingi in aliũ colorẽ. Sꝫ quare de his nõ eſt ꝓhibitũ ſicut de alijs ꝛñ impator ꝙ veſtimentum album bene põt alium colorem recipere: ſed veſtimenta alterius coloris non poſſunt amodo contrarium colorem vel diuerſum

vel diuersum suscipere. Si ergo aliqs ꝯt refecerit capitali pena puniat. h.d.no. pannū albū posse cōmode tingi in aliū colorē: sed vestimenta alterius coloris non vt hic. q2 alibi sic non reperimus. Odo.

TEmperet. Primo prohibet imperator ꝙ aliquis priuatus cuiuscūqȝ sexus sit masculus vel femina vel cuiuscūqȝ dignitatis vel cuiuscūqȝ professiōis nō debeat in domo sua possidere vestimenta q̄ non priuatis hominib⁹: sed soli principi conueniunt vt puta tincta de murice vel deaurata. Scdo dicit ꝙ aliquis nō debeat pdicta vestimēta sua in domo cōficere nā ista vestimenta ex vtroqȝ latere dñt esse eiusdē coloris nō diuersi: et dñt tingi sanguine cocti muricis. vnde statim cū aliqs h3 predicta vestimēta d3 ea portare comiti ad hoc destinato et sibi vendere vt. s. ti. j. l. etas. Tertio dicit ꝙ si aliqs emit predicta vestimēta ꝙ pdet pretiū3 et si iurauerit se emisse. hec sunt vera de his que dicta sunt vsqȝ ad tp̄s huius. l. sed si amodo tales emptores supradictis rebus minantur tractātes incidant in l. iul. maiesta h d per. l. istam dr ꝙ in ciuile est nisi tota l inspecta respondere nam hic imponit vnam penā deinde aliam. et ad hoc. ff. de leg. et se. con. inciuile.

PUrpura. Per. l. istā prohibet ne purpura in nūdinis vendat sed soli principi vel eius comiti ad eorum emptionem destinato. vnde ne fraus fiat contra hoc precipit imperator vt per prouincias in quib⁹ nundine tenent tpe nundinarium quidā viri mittant qui prouideāt ne fraus fiat. dicit imperator predicti viri qui ad hoc mittunt qd si male se habuerunt in officio suo perdent illud ꝙ a publico nole stipendior eis dari cōuentum fuerat et nihilominus in. xx. libris auri multabuntur. hoc dicit. concordat. s. tit. j. l. etas.

De fabricensibus. Rubrica.

OMnibus. Ut dicit glo. est tp̄s belli et est tp̄s pacis vestimentū est pulchritudo. tpe belli armorū. viso ergo de tpe pacis et eius pulchritudine et de vestibus imperialib⁹. vt. s. ti proxi. et. s. tit. ij. videndū est d tpe belli. ad ꝙ eius traditio est pulchritudo artium: et sic de armis. et q2 de metallis vnde arma fiunt. s. dictū est et de metallarijs per totū. et sicut metallū sine metallarijs nō inueniri et haberi non pōt ita nec arma sine fabris. ideo ponit de fabricensibus. et dr ꝙ hic ponit fabricensis p eo qui facit arma īperialia et cultellos loricas et ista q̄ arma ponunt in statione quadā. Et cū expedierit tpe belli his respublica muniat. dic ergo continuatione posita ꝙ. l. ista precipit ꝙ nullus fabricensib⁹ extimationē soluat armorum que facit imo arma in statione deponat nisi cōsueuerūt deponi et conseruari ad reipublice traditionē. vel dic scdo ꝙ quidā tenebant soluere ferrū pro armis faciendis a fabricensib⁹ vt. s. de metallis per totū

a si soluere vult pecuniā p ferro non admittit. imo ferrum soluere d3 vt inde lorice fiant et arma q2 ideo precipit vt ho⁹m fraudibus obuietur. h.d. et sic not. ꝙ inuito creditore aliud pro alio non soluitur⁹ fallit quod hic vt. s. de colle. eris. l. vnica. vbi de hoc dixi. et facit. s. j. de frumento vrbis constan. l. vnica

PRimiceriū. Dicit impera. ꝙ magistri fabrice publice qui primicerius vocatur post bienniūn non solū habebit munerū personaliū vacationē et tutele et similium. imo habebit a me magnos honores et volo dicit imperator vt finito biennio veniat corā me vt faciam sibi magnū bonum h.d. Sed quare vult imperator vt corā se singulo biennio veniant. rā q2 melius facient amodo et vt reddant rationem quot loricas fecerunt ab ipso biennio sicut papa facit venire coram se episcopos vt rōnem administrationis audiat. sed vt pecuniam ab eis extorqueat.

STigmata. Dr ꝙ fabricenses debent portare in brachijs stigmata ad instar militum vt cognoscant si aliquo fugiunt. Itē si aliquis eos occultat vel ipsi. preteriti fore dignitatis sibi debite alij meruerint fabrice restituantur h. dicit et facit. s. de murile. l. murileguli. Item adducitur ad hoc ista litera milites debēt portare stigmata brachijs Odofre.

SI quis cōsortiū. Queritur si aliquis vult effici faber an indistincte recipiendus sit rūdetur ꝙ non nisi probet se nō habuisse patrem nec auum curialem Itē ꝙ non d3 aliquid nec reipublice nec alio priuato. his probatis poterit in fabrum recipi per magistrū fabrice si autem preter hanc formam fuerit in fabrum receptus repellendus erit a fabrica per capitulos. non ob aliqua tpis prescriptione vrbis vbi habitauit et nota. ꝙ hec. l. loquitur qualiter fabri ordinentur et no hec negocia probari.

HAre prouisum. Fabricensis ex quo factus est faber tā ipse ꝙ filij sui in fabrica perpetuo dr permanere. Secundo dicit qd si fabri male se habent quod ipsi primo conuenientur. si sit soluendo conuenietur ille qui illum eligit. vt ar. s. de suscep. l. ij s3 si nec ille qui eū eligit sit soluēdo ꝯueniet totum corp⁹ fabricensis p eo h.d. et est rō q2 hereditas illi⁹ si moriat ab inte. pertinet ad suum corpus. vt. s. de heredi decur. l. j.

EOs qui. Primo dr ꝙ fabri. vel eius liberi si ꝯueniant ob aliqd debitu3 durāte officio nō posset ꝯueniri nisi coram magistro fabrice qui etiam firmus dr secūdo dr ꝙ finito officio fabrice nō sunt cōpellendi alia munera subire. vt. s. eo. l. iij. h.d. no. ꝙ dat eis duplex priuilegium vt in gl. s3 qñ fuit hoc ꝙ officio sit ppētuo astrict⁹. vt. s. l proxi. rñ. q2 forte fuit ei gratia facta vt pro certo tempore tm̄. et certo salario se obligauit post qd eximit cum certum pactum sit conseruandum vt arg. s. de his qui sponte mu. suscep. l. j. et nota hoc finito officio durare priuilegium. sic. s. de exim l. eam.

NUllus. Primo dicit ꝙ fabricēsis nō d3 locare alienos agros co⁹ldos vel alia priuata officia subire imo circa offm̄ fabrice d3 studere. Si aūt ipse pdium colēdum accepit dom⁹ predij pdet eum et fabricensis exilium patiet. Scdo dicit ꝙ qñ arma necessaria sunt principi idem magister fabrice d3 mādare pfecto vt pparet sibi equos et naues ad portādū arma principi ꝙ prefect⁹ d3 mādare presidi vt ipse mādet cōi illi⁹ loci vt equos et naues ducat magistro fabrice. Ultimo dicit ꝙ si preses sit negligēs ingrēdo equos et naues in mittendo magistro fabrice ꝙ grauiter punietur in. l. lib. auri quam in alia pena que in litera continuatur. h.d.

De veteris numi po. Rubrica.

a Nō soluitur adō Sig. no d ho. l. Au. lxxiij.

SOlidos. Dicit de fabris ferri siue armorum nūc vult dicere de fabris denariorū3 et dic vt in glo. si aliquis debitor velit soluere numismata p debito ꝙ d3. i. nūmos impales vbi est nomē impatoris. vt s. augustani q expendunt in regno apulie vbi est nomē federici bene pōt dummō nō sint fui. et si aliqui creditores hanc pecu refutauerint grauiter punietur. hoc dicit Odofredus.

PRomunitiōe. Hec. l. est obscura et fi sui breuitate et hic est intellect⁹ ꝙ igostates et cāpsores siue mercatores seu mēsuratores auri dānabunt amō id est vtent in cābio et habebunt b sibi maximā qūtitatem coram eis denarios impales t. pdictos numismatos vt ppterea viliores efficiāt Ut dic secūdo ꝙ. h. postq̄ vnusquisqȝ pōt vti p quolibet mercato min⁹ habebunt numismati. s. dictū: q2 omne

b ꝙ frequenter habetur vilioris pretij ᵇ reputat h.d. Sic econtra omne rarū pretiosum. vnde modo apud [illegible] priulegium carnis pro pipere.

b Pretiū. Adō id est p do. Sig. de ho. in cōsil. xxiij.

UNiuersa. Mandat impa pfecto vel magistro offōrū3 ꝙ ipse notificet p totā puinciā ꝙ numismati sint equales et tm̄ valeat vn⁹ qūtū alt⁹ et p tāto ponat vn⁹ p qūto alt⁹. secūdo dicit ꝙ si aliqs puincialiū siue subiect⁹ ꝯ fecerūt q2 diminuerit eos. i. abradēdo vel incidēdo ꝯdemnare vl vultū nostrū q depictus est in numismate. idqȝ capitaliter punietur. h.d.

Nulli licere in frenis et equestribus. Rub.

NUlli prorsus. Supra dictum est de fabris monete nunc dicit de fabris sellarum. et dic ꝙ nullus audeat ponere in sellis vel frenis vt imperialium sellarum istos lapides pretiosos. s. margaritas et smaragdos et iacitos alios omnes lapides audeat vnusquisqȝ secure ponere in sellis et in frenis. et postea dicit ꝙ in morso freni nullus ponat lapidem aliquem ptiosum. tertio dicit ꝙ nullus sacerdos audeat ponere lapides pretiosos in clamidib⁹ vel in fibulis eorū et si ꝯ fecerit in. l. lib. auri puniet. quarto dicit ꝙ null⁹ audeat ponere gēmas ptiosas in vestib⁹ suis

nisi in vestibus mulieres. nã hi lapides debẽt poni in vestib⁹ regalibus. quinto dicit ꝙ null⁹ audeat facere vestes ⁊ in illis apponere lapides pciosos ⁊ dicat illas vestes esse deputatas ad indumenta imperialia vt sub isto pretextu euitet penam ⁊ videat fieri ꝫ mãdatum nostrũ ⁊ omnis trãsgressor in .c. lib. auri puniat. ⁊ per psides puincie pena hic exigatur ⁊ per eos nostris largitionibus infrat. volumus enim vt in nostro palatio ista fiant indumẽta. hoc dicit Odofredus.

❡De classicis. Rubrica.

CLassem. Classicũ classici dr cõgregation auiũ armatarũ qd qñqꝫ fit ꝯtiõe. vt ꝫ. de nauicula. l. iiij. inde est ꝙ classes dñr naues ⁊ faciũt clausũ illi qui sũt i naui gratia tuẽdi ⁊ defendẽ dictã ⁊ vocant sup astellantes in vulgari epulor ⁊ dic ꝙ lex ista mittitur pfecto cui impa. dixit si clausia siue si aliq volũt intrare ad armatã nauẽ siue classidẽ vel si aliq volũt esse de sup astellãtib⁹ nauis corã tua pñtia se debeãt psentare qꝛ totũ officiũ nauiũ volum⁹ ad magnitudinẽ ꝑtinere quare pcures ita ꝙ naues bene armenť. ⁊ comiti nři exercitus mittanť ad auxiliũ purgãdi mare ⁊ terrã oriẽtalẽ pdonib⁹ ⁊ malis hominib⁹ ⁊ ad auxiliũ necessitatũ vt frumẽti ⁊ vectigalis portandi. vt. ꝫ. de nauicula. l. comperimus per totum. h. d.

❡De curialibus vrbis rome. Rubrica.

SI quis. Dictum est. ꝫ. de decur. in genere sꝫ qꝛ decurionib⁹ vrbis rome vult imperator priuilegiũ donare. ideo de his pono si volo accusare decurionẽ romanũ de tali crimine quo pbato remoueť de ordine decurionatus debet accusatio fieri corã magistro curialium.

LEges. Primo confirmat impator leo oẽs leges cõditas ab antecessorib⁹ suis ⁊ maxime a patre suo qui cõcedunt priuilegia decurionib⁹ vrbis rome. Itẽ dicit ꝙ decuriones nõ possunt poni in tormẽtis. Ultimo cõfirmat priuilegia cõcessa decurionib⁹ vt semp valeãt nec minuanť hoc dicit.

❡De priuilegijs corporatorum vrbis rome. Rubrica.

NUlli. Tractare intẽdit de priuile habitantib⁹ rome concessis. primo dicit vt quando aliquis de nouo venit romam habitare qui in cola vocatur ꝙ nihil noui faciendum est nisi ꝙ sit antiquis habitorib⁹ rome. Item priuilegium concessũ antiquis habitatoribus rome qui corporati vocantur concedendum est de nouo facientib⁹ habitare. Itẽ cõfirmat priuilegia habitantib⁹ rome cõcessa vltimo dicit ꝙ si aliquis rome habitans aliquẽ inuenerit ꝙ rome p capillos remittať. ⁊ hec sũt ⁊ prineãt inquirere ad offiũ psidale et puinciale omniũ. hoc dicit Odof.

❡De pistoribus. Rubrica.

QUodcunqꝫ. Si pistor roman⁹ alio fugerit forte ob honorẽ sibi delatũ rome restituendus est ⁊ punitur etiam in .xx. lib. auri. Item non valeteis aliquod rescriptum circa hec impetratum. hoc dicit.

❡De suarijs ⁊ susceptoribus vini ⁊ ceteris corpatis Rubrica.

POrcarij. Dicitur hic quod porcarij vrbis rome excusanť a sordidis munerib⁹: qꝛ satis habent facere custodiẽndo porcos suos ⁊ eundo per ciuitatem totam in manu congregando porcos ciuitatis. h. d.

QUicunqꝫ. Si porcarius conueniatur vel agere velit debet agere vel conueniri corã prefecto vrb. h. d.

❡De collegijs ⁊ artarijs ⁊ nũmularijs. Rubrica.

QUis. Sub pretextu. Si aliquis facit se canonicũ nomine vt euitet pub. munera extrahend⁹ est de monasterio ⁊ soluet collectã. ⁊ alius idone⁹ loco eius surrogatur. Item si sit vltra numerum in canonica nõ debet gaudere aliquo priuilegio. vt. ꝫ de sacro. san. eccl. non plures ⁊ pone hic casum. ꝫ de sacro. san. eccle qui sub pretextu. ſ. vsqꝫ ad. §. ꝙ autem hic ponitur. ſ. de frumento Alexandrino. l. i. in extimatione.

❡De studijs liberalibus. Rubrica.

VNiuersos. Scias ꝙ cõstãtinopol. ⁊ rome erãt antiquit⁹ studia certo. dicit ꝙ nullus audeat docere rome vel cõstantinopolis in cellulis secretus imo prope capitoliũ scole ordinenť. ⁊ nullus doctor cõuerseť cum ciuib⁹ vel vadat ad curiã vt sic semp ⁊ cõtinue studio sit intẽt⁹ qꝛ intercisa perit continuata viget. ⁊ si aliqs ꝫ fecerit de ciuitate spoliatus oĩbus priuilegijs expelleť predicta tñ intelligimus de doctoribus q sũt deputati vt habeãt scolas ordinarias prope capitoliũ si ppe eos fuerint aliqui q velint secrete aliquib⁹ priuatis legere nullatenus phibemus. ⁊ volum⁹ ꝙ in vnaqueqꝫ predictarũ ciuitatũ sint oratores .x. grãmatici ⁊ sophiste. v. et duo doctores in legibus ita vt vnusqꝫ habeat scholas separatas ab alio ne scholares possint turbari inter se. ⁊ ne vnius clamorib⁹ alteri⁹ valeat impediri. ⁊ studio literarũ auertantur scholares. h. d.

❡De honoratorum vehiculis. Rubrica.

OMnes. Dicitur ꝙ omnes magnates dñt intrare romam in vehiculis non aliter. h. d.

❡De priuilegijs vrb. cõstantinopol. Rubrica.

COnstantinopol. Eadem priuilegia que habet ita hꝫ ciuitas cõstantinopol. h. d.

❡De metro. berito. Rubrica.

PRopter multas. Due erant ciu tales sub vna puincia vꝫ ciuitas tyr⁹ ⁊ berit⁹. ciuitas tyrus habebat archiepm. ciuitas beritus non hẽbat. vñ dicit impator. qꝛ ciuitas beritus fecit nobis multa seruitia ⁊ digna est omni honore. detur ei hoc munus vt amõ ciuitas ipsa metropo. vocetur ita tñ vt propter hoc nõ derogeť in aliqua ciuitati tyro. nam nihilominus ipsa sit metro ex antiquorũ nostrorũ bñficio. ⁊ eadem dignitate metropolis ciuitas beritus perfruatur h. d. ⁊ sic no bñ merẽti pmiũ cõcedi sic. ꝫ. de nauicul. l. iij. bñ enim facienti tenemur naturr. vt. ff. de ꝯdi. inde. si nõ sortẽ. §. libertus. Scdo no. ꝙ cũ alicui dať aliciũ dari dꝫ sine alteri⁹ dãno. qꝛ q male acqrit vt bñ dispẽset grauať poti⁹ ꝙ iuueť. et ad hoc est ar. ꝫ de preci. impe offe. l. ij ſ de omni agro deserto. l. quicũqꝫ. primo rñ. ⁊. l. vlti. ⁊. ſ. de veteranis.

❡De canone frumentario. Rubrica.

NAutici. Scire debes ꝙ rome deferebatur frumentum per naues que ibant ad portũ ⁊ onerabantur. ⁊ cum exonerabantur erat ibi preses prouincie ⁊ recipiebat frumentum predictum. vnde dicuntur nauclerij qui recipiunt frumentum annonarum vt portent in nauibus suis romã qñ recipiũt ⁊ confiteanť quantitatẽ et qualitatẽ frumẽti quod recipiunt apud acta magistratuum qui eis assignent ⁊ eadem confessio fiat per eosdẽ naucleros apud acta psiduũ qb⁹ assignat ita ꝙ preses cũ assignať ei frumentũ ad portũ ciuitatis romane videat bõitatẽ pdicti frumẽti ꝙ careat omni vicio stetqꝫ ibi quousqꝫ ibi pñ citur mensurari. concor. supra de nauclerijs. l. comperimus. Odofredus.

SI quidem. Debitor frumentarij canonis impetrauit rescriptum a principe vt totus canon sibi remittatur vel etiam pars illud rescriptum non valet tanquam lesionem publice vtilitatis cõtinens: vt. ꝫ. de preci. impe. offe. l. nec damnosa. h d. hoc intelligo nisi impera dicat non obstante tali lege. quia nemo põt sibi. l. imponere a qua discedere non liceat ff. de leg. iij. etiam si quis. in princip. testan. vel dic secundo quod certi sunt deputati ad portandum frumentũ tributarijs rome quibus si mutatur portitura non valet. Odofredus.

NEmini. Queritur an aliter debitori liceat annuũ canonem mutare puta vt sibi de frumento soluat vnum vel econtra ⁊ dicitur ꝙ non imo si super canone immutando rescriptum impetrauit rescriptum illud sibi non proderit. Si quis autem contrafecerit in duplum punietur. Secundo dicit ꝙ iudices ⁊ vicarij coram quibus forte fiebat professio de frumento suscepto: vt. ꝫ. e. l. i. cum ipsi frumentum rome debebant transmittere eum retinebat certe hoc prohibet imperator amodo fieri. ⁊ si contrafecerit deportetur. vltimo dicunt magni officiales quibus forte susceptum frumentum tradebatur cũ ipsi similiter deberent frumentum rome mittere retinebant eum penes se certe si amodo hoc faciant capite punientur. h. d. Sed quere isti magis puniuntur quam vicarij qui tantum deportantur: respondeo quia cui multa comittimus ab eo plura exigimus. vt supra de epi. ⁊ cle. l. presbyteri.

❡De frumento vrbis constantinopolitane. Rubrica.

Nulli

Nulli. Dictū est. s. qualr frumentū rome portet nūc vult dicere qualiter sibi portaf vt expediatur. visa ꝯtinuatione casus est talis. ꝛ pōt duobus modis intelligi. primo mō sic olim tradebaf cert⁹ modius frumēti pistorib⁹ rome vt ipsi inde panē facerēt eisq; ad certū numeꝝ ꝛ postea illū panē distribuerent inter magnatas qꝛ vno hospitio tradebāf mille panes ꝑ die alij hospitio. c. domui imperatoris x. millia ꝛ sic de similib⁹. mō qrif. hac. l. an isti ꝑ isto res possint restituere frumētū aut panē ṗdictis domib⁹ puta coibere ꝑ. c. panib⁹ dare. ꝛ dicit q nō imo solit⁹ canō restituēd⁹ est ꝛ tradēd⁹ pistorib⁹ vn̄ faciāt panē ꝛ solitū numeꝝ panis ciuib⁹ soluāt. ꝛ ita ordinatū fuit a diuo pio. ꝛ est rō hui⁹ ꝓhibitiōis. nā si ita iam distribueref frumētū posset esse q horrea euacuarēt ꝛ ꝯtingeret inopia frumēti ꝛ ꝯtingeret ēt forte aliud absurdū ꝛ princeps q forte pōt alijs in pāti vēdere cogeret in futuꝝ alijs emere. h. d. pōt esse alia rō q̄ l. ista dicaf: qꝛ si rā traderef frumētū eis ꝑ pane ipsi haberēt brigā in nptādo panē vł alia rō qꝛ si ipsi haberēt frumētū ipsi distraherēt ꝛ postea esset op⁹ vt iteꝝ de pane haberēt. s; panē nō sic possent barractare imo esset eis verecūdia panē vēdere. vel dic s̄m casus q null⁹ priuat⁹ pōt pmutare frumētum publicū cum pane alicui necetiā domui principis. ꝛ ast rō vt in lr̄a: pōt esse ꝛ alia rō qꝛ panis cito corrūpitur vn̄ nō pōt ita custodiri sicut frumētum. ꝛ no. ex ṗa hui⁹. l. statutum est in psonam principis q est etiam in psonā priuati. ꝛ ad hoc est. s. de cadu. tol. l. fi. s. de peti. here. l. j. vel dic tertio q in ciuitate qualibet erat frumētum commune in vna domo. ꝛ illud frumētuꝫ tpe

a necessitatis distribuebaf ꝑ oēs homines ciuitatis sup quo loquif impa ꝓhibens q amodo de frumēto cōis nemini detur nec etiā domui sue. sed certa q̄titas pistoribus def de frumento vt inde panes faciāt. ꝛ quemadmodum antea de frumento fiebat distributio nunc fiat in pane cocto. h. d. Et s̄m primam positionem no. hic q aliud ꝓ alio non soluitur inuito creditore. sic. s. de fabricē. l. j. fallit. s. de susce. l. quocunq; ꝛ dicit. s. de col. erio. l. vnica. lib. x.

Eam statuta. Primo dicit q q̄titas auri q̄ est destinata ad ꝯparationē frumēti q̄libet anno i mēsib⁹ nō dꝫ ꝯuerti ad alios vsus ꝑ offitī ṗterq̄ ad ꝯparationē frumēti dicti. Scdō dicit cum officiaiis tradit frumētū mācipib⁹ .i. pistorib⁹ ꝑ pane faciēdo dꝫ scribere quot modios frumēti sibi tradit. Item dꝫ scribere quot panes inde factos post modum a pistore inde recep. t. Tertio imponit penā officialib⁹ ꝯuertētib⁹ pecuniā ad emptorem frumēti destinatam in alios vsus nō duplum ei⁹ pecunie q̄ ꝯuerterīt ad alios vsus restituere ꝯpellenf ꝛ accumulabif pecunia ad ēptionē frumēti destinati. Ultimo dicit q tenor istius. l. scribendus est in tabulis eneis. ad eternam rei memoriā h. d.

C De annonis ciuilibus. Rubrica.

Summarium.

1 Prelatus ecclesie potest redditus perceptos donare ꝛ ad heredem suum transmittere: beneficia autem cuꝫ personalia sint mortuo beneficiato pereunt.

Annōas. Dictū est. s. de annonis publicis. s. de annona vrbis rome vel ciuitatis ꝯstātino. nūc vult dicere de priuatis tā q̄ de inferiorib⁹. ꝛ iō ponit rubricā de annonis ciuilib⁹ quas ṗstat impa. bonis militib⁹. visa ꝯtinuatione casus talis est. nam primo dicit q ciuiles canones ṗstātur duabus de causis principalib⁹ vel pp dignitatem persone cui donatur vel propter hoc qꝛ bñmerit⁹ ast principi. Scdō dicit q cum alicui militi ꝯcedat princeps ciuilem canonem pp sui ꝓbitatem corpus militie non pōt hunc ciuilem canonem reuocare imo penes hunc militem remanebit. Ultimo dicit q miles cui concessum est ciuilis canō a principe postq̄ pcepit illum canonem pōt alij vēdere vel donare vel quocūq; mō voluerit ordinare. si autem non alienet sed decedit percepto canone ad ei⁹ heredē hic canon pueniet sicut ꝛ cetera bona militis h. d. ꝛ sicut vult pōt do-

1 nare. †. Unde sume hic argumētum q prelatus ecclesie redditus perceptos pōt donare vel ad heredem suum trāmittere s; mortuo prelato vel milite talia bñficia deperennt cum sint psonalia. sicut ꝛ diximus in vsufru.

b vt. s. de vsufru. l. corrumpif ꝛ in insti. de vsufru. Itē finitur ꝛ ad idem. ff. de vsufru. l. defuncta. ꝛ de ista transmissione que fit in herede dic. vt. s. de excu. mu. l. fordidoꝝ. Potest tñ secūdo mō ponere casus hoc mō q si aliquis dꝫ poni super custodia annone publice nō tantum dimittat istud officium habētibus dignitatem vel nobilibus vel forte successoribus aliquorum nobilium s; etiaꝫ alijs lꝫ sint pauperes dummōdo fideles aliter ꝛ idonei apprrobentur. ꝛ sic no. pro communi bo. qui facit de popularibus ancianos Odof.

Centū. xx. Scire debes q impa. plurib⁹ certū canonē frumēti ṗstabat cū vict⁹ impa. theodosi⁹ vidēs q iste canō nō sufficiebat istis milit. vult eis augere dictū ca. vn̄ ṗcipit q amō dēf eis vltra solitū cano. c. ꝛ. xxv. modij frumēti ꝛ singulis annis. alij dicūt i singulis dieb⁹. ꝛ isti modij mittunf ad prefectū oriētis qui inter eos distribuat sicut sibi videbitur. ꝛ volo dicit imperator q ista. l. in perpetuum valeat ꝛ q in ppetuū prestentur predicti modij dictis militib⁹. h. d.

C De mendicantibus validis. Rubrica.

Cunctis. Quia mēdicātes ꝛ miseri saturanf de ciuilibus annonis de qbus dictū est vt puta de cūctis q̄ remanēt militib⁹ ꝛ ideo de ipsis mēdicātib⁹ subiūgit ꝛ ꝯtinuatiōe ṗmissa casus talis est primo dicit q validi ꝛ robusti mēdicare nō debēt ne vere miseris ꝛ infirmis panem auferant. qd ergo erit si aliqs valid⁹ ꝛ robust⁹ fingit se infirmū ꝛ debilitatū ꝛ vestire aliquē ex quo possit viuere ꝛ in veritate firmus ꝛ fortis ꝛ artificiosus est. dicif q ṗses prouincie singulis annis faciat cōgregari oēs pauperes ꝛ specialiter mēdicantes ꝛ respiciat a egros ꝛ nō egros senes ꝛ iuuenes vt si aliquē inuenerit forte robustū vt sanum ꝛ artificiosum q de labore suo viuere possit puniaf cū hac distinctiōe qꝛ aut est liber. aut est seruus. si est seruus efficif illius qui eum de hoc accusabit quo ad plenum dominiū. si liber est efficif ppetuus ei⁹ colon⁹. s; pone q aliqs seruū meuꝫ forte robustū mēdicātem latitauerat vel absćōdit in domo sua vt seruus possit fugere ꝛ mēdicare. amodo aliquis detexit maliciam istius serui. ꝛ sic seruus effectus est qualiter consuletur mihi contra istum latitātē Respondetur q agā cōtra ipsum vel actione serui corrupti vel alijs legitimis accusationibus ad interesse meum. hoc dicit.

a C Ciuitatis. adde bal. in cōsil. cccc vj. in. v. pte q publice interest vt populus qñ hꝫ necessitateꝫ iunetur aliīmētis sino q̄ nō subuenidt populo in necessarijs alimētis popula occidere dicif,

C De nauicis tyberinis. Rubrica.

Quinauē. Quia naues q̄ sunt posite i tyberinis portaf frumētū de quo. s. dictū est rome. iō de ipsis nauibus hic ponit visa cōtinuatiōe casus talis est scire debes q quodā fluit flumen ꝑ ciuitatē romanā qd̄ vocaf tyberinus modo qrif an illi q habēt naues in illo flumine possint recusare bona publica trāsferēda. ꝛ dicif q nō immo plus est dicit imperator. qꝛ ego volo q ipsi sint semper suo officio obligati. neq; pretextu alicuius dignitatis possint se a suo officio separare. h. d. ꝛ expone onus rei sub. q in vehendo cōsistit. nō autem intelligas de alijs oneribus vt tutele vel cure. qꝛ ab illis puto eos excusatos. vt. s. v̄ nauicula. dixi. ꝛ ꝯcor. s. de nauib⁹ nō excusandis. l. ij. s. ex qb⁹ mūe. vł ho. l. j.

b C In vsufr. Adde do. mari. sozi. i cōsi. xxxij. vsq. circa secūdā. q. in. j. pte q ṗlar⁹ respectu vtilitatis percipiende ex bñficio cōparaf vsufructuario seu vsuario q meli⁹ videtur qñ ipsius morte finif sicut in vsufructuario.

C De frumento alexandrino. Rubrica.

Nextimatione. Dictū est. s. d frumēto vrbis cōstāti. modo vult dicere de frumēto alexādrie. casus est talis prefectus orientis ordinauit duos officiales ad cōgregādū frumentū in ciuitate alexādria ꝛ statuit eis salariū ꝑ labore suo. Itē ordinauit nauicularios q frumētū debebāt portare in ṗdicta ciuitate qñcūq; opus erat. simlr statuit eis certū salariū ꝑ modio frumēti duos sol. mō q̄ situ fuit ab iperatore theodosio ꝑ nauicularios ꝛ ꝑ dictos officiales an ipse haberet ratā ordinationē a ṗfecto factā ꝛ imperator theodosi⁹ rñdit q humiliter sibi placebat s; q dt imperator theodosi⁹ ad frumētū gubernādū sūt necessarij homies fideles iō ego volo addere ordinationē dñi ṗfecti. ꝛ ṗcipio vt aliqs curialis ad h̄ officiū ñ accedat nā cū ipi ꝯsueti fuerīt deṗdare nos volum⁹ dt impator eoꝝ deṗdati. ꝛ malicijs obuiare. h. d. facit. s. de epis. ꝛ cle. l. sub ṗtextu. s. de collegiat; l. vnica. odo.

Diuinos. Alexādria ciuitas nota est ab Alexādro. i. de dt q ista ciuitas ꝯsecuta est maxias largitiōes a dño Alexādro. nā sup addidit ciuitati. c. ꝛ. x. modios frumēti ꝑ alimonijs ipsi⁹ ciuitatis. id est ꝑ alimētis. vel dic ꝑ alimoniā id est ꝑ elemosynis ipsi⁹ alexandrie. vn̄ non inuenitur aliqd ha-

bitantib⁹ in alexãdria de eo q̄ vsq̄ ꝑceperũt: imo magis augebãt. secũdo dicit q̄ nomen prefecto. i. cuiusdã hominis vel loci q̄ male se habuerat: sed in cõgregatiõe frumenti alia recedat. Ultimo dicit q̄ thessere faciẽde sunt ad mensurandũ dictũ bladuʒ in quibus scribeť nomẽ alexãdrie ⁊ poneť in horreis pu. hoc dicit: vel dicit scdo q̄ impator Honori⁹ cui⁹ est hec lex q̄ .c. et .x. modij frumẽti debeãt dari quotidie in nutrimentũ hominũ alexandrie ⁊ nõ nominetur amplius illud domũ imperatoris ꝑdecessorũ col. imo ab omnibus dicatur domũ imperatoris Honorij.

¶ De alexandrie primatibus. Rubrica.

Corporatos. Supra dictũ est de corporatis vrbis rome: modo vult dicere de corporatis. id est de ciuilib⁹ vrbis alexãdrie. scire debes q̄ in egypto nunq̄ pluit. vnde necesse est irrigare agros de fluminib⁹ modo quęriť an ciuitas alexandrie debeat grauari irrigãdo agros imperatoris ex flumine Nili cũ fiãt magne impẽse p̄ ꝑtatorib⁹ aq̄ et diciť q̄ nõ imo dicit impator q̄ accipi debẽt quadringẽti solidi in loco illo vbi sũt repositi denarij impatoris ⁊ ex illis q̄dringẽtis solidis agri irrigabunť. s; ne minuať pecunia impij dicit impator q̄ illi q̄dringẽti solidi sũt deducendi de pensionibus nauiuʒ existentiũ in loco illo a quo fuerãt extracti reponẽdi. hoc dicit vel dic. scdo q̄ in egypto nõ pluit vt inũdenť agri fiũt riuuli p̄ q̄s duciť aqua de flumine Nili ex qua predia mundanť. ⁊ q: quãdoq̄ necesse est purgare predictos riuos diciť q̄ null⁹ debet de ciuitate alexandrie cõpelli ad purgandũ riuos vel flumen sed quadringentis solidis fiat ⁊c.

a ¶ Romanorũ. vide sig no. de hõ. i gl. lxx. ⁊ i gl. ccliiij. vbi q̄ qõlibet municipiuʒ respu. appellatur.

¶ De iure reipublice. Rubrica.

Si quis. Licet regulariter quelibet ciuitas p̄ter ciuitatem romanã ⁊ Cõstantinopo. vtitur iure priuati: vt. ff. q̄ metus cã. l. metũ §. animaduertendũ. tñ qñ vtiť iure singulari ⁊ speciali. ideo de hoc ponit. visa continuatione casus est talis. nã si aliquid factũ vel iudicatũ sit ꝯ aliquã ciuitatẽ que nullo modo fuit defẽsa nec defensores cũ ipso iure nõ valet quod cõtra predictam ciuitatẽ factũ est hoc dicit. caue tibi q̄ hic nõ loquiť de repub. romanorũ et quo iure ciuitates vtantur dic vt in glos.

Si respublica. Respublica habebat quẽdam debitorẽ. ego soluị reipu. p̄ illo debitore ⁊ sic successit i loco reipu. q̄riť an habeã obligatas res ipsi⁹ debitoris p̄ hoc debito. videbať q̄ sic q̄si ciuitas esset p̄uilegiata ad instar fis. vt. ꝯ. i qb⁹ ca. pig ta. ꝯ l. ij. diciť tñ q̄ secus est. nã cũ respu. alicui⁹ ciuitatis nõ habeat bõa ipsius debitoris obligata nisi ex pacto vel ex priuilegio sibi a p̄ncipe cõcesso merito ego q̄ in locũ reipu. successi: nõ habeo bona eorũ obligata hoc dicit. no. ergo hic vti ciuitatẽ iure priuati: s; ea iure singulari vtiť. ꝯ. l. proxi. ⁊ intellige. l. istã loqui in ciuitate alia q̄ romana vt patet per id quod not. j. eadẽ l. vltima.

b ¶ Non. s; aliq̄d respu. hr̃ dẽ habent. vide bal. i gl. clxx. i. l. ij ṗte ⁊ nũc q̄d respu. ⁊ fis. sint idẽ. vide p cũ in gl. cclxxj. in j. ṗte.

Rempublicã. Pone casũ vt in exemplis in glos. no. ⁊ pone duob⁹ modis. ⁊ vno modo in cõtractu. alio in iudicijs. et s̃m q̄ poniť in cõtractu expõas extra ordinẽ. id est per restitutionẽ nec in iudicijs ipso iure vt. ꝯ. eadẽ. l. prima. Odofredus.

Summarium.

1 Iactura aliena nemo (iure naturali) ditari debet fallit in casibus.
2 Rigor q̄nq̄ equitati prefertur.
3 Cõsuetudo loci seruãda est qua deficiente attenditur cõsuetudo prouincie.
4 Respub. l; ꝑprie accipiať p̄ romana. tñ ⁊ p̄ aliaꝝ ciuitatũ repu. accipiť s; tunc ĩproprie et abusiue vt n. 7.
5 Respublica quarũcũq̄ ciuitatũ equiparať in plurib⁹ cũ republica romanoꝝ: differũt tñ in plurib⁹. nu. 6.

Si scdm cõsuetudinẽ. Cõsuetudo erat in ciuitate aliqua q̄ si aliquis habens edificia ruinosa ⁊ nollet ea reficere elapsis edificijs ciuitatas eã vendebat. ⁊ preciũ cõfiscabat. dici-
1 tur q̄ cõsuetudini stãdũ est. h. d. † ⁊ sic no. q̄ l; regulariter: ⁊ s̃m ius
naturale null⁹ debeat locupletari cũ aliena iactura: vt. ff. de cõdi. i. de. l.
nã et natura tñ fallit hic vt ciuitas h; p̄ciũ arce aliene. qõ potest dici
hic speciale illa ratione vt q̄s q̄ rogať rẽ sua reficere q̄ est in fauorẽ ci
uitatis ne deformeť ruinis. arg. insti. de rerũ di. § cũ in suo. ꝯ. de edifi.
pu. l. ij. ⁊ l. si qs post. ⁊ l. si quis post. ⁊ l. singulorũ. sic et als carret qs
2 re sua eadẽ rõne. ꝯ. de edifi p̄iua. l. si vt p̄ponas. † ⁊ sic hic rigor equi
tati preferť. vt. als. ff. de vsuc. l. j. q̄ ideo est q: est oppositus equitati
vt species ad gen⁹. vel equitas preferť. vt. ꝯ. de iud. l. placuit. ⁊ sic no.
hic casũ vbi qs nõ facit de re sua q̄ vult qõ speciale est vt dixi sic ar.
3 ff. de operis no. nun. l. j. primo rñ ⁊ ibi nota ¶ † Tertio no. hic cõsue
tudinẽ loci seruare vbi aliquid agiť vel fit. ꝯ. de edifi priua. l. iij. ff. de
fũdo instru. ⁊. e. l. cũ de lanonis. § asinã. ꝯ. de metall. l. ij. j. de vẽd. fdis
reb⁹ ciui. l. ij. ꝯ. de iure fis. l. penul. j. de re mili. l. vlti. et si nõ sit cõsuedo
in loco illo requiriť ad cõsuetudinẽ p̄uincie. vt. ꝯ. de manci. lib. l. j. no:
4 † quarto no. q̄ l; resp. dicať ꝑprie respu. romanoꝝ tñ hic sumiť licet
n improprie respub. cuiuslibet ciuitatis vt ff de ver. sig. l. eã q̄ vectigal.
5 sic. ꝯ. de sac. sanc. ec. l. vlti. ⁊ ita † equiparať respu romanoꝝ ⁊ ciuitatũ
aliarũ in hoc. ⁊ sic ⁊ als equiparať q: pariter puniunť seditiosi ꝯ romanã vel aliã ciuitatẽ. vt. ff ad l. iul. maie. ⁊. ꝯ. d abol. l. fallaciter. Itẽ
equiparanť q: sicut absentes cã reipub. restituunť ita ⁊ legati absentes cã municipiorũ restituunť vt. ff. ex qb⁹ aũsis ma. l. legati. ⁊ l. s; ⁊
si p errorẽ. §. vlt. itẽ equiparanť. q: sicut restituiť respu. romanorũ. vt
ꝯ. ex qb⁹ ca ma. l. respu. Item respu. alicuius ciuitatis restituiť. vt. ꝯ.
de his q̄ vicẽ alterius ge. l. j. als respu. romanorũ ⁊ alterius ciuitatis
6 differũt regulr vt dicit. l. que † q̄ nulla ciuitas simile p̄uilegiũ h; cũ
fis. nisi a principe nominatiʒ impetrauerit vt hic ⁊. ff de mun. l. simile.
b Itẽ q: fis. vocať ad bona vacãtia. s; ciuitas nõ⁹. vt. ꝯ de bo. vacã. l. j.
vel. x. Itẽ q: fis. in bonis debitoris sui h; tacitã hypothecã. vt ff. de
iur fis. l. auferť s; ciuitas nõ h;. vt. ꝯ. e. l. iij nisi in casu. vt. j. de debi. ci
7 ui. l. si. † ⁊ ex isto colli. regulã qua dr̃ q̄ respu. dr̃ romanorũ. S; alie
ciuitates iure priuato vtunť vt ff de verbo. obliga. l. eum q̄. ⁊ ideo abusiue dr̃ respu. alteri⁹ ciui vt hic ⁊. ꝯ de seruis fugi. l. mancipia. ff. de
pub. ⁊ vec. l. sed ⁊ hi § j. q̄dã tñ dicũt q̄ ciuitas nõ restituiť p̄ter q̄ romanã ⁊ q̄ dr̃ ꝯ de his q̄ vicẽ alicui⁹ inde ge. l. loquiť iure pub romanorũ ⁊ q̄ ibi diciť q̄ debet cognoscere ille qui geritᵹ vices presidis. l.
procur. rõnis in locũ p̄sidis subrogatus q̄ esse põt. vt. ꝯ. de predi. l. j.
h. d.

¶ De administratione rerũ publicarũ. Rubrica.

Fundũ. Continua vt in glos casũ autẽ sic forma. q: si habeo fundũ in empyteosi in aliqua ciuitate administrator illius ciuitatis nõ potest mihi auferre illum fundũ et alij in emphyteosim dare dũmodo paratus sim soluere pensionẽ annuam. ⁊. h. d.

Contra eos. Cum relictuʒ est legatũ vel fideicommissum alicui ciuitati in diẽ vel sub conditione ⁊ administratores illius ciuitatis nõ satis acceperunt de reddẽdo legato veniente die vel conditione tenebunť ob hoc reipu illi⁹ ciuitatis puta ad interesse si hõs factus sit. vt et. ꝯ. vt in pos. le. l. si. vbi hec. l. est de verbo ad verbum.

¶ De vendendis rebus ciuitatis. Rubilca.

Debuerunt. Sed non fecerunt.

Si sine vlla conditione. Quia p administratores de quibus dictum est venduntur res ciui. ideo de ipsa vẽditione hic ponit visa cõtinuatione. talis est cas⁹ emi rem a repub. p̄ x. simpliciter nõ adiecto pacto adiectionis in diẽ vel legis commissorie res mihi tradita ⁊ soluto pretio reipublice. alij si vult in illa re xx. nonne mihi auferenda est res ⁊ plus offerent danda. dicitur q̄ non argu. ꝯ l. proxi. l. j. ⁊ l. proxi. sed secus esset in rebus fiscalibus venditis nam si post emptionem alius offeret sibi daretur ⁊ primo emptori auferetur. sed q̄ dictum est ciuitatem auferre non posse rem primo emptori per secundum plus offerentem verum est nisi de hoc illa ciuitas haberet legem vel consuetudinem in contrarium reclamantẽ. hoc dicit. sed hoc iure priuati ciuitas vtatur q̄ dic vt. ꝯ. de iure reipub. l. si.

Quamuis. Quedam ciuitas legauit mihi predium postmodum illa predia alij accreuit. ⁊ sic plus offerentur de predio ciuitatis pro predio supradicto sine occasione ipsius incrementis superuenientis rescinditur locatio certe non ⁊ hoc dicit. ⁊ sic nec emptio. vt. ꝯ. l. proxi. odof.

Si qua

SI qua hereditas. Si ad ciuitatē aliquā deuoluat aliqua here
ditas iure legati vel fideicōmissi. pōt eam vēdere vt ex ꝑ
tio menia ⁊ muros ciuita. reficere possit. hoc in primo. se
cundo dicit quo ordine faciēda sit venditio rei ciuitatis vn̄ dicit ꝙ
si ciuitas Constantinopo. vendat aliquā rem ꝙ venditio nō pōt p̄
cedi nisi impera. autoritas interueniat. Si aūt alia vēdat: vt ciuitas
bononi. bene pōt hoc facere pro sua voluntate putavt menia renouēt
vel simile qd eis vtile faciant. ⁊ hoc si vendiderit sic de mancipijs vel
domib⁹ vel de alijs reb⁹ q aliqua fraus huic cōditioni posset cōtin
gere ꝑcipit imperator: vt hec venditio fiat corā magistratu ill⁹ ciui
tatis ⁊ corā maiore parte posterioꝝ ibidē habitantiū qui ōēs iura
bunt super sancta dei euangelia se dicturos cōmodū ecclesie: ⁊ sic ex
decreti interpositione recitāt alijs solēnitatib⁹ supradictis ⁊ emptor
amodo erit securus vltimo dicit ꝙ hec. l. hʒ locū in futuris ⁊ etibus
⁊ in preteritis pendētibus ⁊ nondū tn̄ cōpletis. h. d. no. ergo. de effe
ctu rei venditionis ciuitatis: ⁊ add c alia que erunt necessaria vt in gl.
no. maiori parti standum. vt. ß. de decu. l. nominationum.

¶ De debitoribus ciuitatis. Rubrica.

NOn prius. Continuationē ex causa facias in. l. ista dr̄ ꝙ sum debitor alicu
ius ciuitatis ⁊ ꝙ nō possum ibi assumere honores ḣ
nono nisi primo soluā ciuitati id ꝙ ei teneor. h. d. ⁊ ex
pone in rempublicā ⁊ in ciuitatē sicut est in tutore et
curatore qui nunꝗ pōt esse si sit debitor pupilli antea:
vt. ß. qui dari tuto. pos. anē. minutū. fallit in matre. ß. qn̄ mulieres tu
tele officio aut. ad hoc. Odofr

Summarium.

1 ☞ Paupertas qn̄qꝫ nocet qn̄ prodest qn̄qꝫ nec prodest nec nocet.

APud eos. Primo dicit quibus sit mutuanda pecunia ciuitatis. ⁊ certe tn̄ idoneis
debitorib⁹. ita tn̄ ꝙ isti idonei debitores q̄ olibet anno
soluant vsuras eius sortis ꝙ est eis mutuata ⁊ hoc pro
derit eis ad extenuationē debiti ꝙ tn̄ nō crescit proderit ēt ciuitati
que fruet vsuris ⁊ ab istis debitorib⁹ locupletiorib⁹ non est pecunia
exigēda vt sic ciuitas augmentū capiat in vsuris sʒ si debitores sint
pauperes tūc est ab eis pecunia exigēda. † ⁊ ita hic paupertas nocet
qn̄qꝫ pdest. vt insti. quib. ex cau. ꝫ ma § j. insti. de excusa tuto. § sʒ ⁊ pp
2 qn̄qꝫ nec prodest nec nocet. ß. de annonis ciuilib l. j. Scḋo dicit cōtin
git qn̄qꝫ ꝙ debitor ciuitatis alienat oīa bona sua vt fraudet ciuita
tem suo debito ꝙ maius est vnde statuit hic imperator vt si aliquis
debitor ciuitatis bona sua distrahat ꝙ ciuitas habeat recursum ad
illū qui illa bona possidet quocūqꝫ titulo possideat. ⁊ ad hoc intētet
personalē pos. nec doleat possessor: sʒ satisfaciat ciuitati. nā si habeat
neg. gest. ß eum qui sibi sua bona alienauit tn̄ liberauit enim sua solu
tione. tertio dicit ꝙ iste debitor q alienauit penes se retinuit de qui
bus bene posset satisfieri ciuitati sed illa distrahunt alienata penes
possessores pacifice remanebūt quarto dicit debitor ciuitatis bona
sua fisco vendidit fiscus postmodū alij vendidit nūc reperit ciuitas
penes debitorē suū de quo sibi soluat nomine reuocabit res ab empto
re certe nun ex quo a fisco emit. Quinto dicit pone ꝙ debitor ciuita
tis oīa bona sua alienauit ⁊ non inuenit q possideat illa bona certe
hoc redundabit in caput ciuitatis. Vltimo reuertit ad prin. l. dicens
ꝙ procurator ciuitatis dʒ procurare vt apud idoneos debitores pe
cunia ciuitatis collocetur. h. d. Odofr.

¶ De periculo nominatorum. Rubrica.

Summarium.

1 ☞ Officiali nō existente soluendo tpe depositi officij tenetur prius
cōuenit nominator deinde magistrat⁹ qui non idoneā cautionē recepit.
2 Facta alterius alteri obesse non debet fallit in casibus.
3 Heres heredis testatoris est heres. fallit hec rēa in casibus ibidem.

SI qui. Quidam fuit ptās alicuius ciuit. tpe sui officij ⁊ eo durante electus est aliquis ad
officiū magistratus q dictū offiñ suscepit et potestas
negligens fuit in eo ꝙ ab isto magistratu satisdationē
nō exegit rempublicam saluā fore ⁊ de bene gerendo
officio sibi commisso. finito regimine ptātis ⁊ duran
te officio magistratus tandem electus est secundus potestas qui simi
liter fuit negligens in exigendo satisda. a magistratu predicto offi
cio potestatis secundi magistratus predictus sit soluendo ⁊ fuit sem
per a tpe sue creationis soluendo ⁊ fuit in suo officio tandem fact⁹
est non soluendo queritur quis conueniatur in subsidium pro huius
magistratu vel primus potestas qui elegit eum vel secundus cum
vterqꝫ fuerit negligens in petendo rempu. saluā fore. ⁊ dr̄ quod neu
ter eoꝝ cōueniet q tpe finiti officij cuiuscūqꝫ ptātis
magistrat⁹ fuit soluēdo qđ sufficit. verūtn̄ pcu. reipu.
q debuit sup hoc puidere ⁊ q eum debuit exigere tpe
1 depositi officij cōueniri poterit p hui⁹ officio. h. d. † ⁊
sic est hic casus in quo magistrat⁹ nō tenet sine ptās
nec nominator sʒ alias si tpe finiti officij nō esset soluē
do q fuit creat⁹ vel min⁹ idone⁹ esset tn̄ primo nomi
nator ⁊ secūdo magistrat⁹ q caueri fecit munus ple
ne cōueniret. ar. ß. de magistra cōue. l. iij. ⁊ iiij ⁊ v. sic in
telligit. l. l. pri. ß. de munic. l. si qs ex corpore. alij po
nunt hūc casum ꝙ nō prim⁹ ptās cōuenit sed secūdus
sub quo magistrat⁹ fact⁹ fuit nō soluēdo officio suo
finito ⁊ bn̄ posset stare sʒ tn̄ lex non vult hoc velle. h. d.

SI successoris. Pone sic offō meo finito ele
gi te ad aliqđ offiñ tuo officio finito vl̄ nō
aliū elegisti titiū q titi⁹ officio suo finito
vel nō aliū elegit. s. seium qui seius male gessit ita qđ
fact⁹ est debitor ex mala gestione fisci querit si titius
nō sit soluēdo ⁊ sic nō recurrēdum est ad nomitatorē
vt. ß. de suscep. l. ij. ⁊ l. executores ad quem recurrit vl̄
ad te primum electorem vel ad sm electorē. s. R̄ sidet
ꝙ nō ad me sʒ ad titiū recurret ꝙ nō debeo sustinere
periculū ⁊ iacturam nominati a successore meo. sʒ ipse
successor q nominauit eum. h. d. ⁊ si no. ꝙ quis pericu
lum nominati a se dʒ sustinere. vt hic. ⁊ d. l. ß. de susce.
2 l. ij ⁊ l. exactores. ⁊ ß. de cōuen. fis. debi. l. qm̄ † Secūdo
mō no. hoc spāle cōtra regulam. q regulariter factuꝫ a
alteri⁹ obesse nō dʒ. vt. ff. de pac. l. si vn⁹. § ⁊ in summa.
ff. de tutela. in l. ij § pe. ß. res inter ali. acta p totum tn̄
hic factum nocet nominanti vt in pre alle. l. ß. de susce.
⁊. ß. de magistra conue. l. vlt. ff. de fide. ⁊ nominato. ⁊
heredi. tutorum. l. cum omnibus. § vlt sic ⁊ in alijs ca
sibus alteri⁹ factū ⁊ cōditio alteri nocet ff de tu. ⁊ ra.
dist. l. j § nunc tractemus. ß de diuidenda tu. l. vlt. ff. de
carbo. edicto l. vlt. ß ad. l. iuliam male. l. quisquis. ß de b
libertis ⁊ eorum libertis. l. ij ß de decu. l. extra al. l. filij
⁊. l. neminem ß. de munic. l. edicim⁹. ß. de decu. l. nati. ⁊
l. eos ß. de munici. l. si hos. ⁊ l. ij ß. de priui. l. vlt. ß. de qđ
nibus. l. diuo marco. ß. de prescri. long. tem. aut. male
fidei. ß. communia. de vsuca. l. vlt. ß de admi. pos. l. vi
tu. ff. de diuer. ⁊ tem pres. l. coheres. rō autem dubita
tionis hui⁹. l. fuit hec: q videbat primum nominato
rem teneri quasi p eum quodammō ad elec. fuisset per
uentum. q ipse elegit illum q semel elegit ⁊ sic p me
diam psonam semel elegisse videat. ff. de fideiu. ⁊ no
minato here. tu. l. postulare. vt. ff. de admini. tuto. l. ita
autem. § gessisse. ⁊. ff de vi. ⁊ vi arma. l. j § gessisse ⁊ qui
3 nominatus a titio a primo nominatus videtur. † sicut
b heres heredis primi testatoris est heres.[b] vt. ß. de he
redi. insti. l. vlt. ⁊. ff de ver sig. l. sciendum. sed tamen nō
sic est hic q nominatus a secundo non videtur nomi
natus a primo sicut nec socij socius est socius cum nō
fuerit a socio admissus. vt ff pro socio l. ꝙ admittit.
⁊. l. non socij. ff. de reg iur. l. consilij. § si ff de verb. sig. l.
modestinus. Item ⁊ q licʒ successor successori sit prim⁹
successor. vt dictum est tamē sm veꝝ vt se obliget nō
vt obligetur ꝑdecessor ipsius ⁊ etiam in casib⁹ fallit
vbi heres heredis nō est heres testatoris. vt. ff de vul.
sub. l. quilibet § hec verba ⁊. ff. de operis lib. l. cum pa
cto. in pn̄. nam eo tempore quo prim⁹ nominator sm
admisit alios videt prohibuisse: q ꝙ in vno permit
titur in alijs ꝓhibet. ß. de pcu. non maritus. ideoqꝫ p
vltimo nominator teneri non debet. ⁊ ad hoc ꝙ dixi
factum alterius alteri obesse. concor. ß. de predijs ⁊
omnibus rebus nauicularioꝝ. l. vlt. Odofr.

¶ De periculo eorum qui pro magistratu conueniuntur. Rubrica.

FIdeiussore. Supra ti. pri. dictū est de debito
rib⁹ ciuitatū de periculo ꝑncipaliū psonaꝝ
licʒ incidēter de periculo nominatoꝝ ibi di
ctū est. vt. ß. l. pri. Sʒ q qn̄qꝫ magistrat⁹
creat ⁊ fideiussores dant q ab eoꝝ admini. tn̄ de peric
lo eoꝝ dicit ꝙ pp hoc ponit rubricam de periculo ⁊c.
Visa cōtinuatiōe casus talis est fui creat⁹ in magistra
tū in ciuitate bon. fideiussores dedi vt moris est rēpu.
sal. fore postmodum male me habui in officio meo. ⁊

[a] ¶ Prodest. adde bal. in cō v in j pte ⁊ in cōsil. eccl. ea parte vbi pōit ꝙ excusat a pe iuro.

[b] ¶ Est hic. vīd frā. arc. in l. j. in iij. col. vīs. iij. no. ⁊ in l. cū filio impu. l. l. no. ⁊ l. l. q liber: § hec vba l. ij col. v. in glo. vl. ⁊ in col iij. ⁊ § v iiij. no. ⁊ in l. si § si. in ß. eo l. vl. nu. de vul. ⁊ pupil.

sic ego teneor rei pub. et fideiussor in mei defectu quero qualiter fide. a me dat teneatur. et videtur quod si male me habui circa factum quod principa. tangit rempub. sup hoc tenebatur fide. meus respub. Si autem male se habuit circa factum quod non principaliter. si non facit tamen tangit rempub. sicut in penam incidit respu. tunc pro hoc facto fideius. meus non poterit conveniri. h. d. Sed quod est factum quod princi. tangit rempub. Respon. si intercipere pecuniam civitatis bladi et victualia rempu. ledere. ista enim principa. tangunt rempub. pro quibus fideius. tenentur ut hic. et. ff. ad muni. l. ii. in prin. et. C. de navicula. l. ab his. et l. cum navarcorum. et. l. quod fisca. C. de annono. l. iudices et C. de can. largi. l. precipimus. et C. de decu. l. quilibet. C. de suscep. l. ulti. Sed factum quod secundario tangit rempub. est si negligenter vel male se habuit in officio pub puta malos tu. dando vel dare noluit. hic enim secundario respub. leditur quia interest eius ne quis re sua male utatur insti. de his qui sui vel ali. iur sunt. §. sed hoc tempore. ideo quod si con. tenetur ad penam aliquam reipub. isto facto. ut. C. de can. largi. ti. l. precipit fideius non tenetur. ut ff. ad municip. l. iii. § i quod verum est nisi fideius. in omnes casus fideiussisset tunc et tenetur ex pacto quia nihil tam naturale quam observari id quod inter contrahentes placuit ff. de pact. l. i et quia contractus ex conventione legem accipiunt. ff. depositi. l. i. § si convenerit. verumtamen hoc casu ubi fideius. non convenitur poterit magistratus conveniri et etiam nominator in subsidium ut. C. l. proxima. cum concor. ibi positio. et ad hanc l. facit ff. de fideius. l. fideius magistratuum. puto cum quo casu fideius. non tenetur nec teneatur nominator nec pater pro filio qui quandoque tenetur. ut. C. de decu. l. i. Odofre. hoc dicit.

* De materia huius l. vide habentes de poenis scribentes tantum de quo mod. l. l. i. C. de transactio.

Quo quisque ordine conveniatur. Rubrica.

Et si duos. Mihi et titio mandata est simpliciter et non facta per separationem administratio civitatis bono. ut magistratus esse deberemus vel massarii sive receptores pecunie civitatis dedimus fideius. rempu. indemnem conservare. modo queritur si unus nostrum male gerat quis conveniatur ob hanc malam gestionem et qualiter. et dicit quod quilibet nostrum insolidum poterit conveniri etiam ille qui male non gessit. Sed pone unus nostrum male gessit. Sed alter male non gessit certe ille qui male gessit primo convenietur pro mala sua gestione deinde eo non existente solvendo convenietur eius fideius. vel nominator ff. de muni. l. quod ergo his non existentibus solvendo antequam respu. damnum sentiat convenietur. collega qui non gessit: quia fuit culpatus et illum male gerentem non removit. Ultimo dicit mihi et titio coniuncti mandatum administrationem illius civitatis ambo gessimus: et bene deinde unus nostrum mortuus est. hereditate relicto mortuo eo superstes male gessit utrum ob hanc malam gestionem poterit conveniri heres mortui. certe non. h. d.

• Accipiunt adde. d. bar. fo. 31. l. consi. cir. vii. v. postremo et l. consi. e liii. circa prin. in i. parte.

Quoties. Lex ista duas habet partes principales prima pars durat usque ad. §. si vero secundo pars durat usque in finem et tractat prima pars quando plures sunt vocati ad munus aliquod coniunctum si male gerant: vel alter eorum qualiter et quo ordine conveniantur: secunda pars tractat si separatis vocati sint et quo ordine conveniatur. et prima pars consuevit dupliciter legi. et secunda pars similiter legitur dupliciter. in prima parte uno modo ita ponitur casus duo vel plures vocati sumus ad munus aliquod civitatis coniunctim. puta ad magistratum vel ad massariam vel aliud officium dedimus fideiussores rempu. salvam fore tandem administravimus et coniunctim unus nostrum vel ambo male administravimus. queritur quo ordine sit conventio facienda. dicitur primo quod qui male gessit convenitur secundo collega. i. socius qui cum eo gessit non separata administratione. ut. C. l. prima in prin. tertio pervenitur ad fideius si sint vel ad nominatores. hoc dicit. secundo modo legitur quod duo sint vocati ad aliquod munus hoc pacto ut unusquisque eorum insolidum teneretur ipsi inter se diviserunt administra et male gessit unus quo ordine sit conventio facienda dicitur quod primo convenitur qui male gessit secundo collega. tertio nominator. h. d. istam secundam positionem intellige quod facit sua pacti quod fuit. s. quod unusquisque insolidum teneretur aliter separata administratione per eos primo convenitur qui male gessit s. secundo fideius eius tertio nominator ultimo collega: ut in secunda parte. l. dicam in secunda parte huius l. ponitur uno modo casus sic. duo sunt separatis vocati ad munus aliquod civitatis et fideiusserunt rempub. sal. fore unus male gessit quo ordine sit conventio facienda dicitur quod primo convenitur qui male gessit. secundo fideius. eius. tertio nominator quarto collega qui eum male gerentem non petiit removeri. et da exemplum administrationis separatis ut quando unus gessit in vino alius in blado

* vel circa idem gesserunt. Sed unus in mane usque ad meridiem alius postea usque ad noctem: vel unus una die et vel mense alius alio die vel mense. secundo modo legitur quod duo fuerunt vocati ad aliquod munus isti inter se diviserunt administrationem unus eorum male gessit quo ordine sint conveniendi. dicitur quod primo qui male gessit convenietur. secundo eius fideius. tertio eius nominator quarto collega quod eum non petiit removeri h. d. et ad istam positionem illa est calumnia: quia videretur ex quo coniunctim fuerunt electi quod ambo primo conveniuntur licet inter se diviserunt administrationem: ut. ff. de tu. et ra. dis. l. i §. nunc tractemus et de rei ven. tu. l. i ii. et iii. et dicitur. C. de transactione. l. ii. sed dic quod illud obtinet locum in tutoribus et curatoribus. hic autem in vocatis ad munera ubi servatur quod dixi in casus positione quod dic: ut. C. ad muni. impator. et hec verba sunt quando uterque administravit. Si autem unus gessit et alter non gessit tunc dic: ut. C. l. proxi. hoc dicit.

Si ita duum viri. Lex ista pluribus modis intelligi potest tamen ego dicam veriorem intellectum aliis omissis. et dic quod prima pars loquitur quando administratio non fuit divisa. secunda quando divisa. dicit ergo quod si duobus mandetur administratio istius civitatis simpliciter. et sic coniunctim quod quilibet insolidum tenetur. et primo quilibet conveniendus est antequam nominatores ut. C. l. pri in prin. cum magistratibus. hic incipit secunda pars. et dicit duobus separatim mandetur administratio civitatis Lugdunensis si quidem unus male gerat et solvendo non sit nominator eius primo conveniendus est quam collega qui non erat ei coniunctus. ut. C. proxi. circa finem. hoc dicit. vel dic prius dicit quam collega et construe hic secundam partem cum et magistratibus. s. separatis constituerit. sic hic quod in persona vestra custodiri desiderans prius nominatores conveniendos esse subaudi quam collegam separatim gerentem alium intelligunt. l. istam quod prima pars loquitur in decurionibus simul creatis. secunda in magistratibus sed verba sunt alii dicunt quod separatis fuerint vocati sed unus pro alio suscipit periculum et ideo primo conveniunt quod nominator in secunda parte non incipit. et ideo prius nominator convenietur ibi.

Cum te. Ego et tu fuimus electi in magistratus in civitate bon. et separatim. tandem ego et collega mutuavimus pecuniam pub quibusdam debitoribus qui facti non solvendo. ego sum paratus solvere reipu. pro parte mea minime sum audiendus certe sic unde si collega meus possit satisfacere pro parte sua bene quidem si autem perveniretur ad heredes suos et rerum possessores et fideius. suos et nominatores si autem omnes illi non sunt solvendo pervenitur ultimo ad me collegam in subsidium. ut. C. e. l. quotiens in fine. hoc dicit.

Ne quis liber invitus actum reipu. gerere. Rubrica.

Si ut proponis. Videbatur quilibet cogi posse ad accipiendum officium civitatis sed secus est et de hoc ponitur. quidam manumissus a civitate bon. de certo ordinis decurio. interposito nonne cogi potest iste manumissus a civitate ut accipiat actum servilem puta quod conveniunt tamen servis puta purgare latrinas vel plateas et alia vilia offi. facere ad que servi fuerant olim deputati rome et in aliis civitatibus certe non ex quo legitime manumissus est. h. d. illis ergo qui remanserunt secundum illud officium imponetur.

Si cum ingenuus. Cum essem ingenuus civitatis in qua natus sum vult me compellere recipere actiones serviles de quo dicitur. C. l. proxi. modo queritur qualiter mihi contra hoc consulatur. et dicitur non debeo manum presidis invocare qui mihi predictam vim quod etiam fieri prohibebit et acti. servilem ingenuo imponere non permittet. h. d.

Sumptus iniuncti muneris ad collegas pertinere. Rubrica.

Cum ad munus. Si pluribus iniunctum est onus angariarum idest pecunie colligende gratia faciendi aliquid in civitate vel sunt electi ad inveniendum currus pro servitiis civitatis si unus illud officium exercuit. alii autem gesserunt omnes sumptus quos facit iste qui administravit solus recuperabit ab aliis qui non gesserunt pro parte illorum aut a repu. Sed pone quod omnes cessaverunt. gerere ita quod nullus administraverit certe hoc casu omnes communiter tenebuntur reipubli. indemnitatem prestare. h. d. et hoc est munus mixtum quia prestat quis operam sumptuum.

De his qui ex officio quod administraverunt conveniuntur. Rubrica.

Fenoris

LEnoris. In. l. ista pono casus tales ego fui electus ad administrationem ciuitatis bononi. postq̄ cepi administrare pecuniam ciuitatis quibus iam debitoribus mutuo dedi qui tempore dati mutui locupletes existebant postmodū processu tēporis illi debitores casu fortuito ad inopiam sunt conuersi. ita ꝙ non possum ab eis conseq sortem nec etiā vsuras pecunie mutuare queritur an ego teneat reipub. nō solū ad predictā sortem: sed etiā ad vsuras eius pertinere. ꝛ dr ꝙ ad solā sortē cū sine culpa in ea hec perdita sit pecunia h. d. q̄n poterat mutuare alias secus. vt ī de his qui ex pub. rōnibus per totū.

❡ De solutionibus ꝛ liberationibus debitorum ciuitatis. Rub.

CUriones. Queritur an debitor ciuitatis secure possit soluere hoc dicere proponit. primo ponit ꝙ debitor ciuitatis si soluat suo publico debēt accipere apocham signatā i. autorizatam et approbatam ꝛ assignatā reipu. Scdo dicit ꝙ si aliquis soluit seruo publico. ꝛ apocham ab eo recepit non assignā a curatore reipubli ꝙ ita demum liberatur si possit ꝓbare hanc pecuniā conuersam in vtilitatem ciuitatis. Ultimo dicit ꝙ si predicto modo facta fuerit solutio. s. si non assignat curatori reipu si quidem iste seruus pub probetur hanc pecuniam intercepisse curator cōpelleret eum satisdare de suo peculio hoc dicit.

❡ De spectaculis ꝛ scenicis ꝛ lenonibus. Rubrica.

NOn quondam ludi. Spectacula fiebant in cena vbi ludebant transgredi antiquitus super quibus imparator loquitur dicens ꝙ nō inuidet spectaculis imo volēs suo periculo complaudere. dicit ꝙ dicti ludi qui olim fiebant ꝛ nūc fiant vt desiderijs populi satisfaciat qui ludus erit faciendus ad expēsas illorum qui desiderant interesse. ꝛ loquitur hic de ludo honesto.ª et vbi quis non leditur vt causa rationis currentium ad brauium ꝛ ludorum similium. non autem loquitur de torneamentis ꝛ alijs ludis vbi est periculum qui probibiti sunt cum ludus noxius sit in culpa. vt in consi. ff. dicitur.

QUisquis. Quidā sic dicūt casum. rome sunt quidam equi deputati ad quendā ludum talē vez ꝙ ponitur quedā dña in equo in capite platee ꝛ quidā alij milites ꝛ cōsules currunt in equis in laudē et honorē dicte dñe. dicit impator ꝙ nullus audeat dictos equos deputare ad vsum priuatū qui sunt ad hunc vsū deputati. h. d. alij ponunt casū ꝙ imperator donat quosdam equos ad ludos romanos exercendos ꝛ prohibet ꝙ nullus vtatur illis equis ad alium vsum alias tribus lib. auri punitur. h. d.

EOs qui. Quidā sunt qui hñt officiū in ludo tale. s. hñt baculū in manu ꝛ faciunt cessare ꝛ sedere holes circa instantes vt magis pateat locus dicit imperator prefecto vrbis ꝙ predictis holbus qui agitatores vocātur nulla alia munera imponātur ꝑter ꝑdicta. ꝛ cū satis habeant facere in officio illo. alij ponūt ꝙ ꝑdicti agitatores ratione sui officij nō sunt aliter puniēdi cū non delinquant tale officiū exercendo cum sit permissum. h. d. Odofre.

SI qua. Scire debes ꝙ antiquitus q̄n moriebatur aliqs de magnatibus romanis fiebat quedā statua deputata ad perpetuā rei memoriā illius ꝛ apponebatur in loco publico vbi statue imperij imponunt sicut est rome apud capitoliū vbi est quedā colūna magna super eā ē caput vnū magnū aureū ad memoriā cuiusdā magnatis antiqui. dicit impator ꝙ nullus popularis agitator vel alius. vt si moriatur faciat fieri statuas ꝛ ponat in loco publico. qr derisorie esset ꝛ si faciat remoueat. Sz in loco ꝑuato ꝛ vili ꝛ vbi ludus fuerit possit statuas tales ponere. h. d.

NEmo. Rome erāt certi equi qui currebāt ad palliū ꝛ erant ibi quedā plaustra argētea in quibus stabāt magnates cā vidēdi ludos vna cū senatoribus vnde ꝓhibet hic ne illi equi accōmodentur alicui ciuitati puta perusij vel vrbe veteri si cōtra factum fuerit accōmodans grauiter punietur. h. d. ꝛ est grauior pena libra auri. vt ī eo. l. si quis.

LEnones. Si pater vel dñs cogat filiā vel ancillam mechari. filia pōt inuocare auxiliū presidis vt emācipetur: ancilla vt manumittatur. vel si post q̄ emācipata vel manumissa fuerit pater vel dñs cogat eā peccare metalli supplicio supponatur que minor pena est cum hunc finem non intelligo.

LEnones. Lex ista respicit ꝑmā partē rubrice. et dr ꝙ si pr vel dñs filie sue vel ancille peccādi necessitatē iponat amittat ius ꝑrie ꝑtātis ꝛ dñij vt p eas nihil pri vel dño acqrat occasione ꝑrie vel dñice ꝑtātis imo dicta filia vel ancilla si velit pōt implorare auxiliū epi vel defensoris ciuitatis vł iudicis alterius vt filia emācipet ꝛ ancilla manumittat. Et idē ē si aliq̄ libera lenoni alicui se ꝯduxit ꝑtextu paupertatis vt ad illius potestatis mādatū qr si vult pōt implorare predictorū iudicū auxiliū vt a vinculo cōductionis liberet. ꝛ si pater dominus sue insistēt fortiter ꝙ filia vel ancilla vel libera cōducta ꝓstituat nec solū vt dictū est punit iure suo. sz ēt dānet in exiliū ꝛ metallis subijcit pene. qr melius est hūc sic dānare q̄ ꝙ possit filiā vel ancillā cōpellere vel liberā cōductā ad peccādū in corpore suo. q̄n inter penas minor pena eligi dz ꝛ īfligi. vt. ff de penis. nō igit qr ois pena quātūcūq3 sit magna minor est q̄ forte delicti implere istius predicta pena infligi q̄ aliquā predictarū compellere ad peccandū. hoc dicit.

❡ De expensis publicoꝝ ludoꝝ. Rubrica.

CUm preside. Or expense fiūt in spectaculis. ideo de his ponit. olim destinabat certa pecunia ad faciēdū spectacula. vnde hic ꝓhibet ne preses illā pecuniā l alios vsus cōuertat nisi reficiēdis muris ciuitatū. ꝛ postq̄ fuerunt muri refecti de prima pecunia q̄ peruenient ad potestatis manū ludū fieri faciat hoc dicit.

❡ De aqueductu. Rubrica.

AQuarum. Dixit de spectaculis in qbus holes delectant. sequit vt dicat de aqueductu ex qbus holes sīr delectant ꝛ ꝯmodū habēt. Et est sciendū ꝙ rome sunt quedā forme ꝛ in predijs ꝓpe romā p quas ducit aqua ad palatiū imperatoris vel rome ad purgādū villā ꝛ aqua ducit q̄ncq3 p ꝑdia aliqueiū modo vr ꝙ isti q̄z sūt ꝑdia p q̄ ducit aq̄ debeāt esse exepti. ꝛ ab extraordinarijs muneribus nā ipsi tenent mūdare et purgare aqueductū q̄ꝰ ꝑtēdit ꝑdiū ipsoꝝ. qd si nō faciūt eoꝝ ꝑdia ꝯficāt. Scdo dicit ꝙ predicti possessores prediorū per que forme sint dn̄t sibi cauere ne ꝓpe p. xv. pedes iuxta formā plātent vel habeāt arbores ne ductus aque ipediat ꝛ officialis siue iudex ad hoc deputatus videat ꝛ inquirat ēt si forme sint recōplete vel obfuscate vł arbores iuxta plātate ꝛ faciet incidi ꝛ purgari ne forme iudicibus corrūpant. hoc dicit. facit. ff. finium regun. l. vlti. Odofre.

ª ❡ Honesto viduo. mar. fosl. l ꝯsi ro vj ꝑdictꝫ nō obstā. cū vlt seq. in f. pter vbi pōit qd sit ludus ꝛ q̄ iste pmis sa et qbus.

SI quis de cetero. Dicit ꝙ si aliquis duxerit aquā de aqueductu ꝑdicto p qd ducit aqua ad palatiū imperatoris ad ꝑdiū suū volēs forte diriuare ipsū aqueductū eius prediū confiscetur. h. d.

EOs qui. Dicit ꝙ si alicui fuerit cōcessū ducere aq̄ de formis imperialibus ad ꝑdiū suū nullatenus audeat accipere de castellis siue de formis postq̄ puenit aqua in fistulas. ꝛ si aliqs hoc fecerit nō solū amittet ius aq̄ sibi cōcessum. imo grauiter puniet. hoc dicit. Ofrdoe.

USum aque. Dicit ꝙ nullus audeat accipere aquā de aqueductu vltra q̄ ꝯcessū est et nullus accipiat aq̄ sine licētia ipsius maiestatis. h. d.

SI quis. Dicit ꝙ si alicui fuit cōcessū ab imperatore ꝙ possit ducere aquā ad prediū suū de aqueductu impiali nō ꝑsidē habeat requirere nec eius officiales vt liceat eis accipere de aqua: sed ꝑfectū vrbis q ꝑfectus audeat quantū possit ei d aqua supflua impartiri hoc dicit.

OMnes. Quedā spālia seruāt l aqueductu adriani imperatoris q̄ nō obseruāt l alijs de qbus facit mētionē hec lex. ꝛ dicit ꝙ si aliqs impetret rescriptū vt liceat sibi accipere de aqueductu ipatoris adriani nō valeat rescriptū ꝛ si qs d dicto aqueductu sua temeritate acceperit in. c. pōdo auri puniet. Itē dicit aq̄ductus dz esse arboribus ꝓpe x pedes et de dicto aqueductu nullus capiat ad balneū suū vel ad aliū quēlibet locum hoc dicit. Odofre.

AD reparationē. Precipit ꝙ q̄cq̄ ꝑdpōt ꝑcipia q̄libz ad qd ducit aq̄ vł extraordinarijs qbusdā expēdit in reformatiōe formarum aqueductus. ❡ Scdo dicit ꝙ si aliquis ex antiq̄ ꝯsue-

tudine vel ex cōceſſiōe pn. poterit aquā accipere de aq̄ ductu nulla pſcriptio pecunie ſeu collecta aliquā iudi caꝛ eidē ꝓpterea: abſit enī ꝙ impialis munificentia ha beatur venalis. hoc dicit.

HAc lege. Dicit ꝙ null⁹ pfect⁹ au deat ꝯuertere pecuniā de putatā ad reparationē aqueduct⁹ in alios vſus: imo dꝫ ordinari aliq̄s cuſtos ſeu or charius q cuſtodiat pecuniā et aurū ad repatonē aq̄ ductus deputatā ꝙ nihil fiat inde niſi repatio ſupra dicta. hoc dicit.

DIligenter. Dr ꝙ ſi aliq̄s fons fuerat a pn. priuat⁹ ꝛ poſtea cōuerſus fuit ad vſū publicū poſtea null⁹ audeat īpetrare vt ꝯcedaꝛ ſibi ad vſ⁹ ſuos tm̄: ꝛ ſi aliquis p ſubreptionē habuit aliquo tpe aq̄ ꝓpriā nō poſſit preſcribere: imo reſtituaꝛ ad vſū publicū put fuerat antiquit⁹ deputatus. hoc dicit.

DEcernimus. Precipimus ꝙ null⁹ audeat acci pere de aqua aqueduct⁹ āteq̄ veniat ad for ma: ꝛ ſi qs clādeſtine acceperit de aqua p dicta reſtituere cōpellaꝛ: et pdiū ad qd̄ ducebat aquā ſiue molēdinū vel dom⁹ cōfiſceꝛ. Sc̄do p̄cipit ꝙ vbi idoꝛ phila ꝛ magr̄i q ſūt ordinati vt videāt aque duct⁹ ūnt brē ſtimata ī brachijs vt milites habēt vt ꝑpetuo īter alios cognoſcanꝛ. ꝛ ſi aliquis fuerit in lo co alicuius moꝛtui ſubrogatus dꝫ ſimiliter ſtigmata predicta portare. hoc dicit.

DIuina. Impatoꝛ anaſtaſi⁹ ꝯfirmat mādatū factū ab impatore theodoſio. ſ. ꝙ null⁹ ſine licētia impiali au deat accipere aq̄ de aqueductu imperiali: et qui ꝯ̄ fecerit in. x. lib. auri puniaꝛ. h. d. imo videꝛ ī. c. vt. ſ. e. l. omnes.

a ¶ Dēarios adōfrā. are. ī. l. laudabi le. ī. ſi. ſ. c. ad nocoi. ſ. ſu. gl̄a hōamā datur que daꝛ primo die āni eſt ꝓ hibita ſub pena pecca ti.

b ¶ Portare Armoꝝ ve ſtitoꝝ appel latiōe an ꝓ prie loꝛica vel alia ar ma defendi bilia cōtine antur vide Joſ. may. ī ſti de actio. in ꝟ. ex ma leficijs. nu. lxxxvij. ꝛ ā veniāt cul telli pui ad ſcīdēdū pa nē aut ad moderādū pennā vide ibidē pcū ī nu. lxxxv. ꝛ qd de cultel lo ques qs dicit ſe por tare ad inci dēdū panē cū ſit ad of fendēdū vi de ibidē nu. lxxxvi.

¶ De gladiatoꝛibus. Rubꝛica.

CRuenta. Sias ꝙ rome fiebāt lu di qdā in quo ludebant ſeu luctabaꝛ vrſus cū homine ꝛ qñq₃ vrſ⁹ cruentabat hoīe₃ lucrando ipſū de quo cir cūſtātes et vidētes ploꝛabant. vnde p̄cipit ꝙ iſti ludi nō debēt amō fieri nec aliquis cum beſtijs pugnare. hoc dicit.

¶ De venatoꝛibus ferarum. Rubꝛica.

OCcidendoꝝ. Dicit ꝙ qcūq₃ vult leonē occide re poterit occidere ipſū. Sꝫ ſi mittiꝛ aliq̄ beſtia vel aliquod animal māſuetū ad im peratoꝛē nō debet moꝛari ī aliquo loco ille q deducit animal vltra. vij. dies. ſi ꝯ̄ fecerit in. v. lib. auri punitur hoc dicit.

¶ De maiuma. Rubꝛica.

CLemētie noſtre. Sias ꝙ conſuetu₃ erat fieri rome q̄dā lud⁹ ꝛ hoſi. ī mēſe maij hoc mō. poniꝛ q̄dā puella cōpta ꝛ oꝛnata ꝛ bñ pata ī curru q int⁹ plen⁹ eſt frōdib⁹ ꝛ floꝛib⁹ ꝛ in feri⁹ hꝫ cū ea illa puellas alīs q̄ ſtāt ī plateis ꝛ accipiūt hoīes trāſeuntes ꝛ petūt denarios ꝯ regine: q̄ regina q̄ eſt hic p̄cipit: ꝛ qñq₃ vadunt dilectoꝛes earū ꝛ dant magna premia ꝛ gaudent de ludo iſto tum quia habent colloquium cum eis tum quia tangunt eas iſte ludus olim fiebat rome: ꝛ poſtea multo tpe ſtetit ꝙ nō fiebat: ſup quo loquiꝛ impatoꝛ dicens q̄ iſte lu dus fiat ī mēſe maij dūmō nō fiat iniuria caſtitati pu ellarū. et verecūdia caſtis moꝛib⁹ perſeueret. hoc dicit

¶ Uti armoꝛum vſus inſcio principe interdictus ſit. Rubꝛica.

1 **NUllus.** Dicit ꝙ null⁹ poterit mo uere guerrā et arma porta re c ſine licētia impatoꝛis. hoc dicit. † et ſic videꝛ alias licitum bellum.

c ¶ Bellum. adde bal. in ꝯ. cccclxxix. in. v. pte vbi ēt q̄ regrāꝛ ad bellū iu ſtum.

d ¶ Agricole adō ſigno. de homo. ī ꝯſi. lxxx. ꝙ fauoꝛe agri culture gl̄s cꝫ dꝫ pati qd̄ vicino ꝓdeſt ꝛ ſibi nō nocet.

¶ De agricolis et cenſitis et colonis. Rubꝛica.

Summarium.

1 ☞ Agricola eſt nomē gñale ad oēs colonos.

2 Agricole in agro exiſtentes non poſſunt tempoꝛe colligendoꝛum fructuum trahi ad munera: ſed ſi non inſiſtant agro an poſſint tunc trahi. ibidem.

3 Coloni partiarij et alij quicunq₃ qui ſolo aſcripti nō ſunt an gau deant immunitate vt trahi non poſſint ad extraoꝛdinaria munera tpe fructuū colligēdoꝝ: et an pro oībus fructibus detur priuilegiū huius lex.

4 Agricole multis gaudent priuilegijs.

Ruſticiati quoties parciꝛ, in hijs caſib⁹ agricolis ēt parcitur. ibid.

5 Agricole alij vel ruſtici quo tpe in ius vocandi nō ſint et. 6.

7 Colonoꝛum genera quot remiſſiue.

NUnquam. Supra dictū eſt de vſu armoꝝ ītex dicto. Sꝫ q̄ p̄cipue agricolis a iure ſūt interdicta cū in agris cōtinuo debeāt perſiſtere. vt. ſ. e. quēadmodū. iō ſubſequēter de his pōit. Uel alijs modis 1 ꝯtinua vt ī gl. oꝛdi. Et no. ꝙ † nomē agricole ē gñale nomē ad alios colonos q ſequūꝛ: nā nō eſt nouū vt generalib⁹ p̄miſſis ſpālia ſubſe quanꝛ: vt. ff. ad. l. aq. l. inquit. §. rupiſſe. ad ſi. ꝛ quot gña colonoꝝ ſunt dic vt in gl. rub. ¶ Uiſo cōtinuatiōe: caſus talis eſt: agricole vel alij coloni de quib⁹ hic ꝺr: illo tpe quo agros ſeminant vel illo tpe quo fruges colligūt nō debēt īuiti ad extraoꝛdinaria munera trahi. iſtā ſuma vtilitas atq₃ ꝓuidētia eſt vt ī cōgruo tpe agricole in talib⁹ ſint ītenti ne moꝛa modici tpis depeat cōmoditas celeſti ꝓuiſione cōceſ ſa: vt. ſ. de fer. l. oēs iudices. h. d. Et hec caſ⁹ poſitio bñ ſtat ſm qd̄ eſt in lr̄a factiōib⁹. i. ſeminatoꝛib⁹ alīs eſt in lr̄a rōnib⁹. ꝛ tūc dicat rōni b⁹. vel ſub. hic ēt idē eſt intellect⁹ vt p̄mo dixi: vel ſꝫ hec ſic legens nō 2 q̄ etiā rōnib⁹ ꝛc. ¶ † No. ergo agricolā in agro exiſtē nō poſſe inuitē ad ex̄oꝛdinaria munera trahi tpe frugū colligēdaꝝ: q̄n ī eis colligē dis inſiſtūt vt hic. Quid q̄ dicens ſi nō inſiſtat ī agro: puta qd̄a nō poſ ſe ad hoc inuitū trahi q̄ habilis eſt ſemp ad īſiſtēdū aptitudīe lꝫ nō ſemp actu inſiſtat. vñ exponūt inſiſtēs. i. q̄ inſiſtere dꝫ lꝫ nō ad pñs in ſiſtat. ꝛ ſic faciūt relationē non ad id qd̄ facit ſed qd̄ facere dꝫ. Sic ꝺ offō p̄fecti. ff. de iur. l pe. Sꝫ ꝯ̄ uīcēdū eſt ad īſtar clerici q dū nō ſer uit ſue eccleſie hꝫ īmunitatē munerū ſubeundoꝝ: vt. ſ. ꝺ epi. ꝛ cle. l. gñalr̄ ꝛ ad īſtar militis ad expeditionē reuerſi. vt. ſ. ꝺ teſtō mili. l. pe. ꝛ ꝑ hoc facit totū id gñale deficiēte cā ꝛc. ꝛ ꝓp hoc facit ſupr⁹ hic. ſ. neceſſitatib⁹ ꝛc. īntelligas hic loq̄ de agricolis ꝛ filib⁹ q ſūt ſolo ꝯſtri 3 cti ita ꝙ ſepari nō pñt. Quid † ergo dicens de alijs colonis ꝛ de partia rijs ꝛ filib⁹ q nō ſūt aſtricti ſolo. Rñ hoc p̄uilegiū nō habituros: vt arg. ff. de iudi. cū p̄toꝛ. ſ. de pac. l. vl. Item qd̄ ſi colon⁹ colligat ceruſa ſua vel ſuas caſtaneas nō eo tēpoꝛe. vocabitur ne ad extraoꝛdinaria munera. puto ꝙ ſic. ꝛ qd̄ hic dicit frugibus reſtringendo ad meſſes ꝛ vindemias vt ar. ff. de fer. l. j. in prin. Hic ergo dicitur non poſſe agri colas ad extraoꝛdinaria munera vocari tpe quo inſiſtunt in agris vt ad munus calcis coquende. arene fodiende: ꝛ ad ſimilia munera agriculture tempoꝛe quo inſiſtunt in agris poterunt vocari ad munera perſonalia que reſpiciunt publicam vtilitatem vel pias cauſas: puto ꝙ ſic: nam eccleſia priuilegia eſt: tamen ea non pōt re 4 cuſare. vt. ſ. de ſa. ſan. eccle. l. placet. ꝛ. l. munera. † non ſolum autem agricola predicta priuilegia habet. imo ꝛ alia: vt puta circa vſuras vt. ſ. de vſu. l. eos. ꝛ in aut. vt nullus creditoꝛem agricolis collona. tij. Item ꝛ inteſtamentis. vt. ſ. de teſt. l. vl. Item vbicunq₃ parcitur d ruſticiati. puta parcendum agricole ᵈ vt in caſibus. vt. ff. de probu. cum enim debito. ff. de iur. om. iu. l. ſi quis id. §. doli. ff. ſi quis in ius vo. non ie. l. ij. § fin. ff. de eden. l. j. in fin. ¶ Sed oppo ꝛ videtur ꝙ iſti agricole non ſint in aliquo priuilegiati illo tempoꝛe quo inſiſtunt fructibus colligendis. nam ꝛ alijs omnibus homi. a lege conceſſum 5 eſt. vt ī illo tpe † in ius nō vocetur. vt. ff. de ferijs. l. j. Sol. aliud eſt in ius non vacari vt ibi. aliud non vocari ad extraoꝛdinaria munera ꝙ pōt etiam fieri illo tempoꝛe nam tpe meſſium vel vindemiarum ſi imperatoꝛ facit aliquod palatium bene pōt vocare ruſticos ad fo diendum arenam pro ſuo palatio faciendo vel pro arena decoquen da niſi habeant priuilegium ſuper hoc vt hic. vel dic ꝙ quocunq₃ tpe agricola inſiſtat in agro etiam ſi non ſit tpe colligendi fructus vel ſeminandi dummodo neceſſarium ſit ꝛ vtile in agro perſiſtere vt gr̄a rigandi agrū ſemper habeant hanc immunitatem. ꝛ hoc indicat hoc verbum inſiſtens qd̄ eſt cum effectu intelligendum: vt arg. ff. ne 6 quis eum qui in ius vocatus. l. ſuper aliū. §. docere. Sed † alij ruſtici nō excuſanꝛ quin ad ius veniāt. niſi tpe meſſiū vel vīdemiarū. vt ibi Itē an volēs admittaꝛ ad hec onera extraoꝛdinaria tpe quo inſiſtit in agro ar. ſ. ꝙ ſic. ſ. de pac. l. pe. ff. de re. iu. l. l. vice. Itē an munera pu blica coganꝛ ſubire tpe quo inſiſtūt. vr̄ ꝙ ſic. ar. a ꝯ̄rio ſēſu. nā ſi excu ſaꝛ ab extraoꝛ. nō excuſaꝛ a publicis. dic vt in gl. Itē q̄ ſuit rō p̄hibi bitionis iſtius legis vnā rationē aſſignaui in caſu poſitionum alias 7 habes hec no. ¶ † Ultimo reſtat videre quot ſunt gña colonoꝝ ꝛ il lud nomē generale colonoꝝ in quo ſpēs diuidaꝛ. dic vt in gl. Rñ. ꝛ no. ꝙ poniꝛ de agrico. ꝛ cenſi. vt hec duo noīa idē ſignificāt quaſi di ceret ꝙ agricolis et cēſitis. ꝛ ſic. h. d. ꝛ copulaꝛ. ꝛ ſic dicim⁹ tutela eſt ius ꝛ ptās ideſt violenta ptās. vt. ff. de tute. l. ij. hoc debes dicere ſu per Rubꝛica.

Siquis

SI quis predium. Habebā prediū ī quo ꝑsūt coloni astricti solo
q debēt seruire ipsi ꝑdio. volo nūc donare vel vē. vel alio mo
do alienare illud prediū. volo tū ex pacto mihi retinere il
los colonos ⁊ forte in alios vsus cōuertere. modo querit vtrū pos
sim. ⁊ dicit ꝙ nō sed si puto mihi vtiles ipsos colonos debeo ipsos
cū predio retinere. si aūt puto eos mihi inutiles fore qꝛ ꝑ totā diem
dormiūt debeo eos cū ꝑdijs alienare. h dicit. ⁊ ꝙ dicit ꝑuata pactio
ne .i. priuato pacto ꝯbentū. Quid ergo si rescriptū sup hoc impetrat
an valeat. dic vt in gl. Uel pone scdo priuato pacto .i. nudo pacto sup
hoc imposito. quid ergo si stipulat vel iuramentū sup hoc sit īterpo
sitū an valeat dic vt in gl. ⁊ ītellige .l. istā ī colo. solo astrictis nō alijs
vt .j. e .l. quēadmodū. nā multa genera sūt colonorū. vt no. in rubrica.

Summarium.

1 ☞ Donatione seruorū fundi a principe facta, vr etiā ipse fundus
donatus: ideo donatarius ad tributa fūdi tenetur.
2 Desertor fundi tributarij quē alius postea occupauit an et intra qđ
tps possit illū recuperare vna cū ascriptitijs seruis.

1 **QUisquis.** Aliquis † possidebat fundū debentē
tributa: ⁊ sic fundus prouincialis in isto
fūdo erāt coloni ascripti vl puta solo astricti. nūc iste dñs
predicti predij ipm ꝑdiū deseruit ego postmodū hoc au
dito veni ad principē et dixi ei: dñe talis vicin⁹ meus fundū talē qui
vobis tributa debebat deseruit. vnde nō est nunc aliquis q vobis tri
buta soluat: pro. deo cōcedatis mihi mācipia illius fūdi ad quēdā a
liū fūdū meū: prin. cū mihi cōcessit: nūc querit an in futurū tenear ex
soluere tributa fūdi desertꝫ: ex quo habeo mācipia ei⁹ fundi ⁊ dꝛ ꝙ sic
ꝓpone ꝙ ista mācipia fundi deserti venirūt ad fūdū meū me sciēte ꝙ
erāt fūdi deserti sine aliq̄ inqͥsitiōe ⁊ ibi stare inceperūt ⁊ sui passus
eos ibi eē: mō q̄rit an ex tpe ex q̄ venirūt ad fūdū meū debeā soluere
tributa ꝑn. ꝑ agro deserto. certe pinde ac si habuissē ea ꝑ prin. cōces
sionē. h.d. ❡ Sꝫ op. qm̄ ego qdē nō possideo fundū tributariū soluā
tributa ꝑ illo fūdo. cū possessor dict⁹ nō ali⁹ ea soluere debeat. vt. ff.
de pac .l. īter debitorē. ⁊ .ꝯ. sine cē. vel reli .l. ij. R. n. qđ istū fundū dicor
possidere nā cōcedēdo mihi mācipia fūdi, vr mihi fund⁹ cōcedi cuꝫ
sine fūdo alienatio ascriptorū fieri nō possit. ⁊ sic soluit ꝯriū. ar. ꝯ .l. ꝑ
xi ⁊ hoc indicat vbū hic positū maneant. ⁊ ad hoc arg de ꝑcu .l. alle
gāt. ⁊ .l. ad rē. ff de iurisdi. om. iud .l. ij. ff c dia pie .l. refectiōis. ⁊ sic merito
teneor ad tributa fundi soluendi quasi onus tributorū. pos. fūdi cō
mittet vt in pre all. ꝯ .l. sine cen. vel reli .l. ij. ⁊ qꝛ res cū suo onere trāsit. vt
ff. de pub .l. imperatores. ⁊ caue tibi qꝛ qđ hic dr de cōcessiōe ascriptorꝫ
locū hꝫ qm̄ ꝑdiū tributariū a nemīe possideat. vt hic. sec⁹ si ab aliquo
2 possideat. qꝛ tūc nō valꝫ rescrip. vt no. ꝯ .l. pri. ❡ Sꝫ qđ si desertor ve
lit recupare fū. suū vna cū ascri. an audiat ⁊ si audiat vsqꝫ ad qđ tps
audiet. distingue aut occupaui mea autoritate. ⁊ tūc audiet vsqꝫ ad
biennīū. aut ignorās putās eius cui successerā tūc vsqꝫ ad. vj. mēses
audit. vt .j. de omni agro deserto .l. locorū. ⁊ .l. qui agros. aut autori
tate pnc. tūc nullo tpe audit. qꝛ occupās statim securus est. vt. ꝯ. de q̄
dri. pre .l. bn̄ a zenone. ❡ Itē no. hic ꝙ ꝺm responsū istius .l. intelligit
qm̄ dño deserti agri sciēte mācipia ei⁹ ad fūdū meū venerūt alr si igno
rāte eo nō p̄iudicaret ei. vt ar. ꝯ. de tabu .l. gn̄alr circa mediū Uel in
telligit ꝙ si ille ad quē puenirūt agri coloni deserti cognoscat eos fo
re ex agro deserto tenet agnoscere onera ꝑdij tributarij. Si aūt ig
norauit eos fore ex agro deserto nō tenet agnoscere tributū nisi de
mū post sciam eos retineat. qꝛ sciam nō ignorātiā volum⁹ obligari.
vt in ꝑalle .l. gn̄aliter. ⁊ ꝺm hoc plurib⁹ modis pōt intelligere. Sꝫ vltia
expō magis mihi plꝫ. qꝛ magis cōgruit lre. Sꝫ qđ dices si pass⁹ sum
ad fundū meū venire mācipia fundi nō deserti dño mācipiorū igno
rāte ⁊ certe grauiori pena puniar. vt .j. e .l. seruos. Itē nōne teneor hoc
vltimo casu cauere qđ mācipia nō alienabo. vt arg .j. de decu. cū satis
ad si secus vbi ex ꝯcessione pnci. hēo vt .j. de omni agro deserto .l. iij.
⁊ est rō diuersitis qꝛ vbi hēo ex cōcessione prin. hēo alieno adminicu
lo. vn̄ bn̄ est ꝙ ei caueā. Sꝫ vbi habeo sine cōcessione princip. habeo
meo adminiculo. vel est alia rō qꝛ vbi hēo ex cōcessione prin. statim
secur⁹ sū. vt. ꝯ. de quadri ꝑscrip .l. bene a zenone. vn̄ merito caueo ne in
futurū delinquā ne prin. decipiā. Sꝫ ī alio casu nō statīꝫ efficior dño
imo dñs pōt adhuc recuperare ꝺꝫ formā distīctiōis. ꝯ. trādite. Odo.

SI penes quos. Si ego habeo aliquos colo
nos et impōat eis aliqđ on⁹
ego pro illo onere teneor satisfacere. hoc verū est qm̄ mecū
habitāt. Si aūt ꝑ se sint ipsimet agnoscēt nō ego. h. dicit.
Uel intellige si coloni nihil habeant domus satisfaciet. Si autē ali
quid habent ꝙ onus ei imponeretur. Sed hoc nō obstat. qꝛ licet ni
hil habeāt intelligendum est ꝙ possint alienare si aliquid habere pos
sunt. vnde quelibet positio bona est. sed emphyteoticarij agnoscūt
predictum onus. non autē dñs ꝑ eis nec mirum. nā ipsi sibi acquirūt
vt. ff. de vsufru .l. vsuf §. iij ꝯ. de iure emphy .l. ij. ⁊ expone. quos. i. ip
sos dños. nō enim dicit ad dñiam vt dominus habeat dñium colo
nus pos. qꝛ colonus domino nō sibi dicit possidere. vt
communia de vsuc .l. ij. actores. i. castaldiones. nō autem
hic loquit de actore q cōstituit ad cās. de quo habes.
ff. ꝙ causꝫ vniuersi .l. itē eorū. § actor. ❡ No ergo ꝙ
si colonus habeat terrā ꝑ se vel seorsū habitat ipse te
netur nō dominus. vt hic. et. ꝯ. e. eius satio. §. cautatio.

DOmini. Habebā colonū q omnī
āno debebat mihi tertiā ꝑ
tē fructuū ꝑ fundo meo. ego volo ipm cō
pellere vt mihi ꝑ fructib⁹ ꝑstet pecuniā. cer
te nō possū. qꝛ nō hēo a rusticis pecunias petere q̄ ipi
nō audeāt tenere. Sꝫ si eēt cōsue. in ciuitate vt eēt in
domini optione recipere pecuniā vl fruct⁹: tūc ego in
fine anni possē ꝙ vellē repetere vel fructus vel pecu
niā: qꝛ cōsuetudo regionis inspiciēda est: vt. ff. ꝙ cui
a iustitiꝫ vniuersi .l. itē eorū. in prin. ꝯ. de iure reipu .l. fin.
h.d. ❡ No. ꝙ rustici nō debēt habere pecuniā. Sꝫ hoc
intelligit timore dñi ne eis auferāt. nō aūt iō ꝙ eis ꝓ
hibeat: imo eis cōsulit: sic ali⁹ cōsulunt. ff. de rei ven .l. a
his q dōstinant. ff. de inoffi. testa .l. j. ❡ Itē no. ꝙ aliud
pro alio nō cogit qs soluere. qđ dic vt. ꝯ. de col. cris.
l. j. Odofre.

❡ Est. Ad de Raph. cu. in ꝯsi. ij. circa nie. ꝙ consuetudo loci dubias voluntates ꝯtrahētiuꝫ et testantiū declarat et ange. in cōsi lxxv. ꝙ cō suetudo re gionis attē dit quantū attribuit ꝑ sone et q̄tū pecunie ex lucro nego ciationis.

OMnes. Si ascriptici⁹ me⁹ fugiat
ad aliquē locū. ego possuꝫ
eū ꝑ capillos reuocare ⁊ in agro in quo na
tus ⁊ nutrit⁹ est restituere. h.d. sꝫ quid si est
in domo cuiusdā magnatis ⁊ nō audeo ad
illū locū accedere certe preses illi⁹ loci dꝫ mihi de hoc
copiā facere fieri. vt. ꝯ. de seruis fu .l. requirendis.

Summarium.

1 ☞ Uenditio in fraudē .l. facta nō valet.
2 Quod iuris est de toto quoad totū idē iuris est de pa
te quo ad partem.

QUemadmodū. Primo di
cit ꝙ sicut
originarij coloni nō possūt vendi sine solo
ita nec coloni cēsiti vel ascripticij nec nati
ex eis ❡ Secūdo dicit. pone ꝙ aliquis circa hoc frau
dem faciat qꝛ cū vendit modica partē fundi tradidit
omnia mancipia fundi circa hoc fraus cōsecuta est fi
eri circa ascripticios. vnde qꝛ in illis prohibemus
hanc fraudē cōmitti. ⁊ in istis censitis ꝓhibemus simi
liter. ❡ Tertio dicit. si vendo aliquam partē pro illa
parte mācipia illius fundi sequunt emptorē. nō autē
omnia mācipia fundi. vt. ꝯ. proxi. ❡ Quarto redit ad
primū dicendo ꝙ si in fraudē .l. emptor emit ascripti
cios qꝛ modico terre sibi tradito omnia mācipia eme
bat. qꝛ hec ven. nō valet imo emptor ꝑdit ꝑtiū ⁊ ven.
mācipiuꝫ siue mācipia vendicabit qꝛ venditio ipso iu
re nō valebit. ❡ Ultimo dicit ꝙ si venditio facta sit in
fraudē .l. ꝙ si qdē vēditor decesserit āteqū mācipia ven.
ꝙ hēs eius admittit ad vēdicandā. Itē si emptor de
cesserit anteqū ab ipso vēdicent ab herede eius vendi
toris, vel eius heredum vendicabunt ❡ Sed pone ꝙ
emptor per. xx. an. istos seruos tenuit vel eius nōie he
redes nōne poterit vti beneficio prescriptionis. certe
nō. qꝛ ementib⁹ ꝯ .l. interdictū nō est ꝓmptū beneficiū
prescriptionis. ⁊ maxime cum emptor est malefidei vt
1 hic dicit ❡ No. † venditionē factā in fraudē .l. nō va
lere. ar. ꝯ. de leg. ⁊ con. nō dubiū ❡ Item no. hic dñm
venditorē nō trāsferre dñium rei tradite. regulariter
contra. vt. ff. de actio. empti. ⁊ vendi .l. ex empto. circa
2 princ. ff. de acqui. re. do .l. traditio. ❡ † Item no. ꝙ iu
ris est in toto q̄ ad totū vt censiti omnes traheant cuꝫ
toto fundo. idē iuris est de parte quo ad partē. vt per
partē empta mancipia accedāt. ⁊ ad hoc ff de rei ven.
q̄ de tota. Et facit ad hāc .l. ꝯ. e .l. ij ❡ Sꝫ opponi. ven.
quomodo recuperat mācipia ⁊ emptor ꝑdit pretiū cū
ven. sicut ⁊ emptor sit in fraude ⁊ in pari cā turpitudi
nis ⁊c. vt. ff de cōdi. ob. tur. cau .l. itē si ob turpē. dic vt
in gl. q̄ incipit improprie cōtē. no. hic mācipia cū agni
tiōe reuocari. vt. ꝯ. cōmunia vtriusꝫ iudi .l. possess ❡ Sꝫ
querit an permutari possūt ascripticij vel ven. ob famē
dic vt in mag. gl. q̄ est valde facilis. ❡ Itē no. quē ve
nire ꝯ factū suū. qđ dic vt in glo. no. Odofre.

OMnes profugi. Si colonus
ascripticius
me⁹ fugiat lōge a me ⁊ aliqs eū sciēs esse fugi
tiuum occultauerit ⁊ agros suos ei colere fecerit pre

dict⁹ occultator tenebit mihi dño ꝟo pstare trib. ꝙ mihi psta. Itē te-nebit fiſ restituere trib. ꝙ sibi ascripti ei⁹ pstabat ꝑ fundo suo quē ha-bebat ꝙ dʒ facere vt. ī. e. l. hi penes q. Si aūt ignorās fugitiuū meū recipiat. qr forte ascriptitius dicebat se hoīez lib. hoc casu rōne igno-rantie nō tenet̄ recipiēs tributa ꝑ colono prestāda. imo ipse tenebit̄. ¶ Altio dicit. pone ꝙ iste ascriptiti⁹ nō est soluēdo quo ad tributa. hʒ tñ quosdā debitores. nōne ad istos debitores recurret̄ ꝛ exigetur ab eis debitū vt de eo tributa soluant̄ certe sic. h. d. Odof.

IMmunitates. Si alicui cōcessa sit immunitas ꝙ ꝑ capite suo nō soluat tributa vel ꝑ agro suo. si quidē cōcessa sint ab alio ꝙ a principe nō valet si hoc sic sit scriptū in libro publico. h. d.

CUm antea. Olim qñ nascebat̄ vn⁹ masculus dabat̄ vn⁹ aure⁹ fisco qñ nascebāt due mulieres dabat̄ triēdem fiſ. hic corrigit impator ꝛ ꝑcipit vt ꝑ trib⁹ masculis natis det̄ vn⁹ aure⁹. ꝑ q̃tuor mulieribus det̄ vnus solus aureus. h. d. Et hāc limitationem preses faciat per vniuersam prouinciam obseruari. h. d.

ORiginarios. Si originarius me⁹ impetrat rescriptū vt excusetur ab onere colendi agros in quib⁹ natus est nō valet istud rescriptū. imo ipso iure casum sit vnde omni modo dño restituend⁹ est. h. d. Sed qd ad hunc ti. dic vt in glo. Odof.

SEruos. Si seru⁹ me⁹ fugiat ꝛ aliqs meū seruū vl ascriptitiū recipiat: tenet̄ iste recipiens fiſ. in xij. li. argēti. nec est vis si recipiēs fuit ignorās vel sciēs si nō caueat quē recipit petēdo an sit liber vl seru⁹ si seru⁹ an fugitiu⁹ vl nō nā si nō essent receptores fugitiuoꝝ parū posset fugere sʒ tenebit̄ ne mihi hic recipiēs i aliq̃ ꝙ sic ad seruū meū restituēdū mihi ꝛ aliū eiusdē valoris. h. d. vñ hāc ꝯtinua cū. l. oēs. Sʒ nōne ē ꝯ. ī. e. l. oēs vbi distīguit̄ sciētia ab ignorātia. R̄ñ. nō qr ibi loqt̄ l pena tributoꝝ soluēdoꝝ hic aūt de alia pena vñ aliud ibi. aliud hic sʒ an ad ābas penas teneat̄ recipiēs ꝛ ad tribu. vt ī. e. l. oēs ꝛ ad duodecim lib. argēti. vt hic R̄ñ. sciēs vtrāqʒ sustinet. ignorās hāc que est in hac. l. odof.

COlonos nulla rōe. Si colon⁹ me⁹ ꝑcurauit sibi aliq̃ dignitatē cōcedi vt militie forte vl alteri⁹ dignitatis vt excuset̄ a colonia nō ꝑderit sibi singulis dignitatib⁹ ad excusationē oneris. non ergo pōt ad aliquā dignitatē aspirare vel ad militiā vel effici procurator magisterie ciuitatis ꝛ hoc inuentū est pp publicam vtilitatē ne fructus vnde homines viuunt deperant. h. d. Odof.

PEr coloniū. Si colonus meus me ignorante ab agro discesserit ꝛ sic ꝑ xxx an eē agrum steterit nō ꝑiudicat mihi ad amittēdū fundi dñium. qr alius iterum hunc fundū non pōt prescribere. h. d. Odof.

MUlier. Filia originarij mei dimisit agrum ꝛ iuit ad standū i aliq̃ ciuitatē forte q̃ nupsit sc alicui libero certe reuocabit̄ ad agrū vbi nata fuit cū sobole sua h. d. ꝛ sic hoc factū matris nocet filio. vt ī. de ciuil. l. hi q.

COlonos. Debebā fisco tributa: cū cessarēʒ in solutione tributoꝝ fiscus vult accipere colonos meos. certe non dʒ hoc facere: nā coloni ita sunt ascripti fundo vt ꝑ pactū se nō debent a solo separare sʒ ꝑ cessationē tributorū soli accipiat ergo fisc⁹ de alijs meis reb⁹. h. d.

SI coloni. Alienos seruos colonos meos bona fide possidebā putans eos esse meos: isti coloni ad aliquē fugerunt: cōpellit̄ mihi hos colonos restituere vt habeā pristinā possessionē istorum colonorū sicut ante: questione ꝓprietatis restituendi ꝛ omni alio iure integre reseruato. h. d ¶ No. quelibet bone fidei possessorēʒ posse agere eōdi ex hac l. si cadat a pos. predicte rei: ꝛ dic vt in glo.

LItibus. Cum irem semel ad fundū meū colon⁹ me⁹ habuit me pasinor dixit me nō cognoscere. ꝯmodo q̃ro qualiter mihi ꝯsulat̄: a dñ ꝙ agrū meū petā ꝛ ꝑbabo qualr iste est colonus me⁹ colon⁹ debebit dare fideiussorē ꝙ fruct⁹ ꝑceptos medio tpe mihi restituet si ꝑbauero me dñm ꝛ retinebit hic fideiussor vsqʒ ad terminū Si aūt nō possit dare fideiussorēʒ fruct⁹ seq̃strabunt̄. ꝛ si ꝑbauero me dñm mihi restituent̄ ꝛ si fructus sint magni ponunt̄ i maiori loco ꝛ tutiori ne si ponerent̄ in debili loco depositari⁹ vel seq̃strator cū eis fugeret ꝑdicta vera sunt qñ colonus nō est ꝑscript⁹ nā si sic ꝑscript⁹ nō pōt referre q̃stionē dñij vt puta qñdiu stetit in fundo ꝛ diu ꝑsoluit dño pensionē. ꝛ hec ꝑbant̄ qr non audit̄ colonus referēs qōnē dño. ꝛ hec vera sunt qñ reddit⁹ cōsistunt in fructib⁹ si aūt reddit⁹ cōsistūt in sꝑeb⁹ vt in auro ꝛ argēto tūc fruct⁹ medij tpis ꝑ manū publicā detrahant̄ si ꝑbauero me dñʒ hec species mihi restituet̄. h. d vsqʒ ad. §. hec de rebus. Odof.

HOc de rebus. Qualr reddit⁹ deponat̄: dixit nūc vult dicere qualr tributa q̃ fisco solui ꝯsueuerūt psoluant̄ dñ si coloni soliti sunt soluere tributa ꝛ nō soluūt nō ob hoc fiet dño in aliq̃ ꝑiudiciū.

Si aūt dño ꝯsueuerat soluere qr recipiebat oēs fruct⁹. ꝛ de illis soluebat tributa. tūc dabit colon⁹ fideiussorē ꝑ oīb⁹ fructib⁹ medio tpe ꝑceptis restituēdis dño q fideiusserat ꝛ tenebit mihi dño pecunie de fructib⁹ ꝙ fisco de tributis satisfaciet. Si aūt colon⁹ nolit fideiussorem dare fruct⁹ sequestrabunt̄: ꝛ tūc de illis tñ fructib⁹ deducet̄ ꝙ fisco de tributis satisfaciet ¶ Ultimo dicit ꝙ pp hāc sequestrationē nō fiet aliqd ꝑiudicium cause principali: q nec dño nec colono imo causa principalis super fundi dominio mota suo ordine terminetur. h. d. §. si autem contenti qr dominus non potest hoc casu amplius petere nisi fideiussor det pro fructib us. Odof.

DE summis. Licet sit differentia inter colonum ꝛ inquilinum quo ad substātiāʒ nō est differētia in ti. istoꝝ: qr hic colon⁹ ꝛ inquilin⁹ dr qui terras colēdas recipit ꝛ ibi morat̄ sicut nati ex colonis sequunt̄ coloniā sic nati ex inquilinis. ꝛ hoc siue nati sunt ex duabus inquilinis siue ex altero inquilino ꝛ ex libera vel ex inquilina ꝛ ex libero ¶ Secūdo dicit habebam duos fundos in quibus erant coloni vel in altero fūdoꝝ in altero nō vnde fund⁹ vn⁹ bñ colebat̄ ali⁹ nō: trāstuli istos colonos vel ꝑ partem ipsoꝝ ad fūdum q male colebat̄ postea eum vēdidi. certe coloni ibidem trāslati sequunt̄ emptor vna cum sua agnatiōe. h. d facit. ī. communia vtriusqʒ iudi. l. possessionum. Et est hoc argumētum ad questionem vt res translata de vno loco ad alium censeatur esse loci ad quam transfertur. vt. ff. de dam. infec. cum claue Odof.

NE diutius. Ad euidentiāʒ nostre legis dicēdū est ꝙ vbi aliqs nascit̄ ex libera muliere vel ancilla ꝙ part⁹ sequit̄ vētrem vt ff de rei ven. l. partum. Sʒ vbi aliqs nascit̄ ex ascriptitia muliere cuius ꝯditionis partus sequitur non est. l. expressum. vnde ne diutius sup hoc dubitet̄: statuit impa. vt per hanc l ꝙ sicut nat⁹ ex ancilla sequit̄ conditionem matris: sʒ hoc verum est siue natus sit ex ascriptitia ꝛ libero siue ex libera ꝛ ex seruo ꝛ sic ꝑ ll. antiquas nō habem⁹ sequebatur partus vētrem si sit in ascriptitia. nec est miruʒ si in ascriptitia sequitur partus ventrem sicut in ancilla ꝛ seruo vel in ancilla ꝛ libero nam alia est inter seruos similitudo ꝛ alia inter ascriptitios. qr dñs sicut pōt vēdere seruum suuʒ vel manumittere cum peculio: ita dñs ascriptitium cum solo vendit. h. d. caue tibi qr ꝑ omnia est bona similitudo. naʒ potest seruū suum sine peculio manumittere vel alienare: tñ ascriptitius sine solo alienari non potest. ī. e. l. quemad. ꝛ l. ij. vnde ꝙ hoc dicitur de seruo voluntatis est non necessitatis: ꝛ expositione probes ꝙ ex tali copulatione procreata sit ascriptitia.

CUm scim⁹. Si aliqs ꝯfiteatur coraʒ iudice vel extra iudicium esse ascriptitiū meū vel ipse scribat se esse meum ascriptitiuʒ non preiudicat ei quo ad statū sola ꝯfessio vel sola scriptura Hoc veruʒ est nisi ꝯfiteat̄ secūdo vel in si. post ꝯfessionē suā tenuero eū lōgo tpe tāq̃ meū ascriptitiū. vel nisi post ꝯfessionem fecerit se scribi l loco publico qualr ipse soluit fisco tributa tāq̃ ascriptiti⁹ me⁹. nam vno de istis trib⁹ post ꝯfessionē interueniēte bñ ꝑiudicat sibi vt amō meus ascriptiti⁹ itelligat̄ h. d. Interuenit. accipe qđ est. s. tūc ex vtroqʒ gñe ꝛc. ꝛ sic placitū est qđ i medio. qd est ē ꝛc iterpositio est. ꝛ hoc ꝙ dicit in ꝑn. ꝯfessionib⁹ sub. soli a scriptura s. sola nisi habeat aliud sublevamen. s. vnum de tribus vt dixi. melius est enim ꝛc. bene dico ꝯm cōfessionem preiudicare non prima. melius est enim ꝛc.

ILlud quoqʒ. Habebā coloniū ille colon⁹ habebat filiū iste fili⁹ recessit ab agro ꝛ lōgo tpe stetit extra illū agrū forte xxx. annis. postmodū pr̄ isti⁹ filij fact⁹ est senex. ita ꝙ nō pōt amō laborare. volo nūc reuocare istū filiū tāq̃ filiū coloni mei. ipse opponit mihi prescri. xxx. an. ꝛ sic dicit se liberū. certe nō audit̄ trib⁹ rōnib⁹. Primo qr nō videor fuisse in mora reuocādi eum dum pr̄ mihi fūdū voluit colere. merito nō currit mihi ꝑscri. ī. de annali excep. l. j. ad fi. Scđa rōne qr retinendo patrem videor ipsum filium retinuisse. Tertia rōne qr ꝛ si pater non retinuisset sibi aliquem de agnatis suis ipsum videret retinere adeo vt prescriptio mihi non possit currere. h. d. Odofre.

CUm satis. Quia inhumanū esset vt ascriptitij se a solo separarēt. qr fruct⁹ deperirēt ꝛ dñi terre fraudarentur statuit impa vt quēad. curialis q a curia fugit nō tuet̄ semp se ꝑscriptionis bñficio. ita colon⁹ nō possit se aliqua tueri ꝑscriptiōe ꝯtra ascriptitiam imo ꝛ si aliquis in fuga constitut⁹ liberos habuit tā ipse q̃ liberi sui colonie sue restituant̄ h. d. ¶ No. ascriptitiū esse soli ptē Itē no. curialē nō posse ꝑscribere libertatem sicut nec ascriptitiū Sʒ differentia est inter istos. qr curialis nullo tpe minuit̄ ēt. xl. an. sʒ ascriptiti⁹ sic: qr ꝯ ius tanto tpe deperit. vt. ī. de ꝑscri. xxx. an. l. oēs. Itē intellige hoc priuilegiū qñ ascriptiti⁹ ꝑ se stat tanq̃ liber. quid ergo si ab alio possideatur nonne minori tempore prescribetur. vt. ī de seruis fugiti l. j. Odof.

CUm autem. Si aliquis liber homo statuit se ad colendum agrum meum. ꝛ ibi per xxx. anno. steterit secundum. l anastasia. nā liber remanet vt ante. sed eum amodo ab agro non potest separari

parare. Itē liberi eorū similiter nō possūt se a fūdo subtrahere sicut nec pater eorū. sed liberi remanebunt sicut pates eorū. qr nō debent esse deterioris cōditionis q̄ pater eorū. ¶ Tertio dicit qr dominus nō debet amplius a colono recipere q̄ cōsueuit. si cōtrafaciat preses debet eum cōpellere vt q̄ illicite extorsit colono restituat. & vt amodo talia nō exigat. sed ꝯsuetū canonē recipiat. Quarto dicit q̄ licet dñs inquietat colonū. q̄ ob hoc colonus nō dꝫ agrū dimittere nec filij eius. ¶ Ultimo dicit q̄ si aliqs ignorās receperit colonū meuꝫ fugitiuū si postea mihi colonū reuocati restituere noluerit punief in hoc: qr oīa tributa soluit fis. q̄ colonus ei soluere tenebat. Itē mihi restituet canonē quē colonus mihi prestare cōsueuerat. patief et aliās penas q̄ cōtinent. ff. de seruis fugitiuis. l. qcūqꝫ. hoc dicit. Odof.

Si quis ascripticie. Si aliquis ascripticius accipiat aliquā liberā mulierē in vxorē filij q ex hac muliere nascent liberi erūt: nō aūt ascriptícij: qr sequunt matris ꝯditionē. Si aūt ecōtra liber homo ascripticiā in vxorē accipiat liberi q nascent ex hac ascripticia erūt ascripticij. Ultimo dicit q̄ ascripticius nō dꝫ scire fore sibi licētiā ꝯhendi cū libera muliere ne trahat penes colonū qd fieret si filij q nascent ex hac libera nō essēt ascripticij: sꝫ liberi dñs ergo ascripticiū eū castiget si viderit eū ꝯhere cū libera: qd si facere neglexerit ad eiꝰ detrimētū hoc redundabit: qr q nascent nō erūt ascripticij sed liberi. hoc dicit. Odofre.

¶ De capitatione ciuium censibus eximenda. Rubrica.

Plebs. Cōtinuationē sumas ex casus positione: nā olīꝫ quilibet soluebat ꝓ capite suo forte vnū denariū. vt. ff. e. l. tunc antea. nunc dat imperator ꝓuilegiū illis q in ciuitate romana habitant vt habeant pensionē agnoscere an de oriente. hoc dicit. Odofre.

¶ In quibus causis coloni capite censiti dominos accusare possunt. Rubrica.

Quisquis. Uult dicere casus in qbꝰ coloni censiti ꝯ dominos possūt agere si colonus cōquerebat de domino. qr vltra ꝯsuetū canonē ab eis exegerūt possūt de hoc adire ꝓsidē q prohibeat hoc a domino fieri et etiā aliud qd idebite exactū est restitui faciet. h. d. Lōcor. ff. de agricolis. l. cū satis. §. cū aūt. Odofre.

Coloni censibus. Sicut colonꝰ est quodā mō liber quo ad hoc vt nō teneat prestare tributa fis. sꝫ dño eius. ita quodāmodo est seruus vt dño suo soluat canonē noīe agri quē colit ꝓ soluat. nā dñm suū in ius vocare nō pōt: nā dñs possit eū cū solo vēdere. Itē cū qcquid acquirat dño suo acquirat: nō aūt dño ꝓiudiciū aliqd facere possit: quōmō pmitteremus isti vocare dñm suū in ius certe nullo mō. nā cū ipse sit ꝓprius dñs: & per ꝯñs & sua negocia ff. de fideiuss. dotiū dent. l. j. vñ non posset eū in ius vocare tanq̄ dñm & ꝓsonā. Sꝫ hoc verū est in ciuilibꝰ negocijs. Si aūt cōquerat de dño dicēs q̄ fecit sibi iniuriā. vel suis hoc casu. & qr ꝓsequeret suā vel suorū iniurias & ne maleficia remaneant impunita permittit ei dñm accusare. h. d. ¶ Nō ergo dñs ꝓ colono soluere tributa fis. ff. de agri. & cēsi. l. hi q i pri. Sꝫ quō vocat hic dñs colōi patronū colōi: cū colonꝰ nō sit seruus imo liber lꝫ sit solo astrictus. nā multe conditiones colonorum sunt sicut. no. ff. de agri. & censi. in rubri. R. si. excessiue locutꝰ fuit hic īperator dicendo dominū & patronū nā debuisse dixisse dñs tm̄ sicut dicimus quotidie ī vulgari. hēo te pro dño & amico. sine dubio tu es amicus meus: sed nō dominus. & sic fuit imperator locutꝰ sicut dominus imperator est dominus omniū ītelligimus quo ad protectionē. ¶ Itē no. in quibus casibus dñs a colono poterit accusari. Potest & alio mō vt si dñs vltra consuetudinē canonem ab eo exigat vt ff. l. j. sꝫ certe illud quodammodo est iniuria quare nec mirum si colonus est ꝯ dñm Odof.

¶ De colonis palestinis. Rubrica.

Cum per alias. Palestina palestine est sicut intelligimus locus vbi xp̄s est natus fuit vnde videbat q̄ in honorē & priuilegium loci coloni illius terre possint se ab agris separare est ꝯ. Unde de his colonis hic ponit. Dicit igit imperator q̄ per alios predecessores suos statutū est vt coloni debent in fūdo in quo nati sūt ꝓpetuo remanere et hoc idem dicit imperator mihi bene placet. vnde illam l. volo locum habere in colonis palestinis vt nullo modo fundū possint dimittere et si dimittant et aliqui eos recipient: punietur recipiens. Item dominus fundi quē dimiserint possit eos reuocare sicut quoslibet alios colonos. hoc dicit nō consueuit legi hec lex.

¶ De colonis tracensibus. Rubrica.

Per vniuersam. Tracensis erat quedā terra quā multū diligebat imperator vnde dat priuilegiū colonis illius terre vt pro capitibus suis nō teneant soluere aliquid sꝫ tm̄ tributa pro agris dñis suis sic q̄ cōsueuerant persoluāt. Scđo dicit qr cōcessū est istis colonis vt capitationē agnoscāt ipsi forte crederent se ob hoc esse liberos et habere potestatē separādi se ab agris quibꝰ sūt astricti. Sꝫ illi q hoc putant decepti sunt. nā ipsi manent astricti predijs in qbꝰ ipsi nati sunt et nō possūt se a fūdo separare: imo si se separent reuocant. Itē q eos fugientes receperit tenet domino agri omne dānū emēdare qd habuit occasione agri deserti. preterea cōdēnabit in duabꝰ libris auri. Itē nihilominus ipsū mancipiū siue colonū: vna cū eiꝰ peculio et liberis restituet. hoc dicit. nec hoc legi cōsueuit. Odofre.

¶ De colonis illiricianis Rubrica.

Colonos. Pone de colonis alterius terre. s. de illirico mō dat eis priuilegiū vt non teneāt eis soluere tributa astricti tm̄ manēt agris quoꝝ culturā susceperūt et ab eis nō debēt se separare: & si dimiserint dictos agros reuocādi sūt & in vinculis ponēdi & grauiter verberandi. Si aliquis dictos colonos receperit punit ī restitutiōe operarū dictorū colonorum quas amisit dñs medio tpe. Itē in quadruplo qui tales quatuor seruos restituet vel enumerat nec poterit excusari pretextu ignorantie qr qd suū nō erat debebat scire ad alios pertinere Et qd dictū est colonis predictis idē dicendum est in re. si quis libertū alicuius scientē vsurpauerit repetēdū. h. d. & nō legitur.

¶ Ut nemo ad suum patrocinium suscipiat rusticos vel vicos eorum. Rubrica.

Si quis post hanc. Olim rustici qui tributum soluere tenebantur fingebant se & omnia bona sua cuiusdam magnatis vel cuidam priuilegiato ob nō solutionem tributorum omnia bona sua vendere vt sic solutionē tributorum euitarent cui fraudi per hanc l. obuiare vult imperator: vnde dicit q̄ si aliqui debentes soluere tributa fingunt se in alicuius potestatē vel priuilegiato omnia sua bōa aliena re vt euitent solutionē tributorū talis ꝯctus ipso iure nō valeat. Tabellio qui sciēs scribit instrumentū istius ꝯctus oīa dꝫ perdere. Itē vici & possess. illorum qui hanc simulatas alienationes faciunt vel vici qui erant alienati vel vici in quibus contractus hic fuit celebratꝰ fisco applicantur. Item persona in quam alinatio fiebat simulata si quidem persona potens sit punitur in. c. libras auri: si mediocriter punief in amissione oīum bonorum. Item illi autem qui consentientes fuerunt ad hanc alienationem faciendam simili pena punientur: quia si magnates puniuntur in centum libras auri si mediocres in amissione bonorum & hec executioni mandentur a consulibus in litera nominatis ¶ Ultimo dicit ex quoꝰ tempore valeat hec. l. & non legitur. suus figilbuldi nomen est illius magnatis in quem facta fuit alienatio in illis partibus.

¶ Ne rusticani ad vllum obsequiū euocentur. Rubrica.

Nequis. Rustici quādoqꝫ morabant extra muros debebāt soluere ꝓ capitibus suis solitum canonē preter rusticos ciuitatis romane vt. ff. de capita ciuiū. l. j. quibꝰ dat priuilegiū in ciuitate. vnde isti rustici nō sunt trahēdi ad aliud officiū ꝓpter hoc vt impediant soluere tributa vt capitationes: imo plus qr nec ꝓcurator cesaris pōt predictos rusticos accipere ad offm̄ equoꝝ custodiendorū vel mularū custodiendarū. h. d. Odofre.

Si qui. Si aliq habēt aliqd offm̄ rome vel in alijs ciuitatibꝰ: ita q̄ rōne illiꝰ offi possint eē terribiles rusticis. puta qr colligūt tributa vl' aliō of. habēt sꝫ talis ꝓ metū imponāt aliqd obsequiū rusticis soluēti hꝰ l capitatiōes puta qr accipiūt seruos eoꝝ ad ducēdū eq̄s vl' ēt boues. isti in talibꝰ offi. punient. existētes in amissione oīm bonoꝝ. & ꝓpterea ꝓpetuo dānabūt exilio. & hoc verū est qñ rusticꝰ ꝓ metū eis seruit q̄ tūc punit offi. nō aūt rusticus Sꝫ pone q̄ rusticꝰ spōte eis seruiat. certe eadē pena rusticus punief qr oīa bona ꝑdet & mittet in exiliū. h. d. Sꝫ qñ rusticus sponte seruit punief ne offi. vel tm̄ rusticꝰ. puto vtrūqꝫ puniri. vt. ff. q̄ metus causa. si per impressionē. ¶ Sed quare rustici volētes impediunt eis seruire cū intersit hoīes hoīem beneficio affici. vt. ff. de seruis exportan. l. seruus ea ꝑmo respōso. qr illi coloni & forte predia publica & eorum cultura impediretur si alijs seruirent.

¶ Non licere habitatoribus metrocomie. Rubrica.

IN illis. Qui morant in metrocomiis in quadã villa s'm quosdã vel in quadã puincia s3 alios si volunt alienare domos suas bene pñt dũtamen nõ alienant in hoiem alteri' prouincie sed in ciuem me trocomie. si aũt aliquis fecerit 3 qr domum suam in ho minẽ alterius puincie alienat contractus ipso iure nõ valebit & venditor emptori pretium domus vendite restituere cõpellet. h.d. nõ legitur. & dic q ibi mittebant bãniti. Odof.

Ut nullus ex vicarijs pro alienis vicarioꝝ debitis teneat. **Rub.**

GRaue. Sicut pater pro filio vel vxor pro marito nõ dz cõueniri. ita nec vicarius p alio vicario. i. rusticus pro alio rustico. nam nõ solũ contra ius est imo etiã cõtra equitatẽ vt aliquis ex alterius ɔ̃tractu obliget. h.d. viso p'mitt' casu continuatio plana ẽ. odo.

De censibus. **Rubrica.**

Summarium.

1 Censitor perequator & inspectator qui dicantur.

QUoniam tabularij. Oportet te p'mo scire officia istoꝝ nominũ cõtentoꝝ per istum ti. totũ. Ad qd dic q
1 censitor vocat ille qui recipit pmissionẽ tributoꝝ a tributarijs. Perequator dr ille qui equat siue iustificat tributa per predia: vt si vnũ prediũ est grauatum tributis confert de eo alij predio non grauato. Inspectator est q vadit inspiciendo predia culta & nõ culta: & si aliqd prediũ inuenit nõ bene cultum aufert illi qui illud habebat. & alij concedit. Item sunt quidã notarij qui vadũt cũ perequatorib' qui scribunt qñ cõtingit q ab vno detrahit de tributis. & alij augetur. vt qñ a sterili predio auferr & fertili auget. Postquã ergo dixit de agricolis & de colonis & de his q ptinent ad eos & de predijs que colũt quoꝝ census & tributa pstãt de censibus & psonis aptis ad exigendũ censum dicere intẽdit. pp hoc ponit rubricam de censib' &c. Casum aũt sic pone. quidã villic' tenebat soluere tributa. c. libra pro suis pdijs. c. lib. nota. pereq̃tors corrupt' pretio a diuite & potẽte releuauit illũ diuitẽ a tributis suis q tenebat soluere delẽdo d quaterno in quo erãt scripta tributa ola d tributis diuitis xxx. & ipsa. xxx. cõscripsit & addidit tributis rustici. vñ rustic' valde cõq̃rit imperatori sup quo imperator precipit vt iste rusticus qui per collusionẽ dicti notarij vltra debitũ est grauat' tributa tñ antiqua que pstare consueuerat exoluat. & dictus no. grauiter puniat. h.d.

QUisquis vitem. P'mo oportet scire vt plenius casum videas hic q õmitto antiquit' tpa huius legis vnumquodq prediũ tenebat soluere tributa. & sic cõtingit q prediũ q sterilitatem patiet releuabat a tributis & illud in quo releuabat iponebatur alij predio fertili vñ quidã rustic' ad hoc vt releuaret a tributis inũt & incidit arbores & vites & ramos fructiferos sup quo precipit imperator q fraus istius rustici detegeret qui detectus cõpetẽti pena s'm nr3 arbitriũ puniret. nã ille qui bñ laborauit terrã suã nõ dz calũniari sed ille qui sterilitatẽ & inopiam procurauit h.d. Odof.

SI perequatore. Cũ aliquis rustic' prescĩuisset qd pereq̃tor iret ad fundũ suum amouit quendã colonũ suũ quẽ ibi habebat qui bñ colebat fundũ. & ibi positũ pp eius culturã fundus maioris pretij reputabat & hoc vt dicit faciebat vt pereq̃tor ipsum de tributis solueret. fuit & incidit arbores & vites & ramos fructiferos super quo precipit imperator q fraus illius rustici detegeret qui detectus cõpetẽti pena s3 nr'm arbitriũ puniet nã ille q bñ laborauit terrã suã nõ dz calũniari. sed ille qui sterilitatẽ & inopiã procurauit. h.d. odofredus solitis releuaret dr q iste rusticus qui colonũ suũ fugauit nihilominus tenet ad tributa antiqua h.d. Odof.

NOmen. Et scias q territoriũ. i. finis ciuitatis. Item scias q q̃libet ciuitas soluebat certã quãtitatẽ tributorũ. & l3 quedã pp sterilitatẽ sostinerent tamẽ consueta summa nihilominus soluebat dño imperatori. Unde dr quod si alã quod prediũ patiatur vt vitiosam alienationem faciat super. c. predio tributoꝝ & tributum q minuit propter huius alienationẽ in predio sterili. qr factã addat alijs. ita q ciuitas soluat quantum consueuit. h.d. Odof.

QUi grauatos. Dr q pereq̃tor aliqd a tributis alienauit & illd alienatũ addidit alijs pdijs qr forte extimauit vnũ prediũ magis q deberet. eidẽq3 magnũ tributũ iposuit s3 iste talis vult euitare tributũ q vltra debitũ impositũ est cũ querat p̃tatem hãc accusandi perequatorẽ & per appellationẽ querimoniã exponat infra annũ numerãdum ab eo die quo codex obligationũ olim fuerit assignatus vel coram imparatore recitet q si ɔuictus erit perequator illud q apparebit esse huic vltra debitum impositũ imponet illi qr a pdicto pequatore fuerat releuat'. sciẽs q post annum querimonia sua nullaten' admittetur. exceptis minorib'. & illis q cũ reipublice cã abfuerant. qr istis post annum predictum conceditur licentia appellandi. h.d.

PErequatores. Lex ista hz duas partes p'ma tractat de culpa q cõmittunt perequatores in damnũ fisci. Scda pars tractat de culpa q ɔmittũt idẽ perequatores in dãnũ priuati Unde dr q si perequator fuerit negligẽs in bene extimãdis predijs siue in culpa. & ita q ex sui negligẽtia vel culpa fisc' fuerit damnum assecut' amittet honorem sui officij & ad quadruplum tributoꝝ illoꝝ q fisc' amiserit puniatur. & ista pena fisco applicet. q si culpa istius procu. rusticus aliqois damnificatus fuerit in quadruplo in ipsius damni puniatur. & ista pena sit priuato soluenda. h.d.

ADeũ. Contingit q aliquis nõ soluit tributũ p predio suo. & ppterea perequator illud prediũ ɔcedit alij sub eisdem tributis. Unde dr q iste cui est cõcessum istud predium nõ teneat soluere tributa nisi p futuro tpe nec appellat p tributis preteriti tpis cũ nõ debeat culpa possessoris antiqui ad suum dispẽdiũ redũdare Hoc tñ sciẽdum est q si postq̃ cõcessum fuerit istud predium alteri alios appareat qui dicat istud prediũ fore sibi obligatum vel aliquod ius alleget in eo. i. sex menses allegationes suas proponere debeat & si ius se habere probauerit restituetur sibi possessio predicta ita tamẽ q expẽsas quas dictus ille cui ɔcessum fuerat fecerit eidem restituet s3 vnom scias qui. i. predictos sex menses non proposuit allegationes suas postea nullaten' audietur h.d. & intellige hic. vt. i. & proxima. l. qui agros. Odof.

De omni agro deserto & qñ steriles fertilib' imponunt. **Rub.**

CUm diuus. Cõtinua in glo. & dic q in l. ista dr q si aliqs pp sterilitatẽ derelinquat predium tributoꝝ censitor dz videre & diligenter inspicere si est aliquis vicin' fund' fertilis illi pdio deserto. & si inuenerit ɔpellat dñm ipsius predij recipere sterilem vt. l. e. qui vtilia. sinaũt ɔcedat illud pdium sterile alicui decurioni q decurio p predicto predio tributa nõ soluat vsq ad triẽnium cum credit q vsq ad triẽnium inde aliquos fructus percipere non possit si transacto triennio consuetum tributum soluet pro predicto predio. qr presumitur quod ex tũc factus fuerit fertile cultura decurionis q habuit in predio p triennium. & sic decurio sit nõ soluẽdo nec est sufficiens ad culturam & curam predij sterilis predij predicti: tunc de cõi vtilitate eoꝝ ciuiũ ɔcedat alijs hominib' & rusticis diuitib' & potentibus ad curam predij qui. i. triennium non soluit tributa sed post triennium sic. h.d.

CUm quis. Duobus modis legitur hec l. Et primo mõ verus intellect' est sic pone quidã rustic' habebat in emphiteosim qddã pdiũ fiscale sub certis tributis. itẽ habebat suũ aliud sterile pdium ppriũ ex quo quasi tota familia sustẽtabat: nõdũ pdiũ fiscale puenit ad sterilitatem & quidã vicin' ipsi' induxit eum dolo & pcib' dolosis vt sibi vẽderet pdiũ suũ pprium: & iste rustic' pdiũ vẽdidit: deinde procurator fisci petet ab eo tributũ p pdio sterili qd habebat: dixit iste rustic' d'ñe oẽs nũmos meos amisi qoasi dicat annoũ q'cqd omni tpe vite mee feci qr vẽdidi tale meũ pdiũ tali vicino meo tali suasiõe dolosa ex quo pdio tota mea familia sustẽtabat & rar timebã de sterilitate isti' pdij fiscalis qr tñ capiebã ex vẽdito q sufficiebat mihi ad omnia negotia mea dicit impa ɔsult' sop isto facto: si hoc est verũ volum' q iste q hz prediũ pdictũ fertile sentiat onera isti' sterilis nec dz amõ iste inops & paup amõ molestari. h.d. Et ad hãc positionem ɔcordat q dixit. s. l pri in casus positione in pñ. Et no q q hr ɔmodum dz sentire & on' Scdo mõ legit ecõtra p dñs frãciscũ s3 ista nõ dicit hoc & est casus talis. s. q rustic' q vẽdit pdiũ fertile soluat tributa p fructu qd retiinuit & imputet sibi q sterile vẽdiderit. Odofr.

QUicũq3. Si aliqs agrũ desertũ ab imparatore impetrat vt su' sit post terminũ soluet tributa qr eger sterilis est nõ est audiẽd' nisi de duob' pstet satis. vel pignora prestet primo q colet bene agrũ & q soluet tributa in futurũ. secundo q in futurum agrum non diminuet. h.d. Odofre.

Summarium.

1 Hereditas semel adita regulariter repudiari non põt. fallit si emergant plura predia sterilia & tributaria que in bonis esse heres aditionis tempore ignorabat.
Hereditatem repudians perdit omnia lucra a defuncto sibi relicta ibidem.
2 Lucrum quis sentire non dz ex ea re in qua fidem fefellit.
3 Lucrum qui amplecti vult, & onus subire recusat: audiend' non est.
4 Distingue tempora & concordabis scripturas.

Princeps

5 Princeps nõ cõcedit tributũ in alterius damnũ.
Princeps est dñs totius mundi.ibidem.
6 Prescriptio biennalis h3 locũ in casibus vndecim hic recitatis.

Heredes. Sempronius habens multa pdia sterilia pro qb9 tributa soluebat fisc. decessit me hẽde instituto ego ignorãs in bõis suis esse illa pdia sterilia z tributaria eius hẽditatẽ adiui post aditã hereditatem vidi q tot predia sterilia erant et tributaria in hereditate z multum doleo. certe datur remedium dolori meo quia si volo remanere hẽs sempronij soluã tributa pistis pdijs sterilib9. Si aũt nolo hẽditatẽ sempronij repudiare mihi liceat hoc facere z sic euadã pñcu'ã tributorũ soluẽdoꝶ qcqd aũt lucri habui ex hẽditate sempro-
1 nij illud perdã. h.d. ¶ † Nota heredi.semel aditã posse repudiare^a
a sic.ȝ.de repu. hẽdi.l.iij. sed hoc est speciale. ¶ Itẽ nota repudiantẽ
b hẽditatẽ perdere oĩa lucra sibi a defuncto donata^b nã ex quo nõ seruat fidẽ defuncto sibi nõ est seruãda vt in auẽ de heredi.z fal §.si qs vero nõ implẽs ff.de religio.z sump.fune.l.qs sepulchrũ §. fun9 adi.
2 nec d3 † qs lucrũ sentire ex illa re q̃ fidẽ fefellit vt.ff de lege ɔmisso l.lege in fine.j.rñ.ff.de in diẽ adic.l.impa cũ suis similib9. Odofre.

Qui vtilia. Est hec.l bona si seruaret z est casus talis qdã cũ habebat pdia sterilia p qb9 soluebat tributa ea deserruit z sic a modo nõ est aliquis q soluat tributa p his predijs modo querit qd debeat facere pcurator fis. Rñ.q inspicere debet an aliquis vicin9 illius q deseruit agrũ possideat predia fertilia z tributaria.q si inuenerit d3 ei hec sterilia assignare z nõ soluet p his sterilibus tributa vsq ad triennũ. S3 põe q iste habẽs pdia sterilia si nõ vult accipe sterilia qd fiet certe dicet q auferũt ei illa pdia vtilia z vna cũ alijs sterilib9 assignabunt curialib9 illi9 loci z q nõ erunt eoꝶ vel recusare:z nõ soluẽt isti curiales tributa p predijs sterilib9 nisi elapso primitus triẽnio vt ȝ. eo.l.j. Nõ enim audiẽdus est ille auarus q vult tãtũmodo pdia vtilia retinere nõ aũt predia sterilia loco cõpensatiõis agnoscere.hoc dicit.
3 ¶ † Nõ n.est ferẽdus q lucrũ amplectit onus aũt sibi annexũ recusat.vt hic z ad hoc.ȝ.de cadu.tollen.l.vnica.§.ij.

Quisquis. Si aliqs agros dimiserit steriles illi agri assignãdi sunt illis q possidẽt predia vtilia z hoc siue agri huius sint fis siue alicuius tẽpli. Si aũt illi q possidẽt pdia sterilia noluit accipere pdia sterilia tũc assignãda sunt vtriq pdia sterilia et fertilia que possidebat ille q recusauit sterilia.z dicim9 q decurionib9 q nõ soluent vsq ad trieniũ aliqua tributa p predijs sterilib9 z illi decuriones debẽt dare fideius.q agros nõ amittent z q tributa soluent vt.ȝ.eadẽ.l quicũq.h.d. S3 qd differt ista.l. a superiori.respondeo in duob9.primo q hic loquit de predijs templorũ.ȝ.tantũ de predijs fis. Itẽ hic loquit q fideius.dadi sũt a decurionib9.ȝ aũt de satisda.nõ est locutus a decurionib9 prestãda alias locutus ȝ.eo.l.quicũq.locutus est de satisdatione prestãda ab alio q̃ a decurione. Odofre.

Quicunq3. Ager ab aliquo de seruis fuit assignatus z postea mea cura z meo labore feci illũ agrũ fertilẽ facto isto agro fertili intimus meus habet de hoc inuidiã vult impetrare a prin.vt iste ager sibi assignetur asserendo forte princip. q iste ager fertilis est et modicũ det tributũ z paratus est p eo maius dare tributum. maledicatur talis vicinus. vnde aliquod rescriptum sibi nun prosit vt possit istud pdium aduocare.imo ego qui ita fideliter agrum colui debeo laudari z retinebo istũ agrũ tanquã meum saluo iure tributorũ soluendoꝶ z me mortuo trãsmittã eũ ad hẽdes meos.hoc dicit prima pars. Et expone sic literã exercent per seruũ exercitiũ idoneũ fecerit saluo patrimoniali canone.s3 qr licet hic pertineat tanq̃ suũ tributũ solũ elapso triẽnio vt.ȝ.e.l.astrictũ in pen.q̃si dicat nõ est audiẽd9 maledict9 vicin9 q vult ĩpetrare dom'nũ illi9 agri qr iã caret ille qcoluit istũ agrũ fruc.laboris sui.qr fecit fũdũ labore suo meliorẽ vñ si labo. suũ pderet malũ esset. Et intellige hãc primã partẽ qñ nõ assignat ei ali9 ager fertilis qr si assignaret z eũ recusaret pderet fertilẽ z assignaret vna cũ sterili decurionib9 illi9 loci.vt ȝ e.l.q fertilia. ¶ Scdo dicit q si aliqs possideat q̃dã pdia vtilia q̃dã sterilia z deserat sterilia z retineat fertilia nihilomin9 tenebit soluere tributa p pdijs desertis in odiũ sui ¶ Tertio dicit si aliqs q possidebat pdia vtilia accepit pdia sterilia ab aliq̃ deserta facere d3 vt.ȝ.e.q vtilia. z p istis predijs sterilib9 soluet tributa elapso biẽnio nõ ante.s3 ȝ.ȝ.l.j. Vbi dixit soluẽda tributa post triẽniũ. So.hic in pdijs patrimonialib9 ibi in fis loquit. Sed q̃ est ratio diuersitatis q in fis.desertis et assignatis soluet pẽsio tributorũ demũ post triẽniũ vt.ȝ.e.l.j. S3 in patrimonialib9 demũ post biẽniũ vt hic rñ.qr prin pl9 diligẽter psumit rẽ propriã q̃ h3 ex seipso vel habuit a maiorib9 suis q̃ rẽ fis q̃ h3 occasione ĩperij. vnde merito min9 tẽp9 statutũ est ĩ patrimonialib9 q̃ in fis. ar.ad hoc ff ad muni.l si in epo ȝ de admini.tu.l. lex qs tutores circa
4 finẽ. Vl aliter qr pma l.loquit s3 sua opera hic istr s3 sua. ¶ Vnde distingue tempora z cõcordabis scripturas.vt ȝ de sur z s3 cor.l.apõ antiquos. ¶ Quarto dicit q si aliquis possideat predia vtilia non potest retinere aliquã dignitatẽ vel cingulum quin accipiat predia ab alijs deserta qr nõ audiatur allegãs excusationẽ ad similitudinẽ diacolchiã q̃ ad hoc excusat. Dicit qrta po. z expõe subuca:i.i. expirat ad diagogiã ad diabolicẽ similitudinẽ diagochiã est templum excusabat ab hoc onere suscipiendo.vnde aliqs volẽs excusari ad similitudinẽ illi9 templi nõ audiat vt hic. ¶ Vltimo dicit cũ prediũ sterile ab aliquo deserat d3 inquirere procu.fis in alia prouincia in qua pdiũ desertũ cõsistat an aliquis ibi possideat predia vtilia.et si hic inuenit predia sterilia alias vtilia sibi assignat. Si aũt in alia prouincia nõ inueniat aliquis possessor prediorũ fertiliũ tunc inspicienda est vicinor prouincia vt isti q in pãuincia inuenirent predia possidere vtilia sterilia agnoscant.et si ita factũ fuerit q̃dãmodo fiet hoc cum cõsensu illoꝶ q possident predia vtilia et eoꝶ mentẽ de hoc inquiri.hoc dicit. Odof.

Quicunq3. Lex ista h3 quinq3 partes.in prima pte casus talis est.quidã recepit in concessione^a quoddã prediũ pp sterilitatẽ derelictaz seu desertã pro certo tributo ex eo prestãdo deinde et bene coluit hunc fundũ adeo et fecit fertilẽ et fructiferũ q quidã intimus suus inuidus fundũ suum sic ad vtilitatem redactũ imperare procurauit.vt sibi tributis maiorib9 cõcederet hoc prohibet imperator in princ. huius.l.dicens q iste qui fundũ desertum sic coluit et vtilẽ fecit saluo iure tributorũ perpetuo tanq̃ suum z quasi sibi fuisset ex successione alicuius quesitũ possideat^b et post mortẽ suã ad suũ heredẽ transmittat nec metuat pmulgationẽ rescripti nostri sup hoc alij cõcessũ id est rescriptũ ad postulationẽ alterius cõcessum sup hoc. vel reuerentiã annotatiõis nostre idest rescriptũ sup hoc pprio motu cõcessũ alij supposito facto: qr tale rescriptũ nullius erit momẽti per qd qs a fructu sui laboris excludet.h.d. prima pars. ¶ Scdo dicit in versi.ceterũ pone q aliquis h3 predia fertilia: tandẽ aliud prediũ ppter ei9 sterilitatẽ desertũ ei adiũgit q fieri potest.vt ȝ.l.proxi z.l.q vtilia. nunquid p predio sterili d3 censũ tributi soluere:dic qd sic.s3 tributũ presentis tpis nõ preteriti qr satis est q presenti tpe soluat tributa nõ pro preterito: vt.ȝ.titu.j.l.vlti ȝ de fide instru.z iure haste fisc l.si quis pscribẽte:z hoc dicit vsq ad.§ illos. Intellige hanc opinio. q presenti tpe soluet tributũ a biennio vltra elapso vel a triẽnio nõ vltra z s3 qd in § illos.j.notabo. ¶ Legit z aliter iste ver.ceterũ ĩ modo qdã h3 fertile pdiũ sub annuo tributo pars predij sterilis effecta est vult illã repudiare z partẽ fertilẽ retinere z p illa parte tãtũ partẽ tributi soluere an potest: dic q non:imo cogit si vult partẽ fertilẽ habere z partẽ sterilẽ habere:z p pte sterili etiã tributũ soluere:qr vel ĩ totũ d3 repudiare vel in totũ habere.h.d simile est.ff de acq.hẽdi.l.cũ hẽdi.j. e.q fundos. Legit z tertio mõ sic q si aliqs h3 fertile predium de nouo adeptũ p tpe presenti tñ soluere tributa tenet nõ p preterito tẽpore.id est si aliqs possessor pdiũ suũ factũ sterilẽ deserit z aliud recuperauit z fertile fecit nũc ver9 posses.vult illud recuperare potest qdẽ si tributũ presẽtis tpis vult soluere z statim z hoc dicit z huic positioni iũge z expẽsas ĩ meliorãdo teneat nouo possessori restituere. z hoc.j biẽniũ d3 facere alias nõ audit.vt ĩ l.proxi. ¶ Tertio dicit in.§.illos.qd si aliquis q possidebat predia fertilia z vtilia accepit ab alio pdia deserta que nõ erãt omnino sterilia nec omnino fertilia p illis predijs q̃ accepit tenet soluere tributa post biẽniũ.nõ aũt ante hoc dicit vsq ad.§ nemo. Videtur ȝ.ȝ.e.l.j vbi post triẽniũ soluit nõ ante. So.ibi loquit in predio fis.deserto.hic in predio deserto impera.z est ratio hic qr plus diligit impera. patrimoniũ propriũ q̃ fis.ideo impera. temp9 minus statuit in solutione patrimonialis predij s. biennium quã in solutione tributi predij fiscalis.s.triennium ad quod cõcordat quod quis plus diligit temptari monialem quã aliunde quesita vt ff.de mino.l.in empti. ȝ.de admini.tuto.l.lex qs tu circa finem ff. de leg.j. z si equo ff de tu.z ra.dis l j.§.sed nõnullos.ff. de bonis li. quod soluere. argu.ff.man.l. quod seruus. sed nec ratio ista placet.quia res publica fiscalis debet preferri patrimoniali priuate argu.ȝ. de primipilo.l.vtilitas. z ideo dic quod.l.ij.ȝ.loquitur quando res que addu

a ¶ Repudiare. Et qd si sit adita p9 repudiatione p ɔiũctũ vl substitutũ.vide bal. in ɔs.cccciij. in iij pte.

b ¶ Donata nunqd aũt possit petere legatum. vide bal. in ɔs cccxvij. Luij.pte.

ei tenet fertili oīno erat fertilis ideoq̄ minus tpꝰ cō cedit ad vacationē tributi.§.triennium. hic loquit̄ qñ res que adducit̄ oīno non erat sterilis sed fertilis in parte vt patet in litera ⁊ ideo minꝰ tpꝰ datur pro eo ad soluendū tributum.§.biennium. ¶ Quarto dicit ꝙ si aliquis possidet prediū fertile sterile desertū si ei adijciat̄ nulla dignitate nullo priuilegio ad similitudinē cuiusdā templi qui super hoc hꝫ priuilegiū pōt excusare se qñ dictū predium sterile suscipere teneat̄ vt.§ e.l.qui vtilia.h.d. ¶ Quinto vltimo dicit quo ordine predium sterile est fertile adijciendum isto.§.qꝛ si aliqs hꝫ predium fertile primo tenet̄ suscipere prediū sterile illius loci vel mancipij siue territorij ⁊ qd sit territorium dixi.§.de censi.l.ceterū si non sit in illo loco prediū sterile sed in alio loco vel territorio sit propinquo huic pdio fertili magis ꝙ alij sterili qui non sit de eodem territorio vnde est sterilis tunc tenet̄ prediū sterile suscipere ⁊ hec delatio a consilio oīm curialium vel maioris partis facienda qꝛ cum ipsi si nolunt possunt primo habere huius predium sterile. vt.§.e.l.s.eorum consensus est exigēdus mali dondo vt qꝛ oñis tangit ab omnibus comprobetur.h.d.⁊ no.hic in pn. huius

5 l.†quod princeps non concedit rescriptus in alterius

8 damnū qđ est.§.de preci.imper.offer.l.ij.§.de pascuis pu.l.vlti.Item no.ibidem ꝙ princeps sit dñs omniū.ff.ad.l.rho.de iac.de precario.§.de quadri.prescrip. bene a zenone.tū h intelligo fm.h. vt tueat̄ priuatū ius nō vt auferat vt hic ꝙ dic vt no.in ꝯsti.ff.circa princ.

Qui agros. Aliquis agrū deseruit qui erat sterilis ego agrū illū accipi vel mihi fuit assignatus vt.§.eo.qui vtilia.§.l.proxi.Ε istū vtilem ⁊ fertilem feci dñs antiquus vult illum recuperare potest ne dr ꝙ sic sed infra biennium ⁊ non vltra et dꝫ mihi oēs expensas reddere quas feci in eo meliorando.h.d.l.ista intelligo qñ ego ꝓpria autoritate occupaui agrū desertū aliud si mihi conceditur per imperatorem vel per equatorē qꝛ tunc nullo tpe mihi auferetur.arg.§.de quadri.pres.l.j.§.l.pri.⁊.l.vlti.§.de agri.⁊ censi.l.iij.§.e.l.locorum.⁊.l.vlti.§.de fundo patri

6 l.si quis prioribus† Et no.hic ꝙ pres.biennij de qua etiā habeo alibi insti de oblig.lite.per totū. itē habes in actio.de dolo cui obijcit̄ pscriptio biennij § de dolo.l.nō pñt.Itē est alia in locatore horrei qꝛ nō dꝫ ad biennium horreū aperire vt videat que cōductor ibi reposuit vt.ff.loca.l.cū diu.est alia de priuilegio fabrice vt.§.de fabri.l.ij est alia.vt.§.ad velle.l.si mulier. Est alia in emphiteota qui non soluit canonem debitū infra bienniū ecclesie.vt in auc.ō nō alie.§ ij. Est alia ad fluentas causas criminales vt.§.certū tpꝰ cri.qđ.l fin. Est alia contra inquilinū vbi soluat pensionem. ff. locati.l.quero.§ inter.est ⁊ alia.§.de aduoc fisci.l.scimus ⁊ alia.§.de bonis autoritate iudi.pos. l.vlti. Est alia. §.de iure do impe.l.vlti.Odofr.

8 ¶ Damnū vide.d.alex. ꝯ imo.l ꝯs. xxxvij l.ij.⁊ iij.col.l.s.p. ⁊ l ꝯs.xxxvj.per totū. vbi pōit an eqñ pnceps possit auferre ius tertij et ꝯs.ij.l.vj. col.l.ij.ptez l ꝯs.cxxuij. l.ij.col.ea.ij. pte ⁊ l cōs. cxxxv. l. iij. colū.ea. pte vbi pōit an videat̄ velle derogare iuri tertij ⁊ in ꝯs. cxiij per totū.l.ij.pt. vbi pōit an possit saltē modice ledere.

Qui fundos. Quidā recepit duo pdia pfimonialia ꝑncipis tributis vnū factū est sterile vult illud deserere ⁊ aliud fertile retinere dr ꝙ nō pōt imo hꝫ necesse vel oīa retinere.vel oībus cedere.h.d.facit.§.e. qcūq̄.⁊.l.qui vtilia.⁊ ar.§.ō ea.toll.j.§ pri.⁊.§.l.pri.Vel pone scđo mō casus ꝙ si aliqs hꝫ prediū fertile ⁊ ei adijciat̄ sterile desertū vel dꝫ illud recipere vel carere fertili dꝫ vt.§.e.l.j.⁊.l.qsqs.h.d.odo.

Qui per potentiā. Duo erant predia vnū sterile ⁊ desertum aliud fertile. qđ fertile quidā sua potentia occupauit. dicitur quod debet etiā sterile accipere vel vtrumq̄ perdet vt §.l.proxi.h.d.Odofre.

Locorum. Dr ꝙ si aliqs deseruit pdiū ex quo tributū soluere tenebat̄ pp sui sterilitatē dꝫ citari p equatorē.⁊ si.l sex mēses a tpe citationis numerādo reuersus fuerit possit pdictum pdiū si voluerit vendicare ⁊ tributa soluere.teneat̄ ēt p tpe pterito.si post.vj. menses non venerit tūc perequator cōcedere poterit illud prediū vel decurionibus vł alijs possessoribus fm ꝙ dr.§ e.l.qui vtilia.⁊.l.quicunq̄. ⁊ erit nouus possessor securus quod amodo dictum prediū sibi non aufert̄. ⁊ pro tpe futuro tantum soluet tributa secundū quod §.e.l.quicūq̄ h.d.sꝫ si nouꝰ possessor sua auto.nō citato antiquo possessore desertum pdium occupasset tūc verꝰ possessor.§.bienniū veniens audiet̄ sic soluit̄ ꝯtra §.e.l.quod agros.⁊ hoc intellige in antiquo possessore q post.vj.mēses nō audit̄ ⁊ interim fert̄ assignatio pdij sꝫ alij q debēt se ius habere etiam post assignationē.vt pura creditor.§.vj.mēses admitteret̄ sic soluit̄ aliud ꝯtra §.ti pri.l.vlt. Itē ꝙ dr hic de.vj.mēsibus vel biēnio intelligo quando verus possessor ignorauit nouum possessorem adeptū prediū aliās si sciuit ⁊ passus est nullo tempore auditur.sic soluitur id contrarium.§.el. rura.

Hac diffinitione. Habeo pdium fertile ex quo tributum debeo. tu habes pdiū sterile ex quo debes tributū nō potes soluere tributū.qꝛ nō habes.vñ dr ego non debeo ꝯpelli p te soluēdū tributū.qꝛ aliꝰ p alio grauari nō dꝫ.§.ti.pri.l.vlt. ⁊ forsan ex hoc posset accidere ꝙ tributū meū grauatꝰ soluere nō valeret ⁊ sic dupliciter res publica lederet̄.h.d. ita non admittit̄ hec compēsatio sterilis ⁊ fertilis pro tempore preterito.⁊ dic vt in glo. Odofr.

Omnium. Quidam possidēs pdia tributoria cessauit in solutione tributoꝝ dr ꝙ ipse ⁊ sui castaldiones debēt inquiri ⁊ requiri an sit solutū tributū vel nō ⁊ si inueniat̄ nō solutū vel nullꝰ ꝯpareat ꝯfiscabit̄ predium.h.d.sed qđ tempus exigitur in cessando dixi.§.e.l.qui agros.⁊ in glo.tangitur.minori autem que cessauit non aufert̄ predium.vt.§.de fun.patri.l.ij.Odof.

Vltra. Qđ si aliqs habēs pdiū tributariū dicit apud acta volo hre illud prediū meū.vel pmisit ꝙ alius possideret amodo fm dñm nō poterit molestare sꝫ perpetuo apud fm predium remanebit.h.d.vł ꝯtra §.qꝛ §.biēnium. vel.§.vj.meses audietur vetus possessor. vt.§.e.l. q agros. ⁊.l.locorum so vt ibi.sic.§.de greg.dominico.l.j.no.Odofr.

Si quis. Ego habebā predia p quibꝰ multa onera suscipere tenebar.inter q̄ erat vnū onꝰ vt nauē tenere deberē ad seruitiū imperatoris. deserui hmōi pdia aliꝰ accepit ea.dr ꝙ pōt impetrare remissionē aliorum onerum.vt sic melius ⁊ leuius possit nauem retinere. h d. Odofre.

Tuberiꝰ. Si vicinus meus non possit soluere tributa pdij sui ego nō teneor soluere p ipso ⁊ ad hoc.§.e.l.hac diffinitione ¶Pōt legi scđo mō ꝙ vnꝰ ciuis nō ꝯueniat̄ p debito alterꝰ ciuis ¶Pōt legi tertio mō ꝙ q pdia fertilia hꝫ cogit̄ sterilia accipere.vt §.e q vtilia.⁊ l.quicūq̄ ⁊.l.q fūdos. ⁊.l.qui p potētiā qđ verū est si pdia sterilia sunt in territorio vbi sunt fertilia.secus si sunt alterꝰ territorij vel municipij h.d.hāc positionē intellige qñ in territorio.vbi est desertum prediū inuenit̄ fertile cui pōt applicari.qꝛ tūc alius alterius loci nō tenet̄ suscipere.vt hic.sed si in loco vbi est sterile prediū nō esset fertile tūc ⁊ habēs primo iure fertilia in alio loco siue sit magis intimus cogit̄ accipere sterile desertū vel vtroq̄ carere.vt.§.e.quicūq̄ ad fi.Et ꝙ dr hic ꝙ nemo vnꝰ loci tenet̄ onera reꝝ suscipere alterꝰ loci.idē dico in psonalibꝰ mune. ad que nullꝰ tenet̄ suscipere alibi nisi hꝫ domicilium vel originem propriam vel paternam.vt.§.quemad.ciui mu.l.j.§ de mun.l.filios

e ⁊.l.origine.§.de incol.l.ciues.⁊.l.priuilegio.h.d.Odofr.

Si quis autoritate. Si aliquis agrum sterilem deseruit ⁊ aliqs aucto.principis habuerit nō dꝫ ab eo in perpetuū reuocari ne decipiat̄ qui impetrauit quem nō fuisset impetraturus si sciuisset posse reuocari.h d.imo videtur posse reuocari vsq̄ ad biennium vel .vj.mēses fm qđ dixi.§.e.l.locoꝝ. ⁊.l.q agros. sed ibi loquitur qñ auctoritate propria seruus occupauit.vel quādo perequator assignauit vt ibi dixi. Sꝫ quando princeps concessit eiꝰ factum immutabile ⁊ stabile debet esse Odofr.

¶ De fundis limitrophis. Rubrica.

Tiberianꝰ. Dictū est §.ō cēsi.⁊ de agris qualiter in eis census ⁊ tributa assignent̄. ⁊ assignata custodiant̄. verū qꝛ quidā dictoꝝ pdioꝝ que assignabant̄ militibꝰ custodientibꝰ limites imperij. vt inde tributa ⁊ fructꝰ pciperēt vñ viuerēt ⁊ iđ dicit de hoc ad ijcīēdis de pascuis ⁊ paludibꝰ limitū pdictoꝝ ¶ Casus aūt talis est.qꝛ si militibꝰ aliquibus custodientibꝰ limites imperij vel ciuitatis vel castri sint predia assignata.vñ frumētum eis prestatur a possessoribus nullus dꝫ impetrare rescriptū vt liberetur a prestatione huiꝰ frumēti vel victualis sed spreto rescripto tributum militibus soluere teneatur. nam tiberinus prefectus.ita hoc statuit ⁊ ita nos volumꝰ illud obseruari.h.d.⁊ sic no.prefectum facere.l.sic. §. de grege do l.i ¶ Itē no.ꝙ predia hmōi habēt limites certos nec eis accrescit aliqd p alluuionē.vt.ff de acqui.re.do.l.in agris ¶ Itē no. ꝙ primis agris militū dꝫ fieri hec prestatione dum a remotis victualia militibus venirent possent deperire argumentū.§ de anno. l.neino preꝛumus sic a proximis sustinetur non a remotis. vt.§.de

primi

priuilegio. vo. au gu. l. ij. Odofred.

Quicunq3. Antiquus erat ita ordinatū q castra que erant in cōfinibus imperij custodirent a militibus deputatis circa custodiā militum: de qua ordinatione erat facta qdā scriptura q̄ qrat in camera dn̄i imperatoris ita q qn̄ ibant milites ad custodiendū limites dabant eis illa instrā vbi erāt olī castra 3ſuiū sup q̄ loquit dn̄s imperator. dicēs q vult q p̄dicta castra custodiant tm̄ a militibus supradictis: ideo mādat gn̄ali. per l. p̄ntē q nullus miles vel priuatus alius audeat tenere castra ita posita circa imperij cōfinia: imo si tenet ea delerat militibus deputatis ad custodiā eorūdem: quod si nō fecerit z deterior inuētus fuerit bonis suis omnibus publicatis capitali sententia puniatur hoc dicit Odofredus.

Agros. Sciendū est q milites custodiētes limites imperij colebant seu coli faciebant z arari quosdā agros q agri eisdē militibus assignati fuerāt de fructibus quoꝝ forte necessaria recipiebant sup quo Imperator loquit dicēs: q p̄dicti milites ſm antiquā dispositionē secure coli faciebāt dictos agros absq3 onere tributorū: q2 pro eis nulla tributa p̄stabant: z si aliqs p̄dictos agros possidebat: milites illos nulla tp̄is p̄scriptione obstāte poterit vēdicare z eis auferre si aliqs dictos agros accupauerit 3 l. hui⁹ iater dictā p̄scriptionis pena plectet q1 oīa bona perdet verūtn̄ si dicat se emisse ab aliqs hmōi agros z bona fide tenet agros z militibus deserere: sed euictio ad interesse vel ad pretiū cōtra suū venditorē agere poterit. h. d. Et intellige qnia dicitur hic de bonorum amissione qn̄ possessor iniustus sciens eem nec vult restituere: nā si ignorans rem z iuste ignoret hoc predium punitur in hoc q restituit predium sed de euic. io. agit contra suum actorem: vt hic dicit Odofred.

De pascuis publicis vel priuatis. Rubrica.

Cum nulla ratio. Lex presens potest adaptari ad id qđ dicit obseruari in regno Apulie. nam est ibi quedam cōtrata vbi sunt multi Greges ouiū z est adeo frigida tpe hiemali q propter frigiditatē nō inueniūtur aliqua pascua. ideo pastores ducūt dictos greges ad alias cōtratas: z est ibi ita ordinatū de cōsuetudine antiq̄ q quantūcunq3 intrat grex ouiū ab illis remotis z frigidis partibus veniens in territoriū alicuius ciuitatis: d3 dare certā quātitatē pecunie baiulus ciuitatis qui est ibi loco regis Apulie. vnde qn̄q3 isti baiuli faciunt pmissiones pastoribus ouiū p̄dictarū q nō pmittāt alias pecudes depascere in pascuis illis: z ideo maiorē accipiūt quātitatem quā fuerit cōstitutū hoc imperator fieri phibet precipiēs prefecto q tales licitatiōes nō patiatur inferri: sed vt antiqus cōstitutū est ita soluat salariū a pastoribus ouiū predictarū h. d. Et sic no q inconsulto prin. antiqua pēsio augeri nō d3 sic. 3. noua vec. l. ij. Et tractat lex ista de vltima parte rubrice quod ideo inseritur quia sicut predia militibus concedantur ad fructus habendos: sic z sterilia agri ad pascua pro animalibus eorum custodiendis assignantur eisdem. Uel quia dixit de agris desertis de quibus quandoq3 pascua fiunt quia aliter nihil valent: ideo z de pascuis dicit: z sic continuatur hec rubrica. Odofredus.

Insignis. Habet pulchra viridaria in plaribus partibus z prata deputata ad sui solatium: z idem etiam habent qāq3 priuati vt ciues z castellani z alij. milites qi ibi est satio de herba ponūt ibi equos suos z destruūt totū mādat imperator magistro militū ne talia fieri patiatur: z si cōtrafecerit amodo aliquis miles siue in publico loco siue in priuato m. xij. lib. auri puniat que fisco applicabūtur. verūtn̄ ne equi z alia militū aīalia fame moriantur decrni ideo statuit eis certo loco vbi depascātur. h. d. No. hic equalitatē inter fiscum z priuatū. ff. de peti. here. l. interuenidt. §. vt senatus. 3. de pe. here. l. j. 3. de predijs. z omnibus rebus naucularioꝝ m l. j.

Prata. Priuatorū prata z maxime prata patrimonij imperialis priuati nō d3 grauari ad pastū aīaliū: z ideo impator hanc. l. mittit p̄fecto vt nō patiat aīalia in dictis pratis admitti. hec concor. l. proxima
1 superiori. † Et not. q imperator non concedit quicquā in alterius
2 interram⁹ sic. 3. de omni agro l. quicunq3. z 3. de metro. berito. l. vnica. 3 de statu rema. l. vincunt. Odofredus.

De fundis patrimonialibus. Rubrica.

Summarium.

1 Partum cōtrahentium non nocet fisco;
Onus soluēdi pēsion̄ p fundo trāsit l quācūq3 trāseat ipse fūd⁹ ibi.
2 Emphiteota priuati nō alienat dn̄o inuito. emphyteota aūt. fisci sic.

Si quis fundos. Dicitur q si aliquis emphyteota possidet fundū fisci pro quo tenetur soluere pensionem potest fundum donare z vendere etiam sine fisci auto. et valet venditio z donatio dū tn̄ donatarius z emptor soluet fis. redditus cōsuetus. h. d. † Et. sic no. hic q pctū factū inter 3hētes n̄ nocet fis. sicut nec alij sic. 3. d p̄dijs z oib⁹ reb⁹ na l. vlti. Et est rō q1 res cū onere suo d3 trāsire. vt ff. de leg. j. l. nihil. in penul. chor. z nō pōt aliquis in alium trāsferre vltra q̄ h3 vt dicit. ff. de acq. re. do. l. traditio. z ab isto onere liberat possessor cū rē dimittat. q2 ambulat onus cū possessore. ff. de vsuf. l. cū vsufructuari⁹ ff. de nota. l. seruus cōis. § annorale. sed dn̄ possidet tenet omnis rei agnoscere. ff. de pemu. l. debitorē. 3. sine cē. vel reliquis. l. ij. qđ est verū in alijs predijs p̄imonialibus z fiscalibus p̄ter p̄imonialia z fiscalia in qbus p̄decessor tenet ex facto successoris nō soluentis. vt. j.
2 de fundo rei prim. l. iij. † Itē no. hic q fiscus est 3ditionis deterioris q̄ alt⁹ priuat⁹ q2 emphyteoticari⁹ p̄uati nō pōt alienare sine ei⁹ 3sēsu. 3. de iu. ēphy. l. ij. s3 emphyteoti. fisci pōt eo irrequisito. vt hic. Uel dic idē in fisco z priuato q1 vtrq3 requirit. s3 hic dicit de preside nō requirēdo. q2 videbat q fisc⁹ equiparabat minori. vt. 3 ex qui can. ma. l. res publi. sicut minoris res sine preside alienari nō pōt. vt. ff. de reb⁹ eoꝝ. l. j. ita videbat q2 nec res fisci sine preside posset alienari. sed 3est tu dic z sine consensu fisci vēdi posse. vt. j. e. l. ius emphy. Odofredus.

Patrimonialis. Si maior xv. an fūdū p̄imoniale prin. possideat. vn̄ debeat canonē vl tributū. nec soluat statuto tpe ad soluēdū ē q̄ hēs. ff. de p. lpe. ad fi. nō pp h̄ p̄dit fūdū s3 tutor vl curator cui⁹ negligētia cessat a est l solutiōe puniet h. d. s3 qlit puniet dn̄t qdā. q2 dabit fisc. extiationē p̄dij vl fūdi. alij aliter dicūt. vt in gl. maior nō p̄det fūdū. vt. 3. de omni. agro de. l. omni. Odofre.

Quicunq3. In lege ista dicit q si aliqs accepit p̄diū p̄imoniale l ēphyte. nō possit lpetrare rescriptū q reddit⁹ aliquaten⁹ minuat ppea q dicat p̄diū fore desertū. z impetrauerit rescriptū dicet pobreptionē obtēptū. Itē p licitationē aull⁹ possit h̄ p̄diū auferre q2 maiores offert reddit⁹. h. d. Ad p̄mū dictū q reddit⁹ minuant facit. 3. de fun. ēphy. l. j. j. l. pri. Fallit l casu vbi minuit reddit⁹ vt. 3 de om. agro. dser. l. si qs deserta 3 de coll. d. l. vnica. Ad h̄ q dicit p̄diū licitationē n̄ auferri 3cor. 3. de om. agro d. l. qcūq3. z l. vlt. j d coll. prī. l. ij. z l. vlt. s3 videt q reddit⁹ pōt minui vl adimi. oīanino vt. j. d loc. p̄di. l. vlti. so. vt ibi Odofre.

Fundi. Si aliqs p̄diū habēs l ēphy. p̄imoniale p̄n. illō dimittat vl ei auferat ex cā. vt. 3. de oī agro deserto. l. omniū ita 3ferat nouo possessori si cōsuetū tributū exsoluat z nō diminuit. h. d. z. facit. 3. l pri. 6
l. quicunq3. Odofredus.

Iniuriā. Uñ dicit ra p b. fulg. l 3 fil. lxj. post me. iij. colū. q dato q oīa possit tn̄ non pōt qđ iniustū ē. z adđ bal. l 3s. ccclix. l iij. pte.

Si quis. Dicit q si aliqs h3 in emphyte. aliqđ p̄diū qđ fuerat primit⁹ ab aliquo relictū ppetuo sine molestatiōe qlibet valeat possidere. nec possit ab aliq̄ lpetrari. vt sibi 3cedat postq̄ huic p equatorē sub certis redditib⁹ ei fuerit assignatū. hoc dicit. cōcor. 3. de oī agro dser. l. qcūq3 z. l. vl. S3 videt q possit. j. sex mēses vel biēniū reuocari ab āntiq̄ possessore. vt 3. de omni agro deserto. l. q agros. z. l. locoꝝ. z dic vt ibi. no. Itē videt q possit lpetrari z alij dari. vt. j. de loc. pre. l. vlti. so. vt ibi. hoc dicit.

Iis quibus. Lex ista localis ē. tn̄ hodiē lex. z dicit q si lpera. donauit alicui p̄diū i asia dioce. 3stitutū d3 inuiolabilit. z illō pōt alienare. z si vult facere ad hr̄dē suū trāsmittere. hoc dicit. Idē etiā dico l alia dōatio. quā facit. 3. de q̄dri. p̄s. l. j. z. l vlti. z sus. ff. 3. si liberalitatis imperia. socius. l. vlti. Odofre.

Summarium.

1 Fiscalia p̄dia ita in emphy. dant vt pēsio nūq̄ minuat, s3 semp soluat etiā si fundus sit sterilis fallit qn̄q3 et nu. 2.
3 Satisdare d3 cui facultates non suppetunt.

Quicunq3. Dicit q si aliqs accepit in emphyteo. aliqđ prediū fisci. sit ita idone⁹. i. tales possessiōes habeat qđ si ex ipo p̄dio fruct⁹ si pos

sit accipere pp sterilitatē ipsi⁹ possit soluere redditus de aliis pdiis. & vt sit nobis cautū obliget p hmōi redditi⁹ soluēdis pšimoniū suū Si aūt sit pauper fideiussores det idoneos sup redditib⁹ soluēdis omni tpe. & officiales & perequatores ad quos pertinēt predia nostra in emphyteosim dare nisi pdictā formā in dando in emphyteosim seruauerint q eoz negligētia acciderit totū de suo pprio restituere cōpelluntur. h.d. † Et sic no. pdia ita dari q pensio nō minuatur: sed semp soluatur etiā si sterilis fiat vt hic & .s. e. l. quicūqs. Qñqs tñ minuitur pensio ex cā vt ibi dixi & in hoc melioris cōditionis est fiscus q̄ alius priuat⁹: qr locatoris priuaty minuitur pensio pp sterilitatē vt .s. l. ls vel dic q ibi expresse sic fuit actus & iō non minuit sic & ibi seruet vel dic q in solutione pensionis idē iuris est in vtroqs ls ibi in l. ls loquitur nō in canone sed in locatiōis premio & ideo in alio casu loquitur & sic non discordat † & no. pp sterilitatē canonē nō minui q est notandū sic nec augetur pp fertilitatē vt j de fundo rei pu. l. ij. Itē not. † de satisdn danda cui nō sufficiūt facultates sic ff. qui satisd. cog. l. ij. s. de omni agro deser. l. quicūqs. & l. quis quis. sed si nō sit cautū vel promissuz pōt deserere predium & liberat sic intelligit. s. de oi agro deser. l. j & l. qui vtilia. & l. quisqs. & l. qui fundos & dixi. s. e. l. j. Od.

1 ¶ Propter sterilitatem. ls nūqd pp guerrā. vid. bal in ꝯs. ccxlvij. in ij. pte. & qūtū & q̄literpossit peti remissio a conductore vid. d. alex. ĭ imo. & i ꝯs. cvij. & vij. col. in j. parte. [2, 3 in margin beside lines "& ideo in alio casu…" and "† de satisdn danda…"]

OMnes. Si aliqs occupauit pdia deputata militib⁹ qui milites imperij custodiunt ad eorū alimenta illa predia restituat militibus vt inde percipient fructus nec possit rescriptū impetrare ꝯtrariū. h. d. concor. s. de fundis incotrophis. l. agros.

VNiuersi. Si aliqs hs predium fertile in emphyteosis a priuato nō ds cogi suscipere pdiū sterile fisci desertū. h. d. Sec⁹ si hēret prediū fiscale fertile & aliud pdiū fiscale sterile desertū qr tūc illō cogeret suscipere vl fertile dimittere sic soluunt ꝯria s. de om agro deser. l. j. & l q vtilia. & l. quicūqs & l. q fundos. & l. q per po. & l. iubemus. j. l. pri. Et no. hic cōpensationē nō admit. s. ĭ om. agro deserto. l. hac diffinitione. Si nec in pacto admittit iij. dist. c. q ait Odof.

FVndos. Si aliqs hs pdiū pšimoniale principis fertile in emphyteosim si vacat aliud sterile illō cogit suscipere. h. d. facit. s. ĭ om agro deser. l. j. & q no. s. l. proxi. Et no. hic cōpensationē admitti ĭ sterili ad fertile qr de vno predio ad aliud compensatio celebratur. Odof.

Summarium.

1 ¶ Prescribit cōtra rempublicā in casu huius. l. spacio annoz. xl. qñqs tñ non prescribit.
Emptor q̄uis teneat r̄fariter pstare censuz in casu tñ huius. l. venditor prestat non emptor.

EMphiteosim. Dic q si aliqs habuit prediū fisci in ēphyteosim & illud prediū vendidit sub hoc pacto vt ipse teneat prestare reddit⁹ & nō ēptor pdij supradicti sup isto pacto dñs imparor suū assensuz pstitit vt valet donatio venditio & pactio supradictn. Scdō dicit si ēptor possidet pdiū pdictū & nō soluit tributū spacio lōgissimo puta. xl. an. & vēditor soluerit tūc ls nō ꝯsenserit venditioni in psona tñ pscriptio pdicta adiuuat ēptorē predictū si xl. an. possidet pacifice & qete. h. d. nā vz venditio 1 ls fiat sine autoritate impatoris vt. s. e. l. j. † Et no hic casus vbi pscribit ꝯ rempubl. in casib⁹ tñ nō pscribit vt ꝟ ĭ fun. incotrophis. l. iij. s. ĭ metallis. l. vlti. Item no casus vbi possessor nō pstat censuz sed vēditor r̄fariter cōtra vt. s. de pdijs & oībus reb⁹ naui. l. vlt odo.

POssessores. Dicitur si aliq sunt qui habēt in emphyteosim predium patrimoniale imperatoris ex concessione ipsius imperatoris vt. s. de om agro deser. l. vlti. vel concessione perequatoris qui autoritate principis hs hoc officium vt. s. eo. l. si quis prioribus ls nō emerint illud tñ pretium emere coguntur sed nō emissent vt de nouo emerēt omne ius habent in predis quod non emptores haberent et dictum ius quod in dicto predio sibi concesso vel ab imperatore vt. s. e. l. hi quibus. s. eo. ti. l. iij. & l. vlti. vel vlt. vel ex cā emptionis vel a priuato illa habeat & in temerariū custodiatur & si mācipia aliqua sint in predio illo tanq̄ domini vtilem pdij manumittere possunt. h. d. concor. j. de diuersis predijs vrbanis. l. eos. & l. si quis contra j. ti. pri. l. ij so. vbi Odofre.

NVlli. Lex ista localis est q̄ dicit ita q fūdos pšimoniales ipatoris positos & sitos in quadā parte orientis puca saluo & limitrophonullis alijs ꝯcedat siue vēdat siue saluo canone siue corrupto i. diminuto q ꝯ fecerit & iudex q hoc pass⁹ fuerit j l. lib. auri puniatur & si rescriptū vl āno. siue pragmatica sanctio fuerit impetrata ꝯ hmōi l. minime valeat.

Summarium.

1 ¶ Colonus prescribit annis. xl. fūdū pšimonialem principis. & efficitur quasi dominus. non soluat debitum canonem: colonus aūt priuati nunq̄ prescribit aduersus dominū: & ecōuerso.
2 Clausula generalis non trahitur ad specificatam.

HAbem⁹. Hec lex duo dicit. primo dicit q si aliquis possidet cū titulo vel sine titulo prediū pšimoniale impatoris i quacūqs puincia p. xl annos. siue in emphiteosim siue vt colon⁹ illud pdiū ppetuo habeat ipse & ei⁹ heredes nec possit reuocari ab ipso ls nō habuit illud pdiū nec ab impatore nec a cēsitore vel equatore vt q ꝯcessio principis vel equatoris facit vt apud emphiteotā maneat pdiū vt s. ĭ cēs. l. si s. ĭ om. agro deser. l. qcūqs. & l. vlt s. e. l. qcūqs & l si qs prioribus idem facit xl. an. nuda pscriptio. verūtñ censum debitus soluere teneantur hmōi possessores: & hoc in prima parte vsqs ad. §. ls etiā ¶ Scdō ponit casum & dicit ls rescriptū impetratum vt canō minuatur vel nō soluatur non vs immo canō modis omnib⁹ psoluatur vt. s. e l. qcūqs. in casu tñ fallit vt puta si impa. alicui possessori ꝯcessit adēptionē siue diminutionē canonis & postea possessionē sic stetit p. xl. an. q canō nō soluit vel diminutū soluit isto enī casu q duo ꝯcurrūt & principis ꝯcessio. & xl an.
1 presumatur possessor ad emptū canonē minime teneatur. h. d. ¶ † Et sic no. q colon⁹ pscribit. xl. an. fūdū pšimonialē & efficitur quasi dñs vt s soluit cū debitū canonē vt hic dicit & isto casu nō loquitur vt. j. ti. pri. l. ij. vt ibi no. Sec⁹ est in colonis priuatoz q nullo tpe pscribūt aduersus dños vt. s. cōmunia de vsuc. l. j. s. de pscri xxx an. l male & est rō diuersitatis qr fisc⁹ nō grauatur in eius pscriptiōe eo qd pcepit canonem vt hic dr. quare nec mir si colon⁹ pscribit q iō inducitur vt cultiuus ad fundū colēdum veniat qr spernt nō reuocaturum. arg s. de omni agro deserto. l. vlt. ls priuat⁹ dñs si colonus pscriberet lederetur in fundo quem pdecet. & iō nō prescribit aduersus eum. vt. s. de si. mostru i. plures apochas & sunt hec vera. qr hec verba q̄ hic dicuntur & prescribunt in quacunqs puincia sub. preter illas de quibus dr s. eo.
2 nulli q. qr cum ille spāliter ibi exciperent puincie. † gnalis clausula hic posita nō porrigitur ad ea de quib⁹ spāliter cautum est qr semper generi per speciem ꝯ de regulis iuris lege in toto. & lex semper j de silētiarijs. l. iij ¶ Item no. q duo faciūt q vn⁹ non facit qr sola pscriptio. xl. an. vel sol⁹ principis ꝯsensus suum rescriptum nō facit vt adimatur vel minuatur cano. ls hic duo ꝯcurrentia minuunt vel adimunt. vt hic. sic alias vel duo faciunt q non facit vnus. s. de decu. l. neminem. Sed videtur q solum rescriptuz minuat vel etiam omnino adimat canonem. vt. j. de hoc. l. pres. l. vlt. so. vt ibi no. Odof.

¶ De mancipijs & colonis. Rubrica.

EMphiteoticarios. Sic pone: fisc⁹ locauit singula predia cuiusdam ville diuersis colonis certa mercede muneris ꝯstituta a colono pcipienda. postea coloni pdicti quedam predia siue quosdaz agros in dicta villa sitos coluerūt. & quosdā nō coluerūt tādem pcu fisci dictam villam concessit quibusdam in emphiteosim. vt dicta villa siue agris in dicta villa positis erat quidam fons ex quo agri omnes irrigabantur. coloni predicti totam aquam predicti fontis & agros quos non coluerunt vsurpare volebant asserentes omnia predia sibi locata fuisse a fisco & sic nō pmittebantur emphiteoticarios predia inculta. nec aq̄ pro illis habere quesitum fuit ab imperatore vt super hoc facto rescriberet quid sibi placeret. Imperator respond. & dicit quod coloni prediorum fiscalium sunt qui emphiteoticarios agros etiam non cultos vsurpant. & sic grauant illos. propter quod loquitur eis imperator & dicit q coloni predicti non debēt habere nisi agros quos colunt & tantum de aqua fontis quantum sufficiat ad irrogationes agrorum illorum potestas autem agri & ius aque pro illis debet apud emphiteoticarios remanere hoc dicit. ¶ Et sic no. q qñ fisc⁹ locauit agros cuiusdam loci colonis dat villam alijs in emphi. quā non locauit qr ius alterius imperator ledere non vult. vt. s. de preci. impe offe. quocunqs. s. de omni agro deserto l. quocunqs j. e. l. j s. de pa⁹. pu. l. vlt videtur q emphi. possit a colonis predia culta reuocare sicut dicitur in emptore q reuocat a colono venditoris vt. s. loca l. emptori Sol. vt ibi not ¶ Ec continua rubricam qr postq̄ dixit. de fundis patri. & emphi. & eorum ꝯditionibus. vt. s. ti. pri. Dicit de posonn

fonis necipiētib⁹ istos fūdos dictos vel ēt locādos vel in empby. nā de reb⁹ ⁊ de psonis que reo expediūt dicendū est. vt nil ignoraret vt bic. ⁊ .ff. de metallarijs ⁊ metallis. patet in rubrica. Odofre.

Summarium.

1 ¶ Coloni nō sont dn̄i prediox cōductox nec directo nec vtiliter declara et intellige. nu. 2.
Emphyteote fūdox pf̄imonialiū principis dn̄i dicunt: ideo seruos manumittere possunt.

Libertates. Pone fisc⁹ locauit aliqb⁹ colōis pdiū aliqd in q̄ erāt mācipia forte ascripticia. q̄rit an huiusmodi coloni possint tāq̄ dn̄i huiusmodi mācipia manumittere. dicit q̄ nō q: nō sūt domini prediox ēt vtiliter. ideoq̄ data libertas a talib⁹ colonis nō vz sed
1 reuocat per fiscū hui⁹ auctoritate. h. d. ¶ † Et sic no. q̄ coloni nō sūt domini prediorū nec directo nec vtiliter. ideo non vz manumissio a nō domino data. vt. ff. de his q a nō do. manu. l. iij. ⁊ l. v. sz sec⁹ est in empby. prediox pf̄imonialiū q: domini sūt ideoq̄ manumittunt. vt ff. de fun. patri. l. possidere. ⁊ sunt domini etiā si nō directo vtiliter tn̄. vt. d. l. possessiones. Et intellige. l. istā in colonis loqui. q: si perpetuo habuerit vel a domino ad modicū temp⁹ quasi domini fūdi. vn̄ ff. de censi. l. vlti. ff. de omni agro deserto. l. qcunq̄ legat. ⁊ l. vlti. ff. de pa. l. q cū. ⁊ l. si qs prioribus. possēt mācipia manumittere sicut empby. dicit. ff. ti. j. l. possessiones. Uel dic q̄ dicte leges supius allega. ff. de omni agro deserto. l. qd cū. ⁊ vlti. ff. de fundo pa. l. qcunq̄ ⁊ l. vlti nō loquunt in colonis sz in empbiteoticarijs qui dn̄i manent vtiliter. Ideoq̄ illi manumitterēt sed sec⁹ in colonis q̄liscunq̄ cōditiōis sint vt hic q: cū. l. nō distinguat inter colonū ⁊ colonum. nec nos. vt. ff. de pub. de p̄tio. ff. de postu. sz prima etiā placet. licet nō. l. preallegatis sz
2 alijs. ff. vt hic loquat in colono simplici. ¶ Secus in eo q habet ad nō modicū tempus vel perpetuo. q: cū ille sit quasi domin⁹. ideo q: nō reuocatur ab eo predioz per emptorē. vt. ff. si ager vecti. per totū. vt. ff. de superfi. l. j. §. j. ⁊ nota ff. loca. l. emptori nō est mirū si ille possit libertates prestare vt empbyteota. q: eadē ratio sit vtrobiq̄ ⁊ idē ius sit. ff. de verbo. obliga. l. a titio. ff. ad legē aquil. l. illud. Odofre.

Cognouimus. Procur. fisci locauit q̄dā pdia quibusdā colonis. postea dedit in empby. cuidā. dicit q̄ empbyteota debet permittere colonū morari in predio donec tempus locationis durat alis perdit ius empbyteosis ⁊ predio priuatur. hoc. d. secus in predio priuati vt. ff. loca. l. emptori. Odofre.

Super. Dicit imperator q̄ si aliquis colonus ascripticius agriculturam dimiserit ⁊ accesserit ad militie dignitatem reuocatur ab ea. sed si non fuit reuocatus a militia ⁊ in ea permanserit tandez honeste missus est de militia sicq̄ veteranus factus non debet amodo reuocari ad colonariā conditionē. q: turpe esset qd animū quē in militia habuit conuerteret in vsum vomeris ⁊ ligonis. hoc dicit sic. j. de fun. do rei priuate lege cū queritur.

¶ De fugitiuis colonis patrimonialibus. Rubrica.

Quicunq̄. Postq̄ dixit de mancipijs ⁊ colonis patrimonialiū prediorum qui q̄nq̄ fugiunt: sequit videre de fugitiuis colonis ideo ponit rubricā de fugi. ⁊c. ¶ Casus autē sic ponas: colonus patrimonialis filiū suoz separat a solo et posuit eū cū aliquo milite dr̄ q̄ siue sit magnus siue paruus qui sic solū deseruit dz p̄stine cōditioni ⁊ proprie colonatui restitui. Nō obstat q̄ ad militiā iuit ⁊ stipēdia recepit a milite vel ei fuerit statuta. h. d. C. cōcor. ff. ti. j. l. vlti. ff. de decu. q derelicta. ¶ Et no. filiū p̄rnam cōditionē sequi: vt. ff. de murileg. l. filios. q̄nq̄ sequit maternā vt. ff. de murile. hi q. Itē no. dn̄i quis habet vnū offm̄ nō dz assumere aliud: vt. ff. de metall. l. tā procor. Odofre.

Quisquis. Dicitur q̄ si aliquis occoltauerit aliquem colonū fugientem a solo vnde ascripticius est: nō solū tenet istum restituere sed condemnabit in vna libra auri. C. cōcor. ff. de ser. fugi. l. qui scis. ⁊ l. mancipia ff. de metall. l. vlti.

Quiuscunq̄. Si colonus pf̄imonialis adnotatione vel rescriptū impetrauit q̄ miles esse possit phato q̄ colonus sit colonarie cōditioni reddat rescripto minime valituro. h. d. Fallit si fiterit i militia ⁊ fuit missus honeste: q: postea nō reuocat: vt. ff. ti. j. l. vlti. Itē fallit: vt. j. l. prox. eum qui.

¶ De collatione fundoz pf̄imonialiū ⁊ empbyteo. Rubrica.

Emphiteoticarij. Dicit si aliqs hēat pdia impato. in empby de imperiali munificētia sit ab extraordinarijs muneribus excusatus. Ueruntn̄ in seruitio reparationis viarum ⁊ pontiū eo q̄ vtilitatē publicā respiciūt nullatenus excusatur. h. d. Concor. ad pn̄. ff. de excu. mu. l. priuate. ⁊ l. qū ⁊ l. vlt. j. de agri. ⁊ mā. dn̄icis. l. dn̄icas. j. de col. fun. fiscaliū. l. vlt. Ad f̄m dictum cōcor. ff. de sac. san. eccl. l. ad instructionē. ff. de nauibus nō excu. per totū. ff. ex quibus bo. vel mu. l. j ⁊ dixi. ff. de mu. pf̄imo. l. j. j. de priuile. domus aug. l. penul. Odofre.

Patrimoniales. Dicitur q̄ fundi patrimoniales impatoris qui soluunt quotidie magnam quantitatem frumenti ⁊ auri nō debēt alijs extraordinarijs muneribus fatigari. h. d.

Omnis. Qd si aliqs possidet fundos pf̄imoniales impatoris vel cōiter cū impatore vel insolidū q: emit vel alia qualibet peritia sou vel insolidū q: emit vel alia qualibet ad munera ordinaria que princeps a j. hm̄ōi fundos extraordi. q ē pu. vtilitatē vel pietatē respiciūt. vt ff. ⁊ l. j teneatur ⁊ soluere cogatur sicut alij priuati ad prestationem huius sunt cogendi facit. j. de priuile. domus aug. l. ij. Odof.

Placuit. Dr̄ q̄ si aliquis empbyteoticarius fundoz principis velit soluere particulatim debitū q: soluere dz suū canonem possit hoc facere ⁊ officialis curie hoc recipere cōpellatur ita tn̄ q̄ huius particularis solutio in tribus vicibus fiat ⁊ in tribus vicibus totus canon soluatur ⁊ soluēti de solutis faciat apocham. ⁊ si nolit hoc facere protestatur soluēs q̄ ei non sit apocha vt possit probare eā negatā fuisse ⁊ sic officialis puniatur cū rōnem redderet ⁊ empbyteoticarius consulatur. h. d. No. hoc speciale q̄ particularis solutio admittitur etiam creditore inuito sic als. ff. si cer. peta. j. qui da. regulariter contra q: incommodum habet. ff. fami. ercis. l. plane. h. d.

Per omnes. Dr̄ q̄ si presides prouinciarū p oēs suas prouincias fundoz patrimonaliū ⁊ fiscaliū tributū ordinariū exigent ⁊ q: exegerint ad erariū imperiale destinato portarent cauentes sibi ne indignationē impatoris incurrant ⁊ tributa exacta in vtilitates proprias aliquatenus nō conuertant. h. d. Et no. ff. de his que ex po. col. illata sunt. l. sciant. ff. de nauicul. l. ij. ⁊ l. qui fiscalis. Odofre.

¶ De fundis rei priuate ⁊ saltibus diuine domus. Rubr.

Vniuersi. Dicitur q̄ si aliquis emerit predia aliqua a fisco nullo iure poterunt ab eo auferri imo predia libera habebit ab oī onere reuocandi ⁊ ea ad successores suos transmittere poterit. h. d. continua rubricam postq̄ dixit de fundis patri. princip. s dicit de fundo rei priuate. l. fiscalis que proprie priuata dicitur principis concor. autē ad. l. istaz. ff. de omni agro deserto. l. quicunq̄. ⁊ l. eleganter. in prin. ⁊ l. vlt. ⁊ de fundis patri. l. hi quibus.

Summarium.

1 ¶ Fiscale predium assignatur in empbyteosim per presidem. patrimoniale autem assignatur per principem vel equatorem aut censitorem.
2 Predium fiscale aut patrimoniale debet dari sub solita pensione nec debet minui pensio.
3 Predio in empbyteosim dato meliorato, non debet propterea augeri pensio.
4 Emphiteota cessante in solutione canonis ei aufertur possessio.
Possessor nouus in casu huius l. tenetur futura tributa tantum soluere: non etiam preterita. ibid.

Aliquos. Tria dicit Primo dicit q̄ si alicui videtur expedire predia principis vel fiscalia ⁊ in empby. sic accipere presentiā presidis ⁊ certam pēsionē seu redditū promittat eidē. Itē q̄ sub eadem forma prediū recipiat sub qua locari hactenus cōsueuit. Scd̄o dicit q̄ licet huius empbyteoticarius augmētauerit ex cultura sua predia dicta vel pecora ibidem missi propter q̄ predia sunt meliorata non propter hoc pensio seu redditus prediorū augmētari debebūt. imo augmentum ⁊ melioratio prediorum cōmodo ⁊ emphiteote ⁊ eius heredibus cedet. Tertio dicit q̄ si empbyteota singulis annis non soluat redditus prediorum priuatorum priuabitur predijs s dictis ⁊ assignabuntur alij empbyteoticario nouo qui procurationē futuri tantū non temporis preteriti exsoluere tenebitur ⁊ debebit. ⁊ h. d.
1 † ¶ Sic ergo no. fiscale prediū assignare in empbyteosim per p̄sidē ei⁹ loci sed pf̄imoniale assignat vel p p̄ncipē vel p equatorē vel per censitorē vt. ff. de cēsi. l. vlt. ff. de oī agro deserto l. qcunq̄. ⁊ l. j ⁊ l. vl. ff. de fundo pa. l. l. si qs prioribus sic sit in instro fiscali. ff. de cōdi. in pu.
2 horreis. l. j. ⁊ l. ij. q̄ a p̄side custodit ⁊ ꝯseruat † Itē no. pdiū dari sub pēsione sub qua fuit ⁊ nō minui pensionē. vt. ff. de oī agro deserto. l. quicunq̄ ff. de fundo pa. l. j. ⁊ l. iij. ⁊ l. qcunq̄. fallit vt not. ff. de fundo pa. l. j. ⁊ l. iō ⁊ l. qcūq̄. Itē not p meliorationē agri q̄ culture accedit nō augeri cēsuz. sz cedit cōmō pos. sic. ff. de oī agro deser. l. qcūq̄.

lo.ij.in pn.nec patitur huius agri fiscalis vel patrimo. superindictū
vel extraordinariū munus.vt.s. de excu.mu.l .priuate.l.euidenter.l.
pe.s.de coll.fundo patri.l.j.l3 alia pdia pnatoꝝ patiantur supindi-
3 ctum qñq3.vt.s.de supindicto.l.vnica.† Itē no.ꝙ cessante emphiteo
ta in solutione canonis ei aufertur pos.vt.s.de omni agro deserto.l.
4 olim aut hic s.decē.l.vlt.† Item no.nouū possessorē soluere tributa
futura pterita nos vt hic.z.s.decen.l.vlt.Item not.s. de omni agro
deserto.l.quicūq3 lo ij.z.l.locoꝝ.s.de fide instru.z iure hste fis.l quis
quis prescribente.vt ibi no.Odofre.

Summarium.

1 Predecessor tenetur ex facto successoris quem elegit.

Quicunq3. Dr ꝙ si emphiteoticarij vel fundi patrimonialis vel fiscalis idoneus alij vendat aut locet predictū fundū si ille nō sit idoneus ad solutionē census emphiteota qui eum elegit successo-
1 rē qi minus idoneum pro eo tenebitur soluere colonus.h.d. † Et
sic no.ꝙ predecessor tenetur ex facto successoris quem elegit z in fi-
scalibus z patrimonialibus publicis oneribus.vt hic.s. de suscep.l.
iussa z.l.exactores.s.de periculo nominatorum.l.successores z ibi di
ci in priuatis z vectigalibus secus.vt.s.de fundo pa.l.j.nota.Odof.

Summarium.

1 Pensionem debitam soluenti predium auferendum non est se-
cus si cesset in solutione.

Vniuersi. Quedā sunt tēpla q̄ hñt fundos q̄ tributa nō dāt.vt.s. de omni agro deserto.l. quicunq3 §.nemo.quidam sunt qui debent tributa et de his agitur in.l.ista.dicens ꝙ predicti fundi debentis tri-
buta solutis tributis a dictis tēplis eiusdē perpetuo defendant ita
1 ꝙ ab his nullatenus reuocētur.h.d.† Et sic no.ꝙ q̄diu canon solui-
tur a possessore ei immerito possessio non aufertur vt hic z.s. de ad-
mi.re.patri.l.j.sed si non soluat ei aufertur. vt.s.l j.sed si non soluat
ei aufertur.vt.s.l.ij.z.s.de oī agro deser.l.omniū.Item templa z ec-
clesias subire munera realia.vt hic dixi.s.de mune.patri.l.j.Odofre.

Summarium.

1 Ius alterius ab altero vsurpari non debet.

Ius aque. Dr qui aliquo vsu parauerit aquā ex qua predia imperialia irrigabātur z ppter necessitatē aque inopia pdia florentia herbis virentibus arescant per psidem cogant aquā
pristino vsui restituere nec veniat in 3rium aliquo tpis prescrip. h.d.
Et sic no 3 tempu.nō admitti pscri.ꝙ dic vt.s.de metal.l.metal-
1 larij † Itē no.ꝙ ius alterius alius vsurpare nō d3.vt hic.z.ff. de
condi inde.l.nam natura.s.de manci.z colo.pa.l.j.s.de cēsi.l.vlt.s. de
omni agro deserto.l.quicquid.lo scdo.s.de fundis pa l.oēs Odofre.

Iam qui. Si colonus vel inquilinus pfimonialis vel alterius priuati seruierunt curie vel collegio aliquo siue corpori siue ciuitati per.xxx. an.postea ad pstinā 3dō nō pōt trahi per eius dominum h.d.z sic est in alio casu.vt.s.ti.ij.l.vlt.alīs trahendus est ad pristinā 3dōnem.vt.s.tit.ij.l.j.z vlt.Et intellige qñ dño sciente seruit qui nō 3tradixit alias ei ignoranti non currit talis pscriptio qz facienda est nuntiatio.arg.s.de murileg.l.edicimus.Vel dic in ignorante domino hanc prescrip.curie.qz.xxx.an.est.vt supra de pscrip.long. tempo. qui.male fidei.Odofre.

Summarium.

1 Emptor tenetur tributum soluere nec valet pactum in contra-
rium.limita ibi.
2 Rescriptum fisco damnosum admitti non debet.

Nemo. Dr ꝙ nullus pōt hoc pacto emere pdium imperatoris vt canonē vel tributa non teneat soluere sed vēditor 3 hāc.l.si quis emerit puniat qz pdiū perdit z fructus pceptos restituit nō obstante 3pensatione ꝙ prediū meliorauit:ideo fructus reddere non teneatur:quia talis compensatio nō admittitur meliorationis ad fructuū retentionem vel rei:z aduersus predicta nulla pscrip.iuuabitur:nisi pscript. xxx.ann opponatur. Et officialis qui huic cōtractui iuuamen prebebit de bursa propria in.l pōdo punitur:ꝙ fisco soluere cōpellitur
z nulla scriptura z nulla pragmatica sanctio aduersus predicta va-
1 leat cum ad incōmodum fisci reddādet.h.d †Et sic no ꝙ emptor te-
netur tributum soluere.nec valet pactum factum ꝙ vēditor soluat
ꝙ res cum onere suo transit z fisco non potest fieri preiudicium per
cōtrahentes.vt.s.de fundo pa.l.j no s.de predijs z omnibus rebus
nā l.hi qui fundos fallit si.xl.ann prescripserit postea ꝙ non ipse sed
venditor tributa prestitit quia amodo non prescribit sed venditor
2 vt hic z.s.de fundo pa.l.ius emphiteo. † Item no.rescrip.damno-
sum fisco non admitti:vt hic.z.s.de preci.imperato.l.nec damnosa.

Item not.hec prescribi aduersus rempublicam.sic.s.l.prori.z dixi s.de metallis.l.metallarij.Odofred.

De fundis z saltibus rei dominice. Rubrica.

Si quis ouium. Dicitur ꝙ si aliquis qui nō habet ius mittendi oues miserit ter gregem ouium vel equorum in fundos imperiales animalia immissa confiscentur z sic de hoc procuratoris consensu qui forte corrupe rit immisse et procura. grauissime punietur.

Si qua. Dicitur ꝙ si aliquis occupauit predia imperialia que data fuerant alij in emphiteosim vel vocata reuocentur ab eoꝝ primo emphiteoticario vel cōductori restituatur nō obstante aliquo rescripto in contrariū impetrato nec aliqua temporis prescriptione obstante.hoc dicit concordat.s.de censi.l.vlti.s.de omni agro deserto.l.quicunq3 j.responso.s.de fundo.pa.l.iubemus.

De agricolis z mancipijs dominicis vel fiscalibus publice vel rei priuate. Rubrica.

Nullus. Dixit.s.de fundo pa. Itē de māci.fundo pa.vt pz in suis rescriptis dixit de fundis z de saltibus rei priuate z diuine domus et rei dñice.sequitur ergo videre de agricolis z mancipijs dictorū fundoꝝ z ideo ponit rubricā de agricolis zc. Cōtinuata rubrica casus talis est.ꝙ nullus colonus dictoꝝ fundoꝝ d3 assumi ad aliqd officiū siue ad aliquā dignitatē qz iniuriosum esset ciuitatē aliquā habere officialē talē colonum verumtñ si nō sit copia alioꝝ tūc in eoꝝ defectu ad 3dō. hoꝝ hoīm est descendēdū h.d. Reuocat ergo talis colonus si assumat ad illā dignitatē qz dñi d3 vnū officiū aliud nō d3 assumere vt hic.z.s.de fug.colo.l.j.z l.vlt.s.de le.l.vniuersis s.de suspectis.l. humilioribus. fallit in duobus casibus in qbus nō reuocat colonꝰ talis vt.s. de manci. z colono.patri.l.vl. s de fundo rei pri l cū qui. Et no hic ꝙ minus idoneus admittit in alioꝝ defectū qz alias nō admitteretur. vt hic z.s.quēamod.ciuilia mu l.iij.ff de mu z ho.l.honor §.vlt.z.l.vt gradatim §.quoties.

Colonos. Dr ꝙ coloni imperatoris vtiles ad pdia imperatoris colenda eis aderāt nec ad alterius priuati officiū accedant ꝙ si fecerint retrahūtur secus si reipu seruiant. xxx. an. vel militie z sint missi qz postea nō retrahuntur vt.s.de fundis rei priuate.l. cum qō not.z s.prori Odofre.

Serui. Dr ꝙ si aliquis seruus vel colonus vel eoꝝ filius vel nepos de fundis imperialibus secreto discesserit z ad officium fecerit se assumi ad antiquum officiū reuocetur z si militiā est adeptus qz d3 ensis decingi vt sic degradetur z postea ad antiquum statum reducatur.h.d.fallit vt.s.l.proxima not.Odofre.

Ex ingenuo. Dr ꝙ natus ex ingenuo z ancilla colona sequitur 3dōnem matris z hoc pses faciat obseruari.h.d.3cordat.s. de muris legalis.l.edicimus.z.l.hi q z dic vt ibi z.s.de mu l.filios.

Dominicos. Dicitur ꝙ coloni domini imperatoris non debent pati aliquas extraordinarias sanctiones.h.d.concordat.s.de colla.fundi patrimo.l.j h.d.

Quoties. Dicitur in.l.ista ꝙ si aliqs colonus fundi imperialis voluerit fundum vendere non vni tantum vendat colono qui forte alijs colonis grauis z molestus existit. sed duobus colonis vel pluribus similis conditionis sue id est qui sunt coloni imperiales dictū fundum vendat.h.d.z sic nota ꝙ non licet cuilibet vendere quod speciale est regulariter contra.vt in glo.

De predijs tamiacis z de his qui ex colonis dñicis alijsq3 libere conditionis procreantur. Rubrica.

Summarium.

1 Argumentum ab allusione vocabuli est validum.
2 Partus regulariter ventrem sequitur.

Si liber. Dictum est de fundis z mācipijs z colonis dñicis z fiscalibus z rei priuate. verum quia quedam sunt predia imminuta sunt z quidam coloni et serui dominici magis astricti quā hi de quibus s dictum est qui tamiaci nuncupantur. ideo de eorum conditione z iurisditione intendit dicere postquam de alijs dixit et ideo ponit rubricā de predijs tamiacis zc.z licet inter placet.

et Jo. in rubrica ista τ iuri isto fuerit dissensio: quia Pla. dixit qđ nō debuit dici de predijs tamiacis. sed de predijs dñicis. Itē nō debuit dici in legibus hu⁹ tit de seruis vel colonis tamiacis. sed de dñicis qꝛ de dñis loquitur ti. iste vt p3. Jo. aūt dicit bene stare ꝙ dicit tamiacis. Jo sententiā approbant moderni doctores. nec obst. ꝙ dicit hic loqui de colonis τ de seruis dñicis: vt p3 in tex. qꝛ tamiaci coloni serui dñici sunt. dñi autē tamiaca predia l3 sunt magis astricti ꝙ alij dñici. τ ideo si de illis dicit τ de dñicis dicit quia dñici sunt: dicuntur autē tamiaca pdia vt sunt cellule. i. domus parue vel granaria vel cellaria vbi reponitur census fiscalis vl' dñicus. tamiaci autē coloni vel serui dicūtur qui predictis predijs tamiacis seruiūt τ colunt: vel τ alij qui sunt astricti vt censum debeāt reddere intra cellu
1 las i portare suis sumptibus ad domū vel ad cellulā vbi reponit † τ sunt dicti tamiaci grece latine cellarium: τ sic est allusio vocabuli. sic ar. insti. de ac. § alie sūt. τ § rursus. τ ff. de tritica. l. j. ff. si cer. peta. l. ij. § appellata. τ qꝛ dicti coloni tamiaci sūt liberi τ q ex eis nascunt ideo subijcit in rubrica alijsq3 libere conditionis τc. Continuatione posita est casus. Colonus alienus liber nupsit cū colona tamiaca. vel aliena colona libera nupsit cū colono tamiaco inde fi/ij procreati sūt querit cuius cōditionē sequant vel coloni seu colone aliene vel colone siue colone tamiace. τ dicitur qđ coloni cōditiones tamiaci τ colone tamiace. τ ideo inter dominos colonos habebunt sicut pater τ mater eoꝝ hoc dicit prima pars vsq3 ad. §. fi. autē secundo assignat differentiā inter colonū τ colonam dominicos τ simplicē ex vna parte τ colonū seu colonā tamiacam ex altera. qꝛ si ascripticius alienus vel seru⁹ alienus nubat cū colona vel ancilla dñica. simplici partus inde natus cōditionē matris sequet. idem est si ascripticia aliena nu
2 bat cū colono vel seruo simplici dominico † qꝛ part⁹ inde natus sequet ventrē f̃m qđ in alijs casibus legibus antiquis seruatur. ff. de rei ven. per totū. τ insti. de inge. ma. per totū. τ ideo qꝛ ex colona nascit liber est partus: nisi ex ancilla nisi e si seruus efficit. hoc dicit. Et sic patet differētia inter primā τ scđam partem huius. l. qꝛ in prima parte huius. l. part⁹ natus ex colono tamiaco τ aliena colona patris non matris sequitur conditionem qđ est speciale. sic ar. s. de seruis fug. l. vlti nec est mirū qꝛ hic est matrimoniū iter liberos homines. τ ideo nō est mirū si partus sequit patrē vt insti. de patria pote §. fi. s. de munici. l. filios. τ qꝛ dicit de ꝯtubernio impropie sumitur p matrimonio. qđ p3. qꝛ dicit liber τ libera. sed quantū ad hoc quod hic dicit qđ natus ex colono alieno τ colona tamiaca efficit colonus dominicus τ sic matris conditionē sequit speciale est inter quos est matrimoniū vt partus matrē non patrē sequat vt hic τ in scđo ri. τ s. de decu. l. eos. τ l. nati. qꝛ alis quis patris nō matris libere conditionē sequitur. vt s. de decur. l. null⁹ solus. τ l. exemplo τ l. in filijs. s3 si ponamus hic contuberniū fuisse inter colonā alienā liberam τ tamiacū seruum. qꝛ indefinite dicit vnde tamiaco speciale est. qꝛ part⁹ patrē nō matrē sequat vt hic et. s. de muri legu. l. edicimus τ l. hi qui Et si dicam⁹ cōtuberniū fuisse inter colonū alienū et ancillā tamiacā: tunc nō est hic speciale scđm ius vt partus sequat ventrem in secunda parte siue matrē τ ius cōmune seruat. τ sic magis astricti sunt tamiaci ꝙ dñici simplices coloni vel serui. Et no de proprietate legis quē di qꝛ dixit vxorē vbi contuberniū tātū fuit. Itē in prin. huius. l. contuberniū vbi esse potuit vt dictum est.

M Emininus. Dicit ꝙ fundi tamiaci etq debēt censū soluere iter cellulas. vt s. l. proxi. dixi q quidē fundi dominici sunt. Itē3 possessiones tamiaci saltus id est possessiones facte fertiles cu3 labore et cultura τ cura et ex saltu sterili. que in princijs sūt possūt vēdi sub sua certa forma. id est ꝙ canones et tributa eis imposita salua sint imperij et pretium qđ redigitur ex venditione predicta publice referat. et emptores huius. l. autoritate perpetua sint securi hoc dicit l. ista intelli ge qđ pretium in publico infertur quando preses vel perequator vendit possessionem istam: vel qꝛ vacat vel qꝛ alij male laborāti vel canon: nō soluit ei. vt. s. de omni agro deserto l. omni. τ s. de fundo reipub. l. hi quos auferturs: et vendit alijs. nā pretiū d3 in publico augeri alias si colonus venderet qui petere ipse pretiū habet: sed venderet nō omnib⁹ quib⁹ vellet: sed similib⁹ suis. vt s. titu. proximo. et qđ dicit hic indistincte posse vēdi huiusmodi possessiōes in princij suis fallit in certis princijs vbi vēdunt etiā canōe saluo. vt s. de fundo patri. l. nulli et no. hic emptorē securū nō aduocet ab eo. sic s. de fundo pa. l. possessiones §. titu. proxi. l. eos.

De diuersis predijs vrbanis Rubrica.

Summarium.

1 Pacta seruanda sunt.
2 Collegiū omne illicitū d3 qđ non est expsse approbatū: et tale collegium incapax est.

P Roedibus. Dictū est de pdijs dominicis sf. et rei puate et rei dominice. et pri monialib⁹ ꝙ oīa iter publi. sūt. i. impa. sequit videre de pdijs quasi publicis id est templorū3, vt ciuitatē τ vrbium τ ideo ponit rubricā de diuersis τc. Casus aūt talis est qꝛ si aliquis edificat domū in solo reipu sub ānuo censu. qꝛ magis expedit sic locare vel cōcedere ꝙ solū vendere. censum conuentū teneatur prestare prout cōuenit. h. d. intellige pro solo nondū publico qui vēdi nō posset. vt insti. de inuti. stipul. § de solo reipu. quia vendi non potest. vt ff de 3hen. emp l. celsus in
1 prin. † Et nota hic pactum seruandū sic. ff. depositi. l.
2 j § si conueniat. fallit. j. l penul. Odofre.

P Amphile. Pamphila est quedā prouincia in qua sunt multe ciuitates. circa ꝙ loquitur imperator a dicēs qđ ciuitates illius puincie τ alie ciuitates oēs saluū τ firmū habeant imperpetuū τ possideant quicquid sibi acciperent. h. d. Sed que fuit du
2 bitatio huius. l. † Rñdeo collegiū esse interdictu3 d3 nisi sit approbatū a pncipe vel senatu. τ tale collegiū illicitū nihil capit. vt. vt ff de illici. colle. l. iij. s. de here ti τ ma. l. iiij. s de iudi. l. j. s. de hered. insti. l. collegiū. sed cū ciuitas sit collegiū qꝛ hoīm collectio. vñ videbatur ꝙ nō posset trahere vt collegiū. d3 tñ ꝙ potest qꝛ licitū τ approbatum vt hic τ ff de legi. l. ciuitatibus. ff. ꝙ cuiusq3 vniuersi not. l. j. s de sac san. eccl. l. j. ff. de rebus dubi l ij. τ l. cū senatus. Et ꝙ d3 hic quicquid intellige cuius habebatur commerciū τ alienatio nō sit interdicta vt. s. de fundo patri. l. nullus ff. de verb. obli. l. inter stipulantē §. sacram insti. de inuti. stip. § j.

Seruandus. Vñ de bald. in ꝯsi. xliij in. iij. pte ꝙ et pdoni pacta seruari dēt tū pactū de stādo in carceribus nullū est scđm Raph. cu. in ꝯs. clxvj. in pn. vl. co.

R Estaurationi. Cautio debetur expredijs fisco vt p3. s. ti. de cen. sequēdo vsq3 huc. τ qꝛ ex canone illo publico menia ciuitatū τ muri sunt reficiendi cōtingebat qñq3 ꝙ circa hā: parit qñq3 nihil fisco de canone restituebat ꝙ Imperatori iniquū visum est. τ iō statuit in hac. l. vt tertia pars dicti canonis in dicta refectione possit expendi non vltra. qꝛ satis d3 sufficere ad huius refectionem. h. d Odofre.

P Os. Dr ꝙ si aliquis h3 fundū patrimonialē vel templorū sub censu vel expone primo. qꝛ primo accepit in emphiteosim vel meliorationē vel pclo emit a procur. cesaris vel tēpli illū fundū habeat perpetuo sine metu reuocandi τ ius suū firmū sit ꝙ emptionis pretio roborauit h d ꝯcor s. de fundo τ saltu rei dñice l vlt s. de omni agro deserto. l. quicūq3 ij τ l. vlt. s. de fundo pat l si qs. τ l possessores τ l. vlt. j. l. pri. j. ti. proxi. l predia. τ l ij. Odofre.

Summarium.

1 Ademptio vel diminutio canonis debite reipu. per emphiteotam non valet. fallit vt ibi.
Pactum factum inter emptorem τ venditorē ꝙ emptor non soluet censum sed venditor nō v3. fallit ibi.
2 Pacta regulariter seruāda sunt: fallit in casu. vbi pacto nō pōt adimi vl' minui pēsio seu canō fundi reip.

S I quis. Dicitur ꝙ si aliquis h3 possessiōes vel domos vl' ergasteria que canonem ciuilem debeant vel ciuitati Constantinopolis. vel ciuibus alteri ciuitati vel rome: vel habeat agone ciuitas possessiones id est pro quibus in agone principis certandam est vel ciuitatis canonem debitum teneātur prestare: nec possit ei adimi pacto: τ si adimatur non valeat ademptio cum iura τ debita priuatorum eis nō patiantur deperire. s de preci. impat. offeren. l. ij. s. de pascuis publicis vel l si. quo pacto vel alia ratione patiamur debita ciuitatibus deperire. si dicat nō debem⁹ hoc pati: vt s. de fundo patri. l. quicūq3 nam debet sufficere possessoribus si apud eos dñium imperpetuum patiantur. vt. s. l. proxima. s. de fundo patri l. possessores. Secundo dicit ꝙ si alique sunt possessiones que debeant priuatis largitionibus id est imperatoris patrimonio canonem nunquā ademptum ex gratia principis. vel aliter vel impositum de nouo ex concessione posterioris facta alicui post hāc legē τ sic nō pertinet ad hāc. l. illū canonem soluat vt debet diminutio dñio apud eum τ suos successores manēte dum in solutione canonū non cessabit: vt. s. de oī agro deserto.

lege quicumq3.§.de fundo rei priua.l.quarta.hoc dicit quid si impera-
tor ex gra ademerit canonē an valeat adēptio talis.vr q sic a 3trario
sensu huius legis.qr dicit nunq̄ ademptū.z arg.ſ.tit.j.l.vltima.§.sa
ne.sed tu dic nō valere nisi.xl.annis prescripserit postea. vt §.de fun-
1 dis patri.l.iubemus.†.z not.q adēptio canonis vel diminutio pacto
facta non vz.vt.§.dictū est fallit casibus in quibus fit vel minuitur
qsiq3.vt.§.de fundo patri.l.iij.no.nec vz etiā si venditor paciscatur cū
emptore vt vēditor soluat canonē nō emptor qr emptor semper sol
uit.vt §.de pdijs z oībus.re.natu.l.q fundos fallit si post lx.an.em-
ptor steterit q canonē nō soluit.qr amodo nō prescribit vēditor vt.§.
2 de fundo patri.l.ius emphiteoticu.§.de fundo rei pri.l.vl.¶ †Et no.
contra regulā pacta seruari.vt.ff.de pac.l.j.§.si 3ueniant.qr pacto nō
remittitur canon.vt dictū est.qd ideo est ne res publica minuatur et
male vadat.ſ.de priuileg.l.ij in fin.§.de suscep.l.humilioribus.interest
reipu.ne quis vtatur male re sua maxime publica.insti.de his q sūt
sui vel alie.iur.l.vltima.ideo pactū in 3rum factum qr contra.l precē-
ptū.vt hic.z.§.de pac.l.pactū.que contra leges.z.§.de leg.nō dubiū.
nam reipu non dz damnū infligi.vt.§.de offi.mag officiorū.l.vltima
in fi.sicut nec damnū officiorū priuatorū conceditur.vel aliorū quoli-
bet.ſ.de prepositis sacri cubiculi.l.vltima.§.de thesau.l j.

Hac in perpetuum. Martinianus imperator cōcessit quibusdam nobilibus de ciuitate Parmene.vt.xv.solid.posset ad eorū vtilitatē habere de redditibus ciuitatis Nicenū.debitis.Et qr imperator Zenon.hoc male obseruatū inuenit id presenti.l.istud pcipit obseruari quod pridē impator pceperat z sua autoritate predicta data cōfirmat. ¶ Scdo dicit q priuilegia data a martiniano pdictis ciuitatibus Nicenū.z Parmene qui abierūt in desuetudinem restaurat. Et si quid contra factū fuerit interim id reuocat.Et cōtra hanc.l.nullū rescriptū valeat qui contra fecerit grauiter punitur.h.d. ¶ No.istam localem sic.§.de deci ſ.l.neq3 z ideo non extenditur ad alias ciuitates vel personas. vt insti.de iur.de locatione naturali.§ quod principi.

¶ De locatione prediorum ciuilium. Rubrica.

Summarium.

1 Locatio perpetua transfert ius in conductorem.
2 Minoribus locari non debent predia imperatoris.et quare.
3 Eligens in idoneum tenetur in subsidium de male gestis electi.

Jui patris. Dictū est supra de pdijs rei priuate vel dnice fiscalivel tēplorum in emphiteosim concedendis z vendendis se expedit.sed qr qērq3 torū locatio plus expedit: z id .d illam pceditur quid iur.in ea fuetur volēs dicere posuit rubricam de loca.z conduc ¶ Casum autē
sic ponas:qr dr hic q pdia impatoris possunt perpetuo locari colo-
nis perpetuarijs q fieri debeat app:tore psente dūmodo minorib⁹
nō locetur z idonea fideiussio recipiatur ab eis.vt nihil diminuāt de
fundo locato z q tributum debitū soluant z si colonus cui datū est
prediū idoneus nō reperiatur de bonis grantoribus idēnitas refer-
1 netur.h.d. †No de perpetuo loca z sic colonus pncipis hz ius.qr nō
modicū tpe hz:qd facit ad id qd no.§ de mancip colo.patri.l fin §.
2 f z.§.de fundus patri.l. vltima ¶ †Item no.minoribus nō locari.
sed maioribus ideo minores hñt priuilegia que nō hñt maiores:vt
§.de fundis patri.l.ij ¶ Item not.de fideiussione §.de omni agro de
3 serto.l.iij.z.l.si quis.§ de fundo patri.l.quicumq3 lo scdo ¶ †Item
not.in subsidium teneri illum qui aliud aligit vel ponit.vt hic.et.§.
de peculio no.l ij.z ibi no.Odofre.

Fundi. Ad euidentiā.l.not.q olim erat quedā lex q̄ nō habem⁹ q̄ pmittebat aliū plus offerre tpe 3ctus z vincere licitatorē nō autē post 3ctum.Ut dicqr illam.l.habemus.§ de oī agro deserto.l.qcumq3.lo scdo.Dicit ergo.l.ista q si aliqs habeat fundū reipu. in emphiteosim.vel 3ducti.perpetuū vt §.l pri post 3ctum perfectū nullus licitans audiatur. vt.§ de pascuis pu.l j.§.de fundo patri l.si quis prioribus.z si subiectionē impetrauit sibi dari nō valeat sed ei auferatur z primo restituatur.vt.§.de fundis z saltibus rei dnice.l.vltima.Uerumtū tpe 3ctus antēq̄ perfectus sit bene admittitur plus offerēs nō post 3ctū perfectū.h.d. Ratio est quare post 3ctum non admittitur plus offerens:qr postea non admitteretur.z de facili nō inueniretur qui acciperet cogitās auferri sibi posse.arg.§ de omni agro deserto. l.vltima Et intellige post cōtractum non admictitur plus offerēs.s. vltra xxx dies.sed ante sic vt j l proxi. Odofre.

Loca. Si fundi siue loca reipublice dantur alicui in emphiteosim vel locationem perpetuam vsque ad xxx dies potest alius plus offerre:vlterius nō potest.vt.§.l.proxi.h.d.

Summarium.

1 Scholaris antiquus prefertur.

Congruit. Si fundus reipublice alicui locetur ad tempus si aliquis plus offerat si
aito tpe locationis primus conductor si tantūdem vult
dare debet preferri illi qui de nouo plus offert.h.d.
1 ¶ †Et sic est arg pro scholari antiquo vt pferatur nouo qd intelli-
go nisi alius antiquus repellatur:qr abutitur:vt.§.de loca l.iij ¶ Et
not.illum.qui habuit citius eligi quam alium nouū. fallit in digni-
tatibus.vt.§.de decurio.quadam supra quemadmodum ciuilis mu.
l.iij.Odofre.

Summarium.

1 More modici temporis magnum periculum est.
2 Principe simpliciter donante canonē emphiteote.non valet dona-
tio:nisi sequatur.xl.annorū prescriptio.fallit si princeps dixerit, non
obstante aliqua lege.

Predia Multa hz.d.l.z recitatur in ea quasi q in precedentibus dictū est. z in pmis dicit q si aliqs fundū reipub. vel imperialē locauit ppetuo ab eo nō auferatur in perpetuū.nec post perfectū 3ctū alius plus offerens admittitur rescriptū vel annotatio spōte.vel ad postulationē concessum in 3rū nō valeant.vt.§. de omni agro deserto.l.quicunq3 §.eo l.ij ¶ Scdo dicit q si comes priuatarū rerum ad quē pertinet hec locatio.vt.§.eo.l.j. plus offerentē admisit etiam allegando tpe m.c.lib auri z eius officialis in tantūdē punietur z nihilominus cōcessio nō valebit nec etiā locatio plus offerenti facta.z si magnum augmentū sit ¶ Tertio q si huius primus conductor ppetuus sit perpetuo securus qr nec a se nec eius heredibus vniuersalibus vel singularibus reuocabitur.vt.§. de omni agro deserto.l.vltima.z.l.quicunq3 ¶ Quarto dicit q l3 fundus penes 3ductorē ppetuo debeat manere z eius heredē nō obstante rescripto in 3rū concesso. hoc ita non est intelligendum aa imperator possit ius suum in fundo concedere ēt ipsi possessori siue sit conductor ppetuus siue heres alterius qr intelligiē ei impator 3cedere canonē vel pensionē suam nō alteri no:ere cui nihil aufert Sed quē vult ppetuo dñs vocari.vt.§.tit pe xi.l.penul §.de fundo patri.l possessores ¶ Quinto dicit q si aliquis locauit ad tempus fundum imperialem si alius plus offerat finito tempore in electiōe primi est tantum dare.z sic retinere fundum aut plus offerenti dimittere.vt.§ l.proxima z si comes rerum priuatarū locauit tempus hūc fundum primo conductori vt.§ eo.l.nec obstat quin princeps possit alij dare etiā ante tēpus conductionis finitū q est speciale in casu isto. regulariter contra iure ppetuo dinum vocar . vt scz perequator concessit.sed alij qr princeps nō reuocaret. vt §. d· fundo pa.l.si quis prioribus. ¶ Et potest esse ratio qr non multū l·ditur ius conductoris temporalis nō multum leditur in mora.
1 ¶ †Et in mora modici tpis non est periculū vt.ff de iudicijs.l si de-
bitori.Sed vbi hz ppetuo quia.tunc ideo impator non conced t alij
ne multū alium dānificet q non est solitus facere.vt.§.de preci.impa.
offeren l.quoties.§ de omni agro deserto.l.quicunq3 z.l.ij.§. de pa-
scuis pu.l.vltima.¶ Et vltimo repetit q dixit vt cōductor ppetuus
perpetuo habeat sine reuocatione h. d. ¶ Instatur ad legem istam
quō pōt imperator pensionē donare possessori.vt valeat donatio, qr
non vr valere nisi post rescriptum.xl. annis pscripserit.vt.§. de fun-
do patri.l.iubemus.ad qd dic q canon non donat quia perpetuū nō
valet sine pscriptio. vt ibi.z.§.titu.pri.l.penul. sed pensionem donat
quia tpalis. vt hic sed non placuit hoc quia hic loquitur etiā vbi pē
sio ppetua est quia in conductione perpetua loquitur. vt patet in.§.
sane.qr z c.quare alij dicunt q a principio non potest sic dare vt canō
adimatur sed postfacto sic vt hic z est rō quia vbi a pncipio impator
sic 3cedit inuenitur aliquid q neq3 l3 cōcessio in emphiteosim quarī
tum illuditur dictū eius ia toto non tenet in canonis remissione sed
vbi ex postfacto donat q iam vlterius est nō donat ei.vt insti.de act.
§ itaq3. vt ergo valeat donatio donare dr q hz.z sic canon est ne fa-
2 ctum principis oīno sit illusorium q esse non dz. Tu dic q pnceps
nō donat canonē vt valeat rescriptū qn simplr cōceditur nisi sequatur
prescri.vt in.l.contra.Sed qn donat l aliqua non obstante.tunc qr le
gibus est solutus. vt insti.qui.mo.testa.infir in fi.valet donatio quia
nō potuit sibi legem imponere a qua non liceat sibi recedere.vt.ff de
lega ij l.si qs.in pn. ¶ Et no.hic de possessoris mutatiōe q est in ea
dē persona secus si in alia qr ibi non dr mutari.qr antea nō habebat
q dic vt in glo.

¶ De conductorib⁹ z procuratoribus siue actoribus prediorum fiscalium z domus auguste. Rubrica.

Conductores. Dicit Imperator q cum aliquis de familia nostre domus vel Auguste velit aliquid in nostra curia impetrare siue velit predia fiscalia in emphiteosim accipere non aliter possit aliqua obtinere nisi scdm q l. precipiunt. vt. §. de fundo rei

do rei priua. l. bi quos. C. tit. proxi. l. vlt. et obseruare intendat. ¶ Secundo dicit q nullus de familia predicta sit aduocatus in negotijs aliorum ne sua potentia aliorum iura conturbet. vt. C. ne liceat potentioribus. l. j. ¶ Tertio dicit q nullus talis debitor sit alicuius priuati qui possit pnatus grauari metu illius. ¶ Quarto dicit q nullus talis delinquat vt postea peniteat qr penitētia nō desinit esse nocentis. vt. ff. de edili. edic. l. quis sit fugitiu⁹. h. d. ¶ Et sic nota q familia pncipis dz legibus viuere. qr et ipse viuit. C. de legibus digna vox insti. qb. mo. t. testa. infir. § vlt. C. de testa. et testimoniū. l. volum⁹. ¶ Et cōtinua rubricam. qr supra dixit de conductoribus extraneis rerum fiscalium et patri. hic autem de conductoribus familiaribus dicit. et adijcit de procura. Odofre.

¶ Quibus ad conductionem rerum fiscalium aspirare nō lz vel rei priuate vel dominice. Rubrica.

Summarium.

1 ¶ Conducere fiscales res non omnibus permittitur: sed prohibitum est aliquibus personis.
2 Habere quandoq per alium possumus que per nosipsos habere nō possumus.
3 Officia duo simul et semel eidem persone deferri nō debent: cū vnus vicem duorum sustinere non possit.

NEllus. Supra dictū est de conducto. rerū fiscaliū rerū priuatarū et dñicarū et de personis que conducūt et cōducere possunt predia earū, qr videbatur q procurator rei dñice vel priuate et fiscalis possint cōducere predictas a familia imperatoris. vt. C. l. proxi. et etiā hoc nō indistincte verū sit imo quedā persone iubentur ideo de his ponit vt superioris ti. notitia habeatur ppter q ponit rubricā quibus ad cōductionē etc. Continuatio rubrice posita casus talis est. queritur an oēs de familia impalis admittātur ad conductionē rerū fiscaliū priuatarū et dñicarū. dr q non imo excipiūtur palatini habētes officiū in palatio imperiali. qr militare dīr. Item et milites excipiūtur et curiales
1 hi enim nō admittuntur ad conductionē rerū priuatarū. h. d. ¶ †Et sic no. q sicut nō oīs qui vult emere admittitur: vt. C. de agri. et mā. ci. dñicis. l. fi. ita non oīs qui vult conducere admittitur vt hic. q ergo superiori ti. gñalr dictū est. restringitur in certis personis qui inhibentur: vt hic dicit. Dicte em persone et si nō admittantur ipsi tū conductori succedant tanq conductoribus heredes remanent in cō
2 ductore. †Et sic hñt per aliū q per se habere nō possunt vt. C. de decurio. l. de dec. et. ff. de re mili. l. milites. § vlt. sic alibi hz quis per aliū
qd non hz per se. vt insti. de adop. § pe. et. ff. de in ius vo. l. quartū. ff. de priuileg. cre. l. j. § si quis. ff. de exacto. tribu. l. vlt. et est rubrica in brocardis in. j. lib. Si queras que est ratio quare isti tales nō admittūt conductionē. rñdeo multiplex est. qr retrahantur. vt. C. de fugitiuis colo. l. vlt. et sic eius officiū nobile conuerteretur in vsum nolis et ligonis quod esse non dz. vt. C. de mancipijs et colo. l. vlt. Item qr vnum hñt vnum officiū virile non dīt aliud suscipere ne primū impediat. vt. C. de suscep. l. humilioribus nā dz sufficere vnū habendū faciat. vt
3 supra de accessoribus. l. nemo. C. de postu. re. l. quisquis. †cū vnus vicem duorū non sustineat vt. ff. de pac. l. si plures. ff. de fideius. l. nostra. et. C. de colle. l. ij. ff. de offi. pconsul. l. j. in fi. et est rubrica in brocardis in. x. libro. Item qr iam priuati possent grauare potentiā talium q esse non dz vt. C. l. proxi. ff. q met. cau. l. si per impressionē. et faciat. C. loca. l. milites. cum suis similibus hic notatis.

¶ De collatione fundorum fisca. vel reipub. Rubrica.

ORdinariorum. Postq dixit de fundis mancipijs et colonis fiscalibus et patrimonijs dñicis et rei priuate ex quibus tributa et census prestantur de collatione tributorū predictorum fundorum et ciuitatū et templorum de quibus. C. dixi videndum est qualiter ponit rubricam de coll. etc. casus aūt huius. l. talis est. querit per quem tributa et census fundorū dñicorū debeant colligi dr q per officiales ordinariorū iudicis. i. psidis qui et actores. i. emphiteotas conductorū dictorū fundorū possunt cōpellere ad soluendū: et preses prouincie illos debeat adiuuare si expedierit: vt. C. de cano. largi. ti. l. ij. Et si officialis totum non exigat sed remittat vel preses adiuuat de sui bonis publicis rei priuate indēnitas prestabitur: vt. C. de fundis priua. l. iij. C. de anno. l. iudices. h. d. Odofre.

PAlatinos. Dr q si cōtingat q palatinus aliquis mittatur per comitē rerū priuatarū cū literis imperialibus ad officialem deputatum super recolligentibus redditibus et talis palatinus concusserit conductores ad aliquid ei dādum et officialis predictus prescribat predij nomen dicti palatini et factum vt hic per presidē grauiter puniatur. hoc dicit. Concor. C. de conductoribus et procur. prediorum fiscalium. l. vnica. supra de superexactionibus tribu. l. vnica.
ff. de officio presi. l. illicitas. in prin. § illicita. Odofre.

OMnia. Dicit q oīa pdia fis. que olim erāt fis. vel facta sūt fis. qr in fiscū delata sunt tenent tātū ad ordinaria munera: nō autē ad extraordinaria. vt. C. de coll. fun. patrimo. l. j. h. d. Odofre.

¶ De priuilegijs domus auguste vel rei priua. Rubrica

PRiuatus. Et qr dom⁹ auguste et ei⁹ cōductores et possessores habent quedā priuilegia in munerib⁹ q ceteri nō habēt. vt. C. l. proxima. ideo de his volēs dicere ponit rubricā de priuilegijs etc. Et quoniā quedam sunt collationes a quib⁹ excusant ideo dicit et quorum etc. Casus autem est talis: qr dicitur q possessiones imperiales et conductores imperialium prediorum ab omnibus sordidis muneribus sunt immunes. hoc dicit. Et que sunt sordida dic. vt. ff. de mune. et hono. l. fi. § sordidorum. C. de excusa. mu. l. maximarum. Excusantur etiam ab extraordinarijs muneribus. vt. C. l. proxi. et. C. de excu. mune. l. priuate. et l. penul. in fi. in casu vt. C. de coll. fundorum patri. l. et in fi. j. l. vltima. Odofre.

VT rem priuatam. Dicit quod ad hoc q prouinciales qui tenentur canonem tributorum exsoluere nō grauentur omnino q possessores imperiales tenentur sustinere seruitia ordinaria quemadmodum et possessores aliorum priuatorum tenentur. vt. C. de mu. patri. l. iij. vt puta de importādis redditibus frumenti et alijs seruitijs ordinarijs. vt. C. de predijs tamiacis. l. j. et. ij. Veruntamen si ad lōgiorem locum portari debent quam ad locum solitum ad hoc compelli nō debent possessores imperiales predicti. Sed istud seruitium per homines illius loci vbi portantur debet adimpleri et qui ibi soliti sunt frumentum prebere hoc dicit. ¶ Et sic expedit qd per homines illius loci nō per alienos sic. C. de omni agro deserto. l. quicunq. l. ij. in fine. C. de anno. l. nemo possess. C. quemadmodū ciui. mu. l. j. hoc dicit.

POssessionibus. Dicitur q possessores imperialium prediorum. qui habent possessiones in perpetuum in emphyteosim. vt. C. de fundo pa. l. possessores. vel in perpetuum colonatur. vt. C. de diuer. prescri. ta. l. vltima. C. de loca. prediorum ciui. l. j. et. l. vltima si eorum predia sint corporibus militum assignata. vt. C. ex pacto locationis vel in censu iuuant debent id soluere dictis corporibus. nec iuuantur eo q possessores sunt imperiales. hoc dicit. Nullum etiam rescriptum tollit istud ius militum: vt. C. de fun. emphy. l. j. et dic pro
§ portionibus idest pensionibus alias est pro portione alias est pro portoinibus. alias pro prioribus.

ABsit. Possessores imperiales sordidis munerib⁹ sunt exempti: vt. C. co. l. j. quare videbatur q collatores munerum pontium et viarum sint exempti qr inter sordida munera numerentur: circa qd loquitur imperator dicens absit q instructiones et reparationes pontium et viarum inter sordida munera nominentur: vt per hoc possessiones nostre excusent ab huius munere imo ad collectam laudabilis operis compellantur vt ceteri homines. h. d. Concor. C. de colla. fundorum patrimo. l. j. et. C. de sacro sanctis ecclesijs. l. et administrationem.

EXempto. Dicitur q nullus debet se excusare quem super indictionem recipiat suscipiat exemptis possessoribus imperialibus qui excusant a superindicto: vt. C. l. j. h. d. Et qualiter indicatur hic. dic vt. C. de superindicto. l. j.

¶ De grege dominico. Rubrica.

PRopositis. Dixit supra de rebus mobilibus principis quid iur. nunc de mobilibus dicitur sic ponit rubricā de grege dñico. Et est sciendum q princeps habet diuersos greges aliquem qui vocatur grex palatinus et de istis gregibus qui mouent equum vel equam in quinquaginta lib. auri puniantur nisi sponte reddant. Habet alios greges de quibus qui mouet eum in. vj. minutis auri punitur. hoc dicit. Odofre.

¶ De palatijs et domibus dominicis. Rubrica.

COnsecra. Dixit. C. de reb⁹ pu. et munerib⁹ immobilib⁹ et mobilib⁹. nūc ó vrbanis immobilib⁹ dicit: quare posuit rubricā de palatijs etc. ¶ Dicitur in. l. ista. q palatia et domus imperatoris corpori suo interdicta sūt ab habitatione priuatorū a quorum vsu exempta. hoc dicit omnino.

¶ De cypressis. Rubrica

SI quis dāpnensis.

Quia nō solū palatia imperialia et domus diuine sunt exempte cōi vsu priuatorum: vt. s. l. prio. Sed etiā cypressus exactio dāpnosi in egypto. Et idē de. h. d. Quare ponit rubricā de cypressis etc. Et ē sciēdū q in quadā cōtrata est lucus siue lacus in qua nō sunt nisi cypressus et vltra mare prope nilum q est quodā flumē p qd inundātur agri illius cōtrate qr nunq̄ ibi pluerit: et cypssus .i. ille arbores adhuc sunt ibi misses ne ripa illius fluminis cadat. et olim si aliquis incidebat ibi arborem et aliam plantabat nos tenebat. hodie precipitur in. l. psenti q nullus dānosi .i. illius ciuitatis vel alterius de egypto incidat ibi arborem vel vendat. et qui contrafecerit tam emptor q̄ venditor puniatur in. v. lib. auri. h. d.

OMnes.

Dē q sciat quilibet q q cunq̄ inciderit arborē aliquā siue cypressum natam siue positam in dampnēsi loco grauiter punietur. nec audeat arborē incidere et aliam plātare qr nihilominus punietur. vt. s. l. prio. Sed si contingat ludū fieri consuetum pp̄ter imperatoris solatia de arbore cypsso nā olī incidebātur cypssi. vt inde fierent pallee lignee ardentes cū quibus ludebant puelle in domo imperatoris nullus de pdicto loco incidat hac de causa cypssos alis penā huius. l. non euitabit. Et vt me expediā quicunq̄ huius sanctionis fuerit temerator in. v. lib. auri tenebitur et punietur. h. d.

¶ Explicit Liber vndecimus.

¶ Sequitur duodecimus.

¶ De dignitatibus. Rubrica.

Summarium.

1 ¶ Mulier nubens clarissimo retinet conditionem patris vel aui illustris.

SI vt proponis.

Continua rubricā in 1 glosa: et casum sic. † Due sorores habentes patrē pretorem et auū consularem nupserunt quibusdā clarissimis: querit an dignitatem patris et aui perdant et sequantur virorū conditionē et dī q non immo eas retinent et quo nō nupserunt priuatis. h. d. Nā pretor et cōsul clarissimi sūt et ideo si non nupserūt inferiori. et patris et aui et mariti hīt dignitatē vt hic. et. s. de incolis. l. vlt. Et dic. vt ff. de senato. l. femine. Comes autem spectabilis. vt. s. de priuileg. domus augu. l. ij. Odof.

NEc famosis.

Famosi siue de iure siue de fcō nō dēt ad honores aspirare. vt hic et. s. de decur. l. infamia. s. qui morbo. l. j. li. x. s. de his qui non impletis stipē. l. j. lib. x. et. s. de infamibus. l. infames. lib. x. et facit etiam infamia alia q dic. vt. s. ex quib. cau. infa. irrog. l. nulla.

SEnator.

Dē q senatores eorūq̄ boies et possessores sunt exempti a muneribus sordidis extraordinarijs et vilibus et cruminatis hoībus. i. qr nō dēt ire cū curribus ad aliquod seruitiū faciendū. h. d. Concor. s. de excusa. mune. l. maximaꝝ. et. l. vlt. de col. fundo patrimo. l. j. h. d. Odof.

¶ Duas p bēdas. vide olas signoriū de bō. l. consi. c xij.

Summarium.

1 ¶ Honores gradatim deferuntur.

2 Dignitatem minorem habens si ad maiorē ascendat non perdit propterea priuilegia minorum dignitatis lati si. exemplificatur.

3 Mulieres clarescunt radijs virorum.

4 Vaccationem habens q̄uis officium spōte suscipiat non perdit vacationis priuilegium.

5 Officium vnū habens non pōt aliud administrare: cum vnus duorum vicem vix substineat.

6 Officium vnum habens si aliud suscipiat redditur ad primum.

7 A minori dignitate ad maiorem ascenditur: nō econtra de maiori ad minorem descenditur. fallit etc.

7 Prebendas duas vel prebendam et personatum an possit quis simul habere.

9 Par in parem vel minor in maiorem non habet imperium: nisi cōmittatur hoc a maiore.

10 Infamia facti a dignitatibus repellit.

1 # MAior.

Ad euidentiā huius. l. presupone q † gradatim debemus ascēdere ad honores. vt ff. de mu. et ho. l. vt gradatim. Pone ergo q clarissimus efficitur spectabilis vel illustris. an superior dignitas pīus dicet inferiori vt per superiorē perdatur queritur. R. 2 dicatur q nō. imo priuilegia inferioris dignitatis retinētur. h. d. † Sic ergo not. q qui in minoris dignitate est: pōt ascendere ad maiorē et retinet minoris priuilegia. vt hic. Et ad hoc pōe exēpla q si officiales imperatoris vel liberarij. vel signatores imperialiū responsorū vel comites consistorij vel notarij imperiales vel tabularij adipiscātur dignitatē maiorē nō propter hoc perdūt imo retinent priuilegiū dignitatis inferioris. vt. s. de excu. mu. l. cos. l. maximā et. l. eam. Item si aliquis hīs officiū exigendi de collectis reipu. si dicimus esset et si maior efficitur primā dignitatē retinet vt. s. de suspec. l. humilioribus. 5 ¶ † Itē si filia clarissimi nubat cū spectabili iā ex persona mariti maiorē adipiscatur dignitatē. qr efficit spectabilis cū mulieres virorū spectabiliū radijs coruscantur. s. de incol. l. vlt. ff. de senato. l. j. cū clarissimā retinent dignitatē. vt. ff. de senatoribus. l. femine. s. e. l. j. Item si aliquis sit filius clarissimi si hz postea auū qui efficitur spectabilis. et sic ex persona aui spectabilis est tū retinet ex psona patris 4 clarissimā dignitatē. vt ff de senato. l. etiem. § si quis † Itē qui hz vacationē et sic priuilegiū vacationis vt. s. de honoribus nō continuā. l. j. et. l. ij. si accedit ad aliqd officiū sponte nō perdit priuilegiū primū vacationis. vt. s. de his qui sponte mu. sube. l. ij. Itē qui faber est fabrice imperialis et deponit officiū iā maius adipiscatur nō perdit primū priuilegiū vt. s. de fabri. l. eos qui. Idem si quis curialis adipiscatur dignitatē maiorē tales etiā pp̄ter q̄ deponit officiū tūc. vt. s. de decur. l. eminē. et. l. ij. neq̄ et tū nihilominus retinet priuilegiū curialis. vt. s. qui et a qbus debetur quarta pars. l. vlt § penul. Sic ergo pz q inferior dignitas nō excludit superiorē qr sic procedendū est. vel s. de decur. ad salemida. et. l. alexandrin°. j. de consulibus et mitel. et ff de mune. et hono. l. honor. § gerendarum. Et retinetur priuilegiū 5 dignitatis vna cū superiore vt dictū est. q † intellige q̄tū ad dignitatem non q̄tū ad administrationē. q ideo dico ne res publica ledatur cū vnus vix duorū vicem sustineat. et abunde sufficit vni dignitati seruire: vt not. s. de suscep. l. humilioribus. nā dum quis hz vnum officium non dz ad aliud vocari administrando in vtroq̄. vt. s. quēadmodū ciuilia mu. l. j. s. de metal. l. cū pcur. l. j. s. de murilegu. l. eterna. et. j. de pri. sac. scri. l. hac parte. j. de agentibus in rebus. l. agentes. 6 † imo qui hz officiū vnum si aliud suscipiat dz reduci ad p̄mū. vt. s. de decurio. l. qui derelicta. et. l. qui ciuitatis. et. l. quidā ignari. et. l. curiales qui se. et. l. oēs qui curiali. et. l. omnes omnino. et. l. quamuis. et. l. si quis decurio. supra de agricolis et mancip. l. prima. supra de fugi. co. l. prima. et. l. vltima. supra de metal. lege vltima. Imminere tamen decurionatus hoc proprium est. vt qui decurio est si vocetur ad superiorem dignitatem etiam primā decurionatus retinet administrando in ea per se vel per alium: vt supra de decurio. l. nullus qui nem. nisi in certis dignitatibus que liberant a curiali conditione quantum ad administrationem non quantum ad priuilegium vt nota supra de decurio l. neminem ¶ Hoc etiam proprium est in quibusdam alijs dignitatibus vt depositis illis quātum ad administrationem et priuilegium deponatur: vt supra. de excusa. mu. l. prima supra de pro 7 fesso. et me. l. prima. † Et licet a minori dignitate ascendatur ad maiorem. vt dictum est. non sic est econtra: vt de maiori descēdatur ad minorem. vt supra. quemadmodum ciuilia mu. l. maioribus. et. l. tertia. nisi necessitas et aliorum defectus hoc faciat. vt supra de agricolis et man. do. l. prima ff de mune et hono. l. vt gradatim § quicunq̄. et. l. ho 8 nor. §. vltimo. ¶ † Et nota q hec. l. est in arg. quod quis possit habe 8 re duas prebendas. vel prebendam et personatū q dic quantum ad prebendas vt dignitatem prime retineat sed non fructus percipiat. vt supra patet et not hic. supra de episcopis et clericis l sacro san. qui militare non possunt. l. eis ¶ Item not q licet dignitas maior minorem impediat habendam vt supra patet non tamen impedit habitam quia dignitas retineatur et si administratio deponatur finita prima dignitate per assumptionem secunde arg. infra de cōsul l. penul. et. j. de prefe preto. l. ij. l. de silentiarijs. l. j. et l. vlti. in fine. et. j. de proxi. sacro scri. l. iubemus. in fine. et. l. in fertis. Odofre.

NEmo. Dicit q prefectus vrbis preter nostrã scien- tiã z preceptum nullũ munus debet iniũge- re senatori. ℭ Secũdo dicit q nemo iniuria facit alicui cu rialinostro ℭ Tertio dicitur vt qñ iniungendum est ali- quod senatori nobis reseruandũ est. q si ad mandatuz nostrum z de nostra voluntate prefectus vrbis vel alius quid senatori iniungat nõ sibi ad iniuriam sed ad dignitatem debet accipere ex quo de volũ
9 tate nostra ei iniungit hoc dicit. ℭ † Et sic notat q par in parẽ vel minor in maiorẽ nõ hz imperium nisi ea cõmittant a maiore. qr ma ior tunc dicitur. vt hic. z. ff de mune. z hono. l. an magistrat⁹ ff ad tre bel. l. ille a quo. § tẽpe. ĩ. de prin. agen. in reb⁹. l. ij. ĩ. de silentiar ijs. l. ne aduersa. ℭ Itẽ no. q sicut curialis iniuriari nõ dz alteri. vt. ĩ de cõ ducto. z pcurato. fis. l. vaica. ita nec eis est iniuria faciẽda Odof.

NEquis. Nullus negociator exul: tannus z ven. ve- ctigalis z tabernari⁹ nullus obiecti offi. z vilis z pastor z similes ad dignitatẽ accedãt sed pmoti
10 remoueant z suis officijs restituãt. h d. † Et sic not. q fa cta infamia a dignitatib⁹ repellit. vt. ĩ. eo. l. ij. Odofre.

QUamam. Aliquãdo indicit collecta ad murorũ refectionem alicuius loci ad cuius mu- nus senator z possessores eius minime tenentur. hoc dicit concor. ĩ eo l. senatorũ. ĩ. l. priori sed ad instructionẽ z repa rationẽ viarũ dz cõferre vt. ĩ. de priui domus argu. absit. Odofre.

IUs. Dignũ est cũ nos ipsi sumus in medio senatorũ q senatores a seruitijs vilibus vt. ĩ l. priori. z ab omnibus iniurijs defendamus. vt. ĩ. codẽ. l. nemo. hoc di- cit Odofredus.

LIbertorũ. Libertorũ filij qr ingenui possũt ad dignitatẽ quãlibet promoueri. h di- cit. sz liberti nõ possũt nisi regenerati. vt. ĩ. si seruus aut li bertus ad decurionatũ aspi. l. vnica Odofre.

SEueram. Dicit q nullus clarissim⁹ dz subijci q̃stioni tormentorũ veritas inquirat. hoc dicit. Testib⁹ ergo z alio modo probat ↄ ipsũ simile ff. ĩ. de decu. l. omnes iudices fallit vt in glos.

SEnator. Si senator vel alius clarissimus habeat filios editos et cõceptos z natos anteq̃ dignitatẽ adipiscat filij nõ habẽt dignitatẽ vel priuilegiũ illius dignitatis siue masculi siue femine. scdo nati vel cõ cepti postq̃ pater dignitatẽ adeptus est dignitate paterna decorant. hoc dicit. Odofre.

IUdices. Dicit q si aliqs iudex fuerit deprehẽ- sus in furto vel alio scelere. dignitas au fert eidẽ a qua se fecit indignũ vt a modo loco plebei est. hoc dicit facit. ĩ. eo. l. quotiẽs Et no. q dignitatẽ perdit q ea abutit. fac. ĩ. de curiosis. l. penul. ff de mune. l. auxiliũ in fine.

MUlieres. Mulier dicit habere honorẽ mariti sui z eius forũ sequit. ĩ. de incol. l. vlti ff de iuris. om. iudi. l. pe ĩ e. l. j Sz si mortuo pimo viro nubat cũ alio inferioris dignitatis perdit priuilegium z dignitatẽ primi viri z sequit cõditionez secundi mariti. hoc dicit. fallit in casu si ei concedit ab imperatore priuilegium primi viri. vt. ff de senatori bus. l. vltima.

DIRecipimus. Si senator sit honori. vel alibi. iudex illius loci nõ potest ei ali quid iniũgere sine mãdato principis. vt. ĩ. eodem lege ne- mo. hoc dicit.

CLarissimis. Dicit clarissimi vl spectabiles q sũt in curia imperatoris habeant ptãtẽ morãdi in domibus principis eundi vbi voluerint sine lris etiaz vsu imperatoris. in alijs secus. vt. ĩ. de mã. prin. l. vni. z. sicut in milite misso cã ignominie q potest vbi vult mo- rari. preter quam vbi est princeps. vt. ĩ. de re mili. iij.

SIgrauius. Dicit hic q si supillustres cõmit- tãt aliqd graue facin⁹ nõ debẽt po ni in carceribus. sed ad imperatoris presentiam debẽt mit ti sub fida custodia vel fideiussiõe recepta: sed si alij mino ris dignitatis committant graue delictũ prefectus pre. illos puniet prout sibi videbitur expedire.

QUotiens. Dicitur q si aliqs vir illustris accu- satur in causa criminali vel conueni- tur in causa ciuili q habeat priuilegium istud quod non debeat dare fideiussores de stando iuri. sed iuratoriã solũ cautionez promittat. z si iurauerit z deierauerit. qr nec venit nec pro curatorẽ misit. si causa ciuilis sit: aduersari⁹ mittet in possess. honoruz. eius. z si criminalis sit puniet vt priuatus cũ si pter periuriũ digni tate spoliatus. vt. ĩ. eo. l. iudices. z huius illustres sunt in scriptis rã- tum cõueniendi z libellus dz eis offerri siue causa sit ciuilis siue cri- minalis. hoc dicit Sunt tamẽ casus in quibus nõ offert libellus. vt in autẽ. de mãda. prin. § sic tibi. Odofre.

HAbemus. Lex ista difficilis est in textu. tñ satz leuis est si aduertat eius intentio. et dicit duo hec. l. I primis tñ hoc pmittit: vcz q imperator qñqz iudices puinciaz vocat ad se ex cã: vel reuocat qñqz de curia ad prouinciã mittãtur: z his iudicib⁹ honor est illud q vo cãtur vel reuocãtur ad principẽ isto honore euocationis vel reuoca tionis saluo z durãte qñ necesse erit. in primis dt q si aliqs hñs ma iorẽ vel minorẽ administrationẽ z dignitatẽ etiã curialis. vel digni tatẽ siue administrationẽ q̃ honorat⁹ dt pficiscat ad puinciã de con sensu pncipis vel sine cõsensu q põt. vt. ĩ. eo. l. clarissimus. si vult re- uerti ad curiã põt etiã sine lra reuocatoria pncipis nec tenetur lram reuocatoriã expectare: hoc in pria parte. Scdo dicit q si aliqs hñs dignitatẽ in prouincia maiorẽ vl minorẽ ibi moret si vult venire ad vrbẽ romanã cã commeatũ petẽdi qr vult alibi ire p negotijs suis ex- pediendis nõ expectata lra pncipali euocatoria põt ad vrbem veni- re z commeatũ petere sacratissimũ principalẽ h d. Pria pars durat vsqz ibi siue imperiũ eius z cõiunge: q est in fi. l siue sacra. Scda pa incipit ibi si in puincijs zc. z l. totũ vsqz in fi. z expone tũc reuocato- ria z sic leuis est lex. Hoc tñ scias q iudex prouincialis qui venit ad curiã sine lra reuocatoria q põt: vt hic dicit nõ dz recedere sine licẽ- tia principali. vt. ĩ. de decu. l. si quis decurio vel proprie zc.

ℭ De pretoribus z honore preture z collatione: z gleba: z clausi z folli: z septem solidorum functione. Rubrica.

NEmo. Supra dictũ est de dignitatibus sz qr mortuo in dignitate ↄstituto ali⁹ sub- rogandus est ex quo qñqz cõtingebat q quis puin cialis prefecturã pretoriã emebat z eligebat q erat absurdũ pter dignitatẽ tantã ad quã roman⁹ nõ dz eligi. iõ phibet amodo fieri. z iõ ponit rubricam de ptoribus zc. z qr sicut predictũ sublatũ est: sic z quedã capitatio personalis que olim prestabatur: adeo subijcit z glebe zc. Dt q nul lus prouincialis eligatur ad prefecturam pretorianam sz maneat in sua dignitate z domo securus. Odof.

GLebam. Antiquitus prestabãtur quedam fun- ctiones. vij solidoz pro capite singulo rõne follonis vt glebe nõia officioz fuat que ignoram⁹ hmõi functionem amodo prohibet prestari h d.

ℭ De consulibus: z non spargendis ab his pecunijs z de prefe ctis magistratibus militum z patricijs. Rubrica

Summarium.

1 ℭ Consul et consularis quid differunt.
2 Consules certis vestibus vti debent.
3 Antiqui preferuntur minoribus in eadem dignitate constitutis.
4 Canonici antiqui in ecclesia preferuatur iunioribus, et in electioni- bus et vocibus.
5 Dignitas eiusdem iteratio non auget persone dignitatem; sed meri ta iterum electi comprobat.
6 Par in parem non habet imperium.
7 Prudens effundere non debet suam pecuniam. Papa solet effundere pecuniam in sui creatione.
8 Gradatim ad honores ascenditur.
9 Consulatus officiũ annale est consularis aũt dignitas perpetua est.
10 Ordo seruandus est.
11 Patricia dignitas liberat a patria potestate.
12 Princeps licet regulariter nõ tollat ius tertij neqz aliquid in eius preiudicium statuat: ex causa tamẽ z minuere, z in totum tollere ius illud potest.
13 Patria potestas est de iure ciuili: ideo princeps ea tollere potest. Imperator tollere non potest iura naturalia ibidem.
14 Imperatorẽ esse totius mundi dominũ. intelligitur quoad prote- ctionem. non q alteri possit rem suam tollere.
15 Lex non fit de his que raro accidunt.

ANtiquitus. Dicit. ĩ de dignitatibus in gñe: nũc in spẽ. z de ↄsu libus tanq̃ de dignioribus pmittit postea subijcit de prefectis z magistratibus militũ z principis. Est autẽ sciendũ q. l. ista nõ cõsueuit legi. ego tñ legã illã: z ad
3 eius notitiã hoc premittã. † qr differẽtia est inter ↄsu larẽ z consulẽ: qr cõsul est cũ administratione sua officij sed cõsularis est sine oi administra. hñs tantã dignitatẽ q honorarius vocari po test. ĩ. de dignita. l. vlt. ℭ Itẽ sciendũ q trabea dt esse quedã vestis q̃ antiquitus cõsules vtebãtur: his pmissis diuidas. l. in tres partes. in pria pte dt q oẽs consules tam ille q de nouo factus cõsul: q̃ iste q ab antiquo fuit veste trabea. i. illo gñe vtat vestis z quales sint loi gnitate. z hoc saluo qr antiquitus cõsul. e q primo fuit ↄsul: qñ va- dit cũ pastore cõsul dz ante ire. qr cũ plures in vno z eodem gñe di- gnitatis fuat prior esse z ire dz qui primo meruit dignitatẽ: qr lz am bo prior z posterior habeant dignitatem. posterior tñ dz cedere con-

sult eius tpis quo ꝯsul nō fuit ipe. Scđo dicit ꝙ si ali
quis ꝯsul deponat offm̄ cōsulatus si postea ipse ⁊ qui
dam alius simul cōsules eligantur qui primo fuit cō
sul ⁊ iterato eligitur cum alio nō propterea dꝫ prece
dere alium: qꝛ repetita dignitas illā non auget. sꝫ me
rita eiꝰ pbat iterato electi: cū hic nl maius sit dignita
te nō ambo inuicem incedūt: sicut simul electi vt vnꝰ
alteꝝ nō precedat. Tertia litera est cōmixta ⁊ cōtinet
duo dicta sed obscure: que dicta ita clare accipias. qꝛ
primo dicit ꝙ si ꝯsul fiat patricius antiquo ꝯsuli ꝓpo
lietur tanꝙ maiori dignitate. Scđo dicit ꝙ si antiqui
tus cōsul efficiatur patricius nouus cōsul. qꝛ antea fa
ctus fuit patricius antiquo cōsuli qui de nouo ad di
2 gnitatē patriciā est assumpꝰ ꝓponetur. h. d. † Sic er
go notat ꝙ consules certis vestibus dñt vti. qꝛ in ve
stibus discretio est inter ꝑsonas vt ptꝫ hic ⁊. C. de ve
stibus oloberis. l. j. ⁊ ij. ⁊ per totū. ff. de iniur. l. itē apđ
3 labeonē. § si quis virgines. ¶ † Itē no. ꝙ in eadem di
gnitate antiquus minori ꝑfert: qꝛ semper veneranda
senectus. vt. ff. de iur. immu. semp. ff. de acqui. re. do. l. j.
C. de offi. magistri officioꝝ. l. nemo. C. de postu. l. proui
dendū. C. de testa. l. testā. in aut. de monachis. § in do
4 mo. Itē de comitibus ⁊ archiatris. l. vnica. † ꝙ est ar.
ꝙ in ecclesia antiqui preferātur canonicis in electioni
bus ⁊ vocibus. ⁊ est arg. de hoc. C. de decu. l. alexandri.
qñqꝫ tñ noui eliguntur ad maiora propter merita vt
hic in fi. ⁊ arg. C. de iure delib. l. fi. § finaūt. hic aliquis
in aut. de monachis. § ordinatione. Item not. ꝙ vbi
duo plures ve pares sunt in dignitate ⁊ tpe: vnus aliū
nō precedit. ad qđ est. ff. de here. insti. duo sunt socij de
rebus du. l. qui duos § in ꝓposita. Itē no. ꝙ iteratio
5 † eiusdē dignitatis nō auget dignitatē sed merita iterato
rato electi ꝯprobat vt hic: ꝙ intelligo ꝓpter intentio
nē maiorum. sic illa dignitas vbi ⁊ onus inest qꝛ tunc
rōne oneris auget iterato dignitatem: vt pater dicat
qui antea nō dicebat sic soluitur ꝯtrarium arg. C. de his
qui sponte mu. suscipi. l. placet. Itē iteratio eiusdē digni
tatis nō auget dignitatē vt hic. § ij. sꝫ alterius digni
6 tatis acceptio auget: vt in fi. huiꝰ. l. † Et not. ꝙ par in
a in parem non habet imperium[a]: vt. ff. ad treb. l. ille a
quo § tempestiuum.

a ¶ Imperiū. Adde eundē in. l. nēo. C. de dignitatibꝰ. ⁊ qđ ibi dicit posui in apostill.

Ordinem. Primo sciendū est ꝙ consules consueuerūt qñ equitabāt pro eo ꝙ hoies oēs trēcad videndū consulē equitantē spargere pecuniam inter hoies: ⁊ ideo plus rōne denarioꝝ habendorū ꝙ honorandi consulem siue videndi hoies ibi vbi consul transibat ibant: quod imperator prohibet amodo fieri vt pecunia non fundatur per consules equitantes: sed oēs hoies specialiter noti ad honorē ⁊ reuerentiā ꝯsulis qui pater imperatoris dr eant ad locum vbi ꝯsul transit causa honorādi ⁊ eum videndi ⁊ hoc in futurum seruetur. Rō quare pecunia non dꝫ fundi a ꝯsule est: qꝛ qñqꝫ indignus ⁊ quem ꝯsul non diligebat de illa pecunia aliquid occupabat ⁊ acgrebat ꝙ erat iniquū vt a consule emolumentū haberet quare amodo nō habebit. Ultimo dr ꝙ immunitas ꝯsulis est vt pecuniam suam non spargat: sed gratis hoies obuiam eant illi. ⁊ ideo in compensatione dꝫ in reparatione aqueductus vrbis rome quilibet ꝯsul c. aureos ponere ⁊ donare que donata erūt imperpetuū valitura. h. d. † Et sic no. ꝙ prudens nō dꝫ pecuniam
7 suam effundere. vt hic ff. de ꝓba. cum de indebito. fallit hodie de facto in papa qñ vadit ad sanctū Petrū. Itē fallit in vere philosophis qui pecuniam custodire nō debēt sed contēnere. C. de mune. pa. l. ꝓfesso. ff. de excusa. tu. l. sed ⁊ reprobari § existimo. ⁊ ita. l. respicit secundā partem rubrice ⁊ etiam primam. Odofre.

b ¶ Consuli ⁊ deꝰ i terris dr. bal. i ꝯs. cccxxviij in fi. pte vbi dicit ꝙ est filius dei et ꝙ dr aspis totius orbis nō est aspis periculosus.

Nemini. Ista. l. quas hꝫ partes. ꝑma pars loquit̃ đ vltima parte rubrice. scđa loquit̃ de prima parte rubrice. dicit ꝙ nemo dꝫ eligi in patriciū nisi primo fuerit ꝯsul ⁊ fides ⁊ bonitas sua i aliis officijs fuerit ꝯprobata vł qꝛ fuit magister militū magister ⁊ sapiens vel in alio offō discretus. vñ maximuꝫ est eū eligi in patriciū. i. principis patrē. ideo qꝛ instū est vt in alijs officijs sic approbatꝰ ⁊ sic postea si imperator vult eū i patriciū patriciū assumat hic in prima Scđo dicit qꝛ. C. l. pxi dixit. s. qđ vnusqsqꝫ ꝯsul in aqductus vrbis rome ꝙ mūdi caput est. c. aureos po-

nat vt pro his ciuitas plus ꝯsulē diligat ⁊ reuerentiā ex officio eiꝰ
8 commodū consequatur h. d. † Et sic no. gradatim ad honores ascē
di: vt. C. de digni. l. maior dixit. Itē no. diligi a quo habemus bonū.
sic. ff. de peti. here. l. item veniunt. § petitam. ff. de condi. indeb. l. si vero
sor. § libertus. Odofre.

Nec cuius iuris. Sicut. C. dictū est. l. j. not. consul dr cū administratione. consularis sine administratione hñs tm̄ dignitatē. ⁊ cōsulis administratio annalis est. qꝛ qñ in consilio est per annū qñ a principe cōceditur ei. pone ergo casum huius. l. sic. consularis quidam impetrauit a principe administrationē vt consul esset. qritur an modo cōsul officium annale administrare possit. ⁊ dr ꝙ sic. h. d. ꝙ locum hꝫ in cōsularibus creatis ⁊ in futurū creandis. Scđo dicit ꝙ cōsularis qui impetrauit administrationē peracta administratione annali ⁊ deposita ꝯsularis remanet sicut erat ass ex indulgentia a beneficio principali: nec de nouo vł adipisci aliquā dignitatem nouā per ꝙ habuit iterasse. ⁊ sic per hoc alios ꝯsules nō precedit. qꝛ eius dignitas per hoc nō augetur sed merita cōprobantur. vt. C. eo. l. j. § j. Tertio dicit qđ ꝯsularis vel ꝯsul in salutando principē ⁊ honorando dū salutatur in oibus honoribus ⁊ priuilegijs incedendi seruet ordinē. vt qui prior est tpe ꝑferatur. Quarto dr ꝙ c. aureos quos glibet ꝯsul dꝫ soluere in aqductu vrbis rome vt. C. eo. l. nemini. ⁊. l. ordinē ⁊. l. ordini si cōsularis illos soluit. ⁊ postea cōsultetur non
9 cogitur soluere ideo qđ cōsul creatus est qđ iam soluit. h. d. † Sic ꝙ no. cōsulis offm̄ esse annale qđ hodie bonon. ꝯuatur sed ꝯsularis dignitas perpetua est cum sit sine administratione neqꝫ ꝑditur alia superueniēte. vt. C. de digni. l. maior. ⁊ hic. § j. Quidā tñ legunt § j huiꝰ l. alr. s. qđ ꝯsularis factus cōsul finita administratione sed iterato cōsul tenetur nō augetur dignitas sed iteratur qñqꝫ consularis ꝓfessio detulit qꝛ ex cōsulibus cōsul ⁊ vtraqꝫ lectura stare pōt. Scđo no. ꝙ princeps dꝫ honorari honorādo ac salutādo sicut papa facit cardi epis: ⁊ maioribus corā quibus flexis genibus stamus dū eos salutamus ⁊ loquimur eis ⁊ hoc est ꝙ dicit hic adoranda sic. C. de fabricē. l. ij. Tertio qđ q prior est tpe potior ē iure. vt hic. C. eo. l. j. ⁊. C. qui poti in pig. ⁊. l. j. ⁊. l. assiduis. ¶ Quarto no. nō amplius ꝙ semel solui debere. qꝛ bona fides nō patitur vt de his idē exigatur ff. de re
10 gu. iur. bona fides. † ¶ Quito no. hic seruari ordinem ad qđ est. j. de primicerio. l. ij. ⁊. de leg. ij. l. cum pater. § penul. sed cōtra in eadem. l. § fidei tue sed ibi apparebat de voluntate testatoris.

Sancimus nostros. Dr ꝙ si aliquis filiusfamil. fuit effectus patricius de volūtate impatoris qꝛ bene se habuit in suo offō. vt. C. e. l. nemini. qꝛ pater impatoris dr si sui iuris efficitur ⁊ liberatur a pa. po. ratio est qꝛ cum quis filiussa. suum possit liberare per emancipationē annexā pa. po. multo fortius imperatoria celsitudo hoc dꝫ posse: ne pater principis sub alterius ptāte existat: qꝛ nō dꝫ aliū regere qui ab alio regit̃. insti. de excu. tut. § mino. et lꝫ raro filiusfa. in patriciū assumi debeat: tñ ideo sic statuit̃ in. l. pñti ne si contingat iste casus sine legis determinatione inueniatur quid
11 iur. sit. h. d. ¶ † Sic ergo no. ꝙ patricia dignitas liberat a pa. po. vt hic ⁊ insti. qb. mo. ius pa. po. sol. § sed ex ꝯsti. ¶ Scđo no. ꝙ pōt minor: ⁊ maior d i posse vt hic ⁊ in aut. de here. ⁊ fal. § in oibus. ¶ Ter
12 tio no. † ꝙ lꝫ impator nil statuat in alterius ꝑiudiciū. vt. j. de prepo. sacri cubi. l. fi. de ꝑci. impe. offe. l. ij. ⁊ in rubrica. C. de pascuis pu. l. vlt. C. de metropo. l. vnica. C. de thesau. l. vnica. ex causa tñ qñqꝫ ius alterius minuit vel tollit vel ob fauorē vt hic vel ob odiū. vt. C. de epali
13 audien. l. si leones. C. de specta. l. vlt. ⁊ est rō hic † qꝛ de iure ciuili ꝑtās ꝑtās est insti. de pa po. § ius aūt ⁊ ꝙ iur. ciui. est princeps statuit ideoqꝫ cum sit mutabile ꝯtrariū statuere pōt qꝛ non pōt sibi legē imponere ꝙ nō possit mutare. ff. de leg. iij si quis in prin. ⁊ qꝛ ius ciuile ꝯtrario iuri ciuili tollitur insti. de le agno. tu. in fi. ff. de reg. iu. l. nihil tam naturale. sed naturalia qꝛ iure gentiū sunt: vt. ff de iusti. ⁊ iur. l. ex hoc. ꝙ immutabile est. vt insti. de iur. natu. § pe. impator nō tollit qꝛ ius ciuile
14 naturalia nō immutat. vt insti. de here. ab inte. § minus. † ⁊ hoc est ꝙ
b dicimus imperatorē dñm mundi[b]: vt. ff. ad l. rho de iac. l. deꝑcatio. ꝙ ad protectionem nō vt rem auferat alteri vt hic no. C. de quadri. pre
15 scri. l. bene § in ꝓhemio in prin. ¶ † Quarto not. l. dari his que raro accidūnt sed regulr contra. vt. ff. de leg. ⁊ se. cō. nā ad ea ⁊ l. ex his. ⁊. l. iura. ff si pars here pe. l. antiqui in aut. de here. ⁊ fal. in j. rñ. ibi. in currunt ⁊c. ⁊ facit. ff. de reg. iur. l. ea que raro. Odof.

¶ De prefecto pretorio. Rubrica.

Prefectum. Post dignitatē consulū ex que patricius tenetur vt. C. ti. j. l. nemini: sunt alie dignitates ordinate de qbus dixit ꝑprimo de ꝑfecto ⁊c. ⁊ est casus huius. l. ꝙ ꝑfectus vrbis: ꝑfectus ꝑtorio: ⁊ magister equitū: ⁊ magister peditū eandē hñt dignitatē. ideo quiaꝫ ꝑdicti tenētur ⁊ sic a vita priuata discedant. qꝛ facti sunt in dignitatibus ille qui potior erit tpe. qꝛ habuit literas

lfas sue electionis et primo fuit pmotus dz antecedere alios. vt.s. ti.j.l.pe.b.o.et fm hoc est in lfa pruata secesserit vita alias est priuata successerit vita. tuc dicit qd predicti lz fiunt priuati: qr deponunt officium tn retinent dignitate. vt ar.s.de mu.l.eas.et l.eos.s.ti.j.l.pe. ideoqz inter eos ille precedat qui antiquior est tempore.b.o. No.hic codicillis solis prestitis dignitatem haberi fic.s.ti.j.l.vlt.Odofr.

Si quis. Dicit qd si aliqs assumpt9 est magister equitu vl peditu vl pfect9 ptorio: postea deponat suu offm: et efficiat priuat9. tn retinet dignitatez io qr alr9 pferk ita loquendo. sedendo. et discernendo. qr antiquior est. vt.s.e.l.pri.b.o.concordat.s.de excu.mune.l.eam. Odofre.

¶ De ppositi sacri cubiculi et oibus cubicu.et priuil.eoz. Rubr.

Sacri cubiculi. Sciedu est primo qd cubiculari9 di ille q ponit ad lectum dnm imperatork. et calciat ipsum. et iacet in camera eius. sacri cubiculi. sunt q cubicularijs et omni familie psunt vt marescalcus impatoris. et de istis ppositis loquik ista l. dicens qd hmoi ppositi debent honorari quemadmodu prefectus ptorio de quo dictu est.s.e. l.pri. et oes videntes eu dicut ei dne bn veneritis assurgedo ei et remouendo insulam vt consuetum est. ¶ Item cubiculary oes pdicto mo debet honorari. et si deponat offm. qr tn retinet dignitate vt.s.l.pri. ille preferak eundo sedendo loquendo alijs qui prior adept9 fuit officium supradictu.b.o.concordat.s.l.pri. et.s. de consulibus. l.j. et l.pe.

Hac nostre. Precipim9 ne cubiculary dni imperatoris teneank subire aliqua extraordinaria munera neqz sordida imo gaudeat in quiete. Item dom9 eoz exempte sint vt hospites suscipere non teneantur. et rectores prouinciarum qui l. istas violauerint in duab9 libris auri mulctantur.b.o.

Cubicularios. Sicut princeps hz cubicularios sic et augusta q eade priuilegia hz q et cubiculary principis et si contemnank ab aliq hoc fiat coram magistro officioz tn eu mittik hec.l.dr.

Iubemus. Dicit qd si aliqs seru9 spote fuerit cubiculari9 dni impatoris qda9 fuit principia dno statim liber efficiak et viuis et mortuis vt sic possit sicut alr9 liber suu facere testm et de reb9 proprijs ordinare. ¶ Scdo dicit qd si intestat9 decedat bona ei9 si no habeat legitimos successores impatoris curie applicank. ¶ Tertio dicit qd si seruus dnu extortus sit et trastlatus ad strictum cubiculum in suo dnio. s. quinquenniu possit eum dns vendicare et eius peculiu et non vltra ¶ Quarto dicit qd in masculis cubicularijs dicitur. idem in mulieribus cubicularijs obseruetur.b.o.

Iubemus. Duo sunt ppositi cubiculorioz in domo impatoris. s. preposit9 cubiculorioz auguste: et io dicit rubr. de ppositis ad quoz petitiones cuz pluries super hoc impatorem rogassent concedit eis impera vt quoties volut ire ad villas et ad agros suos deposito officio suo possunt ensem portare. hoc enim respicit ad eorum regimina et no ad alteri9 lesionem.b.o.concor.s. de consul.l.vlt.no. Odofre.

¶ De questoribus et magistris officiorum. Rubrica.

Qui ex questure. Impa. si aliquis fuit in officio questure aut in eodem officio rei priuate et fisci nostri et traieat p loca vniuersus populus voce magna clamet viuat. viuat questor viuat officialis imperatoris et non recipiak alr9: vt cogimus: imo maximis laudibus commendetur.b.o. Odof.

¶ De primicerio et secundicerio et notarijs. Rubr.

Precipua. Primo sciedum est qd primicerius est ille q ppositus est omnib9 notarijs q custodiu arcbas et scrinios curie q sollicitat alios secu Scdo est ille q fm locum hz in curia post primicerium. ¶ His visis talis est casus. primo impa. applaudet notarijs suis dices qd maxima cura habes circa vtilitates com ideoqz statuit vt si qs notarioz pdictoz vel senectute vl dignitate qua adept9 est de volutate principis notarioz offm deserat et laborez fm dignitatem habeat et nihilominus9 priuilegium et nome notary retineat.ar.s.de le.l.maior. et.s de pfe.pto.l.maior. et de pfe. pto.l. ij.s. depos.sacri.ca.l.j. ¶ Scdo dicit. qd si aliqs notar9 constitut9 sub primicerio cui impa. loquik sine licetia principali se trasferat ad alia dignitatem vel discussoria temerario assensu. i. abarsit eu ipse grauiter punik et ab officio no remouek vel dic qd remouek a numero illoz inter quos esse ceperat eu9 loco alr9 subrogak et minuik corp9 subrogato qd diminutu erat isto remoto.b.o ¶ Et sic no. qd delictum tollit dignitate quesitu: vt.s.de digni.l.iudices et l.quoties.j.de domesti.l.iij in fi.de agentibus re. ex eo.in fi de decu l.pe.j.de palatinis.l.ij.

Preclaram. Hec l. dat.iiij priuilegia pmicerio. Primo vt tm duob9 annis teneak stare in suo officio. Scdo eum excusat a quibusda sordidis muneribus. Tertio pfert eu alijs posterioribus vt secudicerio. et alijs. sic.s. de prefectis preto.l.ij. s de prepositis sacri cubicu.l.j.s.de consul l.j. et l. vlti. Quarto dat ei finito suo officio aliam dignitatez. s. vt sit magister officiorum b.o.

¶ Ut dignitatum ordo seruetur. Rubrica.

Summarium.

1 ☞ Ignorantia in facto pprio tollerabilis no est.
2 Omnes assumes ad qd sufficies non est. in culpa est.

Si quis. Supra de consul l.j. et l.pe.s de prefec. pre.l.ij. s.de prepo.sacri.cubi.l.i.s.ti.j.l.vlt. dictum est de quodam ordine seruado i vita dignitatis eiusdk. vt q tpe prior est posterior sit alijs. sz qr inter dignitates alr9 ordo est vt rone officij vnus alij preferak. et vt idone9 no alr9 eligak qui in ordine est nisi in subsidiuz. vt.s.de agri. et maci. dominicio.l.j. Io de ordine dignitatum q sint eligedi et quo ordine vn9 alium [a] pferat voles dicere ponit rubricam de digni.et c. ¶ Casus aut est qd vnus non idone9 no assumak ad dignitatem s.de consulib9.l.nemini.s.de digni.l.l.j. et si assumptus fuerit de facto deponitur. et tamq sacrilegus pu
1 nitur nec excusak si pretedat ignoratiam.b o.† Ratio
a est qr in facto pprio[a] no est iusta ignoratia. sz in alie
2 no.ff p socio.l.vlt.† Et qr in culpa est qui onus assumit ad qd no est sufficies. ff. si quadru.pau.fe.di.§.qd si pp.ff.ad l. aqui.idem iur § mulierem. et § vlt. et.l. qr §. vlt. et l.item et si § si seruu.ff.loca.l.item queritur alias est sub l.videam9.§.item si gemma.ff.de reg.iur.l. itez culpa et no.l.contemptorem sacrilegium committere qr ll. sacre sunt s de legibus.l.leges sacratissime. sic.j. de dome.l.j. Et facit ad hanc.l.j.de palati.l.quidam.in fine.j.de decimis.l.j.Odofr.

[a] ¶ Proprio adde rapb. cu.in consi. clxxxij. ad fi. qd ignorantia in facto pprio no e tolerabilis nec credik dicenti le no recordari et an et quo casu tolerak. vide Iaso. may. in ff.d. actio.l.§ si qs agens. nu.ix. et l qbus casib9 kt in alieno no tolerak nec locu habeat vide ibidem per eu m nu vj. cuz.iij.seq.

Omnes. Quidam habet hic qda. l.q est in secudo ri s. vt dignitatum ordo et c q lex dicit qd si aliquis est primus in aliqua dignitate ille alijs pponatur. Et si aliquis fuit in dignitate et illam deposuit postponik illi qui in dignitate est. Ego tn hanc.l. non habeo. sed est.j.e.l.omnes priuilegia. Oofr.

Summarium.

1 ☞ Dignitatum illustriu quinqz sunt ordines vt p discursum totius legis habunde traditur.
2 Dignitatk hns et administratione, illi pferk q dignitatem hz sz administrationem iam deposuit et pfecit.

Omnes priuilegia. Ista. l. si
1 gnat ordinem † dignitatum illustrium qualiter sit seruand9. et quo ordine vn9 alteri pferarur dices qd illustrium dignitatum sunt ordines quinqz. Prim9 ordo e illustrium q habet dignitate et administratione. et hi primo loco sunt et alijs illustribus inferiorib9 preferunk et sic eligunk qr gradatiz dz fieri electio at super illustres sunt vocadi dignitates arg.de consulibus.l.nemini.s de decu.l.ad subeuda. et.l.alexadrin9. ¶ Scds ordo est vacationu id est illoz q habet pstes cingulu et signum illustris dignitatis sub tn administratione sz postea administratio finita est. hi eni vacat et vacates dicunk qr administrationes no habet sz dignitatem tm. vt.s. de consue.l. preferunk illis trib9 ordinibus inferiorib9 et superiorib9 illustriu
2 ordini postponunk † et sic illi q administratione deposuit ille pponik q administratione hz. vt.j § sz administrationes: et.s.l.oes. qr lege no habeo. et hi si eliguntur possunt assumi ad administratione et iterare dicunk dignitatem. vt.s.de consul.l.ij. et.l.pe.no aut ad inferiores illustrium dignitates vocank qr functi maioribus honoribus ad minora non sunt vocandi. vt.s.
3 quemad.ciuilis mu.l.maiorib9. ¶ † Terti9 ordo illu

strium est qñ quis absens est ⁊ ei mittit cingulū illu strie dignitatis .i. signum cum administratione sȝ nō dum administrationē adept⁹ est ꝑ ꝑ nbsentiā. Iste eñ posterior est vacāti q2 nōdum h3 administratio. actu. i. re ipsa vt. s. de ꝯsul. l. pe ꝙ habuit vacans. ⁊ iō dȝ ei honorē rōne tpis ꝗ vacās administrationes habuit. Et iste nō h3 nec habuit actu. vt. s. de ꝯsu. l. j. in fi. j. rñ. cedere tñ ⁊c.
4 ¶ †Quartus ordo est honorarioꝝ p̄sentium. s. qñ impa. ꝯcedit alicui prefectum cartā. i. codicillos illustris dignitatis honorarioꝝ ⁊ hoc est si nō administrat ⁊ ita ei cingulum nō ꝯcedit. iste eñ postponit p̄cedētib⁹ dignitatum ordinib⁹ ⁊ preponit se
5 quētior dignitatis ¶ †Quintus ordo est honorario rum absentium. s. quib⁹ mittit dñ sunt absentes in signum dignitatis siue administratiōis isti eñ inferiores sunt iure illustres. Sȝ q2 nō plane intelligēdū est sȝ sane qualiter vn⁹ illustris in p̄dictis ordinib⁹ alteri p̄ponat talem tradit doctrinā. Et illustres habentes administrationē inter quos comites rei priuate sunt omnibus illustrib⁹ vacātib⁹ cuiuscūq3 dignitatis sint similes vel dissimiles omnib⁹ etiam honorarijs illustrib⁹ cuiuscūq3 dignitatis sint similes vel dissimiles omnib⁹ etiam honorarijs illustrib⁹ cuiuscūq3 dignitatis sint similes vel dissimiles p̄ponunt. sed illustris vacātes q̄ in secūdo ordine sunt vt ptȝ nō indistincte. omnibus honorarijs q̄ inferioribus ordinibus sunt. ¶ Quarto ⁊ quinto. s. ordine. vt. s. ptȝ preponunt imo distinguunt vtrum honorarij sunt ademptī similē dignitatem vacātiū. ⁊ tūc eis p̄ferunt vacātes vt puta p̄fect⁹ p̄ponit p̄fecto. aliter p̄fectorio q̄stori nō fit dissimilis dignitatis vt q2 vni⁹ q̄stor. s. vacās honorari⁹ est p̄fectori⁹ vel comes rei priuate est vacās questoribus honorari⁹ vel magister officioꝝ honorari⁹ ⁊ tūc nō preferī vacās honorario vltimo q2 posset dubitari q vocant administratores. dicit ꝙ illi sunt quibus peragēdū aliqd cōmittit in ꝯsistorie imperiali p̄sentialiter. vt ptȝ in germano cui libelli exercitium ꝯ hostes fuit mādatū vt ptȝ i ꝓprietario cui tñ esset vacās mādatū fuit vt loco p̄fecti p̄torio annone administraret annonam exercitū ⁊ sic fecit habundanter. hi eñ administratores non sunt vacantes. h. d.

a ¶ Trāsire. an ⁊ qñ trāseat ad successores ⁊ filios. vide baldū l ꝯsi. cclv. in. s. pte vbi dt ꝙ p̄n ceps tenet renouare filijs priuilegium p̄ris alīs facit eis iniuriā. ⁊ nō qd priuilegiū ꝯcessuȝ marito extēdat ad vxorē. vide p eū l ꝯsi. ccccix. in. s. parte ⁊ an l priuilegijs ⁊ immunitatib⁹ cōcedēdȝ appellatione filiorū veniāt nepotes vide fino. de hō l ꝯsil. clviij. de quo dt p d. bar. sozi. l ꝯsi. lix. v. ij. hec ꝯclusio.

¶ De magistris scriniorum. Rubrica.

Summarium.

1 ¶ Dignitatum quatuor sunt ordines. s. superillustres. illustres. spectabiles. ⁊ clarissimi.

2 Immunitatis generalis cōcessio nō prestat patrimonialium munerum excusationem.

3 Immunitatis priuilegiū ad familias ⁊ proximos trāfertur: declara ⁊ intellige vt ibi.

1 Viris. †Quatuor sunt ordines dignitatum superillustres illustres spectabiles ⁊ clarissimi. de superillustribus dignitatib⁹ dictū est. j. de patricijs. s. de ꝯsulibus. l. nemini et de illustrib⁹ dictum est. s. ti. pri. sequit vt de spectabilibus dicamus ⁊ sic de magistris. ⁊ quidem hi magistri scri. quodam mō videntur assidere imperatorie maiestati q2 scrinios ⁊ res principis fideliter custodiūt. Jdeo3 hoc priuilegiū hn̄t vt siue duret eoꝝ offm̄ siue depositū sit tñ ab indictiōis onere ⁊ ab oī ciuili siue militari munere hi habeant immunes: nec tñ p̄ses vel p̄fect⁹ eos ad aliqđ mun⁹ ꝯpellat publicū vł priuatū. ꝙ priuilegiū extnd eoꝝ primos ⁊ primis ad eoꝝ natos extendat ⁊ si p̄ses vel p̄fect⁹ ꝯ fecerit. l. l. li. auri mulctabit. h. d. ⁊ sic no. hic casum in quo qs ab oī munere excusat ēt ab indicto: ꝙ dic. vt. s. de mu. pa. l. j. fallit i istis q a p̄rimonialib⁹ nō excusant: †q2 gn̄alȝ
2 immunitatis ꝯcessio nō p̄stat p̄rimonialiū mu. excu. vt s. de mu. pa. l. q immunitatē vel dic ēt excusari a p̄rimonialib⁹ mu. q2 dicit priuato ⁊ sic ēt munera p̄rimonialia apprehēdit: sȝ ls excuset hoc a p̄rimonialib⁹ nō excusat a qbusdā munerib⁹ q2 illoꝝ nulli fit remissio ēt principi dom⁹. vt. s. de priui. dom⁹ augu. l. absit. s. ex qbus mu. ho. nemini lȝ ex. l. j. ⁊ sic aliter dicit. vñ l innuit ꝙ hi maiorē hn̄t p̄rogatiuā ꝙ possessores dom⁹ imperialis vel senatoꝝ vel ei⁹ posteriores. vt. s. de priui. dom⁹ auguste. l. j. de digni. l. senatoꝝ. l. nemo. ⁊. l. ius senatorū vł dic nō hn̄t maiorē q2 nō excusant a p̄rimo. vt. s. de pri. sac.
3 scri. l. iubem⁹. †Jtē no. priuilegiū ad familiā ⁊ primos trāsire⁹ vbi h. ⁊. j. ti. pri. l. ij. ⁊ s. de decu. l. neq3 ⁊. l. neminē. ff. de acq. here. l. si qs tñ. §. vlt. qđ verū est ꝙ trāsit ad primos nō heredes sed vt primos q2 priuilegia ad extraneos no trāseūt. heredes vt ar. s. de excu. mu. l. sordidoꝝ de priui. do. l. vni. vel dic ꝙ priuilegia p̄sone ꝯceduntur vel dignitatis gr̄a vel alia vel deīde ad primos nō trāsit priuilegiū vt dictis. ll. s. de excu. mu. l. sordidoꝝ. s. de priui. do. l. j. nisi nominatim dicatur ad primos trāsire vt hic ⁊ in preal. l. vt dixi in. d. l. de priuilegijs dotis in materia ista s. de silentiarijs. l. iubemus. s. de pri. sac. scri. l. vnicuiq3 ⁊. l. in sacris. so secundo. ⁊ si quis in sacris. Odofre.

¶ De comitibus consistorianis. Rubrica.

Ergo qui. Supra ti pri. dicit de quibusdā spectabilib⁹ dicit. j. de comitib⁹ ⁊c. dr̄ aūt l. l. ista ꝙ q creat comes ꝯsistorij spectabilȝ est sic p̄cōsul. spectabilis dr̄. h. d. ꝯsul. aūt illustris est vbi. s. de ꝯsu. l. nemini. qđ ptȝ ꝙ q ex eo creat superillustris est i prim⁹ vt ibi ⁊ gradatiȝ honores dant. vt. s. dignior ordo. l. ij. notaui ⁊ lȝ comites ꝯsistorij sint spectabiles: tñ comes rei priuate illustris est. vt. s. de digni. ordo seruet. l. ij. Odofre.

Viros. Dicit ꝙ viri spectabiles comites ꝯsistorij eoꝝ vxores ⁊ filij ⁊ serui coloni agēdo ⁊ defendēdo hisdem priuilegijs possunt vti quib⁹ vtunt principes schole agentium vt. j. de princi. agen. in rebus. l. milites: sȝ dicit hic no. priuilegiū trāsire ad heredes. vt. s. ti. l. j. h. d. Od.

¶ De comitibus ⁊ tributis scholarum. Rubrica.

Prepositos. Ad intelligētiā hui⁹. l. hic p̄mittas ꝙ in palatio principȝ sunt multi q habent cogitare de epulis dicti palatij: qui ⁊ p̄positi ⁊ tributi scholaꝝ vocant ad hoc p q̄dā similitudinem q2 sicut scholaris cū studio addiscit ⁊ studet sic studiū est parare imperiales epulas vñ ei⁹ paratores tribuni scholaꝝ ⁊ p̄positi tributoꝝ vocant. Sunt etiam in dicto palatio quidā q comites sacri stabuli vocant q2 stabulū imperiale custodiūt ⁊ ꝓuidēt in victu equis. Sunt etiā qdā q comites palatij dicunt. i. q curāt tñ de ornatu palatij culturis liniamentis bus ⁊ vtēsilib⁹. ⁊ p̄dicti oēs habēt diuersos ordines inter se q2 qdā sunt in primo ordine. id est habēt maius ⁊ nobili⁹ officium alij sunt in secūdo alij in tertio ⁊ alij in quarto ⁊ sic de singulis sȝ qđ illustrȝ dr̄. vt. s. de dignior ordo ser. l. ij ⁊ in quolibet ordine est quidā p̄positus ordinis sui qui preest alijs de ordine suo ⁊ ꝓuidet etiaȝ cuilibet diligēter ⁊ vt plene faciat ꝙ officio suo incumbit. sunt ⁊ quidā alij q comites dicunt egypti ⁊ pōtice dioc. sic. s. l. q presunt illis locis. ⁊ eliguntur ⁊ creant ex p̄positis ⁊ tribunis epulaꝝ ⁊ comitib⁹ sacri cubiculi ⁊ curie palatij. his prelibatis casus talis est querit prepositi ⁊ tribuni epulaꝝ quale officium habēt: ⁊ dr̄ ꝙ studium epularum parādarum habēt ⁊ ad eos etiā ptinet principem salutare adorādo sicut ⁊ ꝯsulit. s. de ꝯsu. l. pe. ⁊ inter istos etiaȝ comites sacri stabuli ⁊ cites palatij nominant vt possunt principem adorare. habēt autē p̄dicti homines tale priuilegium ꝙ si aliquis eorum propter suum bonuȝ seruitium mereat primum ordinem siue grad⁹ ⁊ prepositura sibi cōcedatur cum admi. si finito suo officio non ꝓmoueatur ad aliud maius officium saltim habet vt comes egypti vel pōtice diocesis q habent parē dignitatē p̄dictis p̄positis primi ordinis ⁊ habeāt dignitatem siue administrat. ⁊ si ꝯtingat hūc creari comitē dicti loci eiȝ administratio. l. egypti ⁊ pōtice diocesis si finito suo offō ad mai⁹ nō ꝓducat habebit tñ̄ rectos ꝓuinciaꝝ q2 dignitatē rectoꝝ ꝓuinciarum habebit ⁊ sine admi. h. d. equales sunt isti spectabiles sȝ rectores aliaꝝ ꝓuinciaꝝ sunt clarissimi ⁊ sunt rectores egypti ⁊ pōtice diocesis sunt maiores rectorib⁹ ꝓuinciaꝝ aliaꝝ. vt ptȝ. j. ti. pri. l. vl. Odo.

¶ De comitibus rei militaris. Rubrica.

Qui contēplatione. Dicit in. l. ista ꝙ si aliqs miles fuit vocat⁹ ad partes vltra marinas ꝯtēplatiōe meritoruȝ suoꝝ. q2 ꝓb⁹ ⁊ strenu⁹ miles erat. si ille erat vltra mare ductis militib⁹ ⁊ fact⁹ fuit tñ̄ strenuissim⁹ miles. ⁊ comes primi ordinis militū ea dignitate decorat ꝙ hȝ p̄cōsul. q spectabilis est ⁊ post ꝯsulē est q2 ꝯsul illustris est vt. s. de ꝯsulib⁹. l. nemini. sȝ p̄cōsul spectabilis est. vt. s. de comitib⁹ ꝯsistorianis. l. j. ⁊ caue tibi q2. l. ista loquit nunc in singulari nūc in plurali ⁊ hec sp̄alis locutio l singularē ꝯuertitur sicut ⁊ alias insti. de iure p̄sonaꝝ. in p̄n. s. ꝺ te. manumis. l. ꝯsti. ff. de ori. iu. l. ij. § exactis ff. ꝺ postu. l. j. ff. ꝺ pet. l. diuus. §. diuus. s. de rei vxo. ac. l. j. § illo. sic etiam singulare ponit p plurali. ff. de ne. ge. l. ait p̄tor. §. j. ⁊. s. ad tre. l. iubem⁹. s. de ꝯdi. inser. l. j. ff. ꝺ test. tu. l. si

tu.l.si qs §.j.z.j.l.pri.sic econtra de singulari trāsit in plurale.j.de domesti l.ij potes tñ dicere si vis qz hic comes primi ordinis illustris est.ꝙ pꝫ qz lr̄a dicit ꝙ decoraẗ maxima dignitate. Itē ꝓcōsul cedit ei z sic illustris est.tñ ꝓconsul sit spectabilis vt dixi z maior est illustris spectabili.vt.ꝫ.de magistris scri.l.vnica dixi.itez ꝙ dicit hic de primo ordine militū intellige.qz in legione sunt multi z multi ordines.primus secūdus.tertiꝰ.z sic de singulis put simile dixi.ꝫ.ti.pri.l.vnica.z hic comes primi ordinis habet hanc dignitatem eos zc.

EOS. Dicit ꝙ si aliqs vel aliq ad aliq̄ ꝓuinciā defendendā fuerūt missi sub primo ordine militū dūt. impali. Itē illi q magistri militū fuerint z curā susciplūt dignitatē habeāt ꝙ habēt duces q l ꝓuincijs alijs administrāt pter egyptū z pōticā ꝓuinciā qz illaꝝ duaꝝ ꝓuinciaꝝ duces z comites maiores sunt ducibꝰ aliaꝝ ꝓuinciaꝝ.qz illi comites z duces egyptii z pōtice sunt spectabiles.vt.ꝫ.ti.pri.l.vnica sꝫ aliaꝝ prouinciarū p̄sides sūt clarissimi vt hic.z sic milites primi ordinis z magister militū cuiuscūqꝫ ordinis clariſ vt hic.z sic milites primi ordinꝫ clariſ.sunt vt hic.qz equiparanẗ rectoribꝰ ꝓuinciaꝝ sed vꝫ ꝙ fuerint illustres.vt.ꝫ.l.pri.rñ.illa loquiẗ in comitibꝰ primi ordinis hic i militibus primi ordinis q inferiores sunt Itē l illa loquiẗ in partibꝰ vbi maiꝰ ꝯceditur priuilegiū.qz plus indiget custodia hec loquiẗ i alijs ꝓuincijs cū maximis.z no.h singulare ꝓ plurali ꝯ ē.ꝫ.e.l.pri.

De comitibus archiatris sacri palatij. Rubr.

ARchiatros. Sunt in curia principis isti medici inter quos sunt ordines.ꝓmus z secūdꝰ.z tertiꝰ.z sic de singulis.fm ꝙ in alijs dr̄.ꝫ.ti.ij.l.vnica z.ꝫ.ti.j.l.j z.l.ij isti ordines hn̄t vnū optimum vel duos superiores medicos q archiatri vocanẗ id est principes medicoꝝ z de istis loquiẗ.ꝫ de ꝓfessis z me.l.medicos.z hic circa ꝙ dr in.l.ista ꝙ si archiatrum gradum primi ordinꝫ continue nobilitauerint a comites gradus primi ordinis facti sunt vel nunc vel in futuꝝ deponāt officij dignitatem habeant vicarij imperialis z ducis qui in palatio administrārit ita vt huiꝰ tres dignitates similes sint nec vna superior sit alij sed equales sint in dignitate vt in tempore vt qui primo adeptus est dignitatē vel admini ille rōne temporis potior sit alijs cū eo loquēdo z similibus.vt.ꝫ de consulibus.l.j z.l.pe.ꝫ.de prefec.preto l j z l ij.ꝫ.de prepositis sacri cubiculi.l.j.ꝫ.de primiceeijs.l.ij j de tyronibus.l si h d.alij dicunt ꝙ archiatri sunt omnes medici optimi qui si possunt facere sua scientia vt sint de primo ordine habent priuilegium huius.l.

De comitibus qui prouincias regunt. Rubr.

EOs qui. Administratione zc. Diciẗ ꝙ si aliqs factꝰ fuit comes primi ordinis i administratiōe alicuiꝰ ciuitatꝫ vł ꝓuincie post depositū offm hꝫ vicarij dignitatē.h.d.z ꝯtinua qz postq̄ de comitibus z dignitatibus ciuitatum z prouinciarum dixit.iō ponit rubricam de comitibus qui in prouincijs zc.

De professoribus qui in vrbe constantinopo. Rubr.

Summarium

1 Iurisperiti.grammatici.sophiste.qui in vrbe constantinopoli legerunt per.xx.annos habent dignitatem comitis z ducis.
2 Doctores regentes in alia ciuitate quam constantinopoli an gaudeant priuilegijs de quibus hac l tradit.
3 Patrie sue potius est prouidendum quam aliene.

GRāmaticos. Dicit ꝙ si aliqs est doctor i grāmatica vel in logica vel i legibꝰ siue grece siue latine doceāt in vrbe regia vel cōstantinopoli nec veꝝ statutū accedat qd̄ est.ꝫ.de studijs liberalibꝰ vrbis romane.l.vnica cū ꝯstā ciuitas sit priuilegiata.vt.ꝫ.de priui.vrbis ꝯstā l.vnica.si laudabilem hꝫ vitam l.mores honestos si docēdi peritiā.si dicēdi facūdiā si interpretādi subtilitatem si copiā differendi habeāt.si a cetu senatoꝝ fuerit approbatꝰ
1 vel a decurionibꝰ.vt.ꝫ.de ꝓfes.z me.l.in agros † z p annos xx.docuerit ex tūc habeat vicarij dignitatē.z sic ducis z comitis cū huiꝰ dignitates equiparenẗ.vt.ꝫ.de comitibus z archi.sacri palatij.l.vnica.h.d.habēt ēt p̄dicti vacatiōes muneꝝ.vt ꝫ de ꝓfes.z me l.vlt nā z q in alijs ciuitatibꝰ.j.statutū numeꝝ regūt habēt excusationē numeꝝ.
2 vt ff.de excu.tu.l.si duas § grāmatici.§ seq †ꝫ an docētes z regētes in alijs ciuitatibꝰ habeāt hec priuilegia distingūt quidā aut regūt in ciuitatibꝰ ꝓuincialibꝰ vel p̄sidentibꝰ id est p̄sidibꝰ creatis aut in ciuitatibꝰ regūs si in p̄sidalibꝰ regūt vt in ciuitate lug a p̄side facta z creata q missus fuit a roma.vt in histor̄ijs pꝫ distinguit vtrū i sua ꝓpria patria regat an in aliena.si in sua ꝓpria patria regūt z p̄sidia lia hn̄t priuilegia hoc ar.insti.de excu.tu §.Itē rome.ff.de mu z ho.l.vlt.§.vlt.ꝫ.de excu.tu.l.sꝫ z reprobari.§.ampliꝰ ꝙ veꝝ est sꝫ intra munus sit statutū.ff.de excu.tu.l.si duas.§.minores.z § maiores si aūt i
3 aliena presidali patria regunt nō habent hec priuilegia † qz eligit potius aliene ꝙ sue patrie ꝓuidere ꝙ est ꝯ canonē pugna ꝓ patria.z ꝯ leges.qz qs potiꝰ se dꝫ diligere ꝙ alienū.ꝫ.de serui z aqua.l preces.z qs in sua ꝓuincia nō l alienis dꝫ militare z onera suscipere.ꝫ.quē ad.ciui.mu.l.j.ꝫ.de mune.l.origine.ꝫ.de incol.l.priuilegio.fallit si sit valde disciplinatꝰ:qz tūc etiā in sua patria excusaẗ sꝫ sit in aliena rector.vt in.d.l.§ ampliꝰ.sꝫ in patria aliena in qua regit nō excusaẗ qm̄ rōne domicilij ibi innuera suscipiat.vt.ꝫ.de mune.l ij de incol.l.si in pria ꝙ iō est.qz studiū vacationē nō p̄stat nisi alia rō superſit.vt ꝫ.q etate.l.j.z.l ij.z qz in alia ꝓuincia nō sua regia dr qs credere ad vltimam sciētiam.vt.ff.in ꝓhemio.§ huiꝰ aūt.si aūt in regia ciuitate regit tūc hꝫ hic priuilegia.vt in.d.§ hec aūt.z in.d.l.sed z reprobari § pe.z vl.in fi sꝫ puto qz hec distinctio bona sit in alijs p̄terꝙ i priuilegio huius.l.qz cū certis locis concedaẗ vt hec priuilegia habeāt alia loca excludit.ar.ꝫ.de ꝓcu mariꝰ.ff.ad muni.l.j.ꝫ.de thesau.l.vnica.h.d.

De silentiarijs. Rubrica.

DEcuriones. Multe sunt dignitates i curia principis vt pꝫ.ꝫ.de ꝯsulibꝰ.ꝫ.de p̄fec.p̄to.ꝫ de p̄po sacri cubi.ꝫ de q̄sto.ꝫ.de primi.ꝫ.de magistris scriniorꝫ.ꝫ de comitibꝰ z archiatris.ꝫ.de ꝓfessis q in vrbe ꝯstā zc.sꝫ qz i curia p̄dicta sunt alie dignitates vt decuriones tres numero silētiarij.xxx.numero q oēs ꝯsiliarij mācipanẗ vt.j.l.iij § pe.z de eis nōdum dixit:volēs de illis z dignitate eoꝝ dicere post alias dignitates car p̄n.de quibꝰ.ꝫ.p̄inꝫ sit ponit rubricā de silētiarijs zc. Casus aūt q poniẗ in.l.ista est talis qz si aliqui sunt electi decuriones in palatio principis.z bene z comppetēter.finaūt suū offm ꝙ est qn̄ placet principi vel illud finiāt ꝙ dignitates habeāt suo finito offō vt pꝫ.ꝫ.de ꝯsul.l.pe.ꝫ.de p̄efec.preto.l ij.ꝫ.de p̄po.sacri cu.l.j.ꝫ de q̄storibꝰ.l.vnica.ꝫ.de magi.scri.l.vnica.ꝫ.d comitibꝰ z archiatris.l.vnica ad qd̄ rn̄deẗ ꝙ finito suo officio laudabiliter hāc dignitatē ꝙ hꝫ magister officioꝝ vel agēs in rebꝰ siue comes domesticoꝝ ꝙ idē est z possunt nos salutare orādo put dr simile.ꝫ de ꝯsul.l.pe.in ipsi saluteꝫ in nostro palatio z omnia sua priuilegia z honor maximꝰ ꝯseruẽẗ eisdē in curia nostra h.d.l.ista.intellige qn̄ durat ciꝰ offm̄.xiij annis.naꝫ illi quoꝝ offm̄ tm̄ durauit: hn̄t hoc priui.siue postea deponāt suum officium siue etiam duret.z sic debet intelligi ꝙ hic dicitur per.l.j.z.l iij § pe.z vlt.z no hic duas negatiuas non vnam facere affirmatiuam z sic.ff.si.re.l.si duobꝰ.j.de primis sa l.in sacris. Item no.hic tres dignitates equiparari sic.ꝫ.de p̄efe.preto.l j.ꝫ.de comitibus z archiatris.l vnica z dixi.ꝫ.titul.pri.l.vnica. Item no. hic de militia inermi.sic ꝫ.de eo.z ar.l.vnica.z ꝫ.de inof.testa.l.vlt ꝫ.de aduo.di.iudi.l.aduocatis.

Summarium.

1 Decurio z silentiarius immunes sunt ab omnibus muneribus patrimonialibus vel personalibus:limita procedere vt ibi.
2 Concessio generalis non tollit quod specialiter dicitur.z nu.4.
3 Comites domesticorum quare dicantur.
5 Iurisdictio que cohertionē non habet nulla est.
6 Maior vel par potest se subijcere iurisdictioni inferioris vel paris.

VNusquisqꝫ. Decurio imperialis palatij silentiarij habet priuilegia hic vt a prestationibus canonum.i.vehiculorum vt ff de mu.z ho.l.fi.§ j z a prestationibus equorꝫ a publicis exercitijs ad portandum frumentum vel res ciuitatis etiam ad faciendum ludus publicū.vtꝫ.ꝫ.de spe.l.ij. habeantur immunes. Item nullam collationem munerum soluant nihil precipiatur eis vel necessitas imponaẗ.
1 h.d.†z sic no.ꝙ decurio z silentiarius non tenetur subire aliqua munera patrimonialia vel personalia vt hic.z.j.l pri.ꝙ intelligo postq̄ peregerit officium suū per.xiij an.ad minus vt in fi.d.l.j.prōxi.pꝫ ꝙ determinat istam:qz dicit ibi.ꝫ dictis vel scriptis z non est nouū zc.vbi.ff de le.z senatuscon.l.non est nouum sic z sunt quidam qui a patrimonialibus excusantur.vt.ꝫ de magistris sac scri.l.vnica.sed lꝫ hic generaliter concedantur hec priuilegia non intelliguntur ꝯcessa q̄ spāliter iunguntur vt sunt quedam munera:quorꝫ non sit remissio.vt.ꝫ.ex quibus mu vel ho.l.j.ꝫ.de nauibus non excu l.j.ꝫ de pri-
2 ui.domus auguste l.abūt †nam generalis concessio non tollit quod specialiter dicitur.vt arg.j.l.proxi.ff.de reg.iur.in toto.z.l.semper generi z caue tibi qz hic in vna significatione accipiẗ tyro:z in alia assumitur.j.de tyro.l.pe.qz pro milite nouo z si vis dic z melius ꝙ nec isti nec etiam proximi scriniorum excusantur a patrimonialibus sed ab extraordinarijs tantum sordidis z personalibus.arg.vbi.j.de pri.sacro.scri.l.iubemus in fine. Odof.

Decurionib⁹. Si decurio vel silētiari⁹ dom⁹ imperialis ad gradū superiorē pmo-
ueatur priuilegia sibi ꝯcessa ēt.ll.s̄.dictis.l.j.ꝛ.ij in eis obser
uentur intacta nō obstāte rescripto vel statuto in ꝯtrariū impetrato vł
facto aut qualibet alia pragmatica ꝛ gn̄ali sanctiōe:ꝛ lꝫ.s̄.l.pri. fa-
tis eis plene ꝯcesserit immunitatis priuilegia:tn̄ qꝛ q nobiliter si nō
fuerint nominati expressa videntꝰ quasi neglecta.ff.ō iniu.l. Itē apud
labeonē.iō spāliter nominat in.l.pñti munera a quib⁹ vult eos excu
sari.vt postea aliud addat dicēs ꝙ ab angarijs.i.a munerib⁹ psona-
lib⁹ ꝛ realib⁹ q ꝯsistūt in opa nō in sumpt⁹ exhibitiōe Itē a perāga-
rijs.i.a munerib⁹ psonalib⁹ ꝛ realib⁹:qꝛ ꝯsistūt in opa ꝛ in sumptib⁹
exhibēdis operam. Itē ab omnib⁹ sordidis mu.sint immunes. Itē
a superindicto munere vbi habeantꝰ sic.s̄.ō pmi.do.auguste.l.vi. Itē
a susceptiōe hospitis sint immunes sic.s̄.ō ppositis sacri cu.l.ij. Itē
si ad domū suā meruit vel in puincijs ēt sine lrīs reuocatorijs secu
re possunt ad nos venire sic.s̄.de ꝯsulib⁹.l.vlt.nā veniēdo ad nos ad
5 comitatū suū veniūt cū sint comites domesticoꝝ vt.s̄.e.l.j.† ꝛ dr̄ co-
mes domesticoꝝ id est suoꝝ q sui sunt domestici in curia impali sꝫ
ꝙ est in acie:qꝛ p hec hꝫ cognitionē inter suos ꝛ ꝯtētiosam sicut hꝫ
custos sancti stephani lugō qꝛ est maximū priuilegium cū aliqs co-
gnoscit inter domesticos suos ꝛ ꝯtētiosam iurisditionē nisi vsqꝫ ad
litis ppetuationē.vt.ff.de offi.pñ.l.senat⁹.ff de iurisdi.om iu.l. q iu-
risditione vel dr̄ comes domesticoꝝ impatoris extra palatiū vt ru-
sticorū ꝛ similiū vel domesticoꝝ ēt in palatio inferiorib⁹ sibi ī digni
tate q domestici sint qualiter exponetꝰ.j.ti pri.in rubr.q aūt temera-
tor fuerit hui⁹.l.in.x.lib.auri punitꝰ ꝛ si hui⁹ vel silētiarij senator effi-
citur sic illustris gaudeat cū immunitatem ꝛ dignitatē habeat sena-
toris ꝛ sunt tn̄.xxx silētiarij ꝛ tres decuriones in palatio principis
ꝛ nō vltra qꝛ hui⁹ priuilegia patiantꝰ. Item dicti silētiarij ꝛ decurio
nes ad hec vt omnia superiora priuilegia habeant debent ad min⁹.
4 xiiij an officium suum peragere inculpate.h.d.† ꝛ sic no hic de gn̄ali
concessione que non tollit quod specialiter concessum est qꝛ semper
generi per speciem derogatur.ff.de reg.iur.in toto.

Ne a diuersa. Dicitꝰ in l.ista ꝙ silētiarij ꝛ decuriones sacri palatij siue ꝯue-
niantꝰ ciuiliter siue criminaliter tn̄ sub magistro officioꝝ
ꝯueniantꝰ ꝛ est iō vt si ad alia trahantꝰ iudicia officia eorū
nō possent adimplere.qꝛ nō est ferēdū ne publica res lędatꝰ.vt s̄ ō of
ficio magistri officioꝝ.l.vlt.in fi.h d sꝫ instatꝰ ad.l.istā q̄ro hoc nōne
silentiarius ꝛ decurio ꝛ magister officiorum sunt pares in dignitate
vtiqꝫ.vt.s̄.e.l.j.q̄ro ergo est par in parem nō habeat impetiū.vt.s̄.de
consulib⁹.l.j.ff de arbi.nā cognoscit magistrat⁹ magister officioꝝ vel
5 in eā silētiarij cum in eo nō habeat imperium qꝛ par est sibi† ꝛ nulla
est iurisditio nisi habeat cohertionē.vt.ff.de officio eius cui man. est
iurisditio.l.vlt.rn̄ nō pcedit hec oppositio qꝛ magister officioꝝ illu
stris est ꝙ ptꝫ qꝛ hꝫ cohertionē senatoris.vt.s̄.ō officio magistri of
ficioꝝ.l.ij ꝛ sic superior senator erat illustris.vt.s̄.l.pri silētiari⁹ cla
rissim⁹.vt ī.l.pri.in pn̄.iōqꝫ inferior quare nec mirū si sub magistro
officioꝝ sicut sub maiore possit ꝯueniri.sꝫ ad hoc instatꝰ si sic est.qꝛ si-
lētiari⁹ sit clarissim⁹.ergo nō est eiusdē dignitatis cui⁹ est magister
officioꝝ ꝙ est ꝯtra.l.hui⁹ ti.rn̄.duo sunt gn̄a silētiarioꝝ ꝛ nouitioꝝ.
i.an̄.xiiij.annū ꝛ hi sunt clarissimi.vt.ī.l.pri.ꝛ antiquoꝝ post xiij ꝛ hi
sunt illustres s̄m nos sꝫ s̄m pla.spectabiles.vt.s̄ de inof.test l. omni
ꝛ p nobis est.s̄ l j ꝛ.l.xij ꝛ hi equiparantꝰ magistris officioꝝ.si dicas
ergo hi antiqui nō rn̄debūt sub magistro qꝛ pares sunt sꝫ clarissimi
6 tn̄ q inferiores sunt.rn̄.imo oēs sub magistro offōꝝ rn̄debunt† qꝛ
cū par vel maior ꝑposit se subijcere pari vel inferiori.ff. ad treb l. ille
a quo.§.tempestiuum multo fortius quo ad hoc impa.silētiariū etiā
parē subijcere pōt magistro officioꝝ ar.s̄ de ꝯsul.l.vi.ꝛ in aut.de he
re.ꝛ fal.l.in omnibus.ꝛ qꝛ.l.huius auctoritate hoc fit qō lꝫ vt alias
de principib⁹ agentib⁹ in reb⁹.l.ij in quo ergo dicem⁹ ad.l.q dicit il
los esse spectabiles.vt s̄ de inof.te.l.omnino § vi.rn̄ ꝛ spectabiles di
co ꝛ clarissimos ꝛ illustres dico illos esse s̄m diuersos respect⁹. nam
clarissimi sunt vt dixi vsqꝫ ad.xiiij annū postea sunt illustres ꝛ qn̄ il-
7 lustres sunt ꝛ clarissimi sunt ꝛ spectabiles sunt† qꝛ maior dignitas
nō tollit minorē habitā nec ei p̄iudiciū facit vt.s̄.de digni.l.maior.
iōqꝫ qꝛ illustris ei⁹ dignitatē ꝙ habuit clarissimā retinet sic ꝛ qꝛ cla
rissimus pōt dici ꝛ p hoc est.ī.de ero.mili anno.l.prīcialiū. Itē cū
dignitates gradatim sunt oāde vt.ff.de mu.ꝛ ho l vt gradatim sꝫ si
detꝰ ei dignitas illustris etiā spectabilis videtꝰ ꝯcessa sibi nisi ordo di
gnitatū seruetꝰ.vt.s̄.de digni.ordo l.ij ꝛ qꝛ ꝙ pl⁹ est vtriqꝫ ratū est.
ff.de in lite iur.l.pe.ꝛ qꝛ lꝫ ꝙ pl⁹ est ꝛ qō min⁹ est dꝫ licere.ff.de regu.
iur.l.nō dꝫ ꝛ.l.q pōt ꝛ isto habito vocantꝰ in l omnino spectabiles si
sūt vos exponere.ī.l.pri.clarissimoꝝ silētiariorum.id est clare digni-
tatis silentiarie tūc nō est ꝯtra aliquid ꝛ est similis expositio.ī.de pn̄.
agen in rebus.l.vlt.in pn̄.ꝛ s̄ de sen passis l.j. Odofre.

Tibem⁹. Dicitꝰ ꝙ si aliqs fuerit silētiarius qui sit fi-
liusfa.ꝛ aliquid acquirat illud habeat tāq̄
castrense peculiū.ita ꝙ nec pater possit ꝯpellere eum ad diui
sionem illi⁹ ꝙ lucrat⁹ est suis laborib⁹ silētiarijs neqꝫ oportet labo-
res eius alijs fructum vel lucrū afferre.ꝛ hi silentiarij sunt excusati
a tutelis ꝛ curis.ꝛ filij eorum q sunt ex psona patris spectabiles. ꝛ
habēt patris priuilegiū.vt.s̄.de digni.l j.nō cogentꝰ si nolūt suscipe-
re offīm pfecture ꝛ pdicta locum habeāt in silētiarijs presentibus ꝛ
ēt in futuris.h.d.ꝯcordat.s̄.de inof test.l.oīno.§.vlt.ꝛ.l.vi.ꝛ no.ad id
ꝙ no.s̄.l.proxi.ꝙ silentiarij sunt clarissimi qui ꝛ spectabiles sunt.qꝛ
hoc patet per.l.istam que in principio vocat illos clarissimos.ꝛ l.§.
liberos dicit eorum filios esse spectabiles ꝛ sic qꝛ pres eorum erant
spectabiles tn̄ eos clarissimos vocat. Item no.patris priuilegiū ad
8 filium trāsiretꝰ ꝙ dic.vt.s̄.de priui dotis.l.vnica ī.de priui.eorum q
prin.pala mili.l.j. Item no.deposito officio dignitatē retineri.Sic.s̄.
de excu.mu.l.eos.ꝛ.l.eam.ꝛ.s̄.e.l. Odofre.

De domesticis ꝛ protectoribus. Rubrica.

Domestici. Quia nō solū hi de quib⁹.s̄.di-
ctū est hūt officia ꝛ dignitates
in curia impiāli sꝫ ēt domestici ꝛ ptectores iō de eis
dicit dicuntꝰ aūt domestici layci q stāt iuxta impato
rem nobiles ꝛ discreti vt cū his impa.loquatꝰ. ꝛ ha-
beat solatiū sicut ꝛ iuxta papa sunt qdā templarij.
Item ptectores sunt qui stant armati ante principē vt custodiāt illū
ꝛ hi domestici ꝛ protectores qn̄ salutant vicarium prefecti possunt
ipsum osculari nec debēt ab illo refutari.qꝛ si facit quasi sacrilegium
ꝯmittit qꝛ ꝯtra.l.istam facit.sic.s̄.vt dig.ordo ser.l.j.nam cum predi
cti domestici ꝛ protectores tangūt nostram purpuram ꝛ a nobis di
ligenter ꝛ ab omnibus sunt honorandi.h d. Odofre.

Primiceri⁹. Domestici ptectores habēt scho-
las.id est societates qꝛ est societas
domesticorum ꝛ est societas protectorum ꝛ hui⁹ societa-
tes habēt suos primicerios:q presunt societati ꝛ primi
sunt ꝛ habēt etiam secūdicerios vt alias est.s̄.de primicerio ꝛ secun
dice.;d:est eīi hic vtriusqꝫ schole.i.societatis ꝛ domesticorum ꝛ pte
ctorum primicerius ꝛ comes siue dux ꝛ huius primicerij maior id
est vtriusqꝫ schole eligitꝰ a tribunis.vt.s̄.de primicerio l.j. habes si-
mile.id est hic primiceri⁹ accepta dignitate spectabilis censetꝰ hic in
prima parte.secūdo dr̄ ꝙ finito officio huius primicerij clarissimus
erit ꝛ q ei succedet in dicto primicerio similiter finito suo officio cla
rissimus erit:ꝛ sic de singulis vsqꝫ ad.x.tn̄ ꝛ accessio loci seruabitꝰ of
ficiis x.qꝛ q antiquior fuit in officio ante alios locum habebit ꝛ sede
bit ꝛ ante aliū locabitꝰ ꝛ stabit:q etiam posteriores sunt Sic s̄ de p-
fec pro.l ij in fi.ī de tyronib⁹.l.pe.ꝛ.h.d alij sunt qui dicūt ꝙ primi-
cerij magni sunt x q presunt scholis predictis:quilibet sue schole ꝛ
hi habēt dignitatē clarissimam tn̄ ꝛ non alij q sunt vltra illos qui
prior est tempore potior est posteriorib⁹.vt s̄.de consulib⁹ l.j ꝛ.l.pe.
ꝛ.s̄.de comitibus ꝛ archiatris.l.vnica ꝛ h.d.secunda pars.ꝛ no. hic
ꝙ de singulari facit trāsitum ad plurale.Sic.s̄.de comitibus rei mi-
li.l.j. Item no ꝙ hic loquitur de singulari qui decurio vel silentia-
rius simplex est qui clarissimus est vt.s̄.tit.l vlt. nam alij consules
sunt illustres.vt.s̄.de consulibus.l.nemini.h.d. Odofre.

Summarium.

1 Canonici proprio motu se absentātes ab ecclesia puniuntꝰ: qui
vero licentia obtenta pro presentibus habentur.
2 Temporis diuturnitas maiora operatur ꝙ breuitas.
3 Officiali stipēdia de publico morēte intra annū administratiōis.
heres ei⁹ habebit qdqd superest salarij pro complemento anni tan-
tum:fallit in herede protectoris ꝛ domestici qui etiam consequitur
salarium anni sequentis.
4 Heres qñqꝫ plus hꝫ ꝙ defunctus.ꝛ aliqua licent heredi que non li
cuissent defuncto:regulariter tamen contra.
5 Officia quandoqꝫ temporalia sunt qñqꝫ perpetua.

Si quis. Dicitꝰ in.l.ista ꝙ si aliquis domestic⁹ sine
licētia principis:sꝫ ppria voluntate nō vr-
gente necessitate absentauerit se de curia imperiali si per
biēnium sit absens a gradu in quo est p.v.grad⁹.j. degra
detur ꝛ deponatꝰ ꝛ si p triēnium sit absens in decimo gradu ponatꝰ
de quo dr̄.s̄.l.proxi.ꝙ intellige si ante illum gradum erat aliter non
puniretur si per quadriennium esset absens vltimus inter domesti-
cos habeatur si per quinquennium sit absens omnino priuetur suo
officio ꝛ honore de quo dr̄.s̄.e.l.j.nam ꝙ tanto tempore absens dese
rit suum officium nō dꝫ computari inter presentes ꝛ illos q assidui
1 debent esse poni ꝛ numerari.h d † ꝛ no.ar.contra canonicos qui pro
prio motu discedunt ab ecclesia.sed si non proprio motu discedūt sꝫ
licētiati qꝛ tunc pro presentibus habentur ī.de proxi.sacro.scri.l pe.
ꝛ ad hanc.l concordat infra de agen.in rebus.l.eos in fi.ī de commea
2 tu.l.ij ꝛ l. vlt.† Item not quod temporis diuturnitas magis facit
quoniam preseril ere sicut in prescri.longissima dicitur vbi propter
diuturni

dintur mitatē non exigitur bona fides qꝛ in odium cessantis est indu cta. ⁊ eo. domesticū vel similē non posse recedere sine licentia vt hic. ⁊ J. de proxi. sacro. scri. in sacris alias. l. ij. Odofre.

Lege pragmatica. Lex istam perpetuō duratura statuit vt si aliquis domesticoꝝ obtineat sm̄ locū primicerij propter suorum meritorū contemplationē. vt. s. de comitibus rei mili. l. j. cum multi sint gradus inter domesticos. x. s. ⁊ inferiores vt py s. l. proxima ⁊ l. ij si ante officij sibi finē decedat heredes eius nō tm̄ residui tēporis illius anni quo obijt capiant salarium quod a publi co erat ei prestandū vt pz. s. de offi testa l. vlt. sed etiam anni sequen tis illum annum. totū salarium capiūt ac si domesticus iecūdicerius
3 vixisset vsqꝫ in fine sui officij ⁊ in officio stetisset. h. d. † ⁊ sic not. hoc speciale contra alia generalia nam gñaliter cum aliquis est in officio vnde dꝫ habere salariū de publico si illo āno moriatur heredes mor tui pro residuo illius anni tm̄ quod superest capiunt salariū sed ser uiūt p substitutū loco defuncti vt. s. de aduo. diuer. iudi. l. post duos. §. penul. ff. de assesso. l. diem finito J. titul. j. l. si quis cū fuis vltra aurē non capiūt heredes. vt. s. de aduo. diuer. indi. l. petitiones. § sed qñ. sꝫ heredes domestici secūdicerij nō solum anni quo obijt domesticus capiunt fructus sed etiam integri anni quo obijt domesticus quasi ipse domesticus vixisset tm̄ ⁊ officium peregisset ⁊ sic hoc fingunt in re qd non fuit esse factum qꝛ fingūt officiū peractū a defuncto ꝙ nō fuit. Sic als fingūt ita esse ꝙ nō est ⁊ ecōtra ꝙ dic circa. x. predica menta vt in summa do Azo. circa principiū. ⁊ pōt hec esse ratio qꝛ cum inchoasset domesticus suū officium nec per eum stetit hoc casu videtur esse perfectū ⁊ si contrarius aliquis euenerit euētus qꝛ sufi cit bene ceptū ⁊ si non cōsequatur euentus bonus. vt. ff de neg. ge. sed a multis. §. j. qñqꝫ tñ non sufficit ceptum ⁊ si nō perficiatur. s. de his quibus vt indi. l. penul. in fine vel dic ꝙ heres precipit vt sic perficia
4 tur ar. J. tit. ij. l. si quis in sacris. † Item no. hic ꝙ plus habet heres ꝙ̄ defunctus ⁊ ei plus lꝫ quia similiter speciale est contra regulam. s. de regulis iuris. l. eiusdē heredis. ⁊ l. aliud est § absurdū. ⁊ l. nemo plus cōmodi. nam defunctus si viueret nō haberet salarium anni sequen tis vel residui tp̄is vel anni quo incepit gerere nisi perficeret ⁊ tamē eius heres hꝫ. sic als plus hꝫ heres ꝙ̄ defunctus quia reuocat ꝙ de functus non potest fcꝫ in frau. par. ij. Itē heres nō tenetur intantum sicut defunctus. ff de magistrali conuententia. l. non sitr. ff de reg. iu. l. pupillus § in heredes ⁊ no. vt tollat dubium quia quidā dicunt ꝙ hic domesticus ad annum tantum fuerat assumptus ⁊ tamen here des capesit de biēnio sed hoc nō videtur conueniens esse nec rationi cōsonare ꝙ̄ dico. quare offm̄ secūdicerij sit hoc biēnale ⁊ p̄lo āno añ ꝙ̄ pfecisset fuit mortuꝰ vñ heredes eiꝰ capiūt p biēnniū quasi vixerit
5 ⁊ pfecerit bienniū rōne supius reddita. † nā officia sunt qñqꝫ tpalia. vt. s. de muris leg. l. eternā. s. de ꝯsu. l. pe. qñqꝫ sunt ppetua. vt. s. de mo rile l. j. qñqꝫ annua. s. de ꝯsul. l. pe qñqꝫ biēnalia vt hic. s. de fabricen. l. ij. J. tit. proxi. l. pro biennio. J. de castren. l. j. J. de taber. l. j. Odofre.

❡ De prepositis laborum alias labiorum. Rubrica.

Prepositis. Hic sꝫr sunt de palatio pncipis ⁊ sibi dignitatē habent de his di cit ⁊ dñr prepositi labiorū qui presunt signo siue vexil lo pncipis ꝑtiosissimo in bello. ⁊ sm̄ hoc est in rubrica honoꝝ als est laboꝝ. ⁊ tunc sunt quidam prepositi qui corrigunt male loquētes ⁊ inquirunt super hoc ⁊ isti clarissimi sunt ⁊ ex consularibus etiā finito officio. Item a muneribus psonalibus sunt exempti qui ⁊ hi eximantur ab huius muneribus quos illu strat. i. decorat comitatus in prealleg. literis. vt. s. titu. j. l. ij ⁊. s. de ex ca. mu. l. maximarum. h. d. Odofre.

❡ De proximis sacrorum scrineorum ⁊ ceteris qui in sacris scrineis militant. Rubrica.

Proximos. Hi dignitatē hñt in palatio. ꝫ de his dicit. nā sibi sunt ⁊ impa toꝝ primi hi. vt domestici ⁊ laboꝝ ꝑpositi huius pri mi sunt ꝑpositi sacroꝝ scrineoꝝ hñt diuersa officia. nā tria gña scrineoꝝ sunt in palatio quibus ꝑsunt isti de quibus hec rubrica dicit. ⁊ multi alij sunt de illis scrineis se. itromit tunt qui in scrineis militare dicantur militia huius. vt. s. de comiti bus ⁊ archiatris. l. vnica ⁊ de istis amectit in rubrica ⁊ lꝫ de huius proximis dictū sit. s. de magistris scri. tñ iterū ponit vt addat. ⁊ pri mū genus scrineoꝝ est epistole misse principi vel ab eo alij ponitur. Sm̄ genus est vbi libelli ⁊ cognationes ponūtur. tertiū genus est vbi registra ponūtur: ⁊ disponūtur. cuilibet grauī est prepositus qui pro ximis sacroꝝ scrineoꝝ vocat. alij vero qui singula scrinea custodiūt de qbus dicit finis huiꝰ rubrice dꝫ aūt in. l. ista ꝙ huiꝰ primi. i. ꝑpo si i hñt vicarij honorē. sic. s. de comitibus qui ꝓuinciales regūt. l. vni ca ꝙ est verū demū officio proximatꝰ finito qd post annum est. Itē

vacantes preferuntur his qui post eos vicariā administraturi sunt qꝛ vacantes in huius ꝓmi nullā iniuriā descriptionis. i. munerum personaliū timeāt. vt. J. l. iubemus. s. de magistris scri. l. vnica. Odof.

In sacris. Si aliquis ordinarius iudex in ꝓuin cia aliqua vel aliqs spectabilis sit ꝓ ximus scrineoꝝ si salutet principē vel alius nō arcetur sꝫ admittit. qꝛ ⁊ salutare ⁊ salutari pōt. verūtñ ēt inuitus cogat ꝯiliū dare pncipi si vocet ⁊ regrat. ⁊ si apparitoꝝ siue hostia rius qui secretarius iudicis dꝫ nō fecerit copiā huic proximo intran do palatiū qñ voluit in tribus libris auri puniꝫ que dātur princip vel cornicularijs. nomē est officij vł capitis officij qui hmōi recipiūt. ⁊ iudices qui eos non salutant ⁊ eos sedere non permittant iuxta se similiter in tribus libris auri puniuntur. h. d.

In scrineis. Si qs primus scrineoꝝ fuerit p xx. ānos in offō ⁊ tūc hāc dignita tē ⁊ consul. ꝙ̄ consul. ⁊ honorarius qui inferior est in con sulum dignitate. vt. s. de ꝯsul. l. j. s. de digni. ordo ser. l. ij ⁊ huiꝰ primis nil iniungat. sꝫ in pace morent. sic. s. de silētiarijs. l. ij.

Iubemus. Lex ista respicit primā partē ⁊ vlti mā rubrice. ⁊ p̄lo tractat de scda p te rubrice. qꝛ indistincte loquit de oībus militātibus in sacris scrineis dicēs qꝛ siue militēt in scrineis eplaꝝ vł in scrineis dispositionū ab sordido munere sunt exēpti. Itē a supindi cto ⁊ sic. s. de silētiarijs l. ij. Itē a ꝑstatione plaustroꝝ hoc in prima parte. scdo tractat de scda parte rubrice i. de ꝓmis hic de ꝑpositis sacroꝝ scrineoꝝ ⁊ restringit se ad ꝓmū dispositionū. dicēs vt qui cū militauerit in sacris dispositionū ita ꝙ fuerit p̄lo ordine dispoſi tionū vel etiā quicūqꝫ depositus fuerit ꝓmus. i. ꝑpositus in scri neis ⁊ sic loqꝫ gñalr excuset a tyronū ⁊ a vehiculoꝝ equorūqꝫ ꝑsta tione qꝛ pfimoniale est munus ⁊ sic hoc remittitur pḡimonijs ꝑdi ctorū Ultimo dicit ꝙ quicūqꝫ habuit honorē ꝑtio sic supiore fortu na ad maioris dignitatis culmē ascēdat. nō ꝓpterea antiqua ꝑuile gia scrineorū perdat sed retineat h d. sic ꝙ no. hic qui militātes in sa cris scrineis excusant a muneribꝰ sordidis ⁊ extꝛordinarijs sed ab in dicto l. ordinaria ꝑstant munera que ab oībus prestātur ⁊ a pḡimo nialibus ꝑter equorū ⁊ tyronū ⁊ ideo excusantur pꝫ. qꝛ cum in his equis ⁊ tyronibus cōcedat ⁊ in alijs pḡimo. vetat ⁊ ita non excusan tur ar. s. de ꝓcur. l. maritus sed vꝫ ꝙ ab oībus pḡimo. excusent. vt. s. de magrīs scri. l. vnica. J. de ꝑuile eorū qui i sacro palatio mili. l. ij. ad ꝙ dicit illas distingui ꝑstā ⁊ ꝙ dicit de equis a tyranibus ꝓot. s. de silentiarijs. l. ij. Itē nota ꝙ dicit hic de primo ordine dispositio nū. nā multi ordines sunt in sacris scrineis vt eadem. l. vnicuiqꝫ. ⁊. J. l. pri. Itē no fortunā ascēdēdi vt hic sic econtra descendendi vt. s. de spoꝛtul. l. lenones. Itē no. maior dignitas minori quesite non ꝑiudi cat in ꝑuilegiis retinēdis vt hic ⁊. s. de digni ta. ⁊ maior. J. ti. pri. l. B saluberrimū. J. de prin. agen. in rebus. l. j. in prin. h d Ofre.

Peculiari. Supra e. l. j. no. tria sunt gña scrineo rū in sacro palatio. s. eplaꝝ libellorū. Itē ⁊ dispositionū ꝙ memorie hic vocat. ⁊. J. l. pri. ⁊ qdli bet genus hꝫ multa scrinea ⁊ multos ordines mili. in se. nam quidā vocantur exceptores. quidā melloproximi vt hic ⁊ sunt noīa dignitatum militantium in dictis scrineis sunt ⁊ multi aliqt ordines in dictis scrineis militantiū vt. J. l. proxi. Odofre.

Creticis his. Dꝫ in. l. ista ꝙ militantes i scri neis dispositionū eplarū ⁊ libello rū ⁊ ad ordinē exceptorū vsqꝫ ad ordinē melloproximorū clarissimā habeāt dignitatē: ⁊ sicut i scrineis militātes hñt licentiā ingrediēdi secretariū nostrū ⁊ iudicū ordinariorū nostrorū vt. s. e. l. in sacris. ita hi habeant possunt etiā sedere cū spectabilibus ⁊ secretariam eorū intrare ⁊ ab eis in reuerentia debent haberi. h. d.

Pro biennio. Sicut est. s. l. prima dixi multi ordines sunt in sacris scrineis inter quos sunt quidā quibus tradebātur tria scrinia cu stodiēda ⁊ istorum officium erat biennale. hodie cū ma gnus sit labor erit annale. h. d. ⁊ sic no. de officio biennali simile est de domesticis. l. pragmatica. Odofre.

Summarium.

1 ☞ Episcopo debili vel infirmo datur coadiutor.
2 Laborum prolixitas facit aliquem digniorem: ⁊ nu. 4. ⁊ seq.
3 Patris ⁊ filij vna eademqꝫ persona est.
5 Minor magis meritus prefertur antiquiori minus merito. Qui parum studet, parum proficit.

Unicuiqꝫ. Sicut. s. l. pri. peculiari ⁊. s. l. pri. dixi multi sunt ordines militātiū in sacris scrineis palatij impalis. nā cū oīa acta essent oēs libelli oēs dispositiōes ⁊ oēs epistole emisse impatori ⁊ ab eis alijs misse custodiāt ⁊ registrent vt hic. in ppetuū omnia acta impa toꝝ citiꝰ inueniant multa ⁊ mirabilia opꝫ eē scrinea ab istis custodirē da ⁊ sic multi opꝫ ꝙ sint q scrinea ista custodiāt: vnꝰ duo alꝰ vnum

⁊ sic de singulis cũ etiã custodientes in sacris scrineis militare dicã
tur ⁊ horũ militãtiũ certus est nũerus q debeãt esse ad scrinea custo
diẽda: sed qr dispõnẽs libelli ⁊ eple exercuerũt post numerũ statorũ
militã ⁊ quotidie exercẽant. ideo oportuit ⁊ ops quotidie alios mi
lites assumere ad scrinia superflua vltra materiã custodienda qui mi
lites inter materiã statutoꝝ sunt. sed circa numeꝝ statutoꝝ militare
debẽt in sacris scrineis sed qr militantes in sacris scrineis vltra nũe
rũ statutoꝝ priuilegiũ dignoscũtur hẽre de qbus dr. ĩ. e. l. j. ij. ⁊. iij. et
iiij. ⁊. v. ⁊. vj. vł deficiẽtibus his militib⁹ intra nũerũ statutoꝝ vel ali
quo eorũ militãtes in sacris scrineis ⁊ extra nũerũ statutoꝝ in loco
deficiẽtis intra numerũ ponũtur ideo quo ordine ponũtur intra nu
merũ statutoꝝ multi sunt ordines qr alij vocãtur primi. i. prepositi ⁊
primi ordines vel scdi vel tertij. alij vocãtur melloproximi. i. q̃si pre
positi. i. post prepositũ maiores in suo ordine sicut in religionib⁹ repe
rit prior ⁊ supior minister. custos ⁊ guardianus: alij vocãtur adiuto
rij vt qñ pprietarius vel melloproximus est infirmus absens ex cã
vel occupatus q coadiutor ei datur sicut curatori tutor nõ dař sed
1 adiũgitur cur. vt insti. de cur. §. interdũ † sicut epo debili vel infirmo
datur adiutor extra de clerico egro. per totũ vel hz tertiũ offm. vt ps
j. e. l. in sacris. ij. alij sunt qui exceptores vocantur. vt. ĩ. e. l. peculiari.
sunt ⁊ multi alij gradus qui nõ specificãtur hic ⁊ sicut inter militan
tes vltra statutũ numerũ sunt gradus ita militãtes vltra statutũ nu
merũ sunt gradus vt prio sit assumptus primus scdo ⁊ tertius ⁊ sic
de singulis vt quilibet suo posteriori sit rõne tpis potior vt ar. ĩ. vt
dig. ordo. l. ij. ĩ. de ꝯsul. l. j. ⁊. l. pe. ⁊. ĩ. de domesticis. l. ij. in fi. hia nota
tis. casum sic ponas. ⁊ in. l. psenti prio impator Theodosius pcipit
vnicuiqȝ militanti in sacris sacrineis. j. nũerũ statutorũ singulis vsqȝ
ad. l. istã. ⁊. j. p totũ sui loci merita ⁊ puilegia suari de qbus habu
sus. ĩ. l. j. ij. ⁊. iij. ⁊ sic de singulis vsqȝ ad. l. istã. ⁊. j. p totũ scdo pcipit
impator vt si aliquis militãs. j. nũerũ statutũ decedat vnus illorũ q
militant extra numerũ statutorũ p ordinẽ. i. primus antequã scdo. ⁊
scdo anteq̃ tertius ⁊ sic de singulis j loco militis defuncti substitua
tur ita tñ q substitutus lz occupet locũ defuncti nõ transit in illo or
dine quo erat defunctus inter statutorũ milites qr forte defunctus
erat prior tpe alijs vel aligbus aliorũ militũ. j. numerũ statutorũ et
sic potior. vt. ĩ. de cõsulibus. l. j. ĩ. de do. l. ij arg huius substitutus cũ
sit potior tpe inferior oĩbus illis esse debebit vt. j. de tyronib⁹. l. vlt.
Tertio excipit ab eo q dixit. s. vt substitutus oĩno locũ defuncti ⁊ q̃
ad locũ ⁊ q̃ ad puilegia nõ obtineat. sed sit potior oĩbus militib⁹. j.
numerũ statutorũ. qr hoc verũ est vbi substitutus velit pbare p ex
primates eius scrinei q ipse diutius ⁊ fidelius ⁊ melius pro republi
ca laborauit q̃ alij milites. j. statutũ numerũ post gradũ suũ qui tpe
ipm pcedũt qr tũc preualebit labor diuturnitas ⁊ onus tpoꝝ alio
rũ vt sic substitutus illos pferat ⁊ oĩno locũ defuncti obtineat etiã
2 quo ad priuilegiũ nõ ob. q alij tpe illũ precedũt † nã laboꝝ plixitas
quem digniorẽ reddit. vt. ĩ. de offo magři offoꝝ. l. nemini. ĩ. de ꝯsul.
l. j. quarto facit excep. de excep. nã q. ĩ. dictũ est q substitutus pferř
priorib⁹ tpe sz dignior sit labore verũ est extra filios primorũ q si
aliqs prime moriař vnus de filijs suis si hz lz ei in locũ suũ substi
tuere q si fecerit ⁊ postea alius militũ moriař. j. numerũ statutorũ et
sic vnus de militib⁹ extra numerũ vocař in locũ defuncti lz dignior
sit precedẽtibus illũ tpe laborũ meritis ⁊ dignior sit filio primi iã
substituto in locũ pris sui tñ si nõ est dignior pře primo filij in locũ
pris substituti ⁊ ꝯsideratur psona pris mortui nõ filij vñ filio nõ pre
fereř substitut⁹ sed filius substitut tñ illũ pcedat lz alius diuti⁹ mi
litauerit ⁊ laborauerit p repu. q põt iõ dici qr puilegia pris trãseũt
3 ad filios. vt. ĩ. õ magřis scri. l. viii. ĩ. de silen. l. iubem⁹ † qr pris ⁊ filij
persona eadẽ reputař. ĩ. de impu. ⁊ alijs. substi. l. pe. Quinto dicit q
aliqs substituař in locũ militis defuncti. j. nũerũ dz dare primo. cc. l.
sol. ⁊ melloproximo vel adiutori xx. aut xxx sol. sm ꝯsue illius scri
nei qr ꝯseruãda est loci ꝯsuetudo. ĩ. de iure reipu. l. vlt. ĩ. de pa. po. l. j.
Sexto dicit q si aliqs est extra numerũ statutorũ dz substitui in lo
cũ defuncti inter numerũ recusat substitui nisi pecuniã vult offerre
de qua dictũ est succedẽti post illũ liceat ⁊ sic de singulis qr sp pmi
sunt prio ponẽdi. ĩ. de nouo. C. ꝯpo. §. p. Ultio dr vt si aliqs substitui
dz in locũ defuncti recusat substitui nõ pp h locũ suũ amittit sz retie
net ⁊ sic recusat. poterit postea alio decedẽte. j. nũerũ statutorũ si vult
locũ eius admitti qr lz priori iura sua renũtiauerit nõ ppterea poste
4 riori renũtiasse vř. vt. ff. de re. iur. quotiescũqȝ duplici. h. d. † ⁊ sic po
tes p pcedẽtia multa bona ex. l. ista notare ⁊ si ⁊ illõ no. qr diuturni⁹
labor quẽ dignũ debit. vt ĩ. de ꝯsulibus. l. sicut ⁊ diuturna ꝯtinentia
quẽ oĩmodo priuat iure suo vt. ĩ. de domesticis. l. j ⁊. ij. in fin. qñqȝ tñ
minor antiquiori pfertur rõne meriti. vt in ar. de mona. §. ordinatio
ne. ĩ. de pui. l. vlt. in fi. Item no. q qui parũ studet parũ pficit q est ꝯ
nouitios qui ante volũt esse magistri q̃ discipuli fuerint. nã primo
debem⁹ addiscere ab amiculo vt. xxxiij. q. iij. si hz ⁊ postea magřari.

Proximos. Dr q prim⁹ sacrorũ scrineorũ q diu
lřalr militauit sicut ⁊ aduocati l' aut
militãt ĩ de aduo. diner. iud. l aduocati. Itẽ comes dispositionum qui diu in officio stetit finito officio comites cõsistoriani fiũt
sic. ĩ de profes. qui in constan. l. vnica. ⁊ nihilominus antiquia priui
legia retinẽt sic. ĩ. e. l. iubem⁹ in fine. h. d. Odofredus.

Summarium.

1 ☞ Officialis domesticus. vel miles sacri scrinei itẽ alij milites, itẽ
curiales, nõ possunt sine licentia ab officio discedere.

In sacris numeris. Si aliq militař in
scrinijs sacri palatij
⁊ õ lrã impa mittunř alibi dũ ibi sũt ipsi nec vxores nec
liberi eoꝝ põt ꝯueniri. Itẽ est ibi ⁊ post excusanř a sordi
dis munerib⁹ extraordinarijs. Itẽ si dom⁹ hũt in prouincia a mercatoꝝ
molestia liberanř. h. d. ⁊ ꝯsũt mercatores dic vt. j. õ metatis ⁊c. ⁊ no.
priuile. ad filios transire. vt hic. ⁊. ĩ. de magistris scrineoꝝ. l. j. ⁊. j. e. l. in
1 sacris. ⁊. l. si qs † Itẽ no. q dũ durat in officio suo domestic⁹ vel mi
les sacri scri. nõ debẽt sine licẽtia recedere vt hic. ⁊. ĩ. de domesticis. l.
iij. ⁊. j. e. l. penu. ⁊. j. de agen. in reb⁹. l. ex eo in fi. ⁊ sic in militib⁹. vt. j. de
re. mi. l de tribunis sic nec curialis. vt. ĩ de decur. l. cũ tales vltra. sz si
finitis officio põt. vt. j. e. l. in sacris ij. in fi. alij aũt qui si nõ sũt j curia
astricti ẽt sine lrã imperiali vadũt et reuertũt. vt. ĩ. de digni. l. claris
simi. ⁊. l. vlt. sz tales milites vocati vel reuocati j curia nõ debẽt sine
licẽtia recedere. vt. ĩ. de decurio. l. si quis de quo vel proprie ⁊c.

Hac parte. Supra. ea. l. vnicuiqȝ dixi qđ multi
sũt ordĩes sacroꝝ scrineoꝝ militãtes
j. numerũ statutoꝝ scrineoꝝ genera tria sũt. vt. ĩ. e. l. j. no.
numer⁹ mili. statutoꝝ ẽ hic. qr dispositionũ sũt. lxij. epla
rũ xxxiiij. libelloꝝ. xxxiiij ⁊ senex desup. hi q̃tuor vnicũ tantũ debent
habere officiũ ⁊ no. plene si occuparẽt oĩa officia alijs nihil relinque
rẽt ⁊ sic respub. posset ledi vt. ĩ. de digni. l. maior no. h. d. ⁊ cõstrue sic
sic vt tollař si plura cõmoda in vnũ nihil alijs relicturi nõ occupenř
qr qui in vtrũqȝ festinat neutrũ hñ peragit. vt. ĩ. de asser. l. nemo. j. de
agen. in reb⁹. l. agẽtes. Odofredus.

Si quis. Lex ista facit mẽtionẽ de l. q̃ habes. ĩ. e.
l. vnicuiqȝ. §. illud iñ q̃ est imperatoris
Theodosij ⁊ valẽtini. ⁊ dicit q in predicto. §. ꝯtineř q si ali
quis militũ. j. numeꝝ statutoꝝ sit mortuus cui cõtingat
aliũ substitui. qui substitutus donec p. x. cc. l. sol. vel adiutori. xx. vel
xv. sm cõsuetudinẽ scrineũ q ei ita fiat vt illa pecunia heredi mortui
detur per substitutũ in solatiũ mortui vel creditori mortui q ꝯtrit cũ
mortuo ⁊ ei credidit in cãm hanc sũr ex illa pecunia tradita pmoue
retur ad numerũ statutorũ ⁊ hic creditor nõ adita hẽdi. mortui mi
litis ⁊ ad huius pecuniã primus pferař ⁊ post illũ liberi mortui agna
ti vel cognati nõ iure hẽditario. sz primitatis ad vẽdicãdã pecuniã
hui⁹ ⁊ substitutio admittanř nec hui⁹ substitutio alij ten⁹ machinenř
sz seueř. qr ⁊ si primũ temp⁹ sue militie nec pfecto decedat residuũ
tps ad successiorẽ transmittat. merito ⁊ pecuniã pdictã liberi pote
rũt vẽdicare. h. d. ⁊. si no. hic q olim diuersis ordinib⁹ ⁊ gradib⁹ psta
bař hodie certis psonis. s. creditorib⁹ ⁊ primis desũcti pstanř vel dic
q. l. vnicuiqȝ. §. illũ ser. istũ intelligař q dicit ibi de primo ⁊ mello p
ximo ⁊ filib⁹ q illis debř itelligi. i. eoꝝ creditorib⁹ vel primis vł mor
tuis ⁊ in eorũ loco alijs substitutis vt hic. ⁊ no. hic creditorẽ pferri l
cãm q̃ credit sic. ff. de ꝯstordi. l. luci⁹ tici⁹ ⁊ no. hic de ordine seruãdo vt
pmo creditor postea primi admittař sic. ĩ. de ꝯsul. l. p. Itẽ no. primi
tatis nõ e quẽ admitti. lz nõ iure hẽditario admittař. ĩ. de magistris
scri. l. vnica. ĩ. e. in sacris. vt. j. l. pri ꝯcordat. j. ad hoc de agẽtib⁹ i reb⁹
l. matriculã. ⁊. l. fi. ⁊. ĩ. de dome. l. lege pragmatica. Odofre.

In sacris scrineis. Militãtes in sacris
scrineis eorũqȝ parẽ
tes filij coloni ascripticij ⁊ serui huius puilegio gaudẽt
tñ vt corã magistro offi. ad quẽ hec. l. dirigiř conueniãř
siue in cã ciuili siue in cã criminali. sic. ĩ. de silẽtiarijs. l. iij ⁊ si cũ rome
agetur vel in sacro palatio sufficit q dicti militãtes pře eorũ ⁊ li
beri per adiutorem iure spectabilẽ vel per vnum de militãtibus. j. sta
tutorũ numerum caueret iudicio sisti. si autẽ in prouincia sint ⁊ ibi cõ
ueniatur coram magistro officiorum qr forte ibi est vel inde sufficit
licet immobilia non possideant ⁊ caueant iuramento suo tñ iudicio
sisti q speciale est. nam regulariter ĩ. ff qui satis. co. l. j. Si vero colo
ni vel serui dictorũ militũ cõueniãř rome vel in prouincia in his in
quibus presunt admitti sufficit q dñs caueat p illis iudicio sisti h.
d. vsqȝ ad. § modũ verũ in causis pdictis ops fieri expẽsas in ꝯueniẽ
do ⁊ in actis. ⁊ l alijs pdictis dat certa hec priuilegia ⁊ ideo illis ope
rit in hec. l dicẽs q dicte psone si cõueniãř corã magistro offi. dabat
quilibet miles cõuent⁹ executori de schola agẽtiũ in reb⁹ p quẽ citař
magřz officioꝝ vnũ sol. tñ p oĩb⁹ citationib⁹ vsqȝ ad finẽ litis. ⁊ duos
sol' dabit p litis igressu pfecto. ⁊ notarijs p editione gestorũ dabiř
vj. õ si ãt corã arbitris agař tũc dabit arbi. iiij. sol. notarijs. ei⁹. iiij. de
executorib⁹ aũt q lnib⁹ õbẽt iteresse ⁊ notare ⁊ pro ono fisci nil dabit ⁊
hec vřa sũt si agař corã magř officioꝝ in vrbe si aũt j prouincijs aga
tur tunc dimidia tñ pdictarũ expẽsarũ dabiř ⁊ nõ vltra. ⁊ sic min⁹
datur

datur in prouincijs ꝙ in vrbe. Jtē hec omnia vo sunt in causis q̄ per
tinent ad magr̄m officiorū nā q̄dā sunt cause de quib⁹ alij cognoscūt
iter p̄dictas psonas. vtputa si sit causa de cura aūt annone cognoscit
p̄fect⁹ annone vel fisci patron⁹ si sit cā de tutela vel cura vel de opis
no. cognoscit archatect⁹ in his causis q̄tū daē corā arbitro fm q. ē.
dictū est qn̄ i hui⁹ cāis daē ꝛ nō vltra siue p̄ncipales psonales iudi
ciū suscipiāt siue p pcur. siue defensores p̄dicta vera sunt qn̄ predicte
psone in scriptis citanē ꝛ iudiciū ordinarie sumiē. l. cū cāc cognitiōe
ſi aūt sine scriptis fiat citatio ꝛ cognitio extraordinaria tūc nihil da
tur nole sportularū. h. d. ꝙ p̄uilegia data dictis militātibus in l. ista
ꝛ oībus p̄cedētibus extēdanē ad filios p̄res colonos familiā ꝛ ser
uos eoꝝ milites qui fuerāt ꝛ vacāt qꝛ finitū est eoꝝ offm̄ qui vacan
tes dicunē. vt. ē. vt dignior ordo seruetē. l. ij. ꝛ ad illos militantes qꝛ
tūc sui vel in futurū erunt. in quarta pte dicit ꝙ priuilegia dictis p
sonis data circa sumpt⁹ litis rōne eq̄litatis seruāde in auē. de nō di.
scdo nu. §. antepe. ꝛ aduersarijs eoꝝ cōcedit ꝙ vē esse ꝫ. l. ē. de le ꝛ. ꝙ
fauore. sed nō est Ultimo dicit ꝙ predicte persone si deposito officio
stant in prouincijs tn̄ nihilominus p̄dicta p̄uilegia habēt. h. d.

Summarium.

1 ☞ Ambitiositas ꝛ superfluitas reprobatur.
2 Ubi numerus exceditur ꝛ ad formā nouam redducitur futuris fit
preiudiciū non presentibus.
Statutū a pncipe quod non respicit preiudiciū alicuius trahitur
etiam ad p̄tita ibidem.

Omperimus. Lex ista q̄tum in suo tractatu inutilis est tn̄ pp sua nota
bilia ꝛ qꝛ iuuenib⁹ apparet obscura aperiēda ꝛ declarāda
est ꝛ ad eius notitiā hoc premittē dū est qꝛ sicut in palatio
p̄ncipis sunt tria genera scriniorū vt. ē. e. l. j no. multa sunt officia et
multi sunt ordines ꝛ gradus in dictis scrineis imperialib⁹ sunt mul
ti milites. j. numerū statutū ꝛ inter vt p̄ealle. l. vnicuiqꝫ. vt. ē. e. l. hac
p te itain curia questoris sunt scrinia ꝛ tria gn̄a dispositionū epistola
rū ꝛ libelloꝝ. ꝛ sunt quedā lites in his scrineis ꝛ certi numero ꝛ ad
iutores vocanē ꝛ de istis adiutoribus tractat hec. l. q̄ Justiniani est
ꝛ loquiē questori. Sunt ꝛ alij magistrat⁹ habentes scrinia ꝛ adiuto
res scrineoꝝ qui iuuāt eos in scrineis custodiēdis ꝛ de istis loquitur
finis hui⁹. l. ꝛ. j. l. pri. hi etiā militātes in dictis scrineis imperialibus
memoriales vocanē vt patet i. l. ista. ꝛ sic ali⁹ est ordo ꝛ numerus me
morialiū diuersus ꝛ alius adiutoꝝ his prelibatis casus hac. l. sic po
nes impera Justi. in hac. l. loquiē q̄stori dicens. o questor nos cōpert
mus ꝙ olim fuit dispositū cū prefecto principiu ꝛ bene q̄ dispositio
p̄e nō habemus. sed mentē in ista ꝙ in scrineis eius sacri esse certa nu
mero adiutores vꝫ in scrineis memorie dispositionū tuaruꝫ essent.
xij in scrineis libelloꝝ epistolaꝝ tuarū essent. vij in scrineis libellorū
essent alij verumtamē pōt intantū exerceri numerus predict⁹ ꝙ non
longe: sed parū interfuit. Jtē adiutorū numerū ꝛ memorialiū nume
rū cū inter eos multū debeat interesse vt hec ſꝫ memoriales multi vt
ꝫ. e. l. hac parte ꝛ hui⁹ multitudo adiutorū q̄ ambitionē exercuit rei
merita disturbauit. ideoqꝫ numerū adiutoꝝ olim statutū reuocam⁹
ad statū suum vt sicut olim certi erant numero ꝛ amō sicut certi tan
tumdem nō ita vltra q̄ illi adiutores qui nunc sunt nō remoueātur
sed nulli addanē vel remoueantur de nouo amodo ordinenē adiuto
res donec tot erunt ꝛ mortui ꝛ si mori finito eoꝝ officio ꝙ legitim⁹
eoꝝ tn̄ remoueaē numerus ꝛ nō vltra. h. d. vsqꝫ ad § non prohiben
dis. Scdo dicit ꝙ si huius adiutores finito suo officio mereanē intā
tum ꝙ promoueanē vel ꝙ gradu latusculeā est ꝙ eā quidā gradus
in scrineo dispositionū imperaliū vel ad sꝫ locū alioꝝ duoꝝ scrineo
rū. i. vel epistolaꝝ inferioꝝ vel libelloꝝ imperaliuꝫ de quib⁹ di. ē. e. l.
vnicuiqꝫ. ꝛ. l. hac parte ꝛ ita incorporati sunt. j. numerū statutoꝝ ꝛ fa
cti primi lꝫ nondū pecuniā soluerint de quo di. ē. e. vnicuiqꝫ. verūtn̄
huius proximi factighus concediē in locū sui adiutores ponere offe
libellum. i. quartā questori offerre qualiter talē eligāt loco sui ad
iutorē. ꝛ quo tpe eligāt ꝛ petāt subscriptionēꝫ questoris qualiter cō
ceditur surrogato illuꝫ inter adiutores esse quo facto surrogat⁹ erit
adiutor qui decessit ab intestato inter quos prior erat qꝛ prior ipse
erit inter memoriales posteriorū proximo ꝛ de crimiis vtriusqꝫ or
dinis memorialium: qꝛ tempore posterior eius tamen loco surroga
tus inter adiutores si ordo temporis libellorū ei dederit vt prior sit
tempore. q̄ precedentes eum mortui sunt vel alē ab officio discesse
rint prior ꝛ potior erit īter alios adiutores ꝛ officiales questorꝫ erit
seruādus sed etiā in alijs officijs scrineoꝝ alioꝝ iudicū ꝛ magistra
1 tuū ad finē vsqꝫ hic h. d. † no. ergo prior ex. l. ista ꝙ multitudo ambi
tiositas ꝛ superfluitas reprobaē qꝛ seruādus numerus est antiquus
ꝛ modus antiquus pro isto vocabulo sunt iusta iura. nā ꝙ ambitio
sitas reprobeē patet. ꝫ. ad l. iul. de ambitu. ꝛ. ff. e. ꝛ. ꝫ. de pascuis pub.
l. j. ꝛ. l. vlti. j. de prefectis feriatis dignitate. l. vnica. §. multitudo ꝛ ꝙ
superfluitas reprobetur patet hic vt in auē. de referen. §. j. ꝛ. l. vlti. et
in autentica vt determinatus sit numerus clericorum. §. respon. no.
2 ꝫ. de consuli. l. j. † Secundo not. quod vbi numerus exceditur et ad
nouam formam reducitur futuris nō presentibus fit preiudicium
qꝛ p̄sentes lꝫ vltra numerum non amouenē vt hic. ꝛ. ꝫ. de sac. san. ec. l.
nō plures ꝛ in auē. vt deter. sit nu. cleri. in pn̄. § ꝙ est arg. ꝙ leges tra
hantur ad futura ꝛ nō ad presentia vel p̄terita vt hic ꝛ. ꝫ. de legi. l.
leges ꝙ intelligēdū est si nō de iudicio alicui⁹: quare qꝛ nemini impa.
vult p̄iudicari. vt. ꝫ. d pci. impe. offe. l. ij. ꝫ. de omni agro deserto. l. cui
cunqꝫ. ij. de pascuis pub. l. vl. ꝫ. d metropo. berito. l. vnica sꝫ vbi nihil
statuiē in p̄iudiciū alicui⁹ sꝫ in fauorē etiā ad p̄tita extēdiē vt. ꝫ. l. po
xi. §. omnib⁹ ꝙ id est qꝛ priuilegia largissime sunt accipiēda. vt. ff. de
leg. ꝛ ꝯsti. pn̄. l. fi. j. ꝛ i. j. l. hac saluberrima. ꝛ odia debēt restringi fauo
res ampliari. ff. de libe. ꝛ posthu. l. cum quidā Tertio no ꝙ qs eligit
sibi succes. ꝙ gn̄ale dicit esse ꝛ in officijs scrineorū hui⁹. l. verisimile.
ꝫ. e. l. vnicuiqꝫ. § hac quoqꝫ. j. ea. l. vlt. Quarto no. de ordine seruando
sic. ꝫ. e. l. fi. in sacris. ꝫ. de ꝯsuli. l. pe. ꝛ qui prior est tempore potior est
iure sic. ꝫ. de ꝯsuli. l. j. ꝫ. de p̄ecto. l. ij. ꝫ. de p̄po sacri cubi. l. j. Sꝫ instaē
ad. l. istam tripliciter ꝛ primo vē ꝙ nihil dicat. nā dicit numeꝝ dispo
sitionum esse. xij. etiam alioꝝ scrineoꝝ septēnarium imo vē ꝙ maioꝝ
sit numer⁹ vt. ꝫ. e. l. j. hac parte. ad qd̄ dic ꝙ ibi loquit in scrinearijs
imperialis palatij q memoriales vocanē vbi maior est numerus ibi
maior curia Sꝫ ibi loquiē in scrinearijs q̄storis q adiutores vocanē
vbi minor est numer⁹ qꝛ minor est curia secūdo instaē ꝙ dicit hic ex
adiutorib⁹ eligi primi imperialis palatij imo vē ꝙ nō ex istis sed
ex vacantib⁹ eligenē vt. ꝫ. e. l. vnicuiqꝫ ad qd̄ dic qd̄ facientib⁹ istis qꝛ
quando nulli sunt ex istis eligi ꝛ sicut non est contraria licet quidaꝫ
dicāt illam corrigi p istam ꝙ nō puto qꝛ legum correctio est vitan
da ꝛ iura sunt iurib⁹ ꝯcordāda. ꝫ. de inof donatio. l. vnica. Tertio in
statur qꝛ l. ista in § nō p̄hibendis in fi. dicit adiutorē inuito vn̄ sum
ptū est esse vltimū sꝫ in § ordinādis dicit esse primū sꝫ dic ꝙ ibi pri
mus est idē qꝛ eū esse p̄cedētes discerūt vel mortui sunt sic nō ꝯdicit.

Ac lege. Lex ista sicut superior est iusti. imperatoris ꝛ loquiē in adiutorib⁹ questoris ꝛ p
ximi ꝛ mello primi i prima parte tractat de adiutorib⁹
questoris de quib⁹ dixi. ꝫ. l. pri. dicēs ꝙ adiutores q̄storꝫ
si ꝯueniātur sine scriptis siue ciuiliter ꝯuenianē siue criminaliter ac
cusenē nō est bonū ꝯueniri adiutorē nisi accusatione exprimat actor
vel accusans ꝯueniē in adiutorio q̄storis si aūt in scriptis ꝯueniatur
vel accusēē adiutor. dꝫ in scriptis p̄cedere citatio vt sic det initiū fu
turo certamini. h. d. in prima parte vsqꝫ ad § qm̄ ꝛ sic no. ꝙ i scriptis
ꝛ sine scriptis hi ꝯueniri p̄nt simile qꝛ in scrinearijs sacri palatij q in
scriptis ꝛ sine scriptis ꝯueniunē. ꝫ. e. q in sac. lo. so. § hec si plata. ꝛ §.
si vo. Scdo facit hic. l. mētionē de. l. ꝙ habes. ꝫ. e. in sac. lo. so dicēs
ꝙ ꝯtra p̄uocatiōes ꝯcessuꝫ est scrinearijs sacri palatijs. vt dū absen
tes nō ipsi nec eoꝝ filij nec vxores ad cui⁹ similitudinē scrinearijs li
bellorū ꝯcessuꝫ fuit aliud priuilegiū. s. vt dū esset in comitatu de licē
tia principis salariū suū nō p̄derēt. sꝫ p̄ciperēt vt p̄ntes. h. d. impa.
ad similitudinē libelloꝝ. s. ꝙ in p̄uocationib⁹ nō faciēdis gn̄aliter in
omnib⁹ scrinearijs datū fuit priuilegiū cū decora sit ꝯsuetudo in scri
nearijs epistolaꝝ sacraꝝ ꝛ dispositionū ꝛ tēporaliū ꝛ questoris ꝛ p
ximi. ꝛ mello primi adiutoꝝ suoꝝ. qꝛ hi adiutores hn̄t scrinea vbi
p̄dicti dū sunt absentes de licētia tāq̄ p̄ntes salariū suū p̄cipiāt nec
aliqd occasione absentie remittere coganē lꝫ eoꝝ absentia vltra rōa
ianā sestiuitates trahaē ꝛ tpe absentie ei indultū. h. d. vsqꝫ ad §. ad h.
Tertio dicit ꝙ adiutores q hodie sunt in scrineis q̄storis nō exce
dant numeꝝ statutū ꝫ. e. ꝯperim⁹. j. rn̄. vel si diminuenē ad numerum
antiquū rediganē tn̄ ipsi loco sui p ambitionē vel alio mō nullū pos
sint aliū surrogare h. d. Huic tertie parti vē cōtra qꝛ vocati ad la
tusculensē gradū vel ad sm̄ locū in alijs duob⁹ scrineis loco sui aliū
substituere p̄nt lꝫ sit numer⁹. vt. ꝫ. e. l. pri. §. nō p̄hibeni⁹ ad qd̄ dic ibi
ꝙ gn̄aliter di. p p̄dictā l. restringaē. s. vbi p̄ter p̄dictos null⁹ adiutoꝝ
alio qualibet occasione surrogeē in locū sui etiā si sit. j. numeruꝫ sta.
remanet sꝫ q̄stor. j. o ictū numeꝝ ponit ꝛ addit quos vult ꝛ quos nō
vult ꝛ sic intelligiē. l. pri. ꝛ. ꝫ. l. pri. j. rn̄. ꝛ no. ex. l. ista ꝙ absens inter
pretatur vt presens adeo ꝙ restringiē. vt. ff. ex qui. cau. ma per totū.
ꝛ fruct⁹ p̄cipit vt presens. vt hic nec ꝯuenit absens. vt. j. eo. in sacris
lo secundo. sꝫ sine licentia cum maneat tūc priuilegio caret arg. ꝫ. de
domesti. l. iij. in fine. Jtem no. ad exemplum trahi ꝙ bonum est ꝛ de
similibus simile est ius reddi sic. ff. de sena. con. l. non possunt. j. de pala
tinis. l. vlt. j. de decurio. l. ij.

Summarium

1 ☞ Fraus de persona ad personam fieri prohibetur.
2 Prohibito aliquo omne id prohibitum censetur, per quod perue
nitur ad illud. intellige ꝛ declara vt ibi.
3 Concesso aliquo etiam id concessum videtur sine quo illud expe
diri non potest.

Erte. Jsta. l. est iustiniani sicut p̄cedēs ꝛ facit mētionē de duabus ꝯstitutionib⁹ suis quarum vna est in
latino redacta. ꝛ est. ꝫ. e. l. comperimus. quartā est de ei⁹ mētē
vt in l. ista. in primis ergo loquitur iustinianus dicens ꝙ certe sunt
dispositiones sue. edidit super questoribus adiutores quorum of

ficio siue obsequio res a questorib⁹ gubernēt. prima dispositio siue cō
stitutio que est. ṡ. e. l. cōperimus. ⁊. §. sancimus ⁊. §. nō pbibendus. ⁊. §.
illud loquit̄ de adiutorib⁹ qui erāt tempore illius cōstitutionis qui
bus statuit etiā licet essent supra antiquū numerū reuocant tamē nul
lus illoꝝ qui in presenti erant admonentur ⁊ nullus eis adderet̄ nisi
in duobus casibus. s. si aliquis illorum adiutorum promoueret̄ ad
gradū latusculensem vel ad ſm gradū illoꝝ duorum scrineorum vt
tunc loco sui possint aliū surrogare q inter adiutores esset posterior
ſ surrogans eum primus sic. ṡ. de cōsul. l. j. secūda dispositio pragma
tica siue greca quo suggerente periculo adiutorē appetit illorū adiu
toꝝ q̄stonis fuit vt adiutor antiqu⁹ vel infamis posset loco sui aliū
surrogare et id f si aliquo casu impeditus nō posset suū officium ex
plicare ex qua greca dispositione dicit Iustinianus inuent⁹ sup quā
dam fraudē prout nobis relatum est q: alij adiutores q: nec erant
infames. nec fame occupati alijs negocijs fingētes aliquē de pdictis
casib⁹ habere officiū suum et sic per ambitionē sui loco alium substi
tuebant ita ꝙ numerus antiquus q erat vltra numerū renouatū ad
nouā formā nō poterat deuenire ideoq: dicit Iustinian⁹ huic mali
tie obuiare volētes ⁊ fraudi statuimus vt numer⁹ renouat⁹ seruet̄. s.
xij. in scrineo dispositionū ⁊. vij. in scrineo libellorū ⁊ cognitionū. et
antiquo numero nul'l⁹ adiutor loco sui possit aliū surrogare casu vel
infirmitate vel alio casu impedit⁹ si deuētū sit ad numerū reuocatū ni
si in duob⁹ casibus de quib⁹ dicitur in lege cōperimus. sz si adiutor
ascendit ad gradū latusculensem etiam ad secundum locum aliorum
duorū scrineorum q: loco sui tunc poterit alium surrogare etiā si nō
est ventū ad hunc numerū reuocatum nec aliquis adiutor qui nūc sit
possit aliū loco sui surrogare. ⁊ sicut ad numerū reuocatum ꝙ intelli
go per hoc excedatur modus reuocatus. q: cū etiā casu vel infirmita
te adiutore deficiēte prohibeat̄ alijs surrogare ⁊ pmutari antiquo
multofortius dz prohiberi additio adiutorꝫ ab his qui presentes
nec impediti sūt. sicut ergo ꝯstitutio greca nullo suo statuto tollit̄ in
1 alijs suis capitulis preter pdictū habet ꝯformitat̄. hoc dicit. † et
sic nota hic fraudē fieri de persona ad personā qui prohibetur sic aſo.
supra qō metus causa vbi per impressionē et dic vt supra de legibus
2 nō dubiū. † Itez nota qui prohibet quid ab initio vt. ṡ. ea l. comperi
mus ⁊ omne id per qō peruenitur ad illud prohibitū intelligitur. vt
hic ⁊. ṡ. si ij. l. vltima ṡ. de vsuris l. eos in fine supra si mācī. ita fuerint
alie. l. vltima. ṡ. de vsuris. l eos in fi. ff. de admi. re. ad cui. pertinen le
ge secunda §. primo sed contra ff. ad macedo. Item filius § mutui.
ṡ. de questionib⁹ interrogati. ṡ. de bo. q libe. l. vlti §. vbi. ṡ. si aduer. rē
tu l. ij. ff. qui testa fa. poss q testamēta ff. de pac l sumus § illud ff. de
dona. inter vi. ⁊ vxo si spōsus. §. ij sz cū prohibeor aliquid facere n g
aliūz modū nō phibitū ad phibitū puenīa nō phibeor nisi in 3rijs
3 vt ṡ. de fideicō l volun'as. ⁊. l. quot. † ⁊ sic q̄ quis conceditur ⁊ id si
ne quo explicari nō pōt ff. de iurisdi. om iudi l. ij. Itē no. qui prior est tē
pore potior est iure. simile est ṡ e. l. cōperimus. Item no ꝙ ratione in
debiti nō permittit̄ substitutus serui vt hic. sed ṡ. vt. ſ. titul. j. l. agētes
§. ꝙ si morbo. sed ibi de alio officiali loquitur.

¶ De agentibus in rebus, Rubrica.

Summarium,

1 ¶ Locū aut rē ad se nō ptinētē nemo occupare dz, quinimo apre
hendens locū talē. remouend⁹ est. nu. 4.
2 Gradatim deferuntur honores.
3 Labores et stipendia faciunt aliquē ceteris preferendum.
5 Iudex nō hz r̄ſariter impiū in parē vel maiorē. fallit q̄nq:.
6 Heredes officialis. ſ. annū decedētis habēt salariū residui tpis anni,

Nullus. Q: nō solū. ṡ. predicti obtinēt dignitatē
in curia principali sed etiā qui agentes in
rebus dicuntur illi qui habent curā in curia principis
circa diuersa que sibi sunt ⁊ horū agentiū diuersi sunt or
dines ⁊ diuersi numeri q: quidā sunt ducenarij nomine
sicut aduocati q: tm̄ debent esse: quidam sunt cētenarij numero qui 1
numero ciuitatis sunt quidā vocantur biarchori qui tm̄. l. quidā cir 2
cuitores vocant̄ qui. l. sunt numero. quidā vocant̄ equites q quadrin
genti. l. sunt numero. ⁊ de his omnib⁹ loquit̄. ſ. eo. l. matriculā. sunt ⁊ 4
quidā calcularij de quib⁹ dr̄. ſ. e. l. hāc saluberrimā sunt et quidam cu
riosi de quib⁹ dicitur. ſ. titu. proxi. ⁊ tm̄ oēs agentes in reb⁹ vacant̄. ⁊ 5
eorū nota numer⁹ ⁊ ordo in libro qui matricula dr̄ scripta sunt vt. ſ.
l. iij qui priuilegia habent ne deponant̄ ab alio iudice vt. ſ. l. ij nec cō 6
ueniant̄ corā prefecto. sz corā magistro officiorū. i. decurionū. l. penul. 7
ſ. eod. l ex eo. ſ. titu. j. l. ij quibus ordo ⁊ numerus istoꝝ agentiū ha
bet vnū prepositū qui princeps agentiū vocat̄ de quib⁹ dicitur. ſ. ti
tu proxi. ṡ. de agētib⁹ in rebus. titulus iste tractat circa quos primo
dicit hec. l. ꝙ si aliqs de schola. i. de societate ⁊ nume. ⁊ de ordine agētiū
in reb⁹ decebat nul'l⁹ de illa schola vel extrane⁹ aliquis occupet locū
illū preterꝙ ille qui est in numero post illum ⁊ qui post illū diuti⁹ la
borauit. nā ille loco mortui ⁊ priuile omni adiectione cessante habe
1 bit. h. d. † ⁊ sic no. ꝙ null⁹ dz cōprehēdere rē vel locū ad se nō pertinē
tē q: culpa est immiscere rei ad se nō pertinēti vt. ff. de re. iur. l. culpa.
2 Item † no. ordinē seruari vt gradatim ascendat̄ vt ⁊ ṡ. de cōsul. l. j. ⁊
3 l pe ṡ ti pri. l. cōperimus. ⁊ dixi. ṡ de digni. l. maior. † Itē no. ꝙ labo
res ⁊ stipēdia faciunt anteire sic. ṡ. ti. proxi. l. vnicuiq: ṡ de offic. ma
4 gistri officiorū. l. nemo. ſ. e. l. agētes. § de tyro. l. si. † ⁊ ā quis apprehē
dit locū quē nō debet remouet̄. vt. ṡ. de priui. l. j. ṡ. vt digni. ordo. l. j. ⁊
de palatinis. l. quidā. ſ qui mili. l. super seruis. ⁊. l. vlt. hoc dicit.

Nulli. Dicit̄ in. l. ista ꝙ null⁹ agentiū in reb⁹ dz time
re vt aliquis iudex sine iussu prin eū deponere
possit ⁊ de matricula auertere q: sola agētiū id est socie
tas approbata ⁊ null⁹ ei⁹ schole dz alicuius iudicis time
re aduertionē vel iniuriā vexatatis q: vilis timor est. vt ff. de reg. iur.
5 nā hoc dicit cōcordat. l. de peu. l. pe. † ⁊ no. ꝙ iudex nō hz imperiū in
suū parem vel maiorem fallit q̄nq:. vt no. ṡ de silētia. l. nec aduersa.
Odofredus.

Matriculam. Impator leo loquit̄ magistro
offici ⁊ dicit ei ꝙ matriculā agē
tiū in reb⁹ factā per illū admittat recipiens vt agentiū in
rebus numerus ordinis qui vocat̄ ducenarius sit. xlviij.
⁊ nō vltra. ordo cētenarioꝝ sit. cc. ordo biarchoꝝ sit. ccl ordo circuito
rū sit. cc. ordo equitū quadringēti. ⁊. l. sic ⁊ huius dispositio in rebus
agētiū in perpetuū obseruet̄. h. d. vsq: ad §. vt si quis. Secundo dicit
ꝙ si aliquis de ordine ducēnarioꝝ. q. xlviij. numero esse debēt ⁊ singu
lis ānis. ⁊ nō vltra decedat ad eius successores ⁊ heredes, salariū suū
totius tpis ac si vixisset ⁊ in officio fuisset pmaneat ⁊ iterū offm̄ illō
vacabit cū hr̄des defuncti capiāt fructus officij ⁊ sic null⁹ possit ite
rū surrogari ne ptib res legat̄ ꝙ esse nō oz vt. ṡ. de mag. offi l. vlti. in
fine ꝙ esset si duplex salariū prestaret̄ ⁊ surrogatio defūcti heredib⁹
Vltimo dicit ꝙ nullus agētiū in reb⁹ merebit ⁊ habebit diuicalē pro
batoriā lr̄az ꝙ approbatus est ⁊ recept⁹ sit. ṡ. ei. j. l. cōperimus §. il
lud. que lr̄a ponat̄ in codice scrinei dispositionū ⁊ ibi registret̄ ad p
petuā rei memoriā. h d ⁊ sic no istoꝝ offm̄ annale esset vt hic ibi quo
6 tānis ⁊c. ⁊. sic ſ. de pala. similitudinē. † Itē no hr̄des habere salariūz
tēporis residui sic. ſ ti j. l si qs l sacris. ṡ. de domesticis. l. pragmatica.
sinē autē huius. l cōstitue sic. nemo autē ponat̄ in militaribus stipen
dijs vel priuilegiis eius deuotissime schole. s. ducēnarioꝝ de qua ṡ,
dixit sine diuali pbatoria ꝙ f. diualē pbatoriā codices positi in sacro
nostro scrineo memorie id est dispositionū vt. ṡ. titu. l. peculiarij de
beāt accipere inserendā id est restringuendā ⁊ perpetuandam.

Ex eo quo. Primo dicit ꝙ ꝯdiu quis factus est
de ordine gradu ⁊ numero ducēnario
rum vel centenarioꝝ statim in causa ciuili corā illo iudi
ce nisi corā magistro officiorum teneat̄ respondere ⁊ mul
tofortius idem in causa criminali seruetur quia qui non potest co
gnoscere in psonā alicui⁹ de cā pecuniaria nō dz posse cognoscere de
ei⁹ salute q: cui nō lz qō minus est nec ꝙ magis est dz licere. ff. de ser
uis exportandis l. cū pacto. Tertio dicit vt ꝙ dictū est i ducenarijs
⁊ cētenarijs idē sub quo ē offm̄ agentiū in reb⁹ dicat̄ vt nō cōueniat̄
nisi coram magistro officioꝝ licet ⁊ hoc hodie ſm veterem consue
tudinem eis seruetur Quarto dicit ꝙ post depositum officiū agen
tes in reb⁹ si nō inuenit̄ inter cētenarios id est si nō sint de cētenarijs
sub vel de similibus vt ducēnarijs et principibus vt. ſ eodem. lege
hac saluberrima. § ita tamen. ſ titulo. j ita principibus. ⁊. ſ. e. non in
re. i. coram ordinarijs iudicib⁹ valeāt ꝯueniri. Quinto dicit ꝙ cente
nariorum si aliquis in puincia reperiatur esse sine licentia principali
nō tenetur dicto priuilegio q: abutitur ⁊ iō coram iudice ordinario
loci poterit ꝯueniri sic. ṡ de domesticis. l iij l. si. h. d talis enim ⁊ simi
les non debent discedere a curia sine licentia. vt. ṡ. no. l. iij. Odofr.

¶ De prepositis agentibus in rebus. Rubrica.

Summarium

1 ¶ Laboranti p republica multa contedunt̄ q̄ alijs nō ꝯcederent̄.
2 Seruire potest quis per substitutū in casu huius. l. regulariter tm̄ cō
tra substitut⁹ tm̄ idoneus esse debet his casibus quibus admititur. ⁊.
4 Priuilegia latissime interpretanda sunt odia tamen, ⁊ que in alte
rius preiudicium sunt coartanda sunt.
5 Priuilegiū si concedatur priuilegiato nō propterea tollitur priuile
gium quod prius habeat.
6 Priuilegium patris transit ad filios, vxorem, ⁊ familiam.
7 Famuli gaudent priuilegio domini.

Abetes. Lex ista est sub ti de agētib⁹ in reb⁹ ⁊ hr̄
eis quidam dicāt ꝙ hic incipit. ti. de prin
cipibus agentib⁹ in reb⁹. sed falsum est. q: incipit. ſ eo. l.
agētes alias in rebus incidenter tractatur. ⁊ in hac. l. si e
casum formabis multi sunt agentes in rebus ⁊ ordi
nes diuersi

nes diuersi numeri vt p3. C. eo. l. matriculā ⁊ in quolz ordine est vnus prepositus qui vocatur princeps agentiū in rebus. ⁊ hic princeps siue prepositus ordinaꝛ ſm ordinē matricule post eū preponiꝛ ⁊ quesiꝛ. ⁊ sic de singulis. dicit ergo hec. l. q͂ si aliquo agente in rebus ſm ordinē matricule in rebus que sequunꝛ insignia principatus in quolibet scrinio fabricatum ⁊ barbarorū gradatim infra accedendo de gradu ad gradū per annū sunt nā de gradu ad gradū ascendamus. ff. de mu. ⁊ hono. l. vt gradatim excipit negotiatores qui militare nō pñt sic. C. de digni. inter. l. ne q⁹ ⁊ l. negotiatores p totū. Itē excipit colonos ⁊ agricolas aliarū poss qui sic militare nō possunt. vt. C. de flag. ro. l. vlti. C. de manci. ⁊ colo. pa͂trimonialiū. l. vlti. excipit etiā illos qui sociati sunt schole sacrorum scrineorū quibus spectabiles primicerij presunt cū eos adiuuent ad publicarū chartarum tincturas cum hoc sit officium dictorū primicerij ⁊ secundicerij vt. C. de primicerijs. l. j. huic officio superesse non pñt cū duobus officijs operā adhiberi nō pñt. vt de asse. l. nemo. C. de priori. sacro scri. l. hac parte ⁊ di. C. de digni. l. maiorū ⁊ l. qui mili. non possunt. l. eis quidē. nam his dz sufficere q͂ principes sunt agentiū i reb⁹ qui nō impediunꝛ aliquo de casib⁹ exceptis s3 morbo vel senectute vel imperitia q͂ nō literati nō sunt p seipsos sufficiētes ad regimē officiorꝫ fabricarū. vel barbarorum cōsideratis laborib⁹ suis ex pbitate hoc cōsequiꝛ. vt in dictis officijs p substitutū bonis morib⁹ preditū per sciam ⁊ rerū experiētiam q͂ habentes pñt perire sub periculo rerū suarū. h. d. hec l. ⁊ sic

1 prima scda tertia ex quarta parte nō multa vt p3 per casuz. † ex quinta pte collige q͂ p̄dest diu pro repub. laborasse q͂ vltra rōnem pmittitur laborāti q͂ ei aliꝰ nō pmitteretꝛ. s. p substitutū seruire sic aliꝰ labor q͂ preferꝛ indignantib⁹ laborantes vt. C. e. §. exceptis nihilominꝰ ⁊ l. j ⁊ C. ti. pri. l. vniciq3 ⁊ l. iubem⁹ in fi. ⁊ l. proximos in pnc. j. ti. l. j.

2 † Itē no per substitutū seruire vt hic ⁊ C. de decu. l. neminē supra q͂sta quib⁹ debeꝛ quarta pars. l. ij sed C. C. de decur. l. nullus qui nexu.

3 † Item no q͂ substitutus dz esse idoneus vt hic ⁊ argu. j. qui mili. nō possunt. l. super suis ⁊c. de iure emphyt. l. vlti. ibi idoneos ⁊c.

Hac saluberrima. Lex ista loquiꝛ q͂d agētes in rebus debeāt facere prohibitione sportularū dū sunt in iudicio ⁊ in satisdatione in iudicio sisti circa q͂ ita diffinit ⁊ agētes in reb⁹ siue agāt siue conueniaꝛ noīe sportularū approbāt ⁊ sumptuū ⁊ militantes in sacris scrineis legib⁹ anteriorib⁹ diffiniti sunt prebere vt. C. ti. pri. l. in sacris lo. iij ⁊ nō p extraneū cogāꝛ satisdare iudicio sisti ⁊ hoc si in vrbe conueniaꝛ corā magistro officio. ⁊ iudice eorū. vt C. e. l. ex eo aliijs nihilominus priuilegijs datis centenarijs ⁊ principib⁹ agentiū in reb⁹ ⁊ circularijs ēt post depositū eorum officiū. vt C. e. l. ex. e. §. vt tñ. s. q͂ hui⁹ tales post officiū depositum etiā nō cōueniaꝛ nisi corā magistro officiorꝫ vt C. eo. l. matriculā § j vt si q͂s nisi mortuo succedūt sui successores. s. sui labors duraturis nō finiēdis quia obseruandū est dicere aliqua machinatione priuilegia minui nō augeri. ⁊ q͂ agentib⁹ in rebus cōcediꝛ cōtra sportulā ⁊ filijs ⁊ vxoribus ⁊ seruis eorꝫ qui ad aliā militiā nō trāsferūt vel trāsferunt intelligiꝛ esse cōcessum. si aūt in prouincijs degant predicte persone sibi priuilegio circa sportularꝫ prestationē potiunꝛ. ita vt tertiā tm̄mō pte illiꝰ q͂titatis q̄ noīe sportularū in vrbe pstarēt in prouinciā pstent q͂cq3 nō vltra ⁊ quicūq3 ꝯ hāc cōstitutionē fecerit vel eā violare presum-

4 pserit in librā auri puniaꝛ h. d. † no. ex l. ista q͂ priuilegia nō sunt arctanda q͂ fauorabilia sunt: sunt ēt largissime interpretāda ff. de cōst. pn. l. vlt nā fauores dēt ampliari ff. de lib. ⁊ posth. l. cū quidā. C. titu. pri. l. in sacris §. ōbus. sed odia ⁊ q͂ in alterius preiudiciū sit dz arctari. vt. C. ti. pri. l. cōperimus § sancimus. ⁊ ff. de pe. interpretatione. Itē no. q͂ plus pstatur noīe sportularū rome q̄ in prouincijs vt hic § pe.

5 ⁊ ō. j. ⁊ C. ti. pri. l. in sacris §. ita ⁊ in. §. mediū † Itē no q͂ dum priuilegiatus nō iō pri⁹ tolliꝛ vt hic q͂ dicit puerbiū gallicanū. vng bien nous giete de mayson, ⁊ ad hoc. C. de digni. l. maiori. C. ti. pr. l. iubem⁹

6 in fi. de excu. mu. l. mortmarū ⁊ l. eam. † Itē no priuilegiū pfi⁹ transire ad filiū vxorē ⁊ familiā sic. C. ti. pri. l. in sacris lo. ij. ⁊ l. si quis. C. de silentiarijs. l. iubemus. C. de mag. scri. l. vnica. nā filius honores ⁊ onera pris subit. C. de decu. l. exēplo ⁊ l. in filijs. ⁊ l. necq3 ⁊ l. neminē. ⁊ C. de muni. l. filios. fallit in delictis ⁊ debitis C. ne filius p patre per totuz in fi. nisi in casib⁹ de quib⁹ dixi C. de episcopis ⁊ cleri. l. non dicē eodem mō vxor: ⁊ sic nō sequiꝛ onus viri. vt. C. ne vxor p marito ⁊ econtra tñ pruilegia ex ei⁹ psona sortiꝛ. vt. C. de incol. l. vlti. ff. de iurisd. om. iu. l. cū

7 quidā ff. de sena. l. femine. C. de dign. l. j ⁊ l. mulieres † sic ⁊ famuli dēt priuilegio gaudēt. C. d epis. ⁊ cle. l. oēs ⁊ clerici l. fi. C. ti. pri. l. in sacris. lo. iij. j. de priuil. eorū qui in sacro pala. mili. l. j. j. de priuil. scho. l. vlti.

¶ De principibus agentibus in rebus. Rubr.

Summarium.

1 ☞ Agentes in rebus qui dicantur.
2 Princeps agentiū in rebus corā quo cōueniendus sit, ⁊ seq.
3 Potest quis pro se quod pro alio non potest.
6 Legio contemptor puniendus est.
6 Par in parē vel minor in maiorē q̄uis similiter non hēat imperiū tñ impatore mādāte ēt par ⁊ minor in maiorē aut parē iperiū hz.

Agentes. Supra ti. pri. dictū est de agentib⁹ in rebus verū q͂ dicti agentes hñt ppositos in quolz ordine suo. q͂ ppositū hz princeps agētiū i reb⁹ dēt. ideo postq̄ dixit de agētibus ⁊ de principib⁹ agentiū

1 in rebus. † ⁊ si queras qui dicanꝛ agētes in rebus dic q͂ g͂nalr agentes in rebus sunt q͂bus cura vectionū mandaꝛ. nā illi sunt agētes qui hñt bona ⁊ res principis vt. j. de curiosis. l. pe ⁊ etiā qui in curia principis circa diuersa curā hñt. vt. C. e. l. no. ⁊ istorꝫ agentium multi ⁊ diuersi sunt ordines q͂ alij vicēnarij alij viatores. alij biarthorij alij cumitores alij eqtes vt. C. ti. j. l. macu alij aliter. vt C. ti. j. l. ex e. ⁊ ordo qlibet sue numer⁹ hz suū ppositū q͂ princeps agentiū vocaꝛ in rebus ⁊ de istis principib⁹ in rebus agiꝛ in titulo isto lz incidenter de agentibus in rebus in ti. isto dicatur ⁊ in l. ista ⁊ in l. primā ⁊ C. ti. j. sic sit. q͂ incidēter rōne cōnexitatis ibi tractaꝛ de principibus agentiuz in rebus vt C. ti. j. l. agentes ⁊ vlti sed aliter in ti. de pactis ⁊ de trāsa. vt C. de pac. l. cū proponas ⁊ econtra in ti. de transa de pactis ⁊ vt. C. de transa. l. j. ⁊ l. transigere ⁊ l. vbi pactū cōtinuatione i ubicē posita casum in l. ista sic pone. ⁊ dic q͂ lex ista pōt legi ⁊ intelligi duobus modis vno modo vt loquaꝛ in principib⁹ agentiū in rebus. alio modo vbi loquaꝛ in agentib⁹ in rebus. ⁊ sic ponas casus vt loquaꝛ in principib⁹ agentiū in rebus tūc ita dicas q͂ l. j vj. hz dicta. Primo dicit q͂ si aliqs agens in rebus q͂ diu laborauit ma. j. victoriā cōsecutus est q͂ semp bñ ⁊ fideliter laborauit pro repu. in officio agentiū principatus honor i efficiꝛ princeps. siue ppositus agentiū in reb⁹. Scdo dicit q͂ nullꝰ pnceps i. ppositus agentiū in rebus siue in cā publica vel priuata cōueniaꝛ etiaz corā imperatore Tertio dicit q͂ nulla psona agentium in rebus aliquē officialē exhibeat in iudicio alicuiꝰ iudicis vel molesteꝛ nisi corā impatore tñ etiā si alij iudici vel officiali q͂ sit in loco vbi dictꝰ princeps agentiū moraꝛ mandatū sunt p imperatorē vt cognoscat de cā vel exhibeat in iudicio alterius iudicis dictus princeps agentiū in rebus Quarto dicit q͂ fisci patroni sciant q͂ cōtra pdictos principes agentiū in rebus p alio nullā cām foueāt ignorante imperatore etiā in pmisso iudicio corā imperatore vbi pñt cōueniri dicti principes agentiū in rebus Quinto dicit q͂ fisci patroni sciant q͂ cōtra pdictos principes nullā cām foueāt actio. iudicio examine nec p principibus agentiū in reb⁹ nec ꝯ illos pñt. dicit quinto nec aduocati qui nō pñt esse in causis ꝯ pdictos principes ignorante impatore quasi sub noīe suo fingentes negotiū suū esse cō sit alienus negotiū sub pdicto velamine fraudē itroducāt ꝯ pdictos principes. Sexto ⁊ vltimo dicit q͂ si aduocat⁹ huiꝰ temerator extiterit sanctio nā x. lib. auri fisco soluet laborib⁹ militarib⁹. h. d. sic ergo no. q͂ labore ⁊ nō suffragio pueniꝛ ad honores vt hic in pn. ⁊ C. ti. j. l. agētes §. exceptis ⁊ § vl. ⁊ de primis sacro scri. l. vniciq3 § j. ō. ti. l. j. de offi. magistri offi. l. nemo nā in dignitatib⁹ obtinēdis suffragiū siue ambitio reprobaꝛ. vt C. de pri. sac. scri. l. operimus ⁊ q͂ dicit pn huius. l. q͂ post palmā agētes in reb⁹ decoranꝛ principatus honore intellige matricula decurrēte vel itellige q͂ primo scriptꝰ est in matricula in suo numero primꝰ efficiaꝛ princeps agētiū sui numeri. vt. C. ti. j. l. agentes

2 in pn. † Scdo no principē agentiū cōueniendū corā imperatore ⁊ nō coram alio iudice etiā si princeps id est imperator hoc cōcesserit. ⁊ lz

3 loco principis agentiū in reb⁹ ciuitatis iudex ille moreꝛ † ⁊ ad illud no signanꝛ duo ꝯ vnū est est q͂ mandato principis agentiū possit cognoscere sicut di q͂ delegatus a magistro officiorꝫ cognoscit de cā agentiū in rebus lz soli magistro hoc cōcessum videaꝛ vt C. ti. l. ex eo in fi. rū. nam cū hec s. dare iudicē iurisdictionis sit demandari pñt. vt ff. de iurisdi. om. iu. l. ed. dic hoc speciale est in principe agentiū de cā vt solꝰ princeps. i. imperator cognoscat ⁊ nō alius q͂ ideo est vt gratia principis larga sit ⁊ magna que sic est interpretāda ff. de cōsti prin. l.

4 vlti. † aliud contrarium est q͂ cum iudex moretur in loco principis agentium ciuitati. hic cōmitti videtur q͂ ille possit cognoscere ⁊ etiā iudex loci vbi reus moratur. ⁊ sic ad suum iudicēm trahitur nō alienum q͂ esse pōt vt. C. de episcopis ⁊ cle. l. oēs qui vbiq3 ⁊ C. de iurisdi. om. iudi. l. ij ⁊ l. in criminali. ad q͂ dic hoc speciale nisi princeps agentiū a nullo ꝯueniaꝛ nisi a solo iperatore vel a iudice loci vt dicit Tertio no q͂ ꝯ principē agentiū in rebus si patronus fisci est nō potest p alio sed per se esse pōt q͂ q͂sq3 permittiꝛ alieni pro se q͂ p alio nō pōt vt C. de procu. l. q͂ stipendijs ff. ō postula. l. j § ij loco ⁊ §. sexū ⁊ § casus

5 ⁊ § remouet ⁊ sequentibus § † ⁊ sic no hic q͂ quis potest pro se q͂ p alio nō potest. Quarto nota q͂ fraus fieri prohibeꝛ: vt hic in § vene. ⁊ erat hic fraus de persona ad personā sic. C. ⁊ j. l. certe ¶ Quinto no. ex predicto. §. q͂ dum aliquid prohibeꝛ ⁊ id per q͂ venitur ad illud: vt

6 in. d. l. certe ⁊ supra q͂ metus causa si per impressionem ¶ † Vltimo no condēnatorē alis contemptorem. l. puniri vt hic ⁊. C. ti. j. l. vlti C. de domesticis l. j. ⁊ ſm hanc casus positionē expone principe. i. imperatore. Si aūt ponas casum in. l. ista q͂ loquaꝛ in agentibus in rebus. tūc sūt hz vj partes hec. l. j. pars non mutatur scdo dicit q͂ agens in rebus non conuenitur per aliquē officialē nisi coram principe agen-

tiam in rebus. Tertio dicit ꝙ in criminali cā agens in rebus vel cō ueniẽ vel exhibeẽ nisi coram principe agentiuꝫ in rebus ēt si hoc aliȷ̄ mādet. Quarto dicit ꝙ si ci patronus nō sit aduocatus ꝯ agenteꝫ in rebus ignorāte principe agentiū in reb⁹ par e vltima nō mutaẽ. ⁊ ſꝫ hanc positionẽ dic principẽ. ſ. agentiū in reb⁹ cōcor. l. pertinet ad magistrū officiorū sed ibi loquiẽ in numero centenarioꝝ vel ducentenarioꝝ hoc in aliȷ̄s agentibus vel dic ꝙ ille cognoscit ⁊ iste si r vel ista corrigit illā vt. ꝯ. de leg. ⁊ senatuſcō. l. nos est nouum. Odof.

Omnia. Tria dicunẽ in. l. ista. Prio ꝙ oēs agentes in rebus ēt si sunt senatores sunt tñ ꝯueniēdi coram ꝑncipe agentiū in reb⁹ sub quo militant. Scđo dicit ꝙ actus legitimi qui in senatu recitanẽ vt insinuationes ⁊ sites sunt corā magistro census celebrādi. qꝛ ille iudex cōis est in talibus vt. ꝯ. de testa. l. testā. oīa. ꝯ. de epiſ. ⁊ cleri. l. repetita. Tertio dicit ꝙ nullum rescriptum surreptitiū ꝑiudiciū faciat predictis. h. d. Sed instaẽ qūo senator qui illustris est. vt. ꝯ. de silētiarȷ̄s
l. iȷ̄. §. his adȷ̄cimus teneẽ rñdere corā principe agentiū in reb⁹. qꝛ in
7 ferior est qꝛ spectabilis tñ vt. ſ. e. l. pri. † ⁊ sic par in parẽ nō hꝫ imperiū multo fortius minor in maiorẽ vt. ff. de arbi. l. nā magistrat⁹. rñ. autoritate imꝑatoris hec fieri. ꝙ lꝫ vt. ꝯ. de dig. l. nemo. §. pe. ⁊ vlt. nā ita qꝛ imperatore autore hoc fit ꝙtum ad hoc maior est senatore. sīc est de silentiarȷ̄s. l. ne aduersa. ſ. de priuile. schol. l. iȷ̄. Odof.

Proconsularis. In. l. ista dꝛ ꝙ princeps agentiū in reb⁹ hꝫ dignitatẽ proconsul. h. d. Et sic est spectabilis cū ꝑcōsul sit spectabilis vt in aut. de nō alie. §. vlt. sed ꝯ est qꝛ vẽ ꝙ princeps agentiū sit clarissimus vt in. l. vlti. in prin. Sed expone ibi clarissimos. i. clare dignitatis qꝛ cōsularis dignitas clarissima est ⁊ sic nō ꝯdicit similem expositionem no. ꝯ. de silenti. l. iubemus ⁊ dixi in. l. ne aduersa in eo. ti.

Summarium.

1 Dignitas non impeditur morbo vel casu.
Canonici leprosi non perdunt dignitatẽ. ibidem.
2 Dignitatẽ hñtes ⁊ in actu administrandi existentes ꝙtū nis posteriores ꝑferunẽ antiquioribus honorarȷ̄s tantum.

Ex agentibus. Hec. l. hꝫ quinqꝫ dicta primo dicit ꝙ princeps agētiū in rebus pōt hr̄e in suū domesticū illuꝫ qui approbatus est labore ⁊ honore industria ⁊ fide. lꝫ ille domesticus alias in codẽ officio fuerit pluries. Scđo dicit ꝙ si aliquis agens in reb⁹ laborauerit in officio suo. xxv. an. ⁊ impeditus morbo non pōt ꝑficere laborẽ cōsequiẽ honorariā dignitatẽ ꝑncipis agentiū ⁊ eadẽ hꝫ priuilegia que hꝫ princeps agentiū qui est ī actu. Tertio excipit a scđo dicto qꝛ in casu princeps q est actu ꝑferẽ honorario ēt si sit potior in actu princeps puta in salutationib⁹ iudicū ⁊ municipū qꝛ vox ei⁹ honorarȷ̄s ꝑferẽ. † Quarto dicit ꝙ apparitores siue cēsuales aduersus priuilegia honorarȷ̄s cōcessa in. l. ista nihil faciāt. sed obseruent ea quasi honoratȷ̄ in actu fuissent principat⁹ cū p eos nō steterit sꝫ per morbū ⁊ de ei⁹ primū apparitor dꝛ ꝯ. ti. j. l. vlti. ſ. l. ſi. ⁊ ar. ꝯ. de pri. sac. scri. l. in sacris. lo. iȷ̄. Ultimo dicit ꝙ apparitores ꝯfacientes. l. xx. lib auri puniunẽ. h. d. ex principio hu⁹. l. no. ꝙ domestic⁹ qui fuit in officio ꝯpelliẽ etiā esse in codẽ. alias sic supra de asse. l. liceat. sed ꝯ est ꝯ. de asse. l. nemo in ꝑuincȷ̄s. ⁊. l. nemo domestic⁹. ꝯ. de decu. l. si qs tan inuenit. ꝯ. de mu. ⁊ hono. nō cōti. l. vlt. ꝯ. quēadmodū ci. mu. l. cum de ꝑibus ad ꝙ dic ꝙ regulariter qui fuit in officio nō dꝫ cogi esse alias ꝯtinuo si alius sit idoneus cui possit cōmitti. vt ꝯtrȷ̄s alias cogiẽ: vt hic ⁊. ꝯ. qui eta. l. iȷ̄ ꝯ de agri. ⁊ mā. do. l. j. vel dic ꝙ hoc est speciale rōne priuilegȷ̄ principis agentiū in reb⁹. Itẽ illū elegi qui approbat⁹ est fide industria vt hic ⁊. ꝯ. ti. pri. l. pe. §. vlti. ⁊ secundo dicto. Itẽ no. ꝙ testimonio bonorū qui eligendus est vt hic. ⁊. ꝯ. ti. iȷ̄. l. vniuscuiqꝫ. §. j.
1 ꝯ. ti. j. l. agentes §. exceptionibus omnibus † Iteꝫ no ꝙ casus. i. morbus nō impedit ꝙtum ad dignitatem habendā ꝙ facit pro leprosis canonicis concor. ꝯ. ti. j. l. pe. §. ꝙ si morbo lꝫ illa. l. dr ꝯ. ꝯ. ti. iȷ̄. l. vlti. §. pe. Sed ibi loquiẽ in officiali alio ꝙ hic. ⁊ in. l. superioris tituli loquiẽ.
2 † ex tertio dicto no. ꝙ qui in actu est ⁊ si posterior sit ꝑferẽ antiquiori honorario. sic supra vt digni. ordo ser. l. iȷ̄. § sed administratores ꝙ facit pro canonicis qui nondum percipiunt. sed tantum habent vocẽ ⁊ sunt recepti. Odof.

Eos qui. Dicitur quod si aliquis perfecta ⁊ cōpleta militia ordine matricule seruato vt ꝯ. tit. primo. l. penult. in prin. fuerit factus princeps agentium in rebus post dignitatem ducentorum vel adiutor sunt magistri officiorum duorum dignitatem habebit vicarȷ̄ imperatoris. h. d. Odof.

Principis. Si aliquis fiat princeps agentium post spectatam militiam vt. ꝯ. l. pri. ꝙ fit labore ⁊ vice ⁊ periculo completo tempore principatus primo ordini cōmune sacri palatȷ̄ adȷ̄citur. ⁊ nihilominus antiqua priuilegia retinet. sic. ꝯ. de sacrorum proximis scriniis l. iubemus in fi. h. d. Odof.

Quicunqꝫ. In. l. ista dꝛ ꝙ si aliquis coartalium militum in schola agentium in rebus filiuꝫ susciplat anteꝙ expleat militiaꝫ suam sic nondum expleta militia efficiaẽ in militia princeps agentiuꝫ qꝛ premortai sunt eum precedentes. ⁊ sic prius est in ordine ⁊ in matricula quasi ēt non expleta militia sua princeps efficiaẽ agentiuꝫ in rebus vel quia est infirmus vt. ꝯ. e. l. ex agentibus. § j. finita militia principatus ipse liber erit condi. coartali tñ filius antea genitus coartalis remanet si filius postea natus ꝙ pater factus est princeps agentium remanet liber a coartali cōditione lꝫ non efficiatur de agentibus in rebus. h. d. simile. ꝯ. de decu. l. pe. ꝯ. de libertis ⁊ eorum libertis. l. iȷ̄.

Multi deuotissime. Imperator leo qui ad postulationem viroꝝ qui clare spectabilis dignitatis sunt. ſ. principum agentiū in rebus vt. ꝯ. eo. l. proconsularis eisdem conuenit vt finita militia principatus si ipsi a suis maiorib⁹ iudicibus cōueniẽ vel eorum liberi vel vxores vel coloni vel serui vel per se vel per procu. nomine sportularum dent fisco insolidum apparitoribus presidis vel vicarȷ̄ tertiam partem solutionis ⁊ ab eis fideiussio non peteẽ, iudicio fisci si nō possident immobilia nisi qualẽ defensor loci extimauerit sed si mobilia possident committeẽ iuratorie cautioni eorum nec debent citari nisi in scrip is siue ciuiliter siue criminaliter cōueniaẽ ⁊ executoribus negotȷ̄ vsqꝫ ad finẽ vn⁹ soli. tñ ꝑ citatione scribēda de qua cōueniuaẽ p executores daẽ notario. iȷ̄ soli. vade ad finẽ tertii § ꝙ si nō apud ⁊ dic ꝙ iudicib⁹ q citant corā se vn⁹ soli daẽ ꝑ inducendis vel ante se ⁊ ꝑ gestis dandis illis iȷ̄ vltra aūt nihil eis daẽ vẽ alicui aliȷ̄ hic qui corā iudicib⁹ litigaẽ ſi aūt corā arbitris ⁊ sic resdeas. ꝯ ad §. arbitraẽ. ſnla daẽ. vj nota deinde daẽ tertia ps eius ꝙ percipiūt notarȷ̄ iudicis sicut alō dꝛ. ꝯ. de pri. sac. scri. l. in sacris in §. exceptionib⁹. hoc saluo ꝙ ꝑ dādis exēplis gestoꝝ percipiūt. vj. den. ⁊ hec hñt locum. siue dicti principes agāt siue cōueniaẽ h. d. Et sic no. priuilegiū pr̄is ad filios ⁊ familiā trāsire. vt. ꝯ. ti. j. l. j. ⁊ vl. ꝙ concor huic. l. nec mireris si. l. ista nō cōueniat p oīa legi ꝯ. ti. iȷ̄. l. in sacris lo. iȷ̄ ꝙ ibi in aliȷ̄s officialib⁹ loquiẽ ꝙ hic sed in primis sacroꝝ scriniorꝝ. sed in principib⁹ agentiū in rebus post depositū eoꝝ offīn ⁊ lꝫ ſi ti j l. vl j. rñ ꝯcor. legi. ꝯ. ti. iȷ̄ in sac nō ob qꝛ ibi loquiẽ in agentib⁹ in reb⁹ post depositū eoꝝ offīn. ⁊ no. hic in scriptis fieri citationẽ. Itẽ no od postulationẽ hic cōcessam ideoqꝫ prosunt aduersarȷ̄s eorum vt codẽ iure vtatur; vt. ꝯ. ti. iȷ̄. in sacris in. §. ⁊ qm̄. Odof.

De curiosis. Rubrica.

Summarium

1 Iudices dñt habere certos qui inquirant de criminibus q̄ fiunt in ciuitate ⁊ illis renuntient quiꝫ curiosi dicuntur nec eis crediẽ nisi quatenus probauerint. ⁊ intellige vt ibi.
3 Minores non debent a potentioribus opprimi.

Curiosi. Supra ti. pri dictū est de principib⁹ agentiū in reb⁹. ⁊. ꝯ. ti. ij. dictū est de ꝑncipibus agentiū ⁊ in gñe. nūc ponit de duab⁹ speciebus agentiū q curiosi vocantur quare rubrica intitulaẽ de curiosis. ⁊ prima spēs istorū est quorū iāꝫ quoꝝ est officia crimina nūciare ⁊ remittere criminosos ⁊ d hoc agiẽ in. l. ista scđa spēs est quorūdaꝫ qui ꝑsunt vehiculis ⁊ curribus imperialib⁹ ⁊ de his agiẽ in. l. iȷ̄. iȷ̄ ⁊. iiȷ̄. hoc ti. ideo aūt curiosi dicunẽ qꝛ dictoꝝ officiorū cura ad eos spectat ⁊ sic reassumit nomẽ sic. ff. de tritic. l. j. insti. de act. §. aliud aūt ⁊ § rursus ⁊. ff si cer pe. l. iȷ̄. §. appellata ⁊ sic curiosi nomẽ gñale est ad dictas duas spēs prima tñ spēs nomẽ spāle sumit qꝛ stationarȷ̄ vocanẽ id forte sic dicti qꝛ in aliquo loco stabāt. vñ cōsueuerunt fugere delinquētes. ⁊ dictio hic posita resoluiẽ pro. i. sicut alō sumiẽ vel ꝑ i. sic ꝯ de fundis pa. i. si quis prioribus. sed scđa spēs in suo nōie gñali remanet nisi ꝙ agens in rebus dꝛ vt. ſ. l. iȷ̄. ⁊. l. vlti. ⁊ sic pꝫ ꝙ dictio curiosi sumiẽ in genere ⁊ in spē sic. ff. de adopti. l. j ff. de nona. in rub sic exposita in. l. ꝑsenti. casuꝫ sic ponas qualẽ sit offīn prime speciei curiosoꝝ ſ. stationarȷ̄ dicuntur ⁊ dꝛ ꝙ eorum offīn est crimina renuntiare iudicib⁹ ⁊ criminosos remittere. vñ cū hi curiosi sint stationarȷ̄ dicūt aliquẽ criminosuꝫ nō est credendū nisi ꝑbent illum crimina cōmisisse ⁊ si in his calūnienẽ eoꝝ piculo hoc faciant ꝙ ergo olim cōsuetum erat vt dictis criminosis certa ꝑbatione crederenẽ in nuntiatorib⁹ criminosoꝝ ⁊ id multos in carcerib⁹ mittebant
1 h. d. hodie cessat. qꝛ sua ꝯsuetudo est seruāda. h. d. † sic ergo no ꝙ iudices dñt hr̄e certos qui criminosos inquirant qꝛ ad iudicẽ bonū spectat
2 malis prouinciam suā purgare vt. ff. de offi. ꝑ. l. iiȷ̄ ⁊. l. congruit. † Itẽ no ꝙ curioso de crimine alterius minime creditur nisi probet illum criminosum vt hic ⁊ ar. ꝯ. de act § singuli. ⁊. ꝯ. de custo reo. l. j. Sed contra est. ff de rebus eorum qui sub tu. vel cura sunt. l. mag § nec sine titu. ꝯ de preci. impera offe. l. j § vlti ad ꝙ dic quod in pecuniarȷ̄s eis creditur vt in contrarȷ̄s. sed in criminibus non ⁊ hic in similib⁹. ll in pecuniarȷ̄s enim creditur quia deierare non presumuntur vt arg. ꝯ. ad. l. iul. repe. l. vlt. sed in criminibus qꝛ maxime est ibi periculum nō est creden

est credendū nisi catenus legitime probatū cōstiterit vt hic. Itē not. ꝙ dicit probat ꝛ sic. ꝫ. de eden. qui accusare. ꝫ. de pba. l. actor. ꝫ. de rei ven. l. vlt. insti. de inter. §. retinere. Itē not. calūnias opprimendas. sic
3 ff. de iusti. ꝛ iur. l. j. ꝛ instituta in prohemio in pnc. † Itē no. nō opprimendos minores a superiorib⁹ sic. ff. de offō pñ. illicitas. §. ne potentiores. ꝫ. l. vlt. ꝫ. de leg. here. aut. oēs. Itē no. prauā consue. reprobari sic. ꝫ. de fur. aut. nauigia peregrini. nā ꝯsuetudo ratonē non tollit. vt ꝫ. de consue. l. consuetudinis. h. d. Odofr.

Agentes in rebus. Lex ista loquit̃ de secunda spē curiosorū quoꝝ officium erat portare pecuniā p puincias ꝛ cōducere naues curr⁹ ꝛ mallea ad ferendū reipu. ꝛ tpe cōpetēti facere inspicit̃ vel currui ꝛ prouidere ne qd subtrahat̃. ꝛ de h loquit̃ ista. l. in primis ergo dicit hec. l. ꝙ agentes in reb⁹ q sunt dñt esse memores pceptorū vt imperialiū diligāt vtilitatē reipu. in agendis curribus ꝛ vehitionib⁹ publici cursus faciendis. ꝛ iō ipsi soli ꝛ nullus ali⁹ de hui⁹ offō se intromittat ipsi aūt diligenter puideāt ꝙ nullus faciat ꝫ eorū pcepta mouendo currum publicū añ tpe vel post sic. ꝫ de nauic. l. fi. vel petendo plus de pecu. publica sibi dāda ꝙ̄ euictio sit. qꝛ dicit se hr̃e duas naues vel currus cū nō habeat nisi vnā qui ꝯfacit priuat̃ suo offō ipso ho. qꝛ nō consequit̃ ꝙ optat vel perdat ēt ꝙ cōsequi deberet. Item si impera. pp necessitatē cursum festinat qꝛ indiget annona qd vehit̃ ꝛ qñ vehit̃ curiosis dꝫ dici. vel iudicib⁹ loci nō obstāte dignitate alicuius vel cōtumacia pdicta ex pdictis ergo pꝫ ꝙ phibet̃ multū valde ne aliqs plus petat p aīalib⁹ sibi dari de pecunia pu. ꝙ̄ datū sit qꝛ dicit se hr̃e. r. aīalia equos vel boues cū min⁹ habeat ꝛ q ꝯfecerit ꝛ exegerit vltra ꝙ̄ debeat inq̄druplū id restituet ꝙ exegit illicite h d no. ex. l. ista ꝙ vnus alteri⁹ offm̃ accipere nō dꝫ sic. ꝫ. de agen. in rebus. l. j. Itē no. ꝙ nullus dꝫ plus petere. ꝙ̄ debeat̃ sibi. nā turpia lucra ꝛ inhonesta pmitti non debēt nec cōcessiones. ff. de off. pfe. vrb. l. illicitas §. j. ꝛ §. neqꝫ illicita. ff de dolo. l. itaqꝫ Odof.

Summarium.

1 Priuilegiū amittit qui permissio abutitur.
2 Illicite exactiones fieri non debent.

Per id tpis. Lex ista loquit̃ de agentib⁹ in reb⁹ quoꝝ offm̃ est de quo ꝺi. ꝫ e. l. pri. ꝛ dicit p eo tpe quo dicti agētes in rebus sunt solliciti ꝛ intenti circa currus publicos nullā pfectorū sn̄iam timeant qꝛ corā eis rñdere nō tenent̃ nec pñt eis aliqd pcipe vel iniungere dū honeste ꝛ bñ faciāt suū offm̃ vt. ꝫ. de agē in reb⁹. l. ij. Sed qui honeste ꝛ bene se nō hꝫ in suo officio non solū priuat̃ militia quā habet sꝫ
1 etiā alr̃ grauiter est puniendus. h. d. † ꝛ sic no. ꝙ priuilegiū perdit qui permissis abutit̃ sic ꝛ. ꝫ. de digni. l. iudices. ꝫ. ti. priori. l. ij.

Agentes in rebus. Dr̃ ꝙ agentes in rebus de quib⁹ in. l. pri. ꝛ. l. ij. ꝺm ordinē militie ꝛ laboris magnitudinē matricula decurrēte vt. ꝫ. ti. j. l. eos q. ꝫ ti. ij. l. pe dꝫ ad offm̃ seu cursuꝫ pub. quilꝫ in puincia aliqua vocari vbi tunc ab oī iudice īmunes sint vt. ꝫ. l. pr. ꝛ a puincialib⁹ nō vexent̃. nec teneant̃ libellū suscipe vl ꝯtestari liteꝫ interim Itē puincialēs illicita cōcussione nō grauet in quib⁹ nec aliquos mittat sine cā vt. ꝫ l. j. Sed solūmō offō suo vacet
2 vt illud cōpleat laudabiliter. h. d. † ꝛ sic no. illicitas exactiones nō fieri. vt. ꝫ. eo. l. j. ꝛ. l. ij. no. h. d. Odof.

De palatinis sacraꝝ largi. ꝛ rerū priuatarum. Rub.

Vicarij. Dictū est de agentib⁹ in rebus ꝛ principibus eoꝝ. Itē ꝛ de curiosis qui ꝛ agētes in rebus vocant̃. vt. ꝫ. tit. pri. l. ij. ꝛ. l. vlti. qui oēs in palatio imperiali militari dicunt̃. lꝫ qꝛ alij sunt habentes officia ex pdictis agentibus ꝛ etiā ex alijs in dictis palatio ꝛ exercitatione palatij qui palatini vocant̃. qui ꝛ dignitateꝫ hñt. ideo de his volens dicere ponit rubricā de palatinis ꝛ qꝛ palatini in sacris largitionib⁹ hñt officia ꝛ in pr̃imonio imperiali. s. fiscali ꝛ in rebus pu̇atis ꝛ in pprio pr̃imonio tpis qui eodē oēs priuilegio gaudēt vt. ꝫ. l. vlt. ꝛ iō annectit in rubri. sacraꝝ largitionū ꝛ rerū priuataꝝ continuatione sic posita. Solutionis casus est ꝙ palatini nō p capitibus suis. sed pro in xis hou. soluūt necessariū censum. sed ab alijs extraordinarijs ꝛ sordidis munerib⁹ hospitū susceptionibus ꝛ temerarijs muneribus sunt immunes. vt. ꝫ. e. l. palatinos. ꝛ. l. vlt. h. d. Sed instat̃ ad. l. istā ꝛ vr̃ ꝙ hmōi palatini nō teneant̃ prestā aliqd p capitib⁹ suis qꝛ capitationes ꝛ pstatiōes sublate sunt vt. ꝫ. de cap. ciui. censib⁹ l. vnica. ad ꝙ dic ꝙ ibi speciale est h ḡnale in istis. sed hec respōsio nō plꝫ qꝛ ꝺ palatio sunt ꝛ dñt esse excēpti a capitationib⁹ vt ceteri ciues rome qui exempti sunt vt. ꝫ. in palleg. l. ꝫ. de cap. ciuiū ꝛc. Quare dicunt quidā ꝙ lex ista intelligit̃ in palatinis q militāt extra vrbē ꝙ q̄nqꝫ accidit vt. ꝫ. l. iij ꝛ. l. vires. §. rectorib⁹ ꝛ. l. nihil q capitationē pstant nō ceteri qui sunt in vrbe romana sed hec rñsio nō plꝫ. qꝛ cū militent cā reipublice ꝛ absentes dñt vt presentes haberi vt. ꝫ. de priori sacro scri. hac. l. vñ sic nec dꝫ in isto casu obesse. ff. de reg. iur. absentia quare dicit ꝙ lex ista pōt intelligi in palatinis qui sunt in prouincijs nec aliqñ fuerunt in vrbe non rusticis palatinis nō ciuib⁹. Isti enī capitationē prestāt arg. ꝫ. de milita. veste. l. ij. nec sunt dicti absentes qui fuerūt psentes. sicut non potest dici de his se hr̃e ꝙ quis nō habuit. ff de reg. iur. l. non pōt quid esse ꝙ non est siue deficere ꝙ non fuit. ff de iniusto testamento. l. nam ꝛ si Quoniā contrariorū eadem est disciplina. ꝛ non sic nec alterum esse pōt. ff. de condi. insti. l. iij. in fi. ꝛ. l. mulier. §. j. Uel dic ꝛ melius ꝙ palatini hmōi prestant capitationē non rōne capitis sed rerū possessionum. ꝛ sic ordinaria est prestatio ꝛ realis a qua non excusat vt. ꝫ. de mu. pa. l. qui immunitatem. ꝛ. l. non vr̃ ꝛ. l. neqꝫ at rustici qui ciues non sunt prestant capitationē propriam. vt. ꝫ de agrico. ꝛ censi. l. cum anna. ꝛ. ꝫ. ne rustici ad nullum deuocent̃ offm̃. l. j. ꝫ de milita. veste. l. ij Fallit in thessalonicensi ecclesia que capitationem non prestat nec sui rustici: vt. ꝫ. de mune l. vlti. qꝛ familia priuilegio gaudet vt. ꝫ de agen. in rebus. l. hac saluberrima ꝛ caue ꝙ alias incipit vicarij palatini. ꝛ ideo sic dicti qꝛ vicē principis in suo officio gerunt ꝛ hec lex est ḡnalis in omnibus palatinis ꝛ sacrarum largitionum ꝛ rerum priuatarū. vt pꝫ. ꝫ. l. vlti. Sed iterū videtur contra huic. l. ꝫ. de priui. eorum qui in sacro palatio militāt l. ij. sed dic vt ibi. Odof.

Nullus. Si aliquis thesauriensis palatinus quis esse non pōt vt. ꝫ. l. scrinei. §. scrinij auri masse. ꝛ. §. ad pecunias ꝛ § argentarū vel palatinus officialis thesaurorū male se hꝫ in suo offō. illud pdit nec aliqua forma ad illud aspirat. h. d. ꝛ sic qui male vtitur offō suo perdit illud sic. ꝫ. tit. pro. l. pen. ꝫ de dignita l. iudices. Item nec ad aliam dignitatem aspirat: quia presumitur calumniari iterato. ff. de senatori. l. iij. Odof.

Castrensiarij. Scire debes ꝙ comites domorum hñt palatinos sub se in diuersa officia ꝛ militātes sub se que officia noīantur. ꝫ. eo. l. scrineis per totū. ꝛ istoꝝ palatinoꝝ aliqui sunt qui incendiarij. i. humiles admittendi sunt de quibus ꝺꝛ. ꝫ. e. l. scrineis. § scrinei mittendariorum. l. placuit. ꝛ hñt comitem domorum principat⁹ capadocie pro stipendijs suis. vnde ꝺꝛ in. l. ista ꝙ ad regendū dictū principatum comites predicti debent mittere de palatinis q incendiarij sunt. et eligere et monere quod si male gesserint male eos tractabit hoc dicit. Odofr.

Nihil. Palatini a comitibus domorū missi ad puincias nō timent iudices coram eis si citent̃ vel vexentur ꝙ intelligo dum sunt occupati publicis actibus. vt. ꝫ eo. l. viros. § rectoribus igit̃ dicti palatini occupati offm̃ suum absqꝫ metu iudicū prouincialium exerceant. salua tamen ꝛ data reuerentia dictis iudicibus que ꝛ a maioribus eis dꝫ fieri in suis prouincijs et locis. h. d. No ex. l. ista vt in glo dñi ar. ꝛ est simile ad. l. istam. ꝫ. de agentibus in rebus. l. ij. ꝫ. tit. priori. l. vlti.

Quidā. Si palatinus finito officio suo vt. ꝫ e. l. ad similitudinē. vult de illa militia venire ad ordinē exceptorū nō admittit̃: qꝛ gradatim dꝫ quis ascendere ꝛ ꝛ sic primo dꝫ transire de gradu illo quem dimisit ad aliuni gradū eiusdē officij cum in vno officio sint gradus diuersi vt patet. ꝫ. eo. scrineis per totum. h. d. Secundo pōt legi quod si palatinus male gessit officium. est ꝛ honor eius transactus. vt. ꝫ. eo. palatinos. ꝛ ex tūc non pōt ad gradum alium exceptorum vel alium extendere: qꝛ suo officio bene debuit vitare ꝛ illū psequi. h. d. ꝺm hoc con eoꝝ. ꝫ. e. l. ij Et no hic ꝙ quis non dꝫ locum alienum occupare: vt ꝫ. vt digni. ordo. l. j ꝫ. de agen. in rebus. l. j. Odof.

Ab officijs. impator loquit̃ comiti domoꝝ dicēs illis ꝙ palatini adeo sunt puilegiati ꝙ ēt finito suo officio comes nō pōt eis aliqꝺ mun⁹ iniungere extraordinariū vel sordidū vl timoriariū vel tironū vt. ꝫ. l. j. ꝫ. e. l. palatinos. ꝛ pses dꝫ facere ne qd fiat ꝫ hāc. l. h. d. Et sic no. etiā finito officio ꝛ bñ priuilegiū retineri. sic. ꝫ. ꝺ execu. mu. l. eos. ꝛ. l. eā ꝛ. l. mercarū ꝫ. ꝺ primis sacrorū scri. l. iubemus in fi ꝛ ꝫ e. l. palatinos si male finito officio perditur priuilegium. ꝫ. e. l. ij. ꝛ. l. quidam. ꝫ. de dona. l. iij. in finem. Odofre.

Scrineos. Lex ista nōat quosdā officiales q subsunt comitib⁹ domoꝝ ꝛ hi soli hñt stipēdia a publico ꝛ nulli alij. In pmis ergo dicit imper. valerian⁹ ꝙ oīb⁹ scrineis largitionuꝫ comites siue dignitatis atributas. i. noīatꝛ: iō qꝛ null⁹ alius ambitui vel alio mō aspiret indignus scrineis ad aliq̄ dignitatē q nō est ibi: ꝛ ꝫ pdictis dignitatib⁹ ꝯstituti salaria cōpetāt ꝛ nulli alij. h. d. vsqꝫ ad. § breuis postea noīat officia ꝛ officiales vsqꝫ in fi. l. Et sic no. ambitiositatē reprobari in officijs. sic. ꝫ. de primis sacro. scri. l. cōperim⁹. ꝫ. eo. l. j. Et caue tibi in l. ista qꝛ semper in tertia forma debent̃ esse pauciores cū maior sit dignitas vt patet. ꝫ. de castrensiarijs. l. ij. Odof.

Placuit. Loquitur prefecto, qui statuerat vt ex palatinis incendiarijs, ex ducendis nauibus anno quolibet quiescerent ex centenarijs ꝙ̄ quod viderentur sibi hoc imperator approbat dicens

tene ꝙ ꝑdicta ꝑfecti ꝓuisio sibi placet.h.d.Et sic prefectus fecit.l.q autem dicantur incendiarij.habes.s.l.ij.ꝛ.l.scrineis.§.scrinei mittendariorum.ꝛ expone hic ꝛ pro.i.

Non alias aũt ꝛ aliter. Nullus dꝫ attẽdere ad dignitatẽ ꝛ officiũ sacrarũ largitionũ vel rerũ priuatarũ ḋ quib᷒ dr̃.j.l.vi s.e.l.scrineis nisi sup hoc pri᷒ denotationẽ ꝓcipis obtinuerit.

Palatinos. Palatini adiutores ꝛ primicerij offõ rũ olim finito officio ꝛ bene sine culpa aliqua hñt priuilegia q̃ danẽ agẽtibus in reb᷒.l.vt sint exẽpti a tyronis ꝓstationib᷒.sic.s.ḋ silẽtiarijs.l.ij.ꝛ de pri.sac.scri.l.mi. ¶ Itẽ ab alijs extraordi ꝓstationib᷒ sunt exẽpti.vt.s.e.l.j.ꝛ.l.ab officijs.h.d. ¶ Et sic no.etiã finito officio laudabilr̃ priuilegiũ retineri vt in ꝑalle.l.ab officijs ¶ Itẽ no.dubitationẽ põpeupeo:als in põpeo:ꝛ sic expone inculpanẽ.i.nõ culpanẽ ꝛ ita tria ponunẽ priuatiue: sic.j.de primi.eorum qui in sacro palatio militãt.l.j s.de silen.l.ij in fi.q̃ꝫ tñ ablatiue ponit: vt ff.de lib.ꝛ posth.l.gallus.§.ille casus.j.de pri sacro.scri.l.hac lege.§.ꝛ quandoqꝫ.

Ad similitudinem. Officiorum primoꝝ sacri scrinei olim erat biẽnale hodie annale.vt.s.de pri.sa.scri.l.ꝑ biennio.sic ad eorũ similitudinẽ in istis dicendũ vt nõ biennale vt olim.sed annale sit eoꝝ offiñ ꝛ ꝓuilegia oĩa q̃ eis data sunt.s.l.pri.ꝛ.l.placuit ꝛ.l.j.ꝛ.l.ab officijs.j.l.pri.ꝛ.l.pe.ꝛ vlt.non pp hoc eis diminuta sunt.sed ĩtegra reseruanẽ hac.l.s.de agẽti.in reb᷒.l.fi.§.nũc.h.d.odo.

Viros deuotos. Palatini in vrbe romana nõ rñdent in casibus ciuilibus vel criminalibus nisi comitibus suis.sic est.s.de put.agen.in rebus.l.iij.Fallit si agaẽ de edificatione domoꝝ vel de seruitute.vt de annonis vel de annona q: tũc corã prefecto vrbis rñdere coguntur.ff.s.de pri sacro.scri.l.in sacris §.ita.in ꝓuincijs aũt rñdere tenenẽ corã ꝑsidibus ꝓuinciaꝝ sed sñia nõ proferẽ.nisi primo hoc intimatũ fuerit per ꝑsidem comitib᷒ suis.ꝛ sup hoc comites tertiarij hoc eis ꝓmiserint.h.d.intellige finẽ hui᷒.l.ꝙ presides cognoscũt in causis palatinorũ infra suas ꝓuincias.s.qñ palatini nõ sunt publicis actibus occupati.als ĩterim cessat cognitio vt.s e.l.nihil Et no.in finibus suę ꝓuincie iudicandũ nõ extra.vt.ff.de offi.procõsu.l.j.ꝛ.l.ij.ff.de offi.ꝑfe.vrb.l.pe.de offi.ꝑ.l.iij ff de iu.om iu.l. vlt.

Inter alias. Dr̃ ꝙ primiceri᷒ sacrarũ largitionũ ꝛ tres primicerij tribuni ĩter alia priuilegia q̃ data sunt.s.e.per totũ schol.vñ sunt hñt priuilegiũ q: decoranẽ dignitatẽ militis ꝑtoriani ꝛ nihil eis iniungendũ est ab aliquo iudice in munere publico vel priuato h.d.Intellige si.huius l.preterq̃ in munere ordi.ꝙ eis indicit vt.s eo.l.ij.Põt tñ legi finis huius.l.ꝙ predicti coram aliquo iudice non vexentur.Nam similis ĩtere expositio fit.s.de principibus agentibus in rebus.l.j.ꝛ tũc sub.nisi coram iudicibus suis.de quibus dr.s.l.proxi.

Iubemus. Primo dicit ꝙ priuilegia data palatinis sacrarũ largitionũ danẽ palatinis rerũ priuatarũ.i.impera.ꝑrimonij q: cũ vndiqꝫ par sit rõ ꝛ par ius statuaẽ.ff.ad l.aq.illud in fi.insti.q.mo.ius pa po.sol.§.j. ¶ Scðo dicit ꝙ primicie officiorũ ꝛ tres primates sacrorũ scrineorũ ꝛ rerũ priuataꝝ finito suo officio hñt dignitatẽ militaris ꝑtoriani ex quo impera.adorare dñt sicut ꝛ illi faciũt ꝛ priuilegia ꝑdicta oĩa nihilomin᷒ sunt eis salua sicut.s.l.pr ꝛ.l.palatinos. ¶ Tertio dicit ꝙ cum viuere ex ordinario liberati ꝛ iudicio examine absoluti vt.s.l.pra.sua dignitate ponanẽ.h.d.Odof.

¶ De stratoribus. Rubrica.

Per quẽ. De seruiẽtib᷒ palatij impialis.i.de palatijs ꝛ comitib᷒ domorũ impialiũ dictũ est.s.ti.pri.Sꝫ q: sunt alij seruiẽtes presidi ꝓuinciarũ de quib᷒ nõ dixit.ꝛ ẽt ceterorũ comitũ ꝛ iudicũ in prouincijs existentiũ de qbus nõ dixit q̃les sunt stratores.iõ de his dicit.Dicunẽ aũt stratores q ꝑsunt stabulis ꝛ equis custodiendis circa quos qualr̃ se debeant in suo officio habere.ꝛ ꝙ inde cũ modum cõsequanẽ.dicit imperator et in hac.l.mandat presidibus ꝓuinciarũ dicens quod per oẽs prouincias stratores pro stipendio suo habeãt ꝛ percipiant a ꝑsidibus prouinciarũ quilibet singulis diebus vnum aureũ siue soli.ꝛ non vltra. ¶ Scðo dicit quod cum preses vult donare alicui equũ queret de equis a stratoribus suis quis bonus ꝛ quis prauus est.cũ stratores hec sciant rõne sui officij.Si preses donat alicui equũ pro equo percipit strator a donatario vnum soli.siue aureũ ꝛ nõ vltra.hãc formã statutaꝫ in equis dandis ꝛ in pecunia stratorib᷒ mandat imperator seruari a prouincialibus vt equaliter oẽs prouincias tñ donẽt stratoribus pro equo sibi dato ꝛ non vltra ¶ Tertio dicit ꝙ si ꝓuinciales donauerint stratoribus vltra q̃ statutũ sit iõ vt stratores vitupe rent presidi equũ donandũ vt sic citius donet vel donauit vel meliorem donet puniẽ in pecunie q̃titate fisco danda s.in c.sol. ¶ Vltimo dicit presidi ꝙ officialis eius in.c.li.auri puniẽ si dictã fraudẽ factã cõpererit vel iudicis nře serenitatis ꝑduc.manifestauerit.h.d. ¶ Et sic no.fraudẽ vitari ꝛ donantẽ vltra legẽ statutam puniri vt ꝛ simoniacum i.corruptorẽ stratorum ſm ꝙ in casu posui. ¶ Et no.hic ꝙ rõne maioris doni quis citius ꝑsumiẽ corrũpi q̃ pro modico dono iõ q: hec prohibet.l.ne presides percipiant magna donaria.sed ea q̃ esui ꝛ potui consistunt nec accedũt ad dictã quantitatẽ.ff.de offi.procon.l.solent.in fi.ff.de offi.presi.l.plebiscito. ¶ Sed instaẽ ad.l.istaꝫ.q: hec.l.permittit presidibus stratores hr̃e.imo vr̃ ꝙ nõ stratores:sed milites loco stratoꝝ hẽant.ff.de offi.ꝓcõ.l.obseruare.§.nẽc ad ꝙ dic vt in gl d.Azo.

¶ De castrensianis ꝛ ministerianis. Rubr.

In officio. Sunt quidã qui castrẽsiani vocanẽ qui presunt castris ordinãdis ꝛ eligunẽ decani.i.qui presunt.x.vt.j.ti.proxi. ¶ Itẽ mensores qui mẽsurãt metas ꝛ locũ cõpetentẽ castris vt.j.tit.ij.ꝛ ministeriani qui ꝑbent ministeriũ ꝑdictis ꝑsonis:ꝛ de istis hic agiẽ.circa quos dr comiti dñorum vel magistro officiorum ꝙ si aliquis istoꝝ post biennũ suũ expleuerit offiñ postea nõ iterato veniat ad offiñ idẽ si ei succedẽtes ꝑ laborũ ꝛ stipẽdiorũ merita ei substituaẽ ꝛ in locũ suũ ponaẽ.h.d.Et sic no.ꝙ labor tribuit dignitatẽ sic.s.de agentib᷒ in rebus.l.j.ꝛ.l.agentes ¶ Item no.officiũ completum biẽnali officio.sic.j.tit.iij.ꝛ.s.de dome.l.lege grãmatica sed quandoqꝫ annale est.s.ti.ij ad similitudinem.

Summarium.

1 ☞ In stipulationib᷒ alternatiue cõceptis q̃uis ꝙ minimũ est spectetur tñ in priuilegijs alternatiue cõcessis ẽt ꝙ maius est attendiẽ.

2 In q̃titatibus lꝫ in dubio minimũ specteẽ tñ in dignitatib᷒ ꝛ priuilegijs quod maius est consideratur.

3 Vltimo veniens vltimus habetur.

Si qs primo. Dr̃ ꝙ si aliquis castrẽsianus impetrauit ĩter statutarios prime secunde vel tertie forme ꝛ sic cõnumereẽ hic q̃r ex indulgẽtia ꝓncipali vt in gradu tertie forme inter statutarios vl terius socieẽ.h.d. ¶ Et sic no.ex.l.ista duo.

1 † Primum ꝙ lꝫ in alternatiuis promissionibus ꝙ minimũ est spectoẽ vt s.de ꝯdi.ꝛ ḋ.l.vlt.ff.de verbo.ob.l.si ita stipulat᷒ fuero vt si ita ꝛc.tñ in priuil.diuersis alternatiue ꝯcessis hoc vel illud magis concessuꝫ vr̃.vt hic no.tertia forma maior alijs est:quod pꝫ q: numerus in ea poniẽ.s.tit.xj.l.scrineis.ꝛ põt esse rõ.q: in stipulationibus semꝑ spectaturꝙ res agitur de quo minito sic.vt.ff de ver.ob.l.quoties in stipul at qui promittit semper ꝙ minus est vr̃ promittere lꝫ conferat in elec.stipulantis.vt ff.de verbo.ob.l.si quis ita stipulatus sit seruum ꝛc.vel nisi rõne tpis aut loci intersit ꝓmissoris.ꝙ magis est soluere.vt.ff.de eo quod certo loco.l.iõ quare vt stipulatio habeat vires in eo ꝙ minus est:vt q: ꝛ promissor ꝛ stipulator videaẽ cõsentire ꝙ minimum est spectat.lꝫ in priuile.alternatiue concessis princeps vr̃ cõcedere etiã quod mai᷒ est vt hic.Ideoqꝫ liberalitas imperialis non est restringenda sed augenda ꝛ largissime sumenda vt.s.de agen.in re.l.hac saluberrima ff.

2 de le.ꝛ cõstit.l fi. ¶ † Secundo no.est ꝙ lꝫ in quantitatibus ꝙ minimum est specteẽ si aliud nõ apparet.ff de le.iij.l.tyronis indistincte.ff.de testa.l.heredes palam §.sed si notã ff.de ver.ob inter stipulantẽ §.diuersa.tñ in priuile ꝛ dignitatib᷒ quod maius est consideraẽ vt hic

3 rõne iam premissa ¶ † Vltimo no.quod qui vltimo venit vltimus hr̃.vt.hic.ꝛ.s.de cõsu.l.j.ꝛ.s.de offi.prefe l.j.ꝛ.s.de propo.sacri.cubi.l.j de mensoribus.l.vnica.

Hi qui. Dicitur quod militantes in schola magistrie vestis.scꝫ vel consecrande vel nostre dignitatis non conueniuntur nisi corã magistro officiorũ nec eorum vxores vel liberi siue in causa ciuili siue in criminali.hoc dicit.de his dicitur.j.ti.iij.l.scri.§.deputatis ¶ Et not.priuilegium transire ad liberos et vxorem.sic.s.de agenti.in reb᷒.l.vltima ꝛ concor.ad.l.istam.j.l.proxi.j.respon.s.de agentibus in reb᷒ l.ex eo Odof.

Ante omnia. Lex ista primo dicit quod deputati in ministerio imperiali castrensiani vel misteriani.i.breue comprehensi ꝛ scri.i.inferius quam non habemus non tenentur rñdere nisi coram magistro officiorum ꝛ sic.s.l.proxi.Scðo dicit ꝙ inscripti sunt conueniendi.Tertio dicit ꝙ conuentu actuarium vel nomen de primatibus schole sue dant fideiussorẽ iudicio sisti nec coganẽ aliũ dare siue per se siue ꝑ ꝓcuratorẽ legitime siue causa sit ciuilis siue criminalis. ¶ Quarto dicit q: conuentus conuentionis nomine dat executori vnum aureum vsqꝫ ad finem litis ¶ Quinto dicit quod conuenti nomine coniunctionũ ꝛ inducendorũ in iudicio quocunqꝫ vsqꝫ ad finem litis siue in cã principali vel applicationis vel extraordinario iudicio executorib᷒.iij.soli.tñ prestat ¶ Sexto dicit ꝙ cogniti cãib᷒ gestis edendis.ij.soli tñ prestant ¶ Septimo dicit ꝙ dicta priuilegia hñt non tantũ predicti sed eorũ mr̃es filij ꝛ vxores.vt s.l.proxi. ¶ Octauo dicit ꝙ mr̃ dictorũ si cõueniaẽ satisdat ꝑ filiũ suũ vxor ꝑ maritum

maritű iudicio sisti nec vltra satisdare cogit. ¶ Nono dicit q̄ p̄dicti militãtes in nr̄o ministerio finito suo offõ cũ alijs qui p̃us finierũt et sup hoc p pragmaticã sanctionẽ obtinuerũt p̃uilegia hñt p̄dicta dictis a monarchiõe eis ɔcessa. ¶ Decimo dicit q̄ nihilominus hi qui militiã ferũt hñt priuilegia a marchione cõcessa τ valent hoc saluo q̄ nũc corã omni iudice suo ordi.cuiuslibet loci possunt cõueniri. ¶ Undecimo dicit q̄ si p̄dicti corã arbitris litigẽt debet p̃fno fisci τ executorib⁹ tertiã ptẽ solidi tñ vsq₃ ad finẽ litis τ ɔgressis dz. v j de sacẽdis. ¶ Duodecimo dicit q̄ si ɔuẽtus sit i p̃uincia nõ põt p̄dictos fideiussores dare ɔmittit mutatorie cautioni.sic.ꝫ.de p̃ncipibus agentiũ in rebus.l si.§.ita vcꝫ. ¶ Xiij. q̄ p̄dicti corã magro officioꝝ tñ ɔueniātur nõ corã alijs.vt in tertis casibus p quibus corã alijs iudicibus rñdere tenent etiã in p̃uincijs corã p̄sidibus.sic.ꝫ. de pri.sacro. scrini.l. in sacris.lo ij §. ita.s.τ.ꝫ. de palatinis.l. viros. ¶ Ultimo dicit q̄ adiutor magri officiorum speculetur custodiat ne contra predicta fiat.h.d. ¶ Ad hanc legem concor.ꝫ. de agen.in rebus.l.iij.cum suis similibus. ¶ Et no.ex.l.ista delicta inquiri τ puniri.sic.ff.de offi.p̄si.l.illicitas.τ.l.ɔtigit.τ.l.iij.ff. de iure.l.eum qui in fi.ff.de iu.fi.longius.§.si filius.τ ff. de fideius.l.a reo.Odofre.

¶ De decanis. Rubrica.

Quatuor. Supra tit.pri.dictũ est de castrensianis i.de illis qui p̄sunt castris p̃ncipibus ordinandis: sed q: ex istis decani eligebãtur idest vnus qui.x.p̄esset: τ sic de singulis q p̃uiderẽt sup hmõi ordinatione:ideo de eis ponit dicẽs q̄ cũ multi sunt grad⁹ τ ex corpore degradatoꝝ:aſs decanoꝝ illi quatuor decani qui ad p̃mũ gradũ p̃uenerũt biẽnio officio ɔmiſtiati gerãt nõ vltra quo finito nulla ambitione:nullo casu p̃curent in hmõi officio remanere sed succedẽtes post eos ẽm ordinẽ matricule decurrẽte in illo officio quoꝝ loco substituãtur.h.d. ¶ Et sic no.q̄ officio finito qs nõ dꝫ curare cũ in eo nõ remaneat sed alius substituat.vt hic.τ supra ti.pri.l.j.qđ illa rõne põt dici vt successores gaudiũ spectẽt laboꝝ suoꝝ quorũ rõne merẽtur honorẽ.vt supra.de agẽ.in reb.l.j.τ vt finito offõ tũc redeat ab administrationib⁹.vt supra.vt oẽs iudices tã ciuilis.l.j. Itẽ q: q̄ se interim petierat eligi eo ipõ se reddit indignum τ suspectũ.vt ar.supra.de epi.τ cle.l.si quẽq̄.ff.de ɔcu.l.q̄ oĩa.sed lꝫ qs ad idẽ offiũ nõ debeat redire vel in eo p̃manere: vt hic.τ.ꝫ.de asses.l.nemo in prouincijs.τ l.nemo in domesticis.τ.l.in ɔsiliarijs nisi i casu.vt.ꝫ.de p̃n.agen.in rebus.l.ex agẽtibus.in p̃n tñ ad illã dignitatẽ aspirare põt.vt.ꝫ.de p̃n.agẽ.in rebus.l.in rebus.τ.l.p̃ncipis.τ.l. ex agẽtibus.j.n.j.l.vnica.qđ verꝫ ẽ si in p̃rio officio honeste se habuit.alr̃ priuat ab omni alio offõ.vt.ꝫ.de palati.l.ij.τ.l.quidã. Uerũtñ si q̃nq₃ qs in eodẽ offõ remanet p̃ntẽs τ cogit si alij idonei nõ reperiũtur.vt.ꝫ. quẽadmodũ ciuilia.l.iij.de agri.τ mã do.l.j.ff.de mu.τ ho.l.honor.§.vlt.τ.l.vt gradatim.§.quoties.ꝫ.de ɔsulibus.l.j.τ.l.si. Sed q̃q̄ qs in eodẽ offõ nõ remanet τ ad aliã dignitatẽ aspiret tñ primã dignitatẽ retinet τ si perdat ei⁹ administrationẽ vt no.ꝫ. de dig.l. maior.τ ad hoc est.ꝫ.de pala.l.palatinos.τ.l.ad similitudinẽ. ¶ Et no ambitiõe cessante.vt.ꝫ.de pala.l.scriniis. Itẽ no.de offõ biẽnali.vt.ꝫ.tit.j.l.j.τ.j.ti.pri.l. vnica.

Sed decani. De qb⁹ agit in isto casu corã magistro offõꝝ tñ sunt ɔueniẽdi.q: p hec nec respu.ledit τ agẽtibus satis erit ɔsultũ. sicut ergo deuoti scholares impialiũ corã dcõ magro ɔueniunt ita isti ɔuenti p priores decanos satis dabũt iudicio sisti.nõ aũt alr̃ satisdare cogũtur.h.d. ¶ Et sic no.q̄ respu.p̄textu iudicũ offõꝝ turbari nõ dꝫ.vt hic.τ.ꝫ.de pala.l.vl. de decu.l.vl. τ sic diminui offiũ.vt ꝫ.de epi.τ cle.l.oẽs q̄.ff de ali.l.nõ distinguemus.ff.de in ius vocã.l.ij. ¶ Itẽ no.in prin. qñ qs aliqđ facit.ita faciat illud ne alius grauet.vt hic.τ.ꝫ de sta.τ imagi.l τ ɔtrã.ꝫ.de metropo.l.j.ꝫ.de thesau.l.vnica.supra de pascu pu.l.vi. Qñq₃ tñ cã in alteri⁹ p̄iudiciũ statuit.vt supra de ɔsilia. ¶ Itẽ no.hic ad exẽplũ alioꝝ statuit illud. τ sic exẽplũ iudicat qđ intelligo in bonis cũ de similibus ad simã sit p̃cedendũ.vt supra de pala.l.vlt. Sed in alijs exẽplis minime est qd statuendũ.vt supra.de sen.τ interlo.ff.de le.τ se.con.l.nemo q̄ non ratione.Odofre.

¶ De mensoribus. Rubrica.

Primicerijs. Dicitur q̄ primicerius mensorum expleto officio suo qđ lz elapso biennio sociatur agentibus in rebus instruentis.h.d. De istis mensoribus dic q̄ illi erãt castrensiani.vt supra de castrensianis in rub. ¶ Et no.ex l.ista de biennali officio.vt supra.tit.j.l.j. ¶ Item no.qui vltimo venit vltimo capit sic ff de iudi.qui prior.supra de castren.l.ij.quod autẽ officium habeant isti mensores dicitur hic in glo.dñi Accur.

¶ De priuilegijs eorum qui in sacro palatio militant. Rubrica.

Palatinis. De singularib⁹ offi.q̄ i palatio sũt dictũ est.ꝫ. Nũc de p̃uilegijs militãtiũ in sacro palatio dicit.τ sic postq̄ de p̃sõis dixit de eoꝝ p̃uilegijs subijcit.circa q̄ l.i.ista dz de palatinis q̄ inculpate gerunt offic.suũ τ ab his qui in scrineis memorie epistolaꝝ τ libelloꝝ militãt.d qb⁹ dicit.ꝫ.de pre.sacro.scrineo. per totum omnes calũnie τ omnes nominationes numeri sunt sub morte.q̄ hñficium ad siliũ τ nepotes eoꝝ ptinet. Sũt q̄ ipsi τ eoꝝ filij τ nepotes τ mãcipia liberati ab oib⁹ sordidis munerib⁹ τ extraordinarijs τ p̃sonalib⁹ q ꝫ facere tẽptauerit nõ obstãte dignitate aliqua ei⁹ penas debitas patient.h.d. ¶ Sic q̄ no.ex.l.ista q̄ illi dat p̃uilegiũ q inculpate offiũ suũ gerit.sic q̄ no de palatinis.l.palatinos sec⁹ si culpã tegerat.q: tũc p̃ui.τ offi.se reddit idignũ in qb⁹ deligt vt.ꝫ. de dig.l.iu.ꝫ.de decu.l.pen.ꝫ.de pala.l.ij. Sꝫ qd facit p̃uile.qđ h dat dicũt qdã istõ q: sũt exẽpti ab oĩ munere p̃rimoniali p̃sonali sordido ordinario τ extraordinario.vt.j.l.pri.qdã dicũt illa intẽtione:q: hic dicit calumniã qđ referũt ad patrimonia.munera.τ qđ dicit hic nominat omnes referunt ad p̃sonali munera. Sed ego puto istos nõ excusari a p̃rimonialib⁹ illa ratione.q: successiõe p̃rimoniali munera nõ trahunt. Itẽ q: alie sũt leges q̄ i palatinis loquunt i primis sacroꝝ scrineoꝝ quaꝝ vna impa ɔstãtini cui⁹ est h.j.q̄ dicit p̃rimonialia munera τ ordinaria debere p̄stare.sed ab extrordi.mune. τ sordidis τ p̃sonalib⁹ excusent.vt.ꝫ.de pala.l.j alia lex est q̄ dicit primos sacroꝝ scrineoꝝ debere p̄stare canonicã inditionẽ p̃rimonialia munera.sꝫ ab extraordinarijs p̃sonalib⁹ τ sordidis excusat.vt.ꝫ.de pri.sacroꝝ scrineoꝝ l.iubem⁹. Trahamꝰ q̄ legẽ istã.j vltimã ad.ll.p̄dictas.vt hanc ẽm illas intelligamus τ determinemꝰ:nã hoc priuile q: rarũ accidi vt vltima determinet p p̃mã:vt ff.de testamẽtis.l.hr̃des palã.§.sꝫ si notã ff de le.τ se.cõ.l. sꝫ τ posteriores ff.de.le.iij.l.min⁹.ff.de hr̃di.istituẽ.l. q nõ militãt.§.q̄ veteres.qđ q̄ dicit hec lex calũnias τ extraordinarias p̄statiões:τ qđ dicit noiatiões.i.p̃sõalia mũera:τ qđ dicit in varijs testis a sordida remanẽtia τ canonica mũera:vt.ꝫ.de pala.l.j.τ.l.palatinos.τ.j.l.pri.τ ad h.ꝫ.de magi.scri l.vnica.ꝫ. de silẽtia.l.j ij. τ iij. Et sic erit qđ in p̃n.hui⁹ legis dicit generalit τ obscure declarat h i fine nã p̄ora p posteriora ɔñalit τ regularit itelli.vt.ff.de le.τ se cõ.l.nõ est nouũ. ¶ Scđo no.ex lege ista priui.patris trahi ad filiũ.priui.eius trahi ad nepotẽ.τ priuilegiũ domini trahi ad familiã.sic.ꝫ.de castrẽsiarijs.l.vlt.ꝫ.de priu.agẽ.in reb⁹.l.vlt.de priuis sacroꝝ scrineorũ l.in sacris.l.j.τ.iij.τ.l.si quis in sacris.ꝫ.de silentiarijs.l.iubemus.τ.ꝫ.de magistris scri.l.vnica ¶ Tertio no cõtẽptorẽ.l. puniri nec dignitate aliqua excusari.vt.ꝫ.de decurio.l.ij.ꝫ.de agentibus in rebus l.vltima de domesticis.l.j.τ.ꝫ.de proximis sacro.scrineo.l.vnica.τ.j.l. vltima.Odofre.

De cubiculis. Prepositi sacri cubiculi:de quibus dicit ꝫ p̃po.sacri cubiculi.l.ij. Itẽ palatini q explenerũt offiũ et sic habẽt requiẽ.vt.ꝫ.de palatinis.l palatinos.ꝫ.l.pri.ꝫ.de palatinis.l.vltima. Itẽ priuilegiũ sacro.scrineo.q habẽt vacationẽ tã ipsi q̄ filij et eoꝝ nepotes. Itẽ palatini qualecũq₃ offi.habeãt de qb⁹ dz in hõa si aũtm offi.palatinorũ comitatũ suum:vel officio amissionis de quo dicit.ꝫ. de palatinis p̃isco.et.l.scriniis.§.scrinei mittẽdariorũ siue habeãt offiũ castrẽsiane de quo dz castrẽsiani tã ipsi q̄ eoꝝ liberi habeãt priuilegia.vt nec ad honores:nec munera cõuocent nec ad aliqđ munus p̃sonale vel criminaliũ vel temerariũ munus vel p̃senata fuit vel tronitui vel censuale teneant.hac etiã teneat filij familie habẽtes p̄dicta officia vel peculiũ castrẽse p̃ptiũ siue adhuc militãt siue iã expleta militia desierint militare et quieti donati sunt.vt.ꝫ.de palatinis.l.vltima.ꝫ.de castrẽsianis.l.vltia.ꝫ.de cano.l.j. Et p̄dicta oĩa p̃uilegia habẽt agen.in reb⁹.licet adhuc militẽt et militiã suã p̃ficere teneant. Uidet ex.l.ista q̄ p̄dicte p̃sone p̃rimonia.muneri. excusent q̄ ptꝫ q: dicit cẽsualib⁹. Itẽ pempto p̃tasie et tonariorũ et filiis q̄ p̃rimonialia sũt.vt.ꝫ.de muneri.p̃rimo.l.nec p̃tasie.ad qđ dicit vt q̄dã sp̃alia p̃rimonialia nominãt a quib⁹ vocant p qđ cõcludit q̄ in alijs p̃rimonialib⁹ nõ habeãt vacationẽ.q: qđ in vno pmittit in alijs rc.ꝫ.de p̃cu.l.marit⁹.τ q: dicit cẽsualib⁹.i.p̄dictis vel extra ordinaria. τ sic nõ ob.qđ.ꝫ.l.pri.no.et paula dz.q: descẽdẽtes a palatio imperiali habentes sibi offiũ finito eoꝝ offi.ita immunes sũt q̄ nõ tenent ad aliqd suscipere vel p̃ficere q̄ iniungat eis.vnde si eligant munerarij de quib⁹ dz.ꝫ.de p̃ba scriniis.§. numerorũ siue questores q̄q̄ nõ sint idonei ad hoc munus suscipere teneant τ cõpellant. q enim vacãt digni sunt vt.ꝫ. de palatinis.l. palatinos.ꝫ.l. proxi.hoc dicit. Et ita no.q̄ predicti ab omni munere p̃sonali excusant.vt hic.et.ꝫ.l.pri.τ.ꝫ.de p̃ri.sac.scri.l.iij. Odof.

Omnes. Qđ omnes in palatio militantes q in eo diuersa offi.habuerũt vocatio.nũc h habẽt priuilegiũ q: p̄ferunt in ordine et in cõsessu vel q post illos regẽtes p̃uincias susceperũt.si tñ p̄dicti prius illã dignitatẽ habuerũt.q ꝫ hãc.l.venerit q: putauerit p̄ferri p̄dictꝫ vl eis obesse in suis p̃uile.tãq̄ sacrileg⁹ puniat.h.d. ¶ Sic ergo no.q̄ qui prior est tpe potior alijs est.q: eis succedunt in loquendo et sedendo

ꝛ in edicto ꝛ in cōſēſu: ſic.ſ. de conſu.l.j. et.l pe.ol.ꝛ.ſ.de prefe. p̄eto, l.j.ꝛ.ij.ſ. de ꝑpo.ſacri cu.l.j.ſ.de comitib⁹ ꝛ archiatris.l archiatros.ſ. de pri.ſa ſcri.l.o ꝛ s cōperim⁹.ſ. de caſtrēſi.ar.ijs.l.j.ſ. de meſſorib⁹.l.j. Quis tñ fallit illa rōne q: q pōt in cā magis hoc eſt⁹ eſt ꝙ prim⁹ vt de primis ſacroꝝ ſcrinioꝝ.l.vnicuiq; ꝛ niſi forte ſʒ illa l.videt vnde dicet ad qđ recipit ꝯria dictū eſt ꝙ q hʒ dignitatē ꝛ vacationē q: fi nitū eſt eius offm̄ potior eſt illo q nūc hʒ illā dignitatē. ꝛ ſic hec.l.dat itelligere ꝙ vacātes potiores ſūt admīſtratorib⁹: ꝛ ideo ſignat ſ. ſ.de primi.l.ſi.in ſi.ſ.vt digni.ordo ſer.l.ij.§.ſi adminiſtrato. Aid qđ dicit ꝙ vacās oñs p̄ferat adminiſtrāti. vt in ꝯtrarijs.l. ſed vacans preferat honorario et ita intelligit ꝯriū vt vacās preferat illi q reddi turus eſt ꝓuīciā vel palatinā recipit dignitatē ſub. ſed nō admini ſtrationē. ꝛ ſic adhuc nō eſt ꝯ.q:,cōſtat ꝙ vacās honorario fert.vt.ſ. vt digni.ordo ſer.l.ij §.vacātes.ſ.de proxi.ſacri.l.j. Uel dic ꝙ hic va cās plures habuit dignitates et officia diuerſa in palatio: qđ pʒ q: dicit hic diuerſis.et ideo q: magis laborauit dignior eſt poſteriore l adminiſtratione q: vnā tātū habuit dignitatē vt hic. ¶ Scđo no te meratorē.l.poſſe quaſi ſacrilegū puniri niſi alia certa pena ſtatuta ſit in.l.ꝯ illum.nam ſacrilegus eſt vt hic.,ꝛ.ſ. vt digni. ordo ſer.l.j.ſ.de domeſticis.l.j.

¶ De priuilegijs ſcholarum. Rubrica.

Viris. Dictū eſt.ſ de militib⁹ et de his q habēt offi. in palatio: itē de priuile. dictorū palatinoꝝ. ſequit videre de ꝑuilegio mili. Sʒ q: dicti milites ſcholā i.ſocietatē hūt ſ q̄ hūt comitē .i.ſupiorē q magr militū vo cat: iđ poit rub. de pri.ſcholaꝝ. ꝛ ita ſchola vocat h̄ militū ſocietas poſita cōtinuatiōe rubi. Caſus talis eſt. primo dicit imp. ꝙ comitib⁹ ſiue magris offi. militū ꝓhibet nō ſenatorē vl ducēnarioꝝ de q̄ ſ. de agen. in re.l.matriculā.ſ de pala.ſcrineis vrbē vl denegādū.i.de ſocie tate mili.is q̄ iudicū admoneat illos ſʒ hoc ad offm̄ magr i offi. ptī neat: et dicit ꝙ domeſticoꝝ ſenatoꝝ ꝛ ducēnarioꝝ ꝛ cētenarioꝝ. qđ eſt notā. ꝙ ſeruiēs nō dʒ dño imp. vl eqpari nec in ei⁹ loco pōi vt ſit ſecū ille q pp hoc cōtēnit dñm ſuū cū eſt par ſibi: ſic de offi iudi. lug. in tēplo is q̄ ſeruiēs recept⁹ in fratrē p dñs,illū poſtea expulit de lo co ſuo ꝛ ei ſucceſſit: nec mirū q: ꝯuerſatio eqnalis monet dignitatis cōtēptionē. vt ff.de offi.pñ l.obſeruādū. Tertio punit q ꝯ hāc legē fe cerit. Quarto punit ſcrineū haractoꝝ. de q̄ dr.ſ. de pala ſcri. verſus finē ſi ꝯ ꝑdictā ꝑmiſerit facere. Ultimo dicit ꝙ ſi alicui ſit interdictū offm̄ vl familiaritas cōitis militū p latios ſub noie militie ad rē ꝓ hibitā ꝯſimulatā aſpirare nō poſſit. q: cū qd ꝓhibet. ꝛ id p aliū pu nit. vt.ſ. de pri.ſacro.ſcri.l.ex: ꝛ ſ. de prin.agē.in rebus.l.j,

Summarium.

1 ☞ Cōceſſio ita facta intelligit vt res publica non ledat.
2 Rla q nō pōt qđ min⁹ eſt, nō poſſit qđ eſt mai⁹, quomō ꝓcedat.
3 Par in parem nō habet imperium.
4 Priuilegia pris ad filiū, viri ad vxorē, filij ad matrē trāſmittunt.
5 Uidue gaudēt ꝑuilegijs defuncti mariti.nū trāſeant ad ſcđa vota declaratū vt ibidem.
6 Cōſuetudo vetus ſeruanda eſt mō rationabilis ſit, et nō reprobata.
Appellatur a delegato ad delegantem.ibi.

Hac lege. Dicit ꝙ milites q militāt in diuerſis ſcho lis.ꝛ i diuerſis ſocietatib⁹ militū poſtq̄ poſt finitā militiā facti primicerij fuerint ꝛ ſic hūt ꝑtā ſalutādi ꝑncipē ꝛ adorādi ꝛ adepti ſūt dignitatē comitū cōſiſtorioꝝ dicit.ſ.de comitib⁹ ꝛ tribu.ſcholarū.l.vnica. habēt digni ſuā antiquū ꝛ priuile omnia. q: ꝑdictis priuile pñt vti cū noua di gnitas priorū priuilegia nō tollat. vt.ſ.de pri.ſacroꝝ ſcrinio.l.iube m⁹.ſ.de pmi.l.j hūt ēt ex tenore noue dignitatis hec q: in cauſis ciui lib⁹ corā magiſtro offi.tñ rñ.ſ obaudiēt in criminalib⁹ ſi ſint in vrbe ſʒ ſi ſint in ꝓuincijs in cauſis criminalib⁹ ꝛ cauſis tributoꝝ ſi ſint co rā rectorib⁹ ꝓuinciaꝝ rñ.debebūt. q: iđ ſtatuit ne ſi nō rñ. occaſione ꝑuilegij eis cōceſſit vtilitas pub. vacuaret. huc dicit. Et ſic no. † cū aliqd cōcedit ita cōcedit vt vtilitas pub. nō ledat vt.ſ.de offi magi. offi.l.vlti.ſ.de ſuſcep.l.homilioꝛib⁹. nā rubri.ꝛ ꝑuilegia aduerſ⁹ vtili tatē pu cōceſſa valere nō debē vt hic.ꝛ.ſ.de pre.impe.offe l.nec dāno ſa ¶ Itez no ꝙ imp.nō cōcedit literā ſub cui⁹ ꝯtextu illicitū poſſit cōmitti.vt hic.ꝛ.ſ.de epi.ꝛ cle.l.cū q ꝓbabilē. ¶ Sʒ iſtat ad legē iſtā q̄ꝛo ꝑſes q nō pōt cognoſcere de ciuilib⁹ cognoſcet de criminalib⁹, cū minimus ictus fuſtiū maior ſit oī cā pecuniaria. vt.ſ.de penis.l.ſi
2 ſeruoꝝ §.vlti.ꝛ † q nō pōt qđ min⁹ eſt nec dʒ poſſe qđ mai⁹ eſt.vt.ff. de ſeruis expor.cōpo ſ.de agen in re.l.ex eo.ff.de reg iur.l.nō dʒ. R ſi. iʒ hoc regulare ſit vt q nō lʒ qđ min⁹ eſt,nec ꝙ maius eſt.hec tñ fal lit hic propter pu. vtilitatem magiſtratus minus facit que ſemper ꝑferēda eſt.vt.j.de primipil lo.l.vtilitas.ſic als ꝓpter publicā vtilita tez magiſtatus min⁹ facit qđ plus eſt modicā hʒ cohertionē.vt.ſ de iuriſ om.iu.l.magiſtatibus.ꝛ tñ nō cognoſcet de cā pecumaria vltra ccc.ſol.vt in auē de defen.ciui § ſi vo incognitus.qđ ideo cū memo rario indice impedito ſi min⁹ militare nō poſſet, ſed delicta ipunita remanerēt qđ eē: nō dʒ.vt ff ad.l.aql.l.ita vulnerat⁹.ſ.de caſt.l.ante ola. Et dic ꝙ hic ꝑſes cognoſcit de criminalibus in ſua ꝓuincia nō aūt in vrbe Romana vt ſ.de palati l.viros.ſ.de agē.in rebus.l.vlt. § ita.ꝛ.ſ.de pri ſac.ſcri.l in ſacris lo iij ¶ Sʒ iterū iſtat cū comes ſiue primiceri⁹ ſit hic clariſſim⁹ q̄ꝛo ꝑſes cognoſcit de ca comitis il
3 lius. Et par † in parē nō hēat imperiū. vt.ff.de arg.l.nā magſtat⁹.ff. ad tre.l.ille a quo.§ tēpeſtiuū rñ autoritate hui⁹.l.facit.ꝛ ideo in ca ſu iſto beneficio hui⁹.l.ſuperior eſt eo. q: cū ipſe comes ꝑ̄ſedi ſe poſ ſit cōmittere lʒ pari: vt ff de iur.om.iud.l.eſt receptū multo forti⁹ ꝛ l.dʒ poſſe ei ſubmittere.arg.ſ.de cōſu.l.vlti.ꝛ eſt ſile ſ de ſilē.l.xiij.ſ. de prin.agen.in reb⁹.l.ij. Uel dic ꝙ hic ꝑſes maior eſt hic comite, q: comes habet tñ honorariā dignitatē ad adminiſtrationē at preſes hʒ hic adminiſtrationē. ꝛ ideo maior eſt comite, q: adminiſtratio ho norario ꝑfert. vt ſ. vt dig.ordo ſer.l.ij § ſi adminiſtratores.C.de pri. agen.in re l.ex agentibus. ꝛ facit quod no.ff de accu.l.ſi.

Quoties. Lex iſta loquit de militibus ſcholarū.i. qui militāt in ſcholis aliorū militū.i.in ſocietatibus ꝛ hmōi militibus in.l.iſta dant hec priuile gia q: ſi de ꝑpoſiti cōueniant corā magro officiorū ſiue eoꝝ cōiuges ſiue matres viuā viri vel nō: dū tñ vxores ꝛ matres vi duitatē ſeruēt. Itē filij dictoꝝ militū ſi cōueniant corā magro offi ciorū hec hūt priuilegia. q: nō cogunt in cauſis ciuilib⁹ ſatiſdare iu dicio ſiſti vt per numerariū i.per quēdā habentē dignitatē ſiue curā in ſocietatē militū de qua ſocietate dr.ſ.ti pri.l.pri.ſ.de palati.ſa cro ſcri l.ſeñ.§ ſcrinen minorū in cauſis autoritatē ꝛ in criminalibus. vnus cū numerario cauēt: vt per quinq; priuatos de illis xxx.ſi illi ꝑ ꝑdictis noluūt cauere: als ſi illi noluūt ꝑ iſtis cauere. vnde fideiuſſorē extraneū dant cū marito ꝛ executorib⁹ litis: vñ tñ ſolū preſtāt pre cipiēdo corā magro officiorū. ſi aūt corā magro officiorū delegat cām deleg.hʒ per litē vnū ſoli ꝛ pro diffinitiua aliū ſoli. ꝛ poſt litem contēſtionis corā arbitro.i.delegato cām reddat corā magro offiꝰ vel relatione vel appellatione vel alia cā ꝑmittenda.i.mittendo co gnitionē ad magrm officioꝝ hʒ deleg iij.ſol tñ. ꝛ ꝑ inſiſtis dictis ꝛ geſtis edēdis.ij ſoli.tñ Sed hec vera ſunt qñ in vrbe delegata fuit cā Si aūt in ꝓuincia magr officiorū cauſam delegauerit preſidi ꝓ uincie ꝙ poteſt tunc qñ ciuilis eſt.vt.ſ de agen.in rebus.l.ex eo j.rñ. in ſi.tūc minus preſtant ꝑdictis exemplis: q: dimidiū tñ ꝑdictarū expenſarū preſtāt ꝛ ſic minus preſtant in prouincia ꝙ in vrbe. ſic.ſ. de proximis ſacro.ſcrineo l.in ſacris.lo.iij.§.dimidiū.ſ.de agē. in re bus l.ſi.§.ita vt in prouincijs.ꝛ ſi contingat ꝙ aliquis dictoꝝ mili tum filioꝝ matrū vel vxoꝝ de licentia magiſtri officioꝝ eat ad pro uinciam.i.quinq; menſes nullo modo pōt in cauſa ciuili inquietari corā preſide vt.ſ.l.proxi.ſed in crimine ꝛ tribu. cauſis ꝑſtandis. ſ.l. pri.i.poſt quīq; menſes pōt coram preſide cōueniri ſi ibi reperiatur. veruntñ fideiuſſorē nō hʒ admittere ei vt caueat iudicio ſiſti per iu ramentū ſuū: nec alia ſatiſdatio exiget ſic.ſ.de caſtrenſis.l.ſi § ꝛ cū ꝑ prouincias.ſ.de pri.agen.in rebus.l.ſi §. ita iudicet.ſ. de pri.ſacro. ſcri.in ſacris lo.iij.ꝛ vt predicta vera ſint ꝛ habeāt locum vbi talis cauſa qualitas eſt ꝙ in ſcriptis ſunt ꝯueniendi: ꝛ procedendū etiam per ſcripturā in litē: als ſi de facto conueniātur ſine ſcriptis cū de iu re ciuili in ſcriptis conuenire dñt. ꝛ ſi lis ciuilis ſit ꝛ ſit ſine ſcriptis pōt procedi in litem: vel ſi de conſenſu partium ſine ſcriptis ꝓcedat tūc nihil noīe ſportularū dāt ſi obtineant. ſed ſi ſuccūbant vnū ſoli
4 dum tñ donant noīe ſportularū non vltra. h o. ¶ Et ſic no. † ex.l. iſta priuilegia patris ad filiū. viri ad vxorē. filij ad matrē trāſire. ſic
5 ſ.de agen.in rebus.l.ſi.ſ.e.ti.l.j. ¶ † Item no. ꝙ dicit de viro ꝛ vxo re. q: etiā vidue hūt priuilegia ad qđ eſt.ſ.de digni.l.j.ꝛ.l mulieres. nā maritate iniuriāt viris ꝛ filijs vt in auē.de nō eligē.ſcđo nubē.§. ꝛ ſi quidem.ꝛ.§ ſi.ꝛ § ꝓpoſuimus. quare tunc matres hmōi priuile gia nō hūt qđ intellige ſi inferiori nubāt. nam ſi pari vel maiori re tinēt priuilegia nec perdūnt ſi ſic nubāt. vt.ſ. de digni.l j.dixi. nam ſi continere nō poſſunt nubere pñt vt in auē. de nō eligen.ſ. nuben.
6 § optimū ¶ † Tertio no. conſuetudinem vetuſtam ſeruari ꝛ ꝙ eſt ſi ſit rōnabilis nec reprobata. vt.ſ. de eu.reipu.l ſi.als ſecus. vt de cu rioſis l.j. ¶ Item not. a delegato appellari ad delegātem. vt.ſ. quis pro ſua iuriſd.l.vnica verſus finem. ꝛ dic vt in ſumma archidiaconi ebru deū ti de ap § a quo ꝛ ad quem. vt hic de ordi. ꝛ verſiculis ſequen tibus. Odofre.

¶ De caſtrenſi omnium palatinorum peculio. Rub.

Summarium.

1 ☞ Principis ſeruitio deputati hūt milites priuilegia ac ſi eſſent in caſtris militantes.
2 Clerici exiſtentes in romana curia perinde habere dñt fructus pre bendarum ſuarum ac ſi in ſuis eccleſijs eſſent.
3 Seruientes habent priuilegium. ꝛ non hij qui non ſeruiunt.

Omnes

Omnes. Supra de pala dictū est itē de pui. eorundē: sz qr nō ad plenū de pui. eoꝝ dictū est q̄re sunt quidā palatini filijfa.q in ser uitio pr̄is aliqd acqrūt ꝙ puilegiū in illis q̄sitis bi babeāt de boc nō dixerat. ꝛ iō de boc dicit in ti.isto ꝛ qr illud quesitū predicto mō castrense peculiū est iō ponit rubricā de castrensi ꝛc. Rubrica ꝯtinuata dr sic.l.ista ꝙ oēs palatini q in palatio impiali principi seruiētes aliqd acquisierūt vł ex labore suo vel parsimonia viuēdo parce. vł ex dono eis facto a prin cipe vel al's id babeat p̄cipuū vel castrense peculiū. q̄do erit ꝙ Impa ri seruiētes qō acquirūt nō bāt eis castrēse peculiū:imo babebūt qr nō a puluere ꝛ laboꝝ castroꝝ aliem sunt qui principi seruiūt. qm ipsi sunt qui semp seruiēt ꝛ parati sunt:ꝛ sepissime vias difficiles ꝛ plu ras pro principe vadūt quasi tanq̄ militātes in castris qd̄ acquirūt
1 babeāt vt castrēse peculiū.b.d. ¶ †Et sic no. ꝙ qui in seruitio p̄nci pis est bł quasi sit in castris. ꝛ sortił priuilegiū militū qui in castris
2 sunt quo ad peculiū. qō priuilegiū est ꝫ.de offi.re.l.vlt. †Et sic est lex ista in argu. pro clericis q sunt in romana curia ꝙ ibi dn̄t fructus p̄ bendaꝝ pcipere quasi p̄ntes in suis ecclījs cū ipsi sint in seruitio dn̄i
5 pape. ꝛ ꝓ boc est.ꝫ.de pri.sa.sacro scri.bac.l. † Itē arg. est ꝙ qui sunt bz priuilegiū ꝛ nō alius. vt.ꝫ.de domesticis l.iij ꝛ dic vt in summa archiep̄i ebrudoñ.extra de testamētis §.ꝙ sint.ver.ꝙ ā nos. Odofre.

¶ De equestri dignitate. Rubrica.

Equites. Sicut palatini qui sunt in seruitio principis reputātur quasi p̄sentes vt sic peculiū castrēse dicātur acquirere. vt.ꝫ ti.pri.l.vni ca. ita ꝛ milites qui custodiūt vrbē Romanā qr ipsi absentes quasi reipu. cā eē dn̄r. vt.ff.qui ex cau.maio. l milites. veꝝ qr bmōi milites bāt quosdā inter se g equestrē dignitatē bāt ideo de bis dicere volēs ponit rubricā de eq̄stri ꝛc. qui romani equites sūt. qr romā custodiūt. bāt enī fm gradū post clarissimos. i. spectabiles sunt. b.d. ꝛ caue ꝙ lz tex dicat equites gl.ō t eq̄stres: qr alij simplices milites nō bāt dignitatē vt.ꝫ.ti.ij.l.vl.

¶ De perfectissimatus dignitate. Rubrica.

Codicillis. Que dignitas vocał dignitas pfe ctissima: ꝛ de ista dignitate agił in tit.isto. ꝛ de ea dr ꝫ. de palati. scriacis § scrinei. exceptor nō dr bic ꝙ codicilli. i. dignitate perfectissimi actor pōt vti. qm eā impetrauit dū tñ nō sit seruilis ꝯdōnis ne fi sco vel curie obnoxi⁹ vel nō sit pistor: qr vile offīm est: nec in aliq̄ vili offō sit cōstitutus: vt tabernari⁹ caupo vel sitis. Ego aūt iō peto ꝛ si boneste qr duob⁹ officijs qs nō dz vti. vt.ꝫ.ti.j.l.eisdez. quid.§.l j.ꝫ.de agē.in reb⁹.l.agētes § iij.ꝫ.de pri.sac.scri.l.bac pte. Itē nec bmōi di gnitatē emerit qr ambitiositas in dignitatib⁹ reprobał. vt.ꝫ.de pri mi.l.vlt.ꝫ de pri sac scri.l.cōperimus. Item nec sit alicuius admini strator.b.d. Et ad.l.istā facit.ꝫ.de agē.in reb.l.agētes § j. ꝛ. de digni ta.l.ne quis.ꝫ.ne nego.mili.l.j.de tyronibus l.j Odofre.

¶ Qui militare potest vel non: ꝛ de seruis ad militiam vel digni tatem aspirant. Rubrica.

Si militie. Dictū est.ꝫ de dignitatib⁹ ꝛ di uersis officijs sacri palatij. et qr ex militibus assumuntur predicti quoniam ipsi mi litāt ꝛ militare dn̄c. vt pz.ꝫ.de pui. schola.l.j. ꝛ.l.ij. ꝛ ꝫ de messo.l.vnica. ꝛ.ꝫ de castrensianis.l.j. ꝛ.l.iij.ꝫ. de pala.l.ij cū suis si. Restat vt videamus qui possunt ad militiā peruenire: qui nō ideo ponit rubricam qui militare pn̄t vel nō possunt. ꝛ bec pars rubrice loqtur in liberis qui militare pn̄t vel nō pn̄t aliqua de cā: verū qr fm vsum antiquoꝝ se trāsferunt ad militiā vel dignitatē aliquā vt euitent onera seruilia vel vt liberi vi dētur: fm ꝙ barbarius philippus facit. vt.ff de offi pto.l.j ꝙ ꝓbibeł fieri: imo reuocari iubētur ad pristinā conditionē vt.ꝫ.si suus aut li ber ad decu.aspi.l ij ꝫ de man. ꝛ col.patri.l.vlt. Nam bi ꝛ similes mi litare ꝓbibentur. vt.ꝫ.de fug co.l.j ꝛ.l.vlt.ꝫ.de metal l.vl.ꝫ.de muril l.j. ꝛ.l. murileguli.ꝫ.de agen in reb.l.agentes.ꝫ de di.l. ne quis ꝫ. tit. proxi.l.vnica adijcit in rub. ꝛ de suis ad militiam ꝛc. ꝛ de ista parte rubrice agił ꝫ eo l pen. ꝛ.l vlt Sed qr q̄nqꝫ quis vtitur duplici offi cio vel dignitate ꝙ minime ferendū est: vt.ꝫ de asser.l nemo ꝫ de pri.l.bac parte.ꝫ de agen.in reb l.agentes § iij ideo subijcit in rubri ca: ꝛ vt nemo ꝛc de qua agitur.ꝫ.e.l.eis. Rubrica exposita sit casus talis Quidā volebāt se ad militiā trāsferre: possunt ac boc facere p seipsos sine alicuius autoritate dr ꝙ nō: imo offerre se dn̄t alijs ad quos ptinet approbare: puta nūerus militū.ꝫ.ti.ij l.vlt.ꝫ.de pri sa cro scrinio.l ꝯperimus.§.pe. quo facto recepti ꝛ approbati ab eis in ter milites babebūtur ꝙ intellige post approbatoriā p̄ncipis. vt.ꝫ. ti.ij l nemine.ꝫ de pala l nō alr. ꝛ bic p̄sa parte. qō ē magłm offōꝝ nō ab illis quoꝝ est offīm quis debeat approbari al's furtiue. ꝛ clan destine sortił dignitatē vel ordinē. ideo qr nō vł bīe ꝛ priuādus est sicut assumpto ordine vt bic. Et ad boc.ꝫ.de pfessis.l.magros.ꝫ.de pfes. qui in vrbe ꝯstanti l. vnica. Scdō dicit ꝙ si aliqs bn̄s litē cū ali quo. ꝛ ideo se trāstulit ad militiā vt potentiorē se redderet ad aduer sarios. qr bic pmitti nō dz vt būiliores a potētioribus opprimanł. vt.ꝫ. de ꝯdu. ꝛ pcu.l.vnica.ꝫ ne li.po.l.j. ꝛ.ij ꝛ.ꝫ.ō bis q poti.no l.vni ca vel si babeat cām criminalē cui⁹ metu vel ꝯdēnatiōe sugeret se trā stulit ad militiā. qr ex bac cā p̄nceps q̄nqꝫ remittit penā delictoꝝ: vt ff de re mil.l.nō oēs.§.vlt ꝛ ad postulationē sui vel aduersarij soluit tor militia ꝛ reducił ad pristinū statū vt sic aduersarius ei⁹ potētia nō opprimał b.d. ad istū finē ꝯcordat. ff de re mili l.iij §.nō oēs ꝛ.l. vl. ff de alie.iu.mu.cā fa.l.cū nulos Et ex isto termino no. ꝙ qui assumit dignitatē alr q̄ debeat priuał illa ꝛ ad statū sue prime ꝯdōnis redu citur. ꝛ ad boc ꝯcor.ꝫ.de decu.l.qui de certa.ꝫ.de pmi.l.j.ꝫ. vt digni. ordo ser.l.j.ꝫ.de agen in reb l.j.ꝫ.de pala.l.quidā cū suis si. bic nota tis in glo. Si q̄ras q̄ est rō quare miles ad postulationē sui aduersa rij reducił ad primū statū. rñ. iam reddidi rōnē vt nō opprimał po tētia qr equalitas ꝛ cen ꝛ actor dz fuari. vt.ꝫ de primis sac.scri.l in sacris lo.iij.§.q̄nqꝫ.ꝫ. vt lite pen.p totū Si aūt iudex aduersario nō postulāte sauisset militis apertā fraudē possit ne cū amouere a mili tia ꝛ ad pristinū statū redducere vł ꝙ sic arg ff de postu.l.quos ꝓbi bet puto tñ ꝫ cū b nō spectet ad iudicē vt illū remoueat. sz ad p̄nci pē: vt.ꝫ.de agē.in rebus.l.ij. lz sit ꝫ.ꝫ.de pui.scbo.l.ij. in fin tñ. qr bic dicit bec postulātibus q̄ eis nō postulātib⁹ nō lz a ꝯrio sensu qr for tissimū est arg.ff.de offi.ei⁹ cui mā.est iuris.l.ij §.bui⁹ rei. qr qō i vno casu pmittił in alio ꝓbibeł. vt.ꝫ.de pen l.marit. ꝛ.ff.ad mu.l.j. odof.

Vocandū. Df in.l.ista ꝙ decurio vel filius eius qui astricti sunt vt decurio vt.ꝫ.de de cu.l.exēplo. ꝛ.l priuilegio. ꝛ.l.exēplis in quibusdā alijs no men militie assumēdo vt vitēt munera psonalia: nō pp boc excusanł. qr scaus sua eis nō dz pdesse.b. d. Trabūtur ergo ad pristinū statū. vt.ꝫ.l pri ꝛ facit ꝫ de decu l.nulla quali.ꝫ. de le.l. vni uersi. nā milites excusanł ab bmōi muneribus.ꝫ.de decu.l.militātib⁹.

Tera hec. Lex ista mittił p̄fecto. ꝛ est sciendū p̄ mo qs dicał saltuēsis: ꝛ qui dicanł co loni. ꝛ quidē ꝯductores p̄dioꝝ coloni dicātur. saltuēses dn̄r pretoꝝ nūeroꝝ ꝛ locatoꝝ ant mentū custodes et de eius pionibus dr qui inuiti milites sunt cogēdi ad militiā armatā susci piendā g d. sub necēt voltūtarij qr negotiatores coloni ꝛ siles mili tare nō dn̄r. vt ꝫ.de agē.in re.l.agētes.§.iij. ꝛ.ꝫ.de pri.l.vnica. Odof.

Omnes coartales. Coartales dr qui bz offīm coartatū adeo ꝙ nec illud dimittere pōt nec aliqd assumit. tūc quoddā officiū ēt notandū ꝛ de istis coartalibus agił.l. de coar talibus. ꝛ dr ꝙ bmōi coartales nolentes inuiti ad armatam militiā non sunt admittendi.b.d.

Summarium.

1 Dignitates duas quis babere non potest administrando in il lis. fallit. ibid. ꝛ nu. 3.
2 Affectus punitur quamuis effectus non sequatur.
4 Seruus ad militiam aspirare non debet: si tamen dn̄o sciente aspira rit, ꝛ idoneus est. ibi manet ꝛ liber sit.
5 Idonei eligendi sunt: alias inidonei repelluntur.
6 Prescriptio. xxx. dierum quandoqꝫ opponit.
7 Ignorantia nemo obligatur.
8 Exemplis bonis standum est.

Eis quidem. Lex ista iusti. est: ꝛ respicit vlti mā partē rubrice. ꝛ ꝯtinet qua tuor dicta p̄ncipalia Primū dictū est ꝙ olim per legem antiquā licitū erat pluribus dignitatibus vel officijs vł militib⁹ simul ꝛ semel vti eo tpe bac.l. antiqua mentē bic tollit im perator p bāc.l. lz dicat vt bodie null⁹ ingratus singulis suis dignita tibus possit eo tpe vti. sz si nō sit aliqs in dignitate aliqua vel offō ꝛ eligał ad aliquā aliā dignitatē electionē bēat vł retinēd p̄mā digni tatē q̄ bēbat ꝛ sic nouā dignitatē q̄ ꝛ spernēdi vel si eligat nouā di gnitatē delatā pdat administrationē p̄me. qr nemo de plurib⁹ mili tijs vel officijs vel dignitatē bn̄s aliquā vel offīm cui noua deferūt crediderit supplicare aduersus edictū buius.l. nec supplicatio null⁹ momēti est tñ qr supplicare ꝫ buius.l. vetitū accedūt in.x li auri pu niet. Itē dico si ꝫ interdictū bui⁹.l. p obreptionē rescriptū qs impe trauit ꝙ in.x. li auri punieł. scriniarij aūt offīales sunt in curia impia li ꝛ ad q̄s ptinet de bis inquisitio vtrū qui de nouo assumił babeat illud offīm ꝛ aut renūtiet p̄rio vel nō boc inquirāt fm bui⁹.l. p̄ceptū ꝛ ꝯtrariū impetrātes repellāt. ꝛ.l. istā eis obijciāt. ꝛ nisi fecerit in.x li. auri punietur. ꝛ ēt si qs ꝫ bui⁹.l. ꝓbibitionē impetrauit alr q̄.l ista ꝯcedat vel in locis publicis inscribi fecerit. lz puniał in x li. auri vt di ctū est.ꝫ tñ ꝙ sūatū vel impetratū est si cā de b erat vel in articulis scriptis null⁹ est momēti.b.d p̄sa pacs vsqꝫ ad.§. scimus. Scdō dr ꝙ si aliqs q est in ordine militie armate vel inermis. i. ciuili admini

stratiõe.l.offi.aliq̃ puta regẽda puincia vel alio nãtio ex missiõe pn.
ãte istã.l.vel post ordinẽ q̃n huiꝰ administrationẽ habebat obseruet:
vt.s.poni9 dignitatis:ꝛ si ad administratio. nõ ptineat tñ retineat di
gnitatẽ ẽreptã post depositũ offm̃ dicte administratiõis ratiõe meri
torũ suorũ ꝛ hac.l.angustiu hoc ei cõcedit vt cingulo priori.id est di
gnitate prima vtat̃ nõ scđa deposita:ꝛ si vult depositã de nouo reti
nere q̃ ad dignitatẽ ꝛ illoꝝ numerũ deponat ordinẽ ꝛ numerũ pprie
dignitatis.hoc dicit vsq̃ ad §.mouẽtẽ. Tertio dicit ꝙ si aliqs cõsti
tutꝰ in militia aliqua in qua lꝫ ei aliũ substituere si eligat ad aliã ad
ministrationẽ ꝛ nouã eligat q: antiquam retinere nõ potest illã pmo
s̃m antiquũ modũ vel vẽdere aliȷ nõ cõferre.hoc dicit vsq̃ ad.§.ex
ceptis. Quarto excipit a regula dictũ in prin.huius.l. q: quedã sunt
dignitates ideo cõiuncte ꝛ socie ꝙ qs potest duas eod tẽpore:vtpu
ta q: potest qs esse ducatus ꝛ cãdidatus principis q̃ preest epulis le
gendis. Itẽ quis potest eodẽ tempore ex laterculẽn sibi ex prinitia
tȷs ꝛ secretis esse q̃ ex cingulo sit nutritꝰ est agẽtiũ in rebꝰ.hi enĩ ꝛ si
q̃ sunt similes eodẽ tempore duas vel plures dignitates possunt ha
1 bere hoc dicit ¶ † Sic ergo no.ex prin.huius.l.ꝙ eodẽ tempore qs
duas dignitates hubere nõ dꝫ administrãdo in illis:vt hic.ꝛ.s.de p
ximis sacro.scri.hac parte.s.de agẽtibꝰ in rebꝰ.l.agentes.qđ verũ est
vt dixi: vt administraret in vtraq̃:nã huius administrationẽ retinet
ꝛ alteriꝰ deposũ in dignitatẽ nõ.j.e.§.an sacris.s.de primis sacro.scri.
l.iubemꝰ.in fi.s.de agen.in rebꝰ.l.prin.s. de digni.l. hac saluberrima.
s.de prin.agen in re.l.principis.s.de dig.l.labor. Fallit in casibꝰ in q
bꝰ retinet qs vtriusq̃ dignitatis eodẽ tempore administrationẽ vt.j.
§.vlti ꝛ dixi.s.de digni.l maior.ꝛ facit.s.de suscep.l.humilioribus.et
qđ ibi no. ¶ Secundo ex prin huius l.vt quis qđ despicit perdit sic
2 insti.de rerũ di.§.vlti.ff p delicto per totũ. ¶ † Tertio no.ex primo
dicto huius.l. puniri affectũ ꝛ si nõ assequat̃ effectꝰ sic.s de epi.ꝛ cle.
si quis nõ dꝫ.ꝛ dic ibi s̃m dictũ huius.l.ꝛ hoc speciale est.regulariter
enim nõ punitur effectus siue conatus qui nullum habuit effectum.
ff.quod quisq̃ iuris.l.prima in fine.et dic vt ibi. Secundum dictum
huius.l. per se patet et per ea que.s. notan. ¶ Ex tertio dicto nota
ꝙ quandoq̃ quis nõ potest retinere,ꝙ confert. vel dic tributũ dic et
preteritũ capit vt hic.et de tribus dignitatibꝰ de quibus facit mentio
nem tertia pars loquitur.s.de proximis sacrorũ scriniorũ.l. vniculos.
et.l.si quis in sacris et.l.cõperimus §.non prohibendis ¶ Sed et il
lud nota ex secundo dicto huius.l.ꝙ iussione principis sine precepio
debet quis assumere militiam alias non militat et ad hoc est.j.de re
3 milita.l.neminẽ.j.de coar.prin.l.j. ¶ † Ultimo not.ꝙ quis duas pbẽ
das nõ dꝫ habere ꝙ dic vt plenius.s.de digni.l.maior hoc dicit.

Super seruis. Lex ista respicit scđaꝫ ptẽ rub.
s.de seruis ad militiã aspirãtibꝰ
Et cõtinet duo dicta pncip. Primũ dictũ ẽ de seruis trã
seũtibꝰ ad militiã post hãc iussionẽ. Circa ꝙ ita dꝛ j.l.ista
dicit̃ q: pdicti ad militiã trãseũtes post.l. istã.aut scientibus dñis trãseũt
ad militiã aut ignorãtibꝰ dñis trãseũt serui eoꝝ ad mili.tũc dñis eoꝝ
dat̃ p hãc.l.vt adeãt iudicẽ cõpetẽtẽ ꝛ pbẽt ꝙ qs ignorantibꝰ serui
eoꝝ ad militiã trãseũt q̃ ignorãtia pbat̃ eo ipso ꝙ ɔ̃ eã i.dñoꝝ sciẽ
tiã nõ pbat̃ q̃ casu serui a militia eripiũt̃ ꝛ dñis restituũt̃.vt.j.de eby
to.l.ȷ. Si aũt sciẽtibꝰ dñis serui ad militiã trãseũt.tũc si tñ dñi pdũt
dñiũ sed ius patronatꝰ.q: serui p h̃ efficiunt̃ liberi nec tũc dñi habẽt
in eis ius patronatꝰ.q: serui facti sũt liberi ꝛ ĩgenui l cũm nõ simpli
citer liberati.lꝫ si vtiles sũt militie remanẽt i militia sꝫ si inutiles sũt
repelluñt ab ea hoc dicit pma pars. Scđm dictũ huiꝰ legis sequit̃ i
seruis q̃ ante hãc legẽ ad militiã trãsierũt. Circa qđ ita dꝛ ꝙ.j.xxx.di
es datur dñis eoꝝ licẽtia adire cõpetẽtẽ iudicẽ ꝛ ignorãtiã suã pba
re eo qđ ɔ̃riuꝫ nõ põt pbare.ꝛ si seruos suos requirũt alias si eis sciẽ
tibus ad militiã trãsierunt. vel ignorãtibꝰ sunt tñ.xxx. dies elapsi nõ
tantũ domino carent seruorum.sed etiam patronatus iure.quia per
hoc serui sunt ingenui ꝛ remanet in militia si sũt idonei vel repellunt̃
4 a militia h̃ dicit. ¶ † Sic ergo nota.ex.l.ista ꝙ seruꝰ ad militiã aspira
re nõ debet.vt hic.ꝛ.s l.proxi. Si tamẽ aspirauerit ꝛ domino sciẽte si
idoneꝰ remanet in militia ꝛ efficit̃ liber.ꝛ sic hic dñi sciẽtia et militia
faciunt liberũ vel populi ɔ̃sẽsus.vt ff de offi.presi.l. barbariꝰ vel pa
tro.vt.s.de lati liber.tol.l.vnica.sꝫ ideo efficit̃ ingenuꝰ. q: alias si re
maneret libertꝰ nõ posset in militia remanere.vt.s si serui aut liberti.
l.j. Et sic hec facit domini seruũ liberũ ꝛ liberũ eũ ãnexu primo vt.j.
l.prima. Qđ alĩs similiter facit celestis militia et dñi taciturnitas:vt
in autẽ de sanc.episcopis.§ si seruus.sꝫ quomõ pbabitur ignorãtia s
5 ñ.eo ipso ꝙ nõ probat̃ ɔ̃riuꝫ.qđ dic in gl ¶ † Tertio no.idoneũ de
bere eligi ꝛ assumi.vt hic ꝛ.s.de agẽ.in re.l penul.alias dꝫ repelli qui
nõ est idoneus.q: nemo debet aliemũ locũ occupare.ꝛ qđ nõ cõuenit
sibi.ꝙ si nõ fecerit repell.t.vt.s.de prin.agen.in re.l.pe alias dꝫ repel
li qui nõ est idoneus vt.s.vt digni.ordo ser.l.j.s. de agen. in re.l.j.s.
de palati.l.quidam.s.e.l.j.j.e.l.pri in fin ¶ Quarto no. ꝙ cõstituto.
ꝛ.l.fictio nõ trahitur ad preterita sed ad futura tñ nisi hoc dicatur
in ea non potest colligi ex.l. ista. vt.s. de le.l. leges ꝛ constitutiones.
6 ¶ † Quinto no ꝙ prescriptio xxx dierum opponitur quandoq̃. vt
hic.s.de vaca.mu.pa.l.tractatibus. Sed cũ hec lex.dicit ad iudicem
ɔ̃petẽtẽ qs erit ɔ̃petẽs iudex.rñ.iudex.dñi q: familia sortit̃ foꝝ dñi.
ar.s.de agẽ.in re.l.cũ si ibi no vel dic q: aut dñs est in pos.s̃uitutis.ꝛ
sic sequit̃ foꝝ dñi s̃uus.ar.s. de iu. om.iu.l.iuris ordinẽ.vel dic i isto
casu cũ s̃uus vtat̃ militia q̃ q̃no est corã magr̃o militũ ar.s.de pala.
l.viros vel dic preses cũ qđ sit ciuilis.ar.s. de castren.l. fi.s. de primi.
scho.l.ij. Odofre.

Si quis seruũ. Lex ista sicut supior tractat
de pria pte rub scđe partis.s.
de seruis ad militiã aspirãtibus Hec autẽ lex tractat de
scđa pte scđe partis rub s de s̃uis ad dignitatẽ aspirãti
bus.ꝛ hꝫ ista l.quatuor dicta. primũ est si s̃uus ad dignitatẽ sciente
dño suo aspiret dñs pdit ius dñiȷ pdit etiã ius patronatꝰ. s̃m in ser
uo ad militiã aspirãte sciẽte dño dictũ est.s.l.pri.ꝛ reddit rõnẽ hãc.
quis erit ita supbus q dicat ꝙ ille qui dñiũ dignitatis a nobis acci
pit forte cũ dño suo nostrã purpurã adorantẽ:q: dñs suus dñiũ acci
pit a nobis sicut s̃uꝰ eiꝰ ꝛ pñte dño ꝛ nõ ɔ̃dicẽte remaneat s̃uꝰ nec effi
ciat̃ liber.ꝛ sic dñiũ nostrũ habeat ꝛ nõ s̃uus remanet nullꝰ est qui h̃
dicere audeat igit̃ talis s̃uus liber efficit̃.h d pria pars. Scđo dicit
ꝙ si s̃uus ad dignitatẽ pmoueat̃.s.dño ignorãte pmittit̃ dño adire
cõpetentẽ ignorantiã tuã pbare:eo ꝙ ɔ̃riũ nõ probat̃.ꝛ sic s̃uũ suuꝫ
recipere s̃m ꝙ in seruo ad militiã aspirare dño volente dictũ est.vt.s.
l.pri.sic.l.ista ad exemplũ illius.l.oẽs casus ɔ̃tineat quos ꝛ illa:iđ in
l.ista dicit impator:q: pfectissimus ne aliqd in factũ statuere videat̃.
h.d scđa pars Tertio dicit ꝙ respicit huius.l.vltimã partẽ superio
ris dicẽs ꝙ si s̃uus ad dignitatẽ aspiret añ ɔ̃positionẽ huius.l.dño
ignorãti permittat intra.xxx.dies adire cõpetentẽ iudicẽ ꝛ ignoran
tiã sui ꝛ s̃uũ recipe s̃m ꝙ in s̃uo aspirãte ad militiã dictũ est.s.l.pro
xi § sup illis aũt ꝛ dño ꝛ iure patronatꝰ priuat̃ Ultimo dicit ꝙ ser
uo hic facto libero post xxx dies vel q̃n dño ɔ̃sensit in statũ pris etiã
eũ deliberare sit vtilis dignitati etiã huius s̃uus factus s̃uus:ꝛ si
sit in dignitate remaneat alĩs tanq̃ inutilis dignitate spoliet̃.h d. et
sic oĩa notabilia supioris l.ꝛ hic põt notari:sed ꝛ illud no.ꝙ in dñ di
xi.s.l.pri.q: hec lex liberũ facit ibi impator:q: est lex animata:sicut in
aut.de sanctis.epi.§ si s̃uus.cũ sibus no.in glo s l.pri sic alĩs impa
tor facit sui iuris illũ qui ante alieni iuris erat.s de ɔ̃sul.l.vltima et
sic.l.in ɔ̃sensu ppli facit liberũ qui antea nõ erat liber.ff de offi.p:esi.l.
barbarius.ꝛ sic lex liberat a ɔ̃dõne curiali illũ qui antea nõ erat. vt
s.de decur.l.vlt. Sed instatur ad.l.istã ꝛ superiorẽ hoc mõ ꝙ s̃m hoc
aliqui sciẽte dño ad militiã transierũt:ꝛ nõ efficiãtur liber sed capite
puniũtur:vt ff de re mili l.ab oĩ.ad ꝙ dicit. qđ.l.illa tanq̃ antiquior
corrigit̃ post istã q: nõ est nouũ. Scđo instatur ꝙ huiꝰ s̃uus q dño
sciẽte trãsit ad militiã vel ad dignitatẽ nõ efficiat̃ liber: sed applicat̃
fisco ꝛ egregie ɔ̃berat̃. vt s.de tabu.l.gñalr.§ vl. Ad ꝙ dic si s̃uꝰ aspi
ret ad dignitatem vel militiã quo casu seruetur huius.l.ꝛ.s.l proxi.
q: si sciente dño vel permittente hoc fecit vel eũ non reuocante post
xxx.dies ex quo sciuit liber efficit̃ nec reuocat̃ ad pstinũ statum: imo
dñs perdit ius dñiȷ ꝛ ius patronatus. vt hic.ꝛ.s.l.pri. ꝙ est propter
dñi odiũ qui publicam vtilitatẽ volunt exerceri per s̃uũ sic alĩs dñs
sciens ꝛ fraudar volens priuat̃ s̃uo suo.vt s. de ser.fugi.l quicunq̃.
§ vlt.ff.de nox l.pe.sic alĩs qui rem suam in alieno loco plantat vel im
pedit sciẽs id pdit.vt.s.de rei vẽ.l.ȷ ꝛ.l.si quis sciẽs.insti.de rerũ diui.
§.ex diuerso.aut seruus aspirat ad munus publicum vt tabelliona
tũ vel decurionatũ vel siĩe munus quo casu: si dño sciẽte dñs s̃uo pri
uatur ꝛ ɔ̃fiscat̃ s̃uus ꝛ liberat̃.vt.d.l.s.de tabul.gñalr. Si autẽ dño
ignorãte tũc retrahit̃ p dñm ad pristinũ statũ ne ignorãtia dñi sit ei
nociua sed hec põt intelligi.l.s̃uus aut libertus ꝛ de curatore aspirã
te.l.vlt.s.de liberali cã.l.nõ mutauit.ꝛ.l.iubemus.s.de agri.ꝛ cen.l.co
lonos ꝛ.l.ȷ.s.de fug colo.l.j § fi.ꝛ.s de agri.ꝛ man.dñicis.l.j ij.ꝛ.iij.
s.de metallis.l.vlt s de muliere l.j.ff de reg.iu.l.in his.fallit in tribꝰ
casibus.primus est si s̃uus publice putabat̃. nã matre eius mortua
non reuocat̃ post qnquẽniũ a morte. vt.s.ne de statu defun l.si ma
ter.scđo fallit sitr si s̃uus vel colonus ascripticius expleuit militiã
ꝛ honestã recepit missionẽ sicq̃ veteranus factus est.q: amodo nõ re
uocat̃.vt s de mun.ꝛ colono.pa.l.vlt. Tertio fallit in s̃uo qui p.xxx.
annos militauit vel seruiuit reipu siue colono q: nõ reuocat̃.vt.s de
7 fundis reipu.l eũ qui. Itẽ aliud hic no.† q: ignorãtia qs nõ obliga
tur.sic.s.de tabu.l.si gñali.s.de iur ꝛ fac.ig.l.nõ idcirco.ff.de iur.om.
iu.l.per errorẽ.ff de iudi.l.ij.in pn.sol. Io.approbat. Itẽ no. ꝙ impa
tor nil facit per se sic.s.de ɔ̃sul.l.pe in fi.sic.s.de censi.l. olim testoꝝ.s.
8 de orig.iur. Item no † ad exemplũ alterius.l.aliã statuit ꝛ opponi.
vt hic ꝛ sic exẽplis statuus.ꝛ illa sequntur. qđ de bonis exẽplis dicen
dũ est sic.j.de cano.l.iubemus s.de palatinis l.vlt.ff de le.ꝛ senatusc.
non possunt.sed in alijs exẽplis nõ est standũ.s.de iur.o:di non seq̃
insti.de iure naturali.§ qđ princi ff de leg.l.pro cõtra ꝛ.l.qđ nõ rõne.
s.de sententijs ꝛ inter.om iudi.l.non exemplis. Odofre.

¶ Negotiatores ne militent. Rubrica.

Summarium.

1 ¶ Negotiantes regulariter non possunt militare:propter officiȷ
vilitatem.

2 Fieri multa impediuntur, que iam facta non tolluntur.
3 Lex permittens in preteritum, in futurum vetat.

Os qui. Supra tit. proxi. dictũ est de seruis qui militare non possunt regulr: sʒ qi non tantũ illi sed negotiantes militare prohibentur. ideo ponit subsequẽter rubricã negotiatores ꝛc. Et sciendũ est ꝙ lex ista hʒ. v. dicta. Primũ dictũ est gñale. qi negotiantes in vrbe vel in prouincijs militare nõ debent. Scdo excipit argenti distractores alicuius vrbis ꝙ illicitum eorũ vtile sit officium ꝛ non vilis possunt militare ꝛ in ciuili militia non in armata. Tertio loquitur de negotiatoribus qui militant ante ꝯpositionẽ huius. qi illi possunt militare. dũt tñ negotiatorẽ retinere vel si volunt negotiari priuantur militia. Quarto loqr de argẽti distractoribus alme vrbis qui ante cõpositionẽ militant armata militia. qi possunt sed casu nõ admittũtur ad negotiationẽ suã vel armata militia priuãtur ꝛ post hãc. l. de nouo talẽ militiã nullus negotiator põt adipisci. Quinto qrit de faciẽtib9 arma ꝛ occupãtib9 illa. qi eo℞ negotiatores ꝯueniant armare. ipi pñt armatã mili-
1 tiã exercere ꝛ nihilominus suã negotiationẽ pñt exercere. h. d. † Sic ergo no. ꝙ negotiãtes militare nõ pñt regulr pp vilitatẽ officij eorundẽ. ꝛ ad hoc est arg. C. de digni. l. vnica ꝛ C. de dig. l. ne quis. Scdo no. ꝙ rõne vtilitatis pmittit aliqd ꝙ alr non pmitteret. vt hic. §. exceptis.
2 sic. C. pri. l. pe. § illos no. ꝛ l. vlt. in fi. † Tertio no. ꝙ tale quid impeditur faciendũ ꝙ nõ dissoluitur iã factũ. vt hic §. si non. ꝛ §. q mar-gẽti. sic. C. de decu. l. in familia. C. qui morbo. l. j. ꝛ ff. de iud. l. secus. C. de reis postu. l. vnica. ꝛ ff. ad mu. l. libertus. § in qõ. ff. de arb. l. nõ distinguemus. §. sacerdotio. ff. de asser. l. vtrũ. ff. de relig. l. ij. ꝛ l. sunt psone. ff. de fideius. si debitori. ff. de excus. tu. l. spadonẽ. § scire. Quarto no. ꝙ simile suo simili applauditvt hic. §. vlt. C. cõia vtriusqȝ iudi. l. vlt. sed an quod hic di in argenti distractoribus alme vrbis habeat locũ in alijs ciuitatibus dic vt simili. dixi. C. de pfec. qui in vrbe constan. l.
5 vnica. † Quinto nota illud gñale cum lex in preteritum pmittit in futurum vetat. vt hic. §. qui argẽti ff. de leg. ꝛ sen. con. l. j. in auc. de nõ alie. aut permu. §. si. in auc. de equa. do. § j. Odofre.

De re militari. Rubrica.

Tipendia. Dixi supius qui militare pñt et qui non. nũc de his que ad militiã pertinent dicit ꝛ sic ponit rubricã de re militari. Casus aũt huius. l. est talis imperator dat stipẽdia militibus. vt pꝫ. C. de castrensi peculio. § pala. l. j. C. qui mili. pñt. l. vlt. pone ergo ꝙ aliquis miles fuit captus ab hostibus ꝛ diu ibi stetit tandẽ reuersus est poterit ne repetere pro tempore quo fuit in captiuitate stipendia militaria. dicitur ꝙ non. h. d. in glo.

Si grati. Si miles stetit in militia xxx. an. ex tunc est a sordidis muneribus excusatus. h. d. Odofre.

Mnes. Miles ignominie cã missus est infamis. ideo ꝙ ad dignitatẽ non aspirat. vt. C. de decu. l. infamia. C. de his qui nõ imple. stipen. l. j. C. de infamibus l. vnica. C. de digni. l. ij. sed morari possunt vbi volunt nisi in locis prohibitis. h. d. ꝛ dic vt in glo.

Esertorum. Dr ꝙ si aliquis deseruit militiã ꝛ desertor mortuus est bona eiusdem debent confiscari. h. d. Odof.

Um allegatis. Tu dicebas maritũ sororis tue militiã deseruisse. et sic ĩ desertione. vij. an. fuisse deinde cũ fuisset restitut9 ex indulgẽtia pncipali. ideo petebas vt dicto℞. vij. an. salariũ prestaret ꝙ dat militib9 ac si in militia fuissent. iõ hoc dicẽdo. quia restitut9 pola pstantĩ recipit ius insti. q. mo. ius pa. sol. §. sʒ si ex indulgẽtia. dr ꝙ male pet ar. C. l. j. nã restitut9 hoc hʒ. qr pʒ ex tũc vt ãtea militare. sʒ pteriti tpis q̃ in desertiõe fuit nõ põt salariũ petere. h. d. odo.

Emel. Quidã asserẽs se infirmũ fuit statim missus a militia nũc vult ad militiã redire. dicẽs se esse sanatũ an sit ei administratio militie ꝯcedẽda qritur. et dr ꝙ nõ reddit rõ qi nõ dʒ quis a militia remitti ptextu infirmitatis. nisi prius examinat9 a medicis ꝛ eis denũtiantibus iudici examinatũ hũc esse infirmũ. qi tũc fit missio causaria ex q̃ sanatus reuertit admittit ad militiã ꝛ nõ qui alr discedit. h. d. ꝛ sub. nisi fuerit restitutus. vt. C. l. proxi. vel sine angustia simili. hoc dic vt in gl.

Summarium.

1 Criminum quedam sunt militaria, quedam communia.
2 Miles qui in militia cõmiserat militare vel cõmune crimen si postea honeste remittatur ꝛ sic veteranus fiat non notatur infamia.
3 Miles quandoqȝ durius punitur quam paganus.
4 Maiores ꝛ grauiores qñ agit de pena pecunia pro delicto imponẽda grauius puniũtur q̃ minores: qñ vo de pena corpali tũc mitius.

1 Frustra. Ad euidentiã hui9. l. notandũ est ꝙ † quedã sunt crimina militaria. q̃dã cõia crimina militaria sunt q̃ nũerantur. ff. eo. p totũ. cõia sunt q̃ in psona militis pñt tandẽ ꝛ in persona etiã pagano℞. vt furti iniuria℞ vi bono℞ rap. l. aquilie ꝛ similia delicta ꝙ plura que nũerantur in ti. ff. de accu. cũ seq ff. de his q no. infa. l. j ꝛ ij. ꝛ iij. Pone ergo ꝙ aliqs miles cõmisit crimẽ militare pp qõ notat9 est infamia vel ipo iure. vel qi eo crĩe dãnatus est puta ꝯmisit crimẽ mẽdonis vel deserte militie vel testationis mun9 reliqt vel culpa sua ad dicta commeatus nõ venit. vel aliena arma surripuit. vel post desertionẽ ĩ aliã militiã nomẽ dederit. vel eligere se passus fuit. vl filiũ suũ tpe pacis a militia subtraxit vel tpe pacis militiã deseruit. vel vino vel lasciuia lapsus militẽ suũ vulnerauit. vel partẽ armo℞ alienauit ista ꝛ simi vel silia sunt crĩa militaria. ex qbus dʒ miles cõmittẽs puniri nõ tñ animoueri vt pbãtur hec. ff. ea. l. iij. § qui stationis. ꝛ §. si ad diẽ. ꝛ §. q in libello ꝛ § qui post desertionẽ. ꝛ §. qui filiũ ꝛ l. non omnes §. qui. pacẽ. ꝛ l. oẽm. §. periuriũ. ꝛ l. milites. §. vlt. tandẽ hmõi miles punit vl pene remissa ei militauit. ꝛ militia cõpleta honestã missionẽ recepit. sic ꝙ veteran9 fact9 est. ꝛ q dũ forte testificat militẽ alicui9 vel silia agit ab ignominia infamie ꝙ incurrit pp crimẽ ꝙ in militia ꝯmisit. querit an possit obijci vt sit infamis ꝙ huius miles postq̃ vt veteranus missus est infamiã nõ incurrit ex crĩe militari ꝯmisso. reddit rõ talis si miles cõmisisset crimen cõe vt furti: ꝛ silia crĩa q̃ in pagano℞ psonis cadere pñt cũ pus factus veteran9 ex illo crĩe nõ notat. ꝛ crĩe ꝙ in pagãnis cadit fact9 veteran9 multominus ex crĩe militari nõ dʒ notari ꝙ in psona veterani facti vel pagani ad cuius statũ hic
2 miles peruenit nõ cadit. h. d. † Et sic no. ꝙ miles q ꝯmittit crimẽ militare vel cõe veteran9 fact9 nõ not. vt hic idẽ dico si veteran9 factus nõ sit tñ miles remanet nec ignominiose remittit qr post ob dicta crimina nõ notat. ꝙ idõ dico qi si notaret militare nõ posset ẽt tanq̃ infamis ꝛ ĩ loco vbi esset impator stare nõ posset ꝙ ad milites ptinet vt ff. de his q no. ifa. l. ij. §. igno. ff. de excu. tu. l. sʒ cũ alr tñ milites §. missio. C. e milites l si sʒ miles nõ remanet sʒ mittat tñ ignominia. ꝛ sic nõ vt veteran9 tũc notaret. vt. ff. e. l. milites. § missio. ꝛ sic circa infamie missionẽ miti9 agit cũ milite q̃ cũ pagano. ꝙ est rõne publice vtilitatis vt respu. pstes hẽat q illã defendãt. sic no. C. de pui. scho. l. ij. C.
3 de susce. l. hũilioribus. C. de offi. magi. offi. l. vl. in fi. † Sʒ pone circa positionẽ qñqȝ duri9 punit miles q̃ pagan9 puta si artẽ ludicrã exercet vel venũdari se patit: qr decapitat ꝙ in pagano nõ est: vt ff. de pac. l. quidã. ꝛ rõ est qi q̃tũ plurimũ ei defert tãto graui9 punit reptus in
4 crĩe: vt. C. de epis. ꝛ cle. l. pe. in fi. † Sʒ hoc nõ est regulare: qr qñqȝ maior mitius punit q̃ minor vt. ff. de termi. mo. l. ij. q̃re dic vt ibi tractat de pena pecunia. ĩponẽda ꝛ tũc regulr duri9 punit maior q̃ inferior ꝙ iõ est qr magis abũdat pecunia q̃ minor sic intelligit. ff. de sen. mi. nau. l. pedi9. C. de mõ mulctã. l. vl. aut tractat de pena corpali imponẽda ꝛ tũc miti9 punit q̃ minor. vt C. de sum tri. l. nemo cleric9. vt. ff. ad l. cor. de sic. l. vl. §. pe. insti. de pub. iu. § si qs. C. ad l. fal. de pla. l. vl. fallit in casib9. C. de epi. ꝛ cle. l. j ff. de pe. qd dʒ. ita circa infa imponẽda vt hic.

Ausa. Tria sũt gña missionũ honesta cãria ꝛ ignominiosa vñ si qs honeste vel cãrie mittit a militia nõ dʒ timere ꝙ ppter talẽ missionẽ aliqua macula aspergatur non enĩ infamis propter hoc efficitur ꝙ ex causa procedit ꝛ legitime fit. vt. C. eo. l. semel. in fi.

I quis a barbaris. Si miles dat ptãtem barbaris depredãdi in romanos vel predã iam factam diuidit cũ eis vel inter eos viuus dʒ concremari h. d. Odofre.

Uicunqȝ si gratia. Si autẽ gfa fiat militi ab imparatore vt familia ad ipm possit puenire ita interptãda est illa gfa vt de vxore sua ꝛ filijs ĩtelligat ꝛ de suis hoc dico qr sunt de castrẽsi peculio exẽpti ꝛ iõ de alijs ꝛ qui nõ sunt solo ascripti qi illi separari nõ dñt a solo ꝛ tales dicit impator magso militum tua excellentia ad eum venire faciat. h. d.

Ribuni. Tribunus miles trib9 militib9 dr de q̃ di hic. C. de mili. test. l. si infimus. ꝛ hi tribuni ꝛ milites hñt sua signa ppria. i. stigmata in brachijs vt recognoscãtur. hi tribuni ꝛ milites nõ dñt vagari per terras ꝛ villas sed semp dñt stare parati ĩ locis eis deputatis cũ suis signis pprijs ꝛ si ꝯ faciãt dñt puniri. h. d. Et sic no. a loco pprio miles discedere nõ dʒ sine licẽtia vt hic ꝛ. ĩ e. l. miles ꝙ iõ est ne inimici intrẽt terrã subdito℞. vt. C. de off p. pto. afri. l. ĩ noĩe dñi post scdaʒ colũ. sic in clerico. C. de epi ꝛ cle l. oẽs vbiqȝ ꝛ hoc nisi ex cã ꝛ tũc cum lrĩs epi vt. C. de epi ꝛ cle l. si qñ p eq lñ sic de domesticis. vt. C. de dome. l. iij. sic in militãte in sacris scrinijs. vt. C. de pri. sac. scri. l. ij. ꝛ l. pe. sic in agẽtibus ĩ reb9 vt. C. de agẽtibus in reb9. l. ex eo. in fi sic in curiali. vt. C. de decu. l. curiales. § vlti. sʒ alij qui dignitatib9 alijs pfulgẽt nõ sic legãtur. vt. C. de digni. l. clarissimus ꝛ l. vlt. Odofr.

Um supra. Dr in. l. ista ꝙ legiones semp stãt in ripis fluminũ ꝛ iõ phibet ne aliquis immũda mittat in aquã vt per ꝯñs legionũ pocula

polluantur. Item ne aliquis lauet equos in conspectu legionum et
hominũ nudus sicut scutiferi faciunt sed longe a populo vel publi
ca specta hoc faciant.h.d.

NEmoniales. Dicit in l.ista q̃ nullus miles palatinus nullus et miles militensis de quo.s.pri.vt nullus miles alterius numeri vel legionis d3 vacare cũ propria vel aliena negotia sine prin
cipis autoritate q2 nõ d3 miles negotiari vt.s. de neg. gest.mili.t si
aliquis miles 3fecerit qui cõuictus fuerit legitime punit vt in d.l.t q
militẽ tenet in priuato seruitio in.v.lib.auri punit t si miles nõ suo vel
tribuno mittat ad nos statim ostẽdit lras suas comiti offõr sub quo
est sic statim rñsum capiat t recedat. Et si aliquis miles vagauerit p prouinciã pses eũ capiat t custodiat donec ad mandatũ principis puniat
h.d.t facit.j.e.l.milites.q2 re publica.j.de comeatu,l.j.t.ij. Odofre.

COntra. Multa sunt munera corpor sub quibus sunt milites cõstituti vt pts.s.de pri.sac. scri p totũ.s.de agẽ. in reb.s. de palati.l. scrineis.s.de castrẽsia.s.de pui.scho.s.de eqstri digni.t istor nũeror vel
corpor qñ miles vnius nũeri in aliũ trãsferebat ex quo accidebat olim
q̃ miles inferioris nũeri dabat pecuniã duci vel comiti militũ vt in
supiorẽ nũer trãsferret t sic ãbitiose t p̃tio dignitas nõ laboribus q̃re
batur h phibet fieri amodo impator in.l. p̃nti. Dicẽs q̃ comites t
duces p̃dicti amodo nõ habeãt ptãtem trãsferẽdi militẽ de vno nũe
ro ad aliũ nũer qlisc̃ũq3 sit nũerus palatinor militũ qui stant in cu
ria p̃ncipis t sedẽt in mẽsa seu sit nũerus comitensiũ vel militũ qui
stant in vrbe Constantinopo.s3 nõ sedẽt ad mẽsas principis siue sit
nũerus castrensior vel quis3 alius q2 nemo sine autoritate p̃ncipis
ab vno in aliũ debebat transferri vt aliqd 3 rempub.fiat nã ad aug
mẽtũ honoris nõ ambitiose s3 labore ad vnũquẽq3 3uenit puenire vt
s.d mu.l.j.t de pri.sac.scri.l.iube.in si.t.l.vnicuiq3 l.rñ.s.de agẽ.i reb.
l.j.t l.agẽtes.s.de epi.t cle.si qcq̃.s.de offi ma offi l.nemo s. de agẽ.
in reb.l.j.s.de pala.l.scrineis.in p̃n.s de castrẽsia.l.j in p̃n. Et si dux vel
comes cõtrafecerit cõtra predicta quolibet milite translato de vno
numero ad alium in vna libra auri punietur.h.d. Odofre.

Summarium.

1 Miles non debet negotiari.
2 Canonici t clerici nõ d̃nt se negotijs secularibus immiscere: nec ab
ecclesia recedere.

MIlites qui a republica. Dicit in.l. ista q̃ milites qui rura sua t alimẽta t arma hñt a re publica circa publicã vtilitatẽ d̃nt laborare nõ circa puata negotia
vt agror vel per culturas vel questus vel filia vt.s.e.l. nemo miles
j.l.pri. Ad bella eñ d̃nt milites cõtinuo exercitio interesse. Igit ne
aliquis de iudicibus militãtibus vel dux vel tribunus vt. s.e.l.nemo.t.l.
cõtra vel ad.l.fiscalẽ domũ vel pr̃imonialẽ vel aliã q̃libet priuatã cã
negotiãdi inferit militẽ pro quolibet milite tã ipe q̃ qui eũ recipit
1 in vna li.auri puniet h.d.† Et sic no.h q̃ miles nõ d3 negotiari.vt.s.l.
nemo.ideo3 negotiatores phibeat milites esse vt.s.neg.ne mi.l.vnica
de digni.l.ne quis.s.de p̃fec.l.vnica. Unũ spãle est hic q̃ etiã suo pprio
negotio supesse nõ põt.idõ vt defendat militaris disciplina alis põt.vt
s.de pcu l.q stipẽdia nec causidicus sic.s. de iur.t fac.igno.l.i.t de iu
2 re deli.l.sancimus.† Et no.hic 3 canonicos t cle q d̃nt esse infecti offõ
diuino vnde alũtur nõ añt d̃nt secularibus se imiscere q̃ male fuant
multi.nec d̃nt ab ecclesia discedere.vt.ff. de erbi.no distinguemus.et
s.l.tribuni.no. Item no.artificium recipit incrementum.vt in glo.

MIlitares. Dicit in.l.ista q̃ milites nõ d̃nt suscipe curas ciuiles.vel tutelas vel curas et munera psonalia,t si cõtrafecerint priuãtur militia t priuile.adminiculis.t qui 3tra hãc legẽ venire tẽptauerit in
curret indignationẽ principis.h.d.concor.s.l.prox. Odofre.

Summarium.

1 Militis examinatio t approbatio ad quem spectet.
2 Approbans donare videtur.
3 Papa approbans electũ episcopũ.videtur dare episcopatũ. Et qui
presentatũ confirmat regulam dedisse dicitur.

NEminẽ. Olim talis erat 3suetudo q̃ magr militũ vel dux belli poterat pbatorias militũ facere.i.examinare aliquẽ an eẽt dignus eẽ miles t sic poterat illũ militibus adiũgere in locũ militis deficiẽtis ex q̃
cũq3 accidebat. vt qs nõ labore s3 ãbitione ad militiã veniebat q̃ p̃
hibet.vt.s.e.l.3. t idõ impa.statuit in.l.ista amodo comes vel dux vel
magr militũ.s̃m antiquã 3suetudinẽ nõ posse in locũ deficientiũ mi
litũ pbatorias dare t milites adiũgere.s3 ad p̃ncipẽ h ptinet vt pba
torias det.ita vt qñ locus eẽt milites debere adiũgi in locũ deficiẽtiũ
h ad p̃ncipẽ referat q adiũgat quẽ voluerit t ille militiã sortiat: ve
runtñ is dux vel magr militũ s̃ui nõ p̃nt pbatorias facere eũ appro
bat t adiũctas d3 ei obedire q 3 hãc.l.fecerit.in.c.li. auri puniet.h.d.
Et sic no.de 3sue.antiq̃ sublata sic.s.de fur.quẽ nauiga.s.de cõia de

1 succes.l.ocs pegrini.s.de decu.l.j.† Itẽ no. q̃ solus prin.est examinare
qs militis loco substituat.vt hic s3 3 vr.s. q militia.p̃nt vr si.l.j. S3 dicit
q̃ q miles sit d3 se offerre his ad q̃s ptinet ad magros militũ vr du
ces. Itẽ 3.s. q militare p̃nt.l.eius §.nouẽte, vbi is militiã vẽdere. t
sic vr approbatoriã p̃n.mũera esse. Itẽ 3.s.de pri sac.scri.l.3perimus
§ illõ vbi adiutori is aliũ loco sui ponere.t eũ q̃stori d3 offerri. Sed
dic q̃ p̃dicta nõ sunt 3ria.q2 is q̃ñq3 vẽde.militiã q̃ñq3 filiũ substitue
re loco p̃rio q̃ñq3 adiutori is aliũ ponere verũtñ hi debẽt offerre ma
gro militũ vel duci vel q̃stori s̃m gradũ ad quẽ tẽdit. t ille d3 prin.
hoc referre.vt approbet illũ al's nõ d3 militiã adipisci.vt j.ll.3rijs.
vt hic t sic oblatio fit duci vel magistris militũ p his ad q̃s ptinet.
s3 approbatio ad prin.ptinet.vt hic.t.j.de coartali.l.j. i auẽ. de man.
prin.§.si.sic alias oblatio fit i edictis s3 approbatio sic ad iudicẽ ptinet.vt.s.e.l.semel. Et si q̃ras q̃re impa est approbare.rñ.ne locus sit am
bitiõi.vt idoneus statuat t ponat qd eẽ d3.vt.s.de agen.i reb.l.agẽtes
2 s.si ij.sup seruz † Et ẽ ar.hic q̃ q approbat ille dõare vr q al's nõ ap
probat cur3 cũ effect' militiã nõ approbatus sit.t idõ añ approbationẽ
nõ debẽt hẽe.vt.ff de acq pos.l.nemo q̃ approbat dõationẽ.vt hic t i
3 auẽ.de defen.ci.iterũ illõ i fi.ibi vt inde fiat ei cure tc.† Et sic papa q
approbat electũ ep̃m et q 3firmat p̃ntatũ t q recepit regulã dare vi
det nec vltra d3 qs se miscere sine lnia mñ qñ piculũ mora oblatura
ẽ ar.ff de admi.tu.l tutor q repertoriũ §.si tutor.ff.d ami.tu.l.lex.q̃ t
l.viri.i fi.t dic vt no.s.de epis.t cle.l.nulli.§.qd si.

Summarium.

1 Alter alterius onera portare debet.
2 Equalitas seruanda est in iudicijs.
3 Delegatio cause q̃ñq3 fit in locũ vbi reus moratur.
4 Continentia cause non d3 diuidi.

TAm collatores. Lex ista tractat vbi t apud q̃s iudices debeãt cõueni re t q̃s sportulas d2 militibus p̃stare.hoc legit.i.l.ista. Ue rũtñ h ad noticiã eius p̃mitto q̃ i ptibus oriẽtalibus sũt diuer
si numeri vel corpa vr colligia.siue societas militũ q appellant mi
lites p̃ntaliũ t duces multorũ In p̃mis q̃ no.is volẽs pcurare vti
litatẽ militũ puincialiũ t ẽt collator statuit vt milites p̃ntales obe
diãt ducibus p oriẽtẽ.t si 3tingat aliq̃ cãm ciuilẽ vel criminalẽ 3 eos
moueri nec corã magro militũ p oriẽtẽ. vt olis s3 corã magro militũ
p̃ntaliũ vr corã ducibus 3ueniant.h.d.vsq3 ad § eos.s. quẽ § siculũ t se
quẽtẽ nõ itelligo.postea.i.§.vt ãt tractat q̃tũ t quibus noie sportular
dicti milites teneant dare t h vsq3 ad § dicit q̃ idẽ dicit de sportu
lis a militibus p̃dictis fuãd3 t p̃stãd3 vtiã fuare i psõis aduersario
rũ eor vt iter actorẽ t reũ eq̃litas t vitas fuet Tãdẽ dicit i §.erit
aũt.tc.q̃ duces p̃dicti extiabũt.añq̃ ipsi lites motas 3 eos milites
audiãt psonal'r ppe or magnitudinẽ vel cõmittãt.q2 pauce alij dele
gãdis.postea dicit in §.qlibet.q̃ si p̃deõs 3tingat venire ad duces vr
alibi ducere vr mittere.nisi pp hoc grauent puinciales t collaterales
vt plus exigat ab eis.s3 dũ sine p.xxx.dietas seu vltra õbeãt egtare de
pu.expẽsas suscipiat.si aũt grauẽt puinci. t collaterales regrẽdo ab
eis res suas t idõ soluẽdas eis t h vsq3 ad §.qm vo.vbi dicit s3 q̃ olim milites p̃ntales cõuẽti corã magro militũ p oriẽtẽ cõueniebant
hoc phibet vt cõuẽtus miles corã magro militũ p̃ntaliũ iterũ sup eo.
corã ducibus nõ cõueniat vel ecõtra h. Itẽ nõ p̃nt dicti milites cõue
niri separata cõtinẽtia cãe corã magro militũ p̃ntaliũ ciuil'r corã du
cibus crĩal'r vr e3 s3 apd eũdẽ iudicẽ ẽ vtraq3 3uẽtio faciẽda.h.d. vsq3
ad § si qs vero.vbi punit q 3fecerit.q2 perdit litẽ si sit ciuilis t dan
na restituit.si sit crĩalis q2 calũniator punit. Ultimo dicit q̃ dictũ
est in prin.huius.l.p milites p̃ntales nisi corã magro militũ p orien
tẽ rñdeãt s3 corã iudicibus intelligẽdũ nõ est.vt p hoc detrahat hono
ri magri militũ per oriẽtẽ.q2 nõ detrahit.s3 ideo cõstituit ne cuius sic
alijs causis arduis occupatus publica possit ledi vtilitas.no.nã cũ hoc
certũ est.q̃ duces p̃dicti corã quibus dicit milites.rñ tenentur sunt sub
predicto magistro militũ per orientem constitui.h.d. Et no ex.l. ista
primo vt in locis in quibus necesse est debent esse milites t habere
sub quo respondeãt t cui obediãt vt si contingat necessariũ in loco
illo id p̃dicti milites ad mãdatũ sui superioris expediant. t ad hoc
est.s.eo.l.tribu.s.de offi.prefec p̃to.l.in noie d̃ni circa prin.post secun
dã.col. Scd̃o no.q̃ vnus aliũ d3 iuuare.q2 in hoc.ll.pendẽt vt alter
alterius onera portet Tertio no.q̃ per vnum potest exponi nõ d3
spectari vt expediat a pluribus ne pp multitudinẽ grauamen contin
gat:quia multitudo nil habet honesti:vt in autenti.de referendi §.j.
Quarto no.pub.vtilitati pspiciendũ:vt hic t in auẽ ei §.vlti.s.de
priuile.schola.l ij no.dãna pp militiã nõ attri: t ad hoc ff de rei vẽ.l.
2 in fundo. † Sexto no.equalitatẽ seruari in iudicijs sic.s de proxi.
sacro.scri.l.in sacris lo.iij t qm Septimo no cõsuetudinẽ seruari
3 sic.s.de iur.rei pu.l.ij. † Octauo no.hic cãm delegãdã vbi reus mo
ratur q̃ alias seruat ratione.t ad hoc est C.vbi re.tu.l.vnica. No
no.no.occasiõe supueniẽte militie collatores munere grauari t pro
4 uinciales sic.ff de offi p̃e.l.obseruare.t.l illicitas † Decimo nota
continentiã cause nõ diuidi: vt.s.de iudi.l.nulli. Odofre.

De castrensi

De castrensi peculio. Rubrica.

Summarium.

Rub. quandoq; est gnalior nigro ꝛ econuerso.
12 Donata filio militi an presumant data in peculiu castrense disting.
3 Donatio facta inter pfem ꝛ filiu qn valeat ꝛ quando non.
4 Data a pater vel ab amico pfno filiofam. sunt profectitia. fallit in rebus mobilibus datis filiofa. militi q castrensia reputantur.
5 Data legato alicuius ciuitatis videnf ituitu ciuitatis data ideo nō erunt legati idem in datis sacerdoti ratione ecclesie.
6 Pretiu succedit loco rei ꝛ econtra. fallit tamen qnq;.
7 Empta res de pecunia alterius lz sit emptoris ꝛ non eius cuius est pecunia. fallit in re empta de pecunia castrēsis peculij militis.

Si in potestate. Dixit.s. de militibus qui possunt militare et qui nō dixit etiā de re militari circa stipendia ꝛ munera que sub eant ꝛ que nōx de eorum missionib⁹ honestis causa ꝛ familijs dixit etiā de eorū statu qualiter se debeāt habere ꝛ vbi morari tenent. Itez ꝛ de eoꝝ iudicib⁹ ꝛ sumptibus in lite faciendis ab eis dixit verum q dicti milites qnq; sunt filij fa. ꝛ peculia hnt castrensia fm q palatini vt.s. d ca.pe.l. vnica s de inoffi.te.l. vl. Ideo de pec.mi ca dicit quare ponit rub hic de cast.ꝛc. ꝛ q sequit et prefec. annona. rn. sub. de peculio videamus ꝛ de illa pte rubrice nūc
1 agit in.ti.isto ꝛ sic plus ponit in rub.q in tex. ꝛ sic ꝛ alias.s. de relig. vbi di. ꝛ alee lusu ꝛ tn in tex nihil di nisi quaten⁹ vbi cōposita cōstitutio alearū ludus ꝛc. sic.s. de reb. cred. ꝛ iureiur. vbi nō di d reb. credi. sed in ti.fe.si cer.pe. Sed ecōtra est qnq; vt plus ponat in tex.q i rub. vt.s. de pac. cū pponas vbi ponit de transa s de trāsa.l. cū transirē.ꝛ l. nisi pactis vbi tractat ꝛ de pacto. Uerumtn lz hic expresse nō tractet de peculio prefecti annone q tractat de peculio aliorū militum tacite ꝛ cōsequenter de peculio prefecti annone tractat: q que in prefationibus dicunt in sequētibus repetita credunt vt.ff de ver. obli.l. titia.§.idē.rn. insti. de le.l. acquil.§. sed fabino. nō plebe. Posita igitur cōtinuatione rub. casuz sic pone. ꝛ primo dz q si pf noīe sui filij militis vel ēt alterius emit aliq rem vel domū vel equū ꝛ sic mobile vel imobile ꝛ sibi per traditionē acquirat hoc q emptū est p patrē lz nomine filij non est filij sed patris. Scdo dicit q si pater vel mater filio militi eunti ad militiā dent aliqua mobilia vt equū ꝛ filia siue amici patris vl propinqui hoc cedit castrensi peculio puta vt inde se alat ꝛ sustētet nec alienet ꝛ talis donatio valet ab initio vt.s de inoff do l.
2 ij. ꝛ talis donatio dz nō cōferri vt.s. de dona l. donatio. Et si † dubitetur qualis donatio fuerit vel vt habeat in castrensi vel quasi in prefecto habet ꝯiectura fm qualitatē personarū s. aut pf aut mater donauerit vel amici paterni vel materni vel amici non alr nati sed casu militie vt hic. itē eorū s. an sint mobiles ꝛ ita si castrēse si filius sit miles ꝛ res apta sit ad opus militie vt sint res mobiles donate vt ita sint castrensi peculio vt hic sed alias habet coniectura talia. s. rei donate personarū ꝛ dignitatis.ff. ad treb.l. ex facto § si quis rogatus.ff d do. inter vi. ꝛ vxo.l. vtrū ff ad tre.l. heredib⁹.§. vlti ꝛ de test.l. heredes §. sed si not. Si aūt nō possit haberi cōiectura arbitrabit iudex vt sit ꝓfectitia hoc iō vt discordia inter frēs tollat. ar.ff.d le. ij.l. cū pf § dulcissimis.s. de bo q lib.l. cū ops ꝛ q ptor dz lites abbreuiare vt.ff d
3 ope.no.l.j.§ lz opus.ff.si cer.pe.l. qdā. Si aūt † donet filio pf cōferēdō in eū vltimā volūtatē nō dz ab initio donatio impediente pa. po. tn morte ꝯfirmat nec ꝯfert vt.s fa. herci.l filio. In dubio dico q vr donasse si sit de h qō quasi in eū ꝯtulerit supmū iudiciū q hoc est votū parentū vt.ff vnde liber.l. scripto. in si sic alias in dubio presumit vt statim res valeat nec pereat vt.s de dona cau. mor.l. scientia. Si aūt pater dat filio nō vt extraneo nec vt bn merito nō valet donatio impediēte pa po. lz morte cōfirmat nec ꝯfert vt.s. d do. inter vi. ꝛ vxo.l. donationes. Illud aūt cōstat q pater filio emācipato pōt donare ꝛ statim dz nec reuocat nisi ad legitimū modū vt.s d inoff. do si tota ꝛ ideo dicit lex ista vt in ptāte q alias nō esset peculiū nec ad hūc ti.
4 pertineret vt.s. de inoffi. te.l vlt. in fi. † Tertio no regulā ꝛ infiātiā regule. rla talis est vt quicqd pf vel amic⁹ patern⁹ dat filio sit ꝓfectitiū q intuitu pris datū vr ꝛ ad hoc est.ff. de vul. ꝛ pu. sub.l lz si plures § in arrogato.ff de iure.l. ꝓfectitia cū suis simi. Fallit rla in mobilib⁹ datis filiofamil. militi q nō ꝓfectitia lz castrēsia reputant vt
5 hic † Quarto no q occasione militie dat vel ab illis qui ꝑ militiā nō sunt castrēse censet ꝛ sic facit ad qōnē mediolanēsiū siue legato rū vt q occasione ciuitatis id datū fuit. ꝛ sacerdoti occasiōe ecclesie ciuitatis ꝛ ecclie nō legatoꝝ vel sacerdotis ad h est.ff de an le.l. annua.
6 §. a titia.ff de ꝯdi. ꝛ de l. filiofa ff. de re. du l ciuilib⁹ † Quinto nof. pretiū suū estimatū loco rei succedere. ꝛ ad h ff ꝑtes here.l. lz ꝛ vt ff. de neg. ge.l. vlt ff. de pecu.l. lz ꝛ si quis insti. de le.§. si res aliena sit. ꝛ econtra res loco ptij succedit vt hic qnq; tn nō succedit ptiū loco rei vt. ff d here. vl act vel l. venditor ff. de pe her.l nec vllā.§ vlt.ff de v ob.l.
7 sic h dimissitiū est de fur.l qui vas.§. vl † Sexto no q lz regulariter res empta pretio alterius sit eius qui emit nō eius cuius pretio est empta vt ff. de rei ven.l. si ex cā.§. si quis alij vl sibi ita.s. cōia vtriusque iudi.l. si patr⁹. Tn fallit cū militie ve hic ꝛ.s. de rei vē.l. si vt ꝓponis. Item fallit in minore vt.s. ar.tu.l.3.ff. qn ex facto tu.l.ij. itē fallit in vxo. vel viro vt.ff. dona. inter vi. ꝛ vxo.l. marito dicitur.

Summarium.

1 Filiusfamilias non potest donare nec alienare nec aliquo titulo transferre ea que sunt peculij profectitij: nec aliquatenus in eis patri preiudicare. ꝛ nu. seq. vbi limitat regula.
2 Donare est accipientis facere.
3 Filius de licentia patris donare potest.
Filiusfa. agere non potest sine patris licentia nisi in casibus ibidem.
5 Filiusfa. neq; legare neque testari pōt de profectitijs nec aduētitijs.
1 Filiusfa. Dicitur in l. ista † q filiusf. nō pōt alienare quicq sine volūtate pris nisi habeat castrēse peculiū q de illo pōt alienare sicut paterfa. ad arbitrium voluntatis ꝛ sic fili⁹ alienare nō pōt nec donare pōt. nec aliqd facere. quasi in alium dominium trāsferant peculij ꝓfectitij q alienatiōis verbo continet omnis actus p quem dominium trāsfert. vt.s. de re. alie. nō ali.l. vlt. in auf. de reb. alie non alie §. alienationis. at donare alienare est. q paratur titulus prescribendi. vt.s. de prescri xxx. an.l. si quis emptionis. ꝛ donare perdere est. ꝛ sic alienare vt ff. de dona.
2 l. filiusfa † Item donare est accipiens facere vt instit. de dona §. est ꝛ aliud ff de do.l. qui sacrum. ꝛ qō filiusfa. donare nō possit expresse dicit.l. etiam si liberam hz peculij administrationem no. in d l. filiusfa. ff. de pac.l. contra iura ciui § si filius. ꝛ § pe. Fallit si iusta rōne sit motus. q dat magistro suo vt eum doceat. vel q est filius senatoris. q de castrensi dat q pōt. vt.ff. de admi. tu.l. cum plures §. in primis.ff.
3 de tu. et cu l.j § j.ff de dona l. filiusfa. † vel q de licentia pris dat qō pōt. vt hic ꝛ.ff. de dona. cā mor.l. tam is. sic ergo cum filiusfa. alienare nō possit nec agere pōt sine pris ꝯsensu: nisi in casib⁹.ff d iud.l. lis. ꝛ
4 l. si lōgius.§ si filius ꝛ.ff. de act. ꝛ obli.l. filiusfa. ꝛ.l. in fa. † Itē nec pōt pactū facere vt alienet nisi in casib⁹ predictis in quibus agit. vt ff. de pac.l cōtra iur §. si filius ff. de peti. here.§ filiusfa. Item nec testamen
5 tum facit vt alienet. vt.ff de testa.l. q in ptāte † Item nec legare pōt. vt ff de leg j.l ij ff de le.iij.l.j.§ lz si filius ꝛ hoc in profectitijs iō q patres sunt ꝛ idem est in aduentitijs cum pater habeat vsumfru. vt s. de bonis que liberis.l. vlt §. filij. Odofre.

Summarium.

1 Miles ē in patria potestate nō patrem in ius vocare nō possett nec in iudicio stare sine patris assensu. limita non procedere nisi sup castrensibus litigaretur: ꝛ in alijs casibus.
Miles filiusfa nō pōt facere testamentū nisi super castrensib⁹ ibidē
2 Miles nō habet bona aduentitia pleno iure sed patris est vsufructus. fallit in decem casibus.
3 Dignitates alique sunt que a patria potestate liberant.

Erat quidā. Filiusfamilias fact⁹ fuit miles. vult vocare patrem suum in ius vult agere sine patris consensu Uult indistincte facere testamentū bona materna ꝛ omnia aduētitia ꝛ postea sibi quesita dicit pleno iure sua esse. Uult cā mortis donare ꝛ legare sine pris ꝯsensu. vt breuiter me expediā vult omnia facere tāq paterfa. Dicēs q pp assumptam militiam fuit liberat⁹ a pa po. Quesitum fuit a quodā glorioso scholari q dormiebat in mane dū debebat surgere. ꝛ male studebat. qd iuris. q rn. militē pdictū nexu militie liberatum fuisse a pa. po. tādem cum sup iura patrie potestatis inter militem predictū ꝛ patrem suum corā imperatore. Alexan qdo vertebatur ꝓpositū dict⁹ miles se liberatū a pa. potestate nexu militie dicēs q ista intellexerat a quodam sapiēte. cui impe rn. o miles male tibi psuasit ꝛ in iure errauit qui talia tibi dixit. nam propter militie sacramētum nō es liberat⁹ nexu patrie potesta. lz in eius manes potestate habea tn ex hoc castrense peculium in quo paterfa. censeris
1 p omnia.h.d † Et sic no. q miles est in patria potestate q militia simplex illum nō liberat. vt hic ꝛ insti. q. mo. ius pa. po. sol.§. filiusfa ex q sequit q pfem nō pōt vocare in ius. vt.ff de indi.l. lis nulla q sine patris consensu non agit. sed pater pro ipso nisi in castrensi peculio in casibus aliis.ff. de iudi.l. si longiuū § si filius.ff. de donatio. ꝛ.l. filiusfa. ꝛ.l. in factum nec facere pōt testm. ꝛ insti. qbus non est pmis facere testm in pn.ff. de testa.l. qui in potestate. C de testa.l. iij. Fallit in castrēsi peculio. ꝛ quasi vt hic ꝛ insti. qui. nō est permis fa. te in pn. ꝛ C. de mos.
2 test.l pe. ꝛ vlt. C. de test.l. pe, ꝛ vlt.ff. de dona.l filiusfa au † nec bona aduentitia habet pleno iure. q patris est vsufru. vt insti. per quas p so. no acqui. in fi.l. respon. C. de bo. li. constitutionis. ꝛ.l. quamq. ꝛ.l. cum oportet. ꝛ.l. cum non solum.s. ꝛ.l.j. Fallit in decem casib⁹ in qb⁹ patri non q̄rit vsufru. quos dic. vt.C. de bo. que libe l. cū oportet auf. ibi est de his. itē nec pōt cā mortis nisi ei expresse pater permittat. vt.ff. de dona cā mortis.l. cauēri. lz testari patre permittente potest. ꝛ que sit diuersitatis ratiō hic vt.ff. de testa. titulo primo qui in

3 potestate. nec potest legare. ff. de le. l. j. §. j. † Quedã tñ sunt dignitates que predicta omnia tribuunt. qr liberant a po. pa. vt. C. de dona. l. vl. ti. C. de cõsul. l. vlti. insti. qui. mo. ius pa. po. sol. itẽ patrici⁹. in aut. qui. mo. na. §. palam. col. vj.

Cum allegas. Miles extrane⁹ t castris fuit institut⁹ hs a cõmili tone suo g erat i illis eisdẽ castris. queriẽ an hui⁹ hereditas cẽsef de castrensi peculio vel de aduenti. et sic patri militis instituti queraf qtũ ad vsumfru. Mo die qtũ ad proprietatem iure isto. Et dicif q castrẽ sis pecul ij censetur esse tali ratione quia labor peregrinationis militie sociatur cum militie predito t consortium eorundem munerum habitorum a dictis militibus quasi fratres eos efficit et maximam affectionem vnius ad alterum facit t amorem inuicem sibi reddunt. Et ideo quia militia est huius institutionis nec mirũ si qd ex ea castrense peruenit peculium. t sic patri in nihilum acquiratur. hoc dicit Et sic nota q societas frequẽs t assidua circa ides augef affectionẽ et quasi frequenter coniungit socios. t ad hoc q alibi dicif societas genus est fraternitatis vt. ff. pro socio. l. viij. scdo respõso. t nota. dicit in habentẽ quid in alijs vbi filiusfamilias institutus nõ militasset et tunc nõ castrense sed aduenticiũ esset. vt. ff. e. l. j. §. itẽ qui. Odofr.

Intelligas. Si filiusfa. miles hz castrense peculium t etiã aduenticium t mortuus est ab intestato: queritur huius peculium quo iure perueniat ad patrez vel ab intestato hereditas patri quesita vel vt pater id occupet tanq pater iure patrie potestatis: dicitur q non vt hereditas sed occupatio iure patrie potestatis ad patrem pertinet. hoc dicit Et sic no. q filiusfa. iure isto nõ habet successorẽ ab intestato. nã ex testõ hz ex castrẽsi vel quasi vt. C. l. j t. l. erũt nõ vt. Fallit iure nouo qr iure hereditario pater capiet t sic hz hodie heredẽ vt in aut. de here. ab inte. §. j. Odofre.

Sed castrensis. Exceptores t scriniarij t alij q seruiũt in officio magistri militũ habẽt ius castrẽsis pecul ij sicut si i legatione pala militarent. h. d. Et q isti tales militares puile. nõ habeãt put inuit hic vt C. de testa mili. l. scriniarios ff de testa. mili. l. ãtepe. q sũt. C. rñ. h dicit q pdicti habẽt i⁹ militare qtũ ad castrẽse peculiũ vt illõ pcipiũ habeant nec patri acquirat illud t qtuz ad hoc vt testari possint de eo tñ iure cõi nõ autẽ dicit vt possit vtrunqz militare vel testari t sic loquif l. ztraria. vel hic scripti erãt in matricula t i nnmero militũ ibi nõ. vel hic erãt in hosticilio pdior ideo erãt lz nõ sint mili. iure militari testanf. vt. ff de re. mili. l. vl. ff de bo. pos. ex pte mili. l. viij. in. l. an cõtrarijs nõ erãt iõ .z. nõ hz priuilegiũ militare t hãc repeto veriorẽ pala tini tñ habet priuilegiũ militare. vt. C. de castrensi pecu. l. vnica.

¶ De erogatione militaris anone. Rubrica.

Summarium.

1 ¶ Consuetudo ãtiq seruanda est fallit si cõsue. sit ziura et repbata.
2 Milites nõ dñt vti cibarijs delicatis: sed dure et aspere viuere.
3 Pauperes non dñt vti cibarijs diuitum.

Repetita. Milites seruientes reipub. de quibus C. dictum est deinde dicitur esse t ideo olim eius annona public. erogabatur t qualiter olim q hodie erogef volens dicere ponit rubricam de eroga. tc. Cõtinuatiõe posita talis est casus. Olim cõsuetudo erat q militib⁹ rei pub. cũ annona sic. mministrabaf primis duob⁹ dieb⁹ hebdomade habebãt bucellatũ. i. panis quartentũ sz q habẽt sfea. Tertia die habebãt panẽ integrũ. Quarta die ministrabaf eis vinũ Quinta die acetũ. Sexta die lordũ ad zdimẽtũ. Septia die carnes vaccine vl' lipate ista zsuetudo aboleuit demũ reuocata fuit et sic repetita ista zsuetu
1 do hodie seruaf hoc dicit. † Et sic not. cõsuetudinẽ antiq seruari sic C. de testa. l. testamẽta. C. de mãci. l. j. C. de iure fisci. l. penultima. ff. cõmunia pre l. nocitorũ §. vltimo extra de arbitris dilecti. xij di. illud. t. c. illa iiij. di. §. vlti ex de paroch. c. vlti. t. c. dilecti. t. c cũ sit homines. t c. sequẽtib⁹. t. c. in aliquib⁹. t. c. impator. xxxj. distin. c. placuit. extra de clericis cõiuga cũ olim de cõse. distin. iiij. de eterna. C. de metal. l. ij li. xj. C. de ven. rei ci. l. j. lib. xj ff de fideius l. cũ pelamonio. §. asinã C. de re mili. l. vlti. C. de trãsactio. l. trãsactione anno. mi. l. j. C. de proximis sacro. scri. l. hac. §. quomiã. Fallit si cõsuetudo sit ziura t reprobata. vt. C. de re mili. l. nemine. C. de decurio. l. j. C. de fur. constitutio nauigi. C. de le. heredi. l. omnes peregrini. C de sacr. scri. l. cessa. j. de pieta. l. deuoca. t dic insti. de iure natu §. ex nõ scripto. Item no. q repetitio recõmendatur sic est de iusti. C. com. §. sic itaqz magnificis ibi q repetita lectio.
2 † Itẽ no. q mili dure t aspere nõ cibarijs delicatis vti debẽt illa ratiõe qr ditiores sunt ex hoc t maius habẽt peculiũ cũ accrescat per patrimoniũ vt. ff. de peculio. l. peculium. tx. eo enim in comestionibus grauare nõ debent rem publicam vel seipsos ideo parce iuxta modũ facultatũ vti debent vt habeant residuũ sufficiens scdm q dicitur in pupillo. ff. vbi pu. edu. de. l. res alimentor ad hoc. ff. de le. iij. si corpus §. j. item alia ratione quia si delicate viuere consueuerunt deficientes cibo delicato grossis cibarijs vti nõ possint t sic debilitarentur. et res pub. lederetur. ideoqz miles male doct⁹ est vt laboret t robustus sit p republi. ne deficiat. vt. ff. de mili. te. l. §. miles. durare debet et assue
3 scere t ideo cibaria de quib⁹ hic dicif eis dantur t pro hoc est q legitur † q pauperes cibarijs diuitũ vti nõ debẽt ne cibarijs delicatis deficientib⁹ grossis vti nõ possint. t sic ledanf. xxv. distinctiõe. §. alias ad finem. Odofredus.

Vigesimo. Scdm q annona panis t vina t victualia militib⁹ assignanf. vt. C. e. l. px. ita t palee t fenũ. j. e. l. puincialiũ. verũ tñ ista palea per vnũ miliariũ a militib⁹ cõgregatar in campis nõ autem portaf in domos militũ. t est ratio vt q supererit putrefiat in cãpis t remaneat vt fiãt pinguiores. t ita ppe. l. p vnũ militare ea cõgregatur ne longius eant milites t vt citius possint haberi si sit necesse secũdũ pub. hoc dicit. l. ista sz puto cũ cẽtesimus lapis sit miliare. vt insitu. de excusatione tutor §. qui autez. et q dicit hic vicesimo tc. accipiaf pro quinta parte miliarij vt ad plus zgregef palea prope oppidum per quartã partẽ miliarij. vt nõ vltra. vnde magis prope custatis sit.

Senaticorum. Occasione cene vt milites vl eorum procuratores vel qui captiuos custodiunt aliquid in cena habeant non debent puinciales grauare. hoc dicit. concordat. supra de re milita l. vlti.

Sicut. Prouincialibus qui sunt castri noui primi zstituti lites imperij vel castri debẽt ãnonas cõgregare ad castra illa t ad victũ militibus assignare si ibi castra sunt antiqua t annonã habẽt ibi puinciales pximi tãtũ tertia annone ad castra illa deferunf: et assignanf. militib⁹ cõstitutis ad victũ t duas partes percipiũt dicti milites ex annona que est in dictis castris. hoc dicit Odofre.

Actuarij. Actuarij t susceptores idem sunt t dicuntur illi qui suscipiunt annonam. a prouincialibus vt illam assignet militibus. vt patet. j. e. l. excellentia isti tales debent facere breuem vel breues in quibus contineatur quantum annone susceperunt. vt secundum quãtitatem annone in breuem redacte fiat militibus distributio. vt in dicta l. excellentia in fine. dicuntur etiam in magis larga significatione actuarij ab augendo quia agunt illi qui annonaz fiscales recipiũt de quibuslibet agris. in. l. ista predicti actuarij facto breui vel breuibus factis debent illos breues dare et tradere scriniarijs sacri palatij in. xxx. dies et sic ante indictionis principium vt in preallel. l. excellentia. quib⁹ traditis dz fieri distributio annone militib⁹: sed veritate breuium qui si nõ fiat vel breues non recte fiant. quia actuarij aliquid occultant fisco restituere compelluntur do. pprio q intellige in duplũ vt in. d. l. excellentia hoc dicit.

Fortissimi. Milites reipub. causa debẽt ãnonã pcipere tempore cõpetenti. id est in capite cuiuslibet anni vel quolibet die secundum quod dicitur. C. eo. l. j. quod si non faciunt. sed solutionem pertractant cum eis offertur imputetur eis adeo quod postea nolentes habere non audiuntur. sed fisco ideo applicatur. hoc dicit. concor. j. l. pxi. t. l. repetita.

Ex militarium. Ab vrbe in puincijs olim secundũ hanc. l. annona mittebatur militibus quod hodie nõ est sed in locis vicinis pmatur. vt. j. e. l. annonas. C. l. sicut. si ergo annona missa militibus non recipiatur ab aliquo milite quod satis habet pter rerũ copiã si vult pretij extimationẽ nõ audif. t si postea res fiant care vt sicut dare nõ possunt annonã. sed pretiũ pro annona. sed miles annone qui spreuit nõ vult habere pretiuz vbi pretium habet qr C. l. esset vt in j respõso nec annonã quã spernit hoc dicit. concor. C. l. proxi. j. e. l. §. illis dic qd olim a prouincijs annone prestabantur militibus vt hic. sed hodie ab erario. vt. j. e. l. annonas.

Prouincialium. Imperator volẽs prouincialibus militibus subuenire vt. C. e. l statim vt militib⁹ ciuilibus fenum distribuatur secundum consuetudines valentf. vt in vicesimo lapide constituaf conferaf t congregetur non autẽ in oppido portetur sicut de palea dicitur. C. e. l. ij. t hanc mãdat prefecto vrbis qui ea militibus omnibus rei militaris vexillationis t muneris scire faciat. hoc dicit.

Excellentia. Prefectus ptorio habet prefectores qui suscipiunt annonaz militibus distribuendã. vt. C. e. l. actuarij habet etiã opinatores qui colligũt a collatorib⁹. vt. j. e. l. qd opinatorib⁹. t. l. susceptoribus. j. titu. j. l. j predicti debent facere breues in quibus cõtineatur quantitatis specierũ quas exigunt t reperiunt quos breues debent scriniarij sacri palatij hẽre veritatem in illis ponere t nihil celare

de facto

de facto secundum breues illos fit militibus distributio annone et debent fieri et tradi dicti breues ante principiū indictionis et si recipiat q̄ nō posuerint bene oīa in breuibus vel minus bñ militib⁹ distribuerūt in duplum q̄ per tractant et reddūt et q̄ exactores susceptoribus petētibus tradiderūt et probauerīt tradidisse. et ascribitur traditoribus. h.d. q̄ intellig͡o ls negent se suscepisse postq̄ probatur alias si cōfiterentur. probatio necessaria non esset.

Iubemus quo. Clementib⁹ in annona debēt militibus annonam vini. id est tributio vini noui fieri: q2 graue esset eis et sumptuosus vinum vetus ministrasse cum sit carius nouo. ff. si cer. pet. l. j. cum quid.

Opinatoribus. Exactores annone non dēt discurrere p prouinciales et exigere annonā. sed a preside vel a iudice dēt illā suscipere vt illā restituant vt sic distributio possit fieri. vt. j. e. l. fortissib. d. hanc legem intellige ita q̄ opinatores. i. exactores tributorum et annonarum bene debent a collatoribus annonarū petere. sed si soluere differunt infra annum non habeant commercium id est litigius cū collatorib⁹. s3 adde aut; presidē vel iudicē loci qui soluere faciat. vt. ō de acto. tribu. l. actores. et. l. apparitores. et. l. anuli. et. ō. de cano. lar. ti. l. nequ. Odof.

Septem olim. Erant septem dies in anno quibus trib⁹ pretorianis species resistentes ligna ferrum et bladum dabant pro minori pretio q̄ alijs darent q̄ erat nomine stellature. i. memoriter ambarato suo vel alicuius officij sic dicti hic remouetur vt dicte species pro minori eis non dent sed fm q̄ in foro venalium cōmuniter vendi poterit. h.d. et sic hodie non habent priuilegium vt preferantur in communi pretio ante alios dicit septem diebus. Odof.

Repetita. Miles speciem aliquā a qua exclusus est vt. ō eo. l. fortissimi. et. l. nullus tēptat hic habere iterato vel erogationes antiquas fm q̄ statute sunt. ō. e. l. et. l. j. prouincialib⁹. et. l. excellētia immutare dixit si hoc facere tēptauerit. j. c. lib. punief tenus officialis in tantūdē vbi punietur. l. faciendā rem in sacris priuilegijs contemptor est legis puniri. h.d. est ergo sacrile zus legum violator vt. ō. vt digni. ow di. serue l. f. ō. de domest. l. j. Odof.

His scholaribus. Sunt schole. i. militum societates vt. ō de priuilegijs schol. p totū vbi ipsi milites statum extimant et militāt. 6i ergo hic q̄ si a. i. quis dictorū scholarius diu laborauerit adeo quod meruit suū numerū gubernare hoc h3 priuilegiū: q2 6i de annonis fiscalibus. daf sibi vnus solus et si multi tales scholares ciuilib⁹ sol⁹ datur pp opinatores. i. exactores. Item nihilominus dank eis annone quas meruerūt occasione tabellionis sicut alij milites et hoc dēt eis solui ante annonā et erogank vt. ō. e. l. j. et l. fortissimi. et. l. excellentia et si antea mortui sunt omnia sibi ante actionē militie occasione regiminis ad heredes suos transeunt. h.d. Odof.

Annonas. Sicut annone prebenk militib⁹ vt. ō. per totū ti. et offiū sacri palatij et diuersis officijs q̄ annone olim cū dispendio prouincialiū exigebank ab eis hodie nō exigenk si tñ annone que militib⁹ prestabantur q̄ alijs officijs a sacro erario prestabank et prefect⁹ mercatum vel pretiū pretaratū soluere faciat noīe annonarum. h.d. et fm hoc corrigit. ō. e. l. nulli supra eodē lege sicut vel dicit secundo q̄ non corriguntur: q2 vt olim ita hodie a prouincialibus prestabunk collatoribus. vt. j. ti. j. nota sed vltra debitū petatur ab eis q̄ olim faciebāt vt. ō. eo. l. cenaticorum et si non sufficiat ab erario prestabitur quod est supra pretium taxatum cum annonarie species non habeantur supra eodem lege nulli versus si. hoc dicit. vel dic tertio quod olim in prouincijs exercebantur annone. ita et hodie exiguntur. sed quia exactores pro officijs sacri palatij missi de quibus hic dicitur male exigebant a prouincialibus. et sic eos grauabant q̄ esse non debet. vt. ō. eodem. l. iij. forte ideo q2 annona prestabatur dictis officijs speciebus exactio. ideo ne hoc a modo fiat precipit imperator vt ad similitudinē erogationis militaris annone non in specieb⁹ sed in pretio limitato fiat eis erogatio vt sic non habeat annona nisi certum pretiū et nō vltra nihil exigatur a prouincialibus vltra debitū. h.d. et iste intellectus cōsonare videtur rationi. Odof.

Iubemus pro hac. l. Lex ista mittitur magistro equitum et h3 multa dicta primū dictum est vt illi quibus ex officio magistri equitū cōmittitur erogatio militaris annone vt et cuiuslibet alterius prestationis iurent ad sancta dei euangelia qd fideliter sine fraude faciant inter milites erogationem predictā cuilībet militi q̄ sufficit reddent. ita q̄ tam ipsi exercēdo q̄ dicti milites militādo faciant q̄ conueniet militie iustitie et rationi. h.d. vsq3 ad. §. ad hoc videlz. fm dictū vt si actuarius qui dicitur erogator annone vt. ō. cod. l. actuarij. et. l. excellentia mittat aliquid militi alicui vel militib⁹ siue ad vnū annū siue ad plures restituēdi nomine cuiuslibet soldi actione lucri q̄cūq3 sit temp⁹ siue magnū siue paruū. j. q̄ sit solutio faciēda nō possit paciset sibi reddi nisi vnū mēsem. h.d. vsq3 ad §. si q̄tū. Tertiū dictū est q̄ si qd est inter actuariū sup pactione hui⁹ lucri q2 dicit actuari⁹ q̄ militi numerauit pecuniā et p lucro remisit p quolibet solido. miles negat vel q2 tpe erogationis annone dicit erogator vel actuari⁹. q2 miles iā habuit annonā q̄ habere d3 tūc ab erogatore vel actuario q2 militi nō est soluta et cū capit denotissima perorak et p iudicium iuramēto veritatis inquirak et. quo terminetur vt miles q̄ d3 soluat et habeat qd d3 habere. h.d. vsq3 ad. §. sup his. Quartū dictū est q̄ si occasione 2meat⁹ 2tingat milites abesse tribunis nō d3 vltra 2cedere 2meatū. s3 xxx pōt si tpe erogationis xxx. milites absentes sunt i 2meatu et qd pdicta sit inter actuariū et pdictos milites absentes pecunia eis erogata deponak apud denotissima principia. vt cū redierint p scripturam si q̄ h3 actuari⁹ sup pactionib⁹ militū pbet intētionē suā vel aliter vt sic p dicta principia qd terminek fm q̄ superi⁹ dictum est. et si tribun⁹ vltra. xxx. milites nulli erogatorū annonā tribuāt. s3 retinet et reipublice fiscoli restituat. vñ pcessit. et tribun; dictis militib⁹ de suo pprio id restituat in quo lesi sunt q2 eos licētiauit. nec antea suū possit deserere offiū q̄ seruauerit eos indēnes h.d. vsq3 ad. §. hec no. vnde dictū est vt postq̄ tribun⁹ venit ad militiā i. tres mēses numerādo a tpe quo pfectus est faciat fieri s3 veritatē certā principi mittēdā i qua x. ex pncipib⁹ deuotissim⁹ tñ priuatū q̄ capitaliū schole viriliter deponat q̄ dict⁹ erogator in eo2 pñtia ciuilib⁹ in suti manu ppria dedit portiones suā pecunie h.d. vsq3 ad. §. vc3. Sexto dictū ē q̄ erogator. j. duos vl̄ tres vel quatuor mēses fm loco2 distātiā faciat erogationē militibus publice pecunie q̄ si nō fecerit s3 distulerit vtilr⁹ facere oē dānū militie leso pp hoc resarcire cogak h.d. vsq3 ad §. scientibus. vnde q̄ dictū est q̄ si 2stitutio ista fuerit violētu: q2 non seruata. vel q2 vltra terminū dilata est erogatio q̄. ō pri. dictū est vel q2 ia alijs suis capitulis nō est seruata miles q contra fecerit nō solū militie cingulo priuabik s3 et honor publicationē sustinebit insup erogationis sollicitado ab officio magistri equitū ad illos trāsferē nisi violationē manifestauerit principi vel magisterie ciuitati vl̄ potestati p quē ad nr̄as referank aures vt sic puniank vt debēt: et si vn⁹ duo vel plures milites lesi fuerint q2 hui⁹ 2stitutio nō seruak vn⁹ vel duo p omnib⁹ cōmeatū accipiāt. et vbi referāt et pbēt in quo lesi sunt vt sic violator cōstitutionis puniak h.d. vsq3 ad §. illud. Ultimū dictū est vt si q milites sint mortui qb⁹ debebak aliqd erogari id erogator eo2 heredibus pstet. vt. ō. e. l. his scholarib⁹ in fine h.d. et sic no fm veritatē euangeliorū cām terminari id est veritatē inquiri sic. ō de fideicō. l. vlt. ō. de iureiu. l. ij. Itē no de iuramēto administrationis quo fiat. Itē not. de 2sue. seruāda: vt. ō. e. l. j. Itē no 3 regulā q̄n q3 vltra duos testes requiri regulariter circa ff. de testamētis vbi ℭ Itē no retineri vt totū q̄ nō soluik cui debek q̄ dic vt in gl. Itē ao. delinquētē puniri i quo delinquit. vt. i §. sciētib⁹ in fi. Itē no q̄ defūcto debek heredib⁹ pstak de suo planum est de extraneis fallit in aliquib⁹ q̄ defuncto prestank non tamen heredibus. vt no. ō. de magistris scri. l. vnica.

Summarium.

Custodire faciens captum debet custodib⁹ sumpt⁹ ministrare Altari seruiens, de altari viuere debet. ibidem.

2 Sumptus faciens eundo ob causam non potest ab aduersario repetere nisi illos sumptus quos facturus non fuisset si non iuisset sumptus autem quos domi fecisset non repetet.

3 Scriptura requiritur in casib⁹ hic traditis vsq3 adeo vt non possint aliter quam per scripturam probari: nec sufficerent testes: tamen contra.

4 Testes duo regulariter sufficiunt vbi aliud certus numerus a lege non diffinitur.

5 Testibus tribus vel pluribus magis creditur quam publico instrumento. limita et intellige vt ibi et seq.

Cum sepe. Quādoq3 contingit milites deputari ad aliquem locum: puta ad aliquod corpus vel collegium vel ecclesiam aliqua de causa forsan propter timorem cauakate vel alia de causa vel aliam personam forsan ppter conductum vt a militibus conducatur. ex quo accidit vt respublica sustineat lesionem: q2 oportet q̄ propter sumptus militibus predictis ampliores quam faceret in loco vbi debent stare illi ne publica res aliqua occasione ledatur. Statuit imperator in. l. presenti vt p̄dictis militibus corpus vel collegium. ecclesia vel persona ad quas diriguntur milites de proprio prestent quod si facere nolunt sed volunt vt omnes sumptus respublice sustineat vilis eis de militibus deputetur. vt si iam deputati sunt ad loca vbi decesserunt sine mora aliqua reuertantur. veruntamen semper milites debeāt in locis sibi deputatis stare nec inde recedere s3 semper esse parati. vt. ō. de mili. l. tribum. et. l. nemo miles. ō. de offi. prefec. preto. l. ij. post duas columnas nō indistincte cuilibet volēti sūt hmōi milites deputādi. s3 ita demū mittantur et dictis personis tradantur cum a serenitate imperiali

id obtinuerint. dicti ergo milites sine literis prin. cōmeare nō debēt
hoc dicit vsq3 ad. §. os. Tandē impa. loquit̄ pfecto dicēs et q̄ q̄tiēs
ɔtingit alicubi destinare ex causis p̄dictis gestis l sinnare faciat q sūt
milites q deputant̄ et qd illi militib⁹. s. dictis pstāt nouo tenuit sū
ptū scōs formā hui⁹ ɔstitutiōis. i. q̄ vltra īpēdūt milites q̄ sufficiat
q̄ solutū est eis p̄beri in locis vbi degūt a re pub. q̄ nisi fecerit p̄fect⁹
offi. ei⁹ punet̄. pmo cū dicit̄ hic de pprio resarcietanssup pp suā ɔtinē
tiā in. xxx. lib. auri punient̄. rectores puinciaꝝ ēt hāc ɔstitutionē secua
bunt inquirendo an dicti milites vadant cū vestris principib⁹. et si
eis prebent̄ sumptus cū quib⁹ vadunt legitimi ludere in eo qd rei
1 pub. ledet̄. in xxx. lib. auri punient̄. hoc dicit. † Et sit nota. ex. l. ista vt
illi q faciūt custodiri captos debēt custodiētī sumptus p̄stare q̄ be
ne seruet̄. Itē ex. l. ista colligit̄ illud canonicū q̄ tota die dicit̄ q alta
ri seruit de altari viuere dʒ. extra de p̄bend. et digni. cū fm apostolū
xij q. j. et his. ad hoc est argu. de cōse. ec. c. omnes. in fi. et. l. generaliter.
2 ¶ † Itē no. arg ex. l. ista q̄ q in eūdo ob causā facit sūptus nō dʒ re
petere nisi illos quos factur⁹ nō fuisset nisi iuisset. qi sūpt⁹ q̄s domi
fecisset īputare nō dʒ aduersario ī sibi fm q̄ dr hic q̄ milites nō de
bēt hr̄e ab illis p qb⁹ vadūt: nisi id qd vltra ē eis necesse q̄ domi de
pub. p̄cipiat̄. Et ad hoc est ar. ī auten. de mā prin. § illud. coll. iij. vbi
dr q̄ si aliquis de mādato prin. ad aliā puinciā mittat̄ dʒ expendere
qd domi expenderet: et ad hoc dic vt in sūma dñi archiepi. ebro. de
3 vita et honesta. clericoꝝ. s. in qmb⁹. Item cōsistit. † Itē not. hic casū
in quo scriptura exigit̄. vt hic: et sic est in alijs casib⁹. s. de supindicto
l. j. s. de apoc. pu. vel. l. qcūq3. s. de mā. prin. l. j. de eta. rc. et. l. si qua p ca
lūmā. Vsus sinē. s. de iure emphy. l. j. s. de sacro sanc. eccle. aut. hoc ius
r. s. de fideius l in ɔctus s. q testa facere pos. l. hac cōsul §. s3 cū vna s.
de dona. l. si quis arg §. sinautē. de donatio. § cū recto. Et in his casi
bus necessaria est p̄batio p scripturas nec testib⁹ credit̄. vt ps. ff. de
p̄batio. census de iure patrona. l. generaliter. s. si maior se mino dix.
l. iij. §. q sc. et. §. q post. s. ar. tu. l. v ti. s. de cōne. fisc. debi. l. fisco alr vo
nisi in casib⁹ p̄dictis in qb⁹ exigit̄ scriptura sufficit si p̄bet̄ vl p testes
vel p instrumēta. vt. s. de p̄ba l. pactū q bōa fide s. de trāsactio. et de
p̄batio. l. cū tes. s. de rei ven. l. indicia. s. de fide l. se. et. l. instru. et. l. in ex
4 ercēdis s de fide instru. et iure astefisca l. r si instru. † Et intelligo q̄
duo testes sufficerēt nisi numerus testiū esset diffinitus. vt. ff. d testa.
l. ij. alias vbi diffinit⁹ est: is numer⁹ q diffinit̄. l. exigit̄. vt. de testi. l. te
stiū. r in aut. rogati. s. de testa. hac cō. s. de codici. l. vlt. r. s. l. pri § hac
vo. s. d. pri. sacro scri. l vnicuiq3. qd dic vt l sūma archiep. ebron. ex̄. de
testi. §. q̄t⁹ nūer⁹. Itē qd dico de instr. p qd sufficit p̄bari r si testes nō
indicēt. s. de donatio. l. in donationib⁹. s3 si priuatū sit instrumentū
totū app̄obat̄ si neget̄ illis testibus vel cōparat̄ vel alio modo. vt. s.
de fideiu. l. comparationes. r isto casu plus credit̄ testib⁹ r duob⁹ vi
5 ue vocis est q̄ instrumento tali. vt. s. de cōtrahē. r consti. l optima †
Trib⁹ tñ vel plurib⁹ testibus magis creditur quā pub instrumento
vbi nō exigit̄. vt in casib⁹. s. dictis dixi. vt. s de probatio. l. cū precib⁹
nisi pro instrumento presumpto sit iuris r de iure. vt. s ar. tu. l. vlt. r
si in vna parte sit instrumentū vel testes ex alia instrumētū vel testes
6 tñ astabo testib⁹ r nō instrumēto. vt in aut de fideiu. § si vero. † r si
instrumētū amittat̄ nō exig. t. tūc si approbat amissionē audit̄ postea
si testib⁹ p̄bat. s. de testamentis. extra de priui. cū olim. Odofre.

¶ De exactione r translatione militaris annone. Rubrica.

Summarium.

1 ☞ Cōsuetudo vetus cuius in cōtrariū nō sit memoria tātū seruā
da est de veritate tñ late. et seq. Itiū verū est. s. q̄ sufficiat. x. vel. xxx. an
nis ita consuetum fuisse.
3 Argumentū ex rubricis est validum.

Opinatores. Dictū est de errogatiōe mi
litaris ānone q̄liter sit erro
gāda militib⁹ annona pub. sed errogari nō potest si
nō exigat̄. ideo de exactio. militariū ānonarū posuit
rubricā et qi huiusmodi annone transportari debēt
de loco ad locum id est militibus portātur. vt patet
supra codē proxi. l. vegesimo. et. l. sicut. et. l. prouincialium et ideo trā
slationē subijcit ī rubrica: et annonarū militariū ideo dicit qi diuer
se sūt ānone. q̄ militib⁹ assignant̄. vt ps. s. titu pmo. l. iubem⁹ est āno
na denarioꝝ vt ps. s. ti. primo. l. his scholarib⁹. Est ānona ordeū. vt
ps. s. titu pmo fortissim⁹ est ānona panis r carniū feni. r palee. r simi
liū. vt. s. ti. j. l. j. r ij. r. l. p uincialiū. qi ergo diuerse ānone q̄ militib⁹ as
signant̄. vt in plurali numero dicit r agit̄ in lege hui⁹ titulꝫ de prima
parte rubrice. r vltima lege agat̄ de vltima pte rubrice. Casus aūt
huius legis talis est. opinatores. s. exactores militaris annone vt. s.
titulo primo r. l. exactoribus. r actuarij vocantur. vt s. titu j. l. actua
rij. Item r susceptores vocant̄. vt. s. titu j. l. r excellentia. r. facit. s. de
exac. tribu. l. missa mittunt̄ ad puincias. vt ibi annonas colligāt mili
tares r trāsferri faciāt ad puincias p vicinos q in militib⁹ primis
cōsistūt. vt s ti. eo. l. sic ī l prima verū qi dicit opinatores passim ab
oīb⁹ exigebāt annonā r sic p̄uinciales grauabāt nec eis antiq̄ cōsue
tudinē seruabāt. ideo impterritus tādē p̄cepit in hac. l. vt dicti opina
tores a p̄uincialib⁹ annonā exigāt fm antiq̄ cōsuetudinē ipsoꝝ r
his p̄uincialib⁹ nō iudicāt exac. panis quida coꝝ antiqua cōsuetudi
ne excusant̄. r p̄fectus faciat r pcuret. vt a dictis opinatorib⁹ suis. vt
s. titulo. j. l. excellentia. prouinciatum consuetudo seruetur / hoc dicit.
Sed nonne lex ista correcta est. qi nō videtur hodie q̄ annone in pro
uincijs debeantur. vt titu. primo lege annonas. ad qd nō exigantur.
qi vt annona, alijs in prouincijs delegatis. r a p̄uincialib⁹ exigitur.
vt. s. titulo primo lege militis. ita hodie exiget̄. vt hic. nec ob. lege an
nonas. vt ibi nota. qd patet. qi sicut i la imperatoris sunt nō videtur
q̄ idē imperator statue: it sibi cōtrariū quare dicta lex ītelligēda est
vt ista. r ita soluit̄ ne simus prompti ad. ll correctionē. s3 iura iurib⁹
cōcordemus. vt s. de appellatio. l. precipimus. s de offi. do. l. vnica.
1 ¶ † Et nota hic pro antiquis qui dicunt seruari cōsuetudinē veterē.
r sic talē que nō sit in memoria pro quib⁹ est lex que dicit veterem. ff.
de pollicitati. l. pretor ait. vbi lex similiter facit mentionem de veteri
cōsuetudine at vetus dicitur cuius cōtrarij nō extat memoria. vt. ff.
de aqua plu. arcenda. l. si qs. r. l. sequenti r. l. principis ff. de aqua quo
tidiana r esti. l. hoc iure § aqueductus aque. Itē pro his sunt leges
que de vetustiore ɔsuetudine faciunt mentionē. vt. s. de eroga. mi. an.
l. maximarum. s. de testamentis lege testamenta. Item an leges que
de vetustissima siue ātiq̄ssima cōsuetu. faciunt mētionē. s. de iure fis.
lege vltima r l. super creandis de primicerijs lege secunda r. ī. eodē
lege de perpetua consuetudine faciunt mentionē. vt. ff q̄ cuiusq3 rer
eorū. j. respon Et perpetuū sine temporis prefinitiōe sumitur. Itē
leges que vsu longeuo faciunt mentionem. vt supra que sit longa cō
suetudo lege secunda. At aliud est longū aliud longeuū. Longeuū
enī sumit̄ p tēpore vite hoīs. vt ī de sacro san eccle l. vlti ff de vsuf.
sic ergo cū ll. faciāt mētionē de veteri cōsuetudine. Itē de vetustiori.
Itē de vetustissima. Itē de antiq̄. Itē de ꝑpetua Itē lōgeua r predi
cta vocabula habeāt interpretationē tēporis vite hoīs finis r cui⁹
memoria ɔtrarij nō extat. dicēt ūt antiqui q̄ illa cōsuet. tñ seruanda est
que indefinite loquit̄ de cōsue. u. s de auro coronario. l vnica lib x. s.
de metal. l. ij. s de iure reipub l. vltima. ī de cursu pub l publi. r in de
cōsuetudine intelligat̄ que intantū seruanda est q̄ cōtrarij nō extat
2 memoria † Sed Ioan. Azo r moderni doctores dicūt contrariū s.
vt illa cōsuetudo obseruet̄ que longo tēpore obtinuit. r x. vel. xx. ann.
r hec p̄bant qi rubrice scdē loquuntur de longa cōsuetudine: vt. s. q̄
sit loga cōsuetudo. r. ff. de leg r se. con l. lon. cōsue. at longū dicitur x.
vel xx. an. vt patet in rubri. s. de prescriptio. longi tēporis vbi sequit̄
3 r exponit̄ r x. vel xx. an. institu. de vnica. in prin. † Et ex rubricis l3 ar
gumēta. ff si cer. peta. l. j ff de statu homi. l. ij. r p his q̄ dicit. l. dintur
nos mores serua. Istitu. de iure naturali. §. ex nō scripto. at est p tēpo
re. x. vel xx. ann ff. q r qb⁹ manumissi liberi ven. l. fideicō §. aristo. S3
dominus Ia. bul dicit cōsuetu seruari. f xx. an. nō x. cū licet p̄sentes
r absētes dʒ esse xx. pre. alr nō ligaret: r ideo ne sit an xx. p̄scri. sic nec
ob. l. antiquoꝝ: qi vetus q̄nq3 presumitur respectu precedentis anni.
ff de vino: tritico: r oleo lega l j. s. ti. l. iubemus. Et vba q̄nq3 nō so
nant ppri e. ff. de edil. edic. l. si §. seruus ff. de pub. l. si Et antiqua q̄nq3
debentur respectu proximi precedentis: vt. s. si antiquior credi. p to
tū. r q̄nq3 sumitur aliter q̄ sine tēporis prefinitione: qi ad vitā homi
nis: vt ff p soc. l ij ff. de pcu. r imperpetuū. q̄nq3 aliter. vt s de perpe
tuis r tēporalib⁹ actio. r expressū ɔ antiquos est. vt. s. ti. j. l j. vbi cō
suetudo fuit repetita r sic nō seruata tēpore cuius cōtrarij nō extat
memoria r cū seruari iubetur.

In excoctione. Supra. l pri. dixit q̄ illi ex
cusant̄ a pane ex eo qā cōsue
tudo vet⁹ excusat. s3 an alij excusent̄ nō dixit. Itē de trās
latiōe. i. deportatiōe panis cocti ad milites ppinquos. vt
s. ti. j. sicut. r ideo l. l. p̄stari precipit impe. vt ab hac exactiōe panis r
trāslatione annone maius excuset̄ vt dom⁹ imperialis si qua sit in p
uincia illa. s3 qs ɔ hāc legē fecerit si dominus domus nō est p̄sēs ei⁹
pcurator q ɔ faciat puniat̄ si dominus presens est r ɔ facit in ɔdru
plū eius q̄ ob eo eligebat̄ sine dilatione puniatur. hoc dicit. ¶ Et sic
not. pcuratorē puniri si deliquit. sic. s vt ex dig agi. q̄ in puincia ī. de
desertorib⁹. l. j. S3 cū hec. l indistincte loquat̄. nōne corrigit̄ superior
lex. dic q̄ nō qi excusant̄ illi q de cōsuetudine excusant̄ vt ibi alij autē
nō vt hic. r sic illā fm istā intelligemus. nō autē dicem⁹ corrigi. qi ad
hoc nō debemus esse prompti. vt hic no.

¶ De omni canone r militari veste. Rubrica.

Omnem canonem. Sicut canon exi
git̄ panis r aliarū
rerū. vt. s. ti. j. ij. r. iij. ita r vestiū militariū canon exigit̄.
r ideo pōit de militari veste rub. Et dicit qi canō vestiū
militariū exigi dʒ vt ī calendis septē. r calēdis aplis. qi
in his temporibus fiunt vestes militibus r tradetur hmōi canon
largionibus sacris q̄ si non fiat rector prouincie vel eius officialis
puniētur fm q̄ vestium prefecto videbitur. h. d. r facit. ī e. l. vlti. vt
declarat intentio huius. l.

Prouincie

Prouincie trabiarũ. Pecunie ds exigi a prouincialibus p militari veste vt. s. l. pro. sed q̃tũ exigat a quolibet nõ dixi. & idõ de hoc i lege presenti pmittit dicẽs q̃ prĩcipales trabiarũ p. xxx. iugeribus ↄferant vestẽ. l. qui hꝫ. xxx. iugeribus eõ ferãt iugera ds p̃stãbus. i. & alij q nõ hñt. xxx. iugera. sed alij duo alijqui tres simul collocent vsq ad. xxx. iugera. vt quilibet ſm qd hꝫ det pecuniã ita q̃. xxx iugerib⁹ habeat pecunia tanta vt possit inde haberi vestis militaris. alij q nõ hñt iugera aliqua p capitibus soluent pecuniã tantã p. xxx. capitib⁹ & tanta det pecunia q̃ possit haberi vna vestis militaris. & h. d. principiũ hu⁹. l. lꝫ obscure prouinciales i hi & misciei totidẽ p̃stant prouinciales egypti & orientis partib⁹ p. xxxvij iugerib⁹ p̃stãt pretiũ vnius vestis militaris. sed h priuilegiũ hñt prouinciales orientales. q: cũ ipsi grauent in hoc q̃ aurũ p̃stare dñt p iugera in quolibet in quadã talia q̃ cũ fit & si nõ hñt emere coguñt vt soluãt & releuant in hoc. q: q̃ soluerũt p hmõi veste cõpensant i illa collecta. Fallit tñ hoc in prouincialib⁹ orientalib⁹ & verũ e cũ hi nõ p̃cise p̃stent aurũ. sed aliud soluere p̃nt loco auri nec mirũ si nõ vtunt̃ p̃rogatiua predicte cõpensationis. h. d. Et sic est hic casus in quo prestat capitatio ↄ dic vt. s. de palatinis. l. j no. Potes tñ scdo modo legere legẽ istã vt p xxx. habentib⁹ capitib⁹. xxx. iugera sit p̃statio vestis & sic occasione freno capitis sit p̃statio. nec hꝫ locũ capitatio.

Fortissimis. Milites p illiricũ i pil'ã prouinciã cõstituti hñt a republica pro erogatione pecunie non duos funiilos vt olim. i. duas tales monetas, de quibus d̃r. s. tit j. l. hac §. hoc videlꝫ obseruando. sed loco illorum prestetur eis cuilibet soli.

Militaris. Cõgregatio pecunie vestiũ militariũ que certo tpe fieri dñt. vt. s. l. j. ds sacris largitionib⁹ tradi & inferri. Et dicte pecunie. v. partes p̃stant militibus. vj. ptes gineciarijs prestant p vestib⁹ imperialibus faciẽdis. sed militib⁹ gineciarij iuniorib⁹. i. qui sunt de plebeis portio sua prestatur in id quod ipsi desiderant. Odof.

¶ De metatis & epydimeticis. Rubi.

Si quis. Dictũ est. s. de erogatione militari annone. Dictũ est & de militari veste de hostiũ oñe militũ i qbus habitẽt in prouincijs in quib⁹ sunt & nutriunt admetione republice nõdũ dicit. Et idõ de his dicere volẽs ponit rub. de metatis & epydimeticis. d metatis dicunt̃ aũt metari milites. q: metiunt̃. i. certũ dãt castro & custodiũt & capiunt. sed epythematici dñr illi q milites sunt. i. q militibus assignãt hospitiũ metiunt̃ & diuidũt hospitia q̃tũ hñt prouinciales dñi. & q̃tũ miles q hospes est dicti ab epy. q̃ est. s. & metior metiris. Quare aũt dicti epy. diuidãt hospitia. & qd hꝫ dñs hospitij: & qd miles q hospes ẽ d̃r. j. e. l. ij. Posito igit̃ ↄtinuatiõe rubri. & hmõi expõne casus hu⁹. l. si pones. Quidã messor viri. i. epydometicor̃ imperialiũ diuisit in prouincia vbi erãt milites quasdã dom⁹ ſm modũ datũ i. l. pri. & quib⁹ militib⁹ assignauit q̃ debuit ptẽ. vt i. l. pri. & nomẽ militis hospitaturi in illo hospitio signauit vel scribẽdo vl̃ cinnue si gnũ alius ponẽdo ſm q̃ fit Lud. qñ milites vadũt vltra mare. vl̃ postea hu⁹ messor ptes facere & noĩe militis ascripticiũ delere an possit q̃rit̃ & d̃r q̃ nõ. imo si hoc fecerit hu⁹. l. autoritate tãq̃ falsari⁹ punietur. h. d. Lsam sic ↄstrue si qs. i. si aliqs messor nostror̃ epidometicor̃ nomẽ hospitatori. i. militis ascriptũ manu ipsi⁹ & messorib⁹ posteriorib⁹. i. omnis dom⁹ quas deputatas singulis quibuscũq militib⁹ assignãt h est denotant hẽe nõ dubitauerit ad istar &c. & ita pꝫ h q̃ messor postq̃ diuisit domũ & assignauit militi & nomẽ militis ascripsit hospitaturi nõ põt postea reuocare id q̃ est in ar ad qõnẽ q̃ si in aliquẽ sit ↄpromissũ vt eligat & si eligit lꝫ male nõ p̃t iterato eligere sicut hic d̃r de messore q iterato nõ põt metiri & est rõ q: officio suo semel funct⁹ est siue bñ siue male. vt hic & . ff d iu. l. iudex. s. d offi. pcu ce. l. vlti. & q: variare nõ lꝫ & ↄ ppriũ factũ venire. & . ff. de opt. le. l. apud. s. de nõ nu pec l. gñaliter & q: q̃ approbauit improbare nõ põt ff de neg. l. pau. s. vẽ. rescin. nõ posse l. j. ff de pe. l. dim cõtra tñ est s de profes. & medi. l. grãmaticos. ff. de mu. & hon. vt gradatim. § pe. Odof.

In qualibet. Lex ista dicit qualiter domorũ que militib⁹ assignant̃ ob epydeme. nunc siue messoribus dimẽtio faciẽda. q: p̃mo ds diuidi domus a messoribus in tres ptes: q: diuisione facta dñs domus primo eligit vnã tertiã & vltima. tertia a milite relicta. q: non electa domo assignatur: & quare dñs eligat primo & relicta tertiã hꝫ & sic duas ptes. itẽ est in litera stationes aũt in qmb⁹ vendunt̃ venalis non diuidunt̃ sed dñs illas hꝫ pprias ad res suas vẽdendas sine metu in casu si in tertia pte q̃ miles eligit nõ hꝫ stabulũ q: tũc de statione accipit̃ p rata dom⁹ vel numero equor̃ nisi dñs stationis aliũ locuꝫ p animalibus imponẽdis assignet hoc militibus simplicib⁹ vel q illustrẽ dignitatem nõ hñt nã illustrib⁹ nõ tertia sed domus dimidia assignat̃. & sic nõ fiet in his diuisio dom⁹ in tres partes: sed in duas tñ hoc modo q: põt illustri qui hospes est diuisionem facere & dominus eligendi hꝫ optionẽ q̃ partẽ vult & q etiã cõtra hac ↄstitutionẽ fecerit si illustris sit in xxx. li. auri punit̃: alius miles spoliatur a militia. Odofre.

Cunctos. Dicit̃ in. l. ista oẽs iudices oẽs milites dũ faciũt trãsitũ p prouincias dedẽt abstinere a domib⁹ iudicũ ordinarior̃ dũ p̃sentes sunt vel ibi inhabitẽt vel diuisiones eorum petat fieri h. d. & sic pretoriũ sumit̃ hic p domo alias p loco vbi ius redd:t. vñ cato. stato ad p̃toriũ: & q̃ hic p̃hibet̃ in domib⁹ iudicũ ordinarior̃ id puto i ecclesijs: vt. s. de sac. san eccl. l. nemo mar & s. de iudeis. l. in sinagoga. item in domibus dominicis. vt. s. de palati. & domi. l. j. lib. xj.

Fabricensium. Sunt q factũ arma publica in prouincijs & illi vbicũq sint excepti sunt ab hospi suscepti: ōe nisi ↄtingat adesse sacrũ comeatum. i. principẽ vel ei⁹ exercitũ q: tũc multitudinẽ & necessitatem populi & militũ nõ exerceant. & est rõ cur⁹ fabricẽsib⁹. q: eorum officium publicã ↄtinet vtilitatem idõq eis conceditur qd alij vel negociatoribus non conceditur. vt. s. nego. ne. mili. l. j. ne habeant priuilegia etiam alia & alia. vt. s. de fabricen l. ij & Leu.

Deuotũ. Prohibet hec lex q: null⁹ mercator. i. miles. vt. s. l. j. no ad agrũ alicu⁹ prouincial. ve. possessoris vel publici pueniat hospitãdo ibidẽ alias possessoris auto. siue sit dñs siue sit cutaldio dñi sat ali⁹ q primo inuenerit ipsũ expellere possit & administrator & ei⁹ officij pcurator q ad agrũ alicui⁹ aliquẽ designauerit puniat̃ im pres. dignitatis ad temp⁹ non ad milites nõ ad agrũ. sꝫ ad domũ venire ds & ibi hospitiũ habendo tertiã vel dimidiã ſm q̃ dictũ est. s. e. l. j nõ ds aliqd petere ab hospite occasione vict⁹ sui vel equor̃. Itẽ cito ds eqtare dñ sunt i itinere suo vt possint venire ad domũ. & nõ in agr̃ remaneãt. ne si eos i agr̃ remanere ↄtingeret pp diuturnitatẽ comeantiũ p̃diũ grauaret. q: forsan ibi starẽt nimio vel operã rusticã imped:rẽt vl̃ destruerẽt & administrator siue apparitor vel miles vel q ager vel aliqd petat ab hospite vel si pcuret. vt. s d re mi. l. vl. §. qb⁹. d ori. mi. anno. l. ij Et si ↄ fecerit in x. lib auri punit̃. & i tñ hoc p̃hibet̃. q: ẽt si hospes si vult spõte dare militi vel trãseũtem tñ nõ põt. & si dat punitur hꝫ h d põe Et le ↄ ronẽ q̃ &c. qd milites & trãseũtes cito debẽt ire: & nõ multũ morari i domib⁹ hospitũ ne hospites grauẽt circa culturã agror̃ suor̃ & alia sua facta. Et no ex. l. ista seruari ↄsue. fic. s. de cur. l. j. & no. i de ori. mi an. l. j ¶ Itẽ no. qõcũq p̃hibet̃: & id p qd deuenit̃ ad illud. vt hic in si. l. & no. s. de pri. sac. s. ri. l. vl ¶ Itẽ no. q̃ lꝫ qs egre possit facere vt vult: dũtũ nõ vtat̃ male. vt isti. de his q sui vel alie. iu §. vl s. de iudeis. l. nemo Ex cã fallit hoc ex cã ne ad p̃hibitũ pueniat̃ fic. s. vt rustici ad nullũ ob. l. ij. i si. & . l. ti. j. l. i ¶ Itẽ no. malã morẽ & malã ↄsuetudinẽ nõ seruandã. ¶ Itẽ no. hic spãle si qs aucto. p pria sine pena seruat vltionẽ & expellat a loco suo q̃ est fauore agror̃ cur⁹ cã multa statuunt̃ spãlia vt. s. de refec. omnes iudices & ↄcor ad. l. s. de iure si. l. p̃hibẽdũ ff. de iustr. & in. l. vt inde. ff. ne adulte. grac⁹ cũ similibus. hoc no. in aut. de alie. & emphi. l. si qs locator. ff loc. ↄro. §. fi. s. q̃ cũ eo. §. a seruis. ff. qd vi aut clã. § sꝫ in rẽ. § si adamiam. sꝫ ↄtra est. s. de iudeis. l. nullus. s. de stra. l. j. s. so nia dotis. ff. de vsuca. his qui pro emptore. §. si quis seruus. ff. vnde vi. si quis in tantam per totum. s. finium regun. si constiterit. ff. quod me cau l. extat.

HOc profectũ. Hospitor⁹ p̃hibitio tolerãda est. s. an frustra est. l. orlẽdi. q. d. sine sit s. l. istã aliqs nõ debeat recipere hospitẽ vt. s. l. qntos. & i. de notum. s. e. l. archiatros. s de silẽtiarijs l. ij s de spon sacri. cubi. l. ij. ds sustinere. pacifice hospitem. & recipere. Uerumtñ hospitatus miles nõ ds esse molestus dño dom⁹ petendo aliqua ab eo. vt. s. l. pri. vel balneũ. vt. s. e. l. ne comitibus rei mi. vel tribuni. l. j. hoc dicit. Odofr.

DEuotissimos. Milites qñ redeũt de bello vel ex p̃sidio vl̃ vadũt ad bella. dñt hẽe alias vestes i vias alias in pcinctu & idõ qñ volũt ire vl̃ redire possũt descẽdere ad pedẽ curiũ numeri vrbis. vt ibi se p̃parẽt vl̃ vestes viaticas sumãt h. d. lsa. singule turres muri sacratissime vrbis i pede plane sunt: i. i pedib⁹ suis suscipiẽt deuotissimos milites ex pcinctu &c. dic suscipiẽt. vt ibi se parẽt. vt dt gl. lꝫ posset dici q̃ ibi suscipiũt. vt ibi stẽt i pace. vl̃ q: fessi vl̃ q: dñt ire ad p̃liũ. vt sit i lẽbardia vt milites fessi diuertunt̃ ad corotiũ. vt ibi qescãt dñ est prelium.

ARchiatros. Princeps medicor̃ q in sacro palatio ↄmorat̃. & in vrbe ro. magistri literar̃ prefecti literas. i. alphabetum docẽtes habẽt excusationem suscipiendorum hospitum. Item p̃fessores picture. dum tñ sint ingenui. h. d. sunt & alij. vt. s. l. prospectum. Odof.

¶ Explicit Odofredus iuris vtriusq doctor excellẽtissimus super tribus libris Codicis.

Regestum.

A B C D E F G H I K. Quorum I & K sunt terniones. Reliqui quaterniones.

Lugduni,

Excudebant Franciscus & Claudius Marchant fratres.